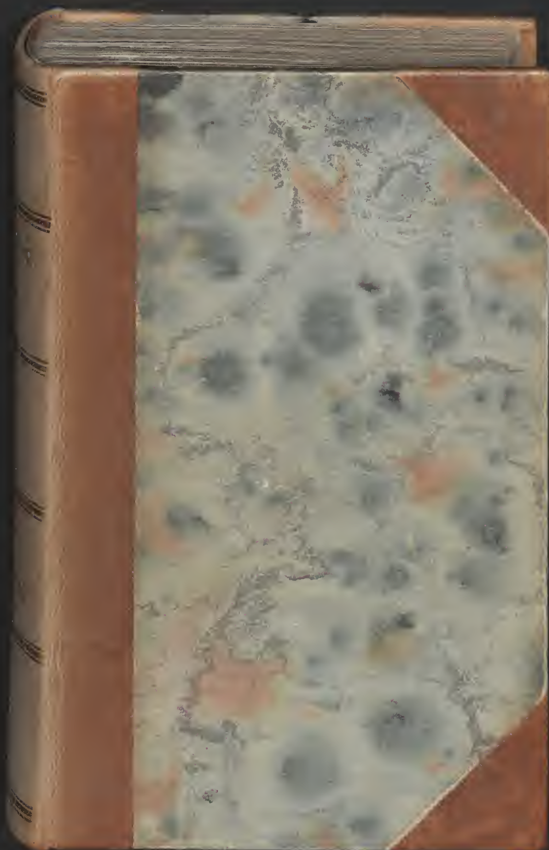

LOVSAMLING FOR ISLAND,

INDEHOLDENDE

UDVALG AF DE VIGTIGSTE ÆLDRE OG NYERE LOVE OG ANORDNINGER, RESOLUTIONER, INSTRUCTIONER OG REGLEMENTER, ALTHINGSDOMME OG VEDTÆGTER, COLLEGIAL-BREVE, FUNDATSER OG GAVEBREVE, SAMT ANDRE AKTSTYKKER,

TIL OPLYSNING OM

ISLANDS RETSFORHOLD OG ADMINISTRATION

I ÆLDRE OG NYERE TIDER.

Samlet og udgivet

af

Oddgeir Stephensen, og **Jón Sigurðsson,**
Etatsraad og Directeur for det islandske Departement.
Archivar og Althingsmand.

TIENDE BIND.

1832—1836.

KJÖBENHAVN.
Forlagt af Universitets-Boghandler ANDR. FRED. HÖST.
Trykt hos S. Trier.
1861.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, Steingrímur Jónsson, ang. **Bjarnanes Præstekalds Inventarium.** Khavn den 10. Januar 1832. — Canc. 1. Departem. Brevbog 1832, Nr. 60. 1832. 10. Januar.

I en til Cancelliet indkommen, med Deres Höiærv.s Erklæring af 3. Februar f. A. forsynet, Ansögning har forhenværende Præst til Bjarnenæs inden Sönder-Amtet paa Island, Magnus Olafsen, anholdt om Fritagelse for at tilsvare tvende bemeldte Kald tilhörende Inventarii-Heste, eller deres Værdie.

I denne Anledning skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med det kongel. Rentekammer, tjenstl. anmode D. Höiærv. om, behagel. at ville tilkjendegive Supplikanten, at det Ansögte ikke kan bevilges, med Tilföiende, at det kgl. Rentekammer har yttret, at samme, med Hensyn til de oplyste Omstændigheder, samt Supplikantens höie Alder og trængende Forfatning, er villigt til, paa nærmere Ansögning, at tilstaae ham en passende Understöttelse af Islands Jordebogskasse. — Det kongel. Danske Cancellie den 10. Januar 1832[1].

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Rentekammeret, hvorved Underretning gives om det til Biskoppen afgaaede Svar. Cancell. 1. Depart. Brevb. sst.

1832.
13. Januar.

Plakat ang. Foranstaltninger til at hindre Skindödes Begravelse. Khavn den 13. Januar 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Mai 1832 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A., men ikke fra Regjeringens Side udvidet til at være gjeldende i Island. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 4—6 (1832, Nr. 9); Rubr. sst. 14, Nr. 31 og 32. Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1832, S. 57—64 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 3—7; Schou XX, 368—372.

Plakat for Kjöbstederne udenfor Kjöbenhavn, samt for Landet i Danmark, angaaende Foranstaltninger til at hindre det mulige Tilfælde af Skindödes Begravelse, m. m.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Ligesom Vi allerede, med Hensyn til Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn, have foreskrevet de Forholdsregler, der ere fundne hensigtsmæssige til Betryggelse mod Skindödes Begravelse, saaledes ville Vi nu, i samme Öiemed, for de övrige Kjöbsteder samt Landet állern. have anordnet som fölger:

1) Intet Liig maa jordes, förend det med behörig Attest er godtgjort, at sikkre, utvivlsomme Tegn paa Döden have viist sig. — 2) Denne Attest bliver i de Kjöbsteder, hvori en Læge er ansat, at meddele enten af denne eller af en anden autoriseret Læge. Men i Landdistrikterne, saa og i de Kjöbsteder, hvor ingen Læge er ansat, blive Ligene, forsaavidt de Vedkommende ei hellere ville desuagtet forskaffe Attest af en Læge, eller Övrigheden af særdeles Aarsager maatte finde en Læge-Undersögelse fornöden. at undersöge af tvende paa Politiemesterens Forslag til deslige Forretninger af Amtmanden udnævnte gode og oplyste Mænd, og Attest af disse at meddele, inden Begravelsen maa gaae for sig. Til at udföre saadanne Forretninger blive fornemmelig Skolelærere, Sognefogder og Fattigforstandere at udnævne, men Övrigheden kan ogsaa udnævne andre

paalidelige Mænd, som dertil ere at formaae. For at Vanskelighed ei skal indtræde, om nogen af de udnævnte Mænd maatte være forhindrede, bliver der i enhver Kjöbstad, som ingen Læge har, samt i ethvert Sogn paa Landet, at udnævne flere end to Mænd. Hvorvidt Mændene i en bestemt Orden skulle fordele Forretningerne mellem hinanden, eller om Forretningerne ordentligviis skulle tilfalde Enkelte, og de Övrige blot bruges i deres Forfald, overlades det til Övrighederne efter Omstændighederne at bestemme. Dog bör udstrakte Landsbysogne stedse deles i flere Distrikter, saaledes, at der i intet Tilfælde bliver nogen lang Vei mellem Lighuset og de Mænd, som have at syne Liget og derom afgive Attest. — 3) Til Veiledning for dem, der ikke ere Læger, er en Anviisning, som indeholder de sikkreste Kjendetegn paa Döden, udarbeidet af Vort Sundheds-Collegium og kundgjort ved Trykken, hvilken Anviisning findes vedföiet denne Vor Anordning og tillige med denne bör meddeles dem, som Övrigheden i Medhold af § 2 udnævner til at foretage Ligsyn; hvorhos disse i de Attester, de udstede, udtrykkelig bör bevidne, at de have overveiet Anviisningens Indhold, og med Hensyn dertil finde den omhandlede Persons Död aldeles utvivlsom. Iövrigt overlades det til Overövrighederne, under indtræffende Epidemie at bestemme, om og hvilke yderligere Forholdsregler der formedelst disse ved Ligsynene og Attesternes Udstedelse blive at iagttage paa de Steder, hvor Epidemien hersker og saalænge samme vedvarer. — 4) For at undersöge Liget og derom udstede Attest nyder Lægen 40 Sk. Sölv, og, hvor Undersögelsen i Medhold af det Foranförte foretages og Attesten udstedes af andre dertil autoriserede Mænd, erlægges samme Betaling til Deling mellem Begge. Dog bliver, hvad enten det er Lægen eller Andre, som udföre denne Forretning, kun halv Betaling at udrede, hvis den Döde var Huusmand, Inderste, Haandværkssvend, Dagleier, Tjenestetyende eller hörte til en anden

1832. 13. Januar.

1832. 13. Januar. Stilling, der ikke kan ansees fordeelagtigere, ligesom og al Betaling bortfalder, hvor Fattigvæsenet skal besörge Begravelsen. — 5) Naar vedkommende Læger eller de andre til Ligsyn og Dödsattesters Udstedelse efter denne Anordning autoriserede Mænd maatte finde nogen Anledning til at antage, at Dödsaarsagen fortjener Justitsvæsenets Opmærksomhed, bör de uopholdelig derom gjöre omstændelig Indberetning i Kjöbstederne til Politiet og paa Landet til Præsten, der igjen har at tilstille Politieövrigheden Beretningen med sine Tanker derom, og inden det af Politiet eller Sognepræsten er dem tilkjendegivet, at Intet derfor i saa Henseende er til Hinder, bör Begravelses-Attest ei meddeles. — 6) Hvor Attest ei meddeles af en Læge, bör altid i det mindste 3 Dage fra den Tid, Döden viste sig, oppebies, inden Liget nedlægges i Kisten, med mindre tidligere umiskjendelige Tegn paa Forraadnelse maatte vise sig; dog at der i Tilfælde af smitsom Syge forholdes efter de derom særlig givne Anordninger. — 7) Foranförte Vore Befalinger træde i Kraft med Begyndelsen af April Maaned d. A., inden hvilken Tid de Mænd bör være udnævnte, som have at foretage de befalede Ligsyn og udstede de fornödne Dödsattester i Landdistrikterne og i de Kjöbsteder, hvori ingen Læge er ansat.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 13. Januarii 1832.

Anviisning for dem, der ikke ere Læger, til at bedömme, om et Liig sikkert tör vorde begravet, samt til ved denne Leilighed at betrygge sig mod Smitte.

1) For at dömme om et Liig sikkert kan begraves, bör lægges Mærke til fölgende Tegn paa samme: a) at den bekjendte Liiglugt bemærkes paa Stedet, hvor Liget

findes, og ved Liget selv; — b) at Legemet er overalt iiskoldt, og, efter at have været stivt, atter er blevet slapt og böieligt. Dog maa man tage Hensyn paa, om det henligger i saa streng Kulde, at det kunde være stivfrosset; — c) at Öinene ere indfaldne, og den midterste Deel af samme (Hornhinden) ikke længere blank og gjennemsigtig, eller at Öinene, som det i Almindelighed kaldes, ere brustne; — d) at der sees store grönne Steder paa Underlivet og blaasorte paa Ryggen; — e) at Underlivet udspændes og at der flyder stinkende Vædske ud af Næsen, Munden og Endetarmens Aabning; — f) at Overhuden gaaer af i store Stykker saavel paa Underlivet som flere andre Steder af Legemet. — 2) Af disse Tegn maae i det mindste de under a, b, c, d være at see paa Liget, naar Döden har været én Fölge af nogen Sygdom, der ei pludselig eller efter udvortes Vold er opstaaet. — 3) Er derimod et Menneske död pludselig; for Exempel efter Fald, Stöd, Saar, der have blödt meget, eller efter anden Blodstyrtning; efter Krampeslag eller andre krampagtige Sygdomme, saasom Modersyge, Besvimelse og deslige; eller efter hvilketsomhelst Tilfælde, naar det træffer et Menneske, der ellers ansaaes for frisk og sundt, da bör saadant dödt Menneskes Liig ei begraves förend alle her ovenfor nævnte Tegn paa Döden tydelig have viist sig. — 4) Naar Smitte er at befrygte, maae de, der foretage Ligskuet, strax efter denne Forretning skylle Munden og vadske Ansigtet og Hænderne med en Blanding af Eddike og Vand.

1832. 13. Januar.

Cancellie - Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. **Beregningen af et Stervboes Masse til Ansættelse af Skiftesalarium og Arve - Afgifter.** Khavn den 14. Januar 1832. — Dette Circulaire synes ogsaa at være sendt til Island, og at være kommet der til

14. Januar.

1832. Anvendelse. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 155—169;
14. Januar. 2. Depart. Brevb. 1832, Nr. 155—159. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Colleg. Tid. for 1832, S. 49—51. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1832, S. 13—15.

Af forskjellige hertil indkomne Sager har Cancelliet Anledning til at antage, at der ved Beregningen af Stervboers Masse til Ansættelse af Skiftesalarium og Arveafgifter hersker ulige Praxis i Henseende til, hvorvidt Summer, der för Skiftet ere udbetalte til Arvinger, antages at burde medregnes til Massen eller ikke. For at i denne Henseende faste Regler kunne blive etablerede, har Collegiet meddeelt det kgl. Rentekammer de Synspunkter, hvorfra Spörgsmaale af forommeldte Beskaffenhed formenes at burde bedömmes og afgjöres, og da bemeldte Kammer har tiltraadt Cancelliets derom yttrede Anskuelser, skulde man, til (Tit.) egen behagelige Efterretning ved Eftersyn af Skifteprotokollerne, samt til Communication for samtlige Skifteforvaltere i det Dem anbetroede Amt, tjenstl. meddele Fölgende:

Til et Boes Masse bör henregnes, foruden det, der ved Skiftet i Virkeligheden deri forefindes, tillige hvad der ved en juridisk Fiction antages endnu at være en Deel af Boet, enten ved at det staaer i vedkommende Arvingers Lod og kommer til Afkortning i hvad der af Boet skal tillægges dem, eller ved at det, i de Tilfælde, hvor der skiftes imellem en længstlevende Ægtefælle og den Förstafdödes Arvinger, bliver at medregne til den disse tilkommende Andeel af Boet, og saaledes har til Fölge, at den Længstlevende udlægges mere end Halvdelen af Boets effective Beholdning; men at derimod andre tidligere skete Udbetalinger, der ikke paa foranförte Maader faae Indflydelse paa Delingen af Boets virkelige Beholdning, ei kunne blive at medregne til Massen.

Naar denne Regel lægges til Grund, bliver det deraf en Fölge, at de Forstrækninger, et Barn har faaet af

dets Fader, og som blive beregnede det til Afkortning ved dets Arvelods Bestemmelse, ligesom andre Boets udestaaende Fordringer, bör regnes med til dets Masse. Forsaavidt derimod slige Forstrækninger vel have fundet Sted, men samtlige Vedkommende blive enige om ikke at beregne samme til Afkortning i Arvelodderne, bliver der at skjelne imellem, om det er en reen Eftergivelse, som finder Sted, eller om alle Vedkommende have faaet Forstrækninger, hvilke de forenes om at lade gaae op imod hinanden. I förste Tilfælde, som ikkun kan indtræde hvor samtlige Arvinger, der kunde lide ved at frafalde Afkortning, ere myndige, kan den eftergivne Forstrækning, saalidet som en Gjeldsfordring, der eftergives Vedkommende, lægges til Massen; men i sidstmeldte Tilfælde findes der at burde lægges til Massen og de respective Arvelodder saa meget, som udkommer, naar man beregner saa stort et Forskud for hver især, som den har faaet, der har erholdt mindst. 1832. 14. Januar.

Naar et Barn allerede i Arveladerens Live har givet Afkald, eller har faaet saa store Forstrækninger, at det benytter sig af den Ret, Lovens 5—2—62 giver det til at beholde det Oppebaarne, imod at frafalde videre Arv, erholder den Paagjeldende ved Skiftet Intet som Arv, ligesom der ikke engang bliver Spörgsmaal om den til Vederlag for samme modtagne Valuta, og der vil da, ved Ansættelsen af Boets Masse, ordentligviis ei kunne bringes Noget i Beregning for hans Vedkommende. Imidlertid bör dog efter det Foranförte herfra undtages det Tilfælde, naar der under Beregningen af den Boeslod, som tilkommer den Længstlevende af Forældrene, ogsaa tages Hensyn til de Udbetalinger til den Paagjeldende, der have foranlediget Afkaldets Udstedelse eller Frafald af videre Arv paa Skiftet; thi i bemeldte Tilfælde bliver der ikke at forholde, som om vedkommende Arving aldeles ikke var til, men den ham udbetalte Sum betragtes som en ham

1832. antecipando betalt Arv; hvortil kommer, at den kongl.
14. Januar. Kasse ellers ikke vilde erholde Arve-Afgift af det halve Bo. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Januar 1832.

20. Januar. **Forordning** ang. **Afgivelse af** Exemplarer af **trykte Skrifter til Bibliothekerne** i Kjöbenhavn. Khavn den 20. Januar 1832. — Denne Forordning er ikke oversat paa Islandsk (For. 21. Decbr. 1831), men paa Dansk publiceret ved Landsoverretten paa Island den 5. Mai 1832, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1832. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 22b—24 (1832, Nr. 51). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 73—86 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 9—12; Schou XX, 372—376.

Forordning, indeholdende Bestemmelser om Aflevering af Exemplarer af udkommende Skrifter m. v. til det store kongelige Bibliothek og til Universitets-Bibliotheket.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, eftersom det er befundet, at de i Vor Forordning af 19. Januarii 1821 indeholdte Forskrifter angaaende Fri-Exemplarers Aflevering til det store kongelige Bibliotbek og til Kjöbenhavns Universitets-Bibliothek af trykto Skrifter og Kunstværker, forsaavidt den i de ældre Anordninger Trykkerne paalagte Forpligtelse til slig Aflevering derved gik over paa Forlæggerne, ikke have svaret til den Hensigt, hvori Bibliothekernes Foresatte havde derpaa andraget, saa have Vi allernaad. fundet for godt, om denne Gjenstand at udgive en ny Anordning, hvorved hiin Forpligtelse atter paalægges Bogtrykkerne, men iövrigt den störste Deel af de Bestemmelser, som ovennævnte Vor Anordning indeholdt, optages med den Modification, som hiin Forandring förer med sig. I Overeensstemmelse bermed bydes og befales, som fölger:

1) Den Forpligtelse, som Vor Forordning af 19. Januarii 1821 har paalagt Enhver, paa hvis Forlag eller Bekostning et Skrift udkommer, til at aflevere Fri-Exemplarer af samme til det store kgl. Bibliothek, samt til Kjöbenhavns Universitets-Bibliothek, skal for Fremtiden paahvile den Bogtrykker, i hvis Officin Skriftet trykkes. I det Tilfælde, at et Skrift trykkes i forskjellige Officiner, skal det være Pligt for den Bogtrykker, i hvis Officin et Bind sluttes, at aflevere Exemplarer af det hele Bind; i hvilken Henseende det bliver hans Sag, ved at paatage sig Trykningen af det, som staaer tilbage, at sörge for at komme i Besiddelse af de fornödne Exemplarer af det, der tidligere er trykt. Iövrigt vil det, skjöndt Bibliothekerne have at holde sig til Bogtrykkerne for de dem tilkommende Fri-Exemplarer, dog altid være paa vedkommende Forlæggeres Regning, Afleveringen skeer, saa at Bogtrykkeren tilbageholder disse Exemplarer i det Oplag, som Forlæggeren har bestilt og bekostet. — 2) Fornævnte Forpligtelse beholder iövrigt i Eet og Alt det Omfang, som ovennævnte Forordning havde givet samme, saa at begge ovennævnte Bibliotheker erholde Fri-Exemplarer saavel af de Skrifter, der trykkes i selve Danmark, som af dem, der udkomme i Island og Colonierne; ligesom og ei alene Aviser og Ugeblade, men og Cataloger over Böger, Kobberstykker, Steentryk og deslige, samt over Mynt-, Kunst- og Naturalie-Kabinetter, fremdeles ligesaavel leveres til Universitets-Bibliotheket, som til det store kongelige Bibliothek; hvorimod andre Cataloger, Auctions-Plakater og Bryllups- eller Begravelses-Vers vedblive at være undtagne fra Aflevering til Bibliothekerne. Saa bliver der og fremdeles, som hidtil, af alle de trykte Sager, der saaledes skulle afleveres til Bibliothekerne, at afgive to uindbundne Exemplarer til det store kongl. Bibliothek, det ene paa Skrivpapir, og til Universitets-Bibliotheket eet ligeledes uindbundet Exem-

1832. 20. Januar.

1832. 20. Januar. plar, der skal være paa Skrivpapir. — 3) Med Hensyn til Korter, Kobbere, Steentryk og andre Kunstværker af lige Natur bör, hvad enten saadanne udkomme særskilt, i hvilket Tilfælde alene to Exemplarer blive at aflevere til det store kgl. Bibliothek, eller de henhöre til et udgivet Skrift, i hvilket Tilfælde Universitets-Bibliotheket ogsaa fremdeles er berettiget til at fordre Fri-Exemplarer, Forpligtelsen til disses Aflevering herefter paahvile vedkommende Kobberstikker eller Lithograph; med mindre, i det sidst anförte Tilfælde, Kobberstikkeren eller Lithographen forvisser sig om, at de befalede Exemplarer af bemeldte Kunstværker, i Forbindelse med det Skrift, hvortil de höre, indsendes af den Bogtrykker, i hvis Officin Skriftet er trykt; ligesom og iövrigt, med Hensyn til de her omhandlede Gjenstande, Forholdet imellem Kunstneren og den, der har bestilt og bekoster Arbeidet, bliver det samme, som i Slutningen af § 1 er bestemt i Henseende til Bogtrykkeren og den, der lader et Skrift trykke. — 4) I Kjöbenhavn skulle vedkommende Bogtrykkere, Kobberstikkere og Lithographer, i Begyndelsen af hvert Aars Januarii og Julii Maaneder, til bemeldte Bibliotheker indsende de befalede Fri-Exemplarer af de Artikler, som i Löbet af det næst foregaaende Halvaar af dem ere trykte, tilligemed to eenslydende Designationer over samme, af hvilke de erholde den ene tilbage med Qvittering fra vedkommende Bibliothek. — 5) Udenfor Kjöbenhavn skal Afleveringen ikke skee ved direkte Indsendelse til Bibliothekerne, men derimod, som hidtil, her i Riget til vedkommende Amtmænd, paa Island til Stiftamtmanden, og i Colonierne til vedkommende Regjering, hvorefter Exemplarerne besörges indsendte paa den i Forordn. af 10. Januarii 1781 bestemte Maade. Iövrigt gjelde de samme Regler, som for Kjöbenhavn ere fastsatte; og have Övrighederne at paasee, at Bogtrykkerne og andre Vedkommende opfylde den dem efter denne Anordning paahvilende Pligt. — 6) Naar

en Bogtrykkers, Kobberstikkers eller Lithographs Bo kommer under Opbud eller Fallit, skulle Bibliothekerne være berettigede til af Boet at reclamere de dem tilkommende Exemplarer, som deres Eiendom. — 7) Den Bogtrykker, Kobberstikker eller Lithograph, som ikke inden den i § 4 foreskrevne Tid afgiver den befalede Designation, skal böde 4 Rbd. Sölv for hver Maaned, han forsömmer denne Pligts Opfyldelse. Den Bogtrykker, som befindes at have forsveget eller udeladt noget Skrift, som i hans Officin er trykt, skal böde 2 Mk. Sölv for hvert Ark, et saadant Skrift indeholder, naar det er under eet Alphabet, 10 Rbd. Sölv for hvert Skrift, som er eet Alphabet og derover indtil to Alphabeter, og saa fremdeles 10 Rbd. Sölv for hvert Alphabet. For Overtrædelser af denne Anordning, som ikke kunne indbefattes under foranförte Bestemmelser, kan Retten paalægge forholdsmæssige Böder efter Sagens Beskaffenhed. — 8) Alle Sager, som maatte opstaae i Anledning af Overtrædelse af denne Anordning, skulle behandles som Politiesager, og de Mulkter, som maatte idömmes Nogen, tilfalde vedkommende Politiekasse. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 20. Januarii 1832. 1832. 20. Januar.

Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1832 til samme Tid 1833. Frederiksgave den 24. Januar 1832. — Islandsk: Original-Gjenpart i det islandske Departement, trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og Tallene udfyldte ved Udfærdigelsen; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi" I. 2, 234 ff. 24. Januar.

Capitulstaxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1832 til sömu tíðar 1833.

1832.
24. Januar.

	Nafnverð[1]		Hundrað		Alin.
A. Fríður peníngur. lagt í 1 hundrað:	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
1. 1 kýr, 3 til 8 vetra gömul, sem beri frá miðjum Oktobri til Novbr. loka, í fardögum . .	16	37	16	37	13
2. 6 ær, 2 til 6 vetra gml., loðnar og lmbd. í fard. 1832, hver á	1	92	11	72	9½
3. 6 sauðir, 3 til 5 vetra gamlir á haust . . . . . . hver á	3	31	19	90	16
4. 8 sauðir tvævetrir á haust hver á	2	20	17	64	14
5. 12 — veturgamlir —	1	56½	19	6	15
6. 8 ær geldar. . . . . —	1	90	15	48	12½
7. 10 do. mylkar . . . . —	1	24	12	48	10
8. 1 púlshestur taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . hver á	10	22	10	22	8
lagt í 90 álnir:					
9. 1 hryssa, jafngömul í fard.	7	3	9	36	7½
B. Ull, smjör og tólg. lagt í 1 hundrað:					
10. 120 ℔ af hvítri ullu, vel þveginni. . . . . . . 1 pd. á	»	13	16	24	13
11. 120 ℔ af misl. do. do. —	»	11	13	72	11
12. 120 ℔ af súru smjöri, vel verkuðu . . . . —	»	9	11	24	9
13. 120 ℔ af tólg, forsvaranlega bræddri . . . —	»	13	16	24	13
C. Tóvara af ullu. lagt í 1 hundrað:					
14. 30 ℔ hespugarns, 3 til 6 í pundinu, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . . . . . . 1 pd. á	»	15½	4	81	4
15. 60 pör eingirnis sokka, 1 par á	»	12	7	48	6
16. 30 do. tvíbands gjaldsokka . . . . —	»	17	5	30	4
17. 120 pör tvíþumlaðra sjóvetlínga . . . . . —	»	5	6	24	5
18. 20 eingirnis peisur . hver á	»	36	7	48	6
19. 15 tvíbands gjaldpeisur —	»	51½	8	4½	6½
20. 120 al. gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs . . . . 1 alin á	»	21	26	24	21
21. 120 al. gjaldvoðar einskeptu, 1 al. til 5 kv. á breidd 1 alin á	»	9½	11	84	9½
D. Fiskur. lagt í 1 hundrað:					
22. 6 vættir af saltfiski (klipfiski) . . . . vættin á	2	48	15	»	12
23. 6 do. af hörðum fiski —	2	48½	15	3	12
24. 6 do. af smáfiski . . —	2	52	15	24	12
25. 6 do. af ísu . . . . . —	2	24	13	48	11
26. 6 do. af hákalli hertum —	1	92½	11	75	9½

[1]) Coursen er ikke angivet.

1832.
24. Januar.

	Nafnverð		Hundrað		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
E. Lýsi.					
lagt í 1 hundrað:					
27. 1 tunna hvallýsis; 8 pottar á	»	72	11	24	9
28. 1 do. hákallslýsis —	1	1½	15	22½	12
29. 1 do. sellýsis —	1	2½	15	37½	12½
30. 1 do. þorskalýsis —	»	»	»	»	»
F. Skinn.					
lagt í 1 hundrað:					
31. 4 fjórð. nautskinns, 1 fjórð. á	3	83	15	44	12½
32. 6 — kýrskinns . —	2	72	16	48	13
33. 6 — hrossskinns —	2	16	13	»	10½
34. 8 — sauðskinns, af tvævetrum og eldri —	1	73	14	8	11½
35. 12 fjórð. skinns af ám og veturg. sauðum . —	1	22	14	72	12
36. 6 fjórð. selskinns . —	2	9	12	54	10
37. 240 lambskinn (vorlamba) einlit . . . . hvert á	»	4	10	»	8
G. Ýmislegt.					
lagt í 1 hundrað:					
38. 6 ℔ af æðardún, vel hreinsuðum . . . . 1 pd. á	1	56	9	48	7½
39. 40 ℔ af do. óhreinsuðum . . . . —	»	»	»	»	»
40. 120 ℔ af fuglafiðri 10 pd. á	1	30½	15	78	12½
41. 480 — af fjallagrösum (*lichen Island.*) . . —	»	50	25	»	20
42. Dagsverk um heysláttar tímann, 5 áln. á	»	51	»	»	10
43. Lambsfóður 5 áln. á	»	68½	»	»	13½
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eður fríðu	»	»	14	68½	12
— B, — í ullu, smjöri og tólg	»	»	14	36	11½
— C, — íullar-tóvinnu	»	»	9	67	8
— D, — í fiski	»	»	14	11	11½
— E, — í lýsi	»	»	13	92	11
— F, — í skinnavöru	»	»	13	73½	11
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir: Meðalverð allra meðalverða . . .	»	»	13	42	11

Frederiksgáfu þann 24. Januar 1832.

Johnsson. Eptir constitution
H. Thorlacius.

1832.
24. Januar.

Capitelstaxt for **Öefjords og Norder Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1832 til samme Tid 1833.** Frederiksgave den 24. Januar 1832. — Islandsk: Original-Aftryk i det islandske Departement, trykt som Schema, hvori Tallene ere indskrevne ved Udfærdigelsen; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og Norður sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1832 til sömu tíðar 1833.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	15	91½	15	91½	13
— 2	2	13	12	78	10
— 3	3	10	18	60	15
— 4	2	23	17	88	14½
— 5	1	56½	19	6	15
— 6	2	16	17	32	14
— 7	1	37	13	82	11
— 8	11	95	11	95	9½
— 9	9	42	12	56	10
B. Nr. 10	»	14½	18	12	14½
— 11	»	11½	14	36	11½
— 12	»	10	12	48	10
— 13	»	13½	16	84	13½
C. Nr. 14	»	19	5	90	5
— 15	»	15	9	36	7½
— 16	»	21	6	54	5
— 17	»	5½	6	84	5½
— 18	»	51	10	60	8½
— 19	»	62	9	66	8
— 20	»	21	26	24	21
— 21	»	17	21	24	17
D. Nr. 22	3	32	20	»	16
— 23	2	38	14	36	11½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i den næstforan (S. 11—13) anförte Taxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler, af 24. Januar 1832. Coursen angives ikke.

1832.
24. Januar.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
D. Nr. 24	2	26	13	60	11
— 25	2	7	12	42	10
— 26	1	81	11	6	9
E. Nr. 27	»	73	11	39	9
— 28	1	10	16	54	13
— 29	1	7	16	9	13
— 30	»	95	14	81	12
F. Nr. 31	3	45	13	84	11
— 32	2	28½	13	75	11
— 33	2	7½	12	45	10
— 34	1	52	12	32	10
— 35	1	7½	12	90	10½
— 36	1	95	11	90	9½
— 37	»	5	12	48	10
G. Nr. 38	1	91	11	66	9½
— 39	»	18	7	48	6
— 40	1	74½	21	30	17
— 41	»	41	20	48	16½
— 42	»	56	»	»	11
— 43	»	72½	»	»	14½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	15.54½	12½
—	B, í ullu, smjöri og tólg	15.45	12½
—	C, — ullar tóvinnu . . .	12.7	9½
—	D, — fiski	14.29	11½
—	E, — lýsi	14.70	12
—	F, — skinnavöru	12.80	10½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 14 Rbd. 15½ Sk. [og alin] 11½ Sk.

Frederiksgáfu þann 24. Januarii 1832.

Johnsson. Eptir constitution
H. Thorlacius.

1832.
24. Januar.

Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1832 til samme Tid 1833. Frederiksgave den 24. Januar 1832. — Islandsk: Original-Aftryk i det islandske Departement, trykt som Schema, hvori Tallene ere indskrevne ved Udfærdigelsen; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

CAPITULS-TAXTI fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1832 til sömu tíðar 1833.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	67	21	67	17½
— 2	3	19	19	18	15½
— 3	4	34	26	12	21
— 4	3	45	27	72	22
— 5	2	27	26	36	22
— 6	3	7	24	56	19½
— 7	1	93	19	66	16
— 8	16	27	16	27	13
— 9	12	52½	16	70	13½
B. Nr. 10	»	18	22	48	18
— 11	»	16	20	»	16
— 12	»	17	21	24	17
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	25	7	78	6
— 15	»	17	10	60	8½
— 16	»	25	7	78	6
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	51½	10	70	8½
— 19	»	75	11	69	9½
— 20	»	29½	36	84	29½
— 21	»	22½	28	12	22½
D. Nr. 22	4	4	24	24	19½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i den her foran, S. 11—13, anförte Taxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler, af 24. Januar 1832. Coursen uangivet.

1832.
24. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
D. Nr. 23	3	40	20	48	16½
— 24	3	46	20	84	16½
— 25	3	11½	18	69	15
— 26	2	86	17	36	14
E. Nr. 27	1	40	21	24	17
— 28	1	44	21	84	17½
— 29	1	41	21	39	17
— 30	1	21	18	27	14½
F. Nr. 31	4	88½	19	66	16
— 32	4	11½	24	69	20
— 33	2	86	17	36	14
— 34	2	18	17	48	14
— 35	1	50½	18	30	14½
— 36	3	2	18	12	14½
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	2	43	14	66	12
— 39	»	37	15	40	12½
— 40	3	10	37	24	30
— 41	»	75½	37	72	30
— 42	»	87½	»	»	17½
— 43	»	87	»	»	17½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A,	eður í friðu	22.4½	17⅓
—	B,	— í ullu, smjöri og tólg	21.54	17
—	C,	— ullar tóvinnu . . .	15.29½	12
—	D,	— fiski	20.33	16½
—	E,	— lýsi	20.67½	16½
—	F,	— skinnavöru	18.64½	15

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 74 Sk. [og alin] 16 Sk.

Frederiksgáfu þann 24. Januarii 1832.

Johnsson. Eptir constitution
H. Thorlacius.

1832. 24. Januar. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1832 til samme Tid 1833.** Reykjavík den 24. Januar 1832. — Islandsk: Original-Aftryk, besörget paa offentlig Bekostning. Viðeyjar klaustri 1832. 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1832 til sömu tíðar 1833.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð [1]		á landsvísu hundrað		er þá 1 alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Fríður peníngur.					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktobri til Nov. loka, sé í fardögum . . . . hver á	16	18½	16	18½	12½
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . hver á	2	9½	12	57	10½
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á haust —	3	27½	19	69	15½
4. — tvævetra, do. —	2	29½	18	44	14½
5. — veturgamall, do. —	1	45½	17	66	14
6. Ær, geld, do. —	1	95	15	88	12½
7. — mylk, do. —	1	36	»	»	»
8. Púlshestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . . hver á	9	88	9	88	7½
9. Hryssa, jafngömul . . . . hver á	6	61½	8	64	6½
B. Ull, smjör og tólg.					
10. Ull, hvít . . . . pund. á	»	16	20	»	16
11. — mislit . . . . —	»	15	18	72	15
12. Smjör . . . . —	»	12½	15	60	12½
13. Tólg . . . . —	»	16	20	»	16
C. Tóvara af ullu.					
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . pund. á	»	22½	»	»	»
15. Eingirnis sokkar . . . parið á	»	17	10	60	8½
16. Tvíbands gjaldsokkar . —	»	27	»	»	»
17. Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	5	9	36	7½
18. Eingirnis peisa . . . . hver á	»	56	»	»	»
19. Tvíbands gjaldpeisa. . —	»	89	»	»	»

[1]) Coursen ikke angivet.

1832. 24. Januar.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð		á landsvísu hundrað		er þá 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
20. Gjaldvoðarvaðmál, álnar breitt, ein alin á	»	32½	»	»	»
21. Gjaldvoðar einskepta, 1 al. til 5 kvart. breið . . . . . . ein alin á	»	23½	»	»	»
D. Fiskur.					
22. Saltfiskur . . . . vættin á	2	84	17	24	14½
23. Harður fiskur . . . . . —	2	50½	15	15	12
24. Þyrsklíngur . . . . . . —	2	41½	14	57	11½
25. Ísa . . . . —	2	19½	13	21	10½
26. Hákall, hertur . . . . . —	2	38	14	36	11½
E. Lýsi.					
27. Hvals lýsi . . . . . . 8 pottar á	1	31½	19	88½	15½
28. Hákalls lýsi . . . . . —	1	41½	21	46½	17
29. Sels lýsi . . . . —	1	40½	21	31½	17
30. Þorska lýsi . . . . . —	1	36½	20	67½	16½
F. Skinnavara.					
31. Nauts-skinn . . . . . 10 pund á	5	7	20	28	16
32. Kýrskinn . . . . —	3	73	22	54	18
33. Hross-skinn . . . . . —	2	71	16	42	13
34. Sauðskinn, af tvævetrum og eldri, . . 10 pund á	2	53	20	40	16
35. — af veturgömlum og af ám . . 10 pund á	1	67	20	36	16
36. Selskinn . . . . —	3	11½	18	69	15
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	5	12	48	10
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, hreinsaður . pundið á	2	22	»	»	»
39. — óhreinsaður —	1	»	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . . . 10 pund á	1	80	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . . . —	»	83	»	»	»
42. Dagsverk, um heysláttar tíma .	»	55½	»	»	»
43. Lambsfóður	»	69½	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eða fríðu	»	»	14	85⅔	11½
— — B, — ullu, smjöri og tólg			18	57	14½
— — C, — ullar-tóvinnu . .			10	»	8
— — D, — fiski			14	88	11½
— — E, — lýsi			20	82½	16½
— — F, — skinnavörum . .			18	72½	15
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða			16	32	13

1832. þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

24. Januar. Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað:
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða
3/4 hundraðs, svo að 1 1/3 verðs hennar
gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Reykjavík þann 24. Januarii 1832.
L. Krieger. Steingrímur Jónsson.

28. Januar. **Kongelig Resolution** ang. **Stipendium ved Universitetet for chirurgiske Studerende fra Island.** Khavn den 28. Januar 1832. — I Universitets-Directionens Forestilling af 27. Decembr. 1831 anföres, at Islænderen Josep Skaptason, som var ankommen til Universitetet for at studere Chirurgie, men ikke havde underkastet sig Examen Artium, havde sögt om det ved Reskr. 8. April 1768 og flere senere Bestemmelser bestemte Stipendium for islandske Studiosi Chirurgiæ, da han deels mente at have den tilstrækkelige Modenhed som dimitteret fra Bessastad Skole efter fem

Aars Underviisning, deels som i en Alder af over 28 Aar önskede at undgaae Forsinkelse i sit Studium. — Lignende Andragende var indkommet fra Ari Arason, som samme Aar var dimitteret privat af Domkirkepræst i Reykjavík, Consistorial-Assessor Oddsen. — Directionen anbefaler disse Andragender, dog med den Modification, at, da 20 Regentspladser, eller omtrent 1/5 Deel af alle Pladserne, vare besatte med Islændere, maatte den ansee det for meget betænkeligt at indrömme Pladser til dem, der ikke havde opfyldt alle de anordningsmæssige Betingelser. — Univers. Direct. Forestillinger 1832, Nr. 1375. 1832. 28. Januar.

Vi bifalde allern., at Islænderne Josep Skaptason og Are Aresen maae, uagtet de ikke have underkastet sig Examen Artium, have Adgang til i 3 Aar at nyde det for islandske Studenter, som lægge sig efter at studere Medicin og Chirurgie, bestemte Communitets-Stipendium af tredie Grad, mod at de ved hvert Halvaars Slutning ved Attester fra deres Lærere godtgjöre, at de med Flid og Held dyrke det chirurgiske Studium, samt forpligte sig til efter sammes Fuldendelse at vende tilbage til Island. — Kjöbenhavn den 28. Januar 1832[1].

Kongelig Resolution ang. **Bestemmelsen af den til Landfoged-Embedet** i Island **udfordrende Cautions-Sum,** m. v. Khavn den 4. Februar 1832. 4. Febr.
— I Forestilling 3. Januar bemærker Rentekammeret, at den ved kgl. Resol. 24. Mai 1828 bestemte Caution for Landfoged-Embedet var 5000 Rbd. Sölv i 4 Procent rentebærende kongl. Obligationer. Deraf havde den nuværende Landfoged Ulstrup strax præsteret 1000 Rbd., og senere andre 1000 Rbd. med den Erklæring, at det var ham umuligt at præstere mere. Kammeret bemærker i Anledning deraf, at den forhen bestemte Caution for dette Embede var 1000 Rbd. (Rk. Skr. 12. Marts 1796), og at 2000 Rbd. maatte ansees som en i enhver Henseende tilstrækkelig Sum, saavel i og for sig, som i Henseende til Stift-

[1]) Ved Universitets-Directionens Skrivelse 7. Februar 1832 (Brevb. s. A. Nr. 115) er denne Resolution communiceret det theologiske Fakultet ved Universitetet i Kjöbenhavn.

1832. 4. Febr. amtmandens Control, og i Sammenligning med Amtsforvalter-Embeder i Danmark, hvis Caution var 2000 til 10,000 Rbd., men ogsaa deres Oppebörseler meget betydeligere. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 32.

Vi ville, efter de heri allerund. oplyste Omstændigheder, allern. have den Caution, som Landfogden paa Island skal stille for de ham betroede Oppebörseler, fastsat til 2000 Rbd. Sölv i kgl. 4 Procent Rente bærende Obligationer, og da nuværende constitueret Landfoged sammesteds og Byfoged i Reikevig, Krigsassessor Ulstrup, har præsteret en saadan Caution, tillade Vi allern., at Vort Rentekammer nu allerunderd. fremlægger til Vor allerhöi. Underskrift Bestalling for ham som Landfoged, ligesom Kammeret ogsaa bemyndiges til at henvende sig til Vort Danske Cancellie angaaende Udfærdigelsen af den fornödne Bestalling for ham som Byfoged i Reikevig. — Derhos ville Vi allern. have Krigsassessor Ulstrup bevilget en Gratification af 600 Rbd. Sedler af den islandske Jordebogskasse. — Kjöbenhavn den 4. Februar 1832[1].

12. Febr. **Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1832 til samme Tid 1833.** Vester-Amt. 12. Februar 1832. — Islandsk: Original-Aftryk i Kjöbenhavn hos Schultz, trykt som Schema, hvori Tallene ere indförte ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1832 til sömu tíðar 1833.

---

[1]) communiceret Stiftamtmanden i Island, samt til Landfogden, og ligeledes det Danske Cancellie, ved Rentek. Skriv. 18. Februar 1832. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 322—324.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð[1]		á landsvísu hundrað		erþví 1 alin	1832. 12. Febr.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.	
A. Fríður peníngur.						
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktober til Novbr. loka, sè í fardögum . . . . á	19	69	19	69	16	
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . á	2	77	16	78	13½	
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á haust —	4	6	24	36	19½	
4. — tvævetra, do. —	2	82	22	80	18	
5. Sauður, veturgamall, á haust	1	79	21	84	17½	
6. Ær, geld do.	2	62	21	16	17	
7. — mylk do.	1	64	»	»	»	
8. Púlshestur, taminn, 5 til 12 vetra í fardögum . . . . á	12	19	12	19	10	
9. Hryssa, jafngömul . . . . . . á	9	42	12	56	10	
B. Ull, smjör og tólg.						
10. Ull, hvít . . . . pund. á	»	17	24	24	17	
11. — mislit . . . . —	»	14	17	48	14	
12. Smjör . . . . —	»	13½	16	84	13½	
13. Tólg . . . . —	»	16	20	»	16	
C. Tóvara af ullu.						
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði, pundið á	»	»	»	»	»	
15. Eingirnis sokkar . . . . parið á	»	14	8	72	7	
16. Tvíbands gjaldsokkar . —	»	28	»	»	»	
17. Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	5½	10	30	8¼	
18. Eingirnis peisa . . . . hver á	»	42	»	»	»	
19. Tvíbands gjaldpeisa . . —	»	93	»	»	»	
20. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt ein alin á	»	25	»	»	»	
21. — einskepta, 1 al. til 5 kv. breið . . . . . . ein alin á	»	20	»	»	»	
D. Fiskur.						
22. Saltfiskur . . . . , . . vættin á	2	91	17	66	14	
23. Harður fiskur . . . . . —	2	58	15	60	12½	
24. Þyrsklíngur . . . . . . —	2	23	13	42	11	
25. Ísa . . . . —	2	3	12	18	10	
26. Hákall, hertur . . . . —	2	20	13	24	10½	
E. Lýsi.						
27. Hvals lýsi . . . . . . 8 pottar á	1	18	17	78	14¼	
28. Hákalls lýsi . . . . . —	1	31	19	81	16	
29. Sels lýsi . . . . . . —	1	32	20	»	16	
30. Þorska lýsi . . . . . —	1	19	17	93	14⅓	

[1]) Coursen ikke angivet.

1832.
12. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
F. Skinnavara.					
31. Nauts-skinn . . . . . 10 pund á	3	92	15	80	$12^2/_3$
32. Kýrskinn . . . . . . —	2	89	»	»	»
33. Hross-skinn . . . . . —	2	$11^1/_2$	»	»	»
34. Sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . 10 pund á	1	87	»	»	»
35. — af veturgömlum og af ám . . 10 pund á	1	44	»	»	»
36. Selskinn . . . . —	2	44	»	»	»
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	$5^1/_4$	»	»	»
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, hreinsaður. pundið á	2	34	»	»	»
39. — óhreinsaður. —	»	30	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . . . 10pund á	1	64	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . —	»	85	»	»	»
42. Dagsverk, um heysláttar tíma .	»	53	»	»	»
43. Lambsfóður	»	34	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eða fríðu	»	»	18	90	15
— — B, — ullu, smjöri og tólg			18	87	15
— — C, — ullar-tóvinnu . .			9	51	$7^1/_2$
— — D, — fiski			14	42	$11^1/_2$
— — E, — lýsi			18	87	15
— — F, — skinnavörum . .			15	80	$12^2/_3$
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða			16	9	13

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrévetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hundraðs, svo $1^1/_3$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað. 1832. 12. Febr.

— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.

— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 12. Februar 1832.
Thorsteinson. Guðmundur Jónsson.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, L. A. de Krieger, ang. **Justering af Maal og Vægt til Brug ved Handelen i Island.** Khavn den 18. Februar 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 312. 18. Febr.

Foranlediget af, at Krigsassessor Ulstrup har, uagtet Forbudet i Forordningen af 18. Juni 1784 § 6, seet sig nödsaget til at justere nogle Lodder for en af de Handlende i Reikevig, andrager Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 11. Juli f. A. paa, at enten et Qvantum af justerede Maal og Vægt maatte foranstaltes opsendt til Island til Forhandling i mödende Tilfælde, eller at Landfogden maa tillades at justere alslags Maal og Vægt.

Kammeret har i Anledning heraf brevvexlet med det danske Cancellie, som derefter har tilstillet os en fra Kjöbenhavns Magistrat herover indhentet Erklæring, hvori Samme formener saavel at maatte modsætte sig, at Landfogden i Fremtiden afgiver sig med Justering, forsaavidt Saadant ved ovenmeldte Forordning er forbuden, som ogsaa at Magistraten ikke kan paabyrdes for Stadens Regning at holde Oplag af justerede Varer i Island. I Henhold hertil, og da det ikke er Kammeret bekjendt, at den bestaaende Indretning hidtil har foranlediget Afsavn, antage vi, at det heller ikke vil være nödvendigt nu, formedelst det ovenmeldte indtrufne

1832. 18. Febr. enkelte Tilfælde, at föie nogen ny Foranstaltning i saa Henseende, i Særdeleshed naar vedkommende Handlende blive gjorte opmærksomme paa, at de maae i Tide herfra forsyne sig med de ved deres Handel fornödne Maal og Vægt; — hvilket vi ikke skulde undlade at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning, ved derhos tjenstligen at anmode Dem om, i Overeensstemmelse hermed at tilkjendegive saavel Krigsassessor Ulstrup som samtlige Handlende i Reikevig det Fornödne. — Rentekammeret den 18. Februar 1832.

18. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, Bjarne Thorsteinson, ang. **Salg uden Auction af den kongelige Andeel af opdrevne Hvaler.** Khavn den 18. Februar 1832. — Rentek. Isl. Copiebog 9, Nr. 315.

Med Hensyn til de Omkostninger det medförer, at requirere vedkommende Sysselmand til at afholde Auctioner over de Hans Majt. Kongen som Forstrands-Eier tilkommende Andeel af de Marsvin og Hval, der falde ved Arnestappens Ombuds Forstrande, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 20. Septbr. f. A. andraget paa, at det i Fremtiden maatte tillades Administrator for bemeldte Ombud, uden Auction, underhaanden, efter tiltagne Mænds Vurdering, at realisere Landlodden af enten opdrevne eller opbjergede Marsvin og Hval, naar det vides forud, at Landlodden paa en formelig Auction efter al Sandsynlighed vil udbringes til mindre end Auctionsomkostningernes Belöb.

I Anledning heraf skulde vi tjenstligen melde Hr. Amtm., at fra Kammerets Side haves ikke Noget imod, at Administrator for Arnestappens Ombud meddeles af Dem den i saa Henseende fornödne Bemyndigelse. — Rentekammeret den 18. Februar 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Thingsognes Combination i Norder-Mula Syssel.** Khavn den 18. Februar 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 313. 1832. 18. Febr.

Ved Hr. Amtm.ˢ behagelige Skrivelse af 26. April f. A. har Kammeret modtaget med Deres Betænkning et Andragende fra Sysselmanden i Nordermule Syssel, P. Melsted, hvori han anholder om, at efternævnte Thingsogne i bemeldte Syssel maatte vorde combinerede, nemlig: Valthjofstade og Aas Thingsogne, og Thingholdsstedet blive paa Arnheidarstödum; — Vopnefjords og Skeggestads, Thingstedet Vopnefjords Handelssted; — Dvergastein og Desjamyre, Thingholdsstedet Ketilstad.

Efter at have desangaaende correspondereret med det danske Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Hr. Amtm., at ligesom Sysselmand Melsted selv har i en senere Sagen vedlagt Skrivelse andraget paa, at Foreningen af de tvende sidstnævnte Thingsogne maatte stilles i Bero indtil videre, saaledes ere vi ogsaa med Hr. Amtm. enige i, at dette ligeledes bliver Tilfældet med Foreningen af Vopnafjords og Skeggestads Thingsogne, i alt Fald til de af Dem ommeldte Hindringer, der for Tiden existere mod en saadan Forbindelse, ere hævede. — Hvad derimod angaaer Forbindelsen af Valthjofstad og Aas Thingsogne, da kunde der vel, med Hensyn til hvad der er oplyst angaaende Distrikternes Omfang og de locale Forhold, ikke synes fra den Side at være noget Væsentligt til Hinder for Foreningen, men da Beboerne af Aas Sogn have modsat sig Forslagets Iværksættelse, og den nærmeste Fölge af Forbindelsen vilde blive, at de udsattes for Udgifter paa Deeltagelsen i Opförelsen af et nyt Thinghuus, som de, i det mindste for Öieblikket, medens de, efter Overeenskomst med nærværende Sognepræst for Aas Menighed, have Thingsted hos denne,

1832. kunne forskaanes for, og som muligen, ved dennes Forflyttelse, kunde undgaaes ved en lignende Overeenskomst med hans Eftermand, saa formenes, at det ligeledes bör beroe med Foreningen af disse tvende Thingsogne, og det saa meget mere, som Forbindelsen ikke kan være af Vigtighed for Sysselmanden, da Beboerne fra Aas Sogn i de förste 3 Aar have efter hans Anmodning godvilligen mödt paa Arnheidarstödum, og en saadan Villighed vel fremdeles kan ventes, naar Sysselmanden önsker det. Skulde der imidlertid i Tiden opstaae i bemeldte Aas Sogn nogen Forlegenhed for et passende Thingsted, vil der være Anledning til at tage den foreslaaede Combination under nærmere Overveielse, og maa man da saavel i dette Tilfælde som ved andre Leiligheder, hvor Hr. Amtm. maatte finde Jurisdictionsforandringer hensigtsmæssige, udbede sig de til disse Sagers Afgjörelse fornödne Oplysninger meddelte, samt derhos, forsaavidt nye Thinghuse blive ved saadanne Foreninger at opföre, detailleret Overslag angaaende de Omkostninger, der hertil maatte calculeres, tilligemed en Plan til disses Ligning paa de samlede Distrikters Beboere.

18. Febr.

I Overeensstemmelse hermed maae vi tjenstligen anmode Hr. Amtm. om, at tilkjendegive Sysselmand Melsted og övrige Vedkommende det Fornödne. — Rentekammeret den 18. Februar 1832.

28. Febr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Hallormstad Præstekald.** Khavn den 28. Februar 1832. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 507.

Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. have med Skrivelse af 14. Septbr. f. A. tilstillet dette Collegium et Forslag, hvori Provsten i Söndermule Syssel, G. Paulsen i Vallenæs, har andraget paa, at Hallormstade Præstekald inden samme Syssel maatte nedlægges, Sognet deles

imellem de tvende nærmeste Præstekald, Vallenæs og Thingmule, og Præstegaarden med underliggende Mensaljorder henlægges til fattige Præstekalds Forbedring m. m. 1832. 28. Febr.

I denne Anledning skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med det kongel. Rentekammer, tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til videre Bekjendtgjörelse, at man ikke kan ansee det ommeldte Præstekalds Nedlæggelse for nödvendig eller tilraadelig, men at det fremdeles bör vedblive som hidtil. — Det kongl. Danske Cancellie den 28. Februar 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Administrationen af Kirkjubæ Kloster.** Khavn den 3. Marts 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 337. 3. Marts.

Ved Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 29. August f. A. er Kammeret meddeelt Deres Betænkning over et Andragende fra Administrator for Kirkebai Klostergods, Th. Bjarnesen, hvori han anholder om, at en af Godsets Gaarde, Arnedrange (= Arnardrángur) kaldet, maatte overdrages ham fri for Afgift, deels for der at bosætte en paalidelig Fuldmægtig, da han selv har Bopæl udenfor Godset, og deels for sammesteds at kunne have Oplagssted for Natural-Indtægterne af bemeldte Klostergods.

I Anledning heraf skulde vi tjenstligen melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for bemeldte Administrator Bjarnesen, at ligesom hans Fader, medens han forestod Administrationen af fornævnte Gods, ikke, saaledes som af ham er anfört, har været tillagt 50 Alen aarlig til Bestridelsen af de med Administrationen forbundne Omkostninger, saaledes finde vi heller ikke der er Adgang til i dette Öiemed at bevilge ham fri Afbenyttelse af Gaarden Arnadrange,

1832. da ovenmeldte Administrations Udgifter blive at afholde
3. Marts. af den ham som Administrator tillagte 1/6 Deel af Godsets Indtægter. — Rentekammeret den 3. Marts 1832.

3. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Forordning om Rettergangsmaaden ved Underretterne i Island.** Khavn den 3. Marts 1832[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 701.

Ved at tage under Overveielse, hvorvidt den under 16. Januar 1828 for Danmark emanerede Anordning, indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende Rettens vedbörlige og hurtige Pleie i borgerlige Retssager, kunde egne sig til at udvides til Island, fandt Cancelliet, at det, da de Forudsætninger, der ligge til Grund for bemeldte Anordning, saavel som de ældre, hvortil samme slutter sig, navnligen om bestemte ugentlige Thing og om faste Sagförere, ere uanvendelige for Island, vilde være mere overeensstemmende med dettes Tarv, at de fornödne Bestemmelser om Rettergangsmaaden i civile Sager ved Underretterne sammesteds, affattede med stadigt Hensyn til de almindelige Loves Grundsætninger, men tillige lempede efter Islands locale Forfatning, bleve samlede i en særegen Anordning.

Et Udkast til en saadan (vedlagt under Litr. A) blev derfor udarbeidet og i Afskrift tilstillet samtlige Amtmænd og Overretten i Island til Betænkning. — Efter at nu Collegiet har modtaget bemeldte Övrigheders samt Overrettens Bemærkninger ved Udkastet, har Sagen paany været taget under Overveielse og et nyt Udkast, indeholdende de Modificationer i det först forfattede, hvortil de indkomne og herved tillige med Extract af samme fölgende Betænkninger have givet Anledning, er blevet udarbeidet og vedlægges under Litr. B.

[1]) For. 15. August 1832.

Idet nu Cancelliet tjenstligst udbeder sig det kgl. Rentekammers Betænkning om Sagen, förend denne allerund. forelægges H. Majt., skal man tillade sig at fremsætte Motiverne til den forandrede Redaction af Udkastet, og hvorfor de meddelte Bemærkninger ikkun for en Deel ere benyttede ved samme. 1832. 3. Marts.

Hvad Sysselmand Sveinbjörnsens under Nr. 1 anförte Anmærkning angaaer, da indeholder Udkastets § 10 baade at Vidner skulle kaldes under Faldsmaals-Straf, og foreskriver tillige hvad Dommeren ved deres Afhörelse skal iagttage saa nöiagtig og omhyggelig, at det ikke skjönnes hvad der af Indholdet i Forordningen 3. Marts 1741 kan være at savne. — Denne Forordning er desuden for en stor Deel beregnet paa Prokuratorer, der fremsætte Spörgsmaalene, gjöre Indsigelser o. s. v., og passer forsaavidt ikke i det i Udkastet antagne Proces-System. Men iövrigt er den heller ikke ophævet, og i Særdeleshed kunde dens § 14 gjerne anvendes, naar dens Tilfælde indtraf; men sligt hörer ikke til den almindelige Anordning. — Hvor mange Stokkemænd der behöves til Rettens Sættelse og hvorledes de skulle udnævnes, hörte ei heller til Anordningen, som blot skal ordne Rettergangsmaaden, men ikke Rettergangspersonalet. — Iövrigt er, i Anledning af de Forslag, som ere gjorte i Henseende til denne Punkt, Noget herom bestemt i det nye Udkasts § 7.

Sysselmand Finsens Bemærkning om Politiesagers Behandling efter de for Danmark gjeldende Regler, istedetfor efter Udkastets Bestemmelser, skjönnes ikke at kunne komme i Betragtning, da Islands Locale gjör, at en Politiesag ikke der kan fremmes saa hurtig som andetsteds, hvorimod al den Hurtighed, Forholdene tillade, er indskjærpet ved Udkastet. Dog har Cancelliet troet, at dettes § 2, hvor den nævner, at Varselet skal bestemmes efter Reglerne i N. L. 1. Bogs 4. Cap., kunde forandres derhen, at Varselet bliver at bestemme efter de hidtil gjeldende Regler, da det saa, i Tilfælde af at

1832. 3. Marts. et kortere Varsel allerede for visse Sager maatte være indført, derved vil have sit Forblivende.

Med Hensyn til hvad der er erindret ved de specielle §§ i Udkastet, bemærkes Følgende:

ad 1) I Anledning af hvad Amtmand Johnsen har bemærket, har Cancelliet fundet, at det kunde bestemmes, at det i de Sager, hvor Forligsmæglingen efter de gjeldende Love skal foretages af Dommeren, skal være Klageren tilladt derom at henvende sig til Forligelsescommissionen, der da skal være pligtig at behandle Sagen i Eet og Alt efter de sædvanlige for Forligelsescommissioner gjeldende Regler, ligesom den Indklagede ogsaa skal være pligtig at möde under samme Fölger, som Udeblivelse fra Forligelsescommissionen ellers har. — Dette Sidste maa udtrykkelig tilföies, da en Tilladelse for Klageren til at gaae til Forligelsescommissionen istedetfor til Retten vilde være uden Betydning, naar ikke den Indklagede forpligtedes til at möde.

At, efter Stiftamtmand Kriegers Forslag, Forlig paany skulde pröves af Dommeren, naar Sagen har været ved Forligelsescommissionen, skjönnes ikke med Virkning at kunne bestemmes, da den Part, som eengang har indfunden sig til Mægling, ikke under de ved Forligelsesanordningerne fastsatte Fölger kan tilpligtes at give nyt og det personligt Möde, for atter at söge Forlig, og den Part, der er udebleven ved Forligelsescommissionen, ikke bör kunne remediere sin Feil ved at indlade sig i Mægling ved Retten.

Derimod er det, med Hensyn til Amtmand Thorsteinsons Forslag, fundet hensigtsmæssigt, at § 1 faaer et Tillæg om Dommerens Berettigelse til at fastsætte et andet Thingsted end det sædvanlige Thinghuus.

Hvad Landsoverrettens Medlemmer have yttret om, foruden det aarlige Foraars-, Skatte- eller Mandtalsthing, at etablere et Slags ordinairt Efteraarsthing, har man ikke fundet at kunne tage Hensyn til.

At Sysselmanden efter den hidtil gjeldende Tingenes Orden ikke har noget andet Thing, hvortil han eo ipso skal indfinde sig, uden hiint Foraarsthing, fremgaaer endog af de Erklæringer, Overrettens Medlemmer have afgivet, og hvad Cfraad Stephensen har anfört om, at de gamle Leidarthing, som skulle være ophörte for over 400 Aar siden, aldrig have været Sagething, er ikke bestemt modsagt af Rettens Assessorer. — Det vilde da være en ganske ny Byrde, der vilde paalægges Sysselmanden, hvis han paa en vis Tid om Efteraaret skulde holde Thing, hvor det forlangtes, uden at erholde den Befordringsgodtgjörelse m. v., som Sportel-Reglementet 10. Septbr. 1830 § 15 hjemler ham. — Disse proponerede Efteraarsthing bleve dog i deres Væsen, efter de Bestemmelser Landsoverretten har foreslaaet, ikke andet end extraordinaire Thing, der kun, for at fritage Parterne for hiin Godtgjörelse, fik Navn af ordinaire. — Da ingen af Amtmændene har gjort lignende Forslag, men tvertimod fundet, at Sysselmanden kun til Foraarsthinget er pligtig selv at bekoste sin Befordring, saa vilde det i al Fald være fornödent at indhente deres Erklæring, hvis der skulde tages Notits af hiint Forslag; men foruden at de efter al Sandsynlighed ville modsætte sig, vilde Sagen derved lide et betydeligt Ophold.

1832. 3. Marts.

Men da det af de indhentede Erklæringer erfares, at det efter den Tidsfordeling, som finder Sted for de ordinaire Things Holdelse, vilde medföre Ulempe, om Sager, saaledes som § 3 forudsætter, kunde uden foregaaende Underretning til Dommeren komme for ved det ordinaire Thing, saa kan den Forskjel, §§ 1 og 3 have gjort imellem ordinaire og extraordinaire Thing, ikke i sin hele Strækning vedligeholdes, ligesom og den af Stiftamtmand Krieger bemærkede Omstændighed, at der ugentlig holdes Bything i Reikevig, maa iagttages. — I Overeensstemmelse med Foranförte har Cancelliet

1832. troet, at § 1 kunde redigeres saaledes, som den i Ud-
3. Marts. kastet B er affattet. — § 2 kan formentlig redigeres efter Udkastet A, med den ovennævnte Forandring i Henseende til Varselet, og med den Tilföining ved §'ens Slutning, som det nye Udkast indeholder. — § 3 i Udkastet A maa efter det *ad* § 1 Anförte bortfalde, hvorimod det formenes, at en ny § 3 kan affattes overeensstemmende med Udkastet B. — I § 4 ere, paa Grund af den foretagne Forandring i §§ 1 og 3, Ordene i Udkastet A „udenfor det i § 3 omhandlede Tilfælde" forandrede til: „saafremt et særligt Thing for hiin Sags Skyld er berammet". — § 6 har man troet at kunne give et saadant Tillæg, som Amtmand Thorsteinson har foreslaaet, skjöndt det, som derved skal bestemmes, egentlig allerede fölger af Indholdet i Udkastet A. — Forsaavidt samme Amtmand har meent, at 8 Dage kunde være en vel kort Frist, er Tiden i Udkastet B forandret til 14 Dage, hvilken ubetingede Forlængelse ansees tilraadeligere, end at lade noget Discretionairt finde Sted. — § 7 er i Udkastet B givet det Tillæg, som Cancelliet anseer fornödent og passende med Hensyn til om Parten önsker at benytte Dommerens Veiledning, og angaaende Protocollationen og Underskrift af det Passerede.

Hvad der under denne § af Overrettens Medlemmer er forhandlet angaaende Antallet af Laugretsmændene og Maaden, hvorpaa de bör vælges, vilde i al Fald ikke före til Forandring i denne §, men dersom en Bestemmelse desangaaende maatte findes fornöden, burde den have en anden Plads. — Imidlertid holder Cancelliet ikke en saadan Bestemmelse for nödvendig.

Hvad for det Förste angaaer det foreslaaede Antal Laugretsmænd, maa Cancelliet vel være enigt i, at det i og for sig vilde være önskeligt, at have 4; men foruden at ellers kun 2 Thingsvidner bruges ved Extraretten, saavel som og ved Retsforhandlinger, der foregaae udenfor et egentligt Thing, saasom Skifte-, Foged-

og Notarialforretninger, turde det og let blive for stor 1832.
en Byrde for Almuen, hvis der for en saadan enkelt 3. Marts.
Sags Skyld skulde kaldes fire Mænd, som let kunde faae en temmelig lang Vei at reise, og for Parterne vilde det blive bekosteligt, hvis man vilde indföre Betaling. — Det kan derfor ei tilraades at andrage paa en saaden Forögelse, uden at der af Landets Amtmænd dertil er givet Anledning. — Endnu mindre kan det, efter de tvende Assessorers Forslag, tilraades, at Klageren selv skal foreslaae Thingmændene. Dette vilde snarest vække Formodning imod deres Upartiskhed, og give Anledning til vidtlöftige Exceptioner, som ofte vilde afbryde Retten, foruden at det vilde blive Spörgsmaal om Klagerens Godtbefindende kunde paalægge enkelt Mand, som ellers Valget ei vilde falde paa, slig Byrde. Det er uden al Grund, at Dommeren fik friere Hænder ved senere Indsigelser af Modparten, naar Mændene vare foreslaaede af Klageren, end om han selv efter de nu gjeldende Regler havde tilkaldt dem. — Dette Sidste hindrer ham slet ikke fra at forkaste dem, som siden findes inhabile. Iövrigt vil Tilfældet, hvor der kunde haves Exception imod de af Dommeren tiltagne Mænd, være yderst sjeldent, naar man kun ikke ved en Lovbestemmelse vil fremkalde Udflugter af det Slags. At Dommeren skulde medtage upaalidelige eller partiske Personer, bör ikke antages, og i al Fald kan enhver Part i en civil Sag, hvor Retten holdes offentlig, formaae Andre til at möde og paaagte, hvad der foregaaer, hvis han har Anledning til Tvivl om Dommerens Ærlighed. I criminelle Sager, Notarialforretninger og ved andre Leiligheder, hvor Retsvidnerne ere ikke mindre vigtige, kan man end ikke have denne Garantie. Det vilde derfor og være urigtigt her at foröge Garantierne saaledes, at det indlyste, at de ved andre Leiligheder, hvor den nok saa meget kunde behöves, var manglende. Der behöves formentlig ingen Bestemmelse i Forordningen enten om Thingvidnernes

1832. eller personlige Egenskaber eller Udnævnelsesmaade,
3. Marts. hvorimod det kan beroe ved det Norske Lov, Forordn. 3. Juni 1796 og flere Anordninger allerede foreskrive.

Hvad Landsoverretten har foreslaaet om detailleret Anförelse af den Veiledning, Dommeren giver Parterne, anseer Cancelliet lidet hensigtsmæssigt. Det vilde lede til en mere forvirrende end oplysende Vidtlöftighed, om til Exempel alle ilde valgte eller misforstaaede Udtryk, som gav en Anledning til yderligere Forklaringer imellem Dommeren og en Part, skulde protocolleres, og Chieanen vilde vistnok i Island vide at benytte sig af et Lovbud om slig detailleret Protocollation, som dog ikke fuldstændigen vilde blive efterkommet. Nok er det, at Dommeren lader protocollere alt det Væsentlige, at Protocollationen oplæses for Parterne, og at de have Adgang til selv at læse det og til at gjöre deres Bemærkninger.

§ 9 skjönnes ikke at behöve den af Amtmand Johnsen eller § 10 den af Stiftamtmand Krieger foreslaaede nærmere Bestemmelse, og § 12 kan formentlig ogsaa blive uforandret efter Udkastet A; dog har man, efter Amtmand Thorsteinsons Bemærkning i Udkastet B tilföiet: „at Overövrighedens Autorisation ikke behöves til den omhandlede Befuldmægtigelse", skjöndt dette i sig selv synes overflödigt. — § 13 er paa Grund af samtlige Övrigheders Erklæringer i Udkastet B redigeret efter det andet Alternativ i det förste Udkast, hvorhos der efter Ordet „affattet" er tilföiet: „og tilbörlig tilfört Protocollen". — § 14 skjönnes ikke at behöve nogen Forandring, da de Ord: „hvis han findes at have tilsidesat de ham til Sagens vedbörlige Fremme paaliggende Pligter", ligesaavel indbefatte Skjödeslöshed ved Parternes Veiledning og Sagens Oplysning, som utilbörligt Ophold. For dolus indeholder Lovens 1—5—3 tilbörlig Straf, og större Detail gavner neppe. Nedsættelse i den ved Forordn. 3. Juni 1796 fastsatte Mulkt, enten i det Hele efter Amtmand Johnsens Forslag, eller i Hen-

seende til Maximum, efter Landsoverretsassessorernes, 1832.
er neppe heller enten nödvendig eller tilraadelig, saa- 3. Marts.
meget mindre, som andre processualske Mulkter i Almindelighed ere de samme paa Island, som N. L. og tilhörende Anordninger bestemme, hvorhos og de færre Garantier, der iövrigt haves i hvert Land for en upartisk og tilbörlig Retspleie, gjör det utilraadeligt at nedsætte Böderne, Noget, som og i en Anordning, der gaaer ud paa at skaffe Landet en saa god Retspleie, som de locale Forhold tillade, vilde have et synderligt Udseende.

Med disse Bemærkninger henstilles saaledes Sagen til det kgl. Rentekammers behagelige Overveielse. — Med Kammerets Betænkning udbedes samtlige Bilage tilbagesendte. — Det kongelige Danske Cancellie den 3. Marts 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over 10. Marts.
Island, ang. **Betalingsmaaden af Landskylderne af de kongelige Godser i Sönder-Amtet.** Khavn den 10. Marts 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 361.

I Anledning af Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 21. Septbr. f. A., betræffende den fremtidige Ydelsesmaade for Landskylden af Thykkebay og Kirkebay Klosters Gods samt Bjarnanes Ombud og Skalholts usolgte Jorder i Arnes Syssel, skulle vi tjenstligen melde til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ligesom Kammeret ved Skrivelse af 17. Septbr. 1825 tillod, at Halvdelen af ovennævnte Landskyld maatte indtil Fardag 1831 ydes enten in natura eller med Penge efter Capitelstaxten, og den anden Halvdeel med 4½ Sk. Sölv pr. Alen efter den gamle Evaluationsmaade, saaledes tillades det ogsaa herved, efter de oplyste Omstændigheder, at samme Ydelsesmaade endnu maa vedvare i 3 Aar fra Fardag 1831 til Fardag 1834. — Rentekammeret den 10. Marts 1832.

1832. 10. Marts. **Kongelig Resolution** ang. Auskultant i Rentekammeret Thork. Abrah. **Hoppes Reise i Island.** Khavn den 10. Marts 1832. — I Rentekammerets Forestilling 6. Marts bemærkes, at Auskultant i Rentekammeret, Kammerjunker Hoppe, havde anholdt om Tilladelse til at reise til Island, for ved et længere Ophold og Omreiser der i Landet at gjöre sig bekjendt med det Locale, saavel som med dets Anliggender og Beskaffenhed. Dette anseer Kammeret ogsaa for meget gavnligt, og önsker, at han maatte komme til at opholde sig der to Sommere og den mellemliggende Vinter, hvortil Omkostningerne anslaaes til 3000 Rbd. Sölv. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 78.

Vi ville allern. have tilladt, at Auskultant i Vort Rentekammer, Kammerjunker Hoppe, maa foretage en Reise til Island, og der opholde sig i $1\frac{1}{2}$ Aar, for at forskaffe sig nöiagtig Kundskab om det Locale og Forfatningen sammesteds, og maa ham, efter Regning, godtgjöres af den islandske Jordebogskasse de Omkostninger, som Reisen i det Hele maatte foraarsage ham. — Kjöbenhavn den 10. Marts 1832[1].

14. Marts. **Kongelig Resolution** ang. **Beregningsmaaden af Jordafgifterne af det kongelige Jordegods i Vester-Amtet.** Khavn den 14. Marts 1832. — I Rentekammerets Forestilling 6. Marts bemærkes, at foruden Bardastrands og Alptafjords Jorder, tilsammen 14 Gaarde, som vare bortforpagtede, eiede Kongen i Vester-Amtet det saakaldte Arnarstappens Ombud, bestaaende af 100 skyldsatte Gaarde, Skogarstrands Ombud 9 Gaarde, Isafjords Syssels Jorder, bestaaende af 9 Gaarde, og Stranda Syssels med Skalholts Bispestols Jorder, ialt 25 Gaarde. Af dette Jordegods betaltes Landskyld enten i Fisk eller andre Naturalier efter Capitelstaxt, og Qvildeleien ligeledes, beregnet efter 20 Pd. Smör af hvert Qvilde. Mandslaan erlagdes derhos af Jorde-

[1]) ved Rentek. Skriv. 24. Marts er denne Resolution communicerет Stiftamtmanden og Landfogden i Island, med Tilföiende, at der er beordret udbetalt 600 Rbd. til den Reisendes Equipering. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 430—431.

godset i Arnarstappens Ombud med 1 Rbd. i Penge ifölge kgl. Resol. 13. Juni 1787. 1832. 14. Marts.

Tilforn var det deels ved Sædvane, deels ved positive Bestemmelser fastsat, at Landskylden, forsaavidt den ikke ydedes in natura, skulde betales med et vist Pengebelöb, der for Arnarstappens Ombuds Vedkommende var bestemt til 1 Rbd. 57 Sk. pr. Væt eller 80 Pd. Fisk, men paa de övrige Godser, hvor Landskylden var bestemt efter Hundreder og Alen, var 1 Alen evalueret til 4½ Sk. og 1 Hundrede til 5 Rbd. 60 Sk. Dog fandtes i Stranda Syssel 1 Hundrede evalueret til 4 Rd. Specie eller 4 Rd. 48 Sk., ligesom Anordn. 9. Septembr. 1791 § 5 havde bestemt for Holum Bispestols Jorder. Naar Qvildeleien ikke erlagdes med Smör in natura, beregnedes den paa Arnarstappens og Skogarstrands Ombud til 1 Rd. 9 Sk., men i Stranda Syssel til 90 Sk. pr. Qvilde.

Disse Bestemmelser til Penge, der vare fastsatte medens Monopolhandelen stod paa, vare vel gaaede over til Rigsbankpenge Daler for Daler, men ved de Forandringer i Priserne, som fulgte af Monopolhandelens Ophör, vare mange Klager indlöbne fra Stiftelser og Embedsmænd, som lede betydelige Tab; herpaa sögte man at böde ved For. 20. Marts 1815 § 1 og ved For. om Capitelstaxterne 16. Juli 1817, hvorefter Jordafgifterne skulde betales enten i de lovbestemte Naturalier eller i Penge efter Capitelstaxt. Men denne Forandring indtraadte ikke for Vester-Amtets Vedkommende, men den gamle Evaluationsmaade vedblev, rigtignok uden Hjemmel, til Fardag 1823. Ved Resol. 9. Mai 1823 blev al Tiltale i denne Anledning eftergivet, og den gamle Evaluationsmaade tilladt i 2 Aar. Lignende Eftergivelse fandt Sted ifölge kgl. Resolution 20. Decbr. 1826 indtil Udgangen af Regnskabsaaret til Fardag 1831. Med Hensyn til det fremtidige Forhold havde Amtmanden nu indberettet, at med Hensyn til Skogarstrands Ombud havde Leilændingerne erklæret, at de vilde opsige Bygselen paa deres Gaarde, hvis Evaluationen blev forhöiet. Leierne paa Arnarstappens Ombuds Jorder erlagde deres Afgifter in natura. Med Hensyn til Stranda Syssel mente Sysselmanden, at det ikke vilde være umuligt at erholde det Halve i Naturalier, men han antog ikke, at Jordebogskassen vilde vinde ved Forandringen, og han selv frasagde sig Administrationen, ifald en Forandring skulde indtræde.

Efter Amtmandens Opgivende svaredes paa Selveiergodset og det beneficeerede Gods i Vester-Amtet den halve Deel af

1832. Landskylden i et eller andet Naturalprodukt, men den anden halve Deel efter gammel Evaluation med 4½ Sk. Sölv pr. Alen.

14. Marts. Ifölge Rentekammerets Mening vilde det saaledes ikke gaae an at paabyde en almindelig Evaluation efter Capitelstaxten, deels paa Grund af Fæsternes Fattigdom, deels fordi de havde det billigere paa Privatgodset. Paabud af Erlæggelse in natura kunde hverken stemme med Leilændingernes eller Kongens Interesse, da Auctionernes Udfald ansaaes for i höi Grad usikkert, og kunde let give mindre Udbytte end den gamle Evaluation. Det ansees derfor at være mest passende, i Overeensstemmelse med kgl. Resol. 3. Decbr. 1823, at tilstaae en temporair Modification i Afgifterne. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 83.

Vi bemyndige allern. Vort Rentekammer til at samtykke i, at Leilændingerne paa de Os tilhörende Godser i Islands Vester-Amt endnu i 5 Aar, fra Udgangen af Regnskabsaaret til Fardag 1831 at regne, erlægge deres Landskyld, forsaavidt de ikke yde den in natura, med Penge efter den gamle Evaluationsmaade, nemlig med 1 Rbd. 57 Sk. Sölv for hver Væt af Fisk, eller, hvor saadant hidtil maatte befindes at have været Tilfældet, med Halvdelen in natura, og den anden Halvdeel efter den gamle Evaluation, saml, forsaavidt ingen anden lovgrundet Evaluation for noget enkelt Gods i Særdeleshed maatte finde Sted, med 4½ Sk. Sölv for hver Alen af anden Natural-Landskyld, hvilken Pengebetaling, saavel som Mandslaanet, der af Vedkommende svares, som hidtil, med 1 Rbd. Sölv, bliver at erlægge enten med rede Sölv, eller med Sedler og Skillemynt, efter den ved disse Afgifters rette Forfaldstid gjeldende Cours. — Kjöbenhavn den 14. Marts 1832[1].

14. Marts. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse til de kongelige Leilændinger i Gullbringa Syssel og**

[1]) communiceret Amtmanden i Vester-Amtet ved Rentek. Skriv. 24. Marts 1832. Isl. Copieb. 9, Nr. 428.

Mosfellssveit. Khavn den 14. Marts 1832[1]. — 1832. 14. Marts.
I Rentekammerets Forestilling 6. Marts anföres, at ifölge de af Stiftamtmand Stephensen, i Skrivelser 25. August 1791 og 6. Septbr. 1792, meddelte Oplysninger, var der i Christian den Andens Tid, omtrent 1518, oprettet et Hospital paa Vidö, hvori 6 af de fattigste og redeligste kgl. Leilændinger i Gullbringe Syssel og Mosfellssveit, samt ligesaa mange Enker, skulde nyde fri Underholdning for deres Livstid. For at erholde Adgang skulde Vedkommende have redelig svaret sine Afgifter, vedbörligen rögtet Jorden, svaret Qvilder i vedbörlig Stand ved Fratrædelsen, og endelig være gamle og i fattige Omstændigheder. Indtil 1752 var Hospitalet paa Vidö, men da denne Gaard ved kgl. Resol. 24. Mai 1751 indrömmedes Landfogden til Embedsbolig, skulde det forflyttes til Ternö (Þerney); der vare imidlertid ingen Bygninger til dette Brùg, og saaledes tillod Resol. 17. April 1752 at Stiftelsen flyttedes til Gufunæs, og at dertil henlagdes Gaarden Eiði. Hospitalet vedblev saaledes paa Gufunæs indtil 1795, da det ifölge kgl. Resol. 18. Septbr. 1793 bestemtes, at Hospitalet skulde ophöre, og en Pension, ialt 96 Rdl. aarlig, tilstaaes Leilændingerne. Nu havde Stiftamtmand Krieger indberettet, at de reglementerede Pensioner kun oppebares af 3 Leilændinger og 2 Enker, ialt 42 Rbd. aarlig, og at det fulde Belöb ikke i de sidste 30 Aar var blevet udbetalt, hvorved den opsamlede Rest var bleven 821 Rbd. 32 Sk. Sölv. Stiftamtmanden foreslog nu nogle Forandringer i Uddelingsmaaden, eller og som Alternativ, at hele Belöbet af 96 Rbd. aarlig maatte enten blive anvendt til Oprettelse af et Hospital for Syge og Fattige i hele Sönder-Amtet, eller og til Præmier paa 5–10 Rbd. for Jordforbedringer, hvortil dog Kammeret bemærker, at Belöbet kun var bestemt for kgl. Leilændinger og ingen andre, uagtet man ikke havde kunnet finde nogen Fundats eller Reglement for Stiftelsen. Kammeret foreslaaer derfor, at det opsparede Belöb danner et Fond til Understöttelse for kongl. Leilændinger i hele Sönder-Amtet, med visse derom foreslaaede Bestemmelser. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 84.

Det skal fremdeles have sit Forblivende ved Bestemmelserne i allerhöieste Resolution af 18. Septembr. 1793, hvorefter af den islandske Jordebogskasse aarligen

[1]) Kgl. Resol. 7. Juni 1833.

1832. maae anvendes 96 Rbd. Sölv til Understöttelse for de
14. Marts. dertil mest værdige gamle og fattige Leilændinger paa Vort Gods i Guldbringe Syssel og Mosfells-Sveit paa Island, eller disses Enker, saaledes at sex Leilændinger tilstaaes hver 10 Rbd. Sölv aarligen, og ligesaa mange Enker hver 6 Rbd. Sölv aarligen, dog at fölgende Regler blive at iagttage ved Uddelingen af bemeldte Understöttelser, nemlig:

a) at Understöttelsen kun udbetales Vedkommende fra den Dag den bliver Nogen forundt, og ikke fra den Tid den, der sidst nöd samme, har ophört at erholde den. — b) at Adgang til at erholde Understöttelse ikkun staaer aaben for de Leilændinger, som formedelst Alder eller Svaghed fratræde deres Gaarde, naar de indtil den Tid have svaret deres Afgifter til Jordebogskassen, eller dog kun ved særegne dem tilstödte Uheld have været hindrede deri, ligesom de Understöttelser, der forundes Enker, bortfalde, naar disse gifte dem igjen; og — c) at enhver af Understöttelserne maa udbetales Vedkommende til hvilken Tid i Aarets Löb den maatte blive begjært, men at den i Reglen bör være forlangt inden Aarets Udgang, da i modsat Fald en anden Trængende kan antages.

Af det Belöb, som for den forbigangne Tid ikke er blevet udbetalt af forberörte 96 Rbd. Sölv aarligen, og som desaarsag er blevet indestaaende i den islandske Jordebogskasse, skal derimod dannes en særegen Fond, der bliver at gjöre frugtbringende, og maae Renterne deraf anvendes til Understöttelse först for fattige, gamle og værdige Leilændinger paa Vort Gods i Guldbringe Syssel og Mosfells-Sveit, saafremt der sammesteds maatte være flere, end de, der kunne erholde fornöden Understöttelse af de dertil bevilgede 96 Rbd. aarligen, og dernæst, saafremt ingen saadanne findes, for lignende Trængende fra Vort övrige Gods i Sönder-Amtet paa Island.

Hvis det Tilfælde i Fremtiden indtræffer, at der, naar nogen Understöttelses-Portion af de tidtnævnte 96 Rbd. bliver ledig, ikke findes Nogen dertil qualificeret i Guldbringe Syssel og Mosfells-Sveit, bör det Belöb, der saaledes bliver besparet, indtil nogen Saadan melder sig, henlægges til nysnævnte Fond, og i Forbindelse med denne gjöres frugtbringende, og anvendes, ligesom iövrigt den Deel af Renterne af selve Fonden, der ikke anvendes til Understöttelse, bliver at lægge til Capitalen. 1832. 14. Marts.

De samme Regler, der i det Foregaaende ere nævnte for Störrelsen af og Adgangen til de ved allerhöieste Resolution af 18. Septbr. 1793 bestemte Understöttelser, skulle ogsaa være gjeldende for de Understöttelser, der ville være at meddele af den nysomtalte Fond, saaledes at der blive lige mange Portioner for Leilændinger og for Enker, samt at disse Portioners Antal foröges efterhaanden, som Renterne dertil blive tilstrækkelige. Og har Vor Stiftamtmand over Island at indsende et efter disse Grundsætninger forfattet Regulativ for samtlige ovenomtalte Understöttelser til nærmere Approbation. — Kjöbenhavn den 14. Marts 1832[1].

Kongelig Resolution ang. **Oplærelse af to unge Mænd fra Island paa Skolelærer-Seminarium i Danmark.** Khavn den 14. Marts 1832[2]. — 14. Marts.

I Rentekammerets Forestilling 6. Marts bemærkes, at Savnet af en Almueskole i Reykjavík havde længe været föleligt, da Byen talte blandt 500 Indvaanere 70 til 80 Börn. I 1830 var der blevet oprettet en Skole, hvori 18 Börn nöd Underviisning i Læsning, Skrivning, Regning, Religion m. v., tildeels efter den indbyrdes Underviisnings Methode. Stiftsövrigheden indgik derpaa med et Forslag til Cancelliet om, enten at en Skolelærer maatte blive sendt til Island, eller at en islandsk Student

[1] communiceret Stiftamtmanden over Island ved Rentek. Skriv. 24. Marts 1832. Isl. Copieb. 9, Nr. 427.

[2] Canc. Skriv. 7. April 1832.

1832. maatte blive sendt til et Seminarium i Danmark til Uddannelse. Cancelliet fandt det förste Alternativ paa Grund af

14. Marts. Sproget utilraadeligt, men foreslog, at to unge Islændere skulde sendes til Danmark for at gaae i et Seminarium, mod at erholde fri Reise og fri Underviisning. Nu havde det viist sig, at Ingen havde villet indlade sig paa dette Tilbud, hvorfor man ansaae det nödvendigt endvidere at tilbyde fri Underholdning paa Seminariet, der ifölge Reglement 10. Febr. 1818 § 14 var bestemt til 100 Rbd. rede Sölv aarlig i 3 Aar, samt endvidere 20 Rbd. til Klæder. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 85.

De tvende Islændere, der, efter indbemeldte Forslag fra Stiftsövrigheden for Island, derfra ville blive nedsendte for at oplæres ved et af Skolelærer-Seminarierne i Vort Rige Danmark, ville Vi allern., foruden fri Reise fra Island hertil og igjen tilbage, endvidere have forundt fri Underholdning ved det paagjeldende Seminarium, saalænge de sammesteds opholde sig, og desforuden en Hjælp til Klæder af 20 Rbd. Sölv hver aarligen, saaledes at samtlige i denne Henseende fornödne Omkostninger udredes af den islandske Jordebogskasse, Alt paa Vilkaar, at de, efter fuldendt Læretid, blive forpligtede til, mod passende Betaling, at paatage sig hvilket Skolelærer-Embede dem af vedkommende Övrighed paa Island maatte blive overdraget. — Kjöbenhavn den 14. Marts 1832 [1].

17. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Tiende-Ydelsen af Jordqvilder i Island.** Khavn den 17. Marts 1832[2]. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 388.

I et Andragende til Rentekammeret af 2. Decbr. 1825 har Amtmanden over Islands Nord- og Österamt,

---

[1]) communiceret Cancelliet ved Rentek. Skriv. 24. Marts 1832. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 426.

[2]) Canc. Skriv. 7. April 1832.

Johnsson, anholdt om en Bestemmelse for, hvorvidt 1832.
Selveiere, der selv beboe deres Gaarde, ere berettigede 17. Marts.
til at paastaae et vist Antal af Gaardens Köer og Faar undtaget fra Lösegodstiende, paa Grund af at disse Kreaturer maatte betragtes som en til Gaarden henhörende fast Besætning, der saaledes udgjöre en Deel af samme, at Tienden af dem maa ansees indbefattet i Tienden af Gaarden, eller Jordetienden.

Efter at vi i denne Anledning havde indhentet Erklæring fra daværende Stiftamtmand Hoppe og Amtmand Thorsteinson om, hvorledes der hidtil i saa Henseende havde været forholdt i Sönder- og i Vesteramtet, udbad vi os ligeledes det kgl. Danske Cancellies Betænkning over Sagen, hvilken vi modtog i behagelig Skrivelse af 27. Januar 1829. — Senere have vi endnu indhentet Betænkning, saavel fra den kgl. Landsoverret i Island, som fra Biskoppen Steingrim Johnsen; og ved nu at have taget Sagen i det Hele under Overveielse, finde vi, at flere Spörgsmaale med Hensyn til Tiende af Qvilder, eller den Besætning af Kreaturer, som af Jordbrugere holdes, hvorom Meningerne mellem de islandske Autoriteter ere deelte, kunde behöve en nærmere Afgjörelse, end der i den hidtil emanerede Lovgivning findes.

Kammeret maa være enig med Cancelliet i det i Sammes ovennævnte Skrivelse Yttrede, at det maa være uden Indflydelse paa Forpligtelsen at svare Tiende af Gaardbesætningen, enten Eieren selv beboer og bruger sin Gaard, eller han har bortbygslet den, og at derfor, saafremt der er Hjemmel for, under Tienden af en bortbygslet Gaard at indbefatte Tienden af et vist Antal Qvilder, den samme Ret da ogsaa bör tillægges Eieren, naar han selv beboer sin Gaard. Skjöndt der nu, med Hensyn til bortbygslede Gaarde, efter hvad der i de indkomne Erklæringer er oplyst, ikke alene ingen positiv Hjemmel haves for, at et vist Antal Qvilder kunde fölge samme tiendefrit, men Saadant endog

1832. 17. Marts. synes at være i Strid med de Love, ved hvilke Tienden i Island er bleven indfört og stadfæstet, saa finder dog nu en saadan Tiendefrihed Sted ifölge en paa flere Aarhundreders Sædvane grundet Praxis; og ligesom denne Sædvane upaatvivleligen ved dens Ælde maa have vundet Lovskraft, saaledes kan der, saavidt vi skjönne, heller ikke være Föie til at ophæve den, naar hensees til de Omstændigheder, hvorved den er fremkaldt, hvilke i næsten alle Sagen fölgende Erklæringer ere berörte, men især i den islandske Landsoverrets Betænkning findes udviklede. — Af Sagens Documenter vil imidlertid erfares, at der ikke er etableret nogen fast Regel for, hvor mange Qvilder en Leilænding kan holde tiendefrit paa sin tilbygslede Gaard. Saavidt man kan skjönne, undtages udentvivl fra Tienden alle de Qvilder, som tilligemed Gaarden, ved dens Bygsling, ere af Jorddrotten overladte Leilændingen, siden disse vel betragtes eller i alt Fald angives som den Gaarden fölgende Besætning. Men ligesom dette med Hensyn til Leilændingerne medförer et Misforhold, idet det beroer paa privat Overeenskomst med Jorddrotten, hvormange Qvilder han vil lade fölge Gaarden, og som i det mindste paa flere Steder snart er et större, snart et mindre Antal, uden noget Forhold til Gaardens Dyrhed (vide Amtmand Thorsteinsons Skrivelse af 30. Novembr. 1823), saaledes vil og ved de Gaarde, som beboes og bruges af Eierne selv, al Regel savnes, siden alle Kreaturer paa samme kunne unddrages Tiendeafgiften ved at blive erklærede for Gaardens faste Qvilder, hvilket og paa flere Steder er forsögt, saaledes som de indkomne Erklæringer vise. Vi ansee det derfor nödvendigt, at der, ved at afgjöre Spörgsmaalet: om Selveiere kunne undtage Qvilder fra Tiendeafgiften, tillige bör fastsættes en almindelig Regel for, hvor stort et Antal Qvilder der bör være tiendefri, ligesaa vel paa de bortbygslede som paa de af Selveierne selv beboede Gaarde, og skjönne vi i denne Henseende ei rettere,

end at man vel bedst fölger den Regel, som, ifölge hvad Landsoverretten har yttret, vel nogenlunde kan ansees for den almindeligste, nemlig: at der med en 20 Hdr. Gaard fölger 4 Qvilder, eller at 1 Qvilde for hver 5 Hdr. af Gaardens Dyrhed fritages for Tiende. — Vi tilföie her den Bemærkning, at hvis den her angivne Regel antages, da bortfalder dermed al Undersögelse om, hvem Qvilderne paa en Bygselgaard tilhöre, thi hvad enten Leilændingen selv eier Qvilderne, eller har leiet dem fra Fremmede, eller har modtaget dem fra Jorddrotten, enten tilligemed Gaarden eller ved en selvstændig fra Bygslingen forskjellig Contrakt, saa maa dog i alle Tilfælde det oven bestemte Antal Qvilder, som hörende ind under Gaardens lovbestemte Dyrhed, ogsaa være indbefattet under dennes Tiende, altsaa fritaget fra særlig Tiendeafgift, idet det bliver en privat Sag mellem Jorddrotten og Leilændingen, hvo af dem der skaffer det til Gaarden hörende Antal af tiendefrie Qvilder. — Med Hensyn paa de Jorder, som ere solgte fra forrige Skalholts Bispestol, er det anseet tvivlsomt, om Regelen angaaende Tiendefrihed for et vist Antal Qvilder her kunde ansees anvendelig. Man har argumenteret herimod fra den Omstændighed, at disse Jorder ifölge Auctionsconditionerne ere solgte, deels med Fritagelse for Jordtienden, deels med det Vilkaar, at ingen faste Qvilder maae fölge Gaardene, naar disse bortbygsles. Deraf, at Eierne af disse Gaarde ere fritagne for Jordtienden, fölger rigtignok, at de ikke kunne paaberaabe dem den Omstændighed, som er den oprindelige Anledning til Tiendefrihed for Gaardenes Besætning, nemlig, at dette er enslags Erstatning for at Jordbrugerne ere vedblevne at svare Jordtienden efter Gaardenes gamle Dyrhed, uanseet at Landskylden — den egentlige Basis for Tienden — ikke nær er det, den var fordum, da Tienden blev indfört, nemlig 1/10 Deel af Jordens Dyrhed; men paa den anden Side maa erindres, at det i sig selv ikke er usandsynligt, at man ved

1832. 17. Marts.

1832. 17. Marts. den i Auctionsconditionerne tilsagte Tiendefrihed har tilsigtet, at den samme Frihed for Tiende, som forhen havde fundet Sted paa Bispestolens Godser, skulde fremdeles vedblive uforandret, uagtet de nu gik over til privat Eiendom, og da det maaskee endog kunde være muligt, at der, saalænge disse Gaarde have lagt under Bispestolen, ikke har været ydet Tiende af deres Besætninger, saa maatte under hiin Forudsætning Kjöberne ogsaa erhverve dem med samme Ret, hvormed Bispestolen forhen havde besiddet dem, altsaa med Frihed for Qvildetienden. Hertil kommer endnu, at det Udtryk i Auctionsconditionerne: Frihed for Jordtienden, synes at maatte indbefatte Frihed for Tiende ikke alene af Jorderne i og for sig selv, men ogsaa af de Qvilder, der efter det Foranförte ifölge Sædvane betragtes som Pertinents til Jorderne, hvilke, efter de i Tidens Löb forandrede Forhold, ikke mere i og for sig selv, men kun i Forbindelse med Besætningen eller Qvilderne, nogenlunde faae den Værdie, Dyrhed, som kan begrunde den fulde oprindelige Jordtiende. — Hvad den Omstændighed betræffer, at der med disse Gaarde ei kunne fölge faste Qvilder, da maa herved erindres, at det Udtryk, faste Qvilder, kan tages i en dobbelt Betydning. Faste Qvilder, i egentlig Forstand er den lovbestemte, fra Gaarden uadskillelige Besætning, som Jorddrotten er forpligtet til at lade fölge og Leilændingen forpligtet til at modtage tilligemed Gaarden og siden tilsvare, og hvis bestemte Antal det end ikke staaer til Parterne ved Overeenskomst enten at foröge eller formindske; dette Slags faste Qvilder finde imidlertid alene Sted paa de kongel. og de beneficerede Godser, men aldeles ikke paa de private Jorder, paa hvilke altsaa alle Qvilder eller al Besætning kan kaldes löse Qvilder, i Modsætning til de faste Qvilder i hiin angivne indskrænkede Forstand, hvilket oplyses ved Amtmand Thorsteinsons Skrivelse af 30. Novbr. 1823. Dernæst

forstaaes ogsaa ved faste Qvilder den Besætning, som Jorddrotten ved Bortbygslingen overlader Leilændingen, og som denne har at vedligeholde og tilsvare tilligemed Gaarden; men da denne Qvildebesætnings Antal, som foran berört, aldeles beroer paa den Overeenskomst, der mellem Jorddrotten og Leilændingen træffes ved Bygslingen, saa maa ved löse Qvilder, i Modsætning til faste Qvilder i den her sidst anförte Betydning, alene forstaaes de Qvilder, hvilke Leilændingen enten selv eier eller og har leiet af en tredie Mand, eller i alt Fald af Jorddrotten ved en særlig af Bygselcontrakten uafhængig Overeenskomst, der fölgeligen kan udlöbe, fornyes og forandres, uden at saadant vedrörer den egentlige Bygselcontrakt. Nu er det aabenbart, at Forbudet mod faste Qvilder i Auctionsconditionerne, efter hvilke Skalholts Bispestols Jorder ere solgte, alene sigter til faste Qvilder i egentligste Forstand eller i den oven först angivne Betydning, hvilke maatte fölge Gaardene saalænge disse vare beneficeret Gods, men som maatte ophöre, da Jorderne kom i privat Eie; og paa denne Maade forstaaet, er der altsaa aldeles ikke, ved det her omhandlede Vilkaar i Auctionsconditionerne, bevirket nogen Forskjel i Henseende til Qvildebesætningen mellem de paa forrige Skalholts Bispestols Godser beliggende Gaarde og alle övrige private Jorder i Island, hvorimod begge Slags Eiendomme meget mere forsaavidt ere bragte under een og samme Regel, at det nemlig beroer paa privat Overeenskomst mellem Jorddrotten og hans Leilænding, hvormange Qvilder den Sidste skal modtage med Gaarden; hvoraf atter synes at fölge, at den samme Regel, som bliver gjort gjeldende for alle andre Jorder, ogsaa maa fölges paa forrige Bispestolsjorderne, nemlig, at 1 Qvilde fritages for Tiende for hver 5 Hundr. af Jordernes gamle Dyrhed, hvilken paa andre Steder ligger til Grund for Jordtiendens Beregning.

1832. 17. Marts.

1832. 17. Marts.

Hvad Tienden af de övrige Qvilder eller Kreaturer angaaer, hvilke foruden det fritagne Antal holdes paa Gaardene, da möde ogsaa i denne Henseende flere Spörgsmaale, hvilke det forekommer os rigtigst ved denne Leilighed at see afgjorte. Det Spörgsmaal, om Tienden af udleiede Kreaturer skal udredes af Eieren eller Brugeren, burde, hvis det blot betragtedes med Hensyn til disse Parter indbyrdes, vistnok alene være Gjenstand for Afgjörelse ved privat Overeenskomst, thi Tienden maa efter sin Natur altid falde Eieren til Byrde, hvad enten han nu, imod selv at udrede samme, stipulerer sig saameget höiere Leie, eller han forbinder Leietageren til at betale Tienden, og derfor dog bliver nödt til at lade ham faae en dertil svarende Nedsættelse i Leien; og det maa altsaa forsaavidt være uden væsentlig Indflydelse paa Retsforholdet mellem Eier og Leier indbyrdes, enten saa Tienden præsteres af den Ene eller den Anden. Heller ikke kan Spörgsmaalets Besvarelse være af Vigtighed med Hensyn til Tiendetagerne, forsaavidt Tienden, hvad enten den præsteres af Eier eller Leier, tilfalder de samme Tiendeberettigede, hvilket — paa en enkelt Undtagelse nær, som senere skal beröres — altid finder Sted, naar baade Eier og Leier have Ophold i den samme Jurisdiction eller i det samme Tiendedistrikt. Hvis dette derimod ikke er Tilfældet, bliver det nödvendigt at afgjöre, om Tienden tilfalder de Tiendeberettigede der hvor Eieren boer, eller dem, der hæve Tiende der hvor Leieren har Ophold. Ligesom det imidlertid vel ikke kan være Tvivl underkastet, at Tienden af de faste Eiendomme maa erlægges til de Tiendeberettigede paa det Sted, hvor Eiendommen er beliggende, uden Hensyn paa, hvor Eieren har sit personlige Opholdssted, saaledes synes det dog ogsaa at komme mest overeens med Sagens Natur, at Tienden — om ikke af alt Lösöre, saa dog af udleiede Kreaturer — erlægges til de Tiendeberettigede paa det Sted, hvor Kreaturerne findes paa den Tid, at de skulle

angives til Tiende, uanseet at Eieren boer andetsteds; thi ei at tale om, at Eieren muligen end ikke altid kunde have vis Kundskab om, hvorvidt de af ham paa langtbortliggende Steder udsatte Kreaturer endnu vare i Live, naar han opfordres at gjöre Tiendeangivelse, saa vil det og være aldeles umuligt for den Repstyrer og Sysselmand, under hvis Jurisdiction Eieren boer, at före den fornödne Control med dennes Angivelse til Tiende (cfr. Anordn. 17. Juli 1782 i Fogtm.[1] Till. § 1, 2) forsaavidt de ham tilhörende, i fremmede Jurisdictioner udleiede, Qvilder angaaer. Vilde man lade Brugerne af leiede Qvilder gjöre Tiendeangivelsen for deres Repstyrer og Sysselmand, for at disse kunde modtage Angivelsen, controllere dens Rigtighed og siden give Underretning derom til den Sysselmand, under hvis Jurisdiction Eieren boer, for at Tienden her kunde blive indfordret, da vilde dette i mere end een Henseende være forbunden med Forviklinger og Ulempe; saaledes kunne de Indsigelser, som Eieren muligen maatte fremföre, let foranledige vidtlöftig Correspondence og Undersögelse; ogsaa kunde muligen det Mandtalsthing, hvorved Eieren möder til Tiendeangivelse, alt være holdt og igjen hævet forinden Sysselmanden modtog den Underretning om Leiernes Angivelse — der jo og maatte skee til Mandtalsthing — som han skulde have brugt ved Tiendens Indkrævelse med meget mere. Ligesom det saaledes, saavidt vi skjönne, maa ansees aldeles grundet i Sagens Natur, at Qvildetienden erlægges af Leietageren og tilfalder de Tiendeberettigede i det Distrikt, hvor han boer og bruger de Qvilder, hvoraf Tienden falder, saaledes forekommer ogsaa i Amtmand Thorsteinsons Skrivelse til Sysselmand Sveinbjörnsen af 30. Novbr. 1823 en Yttring, der lader formode, at dette, i det mindste paa de fleste Steder, er det Sædvanlige; og naar det i Tiendelovgivningen be-

1832.
17. Marts.

[1]) nu rigtigere i denne Samling IV, 664—670.

1832. stemmes, eller dog forudsættes, at Tienden erlægges
17. Marts. af Eieren (hvorom kan sees Thorsteinsons Skrift om kongl. og andre offentlige Afgifter i Island, S. 53 § 8), da har man rimeligviis enten blot haft det sædvanlige Tilfælde for Öie, at Eieren selv besidder og bruger de tiendebærende Ting, og ikke paatænkt det Tilfælde, at de vare overladte Andre til Brug, eller og kan derved være sigtet til, at Tienden, som vi foran have berört, dog altid maa bæres af Eieren, ihvordan der end forholdes med dens Udredelse. Mod den her anförte Grundsætning, at hæve Tiende af udleiede Qvilder hos Brugerne, er — efter hvad Sysselmand Sveinbjörnsen har andraget - fra Eiernes Side fremsat en Indvending, hentet fra Maaden, paa hvilken Tienden ifölge Lovgivningen beregnes. Det maa nemlig mærkes, at i Oldtiden, da Tienden blev indfört, skal Landskylden saavelsom Leie og Rente ordentligviis have været 10 pCt. af Tingens Værdie, hvorefter formodentligen Tingenes saakaldte Dyrhed er bleven bestemt til 10 Gange denne Landskyld eller Leie og Rente, af hvilken igjen Tienden skulde udgjöre $^{1}/_{10}$ Deel, fölgelig $^{1}/_{100}$ Deel af Tingens lovbestemte Dyrhed; saaledes bliver af en Dyrhed til 20 Hundr. = 2400 Al. beregnet i Tiende 24 Al., af 10 Hdr. i Tiende 12 Al., af 5 Hdr. i Tiende 6 Al.; men dette Forhold vedligeholdes ikke længer, naar Dyrheden falder under 5 Hdr., hvorimod Loven da bestemmer af:

4 Hdr.	= 480	Alen tiendes	5	Alen
3 —	= 360	— —	4	—
2 —	= 240	— —	3	—
1 —	= 120	— —	2	—
$^{1}/_{2}$ —	= 60	— —	1	—

(hvorom kan sees Thorsteinsons citerede Skrift, S. 50). Dette foranlediger, at naar Qvilder tiendes hos Leietageren, og, hvad letteligen kan indtræffe, ikke, i Forening med hans övrige tiendepligtige Gods, udgjör en Dyrhed af 5 Hundr., bliver Tienden beregnet efter den nysanförte höiere Maalestok, og falder saaledes Eieren, der dog

paa den ene eller anden Maade maa godtgjöre Leie- 1832.
tageren hans Udlagte, til större Byrde, end hvis der 17. Marts.
var blevet tiendet hos ham selv, naar han, ved at angive Qvilderne med sit övrige Gods, havde bragt dem ind under den 5 Hundr. Dyrhed, og altsaa alene ydet Tiende af dem efter denne lettere Beregningsmaade. Vi skjönne imidlertid ikke, at denne Indvending kan være af den Vægt, at den skulde kunne omstöde hiin ovennævnte Regel, at hæve Qvilde-Tienden hos Brugeren; thi naar denne, efter hvad vi foran have fremsat, virkeligen findes at være den naturligste, simpleste og saa godt som ene praktisk anvendelige, kan det neppe have nogen Betænkelighed at underkaste den Eier, der vil have Fordelen af at udleie sine Kreaturer, den af dette Forhold nödvendigen fölgende Byrde, at bære en, vel noget, men i det Hele taget dog höist ubetydelig, forhöiet Tiende.

Med Hensyn til den Tiendefrihed, som ifölge Lovgivningen, in specie Anordn. 17. Juli 1782 (Fogtm. Till.) §§ 4 og 6, tilkommer geistlige Personer, er det anseet tvivlsomt, om samme ogsaa gjelder for de Qvilder, som Geistlige udleie til Andre. Vi skulle dog være tilböielige til at antage den af Amtmand Thorsteinson i hans Skrivelse af 30. Novbr. 1823 yttrede Mening, at ihvorvel Udtrykkene i de citerede §§ ere saa almindelige, at derunder kan indbefattes ogsaa de af Geistlige udleiede Qvilder, saa giver Bestemmelsen i § 5 om den Tiendefrihed, som tilkommer blandt Flere ogsaa Biskoppen, fuld Föie til at indskrænke den de Geistlige i §§ 4 og 6 hjemlede Tiendefrihed til det Gods, de have til Brug og Husholdning paa deres Bopæl, og der vilde fölgeligen heller ikke i denne Henseende behöves nogen Undtagelse fra Regelen om Brugernes Forpligtelse til at udrede Tienden af de leiede Qvilder, en Undtagelse, der ogsaa i sin Anvendelse, ved de Undersögelser. den hyppigen vilde foranledige, let kunde afstedkomme Forviklinger og Vidtlöftigheder, som det maatte være önskeligt at see forebyggede.

1832. Endnu maae vi tillade os at beröre et Spörgsmaal,
17. Marts. som vel ikke er fremsat under nærværende Sag, men som letteligen kunde blive opkastet, saafremt den af os fremstillede Grundsætning om Qvildetiendens Udredelse af Leietageren bliver gjort gjeldende. Dette angaaer det af os oven paapegede Tilfælde, hvor det, om end baade Eieren og Leietageren boe under samme Tiendedistrikt, alligevel ikke bliver uden Indflydelse paa, hvem Tienden skal tilfalde, om den præsteres af den Ene eller den Anden. Efter Lovgivningen tilfalder nemlig Tienden, saa ofte det angivne tiendepligtige Gods ikke belöber til 5 Hdr. i Dyrhed, alene de Fattige, medens den Tiende, som falder af Gods, der udgjör 5 Hdr. i Dyrhed eller derover, er den saakaldede Skiftetiende, der deles i 4 lige Dele mellem Kongen, Kirken, Præsten og de Fattige. Det vil ifölge heraf vel kunne indtræffe, at Fattigvæsenet derved, at Qvildetienden hæves hos Leietageren og ikke hos Eieren, kan faae en Deel Tiende for sig alene, som det under den modsatte Fremgangsmaade havde maattet dele med de andre tre Tiendeberettigede, hvilket nemlig maa blive Tilfældet saa ofte de udleiede Qvilder, sammenlagte med Leietagerens övrige tiendepligtige Gods, ikke udgjör en Dyrhed af 5 Hdr., men Eieren derimod besidder saa meget Gods, at han, ved at beregne Qvilderne under samme, vilde kunne angive de fulde 5 Hundr. Dyrhed. Men ligesom vi alt foran have yttret, at den Indflydelse, som Forskjellen mellem Tiendegods af 5 Hdr. og Tiendegods af ringere Dyrhed har med Hensyn til Maaden, paa hvilken Tienden beregnes, ikke burde bevirke nogen Forandring i det Princip, at betragte leiede Qvilder som henhörende til Leietagerens tiendepligtige Gods, saaledes troo vi ogsaa, at den samme Grundsætning her maa fölges, naar der bliver Spörgsmaal om, hvem Tienden skal tilfalde, thi da Eieren dog ustridigen maa være berettiget til efter eget Tykke saavel at formere som at formindske sit Qvilde-Antal,

uanseet at derved de vedkommende Tiendeberettigede, 1832.
nemlig i hiint Tilfælde Fattigvæsenet, i dette de andre 17. Marts.
tre Tiendetagere, tabe tildeels eller ganske deres Ret til den Tiende, som af Eieren bliver ydet, saa skjönnes ei heller rettere, end at de Tiendeberettigede jo ogsaa maae finde dem i den Forandring, som, efter Tiendelovenes Bud, fölger af enhver anden Disposition, Eieren finder for godt at foretage med sine Kreaturer, og efterdi nu, med Hensyn til Grundsætningen for Tiendeydelsen, Udleie af Qvilder staaer ved Siden af Afhændelse, Brugeren betragtes som Eier, saa vilde det være inconsequent ikke at antage, at Tiendetagerne ere pligtige til at taale den Forandring i deres Ret, som Qvildetiendens Udredelse af Brugerne medförer, ligesaa godt som de dog maae finde dem i den Forandring, som Afhændelse af Qvilder fra en mere til en mindre Formuende maa bevirke.

Endeligen skulde vi ikke forbigaae at gjöre opmærksom paa den Omstændighed, at samtlige her omhandlede Spörgsmaale, saavel hvad Kongetienden, der ordentligviis er bortforpagtet til vedkommende Sysselmænd, som de andre Tiender, angaaer, egentligen vedrörer de Tiendeberettigedes private Interesse, hvorfor det maatte synes betænkeligt at bevirke nogen lovbestemt Forandring i de bestaaende Forhold, idetmindste forsaavidt de nuværende Embedsmænd og Tiendeforpagtere vedkommer. Men naar hensees til, at de Bestemmelser, som vi efter det Foranförte formene at der burde tages i denne Sag, dog vel alle kunne betragtes som en nærmere Forklaring af de alt givne Love og indförte Retsregler, og at derhos vel egentligen blot i det höieste en Forandring i Fordelingen af Tiendens Ydelse mellem Distriktets Beboere, men neppe nogen Formindskelse af Tiendeafgiften i det Hele vil bevirkes, saa tör vi antage, at der ikke i saa Henseende vil möde nogen Vanskelighed.

1832. Efter nu saaledes at have tilladt os at fremsætte
17. Marts. vore Tanker over alle foranförte Punkter, hvilke vi ansee det rigtigst at bevirke afgjorte ved en allerhöieste Bestemmelse, som derefter kunde gives den fornödne Kundgjörelse paa den Maade, man maatte finde mest passende, skulde vi herved tjenstligst henstille denne Sag til det kgl. Danske Canceellies Overveielse, idet vi ikke undlade at lade fölge samtlige hertil i denne Anledning indkomne Betænkninger med tilhörende Bilage. Rentekammeret den 17. Marts 1832.

17. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Overdragelse af et nedlagt Capels Strandrettigheder til Eieren af Jorden.** Khavn den 17. Marts 1832[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 409.

Ved Hr. Amtm.'s behagelige Skrivelse af 8. August f. A. er Kammeret meddeelt Deres Betænkning over et Andragende fra Eieren af Gaarden Hofstödum i Myre og Hnappedals Syssel, Capellan O. Gudmundsen, hvori han anholder om, at han og denne Gaards fölgende Eiere maae beholde alle de Eiendomme og Rettigheder, Strandrettigheden derunder indbefattet, som forhen tilkom et paa Gaarden forhen staaende Capel, der er nedlagt ifölge allerhöi. Reskript af 8. Marts 1820.

Efter at have desangaaende corresponderet med det danske Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Amtmanden til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at, hvorvel den til det nedlagte Capel hörende Kirkejord Mel fremdeles maa tilhöre Proprietairen, kunde det dog synes, at den i Sagen ommeldte og Kirken i Overeensstemmelse med § 2 i Forordn. af 4. Mai 1778 tilkommende Strandret-

[1]) jevnf. Canc. Skriv. 5. Mai 1832.

tighed nu, efter § 3 i bemeldte Forordning, maatte henföres til Strandrettighed paa Selveiergods, men med Hensyn til, at det ovennævnte Reskript af 8. Marts 1820 Intet bestemmer i denne Henseende, og det saavel efter Hr. Amtm.' som Biskop Johnsens Erklæring stedse har været anseet som en Selvfölge, at alle paa Bondergodset nedlagte Kirkers og Capellers Jordeiendomme og Herligheder have tilfaldt vedkommende Proprietairer, formene vi der heller ikke er Anledning til at paastaae nogen Forandring i dette Tilfælde. — Rentekammeret den 17. Marts 1832. 1832. 17. Marts.

Cancellie-Plakat ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Marts 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Decembr. 1832, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1832, og skulde gjelde for Island fra 1. Juli til 31. Decbr. 1832 (Plak. 11. Mai 1819). — Canc. 2. Dep. Registrant XXXIII, 87 (1832, Nr. 203). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1832, S. 196. Qvart-Forr. for 1832, S. 24; Rubr. hos Schou XX, 387. 20. Marts.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for April, Maji og Junii Maaneder 1832.

Af den i Overeensstemmelse med det kgl. aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Maji og Junii Maaneder 1832 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbd. Sölv, saa at 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Marts 1832.

1832. 23. Marts. **Reskript,** hvorved adskillige oplyste Mænd sammenkaldes til **Raadslagning om Stænder-Institutionen.** Khavn den 23. Marts 1832. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 89b—93 (1832, Nr. 210). Coll. Tid. for 1832, S. 190—195. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1832, S. 120—122.

Frederik den Sjette &c. Vor synderlige Gunst! Ved Vor allern. Anordning af 28. Mai f. A., ang. Provindsialstænders Indförelse i Vort Rige Danmark, have Vi forbeholdt Os, saavel angaaende Antallet af de Mænd, der skulle udnævnes til Medlemmer af hver af Provindsialforsamlingerne, som om Antallets Fordeling paa de forskjellige Distrikter, saa og om de nærmere Betingelser for Valgrettigheden og Valgbarheden, samt Fremgangsmaaden ved Valgene og i Stændernes Forsamlinger, at meddele de fornödne nærmere Bestemmelser. Vi have derhos allern. tilkjendegivet, at Vi, forinden noget endeligt Udkast til disse yderligere Lovbestemmelser forelægges Os, ville lade nogle oplyste Mænd fra forskjellige Dele af Riget sammenkalde, for at tage de Gjenstande, som i saa Henseende blive dem forelagte, under Overveielse, og derover meddele deres paa Sag- og Localkundskab grundede Mening.

I Overeensstemmelse hermed ville Vi herved allern. have befalet Dig ... N. N. ..., at I rette Eders Leilighed efter förstkommende 9. Juli at indfinde Eder i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn, for da, under Præsidium af Os elskelig Vor Geheime-Stats- og Justitsminister, Hr. Paul Christian v. Stemann, Ridder af Elephanten, Storkors af Dannebr. og Dannebrogsmand, Præsident i Vort Danske Cancellie, at raadslaae over de ovenangivne Punkter og det desangaaende affattende Lovudkast, som da vil blive Eder forelagt, samt derover at afgive Eders allerund. Betænkning, hvorefter samme gjennem Vort Danske Cancellie vil blive Os forelagt til endelig allern. Afgjörelse. Vor General-Prokureur for Vort Rige Danmark,

Os elskelig Hr. Anders Sandöe Örsted, Commandeur af Dannebrogen og Dannebrogsmand, Conferentsraad og Deputeret i Vort Danske Cancellie, er tillagt Ordre at bivaane de af Eder i forbemeldte Öiemed afholdende Samlinger. Befalende Eder Gud! Skrevet i Vores kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 23. Marts 1832[1].

1832. 23. Marts.

Plakat angaaende Qvarantaine-Reglernes Anvendelse ved Cholera-Sygdomme. Khavn den 28. Marts 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Mai 1832, men ikke i Synodalforsamlingen. Senere er denne Plakat oversat paa Islandsk og sendt til Övrighederne med Circulaire 5. Juli 1851. — Dansk: Canc. 2. Departem. Registr. XXXIII, 101-103 (1832, Nr. 228). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 205—208. Quart-Forr. for 1832, S. 26-29; Schou XX, 387-389. — Islandsk: Original-Aftryk, Kaupmannahöfn. Prentað hjá Schultz 1851. 2 Bl. 4to. — 28. Marts.

Plakat, angaaende nogle yderligere Lettelser i de gjeldende Qvarantaine-Regler, forsaavidt disses Anvendelse skulde foranlediges ved Cholera-Sygdomme.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, med Hensyn til de fortsatte Erfaringer om den i nogle europæiske Lande for Tiden herskende Cholera-Sygdoms Natur, have fundet Os anledigede til endnu at tilstaae nogle yderligere Lettelser i de gjeldende Qvarantaine-Forskrifter, forsaavidt disse i Anledning af bemeldte Sygdom

---

[1]) Dette Reskript afgik iblandt Andre til Kammerherre E. C. L. von Moltke, Ridd. af Dbr. og Dbrmand, Marschal hos Prinds Frederik Carl Christian, samt til Geheime-Archivarius Professor Finn Magnussen, R. af Dbr. — Disse To skulde möde i Forsamlingen for Islands Vedkommende.

Ved kgl. Resol. 25. Marts (Coll. Tid. 1832, S. 216; Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 124) beskikkes Comptoirchef i Cancelliet, Cancelliraad Jacobsen, til Protokolförer og Sekretair ved Forhandlingerne i denne Forsamling.

1832. kunde komme til Anvendelse. Vi byde og befale der-
28. Marts. for allern. som fölger:

1) Med Hensyn til Cholera morbus blive herefter kun Sengefjer og Sengeklæder, Haar af Mennesker og Dyr, Klude og brugte Gangklæder at ansee og behandle som giftfængende Varer, eller som Varer, hvorved Sygdommen kunde forplantes. — 2) Henviisning til Losnings- og Rensnings-Qvarantaine skal, med Hensyn til Cholera, kun finde Sted i fölgende Tilfælde: a) naar et Skib, hvis Ladning enten ganske eller tildeels bestaaer af de i § 1 anförte Artikler, hvortil naturligviis dog ikke blive at henföre de Klæder, som Skibsmandskabet eller Passagererne ved Skibets Ankomst medhave til eget Brug, kommer fra smittet eller mistænkt Sted; hvorhos dog, i Overeensstemmelse med den 16. og 18. § i Qvarantaine-Forordningen af 8. Februarii 1805, Observations-Qvarantaine kan anvendes, naar enten den Deel af Ladningen, der bestaaer af de forommeldte Artikler, er saa ringe, at den kan renses paa Skibet, eller Skipperen selv vil tilintetgjöre den; — b) naar der paa Reisen, eller ved Skibets Ankomst til en dansk, eller slesvigsk, eller holsteensk Havn, har yttret sig Sygdom paa Skibet, der kunde blive at betragte som den asiatiske Cholera; — c) naar et Skib paa Söen, eller under Land, har haft Samkvem med Skibe, hvorpaa Cholera har viist sig, og derfra modtaget ombord enten Personer, der kunde mistænkes for at lide af Cholera, eller Varer af det i § 1 ommeldte Slags. — 3) Qvarantainetiden for samtlige de Skibe, der, i Overeensstemmelse hermed, blive at henvise til Losnings- og Rensnings-Qvarantaine, bestemmes til 5 Dage, at regne fra den Tid af, da Rensningen af Skibet og det Gods, der, i Overeensstemmelse med det Ovenanförte, bliver Rensning at underkaste, er fuldendt. — 4) Observations-Qvarantaine vil finde Sted i fölgende Tilfælde: a) naar et Skib kommer fra et smittet Sted, og dets Ladning for nogen Deel bestaaer af de i § 1 anförte Artikler,

men dog kun i saa ringe Qvantitet, at de paa Skibet kunne renses, bliver det at underkaste 5 Dages Observations-Qvarantaine, hvilket samme og gjelder, naar Skipperen vil bekvemme sig til at tilintetgjöre bemeldte Varer, og blive i disse Tilfælde bemeldte 5 Dage at regne fra den Tid af, da Renselsen er tilendebragt eller Tilintetgjörelsen iværksat; — b) naar et Skib paa Söen, eller under Land, har haft Samkvem med Skibe, kommende fra de af Cholera smittede Steder, men hverken har modtaget ombord Personer, der kunde mistænkes for at lide af Cholera, eller Varer af det i § 1 ommeldte Slags, bliver det og at underkaste 5 Dages Observations-Qvarantaine, men saaledes at deri inddrages den Tid, som er forlöben siden Forbindelsen har fundet Sted; — c) naar et Skib kommer fra et smittet Sted, men de ovenanförte Regler, efter den paa samme herskende Sundheds-Tilstand i Forbindelse med dets Ladnings Beskaffenhed, ei derpaa kunne anvendes, skal det ligeledes underkastes 5 Dages Observations-Qvarantaine, saaledes at derunder beregnes den Tid, som er forlöben, siden samtlige paa Skibet værende Personer have været afsondrede fra det smittede Sted. — 5) De fra mistænkte Steder kommende Skibe, der ikke have giftfængende Artikler ombord, og ere forsynede med behörige Sundhedspasser, kunne aldeles befries for Qvarantaine; men i Mangel af saadanne Passer blive de at behandle som kommende fra smittet Sted.

1832. 28. Marts.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 28. Martii 1832.

Opið brèf um enn meiri linun nokkra á ákvörðunum þeim, er gilda um sóttvarnarhald, að því leyti þeim skyldi þurfa að beita gegn kólera-sóttum.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. gjörum kunnugt: Vegna þess, hvað reynslan hefir betur leidt í ljós um eðli

1832. kólera-sóttar þeirrar, er nú gengur um nokkur lönd í norð-
28. Marts. urálfunni, hefir Oss þótt ástæða til að lina enn ítarlegar í nokkrum greinum reglur þær, sem gilda um sóttvarnarhald, að því leyti reglum þessum kynni að verða beitt gegn nefndri sótt. Vèr bjóðum því og skipum allramildilegast, sem hèr segir:

1) Að því er snertir cholera morbus, skal eptirleiðis eigi álíta og fara með aðrar vörur sem eiturnæmar, eða sem vörur, er sóttin geti flutzt að með, en fiður til sængurfata, sængurföt, manna hár og dýra, dulur og notuð íveruföt. — 2) Skipum skal, að því er snertir kólerasótt, að eins vísað til affermíngar- og hreinsunarhalds, þegar svo stendur á, sem nú skal segja: a) þegar skip kemur frá sýktum eða grunsömum stað, og er að öllu eða nokkru leyti hlaðið vörum þeim, sem nefndar eru í 1. gr., en með þeim skal þó, einsog bert liggur fyrir, eigi telja föt þau, sem skipverjar eða þeir, sem tekið hafa sèr far með skipinu, hafa meðferðis handa sjálfum sèr við komu skipsins; þó skal mega við hafa aðgæzluhald, samkvæmt 16. og 18. gr. í tilskipun um sóttvarnarráðstafanir 8. Febr. 1805. þegar annaðhvort er svo lítið af skipinu hlaðið tèðum vörum, að hreinsa má þær á skipinu, eða skipráðandinn vill sjálfur tortýna þeim; — b) hafi annaðhvort á leiðinni eða við komu skipsins á höfn í Danmörku, Slèsvík eða Holtsetalandi, orðið vart við sótt þá, er álitin gæti orðið hin austurlenzka kólerasótt; — c) þegar skip nokkurt hefir í hafi eða við land haft mök við skip þau, þarsem vart hefir orðið við kólera-sótt, og tekið þaðan annaðhvort við mönnum, er grun mætti hafa á að sýktir væri af kólera-sótt, eða vörum af því tægi, sem getið er í 1. gr. — 3) Sóttvarnarhaldstíminn skal vera 5 dagar fyrir sèrhvert skip það, sem vísa skal, samkvæmt þessu, til affermíngar- og hreinsunarhalds, og skal telja þá frá þeim tíma, þá lokið er hreinsun skipsins og vara þeirra, er hreinsa skal samkvæmt því sem hèr að ofan er sagt. — 4) Aðgæzlu-hald skal við hafa, þegar svo er ástatt sem nú skal segja:

a) þegar skip kemur frá sýktum stað, og er hlaðið að nokkru leyti vörum þeim, sem getið er í 1. gr., en þær þó ekki eru fleiri en svo, að hreinsa má þær á skipinu, þá skal leggja á skip það 5 daga aðgæzlu-hald, og skal svo einnig fara þegar skipráðandinn vill ráða af að tortýna vörum þessum; skal telja þá 5 daga, er nefndir voru, frá þeim tíma, þá lokið var við hreinsunina, eða vörunum tortýnt; — b) þegar skip nokkurt hefir í hafi eða við land haft mök við skip þau, er koma frá stöðum, er sýktir eru af kólera-sótt, en hefir þó hvorki tekið við mönnum, er grun mætti hafa á, að sýktir væri af kólera-sótt, nè vörum af því tægi, sem nefnt er í 1. gr., þá skal einnig leggja á það skip 5 daga aðgæzlu-hald, en í því skal þó talið tímabil það, er liðið er síðan fundi skipanna bar saman; — c) þegar skip kemur frá sýktum stað, en reglur þær, sem boðnar eru hèr að ofan, eiga ekki við, bæði vegna þess, hvernig heilbrigðis-ástandinu þar er varið, og vegna ásigkomulags farmsins, þá skal sömuleiðis leggja á það skip 5 daga aðgæzlu-hald, og skal í því talið tímabil það, sem liðið er frá því allir þeir menn, sem á skipinu eru, hafa síðast átt viðskipti við hinn sýkta stað. — 5) Skip þau, er koma frá grunsömum stöðum, og hafa eigi eiturnæmar vörur meðferðis og eru út búin með óræk heilbrigðis-leiðarbrèf, má gefa að öllu laus frá sóttvarnarhaldi; en vanti slík leiðarbrèf, þá skal um skip þau fara, einsog þau sèu komin frá sýktum stað. — Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraþegnlegast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn 28. Marts 1832.

1832. 28. Marts.

Rentekammer-Plakat ang. de kgl. **Afgifters Fortrinsret i vedkommende Yderes Boer.** Khavn den 29. Marts 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island 5. Mai 1832, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A. — Dansk: Original indheftet i Relat. og Resol. Protok. 1832 A, Nr. 8 (med kgl. Resol. 17. Januar 1832, hvorved Udkastet approberes). Rentek. Exped. Prot. for 1832, S. 111. 29. Marts.

1832. 29. Marts. Original-Aftryk hos Schultz, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad; den danske Titel överst, den islandske nedenfor, det Övrige paa Titelbladet dansk; paa anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, tredie Side den islandske Text uden Underskrifter; fjerde Side blank. — Coll. Tid. for 1832, S. 278. Qvart-Forr. for 1832, S. 29-30; Schou XX, 389-390. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst. 1835, S. 81.

Plakat, angaaende nærmere Bestemmelse af den Tid, i hvilken Opkræverne af de for Island paabudne kgl. Afgifter for disse skulle være prioriterede i de vedkommende Yderes Boer.

Da i Island ikkun een aarlig Skattetermin gives, nemlig Fardag eller den 6. Juni, og da den Tid af et halvt Aar, hvori Opkræverne af de paabudne kgl. Afgifter, for at bevare den dem for disse Afgifter tilkommende Fortrinsret i vedkommende Yderes Boer, hidtil have været pligtige til at gjöre denne deres Ret gjeldende, saaledes udlöber midt om Vinteren, da det som oftest er lige vanskeligt for Yderne at afgjöre deres Restancer og for Opkræverne at foranstalte dem indfordrede, er det blevet anseet for tjenligt, at den Tid, i hvilken Opkræverne kunne, uden at tabe bemeldte Fortrinsret, give Yderne Henstand, forlænges til eet Aar.

Efter at Rentekammeret i denne Anledning har nedlagt allerund. Forestilling, har det behaget H. Majt. Kongen under 17. Januar d. A. allernaad. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have den Tid, i hvilken Opkræverne af de for Vort Land Island paabudne kgl. Afgifter kunne med disses Betaling give Yderne Henstand, uden at tabe den dem i Ydernes Boer tillagte Fortrinsret, forlænget til eet Aar fra Forfaldsdagen."

Hvilket, ifölge allerhöiest Befaling, herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Rentekammeret den 29. Marts 1832.

Opið brèf, viðvíkjandi nákvæmari ákvörðun þess tímabils, á hverju þeir, sem heimta skulu þær á Íslandi uppáboðnu konúnglegu tekjur, eiga að hafa forrètt fyrir hinum sömu í þesskonar skuldunauta búum. 1832. 29. Marts.

Þar einúngis einn skatta-gjalddagi tíðkast í Íslandi, nefnilega í fardögum eður hinn 6. Juni, og þar sá hálfs árs tími, á hverjum þeir, er heimta skulu uppáboðnar konúnglegar tekjur, til að halda þeim gefnum forrètti fyrir slíkum skyldukröfum óskertum, híngaðtil hafa verið skyldugir til að gjöra tèðan sinn rètt gildandi, þannig útileypur á miðjum vetri, þá það optastnær er eins torvelt fyrir gjaldendur að borga skuldir sínar, sem fyrir krefjendur að heimta þær, svo er það álitið þènanlegt, að sá tími, um hvern heimtendur, án þess að missa tèðan forrètt, mega veita gjaldendum líðun, lengist til eins árs.

Eptir að rentukammerið allraund. hafði leidt konúnginum þetta málefni fyrir sjónir, hefir Hans Hátign, undir 17. Januari þ. á., allranáðugast þóknazt að álykta þannig:

„Vèr viljum allranáð. lengja þann tíma, á hverjum þeir, er heimta skulu þær á Voru landi Íslandi uppáboðnu konúnglegu tekjur, mega veita gjaldendum líðun á lúkníngu þeirra, án þess að missa þann þeim, í þesskonar skuldunauta búum, heimilaða forrètt, til eins árs frá gjalddaganum."

Hvað þannig, eptir allrahæstri skipan, hèrmeð gefst öllum hlutaðeigendum til vitundar. — Rentukammerið þann 29. Marts 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Bestemmelser for Udredelse af Rævetold**, m. v. Khavn den 31. Marts 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 438. 31. Marts.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 14. April 1830 andraget for Kammeret, at de for Tiden gjeldende

1832. 31. Marts. Bestemmelser, hvorefter den saakaldte Rævetold i Island erlægges, ikke kunne i det Hele ansees hensigtsmæssige, fornemmelig saaledes, som samme er reguleret ved den af samtlige i Island daværende Amtmænd under 24. Novbr. 1809 udfærdigede Instrux for Repstyrerne, hvorhos tillige bemærkes, at den Amtmændene ved kgl. Resol. af 21. Juli 1808 givne Bemyndigelse til at meddele en saadan Instrux, ikkuns kunde angaae instruerende Forskrifter for Repstyrerne, men ikke Myndighed til at ophæve gjeldende Love eller give nye Lovbud. De Forandringer, Hr. Amtm. saaledes i Særdeleshed anseer nödvendige, er en Ophævelse eller Indskrænkning i den Adgang, Vedkommende hidtil har haft til at erhverve Fritagelse for at erlægge ovenmeldte Rævetold, eller for at bidrage til Afholdelse af de medgaaende Omkostninger ved den Udryddelse af Rævene, som aarligen foranstaltes af samtlige Beboere i et Rep, der eie 6 voxne Faar og derover, samt at ved voxne Faar ikke alene bör forstaaes 2 Aars Faar, men ogsaa vintergamle eller 1-aarige Faar.

Hvad Gjenstanden selv, nemlig Rævenes Ödelæggelse, angaaer, da kan Kammeret ikke Andet end være enigt med Hr. Amtm. i, at samme er af fortrinlig Vigtighed saavel for Landet i Almindelighed som for Faar-Eierne i Særdeleshed, og ligesom der derfor bör til Öiemedets Opnaaelse tages de nödvendige Forholdsregler, saaledes maa ogsaa strengt paasees, at disse nöiagtigen overholdes; men da de i ethvert Rep tildeels stedfindende særdeles Forhold og övrige Omstændigheder gjöre det umuligt, at give for alle Tilfælde saadanne Bestemmelser, som kunne være passende for hele Landet, finde vi det rigtigst, at denne Sag, som en blot communel Indretning, ordnes for ethvert Rep ved en særegen Forening eller Overeenskomst imellem Reppens Beboere. Vi maae til den Ende tjenstligen anmode Hr. Amtm. om, at see saadanne Foreninger bragte istand i

Nord- og Öster-Amtet, og da Kammeret, ved ligeledes 1832.
herover at indhente Stiftamtmand Kriegers og Amtmand 31. Marts.
Thorsteinsons Betænkninger, har bragt i Erfaring, at en saadan Forening allerede i sin Tid er truffen i Myrdals Rep i Skaptafells Syssel, skulle vi ikke undlade herved at lade fölge en Gjenpart af samme, forsaavidt den maatte kunne tjene til Afbenyttelse ved lignende Foreninger i Nord- og Öster-Amtet.

I Henseende til den Fritagelse for at deeltage i Rævetolden, som hidtil har været tilstaaet dem, der i Aarets Löb have dræbt enten en voxen eller 2 unge Ræve, da finder Kammeret, at denne, som desuden ei lovgrundet, for Fremtiden bör bortfalde, og i sammes Sted, forsaavidt det kan ansees hensigtsmæssigt, bestemmes en vis Præmie for hver voxen eller 2 unge Ræve, der af Reppens Beboere dræbes udenfor den almindelige om Foraaret afholdende Rævejagt, hvilken Præmie afholdes og lignes paa Reppens samtlige Beboere, paa samme Maade som Omkostningerne ved den almindelige Rævejagt. Til denne Forandring er der saamegen mere Anledning, som Belönningen efter den hidtil fulgte Bestemmelse er ligestor for en Mand, enten han dræber een eller flere Ræve, samt formeentlig kommer dem tilgode, der eie et betydeligt Antal Faar, og hvis Bidrag til Rævetolden altsaa ligeledes vilde have været betydeligt, hvorimod Bidraget for de fattige Bönder igjen paa den anden Side derved uforholdsmæssigen foröges.

Som almindelige Regler ved de indgaaede Foreninger maa derfor fastsættes, at Alle og Enhver af Reppens Beboere, som eie 6 vintergamle eller eetaarige Faar, deeltage saavel i Jagten om Foraaret som i dermed forbundne Omkostninger, hvilke lignes enten med et vist Belöb for hver 6 af de ovenmeldte Faar, der eies i Reppen, eller i en nærmere bestemmende Progression i Forhold til det Antal af Faar, Enhver eier,

1832. og er som meldt Ingen i Reppen herfra undtagen, hverken

31. Marts. geistlige og verdslige Embedsmænd, eller Repstyrerne, eller de, som have dræbt een eller flere Ræve. Ligningen foretages enten saasnart Jagten er ophört, eller ogsaa forsaavidt Omkostningerne, ibegreben forannævnte muligen fastsættende Belönning for udenfor den almindelige Jagt dræbte Ræve, kunne forelöbigen omtrentlig beregnes paa den Tid, som dertil maatte ansees mest passende, og oprettes i sidste Fald en særskilt Rævetold-Kasse for Reppen under een eller flere paalidelige Mænds Bestyrelse, der herfor have at aflægge aarligt Regnskab til de af Reppens Beboere, der heri ere Interessentere.

Naar i Overeensstemmelse hermed, samt de flere Forskrifter, Hr. Amtm. maatte finde passende at meddele Vedkommende, de ovenmeldte Foreninger eller Overeenskomster ere trufne for hvert Rep, vilde De behage efter befindende Omstændigheder at approbere samme og derefter desangaaende at meddele Kammeret Underretning. Skulde der imidlertid i enkelte Tilfælde ved Udförelsen möde Vanskeligheder, som Hr. Amtm. ikke maatte finde Dem beföiet til at see afgjorte, vil paa Andragende herom nærmere Bestemmelse herfra blive meddeelt. — Rentekammeret den 31. Marts 1832[1].

7. April. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Oplærelse af to Elever fra Island ved Skolelærer-Seminarierne i Danmark.** Khavn den 7. April 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1832, Nr. 874 (blank i Brevbogen).

Under 27. Septbr. f. A. have Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., med Hensyn til, at tvende dertil skikkede

[1]) Ved Rentek. Skrivelser af s. D. ere Gjenparter af denne Skrivelse tilstillede de andre Amtmænd, „med Anmodning om, at lignende Foranstaltninger maae blive trufne" i deres

unge Mennesker skulde nedsendes hertil, for ved et Skolelærer-Seminarium at dannes til Lærere ved den i Reikjavig grundede Almueskole, næst at bemærke, at Ingen har meldt sig til saaledes at dannes til Lærere, formeentlig af den Grund, at det antages, at de selv skulle holde sig med Kost og Klæder ved Seminariet, indstillet, at der for de tvende unge Islændere, som skulde blive nedsendte hertil for at dannes til Lærere, maa udvirkes fri Underholdning ved det paagjeldende Skolelærer-Seminarium. 1832. 7. April.

Det kgl. Rentekammer, med hvilket Cancelliet i denne Anledning indlod sig i Brevvexling, har nu tilmeldt Cancelliet, at det under 14. f. M. har behaget Hans Majt. allern. at resolvere saaledes:

„De tvende Islændere, der, efter Forslag fra Stiftsövrigheden for Island, derfra ville blive nedsendte for at oplæres ved et af Skolelærer-Seminarierne i Vort Rige Danmark, ville Vi allern., foruden fri Reise fra Island hertil og igjen tilbage ... o. s. v. *see* kgl. Resol. 14. Marts 1832, ovenfor S. 43—44 ... blive forpligtede til, mod passende Betaling, at paatage sig hvilket Skolelærer-Embede dem af vedkommende Övrighed paa Island maatte blive overdraget."

Hvilket Collegiet herved tjenstligst skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, med Tilföiende, at de ommeldte tvende Islændere kunne ventes antagne som Elever ved det kongl. Skolelærer-Seminarium paa Jonstrup her i Sjælland, som forestaaes af Consistorialraad Wegener, der herom er underrettet. — Det kgl. Danske Cancellie den 7. April 1832[1].

respective Amter, og Kammeret underrettes om, naar de ommeldte Foreninger vare bragte istand. Rentek. Isl. Copieb. sst. Nr. 439—440.

[1]) s. D. Skrivelser fra Cancelliet til Rentekammeret, og ligeledes til Forstanderen for Jonstrup Seminarium Wegener, med Underretning herom. Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

1832.
14. April.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **nærmere Bestemmelse af Amtmændenes Myndighed til at meddele Bevilling til fri Proces.** Khavn den 14. April 1832. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1154—1156. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1832, S. 160—161.

I den under 21. Decembr. f. A. her igjennem udfærdigede allerh. Forordning, der udvider adskillige i Aaret 1827 for Danmark emanerede almindelige Anordninger til ogsaa at gjelde for Island, er, for saavidt Forordn. 23. Marts s. A. angaaer, den Amtmændene her i Landet (*d. e.* Danmark) ved samme overdragne Bemyndigelse til at meddele Beneficium processus gratuiti (= paupertatis) i förste Instants ikke omtalt, da en saadan Ret allerede ved den 13. § i det under 10. Septbr. 1830 udkomne Sportelreglement for Island er overdraget Amtmændene sammesteds, ligesom dette Lovsted ogsaa viser, hvorledes Modparten, naar denne findes skyldig at betale Processens Omkostninger, har at godtgjöre det Retsgebyr, der i Mangel af Beneficium processus gratuiti havde været at udrede fra den beneficerede Parts Side.

Forsaavidt ovenmeldte For. 23. Marts 1827 indeholder adskillige Bestemmelser angaaende de Vilkaar, under hvilke slige Bevillinger bör tilstaaes, ansaaes det mindre passende, at indlemme dem i hiin Forordning, naar ikke selve den foranförte Myndighed behövede ved samme at hjemles, skjöndt de desuagtet ligefuldt maa tjene til Regel for de islandske Amtmænd.

Ligesom saaledes de foranförte Bestemmelser ogsaa i Island ville blive at iagttage af Amtmændene, ved Udförelsen af den dem tilkommende Myndighed til at forunde Uformuende fri Proces, hvilken ligeledes tilkommer offentlige Stiftelser samt Embedsmænd i de i For. 23. Marts 1827 nævnte Tilfælde, saaledes maa man endvidere tjenstl. melde (Tit.), at naar en fattig Mand

maatte trænge til en Kyndigeres Hjelp ved sin Sags Udförelse, vil en Saadan af Dem kunne beskikkes ham til Forsvar, hvis han iövrigt efter de anförte Forskrifter er qvalificeret til at erholde fri Proces. Dog bör et saadant Forsvar kun beskikkes i særdeles Tilfælde, da ordentligviis den Veiledning, Dommeren er pligtig at give de mindre Kyndige, naar denne selv taler sin Sag, maa være tilstrækkelig. Den saaledes beskikkede Sagförer maa tilkjendes et billigt Salair, der bör betales af Vederparten, naar denne findes pligtig at betale Processens Omkostninger, men i andet Fald, eller saafremt Vederparten maatte befindes uformuende, maa udredes af den islandske Justitskasse. — Det kongel. Danske Cancellie den 14. April 1832. 1832. 14. April.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forslag om Præmiers Udredelse for Gjærders Opförelse og Tuers Jævning** m. v. Khavn 14. April 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 469. 14. April.

Ved flere Leiligheder, og deriblandt ved en af forhenværende Stiftamtmand over Island, P. F. Hoppe, under 13. Juni 1825 meddeelt Betænkning, er Kammeret gjort opmærksomt paa de velgjörende Fölger, det vilde have medfört for Islands Jordbrug, naar Gaardenes Hjemmemarker vare blevne behörigen indhegnede, og de sammesteds befindende Tuer jævnede, alt saaledes, som Forordn. af 13. Mai 1776 foreskriver. Da de Hindringer, som nogle Aar efter at Forordningen var udkommen aldeles standsede det paabegyndte Arbeide, nu vil kunne ansees hævede, og Jordbrugerne ved en Række af gode Aaringer maae antages igjen at have erholdt Evne til at tage fat paa et Arbeide, hvis Udförelse og Tilendebringelse maa være dem af fortrinlig Vigtighed, have vi troet paany at burde tage denne Sag under Overveielse. — Forordningens Bestemmelse i ovenmeldte Henseende deler sig i tvende

1832. 14. April. Dele, först nemlig paalagde den enhver Jordbruger aarligen at sætte 6 Favne Steengjærde eller 8 Favne Jordgjærde efter en foreskreven Störrelse og Beskaffenhed, samt, hvor Tunet er bevoxet med Tuer, at slette og jævne 6 Favne i □ (d. e. 36 Qvadratfavne) for sig selv, og ligesaa meget for hver arbeidsför Mandsperson han har i sin Tjeneste og bruger til Gaardens Arbeide; dernæst udlovedes en Belönning af 16 Sk. for hver Favn Steengjærde og 12 Sk. for hver Favn Jordgjærde, som aarligen opförtes, samt 8 Sk. for hver Favn i Fiirkant af Tuer, som aarligen jævnedes mere end der var paabuden. Hvad angaaer Bestemmelsen om det paabudne Pligtarbeide, da ere de af Stiftamtmand Hoppe, Amtmændene Thorsteinson og Johnsson, Justitsraad og Assessor Thorarensen, samt samtlige Sysselmænd meddelte Erklæringer enige i, at samme i Almindelighed kan uden Besværlighed udföres af Vedkommende, og kuns i enkelte Tilfælde, hvor Stene eller passende Jordsmon mangler til Gjærderne, og Tuerne ere af særdeles Störrelse og Mængde, medföre et uoverkommeligt Arbeide for Vedkommende. Derimod ere fornemmelig Stiftamtmanden og Amtmændene samt Justitsraad Thorarensen af den Formening, at den i Forordningen udlovede Belönning eller Præmie skulde forstaaes saaledes, at der tilstodes 8 Sk. for hver Qvadratfavn. Men om ogsaa den ommeldte Præmie for Tuers Jævning, som dengang, beregnet for Landets Forfatning og Kræfter, kan have været passende, nu efter Pluralitetens Erklæringer nedsættes til det Halve, eller endog noget mindre, saa kunne vi dog ikke Andet end finde det særdeles betænkeligt, at andrage paa Udlovelsen af en saadan Præmie, der muligen vilde paaföre det Offentlige en höist betydelig Udgift. Thi, antages det, at Tidspunktet nu er heldigere for denne vistnok vigtige Sags Fremme, og at Landets Indvaanere, indseende deres egen Fordeel, vilde med Kraft see Arbeidet udfört, uden hvilken Forudsætning enhver Opmuntring blev til liden Nytte,

maatte deraf fölge, at en Præmie, udsat for et Land, der har 5 à 6000 större og mindre Jordbrug, letteligen kunde faae flere Tusind Deeltagere aarlig, og at der ved et enkelt Jordbrug kan udföres ovennævnte Arbeider i et saadant Omfang, at Præmierne kunde opløbe til 2 à 300 Rbdlr., har Kammeret haft Leilighed til at erfare. Man maa derfor formene, at et nyt Löfte om Præmie i ovennævnte Tilfælde ikkuns bör skee under særdeles Modificationer og Indskrænkninger. — Til den Ende har Kammeret troet, at et af fölgende Alternativer kunde blive Gjenstanden for nærmere Overveielse: — Enten fritages samtlige Jordbrugere for det ovenmeldte Pligtarbeide, som desuden ikke hidtil er overholdt, og derimod bestemtes for hvert af Amterne i Island en vis Sum engang for alle, hvilken Sum igjen fordeltes paa hver af Amtets Repper (hvis Antal er omtrent 50) i Forhold til deres Störrelse og övrige særdeles Beskaffenhed. Af det ethvert Rep tilfaldende Belöb udsattes derefter for et eller flere Aar forskjellige Præmier, som tildeltes de dertil qvalificerede Jordbrugere, som til den bestemte Tid mest havde udmærket sig, saavel ved at sörge for deres Hjemmemarkers Indhegning, som for Tuernes Jævning, og hvorved da tillige, foruden andre særdeles Omstændigheder, maatte tages i Betragtning, at Arbeidet var aldeles og forsvarlig fuldfört, saavel Indhegningen som Jævningen, den dermed forbundne Besværlighed, det Omfang og den mere eller mindre Hjelp af egne Tjenestefolk, som Vedkommende dertil havde haft at disponere over. Til at bedömme det udförte Arbeide maatte udvælges nogle af de paalideligste Mænd i hvert Rep, hvilke tilligemed Repstyrerne paa Mandtalsthinget, hvor Reppens Beboere ere forsamlede og hvor de Præmiesögende maatte indgive deres Andragender desangaaende, havde at foredrage, hvad Arbeide der var udfört, og hvilke af de Ansögende der kunde ansees qvalificerede til at erholde de udsatte Præmier. Af disse Mænd, i Forening med vedkommende

1832.
14. April.

1832. Sysselmand, vilde derefter den fornödne Indstilling herom
14. April. blive at gjöre til Amtmanden. Herved vilde formentligen opnaaes, at de Skjönsforretninger, ved hvilke Arbeidet bliver bedömt, vilde vinde större Paalidelighed, idet de til Præmie Concurrerende, som maatte gives Adgang til at overvære Forretningerne, vilde gjensidigen controllere samme, saa at Sysselmændene og Amtmændene kunde blive satte istand til med större Sikkerhed at bestemme Præmien efter Fortjeneste. — Eller ogsaa Pligtarbeidet maatte paany indskjærpes alle Vedkommende, og derhos paasees nöiagtigen overholdt, samt Enhver, som heri er forsömmelig, erlægge Böder, ligesom ved Forordn. af 1776 er bestemt. Dog kunde herved nærmere komme under Overveielse, om dette Pligtarbeide fremdeles skulde bestemmes til et vist Favneantal af Gjærders Opförelse og visse Favne af Tuers Jævning, eller om ikke, med Hensyn til den större Besværlighed, dette Arbeides Udförelse, naar det er bestemt til et vist Favneantal for hver Jordlod, medförer for en Gaard fremfor en anden, Pligtarbeidet heller kunde for ethvert Distrikt ansættes til en almindelig Værdie i Penge eller Alen, saaledes at det paalægges enhver Jordbruger aarligen at godtgjöre, at han havde udfört et Arbeide med Gjærders Opförelse og Tuers Jævning paa hans Gaard af saadant Omfang, som, hvis det skulde være betalt med de efter Arbeidets Beskaffenhed i Distriktet gjængse Priser, vilde svare til den for Pligtarbeidet i Almindelighed satte Værdie, hvorved, istedetfor den i alle indkomne Erklæringer paaankede Mangel ved For. 13. Mai 1776, at Pligtarbeidet er saa höist ulige fordeelt mellem de enkelte Jordbrugere, vilde fremkomme en almindelig Regel, hvorefter ikke blot Qvantiteten men ogsaa Qvaliteten af de udförte Arbeider bliver taget behörig i Betragtning, og saaledes den desidererede Lighed opnaaet. Som Opmuntring til Arbeidets Fremme, udenfor hvad der paahviler enhver Jordbruger, kunde da ligeledes udloves Præmier,

enten paa samme Maade som foran er anført, eller også i Medhold af de ved Forordn. af 1776 givne Bestemmelser; dog at der ligeledes bestemtes en vis Sum for hver Rep, og at Præmien altsaa reguleredes efter et saadant Forhold, som den bestemte Sum kunde tillade, hvorved dog formentligen burde iagttages, at Opförelsen af enkelte Favne Gjærder mere, end der som Pligt paahviler Jordbrugerne, samt ligeledes Sletningen af nogle faa Favne med Tuer, ikke kan være Gjenstand for Belönning, men at en Jordbruger först burde komme i Betragtning til Præmie for Gjærders Opförelse, naar Jordens nödvendige Indhegning i det Hele var fuldfört, forinden hvilken Hensigten med Jævning heller ikke kan siges at være opnaaet, eller idetmindste, saafremt hans Naboer ere pligtige at deeltage med ham i Indhegningen, at samme for hans Vedkommende er tilendebragt; og hvad angaaer Belönning for Tuers Jævning, da burde idetmindste een eller flere Dagslaatter (omtrent 900 Qvadratfavne) af Tunet være jævnede, og Præmien til den Ende ikke bestemmes for hver Qvadratfavn, men for hver Dagslaat eller 900 Qvadratfavne. Ved Præmiens Störrelse, saavel for Indhegningen som for hver Dagslaat der er jævnet, burde ogsaa, saavidt muligt, ikke alene tages Hensyn til Arealet, men ogsaa til de særdeles Vanskeligheder, der ved Arbeidets Udförelse har været at overvinde. Til at paasee Udförelsen af det foreskrevne Pligtarbeide, og at indkassere Mulkter for sammes Forsömmelse, samt bedömme de foretagne extraordinaire Arbeider, maatte ligeledes i dette Tilfælde antages, tilligemed Repstyrerne, nogle af de paalideligste Mænd i Reppen, der iövrigt have, med Hensyn til de faldende Præmier, at forholde sig ligesom foran er anfört. De Mulkter, der maatte falde, kunde formentligen henlægges til Præmiefondet, og de Jordbrugere, der erholde Præmie for extraordinairt Arbeide, maatte ligefuldt være forpligtede til i de fölgende Aar at fuldföre det muligen i Henseende til Tuers Jævning

1832. 14. April.

1832. tilbagestaaende Arbeide, i Overeensstemmelse med de
14. April. Regler, der antages for Pligtarbeidet, saa maatte der og fastsættes visse Bestemmelser for Vedligeholdelsen af den opförte Indhegning.

Efter saaledes at have gjort Hr. Stiftamtm. bekjendt med Kammerets Anskuelse af denne Sag, skulle vi ikke undlade, forinden videre derved foretages, herover at udbede os Deres behagelige Betænkning meddeelt for Sönder-Amtets Vedkommende, ledsaget med de Bemærkninger og nærmere Forslag til de detaillerede Bestemmelser, med hvilke den ene eller den anden af de ovenanförte Regler burde paabydes, hvortil Sagens Dröftning maatte give Dem Anledning. Ligeledes önske vi at erholde Deres Formening om, hvilket Belöb der kunde udföres til passende Præmier for Sönder-Amtet efter det först fremsatte Alternativ, samt, saavidt muligen, hvad der maatte beregnes, naar Præmierne reguleredes efter det andet Alternativ. — Rentekammeret den 14. April 1832[1].

14. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udfærdigelsen af Bygselbreve for de kongl. Leilændinger i Sönder-Amtet.** Khavn den 14. April 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 475.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 20. August f. A., ved at meddele Kammeret Deres Betænkning om, hvorvidt det kunde være hensigtsmæssigt, efter et nærmere meddelende Udkast, at foranstalte trykt et Antal Blanketter til Fæstebreve for Leilændingerne paa de Hans Majestæt tilhörende Gaarde i Sönder-Amtet, i Overeensstemmelse med den for Nord- og Öster-Amtet i saa Henseende allerede föiede Foranstaltning, derhos behaget at yttre, at De ikke kan Andet end ansee det

[1]) s. D. Rentek. Skrivelser af samme Indhold til de övrige Amtmænd i Island. Rentek. Isl. Copieb. sst. Nr. 470-471.

önskeligt, at der erholdes passende og bestemte Formularer til disse Contrakter, men at der i saa Fald, med Hensyn til de locale Forhold, fornödiges trende forskjellige Udkast til Fæstebreve for det kgl. Gods i Sönder-Amtet, nemlig et for Guldbringe Syssel, et andet for Vestmannöe og et tredie for Arnæs Syssel, Thykkebai og Kirkebai Klostergodser samt Bjarnanæs Ombudsjorder og Hængegodset, og ligesom vedkommende Sysselmænd allerede have forfattet saadanne Udkast for Guldbringe Syssel, samt Vestmannöerne, der med faae Forandringer kunne antages, formener Herr Stiftamtm. det ikke vil være vanskeligt ligeledes at give en almindelig passende Form for det övrige kgl. Gods i Sönder-Amtet. 1832. 14. April.

Da fra Kammerets Side ikke kan være Noget imod dette Deres Forslag at erindre, skulle vi ikke undlade efter Forlangende hermed at lade fölge tilbage samtlige ovennævnte Deres Skrivelse af 20. August f. A. medfulgte Bilage, ved derhos at anmode Dem om at foranstalte de fornödne Udkast til ovenmeldte Fæstebreve, saaledes som de efter Omstændighederne maae ansees mest passende og hensigtsmæssige. Hvad derimod den intenderede Trykning af Fæstebrevene angaaer, saa finder Kammeret, at samme indtil videre maa stilles i Bero, i Særdeleshed med Hensyn til, at der vil behöves flere forskjellige Formularer for det kgl. Gods i Sönder-Amtet. — Rentekammeret den 14. April 1832.

Cancellie-Plakat ang. **Jordemödres Afskedigelse.** Khavn den 27. April 1832. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1832, samt 1833 i Skaptafells, Hunavatns, Öefjords og Mula Sysselerne, men findes ikke at være bekjendtgjort i andre Sysseler, ligesaa lidt som ved Landsoverretten. Ved kgl. Resol. 22. Marts 1837 bestemmes, at Jordemödre kunne i Island afskediges af Amtmændene, i Overeensstemmelse med denne Plakat. — Canc. 3. Departem. Registrant 1831—1833, 317 (1832, Nr. 896). Original-Aftryk 27. April.

1832. hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 282—286 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 45; Schou XX, 402—403.

27. April.

Cancellie-Plakat angaaende Jordemödres Afskedigelse.

Hans Majestæt Kongen har, paa Cancelliets derom nedlagte allerund. Forestilling, under 18. d. M. allern. behaget at resolvere saaledes:

„Vi bifalde allern., at Jordemödre udenfor Kjöbenhavn, der herefter gjöre sig skyldige i et saadant Forhold, at Bestillingen ikke længere kan betroes dem, maae afskediges ved Resolution af vedkommende Amtmand, dog at Stifts- eller Land-Physici, og i tvivlsomme Tilfælde ogsaa Vort Sundheds-Collegii Betænkning indhentes, naar Spörgsmaalet om en Jordemoders Afskedigelse opstaaer i Anledning af Feil, begaaede i Udövelsen af hendes Kunst. Saafremt hendes Forhold maatte gjöre det nödvendigt, skal tillige med hendes Bestilling ogsaa Rettigheden at öve Jordermoderkunsten betages hende. Hvad Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn angaaer, skal bemeldte Vort Sundheds-Collegium være bemyndiget til at forbyde de sammesteds praktiserende Jordemödre Udövelsen af deres Kunst, naar Nogen ved sit Forhold dertil maatte gjöre sig uværdig."

Hvilken allerhöi. Resolution herved meddeles alle Vedkommende til fornöden Efterretning. — Det kongl. Danske Cancellie den 27. April 1832.

28. April. **Kongelig Resolution** ang. **Tillæg i Amtmændenes Gager.** Khavn den 28. April 1832. — I Rentekammerets Forestilling 8. Marts bemærkes, at den reglementerede Gage for Amtmændene i Danmark var 1500 Rbd. Sölv og 800 Rbd. Sölv til Comptoirhold. Da denne Lön ansaaes for ringe, foreslog Rentekammeret et Tillæg for dem af Repartitionsfondene i Forhold til Amternes Störrelse, af 500 til 750 Rbd. — Med Hensyn til Overövrighederne paa Island bemærkes, at Stiftamtmanden, som havde 1500 Rbd. Sölv i Gage og 600 Rbd. Sölv i Comptoirhold aarligen, mest passende

kunde erholde Forhöielse efter en længere Tjenestetid, „da paa denne Maade formentligen det ei uvigtige Öiemed vil opnaaes, at Embedsmændene selv maae önske længere at opholde dem i disse fraliggende Provindser, hvilket unægteligen maa have en heldig Indflydelse paa Embedernes Bestyrelse". Derimod mente Kammeret, at Amtmændene i de andre Amter i Island (hvis Gage var 1000 Rbd. Sölv og 400 Rbd. til Comptoirhold) burde have et Tillæg af 300 Rbd., og at dette burde tillægges dem af Jordebogskassen, da der ingen særlige Repartitionsfond havdes. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 A, Nr. 142. 1832. 28. April.

Vi ville allern. .... have Amtmændene Johnsson og Thorsteinson paa Island, fra 1. Januar d. A. af, forundt hver et aldeles afkortningsfrit Tillæg af 300 Rbd. Sölv aarlig af den islandske Jordebogskasse; hvorhos Vi allern. tillade Vort Rentekammer i sin Tid at nedlægge nærmere allerund. Forslag, angaaende et passende Tillæg for Stiftamtmanden over Island og Amtmanden paa Færöerne. — Kjöbenhavn den 28. April 1832[1].

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Beregningsmaaden af Skatten, navnlig af Jordegods.** Khavn den 28. April 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 497. 28. April.

Med Hensyn til den Afgift i Island, der kaldes Skat, som altid erlægges af den Ydende med et uforanderligt Belöb af 20 Alen aarlig, og hvis Hovedregel for Ydelsespligten er, at enhver Familiefader har at erlægge denne Afgift, naar han ei alene eier saamange Hundreder som han har Personer, sig selv iberegnet, at forsörge, men idetmindste eet Hundrede derover, er flere Gange opkastet det Spörgsmaal, om til ovennævnte Hundreder ogsaa skal regnes Eiendom i Jord, nemlig de Jordhundreder, en Mand eier, eller blot Hundreder i Lösöre.

[1]) Resolutionens Indhold er meddeelt Stiftamtmand Krieger ved Rentek. Skriv. 2. Juni 1832. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 643; ligeledes begge Amtmændene og Landfogden ved Rk. Skrivelser 12. Mai s. A. Rk. Copb. sst. Nr. 597—599.

1832. Ligesom Kammeret desangaaende har modtaget
28. April. Betænkning fra forhenværende Stiftamtmand i Island, P. F. Hoppe, i Skrivelse af 17. Juni 1828, og derhos er meddeelt Oplysning om, hvorledes Fremgangsmaaden i saa Henseende deels hidtil, saavidt vides, har været, og deels for Tiden er, i hvert af Sysselerne i Sönder-Amtet, saaledes have vi ogsaa om denne Gjenstand modtaget lignende Betænkning og Oplysning fra Amtmændene Thorsteinson og Johnsson, for Vester-Amtets samt Nord- og Öster-Amtets Vedkommende. Samtlige indkomne Erklæringer gaae ud paa, at Jordeiendom almindeligen tages med i Betragtning ved Ansættelsen til Skat, men om dette saaledes stedse har været Tilfældet, gives ingen bestemt Oplysning om; dog yttre Sysselmændene, at Saadant har været Brug saa langt tilbage i Tiden, som det derom er dem bekjendt. Tillige erfares, at Reglerne, hvorefter Jorderne deeltage, ere næsten i hvert Syssel forskjellige og höist vilkaarlige, dog som oftest med Indskrænkninger i Jordernes Dyrbed eller deres Ansættelse til Hundreder.

Hvad nu först angaaer det Spörgsmaal, om Jordeiendom kan begrunde denne Skattepligt efter de ældre Bestemmelser, da finder Kammeret, at sammes Besvarelse ifölge de meddelte Oplysninger vil være af mindre Indflydelse paa nærværende Sags Afgjörelse; thi, om der endog fra Lovfortolkningens Side maatte være overveiende Grunde for at indskrænke Afgiften til löst Gods, har paa den anden Side en mere eller mindre langvarig Praxis saa godt som over hele Island gjort den modsatte Mening gjeldende, og ligesom langvarig Sædvane eller Praxis altid har en Deel for sig, maa dette saa meget mere blive Tilfældet her, hvor Lovbestemmelserne selv gaae over 500 Aar tilbage i Tiden. — Det forekommer os derfor, som meldt, at der ikke nu er grundet Anledning til ved Lovbud at forandre denne Praxis, især da man netop derved vilde synes at fritage en stor Deel af den Klasse, som præsumptiv mindst

maatte föle Afgiften trykkende, ihvorvel Afgiften ved 1832.
den nu brugelige Beregningsmaade rigtignok kan komme 28. April.
til at hvile paa mangen en mindre bemidlet eller uformuende Mand, der i modsat Fald vilde være bleven fritagen for denne Afgift; men dette Misforhold mellem Afgiften og de Ydendes Evne til at udrede den, som formentligen maa ansees at vække Misnöie for dem, der skulle præstere, og maaskee Tvivl hos dem, der skulle hæve Skatten, vilde imidlertid ingenlunde derved blive afhjulpet, saalænge Afgiften skal beregnes med en uforanderlig Störrelse af 20 Alen af det Overskud, som bliver tilbage efter Fradrag af 1 Hdr. for hver Person Yderen har at underholde, hvad enten saa dette Overskud blot udgjör 1 Hdr. eller 100 Gange 1 Hdr., thi Uligheden i Afgiftens Fordeling maa naturligviis paa denne Maade omtrent blive ligestor, enten man saa indskrænker den til det löse Gods eller tillige medtager Jordeiendommene under Beregningen. — Ligesom Kammeret derfor antager, at de hidtil i hvert Syssel fulgte og ved langvarig Praxis vedtagne Regler for Skattens Beregningsmaade maae for det förste vedblive uforandrede, og vi alene i den Henseende maae anmode Hr. Stiftamtm. om, for Sönder-Amtets Vedkommende nöie at paasee, at heri ikke foretages nogen Forandring til Ydernes Skade, saaledes finde vi paa den anden Side, at man bör være betænkt paa at see de nu stedfindende Ufuldkommenheder hævede, og i alt Fald at træffe mere hensigtsmæssigt, for hele Landet eensformigt Regulativ for denne Afgift. Skulde denne Afgift sættes i et fuldkommen passende Forhold til de Formuesgjenstande, af hvilke den skal udredes, saa maatte ikke alene Störrelsen, men ogsaa selve Skyldsætningsmaaden aldeles forandres, hvilket neppe vil kunne iværksættes, saafremt man vil beholde Noget, der endog blot skal have Lighed med den Afgift, der nu kaldes Skat, og ikke meget mere hæve denne og

1832. paabyde en ganske anden, i sit Væsen derfra aldeles
28. April. forskjellig Afgift. — For imidlertid ikke at foretage mere indgribende Forandringer i Skattevæsenet, end der ere nödvendige for at hæve de ved denne enkelte Afgift paaklagede Misforhold, formene vi, at dette Anliggende kunde ordnes omtrent efter fölgende Grundsætninger:

1) at ligesom Tiendeangivelserne hidtil have været lagte til Grund for Skattepligten, maatte ogsaa for Fremtiden Skat erlægges af de samme Gjenstande, hvoraf Tiende svares, saavel Jord som Lösöre, dog at Tiendefrihed, hvor denne finder Sted, ikke tillige begrunder Frihed for Skat, men at i saa Tilfælde, hvor Skattefrihed ikke er tilstaaet, Angivelsen skeer ligefuldt med Hensyn til Skattepligten. — 2) For Afgiften kunne som hidtil undtages 1 Hundr. for hver Person den Afgiftspligtige, sig selv iberegnet, har at underholde, og maatte til den Ende nærmere bestemmes, for hvilke Personer der saaledes kunde fritages 1 Hdr. — 3) Af det Overskydende erlægges derefter Afgiften, enten med et vist bestemt Belöb i Alen eller Penge for hvert overskydende Hundr., eller ogsaa i en nærmere bestemmende Pengesum efter Formuens Störrelse, saasom af de förste Hdr. nogle faa Alen, af hvert af de derefter fölgende noget mere, og saaledes med en vis Forögelse efter et nærmere bestemmende Forhold, eftersom den Vedkommendes Overskud stiger til flere Hundreder, indtil et vist Maximum.

Dernæst bliver at tage under Overveielse, om Afgiften skal reguleres til et Belöb, som omtrent vilde svare til hvad den hidtil aarligen har udgjort, og altsaa alene bevirke en ligeligere Fordeling, eller om den ikke snarere maatte fastsættes saaledes, at derved opnaaedes et saadant Bidrag til Landets Udgifter, som ifölge Ydernes Evne og Forfatning billigen kunde gjöres Fordring paa. I sidstmeldte Tilfælde bliver da tillige at tage en nærmere Bestemmelse, forsaavidt som Sysselmændene for Tiden oppebære Skatten som en Deel af deres Embeds-Indtægt, imod igjen deraf at erlægge en

vis bestemt aarlig Afgift. Over denne Sag, hvorom Kammeret tillige har idag tilskrevet Amtmændene Thorsteinson og Johnsson, skulle vi saavel i det Hele som over de enkelte Poster tjenstligen udbede os Hr. Stiftamtm.'s behagelige Betænkning meddeelt, ledsaget med de nærmere Bemærkninger, Sagens yderligere Overveielse maatte give Anledning til, og önske vi endvidere derhos saavidt muligen en Oversigt over, hvad Skatten kan antages hidtil aarligen at have udgjort i hvert af Sysselerne i Sönder-Amtet, og hvorledes Repartitionen omtrent vilde udfalde, saavel naar blot en ligeligere Fordeling enten efter Ovenanförte eller paa en anden hensigtsmæssig Maade iværksættes, som naar der i sammes Sted reguleres en for Landet mere passende Afgift. — Rentekammeret den 28. April 1832 [1]. 1832. 28. April.

Kongelig Resolution. ang. **Understöttelse til en Reise til Island.** Khavn den 3. Mai 1832. — 3. Mai.
I Forestilling fra Directionen for Fonden ad usus publicos bemærkes, at Cand. theol. Ludvig Chr. Müller havde för ansögt om Reise-Understöttelse til Udlandet, for at studere de orientalske Sprog, men uden at kunne komme i Betragtning. Nu havde han sögt om Understöttelse til at foretage en Reise til Island, deels for sin Helbreds Skyld, da „den islandske Luft er særdeles gavnlig for et svagt Bryst, og hvert Aar giver Exempler paa islandske Studerende, som ene kan frelses fra Döden ved at vende tilbage til deres Fædreneland" — deels med Hensyn til Sprogets Studium, som han talte og hvori han havde skrevet en Grammatik, samt underviist deri uden Betaling. — Direct. for Fond. ad us. publ. Journ. 7, Nr. 698.

Vi ville allern. have Cand. theol. Ludvig Chr. Müller bevilget af Fonden ad usus publicos en Understöttelse af 200 Rbd. Sedler til en Reise til Island i indbemeldte Öiemed. — Kjöbenhavn den 3. Mai 1832 [2].

[1]) s. D. ere Rentek. Skrivelser af samme Indhold afgaaede til begge Amtmændene i Island. Rk. Isl. Coph. sst. Nr. 498-499.

[2]) communiceret Müller ved Direct. Skrivelse 11. Mai 1832. Missiveb. for Fond. ad us. publ. 1/5 32 til 1/5 34, S. 5.

1832. 3. Mai. **Kongelig Resolution ang. Understöttelse til Fuldendelse af det polytechniske Studium.** Khavn den 3. Mai 1832. — I Forestilling fra Directionen for Fonden ad usus publicos 23. April bemærkes, at Cand. jur. Baldvin Einarsson havde iflölge kgl. Resol. 2. Juni 1829 nydt det for Islændere bestemte naturhistoriske Stipendium 150 Rbd. Sölv aarlig i 3 Aar, og erhvervet sig hædrende Vidnesbyrd for den Flid, hvormed han havde benyttet Underviisningen i disse Fag ved Siden af sit juridiske Studium. Han havde hört Reinhardt over Fuglenes europæiske Fauna, Bredsdorf over Fossilierne, Örsted over Chemiens almindelige Grundsætninger, Zeise over de organiske Stoffer, Forchhammer over Mineralchemien og den almindelige Chemie, som han ogsaa havde deeltaget i hans chemiske Övelser i Laboratoriet; endelig havde han og hört Örsted over Electricitet, Galvanisme og Magnetisme. Efter nu at have i Efteraaret 1831 taget juridisk Attestats med bedste Charakteer, önskede han at fuldende sine naturvidenskabelige Studier og til den Ende fuldföre et Cursus ved den polytechniske Læreanstalt, og der underkaste sig Examen, hvortil han sögte om en aarlig Understöttelse af 350 Rbd. indtil Slutningen af Cursus, som anslaaes til 1½ à 2 Aar. Directionen indstiller ham til at erholde 150 Rbd. under Titel af Forlængelse af Stipendiet, og 200 Rbd. eengang for alle, ialt 350 Rbd. — Direct. for Fond. ad us. publ. Journ. 7, Nr. 449.

Vi ville allern. have Cand. jur. Balduin Einarsen til hans naturvidenskabelige Studiums Fortsættelse endvidere bevilget en Understöttelse for eengang af 350 Rbd. Sölv af Fonden ad usus publicos. — Kjöbenhavn den 3. Mai 1832 [1].

---

[1]) communiceret Cand. Baldvin Einarsson ved Skrivelse fra Directionen for Fonden ad usus publicos 11. Mai 1832. Missivebog for Fond. ad us. publ. ⅕32 til ⅕34, S. 3. — Ved en kgl. Resol. 19. Januar 1833 bestemmes, at Baldv. Einarssons Andragende om en fortsat Understöttelse af 350 Rbd. bortfalder, paa Grund af hans senere paafulgte Död, men at Enken tilstaaes 150 Rbd. eengang for alle. Missiveb. sst. S. 211.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, **ang. de et nedlagt Capel paa Hofstader tilhörende Rettigheder.** Khavn den 5. Mai 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1832, Nr. 1027. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1832, S. 186—187. *see* ovenfor: Rentek. Skriv. 17. Marts 1832. 1832. 5. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Henlæggeise af Jorden Thormodsdal til fri Brug for Administrator af det kgl. Jordegods i Gullbringa Syssel.** Khavn den 5. Mai 1832. — Rentek. Isl. Copiebog 9, Nr. 534. 5. Mai.

I Anledning af den Hr. Stiftamtm. ved Kammerets Skrivelse af 4. Juni f. A. communicerede allerh. Resolution af 25. Mai s. A., ifölge hvilken det allern. er tilladt, at en passende Jord af det kongel. Jordegods i Guldbringe Syssel maatte, naar Leilighed dertil gives, udlægges Administratoren af bemeldte Gods til afgiftsfri Benyttelse efter Deres nærmere Forslag, har Herr Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 20. Januar d. A. indstillet, at Jorden Thormodsdal i Mosfellssveiten, der i Fardag 1831 er bleven bygselledig og af Sysselmand Finsen foreslaaet til forbenævnte Brug, maatte fra bemeldte Tid af vorde udlagt ham til afgiftsfri Benyttelse.

At Kammeret, i Henhold til forbemeldte allerh. Resolution, bifalder denne Hr. Stiftamtm.' Indstilling, det skulde vi ikke undlade tjenstl. at communicere Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Sysselmand Finsen, som i denne Henseende har at gjöre behörig Forklaring i Administrations-Regnskaberne for bemeldte Gods. — Rentekammeret den 5. Mai 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Cancelliet, ang. **Forholdet mellem Jordeiere og Leilændinger i Is-** 5. Mai.

1832. 5. Mai land. Khavn den 5. Mai 1832[1]. — Original i det forrige Cancellies Archiv. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 526. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1832, S. 450—464 Anmærkn.

I vedlagte Skrivelse af 6. April 1829 har daværende Stiftamtmand over Island, Hoppe, andraget, at skjöndt det ved Forordn. af 15. Mai 1705 er forsögt, at ordne Forholdet mellem Husbond og Fæstebönder (Leilændinger) paa Island, og at sikkre de sidste mod Vilkaarlighed og ulovlige Paalæg, er Hensigten dog ikke opnaaet, idet denne Forordning — foruden at den af Nogle ikkun ansees gjeldende for de kongl. Jorder — aldeles ikke overholdes, hvorimod Jorddrotterne, tvertimod dens Forskrifter, deels efterlade at udstede Bygselbreve til deres Leilændinger, deels forhöie Indtægterne af deres Jorder ei blot med Penge- og Naturalprætationer, men endog ved at paatvinge Leilændingerne Creaturer paa Foder, Fiskerbaade og Qvilder, samt Paalæg af det i Lovgivningen med Ugunst anseete Mandslaan og andet Hoverie lignende Arbeide. — For at raade Bod herpaa har bemeldte Stiftamtmand blandt Andet indstillet, at det maatte vorde bestemt, at alle Fæstebreve skulde af vedkommende Sysselmænd paategnes om at være lovlige, og derefter indföres i en dertil autoriseret Protokol, at Jorddrotten under Mulkt ikke maatte lade Nogen hensidde over 1 Aar uden Bygselbrev, samt at Repstyrerne aarligen til Sysselmændene skulle indberette enhver Bygselforandring.

I Anledning heraf har Rentekammeret indhentet fra Amtmændene Thorsteinson og Johnsson de hosfölgende tvende Erklæringer af 31. Decembr. 1830 og 25. Marts 1831, sidstnævnte med 5 Bilage, og efter nu at have taget Sagen i Overveielse, skulde vi derover yttre Fölgende:

1) Ved Jonsbogens Landsleiebalkens 1. Cap. er det udtrykkeligen hjemlet, at udleie Jorder paa Aaremaal,

[1] Canc. Skriv. 8. Decbr. 1832.

hvori dog, med Hensyn til de Kongen tilhörende Jorder, er skeet Forandring ved de af Amtmand Johnsson i hans Erklæring citerede Anordninger, der paabyde Livsfæste. — Men at en lige Forandring skulde være indfört med Hensyn til alle övrige Jorder ved Forordn. 15. Mai 1705 § 6, er neppe antageligt, i hvilken Henseende vi maae henholde os til det af Amtmand Johnsson Anförte, idet vi med ham ere enige i, at bemeldte Anordning maa forklares saaledes, at her blot forbydes vilkaarlig at udvise Bonden fra den Jord han har leiet, förend den bestemte Leiemaalstid er udlöbet; hvilken Mening, saavidt vi skjönne, har afgjort Hjemmel i For. af 22. Juli 1791, hvilken tydeligen forudsætter, at N. L. 3—14—10, der begrunder ligesaavel Leie paa Aaremaal som Livsfæste, ogsaa er gjeldende for Island. Men maa det saaledes antages, at den Praxis, som paa mange Steder skal herske i Island, at udleie Jorder paa bestemt Tid, ikke er i Strid med de nu gjeldende Love, saa at Spörgsmaalet altsaa bliver, om man skulde indföre Livsfæste paa Island, ved at bevirke en ny Lov desangaaende, da skjönne vi ikke, at Forholdet mellem Eierne og Brugerne af Jorder paa Island, ifölge de særegne locale Omstændigheder som der finde Sted, er af saadan Beskaffenhed, at det kan gjöre et sligt Lovbud tilraadeligt, hvilket derimod snarere synes at blive end mere betænkeligt netop ved den Omstændighed, at man paa Grund af de locale Forholde, som af Amtmand Johnsson ere anförte, dog nödes til, uagtet Bygselet fra Jorddrottens Side skulde ubetinget være gjeldende for Leilændingens Livstid, at lade denne den frieste Raadighed til, efter Opsigelse, at hæve Contrakten saasnart han finder for godt, saa at derved Fæste eller Bygsel paa Livstid bliver for Jorddrotten endog langt mere precair og usikker, end temporair Leie, hvilket man dog vel maa antage at Bonden er pligtig at holde, indtil den ved Contrakten bestemte Leiemaalstid er udlöben. — Det fortjener og at bemærkes, at

1832. 5. Mai.

1832. 5. Mai. Amtmand Thorsteinson i sin Betænkning ligefrem tilraader, at indrömme Jorddrotten fri Disposition med Hensyn til Overdragelsen af Brugsretten over sine Jorder. Da nu imidlertid Mange ere af den Mening, at temporair Leie af Jorder paa Island er stridende mod Lovene, og derfor ikkun ved Misbrug har indsneget sig, hvilken Forudsætning uden Tvivl maa bidrage til at gjöre Forholdet mellem Eier og Leier mere vaklende og precairt, end naar en fri Overeenskomst i denne Henseende ligefrem ved en tydelig Lovbestemmelse var erklæret tilladt og gyldig, saa holde vi for, at det vilde være gavnligt at bevirke et saadant Lovbud. Med Hensyn paa, at Livsfæste er paabudt for de Kongen tilhörende Jorder, hvilket Amtmand Johnsson paaberaaber sig som en Grund for, at Livsfæste ligeledes skulde være Regelen paa de private Jorder, da indsees ikke, at denne Slutning er gyldig, thi forsaavidt Lovbudet er rettet mod Administratorerne af de kongelige Godser, er det en Selvfölge, at Kongen i Egenskab af Eier maa kunne foreskrive disse, hvorledes han vil have Brugen af sine Jorder overdraget til Andre, uden at deraf enten kan udledes nogen Analogie for, at andre Eiere skulde fölge samme Regel, eller engang noget Tilsagn om, at Kongen selv vil have anden temporair Overdragelse udelukket, ifald det maatte befindes, at Saadant var mere hensigtsmæssigt.

2) Den Sædvane, at Jorddrotterne efterlade at forsyne deres Leilændinger med Bygselbreve, paa hvilken Rentekammeret allerede ved en tidligere Leilighed var blevet opmærksomt, skal efter de i den Anledning indhentede og herhos fölgende tvende Erklæringer fra Sönder- og Vester-Amtet, dat. 2. Marts og 8. Novbr. 1822, den sidste med 11 Bilage, være meget almindelig i disse Amter, hvilket samme ogsaa er Tilfældet i Nord- og Öster-Amtet, som erfares af den ovennævnte Amtmand Johnssons Skrivelse af 25. Marts 1831. Vel er det nu ikke usandsynligt, at Anledningen til denne

Overtrædelse af For. af 15. Mai 1705 § 2 allerede noget 1832.
vil formindskes ved et Lovbud, der, saaledes som oven 5. Mai.
fremsat, ligefrem erklærer temporair Jordleie for gyldig, efterdi Jorddrotterne, i den Formening, at Saadant ikke var tilladt, og at det derfor kunde udsætte dem for Ulempe at oprette en i deres Tanker mod Lovgivningen stridende skriftlig Contrakt, have, for at faae et saadant temporairt Leieforhold iværksat, hertil sögt at skaffe sig Adgang ved at lade Bönderne hensidde uden Bygselbrev, efter mundtlig Aftale, i en vis Tid, paa deres Jorder. Det kunde maaskee ogsaa være nogen Tvivl underkastet, om det er hensigtsmæssigt absolut at paabyde skriftlig Contrakt, ligesaavel i det Tilfælde, at Jorder bortleies paa Aaremaal, som naar de bortbygsles for Leilændingens Livstid, siden disse tvende Retsforhold ere af en saa höist forskjellig Vigtighed for Parterne, at det langtfra ikke kan ansees ligesaa magtpaaliggende, at sikkre det förste ved en skriftlig Contrakt, som Tilfældet er med det sidste. Imidlertid ansee vi det dog for rettest, at enhver Contrakt om Jordleie bliver skriftlig forfattet; dette har Analogie for sig i den norske Lovgivning, hvor skriftlig Contrakt efter N. L. 3—14—25 fordres, hvad enten Gaarden er fæstet paa Aaremaal eller paa Livstid, hvorhos især maa mærkes, at skjöndt der ifölge Forordn. 9. Oktbr. 1750, cfr. med For. af 29. April 1752 [1], fandt den Forskjel Sted mellem de Huusmænd, som vare bosatte paa en Gaards Udmarker med Livsfæste, og dem, der havde Noget af Gaardens Indhegning eller Hjemrösser i Brug, hvilket kunde være paa Aaremaal, at kun hine skulde have Bygselseddel, medens med Hensyn til disse Contraktens Form, skriftlig eller mundtlig, var overladt til Parterne, saa fandt man det dog, for at forebygge Misbrug, nödvendigt at ophæve denne Forskjel, idet For. af 29. Juni 1792 paaböd Bygselseddel ogsaa for den sidstnævnte

[1]) disse Forr., saavel som For. 29. Juni 1792, angaae Norge.

1832. 5. Mai. Klasse. Hertil kommer nu, med Hensyn paa Island i Særdeleshed, at skjöndt Leilændingerne efter de locale Forholde, som af Amtmand Johnsson udviklet, ikke bör bindes saa stærkt til det af dem paa Livstid fæstede Sted, som Fæstebönderne i Danmark, men der langt hyppigere i Island vil være Anledning for Bonden til at attraae en kortere Besiddelse af Jorder til Brug, saa maa det dog antages, saavel efter denne Amtmands som ogsaa Amtmand Thorsteinsons Yttringer, at denne Adgang til at kunne flytte er noget udartet til en Lyst til at omflakke fra et Sted til et andet, og om dette blev gjort Bonden noget besværligere ved den mere omstændelige skriftlige Contrakt, da synes det ikke at have nogen Betænkelighed, men tvertimod at kunne være gavnligt. Med Hensyn hertil formene vi ogsaa, at det vil være tilraadeligt at det paabydes, at alle saadanne Contrakter om Jordleie, være sig for kortere eller længere Tid, bör thinglæses ved næste Mandtalsthing efter deres Udstedelse, for hvilken Thinglæsning Gebyret vel ikke kan ligefrem blive at bestemme efter Sportelreglementet af 10. Septbr. 1830, men formenes at kunne fastsættes efter Amtmand Johnssons Forslag til 32 Sk. Sölv for en Gaard og til 16 Sk. Sölv for en Hjaleie; hvorhos endvidere den i Sportelreglementets § 29 bestemte Betaling af 24 Sk. for hvert Ark at indföre i Protokollen, vel maatte være at erlægge. Derimod formenes der ingen Anledning at være til at paalægge, foruden Gebyret, en særegen Afgift til den kgl. Kasse, saaledes som af Amtmand Thorsteinson er foreslaaet i hans Skrivelse af 8. Novbr. 1822, hvilket derhos kun lidet harmonerer med hvad han i Erklæringen af 31. Decbr. 1830 har yttret om, at Sportler til Sysselmændene for Thinglæsningen vilde blive for besværlige. — Paa den anden Side maae vi med denne Embedsmand, saavelsom med Amtmand Johnsson, være enige i, at det ikke vil være passende at paalægge Sysselmanden at controllere og attestere, hvorvidt de

til Thinglæsning fremsendte Bygselbreve efter deres Indhold ere lovlige eller ikke, men i denne Henseende formene vi, at den Bestemmelse, som indeholdes i Sportelreglem. af 10. Septbr. 1830 § 31, er tilstrækkelig. Heller ikke skjönne vi, at den af Stiftamtmanden foreslaaede særegne dertil autoriserede Protokol, hvori alle Bygselbreve skulde indföres, vil være nödvendig; hvorimod det maa være tilstrækkeligt, at Bygselbrevet og Leiecontrakten indföres i den Protokol, som af Retsbetjentene holdes over thinglæste Documenter, ifölge Sportelreglem. af 10. Septbr. 1830 § 29. Hvad Tvangsmidlet betræffer, under hvilket Bygselbreves eller skriftlige Leiecontrakters Udstedelse maatte paabydes, da forekommer det os mindre hensigtsmæssigt at optage den Bestemmelse, som indeholdes i For. af 29. Juni 1792, hvorefter Fölgen af Efterladelse med at forsyne Bonden med Bygselseddel bliver, at Stedet altid antages overdraget for Leiernes og Enkes Livstid paa samme Vilkaar, som i den sidst forlöbne Tid have været gjeldende; thi, foruden at en saadan Regel kun kunde indeholde et coercerende Middel til at faae skriftlige Contrakter udstedte for den temporaire Leie, men derimod maatte blive uvirksom, hvor Parternes Hensigt gaaer ud paa Leie for Livstid, saa vilde og den Fölge, at Vilkaarene netop skulde blive de, hvorunder den sidste Brugshaver har haft Stedet, ofte kunne blive upassende og maaskee endog imod begge Parters Tarv. At forbinde Mulkt med Overtrædelsen, saaledes som For. af 9. Oktbr. 1750 foreskriver og Stiftamtmand Hoppe og Amtmand Johnsson foreslaae, synes heller ikke saa ganske passende, naar det skal gjelde som almindelig Regel, saavel med Hensyn til Aaremaalsleie som Livsfæste; thi da Mulkten dog for det sidste Tilfælde vel maatte fastsættes til en aarlig Bod, og fölgeligen ikke kunde være saa meget betydelig, om end noget höiere, end efter For. af 9. Oktbr. 1750, der tillige havde tillagt dobbelt stemplet Gebyr, saa vilde den let kunne blive

1832.
5. Mai.

1832. uvirksom med Hensyn til Leie paa eet eller faa Aar,
5. Mai. især naar endvidere Besparelse af Omkostningerne med Contraktens Udstedelse, Thinglæsning o. s. v., fraregnes Mulktens Störrelse. Vi skjönne derfor ikke rettere, end at den virksomste Bestemmelse maatte være, at saavel Jorddrottens Ret til at fordre nogensomhelst Afgift af Bonden, som overhovedet de gjensidige ved Contrakten aftalte Rettigheder fra begge Sider, betinges af, at skriftlig Contrakt er oprettet. Vel vil en saadan Bestemmelse blive uvirksom, saafremt begge Parter med en saadan Tillid forlade dem paa hinanden, at de ikke tage i Betænkning at betroe deres gjensidige Retsforhold til hinandens mundtlige Löfter, men dette bör ogsaa være, thi dersom Parterne ei bedrage sig i saadan Tillid, men det mundtlige Löfte staaer ligesaa fast som det skriftlige, da er dette i sig selv overflödigt, og bör ei paanödes; skulde derimod Parterne heri forregne sig, og den Ene benytte den ved Loven givne Leilighed til at bryde et endog beviisligt Löfte, fordi den legale Form ikke er iagttaget, da vil Medcontrahenten dog ikke med Föie herover kunne besvære sig, siden han forsætlig har ladet den Opfordring ubenyttet, som ikke alene Forholdet i sig selv, men ogsaa Loven har givet ham, til at sikkre sig paa den anviste Maade; og saaledes vil formentligen Lovbudet om skriftlig Contrakt, hvor den behöves, vel bedst overholde sig selv. Ved förste Öiekast synes herimod at kunne indvendes, at efter samme Raisonnement kunde man betinge alle contraktmæssige Forpligtelsers Gyldighed af skriftlig Contrakt, men herved maa erindres, at ligesaa urigtig som en saadan Tilintetgjörelse af alle mundtlige Overeenskomsters Gyldighed i de mangfoldige daglig forekommende Forholde vilde være, ligesaa hensigtsmæssig kan den blive i de vigtigere Forholde, som, efter deres Natur, baade kunne og bör söges sikkrede ved de mest betryggende Former; hvortil kommer, at det, med Hensyn til ovennævnte paa Island herskende altfor hyppige

Vexlen af Leieforholdet om Jorder, maa ansees gavnligt, at Contrakterne om samme ere bundne til en noget besværende men dog mere betryggende Form, der kan bidrage til at modvirke hiin Uskik. Endeligen kunne vi ikke lade ubemærket, at en saadan Bestemmelse vilde være ganske stemmende med det Lovbud, som allerede haves i For. af 15. Mai 1705 § 2, hvor det fastsættes, at Bonden ikke er pligtig at udgive eller gjöre Noget, som ikke er indfört i Bygningsbrevet, hvoraf maaskee lod sig udlede, at Bonden Intet kunde affordres, naar aldeles intet Bygselbrev er udstedt. 1832. 5. Mai.

3) Med Hensyn til Vedligeholdelsen af de Leilændingen eller Leieren overdragne Bygninger og Inventarier, skal der paa Island, efter det derom af Amtmændene Thorsteinson og Johnsson Yttrede, herske en Uorden og Forvirring, til hvis Afværgelse et Lovbud synes meget nödvendigt. De Regler, som Jonsbogen i Landsleiebalkens Cap. 3 i denne Henseende foreskriver, synes deels ikke ganske tydelige og deels for indskrænkede, idet nemlig Intet foreskrives for at sikkre Beviset for, hvad Leilændingen har modtaget, og i hvilken Stand dette har været, samt Omfanget af hans Forpligtelse med Hensyn til Tilbageleveringen. — Da nu saavel Amtmand Thorsteinson i sin tidligere Skrivelse af 8. Novbr. 1822, som Amtmand Johnsson i sin Betænkning, have yttret det Önske, at en ordentlig Overleveringsforretning blev paabudt, saa formenes dette uden Betænkelighed at kunne bevirkes, saa meget mere, som Overleveringsforretninger med Hensyn til offentligt Gods findes foreskrevet i de af Sysselmand Melsted i hans Erklæring citerede For. af 27. Mai 1746 § 1, Reskr. 18. April 1761, Forordn. 15. April 1776 § 7 og 24. Juli 1789, og fölgelig ikke kunne være uforenelige med Islands locale Forhold. — Spörgsmaalet bliver saaledes alene om, hvorledes disse Forretninger bör modificeres, for at blive anvendelige paa Island, i hvilken Henseende vi bemærke:

1832. 5. Mai. a) Hvad Forretningens Form eller Udförelse betræffer, da formene vi, at Amtmand Johnssons Forslag under Nr. 7 og 10 kunne fölges; thi at Underskjönsmændene ikke hver Gang udmeldes og afhjemle Forretningen, men derimod eengang for alle dertil autoriseres og eedfæstes, maa ansees passende med Islands locale Forhold, og er stemmende med det, Amtmand Thorsteinson i sin Skrivelse af 8. Novembr. 1822 har yttret; hvorhos og fornöden Sikkerhed kan opnaaes ved Overskjönsforretninger, der vel maatte foreskrives paa den foreslaaede Maade, thi de kunne dog neppe præsumeres at blive saa hyppige, at den mere formelige Fremgangsmaade ved samme vilde kunne afstedkomme for stor Besvær. — b) I Henseende til Forretningens Gjenstand eller Indhold, da kan den formentligen alene gaae ud paa en Beskrivelse og Bedömmelse af Bygningerne, og en Beskrivelse og Taxering af Inventariet, samt maaskee tillige paa et Skjön over, hvorvidt Tunet eller Hjemmemarken er lovlig indhegnet og behörigen slettet for Tuer, om hvilken Gjenstand vi have indledt Correspondence med de islandske Overövrigheder, for derefter at see samme ved en ny Lovgivning ordnet, hvorimod den ved For. af 8. Juni 1787 desuden foreskrevne Bedömmelse af Besætnings og Inventariets Tilstrækkelighed til Gaardens Brug, i Island maa bortfalde. — c) Med Hensyn til Udredelsen af Omkostningerne, hvis Störrelse vel kunde bestemmes efter Sportelreglem. af 10. Septbr. 1830 § 67, og Forretningens Vedhæftelse til Bygselbrevet eller Leiecontrakten, finde vi Intet at erindre mod Amtmand Johnssons Forslag. — d) For at raade Bod paa de Misligheder, som efter Amtmand Johnssons Anförte skulle foregaae ved Udredelsen og Anvendelsen af den Erstatning for Fæld, eller den Aabod, som den fratrædende Bruger udreder, maatte det vel ansees tjenligst, at Eieren ligefrem kunde tilpligtes at overlevere Gaarden i mangelfri Tilstand, og at Erstatningen fölgeligen ene blev en Sag mellem ham og

den fratrædende Bruger eller dennes Bo, hvilket, saavidt vi skjönne, ogsaa gjerne kunde paabydes med Hensyn til Livsfæste, saa at Fæste eller Bygselforholdet — i Analogie med hvad der i Danmark er gjeldende — först træder fuldstændig i Kraft, naar det ved en lovlig Forretning er godtgjort, at Gaarden i lovforsvarlig Stand er overleveret. Den af Amtmand Johnsson herimod fremförte Indvending, at Eieren ofte er saa langt fraværende, at han ei uden stor Besværlighed og Omkostning selv kan besörge Gaardens Istandsættelse, finde vi ikke at være af saa stor Betydenhed; thi da Eieren dog nödvendigen maa have sin Fuldmægtig, ved hvem han besörger Overleveringen og som paa hans Vegne kan möde under Forretningen, sees ikke, hvorfor han ei kan ved ham tillige besörge Manglerne istandsatte, og det kan ei heller være ham formeent, dertil at benytte selve den Mand, som er bestemt til Leilænding, naar kun alle Mangler blive afhjulpne forinden Bygslet træder i Kraft; med andre Ord: ingen Leilænding, der har bygslet en Gaard for Livstid, skal kunne paatage sig Ansvar for de ved Gaarden værende Mangler, eller Forpligtelse til at erlægge Landskyld, forinden den först i forsvarlig Stand er ham af Eieren overleveret. Kun ved en saadan Bestemmelse formenes nogenlunde at kunne opnaaes Forventning om, at Gaardene ville undgaae den Ödelæggelse, hvorfor de nu saa hyppigt skulle være udsatte, ligesom og kun derved alle de Forviklinger og af Amtmand Johnsson anförte Misligheder forebygges, som let kunde fölge af, at den tiltrædende Leilænding paatager sig at sætte Gaarden i forsvarlig Stand, og naturligviis da og maa faae fri Raadighed til selv at convenere med den Fratrædende eller hans Bo om den Erstatning, som af samme skal gives, hvorved saa let Forurettelse kan afstedkommes fra den ene eller anden Side; hvorved og maa erindres, at om det end tilstedtes Jorddrotten at forene sig med Leilændingen om, at denne, mod at faae Aaboden af den forrige

1832.
5. Mai.

1832. 5. Mai. Bruger udbetalt, skulde sætte Gaarden i forsvarlig Stand, saa vilde der dog, naar han ei efterkommer denne Forpligtelse, ikke være noget andet passende Tvangsmiddel, end det, som Amtmand Johnsson selv foreslaaer, at Jorddrotten er berettiget til at fratage Leilændingen Aaboden og paa hans Regning anvende samme til Gaardens Istandsættelse, hvilket altsaa forudsætter, at Jorddrotten altid maa være istand til selv i fornödent Fald at besörge Manglerne afhjulpne. Forsaavidt derimod Jordbrug bortleies paa Aaremaal, turde det maaskee blive for stærk en Indskrænkning for Eieren, absolut at betinge Leierens Ansvar for Bygningers og Inventariets Forringelse, samt Forpligtelse til at betale Afgift deraf, at det er overleveret i mangelfri Stand. Imidlertid kunde dog ogsaa her en Overleveringsforretning gjöres til Betingelse for Eierens Ret til Erstatning for Fæld, kun med den Forskjel, at det maatte blive en privat Sag og beroe paa Overeenskomst, om Leietageren skulde aflevere enten blot i samme Stand, som han havde modtaget, eller i en bedre Stand, men at han under ingen anden Betingelse, end beviist forsætlig Beskadigelse, skulde svare til Forringelse, saafremt ei en Overleveringsforretning var skeet. Herved vilde vel Jorddrotterne i Reglen komme i den Nödvendighed, at maatte for deres egen Sikkerheds Skyld lade Gaardene overlevere ved Skjön, endog ved en kortvarig Brugs Overdragelse, men forsaavidt nu heri maatte synes at indeholdes en besværende Indskrænkning i Parternes Raadighed til at bestemme deres contraktmæssige Forhold, da maae vi gjentage den oftere berörte Omstændighed, at den for store Hang til Omflytning gjör en Modvirken nödvendig, der synes mere hensigtsmæssig og passende at lade sig iværksætte ved de her foreslaaede indirecte Midler, end ved et directe Forbud.

4) Hvad Landskylden og övrige Præstationer fra Leilændingens eller Leietagerens Side betræffer, da har

det rigtignok Udseende af, at For. 15. Mai 1705 § 1 fixerer sammes Störrelse til de engang fra ældre Tid Sædvanlige, saaledes, at det ikke skulde være Jorddrotten tilladt, at betinge sig af nye Leilændinger mere, end hvad der af de forrige var svaret; men ligesom dette ikke skal være overholdt i Praxis, saaledes have endog de Embedsmænd, som mest have erklæret sig for at indskjærpe Afgifternes lovbestemte Störrelse, maattet indrömme, at den herfra afvigende Praxis ikke har viist Spor af de Misbrug, som Stiftamtmand Hoppe forestiller sig deraf at være Fölgen; hvorhos de heller ikke have med antagelige Grunde motiveret deres Forslag til et lovbestemt Maximum for de Præstationer, en Leilænding maatte paatage sig; hvorimod Amtmand Johnsson endog, for at lempe det Anstödelige i at betage Parterne deres naturlige Frihed til at bestemme deres gjensidige Forpligtelsers Omfang, har troet at maatte tilföie det Forslag, at Jorddrotten skulde have Ret til at stipulere sig en Indfæstning efter Forgodtbefindende, hvorved Misforholdet mellem den lovbestemte Landskyld og Jordernes forandrede Godhed kunde blive udjævnet. Vi holde desaarsag for, at der ikke alene ingen tilstrækkelig Anledning er til at forbyde, at Afgifter og andre Præstationer for Brugen af Jorder paa Island bestemmes saaledes, som Parterne selv bedst kunne komme overeens om, men at det endog er bedre, for at bortrydde den Strid, som nu finder Sted mellem Praxis og For. 15. Mai 1705 § 1, udtrykkeligen ved et Lovbud at hæve de Indskrænkninger, denne Forordning medförer. Herfor taler, efter vort Skjön, ikke alene Forholdets egen Natur, men og den store Vanskelighed, om ikke Umulighed, at faae et Lovbud, som det proponerede, overholdt, hvorpaa selv For. 15. Mai 1705 § 1 afgiver Exempel, især naar herved betænkes, at hvis Normen for Afgifternes Maximum skulde blive hvad der af gammel Tid er svaret af

1832.
5. Mai.

1832. 5. Mai. Jorderne, vilde den, hvad netop den paaankede Praxis viser, savne Fasthed, og letteligen foranledige Tvistigheder, og hvis den i Jordebogen af 1760 anförte Dyrhed skulde lægges til Grund, vilde Regelen, som Amtmand Johnsson selv tilstaaer, blive upassende, og kunde derfor kun ved Tilladeligheden af en vilkaarlig Indfæstning gjöres anvendelig; men at et passende Forhold mellem Værdien af den overladte Brug og Modpræstationen langt vanskeligere lader sig opnaae, naar den sidste fornemmeligen skal bestaae i en bestemt Sum paa eengang, end naar den er fastsat til en aarlig Ydelse, er iöinefaldende, da med Hensyn paa Livsfæste Contraktens Varighed ved dens Afslutning ikke lader sig beregne, hvorhos det vilde have sine særegne Vanskeligheder, ved den islandske Leilændings store Frihed til at hæve Contrakten, at give nogen passende Bestemmelse for Indfæstningens Tilbagebetaling i det Hele eller for en Deel; og at den hele Indfæstning ubetinget skulde være tabt for Leilændingen, saa ofte han fra sin Side hævede Contrakten, kan neppe bestaae med Nödvendigheden af at indrömme denne Frihed. End ikke fra den danske Lovgivnings Bestemmelser om Hoverie synes nogen passende Analogie at kunne hentes, for at overföre lignende Indskrænkninger i Parternes Ret til at contrahere om Mandslaan eller andre personlige Præstationer af Leilænding til Jorddrot paa Island, da Forholdene her i denne Henseende ere af saa ganske anden Natur end i Danmark, hvorved vi kunne henvise til det af Amtmand Thorsteinson Yttrede, og til det af Amtmand Johnsson selv Anförte om, at ingen Misbrug af den Frihed, Parterne hidtil have brugt, har viist sig; hvortil vi endnu blot skulde föie, at paa Island, hvor ingen samlede Jordegodser findes, og heller ikke Proprietairerne, saaledes som i Danmark, ere af en höiere Stand og af en præsumtiv större Indsigt og Uafhængighed, end den Almueklasse, hvortil Fæsterne höre, men hvor Eiere og Leiere ordentligviis staae paa et

lige Trin af Oplysning og Dannelse, langt mindre end i Danmark behöves ved Loven at söge Leilændingen beskyttet mod Jorddrottens Overlegenhed. 1832. 5. Mai.

5) Den af Amtmand Johnsson under Nr. 5 foreslaaede Bestemmelse om, at Leilændingen skal forsynes med Qvitteringsbog, hvori alle af ham til Jorddrotten ydede Præstationer bör afskrives, formene vi at være gavnlig, da den, uden at foraarsage större Uleilighed, dog giver mere Betryggelse end de i For. 15. Mai 1705 § 3 paabudne löse Qvitteringer; ligesom og et lignende Forslag af Amtmand Thorsteinson allerede er gjort i hans vedlagte tidligere Skrivelse af 8. Novembr. 1822. Dog maatte Befalingen om slige Böger vel indskrænke sig til Livsfæste, eller i det höieste tillige kun gjöres gjeldende ved de Leieforhold, der vare indgaaede paa en længere Tid, t. Ex. 5 Aar eller derover. — Til Betryggelse for Qvitteringsbögers Anskaffelse kunde maaskee bestemmes, at Bögerne skulde medfölge Fæstebrevet eller Leiecontrakten, naar samme leveres til Thinglæsning, og at Sysselmanden skulde give Contrakten Paategning om, at Bogen var Bonden leveret, hvorved da, i Overeensstemmelse med N. L. 3—14—22 og For. 15. Mai 1705 § 3, kunde fastsættes, at saalænge ingen Bog var givet Bonden, kunde denne ei kræves for Afgiften; hvis Bonden derimod forkom den ham overleverede Bog, maatte Huusbondens Bog gjelde som fuldt Beviis mod Bonden for at skylde Alt, hvad der ikke i samme fandtes afskrevet, med mindre Bonden kunde ved andet lovligt Beviis godtgjöre, at Betalingen havde fundet Sted.

6) Endeligen kunde maaskee ogsaa, for at bidrage til Ordens Overholdelse, uden dog at medföre en for betydelig Besværing for Vedkommende, de af Stiftamtmanden under Nr. 3 og af Amtmand Johnsson under Nr. 15 foreslaaede Indretninger om Bygsel- og Leieforandringer paabydes.

Med disse Bemærkninger tillade vi os, forinden

1832. videre ved denne Sag foretages, herved tjenstligst at
5. Mai. tilstille det kgl. Danske Cancellie samme, og udbede os derover, med Bilagenes Tilbagesendelse, Collegiets gode Betænkning behageligen meddeelt. — Rentekammeret den 5. Mai 1832.

9. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **midlertidig Handelstilladelse paa Seydisfjord.** Khavn den 9. Mai 1832. — I Forestilling 1. Mai bemærker Rentekammeret, at der vare indkomne Andragender fra Præsterne og Repstyrerne i Mjóſifjörður og Seyðisfjörður i Mula Sysselerne, paa samtlige Indbyggeres Vegne, om, at Seyðisfjord maatte blive authoriseret som Udliggersted, eller at Tilladelse maatte blive given til Beseiling og Handel sammesteds. Saavel Andragerne som Sysselmanden og Amtmanden anförte Communicationens Vanskelighed med Eskefjord, og de sidstnævnte fremhævede, at „det maa ansees vigtigere, at Communicationen lettes og Produktionen derved forøges, end at en större Concurrence söges frembragt, da Islands naturlige Beskaffenhed, ved at lægge Hindringer iveien for Produkternes Transport, gjör en Mængde Handelspladser nödvendig". Imidlertid vilde Amtmanden dog ikke foreslaae, at Seydisfjord blev authoriseret, navnlig med Hensyn til hvad derved vilde fragaae Kjöbmændene paa Eskefjord; men han foreslog, at blot de ved Rentekammerets Skrivelse 29. Mai 1821 fastsatte Indskrænkninger for fri Communication til Söes mellem Eskefjord og Seydisfjord maatte bortfalde, hvori Kammeret ogsaa er enigt, dog saaledes, at den bevilgede Handelstilladelse, med de Handlende alene, kun fastsættes til to Aar. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 B, Nr. 160.

Vi tillade allern., at Seydisfjord i Norder-Mule Syssel i Islands Nord- og Öster-Amt maa, uden at authoriseres som Udliggersted, til et Forsög i en Tid af 2 Aar beseiles, og at derpaa i bemeldte Tidsrum maa drives Handel, dog kun af de faste Handlende i Eskefjord Kjöbstad, iövrigt under de Vilkaar og Betingelser, som nu for Handel paa de authoriserede Udliggersteder ere foreskrevne. Kjöbenhavn den 9. Mai 1832[1].

[1]) Communiceret Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet ved

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene samt Landsoverretten i Island, ang. **Berigtigelse i en udkommen Forordning for Island.** Khavn den 10. Mai 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island 1832, samt særskilt i Hunavatns og Öefjords Sysseler 1833. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 1512—1515. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1832, S. 202. 1832. 10. Mai.

Efter Afsendelsen af den herigjennem under 21. Decbr. f. A. emanerede Forordning, der udvider adskillige i Aaret 1827 for Danmark udkomne almindelige Anordninger til Island, er Cancelliet blevet opmærksom paa, at der i den danske Text i sammes förste Afdeling § 1 Litr. e ved en indlöben Trykfeil er anfört „myndige" Særkuldbörn af den Afdöde, istedetfor „umyndige".

Uagtet man nu vel forudsætter, at bemeldte Udtryk, naar der tages Hensyn til de gjeldende Love, saavel som til det övrige Indhold af ovenmeldte Paragraph, ikke vil kunne foranledige nogen Misforstaaelse i Henseende til Forordningens rette Anvendelse, har Cancelliet dog troet ikke at burde undlade udtrykkelig at gjöre (Tit.) opmærksom paa den indlöbne Urigtighed. Det kgl. Danske Cancellie den 10. Mai 1832.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Antagelse af ældre Disciple til Skolen.** Khavn den 12. Mai 1832. — Univers. Direct. Copiebog for Universitetet og Skolerne 1832, Nr. 449. 12. Mai.

I Anledning af D. Höiærv.* Indstilling i Skrivelse af 7. Marts d. A. meldes herved tjenstl., at Directionen

Rentek. Skriv. 26. Mai 1832, med Anmodning om at tilkjendegive de vedkommende Handlende, at hvis de ikke benyttede den givne Tilladelse paa en for Beboerne gavnlig Maade, vilde Kammeret tage under Overveielse, om ikke der burde bevirkes Stedet större Frihed. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 621.

1832. 12. Mai. Intet fra sin Side har at erindre imod, at John Johnsen og Björn Skulesen, uagtet de ere over den lovbefalede Alder, optages i Bessestad lærde Skole, samt der tillægges Stipendium, dog under Forudsætning af, at de befindes ved deres Optagelse i Skolen at have saadanne Kundskaber, at de med Nytte kunne tage Deel i Skole-Underviisningen.

Herom er Lector Theologiae Johnsen under Dags Dato tilskrevet det Fornödne. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 12. Mai 1832[1].

12. Mai. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Forsendelse af Böger til Bessastad Skole.** Khavn den 12. Mai 1832. — Univ. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1832, Nr. 452.

Efter det ved Stiftsövrighedens behagelige Skrivelse af 16. Februar d. A. tilstillede Andragende fra Lector Johnsen, har Directionen afsendt til Stiftsövrigheden en Kasse med de paa hosfölgende Liste anförte Böger og Karter, for at disse paa sædvanlig Maade kunne overlades Disciplene i Bessestad lærde Skole, forsaavidt de ikke paa Listen ere betegnede at være bestemt for Skolens Bibliothek, hvorimod Directionen bemærker:

1) at Kalls Verdenshistorie er udsolgt, men at de deraf requirerede Exemplarer ville blive opsendte i Efteraaret, forsaavidt et nyt Oplag til den Tid bliver besörget. — 2) at der af Ciceros Værk om Pligterne ikkun har været at erholde 9 Exemplarer. — 3) at der ikke har været fornöden Tid til fra Udlandet at forskrive Matthiä's ausführliche griechische Grammatik.

Ved tjenstlig at melde Stiftsövrigheden dette til behagelig Underretning og Foranstaltning, tilföier Direc-

[1]) s. D. Directionens Skrivelse til Lector Theologiæ Johnsen, ang. det Samme. Brevb. sst. Nr. 450.

tionen, at den anseer det for rigtigst, at den paa den herhos tilbagefölgende Liste anförte Rest af tidligere herfra til Skolen afsendte Böger og Karter, som formodes at ville blive usolgte, fordi de ikke længer bruges i Skolen, skjænkes til flittige Disciple i Skolen. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 12. Mai 1832[1]. 1832. 12. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Nedsættelse af Jorden Stafnes i Henseende til Jordafgifter.** Khavn den 12. Mai 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 571. 12. Mai.

I Anledning af, at der ved Antegnelserne til Guldbringe og Kjose Syssels Administrations-Regnskaber er forlangt Oplysning om, hvorpaa den opgivne Nedsættelse af Jorden Stafnæs Dyrhed fra 140 Hundr. til 30 Hundr. grunder sig, har Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 21. Februar d. A. underrettet Kammeret om, at, efter at det ved en den 21. Novbr. 1817 afholdt Synsforretning var antaget, at ovennævnte Jord, formedelst tilföiet Beskadigelse ved Sandfog og Sögang, ikke kunde ansættes til höiere end 30 Hundr., har daværende Stiftamtmand over Island under 19. Marts 1818 tilskrevet Sysselmanden for Guldbringe og Kjose Sysseler, at der fra sammes Side ikke findes Noget at erindre imod den saaledes gjorte Eragtning. Tillige har Hr. Stiftamtm., da det er Dem bekjendt, at Eiendommen ikke senere er tiltaget i Værdie, andraget paa, at denne Nedsættelse i Dyrheden maatte blive approberet.

Foranlediget heraf skulde vi tjenstligen melde Dem

[1] i Brevbogen staaer „10. Mai", hvilket synes urigtigt, da der saavel för som efter skrives 12. Mai og efter Biskoppens Brevbog angives dette Datum. — s. D. Skrivelse af samme Indhold til Lector Theologiæ Johnsen. Copieb. sst. Nr. 451.

1832. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret vel ei kan indlade sig paa den ansögte Nedsættelse af Jordens Dyrhed, men derimod tillader man, paa forventet allern. Approbation, at de den kgl. Kasse for denne Jords Vedkommende tilfaldende Indtægter maae indtil videre, efter de oplyste Omstændigheder, beregnes efter en Dyrhed af 30 Hundr. — Rentekammeret den 12. Mai 1832.

12. Mai.

12. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Forstanderen for det Jonstrupske Skolelærer-Seminarium, Consistorialraad Wegener, ang. **Modtagelse af islandske Elever paa Seminariet.** Khavn den 12. Mai 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 565.

Med Hensyn til allerhöiest Approbation af 14. Marts d. A., ifölge hvilken 2 unge Islændere skulle nedsendes hertil for at dannes til Skolelærere, har Hr. Consistorialraaden ved Skrivelse af 20. i f. M. forespurgt, om bemeldte Islændere skulle, naar de ankomme hertil, nyde nogen anden Understöttelse end den, som er tilstaaet de övrige kgl. Fripladse, og for hvilke Betalingen hæves paa Kjöbenhavns Amtstue, og om der skal til dem anskaffes Sengeklæder osv., samt om Betalingen for dem skal hæves paa nogen anden Maade og paa noget andet Sted; end for de övrige Fripladse.

I Anledning heraf meldes til behagelig Underretning, at Understöttelsens Störrelse vil blive den for de övrige Fripladse sædvanlige, og at, forsaavidt de Islændere, som i forbemeldte Anledning nedsendes hertil, ikke selv maatte medbringe Sengeklæder m. v., hvilket neppe antages, maae vi anmode Dem om, behageligen at foranstalte det Fornödne anskaffet, da Omkostningerne derved skulle herfra blive anviste til Udbetaling af Zahlkassen, naar derover hertil indsendes Regning. I Henseende til Udbetalingen af den aarlige Understöttelse, da skal Kjöbenhavns Amtstue herfra blive tillagt

den fornödne Ordre, naar Kammeret fra Hr. Consistorialraaden bliver underrettet om de tvende Islænderes Ankomst og Optagelse ved Seminariet paa Jonstrup. — Rentekammeret den 12. Mai 1832. 1832. 12. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Afbenyttelsen af islandske Söpasser.** Khavn den 12. Mai 1832[1]. — Rentek. Isl. Copiebog 9, Nr. 561. 12. Mai.

Ved Anordningerne af 18. August 1786 og 13. Juni 1787 blev Handelen paa Island ikkuns frigiven for H. Majts egne Undersaatter, og i Hensyn hertil er det formentlig, at Plakaten af 7. Marts 1787 foreskriver, at Skibe, som beseile Island, skulle være forsynede med islandske Söpasse, og at det, forinden samme kunne erholdes, maa godtgjöres, at Skib og Ladning ene og alene tilhörer H. Majts Undersaatter, samt alene for deres Regning udredes, uden at nogen Fremmed derudi eller i den dermed förende Handel enten directe eller indirecte har nogen Andeel. Paa hvad Maade disse Beviisligheder skulle tilveiebringes, indeholder dernæst ovenmeldte Plakat af 1787 nærmere Bestemmelser. Men da disse Beviisligheder, i Særdeleshed hvad Ladningen angaaer, ikkun kunne vedkomme den Ladning, som ved Afseilingen befindes i Skibet, og der altsaa, naar et Skib, efter at have losset dets Ladning i Island, derfra foretager en Reise til Udlandet og igjen paa det samme Pas retournerer til Island med ny Ladning, ikke haves den anordnede Sikkerhed for, at ogsaa denne sidste Ladning ene er H. Majts Undersaatter tilhörende og alene for deres Regning, saa er det paa Grund heraf nödvendigt, at Vedkommende, som ville foretage en saadan Expedition med et herfra til

[1]) For. 28. Decbr. 1836 § 15.

1832. Island ankommet Skib, ligeledes behörigen godtgjöre,
12. Mai. saavel at Skibet fremdeles vedbliver at være indenlandsk, som at fremmede Staters Undersaatter hverken eie eller have Andeel i den Ladning, der nu agtes indfört til Island, og at til den Ende enten nyt Söpas udstedes, eller det ældre Söpas forsynes med Paategning om, at dette er iagttaget. Den i saa Henseende fornödne Bestemmelse indeholdes ogsaa i Plakat af 7. Marts 1787, der i § 8, hvilket er bemærket i Kammerets Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 5. Marts f. A., udtrykkeligen fastsætter, at disse Söpasser ikkuns gjelde for een Reise. Vel tilföier Plakaten, at Hen- og Hjemreisen ansees for een Reise, om endog Skibet, enten for at indtage eller udlosse sin Ladning, maatte anlöbe adskillige Havne, hvilken Passus Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 30. Mai f. A. synes at forstaae derhen, at det ved Skibets Afseiling fra en dansk Havn meddelte Pas skulde være gjeldende indtil Skibet er kommet tilbage til den Havn, hvorfra det er udredet, eller til en anden dansk Havn, uanseet om det i Mellemtiden har gjort flere Reiser fra Island til fremmede Havne og igjen tilbage til Island. Men om end Udtrykket „een Reise" ellers i Almindelighed i Sövæsenet maatte antages at indbefatte alle de Farter, som til forskjellige Steder foretages med et Skib, fra den Tid det udlöber fra Udredelsesstedet indtil det er vendt tilbage til Hjemmet, saa maa dog, med Hensyn paa foranförte særegne Öiemed, i hvilket islandske Passer ere paabudne, det i den Anledning brugte Udtryk „een Reise" forstaaes med Indskrænkning, saaledes, at ved de ommeldte adskillige Havne, Skibet maatte anlöbe for at indtage eller udlosse sin Ladning, ikke forstaaes fremmede Havne, men ikkun forskjellige Havne i Island. Dette synes heller ikke at kunne være forandret ved den af Hr. Stiftamtm. i Deres förommeldte Skrivelse paaberaabte Forordn. af 11. Septbr. 1816 § 14, thi de her omtalte Passer, som Stiftamtmanden over Island er

bemyndiget til at udstede, angaaer ikkuns de Tilfælde, hvor de i Island bosatte Handlende ville derfra til fremmede Steder expedere Handelsskibe, uden i saa Henseende at være forsynede med Söpas, udstedt igjennem Rentekammeret; men ogsaa disse Passer gjelde ikkun for een Reise, nemlig fra Island til eet eller flere fremmede Steder, og derfra igjen tilbage til Island. — Endelig maa bemærkes, at den 4. § i Plakaten af 1787 indeholder de fornödne Bestemmelser i Henseende til, hvorledes de indenlandske Handlende, som fra fremmede Steder ville foretage Expedition direkte derfra til Island, have at forholde sig, for at erhverve det Söpas, der til en saadan Reise udfordres. 1832. 12. Mai.

Ifölge Forestaaende kan Kammeret saaledes ikke ansee det hjemlet i den nu gjeldende Lovgivning, at i de senere Aar enkelte Handlende have brugt den Fremgangsmaade, at de paa eet og samme Pas först have gjort en Reise herfra til Island, derefter fra Island til fremmede Steder, samt igjen derfra retourneret til Island, og atter paany gjentaget disse Expeditioner, hvorved endog Passet er bleven afbenyttet i flere Aar efter hinanden, alt under den Forudsætning, at det ikke skulde tilbageleveres förend Skibet engang retournerede til sin Hjemstavn. Imidlertid vil man, med Hensyn til de af Hr. Stiftamtm. i fornævnte Skrivelse af 30. Mai f. A. meddelte Oplysninger, lade Sagen frafalde for hvad der i saa Henseende i de foregaaende Aar er passeret, og ligeledes kan det, indtil en nærmere Bestemmelse er desangaaende for Fremtiden taget, og de fornödne Forholdsregler derefter behörigen kundgjorte, tillades, i Overeensstemmelse med vor Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 5. Marts f. A., at ovenmeldte Expeditioner foretages paa samme Maade som forhen, dog at Skibspapirerne iövrigt ere i behörig Orden, og at der tillige ved Ankomsten til Island tilstrækkeligen godtgjöres, at saavel Ladningen som Skibet ene og alene ere H. Majts Under-

1832. 12. Mai. saatter tilhörende, og at ingen Fremmed enten direkte eller indirekte deri har nogen Andeel, alt saaledes som Plak. af 7. Marts 1787 i saa Henseende foreskriver. Hvad derimod angaaer de nærmere Bestemmelser, som med Hensyn til deslige Expeditioner maatte tages for Fremtiden, da indseer Kammeret, at det rigtignok ofte vil være vanskeligt og undertiden endog umuligt for Vedkommende, at erholde nyt Pas her fra Kammeret, saaledes som Plak. af 1787 bestemmer, f. Ex. naar et Skib strax efter Ankomsten til Island gaaer til Norge efter Tömmer, eller til England efter Salt. For derfor ikke at standse eller forhindre saadanne Expeditioner, som tvertimod bör nyde enhver Opmuntring, hvilken en större Virksomhed og raskere Omsætning fortjener, forsaavidt saadant kan skee uden at Hovedbetingelsen for Tilladelsen til Islands Beseiling derved tilintetgjöres, formener man, at Fastsættelsen af fölgende Regler kunde iblandt Andet blive Gjenstanden for en nærmere Overveielse, nemlig:

1) maatte det paany indskjærpes alle Vedkommende, at et meddeelt islandsk Söpas ikkuns gjelder for een Reise til Island og derfra igjen tilbage, samt at vel flere Havne i Island kunne beseiles med den Ladning, hvorpaa Passet lyder, men Skibet kan ligesaalidet gaae til et fremmed Sted efter ny Ladning, som det i saadan Hensigt kan gaae til Danmark, for igjen at retournere til Island, uden at erhverve nyt Söpas eller erholde det först meddelte Pas fornyet. — 2) Naar derfor et til Island med behörigt Söpas ankommet indenlandsk Skib agter at gaae derfra til fremmed Sted, og derefter igjen tilbage til Island, forinden det retournerer til Danmark, maa enten erhverves et nyt Söpas her ved Kammeret, eller ogsaa, saafremt saadant skulde være forbunden med Vanskeligheder for Vedkommende, föies den Foranstaltning, at det Fornödne desangaaende kunde blive berigtiget i Island. — 3) Til den Ende kunde da Byfogden i Reykjavík og Sysselmændene i Island bemyndiges til,

at modtage saavel fra Skibets Eier som fra Eieren af den Ladning, hvormed Skibet skal gaae fra Island til fremmed Sted, eller fra dette tilbage til Island, samt fra vedkommende Skipper, de ved Plakaten af 1787 paabudne Beviisligheder, og maatte i saa Tilfælde Skibs og Ladnings Eier, forsaavidt de ikke paa den Tid opholde sig der paa Stedet, forsyne en Mand sammesteds med behörig Fuldmagt, ligesom der finder Sted, naar herfra udstedes Söpas for Skib og Ladning, som tilhörer en i Island bosat Handlende, naar han ikke ved Passets Udfærdigelse opholder sig her i Landet. — 4) Spörgsmaalet bliver dernæst, om et nyt Pas skulde udstedes i Island, eller ogsaa det være tilstrækkeligt, naar det ældre herfra meddelte Pas forsynedes med behörig Paategning om, at det tillige er gjeldende for den intenderede nye Reise. Hvad Udstedelsen af et nyt Pas angaaer, da er vel Stiftamtmanden over Island ved Forordn. 11. Septembr. 1816 § 14 bemyndiget til at udstede Söpas for de i Island stadigen bosatte Handelsmænd, som derfra ville expedere Handelsskibe til fremmede Steder, men, om ogsaa denne Bemyndigelse tillige udvidedes til at gjelde i de nu under Quæstion satte Tilfælde, samt endvidere Amtmanden over Vester- og Nord- og Öster-Amtet erholdt en lige Bemyndigelse, saa frygter man dog for, at det oftere kunde standse og opholde Expeditionerne, naar nyt Pas först skulde indhentes fra Stiftamtmanden eller Amtmændene. Kammeret formener derfor, at det kunde være tilstrækkeligt, naar det ældre ved Kammeret udstedte Pas forsynedes af Byfogden i Reykjavík eller vedkommende Sysselmand med Paategning om, at samme tillige er gjeldende for den nu forehavende Reise; Byfogden eller Sysselmanden modtog da det anordnede Pasgebyr, 36 Sk. r. S. pr. Commercelæst, og indsendte derefter samme, tilligemed de ligeledes modtagne og ovenfor omtalte Beviisligheder, i Henhold til hvilke Paategningen er gjort, til vedkommende Amtmand. — 5) Skulde det imidlertid indtræffe, at de fornödne Be-

1832. 12. Mai.

1832.
12. Mai.

viisligheder ikke kunde tilveiebringes forinden Skibets Afreise fra Island, troer man, at Expeditionen desuagtet ei burde opholdes, men at Reisen blot fornödiges anmeldt for Byfogden eller vedkommende Sysselmand, som herom gjorde en forelöbig Paategning paa det ældre Pas. Ved Skibets Tilbagekomst til Island maatte da, forinden Ladningen udlossedes og forhandledes, Beviislighederne i deres fulde Udstrækning afgives, og Passet derefter blot paategnes, at Saadant behörigen er iagttaget. Pasgebyret og de afgivne Beviisligheder blev först da at tilsende vedkommende Amtmand. — 6) Lignende Forholdsregler vilde da og blive at iagttage ved hver ny Reise, som Skibet paa ovenmeldte Maade maatte foretage, og fölger det af sig selv, at saalænge det her ved Kammeret meddelte islandske Söpas saaledes afbenyttes, er Skipperen fritaget for at tilbagelevere samme, men i andet Fald har han, saasnart han enten kommer tilbage til Udredningsstedet eller en anden dansk Havn, eller ogsaa der med Skibet foretages Reiser udenfor den islandske Fart, hvorved Passet ei afbenyttes, uopholdeligen at tilbagesende samme under de i saa flenseende ved Plakaten af 7. Marts 1787 givne Bestemmelser. — 7) De Pasgebyrer, der ifölge Forestaaende maatte blive tilstillede Stiftamtmanden og Amtmændene, blive at indbetale i Islands Jordebogskasse, og maatte ved hvert Aars Udlöb herover forfattes en Fortegnelse, som tilligemed de for hvert Skib og Ladning modtagne Beviisligheder, samt Landfogdens Qvitteringer for de indbetalte Gebyrer, indsendtes om Foraaret med Postskibet her til Kammeret, hvormed da tillige maatte medfölge Forklaring, deels over de Skibe, som havde anmeldt at ville foretage en saadan Expedition, men forbeholdt sig först at fremkomme med Beviisligheder ved Skibets Tilbagekomst, deels over de Skibe, som havde afgivet Forklaringer og erlagt Gebyrerne, men endnu ikke ved Aarets Udgang vare retournerede til Island.

Förend imidlertid Videre herfra foretages i Anledning af denne Sag, skulle vi ikke undlade herover at at udbede os Hr. Stiftamtmandens behagelige Betænkning snarest muligen meddeelt. — Rentekammeret den 12. Mai 1832. 1832. 12. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **et paatænkt Anlæg af Vei ved Gaarden Laugarbakki i Arnæs Syssel.** Khavn. den 12. Mai 1832[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 564. 12. Mai.

Ved Hr. Stiftamtm.s behagelige Skrivelse af 31. August f. A. ere Kammeret meddelte nærmere Oplysninger, betræffende de af Etatsraad Einarsen, paa Enkeprovstinde Thorarensens Vegne, fremsatte Indsigelser imod en fra Laugardæli Færgested i Aaret 1830 anlagt Vei, forsaavidt denne Vei gaaer over en Grundstrækning, der ligger under en Enkeprovstinden tilhörende Gaard, Laugarbakki. Ligeledes har Kammeret modtaget tvende Andragender fra Etatsraad Einarsen, af 26. og 27. August f. A., hvori han anholder om, at Sagen enten maatte blive afgjort ved det danske Cancellie, eller ogsaa henvises til Lands Lov og Ret, saafremt der ikke i Anledning heraf kunde indvilges et Mageskifte af fornævnte Gaard Laugarbakki med en Hans Majts. tilhörende Gaard Mölshus med Hjaleie Lambhage paa Alptenæsset, eller ogsaa der kunde tilstaaes Enkeprovstinde Thorarensen en aarlig Godtgjörelse af 3 Rbd. r. S. af det Offentlige, imod at hun under visse Betingelser afstaaer til Veianlæg et Stykke Jord paa 20 Favnes Brede fra Ölvesaaen til Ingolfsfjeldet, dog forholdsmæssig mindre Godtgjörelse forsaavidt en saadan Brede ikke behöves.

Efter at have desangaaende corresponderet med bemeldte Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligen

[1]) Rentek. Skriv. 14. Mai 1831.

1832. at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og
12. Mai. Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ligesom det ansögte Mageskifte ikke kan bevilges, saaledes er ogsaa saavel Cancelliet som Kammeret af den Formening, at der efter de oplyste Omstændigheder ikke bör i denne Anledning tilstaaes nogen Erstatning, hvortil der iövrigt er saa meget mindre Grund at indlade sig paa, imod de af Hr. Stiftamtm. og Sysselmand Sveinbjörnsen afgivne Erklæringer, som denne ikke skulde udredes af den kgl. Kasse, men enten af vedkommende Commune, eller indkomme ved Repartition paa Amtet. Derimod overlades det til Enkeprovstinde Thorarensen, saafremt hun dertil maatte finde sig anlediget, at forfölge sin formentlige Ret til Erstatning eller Godtgjörelse for det foretagne Veianlæg ved Domstolene, og for det Tilfælde, at hun skulde bestemme sig hertil, anmodes Hr. Stiftamtm. om at antage en Mand til, paa det Offentliges Vegne, at modtage Stævning og tage til Gjenmæle. — I Henseende til det ved denne Leilighed tillige proponerede nye Færgeanlæg ved Gaarden Heller, ligeoverfor Laugardælis Færgested, da maae vi, efter de af Hr. Stiftamtm. meddelte Oplysninger, bifalde, at et saadant Færgested ikke oprettes. — Rentekammeret den 12. Mai 1832.

12. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Landsoverretten i Island, ang. **Udgivelsen af de for Island bestemte Anordninger.** Khavn den 12. Mai 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 1526. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1832, S. 205—206.

Af den under 21. Decbr. f. A. i det Danske og Islandske Sprog udkomne Forordning, der udvider adskillige i Aaret 1827 for Danmark udkomne Anordninger til Island, med de i saa Henseende fornödne Forandringer og nærmere Bestemmelser, vil den kongl. Landsoverret have erfaret, at det er Hans Maj^{ts} allerh. Befaling, at

de for Danmark udgivne Love, som herefter med eller uden Forandring udvides til Island, skulle, paa samme Maade som skeet er med foranförte Anordninger for 1827, udkomme i Form af en samlet Forordning for Island, affattet saavel i det Danske som Islandske Sprog; og paa lige Maade ville de Anordninger, som i Fremtiden udgives enten for Island alene, eller for Danmark og Island tillige, strax besörges oversatte i det islandske Sprog ved Siden af den danske Text, og saaledes særligen udkomme. 1832. 12. Mai.

Som Fölge af denne af H. Maj^t. allern. befalede Foranstaltning vil den Oversættelse i det islandske Sprog, som det ved Cancelliets Skrivelse af 2. August 1800 blev overdraget den kgl. Landsoverret at besörge af de for Island udkommende Anordninger, blive unfornöden med Hensyn til slige fremtidige Anordninger, hvorimod det er bestemt, at Oversættelsen af de Anordninger, der allerede have erholdt Gyldighed for Island, fremdeles, forsaavidt saadant ikke er skeet, kan besörges af velbemeldte Ret. — Hvilket saaledes tjenstl. meldes til behagelig Efterretning og Iagttagelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Mai 1832.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Udvidelse til Island af Anordning om Udvidelse af Biskoppernes Myndighed.** Khavn den 12. Mai 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1527. 12. Mai.

Deres Höiærv. har i behagelig Betænkning af 10. Septbr. 1828, betræffende hvorvidt Forordn. af 23. Marts 1827, hvorved Biskopperne bemyndiges til at bevilge nogle Undtagelser fra Confirmations-Anordningerne, maatte egne sig til ogsaa at gjöres gjeldende for Island, formeent, at bemeldte Forordning ligefrem kunde anvendes der, og at kun nogen Forandring maaskee kunde

1832. 12. Mai. være fornöden, forsaavidt den nævner de i Skole-Anordningerne foreskrevne Kundskaber som Betingelse for den Tilladelse, der kan meddeles et Barn til at vorde confirmeret under den lovbefalede Alder. Cancelliet skjönner imidlertid ikke, at de Bestemmelser, som Forordningens § 2 indeholder, angaaende Bemyndigelse til at tilstede Modification i Confirmationsdagene, kunne passe sig for Island, hvor deels nogle af de i bemeldte § nævnte Tilfælde ei kunne finde Sted, deels Dispensation fra Biskoppen, paa Grund af Landets Beskaffenhed, ordentligviis ikke vil kunne indhentes, t. Ex. naar Præsten bliver syg, i hvilket Tilfælde Forordningen hjemler Biskoppen Ret til at udsætte Confirmationen indtil 3 Uger, men ikke længer, da det, hvor Præsten ei inden denne Tids Forlöb bliver i Stand til selv at forrette Confirmations-Handlingen, bör overdrages en Anden at udföre samme.

Cancelliet har derfor, ved iövrigt at nedlægge allerunderd. Forestilling og Forslag til en Anordning om Udvidelse til Island af adskillige af de i 1827 for Danmark udkomne Forordninger, troet ikke at burde andrage paa nogen endelig Bestemmelse med Hensyn til ovenanförte For. 23. Marts 1827, förend man har modtaget D. Höiærv.* nærmere Yttringer med Hensyn til de foranförte Bemærkninger, og man udbeder sig altsaa tjenstl. Deres behagelige Betænkning desangaaende. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Mai 1832.

15. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Udvidelse til Island af Anordninger fra 1831.** Khavn den 15. Mai 1832. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1581—84.

Idet Cancelliet herved paa sædvanlig Maade tilstiller (Til.) Exemplarer af samtlige igjennem dette Collegium i Aaret 1831 emanerede Anordninger, skulde man tjenstl. anmode Dem om, at tage under Overveielse,

hvorvidt nogen af disse enten med eller uden Modification kunde gjöres anvendelig paa Island, samt derom behagelig at meddele Cancelliet Deres Betænkning. 1832. 15. Mai.

Med Hensyn til de i bemeldte Aar udkomne Anordninger, betræffende Foranstaltninger i Anledning af Cholera morbus, og in specie Forordn. 19. Juni, hvilke man ligeledes har ladet medfölge, bemærkes det dog, at disse, endog uden Hensyn til de locale Omstændigheder, som formentlig maatte gjöre de fleste af bemeldte Forordnings Bestemmelser uanvendelige paa Island, nu saa meget mindre ville kunne gjöres gjeldende sammesteds, som den Anskuelse af Sygdommens Smittekraft, hvorfra disse Anordninger gik ud, nu er væsenlig forandret, hvorfor ogsaa de i saa Henseende til Forebyggelse af Sygdommens Indtrængen paabudne Foranstaltninger med Hensyn til Qvarantaine m. v. senere ere modificerede, hvilket nærmere vil erfares af den herom under 28. Marts d. A. emanerede Plakat, hvoraf Exemplarer ligeledes fölge. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. Mai 1832.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Confirmations-Tilladelse for to dövstumme Piger i Island.** Khavn den 15. Mai 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1188b. 15. Mai.

Deres Höiærv. har i Skrivelse af 30. Januar d. A. indberettet, at der i det Dem underlagte Stift findes tvende dövstumme Piger, som vedkommende Præster önske at maatte antage til Confirmation, nemlig: Solveig Sigurdsdatter paa Njarvig i Guldbringe Syssel og Hallgerde Magnusdatter i Storafjall under Staffholts Syssel (*rett.* Sogn), der begge ere i en Alder af noget over 20 Aar, synes at besidde særdeles gode Sjælsevner, have viist Kundskab om og megen Interesse for Christendommens Hovedsandheder, samt yttret ivrig Attraa efter at stedes

1832. til Alterets Sakramente, hvorhos den förstnævnte Pige
15. Mai. i de trende sidste Aar har nydt Underviisning hos Sognepræst Johnsen til Kalvatjörn, og efter hans Vidnesbyrd gjort temmelig god Fremgang. Deres Höiærv. har med Hensyn hertil behageligen indstillet, at bemeldte tvende dövstumme Piger maatte, ved Hjælp af et Tegnsprog, som de forstaae, confirmeres med de övrige Confirmander og derefter admitteres til den hellige Nadvere.

I denne Anledning skulde Cancelliet tjenstlig tilmelde D. Höiærv., til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at der, hvis D. Höiærv. finder, at de nævnte tvende Piger kunne admitteres til Confirmation, fra Cancelliets Side Intet findes herimod at erindre. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. Mai 1832.

15. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Landsoverretten i Island, ang. **Oversættelse af Akter i visse Justits-Sager.** Khavn den 15. Mai 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 1577—78.

Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet paa Island har, ved at tilstille Cancelliet Doms-Akten i en mod Bjarne Sveinsson for begaaet Tyverie ved den kongel. Landsoverret paa Island paadömt Sag, hvilken Akt han efter Omstændighederne har fundet sig anlediget til at meddele en betinget Paategning om Indstævning til Höiesteret, henstillet til dette Collegii Resolution, hvorvidt Assessor i bemeldte Landsoverret, Justitsraad Thorarensen, der i Skrivelse af 25. Septbr. f. A. til Sysselmand Blöndahl har nægtet uden Betaling at udfærdige den af Amtet i forbemeldte Öiemed requirerede Oversættelse af Akten, kan ansees beföiet til i dette eller lignende Tilfælde at undslaae sig for at oversætte de ham tilstillede Akter i befalede Sager.

Da det ikke kan formodes, at vedkommende Amtmænd, uden i saadanne Tilfælde, hvor særlige Om-

stændigheder maatte tale derfor, ville forsyne Dommen med en betinget Indstævning for Höiesteret, og Cancelliet uden en Oversættelse vilde være aldeles ude af Stand til at bedömme Spörgsmaalet om, hvorvidt en slig Sag burde bevirkes indstævnet for Höiesteret, eller ikke, hvorved der vilde bevirkes et Ophold, som i Sager af den Beskaffenhed ikke bör finde Sted, finder Cancelliet, at Justitsraad Thorarensen i dette og lignende Tilfælde maa ansees uberettiget til at fordre Betaling for Oversættelser, der i dette Öiemed requireres af Amtmændene. 1832. 15. Mai.

Idet man derfor fremsender den ovenmeldte Domsakt, maa man tjenstl. anmode velbemeldte Landsoverret om, ved Justitsraad Thorarensen at ville foranledige den fornödne Oversættelse udfærdiget og hertil indsendt. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. Mai 1832[1].

Reskript til Biskoppen over Island, ang. **Salg af nogle Hvol Kirke i Dala Syssel tilhörende Qvilder.** Khavn den 23. Mai 1832. — Orig. i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Departem. Registr. XI, 126b—127 (1832, Nr. 110). Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 218. 23. Mai.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give Dig herved tilkjende, at Vi, efter den af Thorvald Sivertsen paa Hrappsöe i Dale Syssel under Vester-Amtet paa Vort Land Island, som Værge for Eieren af Hvols Kirke i bemeldte Syssel, Steingrim Arngrimsen, derom allerund. gjort Ansögning,

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, hvorved Indholdet af ovenanförte Skrivelse til Landsoverretten meddeles, med Tilföiende, at Overrets-Akten i den paagjeldende Sag er tilstillet Justitsraad Thorarensen til Oversættelse, efter hvis Modtagelse det nærmere vil komme under Overveielse, hvorvidt den ergangne Dom efter Omstændighederne kan bevirkes indstævnet for Höiesteret. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

1832. som, tilligemed Vort Rentekammers og din desangaaende
23. Mai. meddelte Betænkninger, af Vort Danske Cancellie allerunderd. er bleven Os foredraget, hermed allern. ville have bevilget og tilladt, at bemeldte Thorvald Sivertsen maa, paa hans Myndlings, bemeldte Eier af Hvols Kirke, Steingrim Arngrimsens Vegne, ved offentlig Auction bortsælge 5 af de bemeldte Kirke tilhörende Qvilder, imod at den ved Salget indkommende Kjöbesum indsættes i Vor Kasse til Forrentning, og Renten beregnes Kirken til Indtægt i dens aarlige Portions-Regnskaber; hvorhos Kirkeeieren bör vedblive at tilsvare vedkommende Præst de 140 Pd. Smör, der hidtil have tilkommet denne i Qvildeleier, samt derfor give ham behörig Sikkerhed i Gaarden Hvol.

Derefter Du Dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. — Befalende Dig Gud. — Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 23. Mai 1832.

1. Juni. **Kongelig Resolution** ang. **Oprettelse af et Distrikts-Chirurgikat paa Vestmannöerne.** Khavn den 1. Juni 1832. — I Rentekammerets Forestilling 29. Mai bemærkes, at det ved Resol. 6. Juni 1827 blev bestemt, at naar den da paa Pröve oprettede Lægepost paa Vestmannöerne blev ledig, skulde det tages under nærmere Overveielse, om den skulde besættes eller ikke. Den ved kongel. Resol. 23. Januar 1828 ansatte Distriktschirurg Lund var nu ifölge modtagen Beretning död den 7. Decbr. 1831, og i Anledning deraf havde saavel Landphysikus som Stiftamtmanden henvendt sig til Cancelliet med Andragende om Postens Besættelse, og stöttede dette paa, at endemiske Sygdomme grassere der som för; at Lunds Funktionstid havde været for kort til at samle tilstrækkelig Erfaring; at Handelen og derved Folkemængden var i Tiltagende, og at den indiske Cholera kunde befrygtes muligen at ville indfinde sig. Paa disse Grunde mener og Kammeret, at Posten burde besættes igjen. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 B, Nr. 182. Algreen-Ussings

Rèskriptsamling for 1832, S. 227—228; Uldalls Haandbog i den danske Medicinal-Lovgivning, S. 132. 1832.

1. Juni.

Uagtet der ikkun ere $2^1/_2$ Aar tilbage af den Tid, hvori det ved Vor Resolution af 6. Juni 1827 blev tilladt, at en fast Læge maatte ansættes paa Vestmannöe, under Islands Sönder-Amt, tillade Vi dog allern., at der paany ansættes en Distrikts-Chirurg sammesteds for et Tidsrum af 6 Aar, med en aarlig Gage af 300 Rbd. Sölv af den islandske Jordebogskasse, samt med allern. Tilsagn om, efter bemeldte Tids Forlöb at forflyttes til et bedre Chirurgikat i Vort Rige Danmark, og, indtil et saadant kan erholdes, at udbetales de $^2/_3$ af fornævnte Gage i Vartpenge, da det iövrigt til den Tid vil blive at tage under nærmere Overveielse, hvorvidt en Chirurgs Ansættelse sammesteds fremdeles maa ansees nödvendig. — Kjöbenhavn den 1. Juni 1832[1].

Forordning ang. **Forpligtelsen til at holde behörige Handelsböger.** Khavn den 1. Juni 1832. — Denne Forordning er publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Decbr. 1832 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, men iövrigt ikke udvidet til Island overeensstemmende med den i For. 21. Decembr. 1831 bestemte Regel. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 170b—173 (1832, Nr. 400). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 52—56; Schou XX, 407—411. 1. Juni.

Forordning ang. **Straf for Befordring af Neger-Slavers Flugt.** Khavn den 1. Juni 1832. — 1. Juni.

[1]) communiceret det Danske Cancellie ved Rentek. Skriv. 23. Juni 1832. Isl. Copieb. 9, Nr. 697.

Ved kgl. Resol. 4. Decbr. 1832 er charakteriseret Bataillonschirurg Bolbroe ansat som Distriktslæge paa Vestmannöerne. Canc. 3. Depart. Forestill. 1832, Nr. 171, jevnf. Coll. Tid. 1832, S. 864.

1832. 1. Juni. Denne „Forordning, angaaende Straffen for dem, der befordre Slave-Negres og Negerinders Flugt fra de Dansk-Vestindiske Öer", er publiceret i den islandske Landsoverret den 3. Decbr. 1832 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, men iövrigt ikke erklæret for gjeldende eller udgivet paa Islandsk, overeensstemmende med den i For. 21. Decbr. 1831 bestemte Regel. — Canc. 3. Departem. Registr. 1831—1833, 346 (1832, Nr. 979*). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 409—416 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 57—58; Schou XX, 411—413.

4. Juni. **Kongelig Resolution** ang. **Islands Repræsentation i Stændernes Forsamling.** Khavn den 4. Juni 1832. — Ifölge kgl. Reskript til Cancelliets Præsident blev Cancelliets Forestilling om Islands Repræsentation i Stændernes Forsamling, dateret 30. Mai, foretagen i det Geheime-Statsraad. Bemeldte Forestilling var af fölgende Indhold:

„Da Deres Majt. ved den allerhöi. Anordning angaaende Provindsialstænders Indförelse i Danmark af 28. Mai f. A. § 1 har befalet, at Island skal særligen repræsenteres i den ene Forsamling af raadgivende Stænder, fandt Cancelliet sig foranlediget til i en allerund. Forestilling at foredrage, hvorledes det maatte ansees nödvendigt fra Overövrighederne paa Island at indhente de Oplysninger, der forelöbigen maatte ansees fornödne, for at kunne tage under nærmere Overveielse, hvorledes der kunde forholdes med bemeldte Lands Repræsentation i Stænderforsamlingen, og det behagede D. Majt. ved allerh. Resolution at bifalde, at Collegiet desangaaende tilskrev fornævnte Overövrigheder i Overeensstemmelse med hvad man i Forestillingen allerund. havde foreslaaet.

I Medför heraf afgik den 1. Oktobr. f. A. Skrivelser til Islands 3 Amtmænd, hvori deres Betænkning forlangtes om fölgende Punkter:

1) Hvorledes Island bedst kan sættes i Stand til at sende Repræsentanter til Stænderforsamlingen; hvorved bemærkedes, at det, for at spare Landet de med flere Repræsentanters Sendelse forbundne Omkostninger, turde være rettest at indskrænke Antallet til 1 Repræsentant for hvert Amt. — 2) om der ikke med Hensyn til Valgene kunde forholdes saaledes, at der paa Mandtalsthingene udnævnes 1 eller 2 for Reikevigs Bythingslaug, og at de saaledes i Amtet udnævnte Valgmænd siden

træde sammen for at udvælge en Repræsentant, tillige med en Suppleant, i hvilken Valgforsamling Amtmanden maatte have Directoriet, ligesom Sysselmanden, eller, forsaavidt Reikevig betræffer, Byfogden i den förste. — 3) om hvad der, paa Grund af Islands særdeles Forfatning, maatte være at iagttage med Hensyn til de personlige Egenskaber, og i Særdeleshed Beskaffenheden af den Grundbesiddelse, der maatte være at fordre hos dem, der maae deeltage i Valgene af Valgmænd og Repræsentanter, eller dertil vælges; og, da det er en Selvfölge, at kun de Mænd, der have Færdighed i at tale Dansk, kunne med Nytte fungere som Medlemmer af Stænderforsamlingen, om det, deels formedelst Vanskeligheden af udenfor Embedsstanden at finde denne Egenskab, deels, for at spare Bekostninger, ikke kunde tilstedes, at der til Repræsentanter vælges Mænd, som ere bosatte udenfor Island, naar Valgmændene havde Tillid til, at Saadanne vilde vide at varetage Landets Tarv. — 4) om det maatte ansees mest stemmende med Islands Tarv, at de Repræsentanter, der fra samme nedsendes, toge Ophold her i Landet for den hele Tid, hvorpaa de vælges, for at kunne overvære de overordentlige Samlinger, som muligen kunde udskrives, uden at Leilighed tillod dertil at indkalde dem fra Island, eller om det, i Betragtning af de deraf flydende Omkostninger, samt da de Island særlig vedkommende Sager — hvortil iövrigt de islandske Repræsentanters Virksomhed ikke vilde blive indskrænket — i Almindelighed vilde kunne opsættes til de ordinaire Forsamlinger, maatte være rettest alene at lade dem forblive i Danmark, saalænge disse Forsamlinger eller de extraordinaire, hvortil de kunne blive kaldte, vedvare. — 5) om, hvilke Reise- og Diæt-Penge der kunde blive at udrede til Repræsentanterne, og hvorledes Udgifterne bör fordeles, enten paa hele Landet for samtlige Repræsentanter, eller amtsviis.

1832.
4. Juni.

Endelig blev det tilkjendegivet Amtmændene, at de, förend de afgave deres Betænkning om foranförte Punkter, derom maatte raadföre sig med nogle af de mest oplyste og retskafne Indvaanere i deres Embeds-Distrikt, endog udenfor Embedsstanden.

Cancelliet har nu modtaget de forlangte Betænkninger fra Stiftamtmanden, som tillige er Amtmand i Islands Sönder-Amt, og fra Amtmanden over Vester-Amtet, og med den Förstnævntes er tillige indsendt Betænkninger fra Amtets 6 Sysselmænd, fra Biskoppen og een af Amtets Provster, Landsoverrettens Justitiarius og Assessorer, nogle andre Embedsmænd og en

1832. 4. Juni. saakaldet Proprietair. Derimod er Betænkning endnu ikke indkommen fra Amtmanden over Nord- og Öst-Amtet, fordi denne Embedsmand — hvilket Collegiet af en Beretning fra ham har erfaret — formedelst hans Embeds-Distrikts Fraliggenhed har modtaget denne og flere andre Sager saa kort förend det Skibs Afseiling, der har medbragt de övrige fornævnte Betænkninger, at han ikke har haft fornöden Tid til Sagens Udarbeidelse. Imidlertid har Cancelliet saa meget mindre troet at burde afvente den ommeldte Betænkning förend Sagen foredrages D. Majt., som det ved allerh. Resolution 21. April sidstleden er bleven Collegiet befalet, snarest muligt at nedlægge Forestilling angaaende Repræsentationen for Island i Stændernes Forsamling, og som desuden de övrige indkomne Betænkninger indeholde tilstrækkelige Data til at begrunde den Mening, som man i det Fölgende nærmere allerunderd. skal udvikle.

Der er Ingen blandt de Mænd, som have yttret sig om Sagen, der ikke med allerund. Taknemmelighed erkjender det Beviis paa D. Majts faderlige Omhu for Islands Vel, som D. Majt. har givet dette Land, ved at ville deelagtiggjöre det i de samme Rettigheder, som ere tilstaaede det övrige Danmark, ved Udnævnelsen af Repræsentanter i Stændernes Forsamling; men Betænkningerne godtgjöre, hvad der i enkelte af dem, og navnlig i Stiftamtmand Kriegers, Cfraad og Justitiarius Stephensens, Sysselmand Sveinbjörnsens og Provst Thordersens udtrykkelig er udtalt, at der i Landets fjerne Afstand fra Danmark, dets særegne Forfatning, locale Beskaffenhed, Indbyggernes Sprog, Sæder og Formues-Omstændigheder m. m. frembyde sig saa mangfoldige Vanskeligheder for Benyttelsen af hiin kgl. Naade, at Landets Indvaanere maae foretrække at renoncere paa Udnævnelsen af Repræsentanter, som fra Island skulle begive sig her til Riget, formedelst de dermed forbundne Byrder, og i Særdeleshed for at undgaae en Penge-Udgift, der endog maa antages aldeles at overstige Indvaanernes Kræfter Med Hensyn til Valgene fremgaaer det saaledes af de forskjellige Betænkninger, at et hensigtsmæssigt Valgsystem vanskeligen vil kunne organiseres. Nogle have vel formeent, at Valgene lode sig iværksætte paa den af Cancelliet i dets foran omtalte Skrivelse foreslaaede Maade, men Andre have derimod antaget, at hverken Valgmændenes Udnævnelse paa Mandtalsthingene, eller Repræsentanternes Udnævnelse ved hines Möder hos Amtmændene, uden stor Besværlighed lader sig

realisere. Det er saaledes i Amtmand Thorsteinsons Betænkning bemærket, at naar han skulde sammenkalde Syslernes Valgmænd, og han endog til Lettelse for dem berammede Mödet paa det beleiligste Sted, kunde dog Reisen for flere Valgmænd medtage i det mindste fra 1 til 2 Ugers Tid, og at paalægge dem at bekoste en saadan Reise med som oftest 4 Heste og 1 Fölgemand for egen Regning og uden Betaling, finder han overmaade haardt; men skulde de möde hos Amtmanden, vilde Reisen for Mange være end byrdefuldere, fordi Amtmandens Bopæl ikke ligger omtrent midt i Amtet. Ogsaa Stiftamtmand Krieger, som dog ellers tiltræder Cancelliets ovenmeldte Forslag, har bemærket, at Valgmændene fra et Syssel i Amtet kun med megen Besværlighed, og fra Vestmannöe som oftest aldeles ikke, vilde kunne give Möde hos Amtet til nogen bestemt Tid. 1832. 4. Juni.

Fremdeles sees det, at det for Danmark sanctionerede System om Grundeiendom som Betingelse for Valgret og Valgbarhed, ikke passer for Island. Det maa nemlig bemærkes, at de Skatter, Islænderne yde, med Undtagelse af Jordtienden, alle ere beregnede i Forhold til og lagte paa Lösegodset, eller Kreaturerne og andet rörligt Gods, saa at Eierne eller Besidderne af Jordegods, som saadanne, Intet contribuere til offentlige Tyngder. Men heraf ansee flere Sysselmænd det for at maatte være en Selvfölge, at Valgretten og Valgbarheden i Island ingenlunde kunde indskrænkes til Grundeiere, men og maatte indrömmes dem, der skatte af Lösegods, og det er i en enkelt Betænkning (Gunlögsens) endog udhævet som en himmelraabende Inconsequents, dersom der blev afskaaret den Deel af Islands Indbyggere, paa hvis Formue næsten alle reelle Tyngder til Staten hvile, Veien til at andrage paa et saavel i naturlig Billighed som Lovgivningens Grundsætninger hjemlet ligeligere Forhold imellem Formue og Tyngder, end det bestaaende, hvilket imidlertid vilde blive eller dog af Almuen antages at være Tilfældet, naar Adgangen til Repræsentationen alene stod aaben for Grundeiere, som have den störste Interesse i Vedligeholdelsen af den nærværende skjöndt ubillige Afgiftsfrihed.

Amtmand Thorsteinson, som ogsaa i sin Betænkning berörer det ubillige Afgiftssystem i Island, og derom henviser til hvad han forlængst desangaaende har offentligen udviklet, har vel ikke i samme Udstrækning som fornævnte Sysselmænd anseet Afvigelse fra Principet om Grundbesiddelse, som Be-

1832. tingelse for Valgret og Valgbarhed, for absolut fornöden, skjöndt
4. Juni. han formener, at det vil findes for strængt og ikke populairt; men han har derimod fundet det klart, at der maatte gjöres en anden Undtagelse fra hiint Princip, naar man ikke vilde udelukke mange af de Mænd fra Deeltagelse i den tilsigtede Institution, som blandt Islænderne saavel have störst Indsigt som væsentlig Interesse i Sagen, nemlig at Handelsmænd maatte tillægges saavel Valgret som Valgbarhed, naar de, skjöndt ikke Grundeiere, före Handel for egen Regning og eie en vis Capital i Skibe, Huse eller Varelager. Men selv med Hensyn til Islands Grundbesiddere vilde Reglerne for deres Valgret og Valgbarhed i Anvendelsen finde Vanskeligheder, deels fordi den i Jordebogen af 1760 bestemte Matrikul ikkun paa meget faa Steder fölges, saa at der paa mange Steder er Tvivl om en Jords sande Dyrhed, hvorfor og Trangen til en brugbar Matrikul har været længe fölt, og er Gjenstand for vedkommende Autoriteters Forhandlinger, deels fordi de færreste Bönder ere Selveiere og de fleste Leilændinger, hvilke de jure ikke behöve at være Livsfæstere, hvad Pluraliteten de facto heller ikke ere, men kun ere at sætte ved Siden af simple Leiere eller Forpagtere. Fremdeles ere formentlig de fleste Embedsmænd Beneficiarier, og vilde altsaa efter de for Danmark foreskrevne Regler ei have Valgret eller Valgbarhed, uagtet det dog, som det Fölgende vil vise, fornemmelig skulde være blandt Embedsmændene, at duelige Repræsentanter skulde kunne ventes.

Det er tilstrækkelig bekjendt, hvad og de islandske Övrigheders Betænkninger yderligere bekræfte, at den Mellemklasse af Indvaanere, som ved Kundskaber og Uafhængighed mest qualificeerer sig til at være Repræsentanter i en Forsamling af Stænder, aldeles ikke findes i Island. Naar man undtager Reikevigs Borgere og enkelte paa de övrige Handelspladse bosatte Mænd, som dog i det Hele i ringe Grad skulle besidde de Egenskaber, der bör fordres hos et Medlem af Stændernes Forsamling, ligesom overalt Handelsklassen neppe er den, til hvilken Islands Indvaanere vilde overdrage det Hverv, at være Repræsentant for Landet, bestaaer Befolkningen alene af Bönder og Embedsmænd. Da nu hine aldrig vilde kunne vælges til Repræsentanter, alene af den Grund, at de ikke forstaae det danske Sprog, saa vilde Valget saa godt som udelukkende være indskrænket til Embedsmændenes Klasse, og da de vigtigste af disse, nemlig Amtmændene, Overrettens Medlemmer

og de överste Geistlige ikke, uden stort Afbræk for Embedernes Förelse, vilde kunne admitteres til at modtage Valg, ligesom de i Almindelighed og forhen have afgivet Betænkninger over alle islandske Lovgivningssager, saa blev det fornemmelig Sysselmændene og Præsterne, blandt hvilke Islands Repræsentanter maatte være at söge. — Men, om nu end blandt disse stedse ville findes Mænd af fornöden Duelighed og som fortjene almindelig Tillid, saa er dog kun et lidet Antal af dem Grundeiere, ligesom næppe heller Alle ere det danske Sprog mægtige i den Grad, at de kunne tage Deel i Stændernes Forhandling her i Riget. Det vilde vel heller ikke være aldeles stemmende med Tendentsen af Repræsentationen i Stændernes Forsamling, at Islands Interesse saa godt som udelukkende skulde paaagtes af Embedsmænd. Ogsaa gjelder tildeels om disse underordnede Embedsmænd, in specie om Sysselmændene, det samme som oven er bemærket med Hensyn til de höiere Embedsmænd i Landet; og efter den Betydenhed, som en enkelt af de faa Repræsentanter, Landet kunde sende, vilde faae, vilde det heller ikke være uden Collision, at bemeldte underordnede Övrigheder kom til i Stændernes Forsamlinger at stemme over de Anliggender, hvorover forhen Overövrighedernes Erklæringer vare indhentede. Det fortjener iövrigt og Opmærksomhed, at flere af Erklæringerne udvise, at man ei troer at kunne stole paa, at enkelte Mænd, som sendtes herned for, uden Control af deres Landsmænd, at tolke disses Interesser, vilde rögte deres Kald med Upartiskhed, men snarere frygter for, at et Partie derved kunde faae en skadelig Overvægt. En uoverstigelig Vanskelighed ved de i Island valgte Repræsentanters Nedsendelse her til Riget maa fremdeles antages at ligge i de dermed forbundne Omkostninger. Det er i flere af de indkomne Betænkninger omhandlet, hvor lang Tid Islands Repræsentanter behövede at opholde sig hernede, og man har været mest tilböielig til at antage, at de kun skulde overvære Stænderforsamlingens ordinaire Session. Hvilken Tid hertil kunde udfordres, kan naturligviis ikke bestemmes forud; men under den Forudsætning, at Sessionen holdtes om Vinteren, er det antaget, at de islandske Repræsentanters Fraværelse fra Landet i det mindste vilde medtage ialt 10 à 11 Maaneder, hvorimod de, saafremt de tillige skulde blive Sommeren over til Postskibets Afgang fra Danmark, om Efteraaret, maatte være omtrent 2 Aar borte fra Hjemmet, og paa foranförte Bemærkninger ere Beregningerne om Udgifterne byggede. Om

1832. 4. Juni.

1832. 4. Juni. Störrelsen af de Diæter, der maatte tillægges dem, er yttret forskjellige Meninger, men det forekommer Cancelliet, at den af Stiftamtmand Krieger nævnte Godtgjörelse af 4 Rbd. Sölv daglig er saa moderat, som man kan vente, naar i Særdeleshed tages Hensyn til de Bekostninger, som nödvendigviis maae fölge af, at Mænd paa lang Tid udrives af deres vante Forhold og Levemaade, og enten maae lade deres Familie blive tilbage i Island, og der sikkre dem Udkomme, eller medtage dem her til Riget. Udgiften for en Repræsentants Ophold her nede i 1 Aar vilde altsaa være 1460 Rbd. r. S., og for Islands 3 Repræsentanter 4380 Rbd. r. S. — Men en saadan Udgift ere Alle enige om, at Islands Indvaanere aldeles ikke ere i Stand til at betale, hvilket blandt Andet vil kunne skjönnes af, at Stiftamtmand Krieger et Sted i sin Betænkning har yttret, at Contanter ere saa sjeldne, at det undertiden endog medförer Vanskelighed at opkræve den aarlig reparterede Sum i rede Penge til Delinquentomkostninger, der for Sönder-Amtet dog ikkun udgjör henved 600 Rbd. Sölv aarligen. Der vilde desuden, om end Island kunde tilveiebringe den Sum, som vilde udkræves for at sende Repræsentanter til een Stænderforsamling i Danmark, opstaae et vanskeligt Spörgsmaal om Udredelsesmaaden, da det er klart, at man dog umulig kunde lægge Udgiften paa Lösegodset, naar ikke dette, men kun Grundbesiddelse, skulde give Valgret og Valgbarhed, men det paa den anden Side vilde være noget aldeles nyt at beskatte Grundbesiddelse, og man ei heller for Tiden herfor har nogen bestemt Maalestok.

De omhandlede betydelige Bekostninger have og anlediget, at nogle af Islands Övrigheder have meent, at ikkun een Repræsentant burde udvælges og nedsendes for Islands Vedkommende, men en saa svag Repræsentation maatte Cancelliet ansee ligesaa utilstrækkelig som upassende i Forhold til det övrige Danmark. Derimod har Pluraliteten af de Mænd, som have afgivet Betænkninger, formedelst hiin Omstændighed fundet det rigtigst, at Mænd, som opholde sig her i Riget, bleve valgte til Islands Repræsentanter, hvilket derimod Enkelte have anseet aldeles utilraadeligt, og navnlig er dette den særdeles kyndige og med Islands eiendommelige Beskaffenhed sjelden fortrolige Amtmand Thorsteinsons Mening. Han antager, at hvis Repræsentanterne udenfor Island skulde være Danske, vilde man i Island sætte liden Tillid til deres Upartiskhed og Kundskab om Island, samt protestere imod at bidrage endog

den mindste Bekostning dertil, og hos de födte Islændere, 1832.
som opholde sig i Kjöbenhavn, formener han at man ikke kan 4. Juni.
vente at finde tilstrækkelig Kundskab om Landets oeconomiske Forfatning i Almindelighed, om Embedsforvaltningen, Retspleien m. m., i Særdeleshed ingen Kundskab, der er bygget paa egen Erfaring og Agtpaagivenhed. Desuden ville de, som maatte blive Valgmænd i Island, kjende saare lidet til Mænd, som ere bosatte udenfor Landet.

Cancelliet maa tilföie en Bemærkning, som ei heller maa oversees ved Spörgsmaalet: om det vilde være gjörligt, at man i Island valgte Repræsentanter i Danmark, nemlig, at det uden-tvivl ofte vilde træffe, at de Mænd, som formedelst tidligere Ophold i Island, eller fornemmelig som indfödte Islændere maatte besidde saadan Tillid, at de valgtes til hiin Forretning, ikke vare Grundeiere, og at fölgelig det paa disse faldne Valg ikke kunde faae Gyldighed, uden at sanctionere en Undtagelse fra det iövrigt etablerede Princip. Cancelliet har i det Foranförte korteligen fremhævet de Vanskeligheder, som efter de indkomne Betænkningers Indhold maae ansees at lægge afgjörende Hindringer i Veien for Udnævnelsen af Repræsentanter i Island til Möde ved Stændernes Forsamling, og det forekommer Collegiet, selv hvor det ikke udtrykkelig er udtalt, at det kun er fordi Islands Deeltagelse i den ene Forsamling er bestemt ved Anordningen 28. Mai f. A. § 1, at de islandske Embedsmænd i Betænkningerne have fremsat forskjellige Forslag, der dog aldeles ikke passe til Institutionen, saaledes som det er bestemt at den skal være. Det er i saa Henseende i adskillige Betænkninger yttret önskeligt, at D. Majt. vilde udnævne Repræsentanter for Island; i andre, at Landets tre Amtmænd eo ipso skulle være dets Repræsentanter, og atter i andre, at de i Island valgte Repræsentanter skulde forblive der og modtage til Betænkning de islandske Sager, som Deres Majt. agter at lade de raadgivende Stænder forelægge. Men i det Hele taget synes Betænkningerne at bekræfte, at Islands Indvaanere ikke kunne önske deres Anliggender behandlede i en Forsamling, hvori Flerheden Lidet eller Intet kjender til Landets Forfatning, eller til Indbyggernes Tænkemaade og Önsker, og hvori bemeldte Lands faa Repræsentanter vilde faae Lidet at betyde, og i Særdeleshed vilde være lidet skikkede til at tage Deel i de Forhandlinger og Overveielser, som vedkom de övrige Provindser. Derimod sees det af Erklæringerne, hvilket ogsaa af andre Data vides, at en stor Deel Islændere

1832. 4. Juni. kunde have Lyst til at fornye de Samlinger af Embedsmænd og Andre, som indtil 1800, under Navn af Althing, fandt Sted engang om Aaret paa Thingvalla ved Öxaraaen, og at disse omdannes til formelige Deliberations-Forsamlinger af Landets udvalgte Mænd over dets Anliggender.

Tildeels er Forslag hertil fremsat i den Skikkelse, at det blot skulde være en almindelig Valgforsamling, som af Landets dertil udnævnte Valgmænd skulde foretages paa Thingvalla, men at denne Forsamling tillige skulde forelöbig deliberere over Landets Anliggender, og give den eller de Repræsentanter, som nedsendtes til Danmark, en Instruction, hvorefter de havde at behandle Sagerne ved Stændernes Forsamling. Men det er klart, at den egentlige Deliberation af Landets Anliggender saaledes blev hos hiin indenlandske Forsamling, og at det blev en blot bekostelig og besværlig, men ganske unyttig Ceremonie, at Deliberationernes Resultat, istedetfor at skikkes til Regjerings-Collegierne, skulde ved en egen dertil udnævnt Mand forelægges de danske Stænder, hvis Indvendinger han, bunden ved sin Instruction, ikke kunde erkjende, og hvilke i islandske Anliggender ikke lettelig kunde omstöde, hvad Landets egne udvalgte Mænd havde fundet rigtigt.

At en saadan særegen islandsk Repræsentantforsamling vilde svare langt mere til de almindelige Önsker i Landet, end Deeltagelse i en Forsamling, hvori den store Pluralitet er Sjællændere, Fyenboer osv., og hvor for det Meste kun Danmarks Anliggender blive at forhandle, er Noget, man med saa meget större Sikkerhed kan antage, som det er vist, at Tabet af den gamle Leilighed og Vane, at samles paa Althinget, stedse har været Gjenstand for islandske Patrioters Klager, hvormed Uvillie imod de Mænd, som holdes for Aarsagen til Althingets Ophævelse, idelig har blandet sig. Men det maa dog ansees meget uvist, om slig særlig Repræsentantforsamling paa Island virkelig vil före til noget Godt; især er der kun liden Garantie for, at Valgene vilde blive taalelige, og Cancelliet kan ikke finde sig foranlediget til at andrage paa en saadan Forsamling, hvorimod man indskrænker sig til det Spörgsmaal, hvorvidt og hvorledes Islænderne i Overeensstemmelse med Anordningen af 28. Mai f. A. bör nyde Deeltagelse i de stændiske Forhandlinger for Sjælland m. v.

Det forekommer Collegiet klart, at det i Betragtning af de foran udviklede Omstændigheder ikke bör paalægges Is-

lænderne ved deres Grundeiere og af deres Grundeiere at udvælge Medlemmer af forbemeldte stændiske Forsamling, og det synes derfor raadeligst, om D. Majt., i Betragtning af de Vanskeligheder, som Islands locale Forfatning frembyder for et hensigtsmæssigt Valg af saadanne Medlemmer, i Forbindelse med de betydelige Bekostninger, som Valgene og Repræsentanternes Nedsendelse og Ophold her i Riget vilde medföre, samt da de indhentede Betænkninger give Anledning til at antage, at D. Majts Hensigt ikke paa en for Landet gavnlig Maade for Tiden kan udföres, vilde indtil videre lade det beroe med Medlemmernes Indtrædelse for Island, hvoraf maatte fölge, at de Island alene vedkommende Sager ikke bleve at behandle i Stændernes Forsamling. Herved skjönnes og saa meget mindre at kunne være nogen Betænkelighed, som man deels ved de allerede befalede Forholdsregler, deels ved nogle yderligere Bestemmelser kan tilveiebringe tilstrækkelig Garantie for, at slige Sager, hvorunder Islands særlige Interesse versere, underkastes Overveielse af Mænd, som besidde den nöiagtigste locale Kundskab om Landets Tilstand og dets Tarv.

1832. 4. Juni.

Det har nemlig, ifölge D. Majts allerh. Resolution 6. Juni 1821, i de senere Aar været iagttaget, at de almindelige for Danmark givne Anordninger ikke gjöres gjeldende for Island, förend Landets Overövrigheder derom ere hörte, og denne Forholdsregel knnde gives den Udvidelse, at Amtmændene, förend de indsendte deres egne Betænkninger, ogsaa skulde forlange Sysselmændenes Erklæringer, og ligeledes indsende disse. Det kunde maaskee tillige, hvor Sagens Beskaffenhed gjorde det önskeligt, bestemmes, at Sysselmændene tillige skulle forhandle de Gjenstande, hvorover de saaledes höres, med de i deres Syssel værende Repstyrere, og meddele dette i deres Erklæringer, tillige med Underretning om, hvorvidt Repstyrerne maatte have fremsat nogen Bemærkning ved de paatænkte Lovbestemmelser, ligesom Repstyrerne ogsaa selv maatte være beföiede til at fremsætte skriftlige Bemærkninger, som da skulde indsendes til Amtmanden, og af ham til vedkommende Collegier. Fremdeles kunde det og gjöres til Regel, at den islandske Overret ligeledes skulde höres, inden Forslag til nogen ny Lov for Island forelægges D. Majt., samt at i de Tilfælde, hvor der er Spörgsmaal om Love, som have Indflydelse paa kirkelige Anliggender, eller paa Geistlighedens Rettigheder og

1832. 4. Juni. Pligter, tillige Biskoppen skulde höres, og denne med sin Betænkning ogsaa indsende Provsternes; hvilke samtlige Bestemmelser kunde foreskrives i en særegen Anordning. Imidlertid kunde det ved Siden heraf befales i Anordningen om Provindsialstænderne, at, naar det Tilfælde maatte indtræffe, at en Sag, som vedkom D. Majts övrige Lande, ogsaa kunde have sær Interesse for Island, vilde D. Majt. for saadanne enkelte Sager udnævne nogle Mænd, som skulde tage Deel i sammes Forhandling for Stænderne, og der vaage for, at Intet af hvad der med Hensyn til Islands Tarv var at bemærke, blev overseet eller forbigaaet.

Skulde ikke desto mindre D. Majt. finde det nödvendigt, at Island skal have stadige Repræsentanter ved alle Sager uden Undtagelse, som blive Gjenstand for Stændernes Deliberationer, og at navnligen Sager, som alene vedkomme Island, skulle forhandles af Stænderne, saa skjönner Cancelliet ikke, at det for Tiden kan skee paa anden Maade, end at D. Majt., efter det i adskillige af de fra Island indsendte Betænkninger fremsatte Önske, selv udvælger Islands Repræsentanter (hvis Antal formentlig maatte være 3), saa længe, indtil Forholdene i bemeldte Land maatte forandre sig saaledes, at man maatte kunne udfinde en med Indvaanernes Tarv stemmende Maade, paa hvilken de selv kunde vælge deres Repræsentanter.

Cancelliet kan imidlertid ikke tilbageholde de Betænkeligheder, som herved frembyde sig. Det er for det Förste imod Anordningen af 28. Mai 1831 §§ 1 og 2, som befaler, at Medlemmer i Stændernes Forsamlinger skulle udnævnes af Grundeiere, hvilket ligesaavel gjelder med Hensyn til Island, som med Hensyn til enhver anden til Forsamlingerne hörende Provinds. D. Majt. har tillige forbeholdt Dem selv at udnævne enkelte Medlemmer, men det er kun ved Siden af Provindsernes gjennem disses Grundeiere valgte Repræsentanter, at hine enkelte Medlemmer skulle tage Deel i Forhandlingerne.

Dernæst synes det ikke, at de Mænd, som D. Majt. maatte udnævne for Island, kunne præsumeres at have större eller anden Sag- og Local-Kundskab end dem, som D. Majt. ellers benytter eller kan benytte til Overveielse af de islandske Sager. Fremdeles turde det ogsaa være tvivlsomt, om Sagerne kunne vinde ved, at de ogsaa forhandles af de övrige med Islands Tarv störstedeels ubekjendte Mænd, der have Sæde i Forsamlingen. — Derimod kunde det stundom foraarsage et saavel

for de islandske som for de danske Sagers Behandling skadeligt Ophold, at de Deputerede for Danmark skulle tage de ofte temmelig vidtlöftige og vanskelige islandske Sager under Overveielse. Endelig vilde de saaledes af D. Majt. udnævnte Repræsentanters Virksomhed ikke kunne indskrænke sig til islandske Sager, og saaledes fremkom der en Tilvæxt i det Antal Repræsentanter, D. Majt. ellers har forbeholdt Dem at udnævne, hvilken Tilvæxt vil gjöre Tilliden til den nye Institution Afbræk.

1832. 4. Juni.

Cancelliet maa nu allerund. henstille til D. Majts allerh. Resolution:

Om D. Majt., i Betragtning af de Vanskeligheder, som Islands locale Forfatning frembyder for et hensigtsmæssigt Valg af Medlemmer i Stændernes Forsamling for Sjællands m. fl. Stifter, i Forbindelse med de betydelige Bekostninger, som Valgene og Repræsentanternes Nedsendelse og Ophold her i Riget vilde medföre for bemeldte Land, vil indtil videre lade det beroe med Medlemmers Indtrædelse for Island i bemeldte Forsamling, og at, som Fölge deraf, de islandske Sager ogsaa indtil videre skulde blive udenfor bemeldte Stænders Forsamling; hvorhos D. Majt. muligen vilde forbeholde Dem, naar det Tilfælde skulde indtræffe, at en Sag, som vedkom Deres Majts övrige Lande, ogsaa kunde have sær Interesse for Island, da i saadanne enkelte Sager at udnævne nogle Mænd, som skulde tage Deel i sammes Forhandling for Stænderne, og der vaage for, at Intet af hvad der med Hensyn til Islands Tarv var at bemærke, blev overseet eller forbigaaet. Derhos maatte det ved en Anordning befales, at der, förend nogen af de for Danmark udgivne almindelige Anordninger gjöres gjeldende for Island, skal i Henseende til Erklæringers Indhentelse fra Landets Overövrigheder og andre vedkommende Embedsmænd forholdes paa den foran omhandlede Maade.

Eller: om D. Majt. maatte finde for godt selv at udvælge 3 Repræsentanter for Island i Stændernes Forsamling, saa længe indtil der maatte udfindes en passende og med Islands Indvaaneres Tarv stemmende Maade, paa hvilken de selv kunne vælge deres Repræsentanter i bemeldte Forsamling". — Canc. 3. Depart. Forestill. 1832, Nr. 82 og 82b.

Vi ville allern. have det Antal Medlemmer i Stændernes Forsamling, som det skal tilfalde Islands Indvaanere at udvælge, bestemt til 3. — Men da de hidtil

1832. 4. Juni. indkomne Oplysninger ikke sætte Os i Stand til med Sikkerhed at bestemme, hvorledes Valgene i bemeldte Land kunne være at indrette paa en til dets lokale Forfatning og Indvaanernes Tarv svarende Maade, saa ville Vi for det Förste Selv udnævne trende med Islands Tilstand bekjendte Mænd til at tage Sæde i Forsamlingen, for i Særdeleshed at paaagte dette Lands Tarv. Dog bortfalder denne blot midlertidige Indretning, saasnart Omstændighederne tillade Os at indföre et hensigtsmæssigt Valgsystem paa bemeldte Vort Land, da det er Vor Villie, at Vore kjære og troe Undersaatter paa Island ikke mindre end Vore övrige Undersaatter skulle nyde Rettighed til selv at vælge Medlemmer af Stændernes Forsamling.

I Overeensstemmelse hermed bliver § 1 at affatte i det Udkast til en Anordning angaaende Provindsialstændernes Indretning for Sjællands med flere Stifter, som skal forelægges de i dette Öiemed indkaldte oplyste Mænd. — Kjöbenhavn den 4. Juni 1832.

16. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Forlovspenge paa Island.** Khavn den 16. Juni 1832. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1979.

I Anledning af vedlagte, i sin Tid hertil indkomne Skrivelse, hvori forhenværende Stiftamtmand Hoppe paa Island henstillede til Cancelliets Resolution, hvorvidt Norske Lovs 5. Bogs 2. Capitel, in specie det i 76. Artikel indeholdte Bud, kan ansees at være gjeldende der paa Öen, har man indhentet de ligeledes medfölgende Erklæringer fra Amtmændene over Nord- og Öst- samt Vester-Amtet paa Island.

Ved at fremsende disse, maa Cancelliet tillade sig at bemærke, at Forlovspenge efter N. L. 5—2—76 stricto jure formentlig maae kunne fordres paa Island, hvor N. L. 5—2 ifölge Resol. 17. Febr. 1769 skal være

Reglen for Arveretten og Arvedelingen, og om dette end lod sig fortolke paa en mere indskrænkende Maade, troer Cancelliet dog ikke, at man burde entrere i slig Fortolkning, da det kun vilde give Næring til den Tendents, der i senere Tider har viist sig til at indskrænke de Lovbestemmelser, som have gjort visse Dele af N. L. gjeldende for Island, og atter der at gjöre gamle Love gjeldende, der ellers forlængst ere anseete afskaffede, og ei uden stor Forstyrrelse i den tilvante Retstilstand lade sig paany kalde i Live. 1832. 16. Juni.

Foruden at der imidlertid kunne opstaae mange Tvistigheder om Lovstedets rette Forstaaelse og Anvendelse, vilde der og være mere Vidtlöftighed forbunden med denne ringe Afgifts Oppebörsel end Indtægten fortjener, og for smaae Arvelodder vilde den dog altid blive trykkende nok. Da det derhos maa ansees for aldeles afgjort, at der ved „den Husbonde", som den tilkommer, maa forstaaes den, som har Skiftejurisdiction (cfr. N. L. 5—2—91, der dog strax efter blev forandret ved Resol. 31. Mai 1690), og det saaledes bliver Hans Majt. Kongen, eller i al Fald de islandske Kjöbstæder, den burde tilfalde, skjönner Cancelliet ikke, at der kunde være nogen særdeles Betænkelighed ved at udvirke en allerh. Resolution for, at oftnævnte Afgift for Islands Vedkommende maa bortfalde.

Forinden Cancelliet imidlertid indgaaer med allerunderd. Forestilling herom, skulde man tjenstl. udbede sig det kgl. Rentekammers Betænkning angaaende denne Sag behageligen meddeelt, og dermed det Indsluttede tilbage. — Det kongel. Danske Cancellie den 16. Juni 1832[1].

---

[1] I Svarskrivelse 25. August 1832 yttrer Rentekammeret sin Samstemning med Cancelliets her fremsatte Mening, tilmed „da denne Afgift nok i Almindelighed ikke hidtil er bleven opkrævet paa Island, eller antaget at skulle erlægges sammesteds". Rentek. Isl Copieb. 9, Nr. 746.

1832. 16. Juni. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Criminallovene for Island.** Khavn den 16. Juni 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 681.

Ved at tilstille Kammeret et, efter forud indhentet Betænkning fra Stiftamtmanden og Amtmændene over Island samt Landsoverretten sammesteds, af det kongl. Danske Cancellie foranstaltet Udkast til en almindelig Anordning om Misgjerningers fremtidige Afstraffelse og Forfölgning paa Island, har det derhos under 3. Mai f. A. behaget velbemeldte Cancellie at forlange Kammerets Tanker, om der maatte haves Noget herfra at bemærke ved Udkastet, i Særdeleshed ved de i § 15 i Slutningen, samt i § 19 anförte Bestemmelser.

I Henseende til Slutningen af § 15, som fastsætter Betalingen for Fangernes Bevogtning, saavel for Localet som Vagtholdet, til 10 Sk. Sölv daglig, dog at denne Betaling kan ved Amtmandens Resolution forhöies indtil 1 Rbd. Sölv ugentlig, samt endvidere tilstaaes for Fangernes Forpleining fra 8 Sk. daglig til 1 Rbd. Sölv ugentlig, efter Amtmandens nærmere Bestemmelse, da vides ikke Noget herimod fra Kammerets Side at erindre.

§ 19 bestemmer, at Udgifterne til Misgjernings-Sagers Forfölgning blive ligesom hidtil forskudsviis at udrede af vedkommende Syssels Sagefaldskasser, og at naar i noget enkelt Tilfælde maatte behöves et större Forskud end vedkommende Sagefaldskasse kan udrede, vedkommende Sysselmand derom har at henvende sig til Amtmanden. Ligeledes fastsættes, at saafremt de i en saadan Sag medgaaede Udgifter ei kunne erholdes hos Delinquenten, eller hvem ellers der efter Dommen har at erstatte samme, bliver Belöbet at ligne paa Amtet, og det uden at den ved Reskript 25. Juli 1808 § 3 vedkommende Amt givne Adgang til i visse Tilfælde at erholde Hjælp af Landets övrige Amter, for Fremtiden finder Sted. — Endelig bestemmes, at der

i Henseende til Maalestokken for Ligningen skal indtil videre forholdes som hidtil.. — Forsaavidt Begyndelsen af denne § bruger det Udtryk: „Udgifterne til Misgjerningssagens Forfölgning", maae vi tjenstligst henstille til det kgl. Danske Cancellie, om det ikke, i Henhold til hvad vi have yttret i Skrivelse til velbemeldte Cancellie af 1. Marts f. A., bliver nödvendigt, nærmere at forklare fornævnte § derhen, at dette angaaer samtlige Udgifter i alle af Justitien anlagte Sager, med Undtagelse af Salarium for Höiesterets-Advokaterne i islandske Justitssager, samt for de Actores og Defensores, der i enkelte Tilfælde beskikkes ved den islandske Landsoverret, i Henseende til hvilke Salarier der vel fremdeles bliver at forholde paa den i ovennævnte Skrivelse ommeldte Maade. — Endskjöndt at flere af Sagefaldskasserne i Island allerede eie större Capitaler, end der ordentligviis kan ansees nödvendige for deres nuhavende Bestemmelse, nemlig blot at gjöre Forskud til Udgifterne i Justitssager, indtil disse ved Sagens Tilendebringelse kunne blive refunderede, maae vi dog være enige med det kgl. Danske Cancellie i, at heri ei for Tiden træffes nogen Forandring, da det altid er af Vigtighed, at der haves et Fond ved Haanden, hvoraf de öieblikkelige Udgifter kunne udredes, og der desuden vil medgaae en Række af Aar, förend disse Kassers Capitaler opvoxe til en nogenlunde betydelig Sum. — At den ved Reskriptet af 25. Juli 1808 givne Bestemmelse om, at Omkostningerne i en offentlig Sag, naar samme overstige 200 Rbd., skal udredes af hele Landet, med ⅓ Deel af hvert Amt, bliver for Fremtiden hævet, maa Kammeret aldeles bifalde, da denne Ligning ikke alene i det Hele er mindre passende til de locale Forhold sammesteds, men ogsaa i Henseende til Fordelingen for byrdefuld for Vester-Amtet. — At Delinquent-Omkostningerne indtil videre ikkuns lignes, som hidtil antaget, paa det til Tiende angivne Lösegods, maa Kammeret

1832. 16. Juni.

1832. ligeledes bifalde, thi först naar en anden Norm for
16. Juni. Ydelsesmaaden paa Island i Almindelighed er opnaaet, og et fuldstændigt Amtsrepartitionsfond sammesteds er bleven reguleret, om hvilke Gjenstande Kammeret er traadt i Correspondence med Övrighederne der i Landet, vil det være hensigtsmæssigt herfor at træffe en passende Forandring. — Iövrigt maae vi, med Hensyn til ovennævnte Udkast, tillade os den Bemærkning, at ligesom § 4 i Almindelighed fastsætter, at hvor de for Danmark gjeldende Love foreskrive Straf af Friheds Tab paa en Tid, som ikke er længere end 3 Aar, bliver istedetfor saadan Straf corporlig Revselse, efter Omstændighederne af Tamp eller Riis, at anvende paa Island, saaledes anvendes denne Straffemaade ogsaa i flere Tilfælde, og deriblandt i §§ 9 og 10 ved Böders Afsoning, samt i Mangel af Betaling af de Underholdningsbidrag, som en Barnefader har at erlægge til uægte Barn, samt en Ægtemand til sin forladte eller fraskilte Kone. Vel indseer Kammeret, at Mangelen paa Straffeanstalter og Arrester i Island gjöre særegne Straffe nödvendige for dette Land, men derfor formenes det ikke uundgaaeligt, at just corporlig Revselse skulde vedblive at være saa godt som den eneste Straf, der exequeres i Island, og saaledes, omendskjöndt det ligeledes for Tiden efter den nu gjeldende Lovgivning sammesteds er Tilfældet, at burde bibeholdes i vor nye Criminallovgivning. Kan ogsaa denne Straffemaade være mindre betænkelig for större Forbrydelser, saa vil dog dens idelige Anvendelse letteligen tilintetgjöre Fölelsen af det Vanærende i samme, og derved hæve det væsentlige Öiemed. — For mindre Forseelser, samt Afsoning af Böder og ovennævnte Underholdningsbidrag, synes det derimod igjen for haardt at underkaste Vedkommende en Straf, som altid har noget særdeles Vanærende ved sig, om ogsaa Islænderne, hvilket dog ikke maa antages, har paa foranförte Grunde vant sig til at betragte den med mere Ligegyldighed.

Ved at meddele det kgl. Danske Cancellie denne vor Formening til nærmere behagelig Overveielse, kunne vi derhos ikke Andet end yttre det Önske, at foranförte Straffebestemmelser maatte saavidt muligen blive forandrede. — Endeligen skulle vi ikke undlade at tilföio, at da, ifölge Udkastets 1. §, Kong Christian den Femtes Danske Lov, i Forbindelse med de senere Anordninger, hvorved samme er blevet forandret eller nærmere bestemt, skal, under Iagttagelse af særlige Regler, som indeholdes i Udkastets fölgende §§, for Fremtiden være den almindelige Regel, hvorefter alle paa Island forefaldende Forbrydelser skulle behandles og straffes, saa vil det formentligen ikke alene være nödvendigt, at den særlige Forordning angaaende Criminalvæsenet paa Island redigeres paa sædvanlig Maade baade i det danske og islandske Sprog, men at Islands Indvaanere ogsaa, enten paa lige Maade, eller i det mindste ved en Udgave i det islandske Sprog, gjöres bekjendte med den fuldstændige danske criminelle Lovgivning. — Saavel Udkastet til en Forordning angaaende Criminalvæsenet paa Island, som samtlige övrige os ved forbemeldte det kgl. Danske Cancellies behagelige Skrivelse tilstillede Bilage, fölge herved tilbage. — Rentekammeret den 16. Juni 1832. 1832. 16. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Kirkevægers Salair og Regnskabers Revision**, m. v. Khavn den 16. Juni 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 688. 16. Juni.

Ved Hr. Stiftamtm.s behagelige Skrivelse af 15. Februar d. A. har Kammeret modtaget et Andragende fra Værgen for Bjarnanæs Kirke, Provst Erlendsen, hvori han, paa Grund af de til hans Regnskaber gjorte Udsættelser, anholder om, fremdeles at maatte tilstaaes 2 Rbd. Sölv aarligen af Kirkens Indtægter i Godtgjörelse for de med Værgemaalet forbundne Omkostninger, samt

1832. at ligeledes Ansvaret af de i de foregaaende Aars Regnskaber beregnede 2 Rbd. aarlig maatte frafaldes.
16. Juni.

I Anledning heraf skulde vi tjenstligen melde Dem til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Provst Erlendsen, at paa Grund af Hr. Stiftamtm.* desangaaende gjorte Andragende, frafaldes saavel Ansvaret for den forbigangne Tid, som det ogsaa tillades, at en lige Godtgjörelse af 2 Rbd. Sölv maa indtil videre föres til Udgift i de fölgende Regnskaber. — Forsaavidt De tillige i ovennævnte Skrivelse har andraget paa, at Revisionen af Kirkebai, Thykkebai, Langholt og Bjarnanæs Kirke-Regnskaber maa i Fremtiden foretages i Island, paa samme Maade som med Proprietairkirkerne der i Landet, meldes Dem herved, at i Lighed med hvad der er bestemt i Henseende til Revisionen af Ingjaldshols Kirke-Regnskaber i Vester-Amtet, haves fra Kammerets Side ikke Noget imod, at Revisionen af ovennævnte Regnskaber og deres endelige Afgjörelse for Fremtiden overdrages til Hr. Stiftamtm.; dog maae vi aarligen, ved hvert Regnskabs Afslutning, udbede os meddeelt Underretning om hver Kirkes i Aarets Löb hafte Indtægter og Udgifter, ledsaget med Hr. Stiftamtm.* behagelige Betænkning, angaaende bemeldte Kirkers Forfatning i det Hele. — Rentekammeret den 16. Juni 1832.

19. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Kirkebögernes Förelse.** Khavn den 19. Juni 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1488.

Da der af den med D. Höiærv.* behagelige Skrivelse af 31. Decbr. f. A. hertil indsendte Indberetning om Deres Visitatsreise over en Deel af Borgerfjords Provstie, og en Deel af Myre samt hele Sneefjeldsnæs Provstie, sees, at Kirkebögerne i flere Pastorater deels ere defekte og deels ere förte paa löse Blade, saa skulde man tjenstlig anmode D. Höiærv. om, behageligen at

ville paasee, at disse Mangler blive afhjulpne. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Juni 1832. 1832. 19. Juni.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Oversendelse af Medicin til Island, til Hjælp under mulig indtræffende Cholera-Epidemie.** Khavn den 19. Juni 1832. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1832, Nr. 2016. 19. Juni.

Efter at Cancelliet havde modtaget den herhos fölgende Skrivelse fra Amtmanden over Islands Vester-Amt, tillige med den vedlagte Forestilling fra Districts-Chirurg Hjaltelin, betræffende adskillige Foranstaltninger med Hensyn til den befrygtede Cholera-Epidemie, har man over samme indhentet den ligeledes vedfölgende Betænkning fra det kgl. Sundheds-Collegium, hvoraf det kongel. Rentekammer behageligen vil erfare, at det af Sundheds-Collegiet ansees hensigtsmæssigt, at bemeldte Districts-Chirurg forsynes med et tilstrækkeligt Qvantum Medicin, der formenes at kunne opsendes med det förste til Stykkisholm afgaaende Handelsskib.

Man skulde derfor, ved at fremsende indbemeldte Documenter, tjenstl. overlade til det kgl. Rentekammer, hvorvidt samme maatte finde sig foranlediget til at træffe den i saa Henseende fornödne videre Foranstaltning. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Juni 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Sundheds-Attester for Skibe.** Khavn den 30. Juni 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 699. 30. Juni.

General-Toldkammer og Commerce-Collegium har ved Skrivelse af 9. i d. M. tilmeldt Kammeret, at de kgl. Consuler i Spanien, Frankerig, England, Norge og Hamborg, ved Circulaire af s. D. ere paalagte for Eftertiden nöie at vaage over, at intet Skib vorder expederet til Island fra noget Sted i det dem underliggende

1832. 30. Juni. Consulat-Distrikt, uden i Forveien at vorde forsynet med den i Plak. af 18. Mai 1787 § 4 foreskrevne Sundheds-Attest, hvilket vi, i Forbindelse med vor Skrivelse til Hr. Stiftamtmanden af 26. i f. M., ikke skulde undlade tjenstligen at communicere Dem til behagelig Efterretning. — Rentekammeret den 30. Juni 1832.

3. Juli. **Cancellie - Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Bjarnanæs Kirkes Rettighed til Halvdelen af Gaarden Thorisdal.** Khavn den 3. Juli 1832[1]. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1832, Nr. 1610. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 276.

Det kgl. Rentekammer har i behagelig Skrivelse af 16. f. M. andraget, at det ved Revisionen af Regnskaberne for de Skalholts Bispestol forhen tilhörende saakaldte Bjarnanæs Ombudsjorder blev antaget, at der i bemeldte Regnskaber maatte aflægges Rigtighed for Jordskylds-Indtægterne af den halve Jord Thorisdal, da denne er anfört som Bispestolen tilhörende saavel i en ved velbemeldte Kammer beroende Designation af 1699 over fornævnte Bispestols Eiendele, som i Jordebogen af 1760, og endelig ved en gjennem Kammeret emaneret Plakat af 31. Mai 1788 blev bestemt til at bortsælges tillige med flere af Bispestolens Gaarde, hvilket Salg dog for samtlige Jorder ei kom i Stand. Da imidlertid Præsten til Bjarnanæs, Provst Erlendssen, og Stiftamtmanden og Biskoppen over Island have antaget, at fornævnte halve Jord Thorisdal er Bjarnanæs Kirkejord, og at den saaledes i 155 Aar eller derover har fulgt med Kirkens Andeel i Gaarden Bjarnanæs, hvormed Sognepræsten siden Reformationen skal have været beneficeret, saa har det kongel. Rentekammer i denne Anledning forlangt Cancelliets Betænkning over Sagen.

---

[1]) see Rentek. Skriv. 1. Septbr. 1832.

Cancelliet skulde i Gjensvar herpaa tjenstl. tilmelde velbemeldte Kammer, at man med Hensyn til de af Stiftsövrigheden i dens hermed tilbagefölgende Erklæring med 3 Bilag anförte Data tiltræder sammes Mening. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Juli 1832. 1832. 3. Juli.

Kongelig Resolution ang. **Understöttelse for Cand. jur. Balduin Einarsson til at forberede sig til polytechnisk Examen.** Khavn den 10. Juli 1832. — I Rentekammerets Forestilling 22. Mai bemærkes, at Cand. juris Baldvin Einarsson havde indgivet et Andragende om at erholde Understöttelse for at forberede sig til polytechnisk Examen. Han havde til anden Examen aflagt tilfredsstillende Pröver paa Anlæg til og Fremgang i Mathematik og Naturvidenskaberne; medens han læste til juridisk Attestats havde han fortsat disse Studier, og efter at han i afvigte Efteraar havde taget juridisk Embedsexamen med bedste Charakteer, havde han begyndt at benytte Underviisningen ved den polytechniske Læreanstalt. Han havde hertil erholdt en Understöttelse af 350 Rbd. paa eet Aar af Fonden ad usus publicos, men da Studiet krævede hans hele Tid, havde han sögt om en aarlig Understöttelse af 400 Rbd. i 2 Aar, for at kunne med Eftertryk anvende sin Tid paa Naturvidenskabernes Studium, og ved Slutningen af bemeldte 2 Aar underkaste sig polytechnisk Examen. 10. Juli.

Kammeret anbefaler Andragendet i det Hele, da Ansögeren var en indfödt Islænder og fordelagtig bekjendt ved Skrifter om Island i det oeconomisk-statistiske Fag, samt da det ansaae det særdeles önskeligt, at man kunde erholde en paalidelig Kundskab om Islands Hjælpekilder, der bedst kunde naaes ved Hjælp af oplyste og videnskabelig dannede Indfödte. Kammeret indstiller endvidere, at Understöttelsen bevilges af den islandske Jordebogskasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 B, Nr. 198.

Vi ville allern. have Candidatus juris Balduin Einarssen forundt i indbemeldte Öiemed en aarlig Understöttelse af 300 Rbd. Sedler i 2 Aar af den islandske Jordebogskasse. — Kjöbenhavn den 10. Juli 1832.

1832. 11. Juli. **Forordning ang. Afsoning af Böder, som tilfalde Private.** Khavn den 11. Juli 1832. — Denne Forordning er publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Decbr. 1832, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, men iövrigt ikke erklæret for gjeldende i Island eller udgivet paa Islandsk, overeensstemmende med den i Forordn. 21. Decbr. 1831 bebudede Regel. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 210-211 (1832, Nr. 479). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 465—479 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 68—69.; Schou XX, S. 415—417.

14. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Ofanleiti Præstekalds Rettigheder paa Vestmannöerne.** Khavn den 14. Juli 1832. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1696.

Hr. Stiftamtm. har med Erklæring af 1. Marts sidstl. tilstillet Cancelliet en Forestilling, hvori Præsten til Ofanleite paa Vestmannöe, J. Austmann, forespörger, om han bör opgive Præstekaldets formentlige Ret til udelukkende Brug af de tvende Smaaöer Höne og Hane, til hvis halve Brug 4 af H. Maj[ts] Leilændinger formene at have Ret, eller om han i denne Anledning skal anlægge Procces, i hvilket sidste Fald han tillige har anholdt om, at meddeles Beneficium processus gratuiti til Sagens Udförelse, over hvilken Sag D. Höiærv. i Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 25. Februar sidstl. har yttret Deres Formening.

Cancelliet har angaaende denne Sag brevvexlet med det kgl. Rentekammer, der i Gjensvar herpaa har yttret, at samme, efter de oplyste Omstændigheder, ingen Anledning finder til at frafalde Leilændingernes Paastand, og indrömme Præstekaldet udelukkende Brug af fornævnte Smaaöer, hvorimod Rentekammeret ikke har Noget imod, at Præsten söger denne Sag afgjort ved Domstolene. — Hvilket Cancelliet tjenstl. skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig

Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, med Tilföiende, at dersom bemeldte Sognepræst Austmann vil paatale Kaldets formentlige Ret, kan han om Beneficium processus gratuiti henvende sig til Hr. Stiftamtm., der i saadant Fald vil behage at beskikke ham en paalidelig Mand til Sagens Udförelse. — De med Sagen fulgte Bilag remitteres herved. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Juli 1832. 1832. 14. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Conferentsraad, Justitiarius Magnus Stephensen, ang. **en paatænkt Udgave af den islandske Lov Jónsbók.** Khavn den 17. Juli 1832. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1832, Nr. 2327. 17. Juli.

Hr. Cfraad har i behagelig Skrivelse af 28. Juli f. A. underrettet Cancelliet om, at De er sindet ved en ny Udgave af den islandske Lovbog, Jonsbogen, at afhjælpe den formentlige Mangel paa Exemplarer af denne hos Almuen i Island, og De har derfor anmodet dette Collegium om, at Deres i sin Tid hertil indsendte Manuskript til en ny Udgave og Oversættelse af bemeldte Lovbog maatte vorde Dem remitteret til Afbenyttelse ved denne Leilighed, og en Understöttelse af 300 Rbd. Sölv bevirkes Dem tilstaaet, enten som en Gratification eller som et Forskud til Tryknings-Omkostningerne af den nye Udgave.

Cancelliet skulde i denne Anledning tjenstl. melde, at man, efter at have indhentet Amtmand Thorsteinsens Erklæring, har erfaret, at det omhandlede Manuskript endnu stedse, i Medför af den Hr. Cfraad i sin Tid communicerede allerh. Resolution af 29. Marts 1826, afbenyttes under Udförelsen af det Thorsteinsen overdragne Lovarbeide, og at Cancelliet ikke for Tiden kan gjöre noget Skridt til at bevirke Dem den attraaede Understöttelse til paany at udgive Jonsbogen, da man ikke kan ansee det gavnligt, at dette Værk udkommer,

1832. 17. Juli. forinden Amtmand Thorsteinsens Arbeide er tilendebragt, ligesom det heller ikke er muligt, forinden bemeldte Embedsmand har gjort fornödent Brug af Manuskriptet, med mindre De maatte være i Besiddelse af et andet dertil brugeligt Manuskript. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Juli 1832.

17. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene, samt Landsoverretten i Island, ang. **Tilsyn med Værgemaal.** Kbavn den 17. Juli 1832[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 2344—47.

Efter at det Spörgsmaal om, naar Myndigheds-Alderen i Island skal antages opnaaet, enten efter N. L. 3—19—34 med det 25. Aars Fylde, eller efter Jonsbogens 4. Capitel [= Framfærslubálkr 4. kap.] med det 20. Aar, over hvilken Sag man i sin Tid har modtaget (Tit.) Betænkning, nu er afgjort ved Bestemmelserne i Forordn. 21. Decbr. f. A. I. § 1, hvorefter D. L. 3—17, der stemmer med N. L. 3—19, er gjort gjeldende for Island, har Cancelliet, skjöndt det ikke synes at kunne antages, at der for denne Deel af Riget kunne gives væsentlig hensigtsmæssigere Forholdsregler angaaende Tilsyn med Værgemaalet for de Umyndige, end dem, der indeholdes i bemeldte Lovens Artikler, dog ikke villet forbigaae, herover tjenstligst at udbede sig (Tit.) Yttringer behageligen meddelte. — Det kongl. Danske Cancellie den 17. Juli 1832.

27. Juli. **Forordning** for Danmark, ang. **visse Lettelser med Hensyn til Benyttelsen af Auctionsvæsenet.** Frederiksberg den 27. Juli 1832. — Denne Forordning er publiceret ved den islandske Landsoverret den 3. Decembr. 1832, og i Synodalforsamlingen for Reykjavík i Juli 1833, men ikke udvidet til Island eller udgivet paa Landets

[1]) Anordn. 18. Februar 1847.

Sprog, overeensstemmende med den i For. 21. Decembr. 1831 bestemte Regel; i de enkelte Sysseler anföres den som publiceret: i Skaptaf, Bardastr., Hunav. og Thingö samt Mula Sysselerne (1833) og paa Vestmannöerne (1834). — Canc. 2. Dep. Reg. XXXIII, 229ᵇ-231 (1832, Nr. 522). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 513—532 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 71—73; Schou XX, 417—419. 1832. 27. Juli.

Forordning for Danmark, ang. **forandrede Forholdsregler med Hensyn til den indiske Cholera.** Frederiksberg den 8. August 1832. — Publiceret ved den islandske Landsoverret den 3. Decbr. 1832, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, men ikke udvidet til Island, og heller ikke udgivet paa Islandsk efter den i For. 21. Decbr. 1831 bestemte Regel. I Landets enkelte Sysseler findes den anfört som publiceret 1833, i: Skaptaf., Rángárv., Vestmannöe og Bardastr., samt i alle Sysseler i Nord og Öster-Amtet. — Canc. 2. Dep. Reg XXXIII, 240ᵇ-243 (1832, Nr. 548). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 533—537. Qvart-Forr. for 1832, S. 75—78; Schou XX, 419—423. 8. August.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Underviisning for en Dövstum.** Khavn den 14. August 1832. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 1946. 14. August.

Da i Aaret 1830 hertil indkom et, med Betænkning af Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt ledsaget, Andragende, hvori Cancellieraad og Sysselmand Björnsen anholdt om, at den dövstumme Dreng Sigfus Sigurdsen, af Hals Rep under Norder Syssel, maatte uden Betaling antages som Elev paa Dövstumme-Institutet i Kjöbenhavn, indlod Cancelliet sig i Brevvexling med det kgl. Rentekammer, angaaende den aarlige Betalings Udredelse for Dövstumme fra Island, hvilken Stiftamtmanden over Island tidligere havde formeent, uden nogen betydelig Byrde for den kgl. Jordebogskasse, at kunne udredes af denne; men da bemeldte Kammer erklærede, ikke at kunne andrage paa Ud-

1832. giftens Udredelse paa den foreslaaede Maade, tilskrev
14. August. dette Collegium under 8. Januar f. A. samtlige Amtmænd paa Island, overeensstemmende med det kongl. Rentekammers Yttring desangaaende, at Betalingen for de Dövstummes Ophold ved Dövstumme-Institutet, som fra Island hertil bleve nedsendte, saafremt hverken de selv, deres Forældre eller andre Private kunde eller vilde udrede samme, bör fordeles paa samtlige det respective Amts Fattigkasser; hvorhos man tillige anmodede Amtmanden over Nord- og Östamtet om, at foranstalte indsendt til Institutet ovennævnte dövstumme Dreng Sigfus Sigurdsen, forsynet med de fornödne Klædningsstykker, og det iövrigt Nödvendige.

Cancelliet har imidlertid i indeværende Aar modtaget Beretning fra Amtmanden om, at der i sidstafvigte Efteraar ingen Skibsleilighed har været at erholde, hvormed Drengen kunde nedsendes; hvorhos det endvidere af en medfulgt Correspondence med Cancellieraad, Sysselmand Björnsen, og Repstyrer, Dannebrogsmand Jonsson, erfaredes, at der angaaende Udgifterne ved Drengens Udrustning og Reise til Danmark, saavel som under hans Ophold paa Institutet, er opstaaet Spörgsmaal med Hensyn til Ligningsmaaden, forsaavidt Udredelsen skulde skee ved Ligning; i hvilken Anledning Cancelliet atter correspondere med Rentekammeret, som nu har lovet at ville sörge for meerbemeldte Drengs Nedsendelse med det förste, næste Foraar afgaaende Skib, og derhos har yttret, at Omkostningerne, som maatte medgaae til Anskaffelsen af de fornödne Klædningsstykker, samt til Reisen m. v., maae, ligesom Udgifterne for Opholdet ved Institutet, udredes af Amtsfattigkasserne, samt at Udgifterne i det Hele bör lignes paa hvert Reps Beboere, paa samme Maade, som andre Bidrag til Amtsfattigkasserne lignes, efter den hidtil brugte Maade.

Forinden imidlertid Videre i denne Sag foretages, skulde Cancelliet, med Hensyn paa, at de til Dövstummes Ophold ved Institutet m. v. medgaaende Omkostningers Udredelse paa den bestemte Maade, formedelst

Islands locale Forhold muligt vilde vorde temmelig byrdefuld for Landet, og da Underviisningens Indretning ved Dövstumme-Institutet, der ikke er beregnet paa Individer, i hvis Hjem et andet Sprog tales, end det danske, maaskee maatte ansees mindre passende for de fra Island nedsendte Dövstumme, tjenstlig udbede sig D. Höiærv.s Betænkning behageligen meddeelt, om ikke, ligesom det af D. Höiærv.s Indstilling af 30. Januar d. A. om de tvende dövstumme Piger Solveig Sigurdsdatters og Hallgerde Magnusdatters Confirmation, angaaende hvilken Cancelliet under 15. Mai sidstl. har afgivet Resolution, erfaredes, at disse tvende Piger, uden nogensinde at have været nedsendte til Institutet, havde erhvervet sig saadan Christendoms-Kundskab, at Deres Höiærv. fandt, at de kunde admitteres til Confirmation, saaledes ogsaa den her omhandlede Dövstumme i Landet selv kunde erholde den nödvendige Underviisning og Dannelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. August 1832[1].

1832. 14. August.

Anordning angaaende Rettergangsmaaden ved Underretterne paa Island, m. v. Frederiksberg den 15. August 1832. — Publiceret ved Landsoverretten paa Island den 3. Decembr. 1832, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, og ligeledes 1833 i de fleste Sysseler og Jurisdictioner (ikke i Reykjavík, Isafjords Syssel og Stranda Syssel). — Dansk: Canc. 3. Departem. Registr. 1831—1833, 386b (1832, Nr. 1140). Original-Aftryk hos Schultz, 26 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Text överst, den islandske nedenfor og det Övrige paa Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider 2—24 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—25 den islandske Text uden Underskrifter; S. 26 blank. Colleg. Tid. for 1832, S. 737—749; 777—784 (med oplysende Anmærk-

15. August.

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Rentekammeret, hvorved Underretning meddeles om det Biskoppen over Island givne Svar. Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

1832. 15. August. ninger). Qvart-Forr. for 1832, S. 82; Schou XX, 423-433. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst. 1835, S. 81—82.

Anordning, angaaende Rettergangsmaaden ved Underretterne paa Island udenfor criminelle og offentlige Politiesager.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, da de i Vort Rige givne almindelige Love om Rettens vedbörlige og hurtige Pleie i borgerlige Retssager ikke i Eet og Alt ere aldeles passende for Underretterne paa Vort Land Island, hvor der ei gives eller uden uforholdsmæssig Byrde for Landet kunne indrettes ugentlige eller engang maanedlige Thing, og hvor heller ikke beskikkede Sagförere finde Sted, saa have Vi besluttet at foreskrive en egen, paa de almindelige Loves Grundsætninger bygget, men efter Islands locale Tilstand lempet Rettergangsmaade, der skal benyttes ved bemeldte Retter, saavél i de egentlige borgerlige Sager angaaende Gjæld, Eiendomme og deslige, som og i de Sager angaaende Fornærmelser i Ord og Gjerning, der blot ere Gjenstand for privat Forfölgning, samt i Politiesager af lige Beskaffenhed, og overalt i alle de Rettergangssager, der ei forfölges paa Justitiens eller det offentlige Politics Vegne. — Vore Bud i saa Henseende ere, som fölger:

1) Naar Nogen finder sig beföiet til at anlægge Sag mod anden Mand, haver han forud herom at melde sig med en kort, mundtlig eller skriftlig Forklaring om Sagens Beskaffenhed hos den Dommer, under hvis Jurisdiction hans Modpart hörer, eller som det ellers efter Lov og Anordninger tilfalder at behandle og paakjende Sagen. — 2) Denne Anmeldelse bör, hvis han attraaer Sagen foretaget ved det aarlige Mandtalsthing, i Almindelighed skee, inden Sysselmanden har berammet Thingdagene for de forskjellige Thingsogne i Sysselet, og desangaaende udsendt Budstikke. — Kommer den Paagjeldende sildigere, haver Sysselmanden efter Omstændighederne at bestemme, om Sagen ligefuldt kan foretages

ved bemeldte Thing, hvilket dog ikke bör nægtes, naar 1832.
det kan skee, uden at forvirre den Orden, som er 15. August.
fastsat for Thingholdet paa de övrige Steder. Saafremt Klageren udenfor den ordinaire Thingtid vil have Sagen foretaget, haver Dommeren at beramme en Tægtedag, og derved tage Hensyn til, at Klageren kan faae sin Sag fremmet, saasnart Omstændighederne tillade det, dog naturligviis saaledes, at der bliver Leilighed til forinden at indkalde den paagjeldende Modpart med lovligt Varsel. Ligeledes overlades det til Dommeren, hvis han finder det sædvanlige Thinghuus mindre bekvemt, da at bestemme et andet passende Sted til Sagens Forhandling, dog ikke udenfor det Thingsogn, hvor det rette Værnething er. — 3) Inden en saadan Berammelse af Sagen foregaaer, bör Klageren dog, dersom Sagen ikke er af det Slags, der er undtaget fra at behandles ved Forligelsescommissionen, bevise, at den derfra er henviist til Rettergang. Iövrigt skal det og i de Sager, hvori Forligsmæglingen efter de gjeldende Love skal foretages af Dommeren, være Klageren tilladt, derom at henvende sig til Forligelsescommissionen, der da skal være pligtig at behandle Sagen i Eet og Alt efter de sædvanlige for Forligelsescommissionen gjeldende Regler, ligesom den Indklagede ogsaa skal være pligtig at möde, under samme Fölger, som Udeblivelse fra Forligelsescommissionen ellers har. — 4) Da Bythinget i Reykjavig bör holdes paa en bestemt Dag om Ugen, forsaavidt nogen thinglig Forretning forefalder, saa haver den, som paa en saadan Dag vil have en Sag anhængiggjort ved bemeldte Thing, kun at iagttage, at han betimelig derom underretter Dommeren, hvis han ei er vidende om nogen anden særlig Forretning, som dog alligevel skal foretages. — 5) Saafremt Klageren forlanger det, bör Dommeren udstede en Indkaldelse, indeholdende Parternes Navne, Sagens Gjenstand samt Tiden og Stedet, da Sagen skal foretages, saavel som det Varsel, hvormed Indkaldelsen bliver at forkynde,

1832. hvilket Varsel bestemmes efter de hidtil gjeldende Regler.
15. August. Uagtet saaledes Dommeren selv forfatter Indkaldelsen, bliver dog ingen höiere Betaling til ham at erlægge end den, Sportel-Reglementet af 10. Septbr. 1830 §§ 1 og 9 har tilstaaet ham, for at forsyne en af Sagsögeren selv forfattet Stævning med sin Haand og Segl. — I at fremsætte Sagens Gjenstand bör der bruges de korteste og mest almindelige Udtryk, hvormed den kan betegnes. Saaledes bör, hvis den angaaer en Gjældsfordring, dennes Störrelse angives, og, dersom samme er grundet paa et udstedt Gjældsbrev, bliver dette at benævne, men ellers anföres Skyldaarsagen med saadanne almindelige Udtryk, som „efter Regning", „for bekomne Varer", „for forrettet Arbeide" eller deslige. Indkaldelsen overleveres Klageren, med Tilhold, at foranstalte samme lovligen forkyndt for den Indklagede. — Iövrigt staaer det til Klageren, selv at udstede Kaldssedlen, om han skulde foretrække dette, ligesom det og, hvis Modparten til den berammede Tid möder, og er villig til at modtage Saggivelsen, er ligegyldigt, om den ellers fornödne Indvarsling har fundet Sted eller ikke. — 6) Dersom Sysselmanden finder, at Sagen ikke er behörig henviist fra Forligelsescommissionen, eller af anden Aarsag ikke anseer sig beföiet til, paa Klagerens Begjæring at beramme Sagen, saa haver han at meddele Klageren, hvis denne forlanger det, en formelig skriftlig Udfærdigelse desangaaende, der, som en Afviisningsdom, er Appel til Landsoverretten undergivet. For saadan skriftlig udfærdiget Afviisning betales Gebyr efter Sportel-Reglementet af 10. Septbr. 1830 §. 3. — 7) Dersom den, der har ladet en Anden kalde til Möde i Retten, ikke möder eller lader möde til den ved Indkaldelsen bestemte Tid, bliver Sagen at afvise, og han bliver da pligtig at give den eller de Indklagede, som möde og derom gjöre Paastand, billig Kost og Tæring efter Dommerens Sigelse. Saa haver han og, saafremt et særligt Thing for hiin Sags Skyld er berammet, til Dommeren

at erlægge de anordnede Betalinger, som om Sagen af ham var bleven anhængiggjort. Dog, hvis Klageren, efter at Sagen er berammet, tilbageleverer den af Dommeren udstedte Indkaldelse, uden at denne er bleven forkyndt, eller han for Dommeren beviisliggjör, at Sagen mindeligen er afgjort med den eller de Indklagede, eller at disse paa den for Stævningers Forkyndelse anordnede Maade ere underrettede om, at han frafalder Sagen, og der saaledes intet forgjæves Möde foranlediges, saa bortfalder alt foranförte Tilsvar. — 8) Naar Klageren möder, den Indklagede derimod udebliver, saa bliver, under Forudsætning af, at denne beviisligen er blevet vedbörligen varslet, Sagen at paakjende efter den Forklaring, som Klageren har givet over dens Omstændigheder, og de Beviisligheder, som fra hans Side fremlægges; og den Indstævnte maa da tilskrive sig selv, at han ikke har faaet de Indvendinger fremsatte, som han maatte have imod Sögsmaalet. Dog fölger det af sig selv, at den Indklagede ei kan dömmes for Andet end det, der er Klagens og den i Overeensstemmelse med samme udstedte Indkaldelses Gjenstand, og at Dommeren, uagtet den Indklagede ei har ladet sig höre over Sögsmaalet, bör forkaste dette, forsaavidt det ikke desto mindre viser sig at være ugrundet. — 9) Skulde den Indklagede imidlertid, efter at Sagen formedelst hans Udeblivelse er optaget til Dom, der i dette Tilfælde ikke maa afsiges i de næste 14 Dage derefter, inden denne Tids Udlöb melde sig hos Dommeren med Begjæring om at faae den paany foretaget, saa bör dette tilstedes, og en Tægtedag til denne nye Foretagelse bestemmes, samt Modparten dertil kaldes, hvorved Bestemmelserne i denne Anordnings § 5, forsaavidt de derpaa ere anvendelige, blive at iagttage, dog imod at den Paagjeldende, for saaledes at erholde Sagen paa ny foretaget, erlægger, foruden selve Indkaldelsens Bekostning, det Samme, som Klageren, i Medhold af Sportel-Reglementet, har haft at betale ved

1832. 15. August.

1832. Sagens Anhængiggjörelse. Naar Sagen saaledes atter
15. August. foretages, kan den Indklagede fremföre Alt, hvad han kan have at bemærke eller oplyse til sit Tarv, med samme Virkning, som om det var blevet fremsat efter den oprindelig til ham foregaaede Indkaldelse. — 10) Naar Parterne möde, haver Dommeren at lede deres indbyrdes Forhandlinger, saaledes at Sagen tilbörligen oplyses, og Enhver forhjælpes til at nyde sin Ret. Han haver i Særdeleshed at veilede enhver af Parterne, saavel til at afgive bestemte, tydelige og sandfærdige Erklæringer over de Omstændigheder, hvorpaa Sögsmaalets Gyldighed beroer, som og til at forskaffe de Beviser, der i Benægtelses-Tilfælde ere fornödne. Dog fölger det af sig selv, at, naar en Part seer sig istand til at undvære Dommerens Veiledning, og uden en saadan selv vil skriftligt eller til Protokollen fremföre, hvad han finder fornödent til sit Tarv, saa bör Dommeren ikke paanöde ham sin Bistand. Protokollen bör, inden den sluttes, underskrives af Dommeren og Laugretsmændene, samt af Parterne og dem, der ellers have mödt under Sagen, efter at det Tilförte först er tydelig oplæst, ligesom og de, der, som meldt, have at underskrive, bör have Adgang til selv at efterlæse det Tilförte, samt tilföre deres Bemærkninger inden Underskriften meddeles. Forsaavidt Nogen ikke kan skrive, bör en af Laugretsmændene skrive hans Navn paa hans Vegne, og han holde paa Pennen. Vil Nogen ikke underskrive, bör dette bemærkes, saavel som hans Grunde, hvis han anförer saadanne. — 11) Da Sagernes Behandling i det Hele bör være saa ukunstlet og kort, som muligt, saa bör intet unödvendigt Ophold taales. Naar Klageren ikke ved Sagens Anhængiggjörelse fremlægger noget skriftligt Indlæg, og heller ikke andre Documenter end dem, der allerede ere fremkomne ved Forligsmæglingen, skal den Indklagede, saafremt ingen særdeles Grund maatte fordre en Afvigelse fra denne

almindelige Regel, være pligtig, strax at erklære sig over Fordringens Rigtighed, og Dommeren see at bringe det derhen, at Sagen enten bliver sluttet samme Retsdag, eller at dog ved dens næste Foretagelse de fornödne Beviser kunne föres. — 12) Dommeren bör paa den ene Side iagttage, at der ikke ved Sagens overilede Optagelse til Dom afskjæres nogen Part Leilighed til at tilveiebringe de Oplysninger, som hans Tarv kræver, men at paa den anden Side ei heller Sagens Tilendebringelse utilbörligen forhales. Han har derfor, hvis en Part forlanger Udsættelse, for at indgive skriftligt Tilsvar, eller fremskaffe nogen Beviislighed, nöie at pröve, hvorvidt samme virkeligen kan tjene til Sagens Oplysning, og, naar dette klarligen viser sig ei at være Tilfældet, bliver Udsættelse ikke at tilstaae. — 13) De Vidner, som en Part opgiver til Oplysning om sin Sag, blive, hvis han ei kan formaae disse til at möde uvarslede, paa lovlig Maade og under Faldsmaals-Straf at indkalde, og forsaavidt det ikke inden Retten kan blive Parterne meddeelt, naar Vidneföringen vil gaae for sig, blive de med sædvanligt Varsel at kalde til at overvære samme, for derunder at iagttage deres Tarv. Dommeren haver paa det Omhyggeligste at sörge for, at Vidnernes Forklaringer fuldstændigen og tydeligen modtages om Alt, hvad der kan tjene til Sagens Oplysning, samt at al Misforstaaelse forebygges, og at Alt antegnes i Protokollen i tydelige og bestemte Ord. De Spörgsmaale, hvorom nogen af Parterne maatte forlange Vidnerne afhörte, haver Dommeren at fremsætte, forsaavidt Spörgsmaalet forresten er stemmende med Lovene og Sagens Beskaffenhed. Ved Fremsættelsen haver han, hvor det gjöres behov, at tydeliggjöre Spörgsmaalet for Vidnet, og i ethvert Tilfælde, hvor der er Anledning til at formode, at Vidnet misforstaaer et Spörgsmaal, eller at dets Svar ikke tydeligen udtrykker dets Mening, bör han ved yderligere Efterspörgsel og For-

1832.
15. August.

1832. klaring söge at faae slig Mangel afhjulpen. Selve Eed-
15. August. fæstelsen udsættes indtil Vidnets Forklaring fuldstændigen er modtaget og tilført Protokollen, samt oplæst for Vidnet, og dets Erklæring modtaget, om det i Eet og Alt tör vedstaae samme under Eed, eller om det finder Noget at berigtige eller nærmere at bestemme. Det bliver imidlertid, allerede inden Vidnet aflægger sin Forklaring, at lægge det paa Hjerte, at den maa aflægges med en saadan samvittighedsfuld Iagttagelse af Sandheden, at Vidnet kan tröste sig til ved Forklaringens Tilendebringelse at bekræfte samme med Eed, ligesom Dommeren og, hver Gang han finder Anledning til at frygte for, at Vidnet ei haver dette i Erindring, atter bör minde derom. Inden Eden endelig aflægges, bör Dommeren, foruden den lovbefalede Advarsel til Vidnerne, anbringe de Formaninger og Erindringer, som i det enkelte Tilfælde maatte findes tjenlige til at forsikkre sig om Vidnets Sanddruhed. Det fölger ellers af sig selv, at Beedigelsen kan bortfalde, naar Parterne ere enige i at frafalde samme. Alt det Foranförte bliver og at iagttage af den Dommer, for hvem Vidneföring finder Sted til Afbenyttelse under en ved en anden Ret staaende Sag, i hvilken da naturligviis den til saadan Vidneföring fornödne Udsættelse bör gives. — 14) Ligesom §§ 7 og 8 vise, hvorledes der skal forholdes, naar enten Klageren eller den Indklagede ikke möder Sagens förste Tægtedag, saaledes skal og, naar nogen af Parterne udebliver en af de fölgende Tægtedage, Sagen, hvis den af den mödende Part dertil indlades, optages til Dom og paakjendes i den Tilstand, hvori den da befinder sig, og den Udeblevne maa da tilskrive sig selv det Tab, som maatte flyde af, at han ikke har givet fuldstændigere Tilsvar i Sagen. Dog bliver ogsaa i et saadant Tilfælde Bestemmelsen i § 9 anvendelig. Udeblive begge Parter i en alt for Retten staaende Sag, bliver den at hæve, og kan da först efter ny lovlig Indkaldelse atter foretages. — 15) Iövrigt kan en

Part, naar han er forhindret i at give personligt Möde, sende en anden god Mand i sit Sted, hvilken han bör sætte istand til at fremme Sagen paa hans Vegne efter dertil given Fuldmagt, uden at nogen af Overövrigheden meddeelt Authorisation behöves dertil. Men skulde Nogen have et saadant Forfald, at dette heller ikke er ham muligt, saa haver han at anmelde og oplyse saadant Forfald, og Sagen kan da, paa Grund deraf, udsættes; i hvilket Tilfælde altsaa de ellers af Udeblivelse flydende Fölger ei finde Sted. — 16) Dommeren bör strax, efter at Dommen er affattet og tilbörligt tilfört Protokollen, lade den ved Stævnevidnerne forkynde for Sagens Parter. De med saadan Forkyndelse forbundne Udgifter bör ved Sagens Optagelse til Dom betales, tillige med det for selve Optagelsen i Sportel-Reglementet bestemte Gebyr. Dersom Nogen vil frafalde slig Forkyndelse, saaledes at Dommen fra den Tid, den er affattet og Protokollen tilfört, skal ansees som om den var ham forkyndt, saa bortfalde naturligviis med Forkyndelsen ogsaa de deraf flydende Omkostninger. I saadant Tilfælde bör den Tid, som i Dommen er forelagt til dens Opfyldelse, og som i Almindelighed regnes fra den Dag, da den ovenanförte Forkyndelse har fundet Sted, beregnes fra den Dag, da Dommen ifölge hiin Vedtagelse ansees som forkyndt. Paa samme Maade forholdes i Henseende til fatalia appellationis. Iövrigt bör Dommeren med muligste Hurtighed fremme Sagen til Paakjendelse; men skjöndt det forventes, at han i Almindelighed ikke vil benytte sig af den fulde ham i Lovens 1—5—8 givne Frist, bliver dog derved tillige Bestemmelsen i denne Anordnings § 9, cfr. § 14, at iagttage. — 17) De i Forordn. af 3. Juni 1796 §§ 10, 35 og 39 fastsatte Böder blive at anvende i ethvert Tilfælde, hvor en Part eller dennes Fuldmægtig findes utilbörligen at have forhalet Sagen, og bör bemeldte Böder paalægges den Skyldige ved Dom i Hovedsagen, om end Opholdet ei maatte være udviist under denne

1832. 15. August.

1832. selv, men under et Thingsvidne eller en anden Rets-
15. August. forhandling, som staaer i Forbindelse med samme. Lige Mulkt skal og Dommeren være underkastet, hvis han findes at have tilsidesat de ham til Sagens vedbörlige Fremme paalagte Pligter. Overdomstolene bör paaagte, naar saadan Forseelse ved Underretten er begaaet, og da drage Vedkommende til Ansvar; ligesom og Höiesteretsadvocaterne i de Sager, som de mundtligen udföre, have at bemærke, naar uforsvarligt Ophold har fundet Sted. — 18) Da det maa ansees tilstrækkeligt, for at sætte en underordnet Dommer i Stand til at iværksætte, hvad han maatte finde fornödent til Forsvar for sin Dom og Behandling, naar han ved lovlig forkyndt Stævning er bleven tilbörligen underrettet om, at Sagen er indstævnet til höiere Ret, saa skal det for Fremtiden ikke være nödvendigt, at Contra- eller Continuations-Appel-Stævninger forkyndes for den underordnede Dommer, med mindre Vedkommende, ifölge samme, vil söge ham tilpligtet at betale Omkostninger eller Andet, som ikke uden sær Paastand kan paalægges ham. Iövrigt fölger det af sig selv, at Danske Lovs 1—4—21, der er eenslydende med Norske Lovs 1—4—20, er anvendelig paa slige Stævningers Forkyndelse for Modparten. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 15. August 1832.

Tilskipun, viðvíkjandi rèttargángsmátanum við undirrèttina á Íslandi, í öðrum málum en þeim, sem viðvíkja illvirkja- og opinberum pólití-sökum.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. gjörum vitanlegt, að þar þau fyrir Vort ríki útgefnu almennilegu lög um rèttarins tilhlýðilegu og fljótu framkvæmd í borgaralegum rèttargángsmálum ekki, í einu og sèrhverju, eru öldúngis passandi fyrir undirrèttina á Voru landi Íslandi, hvar þíng í hverri víku, eður jafnvel hverjum mánuði, hvorki

haldast, nè geta, án allt of stórra þýngsla fyrir landið, tilskipuð orðið, og hvar ei heldur reglulegir talsmenn skikkaðir eru, svo höfum Vèr ályktað, að fyrirskrifa sèrlegan, á laganna almennu grundvallar-reglum bygðan, en eptir Íslands landslags ásigkomulagi lagaðan rèttargángsmáta, er brúkast skuli við nefnda rètti, svovel í eiginlega borgaralegum málum, viðvíkjandi skuldum, eignum og þvílíku, sem og í þeim málum er viðvíkja áreitíngum með orðum eður verki, en þó stofnast eiga án yfirvaldsins skipunar, einnig í pólitísökum af viðlíkri art, og yfirhöfuð í öllum þeim rèttargángsmálum, sem ekki höfðast vegna rèttvísinnar eður hins opinbera pólitís. — Vor boð í þessu tilliti hljóða þannig: 1832. 15. August.

1) Þegar nokkur þykist hafa orðsök til að höfða mál mót öðrum manni, á hann að framkoma með stutta, munnlega eða skriflega skýrslu, um sakarinnar ásigkomulag, fyrir þann dómara, til hvers umdæmis hans mótpartur heyrir, eður hverjum það annars, eptir lögum og tilskipunum, við kemur að meðhöndla og uppádæma sökina. — 2) Þessi skýrsla á, ef hann vill að málið fyrirtakist á því árlega manntals-þíngi, almennilega að ske, áður en sýslumaðurinn hefir ákvarðað þíngdagana fyrir sèrhverja þíngsókn í sýslunni, og útsent þíngboðið í því tilliti. Ef hinn ákærði kemur seinna, á sýslumaðurinn, eptir kríngumstæðunum, að ákvarða, hvort sökin samt eigi að fyrirtakast á því nefnda þíngi, hverju þó ei má neita, ef það skeð getur án þess að aflaga þá reglu, sem fastsett er fyrir þínghaldið á öðrum stöðum. Ef klagarinn vill að málið fyrirtakist á öðrum tíma en þeirri reglulegu þíngtíð, á dómarinn að ákvarða vissan tektadag, og hegða því þannig, að klagarinn geti framfylgt sínu máli svo fljótt sem kríngumstæðurnar leyfa, þó sjálfsagt með þeim hætti, að hentugleiki gefist til að stefna hinum ákærða mótparti með löglegum fresti. Sömuleiðis eptirlætst það dómaranum, ef honum virðist hið siðvanalega þínghús miður hentugt vera, að ákvarða annan haganlegan stað til málsins meðhöndlúnar, þó

1832. 15. August. ei utan þeirrar þíngsóknar, í hverri hið rètta varnarþíng er. — 3) Áður en málsins fyrirtekt þannig er ákveðin, á klagarinn þó, ef það ei er af þeirri art, sem er undanskilin frá meðhöndlan sættanefndanna, að sanna, að því sè þarfrá til rèttargángs vísað. Annars skal það og, í þeim sökum, hvarí sáttatilraun, eptir gildandi lögum, á að fyrirtakast af dómaranum, vera klagaranum leyft, þar um að halda sèr til sættanefndarinnar, sem þá skal vera skyldug til að meðhöndla sökina á allan hátt eptir þeim siðvanalegu fyrir sáttanefndir gildandi reglum, eins og hinn ákærði sömuleiðis skal vera skyldugur til að mæta, að viðlögðum þeim afleiðíngum, sem útivist frá sættanefndinni annars með sèr færir. — 4) Þar býjarþíngið í Reykjavík á að haldast á vissum degi í hverri viku, að svo miklu leyti nokkuð þíngsmál þar fyrifellur, svo þarf sá, er á slíkum degi vill höfða nokkra sök fyrir tèðum rètti, einúngis að gæta þess, að hann í tíma tilkynni það dómaranum, ef hann ei hefir vitund um, að eitthvert annað sèrlegt málefni þar samt sem áður eigi að fyrirtakast. — 5) Ef klagarinn óskar þess, á dómarinn að útgefa fyrikall, innihaldandi partanna nöfn og málsins eiginlega efni, ásamt tíma og stað, á hverjum sökin á að fyritakast, og þeim fresti, með hverjum fyrikallið á að birtast, hver frestur á að ákvarðast eptir þeim híngaðtil gildandi reglum. Þótt þannig sjálfur dómarinn samseti fyrikallið, á þó engin stærri borgun að gjaldast honum þar fyrir en sú, sem aukatekju-reglugjörðin af 10. Septembr. í 1. og 9. §§ hefir veitt honum, fyrir undirskript og innsiglun þeirrar stefnu, sem samin er af saksóknaranum sjálfum. Í útskýríngu málsins efnis eiga að brúkast hin styztu og almennilegustu orðatiltæki, hvarmeð því lýst verður. Þannig á, ef það viðvíkur skuldakröfu, hennar upphæð að ákveðast, og sè hún grundvölluð á útgefnu skuldabrèfi, á það líka að nefnast, en annars umgetist skuldarinnar orsök með slíkum almennilegum orðstiltækjum, sem: „eptir reikníngi", „fyrir meðteknar vörur", „fyrir unnið erfiði", eður

þvílíkum. Fyrikallið afhendist klagaranum, með ávísun um að láta það lögleg birta fyrir þeim ákærða. Annars má klagarinn sjálfur útgefa fyrikallsseðilinn, ef hann vill það heldur, eins og það sömuleiðis, ef mótparturinn mætir á tilteknum tíma og er viljugur til að svara til sakarinnar, má standa á sama, hvort hið annars nauðsynlega fyrikall sè skeð, eður ekki. — 6) Ef sýslumanninum ei virðist sökinni að vera tilhlýðilega vísað til rèttargángs frá sáttanefndinni, eður hann, af annari orsök, ei álítur sig hafa myndugleika til að ákvarða málsins fyritekt, eptir klagarans beiðni, þá á hann að meðdeila klagaranum, ef þessi þess óskar, reglulega og skriflega tilkynníng þarum, frá hverri þó annars, sem frávísunardómi, má appellera til landsyfirrèttarins. Fyrir slíka, skriflega útgefna, frávísun, gjaldist betalíngur eptir aukatekjureglugjörðarinnar af 10. Septembr. 1830 § 3. — 7) Ef sá, sem hefir látið kalla annan mann fyrir rèttinn, ei mætir eður lætur mæta á þeirri í fyrikallinu ákveðnu tíð, hlýtur sökinni að frávísast, og hann verður þá skyldugur til að gefa þeim ákærða eður ákærðu, sem mæta, og þarum gjöra uppástand, sanngjarnlegan kost og tæríng, eptir dómarans ákvörðun. Sömuleiðis á hann, ef sèrlegt þíng vegna tèðrar sakar var ákveðið, að gjalda dómaranum þær tilskipuðu aukatekjur, eins og málið af honum algjörlega hefði fyritekið verið. Ef annars klagarinn, eptir að málsins fyritekt var ákveðin, aptur skilar því af dómaranum útgefna fyrikalli, án þess að það hafi auglýst verið, eður hann sannar fyrir dómaranum að málið sè útkljáð með sáttargjörð við þann ákærða eður þá ákærðu, ellegar að þessum, á þann fyrir stefnubirtíngar tilskipaða hátt, sè til kynna gefið að hann sleppi málssókninni, án þess nokkur þannig hafi þurft að mæta forgefins, svo burtfellur allt áður umgetið útsvar. — 8) Ef klagarinn mætir, en þarámót sá ákærði ekki, svo á, nær þessi álízt bevísanlega að hafa tilhlýðilega fyrikallaður verið, sökin að uppádæmast eptir þeirri skýrslu, sem klagarinn gjört hefir um hennar kríngumstæður, og

1832. 15. August.

1832. 15. August. þeim skilríkjum, sem af hans hálfu framlögð verða; og sá innstefndi hlýtur þá að kenna sjálfum sèr þarum, að hann ekki hafi fengið að framfæra þær varnir, sem hann kynni þykjast mót saksókninni að hafa. Samt er það sjálfsagt, að sá ákærði ei má dæmast fyrir annað en það, sem er klögunarinnar og þess eptir henni útgefna fyrikalls efni, og að dómarinn, þótt sá ákærði ei hafi til saksóknarinnar svarað, á að ónýta hana, að svo miklu leyti hún, engu að síður, sýnir sig ógrundvallaða að vera. — 9) Ef samt hinn ákærði, eptir að málið, vegna hans útivistar, er upptekið til dóms, sem í þessu tilfelli ei má afsegjast á næstu 14 dögum þareptir, áður en þessi frestur er úthlaupinn, kann að vilja dómarans með beiðni um, að það á ný megi fyritakast, svo á þetta að eptirlátast, og þíngdagur til þessarar nýju fyritektar að ákveðast, svo og mótparturinn þartil að innkallast, hvarvið ákvarðanirnar í þessarar fyriskipanar § 5, að svo miklu leyti þær þartil heimfærast mega, hljóta til aðgæzlu að koma, þó svo að hinn ákærði, til að útverka þannig málsins nýju fyritekt, gjaldi, fyrir utan það sem sjálft fyrikallið kostar, eins mikið og það sem klagarinn, eptir aukatekju-reglugjörðinni, hefir hlotið að borga við höfðun málsins meðferðar fyrir rèttinum. Þegar sökin þannig að nýju verður fyritekin, má hinn ákærði framfæra allt, sem hann kann að vilja athuga eður upplýsa sèr í hag, með sömu verkun, sem ef það hefði verið framfært eptir því fyrikalli, sem honum í fyrstu hafði birt verið. — 10) Þegar partarnir mæta, á dómarinn þannig að stýra þeirra innbyrðis viðskiptum, að málið tilhlýðilega upplýsist, og sèrhver þeirra styrkist til að ná sínum rètti. Sèrílagi á hann að leiðbeina málspörtunum, svovel til að gefa vissar, skilmerkilegar og sannorðar skýrslur um þær kríngumstæður, undir hverjum saksóknarinnar gildi er komið, sem og til að útvega þær bevísíngar, sem í neitunar tilfelli eru nauðsynlegar. Þó er það sjálfsagt, að þegar einhver málspartanna ei finnur

sig við þurfa dómarans vegleiðslu, og vill, án hennar, 1832.
sjálfur skriflega eður til þíngbókarinnar framfæra það, 15. August.
er hann álítur til síns hagnaðar nauðsýnlegt vera, svo á dómarinn ekki að neyða hann til að þiggja sína liðveizlu. Þíngbókin á, áður en henni er lokið, að undirskrifast af dómaranum og þíngvottunum, svo og af pörtunum, og þeim, sem annars hafa við málsfærsluna mætt, eptir að það innfærða hefir verið skýrt upplesið, eins og líka þeir, sem eins og ákveðið er, eiga að undirskrifa, hljóta að hafa aðgáng til að lesa sjálfir það sem innfært er, og til að viðbæta sínum athugasemdum, fyrr en undirskriptirnar meðdeilast. Að svo miklu leyti einhver ei getur skrifað, á einn af þíngvottunum hans vegna að skrifa hans nafn, en hann sjálfur halda um pennann. Vili einhver ei undirskrifa, á þess getið að verða, og líka þeirra orsaka er hann þykist hafa þartil, ef hann gefur þær til kynna. — 11) Þar málanna meðferð yfir höfuð á að vera svo einföld og stutt, sem mögulegt er, svo má ekkert ónauðsynlegt uppihald líðast. Þegar klagarinn ekki, strax við hins eiginlega rèttargángs byrjun, fram leggur neitt skriflegt innlegg, og heldur ekki önnur skjöl en þau, sem áður voru fram komin við sáttatilraunina, skal sá ákærði, ef engin sèrleg ástæða kynni krefja nokkurrar undantekníngar frá þessari almennilegu reglu, vera skyldugur til strax að auglýsa sitt álit um kröfunnar rèttvísi, en dómarinn á að leitast við að koma því til leiðar, að málinu annaðhvort verði lokið þann sama þíngdag, eður og þó, að þau nauðsynlegu skilríki verði framfærð við þess næstu fyritekt. — 12) Dómarinn á einn veg að gæta þess, að engum málspartanna, með ofbráðri upptekníngu sakarinnar til dóms, meinist hentugleikar til að útvega þær upplýsíngar, sem honum kynnu í þarfir að koma, en á annan veg þess, að málslokunum ei heldur sláist ótilhlýðilega á frest. Hann á þess vegna, ef einn partanna óskar nokkurrar uppsetníngar til að gefa skriflegt tilsvar eður

1832. 15. August. útvega nokkur skilríki, nákvæmlega að prófa, hvort hún verulega megi þèna sökinni til upplýsíngar, og ef þetta ljóslega sèst ei að vera tilfellið, á engin uppsetníng að eptirlátast. — 13) þau vitni, til hverra einhver partanna skýrskotar, sínu máli til upplýsíngar, eiga, ef hann ei getur fengið þau til að mæta án fyrikalls, á löglegan hátt og undir fallsmáls straff að innkallast, og, að svo miklu leyti málspörtunum ekki innan rèttarins verður það tilkynnt, nær vitnaleiðslan ske muni, eiga þeir með siðvanalegum stefnufresti að kallast til að hlýða á hana, til þarvið að gæta þess er þarfir krefja. Dómarinn á með mestu umhyggju að bera umsorgun fyrir því, að vitnin gefi nákvæmar og skilmerkilegar skýrslur um allt, sem þènað getur sökinni til upplýsíngar, svo og fyrir því, að enginn misskilníngur verði, en allt innfærist í þíngbókina með skilmerkilegum og skýrum orðum. þær spurníngar, eptir hverjum nokkur partanna kynni æskja að vitnin verði yfirheyrð, á dómarinn að framsetja, að svo miklu leyti þær annars eru lögum og málavöxtum samkvæmar. Við framfærslu sèrhverrar spurníngar á hann, nær þess þörf gjörist, að útskýra hana enn fremur fyrir vitninu; einnig á hann í sèrhverju tilfelli, hvar nokkur grunsemd vekst þarum, að vitnið misskili einhverja spurníng, eður þess svar ei ljóslega tilkynni þess meiníng, með nákvæmri eptirgrennslun og útskýríngu að leitast við að bæta slíka bresti. Sjálf eiðsafleggíngin á ekki að ske fyrr en vitnisins skýrsla er fullkomlega meðtekin, innfærð í þíngbókina, upplesin fyrir vitninu, og vitnið loks hefir lýst því yfir, hvort það, í einu og sèrhverju, þori að standa við sína skýrslu, undir eið, eður hvort það finnur nokkuð þar í, er leiðrèttíngar eður nákvæmari ákvörðunar við þurfi. Annars á vitninu, áður en það framflytur sinn vitnisburð, að leggjast það á hjarta, að hann eigi að afleggjast með svo nákvæmri aðgæzlu sannleikans, eptir beztu samvizku, að vitnið treystist til, nær þess skýrslu er lokið, að staðfesta hana með eiði, eins og dómarinn líka, í

hvert sinn sem honum gefst nokkur grunur um að vitnið ei festi þetta í minni, aptur á að ítreka tèða áminníng. Áður en eiðurinn endilega er aflagður, á dómarinn, fyrir utan þá lögskipuðu viðvörun til vitnanna, að ámálga þær hugvekjur og áminníngar, sem í því einstaka tilfelli mættu virðast þènanlegar til að ná vissu um sannsögli vitnisins. Annars er það sjálfsagt, að eiðsaflegg-íngin ei þarf að ske, þegar partarnir koma sèr saman um að fráfalla henni. Allt hið áðurskrifaða á og að aðgætast af þeim dómara, fyrir hverjum nokkur vitnaleiðsla skeður, er notast á í einni af öðrum rètti meðhöndlaðri sök, í hverri þá náttúrlega sú til slíkrar vitnaleiðslu nauðsynlega uppsetníng á að eptirlátast. — 14) Eins og §§ 7 og 8 sýna, hvernig breyta skuli, þegar annaðhvort klagarinn eður sá ákærði ekki mætir sakarinnar fyrsta tektadag, svo skal einnig, þegar nokkur af pörtunum lætur sig vanta einn af þeim fylgjandi tektadögum, málið, ef sá mætandi partur þèss æskir, til dóms upptakast og uppádæmast, í því ástandi, hvarí það þá er, og sá fráhorfni hlýtur þá að kenna sjálfum sèr um það tjón, er fljóta kynni þaraf, að hann ekki hefir gefið fullkomnara tilsvar í sökinni. Þó má ennfremur, í slíku tilfelli, ákvörðunin í § 9 heimfærast hèrtil. Ef báðir partar láta sig vanta í einni þegar fyrir rèttinum meðhöndlaðri sök, á hún að burtfalla, og má ei aptur fyritakast fyrr en eptir nýju löglegu fyrikalli. — 15) Annars má einn partur, þegar hann hindrast frá að mæta persónulega, senda einn annan góðan mann í sinn stað, hvern hann á að setja í stand til að fremja sökina, sín vegna, eptir þartil gefinni fullmakt, án þess að neitt af háyfirvaldinu meðdeilt skikkunarbrèf útheimtist þartil. En ef nokkur kynni hafa slíkt forfall, að ei heldur þetta sè honum mögulegt, þá á hann að tilkynna og upplýsa tèð forfall, og sökin á þá, þess vegna, að uppsetjast, í hverju tilfelli útivistar annars nauðsynlegu afleiðíngar þannig burtfalla. — 16) Dómarinn á, strax eptir að dómurinn er saminn og innfærður í þíngbókina, að láta hann,

1832. 15. August.

1832. 15. August.

af stefnu-vottum, birta fyrir málspörtunum. það útgjald, er flýtur af slíkri birtíngu, á við málsins upptekníngu til dóms að borgast, ásamt þeim fyrir slíka upptekníng í aukatekju-reglugjörðinni ákveðna betalíngi. Ef nokkur vill fráfalla slíkri birtíngu þannig, að dómurinn frá þeirri tíð, þá hann er saminn og innfærður í þíngbókina, skuli álítast eins og hann væri honum birtur, svo burtfellur einnig náttúrlega, með birtíngunni, allur þaraf fljótandi kostnaður. Í slíku tilfelli á sú tíð, sem í dómnum er ákveðin til hans uppfyllíngar, og sem almennilega reiknast frá þeim degi, þá fyrrtèð birtíng var gjörð, að reiknast frá þeim degi, þá dómurinn, eptir tèðu samþykki, álízt birtur að vera. Á sama hátt breytist einnig í tilliti til þess, sem áhrærir fatalia appellationis. Annars á dómarinn, með mögulegasta flýti, að fremja sökina til uppádæmíngar; en þótt það væntist, að hann sem optast ekki vili nota sèr af öllum þeim honum í laganna 1—5—8 gefna fresti, á samt þarvið undireins ákvörðunin í þessarar tilskipanar § 9 (samanborinn við § 14) að aðgætast. — 17) þær í tilskipunarinnar af 3. Juni 1796 §§ 10, 35 og 39 tilteknu bætur eiga að heimfærast í sèrhverju tilfelli, hvar einn partur eður hans umboðsmaður finnst að hafa orsakað ótilhlýðilegan drátt málsins, og eiga nefndar bætur að uppáleggjast þeim seka með dómi í aðalsökinni, þótt drátturinn ekki eiginlega skeð hafi við sjálfa hana, heldur við þíngsvitni eður annað rèttargángsverk sem henni er viðvíkjandi. Sömu sekt skal dómarinn einnig vera undirorpinn, ef hann finnst að hafa hjá sèr leidt þær honum til málsins tilhlýðilega frama uppálögðu skyldur. Yfirdómstólarnir eiga að gæta þess, nær slíkar yfirsjónir hafa skeð við undirrèttina, og þá draga hlutaðeigendur til sekta; eins og líka talsmenn fyrir hæsta rètti, í þeim málum, er þeir munnlega flytja, eiga að geta þess, nær slíkt óafsakanlegt uppihald skeð hefir. — 18) þar það má álítast nægilegt, til að setja hvern undirgefinn dómara í stand til að framkvæma

allt það, sem hann kynni að finna nauðsynlegt til forsvars fyrir sínum dómi og málsmeðferð, að hann með löglega birtri stefnu hefir fengið tilhlýðilega tilkynníng um að sökinni sè innstefnt til æðri rèttar, svo skal það eptirleiðis ekki vera nauðsynlegt, að kontra- eður framhalds-appells stefnur birtist þeim undirgefna dómara, nema hlutaðeigendur, eptir þeim, ætlist til að hann skyldaður verði til að borga málskostnað eður annað, sem ekki án sèrlegs uppástands getur honum uppálagt orðið. Annars er það sjálfsagt, að Dönsku-laga 1—4—21, sem er samhljóða Norsku-laga 1—4—20, er heimfæranlegur til slíkra stefnubirtínga fyrir mótpartinum. — Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. Gefið á Voru konúnglega sloti Friðriksbergi þann 15. August 1832. 1832. 15. August.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Forsög med Hvalfangst i Island.** Khavn den 1. Septembr. 1832. — 1. Septbr.
Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 766.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 31. Januar d. A. underrettet Kammeret om, at de intenderede Forsög paa Hvalfangst ved Isefjords Dyb, til hvilken Indretning Hans. Majt., efter Andragende af Kjöbmand F. Svendsen paa Önundefjord, har ved allerh. Resolution af 28. Marts 1829 skjænket 1600 Rbd. Sedler, ikke ere foretagne siden Aaret 1830, i hvilket Aar de aldeles mislykkedes, og at De anseer det for afgjort, at der ligeledes ikke i indeværende Aar vil blive foretaget Noget i saa Henseende. Tillige indsender Hr. Amtm. en Skrivelse fra bemeldte Kjöbmand Svendsen, hvorefter han önsker sig befriet for fremtidig Deeltagelse i denne Indretnings Bestyrelse, samt derhos anholder om, at hans Tilgodehavende efter sidste Regnskab maatte bevirkes ham udbetalt af den kgl. Kasse. I Anledning

1832. 1. Septbr. heraf har Hr. Amtm. yttret, at De holder Dem forvisset om, at Private der paa Stedet aldeles ikke kan være at formaae til at entreprenere paa en saa kostbar, men derhos i Udfaldet saa uvis Indretning, ligesom De heller ikke fordrister Dem til at anbefale, at den kgl. Kasse skulde bidrage mere dertil end allerede skeet er. — Med Hensyn hertil anseer De derfor det tilraadeligst, at de til Indretningen, tildeels ved ovennævnte Hans Majts Gave, anskaffede Hvalfanger-Slupper, med Alt dertil hörende, bortsælges ved offentlig Auction, og andrager De derhos paa, at Kjöbmand Svendsen af Auctions-Belöbet maa udbetales hans Tilgodehavende efter sidste Regnskab, som udgjör 595 Rbd. 76 Sk. Repr., samt at det muligen derefter Tiloversblivende maa skjenkes til Vester-Amtets oeconomiske Fond.

At denne Sag, til hvis Fremme et Bidrag af det Offentlige saa ivrigen blev ansögt af Kjöbmand Svendsen, hvilken Mand Hr. Amtm. saavel ved denne som flere Leiligheder fortrinligen har anbefalet, nu skal aldeles frafaldes, efter at der blot er gjort et eneste mislykket Forsög, kan ingenlunde være Kammerèt behageligt at erfare. Vi skulle derfor, forinden en saadan Bestemmelse tages, tjenstligen anmode Dem om at foranledige nöie undersögt, hvorvidt Hindringerne for Sagens Fremme kunne antages at blive hævede, og om et yderligere Tilskud fra det Offentlige, naar et saadant kunde bevirkes, vilde sætte Vedkommende istand til at opnaae et heldigt Resultat. Skulde Hr. Amtm. derefter vedblive den Formening, at Foretagendet bör ophöre, haves fra Kammerets Side ikke Noget imod, at Realisation finder Sted, og De ville i saa Fald snarest muligen foranstalte Slupperne og Inventariet bortsolgt ved offentlig Auction. Saasnart Kammeret derefter underrettes om, hvortil Auctionsbelöbet er udbragt, vil nærmere Bestemmelse for sammes Anvendelse kunne ventes. — Rentekammeret den 1. Septembr. 1832.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Erhvervelse af Jorden Lambeyri ved Eskefjord til Kjöbstadgrund.** Khavn den 1. Septbr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 769. 1832. 1. Septbr.

Betræffende det intenderede Kjöb af Jorden Lamböre til Kjöbstedsgrund, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 29. Decbr. f. A. andraget for Kammeret, at det formentligen ikke er fornödent, til dette Brug at kjöbe hele Jorden Lamböre, men ikkuns den Steengrund ved Stranden, hvorpaa de nuværende Etablissementer staae, og som har en saadan Udstrækning, at derpaa vil kunne anlægges og opföres 8 à 10 saadanne Etablissementer, som de tvende, hvoraf Kjöbstaden nu bestaaer. — De formener derhos, at Eieren af Jorden Lamböre maa, efter Analogien af de for Danmark og Norge ergangne Anordninger, kunne tilpligtes efter Taxation at afstaae denne steenrige Grund, som ikke er ham til nogen Nytte, uden for saa vidt han for Tiden trækker Grundleie af det derpaa staaende Handels-Etablissement, og indstiller derfor, at bemeldte Grund maatte paa lovlig Maade blive opmaalt og udlagt til Kjöbstedgrund, samt derefter taxeret, og Taxationssummen udbetalt til Eieren, Handelshuset Örum & Wulff. Tillige bemærker Hr. Amtm., med Hensyn til den for Beboernes Creaturer nödvendige Græsning og Foder, at Handelshuset fremdeles vil kunne overlade dets Faktorer Brugen af en Deel af Gaarden Lambores egentlige Jorder, ligesom det Isfjordske Etablissement bestandig vil kunne erholde den fornödne Græsning og Hö paa den tilgrændsende Gaard Eskefjord, og at det iövrigt ikke er sandsynligt, at flere end disse Etablissementer nogensinde ville vorde anlagte i bemeldte Kjöbstad.

Da Kammeret, efter Omstændighederne, ikke kan Andet end bifalde ovennævnte Deres Forslag, maae vi tjenstligen anmode Dem om at foranstalte en til be-

1832. meldte Kjöbsted passende Grund opmaalt og paa lovlig
1. Septbr. Maade taxeret, samt derefter med Deres behagelige Betænkning at tilstille os en Udskrift af Forretningen til Sagens nærmere Foretagelse, saavel som et Afrids af Jorden Lamböre, eller i det mindste den udmaalte Kjöbstedgrund med derpaa værende Etablissementer. — Rentekammeret den 1. Septembr. 1832.

1. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Underviisning for Skolens Disciple i Vaccinering.** Khavn den 1. Septembr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 777.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 1. Oktbr. f. A. andraget for Kammeret, at De, efter Landphysikus Thorsteinsons Begjæring om, at blive anviist 5 Rbd. r. S. for hafte Udgifter ved de af ham i Aarene 1830 og 1831 foretagne Reiser til Bessastads Skole, for der at undervise Dimittenderne i Vaccinationen, har, i Hensyn til at alle Omkostninger til Underviisningen ordentligviis udredes af Skolens Fond, beordret Landfogden til at udbetale denne Sum af Skolens i Islands Jordebogskasse indestaaende Midler, hvilken Foranstaltning De derhos har indstillet til Kammerets Approbation.

Efter at have desangaaende correspondereet med Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, skulle vi tjenstligen melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Cancellieraad og Landfoged Ulstrup, at ovennævnte Udgift for 1830 og 31 kan for denne Gang udredes af fornævnte Midler. Hvad derimod angaaer lignende Udgifter for de fölgende Aar, formener saavel bemeldte Direction som det Danske Cancellie, med hvilket Collegium Directionen om denne Sag har brevvexlet, at Bestemmelserne i Reskriptet af 10. Marts 1830 ogsaa bör anvendes paa de med Landphysici Reise til Bessastad Skole forbundne Omkostninger, efterdi den Underviisning, som skal gives Dimittenderne i at vaccinere, ikke egentlig vedkommer Skolen,

men har Vaccinationens Fremme paa Island i Almindelighed til Formaal. — Hvilket vi ikke skulde undlade ligeledes at communicere Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning, med tjenstlig Anmodning om, i Overeensstemmelse hermed, at föie den fornödne Foranstaltning i Fremtiden. — Rentekammeret den 1. Septembr. 1832. 1832. 1. Septbr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Bjarnanes Kirkes Ret til Jorden Thorisdal.** Khavn den 1. Septembr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 768. 1. Septbr.

Hr. Stiftamtmand Krieger og Deres Höiærværdighed Hr. Biskop Johnsen har i behagelig Skrivelse af 15. Februar d. A. meddeelt Kammeret Deres Formening, om Halve-Jorden Thorisdal maa henföres til de Skalholts Bispestol forhen tilhörende saakaldte Bjarnenæs Ombudsjorder, eller til Bjarnenæs Kirkes Eiendom, hvormed Præsterne i Kaldet have været beneficerede.

Efter at have desangaaende corresponderet med det Danske Cancellie, skulle vi ikke undlade herved tjenstligen at melde, at man tiltræder den af Hr. Stiftamtmanden og Hr. Biskoppen yttrede Formening, om at bemeldte Jord maa henföres til Bjarnenæs Kirkejord, og som saadan, ligesom hidtil, forblive Sognepræsten til bemeldte Kirke beneficeret. — Rentekammeret den 1. Septembr. 1832.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Forslag om at Sysselmænd i Island skulle bære Politiemester-Uniform.** Khavn den 1. Septbr. 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 2933. 1. Septbr.

Hr. Amtmand har, ved hertil at indberette, at De, efter den af Sysselmand i Snæfjeldsnæs Syssel Chr. Magnusen derom gjorte Begjæring, har tilladt ham at anlægge og bære den for Politiemesterne her i Landet

1832. reglementerede Uniform, i behagelig Skrivelse af 25.
1. Septbr. Decbr. f. A. henstillet til dette Collegium, hvorledes der, saafremt lignende Andragender maatte indkomme til Amtet, bliver at forholde.

I denne Anledning skulde Cancelliet tjenstl. tilmelde Dem til behagelig Efterretning, at de Begjæringer, der af de andre Sysselmænd paa Island muligen maatte indgives om en lignende Tilladelse, ville være at indsende, ledsagede med Hr. Amtm.' Betænkning, til dette Collegii Afgjörelse. — Det kongl. Danske Cancellie den 1. Septembr. 1832.

5. Septbr. **Forordning** om **Skudsmaalsbögers Indförelse for Tjenestetyender.** Frederiksberg den 5. Septbr. 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Decbr. 1832 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, samt paa Vestmannöerne og i Bardastrands Syssel 1833, men ikke udvidet til Island eller udgivet paa Islandsk efter den i Forordn. 21. Decembr. 1831 bestemte Regel. — Canc. 2. Dep. Reg. XXXIII, 264b—268 (1832, Nr. 603). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 633-651, 657-663 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 95-100; Schou XX, S. 433—438.

8. Septbr. **Bekjendtgjörelse** fra den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **nærmere Bestemmelser med Hensyn til Examen artium ved Universitetet.** Khavn den 8. Septembr. 1832. — Den kgl. Resolution, hvorpaa denne Bekjendtgjörelse er bygget, i Univ. Direct. Forest. Prot. for 1832, Nr. 1416. Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1832, S. 617—627 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1832, S. 100—102; Schou XX, 438—440.

Bekjendtgjörelse, angaaende nærmere Bestemmelser i Henseende til Examen artium ved Kjöbenhavns Universitet.

Ved allerh. Resolution af 31. f. M. har det behaget Hans Majt. Kongen allern. at approbere fölgende nær-

mere Bestemmelser i Henseende til Examen artium ved Kjöbenhavns Universitet: 1832. 8. Septbr.

1) De skriftlige Udarbeidelser til Examen artium ved Kjöbenhavns Universitet skulle herefter indskrænkes til fölgende: a) En latinsk Stilpröve, til hvilken det tillades Examinanden at medbringe og afbenytte en for samtlige Examinander forud bestemt dansk-latinsk Ordbog; — b) en dansk Oversættelse af et Stykke i et eller andet latinsk Værk, som ikke forud har været Gjenstand for Skoleunderviisningen, og hvori ikke forekomme usædvanlige Udtryk og Talemaader, indviklede Constructioner, fjerne Hentydninger, eller Andet, som gjör det vanskeligt at fatte Meningen. Til denne Oversættelse maa ingen Ordbog benyttes; — c) Besvarelse af en Opgave i den christelige Religionslære; — d) Besvarelse af en Opgave i enten den ældre eller den nyere Verdenshistorie. Og blive begge sidstnævnte Udarbeidelser (c og d) derefter at bedömme med Hensyn til Sproget og Stilen paa den ved allerh. Resolution af 7. August 1818 foreskrevne Maade, hvornæst de afgives til Examinatorerne i Religion og Historie, for at disse kunne tage passende Hensyn paa samme ved Bestemmelsen af den Charakteer, som efter den mundtlige Pröve i Religionslære og Historie bliver at tildele Examinanden. — 2) Dersom en Examinand gjör sig skyldig i ulovligt Forhold, ved, under den skriftlige Pröve, enten at benytte sig af en Andens Hjælp, eller ved at give Hjælp til Andre, eller ved at benytte andre utilladte Hjælpemidler, eller ved at vise Ulydighed mod Opsynsmændene, da bliver han, saaledes som ved Forordn. af 22. Marts 1805 § 14 er foreskrevet, at afvise fra Examen for den Gang. Dog bemyndiges Directionen for Universitetet og de lærde Skoler til, i Tilfælde at indtræffende særdeles Omstændigheder maatte, med Hensyn til den begangne Forseelses Beskaffenhed og Grad, give Anledning til en Undtagelse fra foranförte Bestemmelse, da at tilstede den Vedkommende, efter derom indkom-

1832. 8. Septbr. men Begjæring, at underkaste sig en ny Pröve i alle de for Examen artium nu anordnede skriftlige Udarbeidelser, ved hvilken bliver at forholde i alle Maader efter de ellers i saa Henseende foreskrevne Regler. Men dersom Nogen, efter at være, formedelst misligt Forhold, afviist fra een skriftlig Pröve, gjör sig skyldig i en lignende Overtrædelse under en ny Pröve, da bliver Adgang til Examen artium ikke at tilstede ham förend til den Tid i det næste Aar, da den sædvanlige Examen artium holdes. — 3) Den extraordinaire Examen artium for dem, som ved Sygdom beviisligen have været forhindrede fra at indstille sig til Examen i rette Tid, samt for de Islændere, der ankomme her til Staden saa sildigt, at de ikke kunne underkaste sig Examen artium paa den sædvanlige Tid, skal holdes mellem den 17. og 22. December. — 4) Foranstaaende Bestemmelser skulle træde i Kraft ved den Examen artium, som holdes i dette Efteraar.

Hvilket herved bekjendtgjöres til samtlige Vedkommendes Efterretning. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 8. Septbr. 1832.

10. Septbr. **Cancellie-Plakat** for Danmark, ang. **nærmere Bestemmelser i de almindelige Cartel-Conventioner.** Khavn den 10. Septembr. 1832. — Denne „Cancellie-Plakat for Danmark, indeholdende Forklaringer og nærmere Bestemmelser i den under 10. Februarii 1831 [1] mellem samtlige tydske Forbundsstater afsluttede almindelige Cartel-Convention om Udlevering af Deserteurer og undvigte Værnepligtige", er publiceret ved den islandske Landsoverret den 3. Decbr. 1832, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833; ligeledes anföres den som publiceret paa Vestmannöerne (1834), samt i Hunavatns Syssel og Mula Sysselerne (1833), men ikke i de övrige Jurisdictioner. — Canc. 2. Dep. Registr. XXXIII, 271-272 (1832, Nr. 612). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1832, S. 601—603. Qvart-Forr. for 1832, S. 104—106; Schou XX, 440—442.

[1]) *see* Canc. Plak. for Danmark 12. April 1831.

Kongelig Resolution ang. **det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek og Bogtrykkerie,** m. v. Khavn den 19. Septembr. 1832[1]. — 1832. 19. Septbr.

Efter at Undersögelsen af det islandske Landoplysnings-Selskabs og det samme tilhörende Bogtrykkeries Status ved kgl. Resol. 28. Septbr. 1831[2] var overdraget Stiftsövrigheden i Island, var der nu fra denne indkommen en Beretning om Udfaldet af de Forhandlinger, der i Overeensstemmelse med denne allerh. Resolution ere indledede med Cfr. Stephensen. — Forelöbigen bemærke de, at de efter nöieste Overveielse have anseet det for deres Pligt, at gaae frem med al mulig Moderation, og heller ved ethvert Skridt, hvor der maatte opstaae Tvivl, foretrække den mildeste Anskuelse og derefter henstille Sagen til nærmere Afgjörelse, end ved en modsat Fremgangsmaade staae Fare for at handle mod Kongens ved ovennævnte Resolution tilkjendegivne allerhöieste Villie. De have fremdeles været enige om at foreslaae Cfr. Stephensen, med Hensyn til Opgjörelsen, saadanne Vilkaar, som de skjönnede at være overeensstemmende med Billighed, men paa den anden Side ikke at renoncere paa hvad de formente at Stiftelsen uimodsigelig kunde gjöre Fordring paa. — Endvidere ere de gaaede ud fra det Önske, om muligt at undvære det allern. tilsagte Tilskud af 1000 Rbdlr., idet de deels have antaget, at Bogtrykkeriet kunde bestaae ved sig selv, og deels haabede, ved en interimistisk Foranstaltning, at kunne vinde den fornödne Tid til, forinden nogen bestemt Plan blev lagt til dets fremtidige Bestyrelse, at erholde en Oversigt over, hvad Stiftelsen efter Opgjörelse med Cfr. Stephensen vilde kunne forvente at kunne komme i Besiddelse af, uden at dog Bogtrykkeriets Drift derved midlertidig skulde standses. Ledet af disse Grundsætninger har Stiftsövrigheden stræbt at udföre det den ved ovennævnte allerh. Resolution paalagte Hverv, og i sin indgivne Beretning omhandlet de forskjellige Gjenstande, der under Sagens Afgjörelse komme i Betragtning, i 3 Hovedafdelinger, af hvilke:

I, angaaer det forrige Landoplysnings-Selskabs Bogsamling.

Forsaavidt Selskabets Bibliothek angaaer, da, bemærker Stiftsövrigheden, har dette, som hidtil har været i Cfraad

[1]) Canc. Skriv. 29. Septbr. 1832.

[2]) *see* Canc. Skriv. 1. Oktbr. 1831.

1832. Stephensens Bevaring, ikke i de senere Aar været forøget,
19. Septbr. men Bogsamlingen er dog ikke uvigtig for Landet.

Da denne egentlig skylder Cfraad Stephensen sin Tilværelse, og han mulig nödig vilde savne denne, troede Stiftsövrigheden at burde tilbyde ham fremdeles at beholde den indtil hans Död. Da han imidlertid ikke har modtaget dette Tilbud, har Stiftsövrigheden anseet det mest passende, at den forenes med det derværende Stiftsbibliothek, hvorfra Bögerne lettest kunne udleveres under de Betingelser, der gjelde for dette Bibliothek, til dem der i Landet, som maatte önske det, og hvor Bögerne paa et temmeligt tört Sted bedst kunne bevares for Fugtighed.

Da Selskabet allern. var tilstaaet et illumineret Exemplar af Flora Danica, som Stiftsbibliotheket savner, men hvor derimod findes 3 uilluminerede Exemplarer af bemeldte Værk, har Stiftamtmanden derhos anseet det hensigtsmæssigt, at eet af disse afgives til Nord- og Öster-Amtets Bibliothek, hvortil ogsaa alle Doubletter af andre Værker kunde afleveres, og eet til Biskoppen over Island, der för har været tilstaaet dette Exemplar til Afbenyttelse og Opbevaring.

Med Hensyn til det Anförte har derhos Stiftsövrigheden andraget paa:

at det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek, som af Cfraad Stephensen bliver at aflevere inden Fardag d. A., maa indlemmes i Stiftsbibliotheket, og at dette da saaledes erholder et illumineret Exemplar af Flora Danica, hvorimod det har at aflevere det ene af dets uilluminerede Exemplarer til Biskoppen over Island, og det andet, samt de Doubletter, som Stiftsbibliotheket ved denne Leilighed erholder, til Nord- og Öster-Amtets Bibliothek.

Hvad denne Deel af Sagen angaaer, da skjönner Cancelliet ikke, at der efter Omstændighederne kan være Noget at erindre mod den proponerede Anvendelse af Selskabets Bibliothek, dog at Afleveringstiden, der nu ikke længer, efter Stiftsövrighedens Forslag, kan bestemmes til Fardag (Juni) 1832, vil blive at fastsætte efter sammes nærmere Overeenskomst med Cfraad Stephensen.

Under II. Hoved-Afdeling omhandler Stiftsövrigheden det Landoplysnings-Selskabet tilhörende Bogtrykkeries fremtidige Drift.

Forinden Cancelliet imidlertid foredrager D. Majt. denne Deel af Stiftsövrighedens Betænkning, har man troet det for-

nödent, kortelig at beröre Maaden, hvorpaa det ommeldte Bogtrykkerie hidtil er kommet under Cfraad Stephensens Bestyrelse. 1832. 19. Septbr.

Efter at det islandske Landoplysnings-Selskab i sin Tid havde tilforhandlet sig det ene af de paa Island værende tvende Bogtrykkerier, nemlig det sönderlandske, blev det ved Reskr. af 14. Juni 1799 allern. bestemt, at det andet, nemlig det den forrige Holum Bispestol tilhörende Bogtrykkerie, hvilket ene var berettiget til at trykke theologiske Skrifter, maatte nedlægges, og dets Bygninger med Inventarium og Trykke-Materialier overdrages det i Island oprettede Landoplysnings-Selskab, for at forenes med det ovennævnte under sammes Bestyrelse værende Bogtrykkerie, samt at 1/4 Deel af Fordelen, der udbragtes ved begge Bogtrykkeriers forenede Drift, maatte anvendes til i det Hele at udbrede sand Oplysning i Holum Stift.

I Anledning af Forordn. 27. Septbr. 1799 blev det derhos ved Reskr. af 8. Novbr. s. A. bestemt, at det först udgaaende Exemplar af hvad der tryktes i Island skulde tilstilles den af Landoplysnings-Selskabet til dets lærde Sager og Bogtrykkeriets Bestyrelse valgte Directeur, der saaledes paa Island erholdt de Functioner, som bemeldte Forordning ellers har tillagt Politiemesterne.

Dette Bogtrykkerie lod Cfraad Stephensen, som Directeur for Selskabet, senere, efter at en lovlig Synsforretning over en samme med dets Inventarium ved en Oversvömmelse paaført Skade var afholdt, i Aarene 1814 og 1815 henföre til et nyt paa Beitisstade, nær ved Trykkeriets forrige Huus paa Leiregaarden (r. Leirárgarðar) opfört Huus, hvorfra det atter igjen i 1819 forflyttedes til hans egen Bopæl paa Vidö. Da Landoplysnings-Selskabet dernæst af Cfraad Stephensen i 1826 blev paa en paa Vidö afholdt Forsamling erklæret for oplöst fra 19. Juli 1827, og Stiftsövrigheden, paa hans Opfordring at lade Bogtrykkeriet afhente fra hans Grund, og drage Omsorg for dets fremtidige Bestyrelse, tilkjendegav ham, at den ikke saae sig bemyndiget til nogen Indblandelse i Bestyrelsen af Selskabet eller dets Eiendom, erklærede Cfraad Stephensen i August 1827, at han fandt sig sat i den Nödvendighed at vedblive Stiftelsens Direction, og at Officinet maatte blive paa hans Grund til næste Foraar, hvor Bogtrykkeriets Drift ogsaa hidtil er fortsat under Enebestyrelse af Cfraad Stephensen, der senere har entlediget den hidtilværende Faktor Schagfjord

1832. 19. Septbr. med Pension paa Grund af Alderdom, og antaget en anden Bogtrykker her fra Staden.

Hvad nu Bogtrykkeriets fremtidige Drift angaaer, har Stiftsövrigheden, da sammes Bestyrelse umiddelbart under dens Opsigt maatte antages forbunden med for mange Vanskeligheder og Risico, været betænkt paa at bortforpagte det paa ubestemt Tid, dog med Fraskillelse af al den övrige Landoplysnings-Selskabet tilhörende Eiendom, og uden Omkostninger for det Offentlige, men da Cfraad Stephensen senere yttrede det Önske, at Stiftsövrigheden vilde indstille ham til at erholde Afbenyttelsen af Bogtrykkeriet ad dies vitæ uden Afgift, formente Stiftamtmanden og Biskoppen, for at vise ham al den Moderation, der stod i deres Magt, at burde opfylde hans Begjæring, dog mod en aarlig Afgift af 100 Rbd. r. S., som han i en tidligere Skrivelse havde tilbudt, og paa saadanne Vilkaar, som Stiftsövrigheden for Resten maatte ansee for billige. — Vel havde Consistorial-Assessor Oddsen m. Fl. tilbudet en aarlig Afgift af 150 Rbd. r. S. for Forpagtningen af Bogtrykkeriet, og, saafremt Stiftsövrigheden i denne Sag alene kunde have taget Forpagtnings-Summens Störrelse i Betragtning, vilde den unægtelig have anseet det rigtigst at opbyde Bogtrykkeriet ved Auction, eller i det mindste ikke have overladt Cfraad Stephensen Forpagtningen deraf for ringere end den tilbudne Sum 150 Rbd. r. S., men da Stiftsövrigheden maatte befrygte, at denne, der havde erklæret ikke at kunne give mere end 100 Rbd., da muligen havde afslaaet Forpagtningen, og Stiftsövrigheden saaledes vilde været sat i den Forlegenhed, uden at afvente den af ham attraaede nærmere Resolution, at have maattet paa egen Haand foranstalte Bortflyttelsen af Bogtrykkeriet, troede Stiftsövrigheden, i det mindste forelöbig paa nærmere Approbation, at kunne overdrage ham dets Drift, saa meget mere, som Cfraad Stephensen, der er en af dets Stiftere, ene har bestyret det i henimod 40 Aar, og forsaavidt syntes at have Krav paa at beholde det paa moderatere Vilkaar end Andre. Derved vandtes, efter Stiftsövrighedens Formening, tillige, at Cfraad Stephensen kunde overbevise sig om sammes moderate Fremgangsmaade, hvorved det lettere kunde haabes, hvilket og senere bekræftede sig, at tilveiebringe en mindelig Forening angaaende Regnskabsposterne. Efter adskillige dernæst passerede Ventilationer har Cfraad Stephensen erklæret sig villig til at overtage Bogtrykkeriets Bestyrelse fra 6. Juni d. A., under de Betingelser, der

indeholdes i følgende ham af Stiftsövrigheden forelagte Bestemmelser, nemlig: 1832. 19. Septbr.

1) Bogtrykkeriet med alt Tilbehör modtages af ham ved en under fornævnte Dato nærmere afholdt Synsforretning. — 2) Bogtrykkeriet nyder de Privilegier, som det tilforn allern. er meddeelt i den Tid, da det stod under det nu ophævede Landoplysnings-Selskabs Bestyrelse, overeensstemmende med D. Majts allerh. Resolution af 28. Septbr. f. A., hvilke det paaligger Forpagteren selv at forsvare, uden at Stiftsövrigheden i saa Henseende kan indlade sig deri videre, end naar Forpagteren maatte finde Anledning til at paatale Bogtrykkeriets Ret, da at fremsende de modtagne Besværinger til Cancelliet, med Anbefaling om fri Procedure. — 3) Bogtrykkeriet er pligtigt til for en billig Betaling at trykke for Enhver hvad der maatte forlanges, og hvad der ikke maatte stride mod dets Privilegier eller Lovgivningen, hvorhos bemærkes, at Enhver er berettiget til at corrigere hvad han lader trykke. — 4) Forpagteren forpligtes til ikke at oplægge paany noget af de Forlagsskrifter, hvoraf Forraad endnu maatte haves, forinden Stiftsövrigheden, hvem disse Forraads Realisation paaligger, dertil har givet sit Samtykke. — 5) Naar noget nyt Oplag af den evangeliske christelige Lærebog eller Psalmebogen og Sturms Betragtninger maatte gjöres fornöden, da er Forpagteren forpligtet til at foranstalte et saadant Oplag, dog först efter Biskoppens Ordre, og skal da Udsalgsprisen paa disse Böger bestemmes af Biskoppen, ligesom denne ogsaa bestemmer Oplagets Störrelse. — 6) Cfraad Stephensen vedbliver, saalænge Bogtrykkeriet er i hans Værge, at forestaae Censuren af Alt hvad der trykkes, overeensstemmende med den allerh. Resol. 4. Novbr. 1799. — 7) Forpagteren er bunden til den nöiagtigste Efterlevelse af de for Bogtrykkerne og Bogtrykkerierne i Danmark allern. givne Anordninger. — 8) Foruden de i For. 19. Januar 1821 befalede trende Exemplarer, er Forpagteren af Bogtrykkeriet pligtig til endvidere at fremsende til Stiftamtet 3 Exemplarer, alle paa Skrivpapir, af Alt hvad der trykkes; disse sidstnævnte Exemplarer ere til Stiftamtmanden, Biskoppen og Stiftsbiblioteket. — 9) Bogtrykkeriet vil modtage uden Betaling de stöbte Skrifter, som alt ere bestilte, og som forventes dertil med Foraarsskibene. Maatte Bogtrykkeriet derimod befindes i Fremtiden at trænge til nogen Forbedring, da bliver derom af Forpagteren at gjöre den fornödne Indberetning

1832. 19. Septbr. til Stiftsövrigheden, og vil i Almindelighed, naar Omkostningerne ei maatte blive altfor store, da kunne forventes Tilladelse til at anskaffe det Manglende, imod at Omkostningerne udredes halvt af Stiftsövrigheden og halvt af Forpagteren. — 10) Forpagteren forpligtes til at modtage mod contant Betaling til Stiftsövrigheden for Indkjöbsprisen det Qvantum Trykpapir, som ved Overleveringen maatte være i Behold. — 11) Den aarlige Forpagtning af Bogtrykkeriet bestemmes til 100 Rbd. r. S., der bliver at erlægge med 50 Rbd. til hvert Aars 1. Decbr., og med Resten til Fardagsaarets Udlöb. Pengene blive at indbetale til Stiftamtet, mod dettes Qvittering. — 12) Contrakten löber fra Fardag til Fardag, og Opsigelse bör fra begge Sider finde Sted inden hvert Aars 1. Septbr. — 13) Det skal ved en efter Forpagterens Foranstaltning og paa hans Regning aarligen i Slutningen af Mai eller Begyndelsen af Juni Maaneder afholdende lovlig Synsforretning, til hvilken Stiftsövrigheden bör gives Varsel, godtgjöres, at Bogtrykkeriet med Tilbehör er holdt i forsvarlig Stand, og haver Forpagteren derefter uopholdelig at besörge Stiftsövrigheden tilstillet en Afskrift af Forretningen. Maatte det ved denne Forretning oplyses, at Bogtrykkeriet med Tilbehör havde lidt nogen Skade, da bliver samme at istandsætte af Forpagteren, eller at erstatte efter den af Synsmændene fastsatte Betaling. — 14) Bogtrykkeriet med Tilbehör bliver af Forpagteren eller af Vedkommende paa hans Vegne at aflevere til den bestemte Fardag, overeensstemmende med den sidste afholdte Synsforretning, uden Godtgjörelse af Transport-Omkostninger, paa det Sted, som Stiftsövrigheden nærmere maatte bestemme, inden Reikevig, Alptenæs og Mosfellssveitens Distrikter. — 15) Contrakten gjelder forelöbig kuns for Fardagsaaret 1832—1833, og vil det beroe paa Cancelliets nærmere Resolution, hvorvidt den kan forlænges paa Cfraad Stephensens Livstid.

Ved at antage disse Betingelser gjentog imidlertid Cfraad Stephensen sit allerede tidligere yttrede Önske om, at Stiftsövrigheden vilde bevirke ham Tilladelse til at beholde Bogtrykkeriet paa hans Livstid, eller i det mindste indtil han forud opsiger samme inden den i Contrakten § 12 fastsatte Tid, ligesom han og androg paa, at der maatte træffes en nöiagtig Bestemmelse angaaende de Privilegier, hvoraf Bogtrykkeriet nu kan ansees i Besiddelse, idet han befrygter, at Forordn. 7. Januar 1741, som ved at forbyde at eftertrykke eller eftertrykt indföre eller falholde nogen Bog eller Skrift,

som en Anden paa lovlig Maade sig haver forhvervet, dog indskrænker dette Forbud saaledes, at det bortfalder, naar den retmæssige Forlægger i en Tid af ¼, ½ eller et heelt Aar efter at Oplaget er udsolgt, ei begynder et nyt, maatte antages gjeldende mod Bogtrykkeriet paa Island, hvor denne Forordning ingensinde er gjort anvendelig. Med Hensyn hertil har Stiftsövrigheden bemærket, at Afsætningen af Böger er paa Island temmelig langsom, og Bogtrykkeren kan, naar en god Bog er trykt, ikke oplægge andre ogsaa gode eller bedre ældre Böger, forinden denne er afsat; thi da vilde hele Oplaget ligge hen uden at blive solgt. Det er ogsaa mindre kostbart at trykke efter i Kjöbenhavn, og saaledes kunde næsten ethvert af de bedre ældre Forlagsskrifter blive eftertrykte der og udsælges til lavere Priser, til stor Skade, muligt endog til Standsning af det islandske Bogtrykkerie. Dette bör vel lidt efter lidt oplægge de ældre og gode Forlagsskrifter igjen, men kan dog ikke under nogen Betingelse sörge for, at der til alle Tider haves Forraads-Behold af dem alle. Desuden fortjener endnu at komme i Betragtning, at Læserne af de paa det islandske Sprog trykte Böger i Almindelighed kun ere Almuesfolk, for hvem neppe Alt, hvad der er trykt i ældre Tider, kan ansees passende, t. Ex. altfor mystiske Böger &c., og saafremt derfor Nogen, blot for at vinde Penge, skulde lade saadanne forældede religieuse Böger omtrykke i Danmark, og derefter udsprede i Island, vilde den sande Religieusitet hos Almuen neppe vinde derved.

1832. 19. Septbr.

For at Islands Bogtrykkerie nu ei skulde tabe Forlagsrettigheden paa de Böger, hvortil dette lovlig har erhvervet samme, formener Stiftsövrigheden det rettest, at, förend en Uvedkommende blev tilladt at foranstalte et nyt Oplag af nogen der trykt islandsk Bog, burde han henvende sig til Stiftsövrigheden, for at erholde Besked, om ikke bemeldte Bogtrykkerie vilde og kunde besörge samme, i det seneste inden 2 Aar efter at sidste Oplag er udsolgt, da det i modsat Fald maatte staae ham frit for at lade den trykke.

Herforuden formener Stiftamtmanden og Biskoppen, at Bogtrykkeriet burde have en udelukkende Forlagsret til paabudne, for Almuen nödvendige Religionsböger der i Landet. Hvilke disse ere, vise deels Forordn. 27. Mai 1746 om Husbesögelser §§ 15, 16 og 21, deels Forordn. 3. Juni s. A. om Hustugten, dens § 5, endelig Biskoppernes Instruction af 1. Juli

1832. 19. Septbr. s. A. § 52, saavel som kgl. Resol. 25. Septbr. 1795 angaaende Lærebogen, samt Reskr. 22. Juli 1796 angaaende Psalmebogen.

Vel har Stiftsövrigheden ved Affattelsen af de ovenanförte Conditioners § 2 og 5 aldeles henholdt sig til D. Majts allern. Resolution 28. Septembr. f. A., og derfor fastsat, at Udsalgsprisen ikkun paa den evangelisk-christelige Lærebog, Psalmebogen og Sturms Betragtninger skulde bestemmes af Biskoppen; imidlertid maatte Stiftsövrigheden, ved nærmere Overveielse af et Forslag til udelukkende Forlagsrettighed for Bogtrykkeriet paa flere nödvendige Religionsböger, holde for, at det for Eftertiden vilde være hensigtsmæssigt, om der maatte tilstaaes Bogtrykkeriet udelukkende Privilegium paa Trykningen i det islandske Sprog af Bibler, Nye Testamenter, Psalme- og Læreböger, Catechismer, ABC-Böger og Husandagtsböger, imod at Prisen approberes af Biskoppen, og at der altid haves et tilstrækkeligt Oplag af samme. Ved at fordre aarlige Underretninger fra Præsterne, hver for sin Menighed, til Provsterne, og fra disse igjen til Biskoppen, om manglende nödvendige Religionsböger og om Subscribenteres Antal paa samme, vil Biskoppen 1 à 2 Aar forud og efterhaanden kunne give Forpagteren af Bogtrykkeriet tilkjende, hvilke af disse Böger der bör oplægges og trykkes, for at Almuen kan være forsynet dermed, og Bogtrykkeriet ikke miste dets udelukkende Privilegium. Endeligen har Stiftsövrigheden yttret, at, saafremt det maatte vorde billiget, at Forpagtningen af Bogtrykkeriet er overladt til Cfraad Stephensen for Fardagsaaret 1832—33, synes de ovenfor allerund. bemærkede Omstændigheder at tale for, at hans Önske om at beholde den ad dies vitæ tages i allern. Betragtning, og har derhos Stiftamtm. og Biskoppen formeent, at, da han nu i en Række af Aar har været anbetroet Functionen som Censor over de frà Bogtrykkeriet udkomne Skrifter, kunde denne vel uden Skade vedblive at være ham overdraget, saalænge dette maatte vedblive at være i hans Værge. Skulde derimod denne Stiftsövrighedens Anskuelse ikke vinde Deres Majts allerhöi. Bifald, har bemeldte Övrighed anseet det rigtigst, at Bogtrykkeriet opbydes til Bortforpagtning paa 3, 5 à 10 Aar, fra Fardag 1833.

I Henhold til hvad saaledes allerund. er yttret, har Stiftamtm. og Biskoppen troet at burde indstille:

a) at det allern. maa approberes, at Cfraad Stephensen overtager Forpagtningen af Islands Stiftsbogtrykkerie fra Fardag 1832 paa de af Stiftsövrigheden ham under 26. Januar d. A.

tilbudne Conditioner, og at det tillades, at han beholder denne Forpagtning paa samme Vilkaar til sin Död, eller indtil han maatte ved den bestemte Opsigelses-Tid frasige sig samme, eller at denne Forpagtning i al Fald approberes fra Fardag 1832—1833, og at Bogtrykkeriet da maa opbydes til Bortforpagtning paa 3, 5 à 10 Aar fra Fardag 1833; — b) at Bogtrykkeriet haver udelukkende Privilegium til at oplægge og trykke de af dets Forlagsskrifter, som ifölge de kongelige Anordninger ansees at være for Almuen nödvendige Religionsböger, hvoraf i Forpagtnings-Conditionernes § 5 in specie er nævnet den evangelisk-christelige Lærebog, Psalmebogen og Sturms Betragtninger, Alt saalænge der haves tilstrækkelig Oplag af dem for den af Biskoppen bestemte billige Priis; — c) at den samme udelukkende Forlagsret og under samme Betingelser endvidere maa være reserveret Bogtrykkeriet paa Trykningen i det islandske Sprog af Bibler, Nye Testamenter, Catechismer, ABC-Böger og andre af Biskoppen ifölge kongelige Anordninger opgivende fornödne Andagtsböger, og — d) at förend det tillades en Uvedkommende paany at oplægge eller eftertrykke i Kjöbenhavn nogen hidtil i Island trykt islandsk Bog, han derom har at henvende sig til Stiftsövrigheden i Island, for at erholde Underretning, om ikke det derværende Bogtrykkerie vilde og kunde besörge samme trykt i det seneste inden 2 Aar, efter at den Paagjeldende har meldt sig, hvem det derimod i modsat Fald maa staae frit for at oplægge og trykke den opgivne Bog, med mindre der fra nogen anden Side af höiere Autoritet maatte haves Noget derimod at erindre.

1832. 19. Septbr.

Hvad denne Hovedpunkt af Sagen betræffer, da troer Cancelliet, med Hensyn til de store Vanskeligheder, som ville være forbundne med Bogtrykkeriets Drift paa offentlig Bekostning, og de Betænkeligheder, som og kunde være mod at sælge det til vedvarende Eiendom, at burde anbefale den af Stiftsövrigheden trufne Foranstaltning, i hvis Fölge det er overdraget Cfraad Stephensen i Forpagtning, til D. Maj^ts allerh. Approbation. Men Cancelliet tillader sig derhos at yttre, at der i de affattede Conditioner ikke synes at være taget tilstrækkeligt Hensyn til de Forviklinger, som ville opstaae derved, at det, der er Forpagtningens Gjenstand, ikke blot er et Bogtrykkerie, men ogsaa Forlagsrettigheder, deels ifölge allerhöieste Privilegium, deels ifölge contraktmæssige Adkomster. Saavidt skjönnes, bliver nemlig Bogtrykkeriets Forpagter Eier

1832. 19. Septbr. af det Forraad af Forlagsartikler, som han maatte have i Behold paa den Tid Forpagtningen fratrædes, og det saaledes, at nye Oplag ikke kunne foranstaltes af disse Artikler, inden hiint Forraad er udsolgt. Men saavist som dette paa den ene Side er fornödent til Forpagterens Betryggelse, ligesom det ei heller kunde være det Offentlige til Nytte, at være berettiget til at besörge nye Oplag, inden de den fratrædende Forpagter eller dennes Arvinger tilhörende vare udsolgte, da han eller de, der dog i det mindste maatte beholde Eiendomsret over det udsolgte Oplag, kunde i al Fald sætte Priserne saaledes, at det nye Oplag ikke kunde sælges uden Tab, saa kunde det dog paa den anden Side medföre betydeligt Tab for det Offentlige, hvis Forpagteren, efter nylig at have gjort store Oplag af de currenteste Artikler, kunde fratræde og beholde Fordelen af disse Oplags Udsalg, og derimod den, der igjen skulde drive Bogtrykkeriet, i lang Tid tabe Hoved-Indtægten af samme, som vistnok maa söges i hine currente Artiklers Afsætning. Vel have Bestemmelserne i §§ 4 og 5 af de ovenmeldte Conditioner af 26. Januar d. A., som det synes, til Hensigt, at forebygge slige Forurettelser mod det Offentlige som Eier af Bogtrykkeriet med tilhörende Forlagsrettigheder, men de kunne næppe ansees tilstrækkelige til Opnaaelsen af dette Öiemed, og skjöndt det vil være vanskeligt at udfinde aldeles fyldestgjörende Midler til at forebygge saadan Ulempe, maa Cancelliet dog holde for, at det muligen i denne Henseende kunde ansees hensigtsmæssigt at fastsætte, at Stiftsövrighedens Samtykke skal være fornödent i ethvert Tilfælde, hvor Forpagteren vil gjöre nye Oplag af de Artikler, hvortil det forrige Landoplysnings-Selskab havde Forlagsrettigheden, og at derved hvergang maatte bestemmes Oplagets Störrelse, samt, forsaavidt det fandtes fornödent, in specie med Hensyn til de mest currente Artikler, tages en passende og for begge Parter billig Bestemmelse om, hvorledes med Oplaget skal forholdes ved Forpagtnings-Contraktens Ophör, t. Ex. om det bör overlades det Offentlige mod en vis moderat Priis, i hvilket Tilfælde det og maatte bestemmes, at Bogtrykkeren ikke maatte, ved at nedsætte Udsalgsprisen under den almindelige, accelerere Afsætningen i det Aar, som gaaer nærmest foran hans Fratrædelse, hvorhos en poena conventionalis maatte fastsættes for Overtrædelse af den givne Regel for Oplagets Störrelse, saavel som for ethvert andet Foretagende, hvorved der, imod de i Medhold af Contrakten foreskrevne Betingelser, gjordes det

Offentlige, som Eier af Forlagsrettighederne, Afbræk i den lovlige Indtægt, disse Rettigheder skulde forskaffe samme. Det er imidlertid en Selvfölge, at Forpagteren over de Artikler, hvortil han selv erhverver sig Forlagsrettigheden, beholder samme uindskrænkede Raadighed, som enhver anden Forlægger, men det er kun de det Offentlige tilkommende Forlagsrettigheder, i hvis Brug han maatte saaledes indskrænkes, at han ikke i et enkelt Aar kunde anticipere Fordelen for en Række af Aar. Forövrigt formener Cancelliet allerunderd., at det, ved at autorisere Stiftsövrigheden til at afslutte Forpagtnings-Contrakten, kun i Almindelighed maatte opgives denne: ved Bestemmelser, som de foranförte, at sörge for det Offentliges Betryggelse i den omhandlede Henseende, men at den bestemte Affatning maatte overlades den selv.

1832. 19. Septbr.

Hvad de enkelte Paragrapher i den ovenanförte Contrakt af 26. Januar d. A. iövrigt betræffer, maa Cancelliet, med Hensyn til § 6, der indrömmer Cfraad Stephensen Censuren, saalænge Bogtrykkeriet forbliver i hans Værge, bemærke, at det vil ikke synes saa ganske passende, at den Politiet efter Anordningerne tilkommende Inspection med trykte Skrifter overlades Cfraad Stephensen, efter at han har overtaget Bogtrykkeriet som en privat Entreprise. Ikke at tale om, at det allerede i Formen vilde have noget Besynderligt ved sig, om Cfraad Stephensen, under Iagttagelse af For. 27. Septbr. 1799, § 26, cfr. Plak. 13. Mai 1814, kom til at fungere i en dobbelt Qvalitet, ligger det og i Sagens Natur, at han ikke som Bogtrykker vilde bestemme sig til at trykke et Skrift, som han senere i sin offentlige Qvalitet efter sin Anskuelse troede at burde paaanke, og da der allerede forhen er fört bittre Klager over hans literaire Despotie, kunde hiin Myndighed i hans Hænder let synes at blive en Censur i egentlig Forstand.

Imidlertid skulde Cancelliet dog holde for, at det indtil videre kunde indrömmes Cfraad Stephensen, hvad de Artikler angaaer, som udkomme fra Bogtrykkeriet, hvis det af ham forpagtes, at være fritagen for det ved Forordn. 27. Septbr. 1799 § 27 befalede Politietilsyn — hvilket og, hvis Bogtrykkeriet overlades til en anden anseet og paalidelig Embedsmand, kunde af Stiftsövrigheden tilstaaes denne — mod at han staaer til vedbörligt Ansvar, samt at de i § 8 bestemte Exemplarer uden Ophold tilstilles Stiftamtmanden, der, hvis noget Skrift dertil skulde give en i Trykkefriheds-Anordningerne hjemlet Aarsag, har (dog, forsaavidt theologiske Skrifter an-

1832. gaaer, efter derom at have erhvervet Biskoppens Betænkning)
19. Septbr. at lade sligt Skrift tage under Bevaring og derom snarest muligt gjöre Indberetning til dette Collegium.

Vedkommende Sysselmand kunde nemlig let være uskikket til at före hiint Tilsyn, og Cfraad Stephensen vilde vistnok finde sig, efter sin Stilling, særdeles krænket ved at skulle være hiins Bedömmelse undergivet. Mod egenmægtig Nægtelse af et Skrifts Trykning kunde Politietilsynet desuden ikke indeholde nogen Garantie, hvorimod § 3 i de oftmeldte Conditioner indeholder en saadan, der imidlertid dog maatte tilföies den nærmere Bestemmelse, at Stiftsövrighedens Resolution skal være afgjörende, hvor Besværing fremkommer om Overtrædelse af denne Paragraph.

At Bogtrykkeriet i Overeensstemmelse med Conditionernes § 11 overlades Cfraad Stephensen for en aarlig Leie af 100 Rbd. r. S., uagtet derfor af Andre var budet 150 Rbd., formener Cancelliet efter Omstændighederne at kunne bifaldes, da han, om hans Bestyrelse af det forrige Landoplysnings-Selskabs Anliggender end ellers i mange Henseender höiligen maa dadles, dog skal have bidraget væsentlig til Oprettelsen og Vedligeholdelsen af dette Bogtrykkerie, hvis Arbeider ere bragte til en fortrinlig Godhed, hvortil endnu kommer, som af Stiftsövrigheden bemærket, at dennes liberale Forslag i denne Punkt rimeligviis ikke har været uden Indflydelse paa at gjöre ham mere beredvillig til Forlig i Henseende til det övrige Mellemværende.

Mod den omhandlede Contrakts övrige Punkter har Cancelliet intet Væsentligt fundet at erindre; derimod kan man ikke Andet end finde det betænkeligt, ligefrem, efter Cfraad Stephensens derom yttrede Önske, at andrage paa at den maatte være gjeldende for hans Livstid, eller indtil den fra hans Side vorder opsagt, da lettelig indtrædende Omstændigheder kunde gjöre dens Ophævelse önskelig. Collegiet maa derimod ansee det rettest, at Forpagtningen indgaaes paa en Række af Aar, t. Ex. 5 eller flere, og saaledes, at den imidlertid ikke maa opsiges fra nogen af Siderne, hvorfra der dog kunde gjöres en Undtagelse med Hensyn til Dödsfald, ligesom og Stiftsövrigheden maatte erklære sig villig til, om Forpagteren skulde önske tidligere at fratræde, da at samtykke deri, naar det kan skee paa Vilkaar, at det Offentlige ikke derved udsættes for Tab.

Forsaavidt Stiftsövrigheden under Litr. b og c har andraget paa, at Bogtrykkeriet maatte erkjendes at have udelukkende Privilegium til at oplægge og trykke de deri nævnte Böger, kan Cancelliet ikke Andet end finde det betænkeligt, at forunde dette mere udvidede Privilegier, end der har været tilstaaet det forrige Landoplysnings-Selskab. Maa det nemlig end erkjendes, at Bogtrykkeriets Opretholdelse er af særdeles Vigtighed, og at nogen Begunstigelse dertil kan ansees fornöden, bör det paa den anden Side heller ikke tabes af Sigte, at det allerede har en væsentlig Stötte i det det forrige Landoplysnings-Selskab forundte og til Bogtrykkeriet overgaaede Privilegium paa Forlæg af Lærebogen og Psalmebogen; og at gaae videre turde være saa meget mindre tilraadeligt, som Stiftsövrigheden selv indrömmer, at islandske Skrifter kunne trykkes i Khavn for langt lettere Priis end paa Island. Under disse Omstændigheder vilde Islænderne ikke blive tilstrækkeligt beskyttede mod de mulig skadelige Fölger af det omhandlede Monopol, om det end blev Biskoppen overladt at bestemme Taxten for de paa Island trykte gudelige Böger, da en saadan Taxt, — de övrige med dens Bestemmelse forbundne Inconvenientser endog tilsidesatte — dog maatte være beregnet paa hvad der, efter de paa Island værende Forhold, kunde ansees som billigt, og Beboerne kunde saaledes lettelig selv paa denne Maade komme til at betale det Gode, at have et eget Bogtrykkerie, for dyrt.

1832. 19. Septbr.

Cancelliet skjönner derfor ikke rettere, end at det i denne Henseende bör forblive ved de Forlagsrettigheder, som det forrige Landoplysnings-Selskab enten ifölge Privilegier eller contraktmæssige Adkomster besad, derunder indbefattet de Forlagsrettigheder, som tilkom det forrige Holumske Bogtrykkerie, der, som ovenfor bemærket, i Aaret 1799 gik over til bemeldte Selskab.

Hvad endelig den af Stiftsövrigheden under Litr. d gjorte Indstilling angaaer, da kunde der vel i det Væsentlige ikke være Noget at erindre mod en Bestemmelse om, at, naar Nogen med Hensyn til de Skrifter, som ere udkomne i Island, men hvortil enten det til offentlig Brug skjænkede Bogtrykkerie, eller nogen Privatmand sammesteds har Forlagsret, vil benytte den Ret, Forordn. 7. Januar 1741 giver til paany at oplægge Andres Forlags-Artikler, naar Oplaget i en vis Tid har været udsolgt, uden at den rette Forlægger vil foranstalte

1832. 19. Septbr. noget Oplag, bör han först indhente Besked fra Stiftsövrigheden, om det Offentlige eller den private Forlægger i Island inden 2 Aar vil foranstalte et nyt Oplag. Men da det dog aldeles ikke er at formode, at Nogen vil begynde paa her at eftertrykke en islandsk Forlags-Artikel, uden at have erhvervet Vished om, at den islandske Forlægger har desereret sin Ret, ved i den Tid Forordningen bestemmer, efter at Oplaget er udsolgt, ikke at begynde et nyt, skjönner Cancelliet ikke, at en saadan Bestemmelse, der i saa Fald maatte blive at kundgjöre ved en almindelig Lov, kan ansees fornöden, da der dog, endog uden denne, vistnok de facto i denne Henseende vilde haves tilbörlig Sikkerhed.

Under III. Hovedafdeling har Stiftsövrigheden behandlet Opgjörelsen af Selskabets Status, og i denne Henseende betragtet:

A) dets Tilgodehavende: 1) hos Cfraad Stephensen for af Vaisenhuset overladte 5000 Exemplarer af den evangelisk-christelige Lærebog; — 2) Regnskaberne aflagte indtil 31. Decbr. 1825; — 3) Regnskabet aflagt af Faktor og Bogtrykker Schagfjord for Calenderaaret 1826; — 4) Regnskaberne fra 1. Januar 1827 til 6. Juni d. A.; — 5) hvad Selskabet endvidere maatte eie af trykte Forlagsskrifter, Trykpapir, Bogbinderredskaber, m. v.

B) dets Gjæld: 6) en Pension til Bogtrykker Schagfjord; — 7) hvad der forövrigt maatte skyldes paa Selskabets Vegne til Andre end Cfraad Stephensen.

Med Hensyn til Oprindelsen til det under Nr. 1 anförte Tilgodehavende, tillader Cancelliet sig forelöbigen at bemærke, at, da der paa en Tid, hvor Selskabets Bogtrykkerie laae ubenyttet, opstod en tiltagende Mangel paa Læreböger, bifaldt D. Majt. paa dette Collegii derom nedlagte allerund. Forestilling ved allerh. Resol. af 26. April 1815, at den kgl. Vaisenhus-Direction maatte for dettes Regning besörge et Oplag af 5000 Exempl. af den ommeldte Lærebog, imod at bemeldte Stiftelse for hvert indbunden Exemplar paa Trykpapir erholdt i Betaling 4 Rbmk. — Paa Cfraad Stephensens Anmodning overlod derpaa Vaisenhus-Directionen i 1816 Landoplysnings-Selskabet hele Oplaget imod hans Selvskyldner-Caution, til 24 Sk. N. V. pr. Stk., eller ialt 1250 Rbd. N. V., der skulde erlægges i 11. Junii Termin 1816, 1817 og 1818, hvergang med ⅓, hvorhos det tillige blev bestemt, at Udsalgsprisen ikke maatte overstige 4 Mk. for Exemplaret, som, naar Ind-

bindingen, 10 Sk. Stykket, fradroges, saavel som Emballage, Transport m. v., omtrent 4 Sk. pr. Exemplar, gav Selskabet et reent Overskud af 1 Mk. 10 Sk. pr. Stk., eller 1354 Rbd. 1 Mk. N. V. — Efter hvad Cancelliet imidlertid allerede i dets allerund. Forestilling, der begrundede D. Majts allerhöi. Resol. af 28. Septbr. f. A., har tilladt sig at anföre, var iifölge Cfraad Stephensens derom gjorte Opgivende endnu til den Tid 872 af disse Exemplarer deels ei betalte, deels i Behold, og af den stipulerede Betaling til Vaisenhuset staaer endnu tilbage 208 Rbd. 2 Mk. — Istedetfor den Fordeel, der var tiltænkt Landoplysnings-Selskabet ved Udsalget af dette Oplag, havde derhos Cfraad Stephensen beregnet sig tilgode paa tilveiebragte Pengelaan, Udlæg og Renter ialt 837 Rbd. 66 Sk., samt 5 pCt. heraf fra 11. Decbr. 1827 indtil Betaling skeer. 1832. 19. Septbr.

Men Cancelliet tillod sig og da allerund. at henlede Deres Majts allerh. Opmærksomhed paa de Grunde, der talede mod Rigtigheden af Cfraad Stephensens i denne Henseende gjorte Fordringer, og som gjorde det tilraadeligst, saafremt han ikke i Mindelighed maatte see denne Sag afgjort, at sagsöge ham til at godtgjöre Selskabet dets Krav paa Indtægten af de omhandlede Exemplarer.

I Overeensstemmelse med D. Majts derefter afgivne allerh. Resolution af 28. Septembr. f. A. har Stiftamtmanden og Biskoppen derefter indledet de fornödne Underhandlinger med Cfraad Stephensen, idet de gik ud fra den Forudsætning, at, ligesom det vel næppe kunde antages, at hvert af de oftnævnte Exemplarer var solgt i rede Penge, saaledes synes det heller ikke rimeligt, at hvert Exemplar, som af Cfraaden tidligere opgivet, ikkun var udbragt til 38 Sk. Tegn. — Da det imidlertid var indlysende, at det vilde tildeels være umuligt for ham at aflægge noget formeligt documenteret Regnskab for, hvad og hvormeget han i sin Tid for hver enkelt Lærebog har modtaget, men han paa den anden Side kunde antages at have haft megen Uleilighed, Tidsspilde og muligen enkelte Pengetab ved dette af ham paatagne Hverv, troede Stiftsövrigheden at kunne, paa nærmere Approbation, foreslaae ham en Opgjörelse af denne Post paa den Maade, at han udbetalte 500 Rbd. Sedler, imod at beholde alle udestaaende Restancer, de i Aaret 1827 i Behold værende Læreböger, samt imod at paatage sig alt Ansvar til den kgl. Direction for Vaisenhuset for hvad der endnu maatte restere paa Betalingen af de oftmeldte 5000 Exemplarer. — Ligesom herved renonceres paa

1832. de 8/13 Dele af den Indtægt, hvortil Lærebogens Salg havde
19. Septbr. aabnet Stiftelsen Udsigt, saaledes formener og Stiftsövrigheden, at Cfraad Stephensen rimeligviis vil kunne dække en Deel af denne Summa ved at inddrive de udestaaende Restancer, samt ved Salget af de 140 dengang usolgte Læreböger, hvortil endnu kommer, at den ommeldte Sum nogenlunde svarer i sand Valuta til de i Aaret 1816 beregnede 1300 Rbd. Sedler.

Da dette Forslag er antaget af Cfraad Stephensen saaledes, at han har erklæret sig villig til at udbetale de 500 Rbd. Sedler i 5 Terminer, fra Marts Maaned 1833 at regne, med 100 Rbd. aarlig, samt derhos paataget sig Ansvaret af de ovennævnte resterende 208 Rbd. 32 Sk. S. og T. til Vaisenhuset, har Stiftsövrigheden med Hensyn til denne Punkt indstillet:

at det maa tillades Cfraad Stephensen at afgjöre sin Gjæld til det forrige Landoplysnings-Selskab i Anledning af Forhandlingen af de 5000 Exemplarer af Lærebogen af Vaisenhusets Udgave saaledes, at han udsteder en Obligation til Stiftsövrigheden paa 500 Rbd. Sedler, der bliver at tilbagebetale i 5 aarlige Terminer med 100 Rbd. Sedler til hver 31. Marts, fra Aaret 1833 at regne, hvorimod han beholder de endnu for denne Lærebogs Salg udestaaende Restancer, de for de i 1827 i Behold værende 140 Exemplarer indcasserede Penge, og endeligen, at de 208 Rbd. 32 Sk., som endnu maatte skyldes til Vaisenhuset i Khavn, blive Stiftsövrigheden uvedkommende.

Angaaende de under Nr. 2 anförte ældre Regnskaber for Landoplysnings-Selskabet indtil 31. Decembr. 1825, bemærker Stiftsövrigheden ikkun, at da disse have været reviderede og deciderede af Selskabet paa en Tid, samme antoges endnu at staae ved Magt, maa det formentlig uden videre antages saaledes, som de ere reviderede og deciderede.

Betræffende det under Nr. 3 anförte Regnskab for Aaret 1826, der er aflagt af Faktor og Bogtrykker Schagfjord, da er dette vel paa Cfraad Stephensens Anmodning revideret af tvende Præster, men er endnu udecideret.

Da derhos bemeldte Schagfjord, der havde frasagt sig det hele Regnskabsvæsen ved Udgangen af Aaret 1825, har sammensat dette Regnskab efter Cfraadens Begjæring, uden at ville paatage sig noget Ansvar, eller meddele nogen Oplysning eller Besvarelse til Antegnelserne, formener Stiftsövrigheden, at alt det Ansvar, der maatte kunne resultere af dette

Regnskab, maa falde paa Cfraad Stephensen, og har derfor troet at burde sætte dette i Forbindelse med hvad samme under den fölgende Ansvarspost har bemærket. 1832. 19. Septbr.

Denne, Nr. 4, omhandler det af Cfraad Stephensen aflagte Regnskab fra 1. Januar 1827 til 1. Novbr. 1831. Dette afgiver imidlertid ikke noget endeligt Resultat, men staaer, som allerund. bemærket, saavel i Forbindelse med det under forrige Nr. omtalte, som med det, der endnu bliver at aflægge til 6. Juni d. A. — Da derhos Cfraad Stephensen formerede Selskabet adskillige Contra-Prætensioner, in specie paa 40 Rbd. aarlig for Udgifter til Skrivematerialier m. v., samt en aarlig Lön for den Tid, han som Directeur havde været overdraget Landoplysnings-Selskabets Bestyrelse, hvorimod hans Tilgodehavende endog vilde overstige Selskabets Fordring hos ham, der i det ommeldte Regnskab var angivet til 1467 Rbd. 65½ Sk. S. og T., der efter Cfraadens Formening burde reduceres som Varedalere til 4 Rbd. pr. Specie, vilde i alt Fald intet endeligt Resultat angaaende denne Punkt lade sig uddrage, forinden Slutningsregnskabet var aflagt, og dette i Forbindelse med de övrige behörigen gjennemgaaet. Efter flere i denne Anledning förte Underhandlinger mellem Stiftsövrigheden og Cfraaden, har imidlertid denne, ogsaa hvad denne Deel af Sagen angaaer, erklæret sig villig til Forlig, paa de af Stiftsövrigheden i Skrivelse af 25. Febr. sidstl. i Forslag bragte Betingelser, og i sin Slutnings-Skrivelse til bemeldte Stiftsövrighed erklæret sig villig til at frafalde alle sine formentlige Contrafordringer paa Selskabet, samt derhos tilsvare den ommeldte Sum, der efter hans sidste Regnskab skulde være i Behold hos ham, 1467 Rbd. 65½ Sk. S. og T., som Varedalere efter Forholdet 3 Rbd. mod 1 Specie, blandt Andet under Vilkaar, at han da qvitteredes for alt Krav efter de ældre Regnskaber. Denne Sum forpligtede han sig desuden til, efter Fradrag af hvad ham muligen kunde komme tilgode ifölge Slutnings-Regnskabet til Juni 1832, at afdrage i 10 aarlige Terminer. Afgjörelsen af denne Post paa den foreslaaede Maade har Stiftsövrigheden troet at burde anbefale til Approbation, da det indtil 1. Novbr. f. A. aflagte Regnskab allerede var gjennemgaaet af Biskoppen med temmelig Nöiagtighed, uden at deri var fundet Noget betydeligt at udsætte, og Stiftsövrigheden i de temmelig udsatte Betalingsterminer ikke fandt nogen tilstrækkelig Grund til at forhindre Sagens mindelige Afgjörelse.

Med Hensyn hertil har derfor Stiftsövrigheden indstillet:

1832. at det allern. maa approberes, at alt Krav paa det forrige
19. Septbr. Landoplysnings-Selskabs Vegne imod Cfraad Stephensen for Regnskaberne for denne Stiftelses Indtægter og Udgifter indtil 1. Novbr. f. A. bortfalder, imod at han i 10 aarlige Terminer afbetaler 978 Rbd. 43 Sk. r. S., og forövrigt under de i Stiftsövrighedens Skrivelse af 25. Februar d. A. anförte Conditioner.

Nr. 5. Ifölge det under forrige Nummer ommeldte Regnskab er Stiftelsen for Tiden i Besiddelse af det sidste Oplag af Lærebogen à 24 Sk. pr. Exemplar,

der anslaaes til	270 Rbd. 20 Sk. r. S.
Forlagsböger paa Vidö til Belöb . .	3661 — 59 - —
dito i Reykjavík	1298 — 44 - —
Desuden vil i Slutningen af dette Aar Trykningen af Psalmebogens 1000 Expl. blive færdig, à 1 Rbd. pr. Expl. . .	1000 — » - —

Disse Beholdninger, som Stiftsövrigheden ikke seer sig i Stand til at modtage eller besörge Udsalget af, har samme andraget paa at maatte foranstalte bortsolgt, enten underhaanden, eller i alt Fald ved offentlig Auction.

Hvad samtlige disse af Stiftsövrigheden under Litr. A anförte Indstillingspunkter angaaer, troer Cancelliet, at der efter Omstændighederne kunde være Anledning for D. Majt. til allern. at meddele dem allerh. Approbation; ikkun formener man, at det med Hensyn saavel til de 500 Rbd., Cfraad Stephensen derefter vil have at betale for Forhandlingen af Lærebogen, som til det Belöb, det forrige Landoplysnings-Selskab iövrigt vil erholde tilgode hos ham, udtrykkelig bör tilföies, at hvis et Afdrag af de stipulerede Afbetalinger udebliver til nogen af de bestemte Terminer, bör den hele Capital være forfalden til Udbetaling, og i saa Fald tilsvares med lovlige Renter, fra den Dato det udeblevne Afdrag var forfaldet.

Stiftsövrigheden har dernæst omhandlet den under Litr. B Nr. 6 anförte Pension til den entledigede Bogtrykker Schagfjord, og i denne Henseende bemærket, at bemeldte Schagfjord, der nu er 74 Aar gammel, har som Faktor og Bogtrykker fungeret ved Stiftelsens Officin fra Mai 1819 indtil Juni 1830. — Ved en under 10. Mai 1819 mellem ham og Cfraad Stephensen oprettet Contrakt, har Sidstnævnte givet ham Löfte om, efter hans Afgang fra Bogtrykkeriet, at erholde en Pension af 100 Rbd. Sölv, enten i Handelsvarer til deres gangbare Priis, efter hvad Stiftelsens Formue kunde tillade, eller

i hvilkesomhelst Stiftelsens Forlagsskrifter, han selv forlanger, og som forefindes, til disses gangbare Priis. 1832. 19. Septbr.

Uagtet Stiftsövrigheden nu ikke kan antage, at Schagfjord efter denne Contrakt, der er indgaaet af Cfraad Stephensen paa en Tid, da Landoplysnings-Selskabet, efter hvad man tidligere har haft Leilighed til at foredrage D. Majt., allerede maatte ansees for hævet, kan have noget Krav paa Stiftelsen, hvorimod hans Fordringer i denne Henseende maae være en privat Sag mellem ham og Cfraaden, har Stiftsövrigheden dog anseet det overeensstemmende med Billighed, at han ikke i sin Alderdom berövedes al Understöttelse. Imidlertid formente Stiftsövrigheden det dog ikke rigtigt, at tilstaae ham den hele Summa i Contanter, hvorved Stiftelsen, saalænge Schagfjord levede, aldeles Intet vilde beholde tilbage af den aarlige Leie af Bogtrykkeriet, saafremt den derom med Cfraad Stephensen indgaaede Contrakt maatte vinde Deres Majts allerh. Bifald, og tilböd ham derfor at erholde en Pension af 50 Rbd. r. S. aarlig. Dette Forslag har han imidlertid ikke villet antage, men saavel i Skrivelse til Stiftsövrigheden, som i en til dette Collegium indgivet Ansögning formeent sig efter Contrakten ubetinget berettiget til 100 Rbd. r. S. i Contanter. Da denne Pension vilde være langt större end den, han hidtil har oppebaaret, der kun er udbetalt ham i Varer, og da han derhos, som allerund. bemærket, ikke efter den strenge Ret har nogen Grund til en saadan Paastand, har Stiftsövrigheden ikke troet at burde anbefale hans Andragende, saa meget mindre, som Stiftelsens Beholdning ikke kan antages at blive saa stor, at denne Sum jo vilde medföre et betydeligt Tab, saafremt han endnu maatte leve i flere Aar.

Derimod har Stiftsövrigheden tilladt sig at indstille: at der, saavidt der maatte haves contant Beholdning for Bogtrykkeriet, fra 1. Juli d. A. maa udbetales den entledigede Bogtrykker Schagfjord en aarlig Pension af 50 Rbd. rede Sölv i Penge, samt, naar Stiftelsens Omstændigheder tillade det, og Schagfjords Stilling udfordrer det, til enkelte Tider et lidet extraordinairt Gratiale.

I Henhold til hvad under denne Post er allerund. anfört, formener Cancelliet det ligeledes billigt, at den Paagjeldende, om han end ikke stricto jure derpaa kan gjöre noget Krav, tilstaaes en fast aarlig Understöttelse, der efter Stiftsövrighedens Forslag kunde være at bestemme til 50 Rbd. r. S., der i saa Fald maatte udbetales ham af Bogtrykkeriets beholdne Ind-

1832. tægter, samt af og til, naar Stiftelsens Ressourcer tilstede det,
19. Septbr. en liden extraordinair Gratification.

Slutteligen har Stiftsövrigheden under Nr. 7 omtalt den videre Gjæld, der muligen maatte hvile paa Stiftelsen. Efter den derom indhentede Erklæring fra Cfraad Stephensen, har denne anseet et Proclamas Udstedelse for unödvendigt, da Alt Stiftelsen vedkommende har været sluttet og indgaaet i hans Navn, og har han derfor opgivet den Gjæld, han formente for Tiden at paahvile det forrige Landoplysnings-Selskab, saaledes:

a) at de ovenomhandlede 208 Rbd. 22 Sk. S. og T. til Vaisenhuset her i Staden, der imidlertid, saafremt den desangaaende trufne Bestemmelse maatte vorde allern. approberet, ville blive at udrede af Cfraad Stephensen. — b) en Fordring paa nogle Exemplarer af Selskabets Forlags-Skrifter, som een af dets Stiftere B. Gottskalk(sson) endnu kunde være i Besiddelse af. Denne, om hvis Retmæssighed der forövrigt kunde opkastes Tvivl, forhaaber imidlertid Stiftsövrigheden i alt Fald at see afgjort uden videre Udgifter for Stiftelsen. — c) Betalingen for nogle Typer, som ere bestilte til Bogtrykkeriet, og som forventes oversendte til Island i næste Aar. Da dette derved ei ubetydeligen forbedres, har Stiftsövrigheden formeent, at denne Betaling burde overtages af Bogtrykkeriet. I Overeensstemmelse hermed ere og de ovenanförte Conditioner for dettes Bortforpagtning til Cfraad Stephensen affattede, ligesom der og vil vorde draget Omsorg for, at denne Betaling erlægges.

Da Cfraad Stephensen ikke har opgivet flere Gjældsposter, og det saaledes vil være en Selvfölge, at han maa staae til Ansvar for hvad videre Krav der i sin Tid muligen kunde fremstaae imod det forrige Landoplysnings-Selskab, har Stiftsövrigheden ikkun henstillet, hvorvidt det maatte ansees fornödent at Proclama i denne Henseende udstedes.

Med Hensyn hertil troer Cancelliet at burde bemærke, at uagtet det ikke er rimeligt, at der skulde hvile anden Gjæld paa Stiftelsen end den af Cfraad Stephensen allerede opgivne, og endskjöndt det omhandlede Proclama vel kunde ansees mindre fornödent, naar denne i alt Fald udtrykkelig forpligtede sig til at overtage Ansvaret for enhver uanmeldt Fordring, maa Cancelliet dog være af den Formening, at det er tilraadeligst at Proclama paa sædvanlig Maade udstedes.

I Henhold til hvad man saaledes allerund. har tilladt sig at foredrage D. Majt., skulde Cancelliet i dybeste Underdanighed indstille: 1832. 19. Septbr.

at samtlige ovenanförte af Stiftsövrigheden gjorte Indstillinger maae, med de Modificationer, der ville være en Fölge af Cancelliets allerunderd. Bemærkninger, meddeles Deres Majts allern. Approbation. — Canc. 3. Depart. Forestill. 1832, Nr. 127. — Uddrag af Resolutionen i Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1832, S. 368—369.

Vi bifalde allern.: 1) at det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek, som af Cfraad Stephensen bliver at aflevere til en efter Overeenskomst mellem Stiftsövrigheden paa Island og ham nærmere fastsat Tid, maa indlemmes i Stiftsbibliotheket, og at dette, der saaledes erholder et illumineret Exemplar af Flora Danica, har at aflevere det ene af dets uilluminerede Exemplarer til Biskoppen over Island, og det andet, saavel som de Doubletter, hvoraf Stiftsbibliotheket ved denne Leilighed maatte komme i Besiddelse, til Nord- og Öster-Amtets Bibliothek. — 2) at Stiftsövrigheden paa Island, under de Betingelser, der indeholdes i den med Cfraad Stephensen under 26. Januar d. A.[1] indgaaede Contrakt, maa overdrage denne Forpagtningen af det det forrige Landoplysnings-Selskab tilhörende Bogtrykkerie paa en Tid for det förste af 5 Aar, dog saaledes: a) at der i § 3 tilföies, at det, hvis Besværing indkommer fra Nogen, for hvem Forpagteren har nægtet at lade Noget trykke, forbeholdes Stiftsövrigheden ved Resolution at afgjöre slig Besværing; — b) at der i ethvert Tilfælde, hvor nyt Oplag skal gjöres af de Skrifter, hvortil det forrige Landoplysnings-Selskab havde Forlagsrettighed, bör indhentes Stiftsövrighedens Resolution, der bör træffe saadanne hensigtsmæssige og for begge Parter billige Vilkaar, at ikke det Offentlige udsættes for at Forpagteren, om han snart fratræder, beholder

[1]) see ovenfor S. 177—178.

1832. 19. Septbr. et Oplag, som betager det Offentlige Afsætningen af en vigtig Forlags-Artikel for en lang Tid, i hvilken Henseende det overlades til Stiftsövrigheden, efter Omstændighedernes Beskaffenhed, at sörge for det Offentliges Tarv ved Bestemmelsen af Oplagets Störrelse, med Reservation af Ret til, under visse billige Vilkaar, at indlöse den Beholdning, der ved Forpagtningens Fratrædelse maatte være tilbage, med tilföiet Forpligtelse for Forpagteren, under en vedtagen passende Mulkt, ikke at maatte ved vilkaarlig Nedsættelse af Prisen accelerere Afsætningen kort för sin Fratrædelse, eller ved hvilke andre Bestemmelser, der i ethvert enkelt Tilfælde kunde findes at være fornödne til det Offentliges Betryggelse uden Ubillighed mod Forpagteren; — c) at § 6 i bemeldte Contrakt bortfalder, hvorimod de almindelige Anordninger om Trykkefriheden blive at iagttage, dog med den Forskjel, at Stiftamtmanden paa Island udöver det Tilsyn, som For. 27. Septbr. 1799 tillægger Politiemesteren, saa at Exemplar af de Skrifter, som ei indeholde over 24 Ark, bliver at indsende til bemeldte Embedsmand, inden de uddeles til Andre. Skjöndt i bemeldte 5 Aar ingen af Parterne er berettiget til Opsigelse, med mindre Cfraad Stephensen forinden skulde afgaae ved Döden, skal Stiftsövrigheden dog være berettiget, i Tilfælde af at Cfraad Stephensen skulde önske tidligere at fratræde Forpagtningen, at samtykke heri, naar det kan skee paa saadanne Vilkaar, at det Offentlige, som Eier af Bogtrykkeriet med tilhörende Forlagsrettigheder, ikke derved udsættes for noget Tab. — 3) at Cfraad Stephensen maa afgjöre sin Gjæld til det forrige Landoplysnings-Selskab i Anledning af Forhandlingen af de det forrige Landoplysnings-Selskab af Vaisenhuset i Khavn overladte 5000 Exemplarer af den evangelisk-christelige Lærebog, ved at udstede en Obligation til Stiftsövrigheden paa 500 Rbd. Sedler, med Forpligtelse at tilbagebetale Belöbet

i et Tidsrum af 5 Aar, med 100 Rbd. Sedler til hver 31. Marts, og saaledes, at saafremt et af de stipulerede Afdrag udebliver til nogen af de bestemte Terminer, bör den hele Capital være forfalden til Udbetaling og i saa Fald tilsvares med lovlige Renter fra Udeblivelsens Dato, hvorimod Cfraad Stephensen beholder alle tilbagestaaende Fordringer for de udsolgte Exemplarer, og derimod tilsvarer, hvad der endnu i Anledning af fornævnte Exemplarers Overladelse maatte skyldes til Vaisenhuset. — 4) at ligeledes det övrige Krav, som det Offentlige paa det forrige Landoplysnings-Selskabs Vegne kan have paa Cfraad Stephensen, maa bortfalde, mod at han forskriver sig til i Löbet af 10 Aar, med $^1/_{10}$ aarlig at afbetale til Stiftsövrigheden 978 Rbd. 43 Sk. rede Sölv, under de i sammes Skrivelse af 25. Februar anförte Conditioner, og under den ovennævnte Betingelse med Hensyn til det Tilfælde, at noget Afdrag maatte udeblive. — 5) at Stiftsövrigheden bemyndiges til, enten underhaanden eller i alt Fald ved offentlig Auction, at foranstalte Bogtrykkeriets nærværende Beholdning af Skrifter bortsolgt. — 6) at der, saavidt dertil maatte haves Beholdning af Bogtrykkeriets Indtægter, fra 1. Juli indeværende Aar at regne, maa udbetales den entledigede Bogtrykker Schagfjord en aarlig Pension af 50 Rbd. r. S., samt af og til, naar hine Indtægter tilstedo det, en liden extraordinair Gratification; og — 7) at der, uagtet det i alle Tilfælde vil være Cfraad Stephensen, som har at tilsvare den Gjæld, han paa oftmeldte Selskabs Vegne maatte have gjort, dog til fuldkommen Betryggelse i Fremtiden udstedes Bevilling, hvorefter Stiftsövrigheden paa Island paa det forrige Landoplysnings-Selskabs Vegne ved Proclama indkalder Alle, der maatte formene sig at have noget Krav paa forommeldte Selskab, med Aar og Dags Varsel til at melde sig med deres Fordringer. — Kjöbenhavn den 19. Septembr. 1832.

1832.
19. Septbr.

1832. 20. Septbr. **Cancellie-Plakat** ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Septbr. 1832. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, men ikke i Landsoverretten. Den skulde iövrigt gjelde i Island fra 1. Januar til 30. Juni 1833 (Plak. 11. Mai 1819). — Canc. 2. Dep. Registr. XXXIII, 279 (1832, Nr. 635*). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1832, S. 655. Qvart-Forr. for 1832, S. 127; Rubr. hos Schou XX, 458.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for Oktober, November og December Maaneder 1832.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committée er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Oktbr., Novbr. og Decbr. Maaneder 1832 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbdlr. Sölv, saa at 1 Rbdlr. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. Det kongelige Danske Cancellie den 20. Septembr. 1832.

22. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af en Forordning om Udpantninger.** Khavn den 22. Septembr. 1832[1]. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 3239.

Hr. Amtm. har, i den under 12. Juli f. A. meddelte Betænkning, angaaende hvorvidt de igjennem dette Collegium i Aaret 1830 emanerede almindelige Anordninger for Danmark maatte egne sig til ogsaa, i alt Fald med visse Modificationer, at gjöres anvendelige

[1]) Plak. 2. April 1841.

paa Island, ved ikke at omtale For. 2. Juni 1830, ang. Fremgangsmaaden med Hensyn til Udpantninger, antaget, at denne Anordnings Bestemmelser ere uanvendelige paa Island. Da Plak. 21. Mai 1829 udförlig har fastsat de Regler, hvorefter Udpantning kan skee for den kgl. islandske Jordebogskasses Indtægter, og baade har sörget for, at de Paagjeldende erholde betimelig Underretning, og viist, at disse kunne, naar de finde Fordringen urigtig, siden derom procedere, hvilket og Sportel-Reglement 10. Septbr. 1830 § 85 tilkjendegiver, er hiin Forordning vistnok mindre nödvendig for Island, hvor desuden en Mængde af de deri omhandlede Gjenstande ikke finde Sted. Imidlertid kunde der til Exempel blive Spörgsmaal om Fremgangsmaaden ved Udpantninger for Tiende, i hvilket Tilfælde det vel ikke kan kaldes i Tvivl, at den nylig anförte Grundsætning og maatte være anvendelig, men Spörgsmaal kunde opstaae, om og hvorledes den foregaaende Advarsel skulde skee. Da nu de tvende andre Overövrigheder paa Island tildeels have anseet Udvidelsen af For. 2. Juni 1830 til bemeldte Land tilraadelig, og Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet blandt Andet har antaget, at den i Forordningens § 1 befalede Kundgjörelse til Kirkestævne lod sig anvende, hvilket dog synes at forudsætte, at der maatte paa Island haves ugentlig Gudstjeneste, samt da Reglen i § 3, cfr. § 4, synes uden Ulempe at kunne anvendes paa Island, saa har man, forinden videre foretages, ikke villet undlade tjenstl. at udbede sig Hr. Amtm.' nærmere Yttringer behageligen meddelte, angaaende meerbemeldte Anordnings Anvendelighed paa Island. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Septembr. 1832.

1832.
22. Septbr.

Cancellie - Skrivelse til Rentekammeret, ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle

22. Septbr.

1832. 22. Septbr. **Lovbud fra 1829.** Khavn den 22. Septbr. 1832. Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 3190.

Ved at tilstille det kgl. Rentekammer indsluttede fra vedkommende Övrighed indhentede Betænkning, angaaende, om og hvorvidt nogen af de igjennem dette Collegium i Aaret 1829 emanerede almindelige Anordninger for Danmark maattè ansees passende til, enten udèn eller i al Fald med visse Modificationer at gjöres gjeldende paa Island og Færöerne, tillader Cancelliet sig, forsaavidt:

1) Plak. 18. Marts 1829, om Betaling for Syns-, Vurderings- og andre Forretninger ombord paa Skibe m. v. angaaer, at bemærke, at uagtet de deri omhandlede Forretninger vel yderst sjelden forekomme paa Island eller Færöerne, maa man dog, med Hensyn til de indkomne Erklæringer, ansee det rettest, at det sædvanlige Gebyr for Synsmænd i de i sammes § 2 omhandlede Tilfælde forhöies til det dobbelte eller tredobbelte, i Overeensstemmelse med bemeldte Paragraphers Forskrift og under Iagttagelse af §§ 3 og 4. — 2) For. 21. August, angaaende Lösgjængerie og Betlerie, bör derimod ikke udvides til at gjelde paa Island, men vel til Færöerne, dog i Henhold til de af Amtmanden i hans medfölgende Erklæring citerede Reskr. af 30. Oktbr. 1811 og 29. April 1818. — 3) I Henseende til Plak. 25. Novbr. 1829, om adskillige Bestemmelser angaaende Behandlingen af Veisager, da skjönner Cancelliet ikke, at der, med Hensyn til dens Princip, kunde være Noget til Hinder for, at den erklæredes for analogisk anvendelig paa Færöerne. Da imidlertid dette, som vedkommende en Gjenstand, der er henlagt under det kgl. Rentekammers Ressort, bedre vil kunne bedömmes af velbemeldte Collegium, skulde Cancelliet, forinden Videre foretages, ikke forbigaae tjenstl. at udbede sig Sammes behagelige Yttringer behageligen meddelt, saavel herover som over Sagen i det Hele.

Med Svaret forventes det Indsluttede behageligen remitteret. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Septbr. 1832. 1832. 22. Septbr.

Bevilling for Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, **til Udstedelse af Proclama paa det forrige islandske Landoplysnings-Selskabs Vegne.** Khavn den 28. Septbr. 1832. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Decbr. 1832. — Canc. 3. Depart. Reg. 1831—1833, 422b—423 (1832, Nr. 1246). 28. Septbr.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, til fremtidig Betryggelse for det Offentlige, som Eier af det forrige nu ophævede kgl. Landoplysnings-Selskab paa Vort Land Island, dets Eiendele, Beholdning af Forlags-Skrifter m. v., allern. have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade, at Os elskelige Vor Stiftamtmand og Vor Biskop paa bemeldte Vort Land Island maa, paa ovennævnte det kgl. Landoplysnings-Selskabs Vegne, ved Proclama sub poena præclusi et perpetui silentii, med Aar og Dags Varsel i den danske Statstidende, Adressecomptoirets Efterretninger, samt den altonaiske Merkur, tre Gange efter hinanden indkalde alle dem, som formene sig at have Noget at fordre hos oftnævnte ophævede kgl. Landoplysnings-Selskab, med deres Paastand at fremkomme, og saadant deres havende Krav inden forskrevne Tids Forlöb for bemeldte Vor Stiftamtmand og Vor Biskop paa Vort Land Island at anmelde og beviisliggjöre; og skal saadan Indkaldelse i Aviserne ansees og være ligesaa gyldig, som om den var skeet ved Proclama efter Loven. Dog skal denne Vor allerhöieste Bevilling læses for Vor Landsoverret samt Hof- og Stadsret, saavel som for Vor Landsoverret paa Island. — Hvorefter &c. Kjöbenhavn den 28. Septembr. 1832 [ad mandatum].

1832. **Directionen** for Universitetet og de lærde
29. Septbr. Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Venia ætatis for Disciple til Optagelse i Bessastad Skole.** Khavn den 29. Septbr. 1832. — Univ. Dir. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1832, Nr. 900.

I Anledning af de ved Deres Höiærv.' Skrivelse af 22. f. M. hertil indsendte tvende Andragender om, at Stephan Arnesen, 25 Aar gammel, og Thomas Skulesen, 24 Aar gammel, maae, uagtet de saaledes ere over den lovbefalede Alder, optages som Disciple i Bessastad lærde Skole, skulde Directionen herved tjenstlig melde til egen behagelig Underretning og til Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at man maa ansee fornævnte Elever for at være for gamle til at optages i Skolen, og at det Ansögte derfor ikke kan bevilges. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 29. Septembr. 1832.

29. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftsövrigheden i Island, ang. det forrige kgl. islandske **Landoplysnings-Selskabs Bogtrykkerie, Bibliothek** o. s. v. Khavn den 29. Septbr. 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 3329.

Hr. Stiftamtmand og Deres Höiærværdighed have under 3. Marts sidstl. tilstillet Cancelliet en Beretning om Udfaldet af de Forhandlinger, der i Overeensstemmelse med Hans Maj'' allerh. Resolution af 28. Septbr. f. A., angaaende den fremtidige Bestemmelse af det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek, Bogtrykkerie m. v., samt Opgjörelsen af dette Selskabs Fordringer, have været indledede med Justitiarius, Conferentsraad Dr. juris Stephensen, der i sin Tid har forestaaet Bestyrelsen af bemeldte Selskab.

Efter at Cancelliet har foredraget H. Maj'. denne Sag, har det under 19. dennes behaget Allerhöistsamme,

paa Collegiets allerunderd. gjorte Indstilling, allernaad. at bifalde: 1832. 29. Septbr.

1) at det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek ... [osv. §§ 1—7 see kongl. Resol. 19. Septbr. 1832, ovenfor S. 193—195] ... melde sig med deres Fordringer.

Ved at tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. denne allerh. Resolution til behagelig Efterretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse, skulde Cancelliet endnu, med Hensyn til Deres i ovennævnte Beretning under II Litr. d[1] gjorte Indstilling om, at det, förend en Uvedkommende tillades paany at oplægge eller eftertrykke i Kjöbenhavn nogen hidtil i Island trykt islandsk Bog, maatte gjöres denne til Pligt at henvende sig til Stiftsövrigheden i Island, for at erholde Underretning, om ikke Islands Bogtrykkerie vilde og kunde besörge den trykt i det seneste inden 2 Aar, efter at den Paagjeldende har meldt sig, ikkun bemærke, at da det dog ikke er at formode, at Nogen vil begynde paa her at eftertrykke en islandsk Forlagsartikel, uden at have erhvervet Vished om, at den islandske Forlægger har desereret sin Ret, ved i den Tid. For. 7. Januar 1741 bestemmer efter at Oplaget er udsolgt, ikke at begynde et nyt, har Cancelliet ikke anseet det nödvendigt, desangaaende at foranledige nogen ny Bestemmelse, der i saa Fald maatte kundgjöres ved en almindelig Lov, idet man nemlig antager, at der, endog uden denne, vistnok de facto i denne Henseende vil haves tilbörlig Sikkerhed. En herigjennem aldeles gratis udfærdiget Bevilling for Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til, paa det forrige Landoplysnings-Selskabs Vegne, i Overeensstemmelse med foranförte allerh. Resolution, ved Proclama at indkalde Alle, der maatte formene sig at have nogen Fordring paa samme, til at melde sig dermed, undlader man ikke tjenstligst at lade medfölge. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1832.

[1]) jevnf. ovenf. S. 181.

1832. 2. Oktbr. **Kongelig Resolution** ang. **Gagetillæg for Stiftamtmanden over Island.** Khavn den 2. Oktobr. 1832. — I Rentekammerets Forestilling 25. Septbr. foreslaaes, i Henhold til kgl. Resol. 28. April, at Stiftamtmandens Gage i Island forhöies med 500 Rbd., „hvilket var det mindste Tillæg, der blev tilstaaet nogen Amtmand i Danmark", hvorved saaledes denne Embedsmand kom til at tjene paa samme Gage, som Stiftamtmændene i Danmark havde för det dem sidst tilstaaede Tillæg. Dog foresloges, at Stiftamtmændene kun successive skulde opnaae dette Tillæg, eller fulde 2000 Rbd. i Gage, saaledes, at den först opnaaedes i det 10de Aar, som Vedkommende fungerede i dette Embede. Tillige foreslaaes Tillæg for Amtmanden paa Færöerne. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 C, Nr. 306.

Vi ville allernaad. have Gagen for den nuværende og de efterfölgende Stiftamtmænd i Island og Amtmænd for Sönder-Amtet sammesteds fastsat saaledes, at denne Embedsmand for de tre förste Aar af hans Ansættelse i bemeldte Embeder erholder 1500 Rbd. Sölv, for det fjerde Aar 1600 Rbd., for det femte Aar 1700 Rbd., for det sjette Aar 1800 Rbd., for det syvende, ottende og niende Aar 1900 Rbd., og for det tiende Aar samt den fölgende Tid 2000 Rbd. Sölv aarligen, Alt uden al Afkortning og saaledes, at samtlige disse Summer udredes af den islandske Jordebogskasse.

. . . (Amtmanden paa Færöerne) . . . Iövrigt forblive de fornævnte Embedsmænd nu tillagte aarlige Bidrag til Contoirhold uforandrede. — Kjöbenhavn den 2. Oktobr. 1832[1].

2. Oktbr. **Kongelig Resolution** ang. **Gagetillæg for Administrator af det kgl. Jordegods i Guldbringe Syssel.** Khavn den 2. Oktbr. 1832. — I Rentekammerets Forestilling 25. Septbr. bemærkes, at den nuværende

[1]) communiceret Stiftamtmanden og Landfogden over Island ved Rentek. Skrivelser 27. Oktbr. 1832. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 900—901.

Administrator over det kongel. Jordegods i Guldbringe Syssel havde oftere andraget paa, at den ham tillagte Lön var forringe, idet han beregnede den til 533 Rbd. 72 Sk. Sölv, hvorfra omtrent 200 Rbd. medgik til Comptoirhold. Amtmanden havde bekræftet Rigtigheden heraf og anbefalet den nuværende Administrator til Gageforbedring. Denne havde ansögt om at erholde enten 1/6 af Indtægten, eller et Gagetillæg af 200 Rbd. aarlig, og Kammeret bifalder det förste Alternativ, hvorefter Tillægget vilde netop blive 200 Rbd. — Rentek. Relat og Resol. Prot. 1832 C, Nr. 307. 1832. 2. Oktbr.

Vi ville allern. have Sysselmanden for Guldbringe og Kjose Sysseler i Islands Sönder-Amt, fra indeværende Aars Begyndelse at regne, forundt som Gagetillæg 1/6 Deel af Netto-Indtægterne af Vort Gods i Guldbringe Syssel, bemeldte 1/6 Deel beregnet af det Belöb i Penge, han som Administrator for ovennævnte Gods aarligen indbetaler i Vor Kasse. — Kjöbenhavn den 2. Oktobr. 1832[1].

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **nogle Punkter i Sportel-Lovgivningen.** Khavn den 6. Oktobr. 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 3445. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 389—390. 6. Oktbr.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 12. April sidstl. henstillet til Cancelliets Resolution:

1) om den ved For. 19. Marts 1817 § 4, cfr. med Plak. 30. Oktbr. 1818, for Logbögers og Skibs-Journalers Eftersyn og Paategning fastsatte Betaling af respective 2 Rbd. og 1 Rbd. Sölv endnu, efter at Sportel-Reglementet af 10. Septembr. 1830 er emaneret, bör erlægges foruden det i bemeldte Reglements § 62 for Skibspapirers Paategning m. m. bestemte Gebyr, eller om dette kan antages tillige at indbefatte hiin

[1]) communiceret Stiftamtmanden over Island ved Rentek. Skriv. 27. Oktbr. 1832. Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 902.

1832. 6. Oktbr. Betaling, samt om hvilken Betaling der nu bliver at beregne for Logbögers og Skibs-Journalers Authorisation, forsaavidt denne paa Island maatte forlanges. — 2) om de i bemeldte Sportel-Reglement § 15 1. Membr. bestemte Diæter ogsaa tilkomme Dommerne i Delinquent-, Justits- og offentlige Politie-Sager, eller om Plak. 21. Marts 1800 endnu bliver at fölge med Hensyn til disse Sager.

I denne Anledning skulde Cancelliet tjenstligst tilmelde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse:

ad 1: Dersom Forordn. 19. Marts 1817 og Plak. 30. Oktbr. 1818 för havde været anvendelige paa Island, kunde der vel være Grund til at antage, at der for Logbögers og Skibs-Journalers Foreviisning og Paategning fremdeles skulde erlægges Betaling efter bemeldte Anordninger, særskilt fra den, Sportel-Reglem. 10. Septbr. 1830 § 62 bestemmer for Skibspapirers Paategning m. v. Men hine Anordninger fordro ingen Foreviisning af Logböger og Skibs-Journaler paa Island, ligesom der vel endnu mindre sammesteds bliver Tale om Udstedelse og Authorisation af Logböger eller Skibs-Journaler. Den citerte § af Sportel-Reglementet omhandler derhos kun Journalens Foreviisning for de indenlandske Fiskejagter, men ikke Authorisation af deslige Journaler, hvorpaa Bestemmelserne i For. 19. Marts 1817 heller ingenlunde passe. Foreviisning og Paategning af bemeldte Böger finder derimod paa Island alene Sted i Kraft af de for dette Land udgangne særegne Handels-Anordninger, i Forbindelse med de övrige Skibspapirer, og Betalingen er for det Hele samlet ansat ved Sportel-Reglem. § 62, hvis Ord omfatte Tilfældet.

ad 2: Da oftnævnte Reglement § 15 ikkun angaaer private Sager, kunne Retsbetjentene i criminelle Sager ikke fordre höiere Diætpenge end Plak. 21. Marts 1800 hjemler. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1832.

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forlovspenge af Arv paa Island.** Khavn den 6. Oktobr. 1832. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1832, Nr. 3442—44. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 388 med Anmærkning. 1832. 6. Oktbr.

At Hans Maj'. Kongen paa Cancelliets derom allerunderd. nedlagte Forestilling under 19. f. M. allern. har behaget at resolvere saaledes:

„Vi ville allern., at Norske Lovs 5. Bogs 2. Capitel 76 Art., angaaende Forlovspenge af Arv, som föres ud fra den Jurisdiction, hvor den er falden, ikke bringes til Anvendelse i Island".

Det skulde man ikke undlade herved tjenstl. at tilmelde Hr. Stiftamtm., med Hensyn til Stiftets Skrivelse af 22. August 1827, til behagelig Underretning — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1832[1].

---

[1]) s. D. Canc. Skrivelser af samme Indhold mut. mut. til begge Amtmændene i Island. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

I allerund. Forestilling 19. Septbr. yttrer Cancelliet, at det „antager, at Forlovspenge ifölge Norske Lovs Bydende stricto jure maa kunne fordres der paa Öen (d. e. paa Island), da N. L. 5. B. 2. Cap. ifölge Reskriptet 17. Februar 1769 sammesteds skal være gjeldende Regel for Arveretten og Arvedelingen, og om end bemeldte allerhöieste Reskript lod sig fortolke paa en mere indskrænket Maade, formener Cancelliet dog, at man ikke bör være tilböielig til at bifalde en Fortolkning, der kun vilde give Næring til den Tendents, der i senere Tider har viist sig til at indskrænke de Lovbestemmelser, som have gjort visse Dele af Norske Lov gjeldende for Island, og atter der at gjöre gamle Love gjeldende, som ellers forlængst ere ansete afskaffede og ei uden stor Forstyrrelse i den tilvante Retstilstand lade sig paany kalde ilive. — Foruden at der imidlertid kunne opstaae mange Tvistigheder om forbemeldte Lovsteds rette Forstaaelse og Anvendelse, vilde der og være mere Vidtlöftighed forbunden med denne ringe Afgifts Oppebörsel i Island, end Indtægten fortjener, ligesom Afgiften for smaae Arvelodder dog altid efter de

1832. 9. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Betaling for Dövstummes Underviisning.** Khavn den 9. Oktbr. 1832[1]. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1832, Nr. 2416.

Den kgl. Direction for Dövstumme-Institutet her i Staden har hertil indberettet, at den dövstumme Dreng Sigfus Sigurdsson af Hals Rep under Norder Syssel den 18. f. M. er modtaget i bemeldte Institut.

Ved tjenstl. at meddele Hr. Amtm. dette til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, skulde Cancelliet lige tjenstl. tilföie, at, forsaavidt der, som af den med Hr. Amtm.s Skrivelse af 18. Januar d. A. indsendte Correspondence med Cancelliraad og Sysselmand Björnsen, og Repstyrer, Dannebrogsmand Jonsson erfares, er opstaaet Spörgsmaal med Hensyn til Ligningsmaaden af Udgifterne ved bemeldte Drengs Equipering og Reise til Danmark, saavel som for hans Ophold paa Institutet, da ville samtlige disse Udgifter blive at udrede af Amtets Fattigkasser, og Ligningen skee paa hvert Reps Beboere paa samme Maade som andre Bidrag til

---

der bestaaende Forhold vil blive trykkende. Da det derhos maa ansees for aldeles afgjort, at der ved den i Artiklen nævnte „Husbond", som Afgiften tilkommer, maa, i Overeensstemmelse med N. L. 5—2—91, der dog strax efter blev forandret ved Reskr. 31. Mai 1690, forstaaes den, som har Skiftejurisdiction, og det saaledes bliver Kongens Kasse, eller i alt Fald de islandske Kjöbstæder, den burde tilfalde, maa Cancelliet være af den allerund. Formening, at der ikke kan være nogen Betænkelighed ved at lade den omhandlede Afgift for Islands Vedkommende bortfalde". — Canc. 3. Departem. Forestill. 1832, Nr. 128; Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1832, S. 388 Anmærkn. — Jevnf. Canc. Skriv. 16. Juni 1832, ovenfor S. 132—133.

[1]) Canc. Skriv. 8. Januar 1831.

Amtsfattigkasserne lignes, efter den hidtil brugte Maade. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Oktobr. 1832[1]. 1832. 9. Oktbr.

Cancellie - Circulaire til Amtmændene, ang. **schematiske Beretninger om offentlige Politie-Sager.** Khavn den 16. Oktobr. 1832. — Dette Circulaire skal ifölge Cancelliets Brevbog være sendt til „alle Amtmænd (Island undtagen)", men er dog optaget her i Sammenhæng med Canc. Circulaire 6. Decembr. 1831. — Canc. 2. Dep. Brevb. 1832, Nr. 3185—3197; Canc. 3. Dep. Brevb. 1832, Nr. 3572—3604. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to., med fölgende Schema paa et Halvark. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1832, S. 401—403 (med Schema). 16. Oktbr.

Ved Circulair-Skrivelse af 6. Decbr. f. A. underrettede man (Tit.) om, at det var paatænkt, i Forbindelse med de schematiske Oversigter, som aarligen herfra forfattes over Sager angaaende Forbrydelser og Straffe, der i Aarets Löb ere behandlede ved de ordinaire civile Retter i Danmark, tillige at meddele Oplysning om, i hvor lang Tid saadanne Sager have været under Behandling. Da Collegiet er sindet at meddele lignende Oplysning om de offentlige Politie-Sager, under hvilke Nogen er dömt til höiere Straf end Böder, saa skulde man tjenstligst anmode Dem om, at paalægge samtlige Politiedommere i Deres Distrikt, i Forbindelse med de trende Beretninger om Sager angaaende Forbrydelser og Straffe m. v., som de aarligen indsende, herefter tillige at afgive en fjerde i Overeensstemmelse med vedfölgende Schema indrettet Beretning, hvori oplyses, med Hensyn til hvormange af de for hver enkelt Classe af Forseelser til höiere Straf end Böder dömte Individer Sagerne ere blevne paakjendte i förste

[1]) s. D. Canc. Skrivelser til Rentekammeret og til Biskoppen over Island, hvorved Underretning meddeles om det ovenstaaende Amtmanden givne Svar. Canc. 1. Departem. Brevb. sst.

1832. 16. Oktbr. Instants i förste, anden, tredie Maaned fra Forhörs Begyndelse, og med Hensyn til hvormange de idömte Straffe ere blevne exeqverede, eller deres Fuldbyrdelse paabegyndt i förste, anden, tredie Maaned fra samme Tid at regne. Herved bliver imidlertid at bemærke, at, saafremt nogen Sag har henstaaet i længere Tid end 3 Maaneder, maa der tilföies en Rubrik eller saamange nye Rubrikker, som efter de Tidspunkter, hvori en eller anden Sags Paadömmelse i förste Instans eller dens endelige Afgjörelse falder, ere fornödne, dog at og, hvis dette maatte medföre större Bekvemmelighed, Tallet af de enkelte Sager, som ere blevne respective paadömte i förste Instants og bragte til endelig Afgjörelse efter 3 Maaneders Forlöb, kan opgives særlig og udenfor Schemaets specielle Rubrikker, enten i en almindelig Anmærknings-Rubrik eller ved Schemaets Slutning, hvorved dog Bemærkning om, hvilken Classe af Forseelser slige Sager have angaaet, ikke bör mangle. Iövrigt bliver det i Overeensstemmelse med Schemaet at oplyse, i Henseende til hvormange Individer Sagerne henstaae formedelst Appel eller Ansögning. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. Oktobr. 1832.

[Schema].

Oversigt over den Tid, hvori de ved N. N. Jurisdiction i Aaret N. N. behandlede offentlige Politie-Sager, under hvilke höiere Straffe end Böder ere tilfundne, have været under Behandling fra Forhörs Begyndelse at regne.

Forseelsernes Beskaffenhed	Antallet af Individer, med Hensyn til hvilke Dom er afsagt i 1. Instants			Antallet af Individer, med Hensyn til hvilke Straffene ere exeqverede eller begyndte at sættes i Fuldbyrdelse			Antallet af Individer, med Hensyn til hvilke Sagerne henstaae formedelst Appel	Antallet af Individer, med Hensyn til hvilke Sagerne henstaae formedelst indgiven Ansögning om Straffens Formildelse eller Eftergivelse
	i 1. Maaned	i 2. Maaned	i 3. Maaned	i 1. Maaned	i 2. Maaned	i 3. Maaned		

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Grev **Knuth**, ang. **Arbeiderne ved de islandske Kystkort efter Opmaalingerne.** Khavn den 3. Novbr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 913. 1832. 3. Novbr.

I Anledning af Hr. Grevens behagelige Skrivelse af 22. Januar d. A., og derved fulgte Andragende fra forhenværende Inspecteur ved Classelotteriet, H. J. Scheel, hvori han anholder om, at det maatte vorde overdraget til ham at udföre de tilbagestaaende Arbeider ved den i sin Tid foretagne Opmaaling af Islands Kyster, m. m., skulle vi ikke undlade, efter at have desangaaende correspondered med Bestyrelsen for det kongl. Sökort-Archiv, tjenstligen at anmode Dem om at tilkjendegive bemeldte Scheel, at Kammeret forelöbigen overdrager ham at fuldföre fölgende af ovennævnte Arbeider, nemlig:

1) Et Triangel-Kort over hele Arbeidet, indbefattende saavel Hoved-Trianglerne som Bi- eller Neben-Trianglerne, og alle indskaarne Punkter med vedskrevne Störrelser af alle Siderne. — 2) En Journal, indbefattende i störste Fuldstændighed: a) alle geodætiske Operationer, nemlig: Basismaalingerne med nöie Forklaring over Maalestængerne, og hvilken Forsigtighed man har anvendt ved at bruge dem, samt med hvilke Etalons de have været sammenlignede, og om disse Etalons endnu ere til; Vinkelmaalingerne paa enhver Station, uden at udelade nogensomhelst, hvorlidt den end maatte synes at stemme med Resten; alle maalte Zenith-Distancer af terrestriske Gjenstande; Beregning af hele Nettet af Hoved-Trianglerne, reduceret til Horizonten; Beregning af Coordinaterne til Reykjaviks Meridian og Parallel for hvert Triangel-Punkt, og for hver fra tvende Punkter indskaaren Gjenstand; Beregning af alle Punkters Höider over Vandspeilet, saavidt disse trigonometrisk ere bestemte. — b) alle astronomiske Observationer uden

1832. Undtagelse og af hvad Navn nævnes kan, i den Orden
3. Novbr. de ere foretagne med Barometer- og Thermometer-Stand, hvor denne er observeret; derefter alle Resultater og Tidsbestemmelserne med Tabel over Uhrenes Gang; alle Resultater af de gjorte Azimuth - Observationer til Meridianens Bestemmelse; alle Resultater af de gjorte Brede - Observationer for hvert Sted især; alle Resultater af de gjorte Misviisnings-Observationer. — c) alle meteorologiske Observationer; Instrumenternes Sammenligning med andre Instrumenter; Beregning af de ved Barometer-Maaling bestemte Höider. — d) Beskrivelse over alle de til Observationerne brugte Instrumenter og Hjælpemidler; Forklaring over Arbeidsmaaden og de brugte Signaler; Bemærkninger over Landet og Localiteterne.

Af Forestaaende vil det Vigtigste, som altsaa först maa begyndes paa at bringes i det Rene, være: Triangelkortet, Journalen over de geodætiske Arbeider ved de astronomiske Observationer til Azimuthets Bestemmelse og Nettets Orientering.

Foruden de til disse Arbeider henhörende Observationer og Beregninger, Scheel allerede har modtaget efter hans derfor under 25. Novbr. f. A. meddelte Tilstaaelse, fölger endvidere til Afbenyttelse i saa Henseende de paa indsluttede Fortegnelse anförte Beregninger og Korter m. v., hvilke Hr. Greven ligeledes vilde behage at tilstille ham, imod derfor at modtage hans Qvittering, som hertil forventes indsendt. Efterhaanden som nogen samlet Deel af fornævnte Arbeider er tilendebragt, anmodes Hr. Greven om at paalægge Scheel at tilstille Dem samme til videre Indsendelse hertil, ligesom dette ogsaa forventes iagttaget ved samtlige ham tilstillede Beregninger, Korter og Documenter m. v., saasnart de til det ham overdragne Arbeide ere afbenyttede. — Rentekammeret den 3. Novembr. 1832.

Rentekammer-Skrivelse til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Rettigheden til det paa Klostergodsernes Forstrande opdrevne Vrag.** Khavn den 10. Novbr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 915. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1833, S. 16—18 Anmærkn. 1832. 10. Novbr.

Som af indsluttede Skrivelse med Bilage fra Stiftamtmand Krieger behageligen vil erfares, har Kammeret fundet sig foranlediget til at forlange Oplysning om, hvorfor Auctionsbelöbet for nogle Bjelker, som ere opdrevne paa Forstranden til tvende Gaarde under det Hans Majt. tilhörende Kirkebai Klostergods, ikke er tilfalden Klosteret, men beregnet Sysselets Sagefaldskasse til Indtægt.

I Anledning heraf yttrer Stiftamtmanden den Formening, at Plak. af 4. Mai 1778, angaaende Forstrandsrettigheden i Island, ikke gjör i saa Henseende nogen Forskjel paa det Hans Majt. tilhörende Gods og Selveiergodset, men at Sysselmanden, og nu efter Reskript af 25. Juli 1808 Sagefaldskassen, maa tilfalde disse Indtægter, ikke blot paa Selveiergodset, men ogsaa paa Kongens forbeholdne Gods, som ikke er under Forpagtning, da den Undtagelse, Plakatens 2. § gjör for Forpagterne, formenes at være blot personlig, og at ophöre saasnart Godset ei længer stod under Forpagtning. Tillige forklares, at denne Formening stemmer med Praxis i Guldbringe og Kjose Syssel, hvor det sammesteds værende kgl. Gods aldrig har været under Forpagtning, men stedse under Administration, og hvor det her omhandlede Slags Vrag forhen har været taget til Indtægt af Sysselmanden, og efter Reskriptet af 25. Juli 1808 til Indtægt for Sagefaldskassen, hvorhos yttres, at hvis den ommeldte Vragret skulde være reserveret for Kongens Gods i Almindelighed, saa at dette ikke i saa Henseende kunde betragtes som andet Selveier-Gods, saa maatte Saadant udtrykkeligen været bestemt i Plakaten.

1832. Denne Stiftamtmandens Mening, at Plakaten af 1778
10. Novbr. ikke gjör nogen Forskjel paa det kgl. Gods og Selveier-Godset, forekommer imidlertid Kammeret at være Tvivl underkastet. Plakatens 3. § er den Deel af Anordningen, som bestemmer Sysselmandens eller nu Sagefaldskassens Andeel, og denne § nævner ikkun Selveiergodset. At Plakatens 2. §, ved at bestemme Vragrettigheden paa Kongens forbeholdne Gods, nemlig Klostere og Ombudsjorder, tilföier: „som ere under Forpagtning", kan neppe medföre, at naar dette Gods ikke er under Forpagtning, det da skulde höre under Regelen i 3. §, efterdi det da maatte indbefattes under Udtrykket: „Selveiergods", hvortil dog det kgl. Jordegods aldrig har været henregnet; langt rimeligere synes det, at hiint Tillæg, „som ere under Forpagtning", blot er foranlediget derved, at dette den Tid var den sædvanlige Maade, paa hvilken der var disponeret over Kongens Gods, saa at §'en altsaa angaaer alt Kongens Gods i Almindelighed, uden at den tilfældige Omstændighed, om det netop er under Forpagtning, har anden Indflydelse, end at i saa Fald Vraget tilfalder Forpagteren. Denne Fortolkning synes ogsaa at bestyrkes derved, at kun ved samme komme Plakatens §§ 2 og 3 til at indeholde fuldstændige Bestemmelser for Vragretten paa alle Steder, nemlig Stiftelsernes, Kongens og Privates Godser, hvilke trende Slags Godser kjendeligen ere satte i Modsætning til hinanden; hvortil kommer, at Plakatens § 5, der omtrent giver samme Regler for den Deel af harpunerede Hvaler, der ikke tilfalder Harpunens Eier, nævner kgl. Klostere og Ombudsjorder uden hiint Tillæg: at de ere under Forpagtning. Endeligen synes ogsaa den her yttrede Mening, hvorefter Sysselmandens Ret til Vrag indskrænkes til Selveiergodset, bedst at komme overeens med de Vilkaar, paa hvilke denne Rettighed ved Resolution af 26. Marts 1736 overdroges Sysselmanden. Til den Tid aflagde nemlig disse Embedsmænd aarlig Regnskab for de i deres Distrikt faldende uvisse Ind-

komster af Leiermaals- og andre Böder, samt Drivfisk 1832.
og Tömmer, men ved ovenmeldte Resolution tillagdes 10. Novbr.
dem disse Indtægter (forbrudte Hoved- eller Boeslodder, strandede Skibe og arvelöst Gods alene undtaget), imod aarligen at betale en vis Afgift til den kgl. Kasse, som bestemtes til Halvdelen af Middelbelöbet for hvad der i de sidste 10 Aar var for hvert Syssel falden. Da nu ovennævnte Vragrettighed paa de kgl. Godser henhörte under Forpagtningen af samme, og altsaa ikke var af Sysselmanden aflagt Regnskab for, er den heller ikke bleven indbefattet under den Beregning, hvorefter Sysselmændenes Afgift fastsattes. Skulde nu Vragrettigheden ved Forpagtningens Ophör tilfalde Sysselmanden, maatte ogsaa deraf fölge, at Afgifterne forholdsmæssigen vare blevne forhöiede, hvilket ikke er Tilfældet. Reskriptet af 25. Juli 1808 tillægger de da oprettede Sagefaldskasser fornævnte til Sysselmændene henlagte Indtægter, vel uden nogen Afgift, som Sysselmændene ogsaa da bleve fritagne for, men deraf fölger ikke, at disse Kasser have erhvervet större Ret, end der var tillagt hine. — Med Hensyn til oftmeldte Vragrettighed paa Kongens Jorder i Guldbringe Syssel har det iövrigt en særdeles Beskaffenhed. Disse Jorder have nemlig, som Stiftamtmanden bemærker, aldrig været under Forpagtning, men under Administration, hvilken i 1736 var overdraget til Landfogden i Island, og som saadan aflagde han ogsaa Regnskab for det paa Godsets Forstrande faldende Vrag, tilligemed de övrige uvisse Indtægter i Sysselet. Ved Resolutionen af 1736 overdroges disse Indtægter til Landfogden, imod derfor at svare en aarlig Afgift, som fastsattes til 12 Specier. Da nu denne Overdragelse ophörte ved Reskriptet af 25. Juli 1808, kom Sysselets Sagefaldskasse i Besiddelse af disse Indtægter. Efter Kammerets Formening maa det altsaa, paa Grund af disse specielle Omstændigheder, fremdeles have sit Forblivende ved, at denne Vragrettighed paa det kongl. Gods i Guldbringe Syssel tilfalder

1832. 10. Novbr. Sysselets Sagefaldskasse, men paa det övrige kgl. Gods i Sönder-Amtet forekommer det Kammeret at have overveiende Grunde for sig, at Indtægterne af dette Slags Vrag tilfalde den kgl. Kasse, hvilket og hidtil har været Tilfældet med fornævnte Rettighed paa det kgl. Gods i Islands tvende andre Amter. Forsaavidt imidlertid denne Indtægt i den forbigangne Tid maatte være beregnet vedkommende Sagefaldskasse til Indtægt, kan, efter Stiftamtmandens Andragende, vel Paastand om Tilbagebetaling frafaldes, i Særdeleshed da Gjenstanden ikkuns kan være af ringe Betydenhed.

Ved at meddele det kgl. Danske Cancellie disse vore Yttringer, skulle vi ikke undlade, forinden Videre i Anledning heraf foretages, over Sagen at udbede os meddeelt velbemeldte Cancellies behagelige Betænkning, og derhos det Indsluttede tilbage. — Rentekammeret den 10. Novembr. 1832.

10. Novbr. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle i Aaret 1829 udkomne Anordninger til Island.** Khavn den 10. Novembr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 927.

Ved at tilstille Kammeret de fra vedkommende Övrigheder indhentede Betænkninger, angaaende om hvorvidt nogen af de igjennem det kgl. Danske Cancellie i Aaret 1829 emanerede almindelige Anordninger for Danmark maatte ansees passende til, enten uden eller i alt Fald med visse Modificationer, at gjöres gjeldende paa Island og Færöerne, har velbemeldte Cancellie, ved herover i behagelig Skrivelse af 22. Septbr. d. A. at forlange Kammerets Betænkning, derhos bemærket:

1) at uagtet de omhandlede Forretninger i Plakat 18. Marts 1829 om Betaling for Syns-, Vurderings- og andre Forretninger ombord paa Skibe m. v., vel yderst

sjelden forekomme paa Island og Færöerne, maa det dog, med Hensyn til de indkomne Erklæringer, ansees for rettest, at det sædvanlige Gebyr for Synsmænd i de i Plakatens 2. § omhandlede Tilfælde forhöies til det dobbelte eller tredobbelte, i Overeensstemmelse med bemeldte §'s Forskrift og under Iagttagelse af §§ 3 og 4. — 2) at Forordn. af 21. August 1829, angaaende Lösgjængerie og Betlerie, ikke bör udvides til at gjelde paa Island, men vel til Færöerne, dog i Henhold til de af Amtmand Tillisch i hans Erklæring citerede Reskripter af 30. Oktobr. 1811 og 29. April 1818; og — 3) at der i Henseende til Plakaten af 25. Novbr. 1829, om adskillige Bestemmelser angaaende Behandlingen af Veisager, ikke med Hensyn til deres Princip kunde være Noget til Hinder for, at den erklæres for analogisk anvendelig paa Færöerne. 1832. 10. Novbr.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade, ved det Indsluttedes Tilbagesendelse, tjenstligst at melde, at Kammeret maa være aldeles enigt med det kgl. Danske Cancellie, saavel betræffende de tvende förstnævnte Anordninger, som at Plakat 25. Novembr. 1829 ikkuns med Hensyn til dens Princip gjöres analogisk anvendelig paa Færöerne, og at iövrigt Bestemmelsen gives de fornödne Modificationer, som, ifölge af For. om Veivæsenet af 13. Decbr. 1793. vel ikke kan antages at være gjort gjeldende sammesteds. — Rentekammeret den 10. Novembr. 1832.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til det philosophiske Fakultet ved Universitetet i Kjöbenhavn, ang. **Angivelse af Hebraisk ved anden Examens förste Deel.** Khavn den 10. Novembr. 1832. — Univ. Dir. Brevb. 1832, Nr. 1063. 10. Novbr.

Efter et derom indkommet, med Professor Hohlenbergs Anbefaling forsynet, Andragende fra Studiosus

1832. Stephan Erichsen fra Island, og i Betragtning af de oplyste
10. Novbr. Omstændigheder, bevilger Directionen, at han, uagtet han ikke til Examen artium har angivet Hebraisk, maa, efter at have bivaanet Prof. Hohlenbergs Forelæsninger over dette Sprog, ved den næst forestaaende förste Deel af den philosophiske Examen lade sig pröve deri i Forbindelse med de övrige Fag, som henhöre til bemeldte Examen, under den Betingelse, at han til samme Tid pröves i det Pensum Hebraisk, der udfordres til Examen artium.

Dette meldes tjenstl. det philosophiske Fakultet til behagelig Underretning, og til Bekjendtgjörelse for Student Erichsen. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 10. Novembr. 1832.

14. Novbr. **Reskript** til Biskoppen over Island, ang. **Bemyndigelse til at dispensere fra nogle Punkter i Confirmations-Anordningerne.** Khavn den 14. Novembr. 1832. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 3. Dep. Reg. 1831—1833, 453ᵇ—454 (1832, Nr. 1345). Coll. Tid. for 1832, S. 817—818. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1832, S. 428—429. — Uddr. paa Islandsk i Sunnanpóst. 1835, S. 82.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give Dig hermed tilkjende, at ligesom Vi ved Vor allerhöieste Forordning af 21. Decbr. f. A. allern. have bekjendtgjort, hvad Vi af Vore i Aaret 1827 for Vort Rige Danmark udgivne almindelige Anordninger have fundet det hensigtsmæssigt ved almindelig kundgjort Anordning at foreskrive for Vort Land Island, saaledes ville Vi endvidere, efter den Os af Vort Danske Cancellie derom allerund. gjorte Forestilling, have Dig bemyndiget til at meddele de i Vor allerh. Forordning 23. Marts 1827 omhandlede Dispensationer fra Anordningerne angaaende Confirmatio-

nen, forsaavidt saadanne Dispensationer efter Islands locale Forhold der kunne finde Anvendelse. 1832. 14. Novbr.

Derefter Du Dig allerunderd. haver at rette. Befalende Dig Gud. — Skrevet i Vor kgl. Residents-Stad Kjöbenhavn den 14. Novembr. 1832.

Cancellie-Plakat angaaende **offentlige Bekjendtgjörelser i den Berlingske Tidende.** Khavn den 15. Novembr. 1832. — Denne „Cancellie-Plakat, angaaende offentlige Bekjendtgjörelsers Indförelse i den af Enken Sophie Hedevig Berling udgivne politiske og Avertissements-Tidende, der hidtil har fört Navnet den Danske Statstidende", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. April 1833, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A. — I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret: i Reykjavík (1833), samt i Hunavatns, Öefjords og Norder-Mula Sysseler og Vestmannöerne (1834); men er iövrigt ikke udgiven paa Islandsk som gjeldende, efter den i For. 21. Decbr. 1831 bestemte Regel. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIII, 320b-321 (1832, Nr. 757). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1832, S. 803—804. Qvart-Forr. for 1832, S. 214; Schou XX, 520—521. 15. Novbr.

Kongelig Resolution ang. **den islandske Jordebogskasses Balance.** Khavn den 27. Novembr. 1832. — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1832 C, Nr. 359; jevnf. Ný Félagsrit X, 39. 27. Novbr.

Vi approbere allern., at det Tilskud af 5,646 Rbd. 82 Sk. Sölv, som i Aaret 1831 er afgivet fra Finantskassen til den islandske Jordebogskasse, passerer til Udgift for förstnævnte Kasse, og har Vort Rentekammer, naar nogle flere Aar ere forlöbne, i hvilke de fornödne Sammenligninger imellem bemeldte Jordebogskasses Indtægter og Udgifter blive at anstille, i Henhold til Vor allerh. Resolution af 24. Mai f. A., at nedlægge nærmere allerunderd. Forslag, hvorledes Jordebogskassens

1832. Indtægter kunne være at forbedre saaledes, at de der-
27. Novbr. paa hvilende Udgifter af samme kunne afholdes, eller hvorledes et islandsk Fond i Kjöbenhavn kunde være at oprette, til at supplere Jordebogskassens Deficit. — Kjöbenhavn den 27. Novembr. 1832.

8. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Forholdet mellem Jorddrot og Leilænding paa Island.** Khavn den 8. Decembr. 1832. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 4256. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 449—465.

Det kongl. Rentekammer har i behagelig Skrivelse af 5. Mai d. A. begjært Cancelliets Betænkning angaaende de Bestemmelser, der maatte ansees tjenlige til at regulere Forholdet mellem Husbonde og Fæstebönder paa Island, om hvilken Gjenstand Kammeret i 1829 har modtaget Forestilling fra daværende Stiftamtmand paa Island, og senere indhentet Erklæringer fra Landets övrige Amtmænd.

Foranlediget heraf skulde Cancelliet til de forskjellige i det kongel. Rentekammers ovenmeldte Skrivelse omhandlede Poster tillade sig fölgende Bemærkninger:

1) Ligesom det i alt Fald paa Grund af Forordn. af 22. Juli 1791 maa ansees afgjort, at Böndergaardes Bortbygsling paa Island lovligen kan finde Sted saavel paa Aaremaal som paa Livstid, saaledes maa man og med det kgl. Rentekammer være enig i, at det vilde være i höieste Grad utilraadeligt, nu at paabyde en Tvang til at give Livsfæste paa deslige Eiendomme, som hverken kan med tilstrækkelig Grund ansees lovhjemlet, eller er sædvanlig, og som, naar den skulde være forenet med den gjensidige Forpligtelse for Leilændingen til at blive ved Gaarden for Livstid, hvis han ikke siden med Jorddrotten kunde forene sig om Flytning, eller havde en særdeles skjellig og altsaa beviislig Grund til at opsige, endog vilde blive til Byrde

for den Klasse af Islands Indvaanere, til hvis Bedste 1832.
slig Indskrænkning skulde paalægges Jordeieren. For- 8. Decbr.
uden de i det kgl. Rentekammers Skrivelse anförte vistnok afgjörende Grunde imod at paabyde de omhandlede Eiendommes Bortfæstelse paa Livstid, skal Cancelliet endnu bemærke, at da der ikke paa Island, som i Danmark, existere Jordegodser med tilhörende Böndergods, som nödvendigviis skal besættes med Fæstere, ei heller, saavidt vides, noget Forbud for den, der eier flere Gaarde, mod at drive dem samtlige paa egen Regning, saa vilde en Bestemmelse mod at bortbygsle den Gaard, man for Tiden ei selv vil bruge, paa Aaremaal, ikke have den Consistents, som et lignende Forbud har i Danmark, hvorimod det vilde være særdeles bebyrdende for den, der eiede en Gaard, som det for Tiden ei convenerede ham at drive paa egen Regning, om han, ved et Forbud imod at overlade Gaarden anderledes end med Livsbygsel, skulde hindres i at overlade den saaledes, at han fik Leilighed til siden, naar det stemte med hans Interesse, at tiltræde den eller overlade den til en Sön eller sælge den, hvorved og maa bemærkes, at Plak. af 7. Juni 1806, uagtet den har udvidet For. af 19. Marts 1790 til Selveier- og Arvefæstegaarde, dog har erkjendt Nödvendigheden af, at der i den Henseende gives Adgang til Dispensation. Det vilde derhos, med Hensyn til de i Forhold til Eiendommenes Værdie særdeles betydelige Byrder, som Rettergang medförer i Island, være haardt, om en Jorddrot skulde nödes til at overlade Brugen af sin Eiendom paa en saadan Maade, at han, om Leilændingen mishandlede den eller iövrigt misligholdt Contrakten, ei kunde blive ham qvit uden ved Hjælp af en Proces, der muligen vilde gaae gjennem alle Instantser. Endeligen har det paa Island, hvor Jorderne ei kunne benyttes til Agerdyrkning, men kun til Græsning, ingenlunde den Interesse enten for det Offentlige eller for Jordernes Brugere, at disse blive for en lang Tid i

1832. Besiddelse af samme, hvorimod det netop maa antages
8. Decbr. at stemme med Brugshavernes Interesse og med Tingenes naturlige Gang, at disse faae Leilighed til idelig at ombytte et Jordbrug med et andet, og i Særdeleshed at gaae frem fra det mindre til det större, efterhaanden som den Paagjeldende finder Leilighed til at anskaffe sig flere Creaturer, hvilke, efter Landets Naturbeskaffenhed, have langt större Betydenhed i Forhold til selve Gaarden, end i Danmark.

Iövrigt skjönner Cancelliet det ikke aldeles nödvendigt, at der udvirkes noget Lovbud for at bekræfte Gaardeierne i den ovenmeldte Frihed til at bortbygsle deres Gaarde paa Aaremaal, men det vilde i alt Fald formentlig være tilstrækkeligt, om det kgl. Rentekammer ved Skrivelse tilkjendegav samtlige Amtmænd i Landet, at en slig Overdragelse ei var lovstridig. Dersom imidlertid en Anordning skal udvirkes for nærmere at bestemme Forholdet mellem Eier og Leilænding, kunde denne og let indirekte bekræfte en saadan Frihed, uden at en udtrykkelig authentisk Fortolkning behövedes, hvilken maaskee vilde opvække Tanken om, at det dog i Grunden var en Lovforandring, som under denne Form blev indfört.

2) Cancelliet kan ikke Andet end med det kongl. Rentekammer erkjende, at det fra flere Sider vilde være gavnligt, om der stedse angaaende Jorders Bortbygsling blev oprettet skriftlig Contrakt, men finder det dog tvivlsomt, om der er tilstrækkelig Grund til at gjöre denne Form til en ufravigelig Pligt, og dermed endog forbinde Forpligtelse til at lade Contrakten thinglæse. Det synes ikke, at den hidtil sædvanlige Mangel af skriftlige Contrakter har medfört Forvirring eller Trætte mellem Jorddrot og Leilænding, og det skjönnes ikke, at Skrift og Thinglæsning enten med Hensyn til tredie Mand eller for den offentlige Interesses Skyld er fornöden, undtagen forsaavidt dermed skulde forbindes nogen Control med, at Gaarden, i Særdeleshed

hvad Bygningen angaaer, holdes vedlige, hvilket i det Fölgende nærmere omhandles. Det er og vanskeligt at træffe nogen hensigtsmæssig Garantie, hvorved et Bud af foranförte Indhold kunde overholdes, og ligesom de af det kgl. Rentekammer anförte Grunde, imod i den Henseende at fölge Analogien af For. af 29. Juni 1792, vistnok maa erkjendes for afgjörende, saaledes synes der og paa den anden Side at være nogen Betænkelighed ved den af det kongel. Rentekammer paatænkte Bestemmelse, at Eieren, i Mangel af hine Formaliteters Iagttagelse, skulde tabe sin Ret til Afgiften, og Contrakten iövrigt være uden Gyldighed. Foruden at der i alt Fald behövedes en nærmere Bestemmelse i denne sidste Henseende, for at ikke Leilændingen öieblikkelig skulde kunne udkasies, naar Jorddrotten, som ei havde givet Bygselseddel, eller han, saavel som Leilændingen, havde forsömt at sörge for dens Thinglæsning, fandt det for godt, forekommer det Collegiet betænkeligt at sanctionere Noget, hvorved der vilde aabnes Leilighed til at bryde den Tro og Love, der stærkere end alle Formaliteter opretholder contraktmæssige Rettigheder. Det er derhos vel og uvist, om et sligt Bud vilde före til Maalet; thi de facto vilde man maaskee fremdeles som hidtil lade det, i gjensidig Tillid, beroe ved mundtlig Aftale, og i Tidens Længde kunde Lovbudet gaae i Glemme, indtil en enkelt trolös Jordeier eller Leilænding gjorde Brug deraf til Fornærmelse for den troskyldige Medcontrahent, der ikke havde tænkt paa hiint vilkaarlige Lovbud. Snarere synes, efter dette Collegii Formening, en Mulkt at kunne være passende, der, naar Sysselmanden blev tilpligtet ved Mandtalsthingene at controllere med de i det sidste Aar foregaaede Besiddelses-Forandringer, vel ei behövede at være synderlig höi, og som iövrigt kunde fordobbles for hvert Aar, Forbudet vedblev at være uopfyldt. Saafremt Bygselsedler imidlertid skulde oprettes og thinglæses, kunde Gebyret for disses Thinglæsning

1832.
8. Decbr.

1832. maaskee være de i Sportel-Reglem. af 10. Septbr. 1830
8. Decbr. § 30 fastsatte 36 Sk., hvor Gjenstanden er en fuld Gaard, men med Hensyn til de mindre Eiendomme det Halve, men ogsaa i denne Henseende vilde der vel ofte opstaae Vanskelighed ved at bestemme, hvad der er en fuld Gaard eller ikke. For Protokollationen maatte, som det kgl. Rentekammer bemærker, den i bemeldte Reglements § 29 fastsatte Arkebetaling erlægges.

Men Cancelliet maa, i Henhold til det Anförte, og da et Lovbud om slige skriftlige Contrakter og disses Thinglæsning sandsynligviis vil for de Paagjeldende være temmelig bebyrdende og mulig vække endeel Misfornöielse, være tilböieligt til at ansee det rettest, at det i denne Henseende forbliver ved den hidtil der stedfundne Skik og Brug, saa meget mere, som de Grunde, hvorpaa Bestemmelserne derom for Fæstebreve i Danmark ere byggede, ere uanvendelige paa Island.

3) En Forpligtelse for den Jordeier, der overdrager sin Gaards Bygninger med Livsbygsel, at overlevere den ved Syn, forenet med en Forpligtelse for Jorddrotten til, inden Afbjemlingen, selv at afhjælpe Manglerne, og med den Virkning, at hverken Fæld eller Landskyld kunde fordres forinden Gaarden i forsvarlig Stand er overleveret, forekommer Cancelliet deels ikke at harmonere vel med den Frihed, som antages at finde Sted paa Island til at besætte Gaardene med Livsfæstere eller ikke, deels at kunne medföre endeel Ulempe. Bekostningerne ere ikke for lidet at agte paa Island, især da Leilændingerne, uagtet de fik Livsfæste, dog efter Skik og Brug ofte om faa Aar igjen flyttede bort; men derhos kunde en Forpligtelse til at aflevere Gaarden i forsvarlig Stand, uagtet Leilændingen var fornöiet med den mindre fuldkommen, let misbruges til Vexationer fra herskesyge og egennyttige Övrigheders Side, og vilde formeentlig ogsaa i og for sig være betænkelig, baade fordi Jorddrotten ofte boer langt borte, og fordi det vel ofte mangler paa det til Gaardens fuldstændige

Istandsættelse fornödne Tömmer, der maaskee i en given Tid er saa dyrt, at det kan være af Vigtighed at udsætte Istandsættelsen til en bedre Tid. Tvangsmidlet er desuden mere udstrakt end i Danmark (cfr. For. 8. Juni 1787 § 2), hvor der iövrigt fra flere Sider var större Anledning til at gjöre Gaardes Overlevering ved Syn til ufravigelig lovbefalet Pligt, saasom med Hensyn til at Böndergaarde her i Riget skulle bortfæstes paa Livstid; at der hörer en tilstrækkelig Hestebesætning samt Inventarium til at kunne drive en dansk Bondegaard (hvorimod det kgl. Rentekammer selv har antaget, at Intet bestemt i saa Henseende bör fordres i Island); at Jorddrotterne i Danmark udgjorde en fra Fæsterne afsondret og dem overlegen Borgerklasse, medens ingen mærkelig Forskjel mellem Jordeieres og Leilændingers borgerlige Stilling synes at finde Sted paa Island. Det er i det Hele kun til Beskjærmelse for Bondeklassen For. af 8. Juni 1787 er givet, hvorimod den omhandlede Bestemmelse i Island alene maatte motiveres ved det Offentliges Interesse i at sörge for Bönderbygningernes Vedligeholdelse, da det ikke kan antages, at Leilændingerne lide under den nuværende Tingenes Orden, hvorefter det beroer paa Parterne, om de til deres Sikkerhed ville erhverve saadan Forretning, med de Undtagelser, som, til Betryggelse for offentlige Eiendomme, ere gjorte ved disses Bortbygsling. Endnu maa bemærkes, at der vel i alt Fald maatte bestemmes en vis Tid, hvori Jorddrotten, uagtet Mangler fandtes ved Bygningerne, maatte være berettiget til at fordre Jordskyld, thi han maatte dog have nogen Frist til at sætte Bygningerne i Stand, naar disse ved den ældre Leilændings Fratrædelse vare forfaldne, ligesom det og kunde hænde, at den Jorddrot, der efter sin Mening havde sat Bygningerne i forsvarlig Stand, dog siden ved Synsforretningen ikke fandtes at have tilfredsstillet alle de Fordringer, som Synsmændene, hvis Maalestok let kan blive meget ulige, maatte fordre,

1832. 8. Decbr.

1832. og det da vistnok var haardt, om han ingen Jordskyld
8. Decbr. maatte nyde forinden han fik Bygningerne satte i den Stand, at de ved en ny Synsforretning fandtes forsvarlige.

Forsaavidt det kongl. Rentekammer holder for, at Overlevering under Syn i de Tilfælde, hvor Gaarden ikkun bortbygsles paa Tid, ogsaa bör finde Sted, men Budet kun motiveres derved, at Bygselmanden i manglende Fald blot skal svare til forsætlig Beskadigelse, maa Cancelliet bemærke, at paa den Maade vilde dog formentlig kun lidet udrettes for det egentlige Öiemed, nemlig at tilveiebringe Control med at Gaarden holdes i god Stand; thi Bygsel paa Aaremaal vilde vel, under de tilsigtede nye Bestemmelser, endog blive hyppigere end hidtil. Hvad Cancelliet forhen har tilladt sig at anföre om det Betænkelige i at tilstede Borgerne, paa Grund af en eller anden Forsömmelse, at tilsidesætte Tro og Love, vilde og her finde Anvendelse.

Iövrigt kunde det synes, at naar det kun med Hensyn til det Offentliges Interesse skulde paasees, at Bygningerne paa en bortbygslet Bondegaard vare forsvarlige, saa vilde det være mere conseqvent, at Controllen, hvor den iövrigt er iværksættelig, blev udvidet til alle Bondebygninger, hvad enten de ere i Eiers eller Leilændings Besiddelse.

Skjöndt Cancelliets Pluralitet saaledes har fundet overveiende Betænkeligheder ved de under Nr. 2 og 3 fremsatte Forslag, saa er der dog under Forhandlingerne i Collegiet blevet yttret den Mening, at da det af de indsendte Erklæringer fra Amtmændene fremgaaer, at Bygningerne paa Fæstegodset i Island næsten overalt mere og mere forfalde, og da det maa ansees klart, at disses Vedligeholdelse, hvad enten Fæstet udstedes paa Livstid eller paa Aaremaal, er af störste Vigtighed, saavel med Hensyn til Landoeconomien som til Indvaanernes Sundhedsforfatning og Cultur, samt da det fremdeles ikke kan ansees uvigtigt at modvirke Mis-

brugen af den Adgang, Leilændingerne for Tiden have til at flytte fra et Fæste til et andet, saa turde det til Opnaaelsen af disse Öiemed, paa en Maade, hvorpaa de ovenomhandlede Inconvenientser kunde undgaaes, maaskee være hensigtsmæssigt, ved Lov at gjöre Jorddrotterne til Pligt, med deres herefter tiltrædende Fæstere at indgaae skriftlig Contrakt, samt derhos, uden Hensyn til, om Eiendommen bortfæstedes paa Livstid eller paa Aaremaal, at overlevere Bygningerne ved Syn, der udviste deres mangelfrie Forfatning, alt under en aarlig Mulkt fra 2—10 Rbd. Sölv. — Da imidlertid et ubetinget Paalæg i denne Henseende undertiden kunde være altfor byrdefuldt for Jorddrotterne, kunde Amtmændene bemyndiges til, paa betimelig derom indgiven Ansögning, at hevilge 1 à 2 Aars Dispensation fra Mulktens Anvendelse, naar dertil skjönnedes at være særlig Anledning, dog at derom aarlig fra de vedkommende Amtmænd indgaves Beretning til det kgl. Rentekammer, der oplyste, hvor ofte de havde afbenyttet den ommeldte Bemyndigelse, med hvilken Beretning Ansögningerne da maatte medfölge som Bilage. 1832. 8. Decbr.

For at controllere Lovbudets Overholdelse, kunde det paalægges Repstyrerne paa Mandtalsthingene at meddele Sysselmændene skriftlig Forklaring angaaende de Fæsteforandringer, der i Aarets Löb vare forefaldne i Distriktet, hvorefter Sysselmændene, saafremt det deraf maatte oplyses, at Lovbudet i en eller anden Henseende var overtraadt, havde at forfölge Sagen mod de Paagjeldende paa sædvanlig Maade.

4) Hvad Landskylden og övrige Præstationer fra Leilændingens eller Leietagerens Side angaaer, maa Cancelliet aldeles tiltræde hvad det kgl. Rentekammer desangaaende har yttret; men man anseer det iövrigt tvivlsomt, om en ny Lovbestemmelse behöves til Sanction af den Frihed, der i denne Henseende med Grund antages at burde indrömmes Jordeierne.

X. B. 15

1832. 5) De foreslaaede Qvitteringsböger kunne i sig
8. Decbr. være nyttige, men, hvis ingen Thinglæsning af Bygselsedlen skal paabydes, kan vel heller ingen Control finde Sted med bemeldte Bögers Anskaffelse. Dog kunde det, i Analogie af N. L. 3—14—22, fastsættes, at Leilændingen kan fordre en Qvitteringsbog forinden han betaler, men hvilket maaskee ikke vilde have nogen Virkning, da Leilændingen vel for det meste lod sig nöie med lös Qvittering. At Bonden, naar han ingen Qvittering eller Qvitteringsbog kan forevise, og heller ikke med Vidner kan godtgjöre den Betaling, som han foregiver, men Modparten benægter, ikke kan nyde godt af denne foregivne Betaling, fölger af Lovgivningens almindelige Grundsætninger. At paalægge Jorddrotterne, der ofte kun have en enkelt Gaard at bortbygsle, at holde en formelig Bog over hvad der betales paa samme, synes mindre nödvendigt; i alt Fald maatte Bogen, naar Öiemedet skal opnaaes, være authoriseret.

6) Cancelliet skjönner ikke, at de foreslaaede Indberetninger om Bygsel og Leieforandringer ville medföre nogen sand Nytte, naar iövrigt Forholdet mellem Jorddrot og Leilænding bliver frit.

Med disse Bemærkninger undlader man ikke herved tjenstl. at remittere samtlige Sagens Documenter. — Det kgl. Danske Cancellie den 8. Decembr. 1832.

8. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Godtgjörelse til Mödrufell Hospital for en bortsolgt Gaard.** Khavn den 8. Decembr. 1832. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1832, Nr. 4257.

Ved at tilstille Cancelliet det herhos tilbagefölgende Andragende med Bilage, hvori Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet paa Island, paa egne og Biskoppens Vegne, anholder om, at Möðrufells Hospital maa tilstaaes Kjöbesummen, 141 Rd. D. Cour., hvortil den i Aaret 1805 formeentlig urettelig, som daværende Holum Bispestols

Eiendom, bortsolgte Gaard Holl i Höfdahverfe er udbragt, og at bemeldte Capital, med paalöbne Renter fra Kjöbets Approbation den 13. Juni 1806, maatte udbetales Hospitalet ved en derfor udstedt kgl. Obligation, har det kongel. Rentekammer i behagelig Skrivelse af 27. f. M. begjært Cancelliets Betænkning desangaaende meddeelt. 1832. 8. Decbr.

I denne Anledning skulde man tjenstl. yttre, at da saavel Jordebogen af 1760 som Anordningen om Holum Bispestol af 1. Mai 1789 medföre, at bemeldte Gaard har tilhört Mödrufell Hospital, hvortil Landskylden af samme er svaret, hvorimod Bispestolen ikkun deraf har oppebaaret Qvildeleien, og der i Akterne Intet findes til Bestyrkelse for, at der i Henseende til Hospitalets Eiendomsret var foregaaet nogen Forandring paa den Tid Gaarden iblandt Holum Bispestols Jorder blev bortsolgt, saa maa dette Salg formeentlig ansees uhjemlet, og der turde i Betragtning heraf fra det kongl. Rentekammers Side kunne være Anledning til, efter det derom gjorte Andragende, at bevirke Hospitalet den omhandlede Godtgjörelse. — Det kongl. Danske Cancellie den 8. Decembr. 1832.

Kongelig Resolution ang. **Bemyndigelse for Universitets-Directionen at bevilge islandske Studerende dobbelt Portion af Communitetet.** Khavn den 14. Decembr. 1832. — I Forestilling 13. Decbr. bemærker Directionen, at islandske Studerende ere ifölge Fundats 25. Juni 1777 § 21 og Reglem. 30. Juli 1818 § 4 Nr. 1 og § 17 Nr. 2 berettigede til at erholde Communitets-Stipendiets nederste Grad og Bolig paa Regentsen; men den dem saaledes tilstaaede Portion af Communitetet, som belöb sig til 1 Rbd. Sölv om Ugen, kunde dog ikke ansees tilstrækkelig, da de fleste fra Island komne Studerende vare meget fattige, kunde ingen Hjælp vente fra Hjemmet, og deels ved Sproget, deels ved Mangel paa Connexioner, vare forhindrede fra at erholde Informationer. Directionen har derfor oftere maattet 14. Decbr.

1832. 14. Decbr. tilstaae disse Studerende overordentlige Understöttelser af Communitetet. Men da Trangen er temmelig almindelig, har Directionen forlangt det theologiske Fakultets Betænkning, og dette har yttret sit Bifald til at andrage paa en Bemyndigelse for Directionen til, efter Omstændighederne at bevilge trængende og værdige islandske Studerende dobbelt Portion af Communitetets nederste Grad. Dog anseer Directionen det for raadeligt, at der tages Hensyn til Evner og Flid, og at Forhöielsen saaledes kun bevilges paa eet Aar ad Gangen, samt at Vedkommende skaffe tilfredsstillende Beviser paa deres Flid og Fremgang. — Univers. Dir. Forestillings og Resolutions-Protokol 1832, Nr. 1433. Selmers Academiske Tidender II, 177—178 (med Motiver). Algreen-Ussings Reskriptsamling 1832, S. 467.

Vi ville allern. have Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler bemyndiget til, efter derom indkommen Ansögning, hvergang paa eet Aar, at tilstaae islandske Studerende dobbelt Portion af Communitets-Stipendiets nederste Grad, naar saavel deres Trang som deres Flid og Fremgang tilfredsstillende bevises. — Kjöbenhavn den 14. Decembr. 1832[1].

15. Decbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Handel og Borgerskab, navnlig med Hensyn til Udliggerstederne paa Island.** Khavn den 15. Decembr. 1832. — Rentek. Isl. Copiebog 9, Nr. 954.

Ved Hr. Stiftamtm.s behagelige Skrivelse af 21. August d. A. er Kammeret underrettet om, at A. Gunnarsen med flere Handlende i Keblevig have under 27. Juni d. A. foranstaltet og tilligemed Kammerraad og Sysselmand Finsen foretaget Undersögelse om, hvorvidt

[1]) communiceret det theologiske Fakultet ved Universitetet i Kjöbenhavn ved Directionens Skrivelse 11. Januar 1833. Univ. Direct. Brevb. 1833, Nr. 18; trykt i P. Pèturssons Hist. Eccl. Island. S. 268—269.

Eyvindur Björnsen, som for Kjöbmand Vellejus havde begyndt Handel i Keblevig, var forsynet med de Nödvendighedsvarer, som de kongl. Anordninger paabyde, hvorhos der, forsaavidt disse Varer ei forefandtes, eller Björnsen ikke ved hans authoriserede Handelsböger kunde bevise, at han ved Handelens Begyndelse var forsynet saaledes, som Anordningerne foreskrive, blev nedlagt Paastand om, at han da maatte blive kjendt uberettiget til at handle sammesteds. — Ved en samme Dag i ovennævnte Eyvindur Björnsens Huus sat Politieret blev Klagerens Paastand om Handelens Ophævelse givet Bifald, hvorfor den hos Björnsen beroende Beholdning af danske Varer blev indtil videre taget under Forsegling. Strax efter androg Kjöbmand Vellejus for Hr. Stiftamtm., at det maatte blive ham tilladt igjen at begynde Handelen, hvilket ved Deres Skrivelse til Kammerraad Finsen af 2. Juli d. A. blev tilladt, under Forudsætning at Handelen begynder saaledes, som Lovgivningen paabyder, ligesom ogsaa de under Forsegling tagne Varer senere bleve udleverede, imod at han for samme stillede Caution. Da de Handlende derefter lode det forblive med at begjære Afskrift af det Passerede, anseer Hr. Stiftamtm. Sagen fra deres Side som opgiven, og henstiller derfor til Kammerets Afgjörelse, om det decreterede Seqvester maa blive hævet, og ovennævnte Caution Kjöbmand Vellejus tilbageleveret.

1832.
15. Decbr.

I Anledning heraf skulle vi tjenstligen melde, at fra Kammerets Side kan, efter det Passerede, vel ikke Noget herimod haves at erindre, men, da Sagen engang er kommen under Domstolenes Behandling, maa man ansee det rettest, at sammes Afgjörelse ogsaa fremdeles overlades Domstolene, og at det derfor maa, naar Kjöbmand Vellejus reqvirerer Cautionen tilbage, ved vedkommende Embedsmands Kjendelse være at afgjöre, hvorvidt saadan Paastand kan gives Medhold eller ikke. Iövrigt maae vi, med Hensyn til det i denne Sag Passerede, tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om

1832. 15. Decbr. at indskjærpe Sysselmændene i Sönder-Amtet, at de nöie paasee, at ingen Handel begyndes paa Udliggerstederne, uden at det, som Anordningerne i saa Henseende foreskrive, behörigen er iagttaget, og navnligen Forskrifterne i For. 13. Juni 1787 Cap. 2 §§ 12, 16 og 18, og Plakat af 22. April 1807 § 4, samt fornöden Tilladelse til at oprette Handelen, derefter er meddeelt. Med Hensyn til Hr. Stiftamtm.' Bemærkning om, at de Handlende have doleret over, at Byfogden i Reykjavík, Cancellieraad Ulstrup, har meddeelt fornævnte Eyvindur Björnsen Borgerskabsbrev som Borger i Reykjavík, da maae vi vel være enige med Dem i, at § 4 i Plakat af 23. April 1793, hvorved det forbydes at udstede Borgerskabsbreve til Bönder, ikke egentligen er anvendelig i dette Tilfælde, eftersom Borgerskabet ei er meddeelt ham i Hensigt til selv at handle, men kuns som Faktor at forestaae Handelen for Kjöbmand Vellejus. Imidlertid skulle vi i denne Anledning udbede os af Hr. Stiftamtm. underrettede om, paa hvilken Grund det er anseet nödvendigt, at bemeldte Borgerskabsbrev meddeltes ham, og om det er almindeligt, at Faktorer paa Udliggerstederne ligesaavel erholde Borgerskabsbreve, som dette ved For. af 1. Juni 1792 Litr. e og Plakat af 23. April 1793 § 3 er paalagt de Faktorer, der forestaae de danske Handlendes Etablissementer i Kjöbstederne, og sammesteds skulle holde Dug og Disk. — Rentekammeret den 15. Decembr. 1832.

15. Decbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **et Handels-Etablissement paa Langeyri ved Havnefjord.** Khavn den 15. Decembr. 1832. — Rentek. Isl. Copieb. 1832, Nr. 947.

Ved Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 21. August d. A. har Kammeret modtaget et Andragende med Bilage fra Kjöbmand i Reykjavík, O. P. Möller, hvori han, som Compagnon med Handelshuset Andresen

& Schmidt, anholder om Tilladelse til, i Forening med sin Handel i Reykjavík, at etablere Udliggerhandel paa Stedet Langöre ved Havnefjord, og har De derhos forklaret, at De, endskjöndt flere Grunde kunne formenes at være for, men ingen imod Anlægget af dette Etablissement, dog ikkuns, med Hensyn til de herimod af de paa Udliggerstedet Havnefjord for Tiden etablerede faste Handlende gjorte Indsigelser, har tilladt Kjöbmand Möller at handle interimistisk sammesteds indtil næste Foraar. 1832. 15. Decbr.

De væsentligste Grunde, som Kjöbmændene anföre imod dette Anlæg, ere: at Langöre, der er beliggende over ¼ Miil fra deres Handelsplads, ikke hörer til den Jord, Akurgjerde kaldet, som formenes at være bestemt til Udliggerstedet Havnefjords Grund; at der er tilstrækkelig Plads til det ovennævnte Anlæg ved de andre Handelshuse, og at Havnefjord aldrig kan blive nogen ordentlig By, naar Husene opföres ¼ Miil fra hinanden. I Anledning heraf har Hr: Stiftamtm. bemærket, at Grændserne for Udliggerstederne bestemmes intetsteds, og at man altsaa i denne Henseende maa holde sig til Sagens Natur, nemlig at ethvert Sted omkring Havnen, eller saaledes i Nærheden af samme, at Havnen kan afbenyttes af Kjöbmændene for deres Skibe, maa kunne ansees at henhöre til Udliggerstedet, og derfor kunne bebygges hvor Kjöbmanden finder det bekvemmest. At Langöre hörer til Havnefjords Havn, eller ligger inde i Havnefjorden, oplyses dernæst ved et af Adjunkt Gunlögsen forfattet Kort. Tillige bemærkes, at da alle Kjöbsteds-Handlende have Ret til at etablere sig paa Havnefjorden, vil det dog blive nödvendigt, naar Flere melde sig, at tillade dem at bygge paa Langöre. Endelig er det i Havnefjorden beliggende Etablissement Flensborg vel beliggende i den indre Havn, men dog ligesaa langt fra de andre Handelshuse, som Langöre.

Hvad angaaer den af Kjöbmændene yttrede Formening, at Udliggerstedets Distrikt skulde formeligen være indskrænket til Jorden Akurgerdi, eller den Jords

1832. 15. Decbr. Grændser, hvorpaa Udliggerstedet nu er beliggende, da vides rigtignok saadant ikke at være fastsat, men at udvide Grændserne til samtlige omkring Fjorden beliggende Jorder, formener Kammeret paa den anden Side ligesaa betænkeligt. Flere Udliggersteder, saavel som ogsaa Kjöbsteder i Island, have Navn af de Fjorder, hvorved de ere anlagte. Skulde nu Kjöbmændene omkring disse Fjorder have Ret til at gjöre Handels-Anlæg hvor de vilde, blev oftere Fölgen deraf, at Handelsstederne, istedetfor at samle sig og danne en ordentlig Markedsplads, forbleve enkelte og hist og her adspredte Etablissementer, hvilket ikke kan være Hensigten. Flensborg-Etablissementet er opfört kort efter Handelens Frigivelse, altsaa paa en Tid, hvor Handelen paa Udliggerstederne var mindre indskrænket og bestemt. Denne Handel har ogsaa siden den Tid uafbrudt vedbleven paa samme Sted, og kan derfor antages herpaa at have vundet Hævd. Ligeledes har der i ældre Tider været Handelsetablissement paa Langöre, men ligesom vi i denne Anledning maae henvise til Kammerets Skrivelser til Stiftamtmand Stephensen af 22. Septembr. 1791, 28. Mai 1793, 5. April 1794 og 28. Septbr. 1799, m. fl., saaledes viser ogsaa fornævnte Skrivelser, samt Stiftamtmand Stephensens Skrivelse til Kammeret af 31. August 1793, at Langöre ikke er anseet som henhörende til eller udgjörende en Deel af Udliggerstedet Havnefjord. For imidlertid nu at forhindre en altfor stor Adspredelse af Handels-Etablissementerne paa Udliggerstederne, hvilket formenes ligesaalidet hensigtsmæssigt med Hensyn til Indvaanerne som for de Handlende, samt for i Fremtiden at have en fast Regel i saa Henseende, finder Kammeret, at et Udliggersteds Udvidelse ved nye opförende Handelsetablissementer bör, saavidt muligen, skee i en continuerende Strækning, og först da, naar Udvidelsen formedelst locale Forhindringer ikke længere kan til nogen af Siderne skee paa denne Maade, hvilket efter de meddelte Oplysninger idetmindste

ikke endnu er Tilfældet med Udliggerstedet Havnefjord, vil det blive her ved Kammeret at tage under nærmere Overveielse, om der maatte være Anledning til at authorisere et nyt Handelssted i en större eller mindre Afstand fra den ældre Handelsplads. I Henhold hertil finder man sig ikke beföiet til at approbere det af Kjöbmand Möller paa Langöre gjorte Handels-Anlæg for en længere Tid end Hr. Stiftamtm. har tilladt, men maa tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om, at tilkjendegive bemeldte Kjöbmand og övrige Vedkommende, at saafremt han vil fortsætte samme, maa han flytte sit Etablissement fra Langöre hen i Nærheden af de paa Udliggerstedet Havnefjord opförte Etablissementer. — Rentekammeret den 15. Decembr. 1832. 1832. 15. Decbr.

Kongelig Resolution ang. **Prægning af en Medaille til Belönning for fortjente islandske Mænd.** 25. Decbr.
Khavn den 25. Decembr. 1832. — I Rentekammerets Forestilling 27. Novbr. berettes, at den ved kgl. Resol. 28. Februar 1829 til Udprægning bestemte Medaille for fortjente islandske Mænd var nu saavidt færdig, at Stemplerne vare skaarne af Sekretair Muhle, til hvem dette Arbeide var overdraget, og nu var kun Spörgsmaal om Indskriften. Skulde denne være forskjellig for hvert enkelt Exemplar, maatte den hvergang graveres i Medaillen, hvorved denne vilde tabe i skjönt Udseende. Man maatte derfor foretrække, at den, som andre lignende, fik en fast Indskrift, „der, ligesom Omskriften paa Adversen vel maatte være Islandsk, hvilket vilde gjöre den endnu kjærkomnere der, hvor den skal uddeles". Man havde herom confereret med Professor Finn Magnussen. Omskriften om Kongens Brystbillede kom da til at hedde: „Fridrik hinn siötti Danmerkur konúngr", og i Egekrandsen paa Reversen kunde sættes: „Ærulaun iðju ok hygginda til Eflingar almennra Heilla" (Hæderslön for Virksomhed og Tænksomhed til Almeenhelds Befordring). Modtagerens Navn blev da, som sædvanligen, indslaaet i Randen. Dette indstilles saaledes af Rentekammeret til Kongens Approbatiou. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1832 C, Nr. 396. Coll. Tid. 1833, S. 398—

1832. 25. Decbr. 399. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 140 Anmærkn. Sunnanpóst. 1835, S. 83—84.

Vi approbere allern. den heri allerund. foreslaaede Omskrift paa Adversen og Indskrift paa Reversen i det islandske Sprog til den Medaille, som Vi under 28. Februar 1829 allern. have tilladt at maatte udpræges til Belönning for driftige Islændere. — Kjöbenhavn den 25. Decembr. 1832.

1833. 5. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Handelen i Island.** Khavn den 5. Januar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 986.

De islandske Handlende: B. Sivertsen, P. C. Knudtzon, C. A. Jacobæus, Andresen & Schmidt og P. J. Petersen have anholdt om, at den fremmede Staters Undersaatter ved Plak. 1. Juni 1821 givne Adgang til at erholde Tilladelse til uden Afgift at indföre Tömmer og anden Trælast i Island maatte vorde aldeles hævet, da deels Handelsstederne ved Faxebugten, hvor ovennævnte Handlende have deres Etablissementer, ere nu tilstrækkeligen forsynede med Tömmer og Trælast, og deels disse Handlende vilde i saa Fald benytte deres Skibe, medens de ellers om Sommeren ligge stille i Island, til at afhente fornævnte Artikler fra Norge, hvormed Grosserer Knudtzon allerede i forrige Aar har gjort Begyndelse. Ligeledes har Agent H. C. Jensen i Flensborg andraget paa, at saavel ovennævnte Indförsel af Tömmer og Trælast ved fremmede Staters Undersaatter maatte for Faxebugten blive hævet, som ogsaa at den saakaldte Spekulanthandel maatte indskrænkes derhen, at disse Handlende enten ikkuns igjennem en i Island fast etableret Kjöbmand kunde forhandle den til Landet overförte Ladning og indkjöbe Retourladning, eller ogsaa deres Ligge- og Handelstid indskrænkes fra 4 til 2 à 3 Uger, samt uden at dele denne Tid alene engang anlöbe en og den samme Handelsplads.

I Anledning heraf, som i Henhold til Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 21. August f. A., Tömmer- og Trælast-Handelen betræffende, skulle vi tjenstligen melde Dem, at, da ikke alene en tilstrækkelig Tilförsel af Tömmer er af största Vigtighed for Landet, men det tillige er nödvendigt, at samme kan der erholdes for en taalelig Priis, finder Kammeret det betænkeligt paany at ophæve eller indskrænke de Foranstaltninger, som i denne Henseende ere trufne, om ogsaa Mangelen paa denne Nödvendigheds-Artikel kan antages for Öieblikket at være afhjulpen i et enkelt Distrikt af Island, og synes derfor iövrigt hertil at være saa meget mindre Anledning, som den indskrænkede Maade, hvorpaa den forommeldte Tilladelse bliver afbenyttet, ikke kan antages at have nogen væsentlig Indflydelse paa den islandske Handel i Almindelighed. Imidlertid skulle vi, for stadigen at kunne have denne Deel af Landets Forsyning for Öie, tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om, aarligen med Efteraarsskibene at underrette Kammeret om, hvad Tilförsel af Tömmer og Trælast Sönder-Amtet har om Sommeren havt, og hvad Beholdninger deraf er tilbage, samt i Særdeleshed, hvorvidt Kjöbmændene have om Sommeren afbenyttet deres Skibe til at hente Trælast fra Norge. — Med Hensyn til den Deel af Agent Jensens Ansögning, som gaaer ud paa en Indskrænkning i den saakaldte Spekulanthandel paa Island, skulde vi ligeledes melde Dem, at denne Handel, hvis Anordning er en integrerende Deel af Lovgivningen om den islandske Handels Frigivelse, og maa antages i Almindelighed at benyttes ligesaavel af de faste Handlende som af blotte Spekulanthandlere, samt formentligen netop danne faste Handlende, ved det at flere af hine efterhaanden dertil overgaae, finder Kammeret aldeles ingen Grund til at underkaste flere eller större Indskrænkninger, end Lovgivningen desangaaende bestemmer. Men at disse Bestemmelser nöie overholdes, maae vi tjenstligen anmode Hr. Stift-

1833.
5. Januar.

1833. amtm. om at indskjærpe vedkommende Embedsmænd
5. Januar. i Sönder-Amtet, og saaledes fornemmeligen paaagte, at de fremmede Skibe, der maatte meddeles Tilladelse til at indföre Tömmer og Trælast, ikke tillige indföre andre Vare, hvortil det meddelte Pas ei maatte berettige dem, samt at Spekulanthandlerne i Almindelighed ingensinde ligge paa en Havn i længere Tid, end der i saa Henseende er foreskrevet. — Iövrigt tilföies, at fornævnte islandske Handlende ere under D. D. herfra til Efterretning meddelt Gjenpart af denne vor Skrivelse til Hr. Stiftamtmanden. — Rentekammeret den 5. Januar 1833.

8. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond, ang. en **resterende Gjæld for Holum Bispegaards Opförelse.** Khavn. den 8. Januar 1833. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1833, Nr. 54.

I behagelig Skrivelse af 18. f. M. har den kongel. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond andraget, at ved Opgjörelsen af den ophævede islandske og finmarkske Handels-Realisations Böger fandtes dette Collegium debiteret for en Sum af 887 Rd. 73 Sk. D. Cour., eller i Rigsbankpenge 147 Rbd. 92 Sk. S. og T., hidrörende fra Udlæg, Handelen havde haft ved Opförelsen af et Vaaningshuus for Biskoppen paa Island; hvorhos velbemeldte Direction, for at denne gamle Fordring, der, tillige med Handelens övrige Activer, er overgaaet til Statsgjælds-Directionen, kan komme til at gaae ud af Sammes Böger, har, ved at tilstille Cancelliet en Afskrift af en fra Handelen modtaget Forklaring over de enkelte Poster, hvoraf foranförte Sum bestaaer, forlangt dette Collegii Betænkning, om Ansvaret for nogen af disse Poster kan ansees at paahvile Bispe-Embedet, og forsaavidt dette ikke er Tilfældet, om de

da skulde have været refunderede ved Ligning, eller deres Udredelse paalaae Finantskassen, og de saaledes, ifölge Reskriptet af 9. Februar 1816, kunde antages at være overgaaede paa Statsgjældskassen. 1833. 8. Januar.

I denne Anledning skulde Cancelliet ikke undlade tjenstligst at bemærke Fölgende:

Efter at Biskop Thorarensen i August Maaned 1784 havde tiltraadt sit Embede som Biskop over Holums Stift i Island, indberettede han strax efter til Cancelliet, at han havde forefunden Bispestolen i en meget forfalden Tilstand, samt at han med Familie maatte lide Mangel saavel for Huusværelse som Livets nödvendige Udkomme, hvorhos han androg paa, at der herfra maatte opsendes ham 1 Tde Smör, 3 Tdr. Kjöd og 1 Lpd. Talg, samt et Vaaningshuus. I Anledning heraf tilskrev Cancelliet under 15. Januar 1785 den kgl. islandske Handels-Direction om, ikke alene at foranstalte Biskoppen den forlangte Provision opsendt, men ogsaa, efter indhentet Overslag, at besörge et Huus paa to Etager med Vinduer, Dörre og övrigt Tilhörende, omtrent af samme Indretning som Handelshusene, her tilhugget og oversendt, imod at det dertil, saavel som til en af Biskoppen forlangt Vogn, af Handelen gjorte Udlæg, blev samme igjen erstattet, hvortil fornævnte Handels-Direction var villig, ligesom det ogsaa, efter Sammes Forslag, blev bifaldet, at der skulde oversendes en Tömmersvend for at opsætte og indrette Huset, imod 60 Rd. i Lön og fri Kost, ansat til 8 Mk. ugentlig, fra den Tid han overgik herfra og indtil han kom tilbage. Da Handels-Directionen derpaa forlangte, at disse Omkostninger, som, saavidt de kunde bestemmes, vilde belöbe sig til 2,523 Rd. 41 Sk., maatte blive dens Kasse refunderede, anmodede Cancelliet, i Skrivelse af 25. Marts 1786, det kgl. Finants-Collegium om, at udvirke en allern. Resolution for, at disse Penge maatte betales af den kgl. Kasse uden Afgang i det Annuum, som allerede var bestemt eller siden efter

1833. 8. Januar. maatte bestemmes til Holum Bispestols Retablissement; hvorhos Cancelliet dog bemærkede, at det, overeensstemmende med Sagens Natur, synes billigt, at de 163 Rd. 86 Sk., som vare beregnede for Vognen, samt de indkjöbte Victualier og sammes Fragt, bleve afkortede til Betaling af ham selv, af det ham tillagte Annuum; ligesom ogsaa Cancelliet, efter senere Correspondence med det kgl. Finants-Collegium, i Skrivelse af 26. April 1786 yttrede den Formening, at de 200 Rd., som Biskop Thorarensen havde erholdt udbetalt af sin Formands Stervbo for Aabod paa Bispegaardens Bygninger, tillige maatte gaae til Afdrag i de ovenanförte 2,523 Rbd. 41 Sk.

Fra det kgl. Finants-Collegium modtog Cancelliet derpaa Underretning om, at det, efter Sammes derom nedlagte allerund. Forestilling, ved allerh. Resolution var bleven bevilget, at de til Bekostningen af et Vaaningshuus for Biskop Thorarensen i Holum medgaaede 2,159 Rbd. 51 Sk. maatte godtgjöres den islandske Handel af den kgl Kasse; hvilken allerhöi. Resolution herfra under 2. Septembr. 1787 blev communiceret den islandske Handels-Direction, med Tilföiende, at af dens indsendte Regnings Belöb kunde ved Finantskasse-Directionen erholdes anviist de bevilgede 2,159 Rbd. 51 Sk., men at Directionen, i Henseende til de manglende 363 Rbd. 86 Sk. maatte, da Biskop Thorarensen imidlertid var död, henvende sig til hans Stervbo og Arvinger, da denne Summa maatte afholdes af den af Biskop Thorarensen af Formanden modtagne Aabod og af hans egen private Formue.

Ved tjenstligst at meddele den kgl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond Ovenstaaende, skulde Cancelliet lige tjenstligst tilföie, at da Holum Bispestol blev ophævet i Aaret 1799 [1], og dens Eiendomme inddragne i Jordebogskassen, og da den nu-

[1] *rett.* ved Reskr. 2. Oktbr. 1801.

værende Biskop i Island ikke har det da opförte Vaaningshuus, saa kan ei nogen Forpligtelse i denne Henseende hvile paa Bispestolen, eller den nuværende Biskop, hvorimod denne nu opgivne större Fordring, i Overeensstemmelse med Cancelliets ovennævnte Skrivelse af 2. Septembr. 1787 til den islandske Handels-Direction, burde have været sögt erstattet i afgangne Biskop Thorarensens Bo. — Det kgl. Danske Cancellie den 8. Januar 1833. 1833. 8. Januar.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. den kgl. Kasses Ret til smaat Vrag paa Island. Khavn den 15. Januar 1833[1]. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1833, Nr. 106. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 15—16. 15. Januar.

I Anledning af, at Auctionsbelöbet for nogle bortsolgte Bjelker, som ere opdrevne paa Forstranden til tvende Gaarde, under det Hans Majt. Kongen tilhörende Kirkebæ Klosters Gods paa Island, er beregnet vedkommende Syssels Sagefaldskasse til Indtægt, istedetfor at dette, efter det kgl. Rentekammers Formening, burde være tilfaldet Klosteret, har velbemeldte Rentekammer, da Stiftamtmanden over Island i sin derover indhentede Erklæring blandt Andet har yttret, at Plak. af 4. Mai 1778, angaaende Forstrandsrettigheden der paa Öen, formentlig ikke gjör nogen Forskjel i denne Henseende paa det Kongen tilhörende Gods og Selveiergodset, i behagelig Skrivelse af 10. Novbr. sidstleden udviklet de Grunde, der synes at tale mod en saadan Fortolkning af den 2. § i bemeldte Plakat, som derimod maa antages at omfatte alt Kongens Gods i Almindelighed, uden at den tilfældige Omstændighed, om det efter §.'s Udtryk er under Forpagtning, har anden Indflydelse, end at Vraget i saa Fald tilfalder Forpagteren.

[1]) Rentek. Skriv. 23. Februar 1833.

1833. Da det kgl. Rentekammer over denne Sag har be-
15. Januar. gjært Cancelliets Betænkning, undlader man ikke, ved at remittere Stiftamtmandens ovennævnte Erklæring med Bilage, tjenstligst at yttre Fölgende:

Vel indeholder Plak. af 4. Mai 1778 § 3 ikke nogen tydelig Hjemmel for Sysselmanden, i hvis Sted nu Sysselets Sagefaldskasse træder, til det smaae Vrag, som opdriver paa saadant kongel. Gods, der ikke er under Forpagtning, men paa den anden Side er der heller ikke nogen Bestemmelse i Plakaten, hvorved disse Ubetydeligheder forbeholdes Hans Majt. Kongen, der i § 1 har fastsat, hvad Slags Vrag Allerhöistsamme vilde tilegne sig, ligesom § 2 og udtrykkelig har indskrænket sit Bud til det kgl. Gods, som er under Forpagtning. Det synes og i sig ganske rimeligt, at den kgl. Kasse, ved at overlade Sysselmændene de kongl. uvisse Indtægter i Forpagtning, „forbrudte Hoved- eller Boeslodder, strandede Skibe og arvelöst Gods alene undtagen", har forundt disse de Smaating, som opdrive paa det kgl. Gods, og at det derfor ikkun er det af sligt Drivgods, hvortil Andre havde Adkomst, der er nævnt i § 2, og deriblandt det, som opdriver paa det Kongen forbeholdne Gods, alene med den Indskrænkning: „som er under Forpagtning". Det sees og, at Landfogden, og senere Sagefaldskasserne, stedse have nydt den omhandlede Indtægt i Guldbringe og Kjose Sysseler, hvor de kgl. Jorder aldrig have været bortforpagtede, hvorved det synes faktisk at være erkjendt, at bemeldte Indtægt ei blev regnet til selve Jordegodsets Indtægter, som indflöde i den kongl. Jordebogskasse, men til det uvisse Sagefald, som tilkom den, der var forlenet med dette. Ligeledes erfares det, at der ordentligviis ikke tillægges dem, der senere have tilforhandlet sig kongl. Jorder, Ret til det opdrevne Gods af det omhandlede Slags, men at derimod Kjöberne af de bortsolgte Bispejorder gjöre Paastand paa denne Ret, som efter § 2

tilkom Bispestolen, og nu, efter Auctionsconditionerne, skal være gaaet over til dem. 1833. 15. Januar.

Der synes saaledes, efter dette Collegii Formening, at være overveiende Grunde for, at det omhandlede Drivgods ogsaa paa de Kongen tilhörende Jorder nu tilfalder Sagefaldskassen. Vel synes den Indvending ikke uvigtig, at Omfanget af den Rettighed, som forhen var overladt Sysselmændene og nu Sagefaldskasserne, under en saadan Fortolkning bliver afhængig af Maaden, hvorpaa det kgl. Gods administreres, og at samme in specie udvides derved, at det, der forhen var under Forpagtning, siden tages under Administration, men sees der hen til, at den hele Indtægt baade i sin Natur er uvis og desuden ringe, er der næppe nogen Usandsynlighed i, at sligt Tilfælde ogsaa kunde faae Indflydelse paa Indtægtens Omfang, saaledes som det uden Tvivl maa antages, at Indtægten tilkom Sysselmanden, eller nu Sagefaldskassen, paa forhen kgl. Gods, naar det sælges til Private, og som den Deel af Sagefald, der bestaaer i Böder, i höi Grad beroer paa de Bestemmelser, Strafanordningerne efterhaanden foreskrive, og hvorved i det Hele meget er tabt af Leiermaals og andre Böder for den Sagefaldberettigede. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. Januar 1833.

Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834. Frederiksgave den 18. Januar 1833. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 18. Januar.

Capitulstaxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1833 til sömu tíðar 1834.

1833.
18. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	þaraf 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	17	8½	17	8½	13½
— 2	2	½	12	3	9½
— 3	3	53½	21	33	17
— 4	2	31½	18	60	15
— 5	1	63½	19	90	16
— 6	1	95½	15	92	13
— 7	1	35	13	62	11
— 8	10	21	10	21	8
9	7	16	9	53½	7½
B. Nr. 10	»	15	18	72	15
— 11	»	12½	15	60	12½
— 12	»	10	12	48	10
— 13	»	13	16	24	13
C. Nr. 14	»	16	5	»	4
— 15	»	14	8	72	7
— 16	»	18	5	60	4½
— 17	»	4½	5	60	4½
— 18	»	38½	8	2	6½
— 19	»	55	8	57	7
— 20	»	20	25	»	20
— 21	»	10½	13	12	10½
D. Nr. 22	2	48	15	»	12
— 23	2	62	15	84	12½
— 24	2	39	14	42	11½
— 25	2	16	13	»	10½
— 26	1	65	10	6	8
E. Nr. 27	»	76	11	84	9½
— 28	1	9½	16	46½	13
— 29	1	12	16	84	13½
— 30	»	»	»	»	»
F. Nr. 31	4	2	16	8	13
— 32	2	84	17	24	14
— 33	2	31	13	90	11
— 34	1	73	14	8	11½
— 35	1	25	15	12	12
— 36	2	16	13	»	10½
— 37	»	4	10	»	8

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1833. 18. Januar.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
G. Nr. 38	1	80	11	»	9
— 39	»	20	8	32	6½
— 40	1	42½	17	30	14
— 41	»	50	25	»	20
— 42	»	55½	»	»	11
— 43	»	69½	»	»	14

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í friðu		15.36½	12½
—	B, í ullu, smjöri og tólg	15.75	12½
—	C, - ullar tóvinnu . . .	9.93	8
—	D, - fiski	13.65	11
—	E, - lýsi	15.7½	12
—	F, - skinnavöru	14.20½	11½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 14 Rbd. 1½ Sk. [og alin] 11 Sk.

Frederiksgáfu þann 18. Januar 1833.

Johnsson. Eptir constitution
H. Thorlacius.

Capitelstaxt for Öefjords og Norder Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834. Frederiksgave den 18. Januar 1833. — 18. Januar.

Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og Norður sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1833 til sömu tíðar 1834.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	17	½	17	½	13½
— 2	2	22½	13	39	10½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for

1833.
18. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	þaraf 1 al. Rbsk.
A. Nr. 3	3	61	21	78	17½
— 4	2	80½	22	68	18
— 5	1	83	22	36	18
— 6	2	56	20	64	16½
— 7	1	54½	15	65	12½
— 8	12	42	12	42	10
— 9	9	82½	13	14	10½
B. Nr. 10	»	18	22	48	18
— 11	»	15	18	72	15
— 12	»	11½	14	36	11½
— 13	»	15	18	72	15
C. Nr. 14	»	28	8	72	7
— 15	»	17½	10	90	9
— 16	»	24½	7	63	6
— 17	»	6	7	48	6
— 18	»	52½	10	90	9
— 19	»	71	11	9	9
— 20	»	23½	29	36	23½
— 21	»	22½	28	12	22½
D. Nr. 22	3	64	22	»	17½
— 23	2	73½	16	57	13½
— 24	2	72½	16	51	13
— 25	2	44½	14	75	12
— 26	2	15	12	90	10½
E. Nr. 27	1	32	20	»	16
— 28	1	24	18	72	15
— 29	1	21	18	27	14½
— 30	1	11	16	69	13½
F. Nr. 31	3	56	14	32	11½
— 32	2	33½	14	9	11½
— 33	2	8½	12	51	10
— 34	1	52	12	32	10
— 35	1	19	14	36	11½
— 36	2	13½	12	81	10½
— 37	»	5½	13	72	11
G. Nr. 38	1	95	11	90	9½
— 39	»	16	6	64	5½

Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1833. 18. Januar.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
G. Nr. 40	1	89	23	12	18½
— 41	»	37½	18	72	15
— 42	»	63½	»	»	12½
— 43	»	83	»	»	16½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í fríðu	17.66½	14
— B, í ullu, smjöri og tólg	18.57	15
— C, — ullar tóvinnu ...	14.28½	11½
— D, — fiski	16.54½	13½
— E, — lýsi	18.42	15
— F, — skinnavöru	13.44½	11

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 16 Rbd. 49 Sk. [og alin] 13½ Sk.

Frederiksgáfu þann 18. Januar 1833.

Johnsson. Eptir constitution
H. Thorlacius.

Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834. Frederiksgave den 18. Januar 1833.

18. Januar.

— Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1833 til sömu tíðar 1834.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	46	21	46	17
— 2	3	28	19	72	16

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for

1833.
18. Januar.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 3	4	36	26	24	21
— 4	3	43	27	56	22
— 5	2	27	27	36	22
— 6	3	10½	24	84	20
— 7	1	90	19	36	15½
— 8	15	55	15	55	12½
— 9	12	65	16	86½	13½
B. Nr. 10	»	20	25	»	20
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	17	21	24	17
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	25	7	78	6
— 15	»	18½	11	54	9
— 16	»	26	8	12	6½
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	51½	10	70	8½
— 19	»	70	10	90	9
— 20	»	31	38	72	31
— 21	»	23½	29	36	23½
D. Nr. 22	3	48	21	»	17
— 23	3	35	20	18	16
— 24	3	43	20	66	16½
— 25	2	89	17	54	14
— 26	2	71½	16	45	13
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	41½	21	46½	17
— 29	1	31½	19	88½	16
— 30	1	18	17	78	14
F. Nr. 31	4	90½	19	74	16
— 32	4	1	24	6	19
— 33	2	80	17	»	13½
— 34	2	6½	16	52	13
— 35	1	46½	17	78	14
— 36	3	10	18	60	15
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	2	38½	14	39	11½
— 39	»	46	19	16	15½

Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1833.

		Nafnverð.		á landsvísu hdr.		þaraf 1 al.	
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.	
G. Nr. 40	......	3	20	38	48	31	18. Januar.
— 41	......	»	67½	33	72	27	
— 42	......	»	91	»	»	18	
— 43	......	»	92	»	»	18½'	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A,	eður í fríðu	22.12½	17½
—	B,	— í ullu, smjöri og tólg	22.78	18
—	C,	— ullar tóvinnu ...	15.72½	12½
—	D,	— fiski	19.17½	15½
—	E,	— lýsi	19.17	15½
—	F,	— skinnavöru	18.38½	14½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 55½ Sk. [og alin] 15½ Sk.

Frederiksgáfu þann 18. Januar 1833.

Johnsson. Eptir constitution

H. Thorlacius.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordninger.** Khavn den 19. Januar 1833. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 150—151. 19. Januar.

Allerede under 18. April 1829 tilmeldte Cancelliet det kongel. Rentekammer, hvilke af de for Danmark i Aaret 1828 emanerede Anordninger formentes ligefrem at kunne gjöres anvendelige paa Island, samt yttrede derhos, at det med Hensyn til flere af de i bemeldte Aar udkomne Anordninger vilde være rettest, forelöbigen at indhente Betænkninger fra vedkommende Overövrigheder, angaaende de Modificationer, hvorved deres Efterlevelse paa Island kunde paabydes.

1833. Efter at man i Overeensstemmelse dermed havde
19. Januar. tilskrevet bemeldte Autoriteter, og disses Betænkninger hertil vare indkomne, ansaaes det, som det kgl. Rentekammer bekjendt, rettest, at der istedetfor de under 16. og 25. Januar 1828 for Danmark emanerede Proces-Anordninger, udarbeidedes en særlig Proceslov for Island, hvorfor det, da en saadan Lov nu under 15. August sidstl. er udgivet, alene staaer tilbage med Hensyn til de indkomne Betænkninger, som indsluttede fölge, at tage under nærmere Overveielse, hvorvidt og under hvilke nærmere Bestemmelser følgende Anordninger maatte kunne gjöres anvendelige paa bemeldte Land.

1) Plak. 22. Januar 1828, angaaende Skipperes Forpligtelse til at overföre Personer for offentlig Regning. — Forsaavidt Spörgsmaalet er om Forbryderes Oversendelse fra Island hertil, turde det, i Henhold til hvad i vedkommende Amtmænds Betænkninger herom er yttret, og med Hensyn til at det kongel. Rentekammer under 18. Oktbr. s. A. har givet yderligere Bestemmelser af Betalingen for bemeldte Transport, ansees mindre fornödent, at udvide Plakatens Forskrifter til Island. Da der imidlertid ogsaa kan være Spörgsmaal om andre Individers Frem- og Tilbagesendelse for offentlig Regning, hvilket ved de gjeldende Bestemmelser og i Særdeleshed For. 13. Juni 1787 I. Cap. § 21 — der taler om den eller det Modtagnes Aflevering efter Ordre — ikke ligefrem kan ansees afgjort, har man i denne Henseende villet udbede sig det kgl. Rentekammers nærmere behagelige Yttringer.

2) Plak. 26. Februar 1828, angaaende at de theologiske Candidater og Enhver, der attraaer Ansættelse som Skolelærer, skulle bevise Kyndighed i den indbyrdes Underviisnings Methode. — Denne Plakat maa, i Betragtning af hvad derom er yttret i de afgivne Erklæringer, i Særdeleshed Biskoppens, ansees uanvendelig paa Island.

3) Plak. 22. April 1828, indeholdende Regulativ for de Rationer, som tilkomme Mandskabet paa Handelsskibe. — Angaaende hvorvidt denne Plakats Bestemmelser, med Hensyn til hvad af Overövrighederne er bemærket, passende kunde udvides til Island, imödeseer man det kongel. Rentekammers behagelige Formening. 1833. 19. Januar.

4) Forordn. 30. Mai 1828, om Adskilligt, som i Henseende til Daaben er at iagttage. — Uagtet Meningerne angaaende denne Forordnings Anvendelighed paa Island af Betænkningerne behageligen vil erfares at have været deelte, maa Cancelliet dog, med Hensyn til hvad Stiftamtmanden, Amtmand Johnsson og Biskoppen i saa Henseende have anfört, holde for, at den ikke bör udvides til at gjelde paa bemeldte Land.

5) Plak. 25. Juni 1828, angaaende den gymnastiske Underviisning i Almue- og Borgerskolerne i Danmark, maa efter Omstændighederne ansees uanvendelig paa Island. Nogle Exemplarer af den autoriserede Lærebog i Gymnastiken ville efter Stiftamtmandens Önske herfra blive oversendte.

6) Plak. 6. Septbr. 1828, angaaende Behandlingen af Sager, som opstaae i Anledning af Dagleie. — Med Hensyn til de Forskrifter for private Sagers Behandling i Almindelighed, der indeholdes i Forordn. 15. August f. A., maa Udvidelsen til Island af den anförte Plakat ansees overflödig.

7) Plak. 14. Novembr. 1828, angaaende Opfiskningen af Ankere. — Angaaende denne Plakat har man forelöbigen indledet Brevvexling med det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium, og skal, naar bemeldte Collegii Betænkning modtages, udbede sig det kongel. Rentekammers nærmere Yttringer herom meddeelte.

8) Plak. 19. Novbr. 1828, angaaende Slægtningers Forpligtelse at antage sig afsindige Paarörende. — Da de herhen hörende Bestemmelser rettest indlemmes i

1833. 19. Januar. den paatænkte nye Anordning angaaende Fattigvæsenet paa Island, bör Udvidelsen af bemeldte Plakats Forskrifter til Island formentlig for Tiden forbigaaes.

9) Plak. 28. Novbr. 1828, hvorved de i Forordn. 11. Mai 1775 § 66 indeholdte Forskrifter deels gjentages, deels forandres og nærmere bestemmes, kan, med Hensyn til at der, efter de meddelte Oplysninger, ikke findes Vertshuse i Nærheden af den lærde Skole paa Island, ikke gjöres anvendelig sammesteds.

Med det kgl. Rentekammers behagelige Betænkning forventes det Indsluttede tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Januarii 1833 [1].

19. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **den kongelige Forkjöbsret til Hvalrostænder.** Khavn den 19. Januar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 998.

I Anledning af, at der i forrige Aar er paa Gaarden Hánefsstaders Forstrand dræbt en Hvalros, har Kammerraad og Sysselmand Melsted i et os ved Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 6. Septbr. f. A. tilstillet Andragende forespurgt, om der ifölge Reskr.

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium, angaaende Udvidelsen særskilt af Plak. 14. Novembr. 1828 om Opfiskning af Ankere, hvorved de fra Stiftamtmand Krieger, Amtmand Thorsteinson og Sysselmand Melsted, hvortil Amtmand Johnsson havde henholdt sig, indkomne Betænkninger oversendes, idet Cancelliet bemærker, at ligesom ingen af de om blinde Ankeres Opfiskning ellers givne Bestemmelser ere gjeldende paa Island, saaledes kunde den herommeldte Plakats Udvidelse dertil, der i alt Fald maatte skee med betydelige Modificationer i sammes Forskrifter, formentligen undværes, i Særdeleshed da med Ankere, som der findes, forholdes efter Plakat 4. Mai 1778 og 21. April 1819". Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

af 20. Marts 1563 paa Hans Majts Vegne maatte gjöres Fordring paa Dyrets Tænder som et Regale. 1833. 19. Januar.

At Kammeret med Hensyn til disse Tænder ikke agter at benytte den ved fornævnte Reskr. forbeholdne Forkjöbsret, skulde vi tjenstl. melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Reutekammeret den 19. Januar 1833.

Rentekammer - Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Handels-Berettigelse for en fraskilt Kone.** Khavn den 29. Januar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 1016. 29. Januar.

I vedlagte tvende Ansögninger har Vilhelmine Danielsen, födt Lever, anholdt om Tilladelse til at maatte etablere Handel enten i Öefjord eller Eskefjords Kjöbsteder.

Da hun, som fraskilt Kone, kan ansees lige med Enker, finde vi, at hun paa Grund heraf maa, uagtet sin Stilling som Fruentimmer, kunne have Adgang til at erholde Tilladelse til at nedsætte sig som Handlende i en af fornævnte Kjöbsteder, saafremt hun iövrigt er i Stand til at berigtige og godtgjöre hvad der fornödiges til at meddeles Borgerskab sammesteds, og vi skulle derfor ikke undlade herved at tilstille Hr. Amtmanden fornævnte Andragende til videre behagelig Afgjörelse. — Rentekammeret den 29. Januar 1833.

Cancellie-Plakat ang. **Afdragsrettens Ophævelse mellem de Danske og Würtembergske Lande.** Khavn den 2. Februar 1833[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. April 1833, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret i Reykjavík (1833), Skaptaf., Hunav., 2. Febr.

[1] Reskr. 27. Marts 1835; Canc. Circ. 2. Oktbr. 1838.

1833. 2. Febr. Öefjords og begge Mula Sysseler (1834), samt Árnes, Mýra og Hnappadals samt Snæfellsnes Syssel (1840). — Canc. 2. Dep. Registr. XXXIV, 34—35 (1833, Nr. 72). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1833, S. 74—76. Qvart-Forr. for 1833, S. 7—8; Schou XX, 545—547.

Plakat angaaende Afdragsrettens Ophævelse imellem de kgl. Danske og de kgl. Würtembergske Lande.

I Betragtning af de Uleiligheder, som ere forbundne med de af omflyttende og bortdragende Undersaatter, saavel som i Arvefald og andre Tilfælde, hidtil fordrede Afdrag og Udförsels-Afgifter, ere Hans Majt. Kongen af Danmark og Hans Majt. Kongen af Würtemberg komne overeens om, ganske at afskaffe og ophæve denne Afdragsret imellem samtlige kgl. Danske Lande paa den ene, og samtlige kgl. Würtembergske Lande paa den anden Side, saaledes som dette allerede er skeet ifölge den 18. Artikel af den tydske Forbunds-Akt af 8. Juni 1815, og den tydske Forbunds-Forsamlings Beslutning af 23. Juni 1817, med Hensyn til Hertugdommene Holsteen og Lauenborg.

Ifölge heraf skal der af de Danske Undersaatter, som i Fremtiden bortflytte med deres Formue fra samtlige de kgl. Danske Lande, efter den Udstrækning, som samme nu have eller i Fremtiden maatte faae, til samtlige de kgl. Würtembergske Lande, efter disses nærværende eller tilkommende Udstrækning, eller som i Fremtiden maatte der have Arv, Legater eller Gaver at hæve, og ligeledes af de Würtembergske Undersaatter, som i Fremtiden bortflytte med deres Formue fra samtlige de kgl. Würtembergske Lande, efter disses nærværende eller tilkommende Udstrækning, til samtlige de kgl. Danske Lande, efter disses nærværende eller tilkommende Udstrækning, eller som i disse sidste maatte have Arv, Legater eller Gaver at hæve, ikke kunne fordres eller opkræves under nogensomhelst Benævnelse noget Afdrag, Afgangspenge, Tiendepenge eller Bortflytningspenge.

Under denne gjensidige Ophævelse ere dog fra 1833.
ingen af Siderne indbefattede de af Arv eller Legater 2. Febr.
gaaende Afgifter, som, uden Hensyn til om Gjenstanden for samme forbliver i Landet eller ikke, paa lige Maade ere at erlægge af Indlændinge og af Fremmede. Den foran bestemte Frihed strækker sig saavel til det Afdrag og de Bortflytningspenge, der indflyde i de kgl. Kasser, som til det Afdrag og den Flytningsafgift, der ellers vilde have tilfaldet Individer, Godsherskaber, Corporationer, Communer eller offentlige Stiftelser. De ovenstaaende Bestemmelser skulle træde i Kraft fra den Dag, da den fra den Danske Regjering om denne Gjenstand udstedte Erklæring er bleven udvexlet med en tilsvarende Erklæring fra den kgl. Würtembergske Regjering, hvilket er skeet den 14. Decembr. 1832, og finde Anvendelse paa al Formue, hvoraf der hverken allerede er betalt Afdragspenge, eller hvis Udförelse allerede er foregaaet.

Hvilket herved kundgjöres til fornöden Efterretning og Iagttagelse i Kongeriget Danmark. — Det kongelige Danske Cancellie den 2. Februar 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Handel ved Portland og i Njardvig.** Khavn den 2. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 1026. 2. Febr.

Foranlediget af en Indberetning fra Grosserer Knudtzon, om at Kjöbmand Simonsen agtede at sende en Jagt fra Vestmannöe med Vare til Portland i Vester-Skaptefells Syssel, har Hr. Stiftamtm. ladet denne Sag undersöge, og derefter i behagelige Skrivelser af 21. August og 22. Septembr. f. A. andraget for Kammeret, at efter de erhvervede Oplysninger har Kjöbmand Simonsen ei ved denne Leilighed drevet nogen Handel ved Portland, men da Indvaanerne i bemeldte Syssel have en saare lang Vei til Vestmannöerne, og det saa-

1833. 2. Febr. ledes maa være dem vigtigt at faae deres saakaldte tunge Varer transporterede saa langt muligen söveis, havde Simonsen ladet sin Jagt anlöbe Portland, deels for at overföre de Varer, Bönderne havde kjöbt og sluttet Handel om paa Vestmannöerne, og deels for at hente deres Uld og Tælle, dog uden at have Maal og Vægt med, hvorved det hele Foretagende reducerer sig til en Bönderne lettende Transportfart. — Hvorvidt saavel ovennævnte Transportfart, som en lignende, der i Aaret 1830 blev instituerel af Grosserer Knudtzon og Kjöbmand Simonsen imellem Rangarvalla Syssel og Vestmannöerne, kan være tilladt, har Hr. Stiftamtm. derhos anholdt om at meddeles Kammerets Bestemmelse for. Ligeledes har De i en anden Skrivelse af s. D. underrettet Kammeret om, at De, paa Grund af en af Grosserer Knudtzon til Dem gjort skriftlig Forespörgsel, om Skibe, som komme fra Kjöbenhavn eller andre Steder udenfor Island, kunne losse de medbragte Varer i Njardvig, har hos vedkommende Embedsmænd indhentet Oplysning om en saadan Udlosning er foretaget, og derved erfaret, at dette Spörgsmaal er foranlediget derved, at Kjöbmand Petersen i Reykjavík havde kjöbt Vare for 4000 Rbd. af Kjöbmand G. Sivertsen sammesteds, med Forpligtelse for Sidstnævnte, at transportere Varene til Udliggerstedet Kjeblevig, hvilken Transport udförtes saaledes, at Skibet lagde an ved det Kjeblevig nærliggende Njardvig, hvorfra Varene, dog uden at komme iland, förtes i Baade til Kjeblevig.

I Anledning heraf skulle vi tjenstligen melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at, da ved den sidstnævnte Transport de til Handel i Kjeblevig bestemte Vare ikke ere bragte i Land i Njardvig, maae vi med Dem være enige i, at herved intet Ulovligt er foretaget, og i Henseende til förstommeldte Transporter, da vides fra Lovgivningens Side ikke Noget imod, at den, der til eget Forbrug har kjöbt Varer paa et authoriseret Handelssted af en til

Handel Berettiget, lader slige Vare transportere hvorhen han vil og af hvem han dertil kan formaae, naar det ikkuns af vedkommende Embedsmænd paa det nöieste paasees, især forsaavidt Kjöbmændene selv paatage sig disse Transporter, at dermed ikke forenes ulovlig Handel. — Forsaavidt Hr. Stiftamtm. tillige, ved med ovennævnte Sager at lade fölge tvende Skrivelser til Dem fra Grosserer Knudtzon af 2. August f. A., hvori han paa en ikke passende Maade dolerer over ei til den Tid at have modtaget Svar paa de ligeledes fornævnte under 14. og 15. Juni s. A. gjorte Forespörgseler, har henstillet til Kammerets Bedömmelse, hvorvidt De i saa Henseende har forsömt Deres Pligt, da skulle vi ikke undlade at melde Dem, at ifölge de stedfundne Omstændigheder, og da de saa ubestemt og umotiveret fremsatte Spörgsmaale gjorde det nödvendigt, forinden at indhente nærmere Oplysninger, finder man der var grundet Anledning til at Grosserer Knudtzon ei för skeet er herpaa har modtaget Deres Svar. — Rentekammeret den 2. Februar 1833.

1833. 2. Febr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opmuntring til Udlaan af Capitaler til Private.** Khavn den 2. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 1020. 2. Febr.

Ifölge de, saavel ved behagelig Skrivelse fra Hr. Stiftamtm. af 26. Septbr. 1831, som og fra Amtmændene Thorsteinson og Johnsson, meddelte Oplysninger, angaaende hvorvidt nogen hensigtsmæssig Foranstaltning maatte være at föie til at fremme Udlaan imellem Private i Island, maa man antage, at om endog saadanne Udlaan iövrigt kunne komme i Gang, vilde dertil i alt Fald udfordres en bedre Indretning af Pantevæsenet sammesteds. Da Kammeret har bragt i Erfaring, at en nærmere Bestemmelse herfor vil med Förste kunne ventes, og denne Mangel altsaa blive afhjulpen, skjönne

1833. vi ikke, at der efter fornævnte Oplysninger kan for
2. Febr. Tiden gjöres videre til Öiemedets Fremme, undtagen at det tillige maa befindes gavnligt, i Henseende til Udsættelsen af offentlige Stiftelsers og Umyndiges Penge i Island, at give den Forskrift, at de skulle forsöges udlaante hos Private förend de kunne modtages til Forrentning i den kongl. Kasse. — Med Hensyn hertil skulle vi derfor, Sönder-Amtet vedkommende, udbede os Hr. Stiftamtm.' behagelige Betænkning meddeelt, og derhos Deres Formening om, paa hvilken Maade Opbydelse i saa Fald skulde foretages, samt hvilke Regler der maatte fastsættes for at opnaae en fuldkommen betryggende Sikkerhed for de Capitaler, der saaledes anvendes. — Rentekammeret den 2. Februar 1833[1].

2. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opmuntring til Havedyrkning.** Khavn den 2. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copiebog 9, Nr. 1023. Denne Rentekammer-Skrivelse anföres som publiceret paa Mandtalsthingene i Árnes Syssel 1834.

Ved Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 3. Oktbr. 1831 er Kammeret meddeelt Deres Betænkning, om, hvorvidt der til Havedyrkningens Fremme kunde i Særdeleshed være Anledning til herefter ved Bortfæstelsen af Gaardene paa de kgl. Godser i Island at paalægge Leilændingerne paa samme, at anlægge ved deres Bygselgaarde en passende Have.

Efter at have herover ligeledes modtaget Betænkning fra Amtmændene Thorsteinson og Johnsson, skulle vi tjenstligen melde, at Kammeret ifölge de meddeelte Oplysninger bifalder, at ovenmeldte Leilændinger ikke i fornævnte Henseende underkastes yderligere Forpligtelser, end der allerede tidligere er anordnet for samtlige

[1]) s. D. Rentek. Skriv. omtrent ligelydende til begge de övrige Amtmænd. Copieb. sst. Nr. 1021—1022.

Jordbrugere i Island; men vi maae derimod tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om, at have Deres Opmærksomhed særdeles henvendt paa denne vigtige Sags Fremme, og derhos paalægge saavel vedkommende Embedsmænd i Sönder-Amtet, som Administratorerne paa de kongel. Godser, nöie at paasee, at Havedyrkningen ikke forsömmes, og derfor at tilholde Jordbrugerne det Fornödne, hvor ikke i enkelte Tilfælde locale Forhold eller andre Omstændigheder gjöre Havedyrkningen umulig. Forsaavidt der iövrigt maatte mangle Landets Indvaanere behörig Anviisning til Dyrkningsmaaden, udbede vi os underrettede om, hvilke Skrifter der for Tiden gives desangaaende i Island, og hvilket af disse det muligen enten i det Hele eller for en Deel kunde være nödvendigt at foranstalte et nyt Oplag af til Uddeling blandt Almuen. Ligeledes vil der og paa Hr. Stiftamtmandens nærmere Begjæring blive herfra foranstaltet, at nogle Islændere, som i andet Öiemed tage herned, kunde, saafremt de önske det, gives Leilighed til at lære den Deel af Havedyrkningen, som fortrinligen er anvendelig der i Landet. De af Hr. Stiftamtm. forlangte 6 à 8 Tdr. tidlig modne Kartofler skulle med förste herfra afgaaende Skib blive afsendte. — Rentekammeret den 2. Februar 1833[1].

1833. 2. Febr.

Rentekammer-Skrivelse til det kongel. Danske Cancellie, ang. **Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.** Khavn den 2. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 9, Nr. 1029. 2. Febr.

Ved at tilstille Kammeret et Udkast til en Anordning angaaende Skjöde og Pantevæsenet paa Island, samt de angaaende denne Gjenstand fra vedkommende

[1]) s. D. Rentek. Skrivelser af lignende Indhold til begge de övrige Amtmænd. Copieb. sst. Nr. 1024—1025.

1833. 2. Febr. Amtmænd og den kgl. Landsoverret sammesteds indhentede Betænkninger, har det kgl. Danske Cancellie under 3. Novbr. f. A. behaget saavel herover at forlange Kammerets Tanker, som ogsaa med Hensyn til, hvorledes Justitssekretairen ved bemeldte Overret kunde erholde Erstatning for det Tab, der vil opstaae for ham derved, at Thinglæsningen herefter foretages ved vedkommende Underret istedetfor ved Landsoverretten, saaledes som er bestemt i Forordn. af 11. Juli 1800 § 12. Ligeledes har det kongelige Danske Cancellie formeent, at Justitssekretairen maatte gives Haab om, paa nærmere Andragende at erholde en til Arbeidets Omfang svarende Godtgjörelse engang for alle, for de Fortegnelser og Afskrifter til vedkommende Retsbetjente af alle ved Landsoverretten hidtil læste Documenter, som ikke igjen ere blevne udslettede, hvilke han ifölge Udkastets § 7 har at afgive.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstligst at melde, at Kammeret, ved for iövrigt aldeles at tiltræde de i Udkastet foreslaaede Bestemmelser, maa alene til den 4. § tillade sig at bemærke Fölgende:

Efter bemeldte § faaer et Document af de i Udkastet ommeldte Slags först ved Læsningen den fulde Virkning mod tredie Mand. Skjöndt det nu, hvori man med velbemeldte Cancellie maa være enig, vil være betænkeligt, med Hensyn til at Thinglæsningen udenfor Reykjavík skal efter § 3 foretages paa Mandtalsthingene, ogsaa kun kan skee engang om Aaret, at give denne en tilbagevirkende Kraft til Udstedelses-Dagen, saa opstaaer derved igjen paa den anden Side den Betænkelighed, at naar et Document udstedes kort efter Mandtalsthingene, og altsaa ikke kan læses förend ved næstpaafölgende Thing, vil der kunne hengaae omtrent et heelt Aar, i hvilken Tid det ikke paa nogen Maade staaer i den ene Contrahents Magt at sikkre sig imod Misligheder fra den anden Contrahents Side. At see forebygget de Inconvenientser, der saaledes kunne fölge

af, at saa lang Tid hengaaer fra et Documents Udstedelses-Datum indtil det ved Thinglæsningen erholder den fornödne Publicitet, formener Kammeret derfor at maatte fortjene at komme under nærmere Overveielse, og forsaavidt dê locale Forhold der i Landet ikke lægge væsentlige Hindringer i Veien derimod, en Bestemmelse i saa Henseende gives, hvilket Amtmand Johnsson ogsaa har paatænkt ved at foreslaae, at Documenter, der skulle thinglæses, kunne forelöbigen leveres til vedkommende Repstyrer, for at bekjendtgjöres ved Kirkerne i Thingsognet, og dernæst med Paategning derom tilstilles Sysselmændene til Protokollation, hvorefter Læsningen maatte gjentages paa næste Mandtalsthing, men sammes Virkning dog regnes fra Bekjendtgjörelsen paa Kirkestævne. Dernæst skulle vi tjenstligst henstille til velbemeldte Cancellie, om ikke i § 9 maatte udgaae de Ord: „af de kongelige Betjente", og Bestemmelsen saaledes angaae Cautioner, som i Almindelighed stilles for kgl. Oppebörseler, thi de fleste Cautioner der i Landet stilles af Administratorer og Forpagtere af kgl. Jordegods, hvilke ikke kunne henregnes til kgl. Betjente. — Hvad angaaer Erstatning til Justitssekretairen ved den islandske Overret for Tabet af de hidtil ved bemeldte Ret faldende Læsnings-Gebyrer, da er Kammeret villigt til at andrage paa, at en saadan Erstatning tilstaaes nuværende Justitssekretair for hans Embedstid af Islands Jordebogskasse, og bestemmes efter hvad der nærmere oplyses at han hidtil har oppebaaret af Thinglæsningen. Men da disse Gebyrer ikkuns ved kgl. Resol. af 6. Juni 1800 ere tilstaaede Justitssekretairen som Godtgjörelse for Skrivematerialier, maae vi, i Henhold til vor Skrivelse til det kgl. Danske Cancellie af 8. Juni 1830, angaaende Sportelreglementet for Island, formene, at denne Erstatning bör bortfalde for Eftermanden, og Udlægget til Skrivematerialier derimod godtgjöres efter documenteret Regning, paa samme Maade som de andre deslige Udgifter ved den islandske Overret. Ligeledes vil

1833.
2. Febr.

1833. paa nærmere Begjæring fra Justitssekretairen herfra
2. Febr. blive andraget paa, at der af Islands Jordebogskasse tilstaaes ham engang for alle en passende Godtgjörelse for de Fortegnelser og Afskrifter, han i Medför af Udkastets § 7 vil have at afgive til vedkommende Retsbetjente, til hvilken Ende man i sin Tid, naar dette Arbeide er fuldfört, forventer sig om sammes Omfang meddeelt Underretning. — De med det kongl. Danske Cancellies ovennævnte Skrivelse fulgte Bilage fölge herved samtlige tilbage. — Rentekammeret den 2. Februar 1833.

5. Febr. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse til Udgivelse af et Skrift om Islands Tiendevæsen.** Khavn den 5. Februar 1833. — I Forestilling fra Directionen for Fonden ad usus publicos 10. Januar 1833 havde Cand. jur. og Copiist ved Geheime-Archivet Haldor Einarsson udarbeidet et Skrift om det islandske Tiendevæsen, hvilket Skrift han anslog til 16 à 20 trykte Ark, og i Andragender 17. Februar og 10. Decbr. 1832 anholdt han om Understöttelse til Udgivelse af det saaledes udarbeidede Skrift, hvortil han anbefales af Professor og Geheime-Archivar Finn Magnusson og Directionen, og foreslaaer den sidstnævnte denne Understöttelse til 300 Rbd. Sedler. — Direct. for Fond. ad usus publ. Journ. 8, Nr. 126.

Vi ville allernaad. have Copist ved Vort Geheime-Archiv, Haldor Einarsen, forundt en Understöttelse af Fonden ad usus publicos af 300 Rbd. Sedler til indbemeldte Værks Udgivelse. — Kjöbenhavn den 5. Februar 1833[1].

5. Febr. **Cancellie-Plakat** ang. **Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Schaumburg-Lippe.** Khavn

[1]) communiceret Ansögeren ved Directionens Skrivelse af 22. Februar 1833. Missiveb. for Fonden ad usus publ. 1/8 32 til 1/8 34, S. 199—200.

den 5. Februar 1833[1]. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavik i Juli 1833. Ligeledes anföres den som publiceret i nogle enkelte Jurisdictioner: Reykjavík (1833), Skaptafells, Hunav., Öefjords og begge Mula Sysseler (1834), Myra og Hnappadals samt Snæfellsnes Syssel (1840). — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIV, 37—38 (1833, Nr. 76). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1833, S. 8—10; Schou XX, 547—548. Rubr. i Coll. Tid. for 1833, S. 115. 1833. 5. Febr.

Plakat, angaaende Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og de Fyrstelig Schaumburg-Lippeske Lande.

Imellem den Kongelige Danske og den Fyrstelig Schaumburgske Regjering er afsluttet fölgende Convention om Afdragsrettens Ophævelse:

1) I Lighed med hvad der allerede i den 18. Artikel i den tydske Forbundsact af 8. Junii 1815 og den tydske Forbundsforsamlings Beslutning af 23. Junii 1817 er fastsat med Hensyn til Hertugdommene Holsteen og Lauenborg, skal der ikke ved nogen Formues Udförelse fra Kongeriget Danmark og Hertugdommet Slesvig til de Fyrstelig Schaumburgske Lande, eller fra disse til Kongeriget Danmark og Hertugdommet Slesvig, hæves nogetsomhelst Afdrag (gabella hæreditaria) eller Udvandringsafgift (census emigrationis), og det hvad enten slig Formues Udförelse maatte grunde sig paa Udvandring eller paa Arv, Legat, Brudeudstyr, Gave eller paa hvilkensomhelst anden Maade. — 2) Denne Frihed skal strække sig saavel til det Afdrag og den Udvandringsafgift, der ellers vilde tilflyde de landsherrelige Kasser, som til det Afdrag og den Udvandringsafgift, der muligen vilde have tilfaldet Kjöbstæder, Flækker, Kæmnerier, Stiftelser, Klostere, Kirker, Patrimonial-Retter og Corporationer. Godseierne i Danmark og i Hertugdømmet Slesvig, saavel som i de Fyrstelig Schaumburgske Lande, underkastes derfor, ligesom alle andre Private,

[1]) Reskr. 27. Marts 1835; Canc. Circ. 2. Oktbr. 1838.

1833. 5. Febr. der i fornævnte Lande maatte være berettigede til at oppebære slige Afdragspenge, nærværende Bestemmelse, og maae, som en Fölge heraf, ved Formues Flytning imellem forbemeldte Lande, hverken fordre eller tage noget Afdrag eller Udvandringsafgift. — 3) Bestemmelserne i foranstaaende 1. og 2. Artikel strække sig til alle for nærværende Tid under Behandling værende, saavel som til alle tilkommende Tilfælde. — 4) Den i den foregaaende 1., 2. og 3. Artikel bestemte Frihed skal kun strække sig til Formuen. Som en Fölge heraf blive, uagtet denne Overeenskomst, de Danske og de Schaumburgske Lovbud i deres Kraft, som angaae den Udvandrendes Person, hans personlige Pligter, hans Forpligtelser til Krigstjeneste, og som under Straf maatte paalægge Undersaatterne för Udvandringen, overeensstemmende med den foreskrevne Orden, at ansöge Landsherrens Tilladelse hertil. I saa Henseende skal heller ikke for Fremtiden, hvad Lovgivningen om Forpligtelsen til Krigstjeneste og den Udvandrendes personlige Pligter angaaer, nogen af de contraherende Regjeringer være indskrænket i Henseende til Lovgivningen i deres respective Lande.

Hvilket herved kundgjöres til fornöden Efterretning og Iagttagelse i Kongeriget Danmark. — Det kgl. Danske Cancellie den 5. Februarii 1833.

5. Febr. **Cancellie-Plakat** ang. **Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Anhalt-Dessau.** Khavn den 5. Februar 1833[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. April 1833, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret: i Reykjavík (1833), Skaptafells, Hunav., Öefjords og begge Mula Sysselerne (1834), samt Árnes Syssel (1840). Canc. 2. Depart. Registr. XXXIV, 36—37 (1833, Nr. 75).

[1]) Reskr. 27. Marts 1835; Canc. Circ. 2. Oktbr. 1838.

Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1833, S. 113—115; Qvart-Forr. for 1833, S. 10—12. Schou XX, 548—550. 1833. 5. Febr.

Plakat, angaaende Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og de Hertugelig Anhalt-Dessauske Lande.

Imellem den Kgl. Danske og den Hertugelig Anhalt-Dessauske Regjering er afsluttet fölgende Convention om Afdragsrettens Ophævelse:

1) I Lighed med hvad der allerede ved den 18. Artikel i den tydske Forbundsact af 8. Junii 1815 og den tydske Forbundsforsamlings Beslutning af 23. Junii 1817 er fastsat med Hensyn til Hertugdommene Holsteen og Lauenborg, skal der ikke ved nogen Formues Udförelse fra Kongeriget Danmark og Hertugdommet Slesvig til de Hertugelig Anhalt-Dessauske Lande, eller fra disse til Kongeriget Danmark og Hertugdommet Slesvig, hæves nogetsomhelst Afdrag (gabella hæreditaria) eller Udvandringsafgift (census emigrationis), hvad enten saadan Formues Udförelse grunder sig paa Udvandring eller paa Arv, Legat, Brudeudstyr, Gave eller paa hvilkensomhelst anden Maade. — 2) Denne Frihed skal strække sig saavel til det Afdrag og den Udvandringsafgift, der ellers vilde tilflyde de landsherrelige Kasser, som til det Afdrag og den Udvandringsafgift, der muligen vilde have tilfaldet Kjöbstæder, Flækker, Kæmnerier, Stiftelser, Klostere, Kirker, Patrimonial-Retter og Corporationer. Godseierne i Danmark og i Hertugdommet Slesvig saavel som i de Hertugelig Anhalt-Dessauske Lande underkastes derfor, ligesom alle andre Private, der i fornævnte Lande maatte være berettigede til at oppebære slige Afdragspenge, nærværende Bestemmelse, og maae, som en Fölge heraf, ved Formues Flytning mellem forbemeldte Lande, hverken fordre eller tage noget Afdrag eller Udvandringsafgift. Under denne gjensidige Ophævelse ere dog fra ingen af Siderne indbefattede de Afgifter, som, uden Hensyn til om Gjenstanden for samme forbliver i Landet eller ikke, paa lige Maade ere at er-

1833. lægge af Indlændinge og af Fremmede. — 3) Bestemmelserne i foranstaaende 1. og 2. Artikel strække sig
5. Febr. til alle for nærværende Tid under Behandling værende saavel som til alle tilkommende Tilfælde. — 4) Den i den foregaaende 1., 2. og 3. Artikel bestemte Frihed skal kun strække sig til Formuen. Som en Fölge heraf blive, uagtet denne Overeenskomst, de Danske og de Anhalt-Dessauske Lovbud i deres Kraft, som angaae den Udvandrendes Person, hans personlige Pligter, hans Forpligtelser til Krigstjeneste, og som under Straf maatte paalægge Undersaatterne för Udvandringen, overeensstemmende med den foreskrevne Orden, at ansöge Landsherrens Tilladelse hertil. I saa Henseende skal heller ikke for Fremtiden, hvad Lovgivningen om Forpligtelsen til Krigstjeneste og den Udvandrendes personlige Pligter angaaer, nogen af de contraherende Regjeringer være indskrænket i Henseende til Lovgivningen i deres respective Lande.

Hvilket herved bekjendtgjöres til fornöden Efterretning og Iagttagelse i Kongeriget Danmark. — Det kgl. Danske Cancellie den 5. Februar 1833.

6. Febr. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834.** Reykjavík den 6. Februar 1833. — Islandsk: Original, samt Original-Aftryk, besörget paa offentlig Bekostning. Viðeyjar klaustri 1833, 2 Bl. i 4to., hvoraf Exemplar i det islandske Departement. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1833 til sömu tíðar 1834.

1833. 6. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	15	40	15	40	12
— 2	2	11½	12	69	10
— 3	3	23½	19	45	15½
— 4	2	27	18	24	14½
— 5	1	49	18	12	14½
— 6	2	»	16	»	12½
— 7	1	37½	»	»	»
— 8	9	68½	9	68½	7½
— 9	6	42½	8	56	6½
B. Nr. 10	»	16	20	»	16
— 11	»	15	18	72	15
— 12	»	15½	19	36	15½
— 13	»	16	20	»	16
C. Nr. 14	»	19	»	»	»
— 15	»	18	11	24	9
— 16	»	27½	»	»	»
— 17	»	4½	8	22	6½
— 18	»	57	»	»	»
— 19	1	4½	»	»	»
— 20	»	30½	»	»	»
— 21	»	23½	»	»	»
D. Nr. 22	3	25	19	54	15½
— 23	2	68½	16	27	13
— 24	2	61½	15	81	12½
— 25	2	55	15	42	12
— 26	2	43½	14	69	11½
E. Nr. 27	1	34	20	30	16
— 28	1	31	19	81	15½
— 29	1	34½	20	37½	16
— 30	1	30½	19	73½	15½
F. Nr. 31	4	85	19	52	15½
— 32	3	66	22	12	17½
— 33	2	76	16	72	13
— 34	2	33	18	72	15
— 35	1	59	19	36	15½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet 24. Januar 1832 (ovenf. S. 18-20). Coursen ikke angivet.

1833.
6. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
F. Nr. 36	2	88	17	48	14
— 37	»	5	12	48	10
G. Nr. 38	2	32	»	»	»
— 39	1	11	»	»	»
— 40	2	75	»	»	»
— 41	»	82	»	»	»
— 42	»	63	»	»	»
— 43	»	72	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eða fríðu	14.75	11½
— B, — ullu, smjöri og tólg	19.51	15½
— C, — ullar tóvinnu . . .	9.71	7½
— D, — fiski	16.35	13
— E, — lýsi	20.7½	16
— F, — skinnavörum . . .	18.7½	14½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða
[hdr.] 16 Rbd. 41 Sk. [og alin] 13 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað:
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hundraðs, svo að 1⅓ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

Eptir Litr. D: gjöra 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað. 1833. 6. Febr.

— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.

— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Reykjavík þann 6. Februarii 1833.

L. A. Krieger. Steingrímur Jónsson.

Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834. Vester-Amt. 15. Februar 1833. 15. Febr.

— Islandsk: Original-Aftryk som Schema, trykt hos Schultz i Kjöbenhavn og udfyldt ved Udfærdigelsen med de passende Tal, 2 Blade i 4to., hvoraf Exemplar haves i det islandske Departement; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1833 til sömu tíðar 1834.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	19	87	19	87	16
— 2	2	77	16	78	13½
— 3	4	23	25	42	20⅓
— 4	2	80	22	64	18
— 5	1	83½	22	42	18
— 6	2	59½	20	92	16¾
— 7	1	85	»	»	»
— 8	12	20	12	20	10
— 9	9	41	12	54	10

[1] Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet 12. Febr. 1832 (ovenf. S. 22—25). Coursen ikke angivet.

1833. 15. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
B. Nr. 10	»	17⅓	21	64	17⅓
— 11	»	14⅓	17	88	14⅓
— 12	»	15⅓	19	16	15⅓
— 13	»	16½	20	60	16½
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	15	9	36	7½
— 16	»	29½	»	»	»
— 17	»	5½	10	30	8¼
— 18	»	45½	»	»	»
— 19	»	85	»	»	»
— 20	»	27	»	»	»
— 21	»	22	»	»	»
D. Nr. 22	3	7	18	42	14¾
— 23	2	66	16	12	13
— 24	2	21½	13	33	10⅔
— 25	1	88	11	48	9
— 26	2	39½	14	45	11½
E. Nr. 27	1	25	18	87	15
— 28	1	31½	19	89	16
— 29	1	31½	19	89	16
— 30	1	22	18	42	14¾
F. Nr. 31	3	93	15	84	12⅔
— 32	2	77	»	»	»
— 33	2	32½	»	»	»
— 34	1	85½	»	»	»
— 35	1	46	»	»	»
— 36	2	63	»	»	»
— 37	»	5½	»	»	»
G. Nr. 38	2	41	»	»	»
— 39	»	30	»	»	»
— 40	1	67	»	»	»
— 41	1	»	»	»	»
— 42	»	53	»	»	»
— 43	»	85½	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eða fríðu	19.12	15¼
— B, — ullu, smjöri og tólg	19.81	16

Eptir Litr.	G, eða ullar tóvinnu . . .	9.81	8	1833. 15. Febr.
—	D, — fiski	14.74	12	
—	E, — lýsi	19.29	15½	
—	F, — skinnavörum . . .	15.84	12⅔	

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða [hdr.] 16 Rbd. 44 Sk. [og alin] 13 Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hundraðs, svo 1⅓ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 15. Februar 1833.
Thorsteinson. Guðmundur Jónsson.

Directionen for Fonden ad usus publicos' Skrivelse til Professor Theologiæ Jens Möller, ang. **Understöttelse til Bogsamlinger for Geistligheden i Island.** Khavn den 22. Februar 1833. — 22. Febr.

1833. Missivebog for Fonden ad us. publ. 1/6 32 til 1/6 34, Nr. 204
22. Febr. (Journ. 8, Nr. 218).

Directionen for Fonden ad usus publicos undlader ikke herved at tilkjendegive Hr. Professoren, i Anledning af Deres Andragende af 28. Januar d. A.[1] om en

[1]) Professor Möller havde i længere Tid staaet i Correspondence med enkelte Geistlige i Island, og derved bragt i Erfaring, at hvis den islandske Geistlighed blot kunde erholde Böger, vilde den ikke i Lærdom staae meget tilbage for den danske. Det var en Kjendsgjerning, at skjöndt Tydsk ikke lærtes i Skolen, og skjöndt af Hebraisk kun Elementerne foredroges, forstod dog mange Præster Tydsk, og hos Mange havde en stor Iver viist sig for at læse det gamle Testament i Grundsproget, efter at Professor Möller havde igjennem Bibelselskabet faaet Landet forsynet med de hellige Skrifter i Originalen. Den almindelige literaire Interesse var saa levende, at en Præst havde bedet om blot at faae Correktur-Arkene af Dansk Literatur-Tidende, for derved at kunne fölge med den danske Literatur.

Disse Erfaringer, samt de ved Samtaler med Islændere og Danske, som havde besögt dette Land, vundne Resultater, havde bragt Professoren paa den Tanke, at forsöge Oprettelsen af circulerende Læseselskaber blandt den islandske Geistlighed. Biskoppen over Island, samt Justitsraad Bjarni Thorarensen og Provst Hjalmarsen fandt Alle Ideen ikke alene gavnlig, men ogsaa iværksættelig. Der skulde da vælges i hver af Landets fire Fjerdinger nogle videnskabelig udmærkede Geistlige til Forstandere for Circulationen; denne skulde i Reglen skee i Forening med Provsternes Circulairer; Bögerne skulde efter fuldendt Omgang opbevares hos en bekvemt boende Geistlig, og være Herredets eller Sysselets Eiendom; Fordelingen af de aarlig opsendte Böger skulde skee ved Landets Biskop.

Ved at benytte Bogauctioner og Boghandler-Rabat mente Professoren at kunne for 100 à 200 Rbd. aarlig forskaffe en ikke ringe Mængde Böger, og han vilde besörge Indkjöbet og Opsendelsen, samt aflægge aarligt Regnskab. Bögerne vilde blive enten theologiske eller henhörende til almeen Oplysning.

aarlig Understöttelse til Anskaffelse af Böger for den islandske Geistlighed, at man efter Omstændighederne ikke kan bringe nogen vedvarende aarlig Understöttelse i allerund. Forslag, men maa indskrænke sig til een Gang for alle at lade Dem anvise et Belöb af 100 Rbd. Sedler til dette Öiemed. 1833. 22. Febr.

Dette undlader man ikke herved at tilkjendegive Hr. Professoren, med Tilföiende, at Belöbet kan oppebæres mod Deres Qvittering. — Den kgl. Direction for Fonden ad usus publicos den 22. Februar 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Sagefaldskassernes Ret til det mindre Vrag paa Kirkebæ Klosters Forstrand.** Khavn den 23. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copiebog 10, Nr. 4. 23. Febr.

Ved Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 7. August f. A. er Kammeret meddelt Oplysning om de Grunde, paa hvilke Auctionsbelöbet for nogle Bjelker, som ere opdrevne paa Forstranden til tvende Gaarde under Kirkebai Klosters Gods, ikke er tilfalden Klosteret, men beregnet Sysselets Sagefaldskasse til Indtægt.

Efter at Kammeret, med Hensyn til den af Hr. Stiftamtm. i denne Anledning yttrede Formening, har correspondenet med det Danske Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Dem til behagelig Efterretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at omendskjöndt det, i Særdeleshed paa Grund af de Vilkaar, under hvilke Rettigheden til det mindre Vrag ved kgl. Resolution af 26. Marts 1736 overdroges Sysselmanden, kunde være tvivlsomt, om Sagefaldskassen nu, som ved Resolution af 25. Juli 1808 indtraadte i Sysselmændenes Rettigheder i saa Henseende, ogsaa tilkommer fornævnte Vragrettighed paa Klosterets Gods, saa vil man dog, ifölge de iövrigt oplyste Omstændigheder og Gjenstandens Ubetydelighed, ikke have

1833. 23. Febr. Noget imod, at Skaptefells Syssels Sagefaldskasse saavel beholder hvad den i den forbigangne Tid paa denne Maade har oppebaaret, som ogsaa indtil videre vedbliver at oppebære hvad der af ovenmeldte Slags Vrag maatte i Fremtiden falde paa Klosterets Gods. — Rentekammeret den 23. Februar 1833.

23. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Handelshuset Suhr & Sön, ang. **Afgift af tilhugne Tömmerhuse, som föres til Island.** Khavn den 23. Februar 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 7.

Handelshuset Suhr & Sön har under 8. i d. M. anholdt om, at Kjöbmand J. C. Knudsen i Arendal maa i indeværende Aar blive meddelt Passer for trende Skibe, for at overföre Tömmer og anden Trælast til Island, uden derfor at erlægge den ved Forordn. af 11. Septbr. 1816 § 3 paabudne Afgift, samt endvidere Pas for et lidet Fartöi, hvis Bestemmelse skal være, först at bringe et af Sysselmand M. Stephensen bestilt nyt Tömmerhuus fra Vestmannöe til Portland, efter at Huset paa förstnævnte Sted er udlosset fra det större Skib i det mindre, samt derefter at sælges i Island.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade at melde Handelshuset, at, naar ovennævnte 4 Skibes Drægtighed og Navne, samt ligeledes Skibsförernes Navne, hertil opgives, vil det Ansögte kunne ventes bevilget, men ikkuns under den Betingelse, at Ladningerne ene og alene bestaae af Tömmer og anden Trælast, hvortil ikke kan henregnes et complet tilhugget Tömmerhuus med tilhörende Döre, Vinduer, Kakkelovne, Jernbeslag og Söm m. m. For det Tilfælde, at et saadant Huus tillige önskes overfört, anseer Kammeret sig ikke bemyndiget til at udstede islandsk Pas efter Plakaten af 1. Juni 1821, men for den Drægtighed, Huset med Tilbehör optager, maa i saa Fald erlægges den ved For-

ordningen af 1816 paabudne Afgift af 50 Rbd. pr. Commercelæst, forinden Passet meddeles. — Iövrigt maae vi anmode Handelshuset om, at gjöre Kjöbmand Knudsen opmærksom paa, at Kammeret muligen, i Særdeleshed saafremt de trende Skibe skulde være af större Drægtighed end i de foregaaende Aar, kunde finde det betænkeligt, at de alle anlöbe een og samme Havn paa Island. Med Hensyn hertil vilde Handelshuset derfor anmode Kjöbmand Knudsen om at opgive, hvilke Havne i de forskjellige Amter han i saadant Fald maatte önske at ethvert af Skibene fortrinlig erholdt Tilladelse til at anlöbe. — Endelig bedes Kjöbmand Knudsen tilkjendegivet, at med Hensyn til de flere fremmede Handlende, som muligen kunde attraae ovenmeldte Beseilingspasse i indeværende Aar, maa han inden næste Maaneds Udgang, eller senest i Löbet af April Maaned d. A., i denne Anledning indkomme hertil med sin nærmere og endelige Begjæring, saafremt samme kan ventes at komme i nærmere Betragtning. Den med Handelshusets Andragende fulgte Skrivelse fra Kjöbmand Knudsen fölger efter Forlangende tilbage. — Rentekammeret den 23. Februar 1833. 1833. 23. Febr.

Kongelig Resolution angaaende **Benævnelsen af Mödruvalla Kirke.** Khavn den 26. Febr. 1833. 26. Febr.

— I Rentekammerets Forestilling 29. Januar bemærkes, at efter at det ved kgl. Resol. 16. Mai 1829 var tilladt, ifölge Ansögning fra Amtmand Johnsson, at hans Embedsbolig og den Grund, hvorpaa samme staaer, skulde kaldes Frederiksgave (Friðriksgáfa), havde Kammeret bemærket, at Amtmand Johnsson antog, at den paa bemeldte Gaards Grund værende Möðruvalla Klosters Kirke for Fremtiden burde kaldes Frederiksgave Kirke. Dette fremgik af de senere indkomne Embedsbreve og Regnskaber. Efter at Rentekammeret i Skrivelser til Amtmanden 5. Marts 1831 og 10. Marts 1832 havde yttret sig om Sagen, havde Amtmanden under 25. Septembr. 1832 indgivet Ansögning om, at det maatte bestemmes, at Navneforandringen

1833. 26. Febr. ogsaa skulde strække sig til Kirken. Han havde begrundet dette derpaa, at Kirkerne i Island stedse nævnes efter Gaarden, og at, hvis Kirkens Navn ikke forandredes, vilde Gaardens Navneforandring være uden Virkning. Derimod bemærker Rentekammeret, at Kirken ikke hörer til det, der er Amtmanden overdraget, der kun havde Huset og Jorden til Embedsbolig. Godsets Forhold til Hovedgaarden (Möðruvellir) og den sammesteds værende Kirkes Forhold vare ganske uforandrede. Amtmanden var endogsaa selv af den Formening, at Godsets Navn burde være uforandret. Kammeret mente, at Forandring af Kirkens og Godsets Navn kunde medföre flere betænkelige Forviklinger, og besværlige Forandringer, f. Ex. af Kirkens Obligationer, som paa andre deslige Documenter, som hidtil ere udstedte paa dens ældre Navn, ligesom Kammeret i det Hele finder det rettest, at saadanne fra en fjern Tid nedarvede Navne paa Communer eller Kirker ikke uden vigtige Grunde forandres. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1833 A, Nr. 68.

Vi bifalde allern. Vort Rentekammers heri allerunderd. fremsatte Formening, og har det saaledes sit Forblivende ved, at indbemeldte Kirke fremdeles som hidtil förer Navnet „Mödrevalle Klosters Kirke". — Kjöbenhavn den 26. Februar 1833[1].

2. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828.** Khavn den 2. Marts 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 16.

Ved at tilstille Kammeret de fra vedkommende Övrigheder indhentede Betænkninger, angaaende hvorvidt efternævnte af de igjennem det kgl. Danske Cancellie i Aaret 1828 emanerede almindelige Anordninger for Danmark maatte ansees passende til med visse Modificationer at gjöres gjeldende paa Island, har velbe-

[1]) communiceret Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet ved Rentek. Skriv. 9. Marts 1833; Isl. Copieb. 10, Nr. 27.

meldte Caneellie herover i behagelig Skrivelse af 19. Januar d. A. forlangt Kammerets Betænkning, nemlig: 1) Plak. 22. Januar 1828, angaaende Skipperes Forpligtelse til at overföre Personer for offentlig Regning; — 2) Plak. 26. Februar s. A., ang. at de theologiske Candidater og Enhver, der attraaer Ansættelse som Skolelærer, skulle bevise Kyndighed i den indbyrdes Underviisnings Methode; — 3) Plak. 22. April s. A., indeholdende Regulativ for de Rationer, som tilkomme Mandskabet paa Handelsskibe; — 4) For. 30. Mai s. A., om Adskilligt, som i Henseende til Daaben er at iagttage; — 5) Plak. 25. Juni s. A., ang. den gymnastiske Underviisning i Almue- og Borgerskolerne i Danmark; — 6) Plak. 6. Septbr. s. A., ang. Behandlingen af Sager, som opstaae i Anledning af Daglön; — 7) Plak. 14. Novbr. s. A., ang. Opfiskning af Ankere; — 8) Plak. 19. Novbr. s. A., ang. Slægtningers Forpligtelse at antage sig afsindige Paarörende; — 9) Plak. 28. Novbr. s. A., hvormed de i For. af 11. Mai 1775 § 66 indeholdte Forskrifter deels gjentages, deels forandres og nærmere bestemmes. 1833. 2. Marts.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstligst at melde, at i Overeensstemmelse med hvad det kgl. Cancellie i fornævnte Skrivelse har behaget at yttre, maae vi være enige med Samme i, at de foran under Nr. 2, 4, 5, 6 og 9 anförte Anordninger ikke ere anvendelige paa Island Men Hensyn til den under Nr. 1 anförte Plak. af 22. Januar 1828, da er det rigtignok som Cancelliet har bemærket, at For. af 13. Juni 1787 Cap. 1 § 21 og Reskr. 17. April 1789, samt de flere dertil hörende Bestemmelser, egentligen kuns angaae Forbryderes Transport, og at det saaledes ikke kunde være uhensigtsmæssigt udtrykkeligen at udvide Bestemmelsen til andre Individers Frem- og Tilbagesendelse for offentlig Regning; dog maae vi derhos bemærke, at det ikke vides der hidtil har været gjort nogen Vanskeligheder i saa Henseende, naar et saadant Tilfælde

1833. undertiden er indtruffen. — Hvad angaaer Plak. af 22.
2. Marts. April 1828, som indeholder Regulativ for de Rationer, der tilkomme Mandskabet paa Handelsskibe, da antager Kammeret, at samme er gjeldende for de Skibe, som herfra udredes, indtil de ere retournerede til Hjemstedet, uanseet om de i Mellemtiden foretage Reiser fra Island til fremmede Steder. For de smaae i Island hjemmehörende Jagter, der bruges til Fiskerie under Landet, er Anordningen, hvilket ogsaa Amtmændene Thorsteinson og Johnsson bemærke, ikke anvendelig, da Mandskabet paa samme, i Særdeleshed forsaavidt det bestaaer af Islændere, vil helst attraae deres sædvanlige Kost. Det eneste Tilfælde, i hvilket Anordningen altsaa kunde være anvendelig for Island, vilde formentligen blive, naar Skibe maatte udredes directe fra Island, enten her til Landet eller til fremmede Steder. Da imidlertid Stiftamtmand Krieger anförer, at enkelte saadanne Skibe udredes fra Island, hvilket dog de andre Amtmænd ei antage og heller ikke er Kammeret bekjendt, saa kan, i det mindste for det Tilfælde, at ovennævnte Expeditioner blive i sin Tid foretagne, ikke Noget haves imod, at Plakaten gjöres gjeldende for Island, dog med Undtagelse for de smaae Jagter, naar samme bruges til Fiskerie eller Transportreiser i Landet selv. — I Henseende til Plak. af 14. Novembr. 1828, ang. Opfiskningen af Ankere, har det kgl. Danske Cancellie, efter at have desangaaende correspouderet med Admiralitets- og Commissariats-Collegiet, behaget i Skrivelse af 16. i f. M. at underrette os om, at Admiralitets- og Commissariats-Collegiet har antaget den omhandlede Plakat for uanvendelig paa Island, hvilken Mening Kammeret ogsaa maa tiltræde, i Overeensstemmelse med hvad Stiftamtmanden og Amtmændene i Island have i deres afgivne Erklæringer yttret. — Ligeledes har velbemeldte Cancellie i förstnævnte Skrivelse af 19. Juni d. A. bemærket, at Plak. af 19. Novembr. 1828, ang. Slægtningers Forpligtelse at antage sig afsindige Paa-

rörende, maa for Tiden forbigaaes, da de hertil hörende Bestemmelser rettest indlemmes i den paatænkte nye Anordning angaaende Fattigvæsenet paa Island. De med det kgl. Danske Cancellies fornævnte Skrivelse af 19. Januar d. A. fulgte Bilage fölge herved tilbage. — Rentekammeret den 2. Marts 1833. 1833. 2. Marts.

Kongelig Resolution ang. **Spörgsmaalet om Afskaffelse af legemlig Revselse i Island.** Khavn den 6. Marts 1833. — I Cancelliets Forestilling 6. Marts gaaer Collegiet ud fra de under 29. Marts 1826 fremsatte Anskuelser, ifölge hvilke det ikke vilde gaae ind paa den af Conferentsraad Stephensen fremsatte Plan, at begynde en Reform af den islandske Lovgivning ved at foranstalte en ny og correkt Udgave af Jonsbogen, men derimod vilde begynde med successive at udarbeide nye Love i visse Brancher, som skulde efterhaanden aflöse den gamle Lovbog. Den criminelle Deel af Lovene fandtes i fortrinlig Grad at trænge til en ny Bearbeidelse, og allerede i 1826 havde Cancelliet modtaget et Andragende fra Stiftamtmand Hoppe, foranlediget ved et tidligere indkommet Forslag fra Landsoverrets-Assessor Einarsen, om Forandringer i Reskript 25. Juli 1808, hvorover Amtmændene og adskillige andre Embedsmænd havde givet Betænkninger, som gik ud paa, at de i bemeldte Reskript, samt Reskript 3. Mai 1816 og 21. Mai 1823, indeholdte Bestemmelser, maatte blive sammenarbeidede i en ny almindelig Anordning for Island. Et nyt almindeligt Forslag indkom særskilt fra Landsoverrets-Assessor Bjarni Thorarensen, hvilket Cancelliet fandt at fortjene særdeles Opmærksomhed. 6. Marts.

Efter disse Materialiers Indsamling havde nu Cancelliet udarbeidet et Udkast til en almindelig Criminallov for Island, indbefattende deels Reglerne for Misgjerningers Afstraffelse, deels Reglerne for Delinquentsagers Forfölgning. Efter at Cancelliet har omtalt de Love, som skulde have ophævet Jonsbogen enten positivt, eller ved Forandring af de faktiske Forhold [1], opstiller det som Grundsætning, at Jonsbogens criminelle

[1]) Cancelliet anseer Bestemmelserne i Mannhelgi om Forgribelse mod Kongens Höihed og Övrighed indirecte satte ud af Kraft ved Souverainitetens Indförelse, og L. 6—4

1833. 6. Marts. Deel (Mannhelge og Tyvebalken) ikke kan aflöses af Andet end Christian den Femtes Lov og de dertil knyttede Anordninger, da det var denne Lovgivning, som de facto havde fortrængt Jonsbogen. Derved mentes heller ikke at ville bevirkes nogen virkelig Forandring i Retstilstanden, ligesaa lidt som Bestemmelserne vilde være ubekjendte for dem, der skulde bringe samme i Anvendelse, da de kjende disse Bestemmelser

---

med tilhörende Anordninger „maatte da ansees mere anvendelig". For. 27. Septbr. 1799, der var gjort gjeldende paa Island, og For. 21. Decbr. 1831. II, § 7, havde bragt den islandske Lovgivning i disse Punkter i Samklang med den danske. Forseelser imod Religionen, som staae i Jonsbogens Christendomsbalk, ansaaes at have tabt deres Anvendelighed ved Reformationens Indförelse, jevnf. Reskr. 26. Juni 1782, For. 27. Septbr. 1799 og For. 21. Decbr. 1831. Bestemmelserne i Mannhelgi om Drab og Anslag mod Andres Liv vare hævede ved Reskr. 19. Febr. 1734; Bestemmelserne om Hor og Lösagtighed ansaaes bortfaldne ved Reskr. 25. Juli 1808, cfr. Reskr. 21. Mai 1823. Hvad der indeholdes om Hug, Saar og Lemlæstelse, „kan bekvemmeligen henföres" til D. L. 6—7 og 6—9 cfr. Forordn. 21. Decbr. 1831. II, §§ 5 og 6. — Jonsbogens Bestemmelser om fornærmelige Ord og Paasagn „kunne henföres" til D. L. 6—21 og For. 27. Septbr. 1799, „hvilken sidste, der refererer sig til L. 6—21—2, 3, 4, 7 og 8, som allerede bemærket, er gjort gjeldende paa Island, saa at der endog vil opstaae Inconseqventser af at behandle de Injurier, som begaaes uden Pressens Hjælp, efter Jonsbogens Forskrifter. — Istedetfor Jonsbogens Bestemmelser om Ran og Hærværk kunne D. L. 6—14 og 15 træde, for dens Bestemmelser om Vaadesgjerninger 6—11, og for den om Skade af anden Mands Vaaben eller Creaturer 6—10". — Jonsbogens Bestemmelser i Tyvebalken om Tyverie og Hælerie vare hævede ved Reskr. 19. Febr. 1734 med tilhörende yngre Anordninger, især Reskr. 25. Juli 1808. Hvad der forekommer om jordgravet, laant og betroet Gods, „kan henföres" til D. L. 5—8 og 9. — Reglerne for Delinquentsagers Forfölgning maatte paa samme Maade ansees for enten directe ophævede, eller at maatte bortfalde iföige conseqvent Anvendelse af de directe Lovbestemmelser.

fra Universitetet, hvorimod de der „ingen Underviisning erholde med Hensyn til de særlige islandske Bestemmelser, saa at der fra denne Side ikke er Noget til Hinder for at give de danske Criminallove en end mere udstrakt Anvendelse i Island, end de allerede have". Denne Grundsætning, at Danske Lov og de dermed sammenhængende Anordninger skulde tjene til almindelig Norm, havde og navnlig Amtmand Thorsteinson udtrykkeligen andraget paa. At substituere Danske Lov istedetfor Norske Lov, anseer Cancelliet at være uden væsentlig Betydning i dette Punkt, da begge vare eenslydende i de her paagjeldende Stykker; men det syntes desuden mindre passende at citere Norske Lov, tilmed da der ved Universitetet siden 1814 ikke toges Hensyn til den norske Lovgivning for dem, der ansattes i Island. 1833. 6. Marts.

Cancelliet ansaae det heller ikke nödvendigt, som Rentekammeret foreslog, at alle de criminelle Forordninger, om hvis Indförelse paa Island der vilde blive Tale ved den nye Lov, bleve oversatte og udgivne paa Islandsk, og saaledes bekjendtgjorte for Landets Indvaanere. Cancelliet anseer nemlig denne Lovgivning for saa bekjendt, at denne Bekjendtgjörelse ikke behövedes. — Canc. 3. Depart. Forestill. 1833, Nr. 24. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 85.

Da Vi ugjerne ville, at de Legems-Revselser, som ved Vore allerhöieste Befalinger af 25. Juli 1808 og 3. Mai 1816 indtil videre bleve indförte paa Island som Straffe for en Mængde Forbrydelser og Forseelser, skulde sanctioneres ved en almindelig kundgjort Lov, der skulde indeholde Grundbestemmelserne for bemeldte Lands Criminalvæsen, saa har Vort Cancellie, efter at have indhentet fornödne locale Oplysninger, at tage under nöie Overveielse, om det ikke maatte være muligt nu at sætte andre Straffe i Stedet for hine legemlige Revselser, saasom Fængsel, hvortil den fornödne Indretning paa enkelte bekvemme Steder muligen kunde gjöres uden stor Bekostning, Tvang til at forrette visse offentlige Arbeider, temporair Indskrænkning i visse borgerlige Rettigheder, i Overeensstemmelse med det Os forelagte Udkast, § 5.

1833. 6. Marts. Sagen bliver derpaa ved en yderligere Forestilling Os allerund. at forelægge. — Kjöbenhavn den 6. Marts 1833[1].

9. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Overladelse af den halve Gaard Bjarnanes til Administrator.** Khavn den 9. Marts 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 23.

I Anledning af Hr. Stiftamtm.' Andragende i behagelig Skrivelse af 13. Septbr. f. A., tillader Kammeret, at Administrator for Bjarnanæs Ombudsjorder, Provst Th. Erlendsen, maa, ligesom hans Formand, overlades den halve Jord Bjarnanæs til fri Brug istedetfor Administrationslön, imod at han forbinder sig til ved Fratrædelsen at aflevere Jorden med Tilliggende i fuldkommen aabodsfri Stand, ligesom ogsaa Provst Erlendsen, som Godtgjörelse for den mindre Indtægt, han har haft ved i Regnskabet for Aaret fra Fardag 1831 til Fardag 1832 at beregne sig 1/6 Deel af Ombudets virkelige Indtægter, istedetfor at oppebære Afgifterne af halve Bjarnanæs, bevilges og maa i næste Regnskab före til Udgift Belöbet af hvad Afgiften af bemeldte Jord i Regnskabet til Fardag 1832 er til virkelig Indtægt med, imod at sammesteds igjen föres til Indtægt den i Aaret til Fardag 1832 beregnede Administrationslön 21 Rbd. 11 Sk. Sölv. — Hvilket herved meldes Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Provst Th. Erlendsen. — Rentekammeret den 9. Marts 1833.

12. Marts. **Cancellie-Plakat** ang. **Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Bayern.** Khavn den 12. Marts

---

[1]) For. 24. Januar 1838 viser, at Kongens Hensigt ikke har kunnet opnaaes; jevnf. dog sammes § 4.

1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. I de enkelte Jurisdictioner angives den at være publiceret: i Reykjavík (1833), Skaptafells, Árnes, Hunav., Öefjords og begge Mula Sysseler (1834), Myra og Hnappad., Snæfellsn. og Dala (1840). — Canc. 2. Depart. Reg. XXXIV, 84b—86 (1833, Nr. 186). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1833, S. 194—196. Qvart-Forr. for 1833, S. 16—17; Schou XX, 551—552. 1833. 12. Marts.

Plakat om Afdragsrettens Ophævelse imellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Bayern.

I Betragtning af de Uleiligheder, som ere forbundne med de af omflyttende og bortdragende Undersaatter, saavel som i Arvefald og andre Tilfælde, hidtil fordrede Afdrag og Udförselsafgifter, ere Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Kongen af Bayern komne overeens om, ganske at afskaffe og ophæve denne Afdragsret imellem samtlige kgl. Danske Lande paa den ene, og Kongeriget Bayern paa den anden Side, saaledes som dette allerede er skeet ifölge den 18. Artikel af den tydske Forbundsact af 8. Juni 1815 og den tydske Forbundsforsamlings Beslutning af 23. Juni 1817 med Hensyn til Hertugdommene Holsteen og Lauenborg.

Ifölge heraf skal der ikke ved nogen tilkommende Formues-Udförelse fra samtlige de kgl. Danske Lande til Kongeriget Bayern, eller fra dette til hine — hvad enten saadan Formues-Udförelse er foranlediget ved Udvandring, Arv, Legat, Udstyr, Gave eller nogen anden Aarsag — ligesom heller ikke af de kongel. Bayerske Undersaatter, som i Fremtiden maatte have Arv at hæve nogetsteds i de kgl. Danske Lande, og udföre samme til Kongeriget Bayern, eller ved lignende Formues Bortflytning fra Kongeriget Bayern til de kgl. Danske Stater, kunne fordres eller opkræves under nogensomhelst Benævnelse noget Afdrag, Afgangspenge, Tiendepenge eller Bortflytningspenge.

Under denne gjensidige Ophævelse ere dog fra ingen af Siderne indbefattede de Afgifter, som, uden Hensyn

1833. til om Gjenstanden for samme forbliver i Landet eller
12. Marts. ikke, paa lige Maade ere at erlægge af Indlændinge og af Fremmede. Den foran bestemte Frihed strækker sig saavel til det Afdrag og de Bortflytningspenge, der indflyde i de kongel. Kasser i begge fornævnte Stater, som til det Afdrag og den Flytningsafgift, der ellers vilde have tilfaldet Individer, Communer eller offentlige Stiftelser. De ovenstaaende Bestemmelser skulle træde i Kraft fra den Dag, da den fra den Danske Regjering om denne Gjenstand udstedte Erklæring er bleven udvexlet med en tilsvarende Erklæring fra den kgl. Bayerske Regjering, hvilket er skeet den 21. Januarii d. A., hvorhos dog den nævnte Afgiftsfrihed ogsaa skal komme til Anvendelse paa alle de Arvetilfælde, i hvilke Afgiften ikke allerede lovmedholdeligen er oppebaaret.

Hvilket herved kundgjöres til fornöden Efterretning og Iagttagelse i Kongeriget Danmark. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Martii 1833.

13. Marts. **Kongelig Resolution** ang. **Inddragelse af Gaarden Nes under Jordebogskassen.** Khavn den 13. Marts 1833[1]. — I Forestilling 5. Marts bemærker Rentekammeret, at Bygningerne paa Gaarden Næs, hvor Landphysikus og Apothekeren havde Embedsbolig, vare ifölge Stiftamtmand Kriegers Indberetning saa forfaldne, at de ikke længere vare beboelige. Dengang det ved kgl. Resol. 18. Marts 1760 blev bestemt, at en Bygning til Embedsbolig for Landphysikus skulde opföres, blev det ikke udtrykkeligen gjort ham til Pligt, at vedligeholde samme. Ved Resol. 18. Marts 1772 blev Apotheket adskilt fra Landphysikatet, og en Apotheker ansat, som ifölge Resol. 10. Mai s. A. fik fri Bolig sammen med Landphysikus, hvorved saavel Huse som Jord, der forhen havde været beregnet kun for een Familie, nu bleve deelte mellem to. Heller ikke ved denne Leilighed blev Vedligeholdelsen paalagt Beboerne; disse havde heller ikke siden besörget Andet paa egen Bekostning, end Tjæring af Taget

[1]) Rentek. Skriv. 26. April 1834.

og Reparationer af mindre Bröstfældigheder ved Vinduer og Dörre. Alle större Reparationer vare udförte for kgl. Regning. Dette antog man ogsaa var det höieste, der kunde paalægges Beboerne, ifölge deres Vilkaar, ligesom det i Almindelighed var vedtaget som Regel, at en med fri Bolig beneficeret Embedsmand, selv om det udtrykkeligen er gjort ham til Pligt at holde Bygningerne vedlige, dog ikke derved kan forpligtes til at bekoste de Hovedreparationer, som blive en Fölge af Ælde, Naturbegivenheder, slet Bygningsmaade m. v. — Den paa Næs fornödne Hovedreparation vilde derfor paahvile Kongens Kasse, og mentes efter omtrentligt Skjön at ville koste 3 à 4000 Rbd. — Huset var imidlertid i sig selv for indskrænket til to Familier, saa at Apothekeren havde for sig bygget paa egen Bekostning et Træhuus ved Siden af Hovedbygningen til Beboelse, og Landphysikus önskede at gjöre det samme. Denne havde til en Familie af 15 Personer kun 1 Dagligstue, uden Kakkelovn, et lidet Sidekammer med Kakkelovn, og et imellem disse Værelser liggende Kjökken, samt to Tagkamre paa Loftet. Apothekeren havde en lignende Leilighed foruden Apotheket. Denne Indskrænkethed af Localet kunde ikke forbedres ved en Reparation. Beliggenheden af Næs i en Afstand af ½ Miil fra Reykjavík paa et afsides Sted gjorde en Reparation mindre tilraadelig, hvorimod Alt talede for, at et saadant Arrangement blev truffet, hvorved saavel Landphysikus som Apothekeren kom til at boe i Reykjavík.

1833.
13. Marts.

Med Hensyn til denne Plan havde Amtmanden indhentet de Vedkommendes Erklæringer, om de imod en aarlig Godtgjörelse af 150 Rbd. aarlig maatte være villige til at tage Bopæl i Reykjavík, og fratræde Bygningerne paa Næs med tilhörende Jorder. De havde Begge erklæret, at de Intet heller önskede end en saadan Forandring, og der blev derfor kun Spörgsmaal om Anvendelsen af Næs. Da der ikke i det Offentliges Interesse var nödigt at vedligeholde Bygningen, blev det af Amtmanden foreslaaet, at det Hele skulde bortsælges, og mente, at deraf vilde udbringes 5 à 6000 Rbd. — Renten af Kjöbesummen og den ved Undladelsen af Reparationen opsparede Sum anslog han til 300 Rbd., hvorved den foreslaaede Husleiehjælp til Landphysikus og Apotheker kunde dækkes. — Iövrigt havde Amtmanden foreslaaet, at det maatte overlades ham at arrangere det Fornödne, med Hensyn til f. Ex. at bestemme Tiden for Fratrædelsen af Gaarden Næs, samt ligeledes at tilstaae Landphysikus et Forskud til at bygge for i

1833. 13. Marts. Reykjavík, indtil 600 Rbd., mod 100 Rbd. r. S. aarlig Tilbagebetaling. Kammeret vilde dog modificere Terminerne for denne til 150 Rbd. aarlig. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1833 A, Nr. 79.

Den Ret til fri Embedsbolig paa Gaarden Næs i Islands Sönder-Amt, som hidtil har tilkommet Landphysikus og Apothekeren paa Island, skal for Fremtiden bortfalde, imod at hver af disse Embedsmænd i Stedet herfor af den islandske Jordebogskasse udbetales en aarlig Husleiehjælp af 150 Rbd. rede Sölv, under Forpligtelse for dem at tage Bopæl i Reikevig. Som Fölge af denne Forandring bliver bemeldte Gaard Næs at bortsælge for Vor Kasses Regning. Og ville Vi allern. have Stiftamtmand Krieger bemyndiget til, paa derom nærmere indgivne Begjæring, at bevilge Landphysikus Thorstensen et Forskud af 600 Rbd. af fornævnte Jordebogskasse, imod at den ovennævnte aarlige Husleiehjælp for ham af 150 Rbd. rede Sölv tilbageholdes i 4 paa hinanden fölgende Aar. Iövrigt ville de nærmere Foranstaltninger i Anledning af foranstaaende Bestemmelser være at föie af Stiftamtmand Krieger. — Kjöbenhavn den 13. Marts 1833[1].

16. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Jordemodervæsenets Indretning paa Island.** Khavn den 16. Marts 1833. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1833, Nr. 883—885. Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 92.

Det vil være Hr. Stiftamtm. i behagelig Erindring, at det allerede tidligere, i Anledning af et af Landphysikus Thorstensen derom indgivet Forslag, har været taget under Overveielse, hvorvidt Gjordemodervæsenet paa Island kunde gives en hensigtsmæssigere Indretning.

[1]) communiceret Stiftamtmanden ved Rentek. Skriv. 30. Marts 1833. Isl. Copieb. 10, Nr. 81.

Cancelliet maatte være af den Formening, at naar nogen Foranstaltning skulde træffes i Island til at faae et tilstrækkeligt Antal Individer underviste i Gjordemodervidenskaben, maatte det skee derved, at Underviisningen blev overdraget til vedkommende Distriktslæger, hver i sit Distrikt, fordi deels Omkostningerne paa de Paagjeldendes Reise til og Ophold i Reikevig (hvor de efter Forslaget skulde undervises af Landphysikus) da vilde undgaaes, og deels en större Concurrence maatte forventes, da de, der ellers kunde have Lyst til at forberede sig til en Gjordemoderpost, naturligviis hellere vilde bestemme sig dertil, naar de kunde fritages for en ofte lang og besværlig Reise, og derimod erholde den fornödne Underviisning i deres Nærhed. Men den förste Betingelse for, at ovenanförte Fremgangsmaade kunde finde Sted, naar ellers Öiemedet skulde opnaaes, og de dermed forbundne Omkostninger, som dog kun med Besværlighed vilde kunne udredes af Landet, ikke skulde ansees spildte, var naturligviis, at vedkommende Distriktsehirurger ogsaa vilde være i Stand til at forestaae Underviisningen tilbörlig. Da det nu ved den Correspondenee, man i den Anledning indledede med det kongel. Sundheds-Collegium, erfaredes, at der med Hensyn til adskillige af de paa den Tid i Island ansatte Læger ikke turde sættes synderlig Tillid til deres Duelighed i Underviisningsfaget, saa maatte Caneelliet, saaledes som Hr. Stiftamtm. bekjendt af dette Collegii Skrivelse af 31. Mai 1828, ansee det rigtigst, indtil videre at stille Sagen i Bero. 1833. 16. Marts.

De fleste af de paa den Tid fungerende Distriktslæger paa Island ere senere afgaaede, og deres Embeder besatte med andre Læger, og efter det kongel. Sundheds-Collegii Erklæring antager Samme, at Underviisningen i Jordemodervidenskaben vil kunne besörges af alle de nuværende Distriktslæger, i alt Fald kun med Undtagelse af Svend Poulsen paa Wieh (= Vík), om

1833. hvem bemeldte Collegium af Mangel paa Kundskab til
16. Marts. hans Duelighed, da han ikke er oplært her, ikke har kunnet afgive nogen Erklæring. Der kan fölgelig fra denne Side betragtet ikke være Noget til Hinder for, at föie Foranstaltninger til Jordemodervæsenets forandrede Organisation i Island, og da man derhos med Hr. Stiftamtm.' Betænkning af 23. Mai f. A. har modtaget gjentagne Forslag fra Landphysikus Thorstensen, denne Gjenstand betræffende, har Cancelliet troet, at der nu kunde være Anledning til paany at underkaste denne Sag en nærmere Overveielse, uagtet man ikke kan være ubekjendt med de store Vanskeligheder, der ville være forbundne med at indrette og ordne Jordemodervæsenet paa Island, og at derhos Jordemödrenes Indtægter, saafremt disse skulle baseres paa de Betalinger, de kunne erholde for deres Forretninger, ville blive altfor usikkre og sandsynligviis ubetydelige, især da det ikke kan forbydes at benytte sig af andre Koners Hjælp, og Lönningerne af Communerne ville falde byrdefulde, samt have endeel Ubillighed til Fölge, da Jordemödrene vel næppe kunde situeres saaledes, at de bleve til væsentlig Nytte for deres hele Distrikt.

Cancelliet skulde nu altsaa tjenstl. have Hr. Stiftamtm. anmodet om, at see det Dem anbetroede Amt inddeelt i passende Jordemoder-Distrikter, og ved at indsende Planer hertil, tillige meddele Cancelliet nærmere Forslag, angaaende hvilke Emolumenter der kunde være at tilstaae Jordemödrene, navnligen om der burde tillægges dem noget Vist af hver Commune, hvor de nedsatte sig, eller om der kunde tilstaaes dem nogen, og i saa Fald hvilken, Betaling af dem, de betjene, under hvilken Forudsætning Honoraret, forsaavidt Trængende angaaer, maatte udredes af vedkommende Fattigvæsen.

Hr. Stiftamtm. vilde derhos behageligen yttre Dem over, om det uden væsentlig Hindring for Hensigtens Opnaaelse kunde paalægges Læredöttrene selv at bekoste

deres Reise til Distriktslægen for at undervises, samt deres 1833.
Ophold i Læretiden, eller hvorledes disse Omkostninger 16. Marts.
og de til Anskaffelse af de fornödne Redskaber medgaaende Omkostninger hensigtsmæssigst kunde tilveiebringes, hvorved man dog maa bemærke, at Udgifterne til de nödvendige Phantomer til Brug ved Underviisningen vil, efter det kongel. Rentekammers Yttringer, kunne forventes afholdte af den islandske Jordebogskasse, naar man i sin Tid bliver underrettet om, hvormange der ansees fornödne, og hvorom man derhos ligeledes for Deres Amts Vedkommende imödeseer Deres nærmere Erklæring. Med Hensyn til den af Landphysikus i Forslag bragte forandrede Anvendelse af de 400 Rbd., der aarlig af Hans Majt. ere tilstaaede til Medicamenter til de Fattige paa Island, maa Cancelliet tjenstl. bemærke, at man ikke kan Andet end finde det betænkeligt, at tilraade nogen Forandring i denne Henseende, i Særdeleshed da dette Bidrag dog kun vilde blive uforholdsmæssig ringe til Jordemodervæsenets Understöttelse, saafremt dette iövrigt skulde erholde den Fremgang, man maa önske.

Det er iövrigt en Selvfölge, at det overlades Hr. Stiftamtm. at indhente nærmere Oplysning og Veiledning fra Landphysikus, forsaavidt De i Henseende til en eller anden af de omhandlede Punkter maatte finde Dem dertil anlediget, forinden De besvarer nærværende Skrivelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. Marts 1833[1].

[1]) s. D. Canc. Skriv. af samme Indhold til Amtmanden i Vester-Amtet, samt ligeledes til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, hvilke, idet der tilstilles dem Gjenparter af Landphysici Forslag, anmodes om at afgive Betænkning derover, og navnlig „over den af Landphysikus i Forslag bragte Taxt for Jordemödrenes Betaling, der imidlertid forekommer dette Collegium, selv naar de besværlige Reiser i Island tages i Betragtning, at være for höit ansat, i Sammenligning med Reglement 21. Novbr. 1810 § 19,

1833. 20. Marts. **Cancellie-Plakat** ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Marts 1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833, ligeledes i s. A. i Reykjavík og i Myra Syssel, samt 1834 i Hunavatns Syssel og Mula Sysselerne. Ifölge Plakat 11. Mai 1819 skulde den være gjeldende i Island for andet Halvaar 1833. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXIV, 96 (1833, Nr. 214). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1833, S. 207—208. Qvart-Forr. for 1833, S. 18—19; Rubr. hos Schou XX, 552.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for April, Maji og Junii Maaneder 1833.

Af den i Overeensstemmelse med det kgl. aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Maji og Junii Maaneder 1833 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbd. Sölv, saa at 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Marts 1833.

---

med mindre de Paagjeldende i alt Fald blot indskrænkes til hvad de erholde af dem, de betjene, og ikke, saaledes som i Danmark, anvises Emolumenter af Communen". Med Hensyn til de 400 Rbd., som aarligen vare bevilgede til Medicamenter til Fattige, bemærkes særskilt til Amtmanden over Vester-Amtet, Thorsteinson, at ligesom han i den tidligere under 27. Oktbr. 1824 afgivne Erklæring over Landphysici da indsendte Forslag, havde „fremsat adskillige Indvendinger" mod Forslaget i dette Punkt, „saaledes kan Cancelliet heller ikke Andet end ansee det betænkeligt, at tilraade nogen Forandring i denne Henseende". — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 883—885.

Rentekammer-Skrivelse til Kjöbmand Nic. Petersen i Flensborg, ang. **Spekulanternes Liggetid.** Khavn den 30. Marts 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 78. 1833. 30. Marts.

Hr. Kjöbmand N. Petersen har under 10. Februar d. A. anholdt om, at den for de saakaldte Spekulanthandlere paa Island ved Anordningerne givne Bestemmelse, hvorefter de ikke kunne ligge og handle paa een Havn sammesteds længere end 4 Uger i det Hele, maatte forandres derhen, at til ovennævnte 4 Uger ikke henregnedes det Tidsrum, i hvilket Ladningen udlosses og Retourladning igjen indtages.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade at melde Dem til fornöden Efterretning, at Kammeret ikke finder sig foranlediget til at bevirke nogen Forandring i den i ovenmeldte Henseende for Tiden gjeldende Lovgivning. — Rentekammeret den 30. Marts 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Salg af Heydala Kirkes Eiendom Hnausaland.** Khavn den 30. Marts 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 83. 30. Marts.

I et Kammeret fra det danske Cancellie tilstillet, med Hr. Biskop Johnsens Erklæring forsynet Andragende af 2. Januar f. A., anholder Præsten til Eydale i Söndermule Syssel, Snorri Brynjulfsen, om, at et Eydale Kirke tilhörende Stykke Land, Hnausaland kaldet, beliggende inden Gaarden Thorvaldstads Landemærke, maatte bortsælges ved offentlig Auction til Fordeel for Kirken.

Da der efter de oplyste Omstændigheder ikke kan haves Noget imod, at denne Jord foranstaltes opbuden til Bortsælgelse ved offentlig Auction paa saadanne Vilkaar, som Hr. Amtm. maatte finde passende, samt at

1833. Budets Antagelse forövrigt beroer paa H. Maj' aller-
30. Marts. höieste Approbation, saa maae vi tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville föie den i forbenævnte Henseende fornödne Foranstaltning. Naar Auctionen er afholdt og Budet forövrigt af Hr. Amtm. maatte findes antageligt, udbede vi os til Sagens videre Foretagelse meddelt en Udskrift af den afholdte Auctionsforretning, ledsaget med Hr. Amtm.' nærmere behagelige Betænkning. — Rentekammeret den 30. Marts 1833.

31. Marts. **Rentekammer-Plakat** angaaende **Authorisation af Raufarhöfn som Udliggersted.** Khavn den 31. Marts 1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret: i Reykjavík, Gullbringa og Kjosar, Myra og Hnappadals, Hunavatns, Öefjords og Sönder-Mula Sysseler (1833); Skaptafells, Rángárv. og Vestmannöe Sysseler (1834), men ikke i de övrige. — Dansk: Originalen indheftet i Rentekammerets Relat. og Resol. Prot. 1833 A, Nr. 51. Indfört i Rentek. Exped. Prot. 1833 (67), Nr. 96, S. 46. Original-Aftryk hos Schultz, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor; det Övrige paa Titelbladet Dansk. Paa anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur. Paa tredie Side den islandske Text uden Underskrifter og Sigillatur. Coll. Tid. for 1833, S. 274. Qvart-Forr. for 1833, S. 20—21. Rubr. hos Schou XX, 553. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor). Rubrum i Sunnanpóst. 1835, S. 82. — Tydsk: „Patent, betreffend die Autorisation des Orts Rauðarhavn im Norder Syssel des Norder- und Oster-Amts auf Island als Handelsplatz". Original-Aftryk hos Schultz, 4 Sider i 4to., hvor den danske Text indtager den samme Plads, ogsaa uden Underskrifter, som den islandske i det ovenfor anförte danske Original-Aftryk.

Plakat angaaende Autorisation af Raudarhavn i Nordre Syssel i Islands Nord- og Öster-Amt som Udliggersted.

Hans Majestæt har under 13. i f. M. allern. resolveret saaledes: 1833. 31. Marts.

„Vi ville allern. have Raudarhavn i Nordre Syssel i Islands Nord- og Öster-Amt autoriseret som Udliggersted".

Dette bliver herved, ifölge allerhöiest Befaling, til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjort. — Rentekammeret den 31. Marts 1833.

Opið brèf, áhrærandi fullgildíng Raufarhafnar í þíngeyjar eður Norður-sýslu innan Íslands Norður- og Austur-amts, til að vera kaupskaparpláz.

Hans Hátign hefir þann 13. næstliðins mánaðar allranáð. ályktað þannig:

„Vèr viljum allranáð. fullgilda Raufarhöfn í Norðursýslu, innan Íslands Norður- og Austur-amts, til að vera kaupskaparpláz".

þetta verður hèrmeð, eptir allrahæstri skipun, gefið öllum hlutaðeigendum til vitundar. — Rentukammerið þann 31. Martii 1833.

Forordning angaaende **Odelsretten paa Island.** Khavn den 17. April 1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834. I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret: 1833 i Reykjavík, hele Vesteramtet paa Stranda Syssel nær, hvor den ikke anföres som bekjendtgjort, samt hele Nord- og Öster-Amtet; — 1834 i alle Sönder-Amtets Sysseler. — Dansk: Canc. 3. Depart. Registr. 1831-1833, 538 (1833, Nr. 1610[b]). Original-Aftryk hos Schultz, 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor og det Övrige af Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider 2—10 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—11 den islandske Text uden Underskrifter. — Colleg. Tid. for. 1833, S. 321-326 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1833, S. 25—28; Schou XX, 556—559. — Islandsk: Original-Aftryk hos 17. April.

1833. 17. April. Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddr. i Sunnanp. 1835, S. 82—83.

Forordning angaaende Odelsretten paa Island.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, deels for at forebygge de Stridigheder, hvortil den paa Vort Land Island i Overeensstemmelse med det allerhöi. Reskript af 28. Marts 1776 gjeldende Odelsret giver Anledning, deels for med Vedligeholdelse af selve Rettigheden at afhjælpe de skadelige Indskrænkninger i Eiendomsretten, som den for Tiden medförer, have besluttet, ligesom Vi og hermed allern. befale som fölger:

1) Den i Forordn. af 14. Januarii 1771 § 3 bestemte Tid, inden hvilken en Odelsmand har at tilbagelöse sit Odelsgods, naar det eies af en Fremmed, eller af en Person, der er fjernere odelsberettiget, skal for Fremtiden være indskrænket til 5 Aar. Dog kunne de, som for Tiden ere berettigede til at paatale et Gods til Lösning, ikke paa Grund af saadan ny Bestemmelse tabe deres Lösningsret förend ved Slutningen af Aaret 1835, forudsat naturligviis, at ikke forinden den Tid udlöber, hvori Lösningsretten staaer aaben efter For. 14. Januarii 1771. Derimod forbliver det ved den i bemeldte Anordnings § 1 foreskrevne Regel, hvorefter Odelsret erhverves, naar en Person eller et Ætlæg har som Eier besiddet en Jord i 10 Aar eller længere. — 2) Naar Nogen har erhvervet Odelshævd paa en Jord ved for Tiden selv at have besiddet samme som Eiendom i 10 Aar, eller ved at have fortsat den af hans Forældre eller andre Ascendenter begyndte Eiendomsbesiddelse i saa lang Tid, at de til slig Hævds Erhvervelse foreskrevne 10 Aar under hans Besiddelse ere udlöbne, skal det, hvis han afhænder Jorden, beroe paa ham selv, om han vil behæfte samme med nogen Lösningsret eller ikke, og dette Baand skal i fornævnte Tilfælde ikke paatvinges Eiendommen mod hans Villie. Vælger han at forbeholde sig og Æt Lösningsret, bliver

dette udtrykkeligt at indföre i Skjödet eller i et andet thinglæst og protocolleret Document, hvorved enhver Vedkommende kan erholde tilbörlig Kundskab om det paa Eiendommen lagte Baand. Det samme gjelder og om Enhver, som i Fremtiden maatte erhverve Odel formedelst Hævd. Iövrigt bör det iagttages, at den Eiendom, der efter det Foranförte bebæftes med Odel, i det Document, som derom bliver at udstede, saa nöiagtigt betegnes, at der ikke i saa Henseende kan opstaae nogen Tvivl. — 3) Naar den, der har erhvervet Odelshævd, efterlader sin Jord til sine Livsarvinger, skal Enhver af disse besidde den Jord, han arver, med samme Ret, som Odelserhververen nöd. Vil denne derimod, at der paa Jorden skal hvile en saadan Odelsret, at den, uden nogen af nærmeste Arving i saa Henseende tagen Forbeholdenhed, skal, naar denne afhænder samme, staae til Løsning for hans Efterkommere, og, naar disse ikke ere til, for andre Odelserhververens Efterkommere, saa haver Odelserhververen udtrykkeligen at bestemme Saadant, og denne Bestemmelse bör enten umiddelbart gives ved en Erklæring til Thinge, eller og det Document, hvori den er skeet, eller hvori Beviis for samme indeholdes, kundgjöres til Thinge, Alt for at Enhver, der vil erhverve Eiendom over Jorden eller anden Rettighed i samme, kan faae fornöden Oplysning om sligt derpaa hvilende Baand. — 4) Ligesom den, der har erhvervet Odelsret til en Jord, ei til Skade for Panthaveren kan afhænde den med Forbeholdenhed af Lösningsret, saaledes kan han heller ikke, naar han efterlader den til sine Livsarvinger, paahæfte samme Odelsret, uden forsaavidt denne hans Bestemmelse kan efterkommes uden Skade for hans Creditorer. Naar en Creditor erhverver Udlæg i et Gods, hvortil Eieren har erhvervet Odel, og den til hans Fyldestgjörelse fornödne Kjöbesum ei kan udbringes ved at afhænde den med Forbeholdenhed af Odelslösning, saa er Eieren uberettiget til at fordre, at saadan Forbe-

1833. 17. April.

1833. holdenhed gjöres til Betingelse ved Godsets Afhændelse.
17. April. — 5) Den, der paa Grund af den Forbeholdenhed, som förste Erhverver har taget ved Salget af en Odelsjord, eller ifölge den Bestemmelse, en saadan i Medhold af § 3 har gjort, er bleven odelsberettiget Eier af samme, er vel beföiet til ved dens Overdragelse at give Slip paa den Odelsret, der kan tilkomme ham og hans Afkom, men de övrige Grene af Familien kunne derved ikke tabe den Lösningsret, som de have erhvervet. Heller ikke kan han, ved at pantsætte Jorden, indskrænke deres Lösningsret, hvorimod de Creditorer, som ved af ham udstedte Forskrivninger have erhvervet Pant i Eiendommen, maae, naar Lösningsretten gjöres gjeldende, nöies med den Sum, hvorfor Eiendommen löses. — 6) Naar Nogen vil indtale sin Odelsret, haver han i Almindelighed at löse Godset med den Sum, som det af uvillige, i Overeensstemmelse med Forordn. af 14. Januarii 1771 § 7, dertil udnævnte Mænd ansees at være værd paa den Tid det löses, dog at Antallet af de Mænd, der udnævnes, kun skal være 4 til det förste Syn, og som Fölge deraf 8 til Oversyn, hvis et saadant finder Sted. Dog staaer det og til den, der i Medhold af nærværende Forordnings § 2 paadrager sit Gods Odel, at gjöre det til Vilkaar, at der i Tilfælde af Lösning skal derfor betales den Sum, hvorfor han bortsælger samme, mod vedbörlig Godtgjörelse for senere Forbedringer eller Forringelser, i Overeensstemmelse med de hidtil gjeldende Regler. — 7) Den mindste Jordlod, der for Fremtiden skal kunne behæftes med Odel, skal udgjöre 5 Hundreders Dyrhed. — 8) Med Hensyn til den Odelsjord, der ved denne Anordnings Kundgjörelse ei er i förste Erhververs Eie, beholder enhver Vedkommende den alt erhvervede Odelsret, hvilken bliver at udöve i Overeensstemmelse med de hidtil gjeldende Love, dog at Bestemmelsen i nærværende Anordnings § 1 tages til Fölge.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 17. April 1833. 1833 17. April.

Tilskipun viðvíkjandi óðalsrètti á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Vèr, að nokkru leyti til að afstýra þeim þrætum, hvartil sá á Voru landi Íslandi, samkvæmt konúngsbrèfi af 28. Martii 1776 gildandi óðalsrèttur gefur tilefni, en að öðru leyti til, með viðhaldi sjálfra rèttindanna, að ráða bót á því skaðlega ófrelsi eignarrèttarins, er hann, nú sem stendur, með sèr færir, höfum ályktað, eins og Vèr hèrmeð allranáðugast skipum, sem eptir fylgir:

1) Sú í tilskipan af 14. Januarii 1771 § 3 ákvarðaða tíð, innan hverrar sèrhver óðalsmaður á að innleysa sitt óðalsgóz, þegar vandalaus maður, eður sá sem fjær er óðalsrètti, er þess eigandi, skal eptirleiðis ei vera lengri en 5 ár. Þó eiga þeir, er nú sem stendur hafa rètt til að áfría jarðagóz til innlausnar eptir þessari nýju ákvörðun, ekki að missa þeirra lausnarrètt fyr en við útgaungu ársins 1835, þó sjálfsagt þannig, að sú tíð, á hverri lausnarrètturinn er óskertur eptir tilskipan af 14. Januarii 1771, ekki áður sè útrunninn. Þarámót viðhaldist framvegis sú í nefndrar tilskipunar § 1 fyriskrifaða regla, eptir hverri óðalsrèttur vinnst þegar ein persóna eður einn ættleggur hefir verið rèttur eigandi að einni jörð í 10 ár eður lengur. — 2) Hafi nokkur náð óðalshefð á einni jörð með því móti, að hann nú hefir verið hennar eigandi í 10 ár samfleytt, eður þannig, að hann hefir framhaldið sínu af hans foreldrum eður öðrum lángfeðgum byrjaða eignarhaldi um svo lánga tíð, að þau til slíkrar hefðar útvegunar fyriskrifuðu 10 ár, meðan slíkt hans eignarhald varaði, sèu úthlaupin, skal það, ef hann afhendir jörðina, vera undir honum sjálfum komið, hvort hann vill binda hana við nokkurn lausnarrètt, eður ekki, og þetta

1833. band skal, í nefndu tilfelli, ekki mega neyðast uppá
17. April. eigindóminn, mót hans vilja. Kjósi hann að áskilja sèr og ætt sinni lausnarrètt, hlýtur þetta með berum orðum að innfærast í afsalsbrèfið, eður í eitt annað þínglesið og bókað skjal, hvaraf sèrhver hlutaðeigenda geti fengið tilhlýðilega vitneskju um það á eigindóminn lagða band. Hið sama gildir og um sèrhvern, sem framvegis kynni að öðlast óðal með hefð. Annars á það að aðgætast, að sá eigindómur sem, eptir fyrskrifuðu, leggst undir óðalsrètt, í því skjali, sem þarum á að útgefast, tiltakist svo nákvæmlega, að engin efasemd í því tilliti geti upp komið. — 3) Þegar sá, sem hefir útvegað óðalshefð, eptir skilur sínum lífserfíngjum jörð sína, skal sèrhver þessara eiga þá jörð, er hann erfir, með þeim sama rètti, hvers óðalsins útvegandi naut. Vili þessi þarámót, að slíkur óðalsrèttur skuli hvíla á jörðinni, að hún, án nokkurs af næsta erfíngja í því tilliti gjörðs ákvæðis, skuli, þegar hann afhendir hana, standa til lausnar fyrir hans eptirkomara, og þegar þessir ei eru til, fyrir aðra óðalshöfundarins eptirkomara, svo á óðalsútvegandinn með skýrum orðum að ákvarða slíkt, og þessi ákvörðun á annaðhvort einmitt að gjörast með lýsíngu á þíngi, eður og það skjal, hvarí hún er gjörð eður sönnuð, kunngjörast á þíngi, allt til þess að hver einn, sem vill útvega sèr eignarrètt til jarðarinnar, eður aðra ískyldu í henni, geti fengið nauðsynlega vitund um slíkt á henni hvílandi band. — 4) Eins og sá, sem hefir útvegað óðalsrètt til einhverrar jarðar, ekki, til skaða fyrir panthafarann, má afhenda hana með tilskildu ákvæði um lausnarrètt, svo má hann ei heldur, þegar hann eptirskilur hana sínum lífserfíngjum, þýngja henni með óðalsrètti, nema að svo miklu leyti slík ákvörðun getur framkvæmzt án skaða fyrir þá, hverra skuldanautur hann er. Krefi skuldaheimtari útlags í því gózi, hvar til eigandinn hefir öðlazt óðalsrètt, og því til hans fullnægju nauðsynlega kaupverði ei verður náð, með því móti, að hún afhendist með tilskildu ákvæði um óðals-

lausn, svo hefir eigandinn engan rètt til að heimta það, að slíkt ákvæði gjörist að skilyrði við afhendíng gózins. — 5) Sá, sem eptir því tilskilda ákvæði, hvort hinn fyrsti útvegandi hefir lagt við sölu óðalsjarðar, eður eptir þeirri ákvörðun, er slíkur höfundur, í meðhaldi 3. §, hefir gjört, er orðinn rèttur óðalsmaður að henni, má að sönnu, við hennar afsal, afsifja þann óðalsrètt, sem kann að tilkoma honum og hans afkvæmi, en hinar kvíslir ættarinnar geta samt ei þarmeð mist þann lausnarrètt, sem þær öðlazt hafa. Ekki heldur getur hann, með pantsetníngu jarðarinnar, rýrt þeirra lausnarrètt, hvarámót þeir skuldaheimtarar, sem með þeim af honum útgefnu skuldabrèfum hafa útvegað pant í eigindóminum, hljóta, þegar lausnarrètturinn gjörist gildandi, að nægjast með þá peníngaupphæð, fyrir hverja eigindómurinn innleysist. — 6) Vili nokkur nota sinn óðalsrètt, á hann almennt að leysa gózið með þeirri peníngaupphæð, sem það af hlutlausum, samkvæmt tilskipunarinnar af 14. Januarii 1771 § 7, þartil útnefndum mönnum álízt að vera vert á þeirri tíð sem það leysist, þó svo, að tala þeirra manna, sem útnefnast, einúngis á að vera 4 til fyrstu skoðunar (eður virðíngar) og í fylgi þaraf 8 til æðri skoðunar, ef hún haldin verður. Samt er það undir þeim komið, sem í meðhaldi af þessarar tilskipunar § 2 útvegar gózi sínu óðalsrètt, að ákveða það skilyrði, að það, ef það innleysast á, borgist með þeirri peníngaupphæð, fyrir hverja hann selur það, mót tilhlýðilegu endurgjaldi fyrir síðari betranir eður rýrðir, samkvæmt þeim híngað til gildandi reglum. — 7) Sá minnsti jarðarpartur, sem eptirleiðis má að óðali gjörast, skal hlaupa til 5 hundraða dýrleika. — 8) Með tilliti til þeirrar óðalsjarðar, sem við þessarar tilskipunar auglýsíng ei er í eign fyrsta útveganda, haldi sèrhver hlutaðeigenda þeim þegar unna óðalsrètti, sem á að fremjast í samhljóðun við þau híngaðtil gildandi lög, þó svo, að ákvörðunin í § 1 takist til eptirbreytíngar.

1833. 17. April.

1833. 17. April. Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 17. Aprilis 1833.

20. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Aldersbevilling for nogle skolesögende Disciple.** Khavn den 20. April 1833. — Univ. Direct. Brevb. 1833, Nr. 351.

I Anledning af de ved Deres Höiærv.' Skrivelse af 28. Februar d. A. og 4. f. M. hertil indsendte Ansögninger, og paa Grund af de oplyste Omstændigheder, bevilger Directionen, at fölgende Elever:

Zacharias Benediktsen, John Johnsen } af Bardestrands Syssel,

Jon Einarsen og Sivert Einarsen } af Sönder-Mule Syssel,

samt Gudmund Johnsen af Myre Syssel,

maae, uagtet de ere over den befalede Alder, forundes Adgang til at optages som Disciple i Bessestad lærde Skole.

Dette, hvorom Lector John Johnsen under D. D. er tilskreven det Fornödne, meldes tjenstligst D. Höiærv. til behagelig Underretning og til Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 20. April 1833[1].

20. April. **Cancellie - Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Betaling for Oversættelse af islandske Documenter.** Khavn den 20. April 1833. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1294.

I Anledning af den med Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 23. Februar sidstl. hertil indkomne Fore-

[1]) Direct. Skriv. til Lector Johnsen s. D. Brevb. sst.

spörgsel fra Sysselmanden for Rangarvalla Syssel, Krigs-Cancellie-Sekretair Bonnesen, om, hvilken Betaling der bör erlægges for Oversættelser i det danske Sprog af islandske Documenter, skulde Cancelliet tjenstligst tilmelde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at Betalingen maa erlægges efter Overeenskomst mellem de Vedkommende, men at den i Mangel af mindelig Forening bliver at indstille til vedkommende Amtmands Afgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. April 1833. 1833. 20. April.

Rentekammer-Skrivelse til Sysselmand Abel paa Vestmannöerne, ang. **Brugsjord eller Byggeplads for Lægen paa Vestmannö.** Khavn den 20. April 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 120. 20. April.

Distriktschirurg paa Vestmannö, charakteriseret Bataillonschirurg Bolbroe, har i et hertil indsendt Andragende af 28. f. M. anholdt om, for hans Embedstid enten at overlades en af de kongel. Gaarde paa Vestmannö til Brug, eller, hvis Saadant ikke maatte kunne erholdes, at udvises fornöden Plads til en Bygnings Opförelse, samt at erholde Græsning til 1 à 2 Köer.

I Anledning heraf tilkjendegives Hr. Sysselmanden, at der fra Kammerets Side ikke haves Noget imod, at en saadan Gaard, hvis samme kan erholdes, overlades ham imod sædvanlig aarlig Landskyld og övrige en Leilænding paahvilende Forpligtelser, i hvilken Henseende Hr. Sysselmanden da vilde foranstalte det Fornödne. Skulde imidlertid et saadant Jordbrug ikke kunne forskaffes ham, maae vi anmode Dem om at være ham saavidt muligt behjælpelig til Erholdelse af den attraaede Byggeplads samt Græsning, hvorfor han iövrigt selv har at udrede de dermed forbundne Bekostninger. — Rentekammeret den 20. April 1833.

1833. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island,
23. April. ang. **Hitardal Præstekalds midlertidige Fritagelse for Eleemosynat.** Khavn den 23. April 1833. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1066.

Sognepræsten for Hyterdal Menighed i Island, Th. E. Hjalmarsen, som ved allerh. Resolution af 7. Juli 1830 blev fritaget for i 3 Aar, fra hans Embeds Tiltrædelse at regne, at holde en Eleemosynarius paa Kaldet, har i en hertil indkommen, med Deres Höiærv.s Erklæring af 12. Februar sidstl. forsynet Ansögning, anholdt om, for sin Embedstid i bemeldte Embede at maatte fritages for at underholde en Eleemosynarius, eller at udrede Noget i denne Henseende af Kaldets Indtægter. Efter at denne Sag har været Hans Majt. allerunderd. foredragen, har Allerhöistsamme under 7. d. M. allern. resolveret saaledes:

„Vi ville allern. have Supplikanten, foruden den ham ved Vor Resolution af 7. Julii 1830 forundte treaarige Fritagelse for at holde en Eleemosynarius paa Hyterdal Kald, tilstaaet en lige Frihed i andre 3 Aar".

Hvilken allerhöieste Resolution man herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Det kgl. Danske Cancellie den 23. April 1833.

24. April. **Forordning** ang. **Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.** Khavn den 24. April 1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834. I de enkelte Jurisdictioner findes den anført som publiceret: 1833 i Reykjavík, i alle Vester-Amtets Sysseler med Undtagelse af Stranda Syssel, hvor den ikke anföres som bekjendtgjort, samt i alle Sysseler i Norder og Öster-Amtet; — 1834 i alle Sönder-Amtets Sysseler. — Dansk: Canc. 3. Dep. Registr. 1831—1833, 541 (1833, Nr. 1623). Original-Aftryk hos Schultz, 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor, og det Övrige paa Titelbladet Islandsk.

Paa de lige Sider (2—10) den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider (3—11) den islandske Text uden Underskrifter. Coll. Tid. for 1833, S. 329—338 (med Motiver) Qvart-Forr. for 1833, S. 29—32; Schou XX, 559-562. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanp. 1835, S. 83.

1833. 24. April.

Forordning angaaende Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, for at tilveiebringe en bedre Orden i det for Eiendoms-Sikkerheden saa vigtige Skjöde- og Pantevæsen paa Vort Land Island, have fundet for godt allern. at byde og befale, som fölger:

1) Thinglæsningen af Skjöder, Panteobligationer og andre Documenter, som have Eiendoms Overdragelse til Gjenstand, eller hvorved en Forhæftelse lægges paa Gods og Eiendom, saa og af ethvert andet Document, der læses for at faae Indflydelse paa en Eiers Raadighed over sine Eiendele, bliver at foretage ved den vedkommende Underret, saa at den i Forordn. af 11. Juli 1800 § 12 hjemlede Thinglæsning af deslige Documenter ved Landoverretten aldeles bortfalder. — 2) Naar Documentet gaaer ud paa Afhændelse eller Forhæftelse af en fast Eiendom, bör det altid læses ved det Thing, hvorunder Eiendommen ligger. Documenter, hvorved en Person pantsætter sit rörlige Gods uden at overlevere samme, bör, naar de ei indskrænke sig til det, der, som Besætning og Inventarium til en Gaard, staaer i Forbindelse med en fast Eiendom, altid læses ved hans personlige Værnething. Det Samme gjelder og om de Documenter, der medföre en almindelig Indskrænkning i en Persons Eiendomsraadighed over sit Gods; men slige Documenter bör tillige læses ved det Thing, hvorunder han har faste Eiendomme beliggende, saafremt det ellers skal tjene til at svække de Afhændelser eller Forhæftelser, som med Hensyn til saadanne Eiendomme foregaae ved lovlig thinglæste Documenter. —

1833. 24. April. 3) I Reikevig foretages Læsning af de ovenmeldte Documenter til de ordinaire Thing, som der ugentlig holdes. Paa alle andre Steder blive de at læse ved det aarlige Mandtalsthing for det Thingsogn, hvor Læsningen efter § 2 skal foregaae. Ved Extraretter kan intet af deslige Documenter læses med Retsvirkning. — 4) Udenfor Reikevig, hvor der i Henseende til Læsningen bliver at forholde efter de almindelige Regler i Danske Lov og tilhörende Anordninger, bliver et Documents Virkning mod tredie Mand först regnet fra Thinglæsningens Datum, saa at, hvis tvende saadanne Documenter skulle blive læste til sámme Thingtid, det ene ikke paa Grund af dets ældre Udstedelse kan, naar ellers ingen Mislighed har fundet Sted, have Fortrin for det andet. Dog naar den, der har erhvervet et Adkomst- eller Forhæftelses - Document, foreviser samme for Sysselmanden til forelöbig Antegning i Skjöde- og Panteprotokollen, og derom erholder Paategning paa Documentet, samt siden lader det læse til det förste paafölgende Mandtalsthing, saa bliver dets Retsvirkning at regne fra den Dag, da hiin Foreviisning fandt Sted, saa at det vil have Fortrin for de Adkomst- og Forhæftelses-Documenter, der samtidig med samme komme til Thinge, og som enten aldeles ikke eller först senere ere paa foranförte Maade foreviste for Sysselmanden. Iövrigt bliver de flere paa samme Thingdag eller samme Mandtalsthing læste Documenters Thinglæsning at ansee som aldeles samtidig, uagtet det ene bliver læst nogen Tid förend det andet, dog at intet Document, som först indleveres til Læsning efter at Thinget er begyndt, kan komme i Betragtning mod det, som forud er indleveret. — 5) De thinglæste Documenter bör Ord for Ord indföres i den dertil indrettede, af Amtmanden authoriserede Skjöde- og Panteprotokol, foruden at der om Læsningen bör gjöres Bemærkning i Justitsprotokollen. Om Læsningen og Protokolleringen gives Paategning paa Documentet, ligesom og Rettens Betjent, i Overeensstemmelse

med Sportel-Reglementet 10. Septembr. 1830 § 30, har at anmærke paa samme, saafremt der findes Mangel i Udstederens Adkomst til den faste Eiendom, som ved Documentet skal overdrages eller forhæftes, eller der forhen er læst noget Document, som kan være til Hinder for det nu læste Documents Fuldgyldighed. — 6) For at Rettens Betjent med Nöiagtighed kan iagttage hvad der saaledes paaligger ham, og iövrigt kan meddele enhver Vedkommende paalidelig Attest om Adkomsten til en Eiendom og de derpaa hvilende Hæftelser, bör der holdes nöiagtige Registre over alle de læste Documenter. Disse bör bestaae deels i alphabetiske Fortegnelser over de Personer, som overdrage eller erhverve Eiendomme, eller hvis Eiendomsraadighed indskrænkes ved de læste Documenter, og indeholde Henviisning til de Steder, hvor Documenterne findes i Protokollen, deels og tillige i Registre over enhver Eiendom, som afhændes eller forhæftes, saaledes at Henviisning til Alt, hvad der angaaende saadan Eiendom er læst til Thinge, findes samlet paa eet Sted. Paa den nærmere Indretning, som i Overeensstemmelse dermed gives Registrene, bör Amtmandens Approbation erhverves, og, forsaavidt de allerede indrettede Registre angaaer, bör nöiagtig Forklaring om Indretningen indsendes til bemeldte Embedsmand, som har at bedömme, om den svarer til sin Hensigt, eller om nogen Forandring deri bör gjöres. Skulde der i nogen Jurisdiction findes saadanne Omstændigheder, der for Tiden forhindre Förelsen af et Register over selve Eiendommene, saa kan Amtmanden tilstede, at det indtil videre forbliver blot ved Register over Personerne, men disse bör have en saadan Nöiagtighed, at det stedse ved deres Hjælp kan sees, om en vis Person er Eier af en bestemt Eiendom, og om Noget er læst til Thinge, som kan være i Veien for hans Raadighed over samme. — 7) Til Fuldstændiggjörelse af Skjöde- og Panteprotokollerne og de Registre, som derover bör föres, bör Landsover-

1833.
24. April.

1833. retten tilstille enhver Retsbetjent en af Justitssekretairen
24. April. forfattet fuldstændig Fortegnelse over alle de hans Jurisdiction vedkommende Documenter af det ovenanförte Slags, der ere blevne læste ved Landsoverretten uden siden at være udslettede, med Afskrift af disse Documenter; hvilke den vedkommende Retsbetjent, uden derfor at nyde nogen Betaling, har at indföre i Skjöde- og Panteprotokollen, ligesom han og derom bör gjöre fornöden Bemærkning paa Registrene. — 8) Amtmændene have, paa deres Omreise i Distrikterne, nöie at eftersee saavel Skjöde- og Panteprotokollerne som Registrene over samme, og sörge for, at Mangler eller Uordner, som i saa Henseende finde Sted, afhjælpes. — 9) Iövrigt bliver der at forholde efter Sportel-Reglem. af 10. Septbr. 1830 Cap. 3, hvorhos dog intet Salair bör betales for Læsning og Protokollation af Cautioner, som stilles for kongel. Oppebörsler eller for saadanne Cautioners Udslettelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 24. April 1833.

Tilskipun um afsalsbrèf og pantsetníngar á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Oss, til að koma betri reglu á þau fyrir vissu eigindómsins svo mikilvægu afsalsbrèfa og pantbrèfa efni á Voru landi Íslandi, hefir þóknazt allranáðugast að bjóða og skipa, sem eptir fylgir:

1) þínglýsíngar afsalsbrèfa, pants-skuldabrèfa og annara skjala, er hafa eigindóms afhendíngu til augnamiðs, eður hvarmeð nokkur ískylda leggst á góz og eigindóm, svo og af sèrhverju öðru skjali, sem lesið verður til að ná einhverri umkomu yfir eins eiganda umráðum yfir eignum sínum, eiga að fyritakast við hlutaðeigandi undirrètt, svo að sú í tilskipan af 11. Juli 1800 § 12 heimilaða þínglýsíng af þesshàttar skjölum við

landsyfirréttinn öldúngis burtfellur. — 2) þegar skjalið 1833.
hljóðar uppá afhendíng eður veðsetníng einhverrar fast- 24. April.
eignar, á það ætíð að lesast á því þíngi, til hvers eigindómurinn heyrir. Skjöl þau, hvarmeð maður pantsetur sitt hræranlega góz, án þess að skila því frá sèr, eiga, þegar þau ei takmarkast til þess, er, sem fast búfè eður innstæða einhverrar jarðar, er sameinað við fasteign, ætíð að lesast við hans persónulega varnarþíng. Hið sama gildir og um þau skjöl, er færa með sèr einhverja almenna takmörkun á einnar persónu eignarráðum yfir gózi sínu; en slík skjöl eiga líka að lesast á þeim þíngum, í hverra sóknum hans fasteignir liggja, ef þau annars eiga að notast til að veikja þær afhendíngar eður veðsetníngar, sem með tilliti til slíkra eigna gjörast með löglega þínglýstum skjölum. — 3) Í Reykjavík fyritakist lestur þeirra fyrnefndu skjala á þeim reglulegu þíngum, er þar haldast á viku hverri. Á öllum öðrum stöðum eiga þau að lesast á því árlega manntalsþíngi, fyrir þá þíngsókn, hvar lýsíngin eptir § 2 á að ske. Við extrarètti getur lestur slíkra skjala ei útvegað þeim neinn lagakrapt. — 4) Fyrir utan Reykjavík, hvar lýsíngin á að fremjast samkvæmt almennum reglum í Dönsku-Lögum og þartil heyrandi tilskipunum, á sèrhvers skjals verkun mót þriðja manni fyrst að reiknast frá þínglýsíngarinnar degi, svo að, ef tvö slík skjöl kunna að lesast á sömu þíngtíð, annað þeirra ekki, vegna eldri útgefníngar, getur, ef annars eigi neitt misferli þarvið skeð hefir, haft forgángsrètt fyrir hinu. Þó skal, þegar sá, er útvegað hefir nokkurt heimildar- eður veðsetníngar-skjal, sýnir sýslumanni hið sama til fyrifarandi innteiknunar í afsals- og pantbrèfabókina, og fær þarum uppáteiknun á sjálft skjalið, svo og síðan lætur það lesa á því næst fylgjanda manntalsþíngi, skjalsins lagakraptur reiknast frá þeim degi, er það þannig var sýnt, svo að það á að hafa forgángsrètt fyrir þeim heimildar- og veðsetníngarskjölum, sem, undir eins og það, fram koma á þíngi, og

1833. sem annaðhvort öldúngis ekki, eður ei fyr en síðar,
24. April. eru, á fyrsagðan hátt, synd sýslumanni. Annars á fleiri á sama þíngdegi eður sama manntalsþíngi lesinna skjala þínglýsíng að öllu leyti að álítast sem skeð á sömu tíð, þó annaðhvort þeirra lesist nokkru fyr en hitt, þó svo, að ekkert skjal, sem ei fyr afhendist til lýsíngar en eptir byrjun þíngsins, geti komið til álits mót því, sem fyr er af hendi látið. — 5) Þau þínglýstu skjöl eiga, orð fyrir orð, að innfærast í þá þartil löguðu, af amtmanni fullgiltu, afsals- og pantbrèfa-bók, og þaraðauk á lýsíngarinnar að getast í þíngbókinni. Um lýsíng og bókun gefist uppáteiknun á skjalið; einnig skal rèttarins þènari, samkvæmt aukatekju-reglugjörðinni af 10. Septbr. 1830 § 30, á sjálfu skjalinu geta sèrhvers brests, er finnast kann á útgefandans heimild til þeirrar fasteignar, sem með því á af heudi að látast eður veðsetjast, og líka þess, ef nokkurt skjal áður er lesið, sem geti hindrað þess nú lýsta skjals fullgildi. — 6) Til þess að rèttarins þènari með nákvæmni geti athugað það, hvartil hann þannig skyldast, og annars geti meðdeilt sèrhverjum hlutaðeiganda áreiðanlegan vitnisburð um heimild að eign nokkurri, og um þær þar á hvílandi veðsetníngar, eiga nákvæm registur að haldast yfir öll lesin skjöl. Þau eiga að nokkru leyti að vera uppteiknanir, í stafrofsröð, yfir þær persónur, er afhenda eður útvega eignir, eður hverra eignarráð takmarkast með þeim lesnu skjölum, og innihalda tilvísanir til þeirra staða, hvar skjölin finnast í bókinni, og undireins, að öðru leyti, registur yfir sèrhvern eigindóm, sem afhendist eður veðsezt, á þann hátt, að tilvísun til alls, sem lesið er á þíngi um slíkan eigindóm, finnist til samans á einum stað. Til þeirrar sèrlegu lögunar, er þessu samkvæmt verður registrunum gefin, á amtmannsins samþykki að útvegast, og á, að svo miklu leyti þeim nú þegar löguðu registrum við kemur, nákvæm skýrsla um lögunina að innsendast til nefnds embættismanns, sem á að dæma um, hvort hún svari til síns augnamiðs, eður umbreytíng þará þurfi

að gjörast. Ef slíkar kríngumstæður finnast að vera í nokkurri þíngsókn, er nú sem stendur hindri samníng slíks registurs yfir sjálfar eignirnar, svo má amtmaðurinn leyfa, að fyrst um sinn einúngis registur yfir persónurnar haldist, en þau eiga þá að vera gjörð með slíkri nákvæmni, að það ætíð með þeirra hjálp sèst geti, hvort nokkur viss persóna sè eigandi einhverrar tiltekinnar eignar, og hvort nokkuð sè lesið á þíngi, sem geti staðið í vegi fyrir hans umráðum yfir hinni sömu. — 7) Til fullkomnunar afsals- og pantbrèfa-bókanna og þeirra registra, sem þaryfir eiga að haldast, á landsyfirrètturinn að tilsenda sèrhverjum rèttarins þènara eina af jústizsekreteranum samda fullkomna uppteiknun yfir öll þau hans umdæmi viðvíkjandi skjöl af fyrrgreindri art, sem lesin hafa verið við landsyfirrèttinn, án þess að hafa síðan afplánuð verið, með afskript af þessum skjölum, hver hlutaðeigandi rèttarins þènari, án þess þarfyrir að fá neina borgun, á að innfæra í afsals- og pantbrèfa-bókina, eins og hann og þarum á að skrá nauðsynlega athugasemd í registrunum. — 8) Amtmennirnir eiga, á þeirra yfirferð í hèruðunum, nákvæmlega að líta eptir svovel afsals- og pantbrèfa-bókunum, sem registrunum yfir þær, og hafa umhyggju fyrir því, að þeim brestum eður óreglu, sem í því tilliti finnast, afstýrt verði. — 9) Annars breytist eptir aukatekju-reglugjörðarinnar af 10. Septbr. 1830 3. kapítula, hvar hjá þó ekkert gjald á að lúkast fyrir lestur og bókun á borgunarbrèfum, er útgefast fyrir konúnglegum tekjum, eður fyrir afplánun slíkra borgunarbrèfa.

1833. 24. April.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 24. Aprilis 1833.

Reskript til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Reduction af Thingstederne i Myra Syssel.** 26. April.

1833. 26. April. Khavn den 26. April 1833[1]. — Anföres som bekjendtgjort i Myra Syssel 1833. — Canc. 3. Depart. Registr. 1831—1833, 543[b] (1833, Nr. 1631). Coll. Tid. 1833, S. 338—340 (med Motiver). Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 138—139 (med Anmærkning). — Islandsk: Uddrag i Sunnanpóst. 1835, S. 83.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give Dig hermed tilkjende, at Vi, efter den af Sysselmand for Myre og Hnappedals Syssel i Vort Land Island, Erich Sverrisson, allerund. gjorte Forestilling om en forandret Inddeling af de nu for Tiden bestaaende 10 Thingsogne i bemeldte Myre og Hnappedals Syssel, og Din desangaaende afgivne Betænkning, allern. have bevilget, at

1) Thingsognene Hvitaaside og Nordurardal herefter skulle være forenede med Thveraahlide Thingsogn, og at Thingstedet for disse trende forenede Thingsogne skal være Nordtunge inden Thveraahlide Rep. — 2) At Stafholtstunge Thingsogn skal, i Forening med Borgar Thingsogn, udgjöre eet Thingsogn, og at Thingstedet for disse tvende forenede Thingsogne skal være paa Gaarden Solheimatunge under Borgar Rep. — 3) At Thingsognet Alptanæs, i Forening med Thingsognet Hraun, skal udgjöre eet Thingsogn, og at Thingstedet for disse tvende Thingsogne skal være Alptartunge inden Alptanæs Rep; samt — 4) at Thingsognene Miklaholt og Kolbeinstade skulle forenes med Eyja Thingsogn, og at Thingstedet for disse trende forenede Thingsogne skal være Hrossholt inden Eyja Rep. — Og ville Vi lige allern., at disse saaledes for Eftertiden værende fire Thingsogne herefter skulle kaldes: det förste Thveraahlide, det andet Borgar, det tredie Alptanæs og det sidste Eyja Thingsogn.

Derefter Du Dig &c. — Kjöbenhavn den 26. April 1833. [ad mandatum].

[1]) Plak. 17. Marts 1847.

Kongelig Resolution ang. **Uddeling af den for fortjente Islændere bestemte Medaille.** Khavn den 27. April 1833. — I Rentekammerets Forestilling 19. Marts anföres nogle Mænd fra Island, i Henhold til kgl. Resolution 28. Februar 1829, som i Særdeleshed mentes at have udmærket sig, og ifölge Amtmændenes Beretninger at have gjort sig særdeles værdige til Kongens Naade. Dog bemærkedes, at fra Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet ikke var indkommen Beretning. 1833. 27. April.

De anförte Mænd vare: 1) Kjöbmand Frederik Svendsen paa Önundarfjord, som havde ladet bygge flere Dæksfartöier tildeels af Drivtömmer, som han havde ladet hente fra Hornstrandene. Han havde bragt i Stand en Handelsforbindelse med Öefjord. Han havde været Ophavsmand til Stiftelsen af Vester-Amtets oeconomiske Fond og dertil skjænket over 300 Rbd. Fremdeles havde han gjort hensigtsmæssige Forslag til Hvalfangst ved Isafjords-Dybet. — 2) Kjöbmand Gudmund Scheving paa Flatö havde ligeledes, ved at holde Dæksfartöier til Fiskerie, skaffet mange Mennesker Fortjeneste; han havde forbedret Klipfiskvirkningen betydelig, og leveret en Afhandling om Jagtefiskeriets hensigtsmæssigste Drift. Ligeledes havde han viist sig som en kyndig og virksom Landmand. — 3) Jón Danielsson af Stóruvogum i Sönder-Amtet. Han havde deels kjöbt, deels selv bygget 3 Fiskejagter, og opmuntret 4 à 5 andre Bönder til Anskaffelse af samme Slags Fartöier; holdt sin Sön 2 Aar i Khavn, for at lære Navigation og Skibsbyggerie. Selv havde han bygget 146 större og mindre Baade efter islandsk Form. Endelig havde han i 16 Aar været Repstyrer. — 4) Kristjan Guðmundsson af Vigur i Vester-Amtet, Repstyrer, havde især gjort sig fortjent ved landoeconomiske Forbedringer, navnlig ved Opförelse af Gjærder, tildeels af Steen; i dem, der vende mod Stranden, har han ladet indrette over 200 smaae Kamre for Æderfuglene. Han havde været blandt de Förste, der indförte Sælhundefangst ved Harpunering omkring Isafjorden, hvilken Fangst nu var bleven udbredt. Han havde i 1822 modtaget Tilkjendegivelse af Rentekammerets Bifald, og 1830 det andet Sölvbæger af Landhusholdnings-Selskabet. — 5) Jón Haldórsson af Sellátur i Vester-Amtet, Selveierbonde. Han havde udvidet Gaardens Hjemmemark, og viist en sjelden Iver i at opföre Hegn, grave Gröfter til Vandafledning m. v. — 6) Ólafur Pètursson af

1833. 27. April. Kalastaðakot i Sönder-Amtet, Selveierbonde og Forligs-Commissair. Han havde arbeidet utrættelig i flere Fag. Hans Smede- og Snedker-Arbeide havde været anseet for det Bedste i Island; han havde forestaaet Bygningen af flere Kirker; han havde ligeledes bygget henved 300 Baade og repareret næsten ligesaa mange. Han havde i over 30 Aar været Forligs-Commissair, og havde ifölge sine Fortjenester af Landoeconomien erholdt Landhusholdnings-Selskabets fjerde Sölvbæger i Aaret 1830. Han var særdeles anbefalet som en Mand, der i sin huslige Stilling og hele Vandel har givet et fölgeværdigt Exempel. — 7) Jón Sighvatsson af Höskuldarkot i Sönder-Amtet; han havde i 16 Aar været Forligs-Commissair og omtrent i 30 Aar Opsynsmand ved Garnsætningen i Njardvík; havde bygget mange större og mindre Baade, og en Fiskejagt paa 10½ Læster, hvormed han i flere Aar heldigt har drevet Fiskerie. Gaarden havde han bragt i fortrinlig Stand. Endvidere havde han skaffet flere Börn, saavel af egen Familie som adskillige fremmede, en god Opdragelse. — 8) Sveinn þorsteinsson af Yxnakelda i Vester-Amtet. Han havde jævnet omtrent 1800 Qvadrat-Favne af Hjemmemarken og anlagt tvende Kaalhaver. — 9) þorsteinn þorsteinsson af Ketilstaðir i Sönder-Amtet. Han havde bragt Fiskeriet i Myrdal saaledes i Gang ved sin Duelighed og Driftighed, at Indbyggerne ikke længere som för behövede at söge til fremmede Distrikter. — 10) Sæmundur Ögmundsson af Eyvindarholt i Sönder-Amtet, forhenværende Repstyrer, havde blandt andre Jordforbedringer opfört henved 1000 Favne Gjærde, jævnet omtrent 1000 Qvadrat-Favne for Tuer, bragt i Rögt omtrent 3200 Qvadrat-Favne ufrugtbar Grund, gravet omtrent 700 Favne Gröfter, bygget tvende Böndergaarde op, ligeledes en Valkemölle og en Kornmölle.

I Anledning af disse Fortjenester foreslaaer Kammeret, at Nr. 1 og 2 udnævnes til Agenter (6. Cl. Nr. 7); 3, 6 og 7 til Dannebrogsmænd, og at de Övrige maatte benaades med Hædersmedaillen for driftige Islændere. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1833 A, Nr. 119. Coll. Tid. for 1833, S. 398—399. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 139—140 (med Anmærkning); jevnf. Coll. Tid. for 1833, S. 297.

Vi bifalde allernaad. i Eet og Alt de heri af Vort Rentekammer allerund. fremsatte Indstillingspunkter, og

have angaaende Kjöbmændene Svendsens og Schevings Udnævnelse til Agenter, samt Forligelses-Commissairerne Danielsens, Petersens og Sigvatsens Benaadning med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, under Dags Dato tillagt Vort Danske Cancellie saavel som Cantsleren for Vore Ordeners Capitul fornöden allerhöieste Befaling. — Kjöbenhavn den 27. April 1833. 1833. 27. April.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, angaaende **en Sognepræsts Forhold med Hensyn til Ægtevielse.** Khavn den 27. April 1833. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1357. 27. April.

Ved hertil at indberette, at Præsten til Setberg inden Sneefjeldsnæs Syssel E. S. Einarsen i Sommeren 1831 har sammenviet Gudmund Geirmundsen og Christine Thorleifsdatter, med hvem han i Aaret 1811 under sit forrige ved Dom ophævede Ægteskab med Helga Johnsdatter har gjort sig skyldig i Hoer, har Deres Höiærv. i behagelig Skrivelse af 29. Septbr. f. A. henstillet til Cancelliet, hvorledes bemeldte Præst Einarsen for dette sit Forhold bliver at ansee.

Foranlediget heraf skulde man tjenstligst tilmelde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at Præst Einarsen efter de oplyste Omstændigheder maa fritages for at sættes under Tiltale, mod af Deres Höiærv. at gives en alvorlig Paamindelse for hans lovstridige Handlemaade, med Betydning, at Cancelliet forventer at han i Fremtiden vil iagttage en större Forsigtighed under Udförelsen af de ham betroede ministerielle Forretninger. — Det kongel. Danske Cancellie den 27. April 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Repartitionsfondenes Pligt, at refun-** 27. April.

1833. dere Justitskassen dennes Udgifter. Khavn den
27. April. 27. April 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 145.

Det danske Cancellie har tilstillet Kammeret et Andragende med Bilage fra Hr. Stiftamtm. af 19. Septbr. f. A., betræffende den islandske Justitskasses formentlige Ret til af Nord- og Öster-Amtets Repartitionsfond at erholde refunderet endeel af de af bemeldte Kasse til forskudsviis Udbetaling anviste Summer til Justitssagers Udförelse m. v., hvilke Summer derhos opgives nu at fordres erstattede med 410 Rbd. 20 Sk. r. S., foruden ⅓ Deel af Omkostningerne i nogle Justitssager ved Sönder-Amtet, hvis Belöb have oversteget 200 Rbd.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde, at saavel Kammeret som det danske Cancellie er af den Formening, at Nord- og Öster-Amtet ikke med Föie kan fritages for paa den foreslaaede Maade at erstatte Justitskassen hvad den saaledes beviisligen maa have udlagt, ligesom og for ⅓ Deel at deeltage i de Omkostninger for Sönder-Amtet, som overstige 200 Rbd., og finder man iövrigt saa meget mindre, at der er Anledning for Nord- og Öster-Amtet til herimod at gjöre Indvending, som baade Sönder- og Vester-Amtet have anseet sig pligtige til denne Refusion for deres Vedkommende, ligesom ogsaa Nord- og Öster-Amtet ved en anden Leilighed har gjort en lignende Fordring gjeldende paa den kgl. Kasse. Iövrigt fölger det af sig selv, at Tilbagebetalingen bör skee efterhaanden, og i saadanne Terminer, som Fondets Leilighed maa gjöre nödvendig. — Rentekammeret den 27. April 1833.

27. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Kjöbmand Hans Petersen Angel i Töndern, ang. **Spekulanthandlernes Liggetid.** Khavn den 27. April 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 150.

Hr. Kjöbmand H. P. Angel har under 27. f. M. anholdt om, at den for de saakaldte Spekulanthandlere paa Island ved Anordningerne givne Bestemmelse, hvorefter de ikke kunne ligge og handle paa en Havn sammesteds længere end 4 Uger i det Hele, maatte forandres derhen, at til ovennævnte 4 Uger ikke henregnes det Tidsrum, i hvilket Retourladning indtages. 1833. 27. April.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade at melde Dem til fornöden Underretning, at Kammeret ikke finder sig foranlediget til at bevirke nogen Forandring i den i ovenmeldte Henseende for Tiden gjeldende Lovgivning. — Rentekammeret den 27. April 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **aarlige Porto-Beregningers Indsendelse.** Khavn den 4. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 187. 4. Mai.

Hr. Stiftamtm. har ved behagelig Skrivelse af 31. Decembr. f. A. indstillet til Kammerets Approbation, at det maatte tillades Dem aarligen at indsende hertil en summarisk Beregning over den ved Sönderamts-Posttourene indkommende Porto for Breve og Pakker, samt besörge Belöbet indbetalt i Islands Jordebogskasse, istedetfor at det hidtil, ifölge Reskript af 8. Juli 1779 § 5, var paalagt Sysselmændene directe at indsende Postpengene til Landfogderiet, med deres Forklaringer.

At Kammeret bifalder dette Hr. Stiftamtmandens Forslag, skulle vi ikke undlade at melde Dem til behagelig Efterretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse for Cancellieraad og Landfoged Ulstrup. — Rentekammeret den 4. Mai 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Udredelsen af Tiende af Jorden** 4. Mai.

1833. 4. Mai. **Reykjavik.** Khavn den 4. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 212.

Med Hensyn til, at det ved Decisionen til Anteg-nelserne i Regnskaberne for Administrationen af de kgl. Intrader af Guldbringe og Kjose Sysseler er antaget, at den Godtgjörelse, som de kgl. Resolutioner af 22. Marts 1784 og 13. Juni 1787 tilstaae istedetfor Tiende af det Kongen tilhörende Jordegods i bemeldte Sysseler, ikke kan paahvile den kgl. Kasse at afholde for Jorden Reikevig, da denne Jord er afstaaet til Kjöbstaden Reikevig, har Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 12. Februar d. A. forespurgt om, efter hvilket Forhold Præstetienden af bemeldte Jord kan tilfalde Domkirkepræsten, og om denne Godtgjörelse ikke nu kan udbetales af Byens Commune-Kasse, samt om der ligeledes skal erlægges Godtgjörelse for Fattig- og Kirke-Tiende.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde, at fra Kammerets Side vides Intet imod, at ovennævnte Tiende-Godtgjörelse afholdes af Byens Communekasse fra den Tid den er ophört at betales af den kgl. Kasse, og formenes det, at saavel Domkirkepræsten som de Fattige tilkommer den udbetalt efter samme Forhold som den hidtil er beregnet i Overeensstemmelse med foranförte allerhöi. Resolutioner. Hvad derimod angaaer Tienden til Kirken, som tilhörer Kongen, da kan Byen indtil videre forblive ukrævet for samme, ligesom hidtil har været Tilfældet. — Rentekammeret den 4. Mai 1833.

4. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **at de kgl. Kirkers Beholdning ikke forrentes af Jordebogskassen.** Khavn den 4. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 206.

Hr. Stiftamtmanden har i behagelig Skrivelse af 19. Januar d. A. forespurgt, om Pengebeholdningerne

ved de kgl. Kirker i Sönder-Amtet, som hidtil ere afleverede til Islands Jordebogskasse, ikke i Fremtiden skulle indsættes til Forrentning i den kgl. Kasse, ligesom De har erfaret at dette er Tilfældet med Beholdningerne ved nogle af de kgl. Kirker i Nord- og Öster-Amtet. 1833. 4. Mai.

I Anledning heraf skulle vi tjenstl. melde, at vel er, efter Vedkommendes derom i sin Tid gjorte Begjæring, ovennævnte Foranstaltning truffen for Kirkerne i Nord- og Öster-Amtet, men da, som meldt, Kirkerne tilhöre Kongen, og deres Vedligeholdelse altsaa vil i ethvert Tilfælde være behörigen sikkret, finder Kammeret det ikke nödvendigt at udvide denne Bestemmelse til de övrige kgl. Kirker i Island. Men for imidlertid at have en Oversigt over hver Kirkes Status, vil det være tilstrækkeligt, at der fremdeles i de aarlige Kirkeregnskaber gjöres Forklaring om, hvilke Summer der i det Hele ere indbetalte til Islands Jordebogskasse, og hvilke Summer der igjen til Kirkernes Fornödenheder ere af samme udtagne. — Rentekammeret den 4. Mai 1833.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Annuum af Grenjadarstad Præstekald til Helgastad Reps Commune.** Khavn den 7. Mai 1833. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1175. 7. Mai.

Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have i behagelig Skrivelse af 5. Marts sidstl. andraget, at Præsten til Grenjadarstad, John Johnsen, under 30. April 1831 tilstillede Dem til Afgjörelse en Skrivelse med Bilag, betræffende en mellem Helgestad Reps Fattigvæsen og formeldte Kald værende Sag, angaaende en aarlig Præstation af 2 Hdr. paa Landsviis, og at Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., efter i denne Anledning at have indhentet Betænkning fra Amtmanden over Nord- og Öster-

1833. Amtet, derpaa under 18. Novbr. s. A. tilskrev fornævnte
7. Mai. Præst, at, da de Forpligtelser, han under det den 9. Juni 1830 for vedkommende Forligelses-Commission, angaaende bemeldte Præstation, indgaaede Forlig har paataget sig, ikkun ere personelle, idet de blot angaae hans Embedstid, og derved ikke paadrages Præstekaldet noget videre Onus, formente De, at denne Sag var Stiftsövrigheden uvedkommende.

Præsten Johnsen har derefter i et med bemeldte Hr. Stiftamtm.' og Deres Höiærv.' Skrivelse til Cancelliet indkommet Andragende anholdt om, at den af Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, angaaende fornævnte Sag, afgivne Betænkning maatte indsendes til dette Collegium, som med Deres foranförte Skrivelse ogsaa har modtaget denne Betænkning; og man skulde nu i denne Anledning tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at Cancelliet bifalder bemeldte Deres Resolution af 18. Novbr. 1831. — Det kongel. Danske Cancellie den 7. Mai 1833.

11. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Postskibets Afseiling fra Island.** Khavn den 11. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copiebog 10, Nr. 250.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 3. Marts d. A. andraget paa, at De maatte i Fremtiden ved Contrakten om Befragtningen af et Postskib til Island blive berettiget til at opholde Skibet nogle Dage efter den 6. Marts, saafremt Nordlandsposten ikke til den Tid var ankommen, dog at Afseilingen i intet Tilfælde udsættes længere end til den 9. om Aftenen.

At den i saa Henseende fornödne Bestemmelse skal ved Postskibets fremtidige Befragtning blive gjort, undlade vi ikke herved at melde Dem til forelöbig Underretning; men da det iövrigt er af særdeles Vigtighed,

at Postskibet retournerer hertil snarest muligen og forinden at Handelsskibene om Foraaret afgaae til Island, maae vi tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, ikke at benytte Tilladelsen til at udsætte Postskibets Afseiling uden i höist fornödent Tilfælde, og forsaavidt Nordlandspostens sildige Ankomst maatte, som De har bemærket, foranlediges ved Langsomhed og Uefterrettelighed fra Postbuddets Side, da fornemmeligen at tage de Forholdsregler, til at Ophold fra denne Side undgaaes, hvilket muligen kunde opnaaes ved enten at beregne Postbuddets Lön i Forhold til den Tid han ankommer til Reikevig, eller ved efter Omstændighederne at tilstaae ham en extraordinair Douceur, naar han indtræffer sammesteds forinden en bestemt Dag. — Rentekammeret den 11. Mai 1833. 1833. 11. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Salg af Jordegods paa Vestmannöerne.** Khavn den 11. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 249. 11. Mai.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 27. Februar d. A. tilstillet Kammeret en fra Sysselmand Abel paa Vestmannöe til Dem indkommen Skrivelse, hvori han foreslaaer Salget af det kgl. Jordegods sammesteds.

I Anledning heraf og med Hensyn til hvad Hr. Stiftamtm. i ovennævnte Deres Skrivelse har bemærket, angaaende det Fordeelagtige ved at Salget for Tiden finder Sted, maae vi tjenstl. have Dem anmodet om, at foranstalte det kgl. Jordegods paa Vestmannöe, efter foregaaende betimelig Bekjendtgjörelse, opbuden til Bortsælgelse ved offentlig Auction paa de Vilkaar, De maatte finde mest passende, samt paa Hans Majt. Kongens allern. Approbation. Naar Auctionen er afholdt, maae vi tjenstl. bede os en Udskrift af Forretningen tilstillet, ledsaget med Hr. Stiftamtm.' nærmere behagelige Betænkning. — Rentekammeret den 11. Mai 1833.

1833.
11. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Beregning af Administrators Salair for Arnarstappens Ombud.** Khavn den 11. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 255.

Administrator for Arnestappens Ombud, A. Thorsteinsen, har i et med Hr. Amtm.' behagelige Betænkning af 24. Decembr. f. A. ledsaget Andragende bemærket, at han i sit Administrations-Regnskab har beregnet sig Salair af den bevilgede Aabod paa Koqvilderne, hvilken Aabod aarligen föres til Udgift i bemeldte Administrations-Regnskaber, samt derhos anholdt om at tilstaaes Godtgjörelse for Indsvinding af det Smör, som Leilændingerne aarligen betale Ombudets Qvildeleier.

Foranlediget heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Administrator Thorsteinsen, at det ikke kan tillades ham at beregne sig nogetsomhelst Salair af ovennævnte paa Ombudets Koqvilder bevilgede Aabod, da Salairet alene bör beregnes eller kan tilkomme ham af Ombudets rene aarlige Indtægt, og at han, som Fölge heraf, igjen maa beregne til Indtægt i sit Administrations-Regnskab for indeværende Aar hvad han i forbemeldte Henseende feilagtigen har godtgjort sig. Derimod tillader Kammeret, at han for Fremtiden fritages for at tilveiebringe og vedlægge sine aarlige Administrations-Regnskaber de hidtil i Overeensstemmelse med hvad der tidligere ved Regnskaberne har været iagttaget, fordrede Qvitteringer for den Leilændingerne paa Koqvilderne udbetalte Aabod. Med Hensyn til hvad Indsvinding Qvildeleiesmörret muligen kunde være underkastet i den Tid, samme er hos Administratoren beroende, da bevilger Kammeret ham en aarlig Godtgjörelse af 5 Rbd. r. S. efter Hr. Amtmandens Forslag, som kan passere til formelig Udgift i hans aarlige Administrations-Regnskaber, i hvilke derimod

bliver at aflægge Rigtighed for det fulde Qvantum af Ombudets Qvildeleiesmör. — Rentekammeret den 11. Mai 1833. 1833. 11. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Tilladelse til Handel paa Udliggerstedet Budenstad.** Khavn den 11. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 258. 11. Mai.

Islandsk Kjöbmand G. Gudmundsen af Udliggerstedet Budenstad, som har etableret en Handel sammesteds, uden ifölge Anordningerne tillige at have fast Handels-Etablissement i nogen af Islands Kjöbsteder, har i et med Hr. Amtm.s Erklæring af 25. Januar 1833 ledsaget Andragende anholdt om herfor at fritages, og desuagtet at maatte vedblive den af ham paa Udliggerstedet Budenstad etablerede Handel.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Kjöbmand Gudmundsen, at Kammeret, i Betragtning af de oplyste særdeles Omstændigheder, tillader ham indtil videre at fortsætte den paa Udliggerstedet Budenstad etablerede Handel uden tillige at etablere i nogen Kjöbstad. — Rentekammeret den 11. Mai 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Sag om en Nybyggers Skattefrihed.** Khavn den 18. Mai 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 287. 18. Mai.

Ved indsluttede Skrivelse med Bilage fra Sysselmanden i Nordermule Syssel, Kammerraad Melsted, er andraget paa, at det ved Kammerets Resolution maatte blive afgjort, hvorvidt Bonden Gunnar Stephensen, som efter Overeenskomst med vedkommende Eier af Gaarden Djupalæk har i denne Jords Landstrækning optaget

1833. et Nybyggersted, bör for sin og sin Hustrues Levetid
18. Mai. nyde Frihed for Skat og Tiende i Overeensstemmelse med den 10. § i Forordningen om Ödejorders Optagelse af 15. April 1776.

I Anledning heraf skulle vi tjenstligst melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ligesom denne Sag ikke indeholder de Oplysninger, Forordn. af 15. April 1776 i saa Henseende forlanger, og det ikke kan skjönnes, at Ret til Optagelse af dette Nybyggersted er erhvervet paa den Maade, bemeldte Forordning foreskriver, saaledes finder Kammeret sig heller ikke iövrigt beföiet til heri at afgive nogen Bestemmelse, men maa overlade til Vedkommende at see Sagen afgjort ved Domstolene. — Rentekammeret den 18. Mai 1833.

21. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Gratification for udförte Forbedringer paa en Præstegaards Jorder.** Khavn den 21. Mai 1833. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1320.

Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have, ved under 22. Decbr. f. A. at tilstille dette Collegium et Andragende til Dem af 20. August 1831, hvori daværende Præst til Otrardal inden Bardestrands Syssel, J. Sivertsen, har anholdt om en Godtgjörelse for de Omkostninger, som Rensningen af hans ved et Skredefald med Sand og Leer oversvömmede Jorder have foraarsaget ham, — indstillet, at fornævnte Præst Sivertsen, der senere er forflyttet til et Kald i Dyrefjorden, saavel i Betragtning af de ham ved ovennævnte Uheld paadragne Udgifter, som fordi han har maattet anvende omtrent 32 Rbd. 64 Sk. rede Sölv til Kirkens Vedligeholdelse, og endnu staaer til Restance med 18 Rbd. rede Sölv for Præstekaldets Inventarii-Penge, allernaad. maatte forundes en

Gratification af 50 Rbd. Sölv til Hjælp i hans trængende Omstændigheder. 1833. 21. Mai.

Efter at man i denne Anledning havde tilskrevet det kgl. Rentekammer, har man nu under 4. d. M. erholdt til Svar, at Kammeret paa forventende allerhöieste Approbation har tilstaaet bemeldte Sognepræst Sivertsen en Gave af 50 Rbd. rede Sölv, og under samme Dato foranstaltet, at Belöbet bliver udbetalt af Jordebogskassen i Island.

Hvilket man ikke har villet undlade herved tjenstligst at tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 21. Mai 1833.

Kongelig Resolution ang. **Oprettelsen af et Understöttelsesfond for kgl. Leilændinger i Guldbringe Syssel.** Khavn den 7. Juni 1833. — 7. Juni.

I Rentekammerets Forestilling 4. Juni bemærkes, at det ved allerh. Resolution 14. Marts f. A. var blevet bifaldet, at Bestemmelserne i kgl. Resol. 18. Septbr. 1793, angaaende Understöttelse til gamle og fattige kgl. Leilændinger af Gullbringa Syssel, maatte vedblive, med visse bestemte Modificationer, samt at der af det opsparede Belöb skulde dannes et Understöttelsesfond; hvorhos det paalagdes Stiftamtmanden at indsende Udkast til et Regulativ, overeensstemmende med de i Resolutionen fastsatte Grundsætninger. Dette Udkast, der var indsendt af Stiftamtmand Krieger, indstiller Kammeret nu til kgl. Approbation, idet det deels er enigt med Stiftamtmanden i, at opstille det som Grundsætning, at saavel de Leilændinger, som vare ved deres Steder, som de aftraadte, kunde have Adgang til Understöttelse, deels gjör opmærksom paa, at det har foretaget enkelte mindre Modificationer i Stiftamtmandens Udkast. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1833 B, Nr. 181. Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1833, S. 201—202.

Vi approbere allern. det Os af Vort Rentekammer forelagte Udkast til et Regulativ for Anvendelsen af de ved allerhöieste Resolutioner af 18. Septembr. 1793 og

1833. 7. Juni. 14. Marts 1832 allernaad. tilstaaede Summer til Understöttelser for værdige, gamle og fattige Leilændinger paa Vort Gods i Guldbringe og Kjose Sysseler paa Island, samt deres Enker. Og bliver Stiftamtmanden over Island at tillægge Ordre om, i Overeensstemmelse dermed at udfærdige Regulativet, og foranstalte det videre Fornödne. — Kjöbenhavn den 7. Juni 1833[1].

[Bilag].

Regulativ for Understöttelsesfond for de kgl. Leilændinger i Gullbringa og Kjosar Sysseler. — Original-Gjenpart i Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1833 B, Nr. 181.

Regulativ for Anvendelsen af de ved allerhöieste Resolutioner af 18. Septembr. 1793 og 14. Marts 1832 til Understöttelse for værdige, gamle og fattige Leilændinger, forhenværende Leilændinger og Leilændingers Enker paa det kgl. Gods i Guldbringe og Kjose Sysseler i Island allern. tilstaaede Summer.

I. a) De ved Resolutionen af 18. Septbr. 1793 af Jordebogskassen allern. skjænkede 96 Rbd. Sölv aarligen anvendes saaledes, at deels 6 af de mest værdige gamle og fattige eller svagelige Leilændinger, eller saadanne forhenværende Leilændinger, der formedelst Alder eller Svagelighed fratræde deres Gaarde, erholde hver 10 Rbd., dog kun under den Betingelse, at de indtil den Tid, da Pensionen tildeles dem, have svaret deres Afgifter til Jordebogskassen, eller dog kun ved særegne dem tilstödte Uheld have været hindrede deri, deels ligesaa mange Enker efter saadanne forhenværende Leilændinger, som ovenfor anfört, erholde

[1]) Denne Resolution, tilligemed Afskrift af Regulativet, er tilstillet Stiftamtmand Krieger med Rentek. Skriv. 13. Juli 1833. Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 356.

hver 6 Rbd. Sölv. Saafremt iövrigt nogen Leilænding, hvem Understöttelse er forundt, efter den Tid paadrager sig Afgifts-Restancer, mister han Adgang til fremdeles at erholde Understöttelsen. — b) Stiftamtmanden over Island bestemmer, hvem disse Pensioner skulle tildeles, efter derom gjort Indstilling fra Sysselmanden i Guldbringe og Kjose Sysseler, der, forsaavidt Vacancer maatte indtræffe i Löbet af Aaret, har derom at gjöre den fornödne Indberetning og Indstilling ved Aarets Slutning, hvorefter Stiftamtmanden da i Januar Maaned udnævner til de ledige Pensioner, og har han derom at meddele Landfogden samt Sysselmanden i Guldbringe og Kjose Sysseler den fornödne Underretning. — c) Pensionen tilfalder den Udnævnte paa Livstid, og bliver at beregne for Enhver fra 1. Januar i det Aar, hvori Vedkommende er udnævnt, stedse for det hele Aar; Pensionen kan hæves af Jordebogskassen til hvilken Tid i Aarets Löb, den maatte blive begjært af Pensionisten selv eller af hans Arvinger, forsaavidt han maatte være död i Löbet af Aaret. Bliver Pensionen ikke afhentet inden Aarets Udgang, da ansees Pensionisten at have renonceret paa Pensionen, der da bliver at beregne til Indtægt for det nedenfor under II. nævnte Fond. — d) Naar nogen Enke, hvem Pension er tilstaaet, igjen gifter sig, ophörer Pensionen med det Aar, i hvilket Ægteskabet indgaaes. — e) Forsaavidt der ved Nytaarstider ikke maatte findes at være et tilstrækkeligt Antal Qvalificerede i Forhold til de ledige Pensioners Antal, beregnes ligeledes de tilovers blevne Pensioner det ovennævnte Fond til Indtægt, og har Landfogden ved Udgangen af hvert Aar at indsende til Stiftamtmanden en Forklaring over de Penge, der med Hensyn saavel til denne Post som til det i Litr. c Bestemte, kunne komme bemeldte Fond tilgode.

1833. 7. Juni.

II. a) Af de i 2. Membrum af Resolutionen af 14. Marts 1832 ommeldte Penge skal dannes en Fond, der skal kaldes Understöttelsesfond for trængende og vær-

1833. dige Leilændinger, forhenværende Leilændinger og disses
7. Juni. Enker for det kgl. Gods i Islands Sönder-Amt, hvilken Fond skal staae directe under Bestyrelsen af Stiftamtmanden over Island. Fondens Indtægter ville udgjöre deels Renterne af den Capital, der alt er indsat til Forrentelse i den kgl. Jordebogskasse, og deels hvad der aarligen maatte indkomme ifölge 1, Litr. c og e. Stiftamtmanden aflægger aarligen Regnskabet for Fonden til det kgl. Rentekammer. — b) Pensionernes Störrelse bestemmes liig de i I, Litr. a ommeldte, og de tildeles ligeledes de der nævnte Personer, men saafremt ingen saadanne maatte findes, da ere de bestemte for lignende Trængende fra det övrige kgl. Gods i Sönder-Amtet. — c) Stiftamtmanden over Island bestemmer, efter Indstilling fra Sysselmanden i Guldbringe og Kjose Sysseler, eller ifölge indhentede Oplysninger fra vedkommende Administrator, hvem disse Pensioner skulle tildeles, efter de samme Regler, som under 1. ere anförte; de der givne Regler ere ogsaa gjeldende for disse Pensionister. — d) Pensionisternes Antal bestemmes til lige mange for hvert Kjön, i Forhold til Fondens Indtægter. — e) Det Overskydende af Renterne og övrige Indtægter bliver at opbevare ved Fonden, for i sin Tid at indsættes til Forrentelse, og Portionernes Antal foröges efterhaanden som Renterne dertil blive tilstrækkelige. — f) Fondens Pensioner uddeles fra 1. Januar 1834.

8. Juni. **Rentekammer-Skrivelse** til Grosserer F. E. Petersen, ang. **Tömmertilförselen til Island.** Khavn den 8. Juni 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 320.

Ved et til Rentekammeret indkommet Andragende har Hr. Grossereren forespurgt, om en Handlende i Arendal i Kongeriget Norge kunde erholde Tilladelse til i indeværende Aar at overföre en Ladning Tömmer,

uden deraf at erlægge den ved Forordn. af 11. Septbr. 1816 § 3 paabudne Afgift. 1833. 8. Juni.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade at melde, at Kammeret ikke finder Anledning til i indeværende Aar at meddele Tilladelse til flere Expeditioner af denne Beskaffenhed, end som der allerede deels er meddeelt Vedkommende Beseilingspas for, deels givet Löfte paa. — Rentekammeret den 8. Juni 1833.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Confirmation af en Dövstum.** Khavn den 11. Juni 1833. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1469. 11. Juni.

Ved under 4. Marts sidstl. iblandt Andet at indberette, at den dövstumme Pige Solveig Sigurdsdatter, som, uden at have været nedsendt til Dövstumme-Institutet, er i Island bibragt fornöden Christendoms-Kundskab, blev confirmeret i sidstafvigte Efteraar, har Deres Höiærv. tilstillet Cancelliet en Beretning om den med bemeldte dövstumme Pige foretagne Confirmationshandling, hvorhos Deres Höiærv. har yttret, at den anden dövstumme Pige, Hallgerde Magnusdatter, der ligeledes i Island har nydt Underviisning, formentlig vilde blive confirmeret i afvigte Foraar.

Efter at Cancelliet i denne Anledning har brevvexlet med den kgl. Direction for Dövstumme-Institutet, skulde man tjenstl. tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Collegiet med Fornöielse har modtaget Underretning om de roesværdige Bestræbelser, der saaledes have fundet Sted for Dövstummes Underviisning i Island, men at Underviisning i Skrivning især ansees nödvendig, og derfor endvidere önskes foranstaltet for disse Dövstumme. — Det kongl. Danske Cancellie den 11. Juni 1833.

1833.
11. Juni.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Betalingen af Færgelön for Kirketömmer.** Khavn den 11. Juni 1833. — Denne Cancellie-Skrivelse er bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1833. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1833, Nr. 1466. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 209—210.

Til Cancelliet er indkommen en Skrivelse fra Sysselmanden for Arnæs Syssel, Sveinbjörnsen, hvori han forespörger, hvem det paaligger at betale Færgelönnen for det Tömmer, som ved forefaldende Opbyggelse eller Reparation af Kirker skal transporteres af Menighedens Bönder fra Handelsstederne, enten Kirkerne selv eller de transporterende Bönder, eller om Tömmeret uden Betaling skal flyttes over Elvene af Færgefolkene, over hvilken Forespörgsel Hr. Stiftamtm. under 23. Februar d. A. og D. Höiærv. under 15. s. M. have afgivet Erklæring.

Cancelliet skulde i denne Anledning tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at ligesom det ingenlunde ligger i det bogstavelige Indhold af Reglem. 17. Juli 1782 § 15, at Bönderne skulle betale Færgelön for det Tömmer eller andre Materialier, som behöves til en Kirkes Reparation, saaledes taler og Lovgivningens almindelige Grundsætning for, at den Hjælp, de skulle yde til denne Transport, blot bestaaer i den, som kan gives ved deres personlige Arbeide, deres Folk, deres Heste; men at de ikke skulle betale de rede Penge, som kunne behöves for at besörge Transporten der, hvor den ikke ved de Midler, Bonden selv er i Besiddelse af, kan udföres. Cancelliet finder det allerede en i sig udstrakt Anvendelse af Reglementet, at de skulle hente Tömmeret fra en maaskee fjern Handelsplads, men at de med Penge skulle betale den Deel af Transporten, som de mangle Midler til selv at udföre, er en endnu yderligere Udvidelse af den dem

paalagte Transport, som Cancelliet ikke kan bifalde. — Det kgl. Danske Cancellie den 11. Juni 1833[1]. 1833. 11. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1831.** Khavn den 15. Juni 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 326. 15. Juni.

Efter at det kgl. Danske Cancellie har indhentet Erklæring fra vedkommende Overövrigheder paa Island, angaaende, hvilke af de i Aaret 1831 for Danmark emanerede almindelige Anordninger maatte, i alt Fald med fornödne Modificationer, egne sig til at gjöres anvendelige sammesteds, har velbemeldte Cancellie i behagelig Skrivelse af 18. f. M. yttret, at ingen af de om Cholera udgivne Anordninger, skjöndt disse, der forlængst ere tilstillede vedkommende Övrigheder i Island, vel i paakommende Tilfælde kunne tjene dem til Veiledning, ere skikkede til at udvides til at gjelde paa Island, og at der af de övrige af de i 1831 emanerede almindelige Anordninger ikkuns kan blive Spörgsmaal om fölgende, nemlig:

1) Plak. af 7. Januar 1831, ang. Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Lübeck. — 2) Kongl. Bekjendtgjörelse af 6. April s. A., hvorved forbydes at efterstikke eller efterstukne at indföre Generalqvarteermester-Stabens topographiske Kort. — 3) Plak. af 9. Juni s. A., ang. Forbud mod Eftertryk. — 4) Plak. af 26. Juli s. A., ang. Forandring i de hidtil gjeldende Bestemmelser om Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Indbetaling i den kongl. Kasse; og — 5) Plak. af 5. August s. A., ang. Indgreb i det Kjöbenhavns Uni-

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Rentekammeret, hvori dette Collegium meddeles det afgivne Svar. Canc. 1. Departem. Brevb. sst.

1833. versitet forundte udelukkende Privilegium paa Alma-
15. Juni. nakkens Udgivelse.

I Anledning heraf, og da det herover har behaget det kgl. Danske Cancellie at forlange Kammerets Betænkning, skulle vi ikke undlade tjenstligst at melde, at man med Cancelliet maa være enig i, at af samtlige ovennævnte Anordninger egne ikkuns de under Nr. 1, 2, 3 og 5 sig for Tiden til at gjöres anvendelige i Island, og maa man dog derhos, med Hensyn til den under Nr. 5 anförte Plakat af 5. August 1831, bemærke, at forsaavidt Almanakkens Udgiver ikke selv besörger en Udgave af Almanakken i det islandske Sprog, det vel ikke derved formenes, at en Oversættelse i Landets Sprog, som alene forstaaes af Menigmand, udkommer i Island, saafremt Nogen vilde paatage sig dette Arbeide. — I Henseende til den under Nr. 4 anförte Plakat af 26. Juli 1831, da er det ved en herfra under 28. Septbr. 1822, efter foregaaende Correspondence med velbemeldte Cancellie og Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond, föiet Foranstaltning, hvorom det kgl. Danske Cancellie under s. D. er meddeelt Underretning, tilladt, at Umyndiges og offentlige Stiftelses Midler maae indbetales i Islands Jordebogskasse, for derefter at forrentes med 4 pCt. aarligen af den kongl. Kasse, og er denne Indbetaling tilladt at maatte skee indtil en Sum af i det ringeste 20 Rbd. r. S. eller 20 Rbd. Sedler. At indskrænke Indbetalingen til 100 Rbd. eller derover, skjönnes ikke at være anvendeligt paa Island, deels med Hensyn til, at Capitalerne sammesteds for störste Delen ere af et mindre Belöb, og deels fordi Sparekasser ikke der ere oprettede. Heller ikke er hidtil bleven fordret, at Capitalerne skulle, forinden de indbetales i Jordebogskassen, have været opbudne til Udlaan mod lovlig Rente; men da det er ved flere Leiligheder andraget for Kammeret, at Private have Vanskelighed ved at erholde Laan paa deres faste Eiendomme i Island, have

vi under 2. Februar d. A. forlangt Betænkning af Övrighederne, om en saadan Opbydelse kunde i dette Öiemed være hensigtsmæssig, og hvorledes denne i saa Fald bör skee. Indtil disse Betænkninger ere indkomne, og vi derefter nærmere have tilskrevet Cancelliet, formenes derfor, at Spörgsmaalet om Anvendelsen paa Island af nogle af de i fornævnte Plakat af 26. Juli 1831 indeholdte Bestemmelser kunde for det Förste udsættes. Iövrigt maa herhos bemærkes, at ligesom ovenmeldte Plakat tildeels er grundet i de for Danmark givne Bestemmelser, i Henseende til hvorledes Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler skulle gjöres frugtbringende, saaledes maatte muligen ogsaa for Island dermed forbindes en nærmere Forpligtelse og visse Reglers Iagttagelse i saa Henseende, ligesom og den fornævnte i 1822 föiede Foranstaltning er blot tilladende. — Endelig skulle vi, med Hensyn til, at ovennævnte det kgl. Danske Cancellies Skrivelse af 18. f. M. ikke ommelder Plakaten af 26. Juli 1831, ang. at der, forinden Arsenik fra Apothekerne udsælges til Brug imod skadelige Dyr, bör gives samme en Tilsætning af Kjönrög, lige tjenstl. melde, at ligesom Övrighederne paa Island have i deres meddelte Betænkninger anseet denne Anordning anvendelig for Island, saaledes vides heller ikke derimod Noget fra Kammerets Side at erindre; dog maa vel Befalingen i saa Fald tillige udstrækkes til Distriktschirurgerne, der, som Amtmand Thorsteinson har bemærket, ogsaa dispensere Medicin. De os tilstillede Bilage undlade vi ikke hoslagt at lade fölge. — Rentekammeret den 15. Juni 1833. 1833. 15. Juni.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Sjællands Stift, ang. **Tilladelse til at holde Forelæsninger over det islandske Sprog.** Khavn den 22. Juni 1833. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 1568. 22. Juni.

Cand. theol. L. Chr. Müller har i en hertil ind-

1833. kommen Ansögning anholdt om Tilladelse til at holde
22. Juni. Forelæsninger over det islandske Sprog.

Efter at Cancelliet har indhentet Betænkning desangaaende fra den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, skulde man tjenstligst anmode Deres Höiærv. om, behageligen at tilkjendegive Supplikanten, at det Ansögte bevilges. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Juni 1833[1].

20. Juli. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Inddragelse af Arnæs og Kjosar Syssels Jorder under Administrationen af Guldbringe Syssel.** Khavn den 20. Juli 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 357.

Ved at underrette Kammeret om, at Justitiarius i den kongl. islandske Landsoverret, Conferentsraad, Dr. juris M. Stephensen ved Döden er afgaaet den 17. Marts d. A., har Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 25. April næstefter begjært Dem meddeelt Underretning om, hvorvidt Conferenceraaden maatte, Stift- og Sönder-Amtet uafvidende, have paadraget sig nogen directe Forpligtelse til Kammeret eller andre kgl. Authoriteter.

I denne Anledning meldes tjenstl., at naar undtages hvad Conferenceraaden ved sin Död endnu mulig maatte skylde til Islands Jordebogskasse, og hvorfor Rigtighed bliver at paasee af Cancellieraad og Landfoged Ulstrup, vides ikke at nogen anden Fordring haves paa Conferenceraad Stephensens Bo under Kammerets Ressort. Forsaavidt Hr. Stiftamtm. tillige i ovennævnte Skrivelse har andraget paa, at Arnæs og Kjose Syssels Jorder, beliggende i Kjose Syssel, og hvilke Jorder have været overdragne Cfraad Stephensen i

[1]) s. D. Communication til Directionen for Universitetet og Skolerne, samt til Vice-Politiedirecteuren i Khavn, Bræstrup. Canc. Brevb. sst.

Forpagtning paa Livstid, maatte fra Fardag 1834, til hvilken Tid denne Forpagtning er opsagt Boet, blive sat under Administration for kongl. Regning, og i dette Tilfælde indlagte under Administrationen af de övrige kgl. Jorder i Guldbringe og Kjose Sysseler, skulde vi lige tjenstl. melde, at Kammeret bifalder dette Hr. Stiftamtm.' Forslag, og maae vi derhos anmode Dem om, i sin Tid at föie den fornödne Foranstaltning til, at Arnæs og Kjose Syssels Jorder, ved en lovlig afholdt Syns og Overleveringsforretning, som vi derefter udbede os hertil indsendt, ledsaget med Hr. Stiftamtmandens Betænkning, bliver afleveret af Cfraad Stephensens Bo til Administrator for Guldbringe og Kjose Syssels Jorder til Bortbygsling fra Fardag 1834 at regne. — Rentekammeret den 20. Juli 1833. 1833. 20. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Forseelser ved en Brudevielse.** Khavn den 24. August 1833. — Canc. 1. Depart. Brevbog 1833, Nr. 2091. 24. August.

Da Cancelliet af Deres Höiærv.' Indberetning af 3. Juni sidstl., og dermed fölgende oplysende Bilag, har erfaret, at Sognepræsten til Kirkebæ paa Vestmannö, Paul Johnsen, den 29. Oktobr. f. A. har sammenviet Faktor Hans Edvard Thomsen af Handels-Etablissementet Godthaab, og Christiane Dorothea Knudsen sammesteds, uden foregaaende Tillysning fra Prædikestolen, og uden dertil erhvervet Vielsebrev, hjemme i Huset, under Foregivende af, at Brudgommen skulde have været syg og sengeliggende, samt uden forud at have forskaffet sig de ved Forordn. 30. April 1824 befalede originale Beviisligheder for Ægteskabets Lovlighed, med Undtagelse af Brudens Vaccinations-Attest, — og derved tillige har gjort Indgreb i Nabopræstens, J. Austmanns Embeds-Rettigheder, idet det ved de indsendte Documenter er godtgjort, at Handels-Etablisse-

1833. mentet Godthaab ved Kjöbstedet Kornhol er beliggende
24. August. i Sidstnævntes Kirkesogn Ofanleiti; — saa skulde man tjenstligst anmode Deres Höiærv. om, behageligen at ville give bemeldte Sognepræst P. Johnsen en alvorlig Irettesættelse for hans Forhold i denne Sag, samt derhos paalægge ham at betale Gebyret for et Vielsebrev, og at erstatte den vedkommende Præst hvad han har oppebaaret for Vielsen, da han, hvis han ikke uden Ophold efterkommer dette, strax bör tiltales, og vilde Deres Höiærv. i saadant Fald beordre ham tiltalt ved en Provsteret. — Deres Höiærv. anmodes derhos om, behageligen at ville underrette Sognepræst Austmann om denne Resolution.

De indsendte originale Documenter fölge hoslagt tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. August 1833.

27. August. **Cancellie - Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Anskaffelse af flere Messeklæder til Domkirken i Reykjavik m. m.** Khavn den 27. August 1833. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1833, Nr. 2115. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1833, S. 358—359.

Det kgl. Rentekammer har under 15. Septbr. f. A. tilstillet dette Collegium den hermed tilbagefölgende Skrivelse med Bilag fra Stiftamtmanden i Island, hvori han blandt Andet andrager paa, at Reikevig Kirke maatte blive forsynet med flere Messehageler og Messeskjorter, end de allerede anskaffede, paa Grund af, at de jevnlige Ordinationer fordre flere deraf paa engang i Brug; samt at der maatte anlægges en Kirkegaard for Reikevig Kjöbsted udenfor Byen, og de med Indhegningen og Anlæggelsen af et lidet Lighus forbundne Omkostninger udredes af Kirkens Beholdning, forsaavidt den dertil maatte være i Stand, og iövrigt af Islands Jordebogskasse; og velbemeldte Kammer har, ved derhos at forlange dette Collegii Betænkning med Hensyn

til disse tvende Poster, bemærket i Henseende til den første Post, at saafremt det ommeldte Brug af Messehagelen og Messeskjorten ikke finder Sted ved Ordinationerne her i Kjöbenhavn, saa fornödiges Saadant muligen ei heller ved Ordinationerne i Reikevig. 1833. 27. August.

Efter at Collegiet desangaaende har indhentet hosfölgende Erklæring fra Biskoppen i Island, skulde man tjenstligst yttre, at Ritualets 10. Cap. 2. Art. ikkun bestemmer, „at naar Ordination skal skee, bör Candidati iföre sig de sædvanlige Præsteklæder, tillige med en Messeskjorte", og at det er dette Collegium bekjendt, at Praxis ved Ordinationer i Vor Frue Kirke her i Staden ei har været forskjellig herfra, men da Biskoppen i bemeldte siu Erklæring har forklaret, at det har været Skik og Brug paa Island ved Præste-Ordinationer, at enhver Ordinandus har under Forretningen været iklædt fuld Ornat, nemlig eu Messeskjorte og Messehagel, de overværende Sognepræster derimod ikkuns Messeskjorter, og at, da der ei alene ofte om Aaret forefalde Præstevielser, men det undertiden har indtruffet, at flere, indtil 4 à 5 Ordinandi paa engang ere blevne indviede, saa have Domkirkerne fra Arilds Tid været forsynede med et betydeligt Antal af begge Slags ommeldte Messeklæder til dette Brug, samt at Afskaffelsen af bemeldte Messeklæder ved slig Höitidelighed nu, efter saa lang Sædvane der i Landet, ei kunde skee uden Fölelse af Helligdommens udvortes aftagende Prydelse;— saa kan Cancelliet ei Andet, end anbefale til det kgl. Rentekammer, at Domkirken fremdeles forsynes med ei alene et tilstrækkeligt Antal Messeskjorter, men og Messehageler.

Hvad dernæst den foreslaaede Kirkegaard angaaer, da, eftersom det er enhver Kirke-Eiers Pligt at sörge for Kirkegaardens Udvidelse, eller, hvis dette ikke kan skee, Anskaffelse af en Assistents-Kirkegaard, naar Saadant er fornödent, maa Cancelliet ligeledes anbefale Stiftamtmandens Forslag angaaende Anlæggelsen af en

1833. Kirkegaard udenfor Byen, samt at de med Indhegningen,
27. August. samt Anlæggelsen af et lidet Lighuus forbundne Omkostninger udredes af Kirkens Beholdning, og forsaavidt denne dertil maatte være utilstrækkelig, af Jordebogskassen. — Det kgl. Danske Cancellie den 27. August 1833.

27. August. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Overholdelse af de om Ministerialbögers Förelse givne Bestemmelser.** Khavn den 27. August 1833[1]. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1833, Nr. 2106. P. Pètursson, Hist. Eccl. Island. S. 348—349.

Cancelliet har under Dags Dato tilskrevet samtlige Biskopper i Danmark saaledes, som vedlagte Gjenpart udviser.

Ved at meddele Deres Höiærv. Underretning herom, skulde man tjenstl. udbede sig Deres gode Tanker om, hvilke af de foranförte Bestemmelser kunne finde Anvendelse i Island. — Det kongl. Danske Cancellie den 27. August 1833[2].

27. August. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Biskopper i Danmark (Sjællands undtagen), ang. **nogle Forandringer i Ministerialbögernes Förelse.** Khavn den 27. August 1833. — Dette Circulaire er sendt til Biskoppen over Island i Gjenpart med næstforegaaende Cancellie-Skrivelse, for at erholde hans Betænkning over dens Anvendelighed for Island, og publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834. Efter indhentet Betænkning ere dens Forskrifter med Modificationer bestemte til at gjelde i Island ved Canc. Skriv. 9. Juni 1835, hvorefter den anden Gang er bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Juli 1836. — Canc. 1.

---

[1]) Canc. Skriv. 9. Juni 1835.

[2]) ved Biskoppens Circulaire 6. Febr. 1834 er det oversendte Cancellie-Circulaire meddeelt Provsterne i Island.

Depart. Brevb. 1833, Nr. 2106. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1833, S. 521—525. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1833, S. 351—353. P. Pètursson, Hist. Eccl. Island. S. 349—350.

1833.
27. August.

Cancelliet har bragt i Erfaring, at, uagtet den ved allerhöieste Reskript 1. Decembr. 1812, angaaende Indretningen af Ministerial-Kirkebögerne, tilsigtede Orden og Fuldstændighed i disse vigtige Bögers Förelse i det Hele heldigen er opnaaet, saa blive dog ikke de forskjellige Schemata, hvoraf disse Böger bestaae, overalt benyttede saaledes, at enhver Oplysning, som af Præsten kunde blive begjært om de paagjældende Individer, altid kan faaes med den Lethed og Hurtighed, som vilde gjöres mulig ved en fuldkommen hensigtsmæssig Benyttelse af hine Schemata. Cancelliet skulde derfor tjenstlig anmode Deres Höiærv. om, behageligen at ville paalægge Sognepræsterne i det Dem anbetroede Stift, ved deres Ministerialbögers Förelse for Fremtiden at iagttage Fölgende:

a) Præsten bör, efter den Oplysning, som han i Overeensstemmelse med Plak. 19. Novbr. 1811 § 6 erholder ved Foreviisning af de udstedte Vaccinations-Attester, strax derom gjöre Antegning i Anmærknings-Rubrikken der, hvor det paagjeldende Individ findes anfört: naar det er födt i Sognet, i Schemaerne over Födte, og i det modsatte Tilfælde paa Tilgangs-Listerne; og hvad de Individer angaaer, som allerede inden deres Ankomst til Sognet ere vaccinerede, bör lignende Antegning gjöres, saa snart han ved den befalede Foreviisning af Skudsmaal eller Skudsmaalsbog derom kommer til Kundskab. Ovenmeldte Antegning bör indeholde, naar og af hvem Vaccinationen er iværksat. — b) For at Præsten med Lethed og Nöiagtighed kan give den i Canc. Circ. af 8. Oktbr. 1796 c foreskrevne Attest om de i et fremmed Lægd afdöde Landmilitair-Reserver, bör det i saa Henseende Fornödne, og in specie den Dödes Födested og Faderens Navn anföres

1833. ved Dödsfaldets Indtegning paa det vedkommende
27. August. Schema, hvor slig Oplysning bliver at anbringe under Rubrum „Stand, Haandtering og Opholdssted". Ligeledes bör Oplysning om andre Afdödes Födesteder og Fædre indföres i fornævnte Rubrik, forsaavidt den uden Vidtlöftighed og Vanskelighed kan faaes. — c) I Schemaerne over Confirmerede bör i Rubrikken: „Confirmandens Alder efter Dag og Datum m. v." tilföies, hvor Confirmanden er födt, naar Confirmationen har funden Sted, og hvis Confirmanden ei havde den lovbestemte Alder, om Dispensation i denne Henseende er given. I Rubrikken: „Dom angaaende Kundskab og Opförsel" bör Anförsel skee, om Dispensation er meddeelt i Henseende til Kundskaber. — d) I Schemaet over Copulerede bör, i Henhold til Bestemmelsen i Forordn. 30. April 1824 § 14, tilföies i Rubrikken: „Anmærkninger", naar Vielsen er forrettet i et andet Sogn, end det Bruden er Medlem af; saa bör det og i bemeldte Rubrik anföres, om foregaaende Lysning har fundet Sted eller ei, og i sidste Fald Hjemmelen herfor. — e) Paa Tilgangslisten bör Aar og Datum, da Tilgangen har funden Sted, anföres i den förste Rubrik, og i Rubrikken: „Hvorfra ankommen" bör tilföies, fra hvem og under hvilken Datum Personen har Skudsmaal, og endelig bör i Rubrikken: „Anmærkninger" anföres, om noget Særligt er at bemærke i Henseende til Skudsmaalets Indhold. — f) Paa Afgangslisten bör Aar og Datum, da Afgangen har funden Sted, anföres paa den förste Rubrik, og i Rubrikken: „Anmærkninger" bör Sognepræsten tilföie sine Bemærkninger om den Afreistes Forhold i Menigheden.

Det fölger iövrigt af sig selv, at Alt hvad der saaledes bliver af Præsten at indföre i det Exemplar af Kirkebogen, som han holder, ogsaa bör gaae over i det andet Exemplar, som vedkommende Kirkebetjent, i Overeensstemmelse med Reskr. 1. Decbr. 1812, har at före under Præstens Opsyn.

Da man desuden har Grund til at formode, at det almindelige Jevnförelses-Schema ikke overalt föres tilbörlig, og Cancelliet maa ansee dette Schema saa meget mere nyttigt, som det vækker Præstens Opmærksomhed paa, om hans Ministerialbog i alle dens Dele er fört med tilbörlig Fuldstændighed og Nöiagtighed, og letter de overordnede Embedsmænd den hermed fornödne Control; saa skulde Collegiet tjenstlig anmode Deres Höiærv. om, behageligen at indskjærpe Sognepræsterne i (N. N.) Stift, at de med pligtskyldig Nöiagtighed före dette Register. Deres Höiærv. vilde derhos behageligen paalægge de vedkommende Provster, at de ved deres Visitatser anvende særdeles Opmærksomhed paa at undersöge, hvorvidt Præsterne efterkomme deres Pligt saavel i sidstnævnte Henseende, som i Henseende til hvad der ellers, deels allerede forhen, deels ifölge denne Cancelliets Skrivelse, paaligger dem ved Förelsen af Kirkernes Ministerialböger, samt i Tilfælde af nogen Forsömmelse erindre Vedkommende derom. Og maa Cancelliet ligeledes anmode Deres Höiærv. om, at ville ved Deres Visitatser have nöie Indseende hermed. — Det kgl. Danske Cancellie den 27. August 1833. 1833. 27. August.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Aldersbevilling for en skolesögende Discipel.** Khavn den 27. August 1833. — Univ. Dir. Brevb. 1833, Nr. 753. 27. August.

I Anledning af det ved Deres Höiærv.* Skrivelse af 5. d. M. indsendte Andrageude, og i Betragtning af de oplyste Omstændigheder, vil Directionen have Disciplen Halmgrim Johnsen (= Hallgrím Jónsson), uagtet han er over den befalede Alder, forundt Adgang til at optages som Discipel i Bessestæd lærde Skole.

Dette, hvorom Lector Johnsen herfra under Dags

1833. Dato er underrettet, meldes tjenstl. Deres Höiærv. til
27. August. behagelig Underretning og til Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 27. August 1833[1].

31. August. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Bygselbreve og Qvitteringsböger for de kongl. Leilændinger.** Khavn den 31. August 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 419.

Ved indsluttet at lade fölge de ved Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 3. April d. A. modtagne tvende Udkast til Bygselbreve, nemlig for de kgl. Leilændinger i Guldbringe og Kjose Sysseler, for samme paa Vestmannöe, og for dito paa det övrige kgl. Gods i Sönder-Amtet, skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde, at fra Kammerets Side vides ikke Noget imod bemeldte Udkast at erindre, og ligeledes haves ikke Noget imod, at Administratorerne forpligtes til at meddele Leilændingerne en Qvitteringsbog i saadan Form og Störrelse, som Hr. Stiftamtm. finder passende, imod derfor af Leilændingen at tilstaaes en Godtgjörelse af 64 Sk. r. S. Da imidlertid, efter de ved ovennævnte Udkast givne Bestemmelser, ikke hvert enkelt Bygselbrev bliver af Hr. Stiftamtm. approberet, maatte det paalægges samtlige Administratorer ved deres aarlige Regnskaber at fremlægge Gjenparter af de i Regnskabsaarets Löb udstedte nye Bygselbreve, og forsaavidt i enkelte Tilfælde enten Nedsættelse i Afgiften eller Forandring i nogen af Bestemmelserne ere nödvendige, maa dette i intet Tilfælde skee uden at Deres Approbation dertil erhverves, og vedkommende Bygselbrev forsynes med Deres Paategning. — I Henseende til Hr. Stiftamtm.' Forslag om, at Schemata til ovennævnte

[1]) s. D. Skrivelse fra Directionen til Lector Theol. Johnsen af samme Indhold. Brevb. sst. Nr. 754.

Bygselbreve maatte blive trykte i det islandske Sprog, og den förste Udgift herved afholdes af Islands Jordebogskasse, da ansee vi det for rigtigst, at det i Henhold til vor Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 14. April f. A. beroer hermed, indtil Sagen angaaende at regulere Forholdet imellem Husbönder og Fæstebönder paa Island endelig er afgjort. — Rentekammeret den 31. August 1833. 1833. 31. August.

Rentekammer - Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Salg af Hvalfanger-Redskaber.** Khavn den 31. August 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 426. 31. August.

Efter at være ved Hr. Amtm.s behagelige Skrivelse af 4. Juni d. A. meddeelt Deres nærmere behagelige Betænkning angaaende det intenderede Hvalfangerie-Anlæg ved Isefjords Dyb, maae vi, i Henhold til vor Skrivelse af 1. Septembr. f. A., tjenstl. melde Dem, at Kammeret tillader, at det hertil anskaffede Inventarium m. m. foranstaltes bortsolgt enten ved Auction eller ogsaa underhaanden, eftersom De maatte finde mest fordeelagtigt. Af det indkomne Belöb kan Agent Svendsen udbetales hvad han behörigen godtgjör at have tilgode. Saasnart Kammeret derefter ved en detailleret Forklaring meddeles Underretning om, hvortil det Hele er udbragt, samt hvad Agent Svendsen deraf har erholdt udbetalt, skal nærmere Bestemmelse for Anvendelsen af det Övrige erholdes. — Rentekammeret den 31. August 1833.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Betalingen for de af Præsterne udgivne Attester.** Khavn den 12. Septbr. 1833. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 2260. Den anföres som publiceret 1834 i Reykjavík, Borgarfjords Syssel 12. Septbr.

1833. og paa Vestmannöerne; ligeledes i Hunavatns, Öefjords og
12. Septbr. Norder-Mula Sysseler. — Colleg. Tid. for 1833, S. 555—557. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1833, S. 384—385. Udtog i Sunnanpóst. 1835, S. 61 Anmærkn.

Kammerraad og Sysselmand Melsted har i et med Amtets Betænkning af 8. Mai sidstl. hertil indkommet Andragende forespurgt, om Præsterne paa Island for de saakaldte „Præsts-Attester" eller „Sakramentis-seðlar", som i den ældre Lovgivning for Island kaldes „Attester", „Skriftesedler" og „Skudsmaal", kunne fordre Betaling, efter Forordn. 21. Decbr. 1831, VI. Afdelings § 2, eller alene efter den paafölgende § 3, — samt om den Betaling, som tilkommer Præsterne for Skudsmaal og Skudsmaals-Paategninger, bör erlægges for hver Person Attesten lyder paa, eller uforandret blive den samme, hvad enten Attesten indbefatter een eller flere Personer.

I denne Anledning skulde man tjenstl. bemærke, at Præsterne paa Island i ethvert Tilfælde, hvori de skulle meddele en Person Vidnesbyrd om dens Forhold i Menigheden, bör, forsaavidt disse ikke efter Bestemmelsen i Forordn. 21. Decbr. 1831, VI. § 1 bör meddeles gratis, lade sig nöie med Betaling efter § 3. — Saavel dette Lovsted som For. 7. Novbr. 1827 § 3 indskrænker sig ikke til det Vidnesbyrd, som Præsten i foranförte Henseende meddeler et Tjenestetyende; men er ogsaa anvendelig hvor ellers en Person, der forlader Sognet eller Pastoratet, behöver Præste-Attest om sit Forhold sammesteds, for Ex. ifölge 2—5—22, 2—11—5, og selve 3—19—8; og kan det ikke komme i Betragtning, at de islandske Ord i Forordningens VI. Afdeling § 3 muligen have en mere indskrænket Betydning, end samme §'s danske Ord, hvilke findes i den originale, af H. Maj. underskrevne Forordning.

Derimod er der næppe nogen Anledning til at nægte Præsten forommeldte Betaling for hver enkelt Person Skudsmaalet, hvis det nogensinde udstedes for

flere Personer, omfatter. Attestationen maa altid, om 1833.
den end bliver eenslydende for dem Alle, dog være 12. Septbr.
bygget paa, hvad der er Præsten bekjendt om hver
især; og desuden viser Lovens 3—19—10, der har
anlediget Bestemmelsen i Forordn. 7. Novembr. 1827
§ 3, som igjen ligger til Grund for For. 21. Decbr. 1831,
VI. § 3, at Betaling skal erlægges for hver Person,
ligesom og Analogien af begges § 2 sidste Membrum
taler imod, at der kun skulde erlægges enkelt Betaling
i foranförte Tilfælde, hvorimod den Moderation, sidstnævnte Lovsted hjemler, allerede paa Grund af den i
§ 3 fastsatte Betalings Ubetydelighed, ikke fandtes passende at udvides til denne §, foruden at det i Almindelighed er nödvendigt, at hver Person har sit særlige
Skudsmaal.

Det bemærkes endnu, at de i Lovstedet omtalte Skudsmaals-Paategninger ikke ere at forstaae om blotte Paategninger angaaende et Skudsmaals Foreviisning, men har Hensyn til de yderligere Paategninger paa et engang erhvervet Skudsmaal, der indeholde fortsatte Vidnesbyrd om Personens Levnet, Altergang o. s. v., og hvilke, skjöndt de have Form af Paategning paa et ældre Skudsmaal, dog i Gjerningen indeholde et nyt og for sig bestaaende Skudsmaal, der forudsætter særlig Undersögelse og medförer særligt Ansvar.

Den af Hr. Amtm. for den modsatte Mening paaberaabte Analogie af Sportel-Reglementet 10. Septbr. 1830 § 59 er derfor her mindre anvendelig end den af den næstforegaaende § 58, som just taler for særskilt Betaling.

Hvilket herved tjenstl. tilmeldes Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Septembr. 1833.

Directionen for Universitetet og de lærde 14. Septbr.
Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Forslag**

1833. 14. Septbr. **om Bessastad Skoles Reform.** Khavn den 14. Septembr. 1833. — Univ. Dir. Brevb. 1833, Nr. 801.

Paa en af Directionen ifölge allerhöieste Befaling nedlagt allerund. Betænkning, i Anledning af et indkommet anonymt Andragende, indeholdende Forslag til forandret Indretning ved Bessestæd lærde Skole i Island, behagede det Hans Majt. Kongen allern. at bemyndige Directionen til, efter at have indhentet Betænkning fra Stiftsövrigheden i Island, angaaende Opförelse af en Bolig for Skolens Oeconomus efter sædvanlig islandsk Bygningsmaade, hvorved en Læsesal kunde vindes for Skolen og en tredie Underviisningsklasse oprettes i samme, samt hvorledes gymnastiske Övelser kunde være at indföre i Skolen, at brevvexle med det kgl. Rentekammer om Udredelsen af de Omkostninger, som derved maatte foranlediges. Dog blev derhos allern. bifaldet, at Directionen maatte höre fornævnte Stiftsövrighed, om der i Skolen kunde forskaffes de mere opvakte Disciple Leilighed til at lære i det mindste Begyndelsesgrundene af det tydske Sprog, og det blev endelig Directionen paalagt, derefter over ovenanförte Gjenstand at nedlægge nærmere allerunderd. Forestilling.

Stiftsövrigheden i Island har, efter forud indhentet Erklæring fra Lector Johnsen, afgivet Betænkning over Sagen og i denne Anledning yttret Fölgende:

Skolen selv behöver Reparation. Spisestuen er nemlig for lille, hvilket kan afhjælpes ved at nedbryde Skillerummet imellem denne Stue og den söndre Hjörnestue. Disciplenes Sovekamre ere for indskrænkede, og det findes fornödent, at hele den söndre Afdeling af Loftet indrettes til een eller to store Sovesale, med et lidet Aflukke til Disciplenes Gjemmekammer. Localet for Bibliotheket, der nu er i Kirketaarnet, er deels for indskrænket, deels saa fugtigt, at alle Böger staae Fare for efterhaanden at bedærves. Det ansees derfor

nödvendigt, at den nordre eller nordvestlige Ende af Loftet indrettes til Bibliothek-Stue. 1833. 14. Septbr.

Da Stiftsövrigheden anseer det for nödvendigt, at der, foruden de nu beskikkede Lærere ved Skolen, endvidere ansættes en ung, ugift Adjunkt, til hvem det daglige Tilsyn med Disciplene kunde overdrages, er det formeent, at for ham kunde indrettes 1 à 2 Værelser i den nordöstlige Ende af Loftet, saaledes, at hans Sovekammer blev det Aflukke, der nu stöder til Disciplenes Sovekammer. — Den Bygning, hvori Adjunkterne Scheving og Egilsen nu boe, er næsten aldeles forfalden og trænger til en Hovedreparation. Halvdelen af denne Bygning, der i sin Tid er flyttet fra Reikevig, staaer endnu ikkun med Spærværket, uden synderlig Tag eller Sidebeklædning.

Stiftsövrigheden har, ligesom Lector Johnsen, andraget, at det vil være nödvendigt, at Oeconomus beholder sine Beboelsesværelser paa Skolen, da der ellers, selv om en ny Adjunkt ansættes, vilde være for lidet Tilsyn med Disciplene, især til at forebygge Ulykke ved uforsigtig Omgang med Ild og Lys.

Det antages endvidere, at Oprettelsen af en tredie Klasse vil være særdeles nyttig, men hertil udfordres et tredie Læseværelse; ogsaa behöves en Sygestue, et Qvistværelse, en Bagerovn, hvilken nu ikke haves paa Bessestæd, samt Proviant- og Folkekammer for Oeconomus, istedetfor de Leiligheder paa Loftet, som han nu dertil benytter, men som efter det Foregaaende skulde anvendes paa anden Maade. — Stiftsövrigheden fraraader, ligesom og Lector Johnsen, at opföre et Huus efter islandsk Bygningsmaade, da et saadant er kun lidet varigt og fordrer idelig Reparation. Det er derimod foreslaaet, at den ældre Skolebygning i det Hele erholder en Hovedreparation, saaledes, at Adjunkternes Locale repareres og udbedres, at den for nærværende Tid ufuldförte Bygning istandsættes, og at deri indrettes en Læsesal, et Spiseværelse og et Gjæsteværelse, hvilke

1833. alle skulde erholde Varme fra en opmuret Skorsteen,
14. Septbr. der anbringes i et Kjökken, hvor der tillige skulde indmures en Bagerovn; at der tillige indrettes et Værelse til Oeconomus' Folk, og at Loftet over den nu ufuldförte Bygning overlades Oeconomus til Proviantkammer, saavel for Skolen som for ham selv.

Da den Tilbygning, som behöves, formenes at burde være af Bindingsværk, er Udgiften anslaaet til i det mindste 4000 Rbd. — En Adjunkts Beskikkelse anseer Stiftsövrigheden især nödvendig, hvis en tredie Klasse oprettes, og hertil vil da behöves en aarlig Gage af 400 Rbd. Sölv. Denne nye Adjunkt har Stiftsövrigheden troet, at Underviisningen i Gymnastik samt i det tydske Sprog kunde overdrages.

Efter saaledes at have fremsat Resultatet af den fra Stiftsövrigheden i Island indhentede Betænkning, udbeder Directionen sig det kongl. Rentekammers behagelige Tanker, hvorvidt de Summer, som deels engang for alle, deels aarlig ville behöves til Iværksættelsen af Stiftsövrighedens foreslaaede Foranstaltninger, maatte kunne afholdes af Bessestæds lærde Skoles i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler.

En Grundtegning af Bessestæd Skolebygning, samt tvende Situationskort over hele Bessestæd, fölger indsluttet, og udbedes med det kgl. Rentekammers Svar tilbagesendt. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 14. Septembr. 1833.

14. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til nogle af de islandske Kjöbmænd, ang. **Spekulanthandlernes Liggetid i Island.** Khavn den 14. Septembr. 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 457.

I Anledning af et Andragende, dateret 28. Januar d. A., fra Dhrr. Knudtzon, Jacobæus og P. J. Petersen, betræffende at en Spekulant, Skipper Landt, förende Galeasen Johanne, skal i forrige Aar have anlöbet

Reikevig to Gange, og begge Gangene tilsammenlagt have drevet sine Forretninger sammesteds i et Tidsrum af 7 Uger, har Kammeret saavel ladet optage Forhör ved Kjöbenhavns Politieret over fornævnte Skipper og det her tilstedeværende Mandskab, som ogsaa indhentet Erklæring fra Stiftamtmand Krieger samt Cancellieraad og Landfoged Ulstrup. Herved er det oplyst, at Skipper Landt rigtignok har lagt ved Reikevig i omtrent 7 Uger, men er tillige af Vedkommende derhos forklaret, at Saadant formentlig ikke er stridende imod Anordningerne, da den til Island overförte Ladning er solgt og afleveret forinden Udlöbet af de lovbestemte 4 Uger, og Skibet ikkuns har opholdt sig ved Reikevig i den övrige Tid for at modtage den for Cargaladningen accorderede Betaling, som bestod i Klipfisk. 1833. 14. Septbr.

Dette skulde vi ikke undlade at melde ovennævnte Herrer til behagelig Underretning, ved derhos at tilföie, at da det Spörgsmaal, hvorvidt der ved denne Fremgangsmaade er begaaet en Overtrædelse af Anordningerne om Spekulanthandelen, maa antages at henhöre til Afgjörelse ved Domstolene, saa maa man have til Dhrr. overladt, om De maatte finde Dem foranledigede til i saa Henseende at instituere Sögsmaal. — Rentekammeret den 14. Septembr. 1833.

Cancellie-Plakat ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Septbr. 1833. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834. I de enkelte Jurisdictioner anföres den som publiceret 1834: i Sönder-Amtet kun i Reykjavík, i Vester-Amtet i Myra,, Snæfellsnes, Bardastrands og Isafjords Syssel, samt i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, med Undtagelse af Norder Syssel. Den herved bestemte Cours skulde iflölge Plak. 11. Mai 1819 være gjeldende i Island for förste Halvaar 1834. — Canc. 2. Dep. Reg. XXXIV, 257 (1833, Nr. 625). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1833, S. 575. Qvart-Forr. for 1833, S. 60—61; Rubr. hos Schou XX, 587. 20. Septbr.

1833.
20. Septbr. **Plakat**, angaaende Qvartals-Coursen for Oktober, November og December Maaneder 1833.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committée er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Oktbr., Novbr. og Decbr. Maaneder d. A. skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbdlr. Sölv, saa at 1 Rbdlr. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. Det kongelige Danske Cancellie den 20. Septembr. 1833.

21. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Tilladelse for en Haandværker at nedsætte sig i en Kjöbstad i Island uden Svendepröve.** Khavn den 21. Septbr. 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 478.

Thorlakur Gunnlaugsson af Öefjords Kjöbstad har i et med forhenværende Amtmand Johnssons Betænkning af 15. f. M. ledsaget Andragende anholdt om, at der tillades ham at nedsætte sig i bemeldte Kjöbstad og der udöve Muurprofessionen, uagtet han ikke har underkastet sig den for Danmark anordnede Svendepröve i bemeldte Profession.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at der fra Kammerets Side Intet imod det Ansögte haves at erindre, under Forudsætning, at det for vedkommende Övrighed godtgjöres, at han har den Duelighed i Faget, som der paa Stedet ansees nödvendig. — Rentekammeret den 21. Septembr. 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Reykjavik Domkirkes Ornamenter, samt Anlæggelse af Kirkegaard og Lighuus i Reykjavik.** Khavn den 21. Septbr. 1833[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 467. 1833. 21. Septbr.

Hr. Stiftamtmanden har i behagelig Skrivelse af 26. Januar f. A. blandt Andet andraget paa, at der maatte anlægges en Kirkegaard for Reikevig Kjöbstad udenfor Byen, og at saavel de med Indhegningen som med Indretningen af et lidet Lighuus forbundne Omkostninger maatte udredes af Kirkens Beholdning, forsaavidt den kunde tilstrække, og Resten af Jordebogskassen i Island.

Efter at have desangaaende correspondéret med det danske Cancellie, skulde vi, forinden videre i Anledning heraf foretages, tjenstligst anmode Dem om at meddele os Underretning om, hvad Bekostning Udförelsen af dette Foretagende i det Hele vil medföre, samt hvormeget der heraf vil kunne afholdes af Kirkens Beholdning, ligesom og önskes et Kort over den udsete Pladses Beliggenhed og en Tegning til Lighuset. Forsaavidt Hr. Stiftamtm. tillige i fornævnte Deres Skrivelse har andraget paa, at Domkirken maatte forsynes med nye fuldstændige Alterklæder, da maae vi, inden samme anskaffes, udbede os opgivet det Maal, samme skulle forfærdiges efter, samt hvorledes disse efter Kirkens övrige Indretning mest passende kunde være. I Henseende til de endvidere for Kirken begjærte 4 Messehageler og 7 Messeskjorter, samt en Kalk eller Diskdug og en Sölv Oblatdaase, da kan nærmere Bestemmelse desangaaende herfra forventes. — Rentekammeret den 21. Septembr. 1833.

---

[1]) Kgl. Resol. 29. Januar 1834 (Rentek. Skriv. 12. April 1834).

1833.
26. Septbr.

Kongelig Resolution ang. **Dimittenders Bidrag til Skolens Bibliothek.** Khavn den 26. Septbr. 1833. — I Universitets-Directionens Forestilling 26. Septbr. bemærkes, at ifölge Anordn. 3. Mai 1743 § 68 Nr. 1 skulde Enhver, som i Skolen havde erlagt fuld eller halv Betaling for sin Underviisning, Kost og Pleie, ved sin Dimission udrede 1 Krondaler til Anvendelse for Skolens Bibliothek. Et lige Bidrag dertil kunde efter samme Lovbestemmelse forlanges af Enhver, som havde haft Privat-Underviisning, naar han meldte sig hos Rector, for af ham at overhöres. Da Værdien af en Krondaler ved Forordn. 20. April 1778 bestemtes til 68 Sk., er bemeldte Bidrag ifölge Forordn. 20. Marts 1815 nu betalt med 68 Sk. Sölv.

Nu havde Skolens förste Lærer, Lector Johnsen, andraget paa, at dette Contingent maatte blive forhöiet til 1 Rbd. r. S., og at det maatte blive fordret af alle Dimissi uden Undtagelse, hvilket ikke mentes at kunne blive besværligt for nogen Dimittend, alene med Undtagelse af nogle Faae af de allerfattigste, hvilke Stiftsövrigheden over Island kunde bemyndiges til at fritage. Dette Forslag havde Stiftsövrigheden i det Hele bifaldet og understöttet. — Univ. Direct. Forestill. og Resol. Protok. 1833, Nr. 1482. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1833, S. 396—397.

Vi ville allern. have fastsat, at det Bidrag til Bessestæd lærde Skoles Bibliothek, som ifölge Anordningen af 3. Mai 1743 § 68 Nr. 1 skal erlægges af visse Dimittender, herefter skal udredes med 1 Rbd. r. S. af enhver fra Island dimitteret Studerende, hvad enten Dimissionen skeer privat eller fra Bessestæd lærde Skole, og uden Hensyn til om den Dimitterede har nydt Stipendium i Skolen eller ikke, dog saaledes, at Stiftsövrigheden i Island skal være bemyndiget til at fritage dem, der formedelst yderlig Fattigdom ikke formaae at udrede Bidraget. — Kjöbenhavn den 26. Septembr. 1833[1].

[1]) communiceret Stiftsövrigheden i Island ved Univ. Direct. Skrivelse 19. Oktobr. 1833: Original i Bispe-Archivet i

Anordning ang. Forbrydelser mod Andres Legeme og Frihed. Khavn den 4. Oktbr. 1833. — 1833. 4. Oktbr.

Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834, og anden Gang 1839. Hvad angaaer de særskilte Jurisdictioner, da findes den publiceret i hele Sönder-Amtet 1839; i Isafjords Syssel 1834 og de övrige Vesteramts Sysseler 1839, med Undtagelse af Stranda Syssel, hvor den ikke findes publiceret. I Nord- og Öster-Amtet anföres den som publiceret 1835 i Norder-Mula Syssel, og 1839 paa Islandsk i alle Sysseler i dette Amt. — Dansk: Canc. 2. Dep. Reg. XXXIV, 269 (1833, Nr. 652), ligeledes 3. Dep. Registr. 1831—1833, 621ᵇ (1833, Nr. 1934ᵇ). Original-Aftryk paa Dansk alene, hos Schultz, 16 Sider, 4to. Ligeledes paa Dansk og Islandsk, trykt hos Schultz 1838, 38 Sider i 4to. Förste Side: Titelblad, den danske Titel överst, samt Anmærkning paa Dansk om Anordningens Gyldighed paa Island; der nedenfor den islandske Titel med samme Anmærkning paa Islandsk; det Övrige paa Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider (2—36) den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider (3—37) den islandske Text uden Underskrifter. Coll. Tid. for 1833, S. 617—648; 649—676 (med Motiver); Qvart-Forr. for 1833, S. 70—83; Schou XX, 590—606. — Islåndsk: Original-Aftryk hos Schultz 1838 med den danske Text (see ovenfor); jevnf. Sunnanpóst. 1838, S. 85—86 Anmærkn.

Anordning om de Forbrydelser, hvorved Andre angribes paa Legeme og Frihed.

Ifölge Forordn. af 24. Januar 1838 §§ 1 og 2 gjeldende for Island, med den Forandring i nogle af de der bestemte Straffe, som bemeldte Forordnings §§ 3 og 4 foreskrive.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi have henvendt Vor Opmærksomhed paa de Straffebestemmelser, som Rigets Lovbogs 6. Bogs 7. og 9. Capitler, tilligemed andre Lovsteder og Anordninger, indeholde for de Forbrydelser, hvorved Nogen angriber en Medborger

---

Island; Univers. Direct. Brevbog 1833, Nr. 979; trykt i P. Pèturss. Hist. Eccl. Island. S. 269 under Datum 15. Oktbr. 1833.

1833. paa Legeme og Frihed, og da Vi have fundet, at de
4. Oktbr. ikke overalt staae i rigtigt Forhold til Handlingernes forskjellige Strafværdighed, saa have Vi besluttet ved en ny Anordning at see et saadant rigtigere Forhold tilveiebragt. Da derhos nogle af de Tilfælde, som, efter Lovbogens 6. Bogs 6. Cap. Art. 1, sammenholdt med samme Bogs 11. Cap. 1. Art., straffes som forsætligt Manddrab, ikke egentlig have denne Forbrydelses Natur eller egne sig til den derfor satte Straf, saa have Vi fundet for godt deri at gjöre en passende Indskrænkning, og i Forbindelse dermed tillige at formilde de om Mord handlende Lovsteder og Anordninger, forsaavidt de taale Formildelse. Endvidere have Vi besluttet, at lade mere forholdsmæssige Straffebestemmelser for de uagtsomme Handlinger, hvorved Nogen enten skilles ved Livet eller skades paa Legeme eller Sundhed, træde i Stedet for dem, der indeholdes i bemeldte Lovbog, og navnligen sammes 6. Bogs 11. Capitel. — Vi byde og befale derfor, som fölger:

1) Naar Nogen uberettiget tilföier en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, uden at nogen saadan Omstændighed dermed er forbunden, at större Straf, i Overeensstemmelse med denne Vor Anordnings övrige Bestemmelser, derfor bör finde Sted, bör den Skyldige ansees med Böder til vedkommende Fattigkasse fra 5 til 100 Rbd. Sölv. Ved Bestemmelsen af Mulktens Störrelse bliver, foruden Graden af den udövede Vold, Gjerningens Anledning og det mere eller mindre Krænkende, slig Adfærd, efter de personlige Forhold, medförer for den Fornærmede, at tage i vedbörlig Betragtning, ligesom der og bliver at tage Hensyn til den Skyldiges Vilkaar. Hvor det, paa Grund af den med slig Behandling forbundne særdeles Forhaanelse, efter Forhold og Omstændigheder, findes passende, kan Dommeren, til den Forurettedes yderligere Fyldestgjörelse og efter dennes Paastand, paalægge den Skyldige at gjöre Afbigt; hvilket og, under lige Betin-

gelser, skal gjelde i de Tilfælde, som omhandles i de 1833.
fölgende Paragrapher af denne Anordning, forsaavidt 4. Oktbr.
Straffen efter samme bliver ringere end Arbeide i Forbedringshuset. — 2) Dersom slig voldelig Behandling har til Fölge, at Nogen mister Haand, Fod, Öie eller andet Lem af lige Vigtighed, eller et saadant Lem bliver ubrugbart, eller der paaföres ham en Skade, hvorved hans Sjæls- og Legemskræfter i den Grad svækkes, at han bliver uskikket til at udföre sine Kaldspligter eller det daglige Livs Sysler, enten for bestandig eller dog for en ubestemt Tid, saaledes at der ingen rimelig Udsigt er til at han igjen kan hjælpes, saa vil Gjerningsmanden være at straffe med Fæstnings- eller Forbedringshus-Arbeide fra 8 Maaneder til 4 Aar, efter Skadens Beskaffenhed og Sagens övrige Omstændigheder. Sætter Nogen derved Livet til, bliver samme Straf at idömme den Skyldige fra 3 til 6 Aar efter Omstændighederne. — 3) Men foraarsages der Skade af mindre Betydenhed, end den i § 2 omhandlede, saa bliver Straffen at bestemme i et passende Forhold til de Straffe, som ere anordnede i §§ 1 og 2. For ubetydelige Saar bliver saaledes Straffen, efter Omstændighederne, enten en höiere Grad af Mulkt, efter § 1, end den, som ellers, efter samme §, vilde finde Sted, eller og nogen Tids Fængsel paa Vand og Bröd. Men er der paafört den Beskadigede betydelige Saar, en langvarig eller farlig Sygdom, der dog ei efterlader sig en saadan Svækkelse, som § 2 forudsætter, eller en vedvarende mærkelig Lyde eller andet saadant Onde, vil Straffen være Forbedringshus-Arbeide indtil 2 Aar, eller, efter Gjerningens Beskaffenhed, Fængsel paa Vand og Bröd, dog i det mindste i 4 Gange 5 Dage. — 4) Hvis det af det brugte Redskabs Beskaffenhed eller paa anden Maade indlyser, at den Angrebnes Liv eller Sundhed har været udsat for öiensynlig Fare, bör, om end denne ved et lykkeligt Tilfælde afvendes, Forbedringshusstraf indtil 2 Aar eller, efter Omstændighederne, Fængsel paa Vand og

1833. 4. Oktbr. Bröd, i det mindste i 4 Gange 5 Dage, finde Sted. Men forsaavidt der frembringes et saadant Onde, at der med Hensyn dertil efter Bestemmelserne i § 2, cfr. § 3, bliver Anledning til at anvende en större Straf, bliver hiin Angrebets Beskaffenhed at henregne til de Omstændigheder, der tages i Betragtning ved Straffegradens Udmaaling. — 5) I Slagsmaals-Tilfælde bliver Straffen for enhver Deeltagende, forsaavidt Paatale finder Sted, at nedsætte i Forhold til den Skyld, som den, der derunder har taget Skade eller er bleven udsat for Fare, selv maatte have deri. Naar Straffen ellers vilde været Fængsel paa Vand og Bröd, kan den, efter Omstændighederne, nedsættes til en saadan Mulkt, som § 1 bestemmer. Dersom Handlingen, efter sine övrige Egenskaber, egnede sig til Fæstnings- eller Forbedringshus-Arbeide, bliver Straffetiden at nedsætte, dog ei dybere end til det Halve af den sædvanlige, hvorhos Fængsel paa Vand og Bröd, i Overeensstemmelse med Reglen i Forordn. af 12. Junii 1816 § 5, træder i Stedet for de kortvarige Arbeids-Straffe. Saafremt Handlingen efter sin egen Beskaffenhed kunde afsones med Böder, kunne disse ikke blot nedsættes under den i § 1 bestemte Grændse, men endog, efter Sagens Omstændigheder, aldeles bortfalde. Det fölger iövrigt af sig selv, at hvor den Paagjeldendes Forhold har Hjemmel i Lovens Forskrifter og Grundsætninger om Nödværge, vil aldeles ingen Straf være anvendelig. — 6) Naar Voldsgjerninger ere udövede efter foregaaende Overlæg, bliver altid den sædvanlige Straf at skjærpe. Til overlagt Vold bliver det at henregne, naar Nogen, der söger en Strid med en Anden, er forberedet paa at udöve personlig Vold, hvis denne ikke giver efter, uden at det herved kan komme ham tilgode, at han ikke ubetinget havde foresat sig at bruge slig Vold. Saa bör og den for overlagt Voldsgjerning fastsatte Straf stedse finde Anvendelse, naar Nogen angriber en fuld-

kommen sageslös Mand, det er en saadan, der ikke har foretaget Noget, som kunde give rimelig Anledning til saadan Vold. - Tidligere foregaaet Uenighed eller Fornærmelse kan ikke i denne Henseende komme i Betragtning; men kun hvad der er gaaet umiddelbart foran den udövede Voldsgjerning kan paaberaabes til at fritage Gjerningsmanden for Straf i Overeensstemmelse med nærværende §. — 7) Naar Overlæg saaledes har fundet Sted, bliver Straffen, hvis den ellers kun vilde været Böder efter denne Forordnings § 1, Fængsel paa Vand og Bröd, i det mindste i 3 Gange 5 Dage. Kun da kan den Skyldige afsone sin Bröde med Penge-Mulkt, naar det er aabenbart, at aldeles ingen farlig Hensigt har været forenet med Angrebet, og ellers Gjerningens Anledning og de personlige Forhold tale for slig Strafs Anvendelse. Men i saa Fald bliver altid en höiere Mulkt at fastsætte, end den, der efter § 1 vilde fundet Sted, hvis Gjerningen var övet uden foregaaende Overlæg; og den kan da, efter Sagens Beskaffenhed, stige indtil 200 Rbd. Sölv. — 8) Dersom ved sligt overlagt Angreb Nogen lemlæstes, eller der ellers paaföres ham en Skade, der har saadanne Fölger for hans Sjæls- og Legems-Tilstand, som omtales i § 2 förste Membrum, saa bliver Gjerningsmanden at straffe med Fæstnings- eller Forbedringshus-Arbeide fra 2 til 6 Aar, forudsat at det, efter Omstændighederne, maa antages, at hans Hensigt dog ikke bestemt er gaaet ud paa et saa stort Onde. Under den modsatte Forudsætning bliver Fæstnings-Arbeide paa 8 eller flere Aar, eller efter Omstændighederne paa Livstid, at anvende. — 9) I Forhold til de i § 8 fastsatte Straffe bliver den Skyldige at ansee, naar anden Skade er skeet (efr. § 3), hvorved den der gjorte Forskjel efter den Skyldiges Hensigt, saaledes som den af Gjerningens Beskaffenhed og Sagens övrige Omstændigheder kan sluttes, bliver at iagttage. — 10) Naar Nogen ved en overlagt Volds-

1833. 4. Oktbr.

1833. gjerning bliver Aarsag til en Andens Död, skal Lovens
4. Oktbr. 6. Bogs 6. Cap. 1. Art. være at anvende, saafremt det ved Handlingen foraarsagede Drab ei kan tilskrives en særdeles, Gjerningsmanden ubekjendt Omstændighed, eller en usandsynlig og uforudseelig tilstödende Begivenhed, men stod i en saadan naturlig Forbindelse med de den Dræbte tilföiede Mishandlinger, at Gjerningsmanden maatte forudsee samme, som en Fölge, hans Mishandlinger letteligen kunde före med sig. Dersom derimod den Mishandledes Död kan tilskrives en tilfældig Omstændighed, og altsaa ikke stod i en saadan umiddelbar Forbindelse med Mishandlingen, at den maatte kunne forudsees, som en rimelig Fölge af samme, bliver den Skyldige at straffe saaledes, som i den sidste Deel af § 8 er bestemt. Men har der med den overlagt beskadigende Handling beviisligen været forbundet bestemt Hensigt at skille den Anden ved Livet, bliver Gjerningsmanden at straffe efter Lovens 6. Bogs 9. Cap. 1. Art. eller, hvis de i samme Capitels 12. Art. eller i anden Lovbestemmelse om visse særegne Arter af Mord foreskrevne Betingelser ere tilstede, da efter samme. Dog skulle de Anordninger, som for visse grove Mord have fastsat piinlige Dödsstraffe, være ophævede, saa at ingen större Straf derfor bliver at anvende, end den i 6. Bogs 9. Cap. 12. Art. bestemte; ligesom og den Straf, der i Forordn. af 18. Decembr. 1767 fastsættes for Mord, som Nogen begaaer for at underkastes Livsstraf, formildes derhen, at saavel Brændemærke, som den i Forordningens § 2 befalede aarlige Gjentagelse af Kagstrygningen bortfalder, hvilket ligeledes skal gjelde om den Bestemmelse, der indeholdes i samme Forordnings § 4. Iövrigt bliver ved Anvendelsen af foranförte Lovsteder Vor Forordning af 24. Septembr. 1824 at iagttage. — 11) Naar Nogen dræber en Anden under et legemligt Angreb, som ikke har været forbundet med beviisligt Overlæg, men dog et bestemt Forsæt til at skille denne ved Livet under

Gjerningen har fundet Sted, bliver Lovens 6. Bogs 6. Cap. 1. Art., sammenholdt med Vor Forordning af 24. Septbr. 1824, at anvende. Dersom under et saadant Angreb Nogen med bestemt Forsæt tilföier en Anden Skade, vil samme Straf finde Sted, som denne Anordnings §§ 8 og 9 fastsætte for den, der udöver saadan Beskadigelse under en overlagt Voldsgjerning, men uden bestemt Forsæt til at tilföie en Skade af den Beskaffenhed. — 12) For en overlagt Voldsgjerning, der formedelst de Redskaber, hvorved samme er udfört, eller andre Omstændigheder, har været forenet med Fare for den Angrebnes Liv og Helbred, bliver den Skyldige, om end ingen betydelig Skade er skeet eller bestemt tilsigtet, at straffe med Forbedringshus- eller Fæstnings-Arbeide fra 2 til 4 Aar. Er Gjerningen udfört ved Hjælp af Kaarde, Dolk eller andet Vaaben, der er skjult i en Stok eller paa anden Maade, saaledes at det ei har Udseende af Vaaben, bliver dette at tage i Betragtning ved Bestemmelsen af Straffegraden, som da, efter Omstændighederne, kan forhöies indtil 6 Aar. — 13) Naar overlagt Vold udöves af Flere i Forening, blive, hvis ellers Straf af Fængsel paa Vand og Bröd efter § 7 vilde været anvendelig, de Paagjeldende at ansee med Forbedringshus-Arbeide indtil 1 Aar; og hvis Gjerningen, efter sine övrige Egenskaber, vilde have medfört Strafarbeide paa nogen Tid, bliver denne, med Hensyn til hiin skjærpende Omstændighed, at forlænge efter Sagens Beskaffenhed indtil det Dobbelte. Men dersom Omstændighederne ere af den Beskaffenhed, at Gjerningen efter § 7 kunde været afsonet med Böder, bliver Fængsel paa Vand og Bröd at anvende. — 14) Naar ved et legemligt Angreb et större Onde har været tilsigtet, end det, der er blevet fuldfört, bliver den Straf, som efter Gjerningens övrige Beskaffenhed er anvendelig paa den Skyldige, at skjærpe med Hensyn til det tilsigtede större Onde, dog saaledes, at den bliver ringere, end om dette var fuldfört. Har han haft den

1833. 4. Oktbr.

1833. overlagte Hensigt at ombringe den Anden, bliver han,
4. Oktbr. i Overeensstemmelse med Lovens 6. Bogs 6. Capitels 22. Art., at straffe paa Livet. Hvis Nogen, uden beviisligt foregaaende Overlæg, iværksætter Handlinger, som sigte til at ombringe en Anden, men disse Handlinger, formedelst Omstændigheder, der ere uafhængige af Gjerningsmandens Villie, ikke faae den tilsigtede Virkning, vil Fæstnings- eller Forbedringshus - Arbeide fra 4 til 8 Aar være at anvende. — 15) Naar den Paagjeldende forhen er straffet for Voldsgjerninger, bliver dette i alle Tilfælde, hvor Straffegradens nærmere Bestemmelse efter denne Vor Anordning er overladt til Domstolenes Skjön, at tage i Betragtning til Straffens Forhöielse; og dersom han, ved grov eller oftere gjentagen Bröde, har lagt et særdeles voldsomt Sindelag for Dagen, kunne Domstolene, naar Sagens övrige Omstændigheder fordre det, endog gaae udenfor den höieste Grad af den Straf, nærværende Anordning har fastsat for den Gjerning, hvorfor han nu skal straffes, ved et Tillæg dertil, som dog ei maa overstige den halve Deel af hiin Straf. — 16) Dersom Nogen, der enten ifölge et ham af Os betroet Embede eller efter et ham af Övrigheden overdraget Kald har at udföre en offentlig Forretning, angribes med Vold under Udförelsen af denne sin Forretning eller i Anledning af samme, bliver den Skyldige, hvis Handlingen ellers vilde hört under denne Vor Anordnings § 1, at ansee med Forbedringshus-Arbeide indtil 2 Aar, hvilken Straf dog under særdeles formildende Omstændigheder kan nedsættes til Fængsel paa Vand og Bröd, i det mindste i 2 Gange 5 Dage. — 17) Men dersom Angrebet er skeet med Overlæg, eller morderiske Redskaber ere brugte, eller en legemlig Beskadigelse er tilföiet Embedsmanden eller den, som udförte det offentlige Ærinde, bliver 8 Maaneders til 4 Aars Strafarbeide at anvende, og dertil at föie den Straf, som den Skyldige, i Medhold af de ovenanförte Bestemmelser, vilde have paadraget sig,

om Gjerningen var övet imod en Anden, forsaavidt denne Straf ligeledes maatte bestaae i Strafarbeide. — 18) Men er det en Dommer eller en Övrighedsperson eller en Præst, som er overfaldet under Udövelsen af sine lovlige Forretninger, saa bliver Straffen i det Tilfælde, som i § 16 omhandles, 2 til 6 Aars Strafarbeide; og forsaavidt Forbrydelsen ellers maatte være at indbefatte under § 17, bliver lige Straf i 4 til 8 Aar at anvende i Forbindelse med den Tillægs-Straf, som maatte hjemles ved den sidste Deel af Paragraphen. Skulde Overfaldet være udövet paa en Præst i Kirken eller paa Kirkegaarden, eller paa en Dommer, imedens denne paa det ordinaire Thingsted beklæder sit Dommer-Sæde, bliver stedse den höieste Grad at anvende af den Straf, som de ovenanförte Bestemmelser hjemle for Overfaldet efter dets Beskaffenhed. — 19) Naar en Voldsgjerning udöves paa de i Lovens 6. Bogs 9. Cap. 16 Art. nævnte Steder eller paa noget andet Sted, der staaer under særdeles offentlig Varetægt, bliver, hvor ellers denne Anordnings § 1 vilde have fundet Anvendelse, den Skyldige at ansee efter § 7; og hvor denne §, efter Gjerningens övrige Beskaffenhed, vilde været at anvende, straffes den Skyldige efter Omstændighederne med Fængsel paa Vand og Bröd, ikke under 4 Gange 5 Dage, eller med Forbedringshus-Arbeide indtil 1 Aar. Hvis Gjerningen, udövet udenfor slige Steder, vilde været at straffe efter nogen af de övrige Paragrapher, bliver Stedet, hvor den er forövet, at tage i Betragtning til Straffens Forhöielse indenfor de sammesteds bestemte Grændser. — 20) Overfald paa fremmede Gesandter og de til selve Gesandtskabet hörende Personer straffes paa samme Maade, som i § 18 er bestemt; hvorimod andre Voldsgjerninger, hvorved deslige Personer kunne ansees fornærmede, straffes efter de i § 19 fastsatte Forhold. — 21) Da § 19 ogsaa er anvendelig, naar Voldsgjerninger foretages paa det Slot, hvor Vi have Bopæl, saa ville Lovens 6. Bogs

1833. 4. Oktbr.

1833. 7. Cap. 11., 12. og 16. Art. ei længere blive at anvende.
4. Oktbr. Dog vil en yderligere Skjærpelse af den sædvanlige Straf finde Sted, hvis Nogen skulde understaae sig at udöve nogen Voldsgjerning i Kongens Paasyn. Imidlertid ophæves den i Lovens 6. Bogs 7. Capitels 17. Art. for slig Adfærd foreskrevne Livsstraf; men dersom et saadant Tilfælde skulde indtræffe, bliver det at ansee i Analogie med de Love, der bestemme Straffen for Tilsidesættelse af den Regentens Person skyldige Ærbödighed, saafremt ikke Handlingen skulde være forbunden med saadanne særdeles Omstændigheder, der krævede höiere Straf. — 22) Den Livsstraf, Lovens 6. Bogs 5. Cap. 3. Art. foreskriver for Vold mod Forældre, bliver at indskrænke til de Tilfælde, hvori denne Vor Anordning, efter Gjerningens egen Beskaffenhed, fastsætter Strafarbeide for Livstid. Naar Börn udöve imod nogen af deres Forældre saadan Adfærd, at den almindelige Straf vilde være Böder eller Fængsel paa Vand og Bröd, blive de at ansee med Forbedringshus-Arbeide indtil 4 Aar; men begaaes imod dem nogen Forbrydelse, hvorfor denne Vor Anordning fastsætter större Straf, bliver denne at forene med den ovennævnte Forbedringshusstraf, der dog i saa Fald naturligviis forvandles til den Frihedsstraf, som med Hensyn til Forbrydelsen i det Hele vil finde Sted. Som Fölge af foranförte Forandring i Lovens 6. Bogs 5. Cap. 3. Art., bliver og den foregaaende 2. Art. saaledes formildet, at Straffen for det der ombandlede Forhold bliver enten Fængsel paa Vand og Bröd i det mindste 4 Gange 5 Dage eller Forbedringshus-Arbeide indtil 3 Aar. Iövrigt bör det Barn, der er fundet skyldigt i nogen af de ovennævnte Fornærmelser imod Een af sine Forældre, have forbrudt sin Arveret efter Begge, men den Skyldiges Börn træde i dens Sted; dog staaer det til Forældrene, eller Een af disse for sit Vedkommende, ved en bestemt og beviislig Villies-Erklæring, at gjengive den Paagjeldende sin forbrudte Arv. — 23) Betræffende

Voldsgjerninger, som ellers Nogen maatte udöve imod 1833.
Personer, hvilke han skylder en særdeles Ærbödighed 4. Oktbr.
eller kjærlig Omhu, vil det forblive ved de nærværende Loves Forskrifter og Grundsætninger. Dog bliver der altid ved Straffens Bestemmelse tillige at tage Hensyn til denne Vor Anordning, saaledes at, hvor Straffens Beskaffenhed tillader det, en höiere Straffegrad stedse anvendes, end den, der vilde finde Sted for lige Gjerning udövet imod en Fremmed. — 24) Dersom Nogen voldelig binder eller indspærrer en Medborger, uden at Saadant har været forbundet med nogen anden retstridig Hensigt, bliver dette at straffe med Fængsel paa Vand og Bröd i det mindste paa 3 Gange 5 Dage, eller, efter Omstændighederne, med Forbedringshus-Arbeide indtil 1 Aar. Men skulde det Tilfælde indtræffe, at Nogen voldelig blev bortfört til fremmede Lande, eller ved Indspærring paa et afsondret Sted for lang Tid sat ud af Stand til at bruge sin personlige Frihed, eller bragt under uberettigede Personers Magt og Myndighed, saa bliver höiere Straf at anvende i Lighed med den Straf, som denne Vor Anordning har sat for de overlagte Beskadigelser, hvormed den saaledes udövede Friheds-Berövelse, efter sin Beskaffenhed, nærmest kan sættes ved Siden, og hvorved naturligviis ogsaa de Mishandlinger, som ellers dermed maatte forbindes, bör komme i tilhörlig Betragtning. — 25) Den, som under selve Udförelsen af nogen af de i nærværende Anordning omhandlede Forbrydelser, er Gjerningsmanden deri behjælpelig, bliver at straffe, ligesom om han selv med egen Haand havde udövet slig Gjerning. Dog bliver det herved at iagttage, at, hvor den Ulykke, som virkeligen er skeet, efter de oplyste Omstændigheder, maa antages at være udenfor hans Villie, kan det saaledes bevirkede större Onde ei tilregnes ham til videre Straf, end efter §§ 2 eller 3, og efter Omstændighederne kunne endog de der fastsatte Straffe nedsættes paa samme Maade, som i § 5

1833. er bestemt. — 26) Dette Samme gjelder og i Eet
4. Oktbr. og Alt med Hensyn til den, som ved Löfter, Trudsler eller andre Forestillinger, har forledet Nogen til en Forbrydelse af foranförte Slags. — 27) Hvad den angaaer, som paa en mindre virksom Maade gjör sig medskyldig i saadan Bröde, f. Ex. ved at give Anviisninger eller Opmuntringer til et allerede fattet Forsæts Udförelse, eller ved dertil at forsyne Gjerningsmanden med Redskaber, vil der ligeledes blive at iagttage, hvad der er fastsat i den sidste Deel af § 25. Men Straffen bliver desuden i alle Tilfælde mildere, end om han personligen havde udövet den Gjerning, hvortil han har bidraget. Hvor nemlig, under denne sidste Forudsætning, Livsstraf vilde have fundet Sted, vil han blive at ansee med Fæstningsarbeide fra 6 til 10 Aar, eller, under særdeles skjærpende Omstændigheder, paa Livstid; hvor han, som Hovedmand, vilde være at straffe med Fæstningsarbeide paa Livstid, træder lige Straf fra 5 til 8 Aar i Stedet; og, hvor Böder eller tidbestemt Frihedstab finder Sted, vil kun den halve, eller, efter Omstændighederne, tre Fjerdedele af den Straf blive at anvende, som vilde blevet ham tilkjendt, saafremt han, under lige Omstændigheder, personlig havde udfört Forbrydelsen. — 28) For Legemsbeskadigelser, som Nogen af Mangel paa tilbörlig Agtsomhed, uden alt Hensyn til at skade, tilföier en Anden, skal i Almindelighed ingen Straf anvendes; men den Skyldige haver blot i dette, som i alle ellers i denne Anordning ommeldte, Tilfælde at erstatte de Udgifter, som den Beskadigedes Helbredelse medförer, samt det Næringstab, der bliver en Fölge af Beskadigelsen; hvorhos den Skadelidende, dersom han selv er uden Bröde, kan fordre en billig, efter Omstændighederne og Begges Stilling og Kaar lempet Godtgjörelse for de Lidelser, som ere ham paaförte, og den Lyde eller Vanziir, der maatte flyde af den ham tilföiede Skade. — 29) Imidlertid bliver den, som, endog ved en ringere

Uagtsomhed, maatte blive Aarsag til en Andens Död, derfor at ansee, enten med Böder fra 20 til 100 Rbd. Sölv til vedkommende Fattigkasse, eller med Fængsel indtil 6 Uger. Men, dersom de farlige Fölger, som Handlingen kunde medföre, laae saa nær for Öinene, at Gjerningsmanden maatte være opmærksom paa dens Farlighed, og han altsaa, ved ikke desto mindre fremfusende at foretage samme, har viist en særdeles Ligegyldighed for Andres Liv, Sundhed og Velbefindende, saa bliver, hvad enten saadan grov Skjödeslösbed har foraarsaget Nogens Död, eller og en saadan Beskadigelse, som denne Vor Anordnings § 2 omhandler, höiere Straf at anvende, der, efter Sagens Beskaffenhed og især naar den fremfusende Handlemaade var af den Natur, at Fleres Liv og Sundhed derved var udsat for öiensynlig Fare, kan stige indtil 2 Aars Arbeide i Forbedringshuset. Hvis den Handling, hvorved Nogen, imod sin Villie, har skadet en Anden, i og for sig strider imod et særdeles Lovbud eller imod de Gjerningsmanden, efter hans Stilling, paaliggende særdeles Pligter, vil den Straf, han for denne Pligtforsömmelse i og for sig har forskyldt, blive at tage i Betragtning ved Straffens Bestemmelse efter de ovenstaaende Forskrifter. Men skulde förstmeldte Straf være större end den sidstnævnte, bliver den at anvende, men derved tillige at tage Hensyn til den gjorte Skade. — 30) I de Tilfælde, som omhandles i §§ 1 og 7, finder ingen offentlig Paatale Sted, men Sagen overlades ganske til den Forurettedes Forfölgning og Afgjörelse i Overeensstemmelse med de gjeldende Love og i Særdeleshed Forordningen af 20. Oktobr. 1819. Dersom den begaaede Gjerning indbefattes under Bestemmelserne i §§ 3, 4 eller 9, vil det være at bestemme ved Amtmandens og i Kjöbenhavn Vor Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Resolution, om Sagen skal forfölges af det Offentlige eller ikke; hvilket Förste kun bör finde Sted, hvis den almindelige Sikkerhed kunde lide ved at Bröden ei be-

1833. 4. Oktbr.

1833. hörigen blev revset, hvorimod der ellers bör gives
4. Oktbr. Parterne Leilighed til ved mindelig Afgjörelse at udsone sig med hinanden. Iövrigt er det en Selvfölge, at de Sager, der, paa Grund af deres Beskaffenhed, ere efter Lovgivningen qvalificerede til at behandles som Politiesager, ogsaa for Fremtiden, uanseet den nysanförte Bestemmelse, ville blive at behandle paa samme Maade, og vil det i de Tilfælde af foranförte Slags, der blive at behandle ved Politieretten, fremdeles som hidtil i Kjöbenhavn være Politiedirecteuren, som det tilkommer at afgjöre, om mindelig Forening kan finde Sted eller ikke. De foranförte Regler blive iövrigt, hvad de i §§ 25—27 omhandlede Personer angaaer, at bedömme med Hensyn til den Grad af Forbrydelse, hvori de have taget Deel. Hvad de i § 29 omhandlede Tilfælde angaaer, da finder kun offentlig Paatale Sted, naar enten Nogens Död er bevirket, eller Handlingen var af den Beskaffenhed, at Flere, end den Skadelidende, derved vare udsatte for öiensynlig Fare, eller den indeholder en Overtrædelse af andre Love, hvis Overholdelse vedkommer det Offentlige. Hvor den Dommer, som, i Medhold af Forordningen af 20. Oktbr. 1819, behandler de Voldssager, der indklages af den Forurettede, finder det tvivlsomt, om Sagen er af den Beskaffenhed, at mindelig Afgjörelse kan finde Sted, bör han vel ei afholde sig fra Forligsmægling, men dog kun modtage Forliget paa Approbation af de ovennævnte Autoriteter, til hvilke han uden Ophold haver at indsende Forliget med sin Betænkning. I alle andre Tilfælde end de ovennævnte höre Forbrydelser imod denne Vor Anordning under det Offentliges Forfölgning. Dog er Vort Cancellie bemyndiget til at tilstede mindelig Afgjörelse, endog af Sager angaaende betydeligere Voldsgjerninger, naar Sagens særdeles Omstændigheder medföre, at den Forurettede derved paa bedste Maade vil erholde Fyldestgjörelse, uden at det Offentlige udsættes for Fare ved saadan Afgjörelse. — 31) Som Fölge af de foranförte

Bestemmelser ere Lovens 6. Bogs 7., 9. og 11. Capitler ophævede i det Hele, forsaavidt ikke denne Vor Anordning særlig har bekræftet enkelte Artikler i fornævnte 9. Capitel. Ligeledes bortfalde 6. Bogs 4. Capitels 15. og 16. Art., forsaavidt de angaae personligt Angreb paa de der nævnte Personer, og den paafölgende Art. 17 i det Hele. Saa ere og 6. Bogs 5. Capitels 2. og 3. Art. samt 6. Bogs 6. Capitels Art. 2, 11 og 12 og 6. Bogs 10. Capitels 1. Art. aldeles ophævede, ligesom og 6. Bogs 6. Capitels 1. Art. nu ikke finder Anvendelse udenfor de Tilfælde, som omhandles i nærværende Anordning § 11 samt förste Deel af dens 10. §. Endelig bortfalde de flere indbyrdes forskjellige Straffebestemmelser, som i de hidtil gjeldende Anordninger ere givne for Angreb paa dem, der udföre offentlige Forretninger.

1833. 4. Oktbr.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 4. Oktobr. 1833.

Tilskipan um þau afbrot, er miða til að meiða annara manna líkama og frelsi.

Eptir tilskipuninnar af 24. Januar 1838 §§ 1 og 2 gildandi fyrir Ísland, með þeirri umbreytíng af nokkrum þar í ákvörðuðum ströffum, sem nefndrar tilskipunar §§ 3 og 4 fyriskrifa.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Vèr höfum tekið til yfirvegunar þær straffsákvarðanir, sem ríkisins lögbókar 6. bókar 7. og 9. kapítular, ásamt öðrum lagastöðum og tilskipunum, innihalda fyrir þau afbrot, hvarmeð nokkur ásækir einhvers meðborgara líkama og frelsi; og þar Vèr höfum fundið, að þær ekki allstaðar svara, að rèttri tiltölu, til verkanna ýmislegu straffsverðskuldunar, svo höfum Vèr ályktað að koma slíku tilhlýðilegara jafnvægi til leiðar með nýrri tilskipun. Þar enn fremur sum af þeim tilfellum, sem eptir lögbókarinnar 6. bókar 6. kapítula 1. artíkula, samanbornum við sömu bókar 11. kapítula 1. artíkula, straffast sem ásett

1833. manndráp, ekki eiginlega eru af þessa afbrots eðli eður
4. Oktbr. svara til þess þarfyrir ákvarðaða straffs, svo hefir Oss þóknazt að gjöra þar við tilhlýðilega takmörkun, og í sameiníng þarmeð undireins að milda þá um morð höndlandi lagastaði og tilskipanir, að svo miklu leyti sem þau mildast mega. Þaraðauki höfum Vèr ályktað, að láta sanngjarnlegari straffsákvarðanir fyrir þau óaðgæzluverk, af hverjum nokkur annaðhvort missir lífið eður skaðast á líkama eður heilsu, koma í staðinn fyrir þær, er innihaldast í tèðri lögbók og nefnilega í hennar 6. bókar 11. kapítula. Vèr bjóðum og skipum þessvegna sem fylgir:

1) Ef nokkur órèttilega veitir öðrum manni högg eður slög eður annað persónulegt ofríki, án þess að nokkur slík kríngumstæða sè sameinuð þarmeð er útheimti stærra straff, samkvæmt öðrum þessarar Vorrar tilskipunar ákvörðunum, á hinn seki að álítast með bótum til hlutaðeigandi fátækrasjóðs, frá 5 til 100 ríkisbánkadala silfurs. Við ákvörðun sektanna upphæðar eiga, fyrir utan stærð þess framda ofríkis, gjörníngsins tilefni og hið meir eður miður krenkjandi er slík aðferð, eptir persónulegu ásigkomulagi, orsakar þeim áreitta, að takast í tilhlýðilegt álit, og undir eins eiga kjör hins seka að koma til yfirvegunar. Hvar það, vegna þeirrar við slíka meðferð sameinuðu sèrlegu vanvirðu, eptir ásigkomulagi og kríngumstæðum, finnst tilhlýðilegt, má dómarinn, svo að þeim ránglega áreitta enn fremur fullnægt verði og eptir hans uppástandi, uppáleggja þeim seka að biðjast fyrirgefníngar; hvað og, þegar eins stendur á, á að gilda í þeim tilfellum, um hver þessarar tilskipunar eptirfylgjandi atriði höndla, að svo miklu leyti straffið eptir þeim verður minna en erfiði í hetrunarhúsi. — 2) Ef slík ofríkisfull meðferð leiðir það eptir sig, að nokkur missi hönd, fót, auga eður annan jafnþarfan lim, eður slíkur limur verði óbrúkanlegur, eða sá skaði gjörist honum, af hverjum hans sálar- og líkams-kraptar veikist svo, að hann verði vanfær til að rækja síns kalls skyldur

eður sýslanir hins daglega lífs, annaðhvort æfilángt eður þó um óvissa tímalengd, á þann hátt, að það enganveginn virðist líklegt að honum aptur hjálpað verði, þá á gjörníngsmaðurinn að straffast með festíngar- eður betrunarhúss-erfiði frá 8 mánuðum til 4 ára, eptir skaðans ásigkomulagi og öðrum málsins kríngumstæðum. Ef nokkur þaraf missir lífið, á tèð straff að tildæmast þeim seka, frá 3 til 6 ára, eptir kríngumstæðunum. — 3) En ef sá skaði, sem orsakast, er minni en sá í § 2 umhöndlaði, svo á straffið að ákveðast eptir tilhlýðilegri tiltölu til þeirra straffsákvarðana, sem innihaldast í §§ 1 og 2. Fyrir lítilfjörleg sár verður þannig straffið, eptir kríngumstæðunum, annaðhvort stærri sektabætur, eptir § 1, en þær sem annars, eptir sama §, skyldu uppáleggjast, eður og nokkurs tíma fángelsi með vatns og brauðs neyzlu. En hafi sá yfirfallni hlotið mikilvæg sár, lángvaranlegan eður hættulegan sjúkdóm (er þó eigi leiðir eptir sig slíka heilsuveiki sem § 2 gjörir ráð fyrir), ellegar viðvaranlegt töluvert lýti eður annan slíkan vansa, á straffið að vera betrunarhúss-erfiði allt til tveggja ára, eður, eptir gjörníngsins ásigkomulagi, vatns og brauðs fángelsi, þó að minnsta kosti í 4 sinnum 5 daga. — 4) Ef það af eiginlegleikum hins brúkaða verkfæris eður á annan máta leiðist í ljós, að hins yfirfallna líf eður heilbrigði hafi sett verið í augsjáanlega hættu, á, þótt þessari frábægist af einhverju heppilegu tilfelli, betrunarhúss-straff inntil tveggja ára, eður, eptir kríngumstæðunum, vatns og brauðs fángelsi, að minnsta kosti um 4 sinnum 5 daga, að hafa stað. En að svo miklu leyti slíkur vanhagur þannig orsakast, að rètt virðist, með tilliti þar til, eptir ákvörðununum í § 2 (sbr. § 3) að ákveða stærra straff, svo á yfirfallsins umgetna ásigkomulag að reiknast til þeirra kríngumstæðna, sem til álits eiga að koma við ákvörðun straffsins upphæðar. — 5) Í áfloga tilfellum á straffið fyrir sèrhvern þarí hluttakanda, að svo miklu leyti hann ákærður verður, að lækkast eptir tiltölu til þessháttar, sem sá, er þaraf

1833.
4. Oktbr.

1833. hefir fengið skaða eður verið settur í hættu, sjálfur kann
4. Oktbr. að hafa haft þarí. Ef straffið annars mundi hafa orðið vatns- og brauðs-fángelsi, má það, eptir kríngumstæðunum, lækkast til slíkra sektabóta sem § 1 ákvarðar. Ef verkið, eptir öðrum þess eiginlegleikum, mundi verðskulda festíngar- eður betrunarhúss-erfiði, á straffstíðin að styttast, þó ei meir en til helmíngs hinnar siðvanalegu, hvarhjá vatns- og brauðs-fángelsi, samkvæmt reglunni í tilskipunarinnar af 12. Juni 1816 § 5, komi í stað skammvinnra erfiðisstraffa. Ef verkið, eptir sjálfs þess ásigkomulagi, má afplánast með bótum, mega þessar ekki einúngis lækkast undir það í § 1 ákvarðaða takmark, heldur og jafnvel, eptir málavöxtum, öldúngis burtfalla. Annars er það sjálfsagt, að þegar hins hlutaðeiganda breytni er heimiluð af laganna fyrimælum og grundvallarreglunum fyrir nauðverju, á ekkert straff að uppáleggjast honum. — 6) Ef ofríkisverk eru framin af ásettu ráði, á hið siðvanalega straff ætíð að skerpast. Til fyrirhugaðs ofríkis á það að reiknast, þegar einhver, er leitast við að komast í deilu við annan mann, er búinn til að fremja persónulegt ofríki ef þessi ekki vægir til, án þess að það megi hérí þéna honum til afsökunar, að hann ekki fortakslaust hefði ásett sèr að brúka slíkt ofríki. Svo á og það fyrir fyrirhugaðan ofríkisgjörníng ákvarðaða straff ætíð að ákveðast, þegar nokkur yfirfellur annan öldúngis saklausan mann, að segja þann, er ekki hefir framið neitt, sem sannsýnilega kynni að hafa unnið til slíks ofríkis. Eldri óeiníng eður áreitíng mega í þessu tilliti enganveginn takast til greina; en einúngis það, er við hefir borið rètt áður en ofríkisverkið var framið, má framfærast til að fría gjörníngsmanninn frá straffi, samkvæmt nærveranda §. — 7) Ef misgjörðin þannig er framin af ásettu ráði, verður straffið, ef það annars einúngis hefði orðið útlát eptir þessarar tilskipunar § 1, fángelsi með vatns og brauðs neyzlu, að minnsta kosti um þrisvar sinnum 5 daga. Hinn seki má einúngis afplána sitt brot með peníngasekt,

þegar það er augljóst, að alls enginn fárlegur ásetníngur 1833.
hafi verið sameinaður yfirfallinu, og annars tilefni gjörn- 4. Oktbr.
íngsins og persónulegt ásigkomulag mæla fram með slíks straffs heimfæríngu. En í þessu tilfelli eiga þó ætíð stærri sektabætur að fastsetjast, en þær, sem eptir § 1 mundu hafa ákvarðaðar orðið, nær verkið ekki var framið af ásettu ráði; og þær mega þá, eptir málavöxtum, hækkast allt til 200 ríkisbánkadala silfurs. — 8) Ef nokkur limlestist við slíkt fyrirhugað yfirfall, eður honum þaraf orsakast sá skaði, er færi með sèr slíkar afleiðíngar fyrir hans sálar og líkama ástand, sem umhöndlast í § 2 fyrsta atriði, svo á gjörníngsmaðurinn að straffast með festíngar- eður betrunarhúss-erfiði frá 2 til 6 ára, þó svo, að það eptir kríngumstæðunum megi álítast, að hans tilgángur ekki vissulega hafi miðað til svo mikils vansa. Virðist þessu alls öðruvísi varið, á festíngar-erfiði um 8 eður fleiri ár, ellegar, eptir kríngumstæðunum, uppá lífstíð, að ákvarðast. — 9) Að tiltölu til þeirra í § 8 fastsettu straffa á hinn seki að álítast, þegar annar skaði er skeður (sbr. § 3), hvarvið sá þar gjörði mismunur eptir tilgángi hins seka, eins og í hann verður ráðið af verksins ásigkomulagi og öðrum málsins kríngumstæðum, á að takast til greina. — 10) Ef nokkur, með fyrirhuguðum ofríkisgjörníngi, verður orsök til annars manns dauða, á laganna 6. bókar 6. kapítula 1. artíkuli að heimfærast, ef annars það af verkinu orsakaða dráp ekki getur tileignazt einhverri sèrlegri, gjörníngsmanninum ókunnugri kríngumstæðu, eður einhverjum ósannsýnilegum eður ófyrisjáanlega tilfallandi viðburði, heldur var í svo náttúrlegri sameiníngu við þær misþyrmíngar, er framdar voru á þeim drepna, að gjörníngsmaðurinn hefði orðið að vita drápið fyrirfram, sem þá afleiðíng, er hæglega kynni að fylgja hans misþyrmíngum. Ef þarámót hins yfirfallna dauði getur eignazt einhverri tilfallandi kríngumstæðu, og þannig ekki er svo beinleiðis sameinaður misþyrmíngunni, að sjá mætti fyrirfram að hann yrði hennar sannsýnileg afleiðíng, á hinn seki að

1833. straffast svo sem ákvarðað er í síðasta atriði hins 8. §.
4. Oktbr. En hafi viss ásetníngur um að ráða hinn yfirfallna af dögum bevísanlega verið sameinaður því af ásettu ráði framda skaðræðisverki, þá á gjörníngsmaðurinn að straffast eptir laganna 6. bókar 9. kapítula 1. artíkula, eður, ef þær í sama kapítula 12. artíkula eður öðru lagaboði um vissar sèrlegár tegundir af morði fyriskrifuðu ákvarðanir eiga hèr heima, þá eptir þeim sömu. Þó eiga þær tilskipanir, sem fyrir viss herfileg morð hafa fastsett pínufull dauðaströff, að gánga úr gildi, svo að ekkert stærra straff ákveðist fyrir þau en það í laganna 6. bókar 9. kapítula 12. artíkula ákvarðaða; eins og líka það straff, sem í tilskipuninni af 18. Decbr. 1767 er fastsett fyrir morð, er einhver drýgir til þess að hann sjálfur líði lífsstraff, mildist þannig, að svovel brennimerki, sem sú í tilskipuninnar § 2 skipaða árlega ítrekun af kagstrýkíngunni burtfalli, hvað einnig á að gilda um þá ákvörðun, sem inniheldst í sömu tilskipunar § 4. Annars á við heimfæríngu fyrrtèðra lagastaða Vor tilskipun af 24. Septbr. 1824 að aðgætast. — 11) Ef nokkur deyðir annan mann með líkamlegri ásókn, sem ekki hefir verið sameinuð með bevísanlega fyrirhuguðu ráði, en hinn samt, meðan á verkinu stóð, hefir haft þann fasta ásetníng að ráða þennan af dögum, á laganna 6. bókar 6. kap. 1. art., samanborinn við Vora tilskipun af 24. Septembr. 1824, að heimfærast. Ef nokkur, meðan slík ásókn varir, af vafalausum ásetníngi gjörir öðrum skaða, líði hann það straff, sem þessarar tilskipunar §§ 8 og 9 fastsetja fyrir þann, sem þannig vinnur á öðrum með yfirlögðu ofríkisverki, en þó án þess að hafa haft þann vissa ásetníng að orsaka slíkan vansa. — 12) Fyrir fyrirhugaðan ofríkisgjörníng, sem vegna þeirra verkfæra, með hverjum hann er framinn, eður annara kríngumstæðna, hefir verið hættulegur fyrir hins ásókta líf og heilsu, á hinn seki, þó enginn mikilvægur skaði hafi skeð eður fastlega tilætlaður verið, að straffast með betrunarhúss- eður festíngar-erfiði, frá 2 til 4 ára. Sè verkið framið með brúkun korða, daggarðs

eður annars vopns, sem er hulið í gaungustaf eður á annan máta, er felur vopnið fyrir manna sjónum, á þetta að takast til álita við ákvörðun straffsins, sem þá, eptir kríngumstæðunum, má hækkast allt upp til 6 ára. — 13) Ef fyrirhugað ofríki verður framið af fleirum í sambandi, eiga, ef annars fángelsisstraff með vatns og brauðs neyzlu, eptir § 7, ætti að heimfærast þartil, þeir seku að álítast með betrunarhúss-erfiði allt til eins árs, og ef gjörníngurinn, eptir öðrum sínum eiginlegleikum, mundi hafa eptir sig leidt straffserfiði um nokkurn tíma, á þessi, með tilliti til tèðrar skerpandi kríngumstæðu, eptir málavöxtum að lengjast, allt að tvöföldu. En ef kríngumstæðunum er svo varið, að gjörníngurinn, eptir § 7, megi afplánast með bótum, á vatns og brauðs fángelsi að ákveðast. — 14) Ef með líkamlegri ásókn einhver stærri vansi, en sá sem framkvæmdur varð, hefir verið fyrirhugaður, á það straff, sem eptir öðru gjörníngsins ásigkomulagi ætti að uppáleggjast þeim seka, að skerpast með tilliti til þess ásetta stærri vansa, þó svoleiðis, að það verði minna, en ef ásetníngurinn hefði framkvæmdur orðið. Hafi hann haft þann yfirlagða tilgáng, að fyrikoma öðrum manni, á hann, samkvæmt laganna 6. bókar 6. kap. 22. art., að straffast á lífinu. Ef nokkur, án bevísanlega fyrirhugaðs ásetníngs, fremur þau verk, er miða til manndráps, en þessi verk, vegna kríngumstæðna, sem alls ekki eru undir gjörníngsmannsins vilja komnar, ekki hafa þá tilætluðu verkun, á festíngar- eður betrunarhúss-erfiði frá 4 til 8 ára að ákveðast. — 15) Ef hinn seki áður hefir verið straffaður fyrir ofríkisgjörnínga, á þetta í öllum tilfellum, hvar straffsins stærðar nákvæmari ákvörðun, eptir þessari Vorri tilskipun, er yfirlátin dómstólanna áliti, að takast undir yfirvegun til straffsins hækkunar; — og ef hann, með mikilvægu eður opt ítrekuðu broti, hefir auðsýnt mjög ofsafullt sinnislag, mega dómstólarnir, þegar aðrar málsins kríngumstæður krefja þess, jafnvel ákvarða meir en

1833.
4. Oktbr.

1833. þýngstu tegund þess straffs, sem nærverandi tilskipun
4. Oktbr. hefir lagt við þann gjörníng, fyrir hvern hann þá skal straffast, með viðurauka þarvið, sem þó ei má yfirstíga meir en helmíng af tèðu straffi. — 16) Ef nokkur, sem annaðhvort í einu honum af Oss fyritrúuðu embætti, eður einhverju honum af yfirvaldinu uppálögðu kalli, á að framkvæma nokkra opinbera erindisgjörð, verður yfirfallinn, með ofríki, meðan hún yfir stendur, eður vegna hennar framkvæmdar, á hinn seki, ef misgjörðin annars mundi hafa heyrt til þeirra, sem um eru getnar í þessarar Vorrar tilskipunar § 1, að álítast með betrunarhúss-erfiði allt til tveggja ára, hvert straff þó, ef málavextir virðast sèrlega mildandi, má lækkast til vatns og brauðs fángelsis, að minnsta kosti um tvisvar sinnum 5 daga. — 17) En ef yfirfallið er skeð með ásettu ráði, eður banvæn verkfæri hafa verið brúkuð, eður líkamlegur áverki hefir verið veittur embættismanninum eður þeim, sem framkvæmdi hið opinbera erindi, á 8 mánaða til 4 ára straffs-erfiði að ákveðast, og það straff þar að auki bætast þarvið, hvert hinn seki, í meðhaldi fyrgreindra ákvarðana, mundi hafa dregið yfir sig, ef misgjörðin hefði verið framin við einhvern annan, að svo miklu leyti það væri innifalið í straffs-erfiði. — 18) En ef sá er dómari, eður yfirvaldspersóna, eður prestur, sem yfirfallinn hefir verið í framkvæmd sinna löglegu verka, svo verður straffið í því tilfelli, sem umhöndlast í § 16, 2 til 6 ára straffs-erfiði; og að svo miklu leyti brotið annars ætti að heimfærast til § 17, á sama straff, frá 4 til 8 ára, að ákvarðast í sameiníngu við það aukastraff, er heimilast kynni af þeirrar greinar síðasta atriði. Ef yfirfallið er framið við prest í kirkju eður á kirkjugarði, ellegar við dómara, meðan hann á reglulegum þíngstað er í dómarasæti, á ætíð þýngsta tegund að ákveðast af því straffi, sem framanskrifaðar ákvarðanir heimila fyrir yfirfallið eptir þess ásigkomulagi. — 19) Ef ofríkisgjörníngur er drýgður á þeim í laganna 6. bókar 9. kap. 16. art. nefndu stöðum, eður á nokkrum öðrum

stað, er stendur undir sèrlegri opinberri varatekt, á, ef annars þessarar tilskipunar § 1 hefði átt að heimfærast, sá seki að álítast eptir § 7; og hvar þessi §, eptir öðru gjörníngsins ásigkomulagi, annars ætti að takast til greina, straffist hinn seki, eptir kríngumstæðunum, með vatns og brauðs fángelsi, ekki styttra en um 4 sinnum 5 daga eður með betrunarhúss-erfiði allt til 1 árs. Ef misgjörðin, framin fyrir utan slíka staði, hefði átt að straffast eptir einhverri hinna (tilskipunarinnar) greina, á staðurinn, hvar hún er drýgð, að takast undir yfirvegun til straffsins hækkunar, innan þeirra samastaðar ákvörðuðu takmarka. — 20) Yfirfall við framandi (ríkja) sendiboða, og þær þeim sjálfum viðvíkjandi persónur, straffist á sama máta sem þann, er ákveðinn er í § 18; hvaramót aðrir ofríkisgjörníngar, hvarmeð slíkar persónur kynnu virðast áreittar vera, straffist eptir þeirri í § 19 fastsettu tiltölu. — 21) Þar § 19 líka er heimfæranlegur, ef ofríkisverk drýgjast á því sloti, hvar Vèr höfum bústað, svo eiga lagánna 6. bókar 7. kap. 11., 12. og 16. art. ekki lengur að vera í gildi. Þó mun ýtarlegari skerpíng hins siðvanalega straffs finna stað, ef einhver kynni að voga að fremja nokkurn ofríkisgjörníng að konúnginum ásjáanda. Samt aftekst það í laganna 6. bókar 7. kap. 17. art. fyrir slíka aðferð fyriskrifaða lífsstraff; en ef slíkt tilfelli kynni að ske, á það að álítast samkvæmt þeim lögum, er ákvarða straff fyrir yfirtroðslu þeirrar virðíngar, er menn bera eiga fyrir ríkisstjórnarans persónu, ef misgjörðin annars ekki kynni að vera sameinuð slíkum sèrlegum kríngumstæðum, er krefðu þýngri hegníngar. — 22) Það lífsstraff, sem laganna 6. bókar 5. kap. 3. art. fyriskrifar fyrir ofríki mót foreldrum, á að takmarkast til þeirra tilfella, í hverjum þessi Vor tilskipun, eptir sjálfs gjörníngsins ásigkomulagi, fastsetur æfilángt straffserfiði. Ef börn brúka nokkra slíka aðferð mót öðruhvorju foreldra sinna, að hið almenna straff mundi vera bætur eður vatns og brauðs fángelsi, eiga þau að álítast með betrunarhúss-

1833.
4. Oktbr.

1833. erfiði allt til 4 ára; en drýgist nokkuð afbrot mót for-
4. Oktbr. eldrum, fyrir hver þessi Vor tilskipun fastsetur þýngri hegníng, á þessi að sameinast við það fyrrnefnda betrunarhússtraff, er þó í slíku tilfelli náttúrlega umbreytist til þess frelsisstraffs, sem með tilliti til afbrotsins yfirhöfuð mun ákveðið verða. Sem eptirleiðíng fyrrgreindrar umbreytíngar á laganna 6. bókar 5. kap. 3. art., verður og sá undangángandi 2. art. þannig mildaður, að straffið fyrir þá þar umhöndluðu breytni verður annaðhvort vatns og brauðs fángelsi, að minnsta kosti um 4 sinnum 4 daga, eður betrúnarhúss-erfiði, allt til 3 ára. Annars á það barn, sem sekt er fundið í nokkru fyrtèðra brota mót öðruhvorju foreldra sinna, að hafa fyrigjört sínum arfarètti eptir þá báða, en hins seka börn að koma í hans stað; þó sè það foreldrunum í sjálfs valdi, eður og öðru þeirra, að svo miklu leyti sem því viðkemur, að apturgefa þeim seka hans forbrotna arf með vissri og bevísanlegri vilja-lýsíng. — 23) Áhrærandi ofríkisgjörnínga, sem annars nokkur kynni að fremja mót persónum, fyrir hverjum hann bera ætti sèrlega virðíng og kærlega umhyggju, eiga þeirra nærverandi laga forskriptir og grundvallarreglur framvegis að vera í gildi. Samt á ætíð, við straffsins ákvörðun, tillit undireins að hafast til þessarar Vorrar tilskipunar, svoleiðis, að hvar straffsins ásigkomulag leyfir það, ein þýngri straffsart ætíð ákveðist, en sú, sem mundi ákveðin verða fyrir líka misgjörð, framda mót óvandabundinni persónu. — 24) Ef nokkur með ofríki bindur eður innilokar einn meðborgara, án þess að slíkt hafi verið sameinað nokkrum öðrum ólöglegum tilgángi, á þetta að straffast með vatns og brauðs fángelsi, að minnsta kosti um þrisvar fimm daga, eður, eptir kríngumstæðunum, með betrunarhússerfiði allt til eins árs. En ef það tilfelli ber við, að einhver með ofríki verður fluttur burt til framandi landa, eður með innilokun á afsíðis stað um lángt tímabil hindraður frá að nota sitt persónulega frelsi, ellegar settur undir makt og myndugleika slíkra manna, er engan

rètt hafa þartil, svo á þýngra straff að ákveðast, að jöfnuði við það straff, sem þessi Vor tilskipun hefir lagt við fyrirhuguð skaðræðisverk, við hver hið þannig drýgða frelsisrán, eptir sínu ásigkomulagi, getur komið í nákvæmastan samjöfnuð, og hvarhjá líka náttúrlega þær misþyrmíngar, sem annars kynnu að sameinast þarvið, eiga að koma til tilhlýðilegrar yfirvegunar. — 25) Sá, sem við sjálfa framkvæmd nokkurs þeirra í nærverandi tilskipun umhöndluðu afbrota, er gjörníngsmanninum þarí til hjálpar, á að straffast eins og hann sjálfur með eigin hönd hefði framið slíkan verknað. Samt á það hèrvið að aðgætast, að hvar það óhapp, sem verulega er skeð, eptir þeim upplýstu kríngumstæðum hlýtur að álítast sem orðið án hans vilja, getur sá þannig tilfallni stærri vansi ekki reiknazt honum til frekara straffs en eptir §§ 2 og 3, og eptir kríngumstæðunum mega jafnvel þau þar fastsettu ströff lækkast á sama máta, sem ákvarðaður er í § 5. — 26) þetta sama gildir í einu og öllu með tilliti til þess, sem með loforðum, hótunum eður öðrum fortölum, hefir lokkað nokkurn til einhvers afbrots af fyrgreindum tegundum. — 27) Hvað þeim viðvíkur, sem á miður þreifanlegan máta gjörir sig meðsekan í slíku broti, t. d. með ávísunum eður uppörfunum til eins þegar ásetts fyritækis framkvæmdar, eður með að útbúa gjörníngsmanninn þartil með verkfærum, á það sömuleiðis að aðgætast, sem fastsett er í síðasta atriði af § 25. En straffið verður þarfyrir utan í öllum tilfellum mildara, en ef hann persónulega hefði framið þann gjörníng, til hvers hann stuðlað hafði. Hvar nefnilega, eptir því sem nú er ráð fyrir gjört, lífsstraff mundi hafa verið ákveðið, á hann að álítast með festíngar-erfiði frá 6 til 10 ára, ellegar, ef kríngumstæðurnar eru sèrlega skerpandi, um hans lífstíð; hvar hann, sem forhleypismaður, hefði átt að straffast með æfilaungu festíngar-erfiði, kemur sama straff frá 5 til 8 ára í staðinn; og hvar bætur eður frelsistjón um vissan tíma annars ákveðast, á einúngis helmíngur, eður, eptir kríngum-

1833.
4. Oktbr.

1833. stæðunum, þrír fjórðu partar að ákveðast af því straffi,
4. Oktbr. er honum hefði verið tildæmt, ef hann, í sömu kríngumstæðum, persónulega hefði framkvæmt afbrotið. — 28) Fyrir líkams áverka, sem nokkur, af skorti tilhlýðilegrar aðgæzlu, án nokkurs skaðræðis-tilgángs, veitir öðrum, á almennilega ekkert straff að ákveðast; en hinn seki á einúngis í þessu, eins og annars í öllum í þessari tilskipun umgetnum tilfellum að endurgjalda þau útgjöld, er orsakast af lækníng þess manns, er fyrir skaðanum varð, og líka það bjargræðistjón, er af áverkanum hefir hlotizt; hvar að auki sá, sem skaðann leið, ef hann sjálfur er sýkn saka, getur heimtað sanngjarna, eptir kríngumstæðunum og beggja ástandi og kjörum lempaða þokkabót fyrir það kvalræði, sem hann þannig hefir hlotið, og þau lýti eður vanprýði, er fljóta kunna af þeim honum gjörða vansa. — 29) Samt á sá, sem, jafnvel af lítilvægari óaðgætni, kann að verða orsök annars manns dauða, þarfyrir að álítast, annaðhvort með bótum frá 20 til 100 ríkisbánkadala silfurs til hlutaðeigandi fátækrasjóðs, eður með fángelsi, allt til 6 vikna tíma. En, ef þær hættulegu afleiðíngar, sem verkið hafa kynni, lágu svo mjög í augum uppi, að gjörníngsmaðurinn ætti að hafa aðgætt slíka hættu, og hann þannig, með síns fyritækis gapalegu framkvæmd, hefir auðsýnt stakt umhyggjuleysi fyrir annara lífi, heilsu eður velgengni, svo á þessvegna, hvort heldur sem slíkt gróft hirðuleysi hefir orsakað nokkurs manns dauða, eður og einhvern slíkan vansa, sem umgetinn er í þessarar Vorrar tilskipunar § 2, þýngra straff að ákveðast, sem, eptir málavöxtum, og sèrílagi ef hinni framhleypnu aðferð var svo varið, að fleiri manna líf og heilbrigði af henni settust í augsýnilega hættu, getur stigið til tveggja ára erfiðis í betrunarhúsinu. Ef það verk, með hverju einhver, mót vilja sínum, hefir orðið öðrum að skaða, í sjálfu sèr er gagnstætt sèrlegu lagaboði eður þeim gjörníngsmanninum, í hans ástandi, uppálögðu sèrlegu skyldum, á það straff, sem hann fyrir slíka skylduvanrækt eiginlega hefir verð-

skuldað, að takast undir yfirvegun við straffsins ákvörðun 1833.
eptir framangreindum fyriskriptum. En ef fyrst umgetið 4. Oktbr.
straff er stærra en hið síðastnefnda, á það að ákveðast, og á þarvið undireins að lítast til þess gjörða skaða. — 30) Í þeim tilfellum, sem umhöndlast í §§ 1 og 7, á ekkert opinbert tiltal að höfðast, en málið öldúngis yfirlátast til hins áreitta lögsóknar og aðgjörða, samkvæmt þeim gildandi lögum, og sèrílagi tilskipuninni af 20. Oktbr. 1819. Ef hinn framdi gjörníngur heyrir til ákvarðananna í §§ 3, 4 eður 9, á það að ákvarðast með amtmannsins, og í Kaupmannahöfn með Vors lands-yfir-, svo og hirðfólks- og staðar-rèttar úrskurði, hvort málinu eigi að framfylgjast að yfirvaldsins tilhlutan, eður ekki; hvað hið fyrra einúngis á að ske þegar almennur landsfriður kynni að spillast ef brotinu ei væri tilhlýðilega refsað, hvarámót málspörtunum annars á að gefast hentugleiki til að sættast hvor við annan með forlíkunarsamníngi. Annars er það sjálfsagt, að þau mál, sem vegna þeirra ásigkomulags, eptir laga fyrimælum, eru skikkuð til að meðhöndlast sem pólitísakir, einnig framvegis, án þess að hin nýgreinda ákvörðun takist til álits, eiga að meðhöndlast á sama hátt, og á í tilfellum af nefndri art, sem meðhöndlast eiga fyrir pólitírètti, framvegis eins og híngaðtil, í Kaupmannahöfn, pólití-directeurinn að vera sá, er rètt hefir til að afgjöra, hvort fríviljug forlíkun má um þau gjörast, eður eigi. Þær áðurskrifuðu reglur eiga annars, að svo miklu leyti sem þeim í §§ 25—27 umhöndluðu persónum viðvíkur, að umdæmast með tilliti til stærðar þess afbrots, í hverju þær hafa þátt átt. Áhrærandi þau í § 29 umhöndluðu tilfelli, finnur opinber lögsókn í þeim einúngis stað, þegar annaðhvort einhvers dauði hefir verið orsakaður, eður verkinu var þannig varið, að fleiri, en sá sem skaðann leið, þarvið höfðu verið settir í augsjáanlega hættu, ellegar það í sèr felur yfirtroðslu annara laga, hverra vernd viðkemur almeníngs stjórn. Þegar sá dómari, sem, í meðhaldi tilskipunarinnar af 20. Oktobr. 1819,

1833. meðhöndlar þau ofríkismál, sem höfðast af þeim áreitta,
4. Oktbr. álítur það efasamt, hvort sökinni sè þannig varið, að hún megi afgjörast með fríviljugum samníngi, á hann að sönnu ekki að halda sèr frá sátta tilraunum, en þó einúngis að taka mót forlíkuninni með því skilyrði, að hún öðlist staðfestíng fyrrnefndra yfirvalda, til hverra hann tafarlaust á að innsenda sáttargjörðina með sínum athugasemdum. Í öllum öðrum tilfellum, en þeim fyrgreindu, eiga afbrot mót þessari Vorri tilskipun að ákærast að yfirvaldsins tilhlutan. Samt hefir Vort Cancellí fengið myndugleika til að leyfa góðviljuga sáttargjörð, jafnvel í málum sem viðvíkja mikilvægari ofríkisverkum, þegar sakarinnar sèrlegu kríngumstæðum er svo varið, að hinum áreitta þarmeð á bezta máta getur fullnægt orðið, án þess að almeníngs friður setist í hættu af slíkum samníngi. — 31) það fylgir fyrgreindum ákvörðunum, að laganna 6. bókar 7. 9. og 11. kapítular yfirhöfuð eru afteknir, að svo miklu leyti þessi Vor tilskipun ekki hefir staðfest einstaka artíkula hins nýnefnda 9. kapítula. Sömuleiðis burtfalla 6. bókar 4. kapítula 15. og 16. artíkular, að svo miklu leyti þeir viðvíkja persónulegu yfirfalli þeirra þarí nefndu manna, og sá næstfylgjandi 17. artíkuli yfirhöfuð. Svo eru og 6. bókar 5. kapítula 2. og 3. artíkular, ásamt 6. bókar 6. kapítula artíkulum 2, 11 og 12 og 6. bókar 10. kapítula 1. art. öldúngis afteknir, eins og líka 6. bókar 6. kap. 1. art. nú ekki heimfærist nema í þeim tilfellum, sem umhöndlast í nærverandi tilskipunar § 11 og fyrsta atriði af hennar 10. §. Loksins burtfalla þær fleiri innbyrðis forskiljanlegu straffs-ákvarðanir, sem í þeim híngaðtil gildandi tilskipunum eru útgefnar fyrir ásókn móti þeim sem framkvæma opinberar erindisgjörðir.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 4. Oktobr. 1833.

Rentekammer-Skrivelse til det islandske literaire Selskabs Afdeling i Khavn, ang. **Udgivelse af et nyt Kort over Island.** Khavn den 5. Oktbr. 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 521. 1833. 5. Oktbr.

Det islandske literaire Selskab, som har vedtaget aarligen at anvende endeel af dets Indtægter til at besörge det Indre af Island opmaalt, samt til at optage specielle Korter over Landet, har, ved at tilstille Kammeret det hoslagt tilbagefölgende, af Adjunkt Gunnlögsen i forrige Aar optagne Kort over Guldbringe og Kjose Syssel samt en Deel af Arnæs Syssel, i Skrivelse af 1. August f. A. anholdt om, at Kammeret vilde paatage sig Bekostningerne ved dette og de fölgende Korters Udgivelse i Trykken.

Efter at Kammeret, med Hensyn til, at forhenværende Classelotteri-Inspecteur Scheel var fra 1807 til 1815 ansat som geographisk Landmaaler ved den islandske Kyst- og Havneopmaaling, samt for Tiden er overdraget at fuldföre nogle endnu tilbagestaaende Dele af dette Arbeide, der tillige har til Öiemed at erholde et nyt Landkort over Island, har over fornævnte Andragende indhentet hans Erklæring, ligesom og senere Betænkning derover er modtaget fra Etatsraad og Professor Schumacher, skulde vi ikke undlade, med Hensyn til de i ovennævnte Erklæringer gjorte Bemærkninger, forsaavidt samme kunne benyttes ved Optagelsen af de fölgende Korter, herved at lade fölge Gjenparter af samme. — Betræffende den attraaede Udgivelse i Trykken for offentlig Regning af de specielle Korter, da finder Kammeret, saavel med Hensyn til de hermed forbundne betydelige Bekostninger, som at det er paatænkt at erholde et nyt Kort over hele Island, ikke Anledning til at indlade sig derpaa, men önsker imidlertid, efterhaanden som Korterne blive optagne, at erholde samme udlaante, til deraf at kunne lade tage Copie. — Rentekammeret den 5. Oktobr. 1833.

1833. 6. Oktbr. **Disposition** af Sognepræst Olaf Sivertsen til Flatö Kald i Bardastrands Syssel og Hustru, ang. **Oprettelse af en Stiftelse paa Flatö.** Flatey den 6. Oktobr. 1833. — *see* kgl. Confirmation 3. Oktobr. 1834.

19. Oktbr. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Amtmænd, ang. **Indsendelse af Decorationer efter Afdöde.** Khavn den 19. Oktbr. 1833. — Dette Cancellie-Circulaire er sendt til Island og publiceret i Reykjavík og Arnæs Syssel (1834), samt i Skaptafells Syssel (1835). — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 3562—3576. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Bl. i 4to. Coll. Tid. for 1839, S. 608. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1833, S. 432.

Cantzleren for de kgl. Ordener har tilkjendegivet Cancelliet, at den Regel, hvorefter, ifölge de ved Ridderordenernes Indretning givne allerhöieste Forskrifter, enhver af Ordenernes Decorationer skal, naar den dermed benaadede Person ved Döden afgaaer, indsendes til Ordenscapitulet, for igjen, som Ordenernes Eiendom, at tillægges sammes Decorations-Beholdning, eller i manglende Fald dens virkelige Værdie erstattes af vedkommende Dödsbo, ikke altid nöiagtigen er efterkommet; i hvilken Anledning bemeldte Ordenscantzler har andraget paa, at det maa blive indskjærpet samtlige Skiftekommissioner og Skifteforvaltere i Danmark, at de ved Dödsboers Behandling efter decorerede Personer paasee, at den Afdödes Decoration enten indsendes in natura til Ordenscapitulet, eller, naar den ikke i Boet forefindes, erstattes i Penge, saavidt Boet kan tilstrække, efter den Værdie, hvortil den efter Evalueringen af Decorations-Beholdningen er anslaaet, i hvilken Henseende derhos bemærkes, at Værdien derefter er for en Elephant 500 Rbd., for et Storkors 250 Rbd., for et Commandeurkors 74 Rbd., for et Ridderkors 30 Rbd., og for et Sölvkors eller Hæderstegn for Dannebrogsmænd 5 Rbd., Alt i Sölv.

Paa Grund heraf skulde Cancelliet, i Henhold til den herfra under 17. April 1810 udgangne Circulairskrivelse, forommeldte Gjenstand betræffende, tjenstligst anmode (Tit.) om, behageligen at ville give samtlige Skifteforvaltere i det Dem anbetroede Amt det fornödne Tilhold i Overeensstemmelse med det Ovenanförte. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Oktobr. 1833. 1833. 19. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Forseelse begaaet ved en Ægtevielse.** Khavn den 2. Novembr. 1833. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 2718. 2. Novbr.

Deres Höiærv. har, ved under 2. August sidstl. at indberette til Cancelliet, at Sognepræsten til Myrkaa i Öefjords Syssel, Gamaliel Thorlevsen, har, uden dertil erhvervet Dispensation, den 1. Novembr. f. A. ægteviet Jon Benediktsson til Salvör Gisladatter, der for 4 Aar siden havde avlet et Barn med bemeldte Jon Benediktssons endnu levende Broder, og om hvilket hendes Forhold til Broderen han var vidende, — tillige fremsendt en Skrivelse fra fornævnte Sognepræst Thorlevsen, hvori han, da dette er skeet af Uagtsomhed, og fordi han har misforstaaet For. 23. Mai 1800, anholder om, at denne Forseelse maa have saa lidet trykkende Fölger, som muligt, for ham.

Foranlediget heraf skulde man tjenstligst anmode Deres Höiærv. om, at ville give bemeldte Sognepræst Thorlevsen en Irettesættelse for hans ved denne Leilighed udviste Forhold. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Novembr. 1833.

Rentekammer-Skrivelse til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Tiendens Erlæggelse af det offentlige Jordegods i Island.** Khavn den 9. Novbr. 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 602. 9. Novbr.

1833. Det kgl. Danske Cancellie har under 12. Februar
9. Novbr. d. A. behaget at forlange Kammerets Betænkning over et med Biskop Johnsens Erklæring indkommet Andragende med Bilage, hvori Provsten i Söndermule Syssel anholder om, at en af Amtmanden for Nord- og Öster-Amtet under 21. Novbr. 1829 afgiven Resolution, hvorefter der skal fordres Tiende til de Fattige af alt publik Jordegods i bemeldte Syssel, maa blive hævet og disse Jorder fremdeles, ligesom hidtil skal have været Tilfældet, nyde den Tiendefrihed, det efter Lovgivningen og en langvarig Praxis formenes at tilkomme. Ligeledes har velbemeldte Cancellie under 16. April næstefter behaget at tilstille Kammeret et i Forbindelse hermed staaende Andragende fra ovenmeldte Amtmand, hvori deels fremsættes de Grunde, paa hvilke han formener at Tiende til Fattigvæsenet bör svares af fornævnte Jorder, og deels anholder om, at det kongelige Danske Cancellie vil ved Resolution bestemme, hvad der i denne Sag maatte findes at være det lovligste og retteste.

Som bekjendt deles Tienden af Jordegodset i Island i 4 Dele, hvoraf den ene Deel tilfalder Fattigvæsenet. Hvorvidt offentligt og beneficeret Gods kan tilkomme enten Frihed for denne Tiende i Almindelighed, eller for den Andeel, som tilfalder Fattigvæsenet, eller ingen af Delene, derom ere Meningerne som bekjendt deelte, og uagtet flere af de i nærværende Sag anförte Bestemmelser, som udkom efter den förste Tiendestatut af 1096, synes betydeligen at understötte Amtmand Johnssons Mening, opnaaedes dog aldrig, at Tienden blev svaret af alle deslige Jorder, hvilket ogsaa nærmere vil erfares af vedlagte Extrakt af en Skrivelse, dateret 20. Februar 1788, fra daværende Biskop H. Finsen og Amtmand Stephensen, samt ligeledes medfölgende Extrakt af en Skrivelse fra Biskop Vidalin af 1. Marts 1820. Bestemmelserne i Reskriptet af 8. Mai 1739, hvorefter der i Island skulde fremdeles forholdes

med Tiendens Ydelse som sædvanligt forhen havde 1833.
været, er derfor ogsaa almindeligen givet den Forklaring, at de Jorder, som endnu ikke havde svaret Tiende, skulle fremdeles være fritagne for samme. I Overeensstemmelse hermed er det, at Kammeret i Skrivelser til det kgl. Danske Cancellie af 28. Februar 1815 og 24. Septbr. 1831 har antaget det for rigtigst, at der indtil videre forholdes paa ethvert Sted som hidtil har været brugt, med mindre Vedkommende hellere maatte i enkelte Tilfælde önske Sagen afgjort ved Domstolene, hvilket ligeledes er af velbemeldte Cancellie antaget i Skrivelse af 4. Oktbr. 1831 til Biskoppen over Island. 9. Novbr.

Nu at afgjöre Spörgsmaalet i Almindelighed synes Kammeret ikke der er Anledning til, men muligen det kgl. Danske Cancellie maatte finde samme at kunne sættes i Forbindelse med de flere Tilfælde, det islandske Tiendevæsen betræffende, der omhandles i vor Skrivelse af 17. Marts f. A., og skulde Sagen i det enkelte her omhandlede Tilfælde afgjöres ved Collegii Resolution, formenes Bestemmelsen egentlig maatte afhænge af, hvorvidt de omhandlede Jorder hidtil have erlagt Fattigtienden eller ikke; men da Sag allerede, efter den ved Cancelliets Skrivelse af 1. f. M. meddelte Underretning, er anlagt, og Oplysningerne, angaaende om Fattigtienden hidtil er af disse Jorder erlagt, eller ikke, ei ere fuldstændige, saa formener Kammeret det rigtigst, at Sagen imellem Vedkommende fremmes, og at det saaledes overlades til dem at see Spörgsmaalet afgjort ved Domstolene. Skulde det iövrigt være Tilfældet, at de Tilskud, Fattigvæsenet behöver udenfor dets ordinaire Indtægter, ere eller blive lignede efter Tiende-Angivelserne, og at i saa Fald Jordeiendom tillige tages i Betragtning, fölger det af sig selv, at om en Jord ogsaa maatte være fri for at svare Fattigtiende, kan det ikke komme Eieren af saadan Jord tilgode i Henseende til forannævnte yderligere Tilskud, men han bör deeltage i samme paa lige Maade som de övrige Eiere af Jorde,

1833. thi dette Bidrag hverken er eller kan henhöre under
9. Novbr. Fattigtiende.

Ved, naar Sagen er afgjort, at udbede sig om Udfaldet underrettet, skulle vi ikke undlade herhos at lade fölge tilbage de med velbemeldte Cancellies Skrivelser af 12. Februar og 16. April d. A., samt 1. i f. M., fulgte Bilage. — Rentekammeret den 9. Novembr. 1833.

9. Novbr. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Udkast til Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.** Khavn den 9. Novembr. 1833. — Original i Cancelliets Archiv; Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 603.

Det kgl. Danske Cancellie har under 4. Mai d. A. tilstillet Kammeret herved tilbagefölgende Udkast til et Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island, tilligemed de i Anledning af denne Sag indhentede Erklæringer fra Overövrighederne og flere Embedsmænd der i Landet, samt derhos behaget at forlange vor Betænkning saavel over Sagen i det Hele, som fornemmeligen over nogle særlige Poster i Udkastet.

I Anledning heraf skulle vi tjenstl. melde, at forsaavidt velbemeldte Cancellie har i ovennævnte Skrivelse opkastet det Spörgsmaal, om det kunde være gavnligt, saaledes som Amtmand Johnsson har foreslaaet, at tvende gode og vederhæftige Mænd i Reppen udnævnes til at assistere Repstyreren ved det Executive, og til i Særdeleshed at deeltage i de i fornævnte Udkasts § 10 omhandlede Ligninger og Fattigbidrag, samt at paategne hans Regnskab, da kunne vi ikke Andet end være enige med Cancelliet i, at en Bestemmelse herom ei vilde blive af synderlig Nytte i Henseende til Controllen, ligesom der ogsaa, saavel i Hensyn til denne som Bestyrelsen i Almindelighed, er ved §§ 2, 16 og 19 i Udkastet paalagt Sognepræsten, Sysselmanden og Amt-

manden en særdeles Medvirkning og Tilsyn. Desuden foreskriver § 11, at saavel Regningen over sidste Aars Fattig-Udgifter og Indtægter, som Planen for Fattigforsörgelsen og Ligningen over Bidragene, skulle aarligen ligge til Eftersyn for Enhver, som derom vil erkyndige sig. Disse Bestemmelser, i Forbindelse med den Interesse, denne Sag i det Hele maa have for Reppens Beboere, formenes derfor at give en tilstrækkelig Control, uden at en saadan Forandring i den hidtil bestaaende og for hensigtsmæssig ansete Bestyrelsesmaade fornödiges, hvilken tillige, som Cancelliet har bemærket, muligen kunde bidrage til at svække Repstyrernes Interesse for Sagen. Udkastets § 7 gjör den Undtagelse fra den almindelige Regel om Forsörgelsesretten i den Trængendes Födedistrikt, at naar Nogen har været bosat eller tjenende i et Fattigdistrikt tilsammen i 10 Aar, efter at have opnaaet 16 Aars Alder, uden der at have nydt nogen Understöttelse af Fattigvæsenet, saa bör han og sammesteds være berettiget til Forsörgelse; hvis han derimod paa saadan Maade har opholdt sig i 2 Distrikter tilsammen i 10 Aar, bör han nyde Understöttelse af hvert Distrikt i Forhold til den Tid, han har opholdt sig i samme, men ordentligviis bör han underholdes i det af de tvende Distrikter, hvori han har opholdt sig længst. Med Hensyn hertil har Cancelliet bemærket, at samme finder det tvivlsomt, om ikke Paragraphens Bestemmelse om Forsörgelsesrets Erhvervelse ved et sammenlagt Ophold i 2 Distrikter i 10 Aar burde ganske bortfalde, og kun 10 eller i alt Fald nogle færre Aars stadigt Ophold i en Commune begrunde Ophævelsen af Födecommunens Forsörgelsespligt. — Den Communerne paahvilende Byrde i Henseende til de Fattiges Forsörgelse erholder i Almindelighed en betydelig Forögelse ved Fattiges idelige Flytning eller Transport fra det ene Distrikt til det andet, samt ved de Godtgjörelser og Afregninger, der ofte maae finde Sted imellem de forskjellige Communer. Saavidt muligen

1833.
9. Novbr.

1833. at hæve dette Forhold maa upaatvivleligen være af
9. Novbr. Vigtighed for ethvert Land, og endnu mere for Island, hvor ikke alene det Locale lægger saa mange Hindringer i Veien herfor, men hvor ogsaa ethvert Bidrag udenfor Naturalforpflegningen maa formenes at være mere trykkende end de fleste andre Steder. Hertil kommer, at det muligen kunde blive et Spörgsmaal, hvorvidt der for Landet i Almindelighed vilde opstaae noget væsentligt Misforhold, om enten et Distrikt beholder de Fattige, som engang ere der, eller disse ombyttes fra det ene Sted til det andet. Kammeret maa saaledes være af den Formening, at ikke alene ovennævnte sidste Passus i § 7 bör udgaae, men at der ogsaa er Anledning til at fastsætte 5 Aar istedetfor 10, i hvilke et Distrikt kan blive pligtig til at overtage den Fattiges Forsörgelse. — Dernæst har det kongel. Danske Cancellie behaget at forlange Kammerets Betænkning med Hensyn til Bestemmelsen i § 8, hvorefter det paaligger Repstyrerne, igjennem hvis Distrikter Fattiges Flytning forefalder, at foranstalte det Fornödne, men uden at der for saadan Flytning af de Fattige kan af de Distrikter, igjennem hvilke den skeer, fordres Betaling, hvorimod den Paagjeldendes Befordring, hvis samme finder Sted, saavelsom hans Underholdning, besörges af Almuen gratis. Vel er dette, ved oftere Igjentagelse, ikke uden Besværlighed for de Indvaanere, som have deres Bopæle nærmest de Veie, hvor Transporten som oftest maa forefalde, men desuagtet formener Kammeret, at der ingen Anledning er til at gjöre nogen Forandring heri, saavel paa Grund af den af Cancelliet bemærkede vigtige Omstændighed, at det ligeledes hidtil har været Tilfældet, at herfor ingen Godtgjörelse er tilstaaet, som ogsaa at lignende Tjenester mod Andre end Fattige vistnok ere meget almindelige i Island, uden at det paatænkes herfor at modtage Betaling; heller ikke kan Uleiligheden og Omkostningerne herved, efter de i Island stedfindende Forhold, ansees at være af nogen Betydenhed,

og ikke mindre vigtigt er det, efter hvad foran til § 7 er bemærket, at undgaae de Afregninger imellem Communerne, som heraf ville blive en Fölge. — I Udkastets § 10 er det, ligesom hidtil, overladt til Stiftamtmanden og Biskoppen selv at bestemme deres Afgift til de Fattige, men derhos tilföiet: „hvilken de ventes at ville give rundeligen". Ligesom dette Tillæg ikke indeholdes i Anordningen af 17. Juli 1782 § 5, hvorved denne Frihed indrömmes dem, saaledes forekommer samme os mindre passende og kunde muligen fremkalde Misfornöielse fra Fattigvæsenets Side med det Bidrag, som disse Embedsmænd maatte finde beföiede til at yde. — Under § 14, som omhandler Fattigvæsenets Indtægter i Almindelighed, er under Nr. 2 anfört, at Fattigvæsenet tilfalder ¼ Deel af Tiende af alt löst og fast Gods. Hvad Tienden af fast Gods eller den saakaldte Jordtiende angaaer, da er det rigtignok Tilfældet, at Fattigvæsenet ikkuns tilfalder ¼ Deel af samme, men af rörligt Gods eller Lösegodstienden tilfalder Fattigvæsenet samme udeelt, naar den tiendepligtige Formue er under 5 Hundr.; först naar den overstiger 5 Hdr., deles den i 4 Dele og kaldes Skiftetiende, hvoraf Fattigvæsenet da kuns erholder en Fjerdedeel. Ligeledes maae vi, ved i saa Henseende at referere os til en anden Skrivelse til Cancelliet af D. D., bemærke, at da det endnu ikke er aldeles afgjort, hvorvidt alt Jordegods i Island er tiendepligtigt til de Fattige, saa kunde ovenanförte Udtryk om, at Fattigvæsenet tilfalder ¼ Deel af Tiende af alt löst og fast Gods, muligen antages at give en afgjörende Bestemmelse i saa Henseende, hvilket formentligen ikke er dets Hensigt. Kammeret formener derfor, at Nr. 2 i § 14 kunde forandres derhen, at Fattigvæsenet tilfalder den samme tillagte Andeel af Tiende af löst og fast Gods. Forsaavidt der i § 23, for flere sammesteds nævnte Forseelser af de Fattige, bestemmes corporlig Straf, maa Kammeret,

1833. 9. Novbr.

1833. skjöndt det i Hensyn til denne Straffemaade i Alminde-
9. Novbr. lighed henholder sig til hvad vi desangaaende have yttret i vor Skrivelse til det kgl. Danske Cancellie af 16. Juni f. A., betræffende en ny Lovgivning om Misgjerningers fremtidige Afstraffelse og Forfölgning paa Island, dog være enigt med Cancelliet i, at der i dette Tilfælde kunde være Anledning til denne Straffebestemmelse. — At der ikke, saaledes som Stiftamtmanden har foreslaaet, paalægges de Skibe, der besöge Havnene, en Afgift til Fattigvæsenet, maa Kammeret, i Henhold til de af det kgl. Danske Cancellie herimod anförte Grunde, være aldeles enigt i.

Hvilket vi ikke skulle undlade tjenstl. at melde, ved derhos at tilföie, at Kammeret saaledes i det Hele, med forestaaende enkelte Bemærkninger, tiltræder ovennævnte Udkast til et Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island, samt de derved foretagne væsentlige Forandringer imod den i saa Henseende tidligere intenderede Bestemmelse. — Rentekammeret den 9. Novembr. 1833.

9. Novbr. **Cancellie - Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830.** Khavn den 9. Novembr. 1833. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1833, Nr. 3791.

Efter at Cancelliet paa sædvanlig Maade havde tilstillet Amtmændene paa Island Exemplarer af de for Danmark i Aaret 1830 udkomne Anordninger, og begjæret deres Betænkning, angaaende hvilke af disse maatte kunne anvendes der, modtog man de herhos fölgende trende Skrivelser med Bilage fra Stiftamtmanden og Amtmændene over Islands Vest-Amt og Nord- og Öst-Amtet, hvorefter man, i Anledning af hvad de övrige Amtmænd havde yttret angaaende Anvendeligheden af For. 2. Juni 1830, om Fremgangs-

maaden ved Udpantninger, hvilken af Amtmand Thorsteinson var forbigaaet som uanvendelig, indhentede hans ligeledes vedfölgende yderligere Betænkning angaaende denne Gjenstand. 1833. 9. Novbr.

Med Hensyn til de i denne Betænkning anförte Grunde, finder man, at bemeldte Forordnings Udvidelse til Island ei er nödvendig, og at dens Nytte vil være problematisk, og efter de Forklaringer, som bemeldte Overövrigheder for Resten have meddeelt, vil der efter Cancelliets Formening ikke blive Spörgsmaal om Udvidelsen til Island af andre af de i Aaret 1830 emanerede Anordninger, end:

1) Forordn. 8. Januar 1830, om Afskaffelse af Stiftsligninger. — 2) Plak. 10. August s. A., angaaende Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Österrig; og — 3) Plak. 14. Septembr. s. A., indeholdende en authentisk Fortolkning af Plak. 23. April 1813, angaaende Embeds-Indkomsters Deling mellem en virkelig og en constitueret Embedsmand.

Hvad nemlig Plak. af 9. Januar 1830, angaaende en forandret Lovbestemmelse for Hertugdömmerne om Erhvervelse af Forsörgelsesret ved Ophold i en Commune, betræffer, da, om den end kan finde Anvendelse der paa Landet, behöver den dog ikke der at kundgjöres som gjeldende Lov, hvorimod det vil være nok, at Övrighederne kjende dens Bestemmelser, og i Henseende til Forordn. 17. Decbr. 1830, om hvis Anvendelighed Biskoppen har forbeholdt sig at yttre sig nærmere, naar han först derom har indhentet Erklæring fra Landets Provster, da kan det forudsees, at denne Anordnings Anvendelse vil möde betydelige Vanskeligheder i de locale Forhold.

De ovennævnte Plakater af 10. August og 14. Septbr. 1830 kunne uden Tvivl gjöres gjeldende paa Island uden nogen Modification; hvad derimod For. 8. Januar 1830 angaaer, da vil det være i det kgl. Rentekammers behagelige Erindring, at det under Sagen angaaende

1833. 9. Novbr. en ny Anordning om Misgjerningers Afstraffelse og Forfölgning paa Island har været sat under Ventilation, om ikke, i Lighed med Bestemmelserne i bemeldte Forordning, den paa Island ifölge Reskr. 25. Juli 1808 § 3 stedfindende Indretning, i hvis Fölge Omkostningerne i offentlige Sager, naar de overstige 200 Rbd., skulle udredes ved Ligning paa hele Landet med 1/8 Deel af hvert Amt, burde hæves, og Udredelsen af Omkostningerne paa slige Sager for Fremtiden paalægges hvert Amt for sig, hvilken Forandring i de gjeldende Bestemmelser af det kgl. Rentekammer aldeles blev bifaldet. Da imidlertid Hans Majt. ved allerhöieste Resolution af 6. Marts d. A. har paalagt Cancelliet, forinden det udarbeidede Udkast til bemeldte Criminal-Anordning paa nyt forelægges til allerhöieste Sanction, at indhente nærmere Oplysninger, om det ikke efter de locale Forhold maatte være muligt, istedetfor de ved Reskr. 25. Julii 1808 og 3. Mai 1816 indtil videre paa Island som Straffe for en Mængde Forbrydelser og Forseelser indförte Legems-Revselser, at paabyde andre Straffe, saa vil der muligt endnu hengaae nogen Tid, inden det i Lovudkastet indeholdte Forslag til en forandret Udredelse af Delinquent-Omkostninger kan, i Forbindelse med Udkastets övrige Indhold, ventes allernaadigst approberet, og det turde derfor være rettest at andrage paa en særlig allerhöieste Sanction paa den ovenommeldte Forandring i Reskr. af 25. Juli 1808 § 3, i Henseende til Udredelsen af Omkostningerne i offentlige Sager.

Idet man over Forestaaende udbeder sig det kgl. Rentekammers behagelige Yttringer, önsker man tillige, forsaavidt Stiftamtmanden har anfört, at Ligning paa hele Landet ifölge Reskript (*rett.* kgl. Resol.) af 1. Juni 1831 ligeledes finder Sted med Hensyn til Omkostningerne ved en Lærlings Oplærelse ved Veterinairskolen, at modtage velbemeldte Kammers behagelige Formening, om ikke med Udredelsen af disse Omkost-

ninger for Fremtiden kunde forholdes paa samme Maade, som ovenfor med Hensyn til Delinquent-Omkostninger er ommeldt, i hvilket Fald den allerhöieste Resolution, hvorpaa efter det Foranförte maatte andrages, formentlig ogsaa burde omfatte de ved bemeldte Reskript (*rett.* Resol.) sanctionerede Omkostninger. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Novembr. 1833. 1833. 9. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Forslag til Forandringer med Hensyn til Landsoverretten i Island.** Khavn den 12. Novembr. 1833[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1833, Nr. 3828. 12. Novbr.

I Anledning af den ved Conferentsraad Stephensens Död opstaaede Vacance i Justitiarii-Embedet ved den islandske Overret, har Stiftamtmanden i Island i den herhos fölgende Skrivelse af 26. April d. A. fremsat Forslag til en forandret Organisation af Overretten, hvis Medlemmers Lönning formenes at staae i Misforhold til det ringe Antal Sager, der aarlig forefalde ved Retten, uagtet hvert enkelt Medlem er knapt aflagt. — Forslaget nævner tvende Alternativer:

1) at saafremt det findes rigtigst, at Overretten, som nu, skal bestaae af en Justitiarius og tvende Assessorer, det andet Assessorat da combineres med Justits-Sekretair-Embedet, og dette combinerede Embede atter forenes med Sysselmands-Embedet i Guldbringe og Kjose Sysseler, imod at dette erholder et Tillæg af 400 Rbd. Sölv, hvorhos det maatte bestemmes, at naar Sager fra bemeldte Syssel indankedes for Overretten, skulde Stiftamtmanden constituere en Assessor til i Sysselmandens Sted at votere i slige Sager. — I Forbindelse hermed er det foreslaaet, at Justitiarii Gage foröges med 200 Rbd. af den besparede Assessorgage, og at Rettens förste Assessor skulde besörge Over-

---

[1]) kgl. Resol. 12. April 1834.

1833. sættelsen af Rets-Akterne fra det islandske Sprog, imod
12. Novbr. det derfor ved allerhöieste Resolution af 27. April 1822 bestemte Honorar af 150 Rbd. Sölv af Justitskassen. — 2) at Overretten skulde bestaae af en Justitiarius, som tillige skulde forestaae Sekretairforretningerne og gageres med 1200 Rbd. Sölv, samt at de nærmeste Sysselmænd, nemlig i Guldbringe og Kjose, Arnæs og Borgerfjord Sysseler, af hvilke den förstnævnte stedse og de tvende sidste vexelviis skulde votere i Sagerne ved Overretten, hvorhos de hver især skulde lönnes med 200 Rbd. Sölv.

Cancelliet finder ikke Anledning til at understötte noget af disse Forslag; thi hvad det förstnævnte angaaer, da kan det ei være tilraadeligt, at andet Assessor-Embede skulde combineres med et Sysselmands-Embede, fordi det ikke er principmæssigt, og derhos paa et Land som Island betænkeligt, at en Underdommer tillige er Medlem af Overretten. Naar hans egne Sager bleve indstævnte, skulde han vel efter Forslaget udtræde, men det Forhold, hvori han kom til at staae til Overrettens övrige Medlemmer, og den Omstændighed, at da en anden Sysselmand, hvis Overdommer han ellers var, blev at beskikke til Medlem af Overretten i saadanne Tilfælde, vilde let kunne faae skadelig Indflydelse paa Rettens Upartiskhed, og i alt Fald paa Folkets Tillid til denne. Ved det omhandlede Forslag vilde overalt kun vindes en saare ubetydelig Besparelse.

Det andet Alternativ fortjener efter Cancelliets Mening endnu mindre Bifald. Det vilde nemlig, foruden hvad allerede er bemærket imod at Underdommere tillige ere Overrets-Medlemmer, være upassende, at Underdommere paa den Maade endog kunde komme til at udgjöre Overrettens Pluralitet; de Inconvenientser, som ere forbundne med at Overrettens Medlemmer ikke samlede have Ophold i Reikevig, vilde derved end mere foröges, og det vilde vel blive vanskeligt, altid at faae

Mænd til at deeltage i Overretssagernes Behandling, der, saaledes som Forordn. 26. Januar 1821 § 16 foreskriver, have underkastet sig den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakter, fra hvilket Bud det dog vilde være saameget betænkeligere at dispensere, som Landets fjerne og isolerede Beliggenhed gjör det vigtigt, at Overretten beklædes af Mænd, som ved en videnskabelig juridisk Dannelse ere istand til med Kraft og Indsigt at virke for en forsvarlig Retspleies Opretholdelse, ogsaa ved Under-Instantserne. Den foreslaaede Combination af Sekretariats-Forretningerne med Justitiarii Embede vilde ei heller være aldeles passende til dennes Stilling som Rettens Formand. 1833. 12. Novbr.

Cancelliet er altsaa sindet at indgaae med allerunderd. Forestilling om Rettens uforandrede Organisation, og som Fölge deraf om Besættelsen af Justitiariatet paa samme Maade som hidtil. Ikkun den Forandring med Hensyn til Rettens Personale agter man at andrage paa, at ved forefaldende Vacance i Justits-Sekretair-Embedet dette combineres med det andet Assessorat. Derhos agter Collegiet at gjöre allerund. Indstilling om saadanne Bestemmelser med Hensyn til Rettens Medlemmers Indtægter, at de kunne, saavidt Omstændighederne tillade det, nyde hver især en til deres Stilling passende Gage.

De reglementerede Gager ere 900 Rbd. for Justitiarius, 700 Rbd. for förste Assessor, 500 for anden og 300 Rbd. for Justits-Sekretairen, hvorhos den yngste Assessor hidtil har nydt 150 Rbd. for Oversættelse af Akter fra det islandske Sprog. Den afdöde Justitiarius har imidlertid siden 1808 haft et personligt Tillæg af 300 Rbd. af den kongel. Kasse, og da Cancelliet, som agter at indstille Etatsraad Einarsen til Justitiarius, holder for, at denne gamle og værdige Embedsmand ikke bör aflægges ringere, saa er man sindet at anbefale ham til et lignende Tillæg, hvilket man dog formener at kunne efter Omstændighederne overtages af Justits-

1833. fonden. En Indtægt af 700 Rbd. forekommer Collegiet
12. Novbr. for Lidet for Overrettens förste Assessor, og han bör formentlig forhjælpes til en forøget Indtægt af 200 Rbd. Sölv aarlig. Dette kan skee, naar Oversættelsen af Akter med det for samme bestemte Honorar 150 Rbd. henlægges til dette istedetfor til andet Assessorat, og naar han derhos i Tiden, naar Combinationen af sidstnævnte Assessorat og Justits-Sekretair-Embedet kan gaae for sig, tillægges 50 Rbd. af den for Justits-Sekretairen reglementerede Gage. Den yngste Assessor og Justits-Sekretair kom da til at tjene paa 750 Rbd., hvilket synes at staae i passende Forhold til hans Formænd i Retten. Men indtil den nævnte Combination kan foregaae, maatte de tvende Assessorer lade sig nöie med en Indtægt af respective 850 og 500 Rbd.

Da Gagerne for den islandske Overret ere indbefattede under det kgl. Rentekammers Normal-Reglement, har Cancelliet troet at burde forelöbig meddele velbemeldte Kammer alt Foranförte, udbedende sig Sammes behagelige Yttringer derover.

Ved denne Leilighed maa Cancelliet tillige forelægge det kongl. Rentekammer en Skrivelse af 4. Mai d. A. fra Stiftamtmanden i Island, hvori han, ved at indsende Etatsraad Einarsens Ansögning om Justitiarii-Embedet, indstiller, at Etatsraaden, efter hans derom fremsatte Andragende, maa erholde Differencen mellem de reglementerede Gager for Justitiarius og förste Assessor, eller 200 Rbd. godtgjort i Vacancetiden, for at han kan holdes skadeslös for de med Justitiarii-Embedets midlertidige Bestyrelse forbundne Udgifter. Dette finder Cancelliet saare billigt, og anbefaler Opfyldelsen til det kgl. Rentekammers gode Forsorg.

Endelig formener Cancelliet, at den i det ene vacante Assessorat constituerede Sysselmand, Kammerraad Finsen, saavel som den Mand, der maatte være constitueret til Assessor i Anledning af Assessor Thorarensens Udtrædelse af Overretten, have billig Adgang til

Godtgjörelse for det extraordinaire Arbeide, hvilken vil, i Lighed med hvad der ellers finder Sted i Constitutions-Tilfælde i Embeds-Vacancer her i Riget, kunne bestemmes for Enhver til Halvdelen af de respective Assessor-Embeders faste Lönninger, i hvilke de ere constituerede. Ogsaa denne Punkt maa man tjenstligst henstille til det kgl. Rentekammers behagelige Afgjörelse. 1833. 12. Novbr.

Bilagene udbedes tilbagesendte med Kammerets forventende Betænkning. — Det kongl. Danske Cancellie den 12. Novembr. 1833.

Reglement for **Rævefangst og Rævetolde i Hunavatns Syssel.** Hvamm i Vatnsdal 29. Novbr. 1833. — Udgivet af Sysselmand Blondal i Hunavatns Syssel i Henhold til Rentekammer-Skrivelse 31. Marts 1832, og stadfæstet af Amtmand Bjarni Thorarensen med Tilföininger den 9. April 1834; *see* under dette Datum. 29. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Fattigtiende i Sönder-Mula Syssel.** Khavn den 30. Novbr. 1833. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 2955. 30. Novbr.

Deres Höiærv. har med behagelig Erklæring af 22. Septbr. f. A. tilstillet dette Collegium et Andragende med 9 Bilage fra Provsten i Söndermule Syssel G. Poulsen, hvori andrages paa, at en af Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet under 21. Novbr. 1829 afgiven Resolution, hvorved bestemtes, at der skulde beregnes Tiende til de Fattige af alt publique Jordegods inden Söndermule Syssel, maatte blive ophævet, paa det at Kirke- eller Mensalgodset fremdeles kan nyde den Tiendefrihed, det efter Lovgivningen tilkommer og det efter en langvarig Praxis skal have nydt.

1833. Efter at Cancelliet herom har correspondent med
30. Novbr. det kongl. Rentekammer, skulde man tjenstlig tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at ligesom Collegiet under 4. Oktbr. 1831, i Anledning af en Forespörgsel fra personel Capellan Arnesen for Valþjofstad Menighed i Nordermule Syssel, om der skal ydes Tiende til de Fattige af Kirke- og Klosterjorder, tilskrev Deres Höiærv., at man ansaae det for rigtigst, at der indtil videre forholdes paa ethvert Sted, som der hidtil har været Brug, med mindre Vedkommende hellere i enkelte Tilfælde önske Sagen afgjort ved Landets Lov og Ret, saaledes finder man ei heller, at der er Anledning til nu at afgjöre Spörgsmaalet i Almindelighed, men at det bör forblive ved bemeldte dette Collegii Skrivelse af 4. Oktobr. 1831, hvorhos Cancelliet dog skulde bemærke, at dersom det skulde være Tilfældet, at de Tilskud, Fattigvæsenet behöver udenfor dets ordinaire Indtægter, ere eller blive lignede efter Tiende-Angivelserne, og at i saa Fald Jordeiendom tillige tages i Betragtning, fölger det af sig selv, at, om en Jord ogsaa maatte være fri for at svare Fattigtiende, kan dette ikke komme Eieren af en saadan Jord tilgode i Henseende til fornævnte yderligere Tilskud, men han bör deeltage i samme paa lige Maade, som de övrige Eiere af Jorde, thi dette Bidrag hverken er eller kan henhöre under Fattigtiende. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Novembr. 1833[1].

11. Decbr. **Skrivelse** fra Departementet for de udenlandske Sager til Rentekammeret, ang. **Fremmedes Fiskerier under Island.** Khavn den 11. Decbr. 1833. — Efter Originalen i Rentekammerets Archiv.

[1]) s. D. Cancellie-Skrivelse af samme Indhold til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, samt Communication til Rentekammeret. Canc. 1. Dep. Brevb. sst.

I Anledning af det kgl. Rentekammers behagelige Skrivelse af 16. f. M.[1], angaaende det Afbræk, som Islændernes Fiskerie lider ved at hollandske, belgiske og franske Fiskerfartöier gaae paa Fiskefangst nær under Island, og det i bemeldte Skrivelse indeholdte Forslag, enten med et Antal af mindre Fartöier at bringe de fremmede Fiskere fra Landet, eller at optage og confiskere deres Fartöier, forsaavidt de ikke efter Paamindelse maatte fjerne sig, undlader Departementet ikke i tjenstligst Gjensvar at melde, at det ikke har Noget imod Udförelsen af det nævnte Forslag at erindre, naar den ikkun finder Sted i Medhold af og i Overeensstemmelse med de kongel. Anordninger, og navnligen Forordn. af 13. Juni 1787. 1833. 11. Decbr.

Hvad det af Sysselmand Abel fremsatte Forslag, at det maatte formenes alle udenrigske Fiskerskibe at komme Landet nærmere end paa 3 à 4 Miles Distance, angaaer, da vil det af Departementets Skrivelse af 3. Juni 1818 være i det kongl. Rentekammers behagelige Erindring, at allerede i ældre Tider have kongelige under Island opsendte Krigsskibe sögt at gjöre en saadan Paastand gjeldende, uden at de fremmede Skippere have villet erkjende denne som forpligtende for

[1] i Anledning af Andragende fra Sysselmand Abel paa Vestmannöerne, at Fiskeriet sammesteds lider betydeligt Afbræk ved at fremmede Fiskerskibe fiske saa nær under Landet, og Stiftamtmand Kriegers Henstilling, hvorvidt det maatte være passende at lade de hollandske, belgiske og franske Fiskefartöier paaminde om deres Pligt til at holde sig fra Landet, samt at Sysselmand Abel til den Ende maatte blive underrettet om den Distance, som de fremmede Fiskefartöier skulle fjerne sig fra Landet, og om det derhos maatte være ham tilladt, da der paa Stedet er et tilstrækkeligt Antal af mindre Fartöier, med disse enten at bringe de fremmede Fiskere fra Landet eller at optage og confiskere dem, forsaavidt de ikke efter Paamindelse maatte fjerne sig". — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 608.

1833. dem. Det vilde derimod stemme mere med det al-
11. Decbr. mindelige Begreb om Territorial-Höihed, forsaavidt denne bestemmes ved Skudvidden, at fastsætte en Distance af 1 Miil, hvilken, omendskjöndt den er noget större end den i Almindelighed antages at kunne være, dog kommer den almindeligen antagne Distance nærmere, og derfor muligen snarere kunde ventes af vedkommende Fremmede at ville blive anerkjendt.

De med det kgl. Rentekammers ovenmeldte Skrivelse fulgte Bilag sendes herved tilbage. — Det kgl. Departement for de udenlandske Sager den 11. Decembr. 1833.

14. Decbr. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordninger fra 1830 til Island.** Khavn den 14. Decembr. 1833. — Rentek. Isl. Copiebog 10, Nr. 655.

Det kgl. Danske Cancellie har under 9. f. M. behaget at forlange Kammerets Betænkning, angaaende hvorvidt de for Danmark i Aaret 1830 udkomne Anordninger kunne anvendes paa Island, ved derhos tilligе at lade fölge de herover fra Stiftamtmanden og Amtmændene sammesteds indhentede og herved tilbagefölgende Erklæringer.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde, at man med velbemeldte Cancellie maa være enigt i, at Plak. af 9. Januar 1830, angaaende en forandret Lovbestemmelse for Hertugdömmerne om Erhvervelse af Forsörgelsesret ved Ophold i en Commune m. v., ikke behöver at kundgjöres for Island som gjeldende Lov, men at det vil være nok, at Övrighederne kjende dens Bestemmelser. — Ligeledes tiltræde vi den Formening, at det ei er nödvendigt, at Forordn. af 2. Juni 1830, om Fremgangsmaaden ved Udpantninger, udvides til Island, og at der iövrigt ikke kan

blive Spörgsmaal om Udvidelsen til Island af andre af de i Aaret 1830 emanerede Anordninger, end: 1833. 14. Decbr.

1) Forordn. 8. Januar 1830, om Afskaffelsen af Stiftsligninger; — 2) Plak. 10. August s. A., ang. Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Österrig, og — 3) Plak. 14. Septbr. s. A., indeholdende en authentisk Fortolkning af Plak. 23. April 1813, angaaende Embeds-Indkomsters Deling imellem en virkelig og en constitueret Embedsmand.

Af disse trende Anordninger formenes Plak. 10. August og 14. Septbr. 1830 at kunne gjöres gjeldende paa Island uden nogen Modifikation, samt at, i Overeensstemmelse med Forordn. 8. Januar 1830, Stiftsligninger bör ligeledes afskaffes i Island, i hvilken Henseende vi ikke skulle undlade at henholde os til hvad vi desangaaende have yttret i vor Skrivelse til velbemeldte Cancellie af 16. Juni f. A. og 11. Mai d. A., ved derhos at bemærke, at foruden den Ligning over hele Landet med ⅓ Deel af hvert Amt, som finder Sted ifölge Reskr. 25. Juli 1808 § 3, naar Omkostningerne i offentlige Sager overstige 200 Rbd. r. S., er vel ligeledes ved kgl. Resolution af 1. Juni 1831 foreskreven Ligning over hele Landet med Hensyn til Omkostningerne ved Islænderes Oplærelse ved Veterinairskolen, men foruden at Bestemmelserne i allerhöistbemeldte Resolution endnu ikke ere komne i Anvendelse, saaledes er Kammeret ogsaa, efter derom gjort Andragende, sindet at indgaae med allerund. Forestilling om nogle nærmere Bestemmelser i saa Henseende, samt derhos tillige allerund. at andrage paa, at hvert Amt betaler selv, uden Deeltagelse af de andre Amter, for de Lærlinge, det maatte nedsende til Veterinairskolen. — Rentekammeret den 14. Decembr. 1833.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, Thorsteinson, ang. **midlertidig Ned-** 14. Decbr.

1833. sættelse af Jordtienden af Lambastaðir i Myra
14. Decbr. Syssel. Khavn den 14. Decembr. 1833[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 660.

Efter at Kammeret, i Anledning af et med Hr. Amtmandens behagelige Betænkning af 20. Juli d. A. ledsaget Andragende fra Opsidderen paa Gaarden Lambastader i Myre Syssel, Bergthor Thorvaldsen, hvori han anholder om, at denne hans Beboelsesgaard, formedelst den samme ved Sandflugt tilföiede Beskadigelse, maa vorde nedsat fra 40 til 30 Hundreder i Dyrhed, har brevvexlet med det danske Cancellie, skulde vi ikke undlade tjenstlig at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at den ansögte Nedsættelse i Jordens Dyrhed ikke kan bevilges, men derimod tillades det, med Hensyn til at saavel Sysselmand Sverrissen som Forpagter af Kongetienden, som ogsaa de övrige Tiendetagere, have samtykket i Nedsættelsen, at Tienden af den omhandlede Jord i de næst paafölgende 6 Aar ikkuns opkræves efter en Dyrhed af 30 Hundrede, dog under den Betingelse, at denne Nedsættelse först bevilges, naar Opsidderen for Hr. Amtm. godtgjör, at Gaardens Huse ere henflyttede til et bekvemt Sted. — Rentekammeret den 14. Decembr. 1833.

14. Decbr. **Rentekammer - Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Bevilling til Handel paa Raufarhöfn.** Khavn den 14. Decbr. 1833. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 657.

Forhenværende Faktor hos Handelshuset Örum & Wulff, J. Johnsen, har anholdt om Tilladelse til at maatte oprette et Handels - Etablissement paa Udliggerstedet Raudarhavn, uden derhos tillige at etablere en fast

[1]) Canc. Skriv. 14. Januar 1834.

Handel i en af Kjöbstederne i Island; ligeledes har han anholdt om, at faae den Hans Majestæt tilhörende Jord Raudarhavn tilkjöbs eller mageskiftet. 1833. 14. Decbr.

Dette Andragende, tilligemed en Skrivelse fra Cancellieraad og Sysselmand Björnsen desangaaende, skulle vi ikke undlade herved at tilstille Hr. Amtm. ved derhos at tilföie, at under Iagttagelse af de iövrigt foreskrevne Bestemmelser for Handel paa Udliggerstederne, samt forsaavidt Hr. Amtm. befinder ham qvalificeret til at meddeles Rettighed til at etablere Handel der paa Landet i Almindelighed, haves fra Kammerets Side ikke Noget imod, at dette skeer, under den Betingelse, at han for det Förste eller indtil videre fritages for tillige at oprette stadig Handel i en af Islands Kjöbsteder. Hvilket vi tjenstl. skulde melde Dem til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for bemeldte J. Johnsen og övrige Vedkommende.

Hvad derimod angaaer hans Andragende om at erholde Jorden Raudarhavn tilkjöbs eller mageskiftet, da maae vi, forinden videre herved foretages, anmode Dem om, ved det Indsluttedes Tilbagesendelse, herover at meddele os Deres behagelige Betænkning saavel med Hensyn til, om Salget af denne Jord kan ansees hensigtsmæssigt, for det Tilfælde, at Flere maatte attraae at etablere Handel paa Raudarhavn, samt om, forsaavidt Salg kan tillades, paa hvad Maade dette rigtigst bör efter Omstændighederne foranstaltes. — Rentekammeret den 14. Decembr. 1833.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Salget af Jorder, tilhörende Storolfshvol Kirke.** Khavn den 17. Decbr. 1833. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1833, Nr. 3124. 17. Decbr.

Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have med Skrivelse af 4. Martii d. A. tilstillet dette Collegium en Skrivelse

1833. 17. Decbr. fra Sognepræsten til Storolfshvol og Sigluvig Præstekald inden Rangervalle Syssel, Thorarensen, hvori han, som i 1827 paa Auction kjöbte sig Jorden Storolfshvol, paa hvis Grund Kirken staaer, og nogle af de Kirken tilhörende Hjaleier, hvorimod Kirkejorderne Dufþekja og Miðkriki, samt de övrige Hjaleier, særskilt afhændedes uden videre Forbindelse med Kirken, end med den Forpligtelse, at sidstnævnte tvende Jorder skulde, naar Kirkens Portionsbeholdning og aarlige Indkomster ikke blive tilstrækkelige til dens Vedligeholdelse, da bidrage det Manglende saaledes, at Kirkejorden Dufþekja erlagde $^2/_5$ Dele deraf, og Miðkriki $^1/_5$ Deel — forespörger, om og hvorvidt Salget af Storolfshvol Kirkes Jorder kan ansees rettelig skeet eller ei.

Efter at man i denne Anledning ved Hr. Stiftamtm.* og Deres Höiærv.* Skrivelse af 12. August sidstl. har erholdt yderligere Oplysning om de fra Storolfshvol Kirke særskilt afhændede Jorder, og derefter har brevvexlet med det kgl. Rentekammer desangaaende, skulde man tjenstl. tilkjendegive Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., at forsaavidt det nu er bragt i Erfaring, at daværende Stiftsövrighed har meddeelt Approbation til Salg paa de stedfundne Vilkaar, skjönner Cancelliet ikke, at samme hertil har været berettiget, da det efter de meddelte Oplysninger maa ansees afgjort, at samtlige Jorder tilhöre Kirken uden nogensomhelst Indskrænkning; heller ikke kan dette Collegium være enigt med hvad Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. i bemeldte Skrivelse af 12. August d. A. har yttret, at i det Hele taget Intet illegalt har fundet Sted ved dette Salg, og at fornævnte Eiendomme ikke kunne siges at være skilte fra Kirken: thi for det Förste er dette Tilfældet med nogle af Hjaleierne, hvilke, som ogsaa Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. senere have bemærket, ere solgte uden noget Vederlag til Kirken, og hvad Jorderne Dufþekja og Miðkriki angaaer, er det

en væsentlig Forskjel, om Indtægterne af samme aarlig og for bestandig tilfalde Kirken, eller den hos disses Eiere ikkuns har Adgang til, naar Kirkens Udgifter skulde overstige dens övrige Indtægter, at erholde et partielt Bidrag. 1833. 17. Decbr.

Som en Fölge af det Foranförte maa Salget ifölge Conditionerne af 26. Septbr. 1827 ansees ugyldigt, og Kirken igjen restitueres i sin forrige Forfatning, enten saaledes, at Kirke-Eieren tilkjöber Kirken de særskilte solgte Jorder og Hjaleier, saa at disse igjen tilhöre Kirken som tilforn, eller hele Eiendommen med Hjaleier sælges under Eet, imod at de nærværende Eiere pro rata dele den Kjöbesum, hvortil Eiendommen samlet udbringes, imellem sig, og iövrigt i fornödent Fald forbeholdes Regres til den forrige Sælger eller hans Bo.

Hvilket tjenstl. tilmeldes Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til videre Bekjendtgjörelse og derefter föiende Foranstaltning.

Den indsendte Skrivelse fra Landfoged Thorgrimsen fölger hermed tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Decembr. 1833.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Tiende af Inventarii-Qvilder, samt af leiede Creaturer.** Khavn den 4. Januar 1834[1]. — Original i Rentekammerets Archiv; Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 16. 1834. 4. Januar.

Paa Grund af et Andragende fra daværende Amtmand over Islands Nord- og Öster-Amt, Johnsson, om, at en Bestemmelse maatte erholdes for, om eller hvorvidt Selveiere, der selv beboe deres egne Gaarde, ere berettigede til at paastaae et vist Antal Köer og Faar, som de holde paa bemeldte Gaarde, undtaget fra Lösegods-Tiende, da disse Creaturer skulle betragtes som

[1]) Forordn. 14. Mai 1834.

1834. 4. Januar. henhörende til Gaardens faste Besætning, saaledes udgjörende en Deel af samme, at Tienden af dem maa ansees indbefattet i Tienden af Gaarden eller Jord-Tienden, forlangte det kgl. Rentekammer, ved at fremsende Betænkninger herom fra Stiftamtmand Hoppe og Amtmand Thorsteinson, ledsagede af de af Sysselmændene meddelte Oplysninger, i Skrivelse af 6. Decembr. 1828 dette Collegii Betænkning herom, idet velbemeldte Kammer yttrede, at Qvæstionen, der i paakommende Tilfælde maatte være at afgjöre ved Domstolene, saavel ved den gamle, tildeels endnu gjeldende, Lovgivning angaaende Tiendevæsenet paa Island, som ved Reskr. af 17. Juli 1782, maa ansees afgjort derhen, at Vedkommende ikke er berettiget til den ommeldte Tiendefrihed.

I Gjensvar herpaa af 27. Januarii 1829 yttrede dette Collegium, at, da det er in confesso, at der af et vist Antal til en Gaard henhörende Creaturer ingen Tiende svares, naar Gaarden bortbygsles, saa forekommer det Cancelliet antageligst, at den samme Besætning ei heller skal svare Tiende, naar Eieren selv bruger Gaarden. Iövrigt var man med Kammeret aldeles enig i, at Spörgsmaalet efter sin Natur henhörer til Afgjörelse ved Domstolene, men da det dog, formedelst dets indgribende Virkning og Rettergangens Ufuldkommenhed paa Island, maatte ansees önskeligt, at en saavidt som mulig almindelig Regel kunde gives, saa henstillede man til velbemeldte Kammer, om Samme ikke maatte finde det hensigtsmæssigt, at der forinden endelig Resolution i denne Sag afgaves, endnu indhentedes Landsoverrettens og Biskoppens Erklæringer.

Det kgl. Rentekammer har derefter ved Skrivelse af 17. Marts 1832 tilstillet dette Collegium Betænkninger fra den kgl. Landsoverret paa Island og Biskop Johnsen, og forlangt dette Collegii yderligere Betænkning, angaaende flere Spörgsmaal, med Hensyn til Tiende af Qvilder eller den Besætning af Creaturer, som af Jord-

brugere holdes, hvorom Meningerne mellem de islandske Authoriteter ere deelte, og som kunne behöve en nærmere Afgjörelse, end den, der findes i den hidtil emanerede Lovgivning. 1834. 4. Januar.

Velbemeldte Kammer erklærer sig enigt med Cancelliet i, at det maa være uden Indflydelse paa Forpligtelsen at svare Tiende af Gaardens Besætning, enten Eieren selv beboer og bruger sin Gaard eller han har bortbygslet den, og at derfor, saafremt der er Hjemmel for, under Tienden af en bortbygslet Gaard at indbefatte Tienden af et vist Antal Qvilder, den samme Ret da ogsaa bör tillægges Eieren, naar han selv beboer sin Gaard; og skjöndt der nu, med Hensyn til bortbygslede Gaarde, efter de indkomne Erklæringer, ikke alene ingen positiv Hjemmel haves for, at et vist Antal Qvilder kunde fölge sammen tiendefrit, men saadant endog synes at være i Strid med de Love, ved hvilke Tienden i Island er bleven indfört og stadfæstet, saa har dog saadan Tiendefrihed været hjemlet ved flere Aarhundreders Sædvane, og da denne ved sin Ælde upaatvivlelig maa have vundet Lovskraft, synes der nu ei at være Grund til at hæve den, naar hensees til de Omstændigheder, hvorved den ifölge Erklæringerne er fremkaldt.

Imidlertid haves der, efter de indhentede Erklæringer, ei nogen fast Regel for, hvor mange Qvilder en Leilænding kan holde tiendefrie paa sin tilbygslede Gaard. — Kammeret yttrer, at saavidt man kan skjönne undtages uden Tvivl fra Tienden alle de Qvilder, som tilligemed Gaarden ved dens Bygsling ere af Jorddrotten overladte Leilændingen, siden disse vel betragtes, eller i alt Fald angives, som den Gaarden fölgende Besætning. — Men ligesom dette med Hensyn til Leilændingen medförer et Misforhold, idet det beroer paa privat Overeenskomst med Jorddrotten, hvor mange Qvilder denne vil lade fölge Gaarden, og som, i det mindste paa flere Steder, snart er et större, snart et

1834. mindre Antal, uden noget Forbold til Gaardens Dyrhed,
4. Januar. saaledes vil og ved de Gaarde, som beboes og bruges af Eieren selv, en Regel savnes, siden alle Creaturer paa samme kunne unddrages Tiendeafgiften, ved at blive erklærede for Gaardens faste Qvilder, hvilket og paa flere Steder er forsögt, efter hvad de indkomne Erklæringer vise. — Det kgl. Rentekammer anseer det derfor nödvendigt, at der ved at afgjöre Spörgsmaalet, om Selveiere kunde undtage Qvilder for Tiendeafgiften, tillige bör fastsættes en almindelig Regel for, hvor stort et Antal Qvilder der bör være tiendefrit, saavel paa de bortbygslede, som paa de af Selveierne selv beboede Gaarde, og foreslaaer som Regel, hvad der efter Landsoverrettens Erklæring kan ansees for det almindeligste, at der med en 20 Hdr. Gaard fölge 4 Qvilder, eller at 1 Qvilde for hver 5 Hdr. af Gaardens Dyrbed fritages for Tiende.

Med Hensyn paa de Jorder, som ere solgte fra forrige Skalholts Bispestol, yttres, at det er anseet tvivlsomt, om Reglen angaaende Tiendefrihed for et vist Antal Qvilder her kunde ansees anvendelig. — Man har argumenteret herimod fra den Omstændigbed, at disse Jorder ifölge Auctions-Conditionerne ere solgte, deels med Fritagelse for Jordtienden, deels med det Vilkaar, at ingen faste Qvilder maae fölge Gaardene, naar disse bortbygsles. — Deraf, at Eierne af disse Gaarde ere fritagne for Jordtienden, fölger rigtignok, at de ikke kunne paaberaabe sig den Omstændighed, som er den oprindelige Anledning til Tiendefribed for Gaardenes Besætning, nemlig at dette er en Slags Erstatning for at Jordbrugere ere vedblevne at svare Jordtienden efter Gaardenes gamle Dyrhed, uanseet at Landskylden — den egentlige Basis for Tienden — ikke nær er det, den var fordum, da Tienden blev indfört, nemlig 1/10 Deel af Jordens Dyrbed; men paa den anden Side maa erindres, at det i sig selv ikke er usandsynligt, at man med den ved Auctions-Condi-

tionerne tilsagte Tiendefrihed har tilsigtet, at den samme 1834.
Frihed for Tiende, som forhen havde fundet Sted paa 4. Januar.
Bispestolens Godser, skulde fremdeles vedblive uforandret, uagtet de nu gik over til privat Eiendom, og da det maaskee endog kunde være muligt, at der, saalænge disse Gaarde havde ligget under Bispestolen, ikke har været ydet Tiende af deres Besætninger, saa maatte, under hiin Forudsætning, Kjöberne ogsaa erhverve dem med samme Ret, hvormed Bispestolen forhen havde besiddet dem, altsaa med Frihed for Qvildetienden. Hvortil endnu kommer, at det Udtryk: „Frihed for Jordtienden" synes at maatte indbefatte Frihed for Tiende, ikke alene af Jorderne i og for sig selv, men ogsaa af de Qvilder, der, efter det Foranförte, ifölge Sædvane betragtes som Pertinents til Jorderne, hvilke efter de i Tidens Löb forandrede Forhold ikke mere i og for sig selv, men kun i Forbindelse med Besætningen eller Qvilderne, nogenlunde faae den Værdie, som kan begrunde den fulde oprindelige Jordtiende. — Hvad den Omstændighed betræffer, at der med disse Gaarde ei kunde fölge faste Qvilder, da erindres, at da det Udtryk „faste Qvilder" kan tages i en dobbelt Betydning, og det er aabenbart, at Forbudet mod faste Qvilder i Auctionsconditionerne, efter hvilke Skalholts Bispestols Jorder ere solgte, alene sigter til faste Qvilder i egentlig Forstand, hvilke maatte fölge Gaardene saalænge disse vare beneficeret Gods, men som maatte ophöre, da Jorderne kom i privat Eie; saa er der ved det her omhandlede Vilkaar i Auctionsconditionerne aldeles ikke bevirket nogen Forskjel i Henseende til Qvilde-Besætningen mellem de paa forrige Skalholts Bispestols Godser beliggende Gaarde og alle övrige private Jorder i Island; hvorimod begge Slags Eiendomme meget mere ere bragte, forsaavidt, under een og samme Regel, at det nemlig beroer paa privat Overeenskomst mellem Jorddrotten og hans Leilænding, hvormange Qvilder den Sidste skal modtage med Gaar-

1834. den, og deraf synes atter at fölge, at den samme Regel,
4. Januar. som bliver gjort gjeldende for alle andre Jorder, ogsaa maa fölges paa forrige Bispestols-Jorderne, nemlig, at et Qvilde fritages for Tiende for hvert 5 Hdr. af Jordernes gamle Dyrhed.

Det kongl. Rentekammer yttrer endvidere, at der ogsaa med Hensyn til de övrige Qvilder, som foruden det fritagne Antal holdes paa Gaardene, opstaaer flere Spörgsmaal, som det synes rigtigst ved denne Leilighed at afgjöre.

I Henseende til Spörgsmaalet: om Tienden af udleiede Creaturer skal udredes af Eieren eller Brugeren, bemærkes, at det maa være uden væsentlig Indflydelse paa Retsforholdet mellem Eier og Leier indbyrdes, enten Tienden præsteres af den Ene eller den Anden; og at Spörgsmaalets Besvarelse ei heller kan være af Vigtighed, forsaavidt Tienden, hvad enten den præsteres af Eier eller Leier, tilfalder de samme Tiendeberettigede, hvilket, paa en enkelt Undtagelse nær, altid finder Sted, naar baade Eier og Leier have Ophold i det samme Tiendedistrikt; — men naar dette ikke er Tilfældet, bliver det nödvendigt[1] at afgjöre, om Tienden tilfalder de Tiendeberettigede der, hvor Eieren boer, eller dem, der hæve Tiende der, hvor Leieren har Ophold. — Og da nu Tienden af faste Eiendomme maa erlægges til de Tiendeberettigede paa det Sted, hvor Eiendommen er beliggende, uden Hensyn til Eierens personlige Opholdssted, saa synes det og mest stemmende med Sagens Natur, at Tienden af udleiede Creaturer erlægges til de Tiendeberettigede paa det Sted, hvor Creaturerne findes paa den Tid, de skulle angives til Tiende, uanseet at Eieren boer andetsteds.

Fremdeles har det kgl. Rentekammer yttret, at det med Hensyn til den Tiendefrihed, som ifölge Lovgivningen, in specie Anordningen af 17. Juli 1782 § 4, 6, tilkommer geistlige Personer, er anseet tvivlsomt, om

[1]) saal. Brevb.; Originalen har: „unödvendigt".

samme ogsaa gjelder for de Qvilder, som Geistlige udleie til Andre; i hvilken Henseende velhemeldte Kammer mener, at, ihvorvel Udtrykkene i de citeerte §§ ere saa almindelige, at derunder kan indbefattes ogsaa de af Geistlige udleiede Qvilder, saa giver Bestemmelsen i § 5, om den Tiendefrihed, som tilkommer, blandt Flere, ogsaa Biskoppen, fuld Föie til at indskrænke den de Geistlige i §§ 4 og 6 hjemlede Tiendefrihed til det Gods, de have til Brug og Husholdning paa deres Bopæl.

1834. 4. Januar.

Med Hensyn til det ovenberörte Tilfælde, hvor det, om end baade Eieren og Leietageren boe under samme Tiendedistrikt, alligevel ikke bliver uden Indflydelse paa, hvem Tienden skal tilfalde, om det præsteres af den Ene eller den Anden, er bemærket: at da efter Lovgivningen Tienden tilfalder, saa ofte det angivne tiendepligtige Gods ikke belöher til 5 Hdr. i Dyrhed, alene de Fattige, medens den Tiende, som falder af Gods, der udgjör 5 Hdr. i Dyrhed eller derover, er den saakaldte Skiftetiende, der deles i 4 Dele, mellem Kongen, Kirken, Præsten og de Fattige, saa vil det vel kunne indtræffe, at Fattigvæsenet derved, at Qvildetienden hæves hos Leietageren og ikke hos Eieren, kan faae en Deel Tiende for sig alene, som det under den modsatte Fremgangsmaade havde maattet dele med de andre tre Tiendeherettigede, hvilket nemlig maa blive Tilfældet, saa ofte de udleiede Qvilder, sammenlagte med Leietagerens övrige tiendepligtige Gods, ikke udgjör en Dyrhed af 5 Hdr., men Eieren derimod besidder saa meget Gods, at han, ved at beregne Qvilderne under samme, vilde kunne angive de fulde 5 Hdr. Dyrhed. — Men ligesom Kammeret formener, at den Indflydelse, som Forskjellen mellem Tiendegods af 5 Hdr. og af ringere Dyrhed har, med Hensyn til Maaden, paa hvilken Tienden beregnes, ikke burde bevirke nogen Forandring i det antagne Princip, at betragte leiede Qvilder som henhörende til Leietagerens tiendepligtige Gods, saaledes troer det ogsaa, at den

1834. samme Grundsætning her maa fölges, naar der bliver
4. Januar. Spörgsmaal om, hvem Tienden skal tilfalde.

Slutteligen har velbemeldte Kammer bemærket, at da samtlige her omhandlede Spörgsmaal, saavel hvad Kongetienden, som de andre Tiender angaaer, egentligen vedrörer de Tiendeberettigedes private Interesse, kunde det synes betænkeligt, at bevirke nogen lovbestemt Forandring i de bestaaende Forhold, i det mindste forsaavidt de nuværende Embedsmænd og Tiendeforpagtere vedkommer; men naar hensees til, at de Bestemmelser, som efter det Foregaaende formenes at burde tages i denne Sag, dog vel alle kunne betragtes som en nærmere Forklaring af de alt givne Love og indförte Retsregler, og at derhos vel egentlig blot en Forandring i Fordelingen af Tiendens Ydelse mellem Distriktets Beboere, men neppe nogen Formindskelse af Tiende-Afgiften i det Hele vil bevirkes, saa formenes, at der ikke i saa Henseende vil möde nogen Vanskelighed.

I Anledning af de her fremsatte Spörgsmaal og det kgl. Rentekammers derom yttrede Formening, skulde Cancelliet tjenstl. bemærke, at i Henhold til hvad dette Collegium alt forhen har yttret, maa man være enig i, at en Eier, der selv bruger sin Jord, ligesaavel som Leilændingen, bör antages, ved at svare Tiende af Jorden efter den gamle Taxt eller saakaldte Dyrhed, tillige at gjöre Fyldest for Tienden af det Antal Qvilder, der hörer til dens ordinaire Besætning, og forsaavidt der spörges om det Antal Qvilder, der saaledes maa gaae fri for særlig Tiendeafgift, saa synes den af velbemeldte Kammer yttrede Mening, at det bör være 1 Qvilde for hver 5 Hdr. af Gaardens Dyrhed, at have Rimelighed for sig, og skjöndt en slig Bestemmelse vel ikke ubetinget vil stemme med det bestaaende Forhold, saa synes dog en fast Regel, som i de fleste Tilfælde vil svare til det hidtil Gjeldende, at være at foretrække for den nærværende Usikkerhed.

Derimod turde det være meget tvivlsomt, om Besidderne af de med Tiendefrihed solgte, den forrige Skalholt Bispestol tilhörende Jorder, ogsaa kunde have de Qvilder frie for Lösegods-Tiende, som vilde være indbefattede under Jordtienden, hvis den blev svaret. Foruden at Udtrykkene i Auctions-Conditionerne synes mere at tale mod, end for slig Frihed, turde det og i sig være rimeligt, at det alene var Jorden, der skulde beholde den Frihed, som den forhen havde, paa Grund af at den tilhörte Bispestolen, men at derimod de Qvilder, som Jordernes Besiddere anskaffede sig, ei kunne nyde godt af den Frihed, som uden Tvivl forhen fandt Sted, fordi Bispen som Geistlig, der enten selv eiede Qvilderne, eller dog indirecte vilde komme til at lide under Tienden, hvis hans Leilænding skulde svare den, var fri for slig Afgift. Dette synes saa meget rimeligere, som Qvilder ikke fulgte i Kjöbet, da hiint Gods blev solgt, og Bispestolen altsaa ei blot vilde have overdraget Tiendefrihed til de Jorder, som solgtes, men endog constitueret Tiendefrihed til noget, der var udenfor Salget. Spörgsmaalet synes desuden, da det dreier sig om de særlige Rettigheder, som Jordernes Besiddere have erhvervet sig ved deres Adkomster, mere at egne sig til Afgjörelse ved Domstolene, end ved en særlig Bestemmelse. Men da det imidlertid maa antages, at i Almindelighed under Jordtienden ogsaa Tienden af Inventarii-Qvilderne fra umindelige Tider har været indbefattet, saa have Andre i Cancelliet fundet, at naar Jord er solgt som tiendefri, ogsaa herunder maa subsumeres Tiendefrihed af de Qvilder, der betragtes som et Complementum til det, hvoraf Jordtienden skal ydes. — I Henhold hertil, og paa de flere af det kgl. Rentekammer yttrede Grunde, er det derfor af sidstnævnte dette Collegii Medlemmer antaget, at de fra Skalholt Bispestol solgte Jorder bör nyde Tiendefrihed for ligesaa mange Qvilder, som andre Jorder.

1834.
4. Januar.

I Henseende til de övrige fremsatte Spörgsmaal,

1834. ved hvilke dette Collegium ikke finder Noget at bemærke, maa Cancelliet aldeles tiltræde velbemeldte Kammers derom yttrede Formening.

4. Januar.

De hertil indsendte Bilage fölge hoslagte tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 4. Januar 1834.

7. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Paadömmelsen af en Inhabilitets Exception.** Khavn den 7. Januar 1834. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 68.

Fra den dengang constituerede Amtmand i Nord- og Öst-Amtet, Sysselmand Briem, har Cancelliet modtaget en Skrivelse af 5. August f. A., hvori det andrages, at i en Sag, der i Nordfjord under Söndre-Mule Syssel er anlagt, angaaende Nægtelse af Fattigtiendes Erlæggelse af nogle Mensal- og kgl. Eiendoms-Jorder, er imod den af Amtet constituerede Dommer, Sysselmand Melsted, fremsat Inhabilitets-Exception, og da bemeldte Dommer har anseet sig incompetent til selv at paakjende Exceptionen, hvorimod han har henviist Vedkommende til herom at erhverve Cancelliets Resolution, har Amtet, for at forebygge Sagens Forhaling, indstillet, at denne af Collegiet maatte afgives.

Vel skjönner nu Cancelliet ikke, at de af de Paagjeldende paaberaabte Omstændigheder, og navnligen den, at Sysselmand Melsted forhen har afgivet Erklæring i Sagen, kunne afgive tilstrækkelig Grund for ham til, i Anledning af den fremsatte Exception, at vige sit Sæde, men da Qvæstionen henhörer under Domstolenes Ressort, maa det overlades Sysselmand Melsted selv ved Kjendelse at decidere samme. — Det kgl. Danske Cancellie den 7. Januarii 1834.

8. Januar. **Reglement** for **Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.** Khavn den 8. Januar 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen

i Reykjavík i Juli 1834, samt i flere Jurisdictioner i Island, nemlig: Vestmannöerne, Gullbringa Syssel og Reykjavík i Sönder-Amtet (1834); Isafjords Syssel (1834), Myra, Snæfellsn., Dala og Bardastrands (1835), derimod ikke i Stranda Syssel; endelig i 1835 i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner. — Dansk: Canc. 3. Departem. Registrant 1834—1836, 2 (1834, Nr. 14). Original-Aftryk hos Schultz, 34 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor og det Övrige af Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider (2—32) den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider (3—33) den islandske Text uden Underskrifter. Coll. Tid. for 1834, S. 217—230, 233—247 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1834, S. 3—14; Schou XXI, 10—22. P. Pètursson. Hist. Eccl. Island. S. 269—278. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 86—91.

1834. 8. Januar.

Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, efter at der angaaende Fattigvæsenets Indretning og Bestyrelse i Vort Land Island ere indhentede Betænkninger og Forslag fra Landets Embedsmænd, have taget denne Gjenstand under nöieste Overveielse, og derved fundet, at det vil være mest stemmende med Landets Tarv, at de hidtil der gjeldende Regler i de fleste Dele vedligeholdes, men at dog enkelte af foranförte Regler kunne behöve nogen Forandring eller nærmere Bestemmelse, og at det derhos vil være tjenligt, at det hele Fattigvæsen ordnes ved bestemt Lov. Til den Ende have Vi besluttet allern. at foreskrive fölgende Regler, som indtil videre blive at iagttage i Henseende til Fattigvæsenet i Island:

I. *Om Fattigvæsenets Bestyrelse i Almindelighed.* — 1) Med Hensyn til de Trængendes Forsörgelse i Island skal i Almindelighed enhver Rep fremdeles, som hidtil, udgjöre et Fattigdistrikt, under hvilket og de Handelssteder, der ligge i samme, indbefattes. Dog vedbliver Reikavig fremdeles at være forenet med Seltjarnarnæs Rep til et fælles Fattigdistrikt. — Skulde locale Forhold paa noget Sted gjöre det tilraadeligt, at et Fattigdistrikts

1834. Grændser blive bestemte anderledes end efter foran-
8. Januar. förte Regel, haver vedkommende Amtmand, efter derom at have indhentet de andre vedkommende Embedsmænds Betænkning, samt gjort sig nöie bekjendt med hvad der i saa Henseende stemmer med Almuens Tarv og dens Önsker, derom at gjöre Forestilling til Vort Cancellie, som skal være bemyndiget til at tage den fornödne Bestemmelse. — 2) Fattigvæsenet i enhver Rep bestyres af Repstyreren, dog under Medvirkning af Sognepræsten, saaledes at denne ikke blot skal paa Repstyrerens Begjæring meddele ham sine vel overveiede Raad angaaende Bestyrelsen, men ogsaa, naar Feil findes i Repstyrerens Fremgangsmaade, söge samme rettet, enten ved venlige Forestillinger til Repstyreren, eller i fornödent Fald ved at andrage Sagen for dennes Foresatte. — Hvor i en Rep to Repstyrere ere ansatte, bör Sognepræsten altid tage Deel i Beslutningen, naar Repstyrerne ikke ere indbyrdes enige. — I Reikavig og Seltjarnarnæs Rep vedbliver Fattigvæsenet at bestyres af en Commission, hvori Domkirkepræsten, Byfogden og Sysselmanden for Guldbringe Syssel, med tvende andre af Amtmanden udnævnte Mænd, have Sæde. — 3) Alle Fattigdistrikter i et Syssel skulle staae under nærmest Tilsyn af vedkommende Sysselmand, og i et Amt under vedkommende Amtmands Overtilsyn og Overbestyrelse. Alle Tvistigheder, vedkommende Fattigvæsenet, afgjör enhver Sysselmand i Overeensstemmelse med Reskr. af 11. April 1781 § 6 i sit Syssel, dog saaledes, at det staaer de Vedkommende, som ere misfornöiede dermed, frit for at andrage Sagen for Amtet. — Tvistigheder imellem Fattigdistrikter i forskjellige Sysseler, dog i samme Amt, afgjör Amtmanden, naar vedkommende Sysselmænd ei have kunnet forenes om Afgjörelsen. — Naar dette Slags Tvistigheder forefalde imellem Fattigdistrikter i forskjellige Amter, og vedkommende Amtmænd ikke blive enige om Afgjörelsen, bliver Sagen at foredrage Vort Cancellie til

endelig Afgjörelse. — De foranförte Regler blive dog, forsaavidt Reikavig og det dermed forenede Seltjarnarnæs Reps Fattigdistrikt angaaer, at anvende med den Forandring, som flyder deraf, at bemeldte Fattigdistrikt bestyres af en Commission, hvorfra Anke, om Nogen finder sig brösthólden ved dens Beslutninger, maa fremföres for Amtmanden. Paa lige Maade blive alle andre i nærværende Reglement forekommende Bestemmelser i meerbemeldte Fattigdistrikt at anvende, saa at Alt, hvad denne Anordning indeholder om Sysselmandens Virkekreds, ikke der finder Anvendelse, dog at Sysselmanden er Medlem af Fattigcommissionen og Foged i en Deel af Distriktet. 1834. 8. Januar.

II. *Hvorvidt Privat- eller Familie-Forsörgelse bör finde Sted.* — 4) Ligesom Forældre ere pligtige til at underholde og opdrage deres Börn, saaledes ere ogsaa Börn og Afkom, efter deres Vilkaar, pligtige at sörge for deres trængende Forældres Underholdning, der altsaa ikke falder Fattigvæsenet til Byrde, saalænge den af Börnene og Descendenterne kan bestrides. Ogsaa andre Slægtninge, hvis Kaar tillade det, bör vedkommende Repstyrer og Præst söge at formaae til at antage sig deres Nærpaarörendes Forsörgelse, saaledes at Fremmede ei dermed besværes.

III. *Hvilke de Trængende ere og hvor disse bör forsörges, samt om Fattiges Flytning.* — 5) Som trængende til Understöttelse ansees alene de Fattige, der ikke ved egne Kræfter paa lovlig Maade kunne erhverve sig nödtörftig Underholdning, og altsaa uden Andres Hjælp maatte savne hvad der til Föde, Klæde, Husly, Varme og Pleie i Sygdomstilfælde er uundværligt for Livs og Helbreds Vedligeholdelse. Skulde denne Trang reise sig af Dovenskab, Ödselhed, Udsvævelse og Laster, er det Repstyrernes og Præstens Pligt at see dette afhjulpet, ved at tilholde slige Personer at arbeide og indrette deres Levemaade saaledes, at de enten aldeles ikke eller saalidet som muligt blive trængende til Hjælp. —

1834. 8. Januar. 6)[1] Naar Nogen har været bosat eller tjenende i et Fattigdistrikt tilsammen i 5 Aar, efter at have opnaaet 16 Aars Alder, uden der at have nydt nogen Understöttelse af Fattigvæsenet, saa bör han sammesteds være berettiget til Forsörgelse. Dog bör det, hvor en Person allerede er, i Overeensstemmelse med de hidtil gjeldende Regler, kommet under Forsörgelse i et Fattigdistrikt, derved have sit Forblivende, uden at den ovenanförte Bestemmelse deri skal gjöre Forandring. Iövrigt hörer en Kone altid under samme Forsörgelseshjem som Manden, og vedligeholder dette ligeledes som Enke, indtil hun paa foranförte Maade erhverver et nyt. Börn under 16 Aar fölge Faderens og, hvis de ere uægte, Moderens Forsörgelseshjem. — 7) Naar en Fattig af Mangel paa ovenanförte Betingelsers Tilstedeværelse ikke selv har erhvervet sig Forsörgelsesret i noget Fattigdistrikt, da bör han forsörges i det Fattigdistrikt, hvor hans Forældre havde Hjem og lovligt fast Tilholdssted paa den Tid, da han blev födt til Verden. Hvad uægte Börn angaaer, kommer det i denne Henseende blot i Betragtning, hvor Moderen havde sit Hjem. Overhovedet kan en Person ikke antages at have sit Födehjem i et Fattigdistrikt, fordi Moderen paa en Reise, ved et Besög eller under et andet saadant kort Ophold der föder ham til Verden, men som hans Födehjem bliver det Distrikt at ansee, hvor Faderen, eller, hvad uægte Börn angaaer, Moderen ved Födselstiden eller nærmest foran denne havde fast lovligt Hjem, hvortil og det Sted, hvor de have fæstet sig som Tyende, hörer. Kun naar det ikke kan oplyses, hvor en Person ellers ved Födselen maatte antages lovligen at höre hjemme, vil det Fattigdistrikt, i hvilket dens Födsel er foregaaet, ansees som hans Födehjem. — 8) Naar en Fattig efter Övrighedens Resolution skal flyttes til et andet Distrikt, bör vedkommende Sysselmand meddele

[1]) Canc. Skriv. 4. August 1838; Plak. 6. Juli 1848.

den Fattige en Fölgeseddel, der viser, efter hvilken 1834.
Ordre samt fra hvilket og til hvilket Distrikt han bör 8. Januar.
flyttes, hvorefter det paaligger Repstyrerne, igjennem hvis Distrikt Flytningen skeer, at foranstalte det Fornödne. Övrigheden har iövrigt at iagttage, at Flytningen ikke skeer paa en Tid og paa en Maade, som udsætter den Fattiges Helbred og Liv for Fare. Derimod er det forbudt Repstyrerne paa egen Haand at foranstalte Flytning af en Fattig, da det altid forud bör være afgjort af Övrigheden, hvor det rette Forsörgelsessted er, og at Flytning bör finde Sted. For saadan Flytning af Fattige kunne de Distrikter, igjennem hvilke den skeer, ikke fordre Betaling, hvorimod den Paagjeldendes Befordring saavel som hans Underholdning besörges af ethvert Distrikt uden Vederlag. — Befindes Nogen at omgaaes utilbörligen med en Fattig ved Flytningen, straffes han med en Mulkt fra 2 til 10 Rbd. Sölv, som tilfalder Fattigkassen i det Distrikt, hvor den utilbörlige Behandling har fundet Sted, eller endog med en legemlig Straf efter Omstændighederne.

IV. *Om Forsörgelsen.* — 9) Fattigvæsenets Bestyrere have omhyggeligen at sörge for, at de Fattiges Trang afhjælpes paa den med Enhvers Tarv mest passende og for Distriktet mindst bebyrdende Maade. De have, naar Hjælp af Fattigvæsenet begjæres, paa det nöieste at undersöge den Paagjeldendes Trang og dennes Aarsager, og i at afgjöre, hvorvidt han bör nyde Understöttelse, bör de med menneskekjærlig Omhu for Trangs Afhjælpning, i Overeensstemmelse med denne Anordnings § 5, ogsaa tage behörig Hensyn til Distriktets Tarv og de fordærvelige Fölger for Sædeligheden og Vindskibeligheden, som en altfor banet Vei til Hjælp af Fattigvæsenet kunde foranledige. Understöttelse af Fattigvæsenet bör altsaa ikke tilstaaes den, som ved tilbörlig Anvendelse af sine Kræfter er istand til at sörge for sine Fornödenheder, eller som kan erholde disse hos dem, der ere pligtige eller villige til at tage

1834. sig af ham. Dog bör intet Fattigvæsen lade nogen
8. Januar. Trængende uden Hjælp, fordi denne tilkommer ham enten af et andet Steds Fattigvæsen eller af enkelte Personer, men det bör forelöbig give ham den fornödne Understöttelse, indtil han bliver overtaget af dem, som dertil ere pligtige, og som da bör erstatte hiint Fattigvæsen sit Forskud. I Henseende til den Understöttelse, som Fattigvæsenet har at yde den Trængende, bör ethvert Tilfældes Beskaffenhed og Distriktets Leilighed tages i nöie Betragtning. I Særdeleshed bör det paasees, at den Trængende selv bidrager saa meget som muligt til sin Underholdning ved eget Arbeide, hvortil han efter Mulighed bör forhjælpes. Udlevede gamle og svage Trængende bör paa den sparsommeligste Maade indtinges hos retskafne Folk, der, imod at nyde godt af det Arbeide, de formaae at forrette, ville yde dem deres Fornödenheder imod et billigt Vederlag. Börn, som hverken have Fader eller Moder, eller som formedelst Forældrenes Tilstand eller Sæder ei hos dem kunne nyde Opfostring og Opdragelse, indtinges ligeledes paa billigste Vilkaar i saadanne Familier, hvor man kan gjöre Regning paa, at de ville blive behandlede med forstandig Omhu for deres Vel, hvortil hörer, at de nyde tilbörlig Underviisning og tidlig anvises til Gudsfrygt, Sædelighed og Arbeidsomhed. Og bör iövrigt Præsten især antage sig slige Börns Underviisning, og hans Mening angaaende deres Anbringelse kan ikke af Repstyreren tilsidesættes, hvorimod denne, hvor han finder særdeles Betænkeligheder ved at fölge samme, har at andrage Sagen for Sysselmanden, der afgjör samme ved sin Resolution, hvilken dog atter kan paaklages til Amtmanden. Baade Repstyreren og Præsten bör have nöie Indseende med, at saavel Pleieforældre til saadanne Börn, som og Andre, hos hvem Fattige indtinges, forsvarligen iagttage deres Pligter. Hvis nogen Bröst heri findes, som ikke ved Advarsel kan rettes, bör der sörges for, at Börnene

eller de övrige Trængende hensættes hos Andre; hvorhos de Paagjeldende bör drages til vedbörligt Ansvar, saafremt deres Forhold imod de dem Betroede skulde være saa uchristeligt, at de derved have gjort sig skyldige til Straf. I Reikavig og Seltjarnarnæs Fattigdistrikt vil det være den samlede Fattigcommission, som haver at tage Beslutning om, hvor fattige Börn skulle anbringes, dog at det geistlige Medlem fornemmelig haver at antage sig denne Gjenstand. Dens Beslutninger blive i dette som i alle andre Tilfælde at underkaste Amtmandens Bedömmelse, naar Anke derover föres. 1834. 8. Januar.

V. *Om Bestemmelsen af Bidragene til Fattigvæsenet.* — 10) Paa de aarlige Repstyrer-Thing fremlægger Repstyreren et Regnskab over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter i det sidst tilbagelagte Aar, beregnet fra 1. Oktbr. til 30. Septbr., eller efter hvilken anden Termin Amtmanden finder mest passende med Hensyn til Tiden, da Repstyrerthinget holdes. Tillige fremlægger Repstyreren en kort, men oplysende Forklaring om Fattigvæsenets sandsynlige Udgifter i det nye Aar, hvorhos han, efter dermed at have sammenlignet Belöbet af den Fattigvæsenet tilkommende Tiendepart, ligner hvad der udenfor Fattigvæsenets Anpart af Tienden maatte behöves paa Reppens Indvaanere, være sig Embedsmænd, Handelsmænd, Bönder, Husmænd eller löse og ledige Personer, som lovligen sidde paa egen Haand. Dog overlades det Stiftsbefalingsmanden og Biskoppen samt Amtmanden fremdeles, i Overeensstemmelse med Anordningen af 17. Juli 1782 § 5, selv at bestemme det Bidrag, som de, efter deres Stilling og Vilkaar, finde at burde yde til Fattigvæsenet. — Ved Ligningen bör der tages Hensyn til Tiendens Belöb for Enhver, men saaledes, at det til Tiendens Störrelse svarende Bidrag dog bliver forholdsmæssig nedsat for den, hvis Evne til at bære en saadan Byrde er indskrænket ved en Mængde af Börn eller andre deslige Aarsager, og der-

1834. 8. Januar. imod forhöiet for dem, der befinde sig i en modsat Stilling. Repstyreren kundgjör og, hvad han selv finder at burde i Forhold til sine Medborgere udrede; men dersom derover yttres Misfornöielse af Nogen af de andre Bidragspligtige, bliver Bidragets Störrelse at indstille til Sysselmanden. Alt hvad der saaledes forhandles, indförer Repstyreren i sin Protokol. — 11) Saavel Regning over sidste Aars Fattig-Udgifter og Indtægter, som Planen for Fattigforsörgelsen og Ligningen over Fattigbidragene, bör endvidere ligge i det mindste 14 Dage efter at Thinget er holdt, til Eftersyn for Enhver, som derom vil erkyndige sig. Finder Nogen sig beföiet til Klage over det ham paalignede Fattigbidrag eller over Fattigvæsenets Bestyrelse, har han at henvende sig med sin Klage desangaaende til Sysselmanden, og hvis enten den Klagende eller Repstyreren finder sig utilfreds med bemeldte Embedsmands Resolution, kan han frembringe sin Besværing for Amtmanden. — 12) Repstyreren holder en paa Fattigvæsenets Regning anskaffet, af Amtmanden autoriseret Protokol, hvori han, foruden det i § 10 Omhandlede, ogsaa indförer de Beslutninger, som han efter forandrede Omstændigheder finder sig beföiet til at tage udenfor den oprindelige paa Repstyrerthinget forelagte Plan. — 13) I Reikavig og Seltjarnarnæs Fattigdistrikt, hvor Fattigcommissionen haver at foretage Ligningen og aflægge Regnskabet, bortfalder den i § 10 foreskrevne Foretagelse til Thinge, hvorimod Regnskabet og Forsörgelsesplanen efter § 11 bör være henlagt til almindeligt Eftersyn i 14 Dage; ligesom Protokol, i Overeensstemmelse med § 12, bör holdes over dens Forhandlinger. Commissionens Medlemmer bestemme og indbyrdes de Bidrag, som de hver for sig have at svare. I Henseende til Anke over Commissionens Handlinger forholdes efter § 3.

VI *Om Fattigkassens Indtægter og Regnskab.* — 14) Fattigkassens Indtægter ere i Almindelighed fölgende: 1) Revenüer af Jordegods og Renter af faste Capitaler,

naar og hvor slige Midler tilhöre de Fattige; — 2) den Fattigvæsenet tillagte Andeel af Tienden af löst og fast Gods; — 3) Extrabidrag, som udredes af Districtet efter denne Anordnings § 10; — 4) en Femtedeel af al Slags Fiskefangst, som med Baade, hvad enten de ere udredede med Liner og Kroge eller med Garn, gjöres paa Helligdage; — 5) Böder efter Domme, Övrighedens Resolutioner og i Anledning af indgaaede Forlig enten i Forligelses-Commissionerne eller i vedkommende Retter; — 6) Fattiges Efterladenskaber, dog ei videre end til Erstatning for gjorte Udlæg af Fattigkassen; — 7) de Faar og Creaturer, hvortil Ingen melder sig som Eier paa Indsamlingstiden om Efteraaret, efter at sædvanlig Indkaldelse er foregaaet med 14 Dages Varsel, og — 8) alle Slags frivillige Gaver, som goddædigen ydes af Folk saavel i som udenfor Districtet. — 15) Efter at Regnskabet over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter har henligget til Eftersyn i den i § 11 bestemte Tid, bliver det inden andre 14 Dage at indsende til Sysselmanden, forsynet med Præstens Attestation om, hvorvidt samme er stemmende med Fattigvæsenets Protokol, og om der ellers er Noget derved at bemærke. Udebliver Regnskabet længere end 4 Uger efter den Tid, hvortil det burde være indkommet, indmeldes det af Sysselmanden til Amtmanden, som paalægger den forsömmelige Repstyrer en Mulkt af 1 Rbd. til 5 Rbd. Sölv, der tilfalder Districtets Fattigkasse. Finder fortsat Forsömmelse Sted, bliver yderligere Mulkt af Amtmanden at diktere. — 16) Sysselmanden haver nöiagtig at gjennemgaae Regnskaberne, og hvis han enten har nogen Tvivl om Rigtigheden af de i et Regnskab gjorte Anförseler, eller om den ved Fattigvæsenets Bestyrelse brugte Oeconomies Forsvarlighed, har han ved næste Mandtalsthing ikke blot at lade sig Fattigvæsenets Protokol forevise, men og at lade sig meddele yderligere Oplysninger. Hvis han ingen Bemærkninger har ved Regnskabet, eller hans Tvivl hæves ved de paa Mand-

1834. 8. Januar.

1834. talsthinget fremkomne Oplysninger, haver han at paa-
8. Januar. tegne Regnskabet sin Approbation, i modsat Fald haver han ved sin Decision at bestemme, hvad der kommer Regnskabsföreren til Ansvar, eller hvad han i Anledning af Regnskabet finder at burde indskjærpes til Iagttagelse i Fremtiden. Finder Regnskabsföreren sig i en eller anden Maade bröstholden ved Sysselmandens Decision, staaer det ham frit for at andrage Sagen for Amtmanden, som haver ved sin Resolution at afgjöre Anken. — 17) Skulde Repstyreren i nogen Maade omgaaes ulovlig med Fattigvæsenets til hans Bestyrelse betroede Eiendomme, Capitaler eller Indtægter, eller vise Forsömmelse i disses Bestyrelse, skal han ikke alene paa det nöiagtigste erstatte al Skaden, men ogsaa i förste Tilfælde tiltales til Straf efter Forseelsens Beskaffenhed. Saa kan der og for vedvarende Forsömmelighed efter Amtmandens Resolution paalægges ham Mulkt til Districtets Fattigvæsen indtil 10 Rbd. Sölv, ligesom og Amtmanden i ethvert Tilfælde, hvor Repstyrerens Forhold gjör, at Fattigvæsenets Bestyrelse ei kan betroes ham, kan afskedige ham. — 18) Saasnart Sysselmanden har afgjort samtlige Regnskaber i hans Embedsdistrikt, bör han forfatte for hvert Aar og til Amtet indsende en tabellarisk Forklaring (efter Schema, som Amtmanden dertil meddeler ham) over Fattigvæsenets Tilstand i ethvert Distrikt, for at det deraf kan skjönnes, om og hvorvidt de Byrder, som have flydt af Fattigvæsenet, ere forögede eller formindskede i Löbet af et Aar. Hvis denne Forklaring udebliver fra Sysselmanden, og en gyldig Aarsag ei kan angives dertil, er det Amtmanden tilladt at diktere ham en Mulkt fra 3 til 8 Rbd. Sölv til Fattigkassen i det Distrikt, hvor han boer. — 19) Ligesom det i det Hele er en vigtig Pligt for Amtmanden, med den höieste Grad af Aarvaagenhed at paasee Fattigvæsenets lovlige og hensigtsmæssige Bestyrelse, saa bör han og, naar han ved at gjennemgaae de i § 18 befalede Forklaringer finder, at Fattigvæsenets

Byrder i et eller andet Distrikt ere tiltagne, eller ikke, 1834.
saaledes som efter Omstændighederne kunde ventes, 8. Januar.
aftagne, lade sig selve Regnskaberne meddele og iövrigt indhente de muligste Oplysninger, for at komme efter, om Bestyrelsen har været feilfuld, og i saa Fald efter Mulighed afhjælpe Feilen. Hvad Reikavig og Seltjarnarnæs Fattigdistrikt angaaer, bliver selve Regnskabet af Commissionen at indsende til Amtmanden, som haver at gjennemgaae og decidere samme. Endvidere bör Amtmanden aarlig til det danske Cancellie indgive en Beretning om Fattigvæsenets Tilstand i Amtet i Almindelighed, og om de Aarsager, som i det sidste Aar maatte have kjendeligen bidraget til enten at lette eller besvære det. Hvis et i sine Fölger betydeligt og vedvarende Ulykkestilfælde skulde ramme et större eller et mindre Distrikt og sætte samme i Fare for Mangel og Nöd, have vedkommende Övrigheder uden Henstand at indberette dette til Amtmanden, og denne da strax at föie de tjenligste Anstalter, som Omstændighederne tilstede, til at standse og afhjælpe Ulykken. Amtmanden gjör dernæst Indberetning om Sagen med alle dens Omstændigheder til det danske Cancellie.

VII. *Om Fattigvæsenets Politie.* — 20) Det paaligger Sysselmanden selv at vaage over, og ved Repstyreren at lade vaage over, at arbeidsdygtige Folk, som ei ere Husfædre og drive en lovlig Næring, ikke sidde paa egen Haand og derved unddrage sig fra fast Tjeneste til Skade for Böigdernes Næringsveie. Alle slige Folk have Repstyrerne og vedkommende Sysselmand uden nogen Skaansel at behandle efter Forordn. af 19. Februarii 1783 og anvise dem en fast Tjeneste, men hvis denne ei strax kan anvises, maae de om muligt henvises til anden midlertidig Beskjæftigelse. Hvis det befindes, at Repstyrerne have seet igjennem Fingre med Lösgjængerie i Repperne, bör Sysselmanden anmelde det for Amtet, og skal Amtmanden da, i Analogie med nysnævnte Forordnings § 4, diktere den Paagjeldende

1834. en Mulkt fra 2 til 10 Rbd. til Distriktets Fattigkasse,
8. Januar. og skeer det oftere, bör Repstyreren, som en utro Betjent, afsættes fra sin Bestilling. — 21) Ligeledes paaligger det Sysselmændene, i Overeensstemmelse med kgl. Resol. af 21. Julii 1808, at vaage over, at der ei nedsætte sig ved Sökanten et i Henseendo til de derværendo Næringsveie og sammes sædvanlige Udbytte uforholdsmæssigt Antal Strandsiddere, kaldte Tomthusmænd. Og maa berefter Ingen nedsætte sig som Strandsidder uden Sysselmandens Tilladelse, under en Mulkt, som dikteres af Sysselmanden af 1 til 5 Rbd. til Distriktets Fattigkasse. Den Husbond, som bar indtaget en slig Strandsidder uden Övrighedens Tilladelse, skal derhos böde til samme Kasse fra 2 til 8 Rbd. Sölv förste Gang, hvilken Mulkt fordobbles hver Gang Nogen gjentager slig Forseelse. — 22) Al Omflakken og Betlerie, saavidt samme ei ved Reskr. af 10. Marts 1784 er tilladt i den yderste Nöd, skal berefter, som forben, være strengeligen forbudt, samt ansees i Overeensstemmelse med nysnævnte Reskript, sammenboldt med Reskripterne af 11. April 1781 og 25. Julii 1808. — 23) Hvis en Fattig viser Ulydighed, Gjenstridigbed, Dovenskab eller andet usædeligt Forbold og ikke efter Advarsel vil rette sig, bliver han at ansee med en passende corporlig Revselse efter de for Island gjeldende Bestemmelser angaaende dette Slags Straffe. Hvis han er under Lavalder, eller den sædvanlige Straf, i Betragtning af den Paagjeldendes Svaghed, maatte findes betænkelig, ansees han med en ringere forholdsmæssig Revselse. — 24) Alle Overtrædelser af denne Anordning bör, forsaavidt de ikke ere Gjenstand for Afgjörelse ved Resolution af vedkommende Övrigheder, bebandles og paakjendes politieretsviis. Det fölger iövrigt af sig selv, at de Pligter, der efter det Foranförte paaligge Sysselmændene som Politiemestere, i Reikavig blive at iagttage af Byfogden.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Januarii 1834. 1834. 8. Januar.

Reglugjörð fyrir fátækra málefna lögun og stjórn, fyrst um sinn, á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Vèr, eptir að hafa, viðvíkjandi fátækra málefna lögun og stjórn á Voru landi Íslandi, látið útvega hugleiðíngar og framvörp frá landsins embættismönnum, höfum tekið þetta efni til nákvæmustu yfirvegunar, og þarmeð komizt að raun um, að það muni landinu þarflegast vera, að þær þar híngaðtil gildandi reglur í flestum atriðum framvegis viðhaldist, en að samt fáeinar af tèðum reglum kunni að þurfa nokkurrar umbreytíngar eður nákvæmari ákvörðunar við, og að það undireins muni þènanlegt, að gjörvöll fátækra málefni lagist með vissu lögmáli. Til þessa augnamiðs höfum Vèr ályktað allranáðugast að fyriskrifa eptirfylgjandi reglur, sem fyrst um sinn eiga að aðgætast í tilliti til fátækra málefna á Íslandi.

I. *Um fátækra málefna stjórn yfir höfuð.* — 1) Í tilliti til þurfafólks forsorgunar á Íslandi skal almennilega sèrhver hreppur framvegis, eins og híngaðtil, vera sèrleg forsorgunarsveit, til hverrar líka þeir höndlunarstaðir, sem í henni liggja, eiga að heyra. Þó á Reykjavík framvegis, eins og híngaðtil, að vera sameinuð við Seltjarnarness hrepp, til sameiginlegrar forsorgunarsveitar. — Ef plázins sèrlegt ásigkomulag á nokkrum stað gjörir það ráðlegt, að einhverrar forsorgunarsveitar takmörk ákvarðist öðruvísi en eptir fyrskrifaðri reglu, á hlutaðeigandi amtmaður, eptir að hafa þarum útvegað annara viðkomandi embættismanna hugleiðíngar, og náð nákvæmri þekkíng á því, er í slíku tilliti samsvarar almúgans þörfum og óskum, þarum að senda álit sitt til Vors kansellíis, sem skal hafa myndugleika til að ákvarða hið nauðsynlega. — 2) Í sèrhverjum hrepp á

1834. 8. Januar. hreppstjórinn að stýra fátækra málefnum, þó með samverkun sóknarprestsins, á þann hátt, að þessi eigi einúngis á, eptir hreppstjórans beiðni, að gefa honum sín vel yfirveguðu ráð, viðvíkjandi stjórn þeirra, heldur og undireins, ef yfirsjónir finnast í aðgjörðum hreppstjórans, að leitast við að leiðrètta hinar sömu, annaðhvort með vinsamlegum fortölum, við hreppstjórann, eður, ef þess gjörist þörf, með að útlista sökina fyrir hans yfirmanni. þar sem tveir hreppstjórar eru settir í einum hrepp, á sóknarpresturinn ætíð að eiga þátt í þeirri ályktun, um hverja hreppstjórarnir ekki geta komið sèr saman. — Í Reykjavík og Seltjarnarness hrepp á, eins og híngaðtil, sèrleg nefnd, í hverri dómkirkjupresturinn, býfógetinn og sýslumaðurinn í Gullhríngu sýslu hafa sæti, ásamt tveimur öðrum af amtmanninum tilnefndum mönnum, að stjórna fátækra málefnum. — 3) Allar forsorgunarsveitir í einni sýslu skulu vera undir næstu umsjón hlutaðeigandi sýslumanns, og í einu amti undir hlutaðeigandi amtmanns yfirumsjón og æðri stjórn. Sèrhver sýslumaður á að afgjöra allar þrætur, viðvíkjandi fátækra málefnum, samkvæmt kóngsbrèfi af 11. Aprilis 1781 § 6, í sinni sýslu, þó svoleiðis, að það sè í valdi þeirra hlutaðeigenda, sem eru óánægðir með sýslumannsins ályktun, að ákæra hana fyrir amtinu. — þrætur millum sveita í ymsum sýslum, en þó í sama amti, afgjörist af amtmanni, ef hlutaðeigandi sýslumenn ekki áður hafa getað komið sèr saman um að leiða þær til lykta. — þegar þesskonar þrætur tilfalla millum sveita í ymsum ömtum, og hlutaðeigandi amtmenn ekki geta komið sèr saman um þann hátt, á hvern þær afgjörast eigi, á sökin að leiðast Voru kansellíi fyri sjónir, til þess endilegu ályktunar. — þær framanskrifuðu reglur eiga samt, að svo miklu leyti Reykjavík og þeim við hana sameinaða Seltjarnarnesshrepp viðvíkur, að hagnýtast með þeirri umbreytíngu, sem flýtur þaraf, að tèð forsorgunarsveit er undirgefin sèrlegri nefnd, hverrar ályktanir, ef nokkrum virðist þær halla sínum rètti, hljóta að ákærast fyrir amtmanni. Á

sama máta eiga allar aðrar í nærverandi reglugjörð standandi ákvarðanir að heimfærast, í síðastnefndri forsorgunarsveit, svo að öllu því, er þessi tilskipun inniheldur um sýslumannsins embættisafskipti, ekki verður þar við komið, þó svo, að sýslumaðurinn er fátækranefndarinnar meðlimur, og fógeti í nokkrum hluta hennar umdæmis. 1834. 8. Januar.

II. *Að hve miklu leyti sèrleg eður náúnga framfærsla heimtast eigi.* — 4) Eins og foreldrar eru skyldugir til að forsorga og uppala þeirra börn, svo eru líka börn og afkvæmi, eptir þeirra kjörum, skyldug til að sorga fyrir þeirra þurfandi foreldra framfærslu, er þannig eigi má auka sveitinni þýngsli, svo lengi sem börn og afkomendur megna hana að veita. Líka eiga hlutaðeigandi prestur og hreppstjóri að leitast við að koma öðrum ættíngjum, sem svo efnaðir eru, til að sorga fyrir náskyldra viðurværi, svo það ei verði vandalausum að byrði.

III. *Hverir þurfandi sèu, og hvar þeir forsorgast eiga, svo og um fátækra flutning.* — 5) þurfamenn álítist einúngis þeir fátæku að vera, sem ekki með sjálfs síns styrk, á löglegan hátt, geta útvegað sèr nauðsynlegt viðurværi, og þannig, án annara hjálpar, hljóta að sakna þess, sem til fæðslu, fatnaðar, húsnæðis, hlýinda og hjúkrunar í sjúkdómstilfellum er ómissanlegt fyrir viðurhald lífs og heilsu. Ef slík örbyrgð orsakast af leti, eyðslu, lostasemi og löstum, er það hreppstjóranna og prestsins skylda að reyna til að koma þessu í lag, með að halda slíkum persónum til iðjusemi, og til að haga þeirra lífernismáta þannig, að þær annaðhvort öldúngis ekki, eður svo sjaldan sem mögulegt er, verði hjálpar þurfandi. — 6) þegar maður hefir verið búfastur eður vistfastur í sömu sveit, fimm ár í samfellu, eptir að hafa náð 16 ára aldri, án þess að hafa notið nokkurs styrks af sveitinni, svo á hann í þeim stað að hafa rètt til framfærslu. Samt á sú framfærsla, til hverrar ein persóna nú þegar er komin, eptir þeim híngaðtil gild-

1834. andi reglum, á einhverja sveit, framvegis að viðhaldast,
8. Januar. án þess að framanskrifuð ákvörðun megi þar á gjöra nokkura umbreytíng. Annars heyri gift kona ætíð til sömu framfærslu-átthaga sem maður hennar, og eins þá, nær hún er ekkja orðin, til þess tíma, þá hún á fyrumgetinn máta útvegar sèr aðra nýja. Börn, ýngri en 16 ára, fylgi föðursins, og, ef þau eru óskilgetin, móðurinnar framfærslu-átthögum. — 7) Þegar einhver fátæklíngur, vegna skorts á framangreindra skilmála tilveru, ekki sjálfur hefir útvegað sèr framfærslurètt í neinni sveit, þá á hann að forsorgast af þeirri sveit, hvar foreldrar hans höfðu átt heimili og löglegan fastan bólstað á þeirri tíð, þegar hann var í heiminn fæddur. Að svo miklu leyti óskilgetnum börnum viðvíkur, kemur það í þessu tilliti einúngis til aðgæzlu, hvar móðirin þá hafði sitt heimili. Yfirhöfuð má maður ekki álítast að hafa haft sitt fæðíngar-heimili í einni sveit, af því tilefni, að móðirin á ferðalagi, í heimsókn eður einhverri slíkri stuttri dvöl fæðir hann í heiminn, heldur á sú sveit að álítast fyrir hans fæðíngar-átthaga, hvar faðirinn, eður, að því leyti sem óskilgetnum börnum viðvíkur, móðirin, á fæðíngartíðinni, eður næst fyrir hana, hafði fast löglegt heimili, til hvers og sá staður, hvar foreldrarnir höfðu ráðið sig í vist, heyrir. Einúngis nær það ekki getur upplýst orðið, hvar ein persóna, á fæðíngartímanum, kunni meinast löglega að eiga heima, á sú sveit, í hverri hennar fæðíng skeði, að álítast sem hennar fæðíngar-heimili. — 8) Þegar einn fátæklíngur, eptir yfirvaldsins ályktun, á að flytjast til annarar sveitar, á hlutaðeigandi sýslumaður að gefa þeim fátæka fylgiseðil, er sýni, eptir hvers skipan, svo og frá hverri sveit og til hverrar hann flytjast á, hvareptir þeir hreppstjórar, gegnum hverra sveitir flutníngurinn skeður, eru skyldugir til að gjöra þarfyrir nauðsynlega ráðstafan. Yfirvaldið á annars að athuga, að flutníngurinn ekki framkvæmist á slíkum tíma eður á þann hátt, er seti hins fátæka líf eður heilsu í hættu. Þarámót skal það

vera hreppstjórunum fyrirboðið af sjálfs völdum að láta nokkurs fátæks flutníng framkvæma, þar yfirvaldið ætlíð fyrirfram á að hafa ályktað, hvar hinn rètti framfærslustaður sè, og að flutníngurinn fremjast eigi. Fyrir slíkan fátækraflutníng mega þær sveitir, gegnum hverjar hann skeður, enga borgun heimta, hvarámót fátæklíngsins fararbeini og hans viðurværi látist í tè af hverri sveit, án nokkurs endurgjalds. — Finnist nokkur sekur í ótilhlýðilegri meðferð eins fátæklíngs á flutníngnum, straffist hann með sekta útlátum, frá 2 til 10 rbd. silfurs, sem tilfalli fátækra fèhirzlu í þeirri sveit, hvar sú ótilhlýðilega meðferð skeði, eður jafnvel með líkamlegri refsíngu, eptir kríngumstæðunum.

1834. 8. Januar.

IV. *Um forsorguninà.* — 9) Stjórnarar fátækra-málefna eiga umhyggjusamlega að sorga fyrir því, að skorti hins fátæka frábægist, á þann hátt er mest samsvarar sèrhvers þörfum og minnst er sveitinni til þýngsla. Þeir eiga, þegar hjálpar er beiðzt af fátækra fjárhlutum, sem nákvæmlegast að rannsaka skort hlutaðeiganda og hans orsakir; áður en þeir álykta, hvort hann eigi slíks styrks að njóta, eiga þeir með mannljúflegri umhyggju fyrir hjálp í bjargarleysi, samkvæmt þessarar tilskipunar § 5, einnig að hafa tilhlýðilegt tillit til sveitarinnar þarfa, og þeirra fordjarfanlegu afleiðínga fyrir siðlæti og iðjusemi, er allt of auðveldum aðgángi til hjálpar af sveitarfjársjóð fylgja kunna. Sveitarstyrkur á þannig ekki að veitast þeim, sem með tilhlýðilegri brúkun krapta sinna getur sorgað fyrir nauðþurft sinni, eður sem getur öðlazt hana hjá þeim, sem eru skyldugir eður viljugir til að hjálpa honum. Samt á engin forsorgunarsveit að láta nokkurn þurfamann þarfnast hjálpar þessvegna, að þessi eigi að veitast honum annaðhvort af annari sveit, eður af einstökum persónum, heldur á hún fyrifram að láta honum nauðsynlegan styrk í tè, unz hann veittur verður af þeim, sem þartil skyldugir eru, og sem þá eiga að endurgjalda fyrstnefndri sveit tèða hennar útgipt. Í tilliti til þess styrks, er sveitin á að veita þurfamanninum,

1834. eiga sèrhvers tilfellis ásigkomulag og sveitarinnar hent-
8. Januar. ugleikar að takast í nákvæma yfirvegun. Sèrílagi á tilsjón að hafast þarmeð, að hinn þurfandi sjálfur útvegi sèr svo mikið, sem mögulegt er, til síns viðurværis með sjálfs síns vinnu, hvartil honum á öll möguleg hjálp að veitast. Örvasa, gamlir og máttlitlir þurfamenn eiga, með vissum skilmálum og á sparsamasta hátt, að setjast niður hjá rèttsinnuðum húsbændum, sem, með þeim kjörum, að njóta hagnaðar af þeirri vinnu, sem ómagarnir orka af hendi að leysa, veiti þessum alla nauðþurft, mót sannsýnilegu endurgjaldi. Börn, sem hvorki eiga föður nè móður, ellegar sem vegna foreldranna ástands eður siðferðis, ekki geta hjá þeim notið fósturs og uppeldis, eiga sömuleiðis, með sanngjarnlegustu skilmálum, að setjast niður hjá slíkum húsbændum, hjá hverjum vissulega má til ætla að með þau sè farið með skynsamlegri umhyggju fyrir þeirra velferð, hvartil það heyrir, að þau njóti tilhlýðilegrar uppfræðíngar, og að þeim snemma haldist til guðhræðslu, siðlætis og vinnusemi. Annars á presturinn sèrílagi að skipta sèr af slíkra barna uppfræðíngu, og hans meiníng, viðvíkjandi þeirra vistferli, má ekki af hreppstjóranum setjast til síðu, hvarámót þessi, ef einhver sèrleg athugasemd heldur honum frá að fylgja henni, á að útlista málið fyrir sýslumanni, er útkljái það með sinni ályktan, sem þó má ákærast fyrir amtmanni. Bæði hreppstjóri og prestur eiga að hafa nákvæma tilsjón þarmeð, að svovel fósturforeldrar slíkra barna, sem og aðrir, hjá hverjum fátækir niður setjast, forsvaranlega aðgæti skyldu sína. Finnist nokkur brestur þar á, sem ekki með aðvörun getur leiðrèttur orðið, á sú ráðstöfun að gjörast, að börnin, eður slíkir aðrir þurfamenn, setist niður hjá öðrum, hvarhjá hlutaðeigendur eiga að sæta tilhlýðilegum ákærum, ef þeirra hegðan við þá, er þeim hafði verið fyrir trúað, reynist svo ókristileg, að þeir þarmeð hafi gjört sig straffs seka. Í Reykjavíkur og Seltjarnarness forsorgunarsveit á það að vera hin sameiginlega fátækranefnd,

sem gjörir ályktun þarum, hvar fátæk börn eigi niður aðsetjast, þó svo, að hennar andlegi meðlimur sèrílagi skipti sèr af þessu efni. Hennar ályktanir eiga, í þessu tilfelli, eins og í öllum öðrum, að leggjast undir amtmannsins umdæmi, ef yfir þeim klagað verður. 1834. 8. Januar.

V. *Um ákvörðun tillaganna til fátækra framfærslu.* — 10) Á þeim árlegu hreppstjóraþíngum framleggi hreppstjórinn reikníngskap fyrir sveitarinnar fátækra fjárgæzlu inntektum og útgiptum, á þá liðnu ári, reiknuðu frá 1. Oktbr. til 30. Septbrs., eður til hvers annars eindaga, er amtmaðurinn álítur hentugastan, í tilliti til þeirrar tíðar, á hverri hreppstjóraþíngið sè haldið. Sömuleiðis framleggi hreppstjórinn eina stutta, en skilmerkilega skýrslu um slíkar sveitarinnar að líkindum tilvonandi útgiptir á því nýja ári, undireins og hann, eptir þarvið að hafa samjafnað upphæðina af þeim fátækum tilheyrandi tíundarhluta, jafnar það, er auk þessarar fátækra tíundar þurfa kann, á hreppsins innbyggjara, hvort sem þeir eru embættismenn, höndlunarmenn, bændur, húsmenn, ellegar lausar og liðugar persónur, sem löglega eru sjálfs síns. Samt eptirlæzt stiptamtmanni og biskupi, svo og amtmönnunum, framvegis, samkvæmt tilskipuninni af 17. Juli 1782 § 5, að ákvarða sjálfum það tillag, sem þeir, eptir þeirra ástandi og kjörum, finna sig eiga að veita sveitarinnar fátækum. Við jafnaðarreikníngin á tillit að hafast til upphæðar sèrhvers tíundargjörðar, þó svoleiðis, að það til tíundarinnar stærðar svarandi tillag samt að tiltölu verði lækkað fyrir þann, hvers efni til að bera slík þýngsli takmarkast af barnafjölda eður öðrum slíkum orsökum, og þarámót hækkist fyrir þá, hverra hagir eru hinna gagnstæðir. Hreppstjórinn auglýsi og, hvað hann sjálfur finnur sig, að tiltölu við sína meðborgara, eiga að lúka, en ef nokkur af öðrum, er tillög gjalda eiga, lætur sína óánægju þarmeð í ljósi, á tillagsins upphæð að setjast til sýslumannsins ákvörðunar. Allt það, er þannig fram fer, innfæri hreppstjórinn í sína sveitarbók. — 11) Svovel reikníngskapurinn fyrir

1834. síðasta árs fátækra-útgiptum og inntektum, sem fram-
8. Januar. varpið til fátækra framfærslumála og jafnaðarreikníngurinn fyrir tillög til þeirra, eiga að liggja, að minnsta kosti 14 daga eptir að þíngið er haldið, til eptirsjónar fyrir hvern og einn, sem hennar óska kynni. Finni nokkur sig orsök hafa til klögunar yfir því á honum liggjandi fátækra-tillagi, eður yfir stjórn fátækramálefna, á hann að halda sèr með klögun sína til sýslumannsins, og finni þá klagarinn eður hreppstjórinn sig óánægðan vera með nefnds embættismanns ályktun, má hann framfæra umkvörtun sína fyrir amtmanninum. — 12) Hreppstjórinn haldi eina á fátækra-fèhirzlu kostnað útvegaða og af amtmanninum fullgilta sveitarbók, hvarí hann, auk þess í 10. § umgetna, einnig innfæri þær ályktanir, sem hann, eptir umbreyttum kríngumstæðum, finnur sig hafa orsök til að gjöra, en þó eigi innihaldast í því upprunalega, á hreppstjóraþínginu framlagða, framvarpi. — 13) Í Reykjavík og Seltjarnarness hrepp, hvar fátækranefndin á að semja jafnaðarreiknínginn og afleggja reikníngskapinn, burtfellur sú í § 10 fyriskrifaða fyritekt á þíngi, hvarámót reikníngskapurinn og framfærslu-framvarpið, eptir 11. §, eiga að leggjast til almennrar eptirsjónar um 14 daga, eins og líka sèrlegur prótokoll, samkvæmt 12. §, á að haldast yfir hennar aðgjörðir. Nefndarinnar meðlimir ákvarði og sín á milli þau tillög, er þeir, hver fyrir sig, lúka eiga. Í tilliti til ákæru yfir nefndarinnar gjörníngum, breytist eptir 3. §.

VI. *Um fátækra-fèhirzlu inntektir og reikníngskap.* — 14) Fátækra-fèhirzlu inntektir eru almennilega þessar: 1) Afgjöld af jarðagózi og rentur af föstum höfuðstólum, þegar og hvar slíkar eignir tilheyra þeim fátæku; — 2) sá fátækum tillagði partur af tíund af lausu og föstu gózi; — 3) sèrleg tillög, sem lúkast af bygðarlaginu, eptir þessarar tilskipunar 10. §; — 4) einn fimti hlutur af allskonar fiskaveiði, er skeður á helgidögum, á bátum, hvort heldur þeir útreiðast með færum og aunglum, eður með netjum; — 5) fjárútlát eptir dómum, yfirvalda

ályktunum, eður eptir skeðum sáttargjörðum, annaðhvort fyrir sættanefndunum, ellegar hlutaðeigandi rèttum; — 6) fátækra eptirlátnir fèmunir, þó eigi frekar en til endurgjalds þess, sem þeir af fátækra fèhirzlu þegið höfðu; — 7) þeir sauðir og aðrir gripir, hvartil enginn lýsir sig eiganda að vera um fjallgaungutíð á haustum, eptir að vanalegt lýsíngar fyrikall er skeð með 14 daga fresti, og — 8) allskonar fríviljuglegar gjafir, sem góðgjarnlega veitast af mönnum, hvort heldur þeir búa í bygðarlaginu, eður fyrir utan það. — 15) Eptir að reikníngskapurinn yfir fátækra fjárgæzlu inntektir og útgiptir hefir legið til eptirsjónar um það í 11. § ákvarðaða tímabil, á hann, innan annara 14 daga, að sendast sýslumanni, ásamt prestsins vitnisburðarskjali þarum, hvort honum beri saman við sveitarbókina, og hvort annars við hann nokkuð aðgætast eigi. Vanti reikníngskapinn lengur en 4 vikur eptir þann tíma, á hverjum hann innkoma ætti, kæri sýslumaður það fyrir amtmanni, sem uppáleggi þeim forsómunarsama hreppstjóra fjárútlát, frá einum til fimm rbd. silfurs, er tilfalli bygðarlagsins fátækra-fèhirzlu. Framhaldist slíkri forsómun, eiga frekari sektagjöld af amtmanninum að uppáleggjast. — 16) Sýslumaðurinn á nákvæmlega að yfirskoða sèrhvern reikníngskap, og finni hann nokkura efasemd um sannindi eins eður annars af því, sem í einum reikníngskap er framfært, eður um forsvaranlega meðferð þeirrar við stjórn fátækra málefna höfðu fjárvarðveizlu, á hann á næsta manntalsþíngi ekki einúngis að láta sýna sèr sveitarbókina, heldur líka að láta sèr gefa nákvæmari skýrslur. Hafi hann engar athugasemdir að gjöra við reikníngskapinn, eður leiði þær á manntalsþínginu framkomnu skýrslur hann úr öllum efa, á hann að skrásetja samþykt sína á reikníngskapinn; í gagnstæðu tilfelli ákvarði hann, með úrskurði sínum, hvað reikníngsgjöranda komi til áhyrgðar, eður hvað hann, í tilliti til reikníngskaparins, finnur að ámálgast eigi til aðgæzlu framvegis. Þykist reikníngsgjörandi, á einu eður annan

1834.
8. Januar.

1834. máta, líða nokkurn halla af sýslumannsins úrskurði, sè
8. Januar. það honum í sjálfs valdi að útlista sökina fyrir amtmanni, sem með úrlausn sinni á að afgjöra þá kæru. — 17) Kunni hreppstjórinn, á einhvern hátt, umgángast ólöglega með fátækra fjárhirzlu hans stjórn fyrirtrúuðu eignir, höfuðstóla eður inntektir, ellegar sýna forsómun í þeirra forstöðu, á hann ekki einúngis til hins ýtrasta að bæta allan skaðann, heldur og, í því fyrra tilfelli, að lögsækjast til straffs, eptir yfirsjónarinnar ásigkomulagi. Eins mega honum, fyrir viðvaranlega forsómunarsemi, eptir amtmannsins úrlausn, uppáleggjast bætur til sveitarinnar fátækra fèhirzlu, allt að 10 rbdlm. silfurs, eins og amtmaðurinn, í sèrhverju tilfelli hvar hreppstjórans hegðun er slík, að ekki megi trúa honum fyrir stjórn fátækra málefna, má setja hann frá þeirri sýslan. — 18) Þegar er sýslumaðurinn hefir afgjört sèrhvern reikníngskap í hans embættisumdæmi, á hann að semja, fyrir hvert ár, og til amtsins innsenda, skýrslu í töfluformi (eptir fyrimyndun, er amtmaðurinn þartil meðdeilir honum) yfir fátækrafjárgæzlu ástand í sèrhverri sveit, til þess að þaraf skynja megi, hvort eður að hve miklu leyti þau þýngsli, sem orsakazt hafa af fátækra framfærslu, hafa aukizt eður mínkað um eins árs tímabil. Vanti þessa skýrslu frá sýslumanninum, og gildug orsök þartil ekki verður tilgreind, sè það amtmanninum leyft að uppáleggja honum fjárútlát, frá 3 til 8 rbdla. silfurs, til fátækra í þeirri sveit, í hverri hann býr. — 19) Eins og það allsendis er mikilvæg skylda amtmannsins, með ítarlegustu árvekni að hafa tilsjón með fátækra málefna löglegri og hagkvæmri stjórn, svo á hann einnig, þegar hann, við að yfirskoða þær í 18. § uppáboðnu skýrslur, finnur, að fátækra-framfærslunnar þýngsli, í einu eður öðru byggðarlagi, hafa aukizt, eður ekki, þannig sem eptir kríngumstæðunum ætla mátti, hafa mínkað, að láta meðdeila sèr sjálf reikníngskaparskjölin, og annars útvega allar mögulegar upplýsíngar, til að komast að raun um, hvort stjórnin hafi brestótt verið, og þá,

að svo miklu leyti mögulegt verður, að bæta hennar brest. Viðvíkjandi Reykjavíkur og Seltjarnarness hrepps forsorgunar-bygðarlagi, á sjálfur reikníngskapurinn af nefndinni að sendast amtmanninum, sem á að yfirskoða og úrskurða hann. Ennfremur á amtmaðurinn árlega til hins danska kansellíis að innsenda frásögn hans um fátækra málefna almennilega ásigkomulag í amtinu, og um þær orsakir, er á því seinasta ári þekkjanlega kynnu að hafa stuðlað til að lètta það eður þýngja. Ef eitthvert í sínum afleiðíngum mikilvægt og viðvaranlegt óhappatilfelli kemur yfir eitt stærra eður minna bygðarlag, og setur það í hættu fyrir skorti og nauð, eiga hlutaðeigandi yfirvöld, án dvalar, að gefa amtmanninum það til vitundar, og á þessi þá strax að gjöra þær þènanlegustu ráðstafanir, sem kríngumstæðurnar leyfa, til að stöðva og endurbæta þann af óhappinu flotna skaða. Amtmaðurinn sendi þareptir skýrslu um sökina, með öllum hennar kríngumstæðum, til hins danska kansellíis.

1834. 8. Januar.

VII. *Um fátækra málefna póliti.* — 20) það uppáleggst sýslumanninum sjálfum að vaka yfir, og láta hreppstjórann vaka yfir því, að vinnufært fólk, sem ekki eru húsfeður og iðka löglegt bjargræði, ekki sè sjálfs síns, og þarmeð hliðri sèr frá fastri vistarvinnu, til skaða fyrir bygðarlagsins bjargræðisvegi. Allt slíkt fólk eiga hreppstjórarnir og hlutaðeigandi sýslumenn, án nokkurrar vægðar, að meðhöndla eptir tilskipuninni af 19. Febr. 1783, og vísa þeim í fasta vist, en ef hún ekki getur þeim strax ávísuð orðið, á þeim í millitíð að baldast til einhvers annars starfa. Ef það sannast, að hreppstjórarnir hafi sèð í gegnum fíngur með lausamennsku í hreppunum, á sýslumaður að gefa það amtinu til vitundar, og skal amtmaðurinn þá, í meðhaldi af nýnefndrar tilskipunar 4. §, uppáleggja þeim brotlega fjársektir, frá 2 til 10 rbdl., til sveitarinnar fátækra-fèhirzlu, og ef það optar skeður, á hreppstjórinn, sem ótrúr þènari, að setjast frá sýslun sinni. — 21) Sömuleiðis uppáleggst

1834. það sýslumönnunum, samkvæmt konúnglegum úrskurði
8. Januar. af 21. Juli 1808, að vaka yfir, að fleiri þurrabúðafólk eður tómthúsmenn, en samsvari rèttri tiltölu bjargræðisveganna og þeirra vanalega afla við sjáfarsíðuna, ekki nái þar bólfestu. Og má hèreptir enginn, án sýslumannsins leyfis, verða tómthúsmaður, að viðlögðum fjárútlátum, eptir sýslumannsins ákvörðun, frá 1 til 5 rbdl. silfurs til bygðarlagsins fátækra-fèhirzlu. Sá húsbóndi, sem hefir tekið á móti slíkum tómthúsmanni, án yfirvaldsins leyfis, á þarfyrir að gjalda til sömu fèhirzlu frá 2 til 8 rbdl. silfurs fyrsta sinn, hverjar bætur tvöfaldast skulu fyrir hvert skipti, er nokkur ítrekar slíka yfirsjón. — 22) Allt flakk og betlaraskapur, að svo miklu leyti slíkt með konúngsbrèfi af 10. Marts 1784 ekki er leyft í ýtrustu nauð, skal hèreptir, eins og fyr, vera strengilega fyriboðið og álítast samkvæmt nýnefndu kóngsbrèfi, samanbornu við kóngsbrèfin af 11. April 1781 og 25. Juli 1808. — 23) Ef nokkur ölmusumaður sýnir óhlýðni, mótþróa, leti eður aðra ósiðlega breytni, og ekki, eptir aðvörun, vill leiðrètta sitt framferði, á hann að álítast með tilhlýðilegri líkamlegri refsíngu, eptir þeim fyrir Ísland gildandi ákvörðunum áhrærandi þess slags ströff. Hafi hann ekki náð lögaldri, eður hið siðvanalega straff, í tilliti til veikinda hins brotlega, kynni að finnast íhugunarvert, álítist hann með vægari hæfilegri refsíngu. — 24) Allar yfirtroðslur þessarar tilskipunar eiga, að svo miklu leyti sem þær ekki skulu afgjörast með úrlausn hlutaðeigandi yfirvalda, að meðhöndlast og dæmast á pólitírèttarmáta. það er annars sjálfsagt, að þær skyldur, sem eptir því framanskrifaða eru sýslumönnunum, sem pólitímeisturum, uppálagðar, í Reykjavík eiga að aðgætast af býfógetanum.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 8. Januarii 1834.

Capitelstaxt for **Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.** Frederiksgave den **10.** Januar **1834.** — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1834. 10. Januar.

CAPITULSTAXTI fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1834 til sömu tíðar 1835.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	17	93	17	93	14½
— 2	2	11	12	66	10
— 3	3	68½	22	27	18
— 4	2	50½	20	20	16
— 5	1	79	21	84	17½
— 6	2	5	16	40	13
— 7	1	53½	15	55	12½
— 8	11	20	11	20	9
9	7	13	9	49½	7½
B. Nr. 10	»	15	18	72	15
— 11	»	13½	16	84	13½
— 12	»	11	13	72	11
— 13	»	14	17	48	14
C. Nr. 14	»	17	5	30	4
— 15	»	14	8	72	7
— 16	»	19	5	90	5
— 17	»	4	5	»	4
— 18	»	39½	8	22	6½
— 19	»	59	9	21	7½
— 20	»	21	26	24	21
— 21	»	10	12	48	10
D. Nr. 22	2	64	16	»	13
— 23	2	81	17	6	13½
— 24	2	81	17	6	13½

¹) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1834.		Nafnverð. Rbd.	Nafnverð. Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Hundrað. Rbsk.	Alin. Rbsk.
10. Januar.	D. Nr. 25	2	48	15	»	12
	— 26	2	10½	12	63	10
	E. Nr. 27	»	»	»	»	»
	— 28	1	5	15	75	12½
	— 29	1	4	15	60	12½
	— 30	»	»	»	»	»
	F. Nr. 31	4	5	16	20	13
	— 32	3	7½	18	45	15
	— 33	2	31	13	90	11
	— 34	1	77	14	40	11½
	— 35	1	38	16	72	13½
	— 36	2	18	13	12	10½
	— 37	»	4	10	»	8
	G. Nr. 38	1	91½	11	69	9½
	— 39	»	16	6	64	5½
	— 40	1	58	19	24	15½
	— 41	»	40	20	»	16
	— 42	»	56½	»	»	11½
	— 43	»	69	»	»	14

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A,	eður í fríðu	16.40	13
— B,	í ullu, smjöri og tólg	16.69	13½
— C,	- ullar tóvinnu	10.14½	8
— D,	- fiski	15.53½	12½
— E,	- lýsi	15.67½	12½
— F,	- skinnavöru	14.67½	12

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 14 Rbd. 84 Sk. [og alin] 12 Sk.

Frederiksgáfu þann 10. Januar 1834.

B. Thorarensen. Eptir constitution H. Thorlacius.

10. Januar. **Capitelstaxt for Öefjords og Norder Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.** Frederiksgave den 10. Januar 1834. —

Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1834. 10. Januar.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og Norður sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1834 til sömu tíðar 1835.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	17	41	17	41	14
— 2	2	37	14	30	11½
— 3	3	74	22	60	18
— 4	2	67	21	56	17½
— 5	1	89	23	12	18½
— 6	2	59	20	88	16½
— 7	1	60½	16	29	13
— 8	13	21½	13	21½	10½
— 9	10	8½	13	43½	10½
B. Nr. 10	»	18½	23	12	18½
— 11	»	15	18	72	15
— 12	»	11½	14	36	11½
— 13	»	15	18	72	15
C. Nr. 14	»	32	10	»	8
— 15	»	18½	11	54	9
— 16	»	24	7	48	6
— 17	»	6½	8	12	6½
— 18	»	58	12	8	9½
— 19	»	67½	10	52½	8½
— 20	»	23½	29	36	23½
— 21	»	20	25	»	20
D. Nr. 22	2	71½	16	45	13
— 23	3	2	18	12	14½
— 24	2	78	16	84	13½
— 25	2	49½	15	9	12
— 26	2	17	13	6	10½
E. Nr. 27	1	2	15	30	12
— 28	1	11½	16	76½	13½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1834.		Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
10. Januar.	E. Nr. 29	1	9	16	39	13
	— 30	»	94	14	66	12
	F. Nr. 31	3	59½	14	46	11½
	— 32	2	38½	14	39	11½
	— 33	2	18	13	12	10½
	— 34	1	38	11	16	9
	— 35	1	11	13	36	10½
	— 36	2	10½	12	63	10
	— 37	»	5	12	48	10
	G. Nr. 38	2	10	12	60	10
	— 39	»	20	8	32	6½
	— 40	2	22	26	72	21½
	— 41	»	37½	18	72	15
	— 42	»	65½	»	»	13
	— 43	»	83½	»	»	16½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	18.10½	14½
—	B, í ullu, smjöri og tólg	18.72	15
—	C, — ullar tóvinnu . . .	14.26½	11½
—	D, — fiski	15.89	12½
—	E, — lýsi	15.77	12½
—	F, — skinnavöru	13.9½	10½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 15 Rbd. 95½ Sk. [og alin] 13 Sk.

Frederiksgáfu þann 10. Januar 1834.

B. Thorarensen. Eptir constitution

H. Thorlacius.

10. Januar. **Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.** Frederiksgave den 10. Januar 1834. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jfr. Sig. Hansen: „Um verð-

lagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Taxt anföres som publiceret i Norder-Mule Syssel. 1834. 10. Januar.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1834 til sömu tíðar 1835.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	91	21	91	17½
— 2	3	35	20	18	16
— 3	4	57	27	54	22
— 4	3	61	29	8	23½
— 5	2	45½	29	66	24
— 6	3	35	26	88	21½
— 7	2	15½	21	59	17½
— 8	16	41	16	41	13
— 9	13	»	17	32	14
B. Nr. 10	»	21	26	24	21
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	17	21	24	17
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	26	8	12	6½
— 15	»	19	11	84	9½
— 16	»	27	8	42	7
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	51½	10	70	8½
— 19	»	81	12	63	10
— 20	»	31	38	72	31
— 21	»	24	30	»	24
D. Nr. 22	4	»	24	»	19
— 23	3	45	20	78	16½
— 24	3	42	20	60	16½
— 25	2	86	17	36	14
— 26	2	60	15	72	12½
E. Nr. 27	1	24	18	72	15
— 28	1	28	19	36	15½
— 29	1	23	18	57	15
— 30	1	11	16	69	13½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1834.		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
10. Januar.	F. Nr. 31	4	86	19	56	15½
	— 32	4	9½	24	57	19½
	— 33	2	86	17	36	14
	— 34	2	12	17	»	14
	— 35	1	52	18	48	15
	— 36	3	5½	18	33	15
	— 37	»	6	15	»	12
	G. Nr. 38	2	58½	15	63	12½
	— 39	»	44½	18	52	15
	— 40	3	25	39	12	31½
	— 41	1	21	58	48	37
	— 42	»	93	»	»	18½
	— 43	»	94	»	»	19

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A,	eður í fríðu	23.40	18½
—	B,	— í ullu, smjöri og tólg	23.42	19
—	C,	— ullar tóvinnu . . .	16.16	13
—	D,	— fiski	19.68½	15½
—	E,	— lýsi	18.34½	15
—	F,	— skinnavöru	18.60½	15

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 91½ Sk. [og alin] 16 Sk.

Frederiksgáfu þann 10. Januar 1834.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

14. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **midlertidig Nedsættelse af Tienden af Lambastader i Myra Syssel.** Khavn den 14. Januar 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 135.

Opsidderen paa Gaarden Lambastaðir i Myre Syssel, Bergthor Thorvaldsen, har i en til det kgl. Rentekammer

indgiven Ansögning anholdt om, at denne hans Beboelsesgaard, formedelst den samme ved Sandflugt tilföiede Beskadigelse, maa vorde nedsat fra 40 til 30 Hdr. i Dyrhed. 1834. 14. Januar.

I denne Anledning har Rentekammeret tilmeldt dette Collegium, at det under 14. Decembr. sidstl. har tilskrevet Amtmanden, at den ansögte Nedsættelse i Jordens Dyrhed ikke kan bevilges, men at det derimod, med Hensyn til at samtlige Tiendetagere have samtykket i Nedsættelsen, er tilladt, at Tienden af den omhandlede Jord i de næstpaafölgende 6 Aar ikkun opkræves efter en Dyrhed af 30 Hundr., dog under den Betingelse, at denne Nedsættelse först bevilges, naar Opsidderen for Amtmanden godtgjör, at Gaardens Huse ere bortflyttede til et bekvemt Sted, hvilket man tjenstligst skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Januar 1834.

Kongelig Resolution ang. **Finantskassens Tilskud til den kgl. Jordebogskasse i Aaret 1832.** Khavn den 15. Januar 1834. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 A, Nr. 9; jevnf. Ný Fèlagsrit X, 39. 15. Januar.

Vi tillade allern., at det Tilskud, som i Aaret 1832 er afgivet fra Finantskassen til den islandske Jordebogskasse, passerer til Udgift for den förstnævnte Kasse. — Kjöbenhavn den 15. Januar 1834.

Kongelig Resolution ang. **Understöttelse til Udgivelse af en islandsk Læsebog.** Khavn den 18. Januar 1834. — I Forestilling fra Directionen for Fonden ad usus publicos 31. Decbr. 1833 bemærkes, at Cand. Theol. Ludv. Chr. Müller havde sögt om en Understöttelse til at udgive en Læsebog i det islandske Sprog, som paa 20 à 30 Ark vilde indeholde det meste af Njals saga, nogle af de lettere oldnordiske Sange og en Ordbog til det Hele. 18. Januar.

1834. 18. Januar. Han havde i henved 6 Aar underviist gratis i Islandsk, og holdt for Tiden offentlige Forelæsninger derover, men kunde ikke erholde en saa betydelig Subscription, at den kunde dække en Boghandler, hvorfor han sögte Understöttelsen. — Direct. for Fond. ad usus publ. Journ. 8, Nr. 587.

Vi ville allern. have Cand. Theol. Ludv. Chr. Müller, til Udgivelsen af en Læsebog i det islandske Sprog, bevilget af Fonden ad usus publicos 10 Rbd. Sedler for hvert færdigtrykt Ark, som Bogen kommer til at indeholde, indtil et Belöb af 300 Rbd. Sedler. — Kjöbenhavn den 18. Januar 1834 [1].

18. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Forslag om en forandret Organisation af den islandske Landsoverret.** Khavn den 18. Januar 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 700.

Det kgl. Danske Cancellie har under 12. Novbr. f. A. behaget at tilstille Kammeret herved tilbagefölgende Skrivelse fra Stiftamtmand Krieger af 26. April s. A., hvori han, i Anledning af den ved Conferentsraad Stephensens Död opstaaede Vacance i Justitiarii-Embedet ved den islandske Landsoverret, fremsætter tvende Forslag til en forandret Organisation af bemeldte Overret.

Efter det förste af ovennævnte Forslag skulde Justitiarius ansættes med en aarlig Gage af 1100 Rbd., og förste Assessor med 700 Rbd., samt denne derhos tillige besörge Oversættelsen af Retsakter fra det islandske Sprog, imod derfor at tillægges det ved allerhöieste Resolution af 7. April 1822 bestemte Honorar af 150 Rbd. Sölv af den islandske Justitskasse; anden Assessorpost tilligemed Justitssekretairens Forretninger

[1]) communiceret Cand. Müller ved Direct. Skrivelse 31. Januar 1834. Missiveb. for Fond. ad usus publ. 1/5 32 til 1/5 34, Nr. 381.

derimod forenes med Sysselmands-Embedet for Guldbringe og Kjose Sysseler, og Sysselmanden derhos tillægges 400 Rbd. aarlig. Overrettens Lönninger, som nu udgjöre 2,850 Rbd., vilde paa denne Maade indskrænkes til 2,350 Rbd. Sölv aarlig. 1834. 18. Januar.

Efter det andet Forslag skulde Justitiarius tillige forestaae Sekretariats-Forretningerne, og derfor i det Hele nyde 1200 Rbd. Sölv aarlig, og til Assessorer skulde ansættes Sysselmændene i Arnæs, Borgarfjords og Guldbringe Sysseler, hver med 200 Rbd. Sölv aarligen, og skulde af disse trende Sysselmænd vexelviis fungere tvende. Overrettens Lönninger vilde derefter udgjöre 1800 Rbd. Sölv aarlig.

Ingen af disse Forslag finder imidlertid det kgl. Danske Cancellie Anledning til at understötte, hvilket vi ogsaa, efter de herimod anförte Grunde, ikke kunne andet end aldeles tiltræde. Velbemeldte Cancellie har derhos behaget at underrette Kammeret om, at Samme er sindet at indgaae med allerund. Forestilling om Rettens uforandrede Organisation, og som Fölge deraf om Besættelsen af Justitiariatet paa samme Maade som hidtil, ikkun med den Forandring med Hensyn til Rettens Personale, at Justitssekretair-Embedet ved forefaldende Vacance combineres med andet Assessorat, samt at Rettens Medlemmers Indtægter, for at de, saavidt Omstændighederne tillade det, hver især kunne nyde en til deres Stilling passende Gage, reguleres saaledes, at Justitiarius, hvortil Cancelliet agter at indstille Etatsraad Einarsen, ansættes med 900 Rbd. Sölv reglementeret Gage, og derhos et personligt Tillæg af 300 Rbd. af Justitsfonden, ligesom den afdöde Justitiarius har siden 1808 haft et saadant Tillæg af den kongel. Kasse. At förste Assessor, foruden de for denne Post reglementerede 700 Rbd. Sölv, tillige overdrages den forannævnte Oversættelse af Retsakter, og derfor tillægges 150 Rbd. af den islandske Justitskasse, samt endvidere, naar Justitssekretair-Embedet bliver vacant, 50 Rbd. af

1834. 18. Januar. denne Gage, hvorved han i det Hele vil erholde 900 Rbd. aarlig. For anden Assessorpost, hvormed Justitssekretair-Embedet ved indtræffende Vacance agtes forenet, foreslaaes en Gage af 750 Rbd., nemlig de nu reglementerede 500 Rbd., og, naar förnævnte Vacance indtræffer, de övrige 250 Rbd. af denne Gage. Ibegreben de fornævnte 300 Rbd. af Justitsfonden og 150 Rbd. af Justitskassen, vil Overrettens Lönninger saaledes i det Hele udgjöre ligesom nu 2,850 Rbd. Sölv aarlig.

Herover har det kgl. Danske Cancellie, da Gagerne for den islandske Landsoverret ere indbefattede under Kammerets Normal-Reglement, behaget at forlange vor Betænkning, samt derhos, i Anledning af ligeledes hermed tilbagefölgende Andragende fra Stiftamtmand Krieger af 4. Mai f. A., henstillet til Kammerets Afgjörelse, at Etatsraad Einarsen maatte i Vacancetiden erholde godtgjort Forskjellen imellem de reglementerede Gager for Justitiarius og förste Assessor, eller 200 Rbd. aarlig, for at han kan holdes skadeslös for de med Justitiarii-Embedets midlertidige Bestyrelse forbundne Udgifter, og at endvidere den i det ene vacante Assessorat constituerede Sysselmand, Kammerraad Finsen, saavel som den Mand, der maatte være constitueret til Assessor formedelst Assessor Thorarensens Udtrædelse af Overretten, maatte, i Lighed med hvad der ellers finder Sted i Constitutions-Tilfælde i Embedsvacancer, tilstaaes hver Halvdelen af de respective Assessor-Embeders faste Lönninger, i hvilke de ere constituerede.

At saavel Etatsraad Einarsen som de tvende i Vacancetiden constituerede Assessorer erholde den af det kgl. Danske Cancellie foreslaaede Godtgjörelse, vides ikke Noget fra Kammerets Side at erindre imod, og vi maae i Henhold hertil tjenstl. overlade til velbemeldte Cancellie, naar Sagen i det Hele forestilles, da tillige allerund. at andrage herpaa. — Hvad angaaer Landsoverrettens fremtidige Organisation og Regulering af Gager for dens Medlemmer, da er der under Sagens

Omhandling her i Kammeret bleven fremsat den Mening, at det ikke blot i pecuniair Henseende og i Betragtning af de yderst faa Forretninger, der paaligge Justitiarius, men ogsaa af andre Grunde, vilde være rigtigst at forene Stiftamtmands- og Justitiarii-Embedet i een Person. Men da der dog paa den anden Side mod en saadan Forening frembyde sig betydelige Betænkeligheder, og da den i al Fald ikke lader sig iværksætte uden en foregaaende Overeenskomst imellem Cancelliet og dette Collegium angaaende det saaledes combinerede Embedes Besættelse, saa have vi troet ikke for Tiden at have tilstrækkelig Anledning til herom nærmere at yttre os, men forbeholde os at tage denne vigtige Gjenstand under yderligere Overveielse, saafremt velbemeldte Cancellie maatte finde sig anlediget til at entrere paa samme, i hvilken Henseende vi i saa Fald udbede os sammes gode Formening behageligen meddeelt. — Rentekammeret den 18. Januar 1834.

1834. 18. Januar.

Rentekammer-Skrivelse til Handelshuset Suhr & Sön, ang. **Tilladelse for en norsk Kjöbmand at före Tömmer til Island.** Khavn den 18. Januar 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 707.

18. Januar.

Handelshuset Suhr & Sön har under 4. i d. M. anholdt om, at Kjöbmand J. C. Knudsen i Arendal maa i indeværende Aar blive meddeelt Passe for 4 Skibe, for at overföre Tömmer og anden Trælast til Island, uden derfor at erlægge den ved For. af 11. Septembr. 1816 § 3 paabudne Afgift.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade at melde Handelshuset, at naar ovennævnte 4 Skibes Drægtighed og Navne, samt ligeledes Skibsförernes Navne, hertil opgives, vil det Ansögte kunne ventes bevilget, dog at Drægtigheden for alle 4 Skibe tilsammentagne ikke

1834. udgjör mere end i det Höieste 150 Commercelæster. —
18. Januar. Rentekammeret den 18. Januar 1834.

29. Januar. **Kongelig Resolution** ang. **Anskaffelse af Ornamenter** m. m. **til Reykjavik Domkirke.** Khavn den 29. Januar 1834. — I Rentekammerets Forestilling 21. Januar bemærkes, at Stiftamtmand Krieger i Island havde — i Anledning af en af Kammeret forlangt Betænkning, foranlediget ved Beretning fra Biskoppen over Island, der igjennem Cancelliet var indkommen til Kammeret, om Kirkernes Tilstand, hvori ankedes over, at Domkirkens Ornamenter vare meget forslidte — stillet det Forslag, at der maatte anskaffes 4 nye Messehageler og 7 nye Messeskjorter, en ny Kalk- eller Disk-Dug, og en Sölv-Oblatdaase, indvendig forgyldt, da kun 2 Messehageler og 3 Messeskjorter for Tiden vare i brugelig Stand, og der kun havdes Oblatæske af Træ.

Rentekammeret bemærker, at Ritualet ikke foreskriver, at Ordinandus iföres Messehagelen ved Ordinationen, og at dette ikke heller er Skik i Kjöbenhavn, men da Biskoppen over Island havde oplyst, at dette i Island var gammel Kirkeskik, og da Cancelliet ikke holdt det for passende at hæve denne Skik, indstilles Bevilgelsen deraf, indtil en Bekostning af 228 Rbd., og da Kirkens Indtægter kun vare mellem 100 og 200 Rbd. aarlig, der i de senere Aar vare medgaaede til Reparationer, saaledes at i Aaret 1832 havde 200 Rbd. Sedler maattet tilskydes af Jordebogskassen, og Kirken desuagtet haft en Underbalance af omtrent 30 Rbd. i det sidst aflagte Regnskab, foreslaaes, at denne extraordinaire Bekostning bevilges af Jordebogskassen. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 A, Nr. 26.

Vi tillade allern., at til Brug ved Reikevig Domkirke i Island anskaffes 4 nye Messehagler og 7 nye Messeskjorter, saavel som en Kalk- eller Disk-Dug og en Sölv-Oblatdaase, samt at den hertil fornödne Sum, omtrent 250 Rbd. Sedler, udredes af den islandske Jordebogskasse. — Kjöbenhavn den 29. Januar 1834[1].

[1]) Denne Resolution er communiceret Stiftamtmanden over Island, L. A. de Krieger, ved Rentek. Skriv. 12. April 1834. Isl. Copieb. 10, Nr. 857.

Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835. Reykjavík den 1. Februar 1834. — Islandsk: Original, samt Original-Aftryk, besörget paa offentlig Bekostning. Viðeyjar klaustri 1834, 2 Bl. i 4to., hvoraf Exemplar i det islandske Departement. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi" I. 2, 234 ff. — Denne Capitelstaxt anföres som publiceret i nogle af Amtets Jurisdictioner: Reykjavík, Rángárvalla Syssel og Arnæs Syssel. 1834. 1. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1834 til sömu tíðar 1835.

Vöru og aura tegundir.		Nafnverð.		á landsvísu hdr.		er þá 1 al.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr.	1[1]	15	88	15	88	12½
—	2	2	17	13	6	10
—	3	3	50½	21	15	16½
—	4	2	51½	20	28	16
—	5	1	62	19	72	15½
—	6	2	10½	16	84	13½
—	7	1	49½	»	»	»
—	8	10	14½	10	14½	8
—	9	6	57	8	76	7
B. Nr.	10	»	16½	20	60	16½
—	11	»	15½	19	36	15½
—	12	»	16	20	»	16
—	13	»	16	20	»	16
C. Nr.	14	»	20½	»	»	»
—	15	»	18½	11	54	9
—	16	»	30	»	»	»
—	17	»	5	9	36	7½
—	18	»	57½	»	»	»
—	19	1	11	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet 24. Januar 1832 (ovenf. S. 18-20). Coursen ikke angivet.

1834. 1. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
C. Nr. 20	»	33½	»	»	»
— 21	»	26	»	»	»
D. Nr. 22	4	11	24	66	19½
— 23	3	15½	18	93	15
— 24	2	94½	17	87	14
— 25	2	67½	16	21	13
— 26	2	56½	15	51	12
E. Nr. 27	1	26½	19	13½	15
— 28	1	13	17	3	13½
— 29	1	20	18	12	14½
— 30	1	19½	18	4½	14
F. Nr. 31	4	67½	18	78	15
— 32	3	57	21	54	17
— 33	2	64½	16	3	12½
— 34	2	25	18	8	14
— 35	1	50½	18	30	14½
— 36	2	75½	16	69	13
— 37	»	5	12	48	10
G. Nr. 38	2	27	»	»	»
— 39	»	75	»	»	»
— 40	1	86½	»	»	»
— 41	»	71	»	»	»
— 42	»	60	»	»	»
— 43	»	73	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eða fríðu	15.72	13½
— B, — ullu, smjöri og tólg	20. »	16
— C, — ullar tóvinnu	10.45	8
— D, — fiski	18.63½	14½
— E, — lýsi	18.8	14
— F, — skinnavörum	17.41	13½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 16 Rbd. 70 Sk. [og alin] 13 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað: 1834.
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum; 1. Febr.
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða
3/4 hundraðs, svo að 1 1/3 verðs hennar
gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Reykjavík þann 1. Februarii 1834.
L. Krieger. Steingrímur Jónsson.

Kongelig Resolution ang. **Bestemmelser om Oplærelse af Veterinair-Elever fra Island.** Khavn den 5. Februar 1834. — I Rentekammerets Forestilling 28. Januar fremsættes de ved kongl. Resolution 1. Juni 1831 fastsatte Bestemmelser med Hensyn til Oplærelse af Veterinair-Elever fra Island. Allerede i August 1828 var det bifaldet ved kgl. Resolution, foranlediget ved en Forestilling fra Stiftamtmand Hoppe i Begyndelsen af samme Aar, at en Elev kunde antages fra Sönder-Amtet, hvilket ogsaa var skeet, og den antagne Elev havde efter overstaaet Examen nedsat sig i 5. Febr.

1834. 5. Febr. Reykjavík. Da man nu önskede paa samme Maade at faae oplært en Elev fra Vester-Amtet, havde Amtmanden for dette Amt, Thorsteinson, forestillet, at „det var en saavel af Sysselmændene som af andre kyndige Mænd der i Amtet almindelig antagen Mening, at hverken Amtet i det Hele eller engang noget enkelt Syssel vilde faae synderlig Nytte af en eneste Dyrlæge". Den Fortjeneste, han kunde have ved Praxis, vilde ikke kunne ernære ham, og den Nytte, han kunde gjöre som Consulent, vilde ikke opveie det Offentliges Bekostning. Almuens Repartitionsbidrag var desuden for Tiden saa höit, at Yderne behövede at skaanes. Amtmanden androg derfor paa, at Vester-Amtet enten fik Lov til at lade Tilladelsen ubenyttet, eller at dets Bidrag blev modificeret.

Rentekammeret havde herover indhentet Betænkninger fra den forhenværende Amtmand Johnsson, nu Byfoged i Middelfart, og fra Stiftamtmand Krieger. Den Förstnævnte yttrede sig derhen, at den ved kgl. Resolution 1. Juni 1831 bestemte Foranstaltning vilde i Tiden sikkert medföre Nytte, og han maatte derfor holde paa den, skjöndt han indrömmede, at den maaskee kunde falde bort af sig selv, paa Grund af at Ingen meldte sig, som det var gaaet i Nord- og Öster-Amtet hidtil. Han holdt ogsaa paa, at hvert Amt skulde bidrage for sig. — Stiftamtmand Krieger indrömmede vel, at Vester-Amtet kunde have mindre Nytte af en Dyrlæge end andre Egne, men derfor burde efter hans Mening hverken Foranstaltningen bortfalde, eller Vester-Amtet fritages for Bidrag.

Kammeret bemærker, at Amtmand Thorsteinson allerede för havde fremsat de samme Tvivl om denne Foranstaltnings Gavnlighed for Vester-Amtet, men fandt derfor heller ikke nu, at Foranstaltningen burde bortfalde. Derimod fandt det Anledning til at foreslaae, at et Amt, som ikke kunde höste Nytte af den, blev fritaget for Omkostningerne derved, og at saaledes Resol. af 1. Juni 1831 maatte blive modificeret derhen, at hvert Amt bekostede den derfra sendte Elev. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 A, Nr. 34.

De ved Vor Resolution af 1. Juni 1831 fastsatte Regler for Nedsendelse af indfödte Islændere, til Oplærelse ved Veterinair-Skolen her i Staden, ville Vi herved allernaad. have forandrede derhen, at det tillades Amtmændene paa Island, naar noget dueligt Subjekt maatte melde sig hos dem, for at blive oplært ved

bemeldte Veterinairskole, og Saadant ansees tjenligt for Amtet, da, efter forudgaaen Anmeldelse for Vort Rentekammer, at nedsende en slig Lærling hertil, dog at det iagttages, at ikkun een Lærling ad Gangen for hvert Amt holdes ved Veterinairskolen. Og blive, som Fölge heraf, de til disse Lærlingers Nedreise, Oplærelse og Tilbagereise fornödne Udgifter at udrede ved Repartition efter de saakaldte Tiende-Hundreder af löst Gods, paa det Amt, for hvis Vedkommende en saadan Lærling er nedsendt, imod at det paa den anden Side gjöres denne til Pligt at nedsætte sig i Amtet, samt der, mod passende Diæter, at foretage de Reiser, som i fornödent Fald af det Offentlige maatte blive ham paalagte. — Kjöbenhavn den 5. Februar 1834[1]. 1834. 5. Febr.

Handels-Convention mellem **Danmark og Österrig.** Khavn den 12. Februar 1834. — Dansk: Original-Aftryk hos Schultz, 4 Blade i 4to. Colleg. Tid. for 1834, S. 761—766. Schou XXI, 26—29. — Tydsk: Original-Aftryk hos Schultz, 4 Blade i 4to. — Under 26. August 1834 ere Exemplarer af denne Convention sendte fra Rentekammeret til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island. — **Uddrag.** 12. Febr.

Handels-Convention mellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Keiseren af Österrig, Konge af Ungarn og Böhmen. Sluttet i Kjöbenhavn den 12. Februar 1834. — — — —

Artikel I. De Danske Fartöier, som ankomme til de Österrigske Staters Havne med Ladning eller med Ballast, skulle nyde de samme Forrettigheder, som de

[1]) ved Rentek. Skrivelser 22. Februar 1834 communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, idet Kammeret henholder sig til sammes Skrivelse til Stiftamtmanden af 18. Juni 1831. Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 769—771. Derefter er Resolutionen publiceret i Borgarfjords Syssel, Reykjavík, Gullbringa og Kjosar Syssel, Árnes Syssel og Vestmannöerne.

1834. indenlandske Skibe, og skal den samme Fordeel til-
12. Febr. staaes de Österrigske Fartöier, som ankomme til de Danske Staters Havne med Ladning eller med Ballast, dog med Undtagelse af de Danske Colonier, Grönland, Island og Færöerne deri indbegrebne. Imidlertid skulle dog alle de Handels- og Skibsfarts-Fordele, som for Fremtiden maatte blive tilstaaede nogen anden Nation i de Danske Colonier eller paa Færöerne, ligeledes indrömmes de Österrigske Undersaatter.

Med Hensyn til Erlæggelsen af Havnepenge, Ind- og Udförsels-Afgifter, Told-Afgifter, Töndepenge, Fyrpenge, Lodspenge og Bjergelön, ligesom og i Henseende til alle andre Afgifter eller Paalæg, af hvad Slags eller Benævnelse det end er, som tilfalde Kronen, Stæderne eller nogensomhelst privat Indretning, skulle de Danske Fartöier i Hans Majestæt Keiseren af Österrigs Stater aldeles behandles paa samme Maade som de Österrigske Fartöier. Alle disse Fordele skulle ligeledes tilstaaes de Österrigske Fartöier i den Danske Stats Havne. ....

Dets til Bekræftelse have de gjensidige Befuldmægtigede undertegnet nærværende Convention og paatrykt den deres Segl. — Skeet i Kjöbenhavn den 12. Februar, Aar efter Christi Byrd Atten Hundrede og Fire og Tredive.

14. Febr. **Capitelstaxt** for **Vester-Amtet fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.** Vester-Amt. 14. Februar 1834. — Islandsk: Original-Aftryk som Schema, trykt hos Schultz i Kjöbenhavn og udfyldt ved Udfærdigelsen med de passende Tal, 2 Blade i 4to., hvoraf Exemplar haves i det islandske Departement; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur

í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1834 til sömu tíðar 1835.

1834. 14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	18	94	18	94	15
— 2	2	75	16	66	13⅓
— 3	4	19½	25	21	20
— 4	2	83	22	88	18⅓
— 5	1	95	23	84	19
— 6	2	62½	21	20	17
— 7	1	80	»	»	»
— 8	12	1	12	1	9½
— 9	8	85½	11	82	9½
B. Nr. 10	»	17¾	22	18	17¾
— 11	»	15	18	72	15
— 12	»	15	18	72	15
— 13	»	16	20	»	16
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	15	9	36	7½
— 16	»	28	»	»	»
— 17	»	5	9	36	7½
— 18	»	45	»	»	»
— 19	1	»	»	»	»
— 20	»	24	»	»	»
— 21	»	19	»	»	»
D. Nr. 22	3	55½	21	45	17
— 23	2	89	17	54	14
— 24	2	55	15	42	12⅓
— 25	2	20	13	24	10½
— 26	2	34	14	12	11¼
E. Nr. 27	1	13	17	3	13⅔
— 28	1	22⅔	18	52	14⅚
— 29	1	20	18	12	14½
— 30	1	14	17	18	13¾
F. Nr. 31	3	65	14	68	11¾
— 32	2	81	»	»	»
— 33	2	25½	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet 12. Febr. 1832 (ovenf. S. 22—25). Coursen ikke angivet.

1834. 14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
F. Nr. 34	1	$91\frac{1}{2}$	»	»	»
— 35	1	44	»	»	»
— 36	2	54	»	»	»
— 37	»	5	»	»	»
G. Nr. 38	2	37	»	»	»
— 39	»	32	»	»	»
— 40	1	66	»	»	»
— 41	»	56	»	»	»
— 42	»	52	»	»	»
— 43	»	$82\frac{1}{2}$	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eða fríðu	19.9	$15\frac{1}{4}$
— B, — ullu, smjöri og tólg	19.88	16
— C, — ullar tóvinnu . . .	9.36	$7\frac{1}{2}$
— D, — fiski	16.35	13
— E, — lýsi	17.69	14
— F, — skinnavörum . . .	14.68	$11\frac{3}{4}$

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða [hdr.] 16 Rbd. 19 Sk. [og alin] 13 Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $\frac{3}{4}$ hundraðs, svo $1\frac{1}{3}$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

Eptir Litr. C: gjöra 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað. 1834. 14. Febr.

— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.

— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 14. Februar 1834.

Thorsteinson. Guðmundur Jónsson.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Beregningsmaaden af et Fattiglems Underholdning efter Capitelstaxterne.** Khavn den 22. Februar 1834. 22. Febr.
— Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 663—664.

Kammerraad og Sysselmand Tvede, saavel som Fattigforstanderne i Reyðarfjords Rep, have i et Andragende, hvorover forrige Amtmand over Islands Nord- og Öst-Amt, Etatsraad, By- og Herredsfoged Johnsson, under sin Nærværelse i Kjöbenhavn ved Skrivelse af 16. August f. A. har afgivet Betænkning, anholdt om, at det Bidrag, som Helgastaða Rep inden Norder Syssel er bleven tilpligtet at udrede til Almisselemmet Guðmundur Indriðasons Underholdning, maatte erlægges enten in natura eller i Penge, efter den for Sönder-Mule Syssel gjeldende Capitelstaxt, istedetfor, som ved Amtets Resolution bestemt, efter et Middeltal af de paa begge Steder gjeldende Capitelstaxter, hvilken Resolution, efter de af Etatsraad Johnsson meddelte Oplysninger, fornemmelig er bygget paa, at den Forskjel, som findes imellem Capitelstaxterne i Nord- og Öst-Amterne, ikke saa meget hidrörer fra en virkelig Forskjel i Varernes Priser, som fra en forskjellig Maade, hvorpaa Varepriserne af Vedkommende opgives til Regel ved Capitelstaxtens Sættelse, idet man i det förstnævnte Amt regner efter Rigsbanksedlers effective Forhold til

1834. 22. Febr. Sölv, i det sidstmeldte derimod lægger de saakaldte Varedalere til Grund, hvis Værdie dog er langt ringere end den, som en Rigsbankseddel virkelig har, og hvilken Forskjel, naar den ei paa foranförte Maade udjævnes, medförer ubillige Resultater under gjensidige Godtgjörelser for Fattiges Forsörgelse.

Foranlediget heraf skulde Cancelliet, der over denne Sag har brevvexlet med det kgl. Rentekammer, tjenstl. melde, at da Betaling efter Capitelstaxt bör rette sig efter den Taxt, der gjelder paa det Sted, hvor Naturalydelsen er foregaaet, hvilken maa antages at udtrykke Naturaliernes virkelige Værd sammesteds, ligesom og en Foranstaltning, hvorefter Præstationerne erlagdes efter et Middeltal af de for de nævnte Amter gjeldende Capitelstaxter, vilde lede til det Resultat, at begge Amterne i Grunden fik samme Capitelstaxt, hvilket er stridende imod den allerhöieste Resolution af 16. Juli 1817 § 4, saa kan den ovenmeldte af Amtet trufne Bestemmelse ikke gives Medhold, hvorimod det omhandlede Fattigbidrag bör erlægges efter den Capitelstaxt, der gjelder for Sönder-Mule Syssel. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Februar 1834 [1].

5. Marts. **Disposition** ang. **Eirik Olafssons Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.** Melum i Hrutafjord den 5. Marts 1834. — *see* den kongl. Confirmation 18. April 1835.

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Rentekammeret, i Anledning af sammes Yttringer om denne Sag i Skrivelse af 18. Januar, at det er enigt i, at rede Sölv bliver gjort til det eneste Betalingsmiddel paa Island, og Plak. 11. Mai 1819 § 4 hævet, for at forberede denne Foranstaltning, idet Cancelliet dog bemærker Nödvendigheden af, at Landet bliver tilstrækkelig forsynet med Sölvmynt. — Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

Kongelig Resolution ang. **aarlig Understöttelse for det islandske saakaldte Fjeldvei-Selskab.** 1834. 18. Marts.

Khavn den 18. Marts 1834. — I Rentekammerets Forestilling 11. Februar bemærkes, at Stiftamtmand Krieger havde indsendt en Beretning [1] fra Bestyrelsen for et Selskab i Island, der var stiftet paa Kongens Födselsdag 28. Januar 1831, og kaldte sig det islandske Fjeldvei-Selskab (hið íslenzka fjallvega-fèlag), samt havde til Formaal at lette Samfærselen til Lands mellem Islands forskjellige Egne. Selskabets Beretning oplyste, at det havde allerede i Sommeren 1831 ladet opföre omtrent 100 Varder paa Holtavörðuheiði og en Fjeldstue, samt rydde denne Vei; 1832 blev endeel af Veien fra Öefjord til Sönderlandet, den saakaldte Vatnahjalli, ryddet og omtrent 20 Varder opförte. I Sommeren 1833 var Veien over Sand, mellem Skagafjords og Hunavatns Syssel og Sönderlandet bleven ryddet for endeel, samt Veien forbi Ok (fra Þíngvallasveit til Reykholtsdal). Om kort Tid, i Sommeren 1835, ventede Selskabet at have ryddet alle Hovedveiene mellem Syd- og Nordlandet. Den saakaldte Alminding i Guldbringe Syssel var bleven ryddet ved private Sammenskud, og Veien over Kaldadal paa Bekostning af to af Bestyrelsens Medlemmer. De indkomne Bidrag vare i det Hele meget smaae, og Selskabets Pengestatus kunde derved ingenlunde ansees for sikkret uden offentlig Understöttelse, hvortil Stiftamtmanden anbefalede Selskabet. Rentekammeret agtede tillige at tilholde Overövrighederne at henvende deres Opmærksomhed paa, at saavel Böigdeveiene behörigen vedligeholdes, som at Selskabets Virksomhed, saavidt nödvendigt gjöres, understöttes fra det Offentliges Side. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 A, Nr. 75 (med vedhæftet den paaberaabte allerund. Indberetning, samt Selskabets Vedtægter i dansk Oversættelse). Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1834, S. 90—91. — Foruden den nævnte Beretning haves trykte Beretninger fra Selskabet: a) af 3. Marts 1832 og 28. Februar 1833 i Skírnir 1833 (VII, 89-97), ledsaget af Selskabets Love (Fjallvega-fèlagsins samþyktir); b) af 1. Marts 1834, samt Regnskaber for 1831, 1832 og 1833 i Skírnir 1834 (VIII, 84—91); c) af 31. Decbr. 1834 med dette Aars Regnskab, i Sunnanp. 1835, S. 92—96.

[1]) Beretningen er dateret Reikevig den 9. Septbr. 1833 og underskrevet af B. Thorarensen, Th. Thomsen, Finsen, Thorstensen, E. Johnsen.

1834. 18. Marts. Vi ville allern. have det i Island oprettede saakaldte Fjeldvei-Selskab i 5 Aar, fra indeværende Aars Begyndelse at regne, forundt en aarlig Understöttelse af 100 Rbd. Sölvmynt af den islandske Jordebogskasse, imod at det gjöres Selskabet til Pligt, aarligen allerunderd. at indberette, hvad det i Aarets Löb har virket til Fjeldveienes Istandsættelse. — Kjöbenhavn den 18. Marts 1834[1].

20. Marts. **Cancellie-Plakat** ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Marts 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834, samt i enkelte Jurisdictioner: i Gullbríngu og Kjosar Syssel, samt Rángárvalla Syssel (1834); i Bardastrands, Hunavatns, Öefjords og Norder-Mula Sysseler (1835). Iflölge Plakat 11. Mai 1819 skulde den gjelde i Island for Halvaaret 1. Juli til 31. Decbr. 1834. — Canc. 2. Dep. Registr. XXXV, 75b-76 (1834, Nr. 175). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1834, S. 214. Qvart-Forr. for 1834, S. 33—34; Rubr. hos Schou XXI, 40.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for April, Maji og Junii Maaneder 1834.

Af den i Overeensstemmelse med det kgl. aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Maji og Junii Maaneder 1834 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbd. Sölv, saa at 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Marts 1834.

[1]) Resolutionen er communiceret Stiftamtmand Krieger og Landfoged Ulstrup i Rentek. Skriv. 29. Marts 1834. — Isl. Copieb. 10, Nr. 833—834.

Kongelig Resolution ang. **Nedsættelse af en Commission for at dröfte og indgive Forslag om den islandske Handel.** Khavn den 26. Marts 1834[1]. — Efter i Forestilling af 18. Marts at have udviklet, hvorledes den islandske Handel for Tiden var ordnet, samt korteligen anfört, at Islands Beskaffenhed, og navnligen Fluktuationen i dets Produktion, der ansees begrundet i naturlige Forhold, gjör det nödvendigt at beholde det hidtil herskende Princip, som vil beskytte den faste Handel, og tillige for Concurrencens Skyld vedligeholde Spekulanterne. Kammeret indrömmer dog, at denne Handels Lovgivning kunde trænge til Revision, da den var over halvhundrede Aar gammel. Der var ogsaa fra flere Sider indkommet Andragender om forskjellige Punkter i denne Lovgivning, som Kammeret derefter nærmere udvikler: 1834. 26. Marts.

1) Et Andragende fra de faste Handlende, om Indskrænkninger i Spekulanthandelen, fordi: a) Spekulanterne tilförte for meget af Luxusvarer, for lidt Nödvendighedsvarer; b) de vragede ikke de islandske Varer og fordærvede derved Concurrencen; c) de nödte Kjöbmændene til at give Credit; d) de foraarsagede at Priser ikke kunde angives för end senere hen efter Handelstiden; e) de gjorde Forsyningen usikker, da de faste Handlende ikke kunde calculere den ved dem bragte Tilförsel; f) Spekulanterne ville udeblive, naar der er störst Trang til Tilförsel; g) Spekulanterne have det forholdsmæssig meget lettere end de faste Handlende. — Paa Grund heraf havde de faste Handlende foreslaaet: a) at det maatte paalægges enhver dansk Spekulanthandler, at före $1/4$ af Ladningen i Tömmer; b) at de danske Spekulanter maatte paalægges en Recognition, beregnet efter Læstedrægtighed, hvilken Recognitions Belöb skulde samles til et Nödhjælpsfond for Island under trange Tider. — 2) Andragende fra de faste Handlende om, at den Tömmerhandel, der efter Plak. 1. Juni 1821 har været tilladt enkelte Nordmænd, maatte bortfalde, da: a) denne Handel var et Indgreb i de danske Undersaatters Handel; b) at det saaledes oversendte Tömmer er slettere end det de danske Handlende före, og sælges dog ikke billigere; c) at der ingen Mangel er paa Tömmer, og de faste

[1]) Commissorium 3. Mai 1834.

1834. 26. Marts. Handlende kunne lade deres Skibe löbe til Norge om Sommeren, medens de vente paa Ladning, for at hente Tömmer; d) at Spekulanterne, som ovenfor meldt, kunde paalægges at före Tömmer over. — 3) Andragender fra Spekulanthandlerne, at den Frist til at ligge paa een Havn i 4 Uger, som var lovbestemt for dem, maatte forlænges, eller at Tiden til Losning og Ladning ikke maatte indbefattes deri. — 4) Forslag fra Amtmand Thorsteinson om: a) at de Handlende maatte tillades at etablere sig paa de autoriserede Udliggersteder, uden tillige at oprette Handel i en Kjöbstad, samt der enten selv eller ved Faktor at holde Dug og Disk; b) at Bestemmelsen om, at Spekulanter skulde anlöbe först en Kjöbstad, burde bortfalde. Dette Forslag var bifaldt af Amtmændene, men fraraadet af de faste Handlende. — 5) Flere Andragender om Autorisation af enkelte Udliggersteder for at lette Omsætningen (Þorlákshöfn, Portland), hvilke de Handlende ogsaa havde modsat sig som skadelige. — 6) Andragende fra Sysselmanden paa Vestmannöerne, at det derværende Handelsted maatte erholde Kjöbstadrettigheder. — 7) Et Andragende, betræffende de af de faste Handlende i Sönder-Amtet i de sidste Aar begyndte saakaldte Varetransporter. Flere af de Handlende havde nemlig anlagt Salterier, og vare i senere Tider begyndte at sende Cargavarer derhen, for at lette Indbyggerne Transporten. Amtmanden i Sönder-Amtet havde taget dette Forhold under Overveielse, og var kommen til det Resultat: a) at der ved disse Transporter, som ikke kunde controlleres, skeer et Brud paa de bestaaende Principer for den islandske Handel; b) at de ere til Tab for de Handlende, som ikke have Transportfartöier; c) at der, naar Beseiling paa Thorlakshavn og Portland tillades, ikke er tilstrækkelig Anledning til at gaae videre. Paa Grund heraf mente Amtmanden, at de nævnte Transporter ganske burde forbydes.

Da flere af disse Forslag antoges at fortjene særdeles Opmærksomhed, fandt Kammeret det ligesaa gavnligt som nödvendigt, om der kunde gives flere med Islands Forfatning i det Hele nöie bekjendte Mænd Leilighed til, med nogle af Collegiernes Medlemmer og med en praktisk og i nærværende Sag aldeles upartisk Handelskyndig at overveie Sagen fra alle dens forskjellige Synspunkter, „for derefter at afgive deres Betænkning og Forslag om, hvilke Modificationer i den nu gjeldende Lovgivning der maatte ansees fornödne til at be-

fordre den saavel for Island selv som for Fædrelandet i det Hele vigtige islandske Handels Tarv". 1834. 26. Marts.

Rentekammeret bemærker iövrigt, at der formentlig især maatte blive Spörgsmaal om, saavidt muligt at udvide den saakaldte Spekulanthandel, imod at samme paa den anden Side ved passende Afgifter sattes paa en saadan Fod, at den ikke undertrykkede den faste Handel, men at begge med nogenlunde lige Fordeel for begge Parter til Gavn for Island kunde bestaae ved Siden af hinanden. Under denne Forudsætning var det ligeledes af Vigtighed, at det tillige blev taget under Overveielse, hvorvidt den islandske Handel i det Hele under de nuværende Conjuncturer trænger til den Afgiftsfrihed, som for Tiden er den bevilget, eller, rettere sagt, om man ikke ved en taalelig Afgift paa denne Handel indirekte kunde indvinde et Bidrag til Afholdelsen af det Tilskud af Statskassen, der nu, selv under de heldigste Forhold, afgives til Lönninger for dette Lands Embedsmænd, med videre, og der, foruden Indtægterne af det kgl. Jordegods sammesteds, som hvert Aar udgjör 6000 til 8000 Rbd., belöber mellem 10,000 og 15,000 Rbd. aarligen.

Med Hensyn til Vestmannöerne ansaae Rentekammeret det for rigtigst, at forlænge den forhen givne Tilladelse til Öernes Opseiling af Spekulanter forelöbig paa eet Aar.

Der var, foruden de anförte, flere Punkter, som Kammeret ansaae det for nödvendigt at faae dröftede i en Commission, saasom: 1) hvorvidt den i For. 11. Septbr. 1816 § 17 paabudne Afgift af 5 Rbd. r. S. pr. Commercelæst ved directe Udförsel fra Island til fremmede Steder, der var eftergivet indtil 1834 Aars Udgang (Resol. 21. Juli 1830), burde definitivt bortfalde. — 2) hvorvidt Fiske-Præmierne, der have udgjort 14 Rbd. Sölv pr. Commercelæst, af Skibe fra 8 til 15 Læster, begge inclusive, og ved kgl. Resol. 28. Marts 1828 ere bevilgede til Udgangen af Aaret 1836, skulde bortfalde. — 3) hvorvidt Fiske-Præmierne burde udvides til Fartöier paa 4 til 8 Commercelæster, eller bevilges kun for disse, men inddrages for de större Fartöier. — 4) hvorvidt den ved Resol. 20. Marts 1789 udsatte Bygningspræmie for Skibe, der bygges i Island, fremdeles bör tilstaaes, eller hvorvidt det maatte være tilstrækkeligt for Fremtiden at forundes passende Præmie af de under Nr. 3 omtalte smaae Dæksfartöier, hvorimod da den sammesteds nævnte Fiskeriepræmie for disse kunde bortfalde;

1834. og — 5) hvorvidt den Præmie eller den Understöttelse med
26. Marts. Laan af Kongens Kasse, der ved kgl. Resol. 20. Marts 1789 er tilsagt dem, som opföre Bygninger i de islandske Kjöbsteder, kunde for Fremtiden være aldeles at ophæve. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 A, Nr. 83.

Det er Vor Villie, at et Medlem af Vort Danske Cancellie, som af Vort Rentekammer efter Brevvexling med bemeldte Cancellie nærmere vil være at bringe i allerund. Forslag, Amtmand over Præstöe Amt, Kammerherre Grev Knuth, Stiftamtmand over Island og Amtmand for Sönder-Amtet sammesteds Krieger, Etatsraad og Committeret i Vort Rentekammer Hansen, Etatsraad og Grosserer Hvidt, Amtmand for Islands Vester-Amt Thorsteinson, samt Kammerjunker og Auscultant i Kammeret Hoppe, have at sammentræde i en Commission — i hvilken Sidstnævnte tillige vil have at fungere som Sekretair — for at overveie og gjöre Forslag til de Forandringer og Modificationer i den nu gjeldende Lovgivning om den islandske Handel, som maatte være nödvendige til Indvaanernes, saavel som de Handlendes Tarv, og derunder navnligen at tage Hensyn til de i foranstaaende allerund. Forestilling udviklede Hovedsynspunkter, der nærmere ville være at opgive i det Commissorium, som vil være Commissionen at meddele, samt endeligen at tage under Overveielse og afgive Forslag til de övrige Islands Handel og oeconomiske Forfatning vedkommende Gjenstande, som af Vort Rentekammer maatte blive opgivne, hvorefter det Fornödne gjennem Kammeret bliver Os allerunderd. at foredrage. Det i saa Henseende nödvendige Commissorium bemyndige Vi derhos allern. Vort Rentekammer at fremlægge til Vor allerhöieste Underskrift.

Endeligen tillade Vi for indeværende Aar 1834, og næstkommende Aar 1835, de Spekulanthandlere, som opsende Skibe til Island, at beseile det autoriserede Udliggersted Vestmannöe under Sönder-Amtet sammesteds, uden Forpligtelse til forinden at anlöbe

nogen af Islands Kjöbstæder. — Kjöbenhavn den 26. Marts 1834[1]. 1834. 26. Marts.

Reglement ang. Rævefangst og Rævetolde i Hunavatns Syssel. Friðriksgáfu den 9. April 1834. — Efter en Afskrift, stadfæstet af Sysselmand i Hunavatns Syssel Arnór Árnason den 21. August 1856 saaledes: „Þetta eptirrit er orðrètt eptir dýraveiða og dýratolls-reglugjörðinni, sem í staðfestri copiu eptir Cancelliráð sál. Blondahl liggur hèr við embættisins skjalasafn". — Dette Reglement anföres som publiceret i Hunavatns Syssel 1834. 9. April.

Reglugjörð um grenjaleit, melrakkaveiðar og dýratolla fyrir Húnavatnssýslu.

1) Á hverju vori skal í sèrhverjum hreppi leita eptir tóugrenjum, og skal fyrsta leitin gjörast í 6., önnur í 8. og sú þriðja í 10. viku sumars; þó skal það standa í sèrhvers hreppstjóra valdi að raska þessum tíma, þegar tíð og kríngumstæður útheimta það, eins og þeir sèrhvert sinn hljóta fyrirfram að tiltaka þá daga, á hverjum leitirnar skulu fyrirtakast, svo að enginn geti afsakað sig með því, að hann ei í tæka tíð vitað hafi, hvenær leitirnar skyldu byrja. — 2) Sèrhver hreppsbóndi, sem á eða hefir umráð yfir 6 rosknum sauðkindum, skal skyldur til þessarar leitar að leggja gagnlegan mann, og hreppstjórinn tiltaka þá bændur, sem í sameiníngu skulu leita það pláz, sem þeim verður til vísað, og setja forgaungumenn við hverja leit, en engum skal leyft vera að leita einnsaman sitt heimaland. — Forsómi nokkur að mæta til leitarinnar á þeim stað og tíma sem forgaungumaðurinn hefir til tekið, ellegar sýnir aðra forsómun og undanbrögð við leitina, sektist hinn sami í hvert sinn, er hann

[1]) den sidste Passus af Resolutionen er communiceret Stiftamtmanden over Island og Amtmændene ved Rentek. Skrivelser 12. April 1834. Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 859—861. Resolutionen anföres som publiceret paa Vestmannöerne.

1834. sekur finnst, um fjögur ríkisbánkamörk silfurs, hvaraf
9. April. helmíngurinn falli til dýratollskassans, en hinn helmíngurinn til þess, sem augljóst gjörir og sannað getur þesskonar afbrot. — 3) þegar að gren er fundið af leitarmönnum, skal forgaungumaðurinn strax setja einhvern af þeim, sem í leitinni voru, hvern helzt sem hann finnur að vera bezt þar til fallinn, til að vaka á greninu, til þess að skyttan er fengin og komin á það; en komi skyttan ei að einu dægri liðnu, skal forgaungumaðurinn skipta um vökumann, en hafa þó tilsjón með að það sè aldrei vöktunarlaust, til þess að skyttan kemur, þó lengur vari. — Forsómi nokkur, sem tilsagt er að vakta grenið, eða láti það nokkurntíma mannlaust vera, skal hinn sami vera sekur 1 rbd. silfurs til dýratollskassans. Finnist gren af smalamönnum eða einhverjum öðrum, milli leita eða eptir þær, liggur hin sama skylda á öllum, sem þar eiga leit, að fara til þess og vakta það, unz skyttan er fengin, eptir forgaungumannsins fyrirsögn. — 4) Strax sem eitt gren er fundið, hvernig sem það skeður, skal forgaungumaður leitarinnar á því plázi, innan hvers takmarka það er, senda eptir þeirri skyttu sem næst er, og hann meinar fáanlega vera, eða þeirrar, sem hreppstjórinn hefir til vísað, og geti þá þessi ei fengizt, skal leita annarar, unz einhver fengizt getur. — Forsómun í að vitja skyttunnar í tæka tíð straffist með þeim í § 3 ákveðnu bótum, sem, eins og þær, tilfalla dýratollskassanum. — 5) Fyrir það fyrsta fullorðið dýr, sem skyttan vinnur á greninu, fær hún 1 rbd., en fyrir að vinna bæði fullorðnu dýrin 3 rbd., og þar að auki fyrir sèrhvern yrðlíng, sem hún úr greninu nær, 8 rbsk., allt þetta í silfri, sömuleiðis 3 rbmk. silfurs fyrir hvern sólarhríng, frá því að hún að heiman fer til þess að hún kemur heim aptur, og fyrir hestinn 12 rbsk. fyrir hverja mílu, sem leið hans er áfram til grensins, fyrir hvern betalíng skyttan skal sjálf tilleggja sèr byssu, púður, högl og fæði. — Sjáist hvorugt fullorðna dýrið á þeim

þremur fyrstu dægrum, sem skyttan á greninu liggur, skal hún ei vera skyldug að bíða þar lengur, en sjáist annaðhvort eða bæði dýrin, skal hún á greninu bíða fulla þrjá sólarhrínga, ef ei verður fyrri fullunnið, en lengur skal hún ekki skyldug að bíða þar, þó ekkert ávinnist. — Hlaupi skyttan án stærstu nauðsynja fyrri í burtu, skal hún hafa fyrirgjört kaupi sínu. — 6) Skyttan skal fá fullkominn mann til að vera með sèr á greninu, sem tilleggist af þeim bændum, innan hverra leitartakmarka grenið liggur, og fái skyttunnar meðhjálpari 3 rbmk. silfurs fyrir hvern sólarhring, sem hann á greninu er; sömu laun fái sá sem á greninu vakir til þess skyttan kemur, og eins sá er skyttunnar vitjar, og þar að auki fyrir hestinn 12 sk. á hverja mílu áfram, er hann ferðast þarf til skyttunnar, og borgist allt þetta, svo vel sem laun skyttunnar, af dýratollskassanum. — Sè vegurinn skemmri en 1 dönsk míla áfram, gefst enginn sèrskildur betalíngur fyrir hestinn. — 7) Sèrhver skal eiga frjálst að setja skothús og leggja dýraboga hvar sem hentugast þykir vera í hvers landi sem er, þó með því skilorði, að þar sè ei skothús byggt eða dýrabogi lagður af jarðarinnar ábúanda sjálfum, því sè svo, má enginn annar án hans leyfis byggja þar skothús eða leggja þar dýraboga. — Fyrir hvern fullorðinn ref, sem þannig veiðist með eitruðu agni, boga, byssu eða öðrum veiðibrellum, annarstaðar en á greni, borgist af dýratollskassanum 24 sk. silfurs, og jafnmikið fyrir 2 yrðlínga. — þessi verðlaun lúkist á hvers árs fjártalsþíngi fyrir þá refa, sem þannig hafa veiddir verið um næstliðið fardaga-ár, og skal sá, sem verðlaunanna beiðist, með fullgildum vottum eða öðrum órækum bevísum sanna, að svo marga refa drepið hafi, sem hann fyrirber. — Hver sem vill út bera eitrað agn, kunngjöri það fyrirfram, svo allir viti að taka sèr vara þarfyrir. — Sèrhvers búanda skylda er að passa hunda sína, svo að þeir eigi verði til baga þeim sem út bera fyrir refa, eptir sem mögulegt 1834. 9. April.

1834. er, og hafa eigendurnir engan rètt til að klaga yfir þó
9. April. að hundar, sem í foregni fara, drepnir sèu. — 8) Á fjártalsþíngi á vorin skal sèrhver búandi í hreppnum, hvers stands sem er, fyrst um sinn fyrir hverjar 2 fullorðnar, eins veturgamlar sauðkindur, sem hann á eða undir höndum hefir, borga til hreppstjórans 1 rbsk. silfurs í dýratoll, og hver einn húss- eða vinnumaður, húss- eða vinnukona helmíngi meira, eða 1 sk. af hverri sauðkind, sem það á eða undir höndum hefir, hvar á mót það er frítekið frá að taka nokkurn þátt í grenjaleitinni, og skulu þessir dýratollar gjaldast í peníngum, ef mögulegt er, en annars í forsvaranlegum landaurum, sem þá lúkist eptir þeim gildandi kapítulstaxta þá goldið er. — Af þessum dýratollum skal hreppstjórinn þá strax gjalda þau í § 7 fyrirheitnu verðlaun, þeim er refa kynni veidt hafa á því næstliðna fardagaári, en geymi hitt til nauðsynlegra útgipta við grenjahreinsun á því ári eptir sem með þarf. — 9) Á dýratollskassans kostnað skal sèrhver hreppstjóri útvega bók, sem gegnumdragist og authoriserist af hlutaðeigandi sýslumanni, í hverja bók innfærist allar inntektir og útgiptir dýratollskassans, og árlega senda sýslumanninum þaraf útdreginn reikníng in duplo, undireins og landbúskapartöflurnar, til yfirskoðunar og decisiónar, bílagðan með kvitteríngum frá þeim, sem af dýratollskassanum hafa einhvern betalíng fengið, og sömuleiðis sèrskildan lista yfir fjártal hússog þjónustufólks, allt þetta in duplo; allt þetta framantalda sè til sýslumannsins inn komið fyrir sèrhvers árs 20. Oktbr., undir 1 rbd. silfurs múlkt til dýratollskassans í hvert sinn sem útaf því ber. — Bæði dýratollskassinn og dýratollaprótokollinn skulu vera í hreppstjórans geymslu. — Fyrir allt sitt ómak hèrvið njóti hreppstjórinn $^1/_6$ parts af dýratollskassans inntektum. — 10) Það sem af dýratollunum afgángs verður nauðsynlegum útgiptum skal leggjast í kassa, og er nú ráð fyrir gjört að hann að 2—3 árum liðnum muni í flestum hreppum verða 15 rbd. silfurs, og má kassans beholdníng ekki úr því

minni verða; en auðgist nokkur dýratollskassi svo, að hann eigi allt að 30 rbd., skal úr fella eitt ár, sem enginn dýratollur sè tekinn, eða þá fleiri, ef sjáanlegt væri að beholdníngin ei þarvið yrði minni en áður er til tekið. — Skyldi þar á móti inntektirnar verða svo litlar, eða útgiptirnar svo miklar, að ei yrði hjá komizt að skerða fyrgreinda 15 rbd. beholdníng, skal ný regla verða gefin um, af hvað mörgum sauðkindum 1 rbsk. í dýratoll takast megi. — 11) Í þeim hreppum, hvar þeir búa sem í umráðum hafa afrèttarland, fyrir hvað þeir taka tolla, skal hreppstjórinn hafa nákvæma tilsjón með, að þeir láti leita í vanagrenjum á afrèttinni um sama tímabil, sem þær tvær seinni leitir gjörðar eru í bygðinni, og til fullvissu um að þetta verði prettalaust og forsvaranlega af þeim gjört, skal hreppstjórinn árlega útvega kunnuga menn til að leita í vanagrenjum á afrèttum, strax eptir þann tíma, á hverjum að seinni leitin skyldi þar af afrèttarbóndanum gjörast. — þeir sem til slíkra leita fengnir eru, njóta þarfyrir þeirra í § 6 ákvörðuðu launa fyrir sig og hesta sína, sem borgist þeim af dýratollskassanum þess eða þeirra hreppa, sem reka á þessar afrèttir, án nokkurs endurgjalds ef ei finnast melrakkar í vanagrenjum; en annars skal afrèttarbóndinn skyldugur til að endurgjalda þennan kostnað, og borga þar að auki 2 rbd. silfurs múlkt til dýratollskassans fyrir hvert vanagren, í hverju melrakkar þá mættu finnast að liggja. — 12) Skyldu þeir sem liggja til grasatekju á afrèttum, eða ferðast um þær, finna þar melrakka liggja í grenjum, öðrum en þeim vanalegu, eða í þessum, eptir að seinni leitin er af gengin, skulu enir sömu skyldugir til að gjöra afrèttarbóndann varan við þetta, og láta mann vaka á greninu, þángað til að þessi hefir útvegað skyttu á það, hvarfyrir þeir skulu njóta þeirra í § 6 ákvörðuðu launa, sem afrèttarbóndinn skal greiða þeim. — Forsómi þá afrèttarbóndinn að útvega skyttu á grenið, skal hann sekur til dýratollskassans um 1 rbd. silfurs fyrir hvern sólarhríng, sem hann það undan

1834. 9. April.

1834. dregur. — Forsómi nokkur, sem slík gren finnur, að
9. April. segja viðkomanda til þessara í tæka tíð, fæli dýrin frá þeim með hundum eða öðru, eða spillir grenjunum, skal sèrhver sá, er þar í sekur finnst, borga 1 rbd. silfurs, helmínginn til dýratollskassans en hinn helmínginn til þess, sem slík afbrot eða forsómun opinberar. — Sömu bótum skulu þeir skyldir að svara, sem spilla þeim grenjum, er í bygðinni finnast kunna, sem eins skiptast. — 13) Hreppstjórinn er skyldugur til að auglýsa fyrir hlutaðeigandi sýslumanni hverja helzt sem hann veit að hafa gjört sig seka í þeim yfirsjónum, við hverjar hèr að framan eru bætur lagðar, svo tímanlega, að þessum stefnt verði fyrir pólitírètt, sem til þess sezt undir eins og manntalsþíng, við hvern rètt þeir ákærðu því dæmast skulu til að svara þeim ákveðnu bótum, ef þeir ei vilja þær góðmótlega greiða. — Hjá hverjum þeim, sem ei borga þvílíkar bætur, eptir að þeir yfir þeim gengnu dómar eru af hlutaðeigandi amtmanni samþykktir, eða dýratolla í ákveðna tíð, skal viðkomandi hreppstjóri á þess seka kostnað án frekari lögsóknar löglega útpanta þetta, hvarfyrir hann nýtur þeirra launa, sem honum ákvörðuð eru í sportelreglementi af 10. Septbr. 1830 § 70. — það sem þannig kynni útlagt verða, skal eigandanum vera frjálst að innleysa innan viku, en að þeim tíma liðnum má það útlagða selja við auktión, og borgist það þá meir, en skuldin með kostnaðinum er, verður honum afgánginum aptur skilað. — 14) Þar svo stór skortur er af gagnlegum skyttum í mörgum hreppum þessarar sýslu, og það svo mjög, að í sumum er alls enga að finna, svo skal það vera sèrhvers hreppstjóra skylda, að upphvetja og aðstoða únga menn í hreppnum til að útvega sèr byssur og leggja sig eptir að skjóta refa, í hverju tilliti laun skyttunnar í þessari reglugjörð eru töluvert hærri, en þau að undanförnu verið hafa; meðan slíkur skortur er af duglegum skyttum, er ei hreppstjórunum hægt að eiga þær vísar fyrirfram, og enn síður að velja um fleiri, en ei að síður

skal hann þó gjöra allt það í hans valdi stendur, til að 1834. sem greiðast verði að fá skytturnar, þegar þeirra með 9. April. þarf. — Hvammi þann 29. Novembr. 1833.

Blöndahl.

Við þessarar reglugjörðar 7. póst athugast: að enginn má brúka völskudrep (rottupúður), eða neitt það eitur, sem manneskjum getur að bráðum bana orðið, til að egna með fyrir tóur, án skriflegs leyfis í hvert sinn frá sýslumanni, en kransaugu má hver einn brúka leyfislaust.

8. póst: Verði sá dýratollur, sem hèr er fyrirskrifaður, nefnilega 1 rbsk. fyrir hverjar 2 sauðkindur veturgamlar og eldri hjá hverjum búanda manni og 1 rbsk. fyrir hverja slíka sauðkind, sem húsfólk eða vinnufólk á, ónógur til útgjalda fyrir refaveiðar og þaraðlútandi á því ári sem hann krefst, þá sèu ekki hreppstjórar við þessa reglugjörð hindraðir frá að jafna því sem á brestur á hreppsins fjáreigendur, eptir sömu tiltölu, sem þessi póstur gjörir ráð fyrir, nema afgángur frá fyrra árs eða ára dýratollum nægi til þess sem á bresta kynni.

9. póst: Nægja mun, að hreppstjórar aðeins innfæri í bókina reiknínginn yfir inntekt og útgjöld dýratollskassans, og sendi hana sýslumanninum ásamt með landbúskapar töflunum, og aukalista in duplo yfir fjártal húss- og þjónustufólks, ásamt með kvitteríngum þeirra, sem nokkurn betalíng hafa af dýratollskassanum fengið; sýslumaður ætti þá að skrifa decision sína í dýratollsbókina, senda hana að því búnu hreppstjóranum aptur, en árlega gefa amtinu skýrslu um, hversu mikið hver dýratollskassi á afgángs. Og amtið sèr með ánægju, að hreppstjórar fyrir ómak sitt njóti sjöttúngs af inntektum dýratollskassans, ef hreppsbúar vilja þarí samþykkja.

11. póst: þar sem sú skylda hefir að undanförun legið á afrèttarbændum eða Beneficiariis, sem upprekst-

1834. urs tolla taka af afrèttum, að leita grenja á þeim sömu,
9. April. er það öldúngis prívat sök milli þeirra, sem upp reka, og afrèttarbænda, hvort þeir síðar nefndu hreinsa afrèttina tilbærilega eða ei, og dómstólanna einna úr að skera, hvort og hverjar skaðabætur þeir skuli gjalda þeim sem upp reka, ef þeir ei fullnægja afrèttarbónda skyldunni; en að gefa ný lög um þessar skaðabætur hafa hvorki hreppsbúar nè amtið neinn myndugleika til, án samþykkis afrèttarbænda eða Beneficiariorum, og þeirra síðarnefndu getur þó ei gilt nema fyrir sjálfra þeirra tíð; hins vegar geta þeir ei bannað hreppstjórum að grennslast eptir, hvort þeir hafa látið leita forsvaranlega á grenjum eður ei, og þar sem afrèttarbændur, hvort sem heldur er, kaupa menn til að leita að grenjum í afrèttum sínum, væri óskandi og líklegt að þeir lèti hreppstjóra ráða, hverir þessir menn skyldu vera, einkum í seinni leitinni, því þá burtfellur sú rannsókn eptir seinni leitina, sem þessi póstur um getur, og sá kostnaður sem af henni orsakast, sem og einnig sèrhver spurníng um múlkt fyrir fundna refi í vanagrenjum á afrèttum, eða skaðabætur hjá afrèttarbændum fyrir forsómaða grenjaleit og sauðbít á þeim sömu.

12. póst: Hvað áhrærir þá múlkt, sem tiltekin er í þessum pósti fyrir afrèttarbændur, sem skyldir eru að hreinsa afrètt sína, þá gildir hið sama um þetta, sem til greint er við 11. póst, en þar eð því hins vegar trauðlega verður móti mælt, að þeir sem á afrètt reka eigi þó skaðabætur að afrèttarbændum, ef slík yfirsjón, sem hèr er um getin, skeður frá þeirra hendi, og þær auðveldlega kynnu að dæmast þeim margfaldlega stærri á hendur en múlktin nær, væri líklegt, að afrèttareigendur í Húnavatns-sýslu vildu samþykkja þennan póst, sem þá fortakslaust yrði af amtinu staðfestur.

Frekara finnst ei við þessa vel og ljóslega sömdu reglugjörð fyrst um sinn að athuga, en komi öllum hlutaðeigendum saman um að nokkru þurfi í henni að breyta, eða við hana að bæta, mega þeirra athugasemdir ásamt

með sýslumannsins nákvæmara áliti til amtsins inn sendast. 1834. 9. April.

Friðriksgáfu þann 9. April 1834.

B. Thórarensen.

Kongelig Resolution ang. **Gageringen for Medlemmerne af den islandske Landsoverret.** Khavn den 12. April 1834. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1834, Nr. 32b. — Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsamling 1834, S. 134. — *see* Cancellie-Skrivelse 22. April 1834. 12. April.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Andragende om Godtgjörelse for Jordeieren ved Oprettelse af et Thingsted paa hans Gaard.** Khavn den 15. April 1834. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1441. 15. April.

Foranlediget af den med Hr. Amtmands Skrivelse af 10. Februar sidstleden fremsendte Ansögning, hvori Eggert Gudmundsen anholder om en Godtgjörelse, i Anledning af at Thingstedet for Stafholtstunge Rep i Myre Syssel herefter, ifölge allerhöieste Reskript af 26. April f. A., skal være hans Odelsgaard Solheimatunge, og et Thinghus opföres der, skulde man tjenstl. tilmelde Dem til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at det Ansögte efter Omstændighederne ikke kan bevilges. — Det kgl. Danske Cancellie, den 15. April 1834.

Cancellie-Plakat ang. **Ophævelse af Afgift af Arv, som udföres til de Mexikanske Stater.** Khavn den 18. April 1834[1]. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834, ligeledes i nogle Jurisdictioner: Reykjavík og Isafjords Syssel (1834) samt alle 18. April.

[1] Reskr. 27. Marts 1835; Canc. Circ. 2. April 1839.

1834. Nord- og Öster-Amtets Sysseler, med Undtagelse af Thingö Syssel (1835), men först udvidet til at gjelde for Island, ifölge
18. April. Reskript 27. Marts 1835, ved Canc. Circ. 2. April 1839. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXV, 97b—98 (1834, Nr. 239). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1834, S. 302. Qvart-Forr. for 1834, S. 48; Schou XXI, 50.

Cancellie-Plakat, der kundgjör en traktatmæssig Bestemmelse, hvorefter den i Lovens 5. Bogs 2. Cap. 76. Art. paabudne Afgift bortfalder, naar Arv eller anden Formue, som herfra udföres, tilfalder Nogen, der har hjemme i de forenede Mexikanske Stater.

Ved en mellem Hans Majestæt Kongen og de forenede Mexikanske Stater afsluttet Venskabs-, Handels- og Skibsfarts-Traktat, Art. 11, er det, blandt Andet, bestemt, at de contraherende Parters Undersaatter og Borgere skulle i Alt, hvad der angaaer Arv, være sig testamentarisk eller anden Arv, og med Hensyn til Rettigheden at disponere over deres personlige Eiendom, gjensidigen nyde de samme Forrettigheder, som de Indfödte i det Land, hvori de opholde sig, og at der i alle disse Tilfælde ingen höiere Skatter og Afgifter skulle finde Sted, end de, som betales af de Indfödte.

Som Fölge heraf vil den i Lovens 5. Bogs 2. Cap. 76 Art. paabudne Afgift af Arv eller anden Formue, som udföres af Riget, bortfalde i alle de Tilfælde, hvor saadan Arv eller anden Formue tilhörer Nogen, der har hjemme i de forenede Mexikanske Stater. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. April 1834.

19. April. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Tiendeydelse af Ödejorden Testareykir.** Khavn den 19. April 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1153.

Deres Höiærv. har med behagelig Betænkning af 8. Novbr. sidstl. tilstillet Cancelliet et Andragende fra

Candidatus juris Schulesen her af Staden, hvori han paa sin Faders, Sognepræsten for Mule Menighed under Nord- og Öster-Amtet paa Island, Thomas Schulesens (*rett.* Skúli Thómasson's) Vegne, anholder om dette Collegii Resolution for, om og hvorvidt denne, som Beneficiarius til bemeldte Præstekald, er forpligtet til at svare Tiende til de Fattige af den Mule Kirke tilhörende Ödejord Testareyker, der vel efter de ældste Jordeböger skal have været skyldsat til 20 Hdr. Dyrhed, men i omtrent 120 Aar har været ubebygget, og nu ikkuns indbringer Præsten en Afgift af 60 Fisk aarlig i Græsleie, hvorfor den Præsten affordrede Tiende til de Fattige af 12 Fisk aarlig, som han, for at undgaae den reqvirerede Udpantning, paa eengang har erlagt for 3 Aar, dog med Reservation af Tilbagebetaling, saafremt han ikke dertil var forpligtet, under alle Omstændigheder formenes at være for höi, da den udgjör $^1/_5$ Deel af hele Indtægten af Jorden.

1834. 19. April.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Sognepræst Schulesen, at Spörgsmaalet, om den forlangte Tiende skal erlægges af bemeldte Ödejord, henhörer, i Mangel af mindelig Forening, til Domstolenes Afgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1834.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Betaling for Opvartning i Höiesteret** m. v. Khavn den 19. April 1834. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1155.

19. April.

Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. have med behagelig Betænkning af 4. f. M. tilstillet Cancelliet et Andragende fra Sognepræsten for Stadarhols Menighed i Dale Syssel under Islands Vesteramt, Eyulf Gislesen, hvori han deels anholder om Eftergivelse af de 9 Rbd. r. S., der ere

1834. 19. April. affordrede ham, som den Underofficererne af Garden tilkommende Betaling for Opvartning i Höiesteret under Proceduren af den ved bemeldte Rets Dom af 1. April f. A. paakjendte Sag, betræffende det ham tilkommende Smör-Deputat af de Stadarhols Kirke tilhörende Qvilder, og om Eftergivelse af den 1 Rbd. Sölv, han ved bemeldte Dom er tilpligtet at betale til Justitskassen; deels besværer sig over, at Eieren af Stadarhols Kirke, Sognepræst E. Johnsen paa Ballaraa, har tilbageholdt en Deel af den Supplikanten ved meerbemeldte Dom tillagte Smörleie af Kirkens Qvilder, fordi han (Johnsen), ifölge de tidligere af Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. derom afgivne Resolutioner, har betalt mere end efter Höiesteretsdommen paalaae ham, uagtet Dommen ikke indeholder nogen Bestemmelse for, at det af Præsten tidligere formeget Oppebaarne skulde tilbagebetales eller liqvideres.

Foranlediget heraf skulde man, med Hensyn til den förste Punkt, tjenstlig tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Sognepræst Gislesen, at han ikke kan fritages for disse Udgifter.

Med Hensyn til den anden Punkt, da er det af Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. i Deres afgivne Erklæring yttret, at Sognepræst Gislesen er berettiget til at lade sig det aarlige Belöb exeqvere, forsaavidt det ikke godvilligen erlægges, uden at Eieren af Stadarhol er berettiget til at söge sig godtgjort Noget af den Qvildeleie, som han hidtil har udbetalt mere end den ved Höiesteret bestemte; og da Cancelliet bifalder denne Deres Formening, skulde man tjenstlig anmode Dem om, behageligen at ville give de Vedkommende Besked i Overeensstemmelse hermed.

Den indsendte Udskrift af Höiesteretsdommen fölger hoslagt tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1834.

Rentekammer - Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Andragende om Handels-Anlæg ved Sauðárkrók** i Skagafjords Syssel. Khavn den 19. April 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 889. 1834. 19. April.

Ved Hr. Amtm.' behagelige Skrivelse af 31. Januar d. A. har Kammeret modtaget et Andragende fra flere Repstyrere og Bönder i Skagefjords Syssel, hvori de anholde om, at Kjöbmand M. C. Nisson, som agter at etablere en Handel paa det authoriserede Udliggersted Hofsos, maa meddeles Tilladelse til at oprette denne Handel udenfor Udliggerstedets Grund, hvortil et Sted, som benævnes Sauðárkrókur, ansees bekvemmest, hvilket formenes at være beliggende paa den anden Side af Fjorden, omtrent lige overfor Hofsos.

Da imidlertid et særdeles Etablissement ikke kan tillades paa dette Sted, uden at samme tillige authoriseres som Udliggersted, hvortil der efter de stedfindende Omstændigheder ikke er nogen grundet Anledning, saa maae vi tjenstl. anmode Hr. Amtm. om at tilkjendegive Supplikanterne, at det Ansögte ikke kan bevilges; og skulle vi derhos tilföie, at saavel det Etablissement Kjöbmand Nisson, som muligen Andre, maatte agte at oprette paa Hofsos, bör, saavidt det Locale tillader det, være i en continuerende Strækning med det allerede sammesteds værende Etablissement, og har, efter de tidligere i saa Henseende antagne Regler, vedkommende Godseier dertil at afgive den fornödne Plads, imod derfor af Brugeren at erholde en billig Leie, som i fornödent Fald af Övrigheden bestemmes. — Rentekammeret den 19. April 1834.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Aldersbevilling for skolesögende Disciple.** Khavn 19. April.

1834. den 19. April 1834. — Univers. Direct. Brevb. 1834,
19. April. Nr. 491.

I Anledning af de ved Deres Höiærv.° behagelige Skrivelse af 3. f. M. indsendte tvende Andragender fra Consistorial-Assessor Oddsen, bevilger Directionen, at de tvende deri ommeldte Disciple, Stephan Björnsen og John Erichsen, maae, uagtet de begge ere over 20 Aar gamle, den Ene optages som Elev i Bessestæd lærde Skole, og den Anden have Adgang til den offentlige Underviisning i samme Skole.

Dette meldes tjenstl. Deres Höiærv. til behagelig Underretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 19. April 1834.

19. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Bekostningerne ved en Skolediscipels Cuur og Pleie.** Khavn den 19. April 1834. — Univ. Direct. Brevb. 1834, Nr. 492.

Directionen har Intet fundet at erindre ved den af Stiftsövrigheden trufne, i behagelig Skrivelse af 13. Februar d. A. indberettede Foranstaltning, at Disciplen i Bessestæd lærde Skole John Johnsen Austmann, hvis Underviisning i Skolen i forrige Aar, formedelst hans vedvarende Svagelighed, maatte suspenderes, i sidstafvigte Vinter var paa Skolens Bekostning optaget i Adjunkt Gunlögsens Huus, og Directionen approberer saaledes, at den Sum af 58 Rbd. r. S., som dertil vil medgaae, forsaavidt samme af Familien ikke kan ventes erstattet, udredes af Skolens i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler.

Dette meldes tjenstl. Stiftsövrigheden til behagelig Underretning. — Den kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 19. April 1834.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Myndigheds-Bevilling for Studiosus Jon Gudmundsson.** Khavn den 22. April 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1192. 1834. 22. April.

Sognepræsten for Stadestad Menighed i Sneefjeldsnæs Syssel, Provst G. Johnsen, har i en til Cancelliet indkommen, med Deres Höiærv.* Erklæring af 27. Febr. sidstl. forsynet Ansögning anholdt om, at der allern. maatte forundes hans Sön, Studiosus John Gudmundsen, som er i sit 25. Aar, venia ætatis, for at han kan kalde ham til Capellan.

Efter at Cancelliet allerund. har foredraget Hans Majestæt denne Sag, har det behaget Allerhöistsamme under 16. d. M. at resolvere saaledes:

„Vi bevilge allern., at Studiosus John Gudmundsen maa ordineres til personel Capellan for Stadestad Menighed, uagtet han endnu kun er i det 25. Aar".

Hvilken allerhöieste Resolution Cancelliet herved tjenstligst skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, med Tilföiende, at der under Dags Dato er udfærdiget allerhöieste Bevilling for bemeldte John Gudmundsen, til at være fuldmyndig, hvilken Bevilling, som er meddeelt aldeles gratis, herved tjenstligst fremsendes til videre behagelig Foranstaltning. — Det kongl. Danske Cancellie den 22. April 1834.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Landsoverrettens Ordning,** m. v. Khavn den 22. April 1834. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1834, Nr. 1491—1495. 22. April.

Hans Majestæt Kongen har, paa Cancelliets derom allerund. nedlagte Forestilling, under 12. d. M. allern. behaget at resolvere saaledes:

1834. 22. April. „Vi ville allern. have bestemt: 1) at det afdöde Conferentsraad Stephensen til hans Gage som Justitiarius i den islandske Overret, 900 Rbd., forundte personlige Tillæg af 300 Rbd. Sölv aarlig, skal vedblive for hans Eftermand, og overtages af Justitsfonden, istedetfor at udredes af Vor Kasse. — 2) at Oversættelsen af Rets-Akter fra det islandske Sprog herefter skal besörges af den förste Assessor i Overretten, som derfor tillægges det ved Vor allerhöieste Resolution af 7. April (*rett.* 27. April) 1822 bestemte Honorar af 150 Rbd. Sölv aarlig af den islandske Justitskasse, hvorhos Vi desforuden ville have den for det förste Assessorat reglementerede Gage af 700 Rbd. Sölv aarlig foröget med 50 Rbd. Sölv aarlig af Justits-Sekretair-Embedets Gage, naar den nuværende Justits-Sekretair afgaaer; samt — 3) at Justits-Sekretair-Embedet, ved den nuværende Justits-Sekretairs Afgang, skal combineres med det andet Assessorat i Overretten, og dettes reglementerede Gage, 500 Rbd., derhos foröges med förstnævnte Embedes Gage, med Undtagelse af de 50 Rbd., som ifölge ovenanförte Vor allerhöieste Bestemmelse tilfalde den förste Assessor.

Til herefter at være Justitiarius i den islandske Overret ville Vi allern. have beskikket nuværende förste Assessor i bemeldte Ret, Etatsraad Islev Einarsen; hvorhos Vi, overeensstemmende med Foranförte, ville have Sysselmand for Arnæs Syssel, Thord Sveinbjörnsen, allern. udnævnt til förste, og Sysselmand i Guldbringe og Kjose Sysseler, Kammerraad Olav Finsen, til anden Assessor i meerbemeldte Overret.

Slutteligen bifalde Vi allern., at Etatsraad Einarsen for den Tid, i hvilken han har været constitueret Justitiarius, maa tillægges Differencen mellem Justitiarii-Embedets og det förste Assessor-Embedes Gager, og at de tvende constituerede Assessorer maae nyde hver saa meget som Halvdelen af de respective Assessor-Embeders faste Lönninger i Forhold til Enhvers Con-

stitutionstid; samt at den, til hvem det har været overdraget at besörge Rets-Akters Oversættelse, erholder den fulde derfor bestemte Betaling i Forhold til den Tid, i hvilken han har haft denne Forretning". 1834. 22. April.

Ved at meddele Hr. Stiftamtm. denne allerhöieste Resolution til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse, skulde man derhos, næst at fremsende indsluttede Schemata, der, efter at være udfyldte og underskrevne af Vedkommende, forventes hertil remitterede, lige tjenstligst tilföie, at de ifölge den anförte allerhöieste Resolution udfærdigede Bestallinger ligge til Indlösning hos dette Collegii Casserer, mod Erlæggelsen af de for samme anordnede Gebyrer, der for Etatsraad Einarsen er 104 Rbd. r. S., og for hver af de tvende Övrige 177½ Rbd., med Afdrag af Gebyret for deres Sysselmands-Bestallinger. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. April 1834[1].

Kongelig Resolution ang. **Revisions-Sagerne under Cancelliet.** Khavn den 22. April 1834. — Canc. 2. Depart. Forestillinger 1834, förste Halvaar, Nr. 81. Coll. Tid. 1834, S. 319. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1834, S. 143—144. — **Uddrag.** 22. April.

I Anledning af Cancellie-Deputeret Monrads Död bestemmes det, med Hensyn til de hidtil under ham som Decisor for Cancelliets 4. og 5. Departement henhörende Sager, at Departementschefen for förste Departement skal overtage de under 4. Departement hörende Sager offentlige Stiftelser vedkommende, Departementschefen for 2. Departement de under 4. Departement hörende Lehns- og Fideicommis-Sager, samt de hidtil under 5. Departement hörende Revisions-Sager, forsaa-

[1]) ved Cancelliets Skrivelser af samme Dato ere Underretninger herom givne til Rentekammeret, samt til Directionen for den almindelige Pensionskasse, og Cancelliets Kasserer og Bogholder.

1834. vidt Kjöbenhavn, Sjælland og Möen betræffer, og Departementschefen for 3. Departement de hidtil under 5. Departement hörende Revisions-Sager, forsaavidt det övrige Danmark, Island, Færöerne og Colonierne angaaer. — .... Kjöbenhavn den 22. April 1834.

22. April.

22. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Aldersbevilling for en skolesögende Discipel.** Khavn den 22. April 1834. — Univers. Direct. Brevb. 1834, Nr. 508.

Efter hvad Deres Höiærv. har forklaret, ved under 22. f. M. hertil at indsende et af Mag. Art. Dr. Philos. Scheving paa Sognepræsten J. Thorsteinsens Vegne indgivet Andragende om, at Sidstnævntes Sön Thorlak Johnsen maatte, uagtet han er over 20 Aar gammel, forundes Adgang til Optagelse i Bessestæd lærde Skole, finder Directionen ikke tilstrækkelig Anledning til at bevilge bemeldte Discipel saadan Adgang, med mindre der i Skolen maatte blive tilstrækkelig Plads, og man anmoder derfor tjenstl. Deres Höiærv. om, i Overeensstemmelse hermed at tilkjendegive Vedkommende det Fornödne. — Den kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 22. April 1834.

26. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Visitationslönnen af Vestmannö Kirke.** Khavn den 26. April 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 933.

I et os ved Hr. Stiftamtm.* behagelige Skrivelse af 23. Januar d. A. tilstillet, med Hans Höiærværdighed Hr. Biskop Johnsens Erklæring ledsaget Andragende, anholder Provsten i Rangarvalla Provstie, Hr. H. G. Thordersen, om extraordinair Godtgjörelse med Hensyn

til de særdeles Udgifter, som ofte ere forbundne med hans Reiser til Vestmannöe for at visitere Kirken sammesteds, og fremsender han derhos en Regning paa de med hans Visitationsreiser i Aarene 1827 og 1832 hafte Udgifter, hvilke han tillige ansöger om at faae godtgjorte. 1834. 26. April.

Foranlediget heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Hr. Provst Thordersen, at Kammeret, i Betragtning af de oplyste Omstændigheder, har paa forventet allern. Approbation tilstaaet ham i forbemeldte Anledning, istedetfor den anordnede Betaling, en Godtgjörelse for de ovennævnte 2 Aar af Ti Rigsbankdaler rede Sölv, ligesom og for Fremtiden, for hver Gang Kirken visiteres, en Godtgjörelse af 5 Rbd. r. S. i det Hele, der bliver at udbetale ham af Vestmannöe Kirkes Indtægter; hvorhos vi tillige tjenstligst maae anmode Hr. Stiftamtm. om, at ville tillægge Sysselmand Abel Ordre om denne Godtgjörelses Udbetaling, da hvad som saaledes udbetales vil, imod Fremlæggelse af behörig Qvittering og under Paaberaabelse af denne vor Skrivelse, kunne passere til Udgift i Vestmannöe Kirkes Regnskaber. — Rentekammeret den 26. April 1834.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Garnfiskerierne i Faxebugten.** Khavn den 26. April 1834. — Rentek. Isl. Copiebog 10, Nr. 935b. 26. April.

Ved Hr. Stiftamtm• behagelige Skrivelse af 19. Februar d. A. har Kammeret modtaget et Andragende fra Kjöbmand Thomsen og Faktor Iversen paa Havnefjord, med Flere, hvori de anholde om, at Garnfiskeriet i Faxebugten maa blive aldeles forbuden, og fulgte med Hensyn til dette Andragende saavel Sysselmand

1834. Finsens Erklæring, som ogsaa en Skrivelse fra de Handlende og Fiskende i Keblevig og Omegnen, hvorved de begjære, at den ovennævnte Ansögning ikke maa blive indvilget.
26. April.

Da vi maae være aldeles enige med Hr. Stiftamtm. i, at et Aars mindre heldige Fiskerie i Faxebugten bör i intet Tilfælde bevirke nogen Forandring i de i saa Henseende nu stedfindende Bestemmelser, skulle vi ikke undlade tjenstl. at anmode Dem om, fremdeles at have Deres Opmærksomhed henvendt paa denne Gjenstand, og derhos med Efteraarsskibene at underrette os om, hvorledes Fiskeriet sammesteds er falden ud i indeværende Aar, samt paa hvad Maade det er dreven, og hvilke Resultater Hr. Stiftamtm. muligen deraf har fundet Anledning til nærmere at udlede. — Rentekammeret den 26. April 1834.

26. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Erstatning af Amterne til Justitskassen for Delinquent-Omkostninger.** Khavn den 26. April 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 929.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 30. Novembr. f. A. andraget for Kammeret, at Amtmand Thorsteinson ikke, forinden nærmere Bestemmelse meddeles, finder sig foranlediget til af Vesteramtets Repartitionsfond at erstatte den islandske Justitskasse 119 Rbd. r. S. og 108 Rbd. 78 Sk. S. og T., som Refusion for hafte Omkostninger i tvende Delinquentsager, den ene i Borgerfjords- og den anden i Guldbringe Syssel, respective for Aarene 1813 og 1815.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde, hvilket vi ogsaa under D. D. have tilskrevet Amtmand Thorsteinson, at ligesom, efter vor Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 27. April f. A., det danske Can-

cellie og Kammeret vare af den Formening, at Nord- og Öster-Amtet ikke med Föie kunde fritages for sit Vedkommende at erstatte bemeldte Justitskasse hvad den i lige Tilfælde beviisligen havde udlagt, saaledes finde vi heller ikke at Vester-Amtet herfor kan unddrage sig, dog at Erstatningen skeer efterhaanden og i saadanne Terminer, som Amtets Leilighed maatte gjöre nödvendig. — Rentekammeret den 26. April 1834 [1].

1834. 26. April.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Forandringer i Ritualet og den forordnede Alterbog.** Khavn den 26. April 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1834, Nr. 1259. — Denne Cancellie-Skrivelse er bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1834.

26. April.

I Overeensstemmelse med den Cancelliet ved Hans Maj[ts] allerhöieste Resolution af 22. d. M.[2] givne Bemyndigelse, skulde man herved tjenstlig anmode Deres Höiærv. om, behageligen at ville indhente motiverede Erklæringer fra Geistligheden i det Dem anbetroede Stift, angaaende om og hvorvidt de maatte ansee det tilraadeligt, at der foretages Forandringer i Ritualet og den tilhörende forordnede Alterbog, og hvilke Forandringer de i saadant Tilfælde maatte vide at bringe i Forslag, hvilke Erklæringer, ledsagede med Deres Höiærv.[s] egen behagelige Betænkning, saavel over Spörgsmaalet i det Hele, som over hvad i de förommeldte Erklæringer maatte være yttret, Deres Höiærv. derefter vilde behage at indsende til dette Collegium. — Det kgl. Danske Cancellie den 26. April 1834.

---

[1]) Skrivelse fra Rentekammeret til Amtmand Thorsteinson angaaende samme Gjenstand af s. D. Rentek. Isl. Copieb. sst. Nr. 930.

[2]) Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1834, S. 144.

1834. 26. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Gaarden Næs, samt Apotheket og Landphysikatet.** Khavn den 26. April 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 936.

Med Hensyn til den Landphysikus Thorstensen og Apotheker Thorarensen ved allerhöieste Resolution af 13. Marts f. A. bevilgede Fratrædelse af Gaarden Næs, hvor disse Embedsmænd hidtil have haft fri Embedsbolig, samt det derhos paabudne Salg af denne Gaard, har Hr. Stiftamtm. i Henhold til Kammerets Skrivelse af 30. Marts f. A. indberettet, at bemeldte Gaard efter Deres Foranstaltning har været opbuden ved offentlig Auction, hvorved ikkun blev buden 2005 Rbd. r. S., da næsten ingen Lysthavende dertil meldte sig, og at De derefter har tillagt Kammerraad, Sysselmand Finsen Ordre om at overtage Administrationen af Eiendommen til Fardag 1834, til hvilken Tid Landphysikus og Apothekeren ere paalagte at aflevere Eiendommen i Overeensstemmelse med de Overleveringsforretninger, ifölge hvilke de have modtaget samme, dog saaledes, at alt Ansvar for Murbygningen skulde bortfalde, samt med Tilföiende, at Apotheker Thorarensen, der som Aabod havde modtaget 70 Rbd. Sölv af sin Formands Enke til Opförelsen af et nyt Udhuus, skulde indbetale disse Penge i Islands Jordebogskasse.

Tillige har Hr. Stiftamtm. underrettet Kammeret om, at det Landphysikus Thorstensen ved bemeldte allerhöieste Resolution tilstaaede Forskud af 600 Rbd. r. S. paa den tilstaaede aarlige Huusleiehjælp, er efter Deres Foranstaltning bleven ham udbetalt af Islands Jordebogskasse, samt at fornævnte disse Embedsmænd ved forbemeldte allerhöieste Resolution tilstaaede Huusleiehjælp er bestemt at tage sin Begyndelse: for Landphysikus Thorstensen fra 1. Januar 1834 og for Apotheker Thorarensen fra 6. Juni s. A., i hvilken Henseende Cancellieraad og Landfoged Ulstrup er af Dem meddeelt fornöden Ordre.

Fremdeles har Hr. Stiftamtm. anmeldt, at det gamle Apotheker-Inventarium paa Næs, der tilhörte Hans Majestæt, og i Aaret 1772 var vurderet til 138 Rdl. 13½ Sk. dansk Cour., er af Dem overladt til Apotheker Thorarensen, efter hans derom gjorte Andragende, for 100 Rbd. r. S., som i Fardag 1834 bliver af ham at indbetale i Islands Jordebogskasse. 1834. 26. April.

Endeligen har Hr. Stiftamtm. underrettet Kammeret om, at De med Hensyn til den interimistiske Bortbygsling af Jorden Næs har fundet det hensigtsmæssigt at adskille Akuröen fra Jorden, og at denne derefter af Dem er approberet til Bortforpagtning i 3 Aar, for det ved den over denne Forpagtning afholdte Auction gjorte höieste Bud 33 Rbd. r. S. aarlig, om hvis Modtagelse i Islands Jordebogskasse Landfoged, Cancellieraad Ulstrup er meddeelt fornöden Ordre. — Hvorimod De, da der haves Haab om at bortbygsle Hjemmemarken til Gaarden Næs for en Afgift i det Hele af 14 à 15 Vætter Fisk, foruden Leie af 4½ Qvilder, har, da en saadan Afgift findes antageligst, tilskrevet Kammerraad Finsen det Fornödne.

Dernæst har Hr. Stiftamtm. i ovenbenævnte Deres Skrivelse gjort den Bemærkning, at der ved kgl. Resolution af 11. April 1774 er tilstaaet Apothekeren paa Island 200 Rdl. dansk Cour. til Opförelsen af et Laboratorium paa Næs, men at disse Penge, der ikke vare tilstrækkelige til Öiemedets Opnaaelse, stedse have været afleverede fra den fratrædende Apotheker til Eftermanden, og at Apotheker Thorarensen, der saaledes har modtaget disse ved sin Tiltrædelse, nu skulde tilsvare samme med 200 Rbd. Sölv. — I Hensyn hertil har De tilstillet os et Andragende fra bemeldte Thorarensen, hvori han, paa Grund af de ved et nyt Laboratoriums Opförelse i Reykevig for ham forbundne Bekostninger, anholder om Eftergivelse af ovennævnte Belöb. Foranlediget heraf skulle vi tillige tjenstl. melde, at Kammeret, i Betragtning af de af Hr. Stiftamtm. oplyste Omstændig-

1834. heder, paa forventet allern. Approbation bevilger ham
26. April. Eftergivelse af 100 Rbd. Sölv, hvorimod de övrige 100 Rbd. Sölv ved Fratrædelsen bedes paaseet indfordrede, og derefter erlagte i Islands Jordebogskasse.

Iövrigt skulle vi ikke undlade, med Hensyn til den fremtidige Anvendelse af Gaarden Næs, herved at lade fölge en Ansögning fra Sysselmanden i Arnæs Syssel, Th. Sveinbjörnsen, hvori han anholder om, enten at faae bemeldte Gaard tilkjöbs, eller samme mageskiftet med hans Eiendomsjord Hjalmholt, over hvilken Ansögning vi ved sammes Tilbagesendelse tjenstl. maae udbede os meddeelt Deres behagelige Betænkning, ved dog derhos at tilföie, at saafremt der maatte være Grund til at antage, at et passende Bud imidlertid kan ventes for denne Eiendom, enten særskilt eller i Forbindelse med den paa 3 Aar bortforpagtede Akeröe, da anseer Kammeret det for rigtigst, at Eiendommen uden Henstand paany forsöges opbuden til Bortsælgelse ved offentlig Auction paa de Vilkaar, som indeholdes i vor Skrivelse af 30. Mai f. A., og som Hr. Stiftamtm. forövrigt maatte finde fornöden. — Rentekammeret den 26. April 1834.

26. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Tilladelse til Handel paa et Udliggersted alene.** Khavn den 26. April 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 942.

I et med Hr. Amtm.' Erklæring i Skrivelse af 25. Januar d. A. hertil indkommet Andragende have de Handlende Br. Benedictsen og P. Kolbeinsen, der i Forening med Rodemester B. Benedictsen her i Staden have etableret stadig Handel paa Udliggerstedet Styckisholm, anholdt om at befries fra i Overeensstemmelse med de islandske Handels-Anordninger tillige at före fast Handel i Kjöbstaden Grönnefjord.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for bemeldte Handlende, at Kammeret med Hensyn til de oplyste særdeles Omstændigheder tillader dem indtil videre at fortsætte den paa Stykkisholm af dem etablerede Handel, uden tillige at nedsætte sig og före stadig Handel i nogen Kjöbstad. — Rentekammeret den 26. April 1834. 1834. 26. April.

Kongeligt Commissorium ang. **Undersögelse af den islandske Handels Forhold** m. m. Khavn den 3. Mai 1834. — Rentekamm. Isl. Copiebog 11, Nr. 15. 3. Mai.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Vi allern. have fundet for godt at udnævne Eder, Os elskelige Hans Schack, Greve af Knuth, Ridder af Dannebroge, Vor Kammerherre og Amtmand over Præstö Amt; Lorentz Angel Krieger, Vor Stiftamtmand over Island og Amtmand over Sönderamtet sammesteds; Doctor juris Andreas Sandöe Örsted, Commandeur af Dannebrogen og Dannebrogsmand, Vor Conferentsraad, Generalprocureur og Deputeret i Vort danske Cancellie; Jens Olaus Hansen, Vor virkelige Etatsraad, Committeret i Vort Rentekammer og Medlem af Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler; Grosserer Lauritz Nicolai Hvidt, Ridder af Dannebrogen, Vor Etatsraad; Bjarne Thorsteinson, Ridder af Dannebroge, Vor Amtmand over Islands Vester-Amt, og Thorkel Abraham Hoppe, Vor Kammerjunker og Auscultant i Vort Rentekammer; — til at træde sammen i en Commission, for at tage under Overveielse og gjennem Vort Rentekammer at nedlægge allerund. Forslag til de Forandringer og Modificationer i den nu gjeldende Lovgivning om den islandske Handel, som maatte være nödvendige til Vort Land Islands Indvaaneres og de Handlendes Tarv, saa gives Eder

1834. Saadant herved tilkjende. Og have I under Eders For-
3. Mai. handlinger navnlig at tage Hensyn til:

1) Hvorledes et til Indvaanernes og Handelens Tarv ligeligt Forhold mellem de faste Handlende og Spekulanthandlernes Rettigheder og Byrder kunde være at opnaae. — 2) Hvorvidt den fremmede Staters Undersaatter ved Vor Resolution af 30. Mai 1821, bekjendtgjort ved Kammerplakat af 1. Juni næstefter, betingelsesviis forundte Tilladelse at indföro Tömmer og anden Trælast til Island, uden deraf at erlægge den ved Forordningen 11. Septbr. 1816 § 3 paabudne Afgift, bör modificeres eller ophæves. — 3) Hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt, deels at tillade de paa Island Handlende i Almindelighed at etablere sig paa de authoriserede Udliggersteder, uden tillige at oprette fast Handel i en af Kjöbstæderne sammesteds, samt der, enten selv eller ved Faktor at holde Dug og Disk, — deels at ophæve den gjeldende Bestemmelse om, at Spekulanter hver Gang skulle anlöbe en Kjöbstad, forinden det bliver dem forundt at handle paa Udliggerstederne. — 4) Om det maatte være fornödent eller nyttigt at authorisere flere Udliggersteder paa Island, navnlig paa dette Lands sydlige Kyst, i Thorlakshavn og Portland, samt at meddele Vestmannöe Kjöbstedrettigheder. — 5) Hvorledes der bör forholdes i Henseende til de af de faste Handlende i Sönder-Amtet i de sidste Aar begyndte saakaldte Varetransporter. — 6) Hvorvidt den ved Vor Forordning af 11. Septbr. 1816 § 17 paabudte Afgift af 5 Rbd. r. S. pr. Commercelæst af Vore Undersaatters Skibe, der expederes directo fra Island til fremmede Steder, hvilken Afgift sildigst ved Vor Resolution af 21. Juli 1830 er eftergiven for Aarene fra 1. Januar 1831 til indeværende Aars Udgang, for den fölgende Tid bör svares; og — 7) Hvorvidt den islandske Handel i det Hele, under de nærværende Conjuncturer, trænger til den Afgiftsfrihed, som for Tiden er den bevilget, eller om man ikke ved en taa-

lelig Afgift paa denne Handel indirecte kunde indvinde et Bidrag til Afholdelsen af det Tilskud af Statskassen, der nu aarligen, foruden alle Vore Indtægter af Island, afgives til Lönninger for dette Lands Embedsmænd m. v. 1834. 3. Mai.

Derhos have I at overveie og gjennem Vort Rentekammer at afgive allerund. Betænkning om:

a) Hvorvidt der maatte være Anledning til fremdeles at bevilge de sildigst ved Vor Resolution af 28. Marts 1828 for Tiden til Udgangen af Aaret 1836 udsatte Præmier for Fiskerie under Island med Skibe af 8 til 15 Commercelæster, begge inclusive. — b) Hvorvidt det til Havfiskeriets Fremme blandt Islands Indvaanere maatte være hensigtsmæssigt at udvide de hidtil bevilgede Fiskepræmier til ogsaa at gjelde Dæksfartöier paa 4 à 8 Commercelæster, eller hvis det maatte findes, at de omhandlede Præmier for Fiskerie med större Skibe ved Udgangen af Aaret 1836 burde inddrages, hvorvidt Præmier for Fiskerie med de nysnævnte mindre Fartöier da burde tilstaaes. — c) Hvorvidt den ved allerhöieste Resolution af 20. Marts 1789 udsatte Bygningspræmie for Skibe, der bygges i Island, fremdeles bör tilstaaes, eller, hvorvidt det maatte være tilstrækkeligt for Fremtiden at forunde passende Præmier for Bygning af de ovenfor under Litr. b omtalte smaae Dæksfartöier, hvorimod da den sammesteds nævnte Fiskepræmie for disse kunde bortfalde; og — d) hvorvidt den Præmie eller Understöttelse ved Laan af Vor Kasse, der ved allerhöistbemeldte Resolution af 20. Marts 1789 er tilsagt dem, som opföre Bygninger i de islandske Kjöbsteder, kunde for Fremtiden være aldeles at ophæve; — samt i Almindelighed med Hensyn til alle de Islands Handel og oeconomiske Forfatning vedkommende Gjenstande, som af Vort Rentekammer maatte blive Eder forelagte.

Thi er det Vor allern. Villie og Befaling, at I saasnart muligt begynde og fuldende Eders Forhandlinger

1834. i ovenmeldte Henseende, ligesom Vi allern. ville have
3. Mai. Eder paalagt, forsaavidt fornödent gjöres, at conferere med de vigtigste af de sig i Vort Rige Danmark og i Vore Hertugdömmer opholdende Kjöbmænd, der drive Handel paa Island. Og haver iövrigt Kammerjunker og Auscultant Hoppe tillige at fungere som Commissionens Sekretair. Dermed skeer Vor Villie. Befalendes Eder Gud! — Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Mai 1834.

10. Mai. **Rentekammer - Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **en Kjöbstadborgers Andragende om at forbinde Handel og Haandværk.** Khavn den 10. Mai 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 10, Nr. 963.

Efter at Kammeret fra den forhen constituerede Amtmand for Islands Nord- og Öster-Amt, nu afgangne Kammerraad og Sysselmand Briem, har modtaget Betænkning af 20. Septbr. f. A., betræffende et hertil indsendt Andragende, hvorved Borger i Öefjords Kjöbstad, Kleinsmed Baldvin Hinriksen Skagfjord, anholder om at forundes Tilladelse til i Forbindelse med Kleinsmed-Professionen at drive en liden Detailhandel i bemeldte Kjöbstad, skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at det saaledes Ansögte, efter de gjeldende Forskrifter, ikke kan bevilges.

Forsaavidt derimod bemeldte Skagfjord tillige har tilbudt at ville nedlægge Kleinsmed-Professionen, naar Borgerskabet til Detailhandel maatte meddeles ham, da maae vi tjenstl. overlade denne Sag til Hr. Amtm.' behagelige Afgjörelse, overeensstemmende med Omstændighederne og de gjeldende Anordninger; hvorimod, hvis Borgerskab til Detailhandel meddeles ham, han da bliver pligtig at tilbagebetale den ham i sin Tid af den kgl. Kasse forundte Understöttelse af 100 Rbd. Sedler

til hans Etablissement som Kleinsmed ved Öefjords Kjöbstad, hvilket Belöb Hr. Amtm. i saa Tilfælde vilde foranstalte indbetalt i Islands Jordebogskasse. — Om Udfaldet af denne Sag forventer Kammeret sig i sin Tid behageligen underrettet. — Rentekammeret den 10. Mai 1834. 1834. 10. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, **ang. Underretninger om en dövstum Confirmand.** Khavn den 13. Mai 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1405. 13. Mai.

Deres Höiærv. har i Skrivelse af 31. Oktobr. f. A. hertil indsendt Provst Petersens Indberetning om den dövstumme Pige Hallgerdur Magnusdatters Confirmation i Foraaret 1833.

Efter at Cancelliet i denne Anledning har correspondere med den kgl. Direction for Dövstumme-Institutet, skulde man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville forskaffe nærmere Oplysning angaaende den bemeldte Confirmands Alder, Sjæls-Tilstand og Evner, Underviisningstiden samt Maaden, hvorpaa, og Hjælpemidlerne, hvorved hun er bleven underviist; i Særdeleshed skulde man tjenstlig bede sig underrettet om, hvorvidt hun, i Overeensstemmelse med Cancelliets Skrivelse til Deres Höiærv. af 11. Juni f. A., har nydt Underviisning i Skrivning, samt Forklaring meddeelt over det brugte Tegnsprog, saaledes at deraf kunde erfares, hvorvidt den Dövstumme har forbundet tydelige og bestemte Religionsbegreber med de i Indberetningen beskrevne Tegn. — Det kgl. Danske Cancellie den 13. Mai 1834.

Forordning for Island, ang. **Tiende af Inventarie-Qvilder og Leieqvæg m. v.** Khavn den 14. Mai 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykja- 14. Mai.

1834. vík i Juli Maaned 1835, ligeledes publiceret i alle Sönder-
14. Mai. Amtets Jurisdictioner: Reykjavík og Borgarfjords Syssel (1834), Rángárvalla, Vestmannö, Arnæs, Gullbríngu og Kjósar (1835); i alle Vester-Amtets Jurisdictioner (1835), med Undtagelse af Stranda Syssel, samt i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet (1835). — Dansk: Canc. 3. Departem. Registrant 1834—1836, 50b (1834, Nr. 251*). Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to: förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, og det Övrige af Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider (2—6) den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; paa de ulige Sider (3—7) den islandske Text uden Underskrifter. Coll. Tid. for 1834, S. 561—568, 577—584 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1834, S. 60—62; Schou XXI, 58—59. P. Pèturss. Hist. Eccl. Island. S. 278—279. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanp. 1838, S. 92.

Forordning for Island, angaaende Tiende af Inventarie-Qvilder samt udleiede Creaturer m. v.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Da det er blevet anseet tvivlsomt, hvorvidt Selveiere paa Vort Land Island kunne, naar de selv beboe deres Eiendomsgaarde, ansees berettigede til at undtage en Deel af Gaardens Besætning, under Navn af faste til Eiendommen hörende Qvilder, fra Lösegods-Tiende, ligesom der ogsaa savnes en fast Regel for det Antal Qvilder, som en Gaardbruger, være sig Eier eller Leilænding, er berettiget at holde paa sin Gaard, uden særlig Tiendesvarelse, saa have Vi anseet det hensigtsmæssigt, ved et almindeligt Lovbud at give en til Forholdenes Natur svarende Regel desangaaende. I Forbindelse dermed have Vi og allernaad. fundet for godt at afgive Vor allern. Bestemmelse til Afgjörelse af nogle andre, Tiendeydelse af Creature paa bemeldte Vort Land Island vedkommende, Spörgsmaal. — Thi byde og befale Vi, som fölger:

1) Der bliver ingen særlig Tiende at svare af faste Qvilder eller den til en Gaard hörende Creaturbesætning, hvilken Tiende derimod skal ansees indbefattet

under den, der svares af Jorderne; og skal det i saadan Henseende være uden Indflydelse, hvad enten Jorden bruges af Eieren selv eller er bortbygslet. Iövrigt bliver eet Qvilde for hver fem Hundreder af Gaardens Dyrhed at ansee som faste Qvilder, forsaavidt det ikke ved Bygselbreve eller paa anden lovlig Maade kan oplyses, at hidtil et större eller ringere Antal Qvilder har fulgt Gaarden. Af de Creature, der, udenfor hvad der saaledes som faste Qvilder bliver at ansee, holdes paa Gaarden, bliver Tiende at erlægge efter de for Tiende af Lösegods gjeldende Regler. — 2) Tienden af de bortleiede Creature, der ei som faste Qvilder ere undtagne fra Tiendeydelse, udredes af Leieren og oppebæres af dem, der ere tiendeberettigede paa det Sted, hvor Creaturene findes paa den Tid, de skulle angives til Tiende. — 3) Den i det allerhöieste Reglement af 17. Juli 1782 §§ 4 og 6 geistlige Personer tillagte Tiendefrihed skal ei være anvendelig paa andre Creature end dem, som disse Personer have til Brug og Husholdning paa deres Bopæl; hvorimod Leiere af de geistlige Personer tilhörende Creature bör udrede Tiende af disse, ligesom Andre.

1834. 14. Mai.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 14. Mai 1834.

Tilskipun fyrir Ísland, viðvíkjandi tíund af innstæðukúgildum og öðrum leigu-fènaði o. fl.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V.: þar það hefir verið álitið efasamt, að hve miklu leyti jarðeigendur á Voru landi Íslandi geta, þegar þeir sjálfir búa á þeirra eignarjörðum, álitizt að hafa rètt til, að undanskilja nokkurn hluta af búfè jarðarinnar, undir nafni af föstum, til eignarinnar heyrandi kúgildum, frá lausaratíund, eins og sömuleiðis vissa reglu vantar fyrir tölu þeirra kúgilda, sem einn búandi, hvort heldur hann er eigandi

1834. 14. Mai. eður leiguliði, hefir rètt til að halda á jörð sinni, án sèrlegs tíundarútsvars, svo höfum Vèr álitið það tilhlýðilegt, að gefa, með almennilegu lagaboði, eina til rèttrar tiltölu svarandi reglu þessu viðvíkjandi. Samkvæmt hèrmeð hefir Oss og allranáðugast þóknazt að útgefa Vora allranáðugustu ákvörðun til úrlausnar nokkurra annara spursmála, viðvíkjandi tíundargjörð af fènaði, á Voru landi Íslandi. — Því bjóðum og skipum Vèr sem fylgir:

1) Engin sèrleg tíund á að svarast af föstum kúgildum, eður því til einnar jarðar heyrandi búfè, hver tíund þar á mót skal álítast að vera innifalin í þeirri, er svarast af jörðinni, og á það í slíku tilliti alls ekki til álita að koma, hvort jörðin notast af eigandanum sjálfum, eður hún er öðrum leigð. Annars á eitt kúgildi fyrir hver fimm hundruð af jarðarinnar dýrleika að álítast fyrir föst kúgildi, að svo miklu leyti það ekki með bygginganbrèfum, eður á annan löglegan máta, getur sannað orðið, að híngaðtil nokkuð stærra eður minna kúgildatal hafi fylgt jörðinni. Af þeim fènaði, sem haldinn er á jörðinni, fyrir utan þann, er þannig á að álítast fyrir föst kúgildi, á tíund að gjaldast, eptir þeim fyrir tíund af lausaurum gildandi reglum. — 2) Tíund af leigu-fènaði, er eigi, sem föst kúgildi, er undanskilin frá tíundar-útsvari, gjaldist af leiguliða, og meðtakist af þeim, er rètt hafa til tíundar á þeim stað, hvar fènaðurinn er á þeirri tíð, á hverri hann á að framteljast til tíundar. — 3) Það í þeirri allrahæstu reglugjörð af 17. Juli 1782, §§ 4 og 6, andlegum persónum veitta tíundarfrelsi, skal ekki geta heimfærzt til annars fènaðar en þess, er slíkar persónur hafa til notkunar og búskapar á þeirra heimili; hvarámót leigendur þess fènaðar, er tilheyrir andlegum persónum, eiga að gjalda tíund af honum, eins og aðrir.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 14. Mai 1834.

Plakat ang. **Forandring i Straffen for Tyverie** m. v. Khavn den 14. Mai 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt ligeledes i flere af Islands Jurisdictioner: i Reykjavík (1834) og i Rángárvalla Syssel (1835); i Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords Syssel i Vester-Amtet (1835); i Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysselerne (1835); den er udvidet til at gjelde for Island ved Canc. Skriv. 2. April 1839, men ikke udgivet paa Islandsk, overeensstemmende med Forordn. 21. Decbr. 1831. — Canc. 2. Dep. Registr. XXXV, 130—131 (1834, Nr. 318). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1834, S. 345—351 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1834, S. 59—60; Schou XXI, S. 57—58. 1834. 14. Mai

Plakat angaaende en Forandring i Straffen for anden Gang begaaet Tyverie, og en Substitution af Forbedringshus-Arbeide for Rasphus-Arbeide i visse Tilfælde, m. m.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, deels for at tilveiebringe et rigtigere Straffeforhold i visse criminelle Tilfælde, deels for at fremme en ligeligere Benyttelse af de forskjellige Provindsers Straffeanstalter, have allern. fundet for godt at byde, som fölger:

1) At Mandspersoner, der findes skyldige i anden Gang begaaet Tyverie, kunne, naar hverken de med Forbrydelsen forbundne Omstændigheder eller Forbryderens foregaaende Levnet tale for at anvende en af de bidtil bestemte Straffe af Rasphus- eller Fæstnings-Arbeide, inddömmes, som Forbedringshus-Fanger, i vedkommende Provindses Straffeanstalt, samt at Forbedringshusstraf, under samme Forudsætning, maa træde i Stedet for Rasphus-Arbeide i alle de Tilfælde, hvor Straffetiden ikke overstiger 3 Aar. — 2) At Straffen for anden Gang begaaet Tyverie, naar den Skyldige forhen kun har været dömt til Fængsel paa Vand og Bröd eller paa sædvanlig Fangekost, eller til en militair Straf, der ikke overgaaer fornævnte Straffe, eller, forinden Forordningen af 12. Juni 1816 udkom, til For-

1834. bedringshus-Arbeide i 6 Maaneder, eller paa kortere
14. Mai. Tid, og naar derhos den Forbrydelse, hvori han nu findes skyldig, heller ikke er forbunden med Omstændigheder, der kræve Strenghed i Straffegradens Bestemmelse, maa nedsættes til Forbedringshus-Arbeide i 2 Aar. — 3) At de Fruentimmer, som findes skyldige til Arbeide for Livstid, men uden at blive ærelöse, herefter overalt skulle inddömmes til Arbeide i vedkommende Provindsial-Tugthuus.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 14. Mai 1834.

14. Mai. **Plakat** ang. **privilegerede Fordringers Inddrivelse.** Khavn den 14. Mai 1834. — Denne „Plakat, indeholdende en nærmere Bestemmelse angaaende privilegerede Fordringers Inddrivelse hos dem, der have givet Underpant i deres Lösöre", er ikke udvidet til Island, men anföres som publiceeret saavel i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, som i nogle af Landets Jurisdictioner, nemlig i Sönder-Amtet: Reykjavík (1834), Rángárvalla, Vestmannö og Arnæs Sysseler (1835); i Vester-Amtet: Snæfellsnæs og Bardastrands Sysseler (1835); i Nord- og Öster-Amtet: Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysselerne (1835). — Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 50 (1834, Nr. 251*). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1834, S. 473—485 (med Motiver). Qvart-Forordn. for 1834, S. 57—58; Schou XXI, S. 56—57.

15. Mai. **Forordning** ang. **Provindsial-Stændernes Indretning for Östifterne i Danmark, samt for Island og Færöerne.** Khavn den 15. Mai 1834[1]. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt i enkelte af Landets Jurisdictioner, nemlig i Sönder-Amtet: Reykjavík (1834) og Vestmannöerne (1835); Vester-Amtet: Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords

[1]) For. 8. Marts 1843.

(1836), samt i alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler (1835); derimod er den ikke udgiven paa Islandsk. Anmeldt i Sunnanpóst. 1838, 8; 92—93. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXV, 364-407 (1834, Nr. 320ª); jevnf. Canc. 3. Dep. Reg. 1834-36, 50ᵇ (1834, Nr. 252ª). Original-Aftryk hos Schultz, 48 Sider i 4ᵗᵒ. Coll. Tid. for 1834, S. 353—409. Qvart-Forr. for 1834, S. 62—100; Schou XXI, 59—107. — Forordning af næsten ordlydende samme Indhold er under samme Dato udkommen for Nörre-Jylland; ligeledes er udkommen en med noget forskjellig Redaction paa Tydsk og Dansk for Hertugdömmet Slesvig, og den samme næsten ordlydende paa Tydsk for Hertugdömmet Holstein. 1834. 15. Mai.

Forordning angaaende Provindsial-Stændernes Indretning i Danmark, forsaavidt Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt Island og Færöe angaaer.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, i Overeensstemmelse med Vor Anordning, angaaende Provindsial-Stænders Indförelse i Vort Rige Danmark, dat. 28. Mai 1831, og efter at have overveiet den Os allerunderd. foredragne Betænkning, som de ved Vort Reskript af 23. Martii 1832 indkaldte oplyste Mænd have afgivet over de dem i saa Henseende forelagte Gjenstande, have fundet for godt angaaende Indretningen af Provindsial-Stænder, forsaavidt Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt Island og Færöe angaaer, allern. at forordne, som fölger:

1) De raadgivende Provindsial - Stænder for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt for Island, saavel som Færöerne, til hvilke Vi ville have denne Indretning udvidet, skulle bestaae af fölgende af bemeldte Provindsers Grundbesiddere udvalgte Medlemmer:

for Kjöbenhavn med tilhörende Forstæder		12
- de övrige Kjöbstæder i fornævnte Stifter i alt .		11
- de complette Sædegaards-Eiere i	Sjællands Stift	9
- — —	Fyens Stift . .	5
- — —	Lolland-Falsters Stift	3
- de övrige Landeiendoms-Besiddere i alle tre Stifter		20.

Hvilket Antal Medlemmer, der vil blive at udvælge af Islands og Færöernes Indvaanere, og efter hvilke Regler

1834. 15. Mai. de skulle vælges, forbeholde Vi Os nærmere at bestemme, naar Vi have erhvervet de yderligere Oplysninger, som Vi finde fornödne, for, saavidt disse Vore Lande angaaer, at ordne Sagen paa en til deres locale Forfatning og Indvaanernes Tarv svarende Maade. Men indtil videre ville Vi Selv med Hensyn til disse Lande udnævne tre med sammes Tilstand bekjendte Mænd til at tage Sæde i Forsamlingen, hvilken blot midlertidige Indretning dog bortfalder, saasnart Omstændighederne tillade at indföre et hensigtsmæssigt Valgsystem i bemeldte Lande, da det er Vor Villie, at Vore kjære og troe Undersaatter sammesteds, ikke mindre end Vore övrige Undersaatter, skulle nyde Rettighed til selv at vælge Medlemmer i Stændernes Forsamling. Foruden det Antal Medlemmer, der, saaledes som foranfört, bliver at vælge af Grundeierne i Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter og i sin Tid ogsaa af Indvaanerne paa Island og Færöerne, ville Vi endvidere udnævne 2 Geistlige og 1 af Professorerne ved Vort Universitet i Kjöbenhavn, til at tage Sæde i Stænderforsamlingen. Saa ville Vi og, i Henhold til Vor Anordning af 28. Mai 1831, have Os forbeholdt efter Omstændighederne at udnævne indtil 4 Grundeiere til Medlemmer i bemeldte Forsamling. De Medlemmer, der saaledes af Os Selv udnævnes, ville blive udnævnte for ligesaa lang Tid, som de Medlemmer, der vælges af Grundeierne. Iövrigt fölger det af det Ovenanförte, at de Regler, som de efterstaaende Paragrapher indeholde, angaaende Valgene af Medlemmerne i Stændernes Forsamling og hvad dermed staaer i Forbindelse, ikke blive at anvende i Island eller paa Færöerne. — 2) Rettighed til at deeltage i de Valg, hvorved de Deputerede i Provindsial-Stænderne udnævnes, forudsætter Besiddelse af en saadan i det Distrikt, hvori Valget skal udöves, beliggende Eiendom, som i det Fölgende (§§ 13—16) vil blive bestemt med Hensyn til de forskjellige Valgclasser. Rettigheden tilkommer dog ikke

blot den fuldkomne Eier, men Lehns- og Stamhus-Besiddere, samt de Arvefæstere, der ere berettigede til at sælge og pantsætte, skulle i forommeldte Henseende sættes ved Siden af fuldkomne Eiere. Ogsaa de övrige Arvefæstere, saavel som Livsfæstere, ere valgberettigede, dog under særegne Bestemmelser for deres Fæstebesiddelses Störrelse (§ 16). Den Fæsterne saaledes tilkommende Valgret gjelder imidlertid kun med Hensyn til det Böndergods, som efter Loven og Anordningerne skal være overladt til Fæstere, men ikke for de enkelte Tilfælde, hvori en Selveier- eller Arvefæste-Gaard er bortfæstet, da i saa Fald Retligheden bliver hos Eieren eller Arvefæsteren selv. Naar en Eiendom, som efter sin Beskaffenhed giver Adgang til Valgret, besiddes af Flere i Fællesskab, kan Valget udöves af den iblandt Medinteressenterne, til hvem de Övrige forene sig om at overlade Rettigheden, og som iövrigt har de dertil fornödne Egenskaber. I Mangel af saadan Overeenskomst kan ingen Valgrettighed udöves for den i fælles Besiddelse værende Eiendom. Iövrigt bör den Adkomst, hvormed en fast Eiendom besiddes, være aldeles fuldstændig, naar Valgrettighed skal kunne paastaaes. Som Fölge deraf er et thinglyst Skjöde eller Fæstebrev nödvendigt, for at Kjöberen eller Fæsteren skal kunne tilegne sig saadan Ret. Med Hensyn til de Os Selv tilhörende Eiendomme ville Vi ikke udöve nogen Deeltagelse i Valgene. — 3) Den, som skal udöve Valgrettighed, maa endvidere besidde fölgende personlige Egenskaber: 1) at han har et uplettet Rygte. Ingen kan derfor udöve Valgret, som for nogen Forbrydelse er dömt til Tab af Embede, Ære eller Borgerrettighed, eller som iövrigt ved Dom er funden skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling; ei heller Nogen, som, for en Forbrydelse af foranförte Beskaffenhed, har været sat under offentlig Tiltale uden at være aldeles frifunden; — 2) at han paa den Tid, Valget foregaaer, har opnaaet 25 Aars Alder; — 3) at

1834. 15. Mai.

1834. den ham efter hans Alder tilkommende Fuldmyndighed
15. Mai. ikke af nogen anden Aarsag er ham betagen. Ingen, der er sat under Værgemaal eller Curatel, eller hvis Bo er taget under Opbuds- eller Fallit-Behandling, eller som iövrigt er underkastet nogen Retsforfölgning, der efter Lovene betager ham Raadighed over alt sit Gods, kan, saalænge denne Uraadigheds-Tilstand varer, udöve nogen Valgret. — 4) Den, der skal kunne vælges til Deputeret i Stændernes Forsamling, bör, foruden en indenfor Sjællands, Fyens eller Lolland-Falsters Stifter beliggende Grundbesiddelse af den Beskaffenhed, som med Hensyn til de forskjellige Valgclasser vil blive foreskreven i det Fölgende (§§ 13—16), og hvorom iövrigt i Eet og Alt de samme Bestemmelser gjelde, som indeholdes i § 2, ei alene have alle de personlige Egenskaber, som udkræves til Valgrettigheden (§ 3), men fölgende særdeles Betingelser blive endnu at iagttage: 1) at den Paagjeldende alene staaer i personligt undersaatligt Forhold til Os og Vore Efterfölgere paa Thronen. Saavel ethvert personligt undersaatligt Forhold, som ethvert Tjenesteforhold til en fremmed Stat, udelukker fra Valgbarhed; — 2) at han bekjender sig til den christelige Religion; — 3) at han den 1. Mai i det Aar, hvori Valget finder Sted, har i 2 Aar uafbrudt og med fuldstændig Adkomst besiddet en saadan Eiendom, som udkræves til Valgbarhed i den Classe, hvori Valget foregaaer. Det er imidlertid ikke nödvendigt, at han uafbrudt skal have besiddet samme Eiendom i fornævnte Tidsrum, men det er tilstrækkeligt, at han uafbrudt har besiddet en saadan Eiendom, som til Valgbarhed i den vedkommende Valgclasse udkræves. Med Hensyn til den, der ved Arv eller Ægteskab har erhvervet en Eiendom, blive de tvende Aar at regne fra den Tid, da den, fra hvem Eiendommen saaledes er gaaet over til ham, erhvervede samme; — 4) at han i det mindste i 5 fulde Aar har haft Ophold i Vore europæiske Lande; — 5) at han paa den Tid, Valget

foregaaer, maa have opnaaet en Alder af 30 Aar. — Vore Geheime-Stats-Ministre, saavel som alle de Embedsmænd, der enten forestaae et Departement, der har umiddelbar Forestilling til Os, eller som Medlemmer have Sæde i noget Collegium eller nogen Direction, som saadan umiddelbar Forestilling tilkommer, ere ikke valgbare. Ei heller kan Nogen, der af Os er udnævnt til, som Valgdirecteur, at bestyre nogen Valgforsamling, vælges af denne Forsamling. Den, som efter Udnævnelse af Os har Sæde i Stændernes Forsamling, kan vel ikke vælges af Grundbesidderne, men taber derfor ikke den Valgrettighed, som maatte tilkomme ham, hvilket og gjelder saavel om de af Os udnævnte Valgdirecteurer, som om dem, der efter det Foranförte, paa Grund af deres Embedsstillinger, udelukkes fra Valgbarhed. — 5) For ethvert Valgdistrikt vælges ligesaa mange Suppleanter som Deputerede, hvilke Suppleanter blive at indkalde til Stændernes Forsamling, naar nogen Deputeret er forhindret i at bivaane samme. — 6) De Deputerede og Suppleanterne vælges stedse umiddelbart af de Valgberettigede og ved Stemmeflerhed. — 7) Valgene skee paa 6 Aar, hvilke dog, naar et overordentligt Valg finder Sted i et eller andet Valgdistrikt i Anledning af Vacanceer, til hvis Besættelse ingen Suppleant haves, blive at beregne fra den Tid, da det foregaaende almindelige Valg er skeet. De Udtrædende kunne vælges paany. — 8) Valgretten maa stedse udöves personlig. — 9) Den, som i forskjellige til Sjællands, Fyens eller Lolland-Falsters Stifter hörende Valgdistrikter besidder Eiendomme af den Beskaffenhed, som til Valgrettigheden udkræves, kan dog kun benytte sin Valgret i eet af disse Distrikter. Han bör derfor erklære, i hvilket Valgdistrikt han vil tage Deel i Valgene, uden i saa Henseende at være bunden til sin Bopæl. Derimod er det Enhver uformeent, i Forening med den Valgret, som han nyder nogetsteds i fornævnte Provindser, ogsaa at udöve den, som maatte tilkomme ham enten i Nörre-

1834.
15. Mai.

1834. 15. Mai. Jylland eller i Vort Hertugdömme Slesvig eller i Vort Hertugdömme Holsteen. — 10) Ingen kan, fordi han i samme Valgdistrikt besidder flere Eiendomme, der hver for sig hjemle Valgret, være berettiget til flere Valgstemmer. Derimod kunne forskjellige Eiendomme i samme Valgdistrikt, hvoraf ingen hver for sig begrunder Stemmeret, lægges sammen, for ved den sammenlagte Værdie eller det sammenlagte Hartkorn at begrunde slig Rettighed (§ 18). — 11) En Deputeret i Stændernes Forsamling for de i § 1 nævnte Provindser kan ogsaa være Medlem af Stændernes Forsamling for Nörre-Jylland, eller for Vort Hertugdömme Slesvig, eller for Vort Hertugdömme Holsteen, naar den Tid, da Forsamlingen holdes, tilsteder det. — 12) Den, som vælges til Deputeret eller Suppleant, er pligtig til strax, naar det tilmeldes ham, at give Tilstaaelse for Modtagelsen af denne Meddelelse, samt, hvis han forud er valgt i et andet Distrikt eller af nogen anden særdeles Grund ikke kan antage Valget, da tillige derom at gjöre Anmeldelse. Vi gjöre iövrigt Regning paa, at de Mænd, som ved deres Medborgeres Tillid ere kaldte til Sæde i Stændernes Forsamling, ikke uden sær vigtige Grunde ville undslaae sig for at modtage Valget. — 13) I Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn og sammes Forstæder udkræves hos Vælgerne Eiendomsret over Huse eller Gaarde, der ere ansatte i det mindste til en Assurance-Værdie af 4000 Rbd. Sölv. For at kunne vælges til Deputeret i Kjöbenhavn, er en Eiendom af bemeldte Slags til en Assurance-Værdie af 8000 Rbd. Sölv eller derover fornöden. Dog bliver, forsaavidt en Gaard- eller Huuseier tillige eier Jorder paa Kjöbenhavns Grund, den Værdie, hvorefter sammes Bankhæftelse er bestemt, at tilföie Assurance-Værdien af hans Huus eller Gaard, for at udbringe det ovenmeldte Belöb af 4000 eller 8000 Rbd. Sölv. — 14) De övrige Kjöbstæder udgjöre, i Overeensstemmelse med den nærværende Forordning vedföiede Fortegnelse Litr. A, der indtil videre skal være Reglen for Kjöbstædernes

Inddeling i Valgdistrikter, 11 saadanne, hvilke, deels hver for sig, deels i den sammesteds bestemte indbyrdes Forbindelse, have at vælge et lige Antal Deputerede. I samtlige disse Kjöbstæder og paa deres Grund udfordres Eiendomsret over Gaarde og Huse, beliggende i et af bemeldte Valgdistrikter, hos Vælgerne til en Assurance-Værdie af i det mindste 1000 Rbd. Sölv, og hos de Valgbare til en dobbelt saa stor Assurance-Værdie. De Jorder, som tilhöre en Gaard- eller Huuseier paa samme Kjöbstads Grund, blive dog, paa lige Maade, som i § 13 for Kjöbenhavn er bestemt, at lægge til Assurance-Værdien. Som Undtagelse fra den Eiendomsværdie, der saaledes i Kjöbstæderne udkræves saavel til Valgret som til Valgbarhed, ville Vi imidlertid, i Betragtning af de særdeles Forhold i de bornholmske Kjöbstæder, have bestemt, at Værdien sammesteds i begge Henseender nedsættes til det Halve. — 15) I det Valg af Deputerede, som Vi have bevilget Sædegaardseierne, deeltage ikke blot de, som eie Sædegaarde, der endnu have complet Böndergods, men ogsaa Eierne af saadanne Sædegaarde, hvorfra det til deres Complettering hörende Böndergods er blevet afhændet, naar dette er skeet enten med Reservation af Herligheden og ellers under de i Forordningen af 13. Mai 1769 § 2 foreskrevne Betingelser, eller og complette Sædegaardes Rettigheder ved sær Bevilling ere blevne forbeholdte, dog i dette sidste Tilfælde kun, naar ikke selve Hovedgaarden er bleven udparcelleret, eller dog i al Fald 25 Tdr. Hartkorn fri Hovedgaardstaxt ere blevne tilbage. I denne Valgclasse giver enhver Eiendom, som hjemler Valgret, ogsaa Valgbarhed. — 16) De övrige Besiddere af Landeiendomme udgjöre en séregen Valgclasse, der udnævner 20 Deputerede gjennem et lige Antal Valgdistrikter, saaledes at hvert af disse udnævner een Deputeret. Den Inddeling af Valgdistrikter, som i den Henseende indtil videre skal være gjeldende, findes fastsat i den vedföiede Tabel

1834. 15. Mai.

1834. 15. Mai. Litr. B. Den, som i denne Classe skal udöve Valgret, maa med Eiendomsret, hvortil dog den Arvefæsterettighed, som er forbunden med Ret til at sælge og pantsætte, i Overeensstemmelse med § 2, bliver at henregne, i Valgdistriktet besidde 4 Tdr. Hartkorn Ager og Eng, eller 8 Tdr. Hartkorn Skov og Mölleskyld, eller og Bygninger, som i Overeensstemmelse med Forordningen af 1. Oktobr. 1802 ere undergivne Arealskat, til en Assurance-Værdie af 2000 Rbd. Sölv. Gaardfæstere have Valgrettighed, naar de besidde i det mindste 5 Tdr. Hartkorn Ager og Eng, eller 10 Tdr. Hartkorn Skov og Mölleskyld. Hos den, der i denne Classe skal kunne vælges, udkræves, at han i et af de ovenmeldte Distrikter besidder en Eiendom af dobbelt saa stort Hartkorn, eller dobbelt saa stor Assurance-Værdie, som den, der efter Eiendommenes Beskaffenhed behöves til at hjemle Besidderen Valgret. Mellem frit og ufrit Hartkorn bliver i denne Valgclasse ingen Forskjel at gjöre. Skjöndt i Almindelighed Eiendomme, der ere beliggende i forskjellige Valgdistrikter, ikke kunne lægges sammen, for at hjemle Besidderen Valgret eller Valgbarhed, saa skal dog i det Tilfælde, hvor de til een og samme Landeiendom hörende Bestanddele maatte ligge i forskjellige til hinanden stödende Valgdistrikter, denne Eiendom efter sin fulde Störrelse komme i Betragtning i det Valgdistrikt, hvori den Bygning ligger, hvorfra Eiendommen drives. — 17) I de Tilfælde, hvor Valgret og Valgbarhed efter de foranförte Bestemmelser (§§ 13, 14 og 16) beroer paa Bygningers Assurance-Værdie, vil det, forsaavidt Assurance ellers ikke er lovbefalet, ikke komme an paa, om Bygningerne virkelig ere forsikkrede i vedkommende Brandkasse eller ikke, men i sidste Tilfælde bliver den Taxation, som i Overeensstemmelse med Forordn. af 1. Oktobr. 1802 § 36 er eller maatte blive optaget, at lægge til Grund. — 18) Naar de i samme Valgdistrikt beliggende Eiendomme,

der i Medhold af § 10 kunne lægges sammen for at begrunde Valgret, ere af forskjellig Beskaffenhed, saasom Ager og Engs og Skov og Mölleskylds Hartkorn eller Hartkorn og Assurance-Værdie, eller dersom en Gaardfæster tillige har nogen Eiendomsjord, saa bliver hver af bemeldte Eiendomme for sig at ansætte efter sit Forhold til det Hartkorn eller den Værdie, som til Valgrettighed udkræves. Saaledes vil Valgret tilkomme den, som i et Landdistrikt eier en Bygning af det i § 16 omhandlede Slags til en Assurance-Værdie af 1000 Rbd. og derhos 2 Tdr. Hartkorn Ager og Eng. Paa lige Maade bliver der og at forholde, naar forskjellige Slags Eiendomme skulle lægges sammen, for at hjemle Valgbarhed. — 19) Med Hensyn til Kjöbenhavn vil det tilfalde Sammes Magistrat under Medvirkning af denne Vor Residentsstads 32 Mænd at foranstalte Alt, hvad der behöves, saavel til at forberede Valgene, som til under Valghandlingerne selv at paasee, hvad der hörer til Valgenes lovlige Fuldbyrdelse, hvortil dog den Hjælp bör gives dem, som i det Fölgende anordnes. For ethvert af de övrige Valgdistrikter ville Vi derimod udnævne en Valgdirecteur, til at foranstalte det i saa Henseende Fornödne. Saafremt Vi maatte finde for godt til Valgdirecteur at udnævne Nogen, der ikke forhen har aflagt Eed til Os, saa haver han til Vort Danske Cancellie at indsende sin Eed, hvori han deels i Almindelighed tilsiger Os Troskab, deels i Særdeleshed forpligter sig til troligen og redeligen at varetage sine Pligter i det ham betroede Kald. Men hvis den Udnævnte forhen har aflagt Troskabseed, skal han, under denne Eed, være forpligtet til samvittighedsfuld Udförelse af fornævnte sine Pligter. — 20) I Kjöbenhavn bliver med Hensyn til Vælgernes Mængde og det betydelige Antal Deputerede og Suppleanter, der skulle vælges, Valgene at fuldbyrde gjennem Sectioner af Magistraton og de 32

1834. 15. Mai.

1834. Mænd efter den Fordeling, som disse indbyrdes have
15. Mai. at træffe, saaledes at Valghandlingen, ved samtidigen at foretages for flere Sectioner, kan fremmes med al den Hurtighed, som den fornödne Nöiagtighed tilsteder, og at derhos kun et saadant Antal af Vælgere kaldes til hver Dag og hvert af de forskjellige Localer, hvori Handlingen foregaaer, som der med Rimelighed kan ventes at faae Leilighed til at udöve deres Valgret. I de Kjöbstæder, som have at vælge hver sin Deputeret til Stændernes Forsamling, udöves Valget i een Forsamling, hvorimod de Kjöbstæder, som i Forbindelse have at vælge een Deputeret, hver for sig udöve deres Valgret i en særlig Forsamling. De complette Sædegaardseiere samles i hvert Stift for sig paa det Sted, som Vi i det Commissorium, der udstedes til Valgdirecteuren, ville bestemme. Med Hensyn til de övrige Landeiendoms-Besiddere, skeer Valget i een for hele Districtets Valgberettigede fælles Forsamling, forsaavidt dette ikke vil medföre, at de Valgberettigede faae længere Vei fra den Eiendom, der begrunder deres Valgret, til det Sted, hvor Valget skal foregaae, end omtrent 3 Mile. I modsat Fald bliver derimod Valgdistriktet med Hensyn til Valgets Udförelse at afsondre i 2 eller flere Afdelinger; dog kan i intet Tilfælde nogen særlig Valgforsamling finde Sted med Hensyn til de Öer, der ei indeholde eller udgjöre noget heelt Sogn, men sammes valgberettigede Beboere maae, for at udöve deres Valgret, möde med de övrige Beboere af Valgdistriktet eller en Afdeling af samme. Hvor der i Overeensstemmelse med det Foranförte i et Valgdistrikt skal vælges gjennem Afdelinger, ville Vi, angaaende disse Afdelingers Grændser, tillægge vedkommende Valgdirecteurer Vor Befaling, ligesom Vi og stedse ville tilkjendegive Valgdirecteurerne for Landdistrikterne, paa hvilket Sted Valgforsamlingerne skulle holdes. — 21) Hver af de Sectioner, hvori den samlede Valgbestyrelse for Kjöbenhavn, i Overeensstemmelse med

§ 20, haver at dele sig, bestyres af een Magistratsperson, som dertil af Overpræsidenten udnævnes, i Forbindelse med tvende af de 32 Mænd, der af de övrige dertil udnævnes. Men dersom det til Forretningernes Fremme skulde være fornödent, kan og den samlede Valgbestyrelse udnævne andre duelige og paalidelige Mænd til at indtræde i bemeldte Valgsectioner. Ligeledes udnævner den tvende duelige Mænd til at före Protokoller over hvad der ved Valgmöderne foregaaer, hvilke tillige tage Deel i at afgjöre de Spörgsmaal, som maatte blive at paakjende af Committeen. Udenfor Kjöbenhavn haver den af Os beskikkede Valgdirecteur, hvergang et Valg foregaaer, at udnævne 4 Mænd til under hans Forsæde at tage Deel i Valgbestyrelsen, foruden tvende andre, som han udnævner til Protokolförere, hvilke, ligesom med Hensyn til Valgcommitteerne for Kjöbenhavn er bestemt, tage Deel i at afgjöre de Spörgsmaal, som maatte blive at paakjende af Valgbestyrelsen. Til foranförte Poster haver han at udnævne saadanne Mænd, der nyde deres Medborgeres Tillid, og som ved deres Stillinger have haft Leilighed til at forskaffe sig fortroligt Bekjendtskab med Forholdene i den By eller Egn, hvorfor Forsamlingen holdes, og haver han herved i Kjöbstæderne især at tage Hensyn til de eligerede Borgere. I Valgforsamlingerne for Sædegaardseierne blive de Tilforordnede og Protokolförerne at vælge blandt Forsamlingernes egne Medlemmer. I ethvert Tilfælde, hvor enten Kjöbenhavns Magistrat eller vedkommende Valgdirecteur til foranförte Forretninger udnævner Mænd, der ikke forhen have gjort Eed til Os, bör de, inden de tiltræde deres Forretninger, til Magistraten eller Valgdirecteuren indsende deres skriftlige Eed, hvori de deels i Almindelighed tilsige Os Troskab, deels i Særdeleshed forpligte dem til redelig Udförelse af de dem i fornævnte deres Stilling paaliggende Pligter. Ligesom Magistraten i Kjöbenhavn eller den af Os beskikkede Valgdirecteur strax

1834.
15. Mai.

1834. 15. Mai igjen haver at foretage en ny Udnævnelse, naar Nogen af dem, der oprindeligviis ere udnævnte til foranförte Forretninger, af en eller anden Aarsag maatte fratræde, saaledes bör dette og saavidt muligt iagttages, hvis en Fratrædelse skulde finde Sted under selve Valghandlingens Udövelse, for at Antallet kan, om muligt, altid blive fuldstændigt, og det forebygges, at der, ved mulig forefaldende Spörgsmaales Afgjörelse, kunne blive lige Stemmer. Forsaavidt et saadant Tilfælde alligevel maatte indtræde, gjör Formandens Stemme Udslaget. Hvis der i en Kjöbstad, eller udi en afsides liggende Deel af et Landdistrikt, der i Medhold af § 20 kommer til at vælge i en særskilt Forsamling, ikke ere flere end 40 Eiendomme af det Slags, der, uden Hjælp af den i § 10 hjemlede Forbindelse af flere Eiendomme, giver Adgang til Valgret, behöver Valgdirecteuren ikke personlig at indfinde sig i samme, men han kan i saadanne Tilfælde udnævne en anden duelig Mand til paa hans Vegne at tage Forsæde i Valgbestyrelsen sammesteds, og dertil iövrigt beskikke 4, eller, hvis Omstændighederne ere i Veien, 2 andre duelige Mænd, hvorhos dog tillige 2 særskilte Protokolförere, om muligt, bör udnævnes, men i andet Tilfælde bör Protokollerne föres af de ellers til Valgbestyrelsen beskikkede Mænd. Paa lige Maade bliver der, uden Hensyn til den ovennævnte Betingelse hvad Eiendommenes Tal angaaer, at forholde paa de Öer, som ligge over 2 Mile fra det faste Land i Valgdistriktet, forsaavidt særlig Valgforsamling der skal holdes (§ 20). — 22) Det vil i Kjöbenhavn paaligge Magistraten, og udenfor denne Hovedstad den af Os udnævnte Valgdirecteur, at sörge for, at der forfattes paalidelige og fuldstændige Fortegnelser saavel over alle Valgberettigede som over alle Valgbare i det hele Valgdistrikt. — 23) Som Grundvold for disse Fortegnelser haver, forsaavidt Kjöbenhavn angaaer, Directionen for Brandforsikkringen at meddele qvarteerviis indrettede og efter Matrikul-Nr. ordnede Fortegnelser over

alle i Staden værende Gaarde og Huse og disses Assurance-Summer, saavel som de indtegnede Eiere, og andre særskilte Fortegnelser over de Gaarde og Huse, hvis Assurance udgjör 8000 Rbd. Sölv eller derover, i hvilke, saavidt muligt, ogsaa de Eiendomme blive at optage, der ikke særlig ere assurerede til en saadan Sum, men som tilhöre samme Eier, og hvis forenede Assurancebelöb udgjör fornævnte Sum. Lignende Fortegnelser blive af Branddirecteuren for Kjöbenhavns Amt at forfatte med Hensyn til de Bygninger paa Stadens Grund, der höre under Brandforsikkringen for Landbygningerne. Derhos bliver af Stadens Kæmner at forfatte Fortegnelse over dem, der eie Jorder hörende til Stadens Grund, med Bemærkning om den Taxt for disse, der ligger til Grund for Bankhæftelsen, hvorhos der, saavidt det er Kæmneren bekjendt, vedföies Oplysning om, hvorvidt hine Jordeiere tillige eie Bygninger i Staden eller paa sammes Grund, og hvilke disse Bygninger ere. Forsaavidt ifölge deraf Nogen erhverver en Valgbarhed, der ikke allerede tilkom ham paa Grund af ham tilhörende Bygningers Assurance-Værdie, haver Kæmneren over disse Valgbare at forfatte en særskilt Fortegnelse. Bemeldte Fortegnelser blive at tilstille Vor Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret, som foranstalter dem gjennemgaaede af Brevskriveren, for at denne, som Bestyrer af Skjöde- og Pante-Protokollerne, kan forsyne dem med Bekræftelse eller Berigtigelse, hvorhos han i Særdeleshed paa Fortegnelserne over de Valgbare haver at bemærke, om Eierens thinglæste Adkomst er saa gammel, som denne Anordnings § 4 Nr. 3 fordrer, eller, i manglende Fald, hvor gammel den er. Fremdeles haver Magistraten ved de af Stadens Bestillingsmænd, som dertil bedst ere istand, samt ved andre hensigtsmæssige Midler, at söge de fornödne Oplysninger angaaende de Paagjeldendes personlige Egenskaber, forsaavidt disse komme i Betragtning i Henseende til Valgrettigheden eller Valgbarheden; hvor-

1834.
15. Mai.

1834.
15. Mai.

paa Magistraten foranstalter Fortegnelserne yderligere gjennemgaaede og berigtigede ved nogle af dens Medlemmer, i Forbindelse med nogle af de 32 Mænd, som dertil af disses Forsamling udnævnes, hvilke samtlige derefter have under deres Hænder at udfærdige en særlig Fortegnelse over alle Valgbare, og en anden over alle Valgberettigede i Kjöbenhavn. — 24) I de övrige Kjöbstæder haver Byskriveren at forfatte Fortegnelser saavel over alle de under samme hörende Bygninger, der efter deres Assurance give Adgang til Valgstemme, som og over de Grundeiere, der ifölge deres Bygningers og Jorders forenede Værdie ere Valgberettigede. Fremdeles haver samme Embedsmand at forfatte en særlig Fortegnelse over de Huse og Gaarde, som enten formedelst deres Assurancesum alene, eller i Forbindelse med de sammes Eiere tilhörende Jorder, give Adgang til Valgbarhed. Dernæst haver han at sammenligne fornævnte Fortegnelser med Skjöde- og Panteprotokollerne, og forsyne dem med de Attestationer, Berigtigelser og Vedföininger, som Brevskriveren ved Vor Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret ifölge § 23 har at meddele med Hensyn til de kjöbenhavnske Eiendomme, hvorpaa Fortegnelserne af Magistraten eller Byfogden, i Forening med de eligerede Borgere, gjennemgaaes og forsynes med de fornödne Vedtegninger angaaende Eiernes personlige Qvalification til at udöve Valgret, eller til at vælges. Fornævnte saaledes forfattede og berigtigede Fortegnelser tilstilles derefter Vor Valgdirecteur til nærmere Eftersyn, og, om fornödent gjöres, yderligere Oplysnings Erhvervelse og Berigtigelse, saaledes at der erholdes rigtige Lister over alle Valgberettigede og særlig over alle Valgbare i Kjöbstæderne, og forsaavidt de Kjöbstæder angaaer, som kun i Forening med andre udnævne een Deputeret, blive af de særskilte Fortegnelser for hver enkelt Kjöbstad Generallister at indrette over alle til den fælles Valgkreds hörende, deels valgberettigede, deels tillige valgbare Grundeiere. Ved

foranförte Arbeide haver enhver Valgdirecteur at tiltage nogle af de Mænd, som han i Overeensstemmelse med § 21 har udnævnt til Deeltagelse i Valgbestyrelsen, hvilke bör være ham behjælpelige i at gjennemgaae de specielle Lister, og deraf danne de generelle Lister, som de tilligemed ham bör underskrive. — 25) Hvad de til Sædegaardseiernes Classe hörende Eiendomme angaaer, da lader Vor Valgdirecteur sig af enhver Amtsforvalter i Stiftet meddele Fortegnelser over alle under hans Oppebörselsdistrikt hörende Eiendomme af dette Slags og deres Eiere, hvorved bliver at iagttage, at en Sædegaard altid bliver at henföre under det Amtstue-Distrikt, hvorunder Hovedgaarden ligger, uden Hensyn til, at den og har Gods andetsteds. Saadanne Fortegnelser gjennemgaaes derpaa först af vedkommende Retsbetjent, for at forsynes med de Bemærkninger, som Skjöde- og Panteprotokollerne maatte frembyde, og siden af Amtmanden. Denne haver i Særdeleshed, foruden at bemærke, hvorvidt der i Eierens personlige Forhold maatte være Noget til Hinder for den Valgret eller for den Valgbarhed, som der ellers paa Grund af Eiendommen vilde tilkomme ham, at gjöre fornöden Tilföining, forsaavidt der i Amtet maatte være nogen til et Grevskab eller Baronie hörende Sædegaard, der ikke henhörer under nogen Amtstue og derfor er forbigaaet i Amtsforvalterens Fortegnelser. Derefter forfatter Valgdirecteuren under sin Haand en General-Fortegnelse over Alle, der i Stiftet ere berettigede til, som Sædegaardseiere, at udöve Valgret, med tilföiet Bemærkning angaaende de Enkelte, der ifölge Reglerne i § 4 ikke for Tiden ere valgbare. — 26) Med Hensyn til de Landeiendomme, som efter § 16 give Adgang enten blot til Valgret eller tillige til Valgbarhed, bliver for ethvert Sogn Fortegnelser at forfatte af Sognefogderne, under vedkommende Herredsfogeds eller Birkedommers Tilsyn, særskilt over begge hine Classer af Eiendomme, og forsynede med de fornödne Oplysninger

1834.
15. Mai.

1834. 15. Mai. om Besiddernes personlige Egenskaber, forsaavidt disse have Indflydelse paa bemeldte Rettigheder. Godseierne bör paa Begjæring meddele fornödne Oplysninger med Hensyn til de Fæstebönder, som blive at optage paa Fortegnelserne. Efter at disse Fortegnelser, hvorunder de valgberettigede og valgbare Eiere og de valgberettigede og valgbare Fæstere bör afsondres fra hinanden, ere igjennem Herredsfogden eller Birkedommeren indsendte til Vor Valgdirecteur, lader denne dem gjennemgaae og bekræfte eller berigtige, deels af vedkommende Amtsforvaltere, deels af vedkommende Retsbetjente og, forsaavidt de i § 16 ommeldte Bygninger angaaer, af Branddirecteurerne, hvorpaa Valgdirecteuren af de saaledes erhvervede og berigtigede Fortegnelser over de Valgberettigede og de Valgbare i de enkelte Sogne danner 2 almindelige Fortegnelser over disse for det hele Valgdistrikt, nemlig en over alle Valgberettigede og en anden over alle Valgbare. Hvor et Landdistrikt er henlagt under et Kjöbstadsogn, bliver det i foranförte Henseende at behandle som et eget Sogn. Ved foranförte Arbeide haver enhver Valgdirecteur, i Lighed med hvad der er bestemt i § 24, at tiltage nogle af de Mænd, som han i Overeensstemmelse med § 21 har udnævnt til Deeltagelse i Valgbestyrelsen, hvilke bör være ham behjælpelige i at gjennemgaae de specielle Lister og deraf danne de generelle Lister, som de tilligemed ham bör underskrive. — 27) Med Hensyn til de i §§ 23—26 givne Bestemmelser angaaende Valglisternes Berigtigelse ved Hjælp af Skjöde- og Panteprotokollerne, bliver det at iagttage, at den, som har et i sin Form lovligt Skjöde eller anden lignende Adkomst, ikke udelukkes fra Valgret eller fra Valgbarhed, fordi der kunde mangle fuldstændig Berigtigelse for hans Formands Adkomst, naar dette iövrigt ikke har anlediget Paatale af Nogen, der tilegner sig större Ret til Eiendommen. — 28) Ligesom det iövrigt er Enhvers Sag at varetage

sin Valgret og Valgbarhed, der, uagtet den Omsorg, 1834.
som derfor drages fra det Offentliges Side, stundom 15. Mai.
ikke kunde blive iagttaget, saaledes ville i Særdeleshed de, der paa Grund af flere Eiendommes Sammenlægning eller formedelst uforsikkrede Bygninger have Adgang til fornævnte Rettigheder, selv have at sörge for betimelig derom at give Oplysning til de Vedkommende, og derved bevirke deres Optagelse paa Valgfortegnelserne. — 29) De i Medhold af de foregaaende Paragrapher forfattede Fortegnelser over de Valgberettigede og over de Valgbare i ethvert Valgdistrikt, hvorpaa og Valgdirecteuren, forsaavidt han besidder en dertil qvalificeerende Eiendom, bliver at optage, med Bemærkning, at han i dette Valgdistrikt ikke er valgbar, blive, forsynede med en kort og fattelig Oversigt over de lovbestemte Betingelser for Valgretten og Valgbarheden, at henlægge til almindeligt Eftersyn for alle Vedkommende, i Kjöbstæderne paa Raadstuerne og paa Landet paa alle Thingsteder, hvorunder nogen Deel af Valgdistriktet henhörer, samt paa nogle andre bekvemme Steder i Distriktet, helst hos Embedsmænd eller Sognefogder. Om slig Henlæggelse skeer Kundgjörelse i Kjöbenhavn i den Berlingske politiske og Avertissements-Tidende og i Adressecontoirets Efterretninger; i de övrige Kjöbstæder ved Opslag paa offentlige Steder og derhos i Sjælland i den förstnævnte Avis, og, forsaavidt en Avis udgives i Byen, da tillige i den; i Fyens samt Lolland-Falsters Stifter i de Tidender, der udgives for disse Stifter; i Landdistrikterne derimod til Kirkestævne, hvilket Alt bör foregaae i det mindste 8 Uger förend Valget finder Sted. — 30) Dersom Nogen maatte finde, enten at der i de efter § 29 til almindeligt Eftersyn udlagte Valglister er optagen Nogen, som Valgberettiget eller Valgbar, der ikke har alle de dertil fornödne Egenskaber, eller at i samme Nogen er forbigaaet, som besidder disse Egenskaber, saa har han

1834. 15. Mai. at fremsætte sine Erindringer og de Grunde, hvorpaa han stötter samme, i Kjöbenhavn for Magistraten, og i andre Valgdistrikter for den af Os udnævnte Valgdirecteur. Hvad i Særdeleshed det sidst anförte Tilfælde angaaer, da bör sligt Andragende være indgivet inden 14 Dage efter at det i § 29 Foreskrevne er udfört. Ellers kunne de gjorte Erindringer ikke komme i Betragtning ved det forestaaende Valg. Efter Udlöbet af fornævnte 14 Dage har Magistraten, eller den af Os udnævnte Valgdirecteur at beramme en Dag, hvorpaa de indkomne Erindringer imod Valglisterne kunne pröves og afgjöres. — 31) De indgivne Erindringer blive at behandle og paakjende i Kjöbenhavn af en Committee, bestaaende af en Borgemester og 2 Raadmænd, der udnævnes af Overpræsidenten, samt 4 af de 32 Mænd, hvilke disses Forsamling udnævner, og paa andre Steder af samtlige Medlemmer af Valgbestyrelsen, Protokolförerne deri indbefattede, under Valgdirecteurens, eller i de enkelte Tilfælde, hvor en Anden fungerer som Formand (§ 21), under dennes Forsæde. Efter at de indkomne Erindringer ere samtlige Medlemmer af Valgbestyrelsen meddelte, berammes et Möde, hvortil saavel de, der have fremfört Erindringer mod Valglisterne, som de, hvilke disse Erindringer vedkomme, kaldes, og efter at nöiagtig Oplysning paa den hurtigste og simpleste Maade er indhentet, afsiges motiveret Kjendelse angaaende deslige Besværinger. Saavel Kjendelserne, som den forudgaaende Forhandling, bör tilföres Protokollen, der föres af En blandt de Tilforordnede, som dertil af Formanden udnævnes, og underskrives af samtlige Committeens eller Valgbestyrelsens Medlemmer. — 32) Efter at saaledes de fremkomne Besværinger ere paakjendte, eller, naar Fortegnelserne have været udlagte i 14 Dage, uden at nogen saadan Besværing er fremkommen, blive disse, forsynede med de Berigtigelser, som maatte være at gjöre i Anledning af de afgivne Kjendelser, forsaavidt de Valgbare angaaer, at

trykke, og et trykt Exemplar deraf snarest muligt at tilstille enhver Valgberettiget. Ogsaa bör enhver Valgdirecteur meddele nogle Exemplarer af disse trykte Fortegnelser til Valgdirecteurerne i de andre Distrikter, i hvilke Betingelserne for Valgbarhed ere de samme, og altsaa indbyrdes Valg kan finde Sted (§§ 14, 15 og 16). — 33) Derpaa berammer i Kjöbenhavn Magistraten, og ellers Valgdirecteuren, et Valgmöde, og kundgjör Tid og Sted, i det mindste 8 Dage forud, for samtlige Valgberettigede, ved Meddelelse af de ovennævnte trykte Exemplarer, hvorpaa Berammelsen tegnes med Indkaldelse til de Paagjeldende. Men til ydermere Sikkerhed bör ogsaa Kundgjörelse skee med lige Varsel paa den i § 29 foreskrevne Maade. I Kjöbenhavn bliver det endvidere 48 Timer forud at kundgjöre i Adressecontoirets Efterretninger, for hvilken Deel af ethvert Qvarteer de Valgberettigede hver Dag blive at fremkalde til at udöve deres Valgret, for at ikke et större Antal af Indvaanere, end fornödent, skal uleiliges med Möde. En lignende Forholdsregel vil ogsaa blive at træffe andetsteds, dersom det maatte være at forudsee, at Valghandlingen ei paa een Dag kan tilendebringes. — 34) I Henseende til Sædegaardseiernes Valgclasse vil dog, i Stedet for den i §§ 29—33 foreskrevne Fremgangsmaade, fölgende Regler være at iagttage: Strax efter at Valglisterne paa den i § 25 nævnte Maade ere blevne forfattede, blive de at trykke og derpaa et Exemplar af samme at tilstille hver enkelt valgberettiget Sædegaardseier i Stiftet, med Opfordring til dem, som derved maatte have nogen Bemærkning at gjöre, inden 3 Uger at fremföre samme for Valgdirecteuren, ligesom og den Sædegaardseier, der formedelst en anden ham tilkommende Valgret, som han foretrækker, ikke kan benytte sin Valgret i Stiftet, har inden fornævnte Tid at indberette dette til Valgdirecteuren. Ligeledes har Valgdirecteuren at sende et passende Antal Exemplarer til de udnævnte Valgdirecteurer for Sædegaardseiernes

1834.
15. Mai.

1834. Valgforsamlinger i de andre i § 1 nævnte Stifter, for
15. Mai. af disse at tilstilles de sammesteds stemmeberettigede Sædegaardseiere. Det kundgjöres derhos i den Berlingske politiske og Avertissements-Tidende, og forsaavidt Sjællands Stift angaaer, i Kjöbenhavns Adressecontoirs Efterretninger, og for de övrige Stifter i Stiftsaviserne, at slige Fortegnelser ere omsendte til de Paagjeldende, og at de, der maatte troe sig derved forbigaaede, have inden 3 Uger at melde sig hos vedkommende Valgdirecteur. De Besværinger, som i Anledning af Valglisterne fremkomme, blive derimod först paa Valgdagen at tage under Paakjendelse, men Valgdirecteuren har forinden at indhente de Oplysninger, som i den Henseende kunde være fornödne. Om Stedet for Valgmödet, som vil findes bestemt i Vort Commissorium til Valgdirecteuren (§ 20), og Tiden, der bör bestemmes saaledes, at alle Vedkommende faae en Frist af 3 Uger, bliver enhver valgberettiget Sædegaardseier ved Skrivelse at underrette, ligesom det og i Forbindelse dermed bliver at meddele ham, om og hvilke Indsigelser der ere fremkomne mod de forhen udsendte Fortegnelser, saa og hvilke af Stiftets Sædegaardseiere, der have frasagt sig Stemmerettigheds Udövelse i Stiftet. Ligeledes bliver Underretning om Tiden og Stedet at meddele Enhver, der har paastaaet sig berettiget til at tilföres Fortegnelsen. Fremdeles bliver, med Hensyn til Muligheden af, at Urigtighed kunde være indlöben ved den specielle Tilsigelse, Valgmödet med i det mindste 3 Ugers Varsel at kundgjöre i de ovenmeldte offentlige Tidender. Valgdirecteuren udvælger endvidere, forinden Valgmödet finder Sted, sine Medtilforordnede, Protokolförerne derunder indbefattede (§ 21), og giver disse derom fornöden Underretning. — 35) Paa de efter §§ 33 og 34 berammede Valgdage forsamle sig Alle, der efter § 21 skulle tage Deel i Valgforretningens Bestyrelse og Protokolförelsen over samme. Foruden de Valgberettigede have og Andre Adgang til

at overvære Valgforsamlingen, forsaavidt det kan skee, uden at være de Valgberettigede til Hinder ved Udövelsen af deres Valgret. Efter at Valgdirecteuren, hvis Commissorium — der vil indeholde en kort Fremsættelse af Vælgernes Rettigheder og Pligter — bliver at forelæse, eller den, som ellers har Forsædet, har anviist de övrige Tilforordnede, og deriblandt Protokolförerne, deres Pladser, begynder han med at gjöre Forsamlingen opmærksom paa Handlingens Vigtighed og sörger iövrigt for, at den i alle Maader foretages med tilbörlig Orden og efter de foreskrevne Regler. — 36) Dersom Nogen endnu maatte have Indsigelse at fremsætte mod Nogen, som han finder urigtig optaget paa Valglisterne, bliver saadan Indsigelse at modtage, og efter at de Oplysninger, som der paa Stedet kunne erholdes, ere indhentede, at afgjöre ved Valgbestyrelsens Kjendelse (cfr. § 31). I Sædegaardseiernes Valgforsamling blive ogsaa de forhen i Overeensstemmelse med § 34 Valgdirecteuren tilstillede Indsigelser paa Valgdagen at paakjende, tillige med de Erindringer, som först ved selve Valgmödet maatte fremkomme, forsaavidt disse gaae ud paa, at Nogen, der paa Valgfortegnelserne er optaget, ikke dertil er berettiget. — 37) Hver Gang Nogen fremtræder for at give Stemme, have de Medtilforordnede i Valgbestyrelsen tydeligen at nævne hans Navn, hvorhos de bör give alle de Oplysninger, som efter Omstændighederne maatte være fornödne og hvortil de ere istand. — 38) Over Alt, hvad der foregaaer ved Valgmödet, holdes en Forhandlingsprotokol, som föres af den blandt de udnævnte Protokolförere, som Formanden dertil bestemmer. Dog indföres deri ikke selve de enkelte Stemmer, som Enhver afgiver, men derover föres tvende særlige Protokoller. Den ene af disse skal indeholde Fortegnelse over alle til Distriktet eller Valgafdelingen, hvor en saadan finder Sted, hörende Valgberettigede, saaledes, at ved enhver Vælgers Navn de Personers Navne kunne anföres,

1834.
15. Mai.

1834. 15. Mai. hvorpaa han giver Stemme. Den anden bör derimod indrettes saaledes, at alle de Stemmer, som falde paa en valgbar Person, anföres ved hans Navn. De Protokoller, som föres over Valgforretningerne, autoriseres i Kjöbenhavn af Magistraten, og andetsteds af den af Os beskikkede Valgdirecteur. — 39) Först afgive Valgbestyrelsens Medlemmer deres Stemmer, forsaavidt de ere Stemmeberettigede. Derpaa bliver enhver Valgberettiget at fremkalde til Stemmegivning efter en af Formanden bestemt Orden, grundet paa en fast og forud bekjendtgjort Regel. Dersom en Vælger ikke er tilstede, naar han efter sin Orden opraabes, saa maa af den Aarsag ingen Standsning skee i Valghandlingen, men ved Slutningen blive de, som ikke have indstillet sig efter det förste Paaraab, paany at paaraabe, og de, som da ikke melde sig, maae tilskrive sig selv, at de ikke komme til at afgive Stemme. — 40) Enhver Stemmegivende nævner to valgbare Personer for hver Deputeret, som Valgdistriktet har at vælge, og tilföier, hvad der ellers behöves til at kjendeliggjöre disse Personer. I Særdeleshed bör han, hvis han stemmer paa Nogen, der hörer hjemme i et andet Valgdistrikt, opgive dette, for at det paa Fortegnelserne over samme kan eftersees, om den Navngivne virkelig er valgbar, og at saaledes den ham givne Stemme kan antages. De afgivne Stemmer blive at indföre i de i § 38 nævnte Protokoller paa den der fastsatte Maade. Disse Protokoller jevnföres strax efter enhver Stemmes Tilförsel, og det Tilförte oplæses tydeligt, hvorpaa den Stemmegivende træder tilbage. — 41) Skulde Nogen vælge paa et Individ, som ikke er valgbar, har Valgbestyrelsen at meddele ham fornöden Oplysning og tilkjendegive ham, at han kan gjöre et andet Valg. Herfor skal han dog ikke strax bestemme sig, men han bliver for Tiden at entledige, for at han kan overlægge, hvem han vil give sin Stemme, og bliver han da atter at fremkalde, naar den övrige Stemmegivning for den Dag er tilende-

bragt. — 42) Dersom Nogen maatte have Noget at bemærke ved den Fremgangsmaade, der bruges under Valghandlingen, saa staaer det til ham, inden Resultatet af Stemmegivningen er uddraget, at fremföre sine Indsigelser og de Grunde, hvorpaa de stötte sig. Valgbestyrelsen har derpaa, efter at Gjenstanden behörigen er forhandlet og oplyst, at paakjende Indsigelsernes Gyldighed og korteligen anföre sine Grunde. Alt det saaledes Passerede tages til Protokollen. — 43) Efter at Stemmegivningen er tilendebragt, jevnföres Protokollerne paany og oplæses tydeligt, og, om nogen Feiltagelse maatte være indlöben, berigtiges den ved en ny Tilförsel. Dette bliver, forsaavidt Afstemningen maatte være at afholde i flere Sessioner efter hinanden, at foretage hver Gang en Session sluttes. Endeligt bliver, naar den hele Valghandling er tilende, Stemmerne for hver af de forskjellige Personer, paa hvilke Valg er faldet, at optælle, og Resultatet deraf at uddrage og kundgjöre. — 44) Forsaavidt det endelige Valg ikke beroer paa de Stemmer, som afgives under en anden til samme Valgdistrikt hörende Afdeling, proklameres de, som findes valgte, saaledes at den, der har flest Stemmer for sig, eller, hvis Forsamlingen har et större Antal at vælge, de, som indtil hiint Antal have faaet flere Stemmer for sig end nogen Anden, erklæres for udvalgte Deputerede; og den eller de, som næst efter disse, indtil det behörige Antal, have faaet flest Stemmer, for Suppleanter; de sidste i den Orden, hvori de have faaet flest Stemmer, i Overeensstemmelse med hvilken Orden de i fornödent Fald blive at kalde til at træde i de Deputeredes Sted. Have Flere af dem, hvorom der i foranförte Henseende kunde være Spörgsmaal, lige mange Stemmer, bliver det ved Lodkastning at bestemme, hvo af dem, der skal foretrækkes. En af Protokolförerne indretter det Fornödne for Lodtrækningen, og, saafremt den, for hvem Lod skal trækkes, er fraværende, opfordrer Valgdirecteuren, eller den,

1834. 15. Mai.

1834. som træder i hans Sted, en Anden af de tilstedeværende
15. Mai. Vælgere til at trække i den Fraværendes Sted. Protokollerne blive derpaa at underskrive af Valgbestyrelsens samtlige Medlemmer. — 45) Forsaavidt derimod Valget for et Distrikt skeer igjennem flere Afdelinger, bliver der, efter at i Kjöbenhavn Magistraten og ellers Valgdirecteuren har modtaget samtlige Protokoller, snarest muligt at beramme en Dag til Valgets endelige Afgjörelse. Ved dette Möde blive Protokollerne for de flere Afdelinger at sammenholde og det fælles Resultat at uddrage, ligesom det og bör oplæses og protokolleres. Ved denne Handling bör, saavidt muligt, alle Valgbestyrelsernes Medlemmer være tilstede, og Een af dem före Protokol over Forhandlingerne, hvilken Protokol underskrives af alle tilstedeværende Medlemmer af Valgbestyrelsen. Om det saaledes berammede Valgmöde skeer offentlig Kundgjörelse, for at ogsaa de, der ellers maatte önske det, derved kunne indfinde sig. — 46) De foregaaede Valg kundgjöres i Valgdistriktet paa samme Maade, som Berammelsen af Valgmödet, ligesom og derom bör skee Indberetning til Vort Danske Cancellie, til hvilket Collegium Protokollerne tillige blive at indsende. — 47) Saasnart Indberetningerne og Protokollerne angaaende de fuldbyrdede Valg ere indkomne til Vort Danske Cancellie, ville Vi afgive Vor allerhöieste Resolution angaaende dem, der, i Overeensstemmelse med Vor Anordning af 28. Mai 1831 § 2, til Valgenes Modtagelse behöve Vor Tilladelse, og derefter blive alle de udvalgte Deputeredes og Suppleanters Navne at bekjendtgjöre. — 48) For Valglisternes vedvarende Vedligeholdelse, saavel for Kjöbstæderne, som for de efter § 16 indrettede Valgdistrikter paa Landet, bliver der at sörge af dem, der ifölge §§ 23, 24 og 26 have at affatte de specielle Lister. Til den Ende bör der i Löbet af hvert Aars Mai Maaned gives dem fornödne Underretninger af Pantebögernes Bestyrere, forsaavidt

disse ikke ere de samme som de, der have at före hine Lister. Iövrigt have de selv saavel ved enkelte forefaldende Leiligheder at benytte de Oplysninger, som de erholde, til efterhaanden at gjöre de fornödne Vedtegninger i Valglisterne, som og een Gang om Aaret i Mai Maaned, eller strax efter at Underretningerne af Pantebögernes Bestyrere ere modtagne, selv at gjennemgaae dem og lade dem gjennemgaae af dem, som efter de foranförte Paragrapher have derved at gaae dem tilhaande. Iövrigt har og Enhver, der ved Eiendoms Erhvervelse, ved Opnaaelse af den Alder, som udfordres efter §§ 3 og 4, eller ved anden indtræffende Begivenhed bliver berettiget til at indlemmes blandt de Valgberettigede eller de Valgbare, selv at iagttage sit Tarv og til den Ende melde sig hos Vedkommende og legitimere sin Hjemmel til slig Indlemmelse. Overpræsidenten i Kjöbenhavn og ellers overalt Amtmændene have een Gang aarligt at forvisse sig om, at denne Vor Anordnings Forskrifter i foranförte Henseende ere opfyldte. Men naar nye Valg skulle foretages, blive desuden Fortegnelserne omhyggelig at gjennemgaae af alle Vedkommende, og at udlægge til offentligt Eftersyn paa den oven i § 29 foreskrevne Maade, ligesom og nye Fortegnelser over de Valgbare blive at trykke, og iövrigt Fortegnelserne i Eet og Alt at behandle efter de oven foreskrevne Regler, med de Modifikationer, som umiddelbart flyde deraf, at der allerede haves Valglister, som alene kunne behöve en eller anden Berigtigelse. Hvad Sædegaardseierne angaaer, da bortfalder hvad der ovenfor er foreskrevet om Valglisternes successive Berigtigelse; men det er tilstrækkeligt, at de, naar et nyt Valg skal foregaae, gjennemgaaes og berigtiges i Overeensstemmelse med § 25, og at der fremdeles dermed forholdes efter § 34. — 49) Hver Gang Vi, i Overeensstemmelse med Vor Anordning af 28. Mai 1831 § 7, ville lade Stænderne sammentræde,

1834. 15. Mai.

1834. 15. Mai. ville Vi indkalde dem ved et Patent, hvori Dagen, da Forsamlingen skal aabnes, vil blive bestemt. Uden saadan foregaaende Indkaldelse kan ingen Forsamling af Stænderne finde Sted, ligesom Forsamlingen og adskilles til den Tid, til hvilken Vi lade tilkjendegive, at den skal ophöre. — 50) Indtil videre bliver Stændernes Forsamling at holde i Roeskilde. Der vil til den Ende sammesteds blive anviist den en Bygning, hvori der, foruden Forsamlings-Værelse med tilstrækkeligt Rum til Plads for samtlige Deputerede, for Vor Commissair og de Mænd, som maatte være ham tilforordnede, vil findes de övrige fornödne Leiligheder, navnlig til Contoirerne og til Opbevaring for Protokollerne og Akterne. De nærmere Foranstaltninger, som maatte være fornödne, blive at træffe af Vor Commissarius i Forbindelse med Forsamlingens Præsident. — 51) Efter at Vi have udstedt et saadant Patent, som i § 49 er ommeldt, ville Vi udnævne en Commissarius, igjennem hvem alle Forhandlinger imellem Os og Stænderne skulle skee. Dog ville Vi efter Omstændighederne, enten for den hele Tid, da Forsamlingen varer, eller med Hensyn til enkelte Gjenstande, der ville komme under dens Overveielse, tilforordne ham en eller anden af Vore Embedsmænd, for at disse, efter Anviisning af Vor Commissair, kunne möde i Forsamlingen, og give den de fornödne Oplysninger over enkelte bestemte Gjenstande. — 52) Paa den i Patentet fastsatte Dag bliver, efter at först offentlig Gudstjeneste er holdt, Forsamlingen at aabne af Vor Commissarius. — 53) Vor Commissarius bivaaner, uden dog at have nogen Stemmeret, alle Forsamlingens Sessioner og tager Ordet, saa tidt han finder det for godt; dog er han ikke tilstede ved Stemmegivningen, naar denne finder Sted efter formelig Forhandling (§ 80), eller ved Prövelsen af de udarbeidede Betænkninger eller andre Udfærdigelser (§ 85). Han meddeler Stændernes Forsamling Vore Propositioner og giver den de i saa Henseende fornödne Oplysninger,

saavel idet han forelægger den hine Propositioner, som 1834.
og siden, naar yderligere Oplysninger under Forhand- 15. Mai.
lingernes Löb maatte gjöres fornödne. Han modtager Forsamlingens Erklæringer og Betænkninger, saavel som de Forestillinger, Ansögninger og Besværinger, som den maatte ville indgive, altfor at befordre disse Andragender til Os. Alle Meddelelser imellem Regjeringen og Forsamlingen skee saaledes igjennem Vor Commissarius, og Forsamlingen har ikke med Hensyn til nogen af de til dens Virksomhed henhörende Gjenstande at forhandle med Andre end ham. — 54) Ingen kan befuldmægtige nogen Anden til at möde eller stemme for sig i Stændernes Forsamling. — 55) Enhver Deputeret har i det Seneste at indfinde sig Dagen förend Forsamlingen aabnes, og derpaa at melde sig for Vor Commissarius, samt at fremlægge den ham efter § 12 givne Meddelelse om det paa ham faldne Valg. Er Nogen forhindret i at möde, melder han dette for Vor Commissarius, der, hvis Forfaldet ei kan ventes hævet inden en Uge fra Forsamlingens Aabning, indkalder den Suppleant, som det tilfalder at træde i hans Plads. Den saaledes indkaldte Suppleant vedbliver i dette, som i ethvert Tilfælde, hvori han indkaldes, sin Funktion den hele Tid, Stænderne for den Gang ere samlede. Skulde inden den Tid Suppleanten af en eller anden Aarsag afgaae, kan hiin Deputeret derimod atter indkaldes, forudsat, at der ikke længer er nogen Hindring i Veien for hans Möde. — 56) Saasnart Forsamlingen er aabnet, opfordrer Vor Commissarius Enhver, der maatte have Noget at erindre imod de af vedkommende Valgbestyrelse antagne Valg, til at fremkomme med sine Indsigelser, hvad enten disse gaae ud paa, at den Valgte ikke har de til Valgbarhed fornödne Egenskaber, eller paa, at et lovligt Valg paa en Anden urettelig er forkastet. Vor Commissarius har ligeledes at forelægge Forsamlingen de Indvendinger, som han selv maatte have mod et Valgs Gyldighed. De saaledes fremkomne Indven-

1834. dinger blive af Commissairen at sætte under Forsam-
15. Mai. lingens Overveielse, og et af ham dertil udnævnt Medlem förer Protokol over Alt, hvad der i saa Henseende forefalder. Naar Forhandlingerne over en Indsigelse af foranförte Slags ere bragte til Ende, bringer Commissarius denne Gjenstand til Afstemning, og dersom mere end den halve Deel af de Stemmegivende erklære sig for Valgets Ugyldighed, bliver det at ophæve, men i modsat Tilfælde bliver det ved Magt. Naar paa forommeldte Maade de Indsigelser ere afgjorte, som ere fremkomne i Anledning af ovenmeldte Opfordring, kan ingen videre Indvending gjöres mod et Valgs Gyldighed. — 57) Naar saaledes de Indsigelser, som maatte gjöres mod Valgene, ere afgjorte, opfordrer Vor Commissarius det ældste Medlem af Stændernes Forsamling til at foranstalte en Præsident valgt blandt Forsamlingens Medlemmer. Dette Valg skeer ved Stemmesedler. Hvert af Medlemmerne tegner paa en Seddel dens Navn, som han önsker valgt. Efter at samtlige Stemmesedler ere overleverede til bemeldte ældste Medlem, udnævner denne To af Forsamlingen til at optegne Stemmesedlernes Indhold paa den Enhver af dem til den Ende meddelte alphabetiske Liste over samtlige Medlemmer. Derpaa aabner han Stemmesedlerne og oplæser de derpaa anförte Navne, hvornæst bemeldte to Medlemmer vedtegne ved ethver Medlems Navn paa bemeldte Liste de ham givne Stemmer. Disse Lister blive derpaa jevnförte indbyrdes og med de henlagte Stemmesedler, og de muligen indlöbne Feiltagelser berigtigede. Den, som efter Stemmernes Optælling findes at have de fleste Stemmer, og tillige ikke mindre end ⅓ af alle afgivne Stemmer, erklæres da af fornævnte ældste Medlem for Præsident i Forsamlingen, og indtager derpaa den for ham bestemte Plads. Hvis Ingen skulde erholde et saa stort Antal Stemmer, bliver at foretage en ny Afstemning, aldeles efter de foran foreskrevne Regler; men hvis heller ikke derved ⅓ af samtlige Stemmer falder

paa samme Medlem, bliver der atter at stemme, men kun imellem de Tre, som ved den anden Afstemning have erholdt flere Stemmer, end Nogen af de Övrige. Hvis der ere lige Stemmer for flere Medlemmer, der hvert for sig have 1/3 af alle Stemmer, bliver det ved en ny Afstemning efter Stemmeflerhed at afgjöre, hvo af dem der skal være Præsident, og hvis da atter Flere faae lige Stemmer, skal den Ældste have Fortrin. Paa lignende Maade bliver der og at forholde i det Tilfælde, at det, i Overeensstemmelse med det Foranförte, behöver nærmere Afgjörelse, hvo der, som de Tre, der have flest Stemmer for sig, skulle sættes paa det endelige Valg. — 58) Det er Præsidentens Sag at styre Forretningernes Gang i Forsamlingen, og det uagtet Vor Commissarius er tilstede. Han har at sörge for, at Sager, der ei vedkomme Forsamlingen, henvises til deres rette Sted (§ 86). Det er ham overladt, hvorvidt han vil tage Deel i Forhandlingerne over Propositionerne, men han haver ikke at afgive Stemme, hvor Stemmegivning efter foregaaende formelig Forhandling finder Sted (§ 80). Alt hvad Nogen har at foredrage, henvendes til ham. Naar en Sag er behörig dröftet, fremsætter han de Spörgsmaal, hvorover der skal stemmes. Han bestemmer og overhovedet Alt, hvad der hörer til god Ordens Vedligeholdelse i Forsamlingen. Han fastsætter, i hvad Orden Sagerne skulle foretages, og har at paaminde de Medlemmer, som maatte afvige derfra, eller iövrigt tilsidesætte den behörige Orden i Forsamlingen. Især har han at sörge for, at Forsamlingens Overveielser og Arbeider snarest muligt befordres, og at samme först og fremmest henvendes paa de af Os fremsatte Propositioner, der stedse bör gaae forud for de Sager, som fra Medlemmernes Side gjennem Præsidenten bringes til Omhandling. Dersom Vor Commissarius har Noget at bemærke, i Henseende til enkelte Sagers Fremme, haver Præsidenten dertil at tage behörigt Hensyn. — 59) Saasnart Præsidenten har tiltraadt sin Post, foran-

1834. 15. Mai.

1834. stalter han en Vicepræsident udvalgt, hvorved der for-
15. Mai. holdes aldeles efter de for Præsidentvalget foreskrevne Regler. — 60) Vicepræsidenten træder, i Præsidentens Forfald, i alle Henseender i hans Sted; men udenfor dette Tilfælde haver han kun de samme Rettigheder og Pligter som et andet Medlem, og tager lige med et saadant Deel i Forhandlingerne og Afstemningen. — 61) Endvidere foranstalter Præsidenten 2 Sekretairer valgte. Ethvert Medlem optegner paa en Stemmeseddel Navnene paa begge de Medlemmer, som han önsker valgte til disse Poster. Iövrigt forholdes ganske efter de for Præsidentvalget foreskrevne Regler. Sekretairerne indtage derpaa de for dem bestemte Pladser, som anvises dem af Præsidenten. — 62) Sekretairerne före Journal over de indkomne Sager, saavel som Protokol over Forhandlingerne i Forsamlingen og disses Resultat. Ved hver Sessions Begyndelse forelæses Protokollen for den forrige Session af den Sekretair, der har fört samme, og, naar Intet derved findes at erindre, underskrives den af Præsidenten og begge Sekretairerne. Sekretairerne, som iövrigt kunne tage Deel i Forhandlingerne og Afstemningen, have og i Almindelighed paa Forsamlingens Vegne at forfatte alle Betænkninger og andre skriftlige Udarbeidelser, dog med de Undtagelser og under de nærmere Betingelser, som indeboldes i det Fölgende (§ 85). Sekretairerne kunne, med Præsidentens Samtykke, indbyrdes fordele Arbeiderne imellem hinanden, men i alt Fald har Præsidenten at bestemme det Fornödne. Til at före Copiebog og besörge Afskrivningen kan Præsidenten antage paalidelige Mænd udenfor selve Forsamlingen, hvilke derfor nyde en passende Betaling. — 63) Saavel Præsidentens som Vicepræsidentens og Sekretairernes Valg gjelder for den Tid, hvori den for den Gang udskrevne Stændernes Forsamling varer. Ingen kan vægre sig for at modtage saadant Valg uden Forsamlingens Samtykke. — 64) Ligesom det i Overeensstemmelse med § 56 er Forsamlingens

Sag at paakjende de Indsigelser, som der gjöres mod et Deputeertvalgs Gyldighed, saaledes haver den og ved Stemmegivning at afgjöre den Paastand, som maatte fremkomme om, at Nogen af de Valgte siden er ophört at have de Egenskaber, som udfordres til at være Medlem af Stændernes Forsamling (§ 4), uden at han selv godvilligen vil opgive sin Post. Ogsaa i dette Tilfælde er en Flerhed af Stemmer fornöden, for at han skal være pligtig at fratræde. Dog bliver herved at iagttage, at den, som engang lovlig er valgt, ikke, fordi han for nogen Tid ophörer at besidde en saadan Eiendom, som til dette Valg var fornöden, derved taber sin Ret til at indtræde i Stændernes Forsamling, naar han kun inden eet Aars Udlöb erhverver en anden Eiendom af foranförte Beskaffenhed. Dog, dersom han paa den Tid, Stændernes Indkaldelse foregaaer, ikke er i Besiddelse af saadan Eiendom, bliver han for den Gang at forbigaae, uagtet hiint Aar endnu ei er udlöbet. — 65) Naar af foranförte eller anden Aarsag en af de indkaldte Deputerede udgaaer, har Vor Commissarius at sörge for, at vedkommende Suppleant indkaldes (§ 55). — 66) Stændernes Forsamling kan og afgive Bestemmelse om Berigtigelse af Valglisterne, dog kun til Regel for tilkommende Valg, da de engang foregaaede Valg ikke kunne tabe deres Gyldighed, fordi det maatte befindes, at Valgret eller Valgbarhed uretteligt er tillagt eller betaget En eller Anden. — 67) Er nogen Deputeret ved gyldig Aarsag hindret i at möde i en eller anden Forsamling, haver han at anmelde Saadant for Præsidenten, som derom underretter Forsamlingen. Forhindres Nogen for længere Tid ved Sygdom eller andet uomgjængeligt Forfald, haver Præsidenten at gjöre Anmeldelse for Vor Commissarius, som har at indkalde Suppleanten, saafremt Omstændighederne tillade, at en saadan endnu kan deeltage i Forhandlingerne (§ 55). — 68) Enhver Deputeret kan, under Iagttagelse af den foreskrevne Orden, gjöre For-

1834.
15. Mai.

1834. slag i Forsamlingen, saa og bringe Forandringer og
15. Mai. Tilsætninger til de gjorte Propositioner i Forslag, ligesem han og er beföiet til at tale over alle Gjenstande, som paa behörig Maade ere bragte under Omhandling. Da han i denne sin Virksomhed alene haver at rette sig efter sin samvittighedsfulde Overbeviisning om hvad der kan fremme det almindelige Vel, saa kan han ikke lade sig binde ved nogen Instrux af Vælgerne. Dog kunne Valgdistriktets Beboere forlange, at han skal forelægge de Ansögninger og Besværinger, som de maatte önske at bringe for Stændernes Forsamling, og understötte disse, forsaavidt det stemmer med hans Overbeviisning. — 69) Ethvert Medlem er pligtigt at underkaste sig Præsidentens Kjendelse angaaende Tilsidesættelse af den fornödne Orden (§ 58), og kan gjöre Præsidenten opmærksom, naar han finder, at denne Orden af Andre er tilsidesat. — 70) Ingen Beslutning maa tages af Forsamlingen, naar ikke i det mindste $^3/_4$ af sammes Medlemmer ere tilstede. I Sager, der höre under dens egen Afgjörelse, gjör Stemmeflerhed altid Udslag, og dersom der ere ligemange Stemmer for tvende modsatte Meninger, maa i Almindelighed den Motion, som er sat under Spörgsmaal, bortfalde (§§ 56, 64, 72, 79, 86). Dog finder Undtagelse fra denne almindelige Bestemmelse Sted i Henseende til de Forsamlingen tilkommende Valg, hvorfor Reglen indeholdes i §§ 57, 59, 61 og 74. Hvad de Gjenstande angaaer, som Vi have ladet Stændernes Forsamling forelægge til Overveielse, agtes og det for dens Mening, hvorfor Flerheden af de stemmegivende Medlemmer have erklæret sig; men i Tilfælde af Stemme-Lighed blive begge de modsatte Meninger Os at foredrage, ligesom det og, hvor Stemmeflerhed i en Sag, der hörer under Vor allerhöieste Afgjörelse, finder Sted, altid staaer Minoriteten frit for at forlange, at dens afvigende Mening, tilligemed de Grunde, hvorpaa den er bygget, fremsættes

i den Betænkning, der til Os skal afgives. Over en af et Medlem gjort Proposition bliver ingen Betænkning til Os at afgive, naar ikke mere end den halve Deel af de afgivne Stemmer er til dens Fordeel. — 71) Dersom et Medlem agter at sætte en eller anden Gjenstand under Overveielse, har han derom at henvende sig til Præsidenten med skriftligt Andragende, som altid bör indeholde et bestemt Forslag. Præsidenten har derpaa at meddele Vor Commissarius en Afskrift, og til samme Tid ved Opslag paa en dertil indrettet Tavle at kundgjöre Indholdet for Forsamlingen, samt at bestemme Tiden, hvorpaa det af Proponenten nærmere skal foredrages Forsamlingen. — 72) Hvis Forsamlingen finder, at Forslaget egner sig til at komme i Betragtning, nedsættes en Committee til dets nærmere Prövelse, men dersom de fleste Stemmer ere imod, at det saaledes tages i Betragtning, kan det ikke oftere foredrages i den daværende Stænderforsamling. — 73) De af Os Stænderne gjennem Vor Commissarius forelagte Propositioner blive ligeledes förend den Dag, at nogen Beslutning desangaaende tages i Forsamlingen, at kundgjöre for samme paa den i § 71 bestemte Maade. Dersom i det Möde, hvori Vor Commissarius fremlægger Propositionen, Ingen af Forsamlingen forlanger en Committee nedsat, saa har Forsamlingen i det næste Möde at stemme angaaende om Propositionen, uden en Committees Nedsættelse, skal anbefales til Udförelse. — 74) Enhver Committee, der nedsættes til at bearbeide nogen Sag, for derved at forberede dens Forhandling i selve Stændernes Forsamling, bör bestaae af i det mindste 3 Medlemmer, som Forsamlingen dertil udnævner. Dette skeer paa den Maade, at hvert Medlem overrækker Præsidenten en Seddel, hvorpaa saa mange af de Deputeredes Navne ere opskrevne, som der skulle udnævnes Committee-Medlemmer, og de, som dertil faae flere Stemmer end nogen Anden, ansees valgte til at

1834. 15. Mai.

1834. 15. Mai. indtræde i Committeen. Iövrigt forholdes der efter de samme Regler, som i §§ 57, 59 og 61 ere foreskrevne, og navnligen skal den höiere Alder gjöre Udslag i Tilfælde af Stemmelighed. Præsidenten kan dog, som Fölge af § 58, ei udnævnes til Medlem af nogen Committee. Committeens Medlemmer udvælge selv den af dem, der, som Formand, skal före Directoriet under Forhandlingerne, og ligeledes den, der skal foredrage Sagen i Stændernes Forsamling. Iövrigt forene Medlemmerne sig angaaende Arbeidets Fordeling. Committeen kan og andrage for Forsamlingen paa, at et eller andet Medlem endvidere tilforordnes samme. — 75) Det staaer Vor Commissarius frit for, naar og saa ofte han finder for godt, mundtligt eller skriftligt at gjöre de Meddelelser til Forsamlingens Committeer, som han anseer fornödne. Han bivaaner derimod ikke iövrigt de Forhandlinger, som finde Sted udi disse Committeer, uden naar han af dem dertil indbydes. — 76) Committeernes Möder bör berammes saaledes, at de ei blive til Hinder for at Medlemmerne indfinde sig i selve Stændernes Forsamlinger. Intet Medlem bör blive borte fra Committeens Forsamlinger, uden at anmelde sit Forfald for Formanden. — 77) Sagerne bör i Committeerne fremmes med muligste Hurtighed. Enhver der udarbeidet Betænkning og Indstilling bliver at forelæse i et Committeemöde og, efter at være bifaldet eller berigtiget, at underskrive af samtlige Medlemmer. Ere de ikke enige, saa have de, der afvige fra Flerhedens Mening, enten at indföre deres afvigende Mening i selve Committeens Beretning, eller vedlægge en særlig Betænkning med Indstilling, og i Henhold dertil underskrive selve Committeens Beretning. Denne bliver derpaa, tilligemed de dissentierende Vota, som maatte være vedföiede, at tilstille Præsidenten, som haver at sörge for, at samme henlægges til Eftersyn for Forsamlingens Medlemmer i en Tid af i det mindste 3 Dage, inden Sagen efter Præsidentens Bestemmelse

foretages i Forsamlingen. — 78) Paa den efter § 77 bestemte Dag oplæses Committee-Beretningen, saavel som de dissentierende Vota, der maatte være afgivne, af Formanden eller den, som ellers af Committeen maatte være udnævnt til Referent. En privat Proposition kan ikke, uden alle Medlemmernes Samtykke, tages tilbage, efter at den i den Anledning nedsatte Committees Betænkning er foredraget. Udenfor det Tilfælde, at Propositionen i Medhold heraf tages tilbage, foranlediger Præsidenten, umiddelbart efter at Committeens Mening er foredraget, at Sagen tages under Medlemmernes Overveielse. Formaalet hermed skal dog alene være, at Medlemmerne nærmere oplyses og oplyse hinanden om Sagens Beskaffenhed, uden at der samme Dag maa tages nogen endelig Beslutning. Derimod kan der, hvis Forsamlingen maatte finde, at Sagen inden dens endelige Forhandling i Forsamlingen behöver ydderligere Oplysning og Bearbeidelse, strax tages Beslutning desangaaende. Under bemeldte forelöbige Forhandling kan hvert Medlem gjentagne Gange tage Ordet, begjære Oplysninger af Committeens Referent, eller af Vor Commissarius, eller af den, som har fremsat Forslaget, saa og bringe Forandringer eller Tillæg i Forslag, hvilket da ligeledes kommer under Forsamlingens Overveielse. Det Medlem, som ved denne eller anden Leilighed vil tage Ordet, reiser sig op fra sit Sæde, og hvis Flere saaledes önske at tale, bestemmer Præsidenten den Orden, hvori dette bör skee. — 79) Naar Præsidenten finder, at Öiemedet med hiin forelöbige Overveielse er opnaaet, haver han, hvis noget Medlem derpaa andrager, at lade det afgjöre ved Stemmegivning, om Sagen paany skal bearbeides i Committeen, inden den kommer til endelig Forhandling og Afstemning, eller om den er moden til endelig Forhandling. Forsaavidt ikke Flere end den halve Deel af de stemmegivende Medlemmer erklære sig for det Sidste, bliver Sagen paany at behandle i Committeen. Men i modsat Fald bestemmer

1834. 15. Mai.

1834. 15. Mai. Præsidenten en Dag, da hiin endelige Forhandling skal finde Sted, og bliver da dette at anmelde paa en dertil indrettet Tavle med en nöiagtig Betegnelse af Sagen, hvorhos der maa gives Plads til at de Medlemmer, som önske at tale, kunne derpaa vedtegne deres Navne. — 80) Den yderligere og endelige Forhandling skal fornemmeligen gaae ud paa, ved tydelig Sammenholdning og nöie Udvikling af det, som allerede under den foregaaende Forhandling er fremkommet, at sætte Forsamlingen fuldkomnere istand til at bedömme Sagen. De, der have antegnet sig til at tale, have först Ordet. Intet Medlem bör under disse endelige Forhandlinger tale mere end een Gang, med Undtagelse af Referenten, der kan have yderligere Oplysninger at give og Bemærkninger at gjöre i Anledning af hvad der er fremfört mod den af ham fremsatte Betænkning. Foredraget maa, i Overeensstemmelse med § 58, stedse henvendes til Præsidenten, og Ingen maa enten tiltale eller navnligen anföre en anden Deputeret, eller Vor Commissarius, eller nogen af de denne tilforordnede Embedsmænd. — 81) Intet Foredrag, som Nogen vil holde i Stændernes Forsamling, maa skee ved Oplæsning af skrevne Udarbeidelser, undtagen forsaavidt enhver Proponent efter § 71 haver at oplæse sin Proposition, og Referenten for en Committee efter § 78 dens Betænkning og de dissentierende Vota, som i Committeen maatte være afgivne, ligesom foranförte Regel ikke gjelder Præsidenten eller Vor Commissarius, eller de Mænd, som efter § 51 maatte være tilkaldte. Ogsaa fölger det af sig selv, at hiin Regel ei kan være til Hinder for den befalede Oplæsning af Protokollen, eller de Udfærdigelser, som skulle forelægges Forsamlingen til Bedömmelse. — 82) Naar en Sag behörigen er forhandlet, bringer Præsidenten samme til Afstemning, og hvis dens Beskaffenhed og Forhandlingernes Gang ei tilsteder, at der under Eet stemmes angaaende den hele Proposition, haver han at sörge for, at den oplöses i flere

enkelte Sætninger eller Spörgsmaal, saaledes som dens Natur og de foregaaende Discussioner gjöre dette fornödent. — 83) Maaden, hvorpaa Spörgsmaalene skulle fremsættes, kan ikke blive Gjenstand for Discussion; dog staaer det ethvert Medlem frit for at foreslaae en anden Fatning af de fremsatte Spörgsmaal, men Afgjörelsen tilfalder alene Præsidenten, med mindre han maatte i enkelte Tilfælde finde det hensigtsmæssigt, at overlade samme til Forsamlingen selv. — 84) Afstemningen kan skee ved at reise sig fra sin Plads, eller ved at blive siddende, eller paa anden af Præsidenten bestemt Maade; men hvis Stemmeflerhed ei paa denne Maade kan udbringes, eller naar det af noget Medlem forlanges, finder en formelig Stemmegivning Sted med Kugler, der indsamles af Sekretairerne, efter at disse först have nedlagt deres egne Kugler. — 85) Fra den i § 62 foreskrevne almindelige Regel, at de Betænkninger, som i Overeensstemmelse med Stemmegivningens Resultat blive at udfærdige, bör affattes af Sekretairerne, finder en Undtagelse Sted for det Tilfælde, at Sagen forud har været behandlet af en Committee, hvis Mening i det Væsentlige har fundet Forsamlingens Bifald. Saa staaer det iövrigt Forsamlingen frit for, efter Omstændighederne, at udnævne enkelte Mænd til at affatte Betænkninger og andre Udarbeidelser paa Forsamlingens Vegne. Naar Forsamlingens Betænkning i en af en Committee behandlet Sag ei besörges af denne selv, haver vedkommende Sekretair, eller hvo som ellers dertil er udnævnt, desangaaende at conferere med Committeens Medlemmer. Alle foranförte Udarbeidelser blive at forelægge Præsidenten, som lader dem oplæse i Forsamlingen. Naar Udarbeidelsen er bifaldet af Forsamlingen eller i Overeensstemmelse med dens Beslutning berigtiget, underskrives den af Præsidenten og af vedkommende Sekretair, eller hvem ellers Redactionen har været overdragen. Præsidenten afgiver derpaa de til Os stilede Betænkninger til Vor Commissarius, for videre

1834. 15. Mai.

1834. at befordres til Os. — 86) Provindsialstændernes For-
15. Mai. samling haver ikke at befatte sig med Enkeltes Ansögninger og Besværinger, men bör henvise samme til Os, eller til vedkommende Collegium eller Övrighed. Dog, hvis noget Medlem har bestemt Overbeviisning om Forurettelser, udövede mod enkelte Individuer, saa staaer det til ham at andrage Sagen for Stændernes Forsamling, og der fremkomme med de fornödne Beviser, for at Forsamlingen, hvis Stemmeflerhed dertil finder Sagen egnet, derom kan indkomme med skriftlig Forestilling til Os. — 87) For at det Væsentlige af hvad der forhandles i Forsamlingerne kan bringes til offentlig Kundskab, har Vor Commissarius at sörge for, at samme, saavidt muligt endnu medens Forsamlingen holdes, efterhaanden som Forhandlingerne over en Gjenstand ere komne til et Resultat, kundgjöres i en egen dertil bestemt Tidende. Til den Ende bliver Forhandlingernes Indhold at sammendrage af tvende for den hele Tid, hvori Stænderne for den Gang ere samlede, dertil valgte Medlemmer, dog under Tilsyn og Medvirkning af Præsidenten, der forelægger Udarbeidelsen for Vor Commissarius. — 88) Medlemmerne af Provindsialstænderne erholde, efter derover indgiven Regning, Diætpenge af 4 Rbd. Sölv daglig, saavel for den Tid, som de behöve til Reisen til og fra Stedet, hvor Forsamlingen holdes, som for den Tid, de opholde sig ved Forsamlingen, og derhos 1 1/2 Rbd. Sölv for hver Miil, de have at reise; dog bör, istedetfor denne sidste Reise-Godtgjörelse, de Medlemmer, som sendes hertil fra Island, Færöerne eller Bornholm, nyde Godtgjörelse for deres Reiseudgifter efter billig Regning. Disse Diæter og Reiseomkostninger, saavel som de övrige Udgifter, som Stændernes Forsamling medförer, blive at ligne paa de vedkommende Provindser, og ville Vi angaaende Ligningsmaaden i sin Tid tage nærmere Beslutning, efter derover at have modtaget Stændernes Betænkning. Saalænge indtil den endelige Repartition kan foregaae, blive de omhandlede Udgifter

at forskyde af Amtsrepartitionsfondene eller Kæmner- 1834.
kasserne, eftersom de vedkommende Medlemmer af 15. Mai.
Stændernes Forsamling ere udnævnte enten af Landeiendoms-Besidderne eller af Kjöbstæderne, og forsaavidt de ikke udelukkende ere valgte enten af et til samme Amt hörende Landdistrikt eller af en enkelt Kjöbstad, bliver Udgiften forelöbigen at afholde af de flere vedkommende Amtsrepartitionsfonds eller Kæmnerkasser, efter indbyrdes Overeenskomst mellem Övrighederne eller vedkommende Collegii Bestemmelse. — 89) Iövrigt bliver intet Gebyr at erlægge og intet stemplet Papir at bruge i Anledning af de Forretninger, som enten Valgene eller selve de stændiske Forhandlinger medföre, ligesom Vi og ville træffe saadanne Foranstaltninger, at ingen Porto bliver at betale for den Correspondence, som enten Vore Valgdirecteurer eller Vor Commissair under de stændiske Forsamlinger ville erholde i Anledning af fornævnte deres Functioner. Hvorvidt de Udgifter, som Valgene ikke destomindre ville medföre, bör lignes paa samme Maade som de i § 88 omhandlede Udgifter, eller efter en særegen Regel, vil blive afgjort, efter at Stændernes Forsamling derom har afgivet sin Betænkning. Men ogsaa bemeldte Udgifter blive forskudsviis at udrede efter de samme Regler, som i bemeldte § ere foreskrevne. For de Reiser, som Nogen gjör for at udöve sin Valgret, bliver ingen Godtgjörelse at erlægge.

Saafremt Vi, til Opnaaelse af Vort landsfaderlige Öiemed med denne Vor Anordning, i Tiden skulde finde nogen Forandring i samme fornöden, ville Vi, i Overeensstemmelse med Vor Anordning af 28. Mai 1831, först indhente Stændernes Betænkning, inden Vi i saa Henseende tage nogen endelig Beslutning.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 15. Maji 1834.

1834. 17. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Hvamm Kirkes Inventarii-Penge.** Khavn den 17. Mai 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1443.

Deres Höiærv. har med behagelig Betænkning af 17. Juli f. A. tilstillet dette Collegium en Ansögning fra Sognepræsten til Hvam og annecterede Sogne, samt Provst for Dale Syssel paa Island, John Gislasen, hvori han, paa Grund af de Bekostninger, han har anvendt paa Hvam Kirke og Præstegaard, anholder om Fritagelse for, til sin eventuelle Eftermand i Kaldet at betale 28 Rbd. 16 Sk. Inventariipenge, som ere indkomne ved Salget af 3 Qvilder og 2 Heste, Hvam Kirke tilhörende.

Efter at man i denne Anledning har corresponderet med det kgl. Rentekammer, som herover har indhentet Erklæring fra Amtmanden over Islands Vester-Amt, skulde man tjenstlig tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at det Ansögte ikke kan bevilges, men at bemeldte 28 Rbd. 16 Sk. strax bör foranstaltes, som andre offentlige Stiftelsers contante Midler, indsatte til Forrentning i den kgl. Kasse til Fordeel for Embedet. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Mai 1834.

21. Mai. **Patent** ang. **Valgene til Östifternes Stænderforsamling.** Khavn den 21. Mai 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt i enkelte Jurisdictioner, saasom: Reykjavík og alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler, med Undtagelse af Thingö Syssel (1835). — Canc. 2. Dep. Reg. XXXV, 135b, 146-147 (1834, Nr. 330a). Original-Aftryk hos Schultz paa et Heelark i Folio, Patentformat. Coll. Tid. for 1834, S. 409—410. Qvart-Forr. for 1834, S. 337—338; Schou XXI, 114. — Under 19. Septbr. ere af Kongen udnævnte til Medlemmer af Stænderforsamlingen for Islands Vedkommende: Stiftamtmand over Island og Amtmand i Sönder-Amtet, Krieger, og Geheimearchivarius Pro-

fessor Finn Magnussen, R. af Dbr. — Colleg. Tid. for 1834, S. 714—715. 1834. 21. Mai.

Patent angaaende Valgene af Deputerede til en Stænderforsamling for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt Island og Færöe.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Da Vi allern. have besluttet snarest muligt at indkalde Stændernes Forsamling for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt Island og Færöe, i Overeensstemmelse med Vor Anordning af 28. Mai 1831 og Vor Forordning angaaende Provindsialstændernes Indretning i forbemeldte Stifter, dateret 15. d. M., saa have Vi, for at de i dette Öiemed fornödne Valg af Deputerede kunne foranstaltes foretagne, i Medför af sidstnævnte Forordnings § 19, allern. fundet for godt at udnævne Valgdirecteurerne for de enkelte Valgdistrikter, og tillige at befale dem, at Valgene uden Ophold skulle begynde og tilendebringes.

Idet Vi herved allern. kundgjöre dette for samtlige Vore kjære og troe Undersaatter i Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, befale Vi tillige saavel de Embedsmænd, som efter forbemeldte Forordnings Forskrifter skulle meddele Valgdirecteurerne de til Valglisternes Forfattelse nödvendige Efterretninger, Fortegnelser og Extrakter, eller paa anden Maade skulle gaae dem tilhaande, som overhovedet Alle, hvem det ifölge Forskrifterne i Forordningen paaligger at udföre noget Arbeide eller medvirke ved Valghandlingen, at de lade det være sig magtpaaliggende det hurtigste muligt at udföre Vor allerhöieste Villie, og derved bidrage til Opnaaelsen af Vort landsfaderlige Öiemed.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 21. Mai 1834.

1834.
24. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Kirkernes Gjældsforpligtelser til vedkommende Beneficiarier.** Khavn den 24. Mai 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1526. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1834, S. 187—188.

Da Cancelliet af den af Deres Höiærv. indsendte Beretning om Kirkernes Tilstand, Beholdning og Gjæld, havde erfaret, at flere Kirker have en ikke ubetydelig Gjæld, anmodede man under 14. Mai f. A. Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, at meddele Cancelliet Underretning, om der sörges for, at saadan Gjæld, forsaavidt den paahviler Kirker, der skulle vedligeholdes af vedkommende Beneficiarius, afbetales, saa at den ikke falder Eftermanden i Embedet til Byrde.

Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. have i denne Anledning i behagelig Skrivelse af 20. Decbr. sidstl. yttret, at De stedse have fulgt som Regel, naar en eller anden Beneficiarius ifölge Portions-Regningerne komme til Underballance, at paalægge ham, uden Hensyn til de Revenüer, han oppebærer af Kirkegodset, at supplere hvad Kirkens Portion, efter fört Regning, ei kan strække til, saa at han, efter at have modtaget Kirken med Tilbehör i vedbörlig Stand, eller med tilstrækkelig Aabod, ei blot som Kirkeværge og Regnskabsförer, men tillige som Usufructuarius af Kirkens Jordeiendomme og Herligheder, bör være ansvarlig for dens Reparation, Bygning og övrige Nödvendigheder, samt ved sin Fratrædelse fra Kaldet svare Kirken med Tilbehör til Eftermanden, enten i fuldkommen Stand eller med tilstrækkelig Aabod, og at der kun i særdeles extraordinaire Tilfælde herfra har fundet Undtagelse Sted med kongelig Tilladelse, enten saaledes, at de andre Kirker i Stiftet have bidraget til en Præstegaards og Kirkes Opbyggelse, eller at der af kgl. Mildhed er bleven skjænket Bene-

ficiarius en Understöttelse, eller at det er blevet tilladt, at optage Værdien af unödvendigt Inventarium, til at dække Kirkens Bygningsbekostning, samt at det endelig i nogle enkelte Tilfælde, hvor den Fratrædende med usædvanlig Bekostning har af ny saa suffisant opbygget Kirken, at den ei i flere Decennier kan antages at behöve nogen betydelig Reparation, er bevilget af Cancelliet, at Beneficiarii Tilgodekommende successive maatte godtgjöres ham fra Eftermanden af Kirkens aarlige Portions-Overskud. 1834. 24. Mai.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. tilkjendegive Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning, at Cancelliet aldeles bifalder den af Dem yttrede Mening, at det, en Præst har udlagt til Kirkens Vedligeholdelse udenfor de Indtægter, hvorfor han har at gjöre Regnskab, alene kan være ham at erstatte af de Indtægter af dette Slags, der i Fremtiden falde i hans Embedstid, men ikke siden kan fordres erstattet af Eftermanden, og at der, hvis i enkelte særdeles Tilfælde Billighed skulde tale for en Undtagelse, derom bör gjöres Indstilling til dette Collegium, uden at den Omstændighed, at der er en til Kaldet qvalificeret Person, der er villig til, tilligemed Kaldet at overtage sig Gjælden, kan være Grund nok til at foreskrive ham Saadant. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Mai 1834.

Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. **schematiske Forklaringer om de til Straffe-Anstalterne ankommende Forbrydere.** Khavn den 31. Mai 1834. — Publiceret i Reykjavík By (1835). — Canc. 3. Dep. Brevb. 1834, Nr. 1990—2021; 2. Dep. Brevb. 1834, Nr. 1776—1787. Original-Aftryk som „Circulaire" paa et Ark i Folio; Schemaet trykt paa det sidste Halvark. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1834, S. 199—201 (med Schema). 31. Mai.

1834. 31. Mai. Directionen for en af Rigets Straffe-Anstalter har for Cancelliet andraget, at det ved inddömte Forbryderes Afleverelse ikke sjeldent er Tilfældet, at de befalede Oplysninger om Forbrydernes Generalia, som skulle medfölge Dommene, ere höist ufuldstændige, og stundom aldeles mangle væsentlige Dele, hvoriblandt i Særdeleshed Oplysninger om, hvor Fangen efter udstaaet Straffetid er forsörgelsesberettiget, hvilken Mangel let anlediger bekostelig Frem- og Tilbagesendelse med saadanne Individer, naar de fra Straffeanstalten, uden paalidelig Oplysning i saa Henseende, ere afleverede til den nærmeste Politie-Autoritet, ligesom det derved ogsaa i mange Tilfælde bliver Straffeanstalten umuligt, med Nöiagtighed at kunne afgive de Straffeattester eller andre Meddelelser om inddömte Forbrydere, som maatte blive den affordrede.

Med Hensyn hertil, og da Directionen derhos har yttret, at den Ubestemthed, som hidtil har fundet Sted ved mange deslige Meddelelser, formentlig lettest vil undgaaes, naar der foreskrives en fast schematisk Form for samme, skulde man, ved at fremsende et saadant Schema over de i dette Collegii Circulair-Skrivelse af 30. Septembr. 1820 omhandlede Oplysninger, tjenstligst anmode (Tit.) om, behageligen at ville paalægge vedkommende Dem underordnede Retsbetjente, fremtidigen at afgive de i fornævnte Circulair-Skrivelse, som under 19. Oktbr. 1824 paany er kaldet i Erindring, nævnte Oplysninger i den her angivne schematiske Form, hvorved man dog bemærker, at den begjærte Oplysning om Forsörgelseshjemmet kun bör meddeles, forsaavidt samme indeholdes i de Oplysninger, som ellers til Sagens Fremme have været fornödne, eller i alt Fald kunne faaes uden sær Vidtlöftighed. — Det kgl. Danske Cancellie den 31. Mai 1834.

1834.
31. Mai.

Relation, betræffende Arrestanten N. N.'s Signalement og Personalia.

Födested	Hjemstavn eller det Sted, hvor Forbryderen senest har haft treaarigt uafbrudt frivilligt Ophold	Alder	Næringsvei	Sidste Opholdssted	Om han er confirmeret eller ikke, og i förste Fald, hvor	Om han er gift	Om han har Börn og hvormange, og af hvilket Kjön	Til hvilken Religion han bekjender sig	Om han forhen har udstaaet nogen Straf, og hvori den bestaaer, samt for hvilken Forbrydelse	Om han er værnepligtig og i saa Fald til hvilket Slags Tjeneste	Henhörer under				Signalement					
											District	Amt	Lægd	Nummer	Væxt	Lemmer	Haar	Öine	Ansigtsfarve	Særdeles Kjendemærker

1834. 31. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Beregningen af Capitelstaxterne.** Khavn den 31. Mai 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 42.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 29. Januar d. A. andraget for Kammeret, at de i de senere Aar for Nord- og Öster-Amtet satte Capitelstaxter ere betydeligen lavere end de virkelige Handelspriser, og at dette fornemmeligen har sin Grund deri, at Sysselmændene indrette deres Forslag til Capitelstaxterne efter Middeltallet af de fra Repstyrerne til dem aarlig fremsendte Angivelser over de i deres respective Egne i Aarets Löb gjængse Priser paa de forskjellige Varesorter, hvilke ikke have den fornödne Paalidelighed. Til den Ende foreslaaer Hr. Amtm., at Sysselmændene vel skulle, ligesom hidtil, lade Repstyrernes Angivelser af Priserne fölge deres Forslage, men at de ikke ere forbundne til at rette sig efter samme, naar de ikkuns oplyse Aarsagen til Fravigelsen. — Tillige foreslaaer Hr. Amtm., om der ikke herefter i de udstedende Bygselbreve paa de Hans Majt. tilhörende Jorder i Nord- og Öster-Amtet bör udelades den Artikel, som hjemler Opsidderne et frit Valg imellem Ydelse in natura, eller Penge efter Capitelstaxten.

I Anledning heraf skulle vi tjenstligen melde, at imod Deres förstnævnte Forslag vides ikke Noget fra Kammerets Side at erindre, ligesom det heller ikke i Kammerets Circulaire af 23. August 1817 er foreskreven, at Sysselmændene skulle indrette deres Forslag efter Repstyrernes Angivelser, men efter Middeltallet af de virkelige Handelspriser paa Handelsvarer, og Sveiteeller Oplands-Priserne paa andre Varer i deres Distrikt i samme Aar, om hvilke Priser det maa være dem magtpaaliggende at erhverve paalidelig Kundskab. — Hvad derimod Hr. Amtm.s andet Forslag angaaer, da skjönner Kammeret ikke at der er Anledning til at betage Leilændingerne paa de kgl. Jorder det dem en-

gang indrömmede Valg, og det saa meget mindre, som For. 16. Juli 1817 om Capitelstaxter i Island fastsætter, at Landskyld og andre i Naturalprodukter bestemte Afgifter skal betales efter Capitelstaxter, naar de ikke af Vedkommende kunne udredes i det saaledes fastsatte Naturale. — Rentekammeret den 31. Mai 1834. 1834. 31. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Jorddyrhedens Bestemmelse i Island, forsaavidt den overstiger Jordebogen.** Khavn den 31. Mai 1834. — Denne Skrivelse anföres som publiceret i Öefjords og Norder-Mula Sysseler (1835). — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 54. 31. Mai.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 29. Januar d. A. hertil indberettet, at De i Anledning af et til Dem indkommet, bemeldte Deres Skrivelse vedfulgt, Andragende, har tilladt, at en Repstyrer Arnljótur Illugason tilhörende Eiendomsgaard Gudlaugstadir, inden Svinevatns Thingsogn i Hunevatns Syssel, fremdeles maa beholde den Dyrhed af 30 Hundr., hvoraf Jordtienden fra Arildstid har været tilsvaret, istedetfor 20 Hundr., som bemeldte Jord ikkun staaer opfört for i Jordebogen af 1760.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning, at Kammeret approberer den af Hr. Amtm. saaledes föiede Foranstaltning, ved derhos at tilföie, at der paa Grund af de oplyste Omstændigheder ligeledes ikke fra Kammerets Side haves Noget imod, at det maa have sit Forblivende ved, at vedkommende Jorder i Norder-Amtet beholde deres beviisligen hidtil havende Skyldsætning, forsaavidt samme overstiger Jordebogen af 1760. — Rentekammeret den 31. Mai 1834.

Reskript til Biskoppen over Island, ang. **en almindelig Folketælling.** Khavn den 3. Juni 3. Juni.

1834. 3. Juni. 1834. — Dette Reskript er bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835. — Original i Bispe-Archivet Island. — Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836 (1834, Nr. 285b—286). Uddr. i Coll. Tid. for 1834, S. 585—588. Rubr. i Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1834, S. 204. — Islandsk: Rubr. i Sunnanpóst. 1838, S. 93.

Frederik den Sjette &c. V. G. Ligesom Vi, for at erholde nöiagtig Kundskab om Folketallet i Vort Rige Danmark, saavel som Befolkningens forskjellige Bestanddele i Henseende til Alder, Kjön, Næringsveie osv., have allern. anordnet en almindelig Folketælling sammesteds iværksat, under Overbestyrelse af en af Os til at lægge Planen til et statistisk Tabelværk over de danske Provindser og besörge dens Iværksættelse allernaad. anordnet Commission, bestaaende af Os elskelige Hr. Doctor juris Anders Sandöe Örsted, Commandeur af Dannebroge og Dannebrogsmand, Vor Conferentsraad, Generalprocureur og Deputeret i Vort Danske Cancellie; Hr. Jonas Collin, Ridder af Dannebroge og Dannebrogsmand, Vor Conferentsraad, Deputeret i Vort Rentekammer og for Finantserne; Wilhelm Ferdinand Johnsen, Vor Etatsraad og Medlem af Vor Direction for Statsgjælden og den synkende Fond; Hermann Bech, Vor Etatsraad og Committeret i Vort General-Toldkammer og Commerce-Collegium; og Terkild Olsen, Vor Justitsraad samt Chef for Hoved- og Contra-Bogholder-Comptoiret under de Deputerede for Vore Finantser: saaledes have Vi og allern. besluttet, at en lignende Folketælling skal foretages i Vort Land Island, efter samme Regler, som ere fulgte i Danmark, ikkun med saadanne Modificationer, som Islands særegne Forfatning medförer. Folketællingen bliver saavidt muligt at paabegynde paa eeń Dag overalt i Island, saasnart det med Sikkerhed kan antages, at Ordren derom til hvert Sogn er ankommen, og det er derfor Vor Villie, at Du med Stiftamtmanden over Island nærmere afhandler, hvilken Dag der til Tællingen passeligst kan bestemmes. Folke-

tællingen iværksættes da saaledes, at Sognepræsterne i Island, for hvert Sogn især, ved Repstyrerne, eller hvem der i disses Forfald dertil beskikkes, lade optegne samtlige Beboere, hvilke til den Tid, der, som ovenmeldt, berammes og af Dig tilkjendegives Sognepræsterne, sig i hvert Sogn opholde, hvorefter Sognepræsterne, saasnart de fra Repstyrerne have modtaget Optællingslisterne, sammenholde dem med de Sjæleregistere, som de före, for, i alt Fald efter nærmere Undersögelse, at berigtige Optællingslisterne, saavidt dette maatte gjöres fornödent, og efter disse saaledes berigtigede Optællingslister have Sognepræsterne dernæst at forfatte tvende summariske Tabeller over Sognets Folkemængde, den ene med Hensyn til Alder, Kjön og ægteskabelig Stilling, den anden med Hensyn til Næringsveie, Alt efter de Schemata og under Iagttagelse af de Bemærkninger og Regler, der have været fulgte i Danmark, og som af fornævnte Commission nærmere ville blive meddelte, hvorved det dog skal staae Repstyrerne frit, med Hensyn til Optællingsmaaden, at gjöre de Forandringer, som efter de locale Forhold paa ethvert Sted maatte findes hensigtsmæssige, saa at han, istedetfor at tage fra Huus til Huus, for at optegne Beboerne, kan indkalde Husfædrene, naar de boe i fjerne Distrikter, til paa en bestemt Dag, der vælges for dem saa beleiligt som muligt, at möde for sig, eller og paa saadanne Steder lade Optællingen iværksætte ved betroede Mænd. De ovenmeldte Sognetabeller blive dernæst, tillige med Optællingslisterne, at tilstille vedkommende Sysselmand, for at derefter af ham kan forfattes Generaltabeller over Sysselets Folkemængde. Dog bliver Folketællingen i Vor Kjöbstad Reikevig at foranstalte ved Byfogden sammesteds. 1834. 3. Juni.

Thi haver Du, i Overeensstemmelse hermed, til allerund. Efterretning og Efterlevelse, at tilkjendegive samtlige Sognepræster i Island, undtagen forsaavidt Reikevig angaaer, det Fornödne.

1834. Derefter Du Dig allerunderd. haver at rette. Befalende Dig Gud. — Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Juni 1834[1]. [ad mandatum].

3. Juni.

6. Juni. **Skrivelse** fra Commissionen for det statistiske Tabelværk til Biskoppen over Island, ang. **Forskrifter og Schemata til den almindelige Folketælling paa Island.** Khavn den 6. Juni 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. Copiebog for Tabel-Commissionen Nr. 1, S. 61—63. — Den almindelige Folketælling i Island i Henhold til denne Skrivelse og Schemata er foregaaet den 2. Februar 1835, og dens Resultater trykte i Statistisk Tabelværk, förste Rækkes sjette Hefte.

Da den almindelige Folketælling, som i Overeensstemmelse med Hans Majts allerhöieste Reskript af 3. dennes skal iværksættes overalt i Island, maatte saa nær som muligt slutte sig til den lignende Folketælling, der, efter allerhöieste Reskript af 3. Januar d. A., allerede er den 18. Februar næstefter foretagen i Danmark, undlade vi ikke herved tjenstligst at tilstille D. Höiærv. et Par Exemplarer af de Instructioner og Schemata, som bleve meddelte de Vedkommende, der besörgede Folketællingen paa Landet i Danmark, nemlig:

a) Reglerne, der iagttages ved Optællingen, tillige med hostrykt Schema til Optællingslisterne, og b) de Schemata, hvorefter Sognepræsterne forfattede de anordnede tvende summariske Tabeller over hvert Sogns Folkemængde, vedföiet nogle Bemærkninger angaaende disse Tabellers Forfattelse.

Skjöndt begge disse Bilage i det Væsentlige ogsaa

---

[1]) Reskripter s. D. af samme Indhold til Stiftamtmanden og Amtmændene, som skulle tilholde Sysselmændene at indsende Sysseltabeller, efter Repstyrernes Optællingslister, hvorpaa Amtmændene skulde forfatte og indsende Amtstabeller. Til den förstnævnte tilföies, at han med Biskoppen skal bestemme Dagen for Tællingen, samt at Byfogden i Reykjavík skal for denne Jurisdictions Vedkommende forfatte Listerne. Canc. 3. Depart. Registr. sst.

kunde tjene til Veiledning ved Folketællingen paa Island, trænge de dog til at lempes efter de derværende særegne Forhold, i Særdeleshed med Hensyn til, at Optællingen paa Island ikke foretages ved Skolelærere, men i Reglen ved Repstyrerne, og at den foregaaer paa en anden Tid, end for Danmark var bestemt. Vi anmode desaarsag tjenstligst Deres Höiærv. om, efter Afhandling med Stiftamtmanden i Island, at give fornævnte tvende Anviisninger de Modificationer, som med Hensyn til de locale Forhold skjönnes fornödne, dog saa, at Resultatet af den forehavende Folketælling kan, særskilt for hvert Sogn og hver Kjöbstad, fremstilles under samme Rubrikker, som for Danmark er bestemt, deels efter Alder, Kjön og ægteskabelig Stilling, og deels efter Næringsveie, forsaavidt ikke nogle enkelte af de sidste kunne udelades, som ikke passende paa Island. Dernæst ville D. Höiærv., forsaavidt det ansees fornödent, lade de ovenmeldte Bilage, Litr. A og B, efter at disse behörigen ere modificerede, eller maaskee alene Litr. A, der skal tjene Repstyrerne eller Optællerne til Veiledning, oversætte paa Islandsk, og tilstille hver Herredsprovst i Island en Afskrift af begge Bilagene, med den Anmodning, at han igjen meddeler hver af Herredets Sognepræster en Afskrift af samme, hvorefter Sognepræsten beholder Litr. B til egen Efterretning, og tildeler hver Repstyrer, eller hvem der ellers besörger Optællingen, en Afskrift af Litr. A. Ligeledes maatte Stiftamtmanden i Island behageligen forsynes med et Exemplar af begge Bilagene. 1834. 6. Juni.

Deels til Lettelse ved Optællingslisternes Forfattelse, og deels for at Eensformighed derved kunde finde Sted, blev et passende Antal rubricerede Ark til disse Lister meddeelt de Vedkommende i Danmark. De samme mener man ogsaa ligefrem at kunne være anvendelige i Island, og Commissionen lader derfor hermed fölge 700 Exemplarer af saadanne rubricerede Ark, med tjenstligst Anmodning, at Deres Höiærv. behageligen

1834. 6. Juni. ville lade dem igjennem Provsterne fordele iblandt Sognepræsterne paa Island, for af dem at tilstilles Repstyrerne, eller de Mænd, som benyttes til Optællingslisternes Forfattelse. — Commissionen for det statistiske Tabelværk for Danmark den 6. Juni 1834.

Schema A.

Optegnelse[1] paa Folketallet m. v. i N. N. Sogn, under N. N. Syssel i N. N. Amt (1835. 2. Februar).

Byernes eller Stedernes Navne, med Anförsel af Gaarde, Huse o. s. v.	Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Huus o. s. v.	Enhver Persons Alder, det löbende Alders Aar iberegnet.	Gift, Ugift, Enkemand eller Enke.	Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandværk, Næringsvei, Stilling i Familien, eller hvad de leve af.

Schema B.[2]

Tabla Nr. 1.

yfir fólksfjöldann eptir aldri, kyni o. s. frv. í N. N. sókn, N. N. sýslu, N. N. amti, þann 2. Febr. 1835.

frá 1 til 10 ára		frá 11 til 20 ára [3]						yfir 100 ára						Summa					
karlk.	kvennk.	karlkyns			kvennk.			karlkyns			kvennk.			karlkyns			kvennk.		
		giptur	ógiptur	ekkill	gipt	ógipt	ekkja	giptur	ógiptur	ekkill	gipt	ógipt	ekkja	giptur	ógiptur	ekkill	gipt	ógipt	ekkja

[1]) Dette Schema, som i Island udfyldtes af Repstyrerne, er overeensstemmende med det danske.

[2]) Tabellen Nr. 1 og 2 er trykt i Island, hver paa sin Side af et Halvark i Folio.

[3]) paa samme Maade og med samme Under-Rubrikker som her ere særegne Rubrikker optagne paa Schemaet for fölgende Aldersklasser: „frá 21 til 30 ára; — frá 31 til 40 ára; — frá 41 til 50 ára; — frá 51 til 60 ára; — frá 61 til 70 ára; — frá 71 til 80 ára; — frá 81 til 90 ára; — frá 91 til 100 ára".

1834. 6. Juni.

Tabla Nr. 2.
yfir fólksfjölda eptir næríngarvegum í N. N. sókn, N. N. sýslu, N. N. amti, dag 2. Februar 1835.

	Tala embættismanna og fyriráðenda í hverjum flokki.	Konur, börn, þjónustufólk og aðrir minnlháttar sem ei heyra undir fremri rubriqve.
1. flokkur. Geistlegir embættismenn og kennendur við latínuskólann. . . Með geistlegum embættismönnum, t. d. prófństum, prestum, kapellánum, djáknum, teljast ekki meðhjálparar, kirkjuverjarar.		
2. — Veraldlegir (*civil*) embættismenn og kónglegir publik-þènarar . . Hèr undir heimfærast allir kónglegir embættismenn og þènarar, einnig kóngsjarða forpagtarar, administratorer, oekonomus við Bessastaða skóla, hospítalshaldarar. Þar í móti ekki hreppstjórar nè aðrir, sem kjörnir eru til að bera launalaus borgaraleg þýngsli.		
3. — Literati. Studentar. . . . . Undir literati reiknast embættislausir candidati *et* examinati juris, *et* candidati theologiæ. Undir stúdenta allir candidati philologiæ eða philosophiæ, samt allir dimissi, sem halda við lærdóm, undir prestsskap eða deposits, og loks Bessastaða skóla (ekki privat) kennslupiltar.		
4. — Þeir sem lifa af jarðaryrkíng og fiskiríi . . . . Hèr undir skiljast svo vel þeir stærri sem smærri búendur á heimajörðum, hjáleigum, í grashúsum, tómthúsum.		

1834.
6. Juni.

	Tala embættismanna og fyrirráðenda í hverjum flokki.	Konur, börn, þjónustufólk og aðrir minniháttar, sem ei heyra undir fremri rubriqve.
5. flokkur. þeir sem lifa af höndlun . . Hèr undir heyra svo vel kaupmenn sem faktorar, assistentar, samt annað launað fólk við höndlunar hús.		
6. — Pensionistar . . . . þ. e.: a) áðurverandi embættismenn, sem njóta kónglegrar pensionar; b) embættismanna ekkjur, sem njóta tillags árlega af ekknaeða pensions-kassa; c) emeritprestar, sem hafa tillag af prestakallinu; d) prestaekkjur, sem njóta tillags af prestaköllunum.		
7. — Sveitarlimir. Hospítalslimir . . . Fyrir sveitarlimi takast þeir, sem einúngis lifa af sveitinni, eða á fátækra fè. Tala þeirra á að koma saman við sveitarprótokolla.		
8. — Aðrir, sem ei kunna heimfærast undir ofantalda flokka		
Summa . . .		

Skrivelse fra Commissionen for det statistiske Tabelværk til Stiftamtmanden over Island, L. A. de Krieger, ang. **en almindelig Folketælling paa Island.** Khavn den 6. Juni 1834. — Copiebog for Tabel-Commissionen, Nr. 1, S. 63—65.

Da den almindelige Folketælling, som, i Overeensstemmelse med Hans Maj[ts] allerhöieste Reskript af 3. Juni 1834, skal iværksættes overalt i Island, maatte saa nær som muligt slutte sig til den lignende Folketælling, der efter allerhöieste Reskript af 3. Januar d. A.

allerede er den 18. Februar næstefter foretagen i Danmark, have vi tilstillet Biskoppen over Island et Par Exemplarer af de Instructioner og Schemata . . . . . . 1834. 6. Juni.
[o. s. v. som i foregaaende Skrivelse til Biskoppen] . . . . .
disse Tabellers Forfattelse.

Skjöndt begge disse Bilage, af hvilke et Par Exemplarer ligeledes her vedlægges, i det Væsentlige ogsaa kunde tjene til Veiledning ved Folketællingen paa Island, trænge de dog til at lempes efter de derværende særegne Forhold, i Særdeleshed med Hensyn til, at Optællingen paa Island ikke foretages ved Skolelærere, men i Reglen ved Repstyrerne, og at den foregaaer paa en anden Tid, end for Danmark var bestemt. Vi have desaarsag anmodet Biskoppen om, efter Afhandling med Hr. Stiftamtm., at give fornævnte tvende Anviisninger de Modificationer, som med Hensyn til de locale Forhold skjönnes fornödne, dog saa, at Resultatet af den forehavende Folketælling kan, særskilt for hvert Sogn og hver Kjöbstad, fremstilles under samme Rubrikker, som for Danmark er bestemt, deels efter Alder, Kjön og ægteskabelig Stilling, og deels efter Næringsveie, forsaavidt ikke nogle enkelte af de sidste kunne udelades, som ikke passende paa Island.

Derhos have vi tilskrevet Biskoppen om, forsaavidt det ansees fornödent, at lade de ovenmeldte Bilage, Litr. A og B, efter at disse behörigen ere modificerede, eller maaskee alene Litr. A, der skal tjene Repstyrerne eller Optællerne til Veiledning, oversætte paa Islandsk og tilstille hver Herredsprovst i Island en Afskrift af begge Bilagene, med den Anmodning, at han igjen meddeler hver af Herredets Sognepræster en Afskrift af samme, hvorefter Sognepræsten beholder Litr. B til egen Efterretning, og tildeler hver Repstyrer, eller hvem der ellers besörger Optællingen, en Afskrift af Litr. A. Endelig have vi og tilstillet Biskoppen et passende Antal rubricerede Ark til Optællingslisterne, for igjennem

1834. Sognepræsterne at fordeles imellem Repstyrerne eller
6. Juni. de Mænd, som benyttes til disse Listers Forfattelse.

Idet vi nu tjenstl. udbede Hr. Stiftamtm.s gode Medvirkning til, at de ovenmeldte Bilage Litr. A og B gives de Modificationer, som Islands locale Forhold gjöre fornödne, anmode vi Dem tillige om behageligen at ville af de saaledes modificerede Bilage, saavel som af hoslagte Schema til de General-Tabeller, som i Danmark forfattedes over hvert Herreds eller Birks Folkemængde, hvilket Schema, for at lægges til Grund for de General-Tabeller, som Sysselmændene have at affatte, maatte modificeres efter de Forandringer, som gives Litr. B, tilstille hver Sysselmand i Sönder-Amtet en Afskrift, deels til Afbenyttelse ved nysnævnte General-Tabellers Affattelse for hvert Syssel, og deels for at Sysselmændene kunne være bekjendte med de Regler, hvorefter Optællingslisterne og Sognetabellerne blive at forfatte, og foranledige disse berigtigede, saafremt de maatte befindes uovereensstemmende med det Foreskrevne, hvormed vi holde os forvissede om, at Hr. Stiftamtm. ligeledes förer Tilsyn, inden Amts-Tabellerne af Dem forfattes. Endeligen anmodes Hr. Stiftamtm. om, af de heromhandlede 3 Bilage, naar disse ere givne de behörige Modificationer, at tilstille Amtmand Thorsteinson og Amtmand Thorarensen hver en Afskrift, samt ligeledes at forsyne Byfogden i Reikevig, der har at iværksætte Folketællingen i bemeldte Kjöbstad, med et Exemplar af Litr. A og B, saavel som med de herhos fölgende rubricerede Ark til Optællingslisten for Reikevigs Folkemængde. — Commissionen for det statistiske Tabelværk for Danmark den 6. Juni 1834[1].

7. Juni. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Kongens Eien-**

[1]) s. D. Skrivelser af overeensstemmende Indhold til begge Amtmændene i Island. Commiss. Copieb. sst. S. 65—66.

domsret til Andeel i Flatö Kirke i Norder Syssel. Khavn den 7. Juni 1834. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 58. 1834. 7. Juni.

Efter at Kammeret har modtaget Hr. Amtm.s behagelige Betænkning af 8. Novembr. f. A., betræffende om og hvorvidt Hans Majestæt maa antages at være Eier af 3/4 Dele af Flatöe Kirke, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret efter de meddelte Oplysninger Intet har imod, at Hans Majt. Kongen ansees som Eier af de 3/4 Dele af bemeldte Kirke, hvorhos vi dog maae anmode Hr. Amtm. om behageligen at ville paasee, at aarligt Regnskab for denne Kirke, for Hans Majts Vedkommende, til Dem indsendes, ligesom vi og udbede os, efter at bemeldte Regnskab af Dem er behörigen undersögt, aarligen meddeelt Underretning om Kirkens Tilstand. — Rentekammeret den 7. Juni 1834.

Cancellie-Skrivelse til Collegiets Kasserer, ang. **Indkjöb af Obligationer til det Erichsenske Legat.** Khavn den 10. Juni 1834. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1624. 10. Juni.

Hr. Cancellie-Sekretair har i behagelig Skrivelse af 27. f. M. indberettet, at have i Overeensstemmelse med dette Collegii Skrivelse af 17. f. M. indkjöbt fölgende kgl. Obligationer for de i Behold værende oplagte Renter af Conferentsraad Erichsens Legat, 399 Rbd. 50 Sk. r. S., nemlig: Nr. 1585 af 11. Juni 1797, stor 250 Rbd. Sölv, og Nr. 2283 af 11. Juni 1833, stor 201 Rbd. 28½ Sk. Sölv, for den Sum 394 Rbd. 79 Sk. rede Sölv.

Foranlediget heraf skulde man tjenstlig anmode Hr. Cancellie-Sekretair om, behageligen at ville före sidstnævnte Sum til Udgift i de af Conferentsraad Erich-

1834. sens Legat oplagte Renter, samt opbevare ovenmeldte
10. Juni. hermed tilbagefölgende Obligationer, som ere forsynede med dette Collegii Paategning. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. Juni 1834 [1].

17. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Lovgivningen om Tiendevæsenet paa Island.** Khavn den 17. Juni 1834. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1834, Nr. 1724.

Cancelliet har, ved allerunderd. at forelægge Hans Majestæt Sagen angaaende nogle fornödne Bestemmelser med Hensyn til Tiendelovgivningen i Island, hvorom det kongl. Rentekammer har tilskrevet dette Collegium under 17. Marts 1832, foredraget Hans Majestæt, hvad i denne Anledning er yttret, saavel over Sagen i Almindelighed, som de flere i denne Anledning fremsatte Spörgsmaal in specie, hvad Regel der skal gjelde i Henseende til Tienden af de fra forrige Skalholt Bispestol bortsolgte Jorder, i hvilken Anledning Cancelliet indstillede: enten a) at den Bestemmelse, som ligger til Grund for § 1 i Forordningen for Island af 14. f. M., angaaende Tiende af Inventarii-Qvilder samt udleiede Creaturer m. m., ogsaa maatte blive Regel for Tienden af de ommeldte Jorder, saaledes, at et Qvilde for hver 5 Hundreder af Gaardens gamle Dyrhed, ogsaa hvad slige Gaarde angik, ansaaes som fast Qvilde, og som indbefattet under den Jordtiende, hvorfor der er hjemlet dem Fritagelse; — eller: b) at det Spörgsmaal, hvorvidt foranförte Regel burde tage Hensyn til de Conditioner, hvorunder de forrige Skalholt Bispestol tilhörende Jorder ere blevne bortsolgte, kunne være anvendelige paa disse Jorder, henvistes til Domstolenes Afgjörelse.

---

[1]) s. D. Underretning herom til Cancelliets Bogholder. — Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

Det behagede derpaa Hans Majestæt, ved iövrigt at bifalde Cancelliets Indstillinger i denne Sag, med Hensyn til denne Punkt allern. at resolvere saaledes: 1834. 17. Juni.

„Hvad anden Indstillingspunkt angaaer, da finde Vi, at den almindelige Regels Anvendelse paa de forrige Skalholt Bispestol tilhörende Jorder, der beroer paa Forstaaelsen af de Auctions-Conditioner, hvorunder de ere solgte, ikke egner sig til Afgjörelse ved Lov, men ansee det dog heller ikke fornödent, at Anordningen udtrykkelig henviser de Spörgsmaal, som derom kunne opstaae, til Domstolene; hvoraf fölger, at bemeldte Indstillingspost efter begge sine Alternativer bortfalder".

Hvilket Cancelliet, som paa sædvanlig Maade har tilstillet det kgl. Rentekammer et Antal Exemplarer af bemeldte under 14. f. M. emanerede allerhöieste Forordning, ikke har villet undlade tjenstligst at tilmelde velbemeldte Kammer til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Juni 1834.

Kongelig Resolution ang. **Lægers Fritagelse for Gage-Afkortninger og Extrapaabud.** Khavn den 16. Juli 1834. — I Rentekammerets Forestilling 8. Juli berettes, at Distriktschirurg i Nord-Amtet paa Island, Eggert Jonsson, havde ansögt om, at den ham tillagte Gage maatte udbetales ham afkortningsfrit, og Amtmanden havde understöttet dette Andragende. Distriktschirurgerne vare for Tiden sex, og oppebar i Gage 300 Rbd. hver, der, efter Fradrag af de anordningsmæssige Afkortninger, 7⅓ Procent, udbetaltes med 278 Rbd. — I Danmark havde Distriktschirurgernes Lön forhen lidt samme Afkortning, men ved kgl. Resol. 1. August 1832 var dette blevet forandret og Lægerne fritagne for disse Afkortninger. Kammeret finder dette endmere passende for de islandske Chirurger, som havde mindre Indtægter end de i Danmark ansatte Læger, og dertil kom, at Landphysikus Thorstensen, der havde 600 Rbd. i Gage, var, ifölge et til Finants-Deputationen i sin Tid indgivet Andragende, paa kgl. 16. Juli.

1834. Approbation tilladt at skulle være ukrævet for de ved For. 14. Mai 1768 og 12. Juni 1770 befalede Extrapaabud, saa at
16. Juli. han kun havde lidt Afkortning af 1⅓ Procent, beregnet fra hans Udnævnelses-Datum den 17. Decbr. 1819, ifölge Forordningerne af 23. Februar 1692 og 23. Januar 1719. Rentekammeret indstiller derfor, at de i Island ansatte Læger maae, ligesom i Danmark, ifölge kgl. Resol. 1. August 1832, fritages for alle Gage-Afkortninger, og at de Landphysikus hidtil tilstaaede Eftergivelser approberes. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 B, Nr. 228. Uddr. i Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1834, S. 289.

Vi tillade allern., at de i Island ansatte 6 Distrikts-Chirurger, saavel som Landphysikus sammesteds, maae, fra den 1. Januar d. A. at regne, udbetales de dem af den islandske Jordebogskasse tillagte Gager uden al Afkortning. Og approbere Vi derhos, at Landphysikus sammesteds, Thorsteinson, har fra hans Ansættelse den 17. Decbr. 1819 at regne, været fritaget for at svare det ved Forordn. af 14. Mai 1768 og 12. Juni 1770 befalede Extrapaabud af den ham tillagte Gage. — Frederiksberg den 16. Julii 1834[1].

19. Juli. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Amtmænd, ang. **Indberetning om Selvmordere.** Khavn den 19. Juli 1834. — Dette Circulaire er ogsaa sendt til Island og der publiceret i enkelte Jurisdictioner, saasom Reykjavík By og Arnæs Syssel (1835). — Canc. 3. Dep. Brevb. 1834, Nr. 2603—2636; 2. Dep. Brevb. 1834, Nr. 2324-2336. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1834, S. 594—595. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1834, S. 292.

Ved Reskript af 14. Junii 1754 til Stiftbefalingsmanden over Sjællands Stift er det fastsat, at han vel i de Tilfælde, hvor Nogen har ombragt sig selv, og Sagen ikke taaler Ophold, maa, efter foregaaende bedst mulige Examination og Undersögning, resolvere og de-

[1]) communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island ved Rentek. Skriv. 9. August 1834. Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 113—115.

cidere, paa hvad Maade og Sted saadanne aflivede Legemer skulle begraves, ligesom han, efter forefindende Omstændigheder, kan eragte det at være mest conform med Loven, men det er derhos paalagt ham, Sagen med dens Omstændigheder og hans Foranstaltning strax til Kongen at indberette. 1834. 19. Juli.

Uagtet denne Bestemmelse, efter sin Natur, maa være anvendelig ogsaa paa alle andre Overövrigheder, modtager Cancelliet dog kun fra enkelte af disse Indberetning om indtrufne Selvmordstilfælde; men, da Saadant fra flere Sider er af Vigtighed, navnligen for derved at komme til Kundskab om Selvmordernes Antal i Danmark, hvilket man, som et ikke uvigtigt statistisk Datum, agter for Fremtiden at bringe til offentlig Kundskab i Forbindelse med de aarlige Criminaltabeller, saa skulde man tjenstligst anmode (Tit.) om, herefter, i Overeensstemmelse med det nævnte Reskript af 14. Junii 1754, at ville hertil gjöre Indberetning om ethvert i Deres Jurisdiction indtruffet Selvmords-Tilfælde, og ledsage samme med en Udskrift af det i den Anledning optagne Forhör. — Det kongel. Danske Cancellie den 19. Julii 1834.

Regulativ for Eirik Olafssons **Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep** i Stranda Syssel, forfattet af Sysselmanden i Stranda Syssel og Repstyreren i Broddanæs Rep. Melum og Snartartunga den 16. August 1834. — *see* kgl. Confirmation 18. April 1835. 16. August.

Cancellie-Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. det forrige islandske **Landoplysnings-Selskab og Bogtrykkeriet.** Khavn den 16. August 1834. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 3063 (blank i Brevbogen). 16. August.

1834. I Henhold til allerhöieste Resolutioner af 28. Septbr.
16. August. 1831 og 19. Septbr. 1832, hvorved Stiftsövrigheden i Island blev befalet at overtage det det forrige Landoplysnings-Selskab tilhörende Bogtrykkerie fra nu afdöde Cfraad Stephensen, samt iövrigt at opgjöre med ham det Offentliges Krav paa ham for Bestyrelsen saavel af Selskabet som Bogtrykkeriet, har Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., i Forbindelse med Deres tidligere af 3. Marts 1832 og 3. Marts 1833 ved Skrivelse af 31. Decembr. f. A. underrettet Cancelliet om, hvad der er foranstaltet saavel i Henseende til Modtagelsen og Realisationen af de Landoplysnings-Selskabet tilhörende Böger og Effekter og Afgjörelsen af det Offentliges Krav paa Conferentsraad Stephensen, eller nu hans Arvinger, som i Henseende til Bogtrykkeriets fremtidige Drift og Opgjörelsen af sammes Status, hvorhos endelig er fremsendt Regnskab over Stiftelsens Indtægter og Udgifter fra 1. Mai 1832 til ultimo Decembris 1833.

I Anledning heraf skulde Cancelliet, der med Fornöielse har erfaret det heldige Resultat af Hr. Stiftamtm.s og D. Höiærv.s Bestræbelser i den omhandlede Henseende, ikke forbigaae tjenstligst at melde, at de i den modtagne Beretning berörte Foranstaltninger, af hvilke i Særdeleshed den, hvorved Bogtrykkeriet er overladt i Forpagtning til Sekretair O. Stephensen i 10 Aar, fra Fardag 1834 til samme Tid 1844 for en aarlig Afgift af 160 Rbd. r. S. m. v., er indstillet til Collegiets Sanction, aldeles bifaldes, ligesom og mod det indsendte Regnskab Intet er fundet at erindre. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. August 1834.

23. August. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Skalholt Kirkes Ret til en Ydelse af Efra-Langholt.** Khavn den 23. August 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 139.

Hr. Stiftamtm. har ved behagelig Skrivelse af 23. Oktbr. f. A. forlangt Oplysning om, hvorvidt en Iskylda eller endog Afgift af 40 Al. af Jorden Efra-Langholt, der indtil Fardag 1813 er fört til Indtægt i Regnskaberne for Administrationen af det forrige Skalholts Bispestol tilhörende usolgte Jordegods i Arnæs Syssel, men senere er bleven erlagt til Skalholts Kirke, maa ansees at burde fölge bemeldte Jord, eller at tilhöre fornævnte Kirke. 1834. 23. August.

Efter at Kammeret i Anledning heraf har corresponderet med det danske Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligst at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at efter de oplyste Omstændigheder vil der ikke haves Noget imod, at Skalholts Kirke fremdeles beholder denne Indtægt. — Rentekammeret den 23. August 1834.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Adgangspröve ved Besssatad Skole.** Khavn den 6. Septbr. 1834. — Original i Bispe-Archivet i Island. Univ. Dir. Brevb. 1834, Nr. 961. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1834, S. 349. 6. Septbr.

Efter hvad af Stiftsövrigheden i behagelig Skrivelse af 26. Juli d. A. er yttret i Anledning af et indgivet Andragende, hvori förste Lærer ved Bessestæd lærde Skole, Lector Johnsen, har foreslaaet, deels at de Disciple, der önskes optagne i bemeldte Skole, maatte, naar de ikke have hjemme altfor langt fra Bessestæd, underkastes en forelöbig Pröve, forinden de kunde optages, deels at den i Anordn. af 3. Mai 1743 foreskrevne Prövetid af 3 Aar, forinden hvis Udlöb en Discipel ikke kan udvises af Skolen, maatte, i Overeensstemmelse med Bestemmelsen i Forordn. af 7. Novbr. 1809, for-

1834. 6. Septbr. kortes til eet Aar, maa Directionen med Stiftsövrigheden være enig i at ansee det for rigtigst, at förstnævnte af disse Forslag indtil videre udsættes, hvorimod man bifalder, at sidstnævnte Forordnings § 59, hvorefter eet Skoleaar skal ansees som fuldkommen Prövetid til at kunne bortvise en Discipel fra Skolen, naar Pluraliteten af Skolens Lærere troe at have tilstrækkelig Vished om, at han er uskikket til Studeringer, indtil videre tages til Fölge i Bessestæd lærde Skole.

Dette meldes tjenstl. Stiftsövrigheden til behagelig Efterretning og til Bekjendtgjörelse for Lector Johnsen. Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 6. Septembr. 1834.

6. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udredelse af Reise-Udgifter til Dyrlæger.** Khavn den 6. Septbr. 1834. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 167.

Efter at Kammeret har modtaget Hr. Stiftamtm.s behagelige Betænkning af 25. Juli d. A., betræffende Udredelsen af de Udgifter, der i Fremtiden maatte forefalde ved Reiser, som Dyrlæge Finnbogasen efter Ordre foretager under en eller anden Epidemie blandt Creaturerne paa Island, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde, at Kammeret bifalder, at slige Udgifter i de enkelte Tilfælde, der kunne forefalde, fremtidigen udredes ved Repartition paa Amtet, ligesom de andre Udgifter, der saaledes lignes. — Rentekammeret den 6. Septembr. 1834.

20. Septbr. **Cancellie-Plakat** ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Septbr. 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner, med Undtagelse af Thingö Syssel (1835), og skulde iflölge Plak. 11. Mai 1819 gjelde i Island

for Halvaaret fra 1. Januar til 30. Juni 1835. — Canc. 2. Departem. Registrant XXXV, 238 (1834, Nr. 582). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1834, S. 739. Qvart-Forr. for 1834, S. 359; Rubr. hos Schou XXI, 133. 1834. 20. Septbr.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for Oktober, November og December Maaneder 1834.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committée er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Oktbr., Novbr. og Decbr. Maaneder 1834 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbdlr. Sölv, saa at 1 Rbdlr. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Underretning. Det kongelige Danske Cancellie den 20. Septembr. 1834.

Cancellie-Plakat ang. **Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Belgien.** Khavn den 23. Septbr. 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt i nogle af Landets Jurisdictioner, saasom: Skaptafells, Rángárvalla, Snæfellsnæs og Bardastrands Sysseler, samt alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet (1835), Arnæs, Myra og Hnappadals, samt Dala Sysseler (1840). — Udvidet til at gjelde for Island ved Reskr. 27. Marts 1835 og Canc. Circ. 2. April 1839. — Canc. 2. Departem. Registr. XXXV, 238b—240 (1834, Nr. 584). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1834, S. 745—747. Qvart-Forr. for 1834, S. 361-363; Schou XXI, 134—135. 23. Septbr.

Plakat for Danmark, angaaende Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Belgien.

Efter at Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Belgiernes Konge ere komne overeens

1834. om, gjensidigen at ophæve Afdragsretten mellem samt-
23. Septbr. lige Danske og Belgiske Stater, er der under 21. Marts sidstl. derom udstedt en Declaration, hvis Bestemmelser, som ere traadte i Kraft den 25. Mai næstefter, herved bekjendtgjöres til Efterretning og behörig Iagttagelse:

1) Ved Formues Udförsel fra Kongeriget Danmark til Hans Majestæt Belgiernes Konges Stater, eller fra disse til de Danske Stater, hvad enten saadan Udförsel skeer formedelst Arv, Gave, Salg, Udvandring eller i andre Tilfælde, skal intet Afdrag (jus detractus, gabella hereditaria) eller Bortflytningsafgift (census emigrationis) for Fremtiden fordres eller modtages, da al saadan Afgift skal være aldeles afskaffet mellem hine Stater saavel i deres hele nuværende som tilkommende Udstrækning. — 2) Denne Bestemmelse strækker sig ikke alene til de Afgifter og Paalæg af ovennævnte Slags, der udgjöre en Deel af Statsindtægterne, men og til dem, der hidtil maatte være tilfaldne Provindser, Byer, Jurisdictioner, Corporationer, Distrikter eller Commüner, saa at de respective Undersaatter i den ene eller anden Stat, som udföre Midler, eller hvem saadanne med hvilkensomhelst Adkomst tilfalde, ikke i den Anledning skulle være underkastede andre Afgifter eller Paalæg, end dem, der, være sig med Hensyn til Arv, Salg eller anden Eiendoms Overdragelse, paa lige Maade svares af de kgl. Danske og Belgiske Undersaatter, ifölge de Love og Anordninger, som gjelde, eller i Fremtiden maatte udkomme i bemeldte Stater. — 3) Nærværende Convention er ikke alene anvendelig paa al saavel i Fremtiden faldende som allerede falden Arv, men overhovedet paa enhver Overdragelse af Formue, hvis Udförsel endnu ikke er iværksat. — 4) Da denne Convention kun angaaer Formue og sammes frie Udförsel, blive Lovene angaaende militair Tjeneste i fuld Kraft i de respective Stater, ligesom og begge Regjeringer i ingen Henseende ere indskrænkede ved nærværende Overeenskomst i for Fremtiden at anordne, hvad de

med Hensyn til denne Gjenstand maatte finde tjenligt. — Det kongl. Danske Cancellie den 23. Septembr. 1834. 1834. 23. Septbr.

Cancellie-Plakat ang. **nærmere Bestemmelser med Hensyn til fremmede Consulers Rettigheder.** Khavn den 25. Septbr. 1834. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, og i adskillige Jurisdictioner i Island, saasom Reykjavík, Isafjords Syssel (1835), Skaptafells, Hunavatns og begge Mula Sysselerne (1836); — men er ikke udvidet til at gjelde for dette Land, og ikke udgivet paa Islandsk. Den optages her i Henhold til kgl. Resol. 25. April 1821 og paa Grund af dens almindelige Indhold. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXV, 242—243 (1834, Nr. 588*). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1834, S. 747-749. Qvart-Forr. for 1834, S. 363—364; Schou XXI, 135—136. 25. Septbr.

Cancellie-Plakat angaaende en nærmere Bestemmelse af den allerhöieste Resolution af 25. April 1821 om herværende fremmede Consulers Rettigheder.

Paa en af det kongel. Departement for de udenlandske Sager allerund. nedlagt Forestilling, angaaende en nærmere Bestemmelse af den allerhöieste Resolution af 25. April 1821 om herværende fremmede Consulers Rettigheder, har det under 5. f. M. behaget Hans Majestæt allern. at forandre den förste Passus af bemeldte allerh. Resolution derhen:

1) at kongl. Undersaatter, ved i de kgl. Stater at udnævnes til og anerkjendes som fremmede Consuler eller Consular-Agenter af hvilkensomhelst Classe, herefter ikke skulle erhverve nogen Fritagelse for personlige Forretninger, der efter Ombud paaligge en Stads Borgere og Indvaanere, eller for andre borgerlige Byrder, der medföre personlige Forretninger, ligesaa lidet som Fritagelse for Byrder og Afgifter, enten personlige eller saadanne, der flyde af deres hidtil hafte borgerlige Stilling med Hensyn til Eiendom, Næring eller Formue, dog saaledes, at den de hidtil anerkjendte frem-

1834. mede Consuler, der ere kongl. Undersaatter, tilstaaede
25. Septbr. Fritagelse for personlige borgerlige onera forbeholdes dem, saalænge de uafbrudt vedblive at være fremmede Consuler enten i deres nuværende eller i en forandret Qualitet. — Hvorhos det endvidere har behaget Hans Majestæt allern. at approbere: 2) at det i Henseende til kongl. Undersaatter, der i Helsingöer for Fremtiden udnævnes til og anerkjendes som fremmede Consuler eller Consular-Agenter af hvilkensomhelst Rang, i Eet og Alt maa have sit Forblivende ved den allerhöieste Resolution af 25. April 1821; samt endelig -- 3) at den Fritagelse for enhver personlig Byrde og for personlige Afgifter, som i ovenmeldte allerh. Resolutions 2. Passus er tilstaaet de fremmede Magters Undersaatter, der som fremmede Consuler indsendes i de kgl. Stater, maa forstaaes derhen, at den ikke alene tilkommer saadanne Consuler for deres egen Person, men ogsaa for deres Familie og Börn, saalænge disse ikke have erhvervet nogen særskilt og uafhængig borgerlig Stilling her i Landet.

Hvilket herved kundgjöres alle Vedkommende til fornöden Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Septembr. 1834.

27. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opbud af det kongelige Jordegods paa Vestmannöerne.** Khavn den 27. Septembr. 1834. — Denne Skrivelse er publiceret paa Vestmannöerne. Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 221.

Ved Hr. Stiftamtm.s behagelige Skrivelse af 16. f. M. har Kammeret modtaget en Udskrift af den under 24. Juni d. A. afholdte Auctionsforretning, hvorved det Hs. Majt. Kongen tilhörende Jordegods paa Vestmannö har været opbuden til Bortsælgelse, og hvorved i det Hele blev for samme buden 11,850 Rbd. r. S.

At Kammeret, efter de af Hr. Stiftamtm. meddelte Oplysninger, maa være enigt med Dem i, at de paa ovennævnte Auction i det Hele gjorte Bud ei qualificere sig til Approbation, skulle vi ikke undlade herved at melde Dem til behagelig Efterretning, med tjenstlig Anmodning om, at Vedkommende desangaaende maatte blive tilkjendegivet det Fornödne. — Rentekammeret den 27. Septembr. 1834. 1834. 27. Septbr.

Kongelig Confirmation paa Pastor Olaf Sivertsens og Hustrues **Legat til en Stiftelse paa Flatö.** Khavn den 3. Oktobr. 1834. — Sognepræsten til Flatö og Mule, Ólafur Sivertsen, og Hustru, Johanna Friðrika, havde ved en den 6. Oktobr. 1833 oprettet Disposition grundlagt en Stiftelse paa Flatö i Bardastrands Syssel, hvis Formaal var at befordre nyttige Kundskaber, Sædelighed og Dygtighed hos Indbyggerne i Communen Eyja-hrepp og Flatö Sogn. — I denne Hensigt skjenkede Præsten og Hustru 100 Bind nyttige Böger og 100 Rbd. r. S., der vare bestemte til at sættes paa Rente i den kgl. Jordebogskasse; dette skulde være Communen Eyjahrepps og Flatö Sogns evindelige Eiendom. Fremdeles tillagde de den nævnte Stiftelse, fra 1835 og saalænge de begge levede, 4 Rbd. r. S. aarlig, idet de forudsætte, hvis Flere maatte ville understötte denne Plan, at Stiftelsen med Tiden vil kunne indsætte paa Rente i den kgl. Kasse af dens oplagte Midler endydermere 25—50—75 eller 100 Rbd. r. S. — Til Bestyrere for Stiftelsen udnævnes Præsten og Repstyreren, samt to gode Mænd i Reppen, valgte af de Förstnævnte. Disse Bestyrere drage Omsorg for: 1) Bögernes Forvaring, Udlaan og Brug. — 2) Stiftelsens Regnskabsvæsen; de tage imod Gaver og Rente-Udbytte af Jordebogskassen, bestemme Præmier til dem, som udmærke sig fremfor andre Reppens Indvaanere i Henseende til nyttig Kundskab, Sædelighed og Dygtighed. — 3) De afholde aarlig et Möde paa Flatö den 6. Oktobr. — Stifternes Bryllupsdag — og træffe da Bestemmelser med Hensyn til Bögernes Udlaan i næstkommende Aar, samt om Præmiers Uddeling for det forbigangne. — 4) Bestyrerne holde to af Sysselmanden authoriserede og beseglede Hovedböger. I den ene af disse indföres Alt, hvad angaaer Stiftelsens Regn- 3. Oktbr.

1834. 3. Oktbr. skabsvæsen og Anvendelsen af dens Eiendele; i den anden derimod hvad der angaaer Bögernes Forvaring, Udlaan m. m. Bestyrerne skulle aarligen tilstille Amtmanden Beretning om denne Stiftelses Tilstand og hvad Nyttigt den har udrettet. — 5) De modtage med Taknemmelighed alle, större eller mindre, Gaver, som tilbydes Stiftelsen, hvad enten de ydes i Böger eller i Penge. De, der vise Stiftelsen nogen særegen Velgjerning, blive dens Æresmedlemmer, og deres Navne offentliggjöres i danske og islandske Blade. Stiftelsen benævnes: „Ólafs Sivertsens og Jóhönnu Friðriku Framfara stiptun", og har som Devise paa Böger og Breve Bogstaverne: „*O. S. & J. F. F. L.*"

Angaaende Stiftelsens Fremgang ere af og til udkomne Beretninger, hvoraf i Særdeleshed anföres: 1) en Beretning indrykket i Sunnanpóst 1835, S. 190—191; — 2) „Skýrsla og Bókalisti Flateyjar Framfara stiftunar á Breiðafirði. Útgefin af núverandi stýrendum hennar 1841". Viðeyjar kl. 1842. 24 S. 4to. [Formue: Böger 500 Bind; Penge 141 Rbd. 64 Sk.]; — 3) „Skýrsla um Flateyjar framfara stiptun, gefin út af núverandi stýrendum hennar 1844. Önnur deild". Viðeyjar kl. 1844. 14 S. 4to. [Formue: Böger 600 Bind; Penge 153 Rbd.]; — 4) „Skýrsla um Ó. S. og J. F. Flateyjar framfara stofnun, samin og gefin út af núverandi forstöðumönnum hennar. III". Reykjavík 1858. 32 S. 8vo. [Formue: Böger 1100 Bind; Penge 100 Rd.]. — I Finantsloven for 1860—61 er Stiftelsen bevilget engang for alle 200 Rd. (Finantslov 31. Marts 1860).

I Begyndelsen af Aaret 1841 dannedes en Filial af Stiftelsen, kaldet „Flateyjar framfara-stiptunar bréflega fèlag", hvis Vedtægter ere trykte i den ovenfor under Nr. 3 anförte Beretning, S. 11—14. — Den har udgivet Tidsskriftet Gestur Vestfirðíngur 1—5. Aarg. (1847—1855. 8vo.), hvori ogsaa i hver Aargang findes en kort Beretning om Stiftelsen. — Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 116b—117 (1834, Nr. 492).

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, eftersom hos Os allerund. er bleven ansögt og begjært Vor allern. Confirmation paa den af Sognepræst for Flatö og Mule Menigheder i Bardestrands Syssel under Vester-Amt paa Vort Land Island, Olav Sivertsen og Hustru Johanne Frederikke Sivertsen, under 6. Oktobr. f. A. oprettede og herhos in originali heftede Disposition, indeholdende et Legat i Böger og Penge til Fordeel for Flatö Rep,

af hvilken Disposition i Vort Danske Cancellie er indleveret en ligelydende verificeret Gjenpart med ligeledes vedheftede Fortegnelse over de i Dispositionen ommeldte Böger, saa ville Vi denne Disposition i alle dens Ord, Clausuler og Punkter, saaledes som den her findes, allern. have confirmeret og stadfæstet, saa og hermed confirmere og stadfæste samme. 1834. 3. Oktbr.

Forbydende Alle og Enhver imod det, som foreskrevet staaer, Hinder at gjöre. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Oktobr. 1834. [ad mandatum.]

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Moderation i Jordafgifternes Erlæggelse af de kgl. Godser i Sönder-Amtet.** Khavn den 18. Oktobr. 1834. — Rentek. Isl. Copiebog II, Nr. 279. 18. Oktbr.

Hr. Stiftamtm. har ved behagelig Skrivelse af 23. August d. A. underrettet Kammeret om, at De, da den Tilladelse for Leilændingerne paa flere af de kongel. Godser i Sönder-Amtet, til at maatte, ifölge Kammerets Skrivelse af 10. Marts 1832, erlægge den halve Landskyld med 4½ Sk. Sölv pr. Alen, ophörer ved Fardag 1834, har, efter de forefundne Omstændigheder, tilladt, at Leilændingerne paa Arnæs Syssels Jorder, Bjarnenæs Ombudsjorder, samt Östfjords-Jorderne og Hængegodset, maae i de tvende næstpaafölgende Fardagsaar, nemlig fra Fardag 1834 til Fardag 1836, erlægge bemeldte halve Landskyld med 1 Specie for 24 Alen.

At Kammeret efter de meddelte Oplysninger, paa forventet allernaad. Approbation, bifalder denne af Hr. Stiftamtm. föiede Foranstaltning, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for benævnte Jorders Administratorer og övrige Vedkommende. — Rentekammeret den 18. Oktobr. 1834.

1834. 12. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Finantskassens Tilskud til Jordebogskassen** i Island i **Aaret 1833.** Khavn den 12. Novembr. 1834. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 D, Nr. 370. Jevnf. Ný Fèlagsrit X, 39.

Vi tillade allern., at det Tilskud, som i Aaret 1833 er afgivet fra Finantskassen til den islandske Jordebogskasse, passerer til Udgift for den förstnævnte Kasse. — Kjöbenhavn den 12. Novembr. 1834.

18. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Gagetillæg og Husleiehjælp for en Adjunkt ved Bessastad Skole.** Khavn den 18. Novembr. 1834. — I Universitets- og Skole-Directionens Forestilling 12. Novembr. bemærkes, at den ældste Adjunkt ved Bessastad Skole, Dr. Scheving, havde 500 Rbd. i Gage, de andre to Adjunkter derimod den sædvanlige Adjunktgage, 400 Rbd. hver. Den ældste af disse, Adjunkt Egilsen, som havde tjent paa sin nuhavende Gage siden 1819, havde nu sögt om Tillæg og Husleiehjælp, det sidste fordi de ham til Bopæl overladte Værelser vare saa forfaldne, at han snart vilde nödsages til at forlade dem. Rentekammeret havde erklæret, at der ikke var Noget imod, at disse Belöb kunde blive betalte af Skolens Midler. — Univ. Direct. Forestillinger 1834, Nr. 1587.

Vi ville allern. have Adjunkt ved Bessested lærde Skole, Sveinbjörn Egilsen, forundt et aldeles afkortningsfrit Gagetillæg af 100 Rbd. Sölv, ligesom ham ogsaa fra den Tid af, da han, formedelst Beskaffenheden af de ham nu indrömmede Værelser, nödes til at forlade dem, og indtil en anden passende Bolig kan anvises ham, tilstaaes en Husleie-Godtgjörelse af 50 Rbd. Sölv aarlig, alt af Bessested lærde Skoles i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler. — Kjöbenhavn den 18. Novembr. 1834 [1].

---

[1]) communiceret Stiftsövrigheden over Island samt Rentekammeret ved Univers. Direct. Skrivelser 6. Decbr. 1834. Univ. Dir. Brevb. 1834, Nr. 1374—1375.

Kongelig Resolution ang. **Bevilgelse af Communitets-Stipendium for en Studiosus Chirurgiæ.** Khavn den 18. Novembr. 1834. — I Universitets og Skole-Directionens Forestilling 12. Novembr. bemærkes, at det hyppigere var Tilfældet, at unge Mænd fra Island, som vare dimitterede fra Skolen eller privat, ikke kunde förend efter flere Aar komme til Universitetet, hvor de da, paa Grund af deres fremrykkede Alder, foretrak at studere Chirurgie, som ikke krævede Examen Artium, og sögte tillige at nyde godt af de i Reskr. 8. April 1768, kgl. Resol. 14. Januar 1803 og Reglement 30. Juli 1818 § 15 givne Udsigter til academiske Stipendier, da derved bevilgedes tre islandske medicinske og chirurgiske Studerende Communitetets tredie Grad, eller 2 Rbd. Sölv ugentlig og fri Bolig paa Regentsen i 3 Aar, under den Betingelse, at de tog Examen Artium og efter fuldendt Studium gik tilbage til Island. I den senere Tid havde dog nogle Islændere sögt og erholdt Dispensation fra Examen Artium (kgl. Resol. 28. Januar 1832), men uden da at erholde Regents, da Pladsen paa denne Stiftelse ansaaes for at være forholdsmæssig for stærkt optaget af islandske Studenter, som ifölge deres Privilegium havde Fordring derpaa. 1834. 18. Novbr.

Islænderen Jon Hjaltalin, som 1830 var dimitteret af Domkirkepræst Oddsen og siden havde studeret Lægevidenskaben hos Landphysikus Thorstensen, 27 Aar gammel, havde sögt om Communitets-Stipendiets tredie Grad, uden Regents, i 1½ Aar, hvortil det theologiske Fakultet ogsaa havde anbefalet ham. — Univ. Direct. Forestillinger 1834, Nr. 1586.

Vi ville allern. have Islænderen John Hjaltelin, uagtet han ikke har underkastet sig Examen Artium, i en Tid af 1½ Aar forundt det for islandske Studerende, der lægge sig efter Medicin og Chirurgie, bestemte Stipendium af Communitetets tredie Grad, imod at han ved ethvert Halvaars Slutning ved Attester fra de academiske Lærere godtgjör, at han med Flid og Held vedbliver at dyrke det chirurgiske Studium, samt forpligter sig til, efter sammes Fuldendelse, at vende tilbage til Island. — Kjöbenhavn den 18. Novbr. 1834 [1].

[1]) communiceret det theologiske Fakultet ved Kjöbenhavns Universitet ved Direct. Skrivelse 29. Novbr. 1834. Univ. Dir. Brevb. 1834, Nr. 1335.

1834. 22. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Oversættelser af Akter i private Sager.** Khavn den 22. Novembr. 1834. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 4317.

Assessor i den kongelige islandske Landsoverret, Sveinbjörnsen, har i en hertil indkommen Forestilling udbedet sig Cancelliets Resolution for, om han kan ansees pligtig til uden Betaling at oversætte Akterne i en privat Sag, fordi den Part, som vil appellere til Höiesteret, angives at ville söge at erholde fri Proces, eller om han ikke kan forlange, at den, der requirerer saadan Oversættelse uden Betaling, skal forevise et ham meddeelt beneficium paupertatis eller processus gratuiti.

Cancelliet skulde i Anledning heraf tjenstl. melde, at en saadan Oversættelse ikke kan paastaaes meddeelt uden Betaling, med mindre Requirenten godtgjör, at der er forundt ham fri Proces i den paagjeldende Sag.

Ved at anmode Hr. Stiftamtm. om, behageligen at ville underrette Assessor Sveinbjörnsen herom, skulde man, paa Grund af en i hans Forestilling forekommende Yttring om, at et Beneficium paupertatis eller processus gratuiti formentlig ikke gjelder i Henseende til andre Retshandlinger end dem, der foretages efter at Beneficiet er meddeelt, og at navnligen en Akts Oversættelse ikke kan antages at være en saadan Retshandling, hvorpaa Beneficiet er anvendeligt, tjenstligst bede Dem gjöre Assessoren opmærksom paa, at Beneficiet ogsaa angaaer tidligere passerede Retshandlinger, der i Oversættelse attraaes fremlagte for vedkommende Ret. — Det kongl. Danske Cancellie den 22. Novembr. 1834 [1].

---

[1]) ved Canc. Skr. 30. Decbr. 1834 er Meddelelse herom afgaaet til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet. Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 4795.

Directionen for Fonden ad usus publicos Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Andragende om Understöttelse for en ung Mand fra Island til at oplæres i Havedyrkning** m. v. Khavn den 28. Novembr. 1834. — Missivebog for Fond. ad usus public. 1/5 34—31/12 35, S. 134—135. (Journ. 9, 244). 1834. 28. Novbr.

Vedlagte tilbagefölgende Ansögning med Bilag, hvori Viceprovst og Capellan til Valthiofstad i Norder-Mule Syssel i Island, Stephen Arnesen, anholder om en Understöttelse, for at hans Sön Paul Stephensen kunde i nogle Aar opholde sig her i Landet, for at oplæres i Havedyrkning, Kartoffelavl, Træplantning m. m., har Directionen for Fonden ad usus publicos modtaget med det kgl. Rentekammers behagelige Skrivelse af 18. Oktobr. d. A., hvori velbemeldte Collegium anbefaler Supplikanten til at komme i Betragtning til Understöttelse af Fonden.

Directionen har ved den Understöttelse, den i sin Tid udvirkede af Fonden ad usus publicos til islandskeBöndersönners Oplærelse i det, der kunde være dem nyttigt naar de droge tilbage til Island, viist, at den har anseet en saadan Foranstaltning gavnlig; derved var det förste Forsög gjort. Nogle gode Frugter har det vist ogsaa baaret, men naar et saadant Middel skal vise sig ret virksomt, maa det i en længere Tid uafbrudt anvendes, og det havde derfor vist været önskeligt, om i de siden forlöbne Aar flere unge Islændere vare hidkomne og havde nydt en lignende Dannelse.

Men, denne Overbeviisning uagtet, vilde Directionen ikke have fundet sig foranlediget til at anbefale de dertil medgaaende Omkostninger til at udredes af Fonden ad usus publicos, hvis Sag det ikke kan være at understötte Alt, hvad der er til det almene Bedste, og mindst naar der gives Fonds, hvorpaa der billigen kan gjöres nærmere Krav, f. Ex. i det givne Tilfælde Islands Jordebogskasse.

1834. Man maa derfor tjenstligst overlade denne Sag til
28. Novbr. det kgl. Rentekammers behagelige Afgjörelse. — Directionen for Fonden ad usus publicos den 28. Novembr. 1834.

20. Decbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Portobetaling af Umyndiges og offentlige Stiftelsers Penge og Papirer, som sendes med Posterne.** Khavn den 20. Decembr. 1834. — Rentek. isl. Copiebog 11, Nr. 415.

Hr. Amtm. har i behagelig Skrivelse af 4. September d. A. forespurgt, om der af Kirkers, offentlige Stiftelsers og Umyndiges Penge, som med Posterne i Island fremsendes til Landfogderiet, for at indsættes til Forrentelse i den kongl. Kasse, samt af de for disse tilbagesendte Qvitteringer og Obligationer, bör svares Porto eller ikke.

Efterat have i Anledning heraf corresponderet med Stiftamtmand Krieger og Amtmand Thorsteinson, skulle vi ikke undlade at melde Hr. Amtm. til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at saadan Portofrihed ikke findes hjemlet ved de for Postvæsenet i Island emanerede Bestemmelser. — Rentekammeret den 20. Decembr. 1834.

30. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **en Mands Andragende om Tilladelse til selv at dele mellem sine Arvinger.** Khavn den 30. Decembr. 1834. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 4792.

I en med Hr. Amtm.* paategnede Erklæring af 13. f. M. hertil indkommen Ansögning, har Studiosus Boy Benediktsen af Staderfell i Dale Syssel anholdt om Tilladelse til at bestemme, hvorledes det ham og Hustrue

tilhörende Jordegods skal, efter deres Död, uden Skifterettens Mellemkomst deles imellem deres myndige og umyndige Arvinger. 1834. 30. Decbr.

Man skulde i Anledning heraf til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstlig melde, at det Ansögte ikke kan bevilges. — Det kongl. Danske Cancellie den 30. Decembr. 1834.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Andragende om Tilladelse til at sidde i uskiftet Bo.** Khavn den 30. Decbr. 1834. — Canc 3. Depart. Brevb. 1834, Nr. 4794. 30. Decbr.

I en med Hr. Amtm.s Erklæring af 13. f. M. hertil indkommen Ansögning have Studiosus Boy Benedictsen af Staderfell i Dale Syssel og Hustru, Jardtrud Benedictsen, anholdt om Bevilling til, at den Længstlevende af dem maa forblive hensiddende i uskiftet Bo, og at efter sammes Död deres Arvinger maae med Samfrænder uden Skifterettens Mellemkomst dele Boet.

Man skulde i Anledning heraf til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstlig melde, at det Ansögte ikke kan bevilges. — Det kongl. Danske Cancellie den 30. Decembr. 1834.

Kongelig Resolution ang. **Understöttelse for Vester-Amtets oeconomiske Fond.** Khavn den 31. Decembr. 1834. — I Rentekammerets Forestilling 23. Decbr. 1834 bemærkes, at Amtmanden over Islands Vester-Amt, Thorsteinson, havde tilstillet Rentekammeret en af ham verificeret dansk Oversættelse af et ved kgl. Resol. 4. Juni 1830 approberet Regulativ for den ved private Sammenskud stiftede saakaldte oeconomiske Fond for bemeldte Amt, hvis Formaal var ved Præmier at befordre al Slags Jorddyrkning, Fiskeri, Huusflid og overhovedet enhver nyttig og for menig Mand vigtig Næringsgreen. Adgang til Præmie stod aaben for Alle, men dog især for fattige, stræbsomme og retskafne 31. Decbr.

1834. 31. Decbr. Mænd i Bondestanden. Ingen Præmie maatte være mindre end 5 Rbd. Samtlige verdslige Embedsmænd, de fleste Handelsmænd og mange af Bondestanden havde, efter Amtmandens Indbydelse og Anmodning, allerede bidraget i större eller mindre Grad til Fondens Forögelse, saa at dette ved Udgangen af sidstafvigte Aar var voxet til 700 Rbd. r. S. paa Rente og 50 Rbd. r. S. i contant Beholdning hos Amtmanden. Nu ventede han ikke flere Bidrag, da han i de senere Aar flere Gange forgjæves havde prövet paa at tilveiebringe saadanne. Indtægten var altsaa aarlig kun 28 Rbd., og dette var ikke tilstrækkeligt til at udfolde nogen större Virksomhed. Fondens Bestemmelse var, ifölge Amtmandens Yttring, ved mange Præmier, hvis Störrelse skulde bestemmes efter de anmeldte Fortjenesters Beskaffenhed, at opvække hos Almuen, især hos den slöve og forarmede Husmands- og Strandsidder-Klasse deraf, Sands for nyttig Virksomhed, som dog ei var af den Betydenhed, at nogen offentlig Belönning derfor kunde ventes. — I forrige og indeværende Aar havde Fondens Direction (Amtmanden og den nærmest boende Sysselmand vare faste Directeurer) ikkun udbetalt tvende Præmier, hvoraf den ene paa 16 Rbd. til en kgl. Leilænding paa Os paa Skogarstrand, der ved Hegn, Tuers Jævning og Anlæg af Kaalhaver betydelig har forbedret denne Gaard. Flere Præmier kunde ikke udbetales af Mangel paa Midler, uagtet flere ei aldeles ufortjente Mænd, især af Husmandsklassen, havde meldt sig eller ventedes at ville melde sig. Amtmanden anholder derfor om en kgl. Understöttelse for Fonden, og anseer en fast Capital af 1000 Rbd. r. S. som den mindste der kunde haves, naar Fondens Virksomhed ei skulde blive altfor indskrænket.

Da Kammeret var enigt med Amtmanden i, at den af ham paatænkte Opmuntring, især af duelige Husmænd og Strandsiddere i Amtet, var en Sag af Vigtighed med Hensyn til Haugedyrkningens, Agerbrugets og andre Næringsveies Opkomst, samt da Kongen var Eier af et ikke ubetydeligt Jordegods i Vester-Amtet, indstilles Fondet til en Understöttelse af 300 Rbd. r. S. af den islandske Jordebogskasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1834 D, Nr. 423.

Den for Islands Vester-Amt oprettede saakaldte oeconomiske Fond ville Vi allern. have forundt en Understöttelse af 300 Rbd. r. S. af den islandske Jordebogskasse, imod at denne Sum anvendes i Overeens-

stemmelse med det for Fonden i sin Tid forfattede, og af Os den 4. Juni 1830 allern. confirmerede Regulativ. — Khavn den 31. Decembr. 1834[1]. 1834. 31. Decbr.

Kongelig Confirmation paa **Fundation** for det kongelige nordiske **Oldskrift-Selskabs faste Fond** til nordiske Oldskrifters Udgivelse m. v. Khavn den 31. Decembr. 1834. — Canc. 2. Dep. Reg. XXXV, 338ᵇ—340 (1834, Nr. 828). — Coll. Tid. for 1835, S. 29—30. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1834, S. 463—464. Den kgl. Confirmation samt den fölgende Fundation er trykt paa Dansk, Islandsk og Svensk med det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskabs Love. Tredje Udgave. 1846. 8ᵛᵒ. Ifölge denne Udgave er Fundatsen oplæst i Landsover- samt Hof- og Stads-Retten i Khavn den 19. Januar 1835. 31. Decbr.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. At eftersom Vor allerhöieste Confirmation allerunderdanigst er bleven ansögt paa vedheftede under 30. Oktbr. d. A. oprettede „Fundation for det kongelige Nordiske Oldskrifts-Selskabs faste Fond for islandske Oldskrifters Udgivelse og nordisk Oldkyndigheds Fremme, saa ville Vi bemeldte Fundation, hvoraf en ligelydende Gjenpart er indleveret, i alle dens Ord, Clausuler og Punkter, saaledes som samme her findes, allern. have confirmeret og stadfæstet, ligesom Vi og hermed confirmere og stadfæste samme, dog at Fundatsen og denne Vor allern. Confirmation paa behörig Maade thinglæses.

Forbydende Alle og Enhver imod det, som foreskrevet staaer, Hinder at gjöre. — Givet i Vor Residentsstad Kjöbenhavn den 31. Decembr. 1834.

I. Fundation for det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskabs faste Fond for islandske Oldskrifters Udgivelse og nordisk Oldkyndigheds Fremme.

---

[1]) communiceret Amtmanden over Vester-Amtet Thorsteinson ved Rentek. Skriv. 10. Januar 1835. Rentek. Copieb. 11, Nr. 457.

1834. 31. Decbr. 1) Det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab har ifölge sine Vedtægter oprettet et fast Fond, hvis aarlige Renter ere bestemte til udelukkende at anvendes fornemmelig til islandske Oldskrifters Udgivelse og Fortolkning, og iövrigt til nordisk Oldkyndigheds Fremme i Almindelighed. Grundlaget for dette Fond udgjör den, ifölge Regnskabet over Selskabets Pengevæsen for næst afvigte Aar 1833, nu oplagte Capital 12,500 Rbd. Sölv, som er funderet i en kgl. 4 pCts. Obligation. — 2) Til dette Fonds successive Forögelse anvendes: a) alle de bestandige Bidrag af 50 Rbd. r. S., som Medlemmerne erlægge een Gang for alle ved deres Optagelse (de udenfor Norden samtlige, de her i Norden efter vedtagen Bestemmelse istedenfor aarligt Bidrag); b) ligeledes alle större Donationer; og c) i det Tilfælde at disse bestandige Bidrag og Donationer noget Aar skulde udgjöre mindre end en femte Deel af Aarets hele Indtægt, skal dog en saa stor Deel af denne oplægges og föies til Fondet. — 3) Det paaligger Selskabets Bestyrelse at vaage over, at denne Bestemmelse hvert Aar iagttages, og navnligen Kassereren at meddele i Regnskabet Oplysning om, at det behörige Belöb er oplagt og föiet til Fondet, ligesom ogsaa Revisorerne hvert Aar maae afgive Erklæring desangaaende til Offentliggjörelse i Selskabets Beretninger. — 4) Den saaledes Tid efter anden oplagte Capital, som udgjör Selskabets faste Fond, maa ingensinde ved nogensomhelst Beslutning af Selskabet eller dets Bestyrelse formindskes, og til Sikkerhed for denne Bestemmelse skal den Obligation, som udgjör det grundlagte Fond, saavelsom de, hvormed dette herefter formeres, forsynes med Paategning om, at de i Overeensstemmelse hermed ikke kunne sælges eller paa anden Maade overdrages.

Denne Fundats er i Overeensstemmelse med Selskabets Vedtægter og tidligere tagne Bestemmelser paa det i Dag afholdte Möde eenstemmig antagen, hvorefter samtlige Medlemmer nu og i Fremtiden sig have at

rette og samme i alle dens Ord, Clausuler og Puncter nöiagtigen at efterleve. — Dets til Bekræftelse under vore Hænder og Selskabets Segl. — Kjöbenhavn i det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab den 30. October 1834. 1834. 31. Decbr.

Schlegel, Formand. Finn Magnusen, Vice-Formand. C. C. Rafn, Secretair. J. F. Magnus, Kasserer.

(L. S.)

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Oversendelse af Tegninger til Seilbaade.** Khavn den 10. Januar 1835. — 1835. 10. Januar.

Denne Rentekammer-Skrivelse er i Aaret 1835 bekjendtgjort i Myra og Hnappadals Syssel. — Rentek. isl. Copiebog 11, Nr. 445.

Foranlediget af et med Hr. Amtm.s behagelige Betænkning af 31. Juli f. A. hertil indsendt Andragende, hvorved Kjöbmand Thorlacius paa Stykkesholm anholder om at vorde forsynet med en Tegning og Model til en af de saakaldte Söllingske Lodsbaade, til Anvendelse ved Havfiskeriet under Island, har Kammeret, efter dets Anmodning til Admiralitets- og Commissariats-Collegiet, nu derfra modtaget 3 i fornævnte Henseende forfattede Tegninger, hvilke vi ikke skulle undlade hoslagte at tilstille Hr. Amtm. til Opbevarelse ved Islands Vester-Amts Contoirs Archiv, og Afbenyttelse for saavel Kjöbmand Thorlacius som enhver Anden, der maatte attraae at bruge samme. — Tillige undlade vi ikke at tilföie, at Admiralitets-Collegiet har bemærket, at denne Baads Behandling i Söen udfordrer velövede Folk, og at det i Mangel heraf maa ansees særdeles tilraadeligt at formindske Reisningen noget; samt at den attraaede Model til fornævnte Baad ikke er anskaffet, fordi den vilde medtage lang Tid at forfærdige, blive meget kostbar og kun være til liden veiledende Nytte for uövede Skibsbyggere. — Rentekammeret den 10. Januar 1835.

1835. 10. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Understöttelse til Opförelse af en Hospitalsbygning** i Öefjords Syssel. Khavn den 10. Januar 1835. — Rentek. isl. Copieb. 11, Nr. 448.

I Anledning af et os fra det danske Cancellie tilstillet, med Hr. Amtm.' Erklæring af 7. Octbr. f. A. forsynet Andragende, har Kammeret, paa forventet allernaad. Approbation, bevilget Cand. med. O. Thorarensen paa Hof i Öfjords Syssel en Understöttelse af 100 Rbd. Sedler til Fuldförelsen af en Tömmerbygning paa bemeldte hans Eiendomsgaard, hvilken Bygning er bestemt til at bruges som Hospital, ligesom og under D. D. foranstaltet, at denne Understöttelse vil, naar Bygningen i det Hele er fuldfört, blive ham udbetalt af Islands Jordebogskasse efter Hr. Amtm.' nærmere Reqvisition og imod behörig Qvittering; hvilket vi ikke skulle undlade tjenstl. at melde Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Cand. med. O. Thorarensen. Iövrigt forvente vi i sin Tid af Hr. Amtm. meddeelt Underretning om, hvorledes Bygningen er indrettet, og om Hensigten med samme befindes at nyde behörig Fremme. — Rentekammeret den 10. Januar 1835.

10. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Handels-Anlæg paa Udliggerstedet Skagastrand.** Khavn den 10. Januar 1835. — Rentek. isl. Copieb. 11, Nr. 439.

Frederik Hillebrandt og Ferdinand Bergmann have anholdt om Tilladelse til at opföre et Handelsetablissement paa den Byggeplads paa Skagestrand under Islands Norder-Amt, hvilken i Februar f. A. skal være udviist Grosserer P. C. Knudtzon, men som denne ikke agter at benytte, samt der at drive Handel, uden For-

pligtelse at vinde Borgerskab, opföre Bygning eller have Udsalg i den Kjöbstad, hvorunder Skagestrand ligger. 1835. 10. Januar.

Fornævnte Andragende med Bilag skulle vi ikke undlade herved at tilstille Hr. Amtm., ved derhos at tilföie, at under Iagttagelse af de iövrigt foreskrevne Bestemmelser for Handel paa Udliggerstederne, haves fra Kammerets Side ikke Noget imod, at de oprette et Handelsetablissement paa Udliggerstedet Skagestrand, uden tillige at oprette stadig Handel i en af Islands Kjöbstæder, hvorfor de indtil videre fritages. — Rentekammeret den 10. Januar 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Overdragelsen af Jorden Hlíðarhús til Reykjavík By.** Khavn den 10. Januar 1835[1]. — Denne Skrivelse anföres som publiceret i Reykjavík By 1835, og i Borgarfjords Syssel 1836. — Rentek. isl. Copiebog 11, Nr. 446. 10. Januar.

Efterat Kammeret har correspondereret med det kgl. danske Cancellie i Anledning af Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 28. October f. A., betræffende Overdragelsen til Reykevig Kjöbsted af den Helgafells Præstekald tilhörende, i Nærheden af Reykevig beliggende Jord, Hliderhuus (Hlíðarhús), skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde Dem til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at der fra bemeldte Cancellies Side ikke haves Noget imod, at Reykevig By foranlediger sig i nuværende Sognepræsts Embedstid Jorden Hliderhuus tilbygslet for den aarlige Afgift 9 Vætter 30 Fisk, som Kaldet for Tidon har af Jorden, ligesom der og i sin Tid, naar Helgefells Sognekald bliver vacant, vil blive andraget paa, at Jorden skal for bestandig henlægges under Reykevig, imod en lige aarlig Afgift af 9 Vætter 30 Fisk, som af Byen udredes

[1]) Kgl. Resol. 24. Februar 1835.

1835. til Beneficiarierne, dog at Forstrandsretten for Hliderhuus saavel nu som siden bliver Reykevig uvedkommende og forbeholdes Sognekaldet, forsaavidt den med Rette tilkommer samme. Med Hensyn hertil vilde derfor Hr. Stiftamtm. behage, naar Vacance i ovennævnte Kald indtræffer, da at indkomme med nærmere Andragende i saa Henseende. — Rentekammeret den 10. Januar 1835.

10. Januar.

13. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Salg af nogle Jorder, tilhörende Thorchillii Legat.** Khavn den 13. Januar 1835[1]. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1835, Nr. 133.

Biskoppen over Sjællands Stift har, som Medbestyrer af Thorchillii Börneskole-Legat, tilstillet Cancelliet en Skrivelse, hvori Hr. Stiftamtm. andrager paa, at trende bemeldte Legat tilhörende Parceller i Borgerfjords Syssel maatte sælges paa nærmere Approbation, da derved formeentlig större Indtægt vil tilveiebringes for Legatet.

I denne Anledning skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med det kgl. Rentekammer, herved tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning, at det Indstillede herved bifaldes, saafremt der ikke, med Hensyn til Fundatsen eller de Bestemmelser, hvorved ovennævnte Parceller ere legerede, findes Noget til Hinder for Salget; dog at samme skeer ved offentlig Auction, og at Kjöbesummen gjöres frugtbringende paa samme Maade, som er fastsat for Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler i Island.

Hvilket ligeledes herfra under D. D. tilskrives Biskoppen over Sjællands Stift.

To Bilage fölge herved tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 13. Januar 1835.

[1]) kgl. Resol. 4. Mai 1836.

Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836. Frederiksgave den 17. Januar 1835. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

1835. 17. Januar.

Capitulstaxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	18	77	18	77	15
— 2	2	31	13	90	11
— 3	3	84	23	24	18½
— 4	2	72	22	»	17½
— 5	1	84½	22	54	18
— 6	2	41	19	40	15½
— 7	1	57	15	90	13
— 8	11	37½	11	37½	9
9	7	53	10	6½	8
B. Nr. 10	»	16½	20	60	16½
— 11	»	14½	18	12	14½
— 12	»	13½	16	84	13½
— 13	»	14½	18	12	14½
C. Nr. 14	»	19	5	90	5
— 15	»	14	8	72	7
— 16	»	20	6	24	5
— 17	»	4½	5	60	4½
— 18	»	42	8	72	7
— 19	»	62½	9	73½	8
— 20	»	22	27	48	22
— 21	»	10½	13	12	10½
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	3	18	19	12	15½
— 24	3	5	18	30	14½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1835.		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
17. Januar.	D. Nr. 25	2	69	16	30	13
	— 26	2	54	15	36	12½
	E. Nr. 27	»	62	9	66	8
	— 28	1	16	17	48	14
	— 29	1	13½	17	10½	13½
	— 30	»	»	»	»	»
	F. Nr. 31	4	9½	16	38	13
	— 32	2	93½	17	81	14½
	— 33	2	33½	14	9	11½
	— 34	1	76½	14	36	11½
	— 35	1	30½	15	78	12½
	— 36	2	45	14	78	12
	— 37	»	5	12	48	10
	G. Nr. 38	2	14	12	84	10½
	— 39	»	18	7	48	6
	— 40	1	64	20	»	16
	— 41	»	70	35	»	28
	— 42	»	64	»	»	13
	— 43	»	83	»	»	16½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í fríðu	17.46½	14
— B, í ullu, smjöri og tólg	18.42	15
— C, - ullar tóvinnu . . .	10.68½	8½
— D, - fiski	17.27	14
— E, - lýsi	14.73½	12
— F, - skinnavöru	15.11½	12

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 15 Rbd. 61 Sk. [og alin] 13 Sk.

Friðriksgáfu þann 17. Januarii 1835.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

17. Januar. **Capitelstaxt for Öefjords Syssel i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.** Frederiksgave den 17. Januar 1835. —

Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1835. 17. Januar.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar sýslu í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	75	21	75	17½
— 2	2	88	17	48	14
— 3	4	15	24	90	20
— 4	3	3	24	24	19½
— 5	2	24	27	»	21½
— 6	2	67	21	56	17½
— 7	1	76½	17	93	14½
— 8	15	11½	15	11½	12
— 9	11	33½	15	12½	12
B. Nr. 10	»	25	31	24	25
— 11	»	21	26	24	21
— 12	»	16	20	»	16
— 13	»	17½	21	84	17½
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	24	15	»	12
— 16	»	30	9	36	7½
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	72	15	»	12
— 19	»	86	13	42	11
— 20	»	29	36	24	29
— 21	»	25	31	24	25
D. Nr. 22	5	32	32	»	25½
— 23	3	52	21	24	17
— 24	3	42	20	60	16½
— 25	2	92	17	72	14
— 26	2	59½	15	69	12½
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	25½	18	94½	15

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anførte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1835.

		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
17. Januar.	E. Nr. 29	1	27	19	21	15½
	— 30	1	24½	18	79½	15
	F. Nr. 31	4	33	17	36	14
	— 32	2	95½	17	93	14½
	— 33	2	49	15	6	12
	— 34	1	66	13	48	11
	— 35	1	29	15	60	12½
	— 36	2	71	16	42	13
	— 37	»	7	17	48	14
	G. Nr. 38	2	48	15	»	12
	— 39	»	»	»	»	»
	— 40	2	75½	33	42	26½
	— 41	»	42	21	»	17
	— 42	»	82	»	»	16½
	— 43	1	14	»	»	22

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	20.56	16½
—	B, í ullu, smjöri og tólg	24.81	20
—	C, — ullar tóvinnu . . .	18.59	15
—	D, — fiski	21.45	17
—	E, — lýsi	19. 1	15
—	F, — skinnavöru	16.20	13

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 11½ Sk. [og alin] 16 Sk.

Friðriksgáfu þann 17. Januarii 1835.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

17. Januar. **Capitelstaxt** for **Thingö eller Norder Syssel** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.** Frederiksgave den 17. Januar 1835. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen:

„Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1835. 17. Januar.

Capituls-Taxti fyrir Þingeyjar sýslu í Íslands Norðuramti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	19	29	19	29	15½
— 2	2	61	15	78	12½
— 3	4	6	24	36	19½
— 4	2	84	23	»	18½
— 5	2	18	26	24	21
— 6	2	73½	22	12	17½
— 7	1	69	17	18	14
— 8	14	83	14	83	12
— 9	12	36½	16	48½	13
B. Nr. 10	»	22	27	48	22
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	14½	18	12	14½
— 13	»	17	21	24	17
C. Nr. 14	»	34	10	60	8½
— 15	»	22	13	72	11
— 16	»	27	8	42	7
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	64	13	32	10½
— 19	»	80½	12	55½	10
— 20	»	27	33	72	27
— 21	»	22	27	48	22
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	3	5	18	30	14½
— 24	3	2	18	12	14½
— 25	2	88	17	48	14
— 26	2	29	13	78	11
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	14	17	18	14
— 29	1	17	17	63	14
— 30	1	5	15	75	12½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1835.

17. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
F. Nr. 31	3	55	14	28	11½
— 32	2	56	15	48	12½
— 33	2	25	13	54	11
— 34	1	55	12	56	10
— 35	1	19	14	36	11½
— 36	2	20	13	24	10½
— 37	»	7	17	48	14
G. Nr. 38	2	66	16	12	13
— 39	»	26	10	80	8½
— 40	2	77½	33	66	27
— 41	»	43	21	48	17
— 42	»	76	»	»	15
— 43	1	»	»	»	19

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í friðu		19.90	16
— B, í ullu, smjöri og tólg		22.63	18
— C, — ullar tóvinnu		16. 8½	13
— D, — fiski		16.90	13½
— E, — lýsi		16.84	13½
— F, — skinnavöru		14.42	11½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 17 Rbd. 79 Sk. [og alin] 14 Sk.

Friðriksgáfu þann 17. Januarii 1835.

B. Thorarensen. Eptir constitution H. Thorlacius.

17. Januar. **Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.** Frederiksgave den 17. Januar 1835. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jfr. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Taxt anföres som publiceret i Norder-Mula Syssel.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836. 1835. 17. Januar.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	22	»	22	»	17½
— 2	3	37	20	30	16
— 3	4	32½	26	3	21
— 4	3	38	27	16	21½
— 5	2	28	27	48	22
— 6	3	2	24	16	19½
— 7	1	95	19	86	16
— 8	16	27	16	27	13
— 9	12	76½	17	6	13½
B. Nr. 10	»	23	28	72	23
— 11	»	20	25	»	20
— 12	»	18	22	48	18
— 13	»	18½	23	12	18½
C. Nr. 14	»	28	8	72	7
— 15	»	22	13	72	11
— 16	»	30	9	36	7½
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	56½	11	74	9½
— 19	»	87½	13	64½	11
— 20	»	32½	40	60	32½
— 21	»	26	32	48	26
D. Nr. 22	4	48	27	»	21½
— 23	3	53	21	30	17
— 24	3	55	21	42	17
— 25	2	79	16	90	13½
— 26	2	61	15	78	12½
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	31	19	81	16
— 29	1	22	18	42	15
— 30	1	8	16	24	13
F. Nr. 31	4	81	19	36	15½
— 32	3	74	22	60	18

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anførte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1835.		Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
17. Januar.	F. Nr. 33	2	66	16	12	13
	— 34	2	4	16	32	13
	— 35	1	49½	18	18	14½
	— 36	2	87	17	42	14
	— 37	»	7	17	48	14
	G. Nr. 38	3	18	19	12	15½
	— 39	»	74	30	80	24½
	— 40	3	18	38	24	30½
	— 41	1	½	48	24	38½
	— 42	»	92	»	»	18½
	— 43	»	95	»	»	19

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A,	eður í fríðu	22.26	18
— B,	— í ullu, smjöri og tólg	24.81	20
— C,	— ullar tóvinnu . . .	17.38½	14
— D,	— fiski	20.48	16½
— E,	— lýsi	18. 1	14½
— F,	— skinnavöru	18.21½	14½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 20 Sk. [og alin] 16 Sk.

Friðriksgáfu þann 17. Januarii 1835.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

20. Januar. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Amtmænd, ang. **Forbryderes Gjenindsættelse til offentligt Arbeide.** Khavn den 20. Januar 1835. — Bekjendtgjort i Reykjavík i Mai 1835, og maa derfor ogsaa være bleven sendt til Island. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1835, Nr. 254-291; Canc. 2. Depart. Brevb. 1835, Nr. 199-217. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1835, S. 55—56. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 23-24 (begge uden at nævne Island).

Naar Forbrydere, som have været hensatte til offentligt Arbeide paa Livstid eller paa Hans Majestæts Naade, ved kgl. Resolution er blevet skjenket Friheden, er der tilföiet deres Lösladelse den Clausul, at de uden videre Dom igjen skulle indsættes til Arbeide i Straffeanstalten efter de dem overgangne Domme og derpaa afgivne allerhöieste Resolutioner, naar de paany maatte gjöre dem skyldige i nogen Forbrydelse, som ikke medförer större Straf, eller naar de gjentagende gjöre Brud paa de Regler, som Politiet, for at före det specielle Tilsyn med deres Forhold og forsikkre sig om deres ordentlige Vandel, maatte finde det fornödent at foreskrive. 1835. 20. Januar.

Skjöndt det fölger af sig selv, at en saadan Gjenindsættelse, uden foregaaende Dom, ikke kan finde Sted, förend der haves den Paagjeldendes bestemte Tilstaaelse for, at have gjort sig skyldig i et saadant ulovligt Faktum, som kan indbefattes under Benævnelsen: Forbrydelse, eller herfor ialfald haves et saadant juridisk Beviis, at der om sammes Tilstrækkelighed ei kan være Tvivl, eller og at han gjentagende har overtraadt det ham af Politiet givne Tilhold, finder Cancelliet det dog, — med Hensyn til den Meningsforskjellighed, der kan herske om, af hvem det skal afgjöres, om saadanne Omstændigheder ere forhaanden, at Gjenindsættelse uden Dom bör finde Sted, — nödvendigt at gjöre (Tit.) opmærksom paa, at slig Gjenindsættelse ikke tör skee, forinden der om Sagen er skeet Indberetning til dette Collegium, hvem det endog er paalagt, forsaavidt Overtrædelsen blot bestaaer i Tilsidesættelse af de af Politiet foreskrevne Regler, allerunderd. at foredrage Hans Majestæt Sagen til egen allerhöieste Bestemmelse.

Ved at tilmelde (Tit.) dette, skulde man derfor tjenstl. anmode Dem om at paasee, at ethvert Tilfælde af den ovenomhandlede Natur andrages for dette Collegium til nærmere Afgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. Januar 1835.

1835.
21. Januar.

Kongelig Resolution ang. Understöttelse til Anskaffelse af Jern - Strömpevæve. Khavn den 21. Januar 1835.

— I Rentekammerets Forestilling 13. Januar bemærkes, at Kammeret havde modtaget gjennem Stiftamtmand Krieger et Andragende fra islandsk Kjöbmand Sivertsen om, at hans Kone Gudrun Sivertsen, som for Tiden opholdt sig i Khavn, maatte erholde en Understöttelse af 400 Rbd. r. S. til Anskaffelse af trende Jern-Strömpevæve, samt til at forskaffe sig Underviisning i Strömpevævning i indeværende Vinter, hvorefter hun, som bosat i Island, agtede at anvende det Lærte der i Landet og deri at give Underviisning. Strömpevævermester Knudsen af Khavn havde erklæret, at den omsögte Sum vilde medgaae, nemlig 100 Rbd. til hver af Væverstolene og ligesaa meget til Underviisningen. — Stiftamtmanden anbefalede Andragendet, saavel paa Grund af Strömpevævningens Nytte til Forbedring af Islands Uldproduktion, som ogsaa paa Grund af Andragerindens personlige Egenskaber. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 A, Nr. 19. — Islandsk: Sunnanpóst. 1838, S. 145.

Islandsk Kjöbmand Sivertsens Kone, Gudrun Sivertsen, ville Vi, til Anskaffelse af trende Jern-Strömpevæve, samt til hendes Underviisning i Strömpevævning her i Staden i indeværende Vinter, allern. have tilstaaet en Sum af 400 Rbd. rede Sölv af den islandske Jordebogskasse, saaledes, at de 100 Rbd. udbetales, naar hendes Underviisning er fuldendt, og at de tre Væve derefter foranstaltes indkjöbte og paasees opsendte til Island, samt imod at det iövrigt gjöres hende til Pligt at tage Bopæl i Islands Sönder-Amt, og der at etablere et Strömpevæverie, samt at undervise Andre i det omhandlede Haandværk, i hvilken Henseende vedkommende Övrighed vil have at iagttage det Fornödne. — Kjöbenhavn den 21. Januar 1835[1].

[1]) Rentek. Skrivelse til Stiftamtmanden over Island i Anledning af denne Resolution, see nedenfor under 7. Februar 1835.

Bekjendtgjörelse fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, angaaende **Formen for Fattigheds-Attester for de Studerende.** Khavn den 24. Januar 1835. — Denne Bekjendtgjörelse findes ikke at være publiceret i Island, men dens Bestemmelser have været gjeldende for islandske Studerende ved Kjöbenhavns Universitet, som for Andre. Udstedt ifölge kongl. Bemyndigelse ved Resol. 2. Januar 1835 (Univ. Dir. Forestillinger 1835, Nr. 1589). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1835, S. 121—125 (med Motiver, samt tilföiet Schema). Qvart-Forr. for 1835, S. 3—4 (med Schema); Schou XXI, 173-174 (med Schema). 1835. 24. Januar.

Bekjendtgjörelse, angaaende hvorledes de Testimonia paupertatis, som de Studerende ved Ansögninger om academiske Beneficier have at fremlægge, skulle være indrettede.

Under 2. d. M. har det behaget Hans Majt. Kongen, efter Directionens allerund. Forestilling, allern. at bestemme saaledes:

Enhver Studerende ved Kjöbenhavns Universitet, som herefter ansöger om academiske Beneficier, bör til Oplysning om sin Trang til saadan Understöttelse vedlægge sin Ansögning et Testimonium paupertatis, affattet efter hosfölgende Schema. Et saadant Testimonium, der kun er gjeldende for eet Aar, skal, for at kunne tages i Betragtning, være forsynet med Övrighedens Paategning, at Intet er den bekjendt, der kan svække Paalideligheden af de Oplysninger, som deri af Vedkommende ere indförte. Denne Paategning bliver at meddele af Övrigheden paa det Sted, hvor Testimoniets Udsteder boer, i Kjöbstæderne af Magistraten eller Byfogden, og paa Landet af Herredsfogden eller Birkedommeren.

Denne Hans Majts Resolution bekjendtgjöres herved efter allerhöieste Befaling til samtlige Vedkommendes Efterretning. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 24. Januar 1835.

1835.
24. Januar.

Schema til Testimonium paupertatis
til Brug for Studerende ved Kjöbenhavns Universitet.

Studentens fulde Navn.	Naar og hvorfra han er dimitteret.	Faderens Navn og Stilling, eller, om han er död, i hvad Stilling han har været, og i hvilken Stilling Moderen, om hun lever, nu befinder sig.	Angivelse af Forældrenes uforsörgede Börns Antal, saavelsom af de Sönner, der enten opholde sig ved Universitetet paa samme Tid eller ere satte i lærde Skoler.	Faderens (eller Moderens) faste eller sædvanlige Indkomster i sin Stilling.	Om Faderen (eller Moderen) er i Besiddelse af Formue, og i saa Fald, hvormegen.	Om Studenten selv er i Besiddelse af nogen særskilt Formue, Arvepart eller deslige.	Om han har nogen enten privat eller offentlig Understöttelse, være sig academisk eller af anden Art.	Anmærkninger.	Af Studenten selv tilföies, hvad der foruden de i de foregaaende Rubriker anförte Oplysninger, navnligen med Hensyn til hans egen Stilling, endnu maatte være at bemærke.

Rigtigheden af ovenstaaende Angivelser bevidnes af
den 18

At der Intet er mig bekjendt, som strider mod Rigtigheden af Ovenanförte, bevidnes af
den Stedets Övrighed.

Samtlige Angivelser maae være saa nöiagtige som muligt, og deres Rigtighed bliver naturligviis at attestere af en Anden end Ansögeren. Testimoniet er kun gyldigt for eet Aar.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til det Danske Cancellie, ang. **Aflevering af Fri-Exemplarer fra Stiftsbogtrykkeriet** i Island. Khavn den 31. Januar 1835[1]. — Univ. Dir. Brevb. 1835, Nr. 117; Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 44. 1835. 31. Januar.

Ved behagelig Skrivelse af 11. Novembr. f. A. har det kgl. Danske Cancellie, ved at tilstille et Andragende fra Forpagteren af Stiftsbogtrykkeriet paa Island, Sekretair Stephensen, derover forlangt Directionens Betænkning, forsaavidt han anholder om Fritagelse for at afgive til Universitets-Bibliotheket de befalede 2 Exemplarer paa Skrivpapir og 1 Exemplar paa Trykpapir af de Böger, som oplægges uforandrede paa ny.

Efter at have i denne Anledning brevvexlet med Consistorium, og indhentet Bibliothek-Commissionens Betænkning, skulde Directionen tjenstligst melde, at Intet haves at erindre imod Forslaget fra Islands Stiftsövrighed, at Stiftsbogtrykkeriet paa Island fritages for at indlevere nye Exemplarer til Universitets-Bibliotheket af alle uforandrede og uforögede Oplag af ældre Skrifter for et Tidsrum af 10 Aar, fra det Oplag i samme Bogtrykkerie, hvoraf sidst er indsendt Exemplarer, dog under den Betingelse, at der aarlig indsendes til Bibliotheket en fuldstændig Fortegnelse over Alt, hvad i Bogtrykkeriet er trykt, med Bemærkning om, hvilke Skrifter der ifölge denne Bestemmelse ikke indsendes i nye Exemplarer, og med Angivelse af det Oplag, hvoraf Exemplarer sidst ere indsendte.

Directionen troer iövrigt at burde tilföie, at saavel Consistorium som Bibliothek-Commissionen have været enige i, at Tidsrummet, i hvilket Indlevering af de ommeldte Exemplarer skulde være ufornöden, vel kunde

[1] see Canc. Skriv. 25. Juli 1835.

1835. udvides til 20 Aar, altsaa til 10 Aar længere, end Stifts-
31. Januar. övrigheden har foreslaaet, ved hvilken Udvidelse Directionen, med Hensyn til at de Skrifter, som sædvanlig paa ny oplægges for Stiftsbogtrykkeriet, ere Almues- og Opbyggelses-Skrifter, heller Intet finder at erindre. De tilstillede Bilage lader man indsluttede fölge tilbage. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 31. Januar 1835.

7. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Understöttelse til Anskaffelsen af en Strömpevæv.** Khavn den 7. Februar 1835. — Rentek., Isl, Copieb. 11, Nr. 498.

Paa Kammerets allerund. Forestilling har det under 21. i f. M. allern. behaget Hans Majestæt at resolvere saaledes:

„Islandsk Kjöbmand Sivertsens Kone, Gudrun Sivertsen, ville Vi, til Anskaffelsen af trende Jern-Strömpevæve . . . . [o. s. v. see kgl. Resol. 21. Januar 1835] . . . . at iagttage det Fornödne".

Hvilken allerhöieste Resolution vi ikke skulle undlade tjenstl. at communicere Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, og forvente vi iövrigt ved Hr. Stiftamtm.' Foranstaltning paaagtet, at de Betingelser, under hvilke Understöttelsen er tilstaaet, nöiagtig opfyldes. — Naar Attest for, at Madam Sivertsens Underviisning er fuldendt, og ligeledes specificeret Regning over, hvad de trende Jern-Strömpevæve koste, hertil indsendes, ledsaget af Hr. Stiftamtm.' nærmere behagelige Betænkning, vil herfra blive foranstaltet, at de, ved forestaaende allerhöieste Resolution bevilgede, og i saa Henseende medgaaede Bekostninger, blive anviste Vedkommende til Udbetaling paa Zahlkassen her i Staden. — Rentekammeret den 7. Februar 1835.

Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836. Reykjavík den 7. Februar 1835. — Islandsk: Original, samt Original-Aftryk, besörget paa offentlig Bekostning. Viðeyjar klaustri 1835, 2 Bl. i 4to., hvoraf Exemplar i det islandske Departement. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi" I. 2, 234 ff. — Denne Capitelstaxt anföres som publiceret i Arnæs Syssel og i Reykjavík By. 1835. 7. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Nafnverð. Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	á landsvísu hdr. Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	16	44	16	44	13
— 2	2	27	13	66	11
— 3	3	61	21	78	17½
— 4	2	58	20	80	16½
— 5	1	72½	21	6	17
— 6	2	33	18	72	15
— 7	1	63	»	»	»
— 8	9	87½	9	87½	8
— 9	6	42	8	56	7
B. Nr. 10	»	18	22	48	18
— 11	»	16	20	»	16
— 12	»	16½	20	60	16½
— 13	»	16	20	»	16
C. Nr. 14	»	24	»	»	»
— 15	»	19	11	84	9½
— 16	»	32	»	»	»
— 17	»	5	9	36	7½
— 18	»	57	»	»	»
— 19	1	5	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet 24. Januar 1832 (ovenf. S. 18-20). Coursen ikke angivet.

	Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
1835. 7. Febr.	C. Nr. 20	»	35	»	»	»
	— 21	»	27	»	»	»
	D. Nr. 22	3	48½	21	3	17
	— 23	3	68	22	24	18
	— 24	3	33½	20	9	16
	— 25	3	10	18	60	15
	— 26	2	91	17	66	14
	E. Nr. 27	1	15½	17	40½	14
	— 28	1	10	16	54	13
	— 29	1	16	17	48	14
	— 30	1	15	17	33	14
	F. Nr. 31	4	52½	18	18	14½
	— 32	3	57½	21	57	17
	— 33	2	63½	15	93	13
	— 34	2	22	17	80	14
	— 35	1	55	18	84	15
	— 36	2	91½	17	69	14
	— 37	»	5	12	48	10
	G. Nr. 38	2	77	»	»	»
	— 39	2	»	»	»	»
	— 40	1	89½	»	»	»
	— 41	»	81½	»	»	»
	— 42	»	63	»	»	»
	43	»	76	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	16.36½	13
—	B, — ullu, smjöri og tólg	20.75	16½
—	C, -- ullar tóvinnu . . .	10.60	8½
—	D, — fiski	19.90	16
—	E, — lýsi	17.20	14
—	F, — skinnavörum . . .	17.50½	14

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 17 Rbd. 7 Sk. [og alin] 14 Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað: 1835. 7. Febr.
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða
3/4 hundraðs, svo að 1 1/3 verðs hennar
gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Reykjavík þann 7. Februarii 1835.
Í fjærveru S. T. Herra
Stiptamtm. v. Kriegers,
Finsen. Steingrímur Jónsson.

Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836. Vester-Amt. 13. Februar 1835. — Islandsk: Original-Aftryk som Schema, trykt hos Schultz i Kjöbenhavn og udfyldt ved Udfærdigelsen med de passende Tal, 2 Blade i 4to., hvoraf Exemplar haves i det islandske Departement; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 13. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur

1835. 13. Febr. í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1835 til sömu tíðar 1836.

Vöru og aura[1] tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Nafnverð. Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	á landsvísu hdr. Rbsk.	er því l al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	19	36	19	36	15 1/2
— 2	2	74	16	60	13 1/3
— 3	4	32	26	»	20 4/5
— 4	2	84 1/2	23	4	18 1/2
— 5	2	3 1/2	24	42	19 1/2
— 6	2	74	22	16	17 3/4
— 7	1	84	»	»	»
— 8	12	22	12	22	9 3/4
— 9	9	48	12	64	10
B. Nr. 10	»	19 1/4	24	6	19 1/4
— 11	»	16 3/4	20	90	16 3/4
— 12	»	16 1/4	20	30	16 1/4
— 13	»	16 1/2	20	60	16 1/2
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	16	10	»	8
— 16	»	29 1/2	»	»	»
— 17	»	5 1/3	10	»	8
— 18	»	49	»	»	»
— 19	1	»	»	»	»
— 20	»	25 1/2	»	»	»
— 21	»	21 1/2	»	»	»
D. Nr. 22	3	43 1/2	20	69	16 1/2
— 23	3	35 1/2	20	21	16
— 24	3	8	18	48	15
— 25	2	59	15	66	12 1/2
— 26	2	56	15	48	12 1/3
E. Nr. 27	1	23	18	57	15
— 28	1	24 3/5	18	81	15
— 29	1	19 2/3	18	7	14 1/2
— 30	1	18 3/4	17	89	14 1/3
F. Nr. 31	3	79	15	28	12 1/4
— 32	2	95 1/2	»	»	»
— 33	2	49 1/2	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet 12. Febr. 1832 (ovenf. S. 22—25). Coursen ikke angivet.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvisu hdr. er því 1 al. Rbd.	Rbsk.	Rbsk.	1835. 13. Febr.
F. Nr. 34	1	76½	»	»	»	
— 35	1	40	»	»	»	
— 36	2	54½	»	»	»	
— 37	»	5⅓	»	»	»	
G. Nr. 38	2	78	»	»	»	
— 39	»	48	»	»	»	
— 40	1	76	»	»	»	
— 41	»	72	»	»	»	
— 42	»	56½	»	»	»	
— 43	»	91	»	»	»	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	19.54	15⅔
—	B, — ullu, smjöri og tólg	21.46	17
—	C, — ullar tóvinnu . . .	10. »	8
—	D, — fiski	18.12	14½
—	E, — lýsi	18.34	14⅔
—	F, — skinnavörum . . .	15.28	12¼

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 17 Rbd. 13 Sk. [og alin] 13⅔ Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hundraðs, svo 1⅓ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

1835. Eptir Litr. C: gjöra 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
13. Febr.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 13. Februar 1835.

Paa S. T. Herr Amtmand Thorsteinsons Vegne,

C. Magnusen. Guðmundur Jónsson.

17. Febr. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til det theologiske Fakultet, ang. **Andragende om Stipendium chirurgicum for en islandsk Studerende.** Khavn den 17. Februar 1835. — Univ. Dir. Brevb. 1835, Nr. 174.

Efter hvad af Fakultetet i den under 29. f. M. afgivne Betænkning er yttret, angaaende det af Islænderen E. Briem indgivne Andragende om, at hans Broder J. C. Briem maatte, uagtet han ikke har underkastet sig Examen Artium, forundes det for Islændere, der studere Chirurgie, bestemte extraordinaire Communitets-Stipendium af tredie Grad, finder Directionen ikke tilstrækkelig Anledning til allerund. at indstille ham til allern. at forundes den i saa Henseende fornödne Dispensation, og man anmoder derfor tjenstl. Fakultetet om, at tilkjendegive Ansögeren, at det Ansögte ikke kan bevilges. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 17. Februar 1835.

24. Febr. **Kongelig Resolution** ang. **Bestemmelsen af Byen Reykjaviks Jurisdictions Grændser,** m. v. Khavn den 24. Februar 1835. — I Rentekammerets Forestilling 8. Februar bemærkes, at ved Finsens Befordring

til Assessor i Landsoverretten var Gullbringa og Kjosar Syssel ledig. Af Kjosar Syssel var Afgiften 39 Rbd. 6 Sk. Sölv, men det Overskydende, som antoges at belöbe Noget over 200 Rbd., tjente istedenfor Gage. Som Herredsdommer i Gullbringa Syssel havde han en aarlig Gage af 33 Rbd. 72 Sk. Sölv; i Anledning af Administrationen ifølge kgl. Resol. 5. Mai 1821 og 2. Oktbr. 1832: 500 Rbd., og endelig de uvisse Indkomster, der ansloges til 150 Rbd. — Ialt 883 Rbd. 72 Sk. samt Jorden Thormodsdal afgiftsfri (kgl. Resol. 25. Mai 1831). Godtgjörelsen for Repstyrernes Skattefrihed vilde være at inddrage (kongl. Resol. 26. April 1825). 1835. 24. Febr.

I Forbindelse med Embedets Besættelse foreslaaer Kammeret en paatænkt Forandring af Sysselets Jurisdictions Grændser i Forhold til Reykjavík Kjöbstad. Dennes Grund var nemlig nu bleven for indskrænket, og kunde kun udvides ved at erhverve den Præstekaldet Helgafell tilhörende Jord Hlíðarhús, med sammes Hjaleie Ánanaust. Byfogden i Reykjavík havde derfor foreslaaet at erhverve denne Eiendom ved Mageskifte med en af Kongens Jorder i Arnarstappens Ombud. Præsten til Helgafell havde imidlertid fordret saa meget Vederlag, at Mageskiftet ikke kunde komme i Stand förend ved indfaldende Vacance, hvorfor Stiftamtmanden foreslog Jorden indtil videre overdraget Byen til Bygsel for den sædvanlige Afgift, men ved Vacance overdraget Byen til Bygsel mod et passende Æqvivalent af Kongens Jorder i Arnarstappens Ombud. I dette Arrangement er ogsaa Kammeret enigt, men dog saaledes, at Byen Reykjavíks Kasse betaler de til Byens Udvidelse saaledes fornödne Omkostninger, men derimod ansees ikke den kgl. Kasse ved For. 27. Novbr. 1786 forpligtet dertil. — Herved vilde altsaa Gaarden Hlíðarhús med Tilliggende komme fra Sysselet under Byens Jurisdiction, men da dette fandtes at ville foranledige et uklart Grændseskjel, foreslog Stiftamtmanden en videre Udstrækning, imod Eiði, Lambastaðir, Skildinganes og Laugarnes. Dog mente Stiftamtmanden, at Administrationen af Jorderne (Rauðará) derfor burde vedblive uforandret

Idet Rentekammeret gaaer ind paa Stiftamtmandens Forslag, indstiller det Besættelsen af Gullbringa Syssel. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1835 A, Nr. 55. Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 73; samt hos P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 279—280. — Islandsk: Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 146. — Resolutionen er publiceret i Reykjavík 1835.

1835. Vi bifalde allernaad., at den Helgafell Sognekald i
24. Febr. Sneefjeldsnæs Syssel tilhörende, ved Kjöbstaden Reikevig beliggende Jord Hlíðarhús, med tilhörende Hjaleie Ánanaust, som nu agtes Kjöbstaden tilbygslet til dens Udvidelse, maa, naar Vacance i ovennævnte Sognekald indtræder, for bestandigt overdrages Kjöbstaden, imod at denne erlægger til Beneficiarius i bemeldte Kald en aarlig Afgift af 9 Vætter 30 Fisk, samt imod at den til Jorden hörende Forstrandsrettighed forbeholdes Sognekaldet, forsaavidt den retligen maatte tilkomme samme, samt at, foruden ovennævnte Jord Hlíðarhús med tilhörende Hjaleie, som agtes benyttet til Kjöbstaden Reikevigs Udvidelse, saavel som de Udmarker, Kjöbstaden hidtil har besiddet ud til og ved Fossvaagen, endvidere Jorderne Sehl, Arnarholl og Raudaraa, med de indenfor disses Grændser beliggende mindre Jorder og Tomthuse, tillige med Öen Effersöe, maa henlægges under Kjöbstadens Jurisdiction, saaledes, at denne for Fremtiden bliver begrændset mod Vest af Gaardene Eidis og Lambestads Udmarker, mod Syd af Skildinganæs Udmarker og mod Öst af Laugarnæs Udmarker, hvorhos dog denne Forandring, som strax vil være at sætte i Kraft, ingen Indflydelse faaer paa Administrationen af det Os tilhörende Jordegods, som er beliggende indenfor den nysnævnte Grændse, med hvilken Administration fremdeles bliver at forholde som hidindtil.

Derhos ville Vi allern. have Sysselmanden for Borgerfjords Syssel i Islands Sönder-Amt, Stephan Gunlögsen, udnævnt til Sysselmand for Kjose, samt Herredsdommer og Sysselmand for Guldbringe Syssel i samme Amt, fra 6. Juni d. A. at regne, med de til disse Embeder ved Resolution af 9. Mai 1806 fra Landfoged-Embedet henlagte Forretninger, samt saaledes, at han bliver pligtig til at vedblive Administrationen af det Os tilhörende Jordegods, som fra Guldbringe Syssel bliver at henlægge under Kjöbstaden Reikevigs Jurisdiction,

Alt imod, at ham, som Sysselmand, overdrages Afgifterne af Kjose Syssel i Forpagtning, imod den deraf hidtil erlagte Afgift, men uden nogen Godtgjörelse for den Repstyrerne ved Vor allerhöieste Resolution af 21. Juli 1808 bevilgede Skattefrihed, at ham som Herredsdommer i Guldbringe Syssel tillægges en aarlig Lön af 33 Rbd. 72 Sk. Sölv, og at ham som Administrator af Vort Jordegods i sidstnævnte Syssel tilstaaes aarligen 200 Rbd. Sölv, foruden 1/6 aarligen af de i den islandske Jordebogskasse indbetalte Netto-Indtægter af bemeldte Jordegods, saavel som afgiftsfri men ikke tiendefri Benyttelse af Jorden Thormodsdal. 1835. 24. Febr.

Og ville Vi, i Overeensstemmelse med hvad der i Almindelighed er bevilget dem, der beskikkes til Sysselmænd i Island, allernaad. have ham forundt Fritagelse for at erlægge förste Fæste, dog at han forpligtes til, dersom der under Kjose Syssels Forpagtning maatte være kgl. Jorder indbegrebne, at fratræde disse, imod passende Afslag i Afgiften, naar Vi maatte finde for godt derom anderledes at disponere, samt at underkaste sig hvilken Forandring der i Tiden, enten i Henseende til Tjenesten eller Embeds-Districtets Grændser, muligen kunde finde Sted. — Kjöbenhavn den 24. Februar 1835 [1].

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Apothekerens Forpligtelse til at betale offentlige Skatter og Afgifter.** Khavn den 28. Februar 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 522. 28. Febr.

Det Danske Cancellie har tilstillet Kammeret et Andragende fra Apotheker Thorarensen i Reykevig,

[1]) ved Rentek. Skriv. 21. Marts 1835 er denne kgl. Resol. meddeelt Stiftamtmanden over Island, med Anmodning om at foranstalte det derefter Fornödne. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 574.

1835. hvori han anholder om, at de ham, som Bruger af den
28. Febr. halve Jord Næs, formentlig urettelig affordrede Afgifter til det Offentlige, maatte blive ham tilbagebetalte.

Efter at have i den Anledning nærmere correspondéret med bemeldte Cancellie, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde Hr. Stiftamtm., at det er ikke som Bruger af den halve Jord Næs, hvilken Jord Apotheker Thorarensen i hele sin Brugstid har haft fri for Landskyld og övrige Afgifter til Kongens Kasse, at han siden 1829 er bleven affordret Afgift til det Offentlige, men det er de Afgifter, som Kongetiende, Skat og Gjaftold, der i Almindelighed paahviler Enhver i Island i Forhold til dens eiende Lösöre og övrige private Formue, naar de ikke ved speciel kgl. Resolution derfor ere fritagne, saaledes som Tilfældet er med geistlige og verdslige Embedsmænd i Island ifölge kgl. Resol. af 7. Marts 1774. At sætte Apotheker Thorarensen i saa Henseende i Klasse med kgl. Embedsmænd, er der ikke nogen Anledning til, thi han er ikke, som disse, beskikket ved Bestalling, hvorimod hans Hjemmel til at drive Apothek forkynder sig som en Bevilling, da det udtrykkelig hedder, at det „efter den af Thorarensen indgivne Ansögning og Begjering bevilges og tillades ham at være Apotheker" etc. Vel indeholder Bevillingen den for Embedsmænds Bestallinger almindelige Clausul, in specie at han ikke for Nogen maa aabenbare hvad der vedkommer hans Apotheks Embedsforretninger og hemmeligt bör holdes, samt at han skal forholde sig efter den af ham allerunderd. aflagte Eed, men denne Clausul, der, forsaavidt Eden angaaer, indföres i enhver Bevilling, der meddeles Nogen til at være Apotheker, maa ansees at have sin Grund i den Interesse, som de ham ved Bevillingen specielt overdragne Forretninger maatte have for det Offentlige, hvorimod den, da hine Forretninger ikke medföre nogen egentlig Embedsstilling, ingenlunde med Föie kan paaberaabes som

Hjemmel for at tillægge ham en Egenskab, der ellers ikke tilkom ham. 1835. 28. Febr.

At Apotheker Thorarensen, saaledes som i Sagen er bemærket, har Administrationen af den til Lægemidler for Fattige i Island bestemte Sum, kan saa meget mindre give ham Adgang til at henregnes til kongelige Embedsmænd, som den ham meddelte Bevilling til at have det bemeldte Apothek indeholder, at Administrationen ikkun skal være ham overdragen, saalænge indtil der maatte gives nogen Anden Ret til andensteds i Island at indrette Apothek, i hvilket Tilfælde Thorarensen efter Bevillingen er pligtig at taale den Forandring, som der maatte blive gjort i Henseende til Administrationen af bemeldte Sum m. m.

Hvad dernæst angaaer den af Hr. Stiftamtmanden i Deres Betænkning over Sagen anförte Omstændighed, at der i den kgl. Resol. 13. Marts 1833, hvorved det tillades Landphysikus og Apotheker at fratræde Gaarden Næs, er, ved at omtale Apotheker i Forbindelse med Landphysikus, brugt det Udtryk: „imod at hver af disse Embedsmænd istedetfor ovennævnte Gaard erholde en aarlig Husleiehjælp", vil Saadant ikke kunne bevise Noget i det omqvæstionerede Tilfælde, mindst tillægge ham i det Hele Embedsmænds Rettigheder, og navnlig den Embedsmændene i Island ved fornævnte kgl. Resol. 7. Marts 1774 tilstaaede Begunstigelse.

I Henhold til Foranförte maae vi tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om at tilkjendegive Apotheker Thorarensen, at den af ham ansögte Tilbagebetaling af de for 1829 til 1833 inclusive af ham erlagte Afgifter ikke kan bevilges. — Rentekammeret den 28. Februar 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Beregningen af Administrations-Salair** i Vester-Amtet. Khavn den 28. Februar 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 523. 28. Febr.

1835. 28. Febr. Ved vor Skrivelse til Hr. Amtm. af 18. Septembr. 1830, blev Leilændingen paa Jorden Karstadir under Skogarstrands Ombud, Ivar Johnsen, eftergiven en Restance af Qvildeleien af 50 Pd. Smör, samt ligeledes bevilget en toaarig Nedsættelse i bemeldte Jords Landskyld af 10 Rbd. aarlig. — I Regnskabet for bemeldte Ombud, for Aaret fra Fardag 1830 til Fardag 1831, hvor berörte Restance af 50 Pd. Smör samt 10 Rbd. af den Ivar Johnsen som meldt tilstaaede Nedsættelse i Landskylden, disse 10 Rbd. evalueret til 46 Sk. Tegn, er fört til Afgang, har Administrator Sivertsen beregnet sig Salair af de i Regnskabet til Indtægt beregnede Afgifters fulde Belöb, uden först at afdrage forberörte Eftergivelser, hvorhos han tillige, ved Besvarelse til de ham i fornævnte Regnskab herom gjorte Udsættelser, har formeent, at ham tilkommer de af de 50 Pd. Smör og 46 Sk. Tegn beregnede 25 Procent eller 12½ Pd. Smör og 12 Sk. Tegn.

Ligesom imidlertid Kammeret i lignende Tilfælde tidligere har resolveret, at Administrationslönnen ikke kan beregnes af de Eftergivelser i Afgifterne, som Leilændingerne maatte tilstaaes, saaledes finde vi heller ikke, at der er Adgang til at indrömme Administrator Sivertsen Saadant, hvortil han desuden ifölge 4. Post af hans Instrux ikke kan ansees berettiget. Vi maae derfor tjenstligen have Hr. Amtm. anmodet om, at tilkjendegive Administrator Sivertsen det Fornödne i saa Henseende til Iagttagelse for Fremtiden, samt derhos paalægge ham i næste Regnskab at beregne til Indtægt ovennævnte 12½ Pd. Smör og 12 Sk. Tegn.

Iövrigt udbedes ved Hr. Amtm.* Foranstaltning paaagtet, at vedkommende Administratorer i Vester-Amtet ikke herefter beregne sig Salair af eftergivne Restancer, bevilgede Lettelser og Affældninger, hvilket de, efter hvad foran er yttret, ere uberettigede til at oppebære. — Rentekammeret den 28. Februar 1835.

Cancellie-Plakat ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Marts 1835. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1835, samt i Rángárvalla, Isafjords, Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysselerne i Island i Aaret 1835; den skulde gjelde der i Landet fra 1. Juli til 31. Decbr. 1835 (Plakat 11. Mai 1819). — Canc. 2. Depart. Registr. XXXVI, 77[b] (1835, Nr. 173). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1835, S. 197. Qvart-Forr. for 1835, S. 15; Rubr. hos Schou XXI, 184. 1835. 20. Marts.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for April, Maji og Junii Maaneder 1835.

Af den i Overeensstemmelse med det kgl. aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Maji og Junii Maaneder 1835 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 206¼ imod 100 Specier eller 200 Rbd. Sölv, saa at 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. 3 Sk. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Marts 1835.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. **Conventioner med fremmede Stater om Afdragsrettens Ophævelse.** Khavn den 27. Marts 1835. — Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 226[b] (1835, Nr. 828). Coll. Tid. for 1835, S. 235—236. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 99—100. — Islandsk: Uddr. i Sunnanpóst. 1838, S. 147 (med urigtigt Datum 21. Marts). — Dette Reskript er bekjendtgjort i Sönder-Amtet ved Amts-Circulaire 9. Mai 1835, publiceret i Rángárvalla, Arnæs og Vestmannöe Sysseler samt Reykjavík By 1835, i Skaptafells og Borgarfjords Sysseler 1836; ligeledes er Reskriptet publiceret i enkelte Juris- 27. Marts.

1835. dictioner i de andre Amter: i Myra Syssel 1835, samt i Hunavatns, Skagafjords og Nordermula Sysseler 1836.

27. Marts.

Da Vort Danske Cancellie har indstillet til Vor allerhöieste Afgjörelse, hvorvidt Conventioner, som med fremmede Stater afsluttes angaaende Afdragsrettens Ophævelse med Hensyn til Midler, som udföres fra Vort Rige Danmark, kunne ansees umiddelbart gjeldende tillige for Vort Land Island, eller om særlig allerhöieste Resolution herom udkræves, saa ville Vi hermed have Dig tilkjendegivet, til almindelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for vedkommende Embedsmænd i det Dig anbetroede Amt, at de almindelige Conventioner, der indgaaes med andre Stater angaaende Afdragsrettens Ophævelse, skulle være anvendelige paa Vort Land Island, uden at de behöve ved speciel Bestemmelse at gjöres gjeldende sammesteds.

Derefter Du Dig allerund. haver at rette, osv. — Kjöbenhavn den 27. Marts 1835[1].

28. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Afskaffelse af visse Delinquent-Udgifters Ligninger paa hele Island.** Khavn den 28. Marts 1835. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1835, Nr. 1073—1075. — Denne Cancellie-Skrivelse synes at være bleven publiceret i Norder-Mula Syssel 1836.

I et af Cancelliet udarbeidet Udkast til en Forordning, hvorved adskillige i Aarene 1828—31 for Danmark udkomne Anordninger skulle udvides til at gjælde paa Island, er det blandt Andet, i Lighed med Bestemmelserne i Forordn. 8. Januar 1830, betræffende Afskaffelsen af Stiftsligninger i Danmark, bragt i Forslag, at den paa Island ifölge Reskriptet 25. Juli 1808 § 3 stedfindende Indretning, hvorefter Omkostningerne

[1]) Ligelydende Reskripter ere under s. D. afgaaede til begge Amtmændene. Canc. 3. Depart. Registr. sst.

i offentlige Sager, naar de overstige 200 Rbd., skulle udredes ved Ligning paa hele Landet med 1/3 Deel af hvert Amt, hæves, og at Udredelsen af Omkostningerne paa slige Sager paalægges hvert Amt for sig, samt at denne Foranstaltning tager sin Begyndelse fra 1. Januar d. A. at regne. 1835. 28. Marts.

Da det nu allern. har behaget Hans Majestæt at bifalde, at det ovenmeldte Udkast skal forelægges de raadgivende Provindsialstænders Forsamling for Sjællands med flere Stifter til Betænkning, saa er det i Forbindelse hermed tillige ved Hs. Majts allerh. Resolution af 25. Februar sidstleden bleven befalet, at der, indtil nærmere Bestemmelse gives, ikke skal foretages nogen saadan Ligning paa hele Landet i Island af visse Delinquent-Udgifter, som Reskriptet 25. Juli 1808 § 3 har paabudet.

Hvilken allerhöieste Resolution man herved tjenstligst skulde tilmelde Hr. (Tit.) til fornöden Efterretning og lagttagelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. Marts 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Thinglæsning af Sysselmændenes Bestallinger.** Khavn den 4. April 1835. — Rentek. isl. Copiebog 11, Nr. 621. — Islandsk: Uddr. i Sunnanpóst 1838, S. 147. 4. April.

Da det ikke er Kammeret bekjendt, om Sysselmændenes Bestallinger hidtil ere blevne læste ved vedkommende Ret, skulle vi, forsaavidt saadant ikke maatte være iagttaget, tjenstligen anmode Hr. Stiftamtm. om at foranstalte, at Sysselmændene i Sönderamtet, saavel de, der nu ere sammesteds ansatte, som de, der i Fremtiden ansættes, lade deres Bestallinger læse ved den Ret, under hvis Jurisdiction de boe, ikke blot med Hensyn til deres Funktion som Retsbetjente, men ogsaa med Hensyn til, at de maae henregnes til Oppe-

1835. börselsbetjenternes Klasse, i hvilken sidste Henseende
4. April. Bestallingerne tillige blive at indföre i vedkommende Skjöde- og Panteprotokoller. — Rentekammeret den 4. April 1835[1].

18. April. **Kongelig Confirmation paa Eirik Olafssons Disposition til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.** Khavn den 18. April 1835. — Canc. 3. Dep. Registr. 1834-1836, 234b (1835, Nr. 869). — En Gjenpart af Dispositionen og Regulativet for samme, med daværende Sysselmand i Stranda Syssel Jón Jónssons Haand, findes i Cancelliets Testament-Protokol 1835, Nr. 53; Regulativets islandske Text efter en af Pastor Kuld til Helgafell Udgiverne velvilligen tilstillet Afskrift, som er taget af en af forhenværende Sysselmand i Stranda Syssel Jón Jónsson verificeret Gjenpart. Dispositionen og Regulativet, tillige med den kgl. Confirmation, er oplæst paa Broddanæs Thingsted 6. Juni 1836.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. at eftersom hos Os allerunderd. er bleven ansögt og begjært Vor allern. Confirmation paa den af Erik Olavsen af Melum i Strande Syssel under Vester-Amtet paa Vort Land Island under 5. Marts f. A. oprettede og herhos in Originali heftede Disposition, indeholdende et Legat i en Jordeiendom til Fordeel for Fattige i Broddenæs Rep, med det Dispositionen den 16. August f. A. tilföiede Regulativ for Legatets Bestyrelse og Anvendelse, af hvilken Disposition og Regulativ i Vort Danske Cancellie er indleveret en ligelydende verificeret Gjenpart, saa ville Vi denne Disposition i alle dens Ord, Clausuler og Punkter, saaledes som den her findes, allernaad. have confirmeret og stadfæstet, saa og hermed confirmere og stadfæste samme. — Forbydende Alle og Enhver imod det, som foreskrevet staaer, Hinder

---

[1]) s. D. Rentekammer-Skrivelser af samme Indhold til begge Amtmændene i Island. Copieb. sst. Nr. 622—623.

at gjöre. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 18. April 1835. [ad mandatum]. 1835. 18. April.

[Bilag].

A. Disposition paa Eirik Olafssons Legat.

Eg undirskrifaður Eyríkur Ólafsson, 54 ára gamall, ógiptur og án lífserfíngja, gjöri hèrmeð svofelda ráðstöfun á eign minni, hálfri jörðunni Fjarðarhorni stóra í Broddaness hrepp innan Stranda sýslu, 8 hundruðum að dýrleika, með 1½ ásauðar kúgildi: —

að eg gef hana og afsala, með öllu tilheyrandi, fátækum, frómum, ráðvöndum, vinnu- atorku- og spilsömum búendum tèðrar minnar fæðíngarsveitar, til æfinlegrar og óbrigðanlegrar eignar, svo þeir frá þessum degi uppberi öll not og ávöxt af eign þessari, sem safnist og brúkist þeim til styrktar og hjálpar í tilfallandi bágindum, uppá þann máta, er sýslumaður herra J. Jónsson á Melum og hreppstjóri Mr. Jón Jónsson á Snartatúngu finna haganlegast og nauðsynlegast að ákveða og fastsetja, hverjum hèrmeð gefst þartil mín fullkomin fullmakt og myndugleiki; þó tilskil eg mèr nauðsynlegan klæðnað af afgjaldi þessarar eignar, á meðan eg að öðru leyti get haft fyrir lífi mínu, en skyldi mig þar til bresta krapta eður heilsu, áskil eg mèr fullkomna og sómasamlega forsorgun af Broddaness hrepp, meðan eg lifi, og að mín útför verði gjörð sæmilega, þá eg frá fell.

Þessu til staðfestu er mitt undirskrifað nafn og hjáþrykkt signet.

Melum staddur, þann 5. Marts 1834.

Eyríkur Ólafsson.

L. S.

At ovenstaaende Disposition er af Udstederen med fri Villie og i ubeskaaren Fornufts Tilstand gjort, og

1835. egenhændig underskreven i min og undertegnede Vid-
18. April. ners Overværelse, bevidner herved, som Stedets Notarius publicus.

Melum den 5. Marts 1834.

J. Johnsen.

Sem vottar að hinsvegar skrifuðum gjörníngi og ofanskrifaðri notarial-uppáteiknun eru:

G. Gunnlaugsson. (L. S.)
G. Bjarnason. (L. S.)

[Oversættelse].

Jeg underskrevne Erik Olavsen, 54 Aar gammel, ugivt og uden Livsarvinger, gjör herved en saadan Disposition over min Eiendom, den halve Jord Store Fjardarhorn i Broddenæs Rep inden Strande Syssel, 8 Hundrede i Dyrhed, med 1 1/2 af Malkefaar bestaaende Qvilder: at jeg giver og skjöder samme med Alt tilhörende fattige, fromme, redelige, arbeidsomme, driftige og nöisomme, bosatte Indvaanere af forbemeldte min Föderep til bestandig og uigjenkaldelig Eiendom, saaledes, at de fra denne Dag skal nyde al Indkomst og Afgivt af samme, som skal samles og bruges dem til Hjelp og Understöttelse i indtræffende trængselfulde Omstændigheder paa den Maade, som Sysselmand J. Johnsen af Melum og Repstyr J. Johnsen af Snartatungu ansee mest bekvemt, og nödvendigt at bestemme og fastsætte, hvilke herved dertil overdrages min fuldkommen Fuldmagt og Myndighed. Dog betinger jeg mig nödvendig Klædning af denne Eiendoms-Afgivt, saalænge jeg forövrigt kan arbeide til mit Livs Ophold, men skulde mig dertil mangle Kræfter eller Sundhed, betinger jeg mig fuldkommen og anstændig Forsörgelse af Broddenæs Rep, saa længe jeg lever, samt en sömmelig Begravelse naar jeg döer.

Dette til Bekræftelse er mit underskrevne Navn og hostrykte Seigl. 1835. 18. April.

Melum tilstedeværende den 5. Marts 1834.

Erik Olavsen.

Afskriftens saavel som Oversættelsens Rigtighed bekræfter

J. Johnsen.

B. Regulativ for Eirik Olafssons Legat.

Í tilliti til þeirrar í framanskrifuðu gjafabrèfi okkur gefnu fullmaktar og myndugleika til að ákveða til hvers og hvernig afgjaldi hálfrar jarðarinnar Stóra-Fjarðarhorns og tilheyrandi kúgilda verja skuli framvegis, fastsetjum vèr hèrmeð fylgjandi ákvarðanir:

1) Sýslumaðurinn í Stranda sýslu, hreppstjórinn í Broddaness hrepp, og einhver sá skilríkasti og skynsamasti bóndi í tèðum hrepp, skulu sífelt vera þessa legats tilsjónar- og umráðamenu, sem sjái um, að framannefnd hálflenda sè bygð og setin vel og forsvaranlega, taki móti hennar afgjöldum og veri þeim stiptuninni til nota, en betali þau útgjöld, sem eptir þeirra sameiginlegu ályktunum í tilliti til sèrhvers fátæklíngs þarfar og ásigkomulags greiðast eiga af hennar fjársjóð. — 2) Bæði leigum og landskuld af þessari hálflendu skal fyrst um sinn, ámeðan gjafarinn er á lífi, safna í sjóð og engu þaraf farga til nokkurra útgipta, nema honum til nauðsynlegs klæðnaðar, og ef með þarf forsorgunar og hjúkrunar í uppáfallandi aldurdómseður heilsu-lasleika, samt útvegunar lítilfjörlegrar bókar í 4 blaða formi, í hverja þessarar stiptunar reikníngar, inn- og útgjöld, árlega innfærist. — 3) Að gjafaranum fráföllnum skal stiptunarinnar efnum einúngis verja þeim í gjafabrèfinu tilgreindu fátæku búendum Broddanesshrepps til aðstoðar í þeirra stærstu bágindum, sem þeir kunna að í rata án eigin vanspilunar eða tilverknaðar, þó þannig, að þeirra bjargræðisvegir og lífsmeðöl fram-

1835. ist við þann af stiptunarinnar efnum lagða styrk, sem
18. April. einkanlega skal veitast til hjálpargripa innkaups, þá þeir skyndilega missast hjá fátækum, útgjörðarstyrks til sjóróðra, þegar þeir án hans mega gagnslausir heima sitja, og kaupgjalds handa mönnum, sem um heyvinnutíma kynnu útvegaðir verða til fátækra búenda, sem ei megna þeim kaup að gjalda, þegar þessir sökum sjúkdóms eður annara uppáfallandi forfalla ei geta sjálfir þjónað að heyverkum. — 4) Við hver árslok skal reikníngur yfir stiptunarinnar inntekt og útgipt á afliðnu ári semjast af hennar umráðamönnum og innfærast í hennar reikníngsbók, sem geymist hjá sýslumanni, en verificeruð afskript af téðum reikníngi innsendist til vesturamtsins álits og athugasemdar.

Melum og Snartatúngu þ. 16. August 1834.

J. Jónsson,	J. Jónsson,
sýslumaður í Stranda s.	hreppst. í Broddaness hr.

[Oversættelse].

I Henhold til den i foranstaaende Disposition os meddeelte Fuldmagt og Myndighed til at bestemme, hvortil og hvorledes den halve Jordeiendoms Store-Fjardarhorns og tilhörende Qvilders Afgift skal for Eftertiden anvendes, ere fölgende Bestemmelser herved af os fastsatte:

1) Sysselmanden for Stranda Syssel, Repstyren for Broddenæs Rep, og en af de redeligste og fornuftigste Mænd af Bondestanden i bemeldte Rep, skulle bestandig være dette Legats Tilsynsmænd og Bestyrere, som bör have behörigt Tilsyn over, at forbemeldte halve Jordeiendom bliver vel og forsvarlig beboet, modtage sammes Afgifter og anvende dem til Stiftelsens Nytte, men betale de Udgifter, som ifölge deres fælles Beslutninger, med Hensyn til de Fattiges Tarv og Omstændigheder, bör udredes af dens Midler. — 2) Saavel Qvildeleier som Landskylder af denne halve Jordeiendom skulle for det förste, saa længe Testator lever, samles i en

Kasse, og Intet deraf anvendes til nogen anden Udgift eller Forbrugelse, end ham selv til nödvendig Klædning, og om behöves til hans Forsörgelse og Pleie i indtræffende Alderdoms eller Sygdoms Tilfælde, samt til Anskaffelse af en ubetydelig Bog i Qvartformat, hvori Stiftelsens Regnskaber, Indtægt og Udgift aarlig bör indföres. — 3) Naar Testator ved Döden er afgaaen, bör Stiftelsens Midler ikkun anvendes de i Dispositionen ommeldte fattige Bönder af Broddenæs Rep til Understöttelse, naar de ere satte i de mest trængende oeconomiske Stillinger, der ikke hidröre fra deres egen ubesindige Handlemaade, dog saaledes, at deres Næringsveie og Levnetsmidler fremmes ved de af Stiftelsens Midler givne Understöttelses Bidrage, hvilke i Særdeleshed bör tilstaaes til Indkjöb af frugtbringende Creaturer, naar de uformodentlig tabes hos Fattige, til Anskaffelse af nödvendige Levnetsmidler, til at opholde sig i Værstederne, til Fiskeriets Drift, naar de ellers maae sidde hjemme, uden at kunne erhverve Noget, og endelig til Arbeidslön for de Mænd, som i Höavlingstiden maatte anskaffes til Tjeneste hos fattige Bönder, som ei formaae at udrede Arbeidslönnen, naar disse, formedelst Sygdom eller andre indtræffende Forfald, ei kan selv arbeide til Höavlens Drift. — 4) Ved ethvert Aars Udlöb bör et Regnskab over Stiftelsens Indtægter og Udgifter i Löbet af det fremfarne Aar opgjöres af dens Bestyrere, og indföres i dens Regnskabsbog, som skal være i Sysselmandens Forvaring, men verificeret Afskrift af bemeldte Regnskab bör aarlig indsendes til Vester-Amtets Betænkning og Omdömme. 1835. 18. April.

Melum og Snartatunge den 16. August 1834.

J. Johnsen, Sysselmand for Strande Syssel. J. Johnsen, Repstyr for Broddenæs Rep.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Eirik Olafssons Legat til** 18. April.

1835. 18. April. **Fattige i Broddanæs Rep.** Khavn den 18. April 1835. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1835, Nr. 1328.

Ved at tilstille Hr. Amtm. hosfölgende under Gaars Dato gratis udfærdigede Confirmation paa den med Deres Skrivelse af 3. f. M. hertil indsendte, af Erik Olavsen af Melum den 5. Marts f. A. til Fordeel for Fattige i Broddenæs Rep oprettede Disposition, m. m., skulde Man tjenstligst anmode Dem om, behageligen at ville tilkjendegive forannævnte Olavsen Cancelliets Tilfredshed med den velvillige Maade, hvorpaa han ved den omhandlede Disposition har virket til Gavn for vedkommende Reps Trængende. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. April 1835.

22. April. **Kongelig Resolution** ang. **midlertidig Tilladelse til at beseile og handle paa Seydisfjord.** Khavn den 22. April 1835. — I Rentekammerets Forestilling 14. April berettes, at Kammeret har i Aaret 1832 modtaget tvende Andragender, det ene fra Præsten og Repstyreren i Mjofafjord, Sönder-Mula Syssel, og det andet fra Præsten og Repstyreren (i Seydisfjord) i Norder-Mula Syssel i Nord- og Öster-Amtet, hvori anholdes om, at Seydisfjord maatte blive autoriseret som Udliggersted, eller Tilladelse given til dette Steds Beseiling og Handel sammesteds. Som Grund herfor paaberaabtes Samfærselens Vanskelighed mellem Seydisfjord og Eskefjord, saavel til Lands som til Vands, saa at en Reise der imellem kunde optage to à tre Uger om Sommeren, for dem, der nödtes til at handle paa Eskefjord. Varer, som optage megen Plads, som Tömmer, kunde ikke erholdes uden ved de Handlendes egen Transport. I Anledning af disse Forhold var det ved Rentekammer-Skrivelse 29. Mai 1821 tilladt de Handlende at besörge slige Transporter, ligesom ogsaa Sysselmand Melsted og Amtmand Johnsson fandt det gavnligt, om Indbyggerne kunde fritages for at söge til Eskefjord. For Seydisfjord talte ogsaa, at den havde en ret god Havn og ansaaes at være den bekvemmeste Plads paa hele Österlandet for Havkalvefiskeriet i det Store.

Imod dette Andragende havde de paa Eskefjord Hand-

lende indgivet en Modforestilling, hvilken de især grundede paa den i Islands Handels-Lovgivning antagne Grundsætning, at „Handelsconcurrencen bör saavidt muligt concentreres", deels anförte de, at Eskefjord vilde tabe sine fleste Kunder, hvis Tilladelsen blev given. Embedsmændene anförte derimod, at det var af endnu större Betydning at Communicationen lettes og at Productionen derved foröges; med Hensyn til den anden Indvending oplystes, at i det höieste ⅓ Deel af Eskefjords Distrikt vilde söge til Seydisfjord. Derhos kunde efter Sysselmandens Mening Eskefjords Kjöbmænd anlægge Filialer paa Seydisfjord, eller og sende Spekulantskibe derhen, for at undgaae Tab. Dette sidste erklærede dog Amtmanden sig imod af Hensyn til de Handlendes Tarv, da han antog at det ikke kunde svare Regning for dem at anlægge Handel paa Seydisfjord, og at Skibene, ved at ligge der paa Spekulanttoure, bleve forhindrede fra at gjöre to Reiser til og fra Island om Sommeren; han önskede kun, at Indskrænkningerne for den frie Sö-Communication mellem de anförte to Steder, som bestode ifölge Rentek. Skriv. 29. Mai 1821, maatte blive hævede. Dette Amtmandens Forslag fandt Kammeret at „forene begge Parters Interesse", og bevirkede derfor den kgl. Resolution af 9. Mai 1832.

1835. 22. April.

Sysselmand Melsted havde nu indberettet, at den herved i Aarene 1833 og 1834 (da Resol. kom for seent til at bevirke Forandring i Aaret 1832) fremkaldte Lettelse havde haft en „afgjort Indflydelse paa Distriktets Velstand og Indbyggernes Erhverv". Han havde derfor, ifölge Indbyggernes udtrykkelige Anmodning, andraget paa, at det nuværende Forhold uden Ændring maatte vedblive, hvormed ogsaa den nuværende Amtmand Thorarensen havde erklæret sig enig. Da Rentekammeret saaledes finder det godtgjort, at den i 1832 etablerede Tilstand har virket gavnlig, indstilles, at dette Forhold endnu midlertidig kan vedblive. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 B, Nr. 131.

Vi tillade allernaadigst, at Seidisfjord i Norder-Mule Syssel under Islands Nord- og Öster-Amt maa, uden at autoriseres som Udliggersted, endnu i 2 Aar beseiles, og at derpaa i bemeldte Tidsrum maa drives Handel, dog kun af de faste Handlende i Eskefjord Kjöbstad, iövrigt under de Vilkaar og Betingelser, som

1835. nu ere eller herefter maatte blive foreskrevne for
22. April. Handel paa de autoriserede Udliggersteder. Og blive derhos fornævnte Handlende at betyde, at det i sin Tid vil komme under nærmere Overveielse, hvorledes der, efter Udlöbet af de ovenmeldte 2 Aar, vil blive at forholde med Hensyn til Seydisfjords Beseiling og Handelen derpaa, ved hvilken Sags Afgjörelse det vil blive taget i Betragtning, hvorvidt de i nysnævnte Aar have afbenyttet den omhandlede Tilladelse. — Kjöbenhavn den 22. April 1835.

28. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Sönderamtet paa Island, Stiftamtmand Krieger, ang. et **Andragende fra en Udlænding om Bevilling til at indgaae Ægteskab uden Forlovere.** Khavn den 28. April 1835. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1835, Nr. 1216.

Med Hr. Stiftamtm.s behagelige Erklæring af 31. f. M. har Cancelliet modtaget et Andragende, hvori Engellænderen A. E. D. Dillon, der for Tiden opholder sig i Reikevig og agter at indlade sig i Ægteskab med Sire Bergmann, anholder om Tilladelse til, istedetfor at stille Forlovere, med sin corporlige Eed inden Retten at bekræfte, at der ikke existerer nogen lovlig Hindring for dette Ægteskab.

I denne Anledning skulde Cancelliet tjenstlig tilmelde Hr. Stiftamtm. til Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at paa Grund af hans interimistiske Ophold paa Island, hans Stilling i hans Fædreneland og de övrige dette Collegium bekjendte Omstændigheder, kan Cancelliet ikke bevirke ham Dispensation fra at legitimere sig, med Hensyn til det attraaede Ægteskab, paa den efter Lovgivningen sædvanlige Maade. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. April 1835.

Kongelig Bevilling for Cand. pharm. Johan G. Möller til **Oprettelse af et Apothek paa Stykkesholm.** Khavn den 28. April 1835. — Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 239 (1835, Nr. 887*). Coll. Tid. for 1835, S. 323. — Denne Bevilling er casseret den 2. Juni 1836. 1835. 28. April.

Plakat ang. **Ophævelse af Koppesygdommens quarantainemæssige Behandling.** Khavn den 1. Mai 1835. — Denne „Plakat, hvorved den paabudne quarantainemæssige Behandling af Koppesygdommen ophæves", er publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, og i nogle Jurisdictioner i Island i Aarene 1835 og 1836 (Hunavatns, Skagafjords, Öefjords, Norder- og Sönder-Mula Sysseler, samt Reykjavík By 1835; Skaptafells, Árnes og Borgarfjords Sysseler 1836), derimod er denne Plakat ikke udvidet til Island og ikke udgivet paa Islandsk efter den i For. 21. Decbr. 1831 bestemte Regel. Canc. 2. Dep. Reg. XXXVI, 122b—124 (1835, Nr. 287). Original - Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1835 S. 313—322 (med Motiver). Qvart. Forr. for 1835, S. 20—21; Schou XXI, 190—191. Jevnf. Thorstensen „um barnabólu og kúabólu" i Sunnanpóst. 1836. Juli, S. 97—104. 1. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Justitiarius i Höiesteret, ang. **Gyldighed af Lovgivningen om Höiesteret for Islands Vedkommende.** Khavn den 2. Mai 1835. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1835, Nr. 1536. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 155—156. 2. Mai.

Höiesteretsadvokat Schäffer, der ved allerhöieste Ordre af 2. Januar sidstl. er beskikket til for Höiesteret at gaae i Rette for Rosa Björnsdatter af Hunevatns Syssel under Nord-Amt paa Island med Værge, i en Sag, hvorunder de agte at paaanke en af den islandske Landsoverret den 4. Novembr. f. A. afsagt Dom, hvorved afgangne Sysselmand John Johnsens Stervbo er tilpligtet at udrede til bemeldte Rosa Björnsdatter 10

1835. Rbd. 18 Sk. Sölv og 70 Rbd. 86⁵/₆ Sk. S. og T. m. m.,
2. Mai. har i et hertil indkommet Andragende af 10. f. M. forespurgt, om den 3. § i Plak. af 2. Juni 1819 ogsaa er gjeldende for islandske Skiftesager, saaledes at disse ere anteciperede for Höiesteret.

Cancelliet anseer det for utvivlsomt, at Plak. 2. Juni 1819 § 3, saavel som andre Bestemmelser Höiesterets-Procedüren vedkommende, maa være lige anvendelig, hvad enten de Sager, der indstævnes, ere opstaaede i det egentlige Danmark eller i Colonierne og Bilandene, hvilket derhos bestyrkes ved allerhöi. Reskript 21. Decbr. 1831 (Coll. Tid. for 1832, S. 277), ligesom og ved Plakatens Udtryk „alle Skiftesager, som indstævnes til Höiesteret". Selv om bemeldte Plakat var udkommet efter at der ved allerhöieste Resolution af 6. Juni 1821 var föiet den Foranstaltning, at de i Aarets Löb udkomne almindelige Anordninger skulle gjennemgaaes, for at det ved en speciel Resolution kan afgjöres, om og hvorvidt de ere anvendelige i fornævnte Lande, vilde dog denne Plakat, aldeles saaledes som ovenciterede allerhöieste Reskript af 21. Decbr. 1831 har antaget med Hensyn til Forordn. 7. Marts 1827, strax træde i Virksomhed ogsaa for de islandske Sager, der blive Gjenstand for Indstævning til Höiesteret, som en her i Danmark forefaldende Actus. Men endnu mere maa dette gjelde, da Plakaten er udkommen i en Tidspunkt, hvor ingen saadan Foranstaltning var föiet, men alle almindelige Anordninger, som ei fandtes upassende for Island, der bleve satte i Anvendelse uden nogen foregaaende Resolution; — hvilket man tjenstl. skulde have D. Excellence anmodet om at ville meddele Höiesterets-Advokat Schäffer. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Mai 1835.

2. Mai. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Amtmænd, ang. **Forbryderes Efterlysning i fremmede Lande.** Khavn den 2. Mai 1835. — Dette Circulaire er kun

sendt til Amtmændene i Island til Underretning, og anföres at være bekjendtgjort i Reykjavík, men ikke andensteds. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 1551—1588. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1835, S. 295—296. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 153. — Islandsk: Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 147—148 (med Anmærkning: at det i Circulair-Skrivelsen indeholdte Bud er kun rettet til Danmark, men vedrörer dog Island i Principet, som vedkommende Criminalvæsenet).

1835. 2. Mai.

Da det kgl. Departement for de udenlandske Sager har underrettet Cancelliet om, at flere fremmede Stater, som Betingelse for paa deres Territorier at anholde og derfra udlevere fra andre Stater undvegne og af disse reclamerede Forbrydere, fordre formelige Rets-Akter, der constatere retlig Forfölgelse af det omhandlede Individ, saa skulde man tjenstligst anmode (Tit.) om, at tilkjendegive alle under Deres Embedskreds sorterende og med Myndighed til at arrestere forsynede Retsbetjente, at de, naar de finde Anledning til at forlange undvegne Forbrydere efterlyste og anholdte i fremmede Lande, have at forfatte en formelig, med deres Navn og Embedstitel intimeret og med deres Underskrift og Embeds eller i al Fald personlige Segl forsynet Rets-Akt, der indeholder det Dekret, hvorved den efterlyste Person er erklæret arrestabel, samt en kort Angivelse af den Forbrydelse, hvorom han er overbeviist, eller hvorfor han er i den Grad mistænkt, at han efter Lovgivningen kan arresteres. En saadan Akt bliver dernæst, i fornödent Fald i flere Exemplarer, forsynet med (Tit.'s) Paategning om Udstederens Qvalitet som Justits-Embedsmand i vedkommende Distrikt og om hans Myndighed til i denne Egenskab at dekretere Arrest, til videre Foranstaltning hertil at indsende. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Mai 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opbydelse til Salg af kgl. Jorder.** 2. Mai.

1835. 2. Mai. Khavn den 2. Mai 1835. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 689.

Hr. Stiftamtm. har i behagelig Skrivelse af 31. Marts d. A., ved derhos at tilstille Kammeret et Andragende fra Leilændingen paa den Thykkebai Klostergods tilhörende Jord Skaptardal, hvori han anholder om at maatte erholde samme tilkjöbs for 300 Rbd. rede Sölv, yttret, at De, forsaavidt bemeldte Jord agtes bortsolgt, finder det rigtigst först at lade Jorden opbyde til Salg ved offentlig Auction.

I Anledning heraf undlade vi ikke at tilmelde Stiftamtmanden, at vi bifalde det af Dem saaledes gjorte Forslag, og maae derfor tjenstligen anmode Dem om at foranstalte den ommeldte Jord, paa Hs. Maj[ts] allerhöieste Approbation, bortsolgt ved offentlig Auction, om hvis Udfald Kammeret, ved at tilstilles en Udskrift af Forretningen, forventer sig meddeelt Underretning. Skulde der iövrigt oftere blive tilstillet Hr. Stiftamtm. lignende Andragender, haves fra Kammerets Side ikke Noget imod, at en Auction forsöges afholdt over vedkommende Jorder, forsaavidt der er Grund til at antage, at et antageligt Bud vil blive gjort paa samme. — Rentekammeret den 2. Mai 1835.

8. Mai. **Patent** ang. **Sammenkaldelse af Östifternes og Islands Provindsialstænder.** Khavn den 8. Mai 1835. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1836, ligeledes i Reykjavík, samt i Bardastrands, Isafjords, Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysselerne 1835, og i Skaptafells Syssel 1836. — Canc. 2. Depart. Registr. XXXVI, 132—133 (1835, Nr. 303[b]). Original-Aftryk hos Schultz paa et Ark i Patent-Folio. Colleg. Tid. for 1835, S. 305—307. Schou XXI, 191—192. — Islandsk: Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 148.

Patent, hvorved de raadgivende Provindsial-Stænders Forsamling for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt Island og Færöerne sammenkaldes.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, efter at Valgene af de raadgivende Provindsial-Stænders Forsamling for Vort Kongerige Danmark ere tilendebragte, og de övrige Forberedelser ere trufne, som vare fornödne, for at Vor i Patenterne af 21. Mai f. A. angaaende hine Valg tilkjendegivne allerhöieste Villie kan bringes til Udförelse, allern. have besluttet, at sammenkalde de raadgivende Provindsial-Stænders Forsamling for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne til 1. Oktobr. d. A. 1835. 8. Mai.

Idet Vi herved kundgjöre dette for samtlige Vore kjære og troe Undersaatter i fornævnte Provindser, befale Vi tillige samtlige Medlemmer af Vore troe Provindsial-Stænder for meerbemeldte Provindser, saavel dem, der af Os dertil ere udnævnte, som dem, der enten ere valgte til Deputerede, eller som ved Valgene ere blevne Suppleanter, men allerede anordningsmæssig ere indtraadte i de valgte Deputeredes Sted, at de til ovenmeldte Tid indfinde sig i Vor Kjöbstad Roeskilde, for at samles i det i Vor Anordning om Provindsial-Stænders Indförelse af 28. Mai 1831 og Vor Forordning angaaende Provindsial-Stænders Indretning i Danmark forsaavidt Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt Island og Færöerne angaaer, dateret 15. Mai 1834, betegnede Öiemed, og navnligen at fornemme, hvad Vi gjennem Vor Commissarius ville lade dem forelægge til Raadgivning.

Ligesom Vi iövrigt ville have dem henviste til Indholdet af bemeldte Vore Anordninger, saaledes gjöre Vi og Regning paa, at samtlige Medlemmer af Stændernes Forsamling stedse ville erindre sig Vore landsfaderlige Hensigter, lade disses Opnaaelse være sig magtpaaliggende, dertil efter bedste Evne bidrage, og saaledes svare til den dem viste Tillid. — Iövrigt have Vi allern. fundet for godt, at udnævne Vor Generalprocureur for Danmark, Conferentsraad Örsted, til Vor

1835. 8. Mai. Commissarius ved den saaledes berammede Stændernes Forsamling.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Mai 1835.

9. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Adgang til Pensioner for Riddere af Dannebroge.** Khavn den 9. Mai 1835. — Coll. Tid. for 1835, S. 359. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1835, S. 159 med Anmærkning; see Budget for Aaret 1841, samt Normalreglement for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter 1841, S. 73—74.

Det er Vor allern. Befaling, at enhver med Dannebrogs-Ridderordenen Benaadet for sig, og som en Fölge deraf for sine Efterladte, skal have Adgang til, efter hans Stilling, og naar han iövrigt dertil er værdig og trængende, lige med kongel. Embedsmænd, at erholde Pension af den almindelige Pensionskasse. — Kjöbenhavn den 9. Mai 1835.

16. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Administrations-Regnskaber, Auctioner,** m. v. Khavn den 16. Mai 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 718.

Da der ikke er faldet noget Ansvar ved Decisionen paa Antegnelserne i det af forhenværende, nu afdöde Administrator Th. Bjarnesen aflagte og hertil indsendte Regnskab for Administrationen af Kirkebai Klosters Gods og Flögu Jorder, samt Kirkebai Klosters Ombudsjorder i Vester-Skaptefells Syssel, for Aaret fra Fardag 1829 til Fardag 1830, ligesom der heller ikke ved Revisionen er faldet Noget at udsætte i de senere hertil indsendte Regnskaber for Administrationen af fornævnte Jordegods, nemlig for Aaret fra Fardag 1832 til Fardag 1833, aflagt af nu afdöde Administrator Bjarnesen, og for Aaret

fra Fardag 1833 til Fardag 1834, aflagt paa hans Stervboes Vegne ved Adjunkt Egilsson, saa ere disse trende Regnskaber under D. D. af Kammeret qvitterede. 1835. 16. Mai.

Ved tjenstligen at anmode Hr. Stiftamtm. om, at meddele Skifteforvalteren i afgangne Administrator Bjarnesens Bo Underretning desangaaende, maae vi tillige bede Dem om at drage Omsorg for, at de kgl. Jordegodser i Sönder-Amtet herefter blive administrerede i Overeensstemmelse med hvad hosfölgende Extrakt af 2. Post af Antegnelserne til Regnskabet for Kirkebai Klosters Jordegods m. m. for Fardageaaret 1829—30 indeholder, samt at Regnskaberne affattes efter de ovenmeldte Extrakt vedlagte Schemata. Derhos undlade vi ikke at lade fölge et Udkast til Conditionerne, hvorefter Auctionerne over de kongl. Landskyldsafgifter herefter önskes fremmede. — Vedkommende Administratorer i Sönder-Amtet bedes iövrigt tilholdte at iagttage, at Auctionens Afholdelse betimeligen bekjendtgjöres, senest 14 Dage forinden den finder Sted, samt at Bekjendtgjörelsen om, at Auction afholdes, gives fornöden Offentlighed ved Udsendelse af et tilstrækkeligt Antal Exemplarer af Auctionsplakaten, ligeledes at Reqvisitionen saavel som Auctionsplakaten og Forklaring om, hvor Auctionen er bekjendtgjort, begjæres in extenso indfört i den Udskrift af Forretningen, der vedlægges Regnskabet, hvorhos Administratorerne tillige bedes paalagt, forsaavidt ei allerede skeet, at iagttage, at Auctionsconditionerne, foruden at oplæses forinden Auctionen afholdes, tillige blive ophængte paa Auctionsstedet til Enhvers Efterretning. — Rentekammeret den 16. Mai 1835.

[Bilag]:

1. Uddrag af „Antegnelser i Regnskabet for Administrationen af Kirkebæ Klosters Gods og Flögu

1835. Jorder, samt Kirkebæ Klosters Ombudsjorder i Vester-
16. Mai. Skaptefells Syssel for Aaret fra Fardag 1829 til Fardag 1830".

— — — Art. 2. Vedlagt tilstilles Hr. Regnskabsföreren et Schema, saavel til Regnskabet som Specification (Jordebogen), hvilke Schemata i det Hele ere aldeles eenslydende med de Stiftamtmand Krieger ved Kammerets Skrivelse af 24. April 1830 tilstillede, paa nogle enkelte Forandringer nær, der ansees nödvendige for Ordens Skyld.

Det bedes endvidere observeret, at Jorderne med deres Matrikul-Nummer og Pagina i Jordebogen anföres i den samme Orden, som de ved denne Udsættelses 1. Art. ere specificerede. — — —

— — — de aarlige Regnskaber blive at vedlægge en rubriceret Jordebog, hvori bör gjöres Forklaring om Jordernes og Leilændingernes Navne, Bygselbrevenes Datis, Dyrheden, Afgifterne efter Besigtigelsesforretningen af 1769, disses nuværende Större1se, om Qvilderne ere Faar eller Köer, samt med hvilke Naturalier Afgifterne tilsvares efter Bygselbrevene, og endelig Indtægten af Drivrettigheden paa Jordernes Forstrande, hvilken Jordebog aarligen bliver at examinere paa Mandtalsthingene, og derefter at forsyne med Sysselmandens Attest om, at den er overeensstemmende med de gjeldende Bygselbreve. — — —

II. [Schema]. Regnskab for Administrationen af N. N. Klosters Jordegods for Aaret fra Fardag 18.. til Fardag 18.., allerunderdanigst aflagt af N. N.

Nota: Alle Administrations-Regnskaber bedes paaseete affattede efter dette Schema.

1835.
16. Mai.

	Rede Sölv.		Sedler og Tegn.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
Indtægt:				
1. Leien til Michaelis 18 . . af N. Qvilder à 20 Pd. Smör for hvert Qvilde N. Pd.				
N. Pd. efter Jordebogen ad Nr. 1 erlagt in natura, og solgte ved Auction, saaledes som den her under Nr. 2 vedlagte Udskrift af Forretningerne udviser, for	N.	N.		
N. Pd., der udgjör Præstens Salair, beregnes til Indtægt efter Auctionsmiddelpriis à N. Pd. med	N.	N.		
2. Landskylden efter den foran nævnte Jordebog ialt . . . . N. Al.	N.	N.		
der ere betalte eller ydede saaledes: N. Al. betalte efter det kgl. Rentek. Skr. af 18. Oktbr. 1834 med 1 Specie for hver 24 Al., er	N.	N.		
N. Pd. hvid Uld solgte ved Auction, og efter Udskrift af Forretningen herhos under Nr. 3 udbragt til ialt r. S. N. Rbd. N. Sk.				
N. Pd. mel. do. ligeledes efter do. do. . . N. Rbd. N. Sk.	N.	N.		
o. s. v.				
Efter den i Jordebogen meddelte Forklaring er betalt med Penge efter den gjeldende Capitulstaxt.				
N. Pd. hvid Uld à N. Sk. pr. Pd. S. og T. . . N. N.				
N. Pd. mel. do. à N. Sk. pr. Pd. . . . — . . N. N.	»	»	N.	N.
3. Forstrandsafgiften efter Jordebogen ad Nr. 1	»	»	N.	N.
	N.	N.	N.	N.

1835.
16. Mai.

	Rede Sölv		Sedler og Tegn.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
4. Extraordinaire Indtægter efter Jordebogen o. s. v. . . . . (eller ogsaa: Efter Jordebogen falder Intet indeværende Regnskabsaar at beregne.)	»	»	N.	N.
	N.	N.	N.	N.
Udgift:				
1. Salair til Præsten til N. N. efter hans her under Nr. 4 vedlagte Qvittering, som beregnes til Udgift mod Indtægten saaledes, nemlig: N. Pd. Smör efter Auctionsmiddelpriis à N. Sk. pr. Pd. . . r. S. N. Rbd. N. Sk. N. Pd. Tælle à do. — N. Rbd. N. Sk.	N.	N.		
2. Omkostninger ved de afholdte Auctioner efter Sysselmand N. N. under Nr. 5 vedlagte specificerede Regning	N.	N.		
3. Administrationslön ifölge det kgl. Rentek. Skriv. af N. N. 18 . . at beregne saaledes, nemlig: af r. S. N. Rbd. N. Sk. og S. og T. N. Rbd. N. Sk., hvoraf 1/6 Deel udgjör	N.	N.	N.	N.
4. Contant indbetalt til Islands Jordebogskasse efter Landfoged N. N. Qvittering herhos under Nr. 6	N.	N.	N.	N.
	N.	N.	N.	N.

N. N. den N. N. 18..

N. N.,
Administrator.

1835.
16. Mai.

Nr. 1 (til Bilag II). Specification (Jordebog) over Landskylder og Qvildeleier af N. N. Jordegods for Aaret fra Fardag 18.. til Fardag 18..

Nr.	Jordernes Navne	Leilændingernes Navne	Bygselbrevets Datum	Efter Besigtigelses-Forretningen af 1769[1].			I Regnskabsaaret fra Fardag 18.. til Fardag 18..				Halvdelen af Landskylden at erlægge med 1 Spec. pr. 24 Al.	Halvdelen af Landskylden at betale i Landöre. Deraf						Afgift for Drivrettigheden.		Anmærkninger.
				Qvilder	Landsk.		Qvilder		Landsk.			betalt i					ubetalt			
				Stk.	Hdr.	Al.	Faar	Köer	Hdr.	Al.	Al.	Uld Pd.	Tælle Pd.	Smör Pd.	forskjel. Landöre Al.	Tilsammen Al.	Al.	Rbd.	Sk.	

[1]) denne Rubrik henhörer navnlig til Kirkebæ og Thykkebæ Klostres Godser, men forandres ved de övrige Administrationer efter Forholdene, saaledes, at den ældre gjeldende Jordebog træder i Stedet.

1835. 16. Mai. III. Udkast til Auctions-Conditioner. — 1) Opbudet skeer i rede Sölv, mod contant Betaling. — 2) Betalingen erlægges strax ved Hammerslaget, til vedkommende Administrator, i manglende Fald ville de opraabte Varer blive paa ny opbudne for Kjöberens Regning. — 3) Varerne opraabes i den Stand de forefindes, og afleveres strax ved Hammerslaget. — 4) Efterbud og mindre Overbud end 4 Sk. antages ikke.

30. Mai. **Rentekammer - Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **midlertidig Vedbliven af Brotolden ved Jökulsaa.** Khavn den 30. Mai 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 762.

Efter at Kammeret, i Henhold til dets Skrivelse af 10. Septbr. 1831, har modtaget Hr. Amtm.s behagelige Betænkning af 19. Decbr. f. A., om, hvorvidt den i fornævnte vor Skrivelse, for Aarene 1832, 1833 og 1834 bestemte Contribution til Vedligeholdelsen af Træbroen over Jökulsaaen i Jökulsdalen inden Nordermule Syssel, fremdeles skulde vedblive, undlade vi ikke tjenstlig at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ligesom Kammeret bifalder den af Dem föiede Foranstaltning, hvorefter Contributionen til fornævnte Broes Vedligeholdelse i Aaret 1835 erlægges uforandret, saaledes bifalde vi ogsaa, at denne Brotold endnu i de næst paafölgende 9 Aar, eller til 1844 incl., ligeledes blive at udrede paa den i vor Skrivelse af 10. Septembr. 1831 bestemte Maade.

Ligesom vi iövrigt aarligen forvente os meddeelt Underretning om Brokassens Tilstand, saaledes anmodes Hr. Amtm. ogsaa i Aaret 1844 at indkomme med Deres nærmere Forslag om, hvorledes der i saa Henseende bör forholdes i den fölgende Tid. — Rentekammeret den 30. Mai 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Udviisning af Kjöbstædgrund ved Raufarhöfn.** Khavn den 30. Mai 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 763. 1835. 30. Mai.

Foranlediget af, at der ved en den 2. August f. A. af Sysselmanden i Norder Syssel afholdt Forretning er udviist Faktor Johnsen en saa betydelig Strækning af Jorden Raudarhavn til hans Handelsetablissement sammesteds, at det kunde blive vanskeligt, naar Flere vilde oprette Handel paa dette Udliggersted, at forskaffe dem den fornödne Udviisning, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 24. Januar d. A. andraget paa, at den udmaalte Grund ikkuns maatte tilstaaes Faktor Johnsen under den Betingelse, at han deraf igjen er forpligtet til at afgive indtil Halvdelen, naar det i ovenmeldte Öiemed af Övrigheden paafordres, til hvilken Ende De ogsaa har paalagt Sysselmanden at paaagte, at Etablissementet ikke oprettes i Midten af den opmaalte Grund.

At Kammeret bifalder dette Hr. Amtm.' Forslag, skulle vi tjenstligen melde Dem til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, samt videre föiende Foranstaltning. Tillige ville De underrette Faktor Johnsen om, at det af ham ansögte Kjöb eller Mageskifte af fornævnte Jord Raudarhavn ikke kan bevilges, med Hensyn til at Raudarhavn nu er et autoriseret Udliggersted. Derimod haves ikke Noget imod, naar han derom kan komme overeens med den nuværende Opsidder paa Jorden Raudarhavn, og forskaffer denne Fæste paa en anden ligesaa god Jord, at der indtil videre tilstaaes ham Brugen af hele Jorden, dog at han igjen er pligtig til at fratræde samme, eller i alt Fald underkaste sig de Bestemmelser og Indskrænkninger, som Övrigheden maatte ansee fornödne, i Tilfælde at Flere ville etablere Handel paa Udliggerstedet. — I Henseende til den aarlige Afgift, som bliver at svare saavel

1835. af Jorden som af Handelsetablissementet, overlades det
30. Mai. til Hr. Amtm. at fastsætte samme, og ligesom De ville behage at tillægge Administrator for Munkethveraae Klostergodses nordre Deel Ordre til at beregne Afgifterne til Indtægt i sine aarlige Regnskaber, saaledes forvente vi ogsaa at meddeles nærmere Underretning om, hvad der af Hr. Amtm. bliver foranstaltet i forbemeldte Henseender. — Rentekammeret den 30. Mai 1835.

2. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **aarlige Indberetninger om Horsager.** Khavn den 2. Juni 1835. — Rubr. i Canc. 2. Depart. Brevb. 1835, Nr. 1755.

Ved hertil at indsende de fra Sysselmændene i Islands Vest-Amt modtagne Indberetninger om de Personer, der i hvert Aars Löb have været tiltalte for Forbrydelser, Politieforseelser m. v., har Hr. Amtm. hidtil ikke meddeelt Underretning om, hvormange Sager angaaende Hoer der i Overeensstemmelse med Reskr. af 21. Mai 1823 have været afgjorte ved Deres Resolution. Da Collegiet imidlertid önsker at erholde Oplysning i fornævnte Henseende, saa skulde man tjenstl. anmode Dem om, hertil at indberette Antallet af bemeldte Slags Sager, der i afvigte Aar paa denne Maade ere afgjorte, og forventer man derefter aarligen at modtage lignende Indberetning. — Det kongl. Danske Cancellie den 2. Juni 1835.

9. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Stad Præstekald i Grindavik.** Khavn den 9. Juni 1835. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1835, Nr. 1638.

I behagelig Forestilling af 27. Februar sidstl., der er bleven indsendt til dette Collegium med Hr. Stift-

amtm.' Betænkning af 31. Marts næstefter, har Deres Höiærv. andraget, at Stad Præstegaard i Grindevig inden Guldbringe Syssel er i en höist forfalden Tilstand, og desuden har flere Huse, end som kunne ansees fornödne, og De har i denne Anledning, med Hensyn til Kaldets ringe Indtægter, og da den nuværende Sognepræst i Embedet Magnus Torvesen ikke kan vente af sin Formand at erholde nogen Aabod for Præstegaardens Mangler, indstillet: 1835. 9. Juni.

a) at det maa overlades Stiftsövrigheden at fraskrive Kaldets unödvendige, og som ere indbefattede i de ved sidste Udtægts-Forretning af 29. Juni 1833 af Stad Præstegaard i Grindevig opregnede Huse, samt at foreskrive en hensigtsmæssigere Indretning af de Huse, der i Fremtiden skulle som nödvendige fölge Præstegaarden; og b) at der til Præstegaardens Istandsættelse maa bevirkes den nuværende Sognepræst Torvesen en Naadegave af 50 Rbd. r. S., eller en temporair Eftergivelse af den Afgift af 3 Vætter Fisk aarlig, som for Tiden af Kaldet svares til den kgl. Kasse.

Efter at man i denne Anledning har correspenderet med det kgl. Rentekammer, skulde man tjenstl. tilmelde Dem til behagelig Efterretning og derefter föiende Foranstaltning, at det bifaldes, at De fraskrive Stad Præstekald de ommeldte unödvendige Huse ved Præstegaarden, samt foreskrive en hensigtsmæssigere Indretning af de Huse, der for Fremtiden skulle fölge Præstegaarden, som nödvendige, med Tilföiende, at De angaaende det andet Punkt ville erholde nærmere Resolution fra det kgl. Rentekammer[1]. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Juni 1835.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Ministerialbögernes Förelse.** Khavn den 9. 9. Juni.

[1]) see Rentek. Skriv. 18. Juli 1835.

1835. Juni 1835. — Orig. i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1835, Nr. 1639. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 208. P. Pètursson Hist. Eccl. Island., S. 351.

9. Juni.

Efter at have modtaget Deres Höiærv.' behagelige Betænkning af 6. Februar f. A., angaaende Anvendelsen i Island af de i Cancelliets Circulairskrivelse af 27. August 1833 til samtlige Biskopper i Danmark, om Förelsen af Ministerialböger, indeholdte Bestemmelser, skulde Cancelliet tjenstl. tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at bemeldte Circulairskrivelse af 27. August 1833 bestemmes som gjeldende for Island, dog saaledes:

1) at den under b nævnte Punkt bortfalder, forsaavidt den omhandler Landmilitair-Reserver; og 2) at e og f anvendes forsaavidt det er muligt.

Med Hensyn til, at Deres Höiærv. har yttret, at Jevnförelses-Schemaet föres af Præsterne paa flere forskjellige Maader, skulde man tjenstl. tilmelde Dem, at man finder det nödvendigt, at Jevnförelses-Registret indrettes alphabetisk, med fortlöbende Nummere for hvert Bogstav for sig, og at det behandles som en fortlöbende Afdeling, der ikke afbrydes, om end Ministerialbogens övrige Afdelinger faae nye Protokoller, og Cancelliet anseer det derfor rigtigst, at Jevnförelses-Registret altid indbindes for sig selv, og faaer en saadan Störrelse, at det kan benyttes til en Mængde Ministerialböger. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Juni 1835.

16. Juni. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Forslag om at indskrænke Fattiges Ægteskaber.** Khavn den 16. Juni 1835. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 2150. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 214—215.

For at paa Island Indgaaelsen af Ægteskab kunde forebygges imellem Personer af Bondestanden, som ikke

ere i nogen Næringsvei, der kan sætte dem istand til at forsörge en Familie, og som derfor lettelig kunne falde Fattigvæsenet til Byrde, har Hr. Amtm. under 8. Decbr. f. A. andraget paa, at der maatte gives en Bestemmelse for, at ingen Præst paa Island maa lyse til Ægteskab for Nogen af Bondestanden, förend denne, naar han boer i Oplandet, godtgjör at have erholdt i Fæste paa Livstid eller i det mindste paa 10 Aar en Jordepart, som forede i det mindste eet Koqvilde og 4 Faareqvilder, med mindre han kunde forevise saavel vedkommende Fattigforstanders som Övrighedens Tilladelse til at nedsætte sig paa en ringere Jordlod, eller, naar han vil nedsætte sig uden Jordbrug ved Strandkanten, bevise, at have faaet af Övrigheden Tilladelse til at nedsætte sig ved Sökanten, m. m. — De har med Hensyn hertil yttret den Formening, at en saadan Indskrænkning i Adgangen til at kunne indgaae Ægteskab allerede synes hjemlet i den bestaaende Lovgivning, i hvilken Henseende De iblandt Andet har bemærket, at Forordn. 3. Juni 1746 maa antages endnu at være gjeldende paa Island, selv om Forordn. 30. April 1824, angaaende Præsternes Embede med Hensyn til Ægteskab, maatte være udvidet til at gjelde for Island, hvilket De ikke veed at være Tilfældet.

1835. 16. Juni.

Idet nu Cancelliet, hvad denne sidste Punkt angaaer, tjenstligst maa gjöre Dem opmærksom paa, at For. 30. April 1824 er udvidet til at være gjeldende paa Island ved allerh. Reskript til samtlige Amtmænd af 7. Decbr. 1827, hvoraf en Gjenpart vedlægges til Deres nærmere Efterretning, maa man lige tjenstl. tilkjendegive Dem, at For. 3. Juni 1746 derved er ophört at være gjeldende paa Island. Under de Forhandlinger, der i sin Tid fandt Sted i Collegiet angaaende Udvidelsen af Forordn. 30. April 1824, blev det specielt taget under Overveielse, om ikke den i sammes § 3 Nr. 10 indeholdte Bestemmelse: „at naar Nogen af dem, der agte at indgaae Ægteskab, nyder, eller, fra den

1835. 16. Juni. Tid deres Forsörgelse som Börn ophörte, har nydt nogen urefunderet Understöttelse af Fattigvæsenet, da maa Ægteskabet ikke tilstedes, med mindre Bestyrelsen af det Fattigvæsen, hvor Manden er forsörgelsesberettiget, erklærer, at der, for Fattigvæsenets Vedkommende, Intet findes imod samme at erindre", burde skjærpes saaledes, at Ægteskab ikke maatte tilstedes dem, der ei ere istand til vedbörligen at forsörge Börn og Tyende, med mindre vedkommende Autoriteter dertil give Samtykke. Men det fandtes betænkeligt at andrage paa et saadant Tillæg, imod hvilket en Amtmand og Biskoppen paa Island bestemt erklærede sig, in specie fordi hverken Hensigten med Fattigindretningen eller Fattigvæsenet paa Island kunde gjöre det fornödent, at fastsætte særdeles Indskrænkninger med Hensyn til Ægteskabets Indgaaelse i et saa lidet befolket Land. Ligesom nu altsaa den Indskrænkning i Almuepersoners Adgang til at indtræde i Ægteskab, som Hr. Amtm. har omhandlet i Deres Andragende til Collegiet, ikke har Hjemmel i den gjeldende Lovgivning, saaledes kan Cancelliet ei heller finde en Bestemmelse efter Deres Forslag tilraadelig. — Det kongl. Danske Cancellie den 16. Juni 1835.

18. Juli. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Stad Præstekald i Grindavik.** Khavn den 18. Juli 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 844.

Efter at det danske Cancellie har brevvexlet med Kammeret, betræffende en til bemeldte Cancellie indkommen, med Hr. Stiftamtm.* Betænkning ledsaget Forestilling fra Deres Höiærv. om: a) at det maa ovorlades Stiftsövrigheden at fraskrive Stad Præstekald i Grindevig nogle unödvendige Huse, samt foreskrive en hensigtsmæssigere Indretning af de Huse, der i Fremtiden skulle som nödvendige fölge Præstegaarden, og b) at

der til Præstegaardens Istandsættelse maa bevirkes den nuværende Sognepræst Torvesen en Naadegave af 50 Rbd. r. S., eller en temporair Eftergivelse af den Afgift af 3 Vætter Fisk, som for Tiden svares af Kaldet til den kgl. Kasse, har bemeldte Cancellie ved Skrivelse af 9. i f. M. underrettet Kammeret om, at förste Puukt af Indstillingen bifaldes, samt med Hensyn til den ansögte Understöttelse eller Eftergivelse henstillet samme til Kammerets Afgjörelse. 1835. 18. Juli.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstl. at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret, uagtet Præstegaardens Afgift er nedsat fra 18 Vætter til 6 Vætter, og Præsten i disse 6 Vætter endvidere ved Kammerets Skrivelse af 20. Septembr. f. A. er bevilget en Eftergivelse af 3 Vætter aarlig i 3 Aar, fra Fardag 1833 at regne, dog efter de oplyste Omstændigheder i Forventning af Hans Maj^ts allern. Approbation, endnu har bevilget Præsten en yderligere Eftergivelse, saaledes at han ligeledes i et Tidsrum af 3 Aar, fra Fardag indeværende Aar at regne, fritages for at erlægge den for Tiden tilbageværende Deel af Afgiften, 3 Vætter Fisk aarlig, i hvilken Henseende Hr. Stiftamtm. anmodes om, at tilkjendegive Sysselmanden for Guldbringe og Kjose Syssel det Fornödne til Iagttagelse ved de i bemeldte 3 Aar for Administrationen af benævnte Syssel aflæggende Regnskaber, hvori Andraget vil passere, imod at Hr. Stiftamtm.s Ordre fremlægges ved det förste Aars Regnskab in originali, og ved de tvende fölgende paaberaabes, samt at derhos vedlægges Tilstaaelse fra Præsten Torvesen om, at han for disse 3 Vætter Fisk har været ukrævet. — Rentekammeret den 18. Juli 1835.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fordelingen af Landsoverrets-Assessorernes Gager i Constitutionstilfælde,** m. v. Khavn 21. Juli.

1835. 21. Juli. den 21. Juli 1835. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 2590.

I en af det kongel. Rentekammer hertil oversendt Forestilling har förste Assessor i den kongel. islandske Landsoverret, Sveinbjörnsen, andraget, at han for Tidsrummet fra 12. April f. A., da han allern. beskikkedes til bemeldte Embede, og indtil 2. Juni næstefter, da han tiltraadte det, ikkun har erholdt udbetalt Halvdelen af den samme tillagte Gage, og har derhos ansögt om at faae den anden tilbageholdte Halvdeel, 49 Rbd. 5 Mk. 3 Sk. r. S., udbetalt, imod at han i al Fald med den, der maatte have været constitueret til i fornævnte Tid at bestyre Embedet, træffer mindelig Overeenskomst om Godtgjörelse for Constitutionstiden.

Ligesom Landfogden, Cancellieraad Ulstrup, i sin Forestillingen paategnede Erklæring har oplyst, at nuværende anden Assessor i bemeldte Ret, Finsen, der i den omhandlede Periode var constitueret som förste Assessor, har erholdt udbetalt den hele det andet Assessorat tillagte Gage, og Sekretair Stephensen, der var constitueret som anden Assessor, Halvdelen af den med det andet Assessorat forbundne Gage, hvoraf flyder, at der endnu haves i Behold Differentsen imellem den det förste og andet Assessorat for den ommeldte Tid tilkommende Gage, saaledes har Hr. Stiftamtm. i Deres Skrivelse yttret den Formening, at Landfogden har handlet rigtigt i ikkun at udbetale Assessor Sveinbjörnsen halv Gage fra den Tid han beskikkedes til Embedet og indtil han tiltraadte det, da den i samme Constituerede havde Ret til Halvdelen af Gagen, og in specie ved allerhöieste Resolution af 12. April f. A. var erklæret berettiget dertil.

Man skulde i Anledning heraf, til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning tjenstl. melde, at Reglen, hvorefter der bliver at forholde i Henseende til Gagen for det oftnævnte Tidsrum fra 12. April f. A.

til 2. Juni, da Sveinbjörnsen tiltraadte Embedet, indeholdes i den ved Plak. 23. April 1813 bekjendtgjorte allerh. Resolution af 20. Februar næstforhen, hvorefter den, der som Constitueret bestyrer et Embede fra den Tid, at en virkelig Embedsmand dertil er udnævnt, og indtil denne tiltræder Embedet, skal, hvor ingen mindelig Forening derom imellem dem kan træffes, være berettiget til, imidlertid at nyde den halve Deel af Embedets Indtægter. — Heri er der ikke, med Hensyn til det omhandlede Tilfælde, gjort nogen Forandring ved den af Dem paaberaabte allerh. Resolution af 12. April f. A., der, idet den fastsætter, at de to constituerede Assessorer maae nyde hver saa meget som Halvdelen af de respective Assessor-Embeders faste Lönninger, i Forhold til Enhvers Constitutionstid, alene omfatter Tiden indtil de virkelige Assessorers Udnævnelse, og forövrigt ikkun er en Anvendelse af de gjeldende Bestemmelser om, at den i Vacancen faldne Gage skal bespares, forsaavidt der ikke maatte findes Anledning til at anvende indtil Halvdelen af samme som Godtgjörelse for den, der har fungeret i Vacancen. — Det kongel. Danske Cancellie den 21. Juli 1835.

1835. 21. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Afgivelse af Friexemplarer af trykte Skrifter fra Islands Stiftsbogtrykkerie.** Khavn den 25. Juli 1835[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 2625. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 262. 25. Juli.

Ved under 12. August f. A. hertil at indsende et Andragende fra Forpagteren af Stiftsbogtrykkeriet paa Island, Sekretair Stephensen, om Fritagelse for at afgive til det store kgl. Bibliothek og Universitetsbibliotheket de befalede 2 Exemplarer paa Skrivpapir og 1

[1]) jevnf. Univ. Dir. Skriv. 31. Januar 1835.

1835. Exemplar paa Trykpapir af de Böger, som oplægges
25. Juli. uforandrede paa ny, have Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. indstillet, at han maa fritages for at aflevere de befalede 3 Exemplarer til bemeldte Bibliotheker af alle de nye uforandrede Oplag af ældre Skrifter, som i Löbet af de sidste 10 Aar have været trykte, og af hvilke de befalede Exemplarer i sin Tid have været indsendte.

Cancelliet har i denne Anledning brevvexlet med Chefen for det store kgl. Bibliothek og Directionen for Universitetet og de lærde Skoler. Den Förste har yttret, at der Intet haves imod Opfyldelsen af Supplikantens Petitum, overeensstemmende med Deres Forslag, naar det paalægges Forpagteren af Bogtrykkeriet, hvert tiende Aar at afgive til det kongel. Bibliothek de befalede 3 Exemplarer af Böger, som i et saadant Tidsrum flere Gange uforandrede paa ny ere oplagte, og Directionen har erklæret, at der for Universitetsbibliothekets Vedkommende kan forholdes efter Deres Indstilling, under den Betingelse, at der aarlig til Bibliotheket indsendes en fuldstændig Fortegnelse over Alt, hvad der i Bogtrykkeriet er trykt, med Bemærkning om, hvilke Skrifter der ifölge denne Bestemmelse ikke indsendes i nye Exemplarer, og med Angivelse af det Oplag, hvoraf Exemplarer sidst ere indsendte. — Hvilket man, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, tjenstl. skulde melde. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. Juli 1835.

25. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Regler for Adgangen til Fattigforsörgelse.** Khavn den 25. Juli 1835. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1835, Nr. 2626. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 262.

Med Hensyn til den i Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island

af 8. Januar f. A. § 6 indeholdte Bestemmelse, at naar 1835.
Nogen har været bosat eller tjenende i et Fattigdistrikt tilsammen i 5 Aar, efter at have opnaaet 16 Aars Alder, uden der at have nydt nogen Understöttelse af Fattigvæsenet, skal han sammesteds være berettiget til Forsörgelse, har Sysselmand Blondahl i et med Hr. Amtm.'s Skrivelse af 9. December f. A. hertil indsendt Andragende forespurgt, om bemeldte Forskrift skal forstaaes om det Sted, hvor den Paagjeldende har været bosat eller tjent i de förste 5 Aar efterat have fyldt sit 16de Aar, eller om det, hvor han længst har opholdt sig, eller endelig om det, hvor han har haft Ophold i de sidste 5 Aar, förend han blev trængende til Forsörgelse. 25. Juli.

Man skulde i Anledning heraf til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstligst melde, at da en Person efter den nævnte § i Reglementet erhverver Forsörgelsesret i det Fattigdistrikt, hvor han, efter opnaaet 16 Aars Alder, har opholdt sig i 5 Aar, uden der at have nydt Understöttelse af Fattigvæsenet, er det klart, at ved saadan Erhvervelse af Forsörgelsesret i et bestemt Distrikt, den Commune, som forhen, paa Grund af Födselen eller Ophold i den lovbestemte Tid, var pligtig til i Trangstilfælde at antage sig Personen, ved det nye erhvervede Forsörgelseshjem befries fra den forhen samme paaliggende Pligt, og at saaledes altid det sidste Sted, hvor en Person, inden han blev trængende til Fattighjelp, har haft et til Forsörgelsesret qvalificerende Ophold, maa være det, som Forsörgelsen paaligger. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Juli 1835.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Oplagspenge for Fattigkasserne.** Khavn den 4. August 1835. — 4. August.

1835. 4. August. Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 2773. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1835, S. 275—276.

Ved under 10. December f. A. hertil at indsende en Forestilling fra Sysselmanden for Hunevands Syssel, hvori han, med Hensyn til at nogle af Torfalæks Reps Beboere have nægtet at udrede noget Extrabidrag til Fattigvæsenet, for at opbevares til Hjelp i muligen indtræffende haardere Aar, har andraget paa, at det ved Lov maatte bestemmes, at enhver Fattigcommune skulde i bedre Aar, eller naar den ikkun havde faae Fattiglemmer at forsörge, oplægge saa meget af Fattigkassens Indtægter hvert Aar, som kunde svare til et Fattiglems fuldkomne Forsörgelse i eet Aar, har Hr. Amtm. indberettet, at De har tilskrevet bemeldte Sysselmand, at De ikke kunde ansee Vedkommendes Vægring for at erlægge Extrabidrag til Fattigvæsenet for lovgrundet, og at han skulde söge at formaae dem til at udrede det allerede Paalignede, men i modsat Fald, hvis det paalignede Extrabidrag for hele Reppen ikke i det Hele var större, end der svarede til fuldkommen Underholdning for eet Fattiglem om Aaret, at inddrive samme ved Udpantning. — Tillige har De henstillet, om det ikke maatte være hensigtsmæssigt at bestemme, at der til uforudsete Udgifter og til de respective Fattigkassers Forögelse skulde, efter foregaaende Correspondence mellem vedkommende Sysselmand og Amtmanden, foruden det til de visse Udgifter Fornödne, paalignes ethvert Rep, i Forhold til dets Störrelse og Forfatning, saa meget i aarligt Extrabidrag til uforudsete Udgifter ved Fattigvæsenet, og i al Fald til at oplægges i Fattigkassen, som kunde medgaae til eet eller to Fattiglemmers aarlige Underholdning.

Man skulde i Anledning heraf tjenstl. melde, at ligesom det provisoriske Reglement for Fattigvæsenets Bestyrelse af 8. Januar 1834 ikke hjemler nogen Ligning til Fattigvæsenet udenfor dets actuelle Fornödenheder, blot for, med et Oplag, at sikkre det en Res-

source i mindre heldige Tider, saaledes finder Collegiet det utilraadeligt, at andrage paa en Bestemmelse som den foreslaaede, der, foruden at medföre en ny Byrde for Fattigdistrikterne, neppe vilde indeholde den Betryggelse, som derved tilsigtes. Oplagte Pengecapitaler vilde nemlig, om de end iövrigt vare nok saa vel sikkrede, dog, naar Uaar maatte indtræffe paa Island, ei indeholde tilstrækkelige Midler til at afværge Ulykken, da selve de umiddelbare Subsistentsmidler da kunde komme til at mangle, uden at kunne erholdes for Penge. At et saadant Extrabidrag præsteredes ved levende Creaturer, skjönnes heller ikke at kunne, saaledes som De formener, være til nogen synderlig Nytte i Tilfælde at Beboerne i Fattigdistriktet have mistet deres af Fodermangel, da det er rimeligt, at det for Fattigvæsenet vil være i det mindste ligesaa vanskeligt, som for de Private, i saadan Nödstid at skaffe Foder til Creaturerne, og det saaledes vel ikke i Almindelighed vilde kunne komme Beboerne til Hjelp med disse. — Det kongl. Danske Cancellie den 4. August 1835.

1835. 4. August.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle almindelige Forordninger fra 1832.** Khavn den 18. August 1835. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1835, Nr. 2902.

18. August.

Ved at tilstille det kgl. Rentekammer hosfölgende fra Amtmændene paa Island og Landsoverretten sammesteds indhentede Betænkninger med Bilage, angaaende, hvorvidt nogen af de igjennem Cancelliet i Aaret 1832 emanerede Anordninger, enten med eller uden Modification, kunde gjöres anvendelig paa Island, skulde man tjenstl. yttre Fölgende:

Skjöndt der möde mange Vanskeligheder ved Ud-

1835. videlsen af Plakaten 13. Januar 1832, ang. Foran-
18. August. staltninger til at hindre det mulige Tilfælde af Skindödes Begravelse m. v., som og fraraades af Amtmand Thorsteinson og Justitiarius i Landsoverretten, synes det dog, at Man, efter de flere andre Erklæringer, som gaae ud paa, at Plakatens Hovedregler, skjöndt med Modificationer, endog kunde være mere fornödne i Island end andetsteds, ei ganske kan lade den fare. — Men ligesom den förste Passus af Plakatens § 2 maa bortfalde, saaledes maatte det vel være Sysselmanden, der havde at udnævne Liigskuere, og det maatte derhos, hvor faste Liigskuere ikke kunde haves, uden at Vedkommende bebyrdedes med Reiseomkostninger, være tilladt at foretage Begravelsen efter Attest af to andre gode Mænd. — Hvad Amtmand Thorarensen bemærker om, at de, der ernære sig af at gjöre Liigkister, fornemmelig skulde bruges til Liigskuere, fortjener neppe at tages i Betragtning; der lade sig og tænke Collisioner, som deraf kunde opstaae, om ikke nogen værre, saa dog den, at den Forfærdiger af Liigkister, som havde faaet hiint Officium, vilde faae en Overvægt i Concurrence med Andre. — Den i § 4 fastsatte Betaling for at undersöge Liget og derom udstede Attest kunde formentlig nedsættes til 16 Sk.

Med Hensyn til hvad der i nogle af de indkomne Erklæringer er yttret, om, at det ikke er usædvanligt, at man, strax efter at Een antages at være död, eller i det mindste efter kort Tids Forlöb, henlægger Liget paa et afsides Sted, ofte i Frost og Kulde, uden at henvende nogen Opmærksomhed paa det, holder Cancelliet for, at en Opfordring til den islandske Almue om at iagttage större Agtsomhed, inden den formeentlige Döde henlægges paa et koldt og afsides Sted, turde være hensigtsmæssig. — Da det Ord „Liighuus" i § 2, saaledes som den af Biskoppen over Island afgivne Betænkning viser, er blevet misforstaaet, maatte dette Udtryk undgaaes.

Af den Brevvexling, som i f. A. fandt Sted imellem det kgl. Rentekammer og Collegiet, betræffende Udvidelsen af nogle i 1832 emanerede Anordninger til ogsaa at gjelde paa Færöerne, vil det være i velbemeldte Kammers Erindring, at Amtmanden over fornævnte Öer, med Hensyn til Bestemmelsen i den omhandlede Plakats § 1, at intet Liig maa jordes, förend det med behörig Attest er godtgjort, at sikkre utvivlsomme Tegn paa Döden have viist sig, bemærkede, at Præsterne paa Færöerne som oftest ikke kunne være tilstede ved Begravelsen, og at det endog ofte vilde være Vedkommende umuligt, at bringe Præsten Efterretning om Dödsfaldet förend Begravelsen, hvorfor han formente, at det maatte være Kirkeværgernes Sag at paasee, at den ovenanförte Forskrift blev iagttaget, og derefter at opbevare den udstedte Attest, for at aflevere den til Præsten, naar denne indfandt sig for at foretage Jordspaakastelsen, men da Præsterne saaledes ikke altid kunde være ansvarlige for, at Plakatens Bud blev efterlevet, holdt Amtmanden det for rigtigst, at bestemme en Mulkt af 1—5 Rbd. saavel for Vedkommende, hvis Pligt det var at erhverve den omhandlede Attest, som for Kirkeværgerne, naar noget Liig blev begravet uden at den befalede Besigtigelse havde fundet Sted. 1835. 18. August.

I den Forestilling man har nedlagt angaaende Udvidelsen af de ommeldte Anordninger til Færöerne, og som ifölge allerhöieste Resolution af 22. Oktbr. f. A. skal forelægges Stænderforsamlingen for Sjællands m. fl. Stifter, samt Island og Færöerne, har Collegiet andraget paa, at den titnævnte Plakat maatte udvides med de af Amtmanden foreslaaede Modificationer. — Da lignende Forhold synes, uagtet de indkomne Erklæringer ikke beröre saadant, at maatte kunne indtræde paa Island, troer Cancelliet at det kunde være hensigtsmæssigt, for slige Tilfælde at bestemme, at de Paagjeldende, hvis Pligt det var at erhverve Attesten, skulde opbevare den og aflevere den til Præsten, naar han indfinder

1835. sig for at foretage Jordpaakastelsen, og, naar de have
18. August. ladet Liget begrave, uden at den befalede Besigtigelse havde fundet Sted, ansees med en Mulkt, som den, der er proponeret for Færöerne.

Plakaten af 20. Januar, om Aflevering af Exemplarer af udkommende Skrifter m. v. til det store kgl. Bibliothek og Universitetsbibliotheket, er, som dens § 5 viser, allerede gjeldende for de i Island trykte Skrifter, og af samme bliver der ikkun at meddele Bogtrykkeriet sammesteds et Exemplar til Underretning.

Plakaten 27. April angaaende Jordemödres Afskedigelse, kan formentlig udvides til Island, dog saaledes at en authoriseret Læges Betænkning skal kunne være Hjemmel nok til interimistisk at forbyde en Jordemoder Praxis, men at Landphysici Erklæring dog skal indhentes, og at endelig Bestemmelse tages efter sammes Indhold.

Forordning 1. Juni, angaaende Forpligtelse til at holde behörige Handelsböger, behöves formentlig ikke paa Island, og om Udvidelse af Forordning 11. Juli, angaaende Afsoning af Böder, som tilfalde Private, kan der saameget mindre være Spörgsmaal, som Cancelliet under en Sag, betræffende Straffelovgivningen for Island, der nylig har været foredraget Hans Majestæt og ifölge allerh. Resolution skal forelægges vedkommende Stænderforsamling, har gjort Forslag om den Maade, hvorpaa Böder skulle afsones paa Island. — En Udvidelse af Forordning 27. Juli, om visse Lettelser med Hensyn til Benyttelsen af Auctionsvæsenet, vilde, med Hensyn til Sportelreglementet 30. September 1830 § 43, og efter de locale Forhold, være saa godt som unyttig; og hvad Forordning 8. August, om forandrede Forholdsregler med Hensyn til den indiske Cholera, angaaer, turde det være nok, at vedkommende Övrigheder blive bemyndigede til, hvis bemeldte Sygdom skulde vise sig paa Island, da at foranstalte det Fornödne i Analogie med Forordningen.

Forordning 5. September, om Skudsmaalsbögers Indförelse for Tjenestetyender, kunde ikke uden med væsentlige Forandringer indföres paa Island, og vilde dog neppe blive overholdt. — Dersom der ved Lovgivningen var Noget at gjöre, for at sætte Tjenestetyende under strængere Tilsyn end hidtil, maatte en særlig efter Islands locale Tarv udarbeidet Anordning være at foretrække. 1835. 18. August.

Ved at meddele det kongl. Rentekammer Foranstaaende, skulde Man tjenstligst udbede sig Sammes Yttringer i Sagen, og forventes derved det Indsluttede remitteret. — Det kongel. Danske Cancellie den 18. August 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Anskaffelse af Instrumenter til Landphysikatet.** Khavn den 22. August 1835. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 875. 22. August.

Foranlediget af Hr. Stiftamtm.* behagelige Skrivelse af 31. Marts d. A. og det dermed fulgte Andragende fra Landphysikus Thorstensen, har Kammeret foranstaltet anskaffet og ham tilsendt til Brug og som Inventarium ved Landphysikatet i Island de af ham forlangte Instrumentsager, nemlig: et Obductionsbestik, en Födsels-Tang og et Forbindtöi, hvilket vi ikke skulle undlade tjenstl. at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Landphysikus Thorstensen. Tillige meldes Hr. Stiftamtm., at Kammeret paa forventet allernaadigst Approbation herved bemyndiger Dem til af Islands Jordebogskasse at lade Kleinsmed Finnbogasen udbetale hvad ham efter Regning kan tilkomme for Reparationen af de övrige ved Landphysikatet beroende samme tilhörende Instrumenter, hvorefter Kammeret udbeder sig behageligen underrettet om, hvad Omkostningerne i denne Anledning have udgjort. — Rentekammeret den 22. August 1835.

1835. 29. August. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **midlertidig Erlæggelse af Jordafgifter ved Pulsströmper efter Capitelstaxt.** Khavn den 29. August 1835. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 891.

Uagtet Leilændingerne paa de Hans Majestæt tilhörende Jorder, i hvis Bygselbreve er bestemt, at Landskyldsafgiften skal erlægges med visse deri bestemte Varesorter, desforuden have Valget, forsaavidt Varene ikke ydes in natura, at kunne erlægge samme med Penge efter Capitelstaxt, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 13. i f. M. dog yttret, at det deels ofte for Leilændingerne er höist vanskeligt at tilveiebringe de i sidstnævnte Tilfælde fornödne Contanter, deels byrdefuldt at erlægge deres Afgifter med saadanne Varesorter som Uld, der kan tjene til Forarbeidning, og hvorved Leilændingerne tabe den Arbeidslön, de ved samme kunne indvinde, samt Fisk, Smör og Talg, der kunne tjene til Levnetsmidler, da denne sidste Artikel i trange Tider af fattige Folk i Island skal bruges med Smör; Hr. Amtm. har derhos foreslaaet, om ikke Afgifterne af de kgl. Jorder inden Nord- og Öster-Amtet kunne tillades erlagte i Pulsströmper til et Belöb af samme Værdie efter Capitelstaxten, som de i Bygselbrevene stipulerede Varesorter efter bemeldte Taxt, hvilken Ydelsesmaade De anseer til Lettelse for Leilændingerne, uden at den kgl. Kasse dog derved skal lide noget Tab.

Endskjöndt Kammeret ikke hidtil har haft Anledning til at antage, at den stedfindende Fremgangsmaade med Afgifternes Ydelse har medfört nogen Ulempe for vedkommende Leilændinge, saa vil Kammeret dog efter Hr. Amtm.s Indstilling Intet have imod, at Leilændingerne paa de kgl. Jorder i bemeldte Amt maae med Hr. Amtm.s Approbation, som ved vedkommende Administrations-Regnskab bliver at fremlægge, til-

lades, i 2 Aar, fra Fardag 1836 til Fardag 1838, at erlægge deres Afgifter enten ganske eller for en Deel med Pulsströmper, efter ovenanförte foreslaaede Maalestok, hvilket vi ikke skulle undlade tjenstlig at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for saavel samtlige Administratorer i Nord- og Öster-Amtet, som vedkommende Leilændinger. — Om Udfaldet for den kgl. Kasse af denne saaledes givne Moderation, forvente vi i sin Tid at modtage Hr. Amtmands Beretning. — Rentekammeret den 29. August 1835.

1835. 29. August.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. de **Thingöre Kloster forhen tilhörende Södrifter.** Khavn den 29. August 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 892.

29. August.

Ved Kammerets Skrivelse af 10. Mai f. A. blev Hr. Amtm. anmodet om, at foranstalte Sögsmaal anlagt mod Administrator for Thingöre Klosters Gods, B. Olsen, til Afgjörelse af Spörgsmaalet om Hans Majestæts Ret til Södrift paa de bemeldte Kloster underliggende Jorder i Hunavatns og Stranda Sysseler, hvilke Södrifter Administrator Olsen har formeent at tilhöre Thingöre Klosterkirke, der staaer paa den ham tilhörende Gaard.

Foranlediget heraf har Hr. Amtm. ved behagelig Skrivelse af 15. i f. M. underrettet Kammeret om, at Administrator Olsen, efter at være i forbemeldte Anledning indkaldt for Forligelsescommissionen, har for denne, for at undgaae Sögsmaal, tilbudet godvillig at ville afstaae sin formentlige Ret til samtlige de omtvistede Södrifter inden Hunavatns Syssel, med Undtagelse af Spakonuarf, og Södrifterne paa Jorderne Eyjum, Veidileysa, Ofeigsfjord, Drangavik og Kirkjubol inden Stranda Syssel, samt tillige til at erlægge til den kgl. Kasse 100 Rbd. r. S. eengang for alle, for upaatalt fremdeles at kunne nyde disse Södrifter. — Efter hvad

1835. Hr. Amtm. derhos har yttret saavel om dette Tilbud,
29. August. som forövrigt over Sagen i det Hele, skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret paa forventet allern. Approbation antager dette af Administrator Olsen gjorte Tilbud, samt tillader at videre Sögsmaal, naar Sagen paa den anförte Maade er afgjort, maa paa Grund deraf bortfalde, i hvilken Henseende Hr. Amtm. anmodes om at föie den fornödne Foranstaltning, ligesom ogsaa drage Omsorg for, at Södrifterne i Hunavatns Syssel, med Undtagelse som meldt af Spakonuarf, derefter blive opbudne til Bortforpagtning, til Indtægt for Thingöre Kloster. — De 100 Rbd. r. S., som af Administrator Olsen efter Foranförte skal erlægges, bliver at paasee indbetalt i Islands Jordebogskasse.

Om Udfaldet udbeder Kammeret sig derefter til sin Tid meddeelt Underretning. — Rentekammeret den 29. August 1835.

2. Septbr. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse til en Islænders Oplærelse i Havedyrkning** m. v. Frederiksberg den 2. Septembr. 1835. — I Rentekammerets Forestilling 25. August bemærkes, at det ved kgl. Resol. 23. Januar 1817 var overdraget Landhusholdningsselskabet, at lade flinke, unge islandske Böndersönner nedreise til Danmark, og at besörge dem oplærte i Haugedyrkning, Kartoffelavl, Træplantning og Husdyrenes Behandling. I Anledning heraf föiede Selskabet Anstalt til, at tre unge Mænd kom fra Island i Aarene 1817 og 1818. Under deres to- og treaarige Ophold i Danmark gaves dem Leilighed til at lægge sig efter nogle Grene af Landoeconomien, ligesom ogsaa Selskabet drog Omsorg for, at dem, især om Vinteren, gaves nogen Veiledning i de Haandværksfag, ved hvis Udövelse de, efter deres Hjemkomst, kunde blive deres Födeland til Nytte. Ved deres Tilbagereise skjænkedes dem derhos nogle Redskaber. Udgifterne ved denne hele Foranstaltning bleve ifölge ovenmeldte kongelige Resolution betalte af Fonden ad usus publicos.

„Endskjöndt det er utvivlsomt, at Foranstaltninger, som denne, der var at betragte som et Forsög paa, ad en ny Vei at bidrage til at forbedre Islands indre oeconomiske Forfatning, og især at fremme de Dele af Jorddyrkningen, hvortil Landet mest egner sig, saasom Kjökkenhavers Anlæg og Rögt, samt den höist vigtige Kartoffelavl, maa kunne bære gode Frugter, er Sagen dog hidtil forbleven ved dette Forsög, tildeels som Fölge af, at ingen Islænder sildigere af egen Drift har meldt sig, for at nyde godt af en lignende Foranstaltning". 1835. 2. Septbr.

Nu havde imidlertid Viceprovst og Capellan til Valþjofstad i Norder-Mula Syssel, Stephan Arnason, sögt om Understöttelse af det Offentlige, for at hans Sön, Paul Stephensen, kunde i 2 à 3 Aar opholde sig i Danmark i den omtalte Hensigt. Andragende herom havde han indgivet til Landhusholdnings-Selskabet, men dette havde tilbudt, hvis Rentekammeret vilde udvirke det Ansögte, at drage Omsorg for Udförelsen, og yttrede, at det mindste, der hertil vilde udfordres, vilde være 300 Rbd. aarlig. Sysselmanden, Kammerraad Melsted, havde anbefalet Andragendet meget, da Andrageren var „en særdeles driftig og duelig Landoeconom, og en af de förste paa Österlandet, der med Held har lagt sig efter Haugedyrkning, især Kartoffelavl", og Sönnen var et skikkeligt og lærvilligt ungt Menneske.

Rentekammeret, som bemærker, at Haugedyrkningen var i de senere Aar i flere Egne af Island gaaet fremad, især paa Vesterlandet, fremhæver, at det vilde være önskeligt at den ogsaa paa Österlandet kunde vinde Fremgang, hvorfor det anbefaler Andragendet. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 C, Nr. 316.

Vi tillade allernaad., at Islænderen Poul Stephensen antages til i 2 til 3 Aar her i Landet at undervises i Haugedyrkning, Kartoffelavl, Træplantning med videre.

De dertil medgaaende Omkostninger, omtrent 300 Rbd. Sedler aarligen, foruden Reise-Udgifterne, blive at udrede af den islandske Jordebogskasse. Vort Landhusholdnings-Selskab ville Vi allernaad. have overdraget, efter dets Tilbud, at föie den i saa Henseende fornödne Foranstaltning. — Frederiksberg den 2. Septembr. 1835.

1835. **Cancellie-Plakat** ang. **Qvartals-Cours.** Khavn

21. Septbr. den 21. Septbr. 1835. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, samt i Hunavatns og Öefjords Sysseler 1837; den skulde være gjeldende for Island i Halvaaret 1. Januar til 30. Juni 1836 ifölge Plak. 11. Mai 1819. Canc. 2. Departem. Registr. XXXVI, 281 (1835, Nr. 646). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1835, S. 639. Qvart-Forr. for 1835, S. 91—92; Rubr. hos Schou XXI, 219.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for Oktober, November og December Maaneder 1835.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committée er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Oktbr., Novbr. og Decbr. Maaneder 1835 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 200 imod 100 Species eller 200 Rbdlr. Sölv, saa at 1 Rbdlr. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. Seddel.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Underretning. Det kongelige Danske Cancellie den 21. Septembr. 1835.

22. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Norder-Amtets Fordring paa Andeel i Stiftsbogtrykkeriets Udbytte.** Khavn den 22. Septembr. 1835. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1835, Nr. 3299.

Over indsluttede Skrivelse fra Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt, hvori han andrager paa, at Stiftsövrigheden, i Medhold af det allerh. Reskript af 14. Juni 1799, angaaende det Holum Bispestol tilhörende Bogtrykkeries Nedlæggelse, maa blive tillagt Ordre om, til Directionen for Norder-Amtets Bibliothek

at udbetale en Fjerdedeel af Afgiften for Forpagtningen af Bogtrykkeriet paa Vidöe, fra den Dato den först blev erlagt, til nu, og saa fremdeles aarligen, skulde Man ikke undlade tjenstligst at udbede sig Hr. Stiftamtm." og Deres Höiærv. Erklæring behageligen meddeelt, hvorhos Bilaget forventes remitteret med Svaret. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Septbr. 1835.

1835. 22. Septbr.

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forslag om et Paalæg paa Fiske-Jagterne til Indtægt for Hospitalerne** i Island. Khavn den 22. Septembr. 1835. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1835, Nr. 3298.

22. Septbr.

Ved behagelig Skrivelse af 20. Mai sidstleden har Hr. Stiftamtm. hertil fremsendt et Andragende med Bilage, hvori Biskoppen over Island har yttret den Formening, at der nu vil kunne paalægges Fiskejagterne under Island en liden aarlig Afgift til de i Landet værende Hospitaler, saaledes som Hospitalsholder J. Asmundsen allerede i Aaret 1832 har foreslaaet.

Foranlediget heraf skulde man til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at Collegiet, paa Grund af hvad Hr. Stiftamtm. i fornævnte Deres Skrivelse har oplyst[1], finder det utilraadeligt, at bevirke en Afgift, som den foreslaaede. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Septembr. 1835.

Kongelig Resolution ang. **Bestemmelser om nogle Punkter vedkommende den islandske Handel.** Frederiksberg den 23. Septembr. 1835[2]. — I Rentekammerets Forestilling 15. Septembr. bemærkes, at den

23. Septbr.

[1]) Stiftamtmand Krieger havde i Skrivelse 20. Mai 1835 yttret sig imod Paalæg paa Jagter og Dæksfartöier, især fordi det formentlig vilde virke hæmmende paa disses Udrustning, hvilken Regjeringen ellers havde sögt at opmuntre.

[2]) Plak. 28. Decbr. 1836.

1835. 23. Septbr. ved kongeligt Commissorium 3. Mai 1834 nedsatte Commission til Overveielse af de islandske Handels-Anliggender nu havde indgivet sine Forslag (i en Kammerets Forestilling vedheftet Betænkning af 13. April 1835). Efter Rentekammerets Fremstilling, som ellers ganske henholder sig til Commissionens Betænkning, opstilles Momenterne i 18 Punkter, hvis Hoved-Indhold er: at Spekulanthandlerne ikke bör indskrænkes, og navnlig ikke Plak. 1. Juni 1821 tilbagekaldes eller forandres; at Udliggerstederne maae directe opseiles, og den bestemte 4 Ugers Liggetid deles, men ikke forlænges; at Stedets faste Handlende have Fortrinsret ved Benyttelsen af Fortöinings-Redskaber, men ere pligtige at laane dem, naar de ikke benytte dem selv, og i de Tilfælde at man ikke enes om Leien, skal denne bestemmes af Sysselmanden (Amtmanden — Rentekammeret); at man kan oprette Handel paa de autoriserede Handelsteder, uden tillige at före Handel i en Kjöbstad; at alle som begynde Handel maae forpligtes til at have Forraad af Varer (For. 13. Juni 1787 II. § 12); at der ikke bör autoriseres flere Steder til Handel, naar ikke Nödvendighed i höi Grad taler derfor, og navnlig ikke Thorlakshavn; — at Bestemmelsen om Varetransporter ikke bör forandres; — at den islandske Handels Frihed for Told og Consumtion bör vedvare; — at Læsteafgiften ved Udförsel til fremmede Lande bör nedsættes fra 5 Rbd. til 2 Rbd. 32 Sk. pr. Commercelæst, med Bemyndigelse for Rentekammeret til i visse Tilfælde at eftergive Afgiften; — at Fiskepræmier bör nedsættes til 7 Rbd. pr. Læst og kun udloves for de næstfölgende 5 Aar, til Udgangen af 1841; — at der ikke loves Præmier for Dæksfartöier af 4 til 8 Læsters Drægtighed; — at Præmier for Bygning af Skibe i Island bortfalder; ligeledes Bygningspræmier for Huse; — at nogle Forandringer indföres med Hensyn til de islandske Söpasser.

I Henhold til disse Forslag havde Kammeret forfattet to (vedheftede) Udkast: a) til en Plakat om den islandske Handel og Skibsfart; b) til en Bekjendtgjörelse angaaende Fiskepræmierne under Island fra 1837 til 1839, hvilke Udkast Kammeret foreslaaer at skulle forelægges samtlige Stænderforsamlinger i Danmark og Hertugdömmerne. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 C, Nr. 336.

Det allerunderd. fremlagte Udkast til en Plakat, indeholdende nogle nærmere Bestemmelser med Hensyn til Anordningerne om den islandske Handel og

Skibsfart, bliver at forelægge samtlige Forsamlinger af raadgivende Provindsialstænder for Vort Rige Danmark samt for Vore Hertugdömmer Slesvig og Holstein, dog med fölgende Forandringer: 1835. 23. Septbr.

a) Præmisserne udelades, og Udtrykkene i den övrige Deel af Udkastet indrettes saaledes, at, skjöndt Lovsproget beholdes, de enkelte Bestemmelser dog ikke anföres givne i Vort Navn; b) samtlige for Fremtiden authoriserede Handelsteder i Island blive paa et passende Sted i Anordningen at nævne, og c) istedetfor den i § 10 indeholdte Bestemmelse, at der, Paaklage uagtet, skal betales efter Amtmandens Resolution, sættes, at det allerede er Sysselmandens Resolution, som har saadan Virkning.

Det ligeledes fremlagte Udkast til en Plakat, angaaende Præmier for Fiskerie under Island for Tidsrummet fra Begyndelsen af Aaret 1837 indtil Udgangen af Aaret 1839, har i Eet og Alt Vort allerh. Bifald. Og bliver Notits herom at meddele Vore Commissarier ved de forannævnte Stænderforsamlinger til Afbenyttelse efter Omstændighederne. — Frederiksberg den 23. Septembr. 1835.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **Trykning af Vaccinations-Blanquetter paa Amts-Repartitions-Fondets Bekostning.** Khavn den 17. Oktobr. 1835[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 3528. 17. Oktbr.

Foranlediget af Hr. Amtm.s behagelige Skrivelse af 15. Juli d. A., hvori De har indstillet, om De ikke maatte bemyndiges til at lade nogle Tusinde Blanquetter til Vaccinations-Attester trykke for Nord- og Öst-Amtets Repartitionsfonds Regning, skulde Man, efter i den Anledning at have corresponderet med det kgl. Rentekammer, til fornöden Efterretning tjenstligst melde,

[1]) Rentek. Skriv. 18. Juli 1840.

1835. at det saaledes Indstillede herved bifaldes. — Det kgl.
17. Oktbr. Danske Cancellie den 17. Oktobr. 1835.

20. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **islandske Kjöbmænds Handel med Lægemidler.** Khavn den 20. Oktobr. 1835. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 3546.

I et til Cancelliet indkommet Andragende, hvorover Hr. Stiftamtm. under 31. Marts sidstl. har afgivet Erklæring, har Apotheker Thorarensen i Reykjavík besværet sig over Indgreb i hans Privilegier, hvori de Handlende formeentlig gjöre sig skyldige, idet de udsælge flere Artikler, der udelukkende bruges som Lægemidler, og begjært, at der fra Collegiets Side maatte blive trufne Foranstaltninger til Forebyggelse af fremtidig ulovlig Handel med Medicamenter.

Efterat Cancelliet over dette Andragende har correspondered med det kgl. Sundheds-Collegium, skulde Man til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse herved tjenstligst melde, at der ikke findes Grund til fra det Offentliges Side at foretage Noget i Anledning af Apotheker Thorarensens Besværing[1]. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. Oktobr. 1835.

31. Oktbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Oprettelsen af et Handelssted ved Grafarós.** Khavn den 31. Oktobr. 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1023.

Ved Hr. Amtm.s behagelige Betænkning af 25. August d. A. er Kammeret remitteret et Andragende,

[1]) De Artikler, som Apotheker Thorarensen besværede sig over at bleve falbudne af de Handlende, vare: „Gratia probatum, Laxer-Olie, Mavedraaber, Opodeldoc, Brystdraaber, Hofmannsdraaber, raffineret Campher, m. m."

hvorved Kjöbmand M. C. Nisson anholder om Tilladelse til at maatte forflytte et ham tilhörende paa Hofsos oprettet Handels-Etablissement, fra selve Hofsos til alternativt Kolbeinsarosen eller Gravarosen. Hr. Amtm. har derhos underrettet Kammeret om, at De, da De ikke har anseet et nyt Etablissements Anlæg ved Gravarosens Udlöb for lovstridigt, saameget mindre som dette ligger i en continuerende Linie med og saa nær det gamle Etablissement, at det maa ansees som et eneste Etablissement, og da det desuden for Kjöbmand Nisson var af Vigtighed snarest muligt at opnaae den ansögte Tilladelse, efterdi han havde overfört Tömmer og Arbeidsfolk til Bygningen, har tilladt ham ved Gravaraaens Udlöb at opföre et nyt Handels-Etablissement, m. m. 1835. 31. Oktbr.

Foranlediget heraf skulle vi ikke undlade tjenstlig at melde til behagelig Efterretning, at Kammeret, efter de af Hr. Amtm. i forbenævnte Henseende oplyste Omstændigheder, bifalder denne af Dem föiede Foranstaltning. — Rentekammeret den 31. Oktobr. 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forslag med Hensyn til Landets Forsyning, Collectpengene og Meelböderne** m. v. Khavn den 31. Oktobr. 1835. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 1036. 31. Oktbr.

Hr. Stiftamtm. har under 13. d. M. behaget at tilstille Kammeret en Skrivelse fra Geheimearchivarius Professor Finn Magnusen, dat. 11. s. M., hvori han underretter Kammeret om, at der til ham er indlöben adskillige Breve fra Island, som naae til 9. September, hvorved skildres de store Farer, som true Landets almindelige Velfærd, især derved, at Hösletten næsten aldeles skal være tilintetgjort, formedelst det til ovennævnte Tid næsten uophörlig herskende Regnveir, og andrager han

1835. derhos paa, at, saafremt de til Kammeret indkomne
31. Oktbr. officielle Efterretninger ikke maatte være af et tröstesløsere Indhold, Island da maatte enten nu eller i næste Aar erholde en overordentlig Understöttelse ved Korntilförsel, og Laan eller Gave til Uformuende. — De hermed forbundne Udgifter formener Professoren nærmest at maatte afholdes af de saakaldte Collectpenge, i Henseende til hvilke han tillige yttrer det Önske, at saavel samme som de saakaldte Meelböders Forvaltning fra 1798 af, samt Kassens nuværende Beholdning maatte bringes til almindelig Kundskab. — I Forbindelse hermed har Hr. Stiftamtm. ligeledes med Deres behagelige Betænkning af 17. d. M. tilstillet Kammeret de til Dem senere indkomne Indberetninger om Tilstanden i Sönderamtet, hvorved rigtignok bestyrkes de ovenmeldte Efterretninger om det Uheld, Höhösten har været underkastet.

Imidlertid maae vi herved bemærke, at disse Efterretninger ikke naae længere end til den 5. September, hvilket Kammeret finder saa meget mere besynderligt, som vi efter Hr. Stiftamtm.s Skrivelse maae antage, at samme ere ankomne med det sidstafgaaede Skib fra Reikevig i dette Aar, nemlig Skibet Johanne, Skipper Sigbrandt Duhn, hvilket skal være afgaaet fra Reikevig den 24. September, og have bragt Efterretning om, at Veiret til den Tid havde i flere Uger været godt og fordeelagtigt for Fisketörring, Höbjergning og Fiskerie. — Stadfæstes dette, kan man ogsaa antage, at de tidligere indtrufne Uheld i det mindste for en Deel ere formindskede. — Fra de andre Amter haves endnu ikke nogen officiel Efterretning. — Det sidste fra Vester-Amtet ankomne Skib, Hukkerten Svanen, Skipper Michelsen, som afgik fra Island den 1. September, har ikke medbragt nogen, og ligeledes heller ikke Jagten Haabet, Skipper Predbjörn, som er afgaaet fra Norderamtet i de sidste Dage af September. — Om altsaa den sildige Aarstid ikke nu, saaledes som ogsaa af Hr. Stiftamtm. er be-

mærket, gjorde det til en Umulighed at bringe Landet 1835.
en extraordinair Understöttelse, saa savnes desforuden 31. Oktbr.
nöiagtige Efterretninger om, i hvilken Deel af Landet Trangen er störst, og i hvilken Henseende denne formentlig bestaaer, thi Födevarer for Menneskene synes det egentlig ei at Trangen bestaaer i, hvilket vel heller ikke kan være rimeligt, da Landet er i dette Aar beseilet af 92 Skibe, med en Drægtighed af 3646 Commercelæster, og Fiskeriet i Landet selv ei kan siges at være mislykkedes, hvorom ogsaa de tilbagevendte Skibes Ladninger bare Vidne. Derimod vil destoværre Mangelen paa Foder til Creaturene blive höist fölelig, men at afhjelpe denne tillader Landets Fraliggenhed ingenlunde, og i saa Henseende bliver ikke andet tilbage, end til næste Aar saavidt muligen at see forhindret de sörgelige Fölger, som derved maatte opstaae. — Hvad angaaer Professor Finn Magnusens Yttring om Oplysning angaaende de saakaldte Collectpenge og Meelböder, da er det muligen ikke Hr. Stiftamtm. og maaskee heller ikke Professoren ubekjendt, at Kammeret allerede for længere Tid siden har föiet Foranstaltning til: over disse Pengesummer, som indestaae i den kgl. Kasse, at erholde en fuldstændig Opgjörelse. De fornödne Materialier hertil ere allerede samlede fra Kammerets Archiv, og en Opgjörelse derefter udarbeidet, samt desangaaende corresponderet med Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond, hvorefter den endelige Fuldförelse snart vil kunne skee. — Her maae vi imidlertid med Hensyn til Professorens Formening om disse Capitalers Störrelse forelöbigen bemærke, at ihvorvel de betydelige Summer, som aarligen, siden den islandske Handels Frigivelse, uden Bidrag fra Landets og Handelens Side ere anvendte til Islands Fremme, i Almindelighed ere afholdte af Statskassen, saa er dog ifölge allerhöieste Bestemmelse Udgifterne ved enkelte for Landet almeennyttige Foretagender blevne udredede

1835. af Collectpengene; Renterne af samme ville altsaa ikke
31. Oktbr. ubetinget kunne beregnes til Capital-Forögelse.

Forestaaende skulle vi ikke undlade at melde Hr. Stiftamtm., ved derhos tjenstligen at anmode Dem om, desangaaende at meddele Professor Finn Magnusen fornöden Underretning. — Rentekammeret den 31. Oktobr. 1835.

5. Novbr. **Declaration** udgiven af Danmark og Bremen, ang. **Skibsfarten og Skibenes gjensidige Behandling.** Khavn og Bremen den 5. Novbr. 1835. — Udgaaet igjennem Ministeriet for de udenlandske Sager. Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to, i to Spalter, hvoraf den förste giver den fra dansk Side udstedte Declaration, den sidste den bremiske, som er omtrent ligelydende. Coll. Tid. for 1835, S. 801—803. Schou XXI, 223—225 (men ikke i Qvart-Samlingen).

Declaration udstedt af den Kongelig Danske Regjering og den frie Hansestad Bremen, angaaende de Danske og Bremiske Skibes Behandling i de gjensidige Havne.

Efterat Hans Majestæt Kongen af Danmark og den frie Hansestad Bremens Senat ere komne overeens om, ved gjensidig Ophævelse af al Forskjel i Behandlingen af de danske og bremiske Skibe, og sammes Ladninger i deres respective Havne, at bidrage til Udvidelsen af de mellem Danmark og den frie Hansestad Bremen bestaaende Handelsforhold, erklærer det undertegnede Ministerium herved efter allerhöieste Befaling, og i Medför af et lignende Tilsagn udstedt af den frie Hansestad Bremen, med Hensyn til de danske Skibe:

At i de danske Havne, med Undtagelse af de Danske Colonier (Grönland, Island og Færöerne deri indbefattede), de Bremiske Skibe, ved deres Ankomst og Afseiling, i Henseende til alle Told-, Havne-, Tönde-, Fyr-, Lods- og Bjergnings-Afgifter, og overhovedet med Hensyn

til alle andre Paalæg eller Afgifter af hvilketsomhelst Slags eller Benævnelse, der nu eller for Fremtiden tilflyde Statskassen, Stæderne, Communerne eller Privatindretninger, skulle behandles aldeles paa samme Fod som de danske Skibe, og at de paa bremiske Skibe ind- eller udförte Varer, hvis Indförsel i Kongeriget Danmarks Havne i danske Fartöier lovmæssigen er tilladt eller vil blive tilladt, ikke skulle svare höiere eller andre Afgifter, end de paa danske Skibe ind- eller udförte Varer have at erlægge, saa og at de bremiske Skibe og deres Ladninger ved Farten gjennem Sundet eller Belterne, ikke skulle svare höiere eller andre Afgifter og Paalæg end dem, som nu eller for Fremtiden erlægges af de mest begunstigede Nationer.

1835. 5. Novbr.

Denne gjensidige lige Behandling skal indtræde fra den 1. Januar 1836 og gjelde indtil den 1. Januar 1846, og være gyldig selv efter dette Tidspunkt, med mindre den ene eller den anden af de contraherende Parter senere udtrykkeligen maatte erklære sin Hensigt, at lade sammes Virkning ophöre.

I dette Tilfælde vil efter den af den ene contraherende Part til den anden gjorte officielle Anmeldelse, at den lige Behandling skal ophæves, denne ikke destomindre forblive i Kraft indtil efter Forlöb af tolv paa hiin Anmeldelse fölgende Maaneder. — Kjöbenhavn den 5. Novembr. 1835.

Det kongl. danske Ministerium for de udenlandske Sager.

(undertegnet)
Krabbe-Carisius.

(L. S.)
R.

Efterat Hans Majestæt Kongen af Danmark og den frie Hansestad Bremens Senat ere komne overeens om, ved gjensidig Ophævelse af al Forskjel i Behandlingen af de danske og bremiske Skibe og sammes Ladninger

1835. i deres respective Havne at bidrage til Udvidelsen af
5. Novbr. de mellem Danmark og den frie Hansestad Bremen bestaaende Handelsforhold, erklærer det undertegnede den frie Hansestad Bremens Senat herved, i Medför af et lignende Tilsagn, udstedt af det Kongelig Danske Ministerium for de udenlandske Sager med Hensyn til de bremiske Skibe:

At i de bremiske Havne de danske Skibe ved deres Ankomst og Afseiling, i Henseende til alle Told-, Havne-, Tönde-, Fyr-, Lods- og Bjergnings-Afgifter, og overhovedet med Hensyn til alle andre Paalæg eller Afgifter af hvilketsomhelst Slags eller Benævnelse, der nu eller for Fremtiden tilflyde Statskassen, Staden, Communerne eller Privat-Indretninger, skulle behandles aldeles paa samme Fod som de bremiske Skibe, og at de paa danske Skibe ind- eller udförte Varer, hvis Indförsel i den frie Hansestad Bremens Havne i bremiske Skibe lovmæssigen er tilladt eller vil blive tilladt, ikke skulle svare höiere eller andre Afgifter, end de paa bremiske Skibe ind- eller udförte Varer have at erlægge.

Denne gjensidige lige Behandling skal indtræde fra den 1. Januar 1836 og gjelde indtil den 1. Januar 1846, og være gyldig selv efter dette Tidspunkt, med mindre den ene eller den anden af de contraherende Parter senere udtrykkeligen maatte erklære sin Hensigt, at lade sammes Virkning ophöre.

I dette Tilfælde vil efter den af den ene contraherende Part til den anden gjorte officielle Anmeldelse, at den lige Behandling skal ophæves, denne ikke destomindre forblive i Kraft indtil efter Forlöb af tolv paa hiin Anmeldelse fölgende Maaneder. — Bremen den 5. Novembr. 1835.

Den frie Hansestad Bremens Senat.

Senatets Præsident.
(undertegnet)
Smidt.

(L. S.)

Kongelig Resolution ang. **Husleiehjælp for Domkirkepræsten i Reykjavík.** Khavn den 7. Novembr. 1835. — I Forestilling 3. Novbr. bemærker Rentekammeret, at Stiftamtmand Krieger havde andraget for Cancelliet den Mangel, at Domkirkekaldet i Reykjavík ikke havde nogen Embedsbolig, da det dog var af Vigtighed at Præsten boede i Byen, der nu tæller henved 1000 Individer. I den ældre Tid boede Præsterne paa Jorden Sel, tæt udenfor Byen, men nu var der intet Spor tilbage af de Bygninger, som dengang havde været der. Den næstsidste Præst boede paa Breidholt, men Afstanden fra Reykjavík virkede skadelig. Den sidste Præst var, paa Grund af hans ringe Indtægter, nödt til at flytte fra Byen, hvilket i flere Henseender var besværligt baade for Sognefolkene og for Præstens Deeltagelse i Bestyrelse af Fattigvæsen og Skole. Stiftamtmanden yttrede, at det maatte paaligge Kongen, som Eier af Reykjavík Kirke, at forskaffe Sognepræsten en passende Bolig, dog fraraadede han at lade et Huus opföre, men indstillede istedet herfor at tilstaae Præsten en Husleiehjælp aarlig. 1835. 7. Novbr.

Cancelliet havde anbefalet Sagen med den Bemærkning, at Reykjavík Kald sandsynligviis vilde miste igjen de det ved kgl. Resol. 24. Febr. 1828 tillagte Jorder fra Breidabolstad Kald, da dette ikke længere kunde taale at undvære dem.

Efter Norske Lovs 2—21—62 (D. L. 2—22—70) var det i Kjöbstæderne Kirkernes Pligt, at forsyne Præsten og Kirkebetjentene med bekvemme og skikkelige Boliger. Dette maatte saaledes i Reykjavík paahvile Kirken, der eiedes af Kongen. Det ansaaes ogsaa for sandsynligt, at en saadan Bolig har existeret paa Jorden Sel, men var nu for længe siden forfalden og ödelagt. Denne Omstændighed kunde imidlertid ikke beröve Præsten den ham lovlig tilkommende Rettighed, og da Kammeret iövrigt er enigt med Stiftamtmanden i, at det ikke er hensigtsmæssigt at opföre en Embedsbolig til Præsten, foreslaaer det at tillægge ham en Husleiehjælp af 150 Rbd. aarlig. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 D, Nr. 379. — Islandsk: Sunnanpóst. 1838, S. 148—149 (med Datum: 19. Decembr. 1835, hvilket er Datum paa de Rentekammer-Skrivelser, hvorved Resolutionen er communiceret Stiftamtmanden og Landfogden).

Vi ville allernaadigst have Sognepræsten ved Reikevig Domkirke fra næste Aars Begyndelse at regne

1835. tilstaaet en aarlig Husleiehjælp af 150 Rbd. Sölvmynt
7. Novbr. af den islandske Jordebogskasse, imod at han skal være forpligtet til at tage Bopæl i bemeldte Kjöbstad. — Kjöbenhavn den 7. Novembr. 1835 [1].

27. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Kjöb af en Kjöbstadgrund paa Lambeyri ved Eskefjord.** Khavn den 27. Novembr. 1835. — I Rentekammerets Forestilling 24. Novembr. bemærkes, at strax ved den islandske Handels partielle Frigivelse i 1787 blev Eskefjord udseet som en bekvem Handelsplads, formedelst den gode Ankergrund og rummelige Havn, samt en rummelig Byggeplads. Der blev derfor, i Henhold til det i Anordn. 17. Novbr. 1786 § 4 og 5 givne Tilsagn, af Stedets Övrighed afholdt en Forretning den 19. Marts 1787, ved hvilken Jorden Lambeyri, og den kort derfra liggende Mjóeyri bleve udpegede som Grund for den vordende Kjöbstad. I Aaret 1789 opreiste först et norsk Handelshus, A. Wallace & Sön, en Bygning paa Lambeyri og kjöbte siden Jorden. I de af ham der byggede Huse förtes Sommerhandel fra Bergen indtil 1792, da Grosserer G. A. Kyhn tilkjöbte sig Huse og Grund. Siden blev ingen Handel dreven der förend 1798, da Handelshuset Örum & Wulf fik Tilladelse af Realisations-Commissionen at nedsætte sig der som Kjöbmænd og Borgere, og bevilgedes et Laan, mod Forpligtelse at bygge der. Dette sögte Kyhn at forhindre, og anlagde en Sag, som den 5. Febr. 1806 blev paadömt i Höiesteret (Landsoverrets Dom 9. Januar 1804), saaledes at Örum & Wulf frikjendtes og Kyhn tilpligtedes at overlade dem Grund paa Lambeyri for Betaling efter uvillige Mænds Skjön. Derhos blev det de Indstævnte paalagt, under Lovens Tvang, at udrede saavel denne Grundleie som Grundens Indlösnings-Sum inden 6 Uger fra Taxationen, hvorimod de kjendtes berettigede til at melde sig til Skadeslösholdelse hos Övrigheden eller Realisations-Commissionen paa Grund af Anordn. 17. Novbr. 1786 § 4 og 5. — Ved kgl. Resol. 11. Juli 1806 tilstodes Örum & Wulf Proces-Omkostningerne godtgjorte.

[1]) communiceret Stiftamtmanden og Landfogden over Island ved Rentekammer-Skrivelser 19. Decembr. 1835. Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1106.

Endvidere havde Kjöbmand Kjartan Isfjord ved Opmaalingsforretning 23. Juni 1802 faaet udviist Plads til Bygninger og Hauge paa Lambeyri. Ogsaa imod ham anlagde Kyhn Proces, der ved Under-Instantserne fik samme Udfald som den foregaaende Sag, men blev standset ved Höiesteret, idet Kyhn kom under Justits-Aktion. Ved kgl. Resol. 15. Juli 1808 bevilgedes Isfjord Godtgjörelse for Processens Omkostninger. 1835. 27. Novbr.

For at forebygge Gjentagelsen af saadanne Rets-Trætter blev det fundet hensigtsmæssigt at kjöbe Jorden Lambeyri for kongelig Regning, og Underhandlinger derom bleve förte med Örum & Wulf, som 1814 havde kjöbt bemeldte Eiendom. Men Underhandlingerne trak i Langdrag, paa Grund af Husets Fordringer. Efterat Amtmand Johnsson havde foreslaaet og Rentekammeret samtykket i kun at kjöbe endeel af Lambeyri, blev en Syns- og Vurderingsforretning afholdt den 24. Juli 1833. Det befandtes da, at Grunden, hvorpaa begge Etablissementer (Örum & Wulfs og Isfjords) stode, var i alt 2890 Qvadrat Favne, med et Mellemrum af 70 Favne. Tillige havde en Arbeidsmand og en Snedker opfört Huse, paa et Areal af 336⅔ Qvadrat Favne. Der blev da fundet nödvendigt at udvise en Grund sydost for Örum & Wulfs Etablissement, og blev da hele den udviste Grund betegnet med Varder af Steen: for oven 193 Favne i Længden, langs med Aaen Lambeyrará 63 Favne, langs med Fjorden 228 Favne og til den ene Ende 11 Favne. Dette Stykke Land udgjorde saaledes i det Hele omtrent 11,030 Qvadrat Favne, hvoraf det ubebyggede udgjorde 7713⅓ Qvadrat Favne. Paa Grund af de nedfaldende Floder og Bække var dog kun Halvdelen heraf bebyggelig. Handelshusets Fuldmægtig fordrede som Kjöbesum 850 Rbd.; Vurderingsmændene anslog den til 400 Rbd., og Kammeret ansaae Huset forpligtet til at nöies med den lovlige Taxationsværdi, hvilken det ogsaa ansaae for tilstrækkelig. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1835 D, Nr. 403.

Vi tillade allernaadigst, at indbemeldte, ved en den 24. Juli 1833 afholdt Syns- og Vurderings-Forretning til Byggeplads for Eskefjords Kjöbstad i Islands Nord- og Öst-Amt udseete Deel af Jorden Lamböre eller Lambeyre afkjöbes sammes Eier, Handelshuset Örum & Wulf, for den ved Taxationen derpaa satte Værdie af 400 Rbd. rede Sölv, hvilken Sum bliver at

1835. udrede af den islandske Jordebogskasse. — Kjöbenhavn
27. Novbr. den 27. Novembr. 1835[1].

28. Novbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forlængelse af Tilladelse for Leilændingerne i Sönder-Amtet til at betale Jordafgifter efter en ældre Evaluation.** Khavn den 28. Novembr. 1835. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 1079.

Da den for Leilændingerne paa flere af de kongelige Jorder i Sönderamtet, ved Skrivelse af 10. Marts 1832, meddeelte Tilladelse til at maatte erlægge den halve Landskyld med 4½ Sk. Sölv pr. Alen, ophörte ved Fardag 1834, blev det, efter Hr. Stiftamtm.' Indstilling, ved Kammerets Skrivelse af 18. Oktobr. f. A. tilladt bemeldte Leilændinge, istedetfor at betale deres hele Landskyld enten in natura eller med Penge efter Capitelstaxten, at maatte i de to næstpaafölgende Fardageaar, nemlig fra Fardag 1834 til Fardag 1836, erlægge ovennævnte halve Landskyld med 1 Specie for 24 Alen. — Ved at indsende Administrations-Regnskabet for Bjarnanes Ombudsjorder for Aaret fra Fardag 1834 til Fardag 1835, har Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse af 26. i f. M. derhos bemærket, at i dette Fardageaar, som det förste hvori Leilændingerne ifölge ovennævnte Bestemmelse skulle betale, istedetfor de hidtil erlagte 4½ Sk. pr. Alen af den halve Landskyld, 8 Sk. r. S. eller en Specie for 24 Alen, har denne Ydelsesmaade givet Anledning til nogen Modvillighed og til enkelte Restancer, hvorhos Hr. Stiftamtm., især med Hensyn til det for Hösletten i dette Aar og tildeels

[1]) communiceret Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, samt Handelshuset Örum & Wulf ved Rentek. Skrivelser 19. Decembr. 1835. Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 1114—1115.

ogsaa i forrige Aar indtrufne saa uheldige Veirlig, har indstillet, at den hidtil indtil Fardagaaret 1834 tilladte interimistiske Nedsættelse af den halve Landskyld paa flere af de kgl. Jordegodser i Sönderamtet, maa atter gjöres gjeldende for Aarene fra Fardag 1835 til Fardag 1837. 1835. 28. Novbr.

Foranlediget heraf skulle vi ikke undlade at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for de vedkommende Jordegodsers Administratorer, at ligesom Kammeret ved Skrivelse af 10. Marts 1832 tillod, at Halvdelen af ovennævnte Landskyld maatte indtil Fardag 1834 ydes enten in natura eller med Penge efter Capitelstaxten, og den anden Halvdeel med $4\frac{1}{2}$ Sk. Sölv pr. Alen efter den gamle Evaluationsmaade, saaledes tillader Kammeret ogsaa herved, efter de oplyste Omstændigheder, at samme Ydelsesmaade maa tages til Regel i de tvende Regnskabsaar fra Fardag 1835 til Fardag 1837, hvorimod de Leilændinge, som i Fardageaaret 1834—1835 have paadraget sig Restancer af den ved vor Skrivelse af 18. Oktober f. A. bestemte forhöiede Afgift af 1 Species for 24 Alen, bör af vedkommende Administrator tilholdes at afgjöre disse Restancer. — Forsaavidt Hr. Stiftamtm. derimod for nogen enkelt Leilænding maatte, paa Grund af indeværende Aars slette Höhöst, finde Anledning til saadanne Restancers Eftergivelse, forvente vi desangaaende at modtage Deres nærmere behagelige Betænkning. — Rentekammeret den 28. Novembr. 1835.

Cancellie-Skrivelse til den kongelige Landsoverret i Island, ang. **Udskrifter og Oversættelser af Rets-Akter i offentlige Sager.** Khavn den 28. Novembr. 1835. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1835, Nr. 3992. Uddrag i Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 406. 28. Novbr.

I Anledning af den kongl. Landsoverrets Skrivelse af 30. August sidstl. skulde man, forsaavidt deri er

1835. 28. Novbr. begjært Collegiets Bestemmelse for, om Retten er pligtig at bevilge Udskrifter og Oversættelser af dens ældre eller nyere Rets-Akter i offentlige Sager til dem, som maatte begjære saadanne, til fornöden Efterretning tjenstligst melde, at Cancelliet formener, at de omhandlede Udskrifter og Oversættelser mod Betaling kunne tilstaaes dem, som anholde om at meddeles samme, dog kun forsaavidt Sagerne ere endeligen paakjendte. — Det kongel. Danske Cancellie den 28. Novembr. 1835.

1. Decbr. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til det theologiske Fakultet, ang. **Ansögninger om Communitets-Stipendium.** Khavn den 1. Decembr. 1835. — Univ. Direct. Brevb. 1835, Nr. 1546.

Efter at have modtaget det theologiske Fakultets behagelige Betænkning af 20. f. M. over de islandske Studerende M. Eriksens, C. Christiansens, J. Haldorsens og H. Johnsens hertil indgivne Ansögninger om dobbelt Communitets-Stipendium, bevilger Directionen, at den sidste, som i indeværende Aar har underkastet sig Examen Artium, og J. Haldorsen, der tog Examen Artium i 1834, maa nyde dobbelt Portion af Communitets-Stipendiet paa 1 Aar, indtil 1. Novembr. 1836.

Hvad angaaer de tvende Förstnævnte, Eriksen og Christiansen, som allerede i 4 Aar have nydt lignende extraordinair Understöttelse, da finder Directionen sig ikke beföiet til at bevilge Forlængelse heraf, men vil i Betragtning af Omstændighederne, og i Henhold til Resol. (rett. Reglem.) af 30. Juli 1818 § 5, have enhver af dem tilstaaet endnu i ½ Aar fra 1. Novembr. 1835 at regne, at nyde Communitets-Stipendiets nederste Grad.

Dette meldes tjenstl. det theologiske Fakultet til behagelig Underretning og Foranstáltning.

Directionen bifalder iövrigt Fakultetets Forslag om: herefter paa eengang at tage de indkomne Ansögninger om dobbelt Communitets-Stipendium under Overveielse, og man anmoder derfor Fakultetet om, at foranstalte for Vedkommende bekjendtgjort, at de, der for Fremtiden agte at ansöge denne Understöttelse, have derom at indgive skriftlig Begjæring inden Midten af hvert Aars Novembr. Maaned. — Directionen for Universitetet og de lærde Skoler den 1. Decembr. 1835. 1835. 1. Decbr.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, Steingrímur Jónsson, ang. **Venia ætatis for en Discipel til Skolen.** Khavn den 1. Decembr. 1835. — Univ. Direct. Brevb. 1835, Nr. 1560. 1. Decbr.

I Anledning af et af Sognepræst Olaf Indridasen hertil indgivet Andragende om, at en af ham underviist Elev, ved Navn Bjarne Svendsen, som efter hans Opgivende er i Besiddelse af særdeles gode Anlæg for Studeringer, i Forbindelse med Flid og gode Sæder, maatte forundes Adgang til at optages i Bessestad lærde Skole, til hvilken han formodes om et Aar at ville være moden, uagtet han allerede nu er i sit 22de Aar, skulde Directionen herved tjenstligst melde Deres Höiærv., til egen behagelig Underretning og til Bekjendtgjörelse for Ansögeren, at man, efter de oplyste Omstændigheder, Intet finder at erindre imod, at fornævnte Elev, ved Optagelsen af nye Disciple i Bessestad lærde Skole i næstkommende Aar, concurrerer med andre dertil anmeldte Disciple.

Herom har man under Dags Dato underrettet Lector Theologiæ Johnsen. — Directionen for Universitetet og de lærde Skoler den 1. Decembr. 1835.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Vester-Amtet, ang. **Beregning af Kosten ved De-** 5. Decbr.

1835. 5. Decbr. **linquenters Transport fra Island.** Khavn den 5. Decembr. 1835. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1835, Nr. 4104. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 412.

Af en hertil indkommen Contrakt, der af Sysselmand Johnsen i Bardestrands Syssel er paa det Offentliges Vegne afsluttet med Skipper Jürgensen, om hertil at overföre Johanne Einarsdatter, som ved Höiesteretsdom af 5. Juni f. A. blev for Barnefödsel i Dölgsmaal tilfunden at have sit Liv forbrudt, men ved allerh. Resolution af 9. Juli s. A. blev benaadet med at hensættes til Arbeide i Kjöbenhavns Forbedringshuus paa Kongens Naade, har Cancelliet erfaret, at der af bemeldte Embedsmand er tilstaaet Skipperen for denne Transport 1 Rbd. Sölv daglig foruden Kostpenge.

Da Cancelliet ikke skjönner rettere, end at Udtrykkene i allerh. Reskript af 25. September 1816, der har bestemt Betalingen for en Delinquents Overförelse hertil fra Island til 1 Rbd. Sölv for hver Dag, Overfarten varer, maae forstaaes saaledes, at den Godtgjörelse for Kosten ombord, som ellers særskilt vilde have været at erlægge, og som ogsaa, efter hvad ovenfor er bemærket, i det her omhandlede Tilfælde specielt er beregnet af Skipperen, er indbefattet under den ved Reskriptet fastsatte Betaling, hvilken Mening det kongl. Rentekammer, med hvem man i denne Anledning har brevvexlet, ligeledes har tiltraadt, skulde man tjenstligst have Hr. Amtm. anmodet om at tilkjendegive Sysselmand Johnsen Saadant, til fornöden Iagttagelse for Fremtiden, idet man tilföier, at Rentekammeret dog, med specielt Hensyn til, at der om Betalingen for bemeldte Delinquentindes Overförelse hertil var truffen formelig Overeenskomst af fornævnte Embedsmand med Skipper Jürgensen, har ladet denne udbetale det fulde Beløb af den i Overeensstemmelse med den omhandlede Contrakt affattede Reg-

ning. — Det kongelige Danske Cancellie den 5. December. 1835[1]. 1835. 5. Decbr.

Cancellie - Circulaire til samtlige Biskopper i Danmark, ang. de **aarlige schematiske Tabeller over Copulerede, Födte og Döde.** Khavn den 8. Decembr. 1835. — Dette Circulaire er, som ogsaa Indholdet viser, ikke oprindelig sendt til Island, men anföres i Collegiets Brevbog som afgaaet „til samtlige Biskopper i Danmark, Island og Als og Æröe undtagne". Det er först tilstillet Biskoppen over Island med Cancell. Skriv. 11. Septbr. 1838, jevnf. 31. Oktobr. 1837, og bekjendtgjort for Geistligheden i Island ved Biskoppens Circulaire 24. Novembr. 1838. Gjenpart i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1835, Nr. 3257. Coll. Tid. for 1835, S. 825—829 (med Schema). Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1835, S. 417-419 (med Schema). — En summarisk Oversigt over de Ægteviede, Födte og Döde i Island i Aarene 1834—1839 findes i Statistisk Tabelværk, ældre Række, 6. Hefte. 8. Decbr.

Da det, efter at den nye almindelige Folketælling er foregaaet i Danmark, vil være af særdeles Interesse, dersom de Efterretninger, der aarligen indsendes til dette Collegium om Antallet af Ægteviede, Födte og Döde her i Riget, gives en större Fuldstændighed, er der blevet forfattet et Schema med fem tabellariske Fremstillinger, der indbefatte det Væsentligste af hvad der i denne Henseende kunde önskes meddeelt. Af dette Schema, som nu foranstaltes trykt[2], og i Overeens-

[1]) s. D. Communication af Svaret til det kongelige Rentekammer. Canc. 3. Depart. Brevb. Nr. 4105.

[2]) Disse „Schemata til Tabeller over Ægtevielser, Födte og Döde i N. N. Sogn i Aaret 18 . .", ere trykte paa et Patent-Ark i Folio, og indbefatte Tabellerne A—E. Paa Forsiden af Arket optager Tabellen A, med Anmærkningerne 1—4, den överste Halvdeel, Tabellerne B og C med Anmærkningerne den nederste Halvdeel; paa Bagsiden fylder Tabellen D den överste og E med Anmærkning den nederste Halvdeel.

1835. stemmelse med hvilket de omhandlede Efterretninger
8. Decbr. for Aaret 1835 og siden fremdeles aarligen maatte af-

Tabellen A har i förste Rubrik som Overskrift: „**A. Tabel over Ægtevielser**", og i selve Rubriken i tre Linier: „N. Stift — N. Herred — N. og N. Sogne". De fölgende Rubriker bestaae af 5 Under-Afdelinger: „1. Ægteviede Par", med 5 mindre Rubriker: „Ungkarle med Piger — Ungkarle med Enker — Enkemænd med Piger — Enkemænd med Enker — Summa ægteviede Par"; „2. Blandt de Ægteviede vare", med 3 mindre tvedelte Rubriker, nemlig: „Reformerte (Mandk. — Qvindek.) — Katholiker (Mandk. — Qvindek.) — Af mosaisk Troessamfund (Mandkjön — Qvindekjön)"; „3. Af Enkemændene indtraadte i:" „2det Ægteskab — 3die Ægteskab — 4de Ægteskab eller derover" (tre mindre Rubriker); „4. Af Enkerne indtraadte" o. s. v. med de samme mindre Rubriker som Nr. 3; „5. De ægteviede Pars Alder", indeholdende 4 mindre Rubriker, nemlig: „Mænd paa 25 Aar og derunder med Hustruer — Mænd imellem 25 og 35 Aar incl. med Hustruer — Mænd imellem 35 og 50 Aar incl. med Hustruer — Mænd over 50 Aar med Hustruer"; hver af disse 4 Rubriker angiver Hustruernes Alder med fölgende 4 for hver Rubrik ligelydende Under-Rubriker: „paa 25 Aar og derunder — imellem 25 og 35 Aar incl. — imellem 35 og 50 Aar incl. — over 50 Aar"; denne Afdeling slutter med Rubrik: „Summa af hele Rubriken Nr. 5".

Til Tabellen A ere föiede fölgende „Anmærkninger: 1. Saavel denne som de fölgende Tabeller kunne, hvor 2 eller flere Sogne höre under eet Pastorat, dog i det samme Herred, udarbeides for disse samlede, med mindre det ene er et Kjöbstæds- og det andet et Landsbysogn, i hvilket Tilfælde hvert anföres for sig, og regnes lige med Landsbysogne saadanne Distrikter, der vel ere henlagte til Kjöbstædkirker, men uden at höre til Kjöbstædernes eller deres Forstæders Grund. Forresten lægges altid det borgerlige Aar og ikke Kirkeaaret til Grund for Beregningen. — 2. I nærværende Tabel A indbefattes Rubrikerne Nr. 2, 3 og 4 ligeledes under Rubriken Nr. 1, og er det en Selvfölge, at det summariske Belöb af Rubrikerne Nr. 1 og 5 maa stemme med hinanden, og at Antallet af Enkemænd

gives, i Stedet for efter det, som ved Cancellie-Circulaire af 9. Oktbr. 1827 blev indfört, vil Deres Höiærv. 1835. 8. Decbr.

og Enker i 1ste Rubrik maa stemme med Antallet i den 3die og 4de Rubrik. Disse 2 sidstnævnte Rubriker udfyldes ikke for Aaret 1835, men derimod for hvert fölgende Aar. — 3. Naar lovlig Skilsmisse har fundet Sted, ansees de Adskilte som Enkemænd eller Enker. — 4. Naar Vielse, efter Bevilling, er foretaget af uvedkommende Præst, anföres den ikkun af den Præst, hvem det egentlig tilkom at forrette Vielsen".

Tabellen B har i förste Rubrik som Overskrift: „**B. Tabel over Födte**", og i selve Rubriken i tre Linier: „N. Stift — N. Herred — N. og N. Sogne". De fölgende Rubriker bestaae af 6 Under-Afdelinger: „1. Födte (Dödfödte ikke medregnede)" med Under-Rubrikerne: „Ægte" og „Uægte", samt under hver af disse: „Mandkjön — Qvindekjön". — „2. Dödfödte", med samme Under-Rubriker. — „3. Summa af Nr. 1 og 2 af hvert Kjön", med Under-Rubriker: „Mandkjön — Qvindekjön". — „4. Summa af begge Kjön", uden Under-Rubriker. — „5. Tilfælde, hvori der har været: — Tvillinger — Trillinger" (i to Under-Rubriker). — „6. Blandt de Födte vare: — Reformerte — Katholiker — Af Mosaisk Troessamfund" (i tre Under-Rubriker); hver af disse sidste tre Under-Rubriker har igjen Delingen: „Mandkjön — Qvindekjön".

Til Tabellen B ere föiede fölgende „Anmærkninger: 1. Da det, uagtet de ved Forordn. af 30. Mai 1828, §§ 7, 9 og 12 foreskrevne Anmeldelser, maaskee i mange Tilfælde vilde være vanskeligt kort efter et Aars Udlöb med Nöiagtighed at opgive Antallet af de i det foregaaende Aar Födte, medtages her alene de i Aarets Löb Döbte, om de end virkelig ere födte i det foregaaende Aar; hvoraf da og fölger, at de i det paagjeldende Aar Födte forbigaaes, som ikke i samme Aar ere döbte. Kun hvad de Dödfödte (under hvilke alene indbefattes de, som komme til Verden efter den syvende Maaned af Svangerskabet) og de Börn angaaer, der födes levende uden at opleve deres Daab, paasees nöie, at de optælles blandt de Födte i det Aar, hvortil deres Födsel hörer. — 2. Dersom Fiir-

1835. snarest muligt erholde tilstillet et saadant Antal til Om-
8. Decbr. sendelse og Fordeling i det Dem anbetroede Stift, at

---

linger forekomme, maatte en særskilt Rubrik derfor tilföies Nr. 5".

Tabellen C har i förste Rubrik som Overskrift: „**C. Tabel over Ægteviede og Döde i hver Maaned**". I selve Rubriken staae de 12 Maaneders Navne i ligesaa mange Linier og nederst afstreget „Summa". Tabellen har to Afdelinger: „1. Ægteviede Par" uden Under-Rubriker. — „2. Döde", med Under-Rubrikerne „Dödfödte" — hvorunder höre igjen „Ægte" (i dobbelt Rubrik: „Mandk. — Qvindek.") og „Uægte" (ligeledes i dobbelt Rubrik: „Mandk. — Qvindek."). De fölgende fire Under-Rubriker have: „10 Aar og derunder (Dödfödte uberegnede)" — „imellem 10 og 25 Aar incl. — imellem 25 og 50 Aar", samt — „over 50 Aar", og hver af disse fire Under-Rubriker har igjen Delingerne: „Mandkjön — Qvindekjön". — Den sidste Under-Rubrik er „Summa Döde", ligeledes med Delingerne „Mandkjön — Qvindekjön". — Til Tabellen C er föiet fölgende „Anmærkning: Det summariske Belöb af de Ægteviede maa stemme med Rubriken Nr. 1 i Tabellen **A**, af de Dödfödte med Rubriken Nr. 2 i Tabellen **B**, og af de Döde i det Hele med Tabellen D".

Tabellen D har i förste Rubrik som Overskrift: „**D. Tabel over Döde efter Alderen**", og i selve Rubriken i tre Linier: „N. Stift — N. Herred — N. og N. Sogne". De fölgende Rubriker bestaae af to Afdelinger: „Mandkjön" og „Qvindekjön", hver for sig udsat i 25 mindre Rubriker, nemlig: „Under 1 Aar, Dödfödte iberegnede, — mellem 1 og 3 Aar incl. — 3 og 5 Aar — 5 og 10 Aar — 10 og 15 Aar — 15 og 20 Aar" o. s. fremd. for hver 5 Aar, indtil „105 og 110 Aar", hvortil sluttelig föies: „Over 110 Aar", og „Summa". — Tilsidst föies til Slutnings-Rubrik „Summa af begge Kjön". — Til denne Tabel hörer ingen Anmærkning.

Tabellen E har i förste Rubrik som Overskrift: „**E. Tabel over Döde efter ægteskabelig Stilling m. v.**", og i selve Rubriken i tre Linier: „N. Stift — N. Herred — N. og N. Sogne". Tabellen selv har tre Afdelinger:

hos enhver Vedkommende kan opbevares et Exemplar deraf til Efterretning, ogsaa for den kommende Tid. 1835. 8. Decbr.

Hvilket Cancelliet tjenstlig skulde tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning, med Tilföiende, at det, for at Eensformighed i denne Henseende overalt kan finde Sted, herved bestemmes:

1) at enhver Sognepræst, saavel paa Landet som i Kjöbstæderne, i de förste Uger efter Aarets Udlöb og i det seneste inden Januar Maaneds Udgang, bör indsende til vedkommende Provst de schematiske Forklaringer, der kunne affattes paa eet Ark. — 2) at Provsterne derefter skulle samle disse pastoratsviis afgivne Forklaringer i Tabeller for hvert Herred især, indrettede efter det ovenmeldte Schema, saaledes at hvert Landpastorat for sig med de samme vedkommende Rækker af Tal opföres paa Herredstabellen, hvorefter Tallene for hele Herredet opsummeres; og at hver Kjöbstad, hvor en saadan hörer under Herredet, derefter særskilt opföres, hvorved dog bemærkes, at Tabellen Litr. C ikke lader sig i Herredstabellen fremstille pastoratsviis, men maa under Eet vise det sammenlagte Belöb i hver Rubrik for hele Herredet, dog i en særskilt Tabel for Landdistriktet og for hver Kjöbstad. —

———

„1. Blandt de Döde vare", (hvortil Under-Rubriker:) „gifte" og „ugifte" (hver af disse med Delingerne: „Mandkjön — Qvindekjön"), „Enkemænd — Enker — Tilsammen". — „2. Blandt de Döde vare", (hvortil Under-Rubriker:) „Reformerte — Catholiker — Af mosaisk Troessamfund" (hver af disse med Delingerne: „Mandkjön ÷ Qvindekjön"). — „3. Voldsom Död", hvortil fölgende Under-Rubriker: a) „Selvmordere" med Delingerne „Gifte — Ugifte" (hver med Underdelinger: „Mandkjön — Qvindekjön"); b) „Druknede" — c) „Ihjelslagne af Lynild" — d) „Indebrændte" — e) „Ved andre ulykkelige Hændelser". Rubrikerne b—e have ingen Underdelinger.

Til Tabellen E er föiet „Anmærkning: Det samlede Beløb af Rubriken Nr. 1 maa stemme med Tabellen D".

1835. 3) I de enkelte Tilfælde, hvor eet Herred hörer under
8. Decbr. forskjellige Provstier, forfatter hver Provst for sig Tabellerne over den under ham hörende Deel af Herredet. — 4) Dersom ved Herredstabellernes Forfattelse skulde opdages nogen Feil, der havde indsneget sig i Pastorats-Tabellerne, maae disse fra Provsterne tilbagesendes de vedkommende Sognepræster til snarest mulig Berigtigelse, saa at Herreds-Tabellerne kunne, om muligt, være indsendte fra Provsten til Deres Höiærv. inden hvert Aars Februar Maaneds Udgang. Med disse Herreds-Tabeller, hvilke forresten kunne for hvert Herred og hver Kjöbstad især affattes fortlöbende for det hele Provstie paa et Par Ark sammenheftet Papir, maae tillige de originale Pastoratstabeller medfölge som Bilag. — 5) Efter Herredstabellerne, som, hvis Feil deri findes, först af Provsterne maae besörges berigtigede, vilde Deres Höiærv. behage at affatte en Stifts-Tabel, ganske efter samme Omgangsmaade som for Herreds-Tabellerne ovenfor er anfört, ikkun at paa denne Stifts-Tabel alene opföres saavel hvert fulde Herred for sig, og det samlede Belöb for hele Stiftets Landdistrikt, som og hver Kjöbstad for sig og det sammenlagte Belöb for disse, hvorefter Generalsummen viser Belöbet for hele Stiftet. Dog forfattes Tabellen Litr. C under Eet for hele Stiftet, dog særskilt for Landdistriktet og Kjöbstadsdistriktet. — 6) Stifts-Tabellen maa derefter, saavidt muligt, inden Marts Maaneds Udgang indsendes til dette Collegium, ledsaget af saavel Herreds- som Pastorats-Tabellerne som Bilag.

Det er iövrigt en Selvfölge, at ligesom Provsterne nöie maae paasee, at intet Pastorat, som hörer under Provstiet, forbigaaes i Herreds-Tabellerne, saaledes vil ogsaa Deres Höiærv. behageligen före Tilsyn med, at Stifts-Tabellen indbefatter samtlige Stiftets Herreder og Kjöbstæder.

Fremdeles bemærkes, at man for Fuldstændigheds Skyld under Dags Dato har tilskrevet Amtmændene i

Danmark om, at indsende de Efterretninger om Antallet af Ægteviede, Födte og Döde af det mosaiske Troessamfund, som hidtil directe have været afgivne til dette Collegium, affattede for 1835 og fremdeles aldeles efter det nye Schema, til Stiftets Biskop, i hvilken Anledning man skulde anmode Deres Höiærv. om, at optage Belöbet under de Herreder eller Kjöbstæder, som det vedkommer. 1835. 8. Decbr.

Slutteligen tilföies, at hvad i Særdeleshed angaaer Indholdet af Schemaet til Tabellen Litr. A, da formodes, at det i Ministerialbögerne ikke altid findes optegnet, hvor ofte den paagjeldende Enkemand eller Enke, som indtræder i nyt Ægteskab, tidligere har været gift, hvorfor dette heller ikke forlanges angivet for Aaret 1835, hvorimod det for den fölgende Tid, forsaavidt det hidtil ikke maatte være skeet, stedse bliver at tilföie Ministerialbögerne, dog alene efter de Vedkommendes Opgivende, uden at authentiske Beviser eller Forlöfte derfor forlanges. — Det kongl. Danske Cancellie den 8. Decembr. 1835.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Betalingsmaaden af Qvildeleier i Guldbringe Syssel, efter den gamle Evaluationsmaade.** Khavn den 19. Decembr. 1835. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1097. 19. Decbr.

Hr. Stiftamtm. har ved behagelig Skrivelse af 29. Oktobr. d. A. underrettet Kammeret om, at De, med Hensyn til indeværende Aars slette Höhöst i Island, har forelöbigen tilladt, at den Leilændingerne paa de kgl. Jorder i Guldbringe og Kjose Syssel ved Kammerets Skrivelse af 17. Septbr. 1831 i 4 Aar indtil Fardag 1835 bevilgede Ydelsesmaade af Qvildeleierne, nemlig med 90 Rbsk. Sölv pr. Qvilde, ligeledes maa fölges for Aaret til Fardag 1836, samt derhos, ved at indstille denne Foranstaltning til Kammerets Approbation,

1835. tillige anbefalet denne Nedsættelse ogsaa at gjelde for
19. Decbr. Fardageaaret 1836—1837, saavel for ovenmeldte Gods, som for de kgl. Leilændinger paa de saakaldte Arnæs og Kjose Syssels Jorder.

At Kammeret, efter de oplyste Omstændigheder, bifalder fornævnte af Hr. Stiftamtm. föiede Foranstaltning, ligesom og endvidere for denne Gang tillader, at den saaledes hidtil brugte Beregningsmaade ogsaa maa, efter Deres Indstilling, fölges for Aaret til Fardag 1837, det skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 19. Decembr. 1835.

29. Decbr. **Kongelig Resolution ang. Gagetillæg og Husleiehjælp for Adjunkt Björn Gunnlaugsson ved Bessastad Skole.** Khavn den 29. Decembr. 1835. — I Universitets-Directionens Forestilling 8. Decembr. bemærkes, at den tredie og yngste Adjunkt ved Bessastad Skole, Björn Gunnlaugsson, havde sögt et lignende Gagetillæg og Husleiehjælp, som ved kgl. Resol. 18. Novembr. 1834 var tilstaaet Adjunkt Sveinbjörn Egilsson. — Adjunkt Björn Gunnlaugsson, som i Aaret 1822 var ansat med 400 Rbd. Gage, var meget anbefalet af Stiftsövrigheden og af Directionen anseet qualificeret til det ansögte Tillæg. — Univers. Direct. Forestillinger 1835, Nr. 1658.

Vi ville allern. have Adjunkt ved Bessestad lærde Skole, B. Gunlögsen, forundt et aarligt, aldeles afkortningsfrit Gagetillæg af 100 Rbd. Sölv af Skolens i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler, fra Begyndelsen af Aaret 1836 at regne, ligesom Vi allern. bifalde, at ham af samme Kasse fremdeles maa udbetales en Godtgjörelse af 50 Rbd. Sölv aarlig, indtil der paa Skolen kan anvises ham en passende Husleilighed. — Kjöbenhavn den 29. Decembr. 1835[1].

[1]) denne Resolution er communiceret Stiftsövrigheden over Island ved Universitets-Directionens Skrivelse 12. Januar 1836. Univ. Dir. Brevb. 1836, Nr. 56.

Capitelstaxt for **Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Frederiksgave den 12. Januar 1836. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1836. 12. Januar.

Capitulstaxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	49	21	49	17
— 2	2	57	15	54	12½
— 3	4	1	24	6	19
— 4	2	95	23	88	19
— 5	2	33	28	12	22½
— 6	2	60	21	»	17
— 7	1	66½	16	89	13½
— 8	11	55	11	55	9½
9	7	85	10	49½	8½
B. Nr. 10	»	18	22	48	18
— 11	»	15½	19	36	15½
— 12	»	15	18	72	15
— 13	»	14	17	48	14
C. Nr. 14	»	22½	7	3	5½
— 15	»	16½	10	30	8
— 16	»	21	6	54	5
— 17	»	5	6	24	5
— 18	»	45½	9	46	7½
— 19	»	66	10	30	8
— 20	»	21	26	24	21
— 21	»	11	13	72	11
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	3	29½	19	81	16
— 24	3	29½	19	81	16

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1836.		Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
12. Januar.	D. Nr. 25	2	88	17	48	14
	— 26	2	46	14	84	12
	E. Nr. 27	»	84	13	12	10½
	— 28	1	7½	16	16½	13
	— 29	1	8	16	24	13
	— 30	»	»	»	»	»
	F. Nr. 31	4	9	16	36	13
	— 32	2	93	17	78	14
	— 33	2	41	14	54	11½
	— 34	1	59½	12	92	10½
	— 35	1	22½	14	78	12
	— 36	2	27	13	66	11
	— 37	»	5	12	48	10
	G. Nr. 38	3	21	19	30	15½
	— 39	»	19½	8	12	6½
	— 40	1	85	22	60	18
	— 41	»	65½	32	72	26
	— 42	»	68	»	»	13½
	— 43	»	91½	»	»	18½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í fríðu	19.23½	15½
— B, í ullu, smjöri og tólg	19.51	15½
— C, - ullar tóvinnu . . .	11.23½	9
— D, - fiski	18. 1½	14½
— E, - lýsi	15.17½	12
— F, - skinnavöru	14.64½	11½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 16 Rbd. 30 Sk. [og alin] 13 Sk.

Friðriksgáfu þann 12. Januarii 1836.

B. Thorarensen. Eptir constitution H. Thorlacius.

12. Januar. **Capitelstaxt** for **Øefjords Syssel** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Frederiksgave den **12.** Januar **1836.** —

Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1836. 12. Januar.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar sýslu í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	23	47	23	47	19
— 2	3	4	18	24	14½
— 3	3	94	23	84	19
— 4	3	½	24	4	19½
— 5	2	28½	27	54	22
— 6	2	81	22	72	18½
— 7	1	56	15	80	12½
— 8	15	72	15	72	12½
— 9	11	70½	15	62	12½
B. Nr. 10	»	26	32	48	26
— 11	»	21½	26	84	21½
— 12	»	16½	20	60	16½
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	24	15	»	12
— 16	»	30½	9	51	7½
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	»	»	»	»
— 19	1	1	15	15	12
— 20	»	31	38	72	31
— 21	»	25	31	24	25
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	3	43½	20	69	16½
— 24	3	21	19	30	15½
— 25	3	5½	18	33	14½
— 26	2	55	15	42	12½
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	33	20	15	16

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenf. S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1836.

12. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
E. Nr. 29	1	36	20	60	16½
— 30	1	20	18	12	14½
F. Nr. 31	4	30	17	24	14
— 32	3	5	18	30	14½
— 33	2	46	14	84	12
— 34	1	87	15	24	12
— 35	1	43	17	36	14
— 36	2	90	17	60	14
— 37	»	6½	16	24	13
G. Nr. 38	3	48	21	»	17
— 39	»	28	11	64	9½
— 40	2	91	35	36	28½
— 41	»	45	22	48	18
— 42	»	85	»	»	17
— 43	1	17½	»	»	22½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	20.77	16½
—	B, í ullu, smjöri og tólg	25.60	20½
—	C, — ullar tóvinnu	19.91	16
—	D, — fiski	18.43½	14½
—	E, — lýsi	19.10	15½
—	F, — skinnavöru	16.68	13½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 10 Sk. [og alin] 16 Sk.

Friðriksgáfu þann 12. Januarii 1836.

B. Thorarensen. Eptir constitution H. Thorlacius.

12. Januar. **Capitelstaxt** for **Thingö eller Norder Syssel** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Frederiksgave den 12. Januar 1836. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal.

Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 1836. 12. Januar.

Capituls-Taxti fyrir þingeyjar sýslu í Íslands Norðuramti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	19	18	19	18	15½
— 2	2	67	16	18	13
— 3	3	94	23	84	19
— 4	2	84	23	»	18½
— 5	2	11½	25	42	20½
— 6	2	72	22	»	17½
— 7	1	76	17	88	14½
— 8	14	24	14	24	11½
— 9	11	48	15	32	12½
B. Nr. 10	»	22	27	48	22
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	15	18	72	15
— 13	»	16	20	»	16
C. Nr. 14	»	34	10	60	8½
— 15	»	21	13	12	10½
— 16	»	27	8	42	7
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	60	12	48	10
— 19	»	85	13	27	10½
— 20	»	27	33	72	27
— 21	»	20	25	»	20
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	2	93	17	78	14
— 24	2	88	17	48	14
— 25	2	72	16	48	13
— 26	2	36½	14	27	11½
E. Nr. 27	»	92	14	36	11½
— 28	1	29½	19	58½	15½
— 29	1	23	18	57	15
— 30	1	11½	16	76½	13½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anførte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1836.		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
12. Januar.	F. Nr. 31	2	82	11	40	9
	— 32	2	9½	12	57	10
	— 33	1	68	10	24	8
	— 34	1	25	10	8	8
	— 35	»	86	10	72	8½
	— 36	1	75	10	66	8½
	— 37	»	6½	16	24	13
	G. Nr. 38	3	11	18	66	15
	— 39	»	24	10	»	8
	— 40	2	58½	31	30	25
	— 41	»	40	20	»	16
	— 42	»	73	»	»	14½
	— 43	1	»	»	»	19

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	19.66	15½
—	B, í ullu, smjöri og tólg.	22.48	18
—	C, — ullar tóvinnu	15.65½	12½
—	D, — fiski	16.50	13
—	E, — lýsi	17.33	14
—	F, — skinnavöru	11.69	9½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 17 Rbd. 23 Sk. [og alin] 14 Sk.

Friðriksgáfu þann 12. Januarii 1836.

B. Thorarensen. Eptir constitution

H. Thorlacius.

12. Januar. **Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Frederiksgave den 12. Januar 1836. — Islandsk: Original-Aftryk paa et Halvark i Folio, trykt som Schema og udfyldt ved Udfærdigelsen med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Taxt anföres som publiceret i Norder-Mula Syssel.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

1836. 12. Januar.

	Nafnverð. Rbd.	Nafnverð. Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Hundrað. Rbsk.	Alin. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	23	30	23	30	18½
— 2	3	56	21	48	17
— 3	4	31	25	90	20½
— 4	3	32	26	64	21½
— 5	2	33	28	12	22½
— 6	3	6	24	48	19
— 7	2	1½	20	15	16
— 8	16	25	16	25	13
— 9	12	77	17	6½	13½
B. Nr. 10	»	26	32	48	26
— 11	»	22	27	48	22
— 12	»	19	23	72	19
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	31	9	66	8
— 15	»	23½	14	66	12
— 16	»	31	9	66	8
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	62	12	88	10½
— 19	»	90½	14	13½	11½
— 20	»	36½	45	60	36½
— 21	»	28	35	»	28
D. Nr. 22	4	24	25	48	20½
— 23	3	61	21	78	17½
— 24	3	71	22	42	18
— 25	2	86	17	36	14
— 26	2	68	16	24	13
E. Nr. 27	1	22	18	42	14½
— 28	1	50½	22	85½	18½
— 29	1	41½	21	46½	17
— 30	1	20½	18	19½	14½
F. Nr. 31	4	94	19	88	16
— 32	4	5	24	30	19½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 24. Januar 1832 (ovenfor S. 11—13). Coursen er ikke angivet.

1836.		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
12. Januar.	F. Nr. 33	2	87	17	42	14
	— 34	2	13½	17	12	13½
	— 35	1	51½	18	42	14½
	— 36	3	9½	18	57	15
	— 37	»	7	17	48	14
	G. Nr. 38	4	28	25	72	20½
	— 39	»	44	18	32	14½
	— 40	3	20½	38	54	31
	— 41	»	78	39	»	31
	— 42	1	3½	»	»	20
	— 43	1	6	»	»	20½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eður í fríðu	22.59	18
— B, — í ullu, smjöri og tólg	26.84	21½
— C, — ullar tóvinnu . . .	18.93	15
— D, — fiski	20.65	16½
— E, — lýsi	20.24½	16
— F, — skinnavöru	19. 4½	15

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 21 Rbd. 39 Sk. [og alin] 17 Sk.

Friðriksgáfu þann 12. Januarii 1836.

B. Thorarensen. Eptir constitution

H. Thorlacius.

13. Januar. **Kongelig Resolution** ang. **Finantskassens Tilskud til den islandske Jordebogskasse** i Aaret 1834. — Khavn den 13. Januar 1836. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 A, Nr. 15.

Vi tillade allern., at det Tilskud, som i Aaret 1834 er afgivet fra Finantskassen til den islandske Jordebogskasse, passerer til Udgift for den förstnævnte Kasse. — Kjöbenhavn den 13. Januar 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fragtfrihed for Bogtrykkeriet i Island.** Khavn den 23. Januar 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1164. 1836. 23. Januar.

I et hertil indkommet Andragende af 17. August f. A. anholder O. M. Stephensen om, at den Fragtfrihed med Postskibet, som ved Kammerets Skrivelse af 25. August 1795 blev dengang tilstaaet det forrige Landoplysnings-Selskab for dets Nödvendighedsartikler, maatte ligeledes nu forundes ham, med Hensyn til, at saadan Fragtfrihed skal ved Forpagtnings-Conditionerne af 16. Novbr. 1833 for Stiftsbogtrykkeriet i Island være ham overdraget.

Efter at Kammeret i Anledning heraf har modtaget Hr. Stiftamtm.s behagelige Betænkning af 27. Novbr. f. A., skulle vi ikke undlade at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for bemeldte O. M. Stephensen, at den attraaede Fragtfrihed med Postskibet er ham bevilget, og kan af ham benyttes, naar hertil i ethvert Tilfælde indgives Forklaring over, hvad Slags og hvormeget Gods der for Stiftsbogtrykkeriets Vedkommende önskes oversendt til Island. — Rentekammeret den 23. Januar 1836.

Forordning ang. **Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island.** Khavn den 3. Februar 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, samt i de fleste Jurisdictioner: i Reykjavík, Gullbringu og Kjosar, Borgarfjords og Arnæs Sysseler, samt Vestmannöerne, ligeledes Dala Syssel 1836, men i Skaptafells, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords Sysseler, som og i alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler, med Undtagelse af Thingö Syssel, 1837. I Rangarvalla, Stranda og Thingö Sysseler anföres den ikke som publiceret. Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 359 (1836, Nr. 1435ª). Original-Aftryk hos Schultz 18 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor og det övrige paa 3. Febr.

1836. Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider 2—16 den danske Text
3. Febr. med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—17 den islandske Text uden Underskrifter; S. 18 blank. Coll. Tid. for 1836, S. 193—201. Qvart-Forr. for 1836, S. 17—24; Schou XXI, 244—249 jevnf. Roesk. Stændertid. Nr. 9 og 10. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst 1838, S. 161—164.

Forordning, hvorved adskillige i Aarene 1828—1831 inclusive for Danmark udkomne Anordninger udvides til at gjelde paa Island.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: at Vi, efter herover at have indhentet allerunderdanigst Betænkning af vore troe Provindsial-Stænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island saavelsom Færöerne, allernaad. ville, at foruden Forordningen 7. Mai 1828 angaaende Forbud mod Eftertryk af Skrifter, hvortil fremmede Staters Undersaatter have Forlagsret, og Forordn. 4. Juni s. A., hvorved Lovens 5—2—30 og 31 forandres, hvilke af Vort Danske Cancellie, ifölge den Samme dertil forundte Bemyndigelse, i sin Tid ere foranstaltede bekjendtgjorte som gjældende paa Vort Land Island, nogle flere i bemeldte Aar, samt i 1829, 1830 og 1831 udkomne Anordninger, med de fornödne Modificationer, skulle gjelde sammesteds, i hvilken Henseende vi allernaad. byde og befale som fölger:

I. *Angaaende Udvidelse af* § 1 *i den allerhöieste Resolution* 9. *Januarii* 1828, *der ved Cancellie-Plakat af* 22. *s. M. er kundgjort for Danmark, angaaende Skipperes Forpligtelse til at overföre Personer for offentlig Regning.* — Den i bemeldte Resolution givne Befaling, at seilfærdige Skippere under dansk Flag skulle være pligtige til, efter Opfordring af Politiemesteren paa Afseilingsstedet, at medtage Personer, der ved offentlig Foranstaltning skulle overföres fra et Sted til et andet, imod en billig Betaling for Fragten og Kosten, der, i Mangel af mindelig Overeenskomst, af Politiemesteren bliver at

bestemme, skal ogsaa gjælde med Hensyn til Personer, som ved offentlig Foranstaltning skulle föres fra et Sted til et andet i Island, eller fra Island til Danmark, forsaavidt ikke allerede de for Island udgivne Anordninger have gjort det til Pligt for vedkommende Skibsförere, at modtage Forbrydere eller andre, for at transportere dem her til Riget. 1836. 3. Febr.

II. *Angaaende en modificeret Udvidelse af Plakaten for Danmark af 18. Marts 1829 om Betalingen for Syns- og Vurderings- og andre deslige Forretninger, som foretages ombord paa, eller vedkomme Skibe.* — 1) Naar Syns-, Vurderings- eller andre deslige Forretninger angaaende Skibe blive at afholde paa Rheden eller aaben Sö, nyder hver af de udmeldte Mænd, hvis Forretningen forefalder i Tidsrummet fra 1. April til 30. September, begge inclusive, det dobbelte, og i den övrige Aarstid det tredobbelte af den Betaling, som hjemles i Vort Sportel-Reglement af 10. September 1830 § 67 som Betaling for Syns- og Vurderings-Forretninger over faste Eiendomme, hvilket Gebyr deles lige mellem de til Forretningen brugte Mænd. — 2) Hvis det Skib, hvorpaa en Forretning af foranförte Slags skal udföres, ligger i Havn eller er indstrandet paa Kysten, betales derimod det ovenmeldte i Sportel-Reglementet bestemte Gebyr kun enkelt. Iövrigt gives der ved alle foranförte Leiligheder passende Befordring frem og tilbage, samt særskilt Gebyr for Afhjemlingen efter bemeldte § i Sportelreglementet.

III. *Angaaende en modificeret Anvendelse af Forordningen for Danmark af 8. Januarii 1830, angaaende Afskaffelsen af Stiftsligninger m. m., dens § 1 og 5 paa Island.* — De Udgifter i Delinquentsager, der hidtil i Overeensstemmelse med Reskriptet af 25. Juli 1808 § 3 have været lignede paa hele Landet, skulle herefter udredes af hvert Amt for sig, uden nogen Hjelp af Landets övrige Amter. Ophævelsen af Ligningen

1836. 3. Febr. paa hele Landet skal tage sin Begyndelse med 1. Januar 1835, saaledes at ingen efter den Tid forfalden Delinquentsags Udgifter skulle lignes over hele Landet.

IV. *Angaaende Udvidelse til Island af den ved Cancellie-Plakat af 14. September 1830 kundgjorte allerhöieste Resolution af 1. s. M., indeholdende en authentisk Fortolkning af den ved Cancellie-Plakat af 23. April 1813 bekjendtgjorte allerhöieste Resolution af 20. Februar næstforhen.* — Ligesom det ved allerhöieste Resolution af 20. Februar 1813 er bestemt som almindelig Regel, at naar Nogen, som Constitueret, bestyrer et Embede fra den Tid, at en virkelig Embedsmand dertil er udnævnt, og indtil denne tiltræder Embedet, skal han, hvis ingen mindelig Forening derom mellem dem kan træffes, være berettiget til, imidlertid at nyde den halve Deel, saavel af Embedets faste Gage, som af samtlige dets uvisse Indkomster, saaledes, at, efterat alle Udgifter ved Embedets Bestyrelse i samme Tid ere fradragne dets Indkomster, det overskydende Belöb da deles lige mellem dem begge, saaledes er det ved allerhöieste Resolution af 1. September 1830, der er kundgjort for Danmark ved Cancellie-Plakat af 14. s. M., og som for Fremtiden ligeledes bliver at anvende paa Island, endvidere fastsat, at naar der i Anledning af forommeldte allerhöieste Resolution af 20. Februar 1813, der ogsaa skal være gjeldende i Suspensionstilfælde, skulde opstaae Tvist om Delingen af Embedets Indtægter og Udgifter imellem den virkelige og constituerede Embedsmand, skal slig Tvist ikke afgjöres af Domstolene, men af vedkommende Overövrighed, som i Særdelesbed haver at bedömme Beregningen over de af den constituerede Embedsmand hafte Udgifter, i Overeensstemmelse med hvad der efter Embedets Beskaffenhed og de locale Forhold billigen kan behöves til Embedets Bestyrelse; hvorhos det, navnligen i Henseende til den Embedet tilliggende frie Bolig, bliver af Overövrigheden at bestemme, om nogen og da hvilken Deel af denne

med sammes Tilliggende, efter de locale Omstændigheder, bör indrömmes den constituerede Embedsmand, for behörigen at kunne varetage Embedet, samt hvad Andeel af Skatter, Afgifter og Vedligeholdelses-Omkostninger han til Gjengjæld derfor bör udrede; hvorved dog bliver at iagttage, at Værdien af Benyttelsen af saadan Bolig med Tilliggende, hvad enten den i Constitutions-Tiden ganske eller kun tildeels forbliver enten til den Constitueredes eller den virkelig beskikkede Embedsmands Brug og Disposition, vel bliver at tage med i Beregning ved Indtægternes Deling, men dog uden ubetinget at ansættes efter den Leie, som af en slig Bolig kunde faaes, hvorimod kun det Gavn, den Vedkommende virkeligen efter Övrighedens billige Skjön kan antages at have af Boligen, bliver at lægge til Grund ved Beregningen. — Iövrigt vil der, hvor særdeles Omstændigheder gjöre det fornödent at afvige fra det i allerhöistbemeldte Resolution af 20. Februari 1813 foreskrevne almindelige Forhold, desangaaende være at gjöre Indberetning til vedkommende Collegium, som da skal være beföiet til at træffe den i et saadant særdeles Tilfælde fornödne Bestemmelse; hvorimod Övrighederne ikke, uden saadan Bestemmelse, kunne afvige fra det Forhold, som indeholdes i allerhöistbemeldte Resolution, der for Resten dog ikke bliver at anvende, hvor andre særegne Regler ere foreskrevne angaaende den Betaling, der for visse Embeders Bestyrelse af en anden end den dertil beskikkede Embedsmand skal udredes, og endnu mindre hvor der ved Overeenskomst mellem denne og den fungerende Embedsmand er fastsat en anden Regel.

1836. 3. Febr.

V. *Angaaende Udvidelse til Island af den Kongelige Bekjendtgjörelse af* 6. *April* 1831, *hvorved det forbydes at efterstikke eller efterstukne at indföre de topographiske Kort, som det er tilladt den Kongelige Generalqvarteermesterstab at udgive.* — Da det allernaadigst er tilladt den Kongelige Generalqvarteermesterstab successive i Trykken at

1836. udgive en ny Udgave af topographiske Kort over Konge-
3. Febr. riget Danmark og Hertugdömmet Slesvig, grundet paa bemeldte Stabs egne Opmaalinger, saa er det ved ovenmeldte Kongelige Bekjendtgjörelse, der nu ligeledes bliver at efterleve paa Island, forbudt alle og enhver, de Kort, som saaledes af forbemeldte Stab udgives, at efterstikke eller andetsteds forfærdigede Efterstik af samme i Danmark at indföre, under en Mulkt af 10 Rbd. Sölv for hvert Exemplar af de saaledes efterstukne Kort, der maatte antræffes.

VI. *Angaaende Udvidelsen til Island af den ved Cancellie-Plakat af 26. Juli 1831 kundgjorte allerhöieste Resolution af 13. s. M., at der, forinden Arsenik fra Apothekerne udsælges til Brug mod skadelige Dyr, bör gives samme en Tilsætning af Kjönrög.* — Den allerhöieste Resolution af 13. Juli 1831, hvorved det gjöres Apothekerne til Pligt, inden de udlevere Arsenik til Brug mod Rotter, Muus eller andre skadelige Dyr, foruden hvad der ellers med Hensyn til Udsalg af Gift er foreskrevet, at iagttage, at der gives samme en Tilsætning af 1/16 Kjönrög, som iforveien maa ved Glödning være betaget sin eiendommelige brankede Lugt, bliver ligeledes at anvende paa Island, og skal ligeledes være forbindende for Lægerne sammesteds, forsaavidt de ere berettigede til at udsælge Arsenik.

VII. *Angaaende Udvidelsen til Island af Plakat for Danmark af 5. August 1831, angaaende Indgreb i det Kjöbenhavns Universitet forundte udelukkende Privilegium paa Almanakkens Udgivelse.* — 1) Naar Nogen gjör Indgreb i det Kjöbenhavns Universitet tillagte Privilegium paa Almanakkens Udgivelse, være sig ved i Island at indföre eller forhandle fremmede Almanakker, eller ved uden Universitetets Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal han, i Lighed med hvad ved forbemeldte Plakat er bestemt for Kongeriget Danmark, udrede en Mulkt af 20 til 200 Rbd. Sölv, hvorhos de Exemplarer, hvormed den Paagjeldende antræffes, blive at confiskere,

og han endvidere at ansee med en Tillægsmulkt af ¼ Rbd. Sölv for hvert saadant Exemplar. Halvdelen af Böderne saavel som af de confiskerede Exemplarer tilfalder den, til hvem Universitetet har bortforpagtet Almanakkens Udgivelse, og den anden Halvdeel det astronomiske Observatorium i Kjöbenhavn. — 2) Det skal paaligge Övrigheden at have nöie Tilsyn med, at der ei gjöres Indgreb i foranförte Universitetets Privilegium. — 3) Alle Sager angaaende Indgreb i det tilnævnte Privilegium blive at behandle som offentlige Politiesager. 1836. 3. Febr.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette. — Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Februari 1836.

Tilskipan, hvarmeð aðskiljanlegar á árunum 1828—1831, samreiknuðum, fyrir Danmörk útgefnar tilskipanir útvíðkast til að gilda á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Vèr, eptir að hafa útvegað allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, allranáðugast viljum, að fyrir utan tilskipunina af 7. Mai 1828, viðvíkjandi forboði mót eptirprentun þeirra rita, hvartil framandi velda undirsátar hafa forlagsrètt, og tilskipunina af 4. Juni sama árs, hvarmeð laganna 5—2—30 og 31 umbreytast, — hverjar Vort danska kansellí, eptir því af Oss þartil gefnum myndugleika, á sínum tíma hefir látið kunngjöra sem gildandi á Voru landi Íslandi, — nokkrar fleiri á fyrnefndu ári, sem og á árunum 1829, 1830 og 1831, útkomnar tilskipanir, með þeim nauðsynlegu breytíngum, skuli þar gilda, í hverju tilliti Vèr allran. bjóðum og skipum sem fylgir:

I. *Áhrærandi útvíðkun 1ta § í allrahæstum úrskurði af* 9. *Januarii* 1828, *sem með opnu kansellíbrèfi af* 22. *sama mánaðar er kunngjörður fyrir Danmörk, viðvíkjandi skipherra skuldbindingu til að flytja persónur á alþjóð-*

1836. 3. Febr. *legan kostnað.* — Sú í nefndum úrskurði gefna skipun, að seglbúnir skipherrar undir dönsku flaggi skuli vera skyldugir til, eptir tilmælum pólitímeistarans á þeim stað, hvarfrá hann siglir, að taka á móti persónum, sem að yfirvaldsins tilhlutan skulu flytjast frá einum stað til annars, mót sanngjarnlegri borgun fyrir áhöfn og kost, sem, ef hlutaðeigendur eigi verða þarum ásáttir, á að ákvarðast af pólitímeistaranum, skal einnig gilda viðvíkjandi persónum, sem að yfirvaldsins tilhlutan eiga að flytjast frá einum stað til annars á Íslandi, eður frá Íslandi til Danmerkur, að svo miklu leyti þær fyrir Ísland útgefnu tilskipanir ekki hafa gjört það að skyldu fyrir hlutaðeigandi skipstjórnarmenn, að taka á móti sakamönnum eður öðrum, til að flytja þá híngað í ríkið.

II. *Viðvíkjandi lempaðri útviðkun opins bréfs fyrir Danmörk af 18. Martii 1829, um borgun fyrir skoðunar-, virðíngar- og aðrar slikar gjörðir, sem haldast um borð á hafskipum, eður annars koma þeim við.* — 1) Þegar skoðunar-, virðíngar- eður aðrar gjörðir, viðvíkjandi skipum, eiga að haldast á legu eður opnum sjó, á hver þeirra útnefndu manna, hverra gjörðir tilfalla á tímabilinu milli hins 1. Aprilis og 30. Septembers, að báðum nefndum dögum meðreiknuðum, að hafa tvöfalt, en á hinum ársins tímum þrefalt, mót þeirri borgun, sem heimilast í Vorri aukatekju-reglugjörð af 10. Septembr. 1830 § 67, sem borgun fyrir skoðunar- og virðíngargjörðir yfir fastar eignir, og á henni að skiptast jafnt á millum þeirra til gjörðarinnar brúkuðu manna. — 2) Ef það skip, á hverju nokkur þesskonar gjörníngur skal fram fara, liggur í höfn, eður er strandað í fjörunni, borgist þarámót þau umgetnu í aukatekju-reglugjörðinni ákveðnu laun einúngis einfalt. Annars á við öll fyrgreind tilfelli tilhlýðilegur fararskjóti fram og tilbaka að greiðast af hendi, svo og sèrleg laun fyrir eiðfestínguna, eptir nefndum § af aukatekju-reglugjörðinni.

III. *Viðvíkjandi lempaðri heimfæríngu 1. og 5. § í tilskipaninni fyrir Danmörk af 8. Januarii 1830, áhrær-*

andi aftekníngu stiptisjafnana m. m. til Íslands. — þær útgiptir í sakamanna málum, hverjum híngaðtil, samkvæmt konúngsbrèfi af 25. Juli 1808 § 3, hefir jafnað verið á allt landið, skulu hèreptir greiðast af hverju amti út af fyrir sig, án nokkurs tilstyrks af hinum landsins ömtum. Aftekníng jafnana á allt landið á að byrja þann 1. Januari 1835, svo að engum eptir þann tíma tilfallandi sakamála útgiptum má jafnast á allt landið. 1836. 3. Febr.

IV. *Áhrærandi útvíðkun til Íslands af þeim með opnu kansellibrèfi af 14. Septembr. 1830 kunngjörða allrahæsta úrskurði af 1. s. m., innihaldandi áreiðanlega skýrslu yfir þann með opnu kansellibrèfi af 23. Aprilis 1813 auglýsta allrahæsta úrskurð af 20. Febr. næstfyrifarandi.* — Eins og það með allrahæstum úrskurði af 20. Februarii 1813 er ákvarðað sem almennileg regla, að þegar nokkur, sem settur um stund stjórnar einhverju embætti, frá þeim tíma að virkilegur embættismaður er þartil útnefndur, unz þessi tekst embættið á hendur, á hann, ef góðmótlegum samníngi þeirra á milli eigi verður til leiðar komið, að hafa rètt til í millitíð að njóta helmíngs, svovel af embættisins föstu launum, sem af öllum þess óvissu tekjum, þannig, að eptir að allar útgiptir við stjórn embættisins í sömu tíð eru dregnar frá þess inntektum, það sem þá eptir verður skiptist jafnt milli þeirra beggja, svoleiðis er það með allrahæstum úrskurði af 1. Septembr. 1830, sem er kunngjörður fyrir Danmörk með opnu kansellíbrèfi af 14. s. m., og sem framvegis sömuleiðis á að heimfærast á Íslandi, enn fremur fastsett, að ef nokkur þræta verður, í tilliti til fyrnefnds allrahæsta úrskurðar af 20. Februar 1813 (sem og skal vera gildandi í suspensionstilfellum) um skipti á embættisins inntektum og útgiptum milli þess virkilega og constitueraða embættismanns, skal slík þræta ekki afgjörast af dómstólunum, heldur af hlutaðeiganda háyfirvaldi, sem sèrílagi á að álíta reiknínginn yfir þær af þeim um stund setta embættismanni höfðu útgiptir, samkvæmt því, sem eptir embættisins kjörum og plázins

1836. ásigkomulagi sanngjarnlega kann að útkrefjast til em-
3. Febr. bættisins forstöðu; hvarhjá það, nefnilega í tilliti til þess embættinu tilheyrandi frjálsa bústaðar, á af yfirvaldinu að ákvarðast, hvort nokkur, og þá hver partur af honum, með því sem til hans heyrir, eptir plázins kríngumstæðum, eigi að eptirlátast þeim constitueraða embættismanni, til þess að hann tilhlýðilega geti gætt síns embættis, svo og hvern hluta af sköttum, afgjaldi og viðhaldskostnaði hann, til heimgjalds þarfyrir, eigi af hendi að leysa, hvarvið það þó á að aðgætast, að andvirði notkunar slíks bústaðar, með því sem honum tilheyrir, hvort heldur hann, í constitutionstíðinni, að öllu eður einúngis að nokkru leyti sezt annaðhvort til þess constitueraða eður þess virkilega embættismanns brúkunar og umráða, að sönnu gjörist að álitum í útreikníngi inntektanna skipta, en þó án þess að virðast fortakslaust eptir þeirri leigu, er fást kynni af slíkum bústað, hvarámót einúngis það gagn, er hlutaðeigandi verulega, eptir yfirvaldsins sanngjarna áliti, getur virðzt að hafa af bústaðnum, á að leggjast til grundvallar við útreiknínginn. — Annars á, hvar sèrlegar kríngumstæður gjöra það nauðsynlegt að víkja frá þeirri í fyrnefndum allrahæsta úrskurði af 20. Februarii 1813 fyriskrifuðu almennilegu breytni, því viðvíkjandi skýrsla að gjörast til hlutaðeiganda stjórnarráðs, sem þá skal hafa myndugleika til að semja þá í slíku sèrlegu tilfelli nauðsynlegu ákvörðun; hvarámót yfirvöldin ekki, án slíkrar ákvörðunar, mega víkja frá þeirri breytni, sem skipuð er í nefndum allrahæsta úrskurði, hver þó annars ekki á að heimfærast þar, hvar aðrar sèrlegar reglur eru fyriskrifaðar viðvíkjandi þeirri borgun, sem fyrir forstöðu vissra embætta af öðrum en þeim þartil skikkaða fasta embættismanni á að greiðast, og enn miður þar, hvar önnur reglugjörð með samníngi er fastsett millum þessa og þess um stund setta embættismanns.

V. *Viðvíkjandi útvíðkun til Íslands af hinni konúnglegu auglýsíngu af* 6. *Aprilis* 1831, *hvarmeð það fyri-*

býðst að eptirstínga, eður eptirstúngin að innfæra, þau topographisku landkort, hver þeim konúnglega generalkvartermeistarastab er leyft að útgefa. — Þar það allranáðugast er leyft þeim konúnglega generalkvartermeistarastab smámsaman á prent að útgefa nýja útgáfu af topographiskum landkortum yfir konúngsríkið Danmörk og hertogadæmið Slesvík, grundvallaða á nefnds stabs eigin mælíngum, svo er það með fyrrnefndri konúnglegu auglýsíngu, eptir hverri nú sömuleiðis breytast skal á Íslandi, fyriboðið öllum og sèrhverjum að stínga eptir þeim landkortum, er svoleiðis útgefast af fyrrnefndu herforíngjasamlagi, eður að innfæra nokkur annarstaðar eptir þeim stúngin blöð í Danmörk, að viðlögðum 10 rbdl. silfurs sektum fyrir hvert exemplar af þeim þannig eptirstúngnu kortum, sem hittast kann. 1836. 3. Febr.

VI. *Viðvíkjandi útvíðkun til Íslands af þeim með opnu kansellibrèfi af 26. Juli 1831 kunngjörða allrahæsta úrskurði af 13. s. m., að áður en arsenik (rottukrúð eður rottupúður) af apóthekurum selist til brúkunar mót skaðlegum dýrum, eigi það að blandast með nokkru af kinroki.* — Sá allrahæsti úrskurður af 13. Juli 1831, hvarmeð apóthekarar skyldast til, áður en þeir afhendi arseník til brúkunar mót rottum (eður völskum), músum ellegar öðrum skaðlegum dýrum, — fyrir utan það sem annars í tilliti til útsölu af eitri er fyriskrifað að aðgætast skuli, — að blanda það með viðurauka af 1/16 part kinroks, frá hverju þess sèrlegi viðbruna-þefur áður á, með glæðíngu, að takast, — á sömuleiðis að heimfærast á Íslandi, og skal líka vera gildandi fyrir læknira samastaðar, að svo miklu leyti þeir hafa rètt til að útselja arseník.

VII. *Viðvíkjandi útvíðkun til Íslands af opnu brèfi fyrir Danmörk af 5. Augusti 1831, áhrærandi þá, er yfirtroða það Kaupmannahafnar háskóla veitta útilokandi einkaleyfi til almanaksins útgefníngar.* — 1) Ef nokkur yfirtreður það Kaupmannahafnar háskóla veitta einkaleyfi til almanaksins útgefníngar, hvort heldur það er

1836. með í Ísland að innfæra eður þar að selja framandi almanök, eður með að prenta nokkurt almanak án háskólans leyfis, á hann, samkvæmt því sem í fyrgreindu opnu brèfi er ákvarðað fyrir konúngsríkið Danmörk, að gjalda frá 20 til 200 rbdl. silfurs sektabætur, hvar að auk þau exemplör, er finnast hjá hlutaðeiganda, eiga upptæk að gjörast, og skal hann ennfremur álítast með aukasekt af 1/4 rbdl. silfurs fyrir hvert slíkt exemplar. Helmíngur sektanna, svo vel sem og af þeim uppteknu bæklíngum, tilfellur þeim, hverjum háskólinn með leigumála hefir yfirlátið almanaksins útgefníng, og annar helmíngur stjörnulistarinnar sjónarvarða í Kaupmannahöfn. — 2) það skal vera yfirvaldsins skylda, að hafa nákvæma tilsjón þarmeð, að háskólans fyrumgetna einkaleyfi ekki yfirtroðist. — 3) Öll mál, viðvikjandi yfirtroðslu optnefnds einkaleyfis, eiga að meðhöndlast sem opinberar pólitísakir.

3. Febr.

Hvareptir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast eiga að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 3. Februarii 1836.

6. Febr. Anmeldelse fra **Rentekammeret** for Assignations, Expeditions- og Bogholder-Contoiret under de Deputerede for Finantserne, ang. **Renterne af de solgte Jorders Kjöbesummer.** Khavn den 6. Februar 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1188.

Da Rentekammeret under 5. Januar 1790 nedlagde allerund. Forestilling om allerhöiest Approbation paa Salget af en Kongen tilhörende Jord i Norge, blev med Approbationens Meddelelse tillige, uden at derpaa var andraget i Kammerets Forestilling, allernaad. resolveret saaledes:

„Iövrigt ville Vi allernaad., at saavel indbenævnte Kjöbesum, som de herefter ved saadant Os tilhörende

Godses Bortsælgelse indkommende Summer, afleveres til det synkende Fond". 1836. 6. Febr.

Denne allerhöieste Bestemmelse blev ligeledes foreskreven ved kgl. Resolution af 25. April 1792, hvorefter en af de kgl. Jorder under Arnestappens Ombud i Island bortsolgtes, og er saaledes fremdeles fulgt ved Salget af det kgl. Jordegods sammesteds indtil 1833.

Efter at slig Afhændelse nu i en Række af Aar tildeels har været standset, er den igjen i den senere Tid begyndt, fornemmelig foranlediget derved, at flere Liebhavere have meldt sig med Bud, som ikke kunne ansees andet end fordeelagtige. — Skulde en saadan Afhændelse af Betydenhed nu komme i Gang, hvilket den Velstand, Landet har opnaaet ved i lang Tid, indtil 1835, ikke at være underkastet noget af de saakaldte Uaar, gjör sandsynligt, vil imidlertid deraf fölge, at de Tilskud, der allerede nu behöves fra Statskassen til Bestridelse af de offentlige Udgifter der i Landet, ikke ubetydeligen ville forøges. — Den islandske Jordebogskasses væsentlige Indtægt er nemlig Landskylds - Afgifterne af det kgl. Jordegods sammesteds, hvilke for Tiden udgjöre 8 à 10,000 Rbd. aarlig, og enhver Afgang i denne Indtægt maa altsaa erstattes ved Tilskud fra Finantserne, naar Kjöbesummer og Renter for det Jordegods, som sælges, have en anden Anvendelse.

Med Hensyn hertil har Rentekammer-Collegium resolveret, at denne Sag skulde anmeldes for Assignations-Expeditions- og Bogholder-Contoiret under de Deputerede for Finantserne til nærmere Foretagelse for de Deputerede for Finantserne, forsaavidt der, ifölge de ovenfor forklarede Omstændigheder, muligen maatte være Anledning til at erholde for Islands Jordebogskasse af Statsgjældskassen Renten af de Summer, der i denne Kasse ere eller blive indbetalte for de Dele af Kongens Jordegods paa Island, som enten allerede er eller i Fremtiden maatte blive bortsolgt. — I Forbindelse her-

1836. 6. Febr. med undlader man ikke herhos at lade fölge en Fortegnelse over det Jordegods, som er solgt siden 1833 Aars Begyndelse, og hvorefter der paa Kjöbesummerne er i Islands Jordebogskasse efter hertil indkomne Qvitteringer bleven indbetalt 5130 Rbd. 66 Sk. r. S., som ikke endnu ere afgivne til Statsgjælds-Directionen. — Rentekammeret den 6. Februar 1836.

12. Febr. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Reykjavík den 12. Februar 1836. — Islandsk: Original-Aftryk, besörget paa offentlig Bekostning. Viðeyjar klaustri 1836, 2 Bl. i 4to., hvoraf Exemplar i det islandske Departement. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Anföres som publiceret i Rangarvalla Syssel og Reykjavík By.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Nafnverð. Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	á landsvísu hdr. Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	17	90½	17	90½	14
— 2	2	34½	14	15	11
— 3	3	65	22	6	17½
— 4	2	72	22	»	17½
— 5	1	82½	22	30	18
— 6	2	40	19	32	15½
— 7	1	72½	»	»	»
— 8	10	7	10	7	8
— 9	6	65½	8	87	7

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet 28. Januar 1832 (ovenf. S. 18-20). Coursen ikke angivet.

1836. 12. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
B. Nr. 10	»	17	21	24	17
— 11	»	14½	18	12	14½
— 12	»	17½	21	84	17½
— 13	»	15	18	72	15
C. Nr. 14	»	25	»	»	»
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	31	»	»	»
— 17	»	5½	10	30	8
— 18	»	60	»	»	»
— 19	1	4	»	»	»
— 20	»	35	»	»	»
— 21	»	27	»	»	»
D. Nr. 22	3	8	18	48	15
— 23	3	48	21	»	17
— 24	3	2½	18	15	14½
— 25	2	94½	17	87	14
— 26	2	86½	17	39	14
E. Nr. 27	1	24	18	72	15
— 28	1	22	18	42	14¾
— 29	1	21½	18	34	14¾
— 30	1	14	17	18	13⅔
F. Nr. 31	4	19	16	76	13½
— 32	3	30	19	84	16
— 33	2	47	14	90	12
— 34	2	11	16	88	13½
— 35	1	60½	19	54	15½
— 36	2	31½	13	93	11
— 37	»	5	12	48	10
G. Nr. 38	3	41	»	»	»
— 39	1	75	»	»	»
— 40	1	94½	»	»	»
— 41	»	93	»	»	»
— 42	»	66	»	»	»
— 43	»	74	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyr töldum landaurum verður:

Eptir Litr. A, eða fríðu		17. 9½	13⅔
—	B, — ullu, smjöri og tólg	20. »	16
—	C, — ullar tóvinnu	11.39	9

1836. 12. Febr.

Eptir Litr. D, eða fiski	18.57	15
— E, — lýsi	18.17½	14½
— F, — skinnavörum	16.35	13

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða
[hdr.] 16 Rbd. 90 Sk. [og alin] 13½ Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað:
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hundraðs, svo að 1⅓ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Reykjavík þann 12. Februarii 1836.
Í fjærveru S. T. Herra
Stiptamtm. v. Kriegers,
Finsen. Steingrímur Jónsson.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Consistorium ved Universitetet i Kjöbenhavn, ang. **Udgivelse af en Almanak aarlig i det islandske Sprog.** Khavn den 13. Febr. 1836. — Univ. Direct. Brevb. 1836, Nr. 155. 1836. 13. Febr.

I Anledning af hvad af De Herrer Rektor og Professorer i Skrivelse af 5. d. M. er andraget, giver Directionen sit Samtykke til, at Universitetet besörger udgivet en særegen Almanak for Island, affattet i Landets Sprog, for Aaret 1837 og fremdeles, og at det overdrages til Directeur Schultz at forlægge en saadan Almanak for bemeldte Aar 1837. Derhos vil Directionen, i Forventning af allerhöieste Approbation, have bevilget, at Professor Olufsen af Almanak-Forpagtningens Indtægter tilstaaes et Honorar af 100 Rbd. Sedler for Udarbeidelsen af nysnævnte Almanak for 1837, ligesom man ogsaa samtykker i, at dens Omfang indskrænkes til eet Ark. Hvad derimod angaaer Udredelsen for Fremtiden saavel af dette Honorar som af Honoraret for Almanakkens Oversættelse i det islandske Sprog, da forbeholder Directionen sig, forinden allerund. Forestilling derom nedlægges, nærmere at brevvexle med Consistorium. Angaaende den Udsalgspriis, der kunde være at bestemme for den islandske Almanak, udbeder Directionen sig saasnart muligt Consistorii behagelige Betænkning.

Ved iövrigt indsluttet at tilbagesende det tilstillede Manuskript til Almanakken, maa Directionen tjenstlig bemærke, at den Linie paa förste Side, der indeholder Tidsregningen fra Christian den Femtes Danske Lovs Publication, formentlig bör udelades. — Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 13. Februarii 1836.

1836. 15. Febr. **Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.** Vester-Amt. 15. Februar 1836. — Islandsk: Original-Aftryk som Schema, tryk hos Schultz i Kjöbenhavn og udfyldt ved Udfærdigelsen med de passende Tal, 2 Blade i 4to., hvoraf Exemplar haves i det islandske Departement; jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1836 til sömu tíðar 1837.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		er því l al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	19	52	19	52	15²/₃
— 2	2	75	16	66	13¹/₃
— 3	4	35	26	18	21
— 4	2	91	23	56	19
— 5	2	5	24	60	19²/₃
— 6	2	73¹/₂	22	12	17²/₃
— 7	1	91¹/₂	»	»	»
— 8	12	6	12	6	9²/₃
— 9	9	24	12	32	10
B. Nr. 10	»	18¹/₄	22	78	18¹/₄
— 11	»	15³/₄	19	66	15³/₄
— 12	»	16²/₃	20	80	16²/₃
— 13	»	15²/₃	19	56	15²/₃
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	16	10	»	8
— 16	»	28	»	»	»
— 17	»	5¹/₆	9	66	7³/₄
— 18	»	47	»	»	»
— 19	1	4	»	»	»
— 20	»	25	»	»	»
— 21	»	20	»	»	»
D. Nr. 22	3	43	20	66	16¹/₂
— 23	3	63¹/₂	21	93	17¹/₂

¹) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet 12. Febr. 1832 (ovenf. S. 22—25). Coursen ikke angivet.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
D. Nr. 24	3	9	18	54	15
— 25	2	71½	16	45	13
— 26	2	57½	15	57	12½
E. Nr. 27	»	94	14	66	11¾
— 28	1	16	17	48	14
— 29	1	16¾	17	59	14
— 30	1	11	16	69	13½
F. Nr. 31	3	90	15	72	12⅗
— 32	2	94	»	»	»
— 33	2	40	»	»	»
— 34	1	79	»	»	»
— 35	1	36	»	»	»
— 36	2	48	»	»	»
— 37	»	5½	»	»	»
G. Nr. 38	3	41	»	»	»
— 39	»	52	»	»	»
— 40	1	85	»	»	»
— 41	»	68	»	»	»
— 42	»	62	»	»	»
— 43	1	1½	»	»	»

1836. 15. Febr.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	19.62	15¾
—	B, — ullu, smjöri og tólg	20.70	16⅗
—	C, — ullar tóvinnu . . .	9.81	7⅘
—	D, — fiski	18.63	15
—	E, — lýsi	16.60	13¼
—	F, — skinnavörum . . .	15.72	12⅗

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða [hdr.] 16 Rbd. 84 Sk. [og alin] 13½ Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrévetrir og eldri á haust;

1836. Eptir Litr. A; enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
15. Febr. eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum; enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^{3}/_{4}$ hundraðs, svo $1^{1}/_{3}$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 15. Februar 1836.

Uppá S. T. Herra prófasts
G. Jónssonar vegna,
Thorsteinson. Jón Guðmundsson.

23. Febr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **tvende Altertavler i Skard Kirke** paa Land i Rangarvalla Syssel. Khavn den 23. Februar 1836. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Departem. Brevbog 1836, Nr. 496.

Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have, ved at tilstille dette Collegium tvende Alter- eller Chor-Tavler af Hvalfiskebeen med udskaarne Figurer og Inscriptioner af den hellige Skrift, tilhörende Proprietair-Kirken Skard paa Land inden Rangarvalle Syssel, i behagelig Skrivelse af 21. September f. A. andraget, at den franske Reisende, Dr. med. og Naturforsker Gaimard, har begjært, at de maatte overlades til ham og forflyttes til

Frankerig, imod at han skulde skaffe Kirken en anstændig moderne Altertavle og en smuk Corporaldug. 1836. 23. Febr.

Cancelliet fandt sig herved foranlediget til at brevvexle med den kgl. Commission for Oldsagernes Opbevaring, for at erfare, om samme maatte önske at erholde disse Tavler, og i saa Fald mod hvilken Erstatning.

Bemeldte Commission har derefter tilskrevet dette Collegium, at det ved at undersöge de ommeldte Tavler er befundet, at disse ikke ere meget gamle, men da de dog give et Begreb om, hvorledes ældre Stykker af samme Art have seet ud, idet de ere Efterligninger af saadanne og i sit Slags usædvanlige, önsker Commissionen at de maae forbeholdes de herværende Samlinger. — Commissionen har derhos erklæret, at den, endskjöndt den franske Reisendes Tilbud maaskee er mere end den virkelige Værd af disse Stykker, er villig til at give Kirken en omtrent lignende Godtgjörelse, og vil derfor til Foraaret oversende Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. et Malerie, der egner sig til at anvendes som Altertavle i bemeldte Skard Kirke, ligesom Commissionen ogsaa til samme Kirke vil lade forfærdige et nyt Alterklæde, som den anseer mere passende end den foreslaaede Corporaldug.

Hvilket Cancelliet tjenstligst skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Iagttagelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 23. Febr. 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Landfoged Ulstrup, ang. **Söpasser for Hvalfangere** m. v. Khavn den 27. Februar 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1217. 27. Febr.

Hr. Cancellieraaden har i Skrivelse af 13. i d. M. andraget for Kammeret, at Kjöbmand N. Petersen i Flensborg agter i indeværende Aar at udruste 4 Skibe til Robbe- og Hvalfangst ved Spitsbergen og Strat Da-

1836. 27. Febr. vis, og at han, da han intenderer at lade et af disse forseile til Island, for der at pröve Hvalfangsten, önsker Oplysning meddeelt:

1) Naar et Skib söger Islands Kyst for at fiske under Landet, og maaskee kunde resolvere til at afsætte nogle Baade med Redskaber og Besætning i Land eller andet Sted, for at forfölge Hvalfisken, men Skibet imidlertid, uden Ophold eller videre Samkvem med Landet, fortsætter Reisen og Fangsten i aaben Sö, om da i dette Tilfælde islandsk Söpas er nödvendigt. — 2) Om det risiqueres, at Skibet af Islands Övrighed afvises, naar Baadene skulle efterlades der, fordi islandsk Söpas mangler, omendskjöndt ellers alle Papirer, som Lovgivningen foreskriver, findes i behörig Orden. — 3) Hvis islandsk Söpas i ommeldte Tilfælde behöves, for at kunne landsætte Baade og Folk paa Kysten, om det da kunde have til Fölge, at Rhederiet derved mistede Fiskepræmie, fordi Skibet har anlöbet Island, uden dog at have drevet nogensomhelst Handel, men ene befattet sig med Hvalfiskefangsten der og under Grönland.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade at melde Dem til behagelig Efterretning, at for det Skib eller de Skibe, hvis Mandskab og Baade landsættes paa Island, er islandsk Söpas nödvendigt, hvorimod det at Skibene, naar de saaledes ere forsynede med islandsk Söpas, anlöbe Island, i og for sig ikke kan være til Hinder for Præmiens Erholdelse, naar forövrigt de i denne Henseende befalede Bestemmelser af Vedkommende behörigen overholdes. — Rentekammeret den 27. Februar 1836.

5. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Indsendelse af aarlige Thingsvidner fra Sysselmændene til Brug ved Jordebogskasse-**

Regnskabet. Khavn den 5. Marts 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1219. 1836. 5. Marts.

De i sin Tid befalede Thingsvidner, til Beviis for hvorvidt forbrudte Boeslodder, arvinglöst Gods, strandede Skibe, confiskerede Varer, eller Böder for Fiskeriets Forsömmelse, maatte være tilfalden den kgl. Kasse, hvilke Sysselmændene aarligen paa Mandtalsthingene skulle optage og til Landfogden aflevere, til Bilag ved Islands Jordebogskasse-Regnskab, ere hertil ikke derved fremkomne til bestemte Tider, hvorhos flere Gange har været udsat ved Antegnelserne i bemeldte Regnskaber, især med Hensyn til Vestmannöe Syssel, for hvilket slige Thingsvidner for flere Aar endnu mangler.

I Anledning heraf skulle vi tjenstlig anmode Hr. Stiftamtm. om, at ville, under den ved Kammerets Skrivelse til daværende Amtmand i Island M. Gislesen og Landfoged Sk. Magnussen af 20. December 1760 bestemte Mulkt af 1 à 2 Rd., der nu er overgaaet til Rbd. Sölv Daler for Daler, tilholde samtlige Sysselmænd i Islands Sönderamt, for Fremtiden aarligen betimeligen at afgive til Landfogderiet de ovennævnte befalede Thingsvidner over de fordrede Oplysninger, forsaavidt senere Anordninger ikke gjöre nogle af disse overflödige. — Rentekammeret den 5. Marts 1836 [1].

Plakat ang. **Ophævelse af Præmier for Gjærdesætning og Tuers Jævning.** Khavn den 9. Marts 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, og ligeledes anfört som publiceret i nogle Jurisdictioner: Gullbringu og Kjosar Syssel, Vestmannöerne og Dala Syssel 1836, men i Aaret 1837 i de fölgende, nemlig: Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Bardastrands, Isafjords, og samtlige Nord- og Öster-Amtets Sysseler med Undtagelse af Thingö Syssel. Originalen heftet i Rentek. 9. Marts.

[1] s. D. Rentek. Skriv. af samme Indhold til begge Amtmændene. Rentek. Copieb. sst. Nr. 1220—1221.

1836.
9. Marts.

Relat. og Resol. Prot. 1836, Nr. 73; Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske nedenfor, det övrige paa Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—6 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—7 den islandske Text uden Underskrifter; Side 8 blank. Coll. Tid. for 1836, S. 305—306. Qvart-Forr. for 1836, S. 26—27; Schou XXI, 250—251; jevnf. Roesk. Stændertid. Nr. 11. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst 1838, S. 164—165.

Plakat, hvorved Forordningen af 13. Mai 1776 om Gjerder samt Tuers Jevning med videre, Jordbruget i Island vedkommende, ophæves.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Da Erfaring har viist, at de Regler, Forordn. af 13. Mai 1776 indeholder til at fremme Jordbruget paa Vort Land Island, og navnlig til at bevirke Jorders Fredning og Tuers Udjevning, ikke have svaret til Öiemedet, ligesom disse Regler i flere Henseender nu synes mindre passende, ville Vi, efter herover at have indhentet allerunderd. Betænkning af Vore troe Provindsialstænder for Sjellands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, allernaad. have denne Forordning ophævet. Derimod blive samtlige Embedsmænd paa bemeldte Vort Land, geistlige saavelsom verdslige, opfordrede til, ved Veiledning og Exempel at fremme baade de ovennævnte, for Landets Beboere gavnlige, Formaal og den for dem ikke mindre vigtige Kartoffelavl samt Haugedyrkning. Og, ligesom Vi med særdeles Velbehag ville ansee saavel de af Vore Embedsmænd, der heri vise Nidkjærhed, som de Beboere, der ellers udmærke sig ved saadanne, baade for dem selv og det Almindelige nyttige Forbedringer i deres Jordbrug, saaledes er det ogsaa, for end mere at virke til Öiemedets Opnaaelse, Vor allernaadigste Hensigt at komme saavel de oeconomiske Fonds, der for Norder- og Öster-Amtet samt for Vester-Amtet ere stiftede, som

det oeconomiske Selskab, der for Sönder-Amtet agtes stiftet, til Hjælp med en passende Understöttelse een Gang for alle. 1836. 9. Marts.

Hvorefter de Vedkommende sig have allerunderdanigst at rette. — Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 9. Marts 1836.

Opið bréf, hvarmeð tilskipunin af 13. Mai 1776 um garða og þúfnasléttun með fleiru, jarðyrkjuna á Íslandi áhrærandi, er aftekin.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V.: Þar reynslan hefir sýnt, að þær reglur, er tilskipanin af 13. Mai 1776 inniheldur, til að efla jarðyrkjuna á Voru landi Íslandi, og nefnilega til að útverka túna friðan og þúfna sléttun, ekki hafa svarað til augnamiðsins, eins og tèðar reglur í ymsu tilliti nú sýnast að vera miður hentugar, svo viljum Vèr, eptir þarum að hafa útvegað allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stifti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, allranáðugast hafa þessa tilskipun aftekna. Þarámót upphvetjast gjörvallir embættismenn á Voru fyrrnefnda landi, svovel andlegir sem veraldlegir, til með vegleiðslu og eptirdæmi að efla bæði þau áminnstu, fyri landsins innbúa nytsamlegu efni, og þá þeim eigi síður mikilvægu garðyrkju. Og, eins og Vèr með sèrlegri velþóknan viljum álíta, svo vel þá af Vorum embættismönnum, er hèrí sýna dugnað, sem þá búendur, er öðrum fremur stunda slíkar bæði þeim og almenníngi nytsamlegar forbetranir í þeirra jarðyrkju, svo er það einnig, til enn fremur að verka til augnamiðsins framkvæmdar, Vor allranáðugasti ásetníngur, að koma þeim landbústjórnar forðasjóðum, sem þegar fyri norður- og austur-amtið og líka fyri vestur-amtið stofnaðir eru, og sömuleiðis því landbústjórnar-fèlagi, sem til er ætlað að stiptast skuli á suðurlandi, til hjálpar með tilhlýðilegum styrk, í eitt sinn fyrir öll.

1836. 9. Marts. Hvareptir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast eiga að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn, þann 9. Martsí 1836.

12. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **Udvidelse til Island af Universitetets Privilegium paa Almanakkens Udgivelse.** Khavn den 12. Marts 1836[1]. — Canc. 3 Depart. Brevb. 1836, Nr. 1073. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 95—96; jevnf. Selmers Akademiske Tidender IV. B. (1836—1840), S. 35—37.

Efterat Cancelliet har nedlagt allerunderd. Forestilling angaaende Udvidelsen til Island af adskillige i Aarene 1828—1831 incl. for Danmark udkomne Anordninger, har det behaget Hans Majestæt blandt Andet allern. at bifalde, at Plakat 5. August 1831 angaaende Indgreb i det Kjöbenhavns Universitet forundte udelukkende Privilegium paa Almanakkens Udgivelse, herefter skal være gjeldende paa Island paa fölgende Maade: 1) naar Nogen gjör Indgreb i det Kjöbenhavns Universitet tillagte Privilegium paa Almanakkens Udgivelse, være sig ved i Island at indföre eller forhandle fremmede Almanakker, eller ved uden Universitetets Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal han, i Lighed med hvad ved forbemeldte Plakat er bestemt for Kongeriget Danmark, udrede en Mulkt af 20—200 Rbd. Sölv, hvorhos de Exemplarer, hvormed den Paagjeldende antræffes, blive at confiskere, og han endvidere at ansee med en Tillægsmulkt af 1/4 Rbd. Sölv for hvert saadant Exemplar. Halvdelen af Böderne, saavelsom af de confiskerede Exemplarer, tilfalder den, til hvem Universitetet har bortforpagtet Almanakkens Udgivelse, og den anden Halvdeel det astronomiske Observatorium i Kjöbenhavn; 2) det skal paaligge Övrigheden, at have

[1]) *see* For. 3. Febr. 1836. VII.

nöie Tilsyn med, at der ei gjöres Indgreb i foranförte Universitets Privilegium; og 3) alle Sager, angaaende Indgreb i det tilnævnte Privilegium, blive at behandle som offentlige Politiesager. 1836. 12. Marts.

Hvorom man ikke har villet undlade tjenstligst at meddele den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler Underretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Marts 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **aarlig Fortegnelse** over dem, der skulde erlægge **Rangskat** og **Extrapaabud.** Khavn den 12. Marts 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1227. 12. Marts.

Ved Antegnelserne i Islands Jordebogskasse-Regnskaber har oftere været udsat om, at Regnskabsföreren havde at indhente og ved sine aarlige Regnskaber at fremlægge Fortegnelser fra Overövrighederne, deels over samtlige sig i Island opholdende Rangskatspligtige, deels over de sammesteds værende Extrapaabudspligtige, uden at slige Fortegnelser hidtil for Sönderamtets Vedkommende ere fremkomne ved Regnskaberne.

Foranlediget heraf skulle vi ikke undlade tjenstligen at anmode Hr. Stiftamtm. om, at ville aarligen meddele Landfogden til Fremlæggelse ved Islands Jordebogskasse-Regnskaber Fortegnelser over saavel de Rangskatspligtige som Extrapaabudspligtige, Geistlige undtagen, der opholde sig i Islands Sönderamt. — Rentekammeret den 12. Marts 1836[1].

Cancellie-Skrivelse til samme Collegiums Kasserer, ang. **Indkjöb af en kongelig Obligation for det** 15. Marts.

[1] s. D. Rentekammerets Skriv. ang. det Samme til de andre Amtmænd, samt til Biskoppen over Island med Hensyn til Geistligheden. Rentek. Copieb. 11, Nr. 1228—1230.

1836. 15. Marts. **Erichsenske Fond.** Khavn den 15. Marts 1836. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 715.

Hr. Cancelliesecretair har i behagelig Skrivelse af 4. d. M. indberettet, at De, i Overeensstemmelse med dette Collegii Skrivelse af 9. f. M., har af de i Behold værende Renter af Conferentsraad Erichsens Legat, 162 Rbd. 44 Sk. r. S., indkjöbt en kgl. Obligation Nr. 2701, af 16. Februar 1811, paa 150 Rbd. Sölv, og derfor betalt, Omkostninger iberegnede, 138 Rbd. 95 Sk. r. S.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. anmode Hr. Cancelliesecretair om, behageligen at före ovennævnte 138 Rbd. 95 Sk. r. S. til Udgift for Conferentsraad Erichsens Legat, samt at modtage til Opbevaring ovenmeldte hermed tilbagefölgende Obligation, som er forsynet med dette Collegii Paategning. — Det kongelige Danske Cancellie den 15. Marts 1836[1].

19. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Grosserer J. MacCaul, ang. **Betingelserne for fremmede Skibes Fiskerie m. v. under Island.** Khavn den 19. Marts 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1257.

Foranlediget af en i London attraaet Underretning, har Hr. Grossereren andraget for Kammeret om, at erholde fölgende Spörgsmaale besvarede:

1) Er det brittiske Skibe tilladt at fiske paa Islands Kyster? — 2) Er der Noget at betale for saadan Tilladelse? — 3) Er det brittiske Skibe tilladt at handle med Indvaanerne paa Island? — 4) Behöves der speciel Tilladelse dertil? og 5) Hvad koster en saadan speciel Tilladelse?

I Anledning heraf undlade vi ikke at melde, at indenfor en dansk Miils Distance fra Landets Kyster er

[1]) s. D. Underretning herom til Cancelliets Bogholder. Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

det ikke tilladt fremmede Nationers Skibe at fiske. — Hvad derimod angaaer de övrige Spörgsmaale, med Hensyn til Handel paa Island, fremsende vi til Underretning hoslagte Exemplar af Forordning af 11. September 1816, hvoraf vil erfares, saavel under hvilke Betingelser Handel paa Island kan tillades Fremmede, som hvilke Afgifter derfor blive at erlægge. — Rentekammeret den 19. Marts 1836. 1836. 19. Marts.

Cancellie-Plakat ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 21. Marts 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, samt i Reykjavík, Arnæs og Snæfellsnæs Sysseler, men i Hunavatns, Öefjords, Myra og Hnappadals Sysseler förts 1837, uagtet den skulde være gjeldende i Island for det sidste Halvaar (1. Juli til 31. Decbr.) 1836 (Plakat 11. Mai 1819). — Canc. 2. Depart. Registr. XXXVII, 78 (1836, Nr. 170). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1836, S. 201. Qvart-Forr. for 1836, S. 29; Rubr. hos Schou XXI, 252. 21. Marts.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for April, Maji og Junii Maaneder 1836.

Af den i Overeensstemmelse med det kgl. aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Maji og Junii Maaneder 1836 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 200 imod 100 Species eller 200 Rbd. Sölv, saa at 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. Seddel.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Underretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 21. Marts 1836.

Kongelig Resolution ang. **Bevilgelse af et Forskud af Jordebogskassen til Communerne i** 23. Marts.

1836. **Island.** Kjöbenhavn den 23. Marts 1836[1]. —
23. Marts. I Rentekammerets Forestilling 15. Marts bemærkes, at af de af Kammeret under 1. Decbr. 1835 foredragne Beretninger om Islands Tilstand fremgik det, at sidstnævnte Aar havde været meget uheldigt for Island. Stiftamtmand Krieger blev derfor paalagt at conferere med sagkyndige Mænd i Kjöbenhavn om, hvad der kunde være at foretage til Islands Forsyning. Han havde i denne Anledning indhentet Betænkning fra nogle herværende islandske Embedsmænd og Kjöbmænd, samt derefter taget Sagen nöiere i Betragtning, i Forening med Professor Finn Magnussen og Auscultant i Rentekammeret Kammerjunker Hoppe. Efter et fra disse Mænd til Kammeret indkommet Andragende vilde det vel neppe behöves, at opsende Kornvarer for kongelig Regning, derimod antages, at flere Communer kunde behöve Tilskud for at kunne forsyne sig til næste Vinter med det Nödvendige. Dette Tilskud mentes at kunne tilveiebringes paa den Maade, at hvor Communerne havde Oplagspenge skulde Amtmanden bemyndiges til uden videre Opsigelse at lade dem betale, men hvor saadanne Penge ikke fandtes, der skulde stilles et Belöb af den kgl. Kasse til Amtmandens Raadighed, for at udlaanes til disse Communer, mod at udbetales i heldige Aar. Til denne Ende mentes et Belöb af 1000 Rbd. til hvert Amt at være tilstrækkeligt. Dette Forslag bifaldt Rentekammeret, og vilde föie Anstalt til at bemyndige Amtmændene til at udbetale de i Jordebogskassen indestaaende Oplagspenge for Communerne, saasnart disse forlangte dem, samt ligeledes til at bevilge Forskud, mod at refunderes efter Amtmændenes Forslag.

For i fornödent Fald at kunne træffe yderligere Foranstaltninger, vilde Kammeret ved Circulaire til samtlige Amtmænd og Sysselmænd forlange Beretninger med de förstretournerende Skibe om Tilstanden i Island i de forskjellige Egne, og om, hvorvidt nogen extraordinair Forsyning maatte findes nödvendig. Ifölge de fra de islandske Kjöbmænd indkomne Oplysninger vilde store Qvantiteter Kornvarer blive i tilstundende Foraar sendte til Island. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 A, Nr. 96.

I Betragtning af hvad allerunderdanigst er forklaret, tillade Vi allernaadigst, at der for hvert af Islands Am-

[1]) Rentek. Skriv. 12. April 1836.

ter maa sættes til vedkommende Amtmands Disposition en Sum af indtil 1000 Rbd. rede Sölv af den islandske Jordebogskasse til Understöttelse for de Communers Fattigvæsen, som det ikke vil være muligt ved egne Midler at afhjælpe den i indeværende Aar stedfindende Trang, Alt imod, at de Belöb, der, som Fölge heraf, requireres, blive at refundere af Fattigkasserne, paa den for disse mindst trykkende Maade, efter Amtmændenes nærmere Forslag. Og forvente Vi saaledes, at Fattigbestyrelserne tillige drage Omsorg for, at ogsaa de, som, skjöndt ikke ellers henhörende under Fattigforsörgelsen, dog, under nærværende særegne Omstændigheder, maatte være i öieblikkelig Nöd, erholde den fornödne Hjælp paa passende Vilkaar med Hensyn til sammes Tilbagebetaling til Fattigkasserne. 1836. 23. Marts.

Iövrigt bliver det i fornödent Fald i sin Tid af Vort Rentekammer at tage under nærmere Overveielse, hvorvidt det maatte kunne blive nödvendigt, i Betragtning af enkelte Commüners större Nöd og mindre Hjælpemidler, at eftergive samme Noget af de eventuelle Forskudde fra Jordebogskassen, i hvilke Tilfælde det, som eftergives, vil være at refundere bemeldte Kasse af de saakaldte Collectpenge eller Meelböder, der for Öieblikket indestaae i Vor Kasse. — Kjöbenhavn den 23. Marts 1836.

Forordning om Pengevæsenet paa Island. Khavn den 30. Marts 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1836, samt i flere af Landets Jurisdictioner: Gullbringa og Kjosar Syssel, Vestmannöerne og Dala Syssel 1836, men Skaptafells, Árnæs, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords, samt alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler, 1837. Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 386b (1836, Nr. 1574*). Original Aftryk hos Schultz 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Text överst, der nedenfor den islandske, det övrige paa Titelbladet Islandsk. Paa de lige Sider 2—10 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige 30. Marts.

1836. 30. Marts. Sider 3—11 den islandske Text uden Underskrifter. Side 12 blank. Coll. Tid. for 1836, S. 257—264 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1836, S. 33—36; Schou XXI, 256—258; jevnf. Roesk. Stændertid. Nr. 10, 11 og 16. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (see ovenfor); Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 165—166; jevnf. 1836, S. 111.

FORORDNING om Pengevæsenet paa Island.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: at, da de paa Island værende locale Forhold ikke tillade, at Rigsbanksedler der kunne vinde den fornödne Fasthed som Betalingsmiddel, ligesom og den Regning efter saakaldte Varedalere, som der er kommet i Brug, förer til adskillige Misbrug og Uleiligheder, saa have Vi været betænkte paa at gjöre Sölvmynt til almindeligt Betalingsmiddel og almindelig Norm for Pengeberegning paa Island, og have i saa Henseende, efterat have indhentet allerunderdanigst Betænkning af Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt Island og Færöerne, fundet for godt at fastsætte Fölgende:

1) Alle Skatter, Böder, Retssportler og andre Betalinger, med Hensyn til hvilke det efter Plakaten af 11. Mai 1819 § 1, sammenholdt med Forordningen af 20. Marts 1815 §§ 6 og 20, hidtil har været overladt til den, som Betalingen paaligger, om han vilde udrede samme med Rigsbankpenge Sölvmynt, eller med Sedler, efter den i bemeldte Plakat omhandlede Sölvcours, skulle for Fremtiden erlægges med Sölvmynt, uden at forberörte Valg længere skal finde Sted, dog med den Undtagelse i Henseende til Vore Intrader, som indeholdes i § 6 af denne Vor Forordning. — 2) Paa samme Maade bör enhver anden Gjæld i Rigsbankpenge paa Island betales med Sölvmynt, Daler for Daler og Skilling for Skilling, hvad enten den, efter de hidtil gjeldende Regler, kunde betales med Rigsbankpenge Repræsentativer efter sammes paalydende Belöb, eller det ifölge

disse Regler stod til Debitor at betale efter eget Valg, 1836.
enten med Sölvmynt eller med Repræsentativer, efter 30. Marts.
den i Plakaten af 11. Mai 1819 § 1 omhandlede Cours.
— 3) Den Gjæld, som allerede maatte være stiftet i den saakaldte Vareværdie eller Varedalere, skal ogsaa, forsaavidt den ei ifölge Contrakten bliver at erlægge med Varer, afgjöres med Sölvmynt efter det Forhold, som enten beviisligen er aftalt mellem Vedkommende, eller som dog, ifölge almindelig Skik og Brug paa Stedet, maa antages at ligge til Grund for deres indbyrdes Samhandel. Om end Benævnelsen Repræsentativer har været brugt, vil Forpligtelsen dog være at ansee som stiftet i Vareværdie, naar der iövrigt haves afgjörende Grunde for, at Parterne have meent ikkun denne sidstnævnte Valuta. — 4) Ligesom det allerede fölger af Plakaten af 11. Mai 1819 § 2, at enhver Pengeforpligtelse, som indgaaes paa Island, skal, hvor ingen modsat Bestemmelse udtrykkeligen er given, antages at være afsluttet om Rigsbankpenge Sölvmynt, og altsaa opfyldes med Betaling i Sölvmynt, med mindre Parterne forene sig om en anden Valutas Antagelse, saa befales og herved, at alle Handelspriser fra 1. Januar 1837 skulle fastsættes i Sölvmynt, og alle Handelsböger, Contraböger og Handelsregninger lyde paa denne Pengesort. De Handels- og Contra-Böger, som föres anderledes, skulle i Tilfælde af Indsigelse tabe den Beviiskraft, der ellers efter Loven vilde tilkomme samme. Dog forstaaer det sig selv, at det er Vedkommende uformeent, at forenes om en i Sölvmynt paadragen Handelsgjælds Betaling med Varer, efter den Priis, hvorom de blive enige. — 5) De ved Vor Forordning af 16. Juli 1817 paabudne Capitelstaxter i Island skulle herefter sættes i Rigsbankpenge Sölvmynt, samt alle offentlige Afgifter og Præstationer, som ere Gjenstande for disse Taxter, med denne Valuta betales, naar Betaling ei erlægges i enten lovbestemte eller omcontraherede Naturalier. — 6) Den i Plakaten af 11.

1836. Mai 1819 § 4 omhandlede Skillemynt skal fra den Tid
30. Marts. af, at denne Vor Forordning er bleven bekjendtgjort paa Island, og indtil videre, gaae og gjelde som Rigsbankpenge Sölvmynt Skilling for Skilling, saaledes at 1 Rigsbankdaler Sölvmynt kan betales med 96 Sk. dansk Courant. Dog have Sysselmænd, Administratorer for Vore Jordegodser og Andre, til hvilke Oppebörseler af Vore Intrader ere overdragne, at modtage denne Mynt efter det i nysnævnte Plakat fastsatte Forhold: 60 Skilling for 1 Rigsbankdaler Repræsentativer, indtil Udgangen af indeværende Aar, og maae igjen efter samme Forhold indtil 1. April 1837 betale til Vor Jordebogskasse i Island det, de i saadan Mynt maatte have oppebaaret. — 7) Til Erstatning for den Courant-Skillemynt, som er kommen, og efterhaanden vil komme ud af Omlöb paa Island, ville Vi drage Omsorg for, at et passende Forraad af Rigsbankpenge Sölv-Skillemynt bliver myntet og sat i Circulation sammesteds, hvorom kan ventes Vor nærmere allernaad. Bekjendtgjörelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette. — Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 30. Marts 1836.

Tilskipan um peníngagildíng á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að þar sèrlegar kríngumstæður ekki leyfa það á Íslandi, að ríkisbánkaseðlar þar geti náð nauðsynlegri staðfestu sem borgunarmeðal, eins og líka sá reiknístgsmáti, eptir svoköllluðum vörudölum, sem þar er kominn í brúk, leiðir til ýmislegrar misbrúkunar og óhentugleika, svo höfum Vèr það í hyggju haft, að gjöra silfurmynt að almennilegu borgunarmeðali og regluformi fyrir penínga útreikníng á Íslandi, og hefir Oss í því tilliti, eptir að Vèr höfum útvegað allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og Ísland og Færeyjar, þóknazt að ákvarða fylgjandi:

1) Allir skattar, bætur, rèttartekjur og önnur gjöld, í tilliti til hverra það eptir opnu brèfi af 11. Mai 1819 § 1, samanbornu við tilskipun af 20. Marts 1815, §§ 6 og 20, híngað til hefir verið þeim, sem á að greiða borgunina, sett í sjálfs vald að gjalda hina sömu með ríkisbánkapeníngum í silfurmynt ellegar í seðlum, eptir því í nefndu opna brèfi umhöndlaða silfurs-gángverði, skulu eptirleiðis gjaldast með silfurmynt, án þess að fyrumgetið val lengur skuli hafa stað, þó með þeirri undantekníngu, áhrærandi Vorar tekjur, sem inniheldst í § 6 af þessari Vorri tilskipan. — 2) Á sama máta á sèrhver önnur skuld í ríkisbánkapeníngum á Íslandi að borgast með silfurmynt, dal fyrir dal og skildíng fyrir skildíng, hvort heldur hún, eptir þeim híngaðtil gildandi reglum, gat borguð orðið með ríkisbánkapeníngum í seðlum eptir þeirri upphæð, uppá hverja þeir hljóða, ellegar það, eptir tèðum reglum, var sett skuldunauti í sjálfs vald að borga, eptir eigin vali, annaðhvort með silfurmynt, eður með seðlum, eptir því í opnu brèfi af 11. Mai 1819 § 1 umhöndlaða gángverði. — 3) Þær skuldir, sem nú þegar kunna að vera uppá fallnar í því svokallaða vöruverði eður vörudölum, skulu einnig, að svo miklu leyti þær ekki, eptir samkomulagi, eiga að gjaldast í vörum, afgjörast með silfurmynt eptir þeirri tiltölu, sem annaðhvort bevísanlega hefir verið aftöluð milli hlutaðeiganda, ellegar sem þó, eptir þeim á staðnum almennilega siðvana og brúki, hlýtur að virðast að liggja til grundvallar fyrir þeirra innbyrðis samhöndlun. Jafnvel þótt nafnið seðlar hafi brúkað verið, á skuldbindíngin þó að álítast sem gjörð í vöruverði, þegar annars afgjörandi ástæður hafast fyrir því, að partarnir einúngis meint hafi þetta síðastnefnda andvirði. — 4) Eins og það nú þegar fylgir af opnu brèfi af 11. Mai 1819 § 2, að sèrhver peníngaskuldbindíng, sem gjörist á Íslandi, skuli, hvar engin gagnstæð ákvörðun útþrykkilega er tiltekin, álítast að vera samin um ríkisbánkapenínga í

1836. 30. Marts.

1836. silfurmynt, og þessvegna eigi að uppfyllast með borgun
30. Marts. í silfurmynt, nema partarnir komi sèr saman um annað verðlag, svo skipast og hèrmeð, að allir höndlunarprísar frá 1. Januarii 1837 skulu ákvarðast í silfurmynt, og allar höndlunarbækur, contrabækur og höndlunarreikníngar hljóða uppá þesskonar penínga. Þær höndlunar- og contrabækur, er semjast öðruvísi, skulu, ef þeim mótsagt verður, missa þann bevísíngarkrapt, sem þær annars, eptir lögum, hafa mundu. Samt er það sjálfsagt, að það ekki má meinast hlutaðeigendum að koma sèr saman um borgun höndlunarskulda, gjörðra í silfurmynt, með vörum, eptir því verðlagi, er þeir sín á milli samþykkja. — 5) Þeir með Vorri tilskipan af 16. Juli 1817 uppáboðnu capítelstaxtar fyrir Ísland skulu hèreptir setjast í ríkisbánkapeníngum silfurmynt, svo og allar almennar afgiptir og gjöld, um hver þessir taxtar hljóða, borgast með þessu andvirði, þegar borgunin ekki skeður í landaurum, sem annaðhvort eru tilteknir í lögum, eður ákvarðaðir með samníngi. — 6) Sú í opnu brèfi af 11. Mai 1819 § 4 umhöndlaða smámynt skal frá þeim tíma, á hverjum þessi Vor tilskipun er auglýst orðin á Íslandi, og fyrst um sinn framvegis, gánga og gilda sem ríkisbánkapeníngar silfurmynt, skildíngur fyrir skildíng, svoleiðis, að 1 ríkisbánkadalur silfurmynt getur borgast með 96 skildíngum í danskri kúrantmynt. Þó eiga sýslumenn, umboðsmenn yfir Voru jarðagózi, og aðrir, er Vorar fjárheimtur hafa á hendi, að taka á móti þessari mynt, eptir þeirri í nýnefndu opna brèfi ákvörðuðu tiltölu, nefnilega 60 skildínga fyrir 1 ríkisbánkadal í seðlum, til útgaungu þess nú yfirstandanda árs, og mega þeir aptur, til 1. Aprilis 1837, borga, eptir sömu tiltölu, til Vors jarðabókarkassa á Íslandi það, hverju þeir í slíkri mynt kynnu að hafa meðtöku veitt. — 7) Til endurgjalds fyrir þá kúrant smámynt, sem er komin og hèreptir mun koma úr gángi á Íslandi, viljum Vèr bera umhyggju fyrir, að tilhlýðileg gnægð af ríkisbánkapenínga silfursmámynt verði myntuð og sett í gáng

samastaðar, hvarum Vorrar nákvæmari allranáðugustu auglýsíngar má vænta. 1836. 30. Marts.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturstað Kaupmannahöfn þann 30. Martsí 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vest-Amt, ang. **Understöttelse i Anledning af Uaar i Island.** Khavn den 12. April 1836. — Rentek Isl. Copieb. 11, Nr. 1329. 12. April.

Foranlediget af flere her indlöbne Beretninger om sidstafvigte Aars strenge Vinter og derpaa fölgende vaade Sommer i Island, blev det paa Kammerets allerunderd. Forestilling ved allerhöiest Resolution af 5. Decbr. f. A. paalagt Stiftamtmand Krieger med sagkyndige Mænd at tage under Overveielse, hvad der kunde være at foretage til Islands Forsyning og de trængende Beboeres Understöttelse i dette Foraar, samt derefter hertil at afgive Betænkning om, hvilke Foranstaltninger der i omhandlede Henseende kunde være at föie.

Efter at denne Betænkning hertil er indkommen, og Kammeret i den Anledning er indgaaet med allerunderd. Forestilling, har Hans Majestæt under 23. i f. M. allern. resolveret saaledes:

„I Betragtning af . . . . [o. s. v. *see* kgl. Resol. 23. Marts 1836, ovenf. S. 715-717] . . . . indestaae i Vor Kasse".

Ved at communicere Hr. Amtm. denne allerhöieste Resolution til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, skulle vi ikke undlade at tilföie, at der fra Kammerets Side ikke vil være Noget imod, at de Communers Fattigvæsen, som have Capitaler indestaaende i Islands Jordebogskasse til Forrentning, og maatte behöve disse, kunne uden Opsigelse erholde samme udbetalte. — Forsaavidt imidlertid slige Capitaler ikke maatte være tilstrækkelige, eller vedkom-

1836. mende Commune ikke maatte eie saadanne Midler til
12. April. at afhjælpe den forhaanden værende Nöd, anmodes Hr. Amtm. om, at foranstalte, at Communen kommes til Hjælp af den ommeldte til Disposition allernaad. tilstaaede Sum, om hvis Udbetaling Landfogden i Island herfra er under D. D. tilkjendegivet det Fornödne. — Iövrigt paatvivle vi ikke, at Hr. Amtm. jo drager Omsorg for, at den tilstaaede Hjælp ikke benyttes uden störste Nödvendighed, og at den i dette Tilfælde paa det hensigtsmæssigste anvendes, ligesom og at den Sum, hvorover saaledes disponeres, igjen vorder den kgl. Kasse refunderet. — Om hvad der af Hr. Amtm. i forbenævnte Henseende foranstaltes, udbeder Kammeret sig i sin Tid meddeelt Underretning. — Rentekammeret den 12. April 1836.

16. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Consistorium, ang. **Bestemmelse af Prisen paa den islandske Almanak.** Khavn den 16. April 1836. — Univ. Direct. Brevb. 1836, Nr. 488.

I Anledning af De Herrer Rektor og Professorers behagelige Skrivelse af 2. d. M., i hvilken indberettes, at Directeur Schultz har foreslaaet, at Prisen for de islandske Almanakker maa blive ligesom for den danske: 8 Skilling Sölv pr. Exemplar, undlader Directionen ikke tjenstl. at tilmelde De Herrer Rektor og Professorer, at man Intet finder mod den ansatte Priis at erindre. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. April 1836.

16. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, Steingrímur Jónsson, ang. **Alders-Bevilling for en**

Skole-Discipel. Khavn den 16. April 1836. — Univ. Dir. Brevb. 1836, Nr. 502. 1836. 16. April.

I Anledning af det ved Deres Höiærv.s Skrivelse af 21. Februar d. A. indsendte Andragende fra Sognepræst Loptsen à Móum, vil Directionen, efter de oplyste Omstændigheder, Intet have at erindre imod, at hans Sön Björn Loptsen [Björn þorláksson] fra næste Skoleaars Begyndelse, uagtet han til den Tid bliver over 20 Aar gammel, optages som Discipel i Bessestad lærde Skole, forsaavidt han iövrigt i Sammenligning med de övrige, der önskes indtagne i Skolen, befindes at have den fornödne Qualification.

Dette, hvorom man under D. D. har tilskrevet Lektor Johnsen, meldes tjenstl. Deres Höiærv. til behagelig Underretning og til Bekjendtgjörelse for Ansögeren. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. April 1836[1].

Rentekammer-Circulaire til samtlige Sysselmænd i Island, ang. **almindelige Beretninger om Landets Tilstand.** Khavn den 23. April 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1345. 23. April.

Af de med Postskibet hertil indkomne Indberetninger om Islands oeconomiske Tilstand har Kammeret maattet bringe i Erfaring, at den vaade og kolde Sommer, Landet havde i f. A., har i den Grad formindsket og tilintetgjort Höbjergningen, at det Tab, Indbyggerne allerede i foregaaende Aars Vinter led paa deres Creature, ydermere derved er bleven forøget; ligeledes er indberettet, at flere Handelsteder have, i Særdeleshed med Hensyn til den mindre Hjælp, Creaturene afgav, ikke været tilstrækkelig forsynede med Korn og andre Födevarer, samt at ikkuns et heldigt Efteraarsfiskerie

[1]) s. D. Communication til Lector Theologiæ Johnsen. Univ. Dir. Brevb. sst. Nr. 503.

1836. 23. April. har afhjulpet Indvaanernes Trang. — Imidlertid gaae dog Indberetningerne i det Hele ud paa, at en god Sommer og et heldigt Fiskerie i dette Aar, hvilket sidste det allerede paa flere Steder er begyndt at tegne til, ville, i Forbindelse med en rigelig Tilförsel af Nödvendighedsvarer, for en væsentlig Deel overvinde de vedvarende Fölger af de indtrufne Uheld og Savn.

I Henhold hertil er det Kammeret særdeles magtpaaliggende, snarest muligt at erholde Kundskab om, hvorvidt disse Forventninger ere gaaede i Opfyldelse, og vi maae til den Ende anmode Hr. N. N. om, med det förste Skib, som hjemgaaer fra et af de Dem nærliggende Handelssteder, at meddele Kammeret en Continuations-Indberetning om Tilstanden i det Dem anbetroede Syssel, hvilken Indberetning derefter maatte igjentages efterhaanden, som der efter nogen Tids Forlöb igjen retournere andre Skibe. — De Poster, disse Indberetninger fornemmeligen maatte indeholde Oplysning om, ere:

1) om hvor stort Tabet af Creaturer kan antages at have været, og hvilket Antal der ved Indberetningens Afgang er tilbage, og i hvilken Foderstand de befindes at være; — 2) om Sommerens, Græsningens og Höproduktionens Beskaffenhed; — 3) om Fiskeriets Udfald; — 4) hvilken Tilförsel Handelstederne i Sysselet have haft af Korn og andre Nödvendighedsvarer, og om denne kan ansees tilstrækkelig for Vinteren, samt i manglende Fald: — 5) hvilke Udsigter og Midler der haves til en yderligere Forsyning.

Ligesom vi forvente, at Hr. N. N. vil benytte de indtræffende Skibsleiligheder til at meddele os disse Efterretninger med al den Paalidelighed og Nöiagtighed, som er Dem mulig, saaledes ere vi ogsaa overbeviste om, at De har al Opmærksomhed henvendt paa, at der fra Indvaanernes Side ikke forsömmes hvad der staaer i disses Magt, til saavidt som muligt at sikkre dem for

lignende Uheld i Fremtiden. — Rentekammeret den 23. April 1836. 1836. 23. April.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Bemyndigelse til at bevilge Forskud paa Gager.** Khavn den 26. April 1836[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1361. 26. April.

Med Hensyn til, at der iblandt de uapproberede Udgifter i Islands Jordebogskasse-Regnskaber oftere findes at være udbetalt Gageforskud til Embedsmændene sammesteds, skulde vi ikke undlade tjenstlig at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Underretning, at endskjöndt De i Regelen ikke er bemyndiget til at anvise slige Forskudde af Jordebogskassen, saa formene dog de Deputerede for Finantserne, at der efter de lokale Forhold kan indtræffe Omstændigheder, under hvilke det vil være af Vigtighed for en Embedsmand at kunne erholde Avance paa sin Gage, og at det paa Grund heraf kunde overdrages til Hr. Stiftamtm. i enkelte særdeles paatrængende Tilfælde at bevilge saadanne Forskud indtil et Belöb af ½ Aars Gage.

Forsaavidt altsaa Hr. Stiftamtm. i Fremtiden maatte finde Dem foranlediget til at gjöre Anvendelse af denne Bemyndigelse, maae vi bede paaagtet, at Forskuddet strax liquideres i den löbende Gage, ligesom vi tillige forvente os underrettede om, hvergang et saadant Forskud er bleven anviist, samt de Omstændigheder, der have foranlediget samme. — Rentekammeret den 26. April 1836.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. **Nedsættelse af den Fattigvæsenet tilfaldende Afgift af Fiskefangst paa Helligdage i Sönder-** 28. April.

[1] Reskr. 25. April 1844.

1836. 28. April. Amtet. Khavn den 28. April 1836. — Publiceret i Gullbringa og Kjosar Syssel 1836. Canc. 3. Depart. Registr. 1834—1836, 402 (1836, Nr. 1632). — Kgl. Resol. 27. April, hvorpaa Reskriptet grunder sig: Canc. 3. Depart. Forestill. 1836, Nr. 39. — Resolutionen med Motiver trykt i Coll. Tid. 1836, S. 451—455; Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 169—172 med Anmærkning. — Islandsk: Uddrag i Sunnanpóst. 1838, S. 90, hvor det unöiagtigen hedder: Reskript 27. April 1836.

Frederik den Sjette &c. V. s. B. Efterat have taget under Overveielse det af nogle Indvaanere i Rosmhvalanæs og Strande Repper under det Dig anbetroede Amt indgivne allerunderdanigste Andragende[1], angaa-

[1]) Motiverne til dette Reskript fremsættes i Cancelliets Forestilling saaledes:

I Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse paa Island af 8. Januar 1834, § 13 Nr. 4, er det bestemt, at $^1/_5$ af al Slags Fiskefangst, som med Baade, hvad enten de ere udredede med Liner og Kroge eller med Garn, gjöres paa Helligdage, skal tilfalde vedkommende Fattigkasse. Denne Bestemmelse have flere af Indvaanerne i Rosmhvalnæs og Strande Repper under Sönderamtet, der skulle være de eneste Repper, hvorfra Garnfiskeriet drives, i et af Stiftamtmanden over Island til Cancelliet indsendt Andragende, anholdt om, at maatte forandres derhen, at Fattigvæsenet i Fremtiden ikkun erholder en Lod eller Andeel lige med hver Mand af den paa Baaden værende Besætning. Det var i denne Anledning anfört, at det ofte er Tilfældet, at Fiskerne formedelst Storm og Uveir ikke kunne rögte deres Garn hele Ugen igjennem, og at Sön- og Helligdagene under saadanne Omstændigheder afbenyttedes dertil, hvoraf fölger, at den Fisk, som da er i Garnene, ikke udgjör Fangsten for Sön- og Helligdagen alene, men ofte for den hele foregaaende Uge. Som Exempel paa det Misforhold, der finder Sted imellem den Afgift, der tilfalder Fattigvæsenet, og den Andeel, som oppebæres af Baadens Besætning, have de anfört, at, naar en Baad bringer 200 Fisk iland, betales til Fattigvæsenet $^1/_5$ eller 40 Fiske, hvorimod Restbelöbet 160 deles idetmindste mellem 12, saa at Fattig-

ende Nedsættelse, forsaavidt Garnfiskeriet betræffer, af 1836.
den ved Reglement angaaende Fattigvæsenets provi- 28. April.

væsenet erholder 3 Gange saameget for Söndagen alene, som enhver af Baadens Besætning oppebærer for sit farefulde Arbeide hele Ugen igjennem, Söndagen iberegnet. Dette har til Fölge, at Enhver söger saavidt muligt at undgaae at rögte sine Garn om Sön- og Helligdage, og da kun faae af Fiskerne selv eie Garnene, der i Almindelighed tilhöre Handlende og mere velhavende Bönder, lide de Intet ved at Garnene bedærves, hvilket let skeer ved at lade dem være urögtede. Indtræffer der nu ligeledes Storm i den paafölgende Uge, saa at Garnene ikke kunne rögtes, lides Tab ikke alene af de Fiske, der ere i dem, men ogsaa af dem, der ellers kunde været fangne i Garnene, der ere uden Værdi, naar Fiskene have ligget over en Uge i dem og begyndt at raadne. Ogsaa var det, efter Supplikanternes Formening, at befrygte, at de Handlende og velhavende Bönder, der hidtil have forsynet Baadene med Garn, ville, naar den omhandlede Afgift skulde vedblive, trække sig tilbage herfra, da de af den dem tilfaldende Andeel af Fangsten maa betale Afgiften til Fattigvæsenet. Det var endelig i Ansögningen bemærket, at den ommeldte Afgift er langt byrdefuldere for Garn- end for Krogfiskeriet, ikke alene fordi den ikke sjeldent svares af hele Ugers Fangst, men ogsaa fordi Garnfiskeriet medförer langt flere Omkostninger end Krogfiskeriet. Det var af vedkommende Övrighed i denne Anledning bemærket, at, da Fiskerie saa at sige aldrig har været drevet i Island paa Helligdage undtagen i Njardvigs Bugten, hvor der mest fiskes ved Garnsætning, kunde der neppe være Tale om den her omhandlede Afgift til Fattigcommunerne undtagen i de tvende ved Njardvigs Bugten beliggende Fattigdistrikter, Rosmhvalnæs og Strande Repper, fra hvis Indvaanere den ovennævnte Ansögning er indkommen, men at iövrigt meget talte for Nedsættelse i Afgiften. Ligesom det nemlig er unægteligt, at Garnfiskeriet er forbundet med betydelige Omkostninger og kræver en ikke ubetydelig Fangst, til at de skulle kunne dækkes, hvortil vil udfordres et endnu större Udbytte, naar $^1/_5$ af Fangsten paa Helligdagene gives til Fattigvæsenet, saaledes var det ogsaa bemærket, at den Tid, hvori Fiskeriet drives i den

1836. soriske Indretning og Bestyrelse i Island af 8. Januar
28. April. 1834 § 14 Nr. 4 bestemte Afgift til Fattigvæsenet af

ovennævnte Bugt, sjeldent varer mere end 5 à 6 Uger, hvoraf dog altid mange Dage maae fraregnes formedelst slet Veir, som ikke tillader Fiskerne at söge Söen. Endelig var det anfört, at mere end Halvdelen af det Garnfiskeriet drivende Mandskab har hjemme i Landets övrige Sysler og Distrikter, og derfor er mindre villig til at yde en saa stor Afgift af deres Fangst til den uvedkommende Fattigcommune, hvoraf det har været en Fölge, at Fiskerne i sidste Vinters Værtid ikke have sögt Söen paa Sön- og Helligdage, saaledes som hidtil sædvanligt. Ogsaa Stiftamtmanden fandt, at den ommeldte Afgift ikke alene giver Fattigkassen en uforholdsmæssig höi Indtægt, men ogsaa beröver Fiskerne en altfor stor Deel af deres Fangst, og med Hensyn hertil, samt da det saa særdeles vigtige Garnfiskerie, ved den af Fiskerne viste Uvillie til at fiske om Sön- og Helligdagene, staaer Fare for ikke at drives med den Raskhed og Kraft, som derpaa ellers kunde anvendes, anbefalede Stiftamtmanden det Ansögte. Allerede under de Forhandlinger, som gik forud for Affattelsen af Reglementet af 8. Januar 1834, var det taget under Overveielse, hvorvidt den ommeldte Afgift burde svares af Garnfiskeriet, ved hvilken Leilighed den Mening, at der ikke var nogen Grund til mere at forskaane Garnfiskeriet end Krogfiskeriet for Afgift til Fattigvæsenet, bestemt var udtalt af flere lokale Autoriteter, navnlig af daværende Amtmand over Sönderamtet, under hvilket netop de to ovennævnte Repper höre. Efter det nu Oplyste kunde Cancelliet imidlertid ikke Andet end holde for, at der var Anledning til at bevilge det Ansögte. Vel havde vedkommende lokale Fattigbestyrelser ikke haft Leilighed til at yttre sig over det indgivne Andragende, men da det efter det Ovenanförte maatte ansees for utvivlsomt, at $^1/_5$ af den omhandlede Fangst er en for höi Afgift til Fattigkasserne, der ved Reglementets Bestemmelse om Afgift af Garnfiskeriet erholdt en aldeles ny Indtægt, og Stiftamtmanden ansaae det for at være af Vigtighed, at der snarest muligt gjordes en Forandring i den oftnævnte Forskrift, troede Cancelliet ikke at burde lade Sagen henstaae, indtil Fattigvæsenets Erklæringer vare indhentede. Der-

den Fiskefangst, som skeer paa Helligdagene, over hvilket Andragende Du har afgivet Erklæring, og som, efter foregaaende Brevvexling med Vort Rentekammer, har været Os allerunderdanigst foredraget igjennem Vort Danske Cancellie: ville Vi, i Betragtning af de oplyste Omstændigheder, allern. have bestemt, at den omhandlede i ovennævnte Reglement fastsatte Afgift af $^{1}/_{5}$ Deel af al Slags Fiskefangst, som med Baade, hvad enten de ere udredede med Liner og Kroge, eller med Garn, gjöres paa Helligdage, skal tilfalde Fattigvæsenet, maa, forsaavidt angaaer det Garnfiskerie, som drives paa Helligdage i Njardvig-Bugten og den Deel af Faxebugten, som begrændses af Sönder-Amt, indtil videre nedsættes saaledes, at vedkommende Fattigkasser ikkun erholde en Lod lige med hver Mand af den paa Baaden værende Besætning. — Kjöbenhavn den 28. April 1836[1]. 1836. 28. April.

imod formeente Cancelliet, at den attraaede Nedsættelse i Afgiften, efter Omstændighederne, kun burde tilstaaes indtil videre, og da det derhos i de afgivne Erklæringer ikke var opgivet med Bestemthed, men blot anfört som Noget, der saavidt bekjendt finder Sted, at Faxe-Bugten er det eneste Sted, hvor Garnfiskeriet drives, og de övrige lokale Autoriteter, saafremt det Modsatte skulde være Tilfældet, burde gives Leilighed til at yttre sig over Sagen, inden en almindelig Bestemmelse i foranförte Henseende blev givet, ansaae Cancelliet det rettest, at Nedsættelsen i Afgiften alene indrömmedes med Hensyn til det Garnfiskerie, der drives i Njardvigs Bugten og den större Faxe-Bugt, fra hvilken hiin Bugt gaaer ind i Landet. Da det kongel. Rentekammer ogsaa formeente, at den ansögte Moderation i Afgiften kunde tilstaaes, nedlagde Cancelliet allerunderdanigst Forestilling i Overeensstemmelse hermed. Canc. 3. Depart. Forestill. 1836, Nr. 39. Coll. Tid. for 1836, S. 451—455.

[1]) under s. D. ere Canc. Skrivelser afgaaede til begge Amtmændene i Island, hvorved Gjenpart af Reskriptet sendes dem, med Hensyn til de Fiskere fra deres Amter, som havde Ophold i Fisketiden ved „Njardvig Bugten og den

1836. 4. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Salg** af nogle Jorder i Borgarfjords Syssel, **tilhörende Thorchilii Legat.** Khavn den 4. Mai 1836. — Canc. 1. Depart Forestillinger 1836, Nr. 62. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 182—183.

Vi bifalde allernaadigst, at tre Thorkilli Börneskolelegat tilhörende Parceller i Borgarfjords Syssel under Sönder-Amt paa Island maae afhændes, imod at Kjöbesummen gjöres frugtbringende paa samme Maade, som er fastsat for Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler; hvorhos Vi allern. approbere de for de tvende af disse Parceller, nemlig 10 Hdr. af Kjalardal og 6 Hdr. af Vestre-Leiraaegaarde, gjorte höieste Auctionsbud paa respective 330 og 336 Rbd. r. S.; og ville Vi endelig have Amtet bemyndiget til, ligeledes at bortsælge den tredie Parcel: 6 Hdr. af Öster-Leiraaegaarde, for det paa denne gjorte Auctionsbud paa 162 Rbd. r. S., saafremt det tidligere gjorte Bud paa 30 Rbd. pr. Hdr., eller 180 Rbd., ikke skulde kunne opnaaes. — Kjöbenhavn den 4. Mai 1836 [1].

7. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Revindication af en Jordeiendom til Storolfshvol Kirke.** Khavn den 7. Mai 1836. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1836, Nr. 1293.

Deel af Faxebugten, som begrændses af Sönder-Amtet". Derimod havde man ikke fundet Anledning til at lade den ved Reskriptet bevilgede Nedsættelse gjelde i större Udstrækning. Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 1668-1669. — Reskriptet anföres som publiceret i Snæfellsnæs og Dala, samt Hunavatns og Skagafjords Sysseler 1837.

[1]) Denne Resolution er ved Canc. Skrivelser 10. Mai 1836 communiceret det Thorchilliske Legats Ephorer, Stiftamtmanden over Island og Biskoppen over Sjællands Stift. Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 1340.

Som Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. bekjendt, har Sognepræst for Storolfshvol og Sigluvig Menigheder, Thorarensen, andraget for dette Collegium, at han, som nærværende Eier af Jorden Storolfshvol og den paa sammes Grund staaende Kirke, samt nogle af de Kirken tilhörende Hjaleier, — efterat være blevet underrettet om dette Collegii Resolution af 17. Decembr. 1833 angaaende Ugyldigheden af det i Aaret 1827 stedfundne Salg af Storolfshvol Kirkes Jordegods, eftersom nogle af de Kirken tilforn tilhörende Jorder derved særskilt afhændedes, og saaledes ikke længer stode i deres forrige Forbindelse med Kirken og dens Eier, — ved Overeenskomst med de övrige Eiere af de Kirken tilforn tilhörende Jorder og Hjaleier har forskaffet sig Besiddelse og fuldkommen Eiendoms-Raadighed over samtlige til bemeldte Kirkegods henhörende Jorder, med Undtagelse af Kirkejorden Gata, hvis nærværende Eier, Bonden Sæmundur Ögmundsen af Eyvindarholt, ikke er villig til at indgaae nogensomhelst mindelig Forening om Afhændelsen af bemeldte Jord. 1836. 7. Mai.

Paa Grund heraf har han, da han staaer i den Overbeviisning, at samtlige de Kirken tilforn tilhörende Jorder, ifölge dette Collegii ovenmeldte Resolution af 17. Decembr. 1833, igjen bör samles med det övrige Kirkegods, forlangt dette Collegii Resolution for, om han som Eier af alt det övrige Kirkens Gods ikke er berettiget til at indlöse denne ene tilbagestaaende Jord Gata, idet han har tilbudt herfor at erlægge det fulde Belöb, hvortil den ved Auctionen i Aaret 1827 blev udbragt.

Efter at man desangaaende har modtaget Hr. Stiftamtm.s og Deres Höiærv.s behagelige Betænkning i Skrivelser af respective 13. April og 4. Januar d. A., skulde man tjenstl. tilmelde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at da den ommeldte Jord uden kgl. Tilladelse, og altsaa ulovligen, er blevet solgt fra Kirken, er dennes Eier saavel berettiget som

1836. forpligtet til at vindicere samme for Kirken. — Det
7. Mai. kgl. Danske Cancellie den 7. Mai 1836.

7. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Honorar for Udarbeidelse af Capitelstaxterne.** Khavn den 7. Mai 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1381.

I et os med Hr. Amtmandens Betænkning af 30. Januar d. A. tilstillet Andragende anholder Viceprovst og personel Capellan til Ravnegils Præstekald, Hr. H. Thorlacius, om at forundes en Gratification for at have i 13 Aar uden Godtgjörelse, paa Biskoppens Vegne i Forening med vedkommende Amtmand, beregnet og udarbeidet Capitelstaxterne for Nord- og Öster-Amtet, m. m.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstlig at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Viceprovst Thorlacius, at Kammeret, i Betragtning af de oplyste Omstændigheder, har paa forventet allernaad. Approbation bevilget ham for förnævnte hans Arbeide for den foregaaende Tid en Gratification af 100 Rbd. r. S., hvilken Sum Hr. Amtm. anmodes om at udbetale ham af Nord- og Öster-Amtets Repartitionsfond. — Forsaavidt Provst Thorlacius har anholdt om at tilstaaes fremtidig aarlig Godtgjörelse for dette Arbeide, da vil saadant paa hans derom indgivende aarlige Andragende, ledsaget med Hr. Amtm.s Betænkning derover, her blive taget under nærmere Overveielse. — Rentekammeret den 7. Mai 1836.

7. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Lundefangsten paa Vestmannöerne.** Khavn den 7. Mai 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1397.

Grosserer P. C. Knudtzon har i Skrivelse hertil af 7. Marts d. A. andraget, at Lundefangsten paa Vestmannöe i den sidste Deel af afvigte Sommer har lidt nogen Skade derved, at Bönderne have forbudt Tomthusmændene at slaae denne Fugl paa deres (Böndernes) Jordlodder i Udöerne, hvorhos han har indstillet, om dette Forbud maatte hæves. 1836. 7. Mai.

Efter at Kammeret, i Anledning af dette Andragende, har modtaget Hr. Stiftamtm.* behagelige Betænkning af 16. i f. M., skulde vi ikke undlade tjenstlig at melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Grosserer Knudtzon og övrige Vedkommende, at Kammeret, efter hvad af Hr. Stiftamtm. er oplyst, ikke kan indlade sig paa det Ansögte, men maa overlade til vedkommende Tomthusmænd, forsaavidt de maatte ansee sig berettigede til, uagtet det skete Forbud, at udöve Lundefangsten paa Böndernes Jordlodder, at söge denne Sag afgjort ved Domstolene. — Rentekammeret den 7. Mai 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Departementet for de udenlandske Sager, ang. **Ansættelsen af en fransk Consular-Agent i Island.** Khavn den 7. Mai 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 11, Nr. 1396. 7. Mai.

Det kongelige Departement for de udenlandske Sager har under 19. i d. M. behaget at forlange Kammerets Tanker, i Anledning af at den herværende kgl. franske Gesandt, Baron Talleyrand, har tilmeldt velbemeldte Departement, at hans Regjering anseer det for meget nyttigt, at der kunde ansættes en fransk Consular-Agent i Island, deels for at hjelpe til at forskaffe Skibbrudne Bistand, deels for i Almindelighed at være franske Söfolk behjelpelig, der beskjæftige sig med Fiskefangsten i Nordsöen.

I tjenstligst Gjensvar herpaa kunne vi ikke tilbageholde fölgende Bemærkninger: at da Island, naar und-

1836. tages enkelte Tömmerladninger som ere oversendte
7. Mai. dertil fra Norge, ikke for Tiden har nogensomhelst Handelsforbindelse med Udlandet, kunde det synes mindre beföiet, at en Mand i den ovennævnte Qvalitet ansættes sammesteds, i Særdeleshed da det dog maa antages, at de hermed forbundne Funktioner i Almindelighed nærmest har Hensyn til Handelsforretninger. — Heller ikke kan det formodes, at franske Handlende i Fremtiden ville deeltage i den islandske Handel, da den Adgang, som Forordningen af 11. September 1816 under visse Betingelser hertil giver, ikke endnu er benyttet af nogen fremmed Stats Undersaatter. — Forsaavidt Skibbrudne derved skulde erholde en sikker Bistand, vilde dette ogsaa i de fleste Tilfælde blive meget misligt, thi Landets Udstrækning, og de Vanskeligheder Communicationen medförer, vilde som oftest gjöre ham det umuligt at yde dem nogen Hjelp, og ligesom hidtil maatte de heller söge den hos Landets Övrighed, der sikkert i ethvert Tilfælde hertil vil vise den fornödne Redebonhed. — Hvad angaaaer den Yttring, at han kunde være de franske Söfolk behjælpelig, som beskjæftige sig med Fiskefangst i Nordsöen, da er det det kgl. Departement bekjendt, at fremmede Fiskefartöier ikke maae fiske indenfor en vis Afstand fra Islands Kyster, og at de ikke uden Nödstilfælde maae, med mindre de have erhvervet behörigt Beseilingspas, anlöbe de islandske Havne, eller sætte dem paa anden Maade i Forbindelse med Indvaanerne der i Landet. — I Almindelighed vil ogsaa Consular-Agenten ikke kunne være dem til nogen Nytte. — Desforuden maa bemærkes, at de islandske Handlende oftere have klaget over, at der drives Snighandel med fremmede Skibe, fornemmelig paa Islands Vestkyst, og endog for nylig er anholdt om, at Foranstaltninger maatte blive trufne til at forhindre denne Handel, samt til den Ende danske Krigsskibe krydse under Islands Kyster, for at forhindre de fremmede Skibe fra at anlöbe Fjordene. —

Anerkjendes derimod nu Ansættelsen af en fremmed Consular-Agent i Island, vilde dette ikke alene kunne lede til den Formodning, at det ovennævnte stedfindende Forhold paa en Maade autoriseres, men ogsaa bidrage til Snighandelens Fortsættelse, under Paaskud, at Skibene anlöb Landet for at afgjöre Forhandlinger med Consular-Agenten. — Den fornödne Control vilde overalt være saa meget mindre mulig, som der i Landet ikke er indrettet noget Toldvæsen, og altsaa heller ikke haves det dermed forbundne Opsyn. 1836. 7. Mai.

Efter alt det saaledes Anförte tör Kammeret forvente, at det kgl. Departement for de udenlandske Sager vil være enigt i, at der ikke er nogen Anledning til at en fransk Consular-Agent ansættes i Island. — Rentekammeret den 7. Mai 1836.

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder, ang. **Indsendelse af Dödsattester for Franskmænd,** som maatte afgaae ved Döden. Khavn den 10. Maj 1836. — Anföres som publiceret i Gullbringa og Kjosar Syssel, samt i Myra og Hnappadals Syssel, 1837. Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 1868—1901. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i Folio. Coll. Tid. for 1836, S. 335. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 188. 10. Mai.

Da det kongel. Departement for de udenlandske Sager har tilmeldt Cancelliet, at det i Frankrig er foranstaltet, at lovformelige Attester om Danskes dödelige Afgang for Fremtiden blive udstædte, og det danske Gesandtskab nöiagtigen tilstillede, samt at en lignende Foranstaltning attraaes truffen med Hensyn til Franske, som maatte döe her i Landet, saa skulde Man tjenstligst anmode (Tit.) om at tilkjendegive vedkommende Retsbetjente, at de, naar nogen sig i deres Embedskreds muligt opholdende Fransk ved Döden skulde afgaae, desangaaende have at erhverve og tilstille Dem en

1836. lovformelig udfærdiget Dödsattest, hvilken derefter her-
10. Mai. til bliver at indsende. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. Mai 1836.

14. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udkast til en ny Criminal-Anordning for Island.** Khavn den 14. Mai 1836. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 1902—1906 (1903).

Det er Hr. Stiftamtm. bekjendt, at der efter Hans Majestæts allerh. Befaling har været forelagt de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands m. fl. Stifter til Betænkning et Udkast til en ny Anordning om Misgjerningers Afstraffelse og Forfölgning paa Island.

Dette Udkast, hvorefter corporlig Revselse skulde, saalænge til hensigtsmæssige Fængsler og Straffeanstalter kunne indrettes paa Island, anvendes i de Tilfælde, hvor de for Danmark gjeldende Love foreskrive Frihedstab i en Tid, som ikke oversteg et nærmere bestemmende Antal Aar, indeholder in specie, at hvor den almindelige Straf i Overeensstemmelse med For. 12. Juni 1816 § 5 eller andre Anordninger blot vilde bestaae i Fængsel paa Vand og Bröd, bliver saadan Revselse at anvende, men i en forholdsmæssig ringere Grad. — Stænderforsamlingen har i sin over Udkastet afgivne Betænkning, som Hs. Majt har tilstillet Cancelliet, for at man, efterat have taget Sagen under Overveielse, kan foredrage den til endelig Afgjörelse, antaget, at det, med særdeles Hensyn til at Frihandelen i saa mange Henseender har forøget Islands Hjælpemidler, ikke længere vil kunne ansees for en uovervindelig Vanskelighed, der at indrette passende Arresthuse til Vand- og Brödstraffens Execution, om ikke i alle Jurisdictioner, saa dog paa flere forskjellige Steder i Landet, og har navnlig formeent, at et saadant Arresthuus uden væsentlige Hindringer vilde kunne indrettes i Reikiavig, hvorefter, dersom Erfaringen maatte stad-

fæste Hensigtsmæssigheden deraf, flere lignende Arresthuse kunde oprettes paa andre passende Steder paa Öen. — Stænderforsamlingen har yttret, at Indretningen af saadanne Arresthuse maa, om den end vilde medföre adskillige Vanskeligheder og Opoffrelser, ansees for aldeles fornöden i Landet til Afsoningen af Straffen for de mindre vigtige Forbrydelser, især Politieforseelser, og at et Forsög hermed neppe bör undlades, saameget mere, som herved enten Oprettelsen af en egentlig Straffeanstalt forberedes, eller der efter nogen Tids Erfaring herved kunde tilveiebringes den fornödne Forvisning om, at de locale Forhold i Island lægge uovervindelige Hindringer iveien herfor. — For det Tilfælde, at saadanne Arresthuse til Vand- og Brödstraffens Execution indrettedes paa Island, har Stænderforsamlingen ikke troet at burde tilraade, at de til deres Indretning fornödne Omkostninger skulde udredes enten af den kgl. Jordebogskasse eller ved Paalæg paa Islands Beboere, hvorimod den har formeent, at hertil kunde passende anvendes enten for en Deel eller i det Hele nogle Penge, som i Aaret 1771 ere erlagte i Mulkt af det daværende Handelscompagnie, hvilke Penges Bestemmelse er at anvendes til et eller andet gavnligt Öiemed for Island, og som, bekjendte under Navn af Meelbödepenge, indestaae med paalöbne Renter i den kgl. Kasse.

1836.
14. Mai.

Med den Bemærkning, at Cancelliet har begjært det kgl. Rentekammers Betænkning om, hvorvidt de med Indretningen af Arresthuse, som de foreslaaede, forbundne Udgifter kunne udredes paa den proponerede Maade, skulde man tjenstligst anmode Hr. Stiftamtm. om, efterat have indhentet vedkommende Underövrigheders Erklæringer, at meddele Collegiet Deres Yttringer om, hvorvidt det maatte ansees gavnligt i Reikiavig at indrette Arrester, hvori Vand- og Brödsstraf i Overeensstemmelse med de for Danmark gjeldende Anordninger, i al Fald med nogen Modifica-

1836. tion, hvorom Landphysikus maatte afgive Betænkning,
14. Mai. kunde udstaaes; om, hvilke Bekostninger Indretningen af saadanne Arrester vilde medföre; hvilke Udgifter deraf kunde flyde til en Arrestforvarers Lönning, m. m., og hvorledes disse Udgifter kunne tilveiebringes, samt endelig om, i hvilke Jurisdictioner man, naar slig Indretning blev fuldfört, kunde indföre Vand- og Brödsstraffen istedetfor de corporlige Straffe, som ellers maatte træde istedetfor denne. — Det kongel. Danske Cancellie den 14. Mai 1836[1].

14. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til det kgl. Rentekammer, ang. **Udkast til en ny Anordning om Criminalvæsenet paa Island.** Khavn den 14. Mai 1836. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1836, Nr. 1902—6 (1902).

Ved at tilstille Cancelliet hosfölgende, af de raadgivende Provindsialstænders Forsamling for Sjællands m. fl. Stifter afgivne Betænkning, over det ligeledes indsluttede, bemeldte Forsamling forelagte Udkast til en Forordning angaaende Criminalvæsenet paa Island, har Hans Majestæt paalagt Collegiet, efterat have taget Sagen under Overveielse, allerunderd. at foredrage samme til allerh. Afgjörelse. — Forinden man opfylder denne allerh. Befaling, skulde man tjenstligst udbede sig det kgl. Rentekammers behagelige Yttringer i Henseende til forskjellige Punkter af fornævnte Udkast, med

---

[1]) Ved en med Hensyn til det væsentlige Indhold ligelydende Cancellie-Skrivelse af s. D. til begge Amtmændene i Island, samt den islandske Landsoverret, forlanges ligeledes deres Betænkning: „angaaende hvorvidt Vand- og Bröds-Straffen overhovedet kan ansees hensigtsmæssig i Island, samt om det, naar i al Fald locale Forhold betage Udsigt til at see den anvendt overalt paa Landet, kan være rigtigt at benytte denne Straf i et enkelt Distrikt." Canc. 3. Depart. Brevb. (sst. Nr. 1904—1906).

Hensyn til hvilke Stænderforsamlingen har foreslaaet Forandringer og Modificationer. 1836. 14. Mai.

Ligesom Forsamlingen, forsaavidt Udkastet gaaer ud paa at give tildeels nye, tildeels forandrede Bestemmelser angaaende den paa Island hidtil anvendte subsidiaire corporlige Revselse istedetfor temporaire Frihedsstraffe, har andraget paa, at Trangen til et Tugthuus sammesteds snarest muligt maa blive afhjulpet, saaledes har den in specie med Hensyn til de Forskrifter, ifölge hvilke corporlig Revselse skal anvendes, hvor den almindelige Straf, i Overeensstemmelse med Forordn. 12. Juni 1816 § 5 eller andre Anordninger, blot vilde have bestaaet i Fængsel paa Vand og Bröd, yttret den Formening, at det ikke længere vil kunne ansees for en uovervindelig Vanskelighed at indrette passende Straffeanstalter til Vand- og Brödsstraffens Execution, om ikke i alle Jurisdictioner, saa dog paa flere forskjellige Steder i Landet, og navnlig först i Reykiavig, hvorefter, dersom Erfaringen stadfæstede Hensigtsmæssigheden deraf, flere lignende Arresthuse kunde indrettes paa andre passende Steder.

Cancelliet anseer det for uvist, om heraf vil udkomme noget anvendeligt Resultat, ligesom det ogsaa kan have sine Betænkeligheder at indföre et andet Straffesystem i Reykiavig og Nabojurisdictionerne, end i det övrige Land, men man har dog holdt det for rettest, fra Stiftamtmanden over Island og vedkommende Underövrigheder at indhente Erklæring om, hvorvidt det maatte ansees gavnligt i Reykiavig at indrette Arrester, hvori Vand- og Brödsstraf, i Overeensstemmelse med de for Danmark gjeldende Anordninger, i al Fald med nogen Modification, hvorom man har forlangt Landphysici Betænkning, kunde udstaaes; om hvilke Bekostninger Indretningen af et saadant Arresthuus vilde medföre, og hvilke Udgifter deraf kunde flyde til en Arrestforvarers Lönning m. v.; hvorledes disse Omkostninger kunne tilveiebringes, og endelig,

1836. for hvilke Jurisdictioner man, naar slig Indretning blev
14. Mai. fuldført, kunde indføre Vand- og Brødsstraffen istedetfor de corporlige Straffe; ligesom man ogsaa har affordret den islandske Landsoverret, og de andre Amtmænd paa Island Betænkning, angaaende hvorvidt Vand- og Brødsstraffen overhovedet kan ansees hensigtsmæssig der, samt om det i al Fald, naar locale Forhold betage Udsigt til at see den anvendt overalt paa Island, kan ansees rigtigt at benytte denne Straf i et enkelt District. — Da Stænderforsamlingen har formeent, at de Omkostninger, der vilde medgaae til Indretningen af de omhandlede Arresthuse, hverken bör udredes af den kgl. Jordebogskasse eller ved noget Paalæg paa Islands Beboere, men enten i det Hele eller dog for en Deel kunde afholdes af nogle Penge, som i Aaret 1771 ere erlagte i Mulkt af det daværende Handelscompagnie, hvis Bestemmelse er at anvendes til et eller andet gavnligt Öiemed for Island, og under Navn af Meelbödepengene med deres paalöbne Renter indestaae i den kgl. Kasse, saa skulde man tjenstl. udbede sig det kgl. Rentekammers Yttringer over dette Forslag til Maaden, hvorpaa de ommeldte Udgifter kunde udredes.

Det kgl. Rentekammer vil af Stænderforsamlingens Betænkning erfare, at den har fraraadet den i Lovudkastets § 4 indeholdte Bestemmelse, hvorefter den legemlige Revselse i Reglen skulde tildeles Mandfolk med Tamp, og andraget paa, at det maatte have sit Forblivende ved det hidtil brugte Straffemiddel af Riis. — Efter Collegiets Formening er der Grund til at tage denne Indstilling til Fölge, i Særdeleshed med Hensyn til, at man ugjerne maa bestemme sig til Anvendelse af nye Arter af legemlige Revselser, hvor den almindelige Stemme udtaler sig saa lydeligt mod de allerede hidtil brugte.

Stænderforsamlingen har fremdeles troet, at det vilde være rigtigst at antyde, hvorledes Riisstraffen skal appliceres paa den Skyldiges blottede Ryg, og at denne

Straf, i Analogie med hvad Forordn. 12. Juni 1816 § 8 foreskriver i Henseende til Vand- og Brödsstraffen, bör udsættes, naar Forbryderens Legems- eller Sundheds-Tilstand ikke for Öieblikket tilstæder Straffens Anvendelse. — Cancelliet indseer ingen Nödvendighed i, at der nu tages udtrykkelig Bestemmelse om, at Riisstraffen, der jo længe har været i Brug, skal anvendes paa den blottede Ryg, hvorom der nok ikke hidtil har været Tvivl. — Ligesaa lidet er det vel nödvendigt, udtrykkelig at bestemme, at Riisstraffens Fuldbyrdelse skal udsættes, naar den Skyldiges Legems- eller Sundheds-Tilstand ikke tilstæder dens Anvendelse. Dette har altid været anseet som en Selvfölge, og det lod sig vel befrygte, at en udtrykkelig Forskrift derom vilde give Anledning til sögte Paaskud, hvorved Straffelovens Virksomhed vilde lide, ligesom der ogsaa möder den Vanskelighed, at Lægeundersögelse ikke overalt paa Island kan anstilles uden uforholdsmæssig store Omkostninger. — Forordn. 12. Juni 1816 § 8 synes ikke at afgive nogen passende Analogie; thi Vand- og Brödsstraffens Udholdelse i en noget lang Tid kan let være betænkelig, endog for Individer, hvis Svaghed ei ligger saa tydelig for Dagen, som den, der kunde gjöre den omhandlede Legemsrevselse farlig.

1836. 14. Mai.

Forsaavidt Stænderforsamlingen har foreslaaet en ny Redaction af Udkastets § 8, holder Cancelliet for, at dens i saa Henseende gjorte Indstilling kan tages til Fölge.

Med Hensyn til den i Udkastets § 11 indeholdte Bestemmelse, at tredie Gang begaaet Hoer skal straffes med 27 til 2 Gange 27 Slag af Tamp eller Riis, har Stænderforsamlingen foreslaaet, at Straffen herfor maatte blive fastsat efter Omstændighederne alternativ til Böder fra 32 til 60 Rbd. r. S., eller til 2 Gange 27 Slag af Riis. — Nogle af Collegiets Medlemmer holde for, at der er Grund til at tiltræde denne Indstilling, hvorimod andre ere af den Mening, at man bör inhærere Udka-

1836. stets Bestemmelss. Ligesom nemlig Hoerstraffen, for-
14. Mai. saavidt de Paagjeldende ere istand til at tilveiebringe de ifaldne Böder, paa Island er mildere for förste og anden Gang begaaet Forseelse end den for Danmark foreskrevne, saaledes har Udkastet allerede aabnet Udsigt til en Nedsættelse i Straffen ogsaa for tredie Gang, idet samme, der tidligere efter Reskript 25. Juli 1808 § 13, sammenholdt med Reskript 3. Mai 1816 § 2 cfr. Rekript 21. Mai 1823 § 3, maatte blive 2 Gange 27 Slag med Riis, herefter skal kunne variere fra 27 til 2 Gange 27 Slag. At gaae endnu videre, saaledes at Dommeren i Tilfælde af tredie Gang begaaet Hoer skulde kunne vælge mellem Mulkt og Legemsstraffe (hvilket i Virkningen lettelig kunde före til, at den sidste Art af Straf ganske vilde bortfalde i slige Tilfælde, i Særdeleshed da ingen Momenter ere opgivne, der kunne veilede Dommeren under Valget af Straffen), turde være fra Lovgivningens Side at vise vel megen Skaansel imod en Forseelse, der meget hyppigt begaaes paa Island. — Under særegne Omstændigheder kunne de Paagjeldende i al Fald, som hidtil, ad Benaadningsveien vente Moderation.

Cancelliet finder ikke, at Noget er til Hinder for at tage de af Stænderforsamlingen i Henseende til Udkastets § 12 og 13 gjorte Forslag tilfölge; men derimod kan man ikke tiltræde Propositionen om, at lade udgaae den i Udkastets § 15 indeholdte Bestemmelse, at Actors Udnævnelse for Fremtiden bortfalder, saavel ved Underretterne, som ved Landsoverretten, hvorimod det ikke skal nægtes den Tiltalte at faae en god Mand beskikket til sit Forsvar, naar han attraaer det, hvorom hans Erklæring altid bör afgives. — Da samtlige locale Authoriteter have i deres i sin Tid afgivne Erklæringer været enige i, at Udnævnelse af Actor og Defensor ved Underretterne paa Island, med Hensyn paa den derværende Mangel paa Procuratorer og andre til Overtagelse af et sligt Hverv duelige Individer, er

unyttig, bekostelig, og tildeels endog ledende til Forargelse, mener Collegiet, at det bör forblive ved Udkastets Forskrift, der ved den Adgang, som gives Tiltalte til at faae en Defensor, har paa en passende Maade lempet det i Danmark almindeligviis fulgte Princip efter de locale Forhold; dog kunde vel Stænderforsamlingens Indstilling forsaavidt tages til Fölge, at det forbliver ved de hidtil fulgte Regler angaaende Udnævnelsen af Actor og Defensor i de Justitssager, der behandles ved Overretten, da man i sammes Nærhed og navnlig i Reykiavig lettere end i de andre Districter vil kunne finde Mænd, som ere skikkede dertil. 1836. 14. Mai.

Idet Cancelliet, ved at meddele det kgl. Rentekammer Forestaaende, tjenstl. udbeder sig Sammes behagelige Yttringer i Henseende til de omhandlede Punkter, önsker man tillige at modtage velbemeldte Kammers Betænkning over det af Stænderforsamlingen sluttelig gjorte Forslag om, at Sagefaldskasserne i Island maae blive ophævede, og deres Beholdninger blive indbetalte i Justitskassen sammesteds, hvorefter det i Plakat 4. Mai 1778 § 3 omtalte Vrag i Fremtiden maatte tilfalde fornævnte Kasse.

Med Svaret forventes det Indsluttede remitteret. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Mai 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt, ang. **Betingelserne for Nybyggeres Skatte og Tiendefrihed.** Khavn den 14. Mai 1836. — Rentek. Isl. Copiebog 11, Nr. 1399. 14. Mai.

Foranlediget af en Forespörgsel fra Sysselmand Blöndal, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 27. Januar d. A. begjært Kammerets Resolution om Nybyggere, som optage öde Jorder efter Accord med disses Eiere, og, imod at erlægge strax en aarlig Landskyld af disse, bör nyde den dem ved Forordning af

1836. 15. April 1776 lovede Skatte- og Tiendefrihed, endog,
14. Mai. uagtet de ikke opfylde de dem ved bemeldte Anordnings § 12 paalagte Pligter, men blive af Gaardens Eiere fritagne derfor.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstligen at melde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ligesom Kammeret maa være enigt i hvad Hr. Amtm. i ovennævnte Skrivelse har yttret, at Nybyggere, som optage slige öde Jorder, strax ved Gaardens Bebyggelse og umiddelbart efter at de ere indflyttede paa samme, bör sættes i Besiddelse af de dem ved Anordningen lovede Fordele, saaledes maae vi og ansee det for Pligt for Nybyggerne, forsaavidt de vilde nyde godt af disse Fordele, aarligen med Attest fra Repstyrerne at godtgjöre, enten at de aarligen have præsteret det i bemeldte allerhöieste Forklaring Befalede, eller at dette formedelst Jordbundens Beskaffenhed har været dem umuligt, men at de i manglende Fald for hvert Aar, de forsömme saadant, have at erlægge Skat og Tiende. — Rentekammeret den 14. Mai 1836.

18. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Indbetaling i Statsgjældskassen af indkomne Kjöbesummer for solgte kongelige Jorder i Island.** Khavn den 18. Mai 1836. — I Rentekammerets Forestilling af 10. Mai anföres, at det er ved kongl. Resol. 13. Januar 1790[1] blevet bestemt, at Summen for en Jord i Norge, som blev solgt, skulde afleveres til det synkende Fond, ligesom dette ogsaa blev bestemt med Hensyn til lignende Belöb i Fremtiden. Resol. 25. April 1792 bestemte det Samme med Hensyn til Belöbet for en kgl. Jord i Island. Denne Regel er derfor fulgt med Hensyn til Kjöbesummer for Jorder i Island indtil Aar 1833. — Salg af disse Jordegodser i Island var i nogen Tid næsten ganske ophört, men var nu begyndt igjen, da Liebhaveres Bud „maatte

[1]) Uddrag af Resolutionen see i denne Samling V, 658—659.

"ansees fordelagtige for Deres Majestæts Interesse". Men Kammeret havde bemærket, at hvis Salget skulde saaledes blive ved, vilde Finantskassens Tilskud til Jordebogskassen tiltage, da Jordebogsindtægterne vare dennes störste Ressource (for Tiden 8000—10,000 Rbd. aarlig), „og enhver Afgang i denne Indtægt maa altsaa erstattes ved Tilskud fra Finantskassen, naar Renter af de Kjöbesummer, som indkomme for solgt Jordegods, ikke tilflyde Jordebogskassen. — Det er paa Grund heraf sat under Qvæstion, om det ikke vilde være rigtigt, at Statsgjældskassen tilsvarede den islandske Jordebogskasse Renter af de Summer, der ere eller maatte blive indbetalte i hiin for bortsolgte Jorder i Island", og med Hensyn til dette var den Clausul i sidste Aar tilföiet Indbetalingsordren: „indtil nærmere allerhöiest Bestemmelse blev tagen i Henseende til Dispositionen over samme". — Exempler paa en saadan Godtgjörelse af Renten anföres ved Resol. 16. Juli 1834, med Hensyn til tvende Skovstrækninger i Amtet Trittau, som skulde indbetales som en Capital til Forrentning i Statsgjældskassen. — Statsgjældsdirectionen var imod en saadan Forrentning, og bemærkede: at forsaavidt Jorder solgtes paa den Betingelse, at Penge bleve staaende deri, vilde Obligationerne derfor, forsaavidt de ikke iflölge Resol. 21. April 1832 overdrages Directionen til Liquidation mellem Statsgjældskassen og Finantskassen, have udgjort Aktivfordringer for sidstnævnte Kasse, hvis Renter maatte ansees at træde istedenfor de hidtil hafte Indtægter af Jorderne. Men da der er accorderet om contant Betaling af Kjöbesummerne, kan der ikke være Tale om frugtbringende Capitalværdie, da Kronen har oppebaaret Capitalværdien selv, og derved opgivet Fordring paa Frugten. Erstatning herfor burde ikke söges ved at paalægge Statsgjælden Rentebetaling, hvilket heller ikke vilde stemme med dens Formaal, thi derved vilde Formaalet med Transaktionen forandres, hvorved Eiendommene sælges for en Capital, der skal anvendes til Statens Bedste. — Ved Resol. 21. April 1832 til Finantsdeputationen er det bifaldet, at de Summer, som Statsgjældskassen har oppebaaret af de fra Finantskassen overdragne Aktiver, samt det Tilbagestaaende, ialt 19,143 Rbd. 78 Sk. Sölv, samt 175,793 Rbd. 42 Sk. S. og T., maa ansees at tilhöre Statsgjældskassen, i Afdrag paa dens Tilgodehavende hos Finantskassen, hvorhos Finantsdeputationen allern. blev bemyndiget til fremdeles til Afdrag paa bemeldte Mellemværende, at afgive hvilke andre Fordringer den maatte være eller komme i Be-

1836. 18. Mai.

1836. 18. Mai. siddelse af, og som dertil passende kunde anvendes. — Finantsdeputationen mente derfor, at det Belöb burde anvendes til en saadan Liquidation, som indkom for solgte Jorder i Danmark, Island og Hertugdömmerne, og Kammeret har Intet herimod. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 B, Nr. 199.

Indbemeldte Kjöbesummer, der allerede ere indkomne ved Salg af adskillige Os tilhörende Jorder eller andre Grundeiendomme, saavel i Vort Rige Danmark og paa Vort Land Island, som i Vore Hertugdömmer, ligesom og, indtil anden Bestemmelse derom tages, de Kjöbesummer, der fremdeles maatte indkomme ved lignende Leiligheder, blive at afgive til Statsgjældskassen, uden at deraf svares Renter til Finantskassen, imod at de anvendes til Liquidation af begge Kassers Mellemværende. Som Fölge heraf vil den Forpligtelse, der ved forskjellige allerhöieste Resolutioner er paalagt Statsgjældskassen med Hensyn til Forrentningen af nogle Kjöbesummer for bortsolgte Eiendomme i Vore Hertugdömmer, bortfalde. — Kjöbenhavn den 18. Mai 1836.

21. Mai. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Consistorium, ang. **Honorar for Udarbeidelsen af den islandske Almanak.** Khavn den 21. Mai 1836. — Univ. Direct. Brevbog 1826, Nr. 668.

Efter at have modtaget De Herrer Rektor og Professorers Betænkning i behagelig Skrivelse af 14. d. M., angaaende Störrelsen af den Godtgjörelse, der kunde være at tilstaae Prof. Finn Magnussen for hans Arbeide med at oversætte den for Island bestemte Almanak for 1837 i dette Lands Sprog m. v., anmoder man tjenstl. Consistorium om, for dette Arbeide at udbetale ham en Godtgjörelse af 100 Rbd. Sedler, der for denne Gang bliver at udrede af Almanak-Forpagtnings-Indtægterne. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 21. Mai 1836.

Cancellie - Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. **Forandring i Formularen for Vaccinations-Attester.** Khavn den 24. Mai 1836. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2085—2098. Canc. 2. Depart. Brevb. 1836, Nr. 1746—52. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 211. 1836. 24. Mai.

Da Hans Majestæt allern. har behaget at bifalde[1], at de ved For. af 3. April 1810 § 27 [*rett.* § 6] befalede Vaccinations-Attester skulle undergaae den Forandring, at de Ord i samme: „har da ordentlig gjennemgaaet de ægte Kokopper, som betrygge for Börnekopper i Fremtiden" skulle udgaae, og at det umiddelbart foregaaende Ord „Zirkel" skal forandres til „Kreds", saa er herigjennem foranstaltet trykt nye Vaccinations-Attester med denne Forandring, af hvilke man herved tjenstl. tilstiller (Tit.) et Antal Exemplarer. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Mai 1836.

[Bilag]:

F^R^ VI Kokoppe-Indpodnings-Attest.

N. N., föd i N. N. og boende i N. N., N. N. Aar gammel, er af mig Underskrevne, Aar N. N. den N. N. indpodet med Kokopper. Ved nöiagtigt Eftersyn imellem den 7de og 9de Dag efter Indpodningen har jeg fundet alle de Tegn, som vise dem at være de ægte Kokopper: de vare nemlig hele og ubeskadigede, opfyldte med en klar Vædske, i Midten nedtrykkede, og omgivne med en röd Kreds.

N. N. den N. N. Aar N. N.

N. N.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Andragende fra Præ-** 24. Mai.

---

[1]) Den paaberaabte kongelige Resolution er af 4. Mai. Canc. 2. Depart. Forestillinger 1836, Nr. 85.

1836. 24. Mai. sterne paa Vestmannöerne om Indtægt af Dæksfartöier. Khavn den 24. Mai 1836. — Original i Bispe-Archivet i Island. — Canc. 1. Departem. Brevbog 1836, Nr. 1480.

Hr. Stiftamtm. har med behagelig Betænkning af 14. Januar sidstl. tilstillet dette Collegium en Forestilling fra Deres Höiærv., dateret 24. Novbr. 1834, hvori De, i Henhold til de af Præsterne paa Vestmannöe Austmann og Johnsen derom gjorte Andragender, indstiller, at det ved allerhöieste Resolution maatte vorde bestemt, at af alle Dæksfartöier, större og mindre, uden Undtagelse, som höre hjemme og söge Fiskerie paa Vestmannöe, skal, som af andre Öens Fiskerbaade, erlægges en Lod til Præsterne sammesteds.

Efter at Cancelliet i denne Anledning har correspondereret med det kongel. Rentekammer, skulde man tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at der, efter hvad af Hr. Stiftamtm. er oplyst, i alt Fald ikke skjönnes at være Anledning til at indlade sig paa förnævnte Præsters Andragende, forinden disse nöiagtigen oplyse og behörigen godtgjöre det Tab, som tilföies dem i deres Indkomster ved Brugen af Dæksfartöier. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Mai 1836.

28. Mai. **Cancellie-Circulaire** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Betingelser for Erholdelsen af Borgerskab som Skipper.** Khavn den 28. Mai 1836. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2149—2152. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 214—215.

Da det i den senere Tid oftere er indtruffet, at Söindrullerede af danske Distrikter og af Slesvigs Distrikt, som fare paa Island, af Övrighederne sammesteds have erholdt Borgerskab som Skippere, uden at have

haft den Tilladelse fra Söindrulleringens Side til at vinde Borgerskab, som Anordningen 8. Januar 1802 § 70 foreskriver, eller uden at være i Besiddelse af de Egenskaber, som bemeldte Anordning gjör til Betingelse for Meddelelse af det med Borgerskab som Skipper forbundne Skipper-Certificats, hvorved den Uovereensstemmelse fremkommer i saadanne Sö-Indrulleredes Stilling, at de producere Borgerskab som Skippere, medens de endnu staae i Sörullen enten som Styrmænd eller Matroser, og ere Udskrivning underkastede, har det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium begjært, at de fornödne Foranstaltninger maae blive trufne til at forebygge Sligt for Eftertiden. 1836. 28. Mai.

Paa Grund heraf skulde Cancelliet tjenstl. anmode Hr. (Tit.) om behagelig at betyde Vedkommende, at der ikke maa meddeles Nogen Borgerskab som Skipper, forinden det lovbefalede Bevis fra Sösessionen er bleven erhvervet og fremlagt. — Det kongl. Danske Cancellie den 28. Mai 1836[1].

Plakat angaaende **Udredelsesmaaden af de ved Östifternes Provindsialstænder foranledigede Udgifter.** Khavn den 1. Juni 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1837, samt i Reykjavík, Arnæs Syssel, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords, ligeledes alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler, paa Thingö Syssel nær (1837). — Canc. 2. Depart. Registr. XXXVII, 152ᵇ—154 (1836, Nr. 352). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1836, S. 409—414 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1836, S. 125—127; Schou XXI, 339—341. Jevnf. Roeskilde Stændertid. Nr. 64—66. — Uddrag. 1. Juni.

[1]) s. D. er Underretning om denne Skrivelses Indhold afgaaet til Admiralitets- og Commissariats-Collegium. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

1836.
1. Juni.

Plakat angaaende Fordelingen af de Udgifter, som foranlediges ved Forsamlingen af de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, efter allern. at have ladet Os foredrage et af Vore troe raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne, indgivet allerund. Forslag, til Fordelingen af de i Anledning af bemeldte Provindsialstænders Forsamling medgaaende Omkostninger, forsaavidt disse i Medför af Vor Anordning af 15. Mai 1834 §§ 88 og 89 skulle tilveiebringes ved Ligning, allern. ville have fastsat, at der i denne Henseende for ovennævnte Stifters Vedkommende indtil videre skal forholdes som fölger:

— — — 3) Samtlige Omkostninger, som ei hidröre fra Valgene, bæres af enhver Valgklasse i Forhold til Antallet af dens Deputerede, altsaa af Kjöbenhavns Valgklasse med $^{12}/_{63}$, af Kjöbstædernes med $^{11}/_{63}$, af Sædegaardeiernes med $^{17}/_{63}$, og af de mindre Landeiendomsbesidderes med $^{20}/_{63}$, hvorimod de övrige $^{3}/_{63}$, med Hensyn til de af Os udnævnte 3 Deputerede for Island og Færöerne, forelöbigen udredes af Vor Kasse. — — — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 1. Junii 1836.

7. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Sysselmand Johann Arnason, ang. **Dimissions-Bevilling til Universitetet.** Khavn den 7. Juni 1836. — Univ. Dir. Brevb. 1836, Nr. 719.

I Anledning af Deres Ansögning af 28. Januar d. A., og i Betragtning af Omstændighederne, bevilger Directionen Dem Tilladelse til i indeværende og næstfölgende Aar at dimittere Studerende til Universitetet.

Dette, hvorom det philosophiske Fakultets Decanus under Dags Dato er tilskrevet det Fornödne, meldes Dem herved til behagelig Underretning. — Den kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 7. Juni 1836. 1836. 7. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Decanus for det philosophiske Fakultet, Etatsraad Hornemann, ang. **Dimission af islandske Studerende til Universitetet.** Khavn den 7. Juni 1836. — Univ. Direct. Brevb. 1836, Nr. 720. 7. Juni.

I Anledning af den Ansögning fra Sysselmand for Rangaavalle Syssel i Island, Arnesen, hvorover det philosophiske Fakultet under 30. April d. A. har afgivet Betænkning, har Directionen, i Betragtning af de særdeles Omstændigheder, bevilget ham Tilladelse til i indeværende og næste Aar at dimittere Studerende til Universitetet.

Ved herom at underrette Hr. Etatsraaden, som p. t. Decanus Facultatis philosophicæ, tilföier Directionen, at den, da Privat-Dimittender fra Island ikke bör antages ved Universitetet, med mindre Dimission skeer efter almindelig eller speciel dertil meddeelt Tilladelse, under Dags Dato har anmodet Stiftsövrigheden i Island om, at afgive Betænkning angaaende de Bestemmelser, som i denne Henseende kunne findes passende efter de locale Forhold. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 7. Juni 1836.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Dimission af islandske Studerende til Kjö-** 7. Juni.

1836. benhavns Universitet. Khavn den 7. Juni 1836.
7. Juni. — Univ. Dir. Brevb. 1836, Nr. 721.

Ifölge Forordn. af 7. Novembr. 1809 § 100 skal enhver Privatlærer, der vil dimittere Studerende til Universitetet, være forsynet med en dertil af Directionen udfærdiget Tilladelse.

Imidlertid ere, paa Grund af de locale Forhold, de fra Island af Privatlærere dimitterede Studerende blevne antagne til Examen Artium, uden at Tilladelse til Dimissionen af Directionen har været meddeelt; men da en saadan Afvigelse fra de almindelige Regler ikke bör vedblive, og det heller ikke bör staae Enhver uden Forskjel frit for, at foretage Dimission til Universitetet, udbeder Directionen sig Stiftsövrighedens behagelige Betænkning angaaende de Foranstaltninger, der kunne være at træffe, for saavidt muligt efter de locale Forhold at bringe ovennævnte Bestemmelser i Forordn. 7. Novbr. 1809 § 100 til Anvendelse i Henseende til Privat-Dimission fra Island. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 7. Juni 1836.

11. Juni. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Indskjærpelse af Forbud mod Handel med Fremmede.** Khavn den 11. Juni 1836. — Publiceret i Gullbringa og Kjosar Syssel (1837) og i Skaptafells Syssel (1838). — Rentek. Isl. Copiebog 12, Nr. 41.

Kjöbmændene Agent F. Svendsen, A. O. Thorlacius m. Fl. af de islandske Handlende, have i et hertil indkommet Andragende af 8. April d. A., hvoraf hoslagt fölger Gjenpart, besværet sig over, at fremmede Nationers Skibe, uagtet Bestemmelserne i Forordn. af 13. Juni 1787, löbe ind i Islands Fjorder, Bugter og Havne, og der, upaatalt af Övrigheden, drive Handel med Landets Indbyggere, hvilket især angives at skulle være Tilfældet paa Vesterlandet, navnlig Dyrafjord og Talknafjord.

Vi skulde derfor i Anledning heraf tjenstl. anmode Hr. Amtm. om, behageligen at ville indskjærpe Indbyggerne i Deres Embedsdistrikt at afholde sig fra slig ulovlig Handel, ligesom vi derhos udbede os meddeelt Hr. Amtm' Betænkning om, ved hvilke Forholdsregler det Paaankede i Fremtiden bedst kunde være at forebygge. — Rentekammeret den 11. Juni 1836[1]. 1836. 11. Juni.

Kongelig Bevilling for Cand. pharm. J. G. Möller, **til at drive Apothek i Reykjavik.** Khavn den 14. Juni 1836. — Canc. 3. Depart. Registrant 1834—1836, 426b—427 (1836, Nr. 1723). Rubr. i Coll. Tid. 1836, S. 422. 14. Juni.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, efter Cand. pharm. Johan Georg Möller, hans herom allerund. gjorte Ansögning og Begjæring, allern. have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade, at han, som af Commissionen for den pharmaceutiske Examen er examineret, og til et Apothek at forestaae dygtig befunden, maa drive Apotheket i Vor Kjöbstad Reykjavig paa Vort Land Island, som han har tilforhandlet sig af dets forrige Eier Otto Thorarensen, imod at han indtræder i den bemeldte Thorarensen ved den hos ham under 30. Mai 1823 udfærdigede Bevilling paalagte Forpligtelse, at udrede i aarlig Pension til afgangne Apotheker Vigfussens Enke, Sophie Vigfussen, 20 Rbd. Sölv, samt forövrigt paa fölgende Vilkaar:

1) at han af Vort Sundheds-Collegium forsynes med Instruction om de behörige Medikamenter, samt siden forestaaer Apotheket under vedkommende Amtmands Opsigt og Landphysici Tilsyn, hvilken Sidste ogsaa aarlig visiterer Apotheket paa den anordnede Maade. — 2) at de 400 Rbd. Sölv aarlig, som allern.

[1]) Ligelydende Rentekammer-Skrivelser ere under samme Dato afgaaede til de andre Amtmænd i Island. Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 42—43.

1836. ere skjænkede til Medikamenters Indkjöb og Uddeling
14. Juni. uden Betaling til de Fattige der i Landet, indtil videre overlades Apothekeren til Administration, imod at han er ansvarlig for Medikamenternes Anskaffelse, og for samme aarlig aflægger vedbörlig Regnskab, som af Landphysikus revideres, og af vedkommende Amtmand attesteres, hvorhos han og indtil videre maa nyde 50 Rbd. Sölv aarlig som Lön for sig; dog skal dette ikkun være gjeldende indtil Vi maatte finde for godt at gjöre nogen Forandring i Henseende til forommeldte Belöb, da han i saa Fald skal være pligtig at underkaste sig de Bestemmelser, som Vi maatte finde Os foranledigede til at paabyde.

Thi skal han tilforpligtet være, altid at holde et forsvarligt Apothek, rettende sig efter de om Apothekerne allern. udgangne Anordninger, og efter den befalede Taxt i alle Maader, saavel som og den Eed, han Os derpaa allerund. gjort og aflagt haver, hvorimod Vi allern. have bevilget og tilladt, at han maa nyde de Privilegier, som bemeldte Forordninger omformelde og tillade Apothekerne at nyde. — Forbydende Alle og Enhver o. s. v. — Kjöbenhavn den 14. Juni 1836. [ad mandatum].

17. Juni. **Cancellie-Plakat** for Danmark, ang. **Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Bremen.** Khavn den 17. Juni 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1837, samt i adskillige Jurisdictioner i Island, nemlig: Reykjavík (1836), Skaptafells, Rangarvalla, Arnæs, Gullbringa og Kjosar, Myra og Hnappadals, Isafjords, samt alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler paa Thingö Syssel nær (1837). — Canc. 2. Departem. Registrant XXXVII, 179b—180 (1836, Nr. 400a). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1836, S. 425—427. Qvart-Forr. for 1836, S. 138—140; Schou XXI, 347—348.

PLAKAT for Danmark, angaaende Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Bremen.

1836. 17. Juni.

Efter at Hans Majestæt Kongen af Danmark og Senatet i den fri Hansestad Bremen ere komne overeens om, at Afdragsretten, der ifölge den 18. Artikel i den tydske Forbundsakt af 8. Juni 1815 og den tydske Forbundsforsamlings Beslutning af 23. Juni 1817 alt er ophævet mellem Hertugdömmene Holsteen og Lauenborg og ovennævnte Hansestad, ligeledes skal være ophævet mellem Kongen af Danmarks övrige, ikke til det tydske Forbund henhörende, Stater paa den ene og den fri Hansestad Bremen med dets tilhörende Gebet paa den anden Side, er der under 28. Marts d. A. af det kongel. Departement for de udenlandske Sager, efter dertil meddeelt allerhöieste Bemyndigelse, derom udstedt en Declaration, som under samme Dato er blevet udvexlet med en ligelydende af det bremiske Senat, og hvis Bestemmelser herved bekjendtgjöres til Efterretning og behörig Iagttagelse.

1) Af ingen Formues Udförsel fra Kongeriget Danmark og Hertugdömmet Slesvig til den fri Hansestad Bremen og dens hele underliggende Territorium, saavel som fra sidstnævnte Stat til Kongeriget Danmark og Hertugdömmet Slesvig, — hvad enten saadan Udförsel foranlediges ved Udvandring, Arv, Legat, Brudeudstyr, Gave eller i andre Tilfælde — skal nogetsomhelst Afdrag eller nogen Bortflytningsafgift (jus detractus, census emigrationis) oppebæres. — 2) Under denne gjensidige Ophævelse ere paa ingen af Siderne de Afgifter indbefattede, som, uden Hensyn til om Gjenstanden forbliver i Landet eller ikke, udredes baade af Fremmede og Indfödte. — 3) Foranförte Afgiftsfrihed skal udstrække sig saavel til det Afdrag og den Bortflytningsafgift, der vilde have indflydt i de kongl. Kasser, som ogsaa til Afgifter, der ellers maatte være tilfaldne Individuer, Communer eller offentlige Stiftelser. — 4) Bestemmelserne i de foregaaende Paragrapher træde i Kraft fra 1. Januar 1836, saaledes, at i Henseende til Arvemidler bliver den Tid, disse udföres, og ikke den,

1836. da Arven faldt, at tage i Betragtning. — 5) Den i for-
17. Juni. anförte Paragrapher bestemte Afgiftsfrihed har intet Hensyn til Personer; hvorimod det i denne Henseende forbliver ved de i enhver af de respective Stater nu eller i Fremtiden gjeldende Anordninger, forsaavidt de angaae den Udvandrendes Person og hans personlige Forpligtelser, og navnlig forsaavidt Krigstjeneste betræffer. — Det kongel. Danske Cancellie den 17. Juni 1836.

21. Juni. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Amtmænd og Biskopper, ang. **Indsamling af ægte Kokopper til Vaccination.** Khavn den 21. Juni 1836. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1837, samt i adskillige af Landets Jurisdictioner, nemlig Gullbringa og Kjosar, Isafjords, Hunavatns og Thingö Sysseler, ligeledes i Aaret 1837. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2113—2128. Original-Aftryk som „Circulaire", trykt paa 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1836, S. 466—469 (med Beskrivelse). Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 240—242 (ligeledes med Beskrivelsen).

Da det er anseet af Vigtighed, at komme i Besiddelse af en ny Lymphe af ægte primitive Kokopper, har Hans Majestæt Kongen befalet, at Præster og Landmænd skulle opfordres til at være opmærksomme paa de hos Köerne forekommende Kopper, og anmelde det for vedkommende Physikus, naar deslige Kopper forekomme.

Til den Ende er affattet den herhos fölgende Beskrivelse over de ægte primitive Kokopper, og ved at fremsende et Antal Exemplarer af samme, skulde man tjenstl. anmode (Tit.) om at foranstalte denne Beskrivelse omdeelt (N. N.), som derhos maatte opfordres til, naar saadanne Kopper skulde vise sig hos Köerne, at gjöre Anmeldelse derom for den nærmeste Dyrlæge, hvem det maatte paalægges at anstille en forelöbig Undersögelse af Kopperne, og, naar det maatte bekræfte sig,

at de ere ægte, da at gjöre videre Anmeldelse derom for vedkommende Physikus eller Distriktschirurg, hvorefter En af disse har at indfinde sig paa Stedet, for deels at anbringe Materien fra Dyret umiddelbart paa et Menneske, der ei tilforn har været vaccineret, deels at optage noget af Materien paa Glas, hvilken da snarest muligt tilstilles Forstanderen for Vaccinations-Institutet her i Staden, for at kunne gjöre Forsög dermed, ligesom ogsaa noget af Materien i samme Hensigt bliver at tilstille Veterinairskolens Forstander. — Det kongel. Danske Cancellie den 21. Juni 1836. 1836. 21. Juni.

[Bilag].

Beskrivelse over de ægte primitive Kokopper.

Ved Kokopper forstaaes et Udslet, som indfinder sig paa Köernes Yver og Patter, ledsaget af mere eller mindre Feber. De vise sig i Begyndelsen som smaae fremstaaende Knuder, og medens disse tiltage i Störrelse, udarbeides deri en Vædske, som siden bliver til en Skorpe, der skjuler det underliggende Saar og falder af ved dettes Lægning. — Det er kun en vis Art af Kokopper (variolæ vaccinæ veræ), som værne mod Börnekopper, hvilke man derfor har tillagt Navn af ægte Kokopper, som især fremkomme om Foraaret hos nybære Köer. — De ægte Kokopper vise sig ved deres Udbrud som smaae röde Knuder, der paa den 5te Dag ere forandrede til en klar Blegn, som har et blaagraaagtigt Skær og omgives af en röd Rand. — Den 7de Dag indeholder Blegnen, der indvendig er adskilt i flere smaae Afdelinger og har en rundladen, undertiden noget oval Form, en klar, farvelös, klæbrig Vædske. — Paa 8de Dag har Blegnen sædvanlig opnaaet sin störste Höide, og har Störrelse af en Ært eller Lindse; den blaagraaagtige Farve er nu mere tydelig, og den röde Rand er bleven forandret til en röd, noget ophævet bred Ring. — Det er især imellem den 7de og

1836. 21. Juni. 9de Dag, at der indtræder Febertilfælde, som foraarsage en formindsket Melkgivning, dog uden at Ædelysten eller Drövtygningen derved mærkelig forandres. — Paa den 9de Dag begynder Blegnen at falde ind i Midten, den röde Rand bliver mindre, og lidt efter lidt fremkommer en brunladen Skorpe. Tilsidst forsvinder den röde Ring aldeles, og Skorpen falder af henimod den 14de Dag, men kan dog ogsaa stundom blive siddende til henimod den 30te.

Saavel Blegnens blaagraae Farve som den röde Rand ere mindre udmærkede paa mörkladne eller sorte Yvere, Blegnen bliver her mere blaaladen, og i Stedet for Ring iagttages blot nogen Hævelse omkring hiin.

Det er Sygdommens regelmæssige Gang: Kokoppens indvendige Adskillelse i flere Rum; dens runde, undertiden noget ovale Form; dens graablaae Farve samt den röde Rand eller Hævelse, der omgiver samme, som især afgive Særkjender for de ægte Kokopper.

Koen faaer kun eengang de ægte Kokopper; den kan vel flere Gange faae et lignende Udslet, men dette har aldrig de ved de ægte Kokopper anförte Særkjender, og værne heller ikke mod Börnekopper, hvisaarsag de faae Navn af uægte Kokopper, af hvilke der gives flere Slags. De uægte Kokopper have en hastigere Gang, forlöbe ei saa regelmæssig, sætte för Skorpe og have altid en lysere eller en mörkere Farve end de ægte; disse ere de sikkreste Adskillelsestegn mellem dem og de ægte.

25. Juni. **Reskript** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Salg af den Garda Kirke tilhörende Halvgaard Rauðkollstaðir.** Khavn den 25. Juni 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 90.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Efter Eders derom indkomne Forestilling have Vi allern. bevilget og tilladt, ligesom Vi hermed, i Overeensstemmelse med den under 15. August 1806 afgivne allerhöieste Resolution,

bevilge og tillade, at den Garde Kirke paa Alptanæsset i Guldbringe Syssel i Islands Sönder-Amt tilhörende Halvgaard Raudkollstad, af Dyrhed 8 Hundreder, med 1½ Leieqvilde, maa afhændes til Eieren af den anden Halvdeel af bemeldte Gaard, Repstyrer Thord Johnsen, for en Kjöbesum af 300 Rbd. r. S., som til Eder bliver at indbetale, for dernæst at indsættes i Vor Kasse til Forrentning, til bestandig Fordeel for fornævnte Kirke, samt iövrigt imod at Kjöberen afholder alle med Kjöbet forbundne Omkostninger. 1836. 25. Juni.

Hvorefter I Eder allerund. have at rette, og Vedkommende det Fornödne til Efterretning og Bekjendtgjörelse at tilkjendegive. — Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 25. Juni 1836 [ad mandatum][1].

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island og Amtmanden i Vester-Amtet, ang. **Forslag om aarlig Opsamling af Fattigkasse-Beholdninger.** Khavn den 2. Juli 1836. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1836, Nr. 2577—2579. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 255—257. 2. Juli.

Foranlediget af et Andragende fra en Sysselmand under Islands Nord- og Öst-Amt, om at det ved Lov maatte bestemmes, at enhver Fattigcommune paa Island i bedre Aar, eller naar den ikkun havde faa

[1]) ved Rentek. Skriv. s. D. til Stiftsövrigheden over Island tilstilles den ovenstaaende Reskript til Indlösning af Kjöberen inden 6 Uger for 6 Rbd. r. S. (Plak. 23. Novbr. 1827), med Tilföiende, at Kjöbesummen skulde indsættes paa Rente i Henhold til den under 28. Septembr. 1822 föiede Foranstaltning. Under s. D. er ogsaa denne Foranstaltning anmeldt for Kammer-Cancelliet, for ved næste Maanedsforestilling at erhverve kongelig Approbation derpaa. Ligeledes er en Anmeldelse afgaaet til Sportelkassereren og til det Danske Cancellie. Isl. Copieb. 12, Nr. 91—94.

1836. Fattiglemmer at forsörge, skulde oplægge saa meget af
2. Juli. Fattigkassens Indtægter hvert Aar, som kunde svare til et Fattiglems fuldkomne Forsörgelse i et Aar, henstillede Amtmanden over bemeldte Amt i December 1834 til Cancelliet, om det ikke maatte være hensigtsmæssigt at bestemme, at der til uforudsete Udgifter og til de respective Fattigkassers Forögelse skulde, efter foregaaende Correspondence imellem vedkommende Sysselmand og Amtmanden, foruden det til de visse Udgifter Fornödne, paalignes ethvert Rep, i Forhold til dets Störrelse og Forfatning, saa meget i aarligt Extrabidrag til uforudsete Udgifter ved Fattigvæsenet, og i al Fald til at oplægges i Fattigkassen, som kunde medgaae til eet eller to Fattiglemmers aarlige Underholdning.

Cancelliet svarede herpaa, at ligesom det provisoriske Reglement for Fattigvæsenets Bestyrelse af 8. Januar 1834 ikke hjemler nogen Ligning til Fattigvæsenet udenfor dets actuelle Fornödenheder, blot for, ved et Oplag, at sikkre det en Ressource i mindre heldige Tider, saaledes fandt man Betænkelighed ved at andrage paa en Bestemmelse som den foreslaaede, der, foruden at medföre en ny Byrde for Fattigdistrikterne, neppe vilde indeholde den Betryggelse, som derved tilsigtedes, navnlig fordi oplagte Pengecapitaler, om de end iövrigt vare nok saa vel sikkrede, dog, naar Uaar maatte indtræffe paa Island, ei afgive tilstrækkelige Midler til at afværge Ulykken, da selve de umiddelbare Subsistentsmidler da kunde komme til at mangle, uden at kunne erholdes for Penge.

Med Hensyn hertil har imidlertid Amtmanden over Nord- og Östamtet i en nu hertil indkommen Forestilling yttret, at det yderst sjeldent vilde være Tilfældet, at Levnetsmidler ikke skulde være at erholde for Penge, da der næsten paa samtlige Handelssteder hvert Efteraar findes betydelige Beholdninger af Kornvarer, og vedkommende Fattigforstandere, selv om saadanne Be-

holdninger ikke havdes, stedse vilde om Sommeren kunne erholde Levnetsmidlerne tilkjöbs i Handelstiden, naar de forudsee, at der til Vinteren vil indtræffe Nöd imellem Beboerne. — Han har derhos bemærket, at Extrabidraget maaskee for en stor Deel kunde præsteres ved levende Creature, hvilket navnlig vilde være det letteste for Bonden, naar han manglede Foder til dem, han havde, og altsaa maatte forudsee, at han nödsagedes til at nedslagte eller sælge endeel af dem. Dersom Fattigvæsenet da ikke, hvad efter Amtmandens Formening yderst sjeldent vilde blive Tilfældet, kunde faae de præsterede Creaturer solgte, maatte disse slagtes og nedsaltes, og i sin Tid anvendes til Natural-Understöttelse til Trængende. — I Henhold hertil har oftmeldte Amtmand gjentaget sit tidligere Forslag, hvis Realisation han anseer for at være af den störste Vigtighed. 1836. 2. Juli.

Paa Grund heraf har Cancelliet ikke villet undlade tjenstl. at udbede sig Hr. (Tit.) behagelige Yttringer om, hvorvidt De maatte finde det tilraadeligt, at söge udvirket en Bestemmelse som den proponerede. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Juli 1836.

Cancellie - Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. aarlige **Indberetninger om Revaccinationen.** Khavn den 2. Juli 1836. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1836, Nr. 2593—2626. Original - Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1836, S. 469—470. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 253—254. 2. Juli.

Efter at Cancelliet, ifölge Hans Majestæts allerhöieste Befaling, har taget under Overveielse, hvad der kunde være at foranstalte for aarligen at erholde Oplysning om Antallet af de Revaccinerede, samt komme til Kundskab om de Virkninger, der maatte have viist sig af Revaccinationen, og efter i denne Anledning at have brevvexlet med det kgl. Sundheds - Collegium, skulde

1836. 2. Juli. man, til det nævnte Öiemeds Opnaaelse, tjenstl. have (Tit.) anmodet om at paalægge alle praktiserende Læger og autoriserede Vaccinateurer, aarligen til vedkommende Physikus eller Distrikts-Chirurg at indsende, foruden de allerede paabudne Vaccinationslister, særskilte Lister: a) over alle af dem Revaccinerede, med tilföiet Bemærkning, om Vaccinen har været ægte, uægte eller ikke slaaet an, og om Revaccinationen er foretaget een eller flere Gange; og b) over alle af dem behandlede Syge med Kopper, med Bemærkning, om disse have været ægte, modificerede eller uægte, og om disse Syge för have været revaccinerede, blot vaccinerede eller ikke vaccinerede. — (Tit.) ville derhos behage at paalægge vedkommende Physikus, af disse Lister at forfatte Generallister, hvilke aarligen blive at indsende, tillige med Medicinal-Indberetningerne, til det kongelige Sundheds-Collegium, som derefter i en allerund. Beretning, som indsendes igjennem Cancelliet, vil meddele de Oplysninger om Revaccinationen, der saaledes modtages. — Det kongel. Danske Cancellie den 2. Juli 1836.

30. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden i Vester-Amtet, ang. **Fortolkning af nogle Bestemmelser i Fattigreglementet.** Khavn den 30. Juli 1836. — Publiceret i Dala, Hunavatns og Norder-Mula Sysseler 1837. Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 3080. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 285—286. — Islandsk: Sunnanpóst. 1838, S. 88 Anmærkn.

I Skrivelse af 20. Oktober f. A. har Hr. Amtm. andraget, at den i Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island af 8. Januar 1834 § 6 indeholdte Bestemmelse, at naar Nogen har været bosat eller tjenende i et Fattigdistrikt tilsammen i 5 Aar, efterat have opnaaet 16 Aars Alder, uden der at have nydt nogen Understöttelse af Fattigvæsenet, skal

han sammesteds være berettiget til Forsörgelse, er blevet fortolket paa forskjellig Maade, idet Nogle have antaget, at bemeldte Forskrift skal forstaaes om de förste 5 Aar efterat den Paagjeldende har fyldt sit 16de Aar, men Andre, at derved sigtes til de sidste 5 Aar, han har opholdt sig i vedkommende Commune, og at der ligeledes har fundet Meningsulighed Sted i Henseende til Spörgsmaalet om, hvorvidt det er en Betingelse for, at Nogen kan erhverve Forsörgelsesret i en Commune, at han der har opholdt sig uafbrudt i 5 Aar.

1836. 30. Juli.

I Anledning heraf skulde Cancelliet tjenstligst melde, at man bifalder den af Dem yttrede Formening, at altid det sidste Sted, hvor en Person, inden han blev trængende til Fattighjelp, har haft et til Forsörgelsessted qualificerende Ophold, maa være det, som Forsörgelsen paaligger, og at den Paagjeldende altid skal ansees forsörgelsesberettiget i den Commune, hvori han har opholdt sig uafbrudt i de sidste 5 Aar.

Ved at forelægge Cancelliet forannævnte Spörgsmaal til Afgjörelse, har Hr. Amtm. andraget, at det ovenmeldte Reglements Forskrift i § 2 om, at Fattigvæsenet i enhver Commune skal bestyres af Repstyreren, dog under Medvirkning af Sognepræsten, har medfört at Præsterne, der förend Reglementet udkom vare Formænd i Fattigvæsenets Bestyrelse, nu ansee sig fritagne for enhver activ Deeltagelse i samme, navnlig forsaavidt angaaer Tiendens Fordeling, Extrabidragets Fastsættelse, Regnskabsvæsenet og andet Skriverie m. m., hvilket har meget skadelig Virkning, da Repstyrerne sjeldent ere istand til paa egen Haand og alene at bestyre Fattigvæsenet, og besörge det Skriverie og den Regnskabsförelse, som dermed er i Forbindelse. — Med Hensyn hertil skulde man lige tjenstligst tilmelde Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og fornöden Foranstaltning, at Præsterne ikke ved den omhandlede Bestemmelse ere udelukkede fra eller fritagne for fremdeles at vise

1836. activ Deeltagelse i Fattigvæsenets Bestyrelse, og i Særdeleshed at deeltage med Repstyrerne i Fordelingen af Tienden, Extrabidragets Paaligning samt Bestemmelsen af den Maade, hvorpaa Fattiglemmerne skulle forsörges, og være Repstyrerne behjelpelige i Protokolförelsen, Regnskabets Aflæggelse og övrige Skriverie, forsaavidt fornödent gjöres. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Juli 1836.

30. Juli.

26. August. **Directionen** for Fond. ad usus publicos Skrivelse til stud. juris Jonas Hallgrimsson, ang. **Understöttelse til det naturvidenskabelige Studium.** Khavn den 26. August 1836. — Missivebog for Fonden ad usus publicos 1. Januar 1836 til 31. Marts 1838, S. 164.

Paa en herfra allerunderd. nedlagt Forestilling har det under 6. d. M. allern. behaget Hans Majt. Kongen at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaadigst have Studiosus Juris Jonas Hallgrimsen, til hans naturvidenskabelige Studiers Fremme, tilstaaet af Fonden ad usus publicos en Understöttelse af 150 Rbd. Sölv aarlig i 3 Aar, fra indeværende Aars Begyndelse at regne".

Hvilket herved meldes Dem til Efterretning, med Tilföiende, at Belöbet for det förste halve Aar er anviist til Udbetaling af Zahlkassen. — Directionen for Fonden ad usus publicos den 26. August 1836.

3. Septbr. **Kongelig Resolution** ang. en **Expedition af franske Videnskabsmænd i Island.** Frederiksberg den 3. Septembr. 1836. — I Rentekammerets Forestilling 30. August berettes, at i sidstafvigte Aars Foraar havde Prinds Christian Frederik tilskrevet Kammeret, at han af Præsidenten for det franske geologiske Selskab i Paris, Boué, var bleven anmodet om, at bevirke Regjeringens Anbefaling for en fransk Geolog, Eugène Robert, som vilde bereise Island i

samme Aars Sommer, hvilken Anbefaling ogsaa Kammeret gav til Amtmændene. Robert ankom den 11. Mai 1835 til Reykjavík, paa den franske Corvette La Recherche, Capt. Tréhouart. Med ham fulgte Paul Gaimard, medecin de la marine de premier classe, chevalier de la légion d'honneur, der især lagde sig efter Zoologien. Robert og Gaimard bereiste i Sommerens Löb den vestlige og endeel af den sydlige Kant af Landet, og vare vel tilfreds med deres Modtagelse og det vundne Udbytte. Den 23. August kom Recherche tilbage for at hente dem. Dette Skib var, efter Tréhouarts Meddelelser, udsendt, deels til at have Opsigt med de franske Fiskere, deels til at söge Spor af en Brig La Lilloise, som i Aaret 1832 havde været sendt til de nordlige Have, men ikke var vendt tilbage. Af dette Skib var intet Spor fundet i Island, men den grönlandske Kyst kunde man paa Grund af Isen ikke undersöge. Den 1. Septbr. gik La Recherche tilbage til Cherbourg.

1836. 3. Septbr.

Efter Stiftamtmand Kriegers Indberetning kom Corvetten Recherche i Mai 1836 igjen, og landsatte nogle Mænd, der udgjorde en „Commission scientifique d'Islande et de Groënland", bestaaende af syv Medlemmer, nemlig:

Paul Gaimard, som Præsident; Victor Lottin, lieutenant de vaisseau, chevalier de la légion d'honneur; Eugène Robert; August Mayer, peintre; Xavier Marmier, Literateur; Raoul Anglés, meteorologe, og Louis Bevalet, dessinateur et preparateur d'histoire naturelle.

Denne Expedition var iflölge Gaimard foranlediget ved de forrige Aar vundne interessante Resultater. Han selv havde Zoologien og Medicinen som Fag, samt den almindelige Direction af Commissionens Forhandlinger; Lottin skulde anstille Undersögelser med Hensyn til Physik og Hydrographie; Robert ligeledes angaaende Botanik, Mineralogie og Geologie; Marmier havde allerede lært Dansk og oversat Oehlenschlægers Correggio, og vilde nu gjöre sig bekjendt med det islandske Sprog og dets Literatur; — Mayer vilde tegne de vigtigste Prospekter; Anglés anstille meteorologiske Undersögelser, og Bevalet præparere Fugle og eftertegne naturhistoriske Gjenstande. Islands sydlige og östlige Deel skulde bereises i denne Sommer, indtil ultimo August, da Expeditionen vilde vende tilbage, for næste Foraar at reise til Kjöbenhavn, hvor adskillige fornödne Oplysninger skulde indhentes forinden Commissionens Værk om Island kunde udgives.

Som Beviis for Paaskjönnelse af den forekommende Mod-

1836. 3. Septbr. tagelse, Expeditionen havde nydt i Island, havde Gaimard i den franske Konges Navn ladet tilbyde en ung videnskabelig dannet Islænder Ophold og Underviisning i Paris paa Regjeringens Regning, hvilket Subjekt Biskoppen skulde vælge. Betydelige Foræringer af Böger vare sendte til Bibliothekerne i Reykjavík og paa Bessastad, og til det sidstnævnte en Globus af Skind, til at opspændes med Luft. Stiftamtmanden og Biskoppen havde erholdt hver et brillant Taffeluhr og Thee-Service, samt tvende Kasser fine Vine, hvorhos Biskoppen tillige en brillant Saddel med tilhörende Bidsel. — Endvidere havde Commissionen medbragt et i Frankrig tilhugget lidet Huus, bestemt til Observatorium for Lottin, der var opsat ved Reykjavík, men skulde siden, ifölge Gaimards Yttring, overlades det Offentlige i Island, tilligemed endeel særdeles kostbare Instrumenter, for at Observationerne siden kunde fortsættes, enten af Landphysikus eller Andre.

Foruden disse, i den franske Konges Navn overbragte Foræringer, havde Gaimard fra det franske Marineministerium overbragt en Medaille for ædel Daad og 200 Francs til tvende Islændere, Paul og Odd Johnsen, for Redning af fem skibbrudne franske Matroser.

Iövrigt havde Gaimard tilstillet Landphysikus frisk Vaccine, hvilken var kommen til stor Nytte, da der just iaar var ankommen en Koppepatient med Handelsskibene fra Khavn.

Capitain Tréhouart havde yttret til Stiftamtmand Krieger, at han i forrige Aar havde erfaret, at Mange blandt Mandskabet paa Fiskerskibene blive syge af Strabadser, og i Særdeleshed derved, at de ved den idelige Optrækken af Fiskelinerne saares i Hænderne. Derfor ansaae han det for önskeligt, at et Sommer-Hospital blev oprettet for disse Mænd paa Vesterlandet, navnlig ved Dyrafjord. Stiftamtmanden yttrede, at dette Hospital kunde bestyres af Distriktschirurgen og være til Afbenyttelse for alle fremmede Nationers Fiskerskibe. Stedet kunde blive til et Samlingspunkt, hvor alle Fiskerskibene kunde forsyne sig med Proviant og Vand, og Smugleriet paa Kysterne vilde derved af sig selv forsvinde.

Mindre hensigtsmæssigt fandt Stiftamtmanden et andet af Tréhouart og Gaimard fremsat Forslag, at der i Island skulde ansættes en fransk Consular-Agent i Sönderamtet, hvilket Stiftamtmanden fandt overflödigt, da de ordentlige Övrigheder kunde besörge det Nödvendige ifölge Stiftamtmandens Mening, i de iövrigt sjelden forekommende Tilfælde.

Rentekammeret forbeholder sig nærmere Yttringer i Anledning af Forslaget om Oprettelsen af et Hospital for fremmede Fiskere, men yttrer sig bestemt imod Ansættelse af en fransk Consular-Agent, som deels overflödig, deels af den Art, at den findes „ogsaa at kunne lede til betænkelige Fölger". — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 D, Nr. 357. 1836. 3. Septbr.

Vi have med allernaadigst Tilfredshed seet, hvad der i indbemeldte Henseende er foretaget, og finde Os ikke foranlediget til for Tiden at befale nogen yderligere Foranstaltning. — Frederiksberg den 3. Septembr. 1836.

Bekjendtgjörelse fra Finants-Deputationen, ang. **Udmyntning af Sölv-Skillemynt.** Khavn den 9. Septembr. 1836. — Bekjendtgjort i Reykjavík 1836, og 1837 i flere af Landets Jurisdictioner: Skaptafells Syssel, Vestmannöerne, Arnæs, Gullbringa og Kjosar, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala, Isafjords, samt alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler. Original-Aftryk hos Schultz: a) paa Dansk alene, 2 Blade i 4to; b) paa Dansk og Islandsk, ligeledes 2 Blade i 4to. Paa den förste Side Titelen, överst paa Dansk, derunder paa Islandsk, Resten af Titelen paa Islandsk. Paa anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa tredie Side den islandske Text uden Underskrifter; fjerde Side blank. Coll. Tid. for 1836, S. 649. Qvart-Forr. for 1836, S. 227—228; Schou XXI, 425. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (see ovenfor). 9. Septbr.

Bekjendtgjörelse angaaende Sölvskillemynt paa 2, 3 og 4 Rigsbankskilling.

Ved allerhöieste Resolutioner af 1. Junii og 6. September dette Aar har Hans Majestæt allernaadigst bestemt, at der, tildeels for at afhjælpe Savnet af Skillemynt paa Island, i Overeensstemmelse med Forordn. af 30. Marts 1836 § 7, maa udmyntes 2, 3 og 4 Rigsbankskillinger til 21 Rigsbankdaler paa Marken fiin, 4

1836. Skillinger af 4lödigt Sölv, 3 Skillinger til 3 Lod 12
9. Septbr. Green og 2 Skillinger til 3 Lod 6 Green; at denne Skillemynt skal gaae og gjælde i Danmark og Hertugdömmerne Slesvig og Holsteen efter dens paalydende Værdi i alle Betalinger i rede Sölv, dog at Ingen er forpligtet til deraf at modtage mere end 32 Rbsk. ad Gangen, og at Præget paa denne Mynt skal være paa Adversen: det kongelige Navnetræk, paa Reversen: Værdien, foruden Aarstal og Myntmærke.

Hvilket til alle Vedkommendes Efterretning herved bekjendtgjöres. — De Deputerede for Finantserne, den 9. Septembr. 1836.

Auglýsing viðvíkjandi 2, 3 og 4 ríkisbánkaskildínga smápeníngum í silfri.

Með allrahæstum úrskurðum af 1. Juni og 6. September þessa árs hefir Hans Hátign Konúngurinn allranáðugast ákvarðað, að nokkru leyti til að frábægja smámyntar skorti á Íslandi, samkvæmt tilskipuninni af 30. Martsí 1836 § 7, að myntast megi 2, 3 og 4 ríkisbánkaskildínga smápeníngar, til 24 ríkisbánkadala á skíra mörk, ferskildíngar af fjögra lóða silfri, þrískildíngar til 3 lóða og 12 grana, og tvískildíngar til 3 lóða og 6 grana; að þessir smápeníngar eigi að gánga og gilda í Danmörku og hertogadæmunum Slèsvík og Holstein, með því verði, hvaruppá þeir hljóða, í allskonar greiðslum í reiðu silfri, þó svo, að enginn skyldist til að veita viðtöku meiru af þeim en 32 ríkisbánkaskildíngum í einu; og að stimpill þessarar myntar skuli vera: á aðhverfunni, hið konúnglega fángamark, en á úthverfunni verðið, ásamt árstali og myntarmerki.

Hvað eð hèrmeð auglýsist til allra hlutaðeigenda aðgæzlu. — Finants-Depútatiónin, þann 9. Septembr. 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Erlæggelse af Mandtalsbogs-Afgifter med Vadmel og Skind.** Khavn den 10. Septembr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 188. 1836. 10. Septbr.

Efterat Kammeret har brevvexlet med Stiftamtmand Krieger og Amtmand Thorsteinson i Anledning af den med Hr. Amtm.' behagelige Skrivelse af 26. August f. A. hertil indkomne Forespörgsel fra Sysselmand Thorarensen i Skagafjords Syssel, om, hvorvidt Sysselets Beboere kunne ansees berettigede til at erlægge en Deel af deres Mandtalsbogs-Afgifter med Vadmel og Skind, uagtet disse Artikler nu ikke længere ere saa gængse Handelsartikler som forhen, skulle vi tjenstligen anmode Hr. Amtm. om, behageligen at ville tilkjendegive fornævnte Sysselmænd, at Skind og Vadmel ikke kunne ansees for saa uafsættelige, at det kan nægtes Vedkommende at betale de ovennævnte Afgifter i disse Slags Varer. — Rentekammeret den 10. Septbr. 1836.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forandring af et Amts-Dekret.** Khavn den 13. Septembr. 1836. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1836, Nr. 3742. 13. Septbr.

I et ved Hr. Stiftamtm.' Skrivelse af 18. Juli d. A. hertil indsendt Andragende har Sysselmanden i Arnæs Syssel, Kammerraad Melsted, besværet sig over, at den kongel. islandske Landsoverret ved Dom af 16. Mai sidstleden har kjendt den af ham i en Sag, anlagt af Thorstein Jörundarson mod Tjenestekarl Gottsveinn Gottsveinsson betræffende reelle Injurier, under 22. December f. A. inden Arnæs Syssels Politieret afsagte Dom uefterrettelig, og anordnet Justitsactions Anlæg imod bemeldte Tjenestekarl, uagtet den constituerede Amtmand, nu afgangne Landsoverrets-Assessor Kammer-

1836. raad Finsen under 21. Oktober f. A. havde dekreteret,
13. Septbr. at der ikke fandtes Anledning til fra det Offentliges Side at instituere Tiltale i Sagen, samt at det derefter ved et af den senere constituerede Amtmand, Landsoverrets-Assessor Sveinbjörnsen, under 17. Mai d. A. afgivet Dekret er bleven ham paalagt, i Henhold til Overretsdommen, at foranstalte Gottsveinsson justitialiter tiltalt, hvisaarsag han har anholdt om, at meerbemeldte Overretsdom maa foranstaltes indanket for Höiesteret.

Foranlediget heraf skulde man, ved at remittere hosfölgende Bilage, til Efterretning og videre Foranstaltning tjenstligst melde, at det sidstnævnte Amtsdekret af 17. Mai sidstleden indtil videre bliver at sætte i Bero, og at Sagen bör indankes for Höiesteret. Det kgl. Danske Cancellie den 13. Septbr. 1836.

17. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Opfiskning af blinde Ankere.** Khavn den 17. Septembr. 1836. — Publiceret i Myra og Hnappadals Syssel 1837. Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 3771. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1836, S. 344.

Hr. Amtm. har i Skrivelse af 31. Marts d. A. andraget, at der, som Fölge af, at Lods B. Petersen underhaanden har ladet bortsælge et af ham opfisket Anker med Toug, som Skipper Hillebrandt paa en Reise fra Norge til Stykkesholm formedelst haardt Veir havde seet sig nödsaget til at kappe under en Ö, kaldet Höskuldsö, uagtet Kjöbmand Kolbeinsen, der skal have fourneret Skipperen med et andet Anker, imod derfor at erholde det forliste, om hvis Opbjergning bemeldte Lods var bleven anmodet, havde gjort Paastand derpaa, mod at betale en billig Bjergelön, er opstaaet Tvist mellem bemeldte Kolbeinsen og hans Fader paa den ene Side, og Kjöberen af det omhand-

lede Anker paa den anden Side, Capellan Bjarnesen, i hvilken ogsaa vedkommende Sysselmand er bleven indviklet; og har De, for at forebygge, at denne Sag skal blive henviist til Afgjörelse ved Domstolene, hvilket i flere Henseender ansees utilraadeligt, henstillet, om ikke Plakat 14. November 1828 kunde blive at anvende i nærværende Tilfælde, hvorhos De, for det Tilfælde, at denne Indstilling ikke maatte blive bifaldet, har andraget paa, at fornævnte Plakat, med de fornödne Modificationer, maa blive udvidet til at gjelde for Island. 1836. 17. Septbr.

Foranlediget heraf undlader man ikke tjenstligst at tilmelde Dem, at da ingen af de om blinde Ankeres Opfiskning ellers givne Bestemmelser ere gjeldende paa Island, og den ommeldte Plakat i alt Fald kun med betydelige Modificationer kunde gjöres gjeldende der, har man, da ogsaa det kgl. Rentekammer og det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium heri have erklæret sig enige, ikke fundet sig foranlediget til at andrage paa dens Udvidelse til Island, saameget mindre, som med Ankere, som der findes, forholdes efter Plak. 4. Mai 1778 og 21. April 1819, og da som en Fölge heraf Plakaten ikke kan blive at anvende i nærværende Sag, skjönnes der ikke at være anden Udvei, end at der, saafremt ikke mindelig Forening kan opnaaes, gaaer Dom i Sagen. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Septembr. 1836.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Brugsjord for Distriktschirurgen paa Vestmannöerne.** Khavn den 17. Septembr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 217. 17. Septbr.

I et os med Hr. Stiftamtm.' Betænkning af 8. i f. M. tilstillet Andragende anholder Distriktschirurgen paa Vestmannöe, Bataillonschirurg Bolbroe, om at vorde tillagt en fri Embedsjord, og at denne maatte fremdeles

1836. tilligge dette Distriktschirurgikat, samt derhos foreslaaet
17. Septbr. til dette Brug en af de kongelige Jorder sammesteds, Kornhol, Midhus eller Gjabakki, som bekvemmest situeret for Distriktschirurgen.

Da imidlertid Lægeposten paa Vestmannöe er blot interimistisk, kan Kammeret ikke indlade sig paa at udvirke nogen fast Embedsjord allernaad. tillagt dette Embede, derimod tillader Kammeret, efter de oplyste Omstændigheder, paa forventet allernaad. Approbation, at en af de nævnte Gaarde, forsaavidt samme maatte være eller blive fæsteledig, overdrages Distriktschirurg Bolbroe til fri Afbenyttelse i 3 Aar, fra Fardag 1837 at regne. Hvilket vi ikke skulde undlade tjenstl. at melde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for saavel Distriktschirurg Bolbroe som Sysselmanden paa Vestmannöe, og udbede vi os derefter i sin Tid meddeelt Underretning om, hvilken af de nævnte 3 Gaarde der saaledes, efter Hr. Stiftamtm.' Foranstaltning maatte blive udlagt til det ommeldte Brug. — Rentekammeret den 17. Septembr. 1836.

17. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Afkortningsfrihed for Stiftamtmandens Gage.** Khavn den 17. Septembr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 208.

Da den Hr. Stiftamtmanden ved allerhöieste Resolution af 17. Januar 1829 allernaadigst tillagte afkortningsfrie Gage, 1500 Rd. Sölv, er ved allerhöieste Resolution af 2. Oktbr. 1832 tilstaaet Dem, tilligemed de ved sidstnævnte Resolution bevilgede Gagetillæg, uden al Afkortning, men Landfogden i Island desuagtet vedbliver at decourtere Dem de ved Anordningerne af 31. Januar 1691 og 10. Oktober 1699 bestemte $1\frac{1}{2}$ pCt. i de ovennævnte Dem oprindeligen i 1829 tillagte 1500 Rd. Sölv, har Hr. Stiftamtm., med Hensyn til Bestem-

melserne i den kgl. Resolution af 2. Oktober 1832, i behagelig Skrivelse af 20. Juli d. A., formeent Dem fritaget for denne Decourt for Deres hele Embedstid, og i den Henseende begjært Kammerets Resolution. 1836. 17. Septbr.

I Anledning heraf skulle vi ikke undlade tjenstligen at melde, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Landfogden i Island, at da den Hr. Stiftamtmanden tillagte fulde Gage er ved allerhöieste Resolution af 2. Oktober 1832 tilstaaet Dem uden al Afkortning, vil ovennævnte Decourt af 1⅓ pCt. ogsaa for de Dem oprindeligen allernaad. tillagte 1500 Rd. Sölv bortfalde fra sidstnævnte Resolutions Dato, hvoraf fölger, at hvad der saaledes maatte være Hr. Stiftamtmanden uretteligen decourteret fra 2. Oktober 1832, bliver at godtgjöre Dem af Islands Jordebogskasse. — Rentekammeret den 17. Septembr. 1836.

Cancellie-Plakat ang. **Qvartals-Cours.** Khavn den 20. Septbr. 1836. — Publiceret i Reykjavík By 1836, men ikke i andre Jurisdictioner i Sönder-Amtet; i Synodalforsamlingen i Juli 1837, ligeledes samme Aar i Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands, Isafjords, Hunavatns, Oefjords og begge Mula Sysselerne, og skulde være gjeldende i Island for det förste Halvaar (1. Januar til 30. Juni) 1837 (Plak. 11. Mai 1819). Canc. 2. Depart. Registr. XXXVII, 263ᵇ—264 (1836, Nr. 586ᵇ). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1836, S. 609. Qvart-Forr. for 1836, S. 228—229; Rubr. hos Schou XXI, 425. 20. Septbr.

Plakat, angaaende Qvartals-Coursen for Oktober, November og December Maaneder 1836.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committée er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Oktbr., Novbr. og Decbr. Maaneder 1836 skulle modtages i alle de Sölvbetalinger, der, efter allerhöistbemeldte aabne Brev, kunne

1836. afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 200 imod
20. Septbr. 100 Species eller 200 Rbdlr. Sölv, saa at 1 Rbdlr. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. Seddel.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Underretning. Det kongelige Danske Cancellie den 20. Septembr. 1836.

21. Septbr. **Kongelig Resolution** ang. **Erlæggelsesmaaden af Jordafgifterne af det kongelige Jordegods i Vester-Amtet.** Khavn den 21. Septembr. 1836.

— I Rentekammerets Forestilling 13. Septbr. gjentages den forhen ved kgl. Resol. 20. Decbr. 1826 og 14. Marts 1832 anförte Grunde for Evaluation af Afgifterne af det kgl. Jordegods under Vester-Amtet efter en lavere Taxt. Amtmanden havde nemlig anfört, at der ingen Grund var til at gjöre Forandringer i de ovennævnte Resolutioner; dog mente Kammeret, at man burde sætte en Grændse for Eftergivelsen, og foreslaaer derfor tre Aar. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 D, Nr. 378. Publiceret i Myra og Hnappadals Syssel 1837.

Efter de allerunderdanigst oplyste Omstændigheder ville Vi allernaadigst have Vort Rentekammer bemyndiget til at samtykke i, at Leilændingerne paa de Os tilhörende Godser i Islands Vester-Amt endnu i 3 Aar, fra Udgangen af Regnskabsaaret til Fardag 1836 at regne, erlægge deres Landskyld, forsaavidt de ikke yde den in natura, med Penge efter den gamle Evaluationsmaade, nemlig med 1 Rbd. 57 Sk. rede Sölv for hver Væt af Fisk, eller, hvor Saadant hidtil maatte befindes at have været Tilfældet, med Halvdelen in natura og den anden Halvdeel efter den gamle Evaluation, samt, forsaavidt ingen anden lovgrundet Evaluation for noget enkelt Gods i Særdeleshed maatte finde Sted, med 4½ Rbsk. rede Sölv for hver Alen af anden Natural-Landskyld, ligesom Mandslaanet bliver at svare,

som hidtil, med 1 Rbd. rede Sölv. — Kjöbenhavn den 21. September 1836[1]. 1836. 21. Septbr.

Kongelig Resolution ang. **Forsyning for Skagafjords Syssel med Kornvarer.** Khavn den 23. Septembr. 1836. — I Rentek. Forestilling 20. Septbr. bemærkes, at ifölge de i Anledning af kgl. Resolution 23. Marts 1836 föiede Foranstaltninger, var Kammeret kommet til den Overbeviisning, at Island for största Delen var saa forsynet med Kornvarer, at ingen Nöd behövede at befrygtes. Kun i Skagafjords Syssel var en Krisis at befrygte, da Kjöbmand Nisson, som havde foresat sig at sende dertil en Ladning af 6 à 700 Tönder Korn, formedelst anden Bestemmelse havde opgivet dette. Kammeret ansaae det derfor for uomgjængelig nödvendigt, at sende dertil et Parti Rug paa 1000 Tönder, og havde i den Hensigt oprettet Contrakt med Kjöbmand Nisson, som indstilles til allerhöieste Stadfæstelse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 D, Nr. 383. 23. Septbr.

Denne Beretning har været Os allerunderd. foredraget, og approbere Vi allernaadigst, at Vort Rentekammer, til Forebyggelse af Trang paa Födevarer i Skagefjords Syssel under Islands Nord- og Öster-Amt, har afsluttet Contrakt med islandsk Kjöbmand Martin Christian Nisson om, for egen Regning endnu i dette Efteraar at opsende til Island 1000 Tönder Rug eller andre Kornvarer, paa Vilkaar, at han af Vor Kasse mod Agent Selmer's Selvskyldner-Caution, erholder et Forskud, som rentefrit Laan, af 5000 Rbd. Sedler og 1000 Rbd. rede Sölv, hvoraf han dog skal have de sidstnævnte 1000 Rbd. som Præmie, naar Contrakten i Eet og Alt er opfyldt. — Kjöbenhavn den 23. Septbr. 1836[2].

[1]) Ved Rentek. Skriv. 30. Septbr. 1836 er denne Resolution communiceret Amtmanden over Vester-Amtet, Thorsteinson, med Tilkjendegivelse, at fra Fardag 1839 forventes den fulde Afgift at ville indtræde. Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 275.

[2]) Rentekammerets Contrakt med Kjöbmand Nisson af 15. Septembr. er anført i Isl. Copieb. 12, Nr. 204; Under-

1836. 24. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Coursen paa Fem-Frank-Stykker i Island.** Khavn den 24. September 1836. — Publiceret i Borgarfjords, Hunavatns og Norder-Mula Sysseler 1837. Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 234.

Til Hr. Stiftamtm.' behagelige Efterretning meldes herved tjenstligst, at Kammeret har föiet Foranstaltning til, at Belöbet af de med Deres Skrivelse af 23. Juni d. A. hertil nedsendte 680 Francs i Femfrankstykker vil paa Zahlkassen vorde beregnet til Afdrag i det Dem i sidstafvigte April Maaned tilstaaede Gageforskud paa 500 Rbd. r. S. med 240 Rbd. 32 Sk. r. S., hvilken er den samme Sum, som De ifölge Deres Indberetning har ved Omvexling til Hr. Gaimard udgivet for disse franske Mynter.

Endvidere skulde vi, i Anledning af Hr. Stiftamtm.' derom gjorte Indstilling i fornævnte Skrivelse, tjenstlig melde, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Landfogden i Island og övrige Vedkommende, at Femfrankstykker, naar de ere fuldvægtige, kunne indtil videre modtages i Jordebogskassen, ved Indbetalinger til samme, lige med 1 Rd. 75 Sk. r. S., samt at disse Mynter kunne til samme Priis omvexles ved Jordebogskassen imod danske Penge, til den i Deres ovennævnte Skrivelse ommeldte franske videnskabelige Commission, saafremt samme i noget af de fölgende Aar atter skulde komme til Landet. Imidlertid maae disse Mynter, naar de indkomme til Jordebogskassen, ikke igjen udgives af samme, men med dem skal forholdes i Overeensstemmelse med vor Skrivelse til Stiftamtmand Hoppe af 10. Mai 1828. — Rentekammeret den 24. Septembr. 1836.

---

retning til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet 1. Oktbr. 1836, Copieb. sst. Nr. 297.

Rentekammer-Plakat ang. **Præmier for Fiskerie under Island.** Khavn den 28. Septbr. 1836. — 1836. 28. Septbr.

Bekjendtgjort i Reykjavík 1836, ligeledes i Synodalforsamlingen i Juli 1837 og samme Aar i alle Sönder-Amtets Sysseler paa Skaptafells Syssel nær, fremdeles i Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Bardastrands og Isafjords Sysseler, samt i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner. Originalen indheftet i Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 D, Nr. 390. Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Paa förste Side Titelen, överst paa Dansk, derunder paa Islandsk, Resten af Titelbladet Dansk. Den danske Titel med Underskrifter og Sigillatur er trykt paa de lige Sider 2—6; den islandske paa de ulige Sider 3—7, uden Underskrifter. S. 8 er blank. Coll. Tid. for 1836, S. 691—700 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1836, S. 233—235; Schou XXI, 427—429; jevnf. Roesk. Stændertid. 1835—36, Nr. 43—44, Sp. 682—683 (Udkast til Plakaten blev meddeelt Stænderne til Efterretning, men ei til Raadgivning). — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (see ovenfor). — Tydsk: Original-Aftryk hos Schultz (iflölge Anmærkn. i Schous Saml.).

Plakat, angaaende Præmier for Fiskerie under Island for Tidsrummet fra Begyndelsen af Aaret 1837 indtil Udgangen af Aaret 1839.

Skjöndt det Öiemed, i hvilket i en Række af Aar Præmier have været forundte af Hans Majestæts Kasse til Opmuntring af Fiskerierne under Island, maa ansees at være opnaaet, i det et ikke ubetydeligt Antal Skibe af passende Störrelse, hjemmehörende paa Island og udredede derfra, nu tage Deel i denne Næringsgreen, og skjöndt det er at formode, at bemeldte Fiskerie for Fremtiden vil afgive tilstrækkelig Fordeel til at kunne bestaae uden saadan Opmuntring, har Hs. Majt. dog, iflölge Omstændighederne, allern. fundet sig foranlediget til, ikke paa een Gang at hæve den Adgang til Præmie, der hidtil i den omhandlede Henseende har været Vedkommende tilstaaet, hvorimod Allerhöistsamme, ved fremdeles for et kort Tidsrum at bevilge en aarlig Sum til deslige Præmier, har anseet et ringere Præmiebelöb, end nu, for hvert enkelt Skib til-

1836. 28. Septbr. strækkeligt til Hensigtens Opnaaelse. Det har desaarsag behaget Hs. Majt. allern. at resolvere, som fölger:

1) I 3 Aar, fra Begyndelsen af Aaret 1837 at regne, da den Adgang til Præmier for Fiskerie under Island, som ved allerhöiest Resolution af 28. Marts 1828 blev forundt Vedkommende, udlöber, indtil Udgangen af Aaret 1839, maa aarligen af Hs. Majts Kasse udredes et Belöb af indtil 4000 Rbd. rede Sölv til deslige Præmier. — 2) Adgang til at erholde disse Præmier forbeholdes fremdeles alene: a) Eierne af de Skibe, der i sin Tid tilhörte den forhenværende octroierede islandske Handel, og b) alle og enhver i Island Bosiddende, som derfra udrede sammesteds hjemmehörende Skibe fra 8 til 15 Commercelæsters Drægtighed til Fiskerie under bemeldte Land, Alt imod, at de opfylde de hidtil for Fiskepræmiers Erholdelse foreskrevne Vilkaar. Dog skal for Fremtiden, som hidtil, c) de udenfor Island i Hs. Majts Lande bosatte Kjöbmænd, der paa denne Ö have Handelsetablissementer, og ved samme holde Faktorer, saavel som alle og enhver i Island Bosiddende, naar de fra noget Hs. Majt. udenfor Island tilhörende Sted udrede Skibe af fornævnte Drægtighed til det her omhandlede Fiskerie, og disse Skibe derefter godtgjöres at have overvintret i Island, og atter i det fölgende Aar at have været afbenyttede til Fiskerie sammesteds, have ogsaa for det förste Aar, hvori Skibene udrustedes til Fiskerie, samme Adgang til Fiskepræmie, som de i Island hjemmehörende Skibe, hvilke derfra udredes til Fiskerie, naar iövrigt de for Præmiers Erholdelse foreskrevne Vilkaar ere opfyldte. — 3) Ansögninger om Fiskepræmie bör, naar paa samme skal tages Hensyn, være, tilligemed de befalede Beviisligheder, indkomne til Rentekammeret inden 3 Maaneder efter det Aars, eller, i det ovenfor under Litr. c nævnte Tilfælde, de 2 Aars Udlöb, hvori Fiskeriet, for hvilket Præmie æskes, har fundet Sted. — 4) Af de 4000 Rbd. r. S., der for hvert af de ovenanförte 3 Aar be-

vilges til Fiskepræmier, udredes forlods de Præmier af 10 Rbd. r. S. pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed, der maatte findes at tilkomme Eierne af de Skibe, som i sin Tid have tilhört den forhenværende octroierede islandske Handel. — 5) For andre Skibe udbetales ingen Præmie förend efter Udgangen af de i foregaaende § 3 nævnte 3 Maaneder. — 6) Til nysnævnte Tid fordeles den Deel af de 4000 Rbd. r. S., som, efter Udbetalingen af de ovenfor i § 4 nævnte Præmier, er tilovers, ligeligen paa Antallet af de Skibes Commercelæster, hvilke, efter de fremlagte Beviisligheder, kunne tilkomme Præmier, dog at en slig Præmie i intet Tilfælde bliver höiere, end 7 Rbd. r. S. pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed. 1836. 28. Septbr.

Denne allerhöieste Resolution bekjendtgjöres herved til Efterretning for alle Vedkommende. — Rentekammeret den 28. Septembr. 1836.

Opið brèf, áhrærandi verðlaun fyrir fiskiafla við Ísland, á tímabilinu frá byrjun ársins 1837 til útgaungu ársins 1839.

Þótt því augnamiði, í hverju verðlaun hafa, nokkur ár í röð, veitt verið af Hans Hátignar konúngsins fjárhirzlu, til uppörfunar fiskiaflans við Ísland, megi álítast að vera náð, þar töluverður fjöldi slíkra skipa af hentugri stærð, eigandi heima á Íslandi og útgjörðra þarfrá, nú á hlut í þessum bjargræðisvegi, og þótt líkindi sèu til þess, að lèður fiskiafli framvegis muni gefa þann ábata af sèr, er nægilegur verði til að viðhalda honum án slíkrar uppörfunar, hefir Hans Hátign samt, eptir kríngumstæðunum, allranáðugast fundið sig orsakaðan til ekki í einu að aftaka þann aðgáng til verðlauna, sem híngað til í umgetnu tilliti hefir verið hlutaðeigendum veittur, hvarámót konúngurinn, með framvegis um stutt tímabil að gefa vissan árlegan peníngastyrk til þesskonar verðlauna, hefir álitið lægri premíu upphæð, en nú, fyrir

1836. sèrhvert einstakt skip, að vera nægilega til tilgángsins
28. Septbr. frama. — það hefir þessvegna þóknazt Hans Hátign allranáðugast að álykta sem fylgir:

1) Í 3 ár, frá byrjun ársins 1837 að reikna, þá sá aðgángur til verðlauna fyrir fiskiafla við Ísland, sem með allrahæstum úrskurði af 28. Martsí 1828 var veittur hlutaðeigendum, er útblaupinn, til útgaungu ársins 1839, má árlega útgjaldast af Hans Hátignar fjárhirzlu viss penínga-upphæð, allt að 4000 rbdl. reiðu silfurs, til þessháttar verðlauna. — 2) Aðgángur til að ná þessum verðlaunum tilskilst framvegis einúngis: a) eigendum þeirra skipa, er á sínum tíma tilheyrðu hinni fyrverandi oktroieruðu íslenzku kauphöndlun, og — b) öllum og sèrhverjum í Íslandi búsitjandi, sem þar frá útreiða skip, er þar eiga heima, af 8 til 15 commerslesta áhafnarrúmi, til fiskiafla við hið nefnda land, allt að því áskildu, að þeir uppfylli þá skilmála, er híngaðtil hafa verið fyrirskrifaðir þeim, er fiskipremíu vilja öðlast. þó skulu framvegis eins og híngaðtil — c) þeir fyrir utan Ísland, í Hans Hátignar löndum, búföstú kaupmenn, sem á því eylandi hafa höndlunarsetur, og við þau halda faktóra, eins og líka allir og sèrhverir í Íslandi búsitjandi, þegar þeir frá nokkrum Hans Hátign fyrir utan Ísland tilheyrandi stað útgjöra skip af fyrgreindu lestatali til áðurtèðs fiskiafla, og þessi skip þareptir sannast að hafa haft vetrarlegu í Íslandi, og aptur á fylgjanda ári að hafa verið notuð til fiskiafla samastaðar, hafa, líka fyrir hið fyrsta ár, á hverju skipin útgjörðust til fiskiveiða, sama aðgáng til fiskipremíu, sem þau í Íslandi heima eigandi skip, sem þarfrá útgjörast til fiskiafla, þegar þeir annars til verðlauna útvegunar fyriskrifuðu skilmálar eru uppfylltir. — 3) Bónarbrèf um fiskipremíur, ef þau eiga að verða að álitum gjörð, skulu vera, ásamt með þeim uppáboðnu sönnunarskjölum, innkomin til rentukammersins innan þriggja mánaða eptir þess árs útgaungu, eður í því hèr að framan undir merkinu c nefnda tilfelli, innan útgaungu þeirra tveggja ára, á

hverjum sá fiskiafli, fyrir hvern verðlauna er beðizt, hefir framinn verið. — 4) Af þeim 4000 rbdl. r. s., sem fyrir hvert at þeim fyrnefndu þremur árum veitast til verðlauna fyrir fiskiafla, gjaldist allrafyrst þær premíur af 10 rbdl. silfurs fyrir hverja commerslest af skipanna áhafnarrúmi, er prófast kann að tilkomi eigendum þeirra skipa, er á sínum tíma hafa tilheyrt hinni fyrverandi oktroieruðu íslenzku kauphöndlun. — 5) Fyrir önnur skip eiga engin verðlaun að borgast fyr en eptir útgaungu þeirra í fyrifarandi § 3 nefndu þriggja mánaða. — 6) Á nýnefndri tíð skiptist þeim hluta af þeim 4000 rbdl. r. s, sem að lokinni borgun þeirra hèr að framan í § 4 nefndu verðlauna eptir verður, að jafnaði, eptir tölu commerslesta þeirra skipa, sem, eptir framlögðum sönnunarskjölum, eiga aðgáng til verðlauna, þó svo, að slík verðlaun í engu tilfelli verði hærri, en 7 rbdlr. silfurs fyrir hverja commerslest af skipanna áhafnarrúmi. 1836. 28. Septbr.

þessi allrahæsti úrskurður auglýsist hèrmeð öllum hlutaðeigendum til eptirbreytíngar. — Rentukammerið þann 28. Septembr. 1836.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Plan til Forandringer i Ritualet og den tilhörende Alterbog.** Khavn den 29. Septbr. 1836. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2688. 29. Septbr.

Deres Höiærv. har, ved med behagelig Skrivelse af 30. Juni d. A. hertil at indsende de ved Collegiets Skrivelse af 26. April 1834 forlangte Erklæringer fra Geistligheden i det Dem anbetroede Stift, angaaende om og hvorvidt De maatte ansee det tilraadeligt, at der foretages Forandringer i Ritualet og den tilhörende forordnede Alterbog m. m., derhos i ovennævnte Skrivelse blandt Andet yttret, at saa gjerne De end vilde have opfyldt den Befaling, at afgive Deres Betænkning

1836. over, hvad i alle forommeldte Erklæringer pro og con-
29. Septbr. tra maatte være yttret, fandt De, at Fremstillingen af Deres individuelle Anskuelser og Bedömmelser i saa utallige Retninger, som det mangesidige Motiverede gav Anledning til, ikke kunde gjöres uden en uhensigtsmæssig Vidtlöftighed, der saameget mindre kunde lede til noget sikkert Resultat, som De, efter at have indladt Dem i de Erklærendes egne Anskuelser og de Grunde, som de gaae ud fra, nöie burde have gjennemgaaet og dröftet, samt udviklet, hvad der kunde siges for og imod, og tilsidst, under Fölelse af Deres indskrænkede Indsigter, havde maattet lade mangen en Ting staae in suspenso, hvad der kunde være rettest, samt at De af denne Grund har anseet det hensigtsmæssigst, at lade Enhver, saa godt han kunde og vilde, fremsætte sine nögne og uforbeholdne Tanker, hvilke De, uden tilföiet Critik, har sögt at concentrere og, saavidt skee kunde, at henföre under hver enkelt Post af Liturgien eller Ritualet.

I Anledning heraf skulde man tjenstl. tilmelde Deres Höiærv., at man, i Henhold til bemeldte dette Collegii Skrivelse af 26. April 1834, maa anmode Dem om at afgive Deres egen Betænkning i Sagen, hvilken man derfor snarest muligt forventer hertil indsendt. — Det kongl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1836.

29. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island og Amtmanden i Vester-Amtet, ang. **Revaccination og de derved foranledigede Omkostninger.** Khavn den 29. Septembr. 1836. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1836, Nr. 3933—3934. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1836, S. 352—353.

Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt har indberettet til Cancelliet, at han, til Forebyggelse af, at de naturlige Kopper skulde indtrænge i Island, har

foranstaltet en almindelig Revaccination i de ham anbetroede Amter, hvis Udförelse er bleven lettet derved, at flere Geistlige have understöttet Sagen. 1836. 29. Septbr.

Under Forudsætning af, at Hr. (Tit.) maatte finde Dem anlediget til at foranledige en lignende Revaccination i det Dem anbetroede Amt, undlader man ikke tjenstl. at tilmelde Dem, at det kgl. Rentekammer har samtykket i, at de derved foranledigede Omkostninger, som iövrigt ikke ubetydeligen ville formindskes, naar den Foranstaltning kunde föies, at Revaccinateurerne under deres Ophold paa de respective Steder tillige kunde vaccinere de sammesteds værende ikke Vaccinerede, afholdes af Amtsrepartitionsfondet. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1836.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Udpantning af Extrabidrag til Fattigvæsenet paa Island.** Khavn den 29. Septembr. 1836. — Publiceret i Myra og Hnappadals Syssel 1837. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1836, Nr. 3932. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 352. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 61. 29. Septbr.

Hr. Amtm. har i Skrivelse af 8. Novembr. f. A. begjært Cancelliets Resolution for, om det ikke er tilladt at foranstalte det aarlige Extrabidrag til Fattigvæsenet paa Island, som omhandles i det provisoriske Reglement for sammes Indretning og Bestyrelse af 8. Januar 1834 § 10, inddrevet ved Udpantning af Sysselmanden, naar Vedkommende ikke ere at formaae til godvilligen at erlægge det, efter at Sagen med alle dens Omstændigheder er blevet Amtet forelagt, og der ikke findes Noget at udsætte paa den Ligningsmaade, Fattigforstanderne i det omhandlede Tilfælde have brugt.

Foranlediget heraf skulde man, efter desangaaende at have brevvexlet med det kgl. Rentekammer, ikke

1836. undlade herved tjenstl. at tilmelde Dem, at der ikke skjönnes at være Noget imod, at det omhandlede Extrabidrag, i Lighed med hvad der er foreskrevet ved Fattigreglementet for Danmark af 5. Juli 1803, inddrives ved Udpantning. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1836.

29. Septbr.

30. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Beregningen af Sysselernes Forpagtnings-Afgifter, Repstyrernes Skatfrihed** m. v. Khavn den 30. Septembr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 258.

Endskjöndt Sysselmændene i Island, som Forpagtere af de kgl. Intrader, oppebære hos Yderne disse Intrader enten in natura eller med Penge efter Capitulstaxten, ere Sysselmændene dog vedblevne at erlægge den i Naturalprodukter bestemte Deel af Sysselforpagtnings-Afgifterne med Penge, efter den i Aaret 1717 til Species og Croner bestemte Evaluationsmaade, eller nu i Rigsbankpenge Sölv, med 1 Rbd. 57 Sk. pr. Væt Fisk, 12¾ Sk. pr. Alen Vadmel og 7³⁄₁₀ Sk. for et Par Hoser. Den Godtgjörelse, som derimod tilkommer Sysselmændene for den Repstyrerne ved allerhöieste Resolution af 21. Juli 1808 tilstaaede Skattefrihed, have de beregnet sig enten efter Capitulstaxterne eller efter andre Værdier, der langt overstige det Forhold, hvorefter, som ovenmeldt, Sysselforpagtnings-Afgifterne erlægges.

Efter at Kammeret, betræffende disse tvende Gjenstande, har modtaget Hr. Stiftamtm.s Betænkning af 25. Juli 1833, skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde til Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Sysselmændene i Sönder-Amtet, samt Landfogden, til Iagttagelse ved Jordebogskasse-Regnskaberne, at endskjöndt Kammeret anseer det utvivlsomt, at den i Naturalprodukter bestemte Deel af Sysselforpagtnings-Afgifterne bör af

Sysselmændene erlægges enten in natura eller med Penge efter Capitulstaxterne, frafalder Kammeret dog efter Omstændighederne ikke alene Paastand om Ansvar i forbemeldte Henseende for den forbigangne Tid, men tillader endvidere for de nærværende Sysselmænds Vedkommende, at Sysselforpagtnings-Afgifterne fremdeles maae erlægges paa den hidtil brugelige Maade i Rigsbankpenge Sölv, med det Belöb, hvormed de hidtil har været svarede. Derimod bliver Godtgjörelse for Repstyrernes Skattefrihed, fra Fardag 1836 af at regne, at beregne, og derefter af Islands Jordebogskasse at godtgjöre vedkommende Sysselmænd efter den samme Maalestok, som disse i deres Angivelser til Extrapaabuds Svarelse for det paagjeldende Aar lægge til Grund for de deri anförte, i Naturalier oppebaarne Embedsindtægters Evaluation til Penge. 1836. 30. Septbr.

Da Kammeret derhos maa finde det hensigtsmæssigt, at samtlige Sysselforpagtnings-Afgifter for Fremtiden ansættes til en vis bestemt Sum i rede Sölv aarligen, og forholdsviis reguleres efter ethvert Syssels Beskaffenhed, saa skulde vi, ved boslagt at lade fölge en Fortegnelse over Sysselforpagtnings-Afgifternes Belöb i hele Island, saaledes som de ere ansatte i 1717[1], tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, at ville i denne Henseende meddele os nærmere Forslag og Betænkning. Tillige skulde vi, med Hensyn til de forskjellige Maader, paa hvilke Sysselmændene i deres aarlige Extrapaabuds-Angivelser evaluere deres i Naturalia oppebaarne Embedsindtægter til Penge, tjenstl. udbede os meddeelt Hr. Stiftamtm.' Betænkning, om det ikke skulde ansees rettest, at Extrapaabudet, som for samtlige Sysselmænd i Island udgjör aarligen omtrent 1200 Rbd. Sölv, blev for Fremtiden hævet, imod at et lig-

---

[1]) Denne „Fortegnelse" af 1717 over den daværende aarlige Indtægt af Sysselerne i Island findes omtrent ligelydende i Althingsbögerne 1712 og 1722, saaledes:

1836. nende Belöb igjen blev fordeelt og med en bestemt
30. Septbr. aarlig Sum tillagt ethvert Sysssels Forpagtnings-Afgift,

„Sysselernes aarlige Afgift til den Tid 1718 er som følger, nemlig:

	Specie Rd.	Sk.	Vadmel Al.	Hoser	Frimænd	Rustheste	Fiskvett
Mule Syssel: Norder-Parten svarer 20 Rd. Mid-Parten . . . . . . 39 — Syder-Parten . . . . . 10 —	69	»					
Side- eller Skaptef. Syssel: Östere-Parten / Vestere-Parten svarer enhver Halvparten af dette.			380	»	2	1	»
Rangerv. Syssel svarer aarlig	40	»	»	»	2	1	»
Arnes Syssel svarer aarlig . .	55	»	»	»	2	»	»
Guldbringe Syssel: Rettighederne af dette Syssel haver Hans Majt., som ved Landfogden gjöres Rigtighed for aarligen dessen Belöb, som varierer ikke altider lige*.							
Kjose Syssel svarer aarlig . .	30	»	40	»	»	»	»
Borgefjords Syssel svarer . .	26	»	480	»	1	»	»
Myre Syssel svarer aarlig . .	28	»	480	»	»	»	»
Nappedals tre Thingsteder . .	24	»	»	»	»	»	»
Sneefjeldsnæs Syssel** svarer	»	»	»	»	»	»	88
Dale Syssel svarer nu . . . . [Denne Frimand er bleven 1718 paa Althinget accorderet herefter at svares].	»	»	410	410	1	»	»
Bardestrands Syssel	60	»	»	»	»	»	»
Issefjords Syssel	50	»	»	»	»	»	»
Strande Syssel	11	»	100	»	»	»	»
Hunnevats Syssel.	62	»	360	200	1	»	»
Skagefjords Syssel	»	»	280	120	1	»	»
Eyefjords Syssel	51	32					
Norder Syssel	»	»	240	»	»	1	»
Den Tiende, som Hans Majt. aarligen nyder af dette Syssel, som Sysselmanden gjör Rigtighed fore, varierer fra 620 til 640 Par Hoser, og ikke altid er lige.							
Summa . . .	506	32	2770	730	10	3	88

*) Efter Landfoged Skule Magnussons Opgjörelse var Jordebogs-Indtægten af Gullbringa Syssel og Mosfellssveit i Aaret 1717: 1328 Rd. 55 Sk. Croner.

**) Af Arnarstappens Ombud og Sysselet tilsammen betaltes aarlig 688 Vætter Fisk.

samt derhos Deres Forslag om, paa hvilken Maade og efter hvilke Forhold Saadant mest hensigtsmæssigt lod sig iværksætte. — Rentekammeret den 30. Septembr. 1836 [1]. 1836. 30. Septbr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Stiftamtmandens Control med Landfogden.** Khavn den 30. Septembr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 281. 30. Septbr.

Ved behagelig Skrivelse af 9. f. M. har Hr. Stiftamtm. for Kammeret andraget, at det efter Deres Mening vilde være hensigtsmæssigt, om nogle nærmere Bestemmelser bleve meddelte angaaende hvad der paaligger Landfogden i Island med Hensyn til den med hans Embedsbestyrelse anordnede Control af Stiftamtmanden. De har derhos formeent, at afdöde Cancellieraad Ulstrups Eftermand ved Embedets Modtagelse passende kunde paalægges, saavel at besvare de Antegnelser, der ere eller blive forfattede til de af hans Formand aflagte Regnskaber, som og at opgjöre og aflægge de Regnskaber, der fra Formandens Tid endnu kunne mangle.

I Anledning heraf skulde vi tjenstl. melde, at Kammeret med Hensyn til den befalede Control med Jordebogskassen maa antage de Forskrifter at være tilstræk-

---

Syslernes aarlig Afgift belöber sig nu til denne Tid som fölger:

Penger	506 Rd. 32 Sk.
Vadmel	2770 Alen.
For 10 Frimænd	60 Rd.
Hoser	730 Par.
For 3 Pulsheste à 4 Rd. =	12 Rd.
Fisk	88 Vætter.

Er saa forhöiet udi det Aar 1718 een Frimand". I Bilaget til Rentekammerets Skrivelse er denne „Fortegnelse" forandret saaledes, at Penge-Afgiften er beregnet i Sölv, Vestmannöerne tilföiede med Afgift 200 Rd. Croner, flere senere Forandringer bemærkede i Anmærkninger og Rubriker tilföiede om „Affældning 1823", og om hvad der i samme Aar er administreret paa Regning.

[1]) s. D. Rentek. Skrivelser til de andre Amtmænd i Island. Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 259—260.

1836. 30. Septbr. kelige, som indeholdes i vore Skrivelser af 15. Januar 1825, 4. Mai 1819 og flere tidligere Breve til Stiftamtmanden. Hvad derimod angaaer de ovenfor berörte, endnu ufuldendte Besvarelser og Opgjörelser af saadanne Regnskaber, som endnu maatte mangle, da vil Kammeret for sit Vedkommende ikke have Noget imod, at den tiltrædende Land- og Byfoged, hvem det som Skifteforvalter vil paaligge at tilendebringe Behandlingen af sine Formænds Boer, forsaavidt det gjöres fornödent for at fremskynde Afgjörelsen af de omhandlede Regnskabssager, antager en duelig Mand til Hjælp ved dette Arbeide, og vil Kammeret ikke nægte sit Samtykke til, at denne for sin Umage derved til sin Tid erholder en Godtgjörelse af den kgl. Kasse, forsaavidt de afdöde Regnskabsföreres Boer ikke maatte være istand til at udrede samme. — Rentekammeret den 30. Septembr. 1836.

1. Oktbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Tomthusmænds Extrabidrag til Fattige.** Khavn den 1. Oktobr. 1836. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 294.

Hr. Amtm. har ved behagelig Skrivelse af 1. August sidstl. underrettet Kammeret om, at De, for at forebygge de skadelige Fölger, som kunne indtræffe for Sneefjeldsnæs Syssel af det ved Dæksbaade-Fiskeriet fremkaldte og stedse tiltagende Antal af saadanne Personer, som söge deres Ophold ved Söen, har ladet vedkommende Fattigforstandere instruere om, at paalægge alle deslige Folk et saa stort Extrabidrag til Fattigvæsenet, som kan ansees at opveie den Fordeel, de finde ved deres valgte Levevei.

I Anledning heraf maae vi tjenstligen anmode Hr. Amtm. om, at drage Omsorg for, at disse Fiskere dog ved Ansættelse til det ovennævnte Bidrag i det Hele taget ikke bebyrdes forholdsmæssigen mere, end andre næringsdrivende Folk af Almuen paa Island, i Over-

eensstemmelse med Reglementet af 8. Januar 1834 § 11. — Rentekammeret den 1. Oktobr. 1836. 1836. 1. Oktbr.

Gavebrev, hvorved Jón Sveinsson af Urdir i Svarfadardal skjænker en Jord til Vallna Rep, Öefjords Syssel, til **Understöttelse for fattige Bönder-Enker eller Bönder** i bemeldte Rep. Eyjafjarðar kaupstað 8. Oktobr. 1836. — *see* under kgl. Confirmation 9. Decembr. 1837. 8. Oktbr.

Cancellie-Bekjendtgjörelse ang. **Höitideligholdelse af en Jubelfest** i Anledning af **Reformationens Indförelse i Danmark.** Khavn den 21. Oktobr. 1836. — I denne Bekjendtgjörelse hedder det, at Jubelfesten skal holdes „overalt i de danske Stater", og at Tiden til dens Afholdelse er af Kongen bestemt til tre Dage: Söndagen den 30. Oktobr., Mandagen den 31. Oktobr. samt Tirsdagen den 1. Novembr. 1836; men den er dog ikke anordnet eller afholdt i Island, da den ikke ansaaes for at naae dertil, *see* Sunnanpóst. 1836, S. 166–167. — Canc. 1. Depart. Reg. 1835—1838, 168b—169 (1836, Nr. 512). Original-Aftryk paa et Halvark i Patent-Format. Coll. Tid. 1836, S. 750—751. Rubr. hos Schou XXI, 433 (men ikke optaget i Qvart-Samlingen). 21. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Forlagsrettigheden til Biskop Vidalins Huspostil.** Khavn den 25. Oktbr. 1836. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2968. 25. Oktbr.

Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have i behagelig Skrivelse af 22. August d. A. andraget for dette Collegium, at Forpagteren af Islands Stiftsbogtrykkerie, Sekretair Stephensen, hos Dem har forespurgt, om den Tilladelse, som dette Collegium for flere Aar tilbage formentlig skal have givet nogle Islændere, som dengang opholdt sig i Kjöbenhavn, til at oplægge den saakaldte Vidalins Huspostil, maatte være ham til Hinder

1836. i, nu at oplægge denne Bog, der er et af dette Bog-
25. Oktbr. trykkeries ældre Forlagsskrifter. I hvilken Anledning Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have tilkjendegivet Sekretair Stephensen, at De, — endskjöndt den ovennævnte Tilladelse til at oplægge denne Bog ikke i sin Tid har været Dem communiceret, og De altsaa ei med Bestemthed kunde erklære Dem over, hvorvidt Bogtrykkeriet derved maatte være betaget nogen af sine hidtil hafte Rettigheder, — dog havde Anledning til at antage, at denne Tilladelse ikkun er givet som en Undtagelse, paa Grund af Bogtrykkeriets daværende Standsning og ikkun for det ene Oplag, og at De derfor, da dette Oplag nu maatte antages udsolgt, ikke formente, at der kunde være Noget til Hinder for Bogtrykkeriet, nu at benytte sin Forlagsret til denne Bog, men at det imidlertid maatte være hans, Stephensens, Sag at godtgjöre sin Ret for Domstolene, saafremt den maatte gjöres ham stridig af dem, der have erholdt Tilladelse til det sidste Oplag.

Sekretair Stephensen har derpaa, i et senere til Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. indgivet Andragende, for at undgaae de mulige Stridigheder og Ubehageligheder, som en ny Udgave af Postillen kunde foraarsage, anmodet Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. om, at forelægge dette Collegium Sagen til Afgjörelse, for at ham kunde meddeles Tilladelse til dette nye Oplag, samt en Bestemmelse bevirkes for en udelukkende Ret for Stiftsbogtrykkeriet til Forlaget af denne Bog for Fremtiden.

Da Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., ved at fremsende dette Andragende, have udbedet Dem dette Collegii Resolution, har Cancelliet troet at burde meddele Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Sekretair Stephensen, hvad der forhen er afhandlet om denne Gjenstand.

I Aaret 1826 indsendte den daværende Stiftamtmand over Island og Deres Höiærv. hertil en Skrivelse,

hvori Consistorialassessor Oddsen, Cand. theol. Gudmundsen og Studenterne Helgesen og Jonasen androge, at de havde besluttet at udgive Andagtsbogen Vidalins postilla, i hvilken Henseende de anholdt den kgl. Direction for Fondet ad usus publicos om Understöttelse til Indkjöb af Papir. 1836. 25. Oktbr.

Senere modtog Cancelliet directe fra bemeldte 4 Personer en Skrivelse til den kgl. Direction for Fondet ad usus publicos, om et rentefrit Laan til dette Forehavende.

Derimod modtog Cancelliet fra nu afdöde Conferentsraad og Justitiarius i Landsoverretten i Island, M. Stephensen, en Skrivelse, hvori han, som Directeur for det islandske Landoplysnings-Selskab, og foranlediget af de af ovennævnte Entrepreneurer udstedte Subscriptionsplaner, androg, at den omhandlede islandske Huspostil, som i Aaret 1718 förste Gang blev udgivet fra det forrige Holumske Bogtrykkerie, og indeholder Prædikener til alle Aarets Helligdage, skrevne af daværende Biskop Jon Vidalin, vel har vundet Almuens Bifald, men da den ivrige Tone, hvori den er skreven, den idelige deri forekommende Banden, og især forfærdende Irettesættelse, samt Prædikenernes Længde, frembragte den Formening, at denne Bog hellere maatte aflöses af en anden, i mildere Tone og Smag forfattet, end at et nyt Aftryk deraf blev foranstaltet, saa bekostede i Aaret 1823 det islandske Landoplysnings-Selskab, — til hvilket Forlagsretten af denne Bog formentlig var overgaaet ifölge kgl. Reskr. 14. Juni 1799, der forenede det Holumske Bogtrykkeries Levninger med Selskabets, — da det sidste Oplag af Vidalins Huspostil omtrent i Aaret 1820 var udsolgt, en ny Aargang af udvalgte Prædikener, forfattede af Stiftsprovst Arni Helgesen, hvorved dog alle Prædikener paa de ved Forordn. 26. Oktobr. 1770 afskaffede Helligdage bleve udeladte, hvilke derimod findes i den gamle Postil. — Af hvilken Samling dengang endnu 4/5 Dele

1836. henlaae usolgte. — Ved den af de ovennævnte 4 Per-
25. Oktbr. soner udstedte Subscriptions-Indbydelse til en ny, aldeles uforandret Udgave af Biskop Vidalins Postil, formente Conferentsraad Stephensen derfor, at der gjordes Indgreb i det islandske Landoplysnings-Selskabs Forlagsret til denne Bog, og at Salget af den nye Postil derved vilde standses, og han anholdt derhos paa Selskabets Vegne om, at Samme maatte erklæres forlagsberettiget til den oftmeldte Bog, og at det maatte forbydes de oftmeldte Entrepreneurer at eftertrykke den. I Anledning heraf tilskrev Cancelliet Cfraad Stephensen, at Sagen om, hvem Forlagsretten af den omhandlede Postil tilkommer, er en Retssag, som han maatte forfölge ved Retten, om han dertil fortröstede sig; men da han tillige i sin Skrivelse havde paaberaabt sig, at det islandske Landoplysnings-Selskab, som en offentlig Indretning, havde Krav paa offentlig Beskyttelse, tilföiede Cancelliet, at man aldeles ingen Anledning fandt til at foretage Noget i denne Henseende, da man manglede al Underretning om, at det Offentlige nöd nogen Fordeel af de Operationer, der foretoges i Selskabets Navn, og der desuden heller ikke var fremkommet det mindste Datum til Oplysning om, at det forrige Holumske Bogtrykkerie havde Forlagsret til afdöde Biskop Jon Vidalins Postil, hvilket ingenlunde flyder deraf, at samme er trykt i bemeldte Bogtrykkerie. Desuden viser For. 7. Januar 1741, at en Forlægger, for at conservere sin Forlagsret, inden en vis Tid bör foranstalte et nyt Oplag. At Postillen ikke paany maatte oplægges, fordi dette kunde skade Afsætningen af en anden nyere Samling Prædikener, er aldeles uhjemlet i Lovene; ligesom ogsaa det Cfraad Stephensen har anfört om Postillens Indhold, eller den Omstændighed, at samme indeholder Prædikener til Dage, der nu ikke længer ere helligede den offentlige Gudstjeneste, var af den Beskaffenhed, at det aldeles ikke kunde komme i Betragtning til at standse det oftmeldte Skrifts Udgivelse,

hvormed der iövrigt maatte forholdes efter Anordningernes Forskrift. 1836. 25. Oktbr.

Med disse Bemærkninger, og i Henhold til de af Stiftamtmanden og Deres Höiærv. afgivne Erklæringer, anbefalede Cancelliet de fire ommeldte Personers Ansögning om et rentefrit Laan til det ovennævnte Forehavende, til Directionen for Fondet ad usus publicos.

Ligesom det saaledes af det Ovenanförte behageligen vil erfares, at Cancelliet ikke har givet de 4 ommeldte Personer nogen Tilladelse til Oplaget af denne Bog, saaledes kan Cancelliet ei heller erkjende, at Stiftsbogtrykkeriet har nogen Forlagsret til Bogen.

Hvilket tjenstl. tilmeldes Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Oktobr. 1836.

Cancellie-Skrivelse til den kongelige Direction for Fondet ad usus publicos, ang. **Andragende om Laan til Trykning af et nyt Oplag af Bibelen.** Khavn den 25. Oktobr. 1836. — 25. Oktbr.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 2962.

Stiftamtmanden og Biskoppen over Island have med deres vedlagte Betænkninger tilstillet Cancelliet ligeledes vedlagte Andragende, hvori Forpagteren af Islands Stiftsbogtrykkerie, der er Landets Eiendom under Regjeringens Tilsyn, Sekretair Stephensen, yttrer, at han önsker at oplægge paany Biblen efter Vaisenhusets Udgave af 1747, og dertil udbeder sig et rentefrit Laan af den kgl. Direction for Fondet ad usus publicos, hvilket Laan ikke maatte være mindre end 5000 Rbd. r. S. for det förste, og som han önskede da at maatte blive successive i 3 Aar udbetalt til hans Commissionair i Kjöbenhavn. Til Sikkerhed for dette Laan tilbyder han at pantsætte saa meget, som det maatte forlanges, i selve Oplaget, hvorhos han vil forpligte sig

1836. og Arvinger til at betale den rentefrit laante Capital i
25. Oktbr. 10 Aar, efter at Bogen er færdig fra Pressen. Endelig har han bemærket, at han har i Sinde at moderere Prisen paa Bogen for Menigmand saa meget muligt, ved at bestemme dens Priis for 3 à 4 Skilling Arket.

Den af Biskoppen over Island over Sagen afgivne Betænkning gaaer i det Væsentlige ud paa, at han Intet veed at erindre imod, at Sekretair Stephensen forsöger Subscription paa bemeldte Bibel, under Betingelse af, at Prisen ikke overstiger 3 Skilling pr. Ark, som, da hele Bogen udgjör 215 Ark, vilde andrage circa 6 Rbd. 69 Sk. r. S. pr. Exemplar; og har han antaget, at Bogtrykkeriets Forpagter vil hertil kunne behöve det ansögte Forskud af 5000 Rbd. r. S. paa nærmere bestemmende Vilkaar, saasom mod Pant i Jordegods. — Forövrigt har Biskoppen tilföiet, at saafremt den kgl. Direction for Vaisenhuset i Kjöbenhavn maatte ville forbeholde sig at foranstalte et nyt Oplag af Biblen efter den islandske Udgave af 1747, til samme billige Priis som dengang, nemlig 2 Rd. pr. Exemplar, eller i det mindste til en meget lettere Priis end den, som Stiftsbogtrykkeriets Forpagter formener sig at kunne staae ved at give, maatte Stiftsbogtrykkeriet formentlig, til Bedste for Indbyggerne, finde sig i at frafalde den attraaede Trykkerettighed af den islandske Bibel.

Stiftamtmanden over Island har i sin Erklæring yttret, at det vil være rimeligt, at Forlæggeren til det Arbeide maatte behöve noget Forskud, men at han dog ei kan antage, at en saa stor Summa, som den forlangte, maatte være uomgjængelig fornöden, ligesom han ei heller anseer den anbudne Sikkerhed for antagelig. Derimod mener han, at det er sandsynligt, at 1500 à 2000 Rbds. Forskud vil være nödvendigt, hvilke han anbefaler Supplikanten til at erholde rentefrie, mod passende Sikkerhed i Jordegods.

Den kgl. Direction for Vaisenhuset i Kjöbenhavn, med hvilken man i denne Anledning har brevvexlet,

har i denne Henseende yttret, at den islandske Bibel tvende Gange er trykt i Vaisenhusets Officin, nemlig i 1747 i Qvart og i 1813 i Oktav, sidste Gang paa det brittiske Bibelselskabs Bekostning, mod den af Bogtrykker Schubart opgivne Betaling, og uden at derpaalaae Vaisenhuset anden Forpligtelse, end at besörge Sætning og Trykning, men at Correcturen derimod var samme uvedkommende. At den udkom fra Vaisenhusets Officin var ligesaalidet en Fölge af Privilegiet af 1740, som af Instructionen for Biskoppen i Holum af 1746. 1836. 25. Oktbr.

Hvad Spörgsmaalet angaaer, om Vaisenhuset kunde attraae at forlægge Biblen, saaledes at Exemplaret kunde afhændes til 2 Rbd., eller noget mindre end af Stephensen er angivet, da erklærer Directionen, at der ikke skjönnes at være nogen Grund for Vaisenhuset til sligt Foretagende, da Directionen siden Aaret 1832 har anseet det mest stemmende med Stiftelsens Tarv, ei at benytte det allern. forundte Privilegium til Bogtrykkerie. Directionen formener derimod, at der ei kan være Noget imod Opfyldelsen af Sekretair Stephensens Önske, at foranstalte en Udgave af Biblen paa Islandsk, og da Directionen har antaget, at Omkostningerne derved maae antages omtrent at være lige, hvad enten den trykkes paa Island eller her i Staden, har den meddeelt dette Collegium nedenstaaende Beregning, som den har erklæret at være nöiagtig, hvorhos den har gjort opmærksom paa den betydelige Forskjel mellem Udgifterne ved en Udgave i Qvart og en i Octav, hvilken sidste Udgave af den danske Bibel saa godt som udelukkende foretrækkes for den i Qvart, af hvilken næsten intet Exemplar afhændes.

1) en islandsk Bibel i Oktav à 3000 Exemplarer koster:

Sætning og Trykning. . .	2231	Rbd.	
Papir à 35 Rbd. Ballen .	2065	—	
			4296 Rbd.

1836. 25. Oktbr.

2) Dito i Qvart 3000 Exemplarer koster:
Sætning og Trykning . . . 4011 Rbd.
Papir . . . . 3990 —
Hertil kommer for de apokryphiske Böger, som ei findes i Oktav-Udgaven:
Sætning, Trykning og Papir 1055¼ —
9056¼ Rbd.

3) Dito i Oktav 5000 Exemplarer:
Sætning og Trykning. . . 2415 Rbd.
Papir . . . . 3430 —
5845 —

4) Dito i Qvart 5000 Exemplarer:
Sætning og Trykning. . . 5539 Rbd.
Papir . . . . 6740 —
Hertil kommer for de apokryphiske Böger. . . . . . 1467¼ —
13,746¼ —

Bestemmes Oplaget til 5000 Exemplarer, yttrer fremdeles Directionen, vil Exemplaret koste Forlæggeren 7 Mk. i Oktav, og kunde formentlig afhændes for 2 Rbd. r. S.; i Qvart vil den koste 16 Mk., og kunde formentlig afhændes for 26 Mk., hvilken sidste Priis er betydelig ringere end den af Biskoppen foreslaaede 6 Rbd. 69 Sk. rede Sölv.

Endeligen har Directionen tilföiet, at Sekretair Stephensen efter dens Formening vel kunde behöve ⅔ Dele af samtlige med Udgivelsen forbundne Udgifter som et rentefrit Laan, med særdeles Hensyn paa det lange Mellemrum af 60—84—19 og 66 Aar, der ere forlöbne mellem hvert af de foregaaende Oplag, saavel som i Betragtning af hans trængende oeconomiske Forfatning.

Ved tjenstligst at meddele den kgl. Direction for Fondet ad usus publicos Ovenstaaende, skulde man lige tjenstligst udbede sig Sammes Yttringer behageligst meddelte om, hvorvidt den maatte være villig til at be-

vilge Supplikanten et rentefrit Laan, efter den af Directionen for Vaisenhuset foreslaaede Maalestok, samt mod betryggende Sikkerhed og Tilbagebetaling i nogle Aar. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Oktobr. 1836. 1836. 25. Oktbr.

Instrux for Reykjavík Byes Repræsentanter. Sönder-Amtets Comptoir den 4. Novembr. 1836[1]. 4. Novbr.

— Denne Instrux, som er udarbeidet af Stiftamtmand og Amtmand i Sönder-Amtet L. A. de Krieger, mest efter Instrux for Slagelse Byes Repræsentanter af 15. Oktobr. 1817, er approberet ved Canc. Skriv. 16. Januar 1838. — Publiceret i Reykjavík 1836. Her trykt efter en Afskrift, verificeret af Stiftamtmand Krieger.

Instrux for Reykevig Byes Repræsentanter.

1) Repræsentanternes Antal i Reykevig skal herefter være 4, hvoraf de 3 vælges blandt Huseiere, hvortil ogsaa de virkelige Faktorer ved de her etablerede Handelshuse henregnes, og den fjerde blandt de saakaldte Tomthusmænd. — Valget paa de förstnævnte skeer saaledes, at Byfogden foreslaaer i dens Sted, som afgaaer, tre dertil qualificerede Mænd, hvoraf det samtlige Borgerskab, ved indleverede skriftlige Stemmer, vælger een; den fjerde, naar han afgaaer, vælges paa samme Maade af de Tomthusmænd, som af Byfogden i Forening med Repræsentanterne ere befundne at qualificere sig til at være valgberettigede; deres Antal bör ikke være ringere end 24. — Der kan af Byfogden Ingen foreslaaes, som ikke er fulde 24 Aar gammel og ikke har været i Byen idetmindste i 3 Aar, ei heller kan Nogen dertil bringes i Forslag, som ere en af de andre Repræsentanter i nærmere end andet Led beslægtet eller besvogret. — Det paaligger iövrigt og Byfogden, ved Forslag til Repræsentanternes Udnævnelse, at see hen til, at der, saavidt muligt, iblandt disse Mænd blive Folk af alle Indvaanernes Klasser. — 2) Repræsentanterne skulle, til deres Afbenyttelse i Byens Anliggender, være forsynede med en Deliberations-Protokol,

[1] Anordn. 27. Novbr. 1846.

1836. 4. Novbr. der skal föres ved alle Forhandlinger, som de indbyrdes have imellem dem, og som efter hver Session skal underskrives; ved disse Forhandlinger nævnes i Protokollen de til dem indkomne Breve og Documenter, som vedlægges denne; ligesaa indföres i samme, efter enhver afholdt Forsamling, Copier af de fra dem udgaaede Breve, Erklæringer og Expeditioner. Denne Protokol anskaffes for Byens Regning og autoriseres af Amtmanden, som ved Eftersyn, naar det synes fornödent, kan forvisse sig om den föres tilbörligen; den skal engang aarligen forevises Byfogden til Conferering med hans Expeditionsböger. — 3) Repræsentanterne samles enten paa Byens Thinghus, hos Byfogden, eller hos een af Repræsentanterne selv, saa ofte nogen Sag forefalder at deliberere om, og de af denne Embedsmand dertil sammenkaldes. Ogsaa bör en saadan Samling foranstaltes, naar een af Repræsentanterne forlanger det, paa Grund af et eller andet Andragende, han kunde have at gjöre. Ere der paa samme Tid flere Sager, bestemmes först Ordenen, hvori disse skulle foretages. Forefalde forskjellige Meninger, enten ved Deliberationer, Erklæringers Afgivelse, eller i andre Tilfælde, da bör enhver forskjellig Mening anföres saavel i Deliberations-Protokollen, som i den afgivende Erklæring selv, tillige med Grunden for samme, og Afvigelsen fra de fleste Stemmer ikke tilkjendegives ved Nægtelse af Underskrift. Ei heller bör Nogen medunderskrive, eller overgaae til de Andres Beslutning, blot fordi han anseer sig overstemmet, saalænge han ikke föler sig overbeviist om, at hans först yttrede Mening er urigtig. — 4) De sammentræde aarligen, efter Tilkaldelse, med Byfogden, for med ham at overlægge, samt derefter for Amtmanden at foreslaae de Arbeider, Indretninger og Reparationer m. v., som i det tilkommende Aars Löb for Byens Regning bör foretages. Ligesaa have de med Byfogden at overlægge, hvorledes de, saavel hertil, som til Byens övrige offentlige Udgifter fornödne Penge-

summer, hvilke ved saadan Leilighed saa nöiagtig som muligt bringes i Anslag, og sammenholdes med de Indtægter, som dertil haves, kunne tilveiebringes, eller bör paalignes Byen. — 5) Naar de aarlige af Kæmneren og Taxererborgerne forfattede Ansættelses-Forretninger af Byfogden tilstilles Repræsentanterne, da have de paa det nöieste at gjennemgaae samme, og derved at undersöge, om nogen af Byens geistlige eller verdslige Betjente, eller andre Indvaanere, som eie Huus i Byen, eller og nogen af samtlige Indvaanere, som drive borgerlig Næring, eller som efter andre Bestemmelser bör contribuere til de i Ligningen omhandlede Bidrag, er dem bekjendt at være til Ansættelse forbigaaet; fremdeles, om Byudgiften for nogen enkelt Mand skulde være ansat höiere eller lavere, end de finde det at burde skee, om hvilket Alt de have at forsyne Ansætnings-Forretningen med deres Erklæring. Ligesaa bliver enhver speciel Ligning, f. Ex. af Delinquentomkostninger, forsaavidt denne ikke maatte befindes at burde udbetales directe af Kæmnerkassen, at tilstille Repræsentanterne, forinden den indstilles til Amtets Approbation. Ligeledes have de at gjennemgaae enhver Paaligning, som in natura maatte gjöres paa Byen, og at paatale samme, forsaavidt de maatte formærke noget urigtigt deri. — 6) Naar Reglementet over Lönningerne til Byens Betjente, og til dens andre visse aarlige Udgifter af Byfogden tilstilles Repræsentanterne, da have de nöie at gjennemgaae samme og bemærke, om nogen Udgift derpaa er anført, som ikke iforveien er approberet eller behörigen resolveret. Ligeledes have de at meddele Erklæringer over alle forefaldende uvisse eller ubestemte Udgifter, forinden de af Byfogden anvises til Udbetaling af Kæmnerkassen. De have, i Henseende til det sidstnævnte Slags Udgifter, at paasee, saavidt de grunde sig paa Accorder eller Contrakter, at disse ere behörigen opfyldte, forinden de erklære dem for Ud-

1836.
4. Novbr.

1836. betalingen, efter samme, og forövrigt at Regninger, eller
4. Novbr. andre Fordringer, for hvis Udbetaling de erklære dem, virkeligen ere Byen vedkommende, og at de ere billige, i Forhold til de Tings eller forrentede Arbeiders Værd, som de indeholde. Forefindes der noget uhjemmelt eller ubilligt ved en Fordring, bör de erklære dem imod Udbetalingen, indtil de manglende Beviser tilveiebringes eller Fordringen nedsættes. — 7) Naar Contrakter eller Licitationsforretninger paa Byens Vegne skulle afsluttes, eller afholdes over Arbeider m. v., eller Auctionsforretninger afholdes over Bortleielsen af Byens offentlige Jorder, Eiendomme og Rettigheder, ville Repræsentanterne enten vorde tilkaldte at overvære denne, eller deres Betænkning over samme vorde indhentet, forinden de indstilles til Amtets Approbation. De have i begge Tilfælde at paasee, saavel at det Fornödne til Byens Tarv, med Hensyn til de Materialiers gode Beskaffenhed, og de Arbeiders gode og hensigtsmæssige Udförelse, deri betinges, samt Fordeelagtigheden af de Vilkaar, hvorunder Byens Eiendomme blive at bortleie, derved iagttages, som og at de accorderende eller tilbudne Priser ere saadanne, at de formenes at burde antages eller approberes, om hvilket Alt de have at meddele deres motiverede Betænkning. De skulle og tillige med Byfogden eftersee de Materialer, som af Entrepreneurerne efter Licitation eller anden Accord leveres til Byens Arbeider, forinden de maae anvendes til Arbeidet, for at skjönne om de ere contraktmæssige og forsvarlige. — 8) Naar det aarlige Kæmnerregnskab, overeensstemmende med Plakaten af 23. Marts 1827 § 2, har henlagt den befalede Tid til Eftersyn af Contribuenterne, have de i Forening med Byfogden, forinden Amtet tilstilles Regnskabet til Revision, paa det nöiagtigste at gjennemgaae samme, paategne dette og de tilhörende Bilage om og hvad de derved have fundet at erindre, samt attestere den af Kæmneren forfattede Designation over Byens Grundeien-

domme, disses aarlige Afgifter og övrige Benyttelse, de muligen forefaldende Moderationer i ansatte Byudgifter og Restancelister. De have med Hensyn til Regnskabet i Særdeleshed at paasee, at ingen Indtægter deri ere udeladte, som med Rette deri burde anföres, ei heller nogen Udgift beregnet, som ikke med Rette burde beregnes. Ligeledes have de at paaagte, at de Udgifter, som af Byens Kasse forskudsviis udbetales, blive legitimerede, som behörigen anmeldte til Refundering, og at de saalænge, indtil denne skeer, blive anförte Byen tilgode, ligesom de ogsaa have at andrage paa Foranstaltning til Refunderingen, naar de finde, at denne i utilbörlig lang Tid udebliver. De have nöie at gjennemgaae Listen over Byens Inventarium, som er vedlagt Regnskabet, paasee, at der föres til Tilgang paa denne Liste Alt, hvad der i Regnskabsaaret er tilkjöbt eller tilkommet af Inventarii-Sager, og attestere Rigtigheden af, hvad der paa samme föres til Afgang, eller meddele deres Bemærkninger derover. Naar der fra noget Aars Udgifter bliver större Beholdning i Kæmnerkassen, end hvad der behöves til löbende Udgifters Bestridelse, da have Repræsentanterne med Byfogden at overlægge og derefter for Amtet at foreslaae sammes Anvendelse, enten til dermed at afbetale paa Byens Gjæld, om den maatte have nogen, eller at indsætte paa Rente i Jordebogskassen, eller paa anden Maade, til den störst mulige Nytte for Byen. — 9) Repræsentanterne bör stedse söge at have en saadan Kjendskab til Byens offentlige Indretninger, dens Brandvæsen, Vandpumper, Gader, Veie m. v., at de uopholdeligen kunne andrage for Byfogden, saavel naar der maatte skee Noget til Skade eller Fornærmelse for disse, som hvad der findes at burde foretages til deres Gavn. De skulle overvære de Visitationspröver, som afholdes over Byens offentlige Brandredskaber, som og den Besigtelse, der engang aarligen bör afholdes over Byens Inventarium m. v. De skulle meddele deres Betænk-

1836. 4. Novbr.

1836. 4. Novbr. ning og Forslag angaaende Anvendelsen af de Byen, som Commune, tilhörende Jorder, Törvemoser og Forstrande m. v., agtpaagive og for Byfogden paatale, naar de finde noget contraktstridigt at foretages ved bemeldte Jorder, forsaavidt de ere bortleiede, samt ellers, naar Noget skeer til Skade eller Fornærmelse for Eiendommene. Ligeledes skulle de vaage over, at ingen Byens Eiendom eller Rettighed vorder den frahævdet. — 10) Repræsentanterne sammentræde i Begyndelsen af hvert Aar med Byfogden, for at overlægge om og udmelde de fornödne Bestillingsmænd i Byen, til hvilken Samling det samtlige Borgerskab og bör indvarsles, for at give Stemmer. — 11) Forövrigt ville de letteligen af deres Stillings Medför som Repræsentanter for Byens samtlige Indvaanere, og af den Pligt, som derefter paaligger dem til paa alle mulige Maader at paasee og iagttage, hvad der kan være til Byens sande Gavn og Bedste, kunne udlede de flere Regler for deres Handlemaade, som heri ikke maatte være benævnte. Som retskafne, ærekjære og gavnlystne Mænd ville de ansee dem hædrede ved den Tillid af deres Medborgere, paa Grund af hvilken de ere valgte til en Post, hvorved de have megen Leilighed til at kunne bidrage til almindeligt Gavn, og ligesom de stedse med Frimodighed, uden at lade dem afholde derfra ved noget Slags Hensyn, ville meddele deres Forslag og Betænkninger, hvor disse enten af Övrigheden affordres dem, eller hvor de selv maatte ansee dem nyttige for Byen, saaledes som deres Eftertanke og Overbeviisning tilsiger dem, at det bör skee, saa ville de og paa den anden Side iagttage, at handle efter modent Overlæg i deres Foretagender, undgaae al Lidenskabelighed, og i deres Sammenkomster og Deliberationer med Övrigheden, samt ellers i deres Foredrag til denne, iagttage den Sömmelighed og Agtelse, som de skylde den, i Medför af Loven, og det den af Kongen anbetroede Embede. — 12) I Almindelighed henvende Repræsen-

tanterne sig med deres Andragende til Byfogden. — Kun naar dette maatte være uden Virkning, eller om de skulde finde Anledning til at klage over Övrighedens Forhold, henvende de dem directe til Amtet. I alle Tilfælde, hvor der imellem Övrigheden og Repræsentanterne, eller imellem disse indbyrdes, maatte forefalde forskjellige Meninger, indstilles Sagen til Amtets Resolution. — 13) Ingen kan tvinges til at vedblive sin Bestilling som Repræsentant i længere Tid end 3 Aar, og naar han efter den Tid frasiger sig den, bör strax foretages Valg paa en anden. Dog kan ikkun to af dem aarligen afgaae, og naar derfor flere Frasigelser skulle skee i eet Aar, blive de fra de tvende ældste i Bestillingen alene gjældende. — 14) I alle de Tilfælde, hvor nogen skriftlig Erklæring eller Betænkning affæskes Repræsentanterne, bör de, snarest muligt, afgive samme. De bör ikke uden lovligt og betimeligen anmeldt Forfald, efter Tilkaldelse, udeblive fra Möde ved Raadstuesamlinger, Samlinger med Byfogden eller imellem dem selv. For saadan Forsömmelse eller Udeblivelse gives Vedkommende, efter Byfogdens Anmeldelse, en Paamindelse fra Amtet, men maatte gjentagen Forsömmelse eller Udeblivelse finde Sted, da kan der efter Amtets Beslutning skee Sammenkaldelse til Raadstuesamling, hvor det da ved Stemmesamling bliver at afgjöre, hvorvidt de saaledes Forsömmelige bör vedblive deres Repræsentantposter eller ikke. — 15) Repræsentanterne ere, saalænge de vedblive deres Bestilling, frie for alle andre borgerlige Ombud og Bestillinger, Tjenesten ved Brandvæsenet dog undtagen. — 16) I alle Tilfælde, hvor Repræsentanterne maatte finde det fornödent, at det samtlige Borgerskab höres, forinden de meddele deres Betænkning om et Anliggende, hvilket dog ikke bör skee uden i de vigtigere Sager, som angaae enten ganske nye Foretagender, Lönningstillæg, Afhændelse eller Overdragelse paa anden end sædvanlig Maade af nogen af Byens Eiendele, eller og Eftergivelse

1836.
4. Novbr.

1836. eller Forandring af nogen Byens Rettighed, enten efter
4. Novbr. Loven eller efter bestemmende Contrakter og Vedtægter, henvende de sig til Byfogden med Begjæring om Foranstaltning til en Sammenkaldelse af Borgerne, hvilken han da enten strax foranstalter, eller ogsaa, om han anseer det fornödent, iforveien indhenter Amtets Resolution derom. Alle Raadstuesamlinger afholdes af Byfogden i Overværelse af Repræsentanterne. De Gjenstande, som skulle afhandles ved samme, reduceres iforveien, saavidt muligt, til at kunne besvares med Stemmer af ja eller nei. Enhver, som ikke möder ved disse Samlinger, ansees samtykkende i den Beslutning, som af de fleste Mödende tages. Repræsentanterne ere imidlertid berettigede til at tilkalde enkelte Borgere til deres Forsamling, naar de hos dem ville söge Oplysning i et eller andet Byens Anliggender vedkommende. — 17) Repræsentanterne meddeles en Oversigt over de ved Byfogedarchivet beroende Documenter, Byen vedkommende, og de ere berettigede til at forlange sig foreviist ethvert saadant Document, hvoraf de ville söge Oplysning. Ligeledes skulle dem af Byfogden, paa Forlangende, meddeles Gjenparter eller Extrakter af bemeldte Documenter, for hvilke dog i Afskriverpenge betales 12 Skilling Sölvmynt for hvert Ark af Byens Kasse. — 18) Denne Instrux, hvorpaa forventes det kgl. Danske Cancellies Approbation, bliver gjældende indtil en Communelov, overeensstemmende med den, som vil blive given for Kjöbstæderne i Danmark, her allern. maatte blive anordnet. — Islands Stifts- og Sönderamts Contoir, den 4. Novembr. 1836.

15. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Andragende om Salg af Qvilder, tilhörende den forrige Kirke paa Kalmanstunga.** Khavn den 15. Novembr. 1836. —
Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 3134.

Foranlediget af den med Stiftamtets og Deres Höiærv.* behagelige Betænkning af respective 17. og 5. September sidstleden hertil indkomne Ansögning, hvori Eieren af Gaarden Kalmanstunge inden Myre Syssel og Vesteramtet paa Island, Jon Arnesen, anholder om, at de to paa bemeldte Gaard værende Kirkeqvilder maae bortsælges ved offentlig Auction, imod at Kjöbesummen indsættes til Forrentelse for vedkommende Sognekald i den kgl. Kasse, og at han fra den först indtræffende Vacance i Gilsbakke Præstekald maa fritages for at erlægge den ved kgl. Resolution af 9. Oktober 1807 bestemte Smörleie til Sognekaldet sammesteds, — skulde man tjenstligst tilmelde Stiftamtet og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at det Ansögte ikke kan bevilges. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. Novembr. 1836. 1836. 15. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Opförelse af Tomthuse paa Vestmannöerne.** Khavn den 22. Novembr. 1836. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1836, Nr. 4472. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 433—434. 22. Novbr.

I Gjensvar paa det kgl. Rentekammers behagelige Skrivelse af 24. September sidstleden, hvori Samme har begjært Cancelliets Betænkning over det af Stiftamtmanden over Island i den med Bilag herhos tilbagefölgende Skrivelse gjorte Forslag om, at Amtmanden i Sönderamtet maa bemyndiges til for Fremtiden, efter foregaaende Indstilling fra Sysselmanden paa Vestmannö, at meddele Tilladelse til saamange Tomthuses Opförelse paa bemeldte Ö, som til enhver Tid maatte synes fornödne, skulde man ikke undlade tjenstligst at melde, at Cancelliet efter Omstændighederne, og med Hensyn til, at der ifölge Reglement 8. Januar 1834 § 21 tilkommer Sysselmændene saadan Myndighed paa ethvert andet Sted i Island, ikke finder, at der kan være nogen

1836. Betænkelighed ved at overlade til Amtets Afgjörelse
22. Novbr. Spörgsmaalet om, hvormange Tomthuse der passende kunde opföres paa Vestmannö. — Det kongel. Danske Cancellie den 22. Novembr. 1836.

26. Novbr. **Rentekammer - Skrivelse** til Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **Opgjörelsen af den lærde Skoles Regnskabs - Status.** Khavn den 26. Novembr. 1836. — Rentek. Isl. Copiebog 12, Nr. 389.

Saavel ifölge behagelig Skrivelse af 14. September 1833 fra den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, som ogsaa for at see hævet det Forhold, som Bessestad Skole staaer i til Jordebogskassen sammesteds, har Kammeret, efter at have desangaaende indhentet de Oplysninger, som der fra Landet kunde erholdes, ladet udarbeide en Status over hvad Skolen kunde antages at eie den 31. Juli 1834, hvilken saaledes indbefatter ikke alene Skolens samtlige Udgifter i Tidsrummet fra 1. Mai 1785, da den særskilt fra Bispestolen blev organiseret, men ogsaa de Indtægter af Capitaler og Renter, samt andre Revenüer, den i dette Tidsrum maatte beregnes at tilkomme, i Overeensstemmelse med de i saa Henseende gjeldende Bestemmelser.

Ved at tilstille velbemeldte Direction denne Opgjörelse og Status, undlade vi ikke til Sagens nærmere Oplysning at vedföie Fölgende:

Som bekjendt var der til Skalholts og Holums Bispedömme henlagt betydeligt Jordegods, saavel som Kongetienden af flere Sysseler, af hvis Indtægter Bisperne, Skolerne paa Skalholt og Holum, og de derved ansatte Lærere, havde Underhold.

Paa denne Maade förtes Stiftelsernes Oeconomie i længere Tid, og maatte saaledes Bispestolene afholde alle Udgifterne ved Skolerne, naar undtages, at Holum

Bispestol paa Grund af de Ulykker, der ved Jordbrand og Misvæxt var truffen Landet, tilstodes ved kgl. Resolution af 21. Februar 1784: 700 Rd. aarlig i 10 Aar af den kgl. Kasse. 1836. 26. Novbr.

Ved Skolen paa Skalholt indtraadte imidlertid en Forandring i Aaret 1785, da, deels for at bringe Indtægterne, som tilfaldt denne Stiftelse, paa en fast Fod, og deels i den Hensigt, at sikkre den kgl. Kasse for Tilskud, Skolevæsenet dersteds muligen vilde udfordre, som en Fölge af, at Jordegodset i Island i Almindelighed, og saaledes ogsaa Skalholts Gods, var deterioreret ved Jordbranden der i Landet i Aarene 1783 og 1784, det paa allerunderd. Forestilling fra det danske Cancellie ved kgl. Resolution af 15. April 1785 blev bestemt, at Skalholts Bispestols samtlige Jordegods skulde sælges, og at Kjöbesummerne herfor, samt de til Bispestolen henlagte Tiender med mere skulde inddrages i den kgl. Kasse, hvorimod der til Underholdning for Biskoppen og Skolen paa Skalholt, som ifölge fornævnte allerhöieste Resolution forflyttedes til Reikevig, blev normeret en Sum af 2500 Rd. D. C. aarlig, hvoraf Biskoppen tillagdes 1000 Rd. og Skolen 1500 Rd. D. C. Senere blev en lignende Foranstaltning truffen i Henseende til Holum Bispestol og Jordegods.

Denne Bispestol blev nemlig paa det danske Cancellies Forestilling ved kgl. Resolution af 25. Septbr. og allerhöi. Reskript af 2. Oktbr. 1801 nedlagt, Latinskolen sammesteds forflyttet til Reikevig og combineret med den derværende forrige Skalholtske Skole. — Til denne saaledes forenede Skole henlagdes ved allerhöieste Resolution af 17. Mai 1805 Kongsgaarden Bessestad, hvortil Skolen henflyttedes og siden er forbleven. Ved ovennævnte allerhöieste Resolution af 25. Septembr. og Reskript af 2. Oktober 1801 blev endvidere befalet, at Lehnsjorderne til Holum, den derværende Latinskole og de övrige Embedsjorder skulde sælges ved offentlig Auction, samt tillige bestemt, at af Holum Bispestols

1836. Indkomster skulde Biskoppen over Skalholt Stift, som
26. Novbr. Biskop over hele Landet, nyde et aarligt Tillæg af 200 Rd. D. C, og Bekostningerne med Underholdningen af Disciplene fra Holum nedlagte Latinskole ved det forenede Skole-Institut i Reikevig udredes. — Salget af det Holumske Jordegods blev det overdraget Rentekammeret at besörge, ligesom ogsaa i sin Tid, naar det hele Gods var solgt, at correspondere med det danske Cancellie, under hvis Bestyrelse Stiftelsen paa den Tid henhörte, og Finants-Collegiet, angaaende hvorledes, ligesom for Reikevig Skole, kunde bestemmes en reglementeret Fond for fornævnte nye Skoleindretning, saaledes, at samme paa den ene Side kunde blive tilstrækkelig til Indretningens fornödne Udgifter, og paa den anden Side ikke blive til Tab eller Byrde for den kgl. Kasse. Da en saadan Fond endnu ikke er bleven reguleret, er man vedbleven at anvise Udgifterne til Skolen paa sammes i Jordebogskassen i Island indestaaende Midler, efter Foranstaltning fra det danske Cancellie, indtil i Aaret 1805, men efter den Tid fra den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler.

I Henseende til Skolens Indtægter og Udgifter henvises til ovenmeldte Opgjörelse med tilhörende Bilage, hvortil alene maa föies:

Med Hensyn til de Skalholts Bispestol tilhörende Eiendele, da er det antaget, at Sagen derhen er afgjort, at Skolen tilkommer af den kgl. Kasse aarlig 2500 Rd., hvilke ved Pengevæsenets Forandring ifölge allerhöieste Reskript af 5. Januar og Resolution af 11. Marts 1813 ere overgaaede til Rigsbankpenge Sölv Daler for Daler.

Hvad derimod angaaer Summerne for det bortsolgte Holumske Jordegods, i Henseende til hvilke en saadan Bestemmelse ikke haves, da er det i Opgjörelsen antaget, at saavel disse, der deels ere indbetalte i Zahlkassen i Kjöbenhavn, deels i Islands Jordebogskasse, som og hvad der iövrigt er indbetalt Holums

Stiftelse tilhörende, hvoraf Renter efter de gjeldende Bestemmelser kunde komme den tilgode, maa betragtes som indsat til Forrentning af Statskassen, og i Opgjörelsen ere derfor Renter beregnede af disse Capitaler fra de respective Indbetalingstider, paa samme Maade som af al anden Statsgjæld i Island. 1836. 26. Novbr.

Efter hvad der er anført i vedfölgende Bemærkninger til Opgjörelsen over Bessestads oeconomiske Status, vilde Skolens Fond blive den 31. Juli 1834: 52,135 Rbd. 63 Sk. Sölv, hvoraf den aarlige Rente à 4 pCt. p. A. andrager . . . . 2085 Rbd. 41 Sk. Sölv;
lægges hertil det saakaldte Skalholts Æquivalent aarlig . . . . 2500 — » - —

vilde Stiftelsen aarlig kunne tilkomme af den kgl. Kasse . . 4585 Rbd. 41 Sk. Sölv.

Foruden disse 4585 Rbd. 41 Sk. Sölv af den kgl. Kasse kan Skolen gjöre Regning paa fölgende aarlige Indtæger:

a) Renter af tvende Stiftelsen tilhörende kgl. Obligationer, til Belöb 609 Rbd. 42 Sk. Sölv à 4 pCt. p. A. udgjör 24 — 36 - —

b) Kongetienderne af Öefjords og Skagefjords Sysseler, calculeret efter et Middeltal af hvad disse Tiender have givet i de sidste 5 Aar, eller circa 350 Rbd. Sedler aarlig, à pari Cours . . . . 350 — » - —

Tilsammen ialt 4959 Rbd. 77 Sk. Sölv.

Af denne Indtægt skal udredes Biskoppens og Lærernes Gager, samt hvad der medgaaer til Skoleindretningens Oeconomie, i hvilken Henseende dog maa bemærkes, at Skolestiftelsen hidtil har tillige haft fri Afbenyttelse af Jorden Bessestad.

1836.
26. Novbr.

Stiftelsens Udgifter ere imidlertid for Tiden:

1.	Gage til Biskoppen	1200 Rbd.	» Sk.	Sölv
2.	Do. » Lectoren	800 —	» -	—
3.	Do. » Förste Adjunkt . .	500 —	» -	—
4.	Do. » Anden Adjunkt . .	500 —	» -	—
5.	Do. » Tredie Adjunkt . .	500 —	» -	—
6.	Adjunkterne Egilsens og Gunlögsens Husleiehjælp, der dog ikkun er interimistisk .	100 —	» -	—
7.	Oeconomus	217 —	19 -	—
8.	Bessestad Kirke	20 —	» -	—
9.	Sognepræsten til Bessestad Kirke for Ministerialia . . .	24 —	» -	—
10.	Medicinalindretningen i Island	63 —	72 -	—
11.	Postindretningen sammesteds	14 —	28 -	—
12.	De reglementerede Stipendier til Disciplene	1440 —	» -	—
13.	Den aarlige Rente af Kjöbesummerne for Stipendiegaarden Aas 266 Rbd. og den Mödrufells Hospital tilhörende Jord Hol 141 Rbd. Sölv, der udgjör tilsammen 407 Rbd. Sölv, hvoraf Renten à 4 pCt. p. A. andrager	16 —	27 -	—
14.	Aarlige overordentlige Udgifter, Pensioner samt Bekostninger ved indtræffende Hovedreparation af Skolens Bygninger, disses saavelsom Skoleinventariets Vedligeholdelse med andet mere, calculeres til	800 —	» -	—

Tilsammen 6195 Rbd. 50 Sk. Sölv.

Som foranfört kan der ikkun gjöres Regning paa en aarlig Indtægt af . . . . 4959 Rbd. 77 Sk. Sölv. 1836. 26. Novbr.

følgelig större aarlig Udgift end Indtægt af . . . . 1235 Rbd. 69 Sk. Sölv.

Desforuden maa gjöres opmærksom paa den efter Opgivelsen forestaaende Udtælling af de resterende Renter af Kjöbesummen for Jorden Aas, fra 1. August 1822 til 11. Juni 1834, 126 Rbd. 14 Sk. Sölv, og af Kjöbesummen for Jorden Hol fra Fardag 1806 til 11. Juni 1815: 8 Rbd. 44 Sk. S. og T., samt fra sidstmeldte Dato til 11. Juni 1834: 107 Rbd. 7 Sk. Sölv, altsaa ialt 8 Rbd. 44 Sk. S. og T. og 233 Rbd. 21 Sk. Sölv. Hertil kommer endvidere den i Bemærkningerne ommeldte Erstatning til vedkommende Præster i forrige Holum Stift, for lidt Tab i deres Indkomster ved Salget af Bispestolens Jordegods.

Efter saaledes at have gjort den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler bekjendt med de Principer, som Opgjörelsen er baseret paa, maae vi tillige bemærke, at disse vel ikke have erholdt den i saa Henseende nödvendige Approbation, men da ikke noget nærmere ved Sagen kunde foretages, förend en til dette Öiemed veiledende Opgjörelse var tilveiebragt, maatte denne fuldföres under Antagelsen af saadanne Regler, som Sagens Natur og Billighed nærmest henviste til. Kammeret er derfor ogsaa sindet at tilstille de Deputerede for Finantserne Sagen til nærmere Bedömmelse og videre Afgjörelse, men forinden dette skeer, skulle vi ikke undlade, ved herhos at lade fölge saavel ovennævnte Opgjörelse med samtlige Bilage, og de fra Island indhentede Oplysninger, derover at udbede os velbemeldte Directions behagelige Betænkning meddeelt, hvorved man, foruden at underrettes om hvad til sammemuligen maatte falde at erindre, tillige önsker at modtage Directionens Formening med Hensyn til de frem-

1836. tidige Ressourcer, Skolen efter Opgjörelsen vilde have
26. Novbr. til sin Raadighed. Med velbemeldte Directions behagelige Svar forventes det Indsluttede tilbage. — Rentekammeret den 26. Novembr. 1836.

29. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Rentebetalingen af Statsgjæld i Sölv.** Khavn den 29. Novembr. 1836. — Meddeelt Rentekammeret ved Skrivelse fra Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond af 27. April 1837; see Rentek. Skriv. 13. Mai 1837. — Rentek. Isl. Copieb. 12, Nr. 762.

Vi bifalde allern., at de i 11. Juni Termin 1836 ved Jordebogskassen i Island med rede Sölv betalte Renter af den bundne Statsgjæld paa Sölv, saavel som de med samme Betalingsmiddel afgjorte Renter og Afdrag paa Seddelgjælden, maae, forsaavidt Landfogdens Regnskab ved Revision befindes rigtigt, refunderes Zahlkassen med rede Sölv. Derhos ville Vi allern. have bestemt, at de Renter af den bundne Statsgjæld i Sölv, hvilke blive at betale i Island, i Fremtiden afgjöres med rede Sölv. — Kjöbenhavn den 29. Novembr. 1836.

30. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Overdragelse af Jorden Thjodolfshage til afgiftsfri Brug for Distriktschirurgen i Sönder-Amtets östlige Distrikt.** Khavn den 30. Novembr. 1836. — I Rentek. Forestilling 22. Novembr. bemærkes, at Distriktschirurgen i det östlige Chirurgikat i Sönder-Amtet, Skuli Thorarensen, havde anholdt om at faae en Embedsjord udlagt, paa Grund af at han, som ikke kunde boe i en Kjöbstad, var nödsaget til at beskjæftige sig med Landvæsenet, og holde en Jord til Afbenyttelse, da han ofte som Læge blev nödt til at modtage Patienter, der ikke forud vare anmeldte, og underholde dem i længere Tid. Den forrige Læge, Sveinn Pálsson, havde i denne Henseende faaet udlagt den halve Gaard Vík i Skaptafells Syssel, men dette maatte deels ansees som en personlig

Begunstigelse, deels var Jorden ikke gunstig situeret, og burde formentlig anvises i Rangarvalla Syssel. 1836.

Stiftamtmand Krieger anbefalede dette Andragende, og foreslog, at Jorden þjóðólfshagi, der hörte til þykkvabæ Klostergods, men havde hidtil været overdraget Sysselmanden i Rangarvalla Syssel til Administration, for at denne Embedsmand i fornödent Fald kunde benytte den, maatte, da Sysselmand Sverrisson ikke önskede at afbenytte den og Intet havde imod at den overdroges til Lægen, overlades til denne som Embedsjord fra Fardag 1837 at regne. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 E, Nr. 445. 30. Novbr.

Den til Thykkebai Klostergods hörende Jord Thiodolvshage, i Rangervalle Syssel under Islands Sönder-Amt, ville Vi, fra Fardag 1837 at regne, allern. have overladt Distriktschirurgen i bemeldte Amts östlige Chirurgikat som Embedsjord, saaledes, at Beneficiarius fritages for at betale den Afgift, som for Tiden aarligen svares af Jorden til den islandske Jordebogskasse. — Kjöbenhavn den 30. Novembr. 1836[1].

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Brugsjord for Distriktschirurgen i Nord-Amtet.** Khavn den 10. Decembr. 1836. — Rentek. Isl. Copiebog 12, Nr. 419. 10. Decbr.

Med Hr. Amtm.' Betænkning af 5. Septbr. d. A. er Kammeret remitteret et Andragende fra Distriktschirurg i Islands Norderamt, E. Johnsen, hvori han anholder om, istedetfor den ham udlagte fri Brugsjord Arnarnes af Mödrevalle Klosters Gods at erholde udlagt Jorden Kjarna, henhörende under Administrationen af Större Öefjords Jorder og Kjernö.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenst-

[1] communiceret Stiftamtmanden over Island til Efterretning og videre Bekjendtgjörelse ved Rentek. Skriv. 17. Decbr. 1836. Isl. Copieb. 12, Nr. 441.

1836. ligen at melde, at forsaavidt Distriktschirurg Johnsen
10. Decbr. kan forenes med den nuværende Opsidder paa Jorden Kjernö (= Kjarna) om Afstaaelsen af den hele Jord eller en Qvota-Deel af samme til Afbenyttelse for sig, vil der fra Kammerets Side ikke haves Noget imod, at den attraaede Forandring iværksættes. Iövrigt bliver det en Selvfölge, at Jorden Arnarnes, som tilhörende Mödrevalle Klosters Gods, vil i saa Tilfælde, med de derpaa nuværende 3 Qvilder, blive at bestyre af Administrator for dette Gods.

Om denne vor Resolution bedes saavel Distriktschirurg Johnsen som vedkommende Administratorer meddeelt fornöden Underretning. — Rentekammeret den 10. Decembr. 1836.

17. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. **Varigheden af Rettighed til Fiskepræmier ved Island.** Khavn den 17. Decembr. 1836. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 4799. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 455—456.

I Anledning af, at Kjöbmand Hillebrandt og övrige Rhedere af Kutteren „den nye Pröve", der skal være det samme Skib, som ved det herhos tilbagefölgende af den kgl. grönlandske Handels-Commission under 18. April 1789 udstedte Skjöde, under Navn af Jagten „den nye Pröve", blev solgt til Skibscapitain Just Ludvigsen, med Rettighed til, saalænge det er til, at maatte oppebære den ved Plakaten af 6. Juni 1787 fastsatte Præmie, af 10 Rd. pr. Commercelæst for dets fulde Drægtighed 30 Commercelæster, naar det paa Fiskerie under Island behörigen har været udrustet, have anholdt om at anvises den udlovede Præmie paa Grund af, at Skibet i indeværende Aar har været paa Fiskerie under Island, har det kgl. Rentekammer i behagelig Skrivelse af 29. Oktober sidstleden, med den Bemærkning, at det vel ikke behörigen er godtgjort, at Kutteren

„den nye Pröve" er eller endnu kan antages at være det samme Skib, som det ommeldte Skjöde udlover Præmie for, men at nærmere Oplysning i saa Henseende vil blive Vedkommende affordret, begjært dette Collegii Betænkning om, hvorvidt der, med Hensyn til at denne Præmie ikke vides siden Aaret 1793 at have været fordret eller udbetalt for Jagten „den nye Pröve", nu igjen efter 43 Aars Forlöb kan opstaae et saadant Krav og samme gjöres gjeldende, uagtet Eierne i dette lange Tidsrum hverken have forbeholdt sig Adgang til den udlovede Præmie eller benyttet Skibet til det ommeldte Brug. 1836. 17. Decbr.

I Gjensvar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at der vel efter Aanden i de angaaende Præscription handlende Lovbestemmelser kunde være Noget at anföre imod Præmiens Udbetaling, men at Skibet dog imidlertid ikke paa Grund af hine Bestemmelser skjönnes at kunne tabe sin Adgang til fremtidig at erhverve Præmie, derved, at det i 20 Aar eller derover ikke har været brugt til Fiskerie under Island, eftersom Lovens 5—5—2 forudsætter positive Handlinger, hvorved en Rettighed udöves, og som kunne ansees som et Analogon til den i 5—5—1 fordrede Besiddelse, og 5—14—4 kun handler om Gjæld. Da nu derhos Skjödet quæstionis ikke foreskriver noget særdeles Vilkaar, hvorunder det i samme ommeldte Skib skulde kunne gjöre Paastand paa Præmie, undtagen at det, hvergang denne æskes, skulde være anordningsmæssig udrustet til Fiskerie under Island, saa finder man ikke, at der, under Forudsætning af, at det Skib, for hvilket Præmien nu paa Grund af hiint Skjöde kræves, kan godtgjöres at være det samme identiske Skib, paa hvilket oftmeldte Skjöde i 1789 blev meddeelt, kan være tilstrækkelig juridisk Grund til at nægte det Qualification til Præmie. — Det kongel. Danske Cancellie den 17. Decembr. 1836.

1836. 20. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Tjenestetyendes Ret til Forsörgelse af Husbonden i Sygdoms-Tilfælde.** Khavn den 20. Decembr. 1836. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1836, Nr. 4880. Coll. Tid. for 1837, S. 79—81. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1836, S. 457—459. — Islandsk: Sunnanpóst. 1838, S. 87 Anm.

Hr. Stiftamtm. har, ved under 21. Septbr. sidstl. at tilstille Cancelliet en fra Repstyrerne i Stoksöre indkommen Forestilling, hvori de besvære sig over, at Kammerraad, Sysselmand Melsted ved en af ham under 12. Oktobr. f. A. afgiven Resolution har antaget, at det maatte paaligge Bonde Sigurd Sigurdson paa Toptum, i Analogie af Plakat 14. Decbr. 1810 § 18, at underholde sin Tjenestekarl Magnus Magnussen, der var bleven syg i Höslettens Begyndelse, indtil næste Skiftetid, medens derimod bemeldte Repstyrere have formeent, at det, i Overeensstemmelse med Jonsbogens Bestemmelser i Kjöbebalkens 42. Capitel, ikke kan paalægges Husbonden i Hösletstiden at underholde sit syge Tjenestetyende længere end i den deri bestemte Tid, men at Forpligtelsen derefter maa gaae over paa vedkommende Fattigdistrikt, henstillet denne Sag til Collegiets Afgjörelse.

Cancelliet skulde i Anledning heraf tjenstligst bemærke Fölgende:

Den Bestemmelse, som skulde hjemle den Paastand, som fra Repstyrernes Side er fremsat, er ikke, som af disse anfört, det 42. Capitel i Jonsbogens Kjöbebalk, men en ved det 25. Capitel anfört Retterbód af Kong Erik[1]. Læses imidlertid denne i Sammenhæng med selve bemeldte Capitel, skjönnes det, hvad og dens eget Indhold bekræfter, at den ikke angaaer egentlige og faste Tyende, men Dagleiere og Accord-

---

[1]) *see* Retterb. 15. (2.) Juli 1294 § 12 i denne Saml. 1, 18.

arbeidere, ligesom det ikke er Fattigvæsenet, men Arvingerne (hvilke nu derfor ere fritagne), som den syge Arbeidsmand derefter skulde falde til Byrde, hvis han bliver syg respective over 3 Nætter eller over 1/2 Maaned. Bemeldte Lov kan saaledes ikke have nogen Indflydelse paa det her omhandlede Tilfælde, da Magnus Magnussen omtales som fast Tjenestekarl hos Sigurd Sigurdsen. Allerede Tyendeforholdets Natur medförer derimod, at Husbonden, der erholder saa godt som fuld Disposition over Tyendets Kræfter til det Arbeide, han vil paalægge samme, og blandt Andet kan fordre, at Tyendet i Sygdoms Tilfælde yder ham og Familie al mulig Hjælp og Tjeneste, ogsaa omvendt bör sörge for Tyendet i Sygdoms Tilfælde og ikke kan træde tilbage fra sin Pligt at underholde Tyendet, fordi det i længere eller kortere Tid ei er istand til at yde den Tjeneste, som det havde paataget sig. Anordningen angaaende Hustugten paa Island 3. Juni 1746 Art. 23 gjör det derhos udtrykkelig til Pligt for Husbönder, baade i Almindelighed at opholde deres Tjenestefolk forsvarlig i Föde og Klæder, og i Særdeleshed at være dem behjælpelige og til muligste Tjeneste i paakommende Sygdom. Da nu ifölge heraf det Sysselmanden, i Analogie af Plak. 14. Decbr. 1810, der ikke er nogen for Island gjeldende Anordning, har paalagt Sigurdsen, synes at være det mindste, som efter Forholdets Natur og de islandske Love kunde fordres af ham, saa maa Collegiet bifalde den af Kammerraad Melsted afgivne Resolution. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. December. 1836. 1836. 20. Decbr.

Kongelig Resolution ang. **Salg af en Thorchilii Legat tilhörende Gaard.** Khavn den 21. Decembr. 1836. — Canc. 1. Depart. Forestill. 1836, Nr. 201. 21. Decbr.

Vi bifalde, at den Thorchilii Börneskole-Legat til-

1836. hörende Eiendom, Jorden Kalmanstjörn, beliggende i
21. Decbr. Guldbringe Syssel under Sönder-Amtet paa Island, maa afhændes for det paa samme gjorte Auctionsbud 933 Rbd. rede Sölv, der deels i Overeensstemmelse med Auctionsconditionerne blive imod behörig Pante-Obligations Udstedelse og Thinglæsning indestaaende i Eiendommen, deels iövrigt at gjöre frugtbringende paa den Maade, som er fastsat for Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler.

Hvorhos Vi ville have Vor Stiftamtmand over Island bemyndiget til at pröve Legatets övrige Jorder bortsolgte, efterhaanden som Leilighed dertil gives, hvorefter de gjorte Bud hvergang maae, efter at Stiftelsens Meddirecteur tillige har afgivet sin Betænkning, indstilles til Vor Approbation. — Kjöbenhavn den 21. Decembr. 1836 [1].

23. Decbr. **Gavebrev** af Provst Guttormr Thorsteinson, paa et **Fond til Præmier for nyttige Skrifter.** Hof i Vopnafjord 23. Decembr. 1836. — *see* kgl. Confirmation 29. Decembr. 1837.

24. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Husleiehjælp for Domkirkepræsten i Reykjavik.** Khavn den 24. Decembr. 1836. — Original i Bispe-Archivet i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 3486.

Som Stiftamtet og Deres Höiærv. bekjendt, er ved allerhöieste Resolution af 7. Novbr. f. A. allernaad.

---

[1]) Ved Cancellie-Skrivelse 27. Decbr. 1836 er denne kongel. Resolution meddeelt Stiftamtmanden over Island, og under samme Dato ligeledes Biskoppen over Sjællands Stift. Canc. 1. Depart. Brevb. 1836, Nr. 3506. — Afgiften af Kalmanstjörn angives til 1 Skpd. 10 Lpd. Törfisk aarlig, til Værdie 21 Rbd. 24 Sk.

tilstaaet Sognepræsten ved Reikevig Domkirke paa Island, fra Begyndelsen af Aaret 1836 at regne, en aarlig Husleiehjælp af 150 Rbd. Sölvmynt af den islandske Jordebogskasse, imod at han skal være forpligtet til at tage Bopæl i bemeldte Kjöbstad. 1836. 24. Decbr.

Da der nu imellem den forrige Sognepræst Consistorialassessor Oddsens Enke og hans Eftermand i Embedet Thordarsen, der er beskikket under 4. Novbr. f. A., er opstaaet Meningsulighed om, hvorvidt Enken skal nyde Andeel af denne Husleiehjælp for Tidsrummet fra 1. Januar d. A. til Fardag den 6. Juni næstefter, har Enkens Lavværge, Justitiarius Sveinbjörnsen, henstillet dette Spörgsmaal til Cancelliets Afgjörelse, idet han, til Fordeel for Enkens formeentlige Ret til at oppebære denne Husleiehjælp for det nævnte Tidsrum, blandt Andet har anført, at Enken med megen Bekostning har opfyldt Resolutionens Betingelse for Husleiehjælpens Erholdelse, ved at leie Huus i selve Reikevig By for den Præst, som hun havde skaffet til at betjene Præsteembedet i Naadensaaret og Provst Thordarsens Fraværelse, og at denne Præst saaledes virkelig har opholdt sig hele Aaret i Reikevig, at Husleiehjælpen efter Resolutionens Ord ikke synes at være tilstaaet nogen vis Præst i Kaldet, og at Thordersen ikke har taget Bopæl i Reikevig By förend efter den 6. Juni d. A., ja end ikke förend efter Udgangen af samme Maaned. Omtrent samtidig hermed modtog man et med Hr. Stiftamtm.s Betænkning af 7. Septbr. sidstl. hertil indsendt Andragende fra den nuværende Sognepræst i Reikevig Thordarsen, hvori han yttrer, at Enken formeentlig ikke kan have andre Rettigheder, end dem, som tilkom hendes afgangne Mand, — at det er ganske tilfældigt, at Enken har opfyldt Betingelsen for Husleiens Erholdelse, ved at skaffe Bopæl i Byen til den under Naadensaaret vicarierende Præst, eftersom Communicationen om Husleiehjælpen og den dermed forbundne Betingelse at tage Bopæl i Reikevig By först indlöb, da Naadens-

1836. aaret næsten var udlöbet, — at den Omstændighed,
24. Decbr. at hans Navn ikke udtrykkelig er nævnet i den kgl. Resolution af 7. Novbr. f. A., formeentlig ikke kan anföres som Argument mod hans Ret til denne Indtægt i Naadensaaret, da han alt under 4. s. Maan. var beskikket til Kaldet, og at han, ved pludselig at maatte forlade sit forrige Embede og skaffe sig Bopæl i Reikevig, har haft betydelige Bekostninger, hvorfor han billigen bör have Erstatning i den i Naadensaaret faldende Andeel af Husleiehjælpen, hvorhos han iövrigt ligeledes henstiller Spörgsmaalets Afgjörelse til Cancelliets Resolution.

Da förnævnte allerhöieste Resolution af 7. Novbr. f. A. var emaneret igjennem det kongl. Rentekammer, blev Sagen herfra tilstillet Kammeret, som i sin Svarskrivelse har yttret, at da Resolutionen er emaneret efter at Præsten Thordarsen er beskikket, men han ikke, ved at have Bopæl i Reikevig fra 1. Januar 1836, har opfyldt denne for Husleiehjælpens Udbetaling allern. fastsatte Betingelse, kunde der vel være Spörgsmaal om Besparelse til Fordeel for den kgl. Kasse af den löbende Husleiehjælp, fra 1. Januar 1836 indtil den Tid, Præsten Thordarsen har taget Bopæl i Reikevig, men at Rentekammeret dog ikke desto mindre for sit Vedkommende vil frafalde Paastand om saadan Besparelse, hvorimod Kammeret iövrigt har overladt Sagen til Cancelliets Afgjörelse, saaledes som de Vedkommende have andraget om.

Foranlediget heraf skulde man tjenstligst tilmelde Stiftamtet og D. Höiærv. til videre behagelig Foranstaltning og Bekjendtgjörelse, at da Husleiehjælpens Udbetaling er knyttet til den Betingelse, at Præsten tager Bopæl i Reikevig, og denne Betingelse ikke af Præsten Thordarsen er bleven opfyldt i det nævnte Tidsrum fra 1. Januar til 6. Juni, ansees han ikke berettiget til at erholde den Andeel af Husleiehjælpen, som beregnes at falde for dette Tidsrum, hvorimod, da det kongel.

Rentekammer har frafaldet Paastand om, at bespare denne Andeel for den kgl. Kasse, Billighed taler for, at denne maa tilfalde Enken, som i den nævnte Tid har maattet skaffe Bopæl i Reikevig for den Person, som i Naadensaaret har udfört Præste-Embedets Forretninger. 1836. 24. Decbr.

Som Fölge heraf vil bemeldte Husleiehjælp blive at udbetale til Oddsens Enke fra 1. Januar til 6. Juni d. A., og först efter den Tid til den nuværende Præst i Embedet. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Decembr. 1836.

Kongelig Resolution ang. **Lovgivningen om Islands Skibsfart og Handel, samt Udförsels-Afgiften fra Island.** Khavn den 28. Decembr. 1836[1]. — I Forestilling 20. December beretter Rentekammeret, at ifölge kgl. Resol. 23. Septbr. f. A. havde Udkast til en Plakat, angaaende den islandske Handel og Skibsfart, været forelagt samtlige Forsamlinger af Provindsial-Stænderne, for Danmark og Hertugdömmerne Slesvig og Holstein. De havde alle i det Hele anbefalet Udkastet, og kun fremsat forskjellige Ændringsforslag, hvilke Kammeret gjennemgaaer og dröfter temmelig udförligen. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1836 E, Nr. 485. 28. Decbr.

Vi approbere allern. indbemeldte Os allerunderd. foredragne nye Udkast til en Plakat angaaende den islandske Handel og Skibsfart, dog at Slutningen af § 3 kommer til at lyde saaledes:

„kan Ingen, der for Fremtiden vil nedsætte sig som Borger i nogen af disse Stæder, og der opföre Bygning, gjöre Fordring paa at udvises Byggeplads, undtagen forsaavidt der sammesteds endnu maatte haves nogen til denne Bestemmelse allerede anviist Grund".

[1]) jevnf. næstfölgende Plakat om den islandske Handel og Skibsfart, 28. Decbr. 1836.

1836. 28. Decbr. Og have Vi forsynet den i Overeensstemmelse hermed opsatte Plakat med Vor allerhöieste Underskrift.

Det af Provindsialstænder-Forsamlingen for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne fremsatte Forslag med Hensyn til Beseilingen af Seidisfjord i Islands Öster-Amt, bliver at tage under nærmere Overveielse, naar Sagen om dette Steds fremtidige Beseiling, efter at de fornödne Indberetninger fra vedkommende Autoriteter ere erholdte, i næste Aar vil blive Os allerund. forelagt.

Endeligen tillade Vi allern., at den Afgift til Vor Kasse af 5 Rbd. rede Sölv pr. Commercelæst, som ved Vor Forordning af 11. Septembr. 1816 § 17 er paabuden af Vore Undersaatters Handelsskibe, der expederes directe fra Island til fremmede Steder, maa bortfalde for Aarene 1835 og 1836. — Kjöbenhavn den 28. Decembr. 1836.

28. Decbr. **Plakat** ang. **nærmere Bestemmelser med Hensyn til den islandske Handel og Skibsfart.** Khavn den 28. Decembr. 1836. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1837, og ligeledes i flere Jurisdictioner: Vestmannöerne, Arnæs, Gullbringa og Kjosar, Borgarfjords Syssel og Reykjavík By (1837), fremdeles i Snæfellsnæs og Dala Sysseler (1837), endelig i Bardastrands Syssel, samt i Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner med Undtagelse af Thingö Syssel (1838). Original-Aftryk hos Schultz paa Dansk og Islandsk, 24 Sider i 4to. Den förste Side Titelblad: den danske Titel överst, derunder den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—22 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; paa de ulige Sider 3—23 den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. Coll. Tid. for 1837, S. 217—242, 249—260, med Motiver og Bemærkninger. Qvart-Forr. for 1836, S. 280—290; Schou XXI, 492—501. Jevnf. Tidender fra Stænderforsamlingerne 1835-1836: Roeskilde Nr. 41 ff.; Viborg II, 22; Slesvig Nr. 45 ff.; Holstein (Itzeho) Nr. 11 o. fl. St. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor). —

Tydsk: Original-Aftryk paa Tydsk og Dansk hos Schultz, 21 Sider 4to med Titel: „Patent, betreffend einige nähere Bestimmungen rücksichtlich der Anordnungen wegen des Handels und der Schiffahrt auf Island". 1836. 28. Decbr.

Plakat, indeholdende nogle nærmere Bestemmelser med Hensyn til Anordningerne om den islandske Handel og Skibsfart.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, efter at have bragt i Erfaring, at adskillige Forandringer i den nu gjeldende Lovgivning om Handelen og Skibsfarten paa Vort Land Island ansaaes gavnlige, have taget denne Sag under nöieste Overveielse. Idet Vi imidlertid herved ere blevne bestyrkede i den Overbeviisning, at de Hovedgrundsætninger, hvorpaa bemeldte Lovgivning stötter sig, endnu ere de hensigtsmæssigste, have Vi kun fundet det nödvendigt at tilföie de gjeldende Anordninger nogle Modificationer og nöiere Bestemmelser, især sigtende deels til, saavidt Omstændighederne tillade det, end mere at fremme en til Forholdene passende Handelsfrihed, navnlig ved at hæve den hidtil stedfundne Forskjel mellem Kjöbstæder og autoriserede Udliggersteder, deels til at afgjöre forskjellige hidtil som tvivlsomme ansete Punkter.

Thi byde og befale Vi, efter i den Anledning at have indhentet Betænkning fra samtlige Forsamlinger af Vore troe Provindsialstænder, saavel for Vort Kongerige Danmark, som for Vore Hertugdömmer Slesvig og Holsteen, som fölger:

1) Den hidtil stedfundne Forskjel imellem Kjöbstæder og autoriserede Udliggersteder paa Island skal for Fremtiden være hævet. Dog skal Reikevig i Sönder-Amtet, der, i Overeensstemmelse med Anordningen af 17. Novembr. 1786 § 18, har erholdt sin egen Jurisdiction, fremdeles benævnes Kjöbstad. — De övrige hidtil saakaldte Kjöbstæder, nemlig Eskefjord og Öefjord i Öster- og Norder-Amtet, samt Grönnefjord i

1836. Vester-Amtet, skulle for Eftertiden, tilligemed de auto-
28. Decbr. riserede Udliggersteder, nemlig Havnefjord, Kjeblevig, Örebak og Vestmannöe i Sönder-Amtet, Berefjord, Vapnefjord, Husevig, Hofsaas, Skagestrand, Siglefjord og Raudarhavn i Öster- og Norder-Amtet, samt Reikefjord, Isefjord, Dyrefjord, Bildal, Patrixfjord, Flatö, Stikkesholm, Olufsvig, Önundarfjord og Budenstad i Vester-Amtet, benævnes „autoriserede Handelssteder". — 2) Som Fölge heraf skal det være Enhver, der, efter de gjeldende Anordninger, er berettiget til at nedsætte sig i Island som Handlende, tilladt at etablere sig paa hvilketsomhelst af de til Handel autoriserede Steder i bemeldte Land, med samme Ret til at handle paa samtlige disse, som der hidtil har været tilstaaet enhver i nogen islandsk Kjöbstad bosat Kjöbmand, med Hensyn til alle de Steder, der, under Navn af Udliggersteder, have været autoriserede til Handel. Dog skal den, som saaledes agter at nedsætte sig, i Forveien hos vedkommende Underövrighed erhverve et Antagelsesbrev til at maatte etablere Handel paa et af disse Steder, som navnlig maa opgives. For et saadant Antagelsesbrev erlægges det i Sportelreglementet for Island af 10. Septbr. 1830 § 61 fastsatte Gebyr. — 3) Da den ved Anordningen af 17. Novembr. 1786, §§ 4 og 5, Kjöbstæderne i Island tilstaaede Begunstigelse, at erholde den fornödne Grund for kgl. Regning, alene blev forundt de Kjöbstæder, som da oprettedes, og disse kun forsaavidt deres förste Anlæg angik, kan Ingen, der for Fremtiden vil nedsætte sig som Borger paa noget af disse Steder og der opföre Bygning, gjöre Fordring paa at udvises Byggeplads, undtagen forsaavidt der sammesteds endnu maatte haves nogen til denne Bestemmelse allerede anviist Grund. — 4) Den Adgang, der, ifölge allerhöieste Resolution af 20. Marts 1789, er tilstaaet dem, som agte at opföre Bygninger i de islandske Kjöbstæder, til at erholde enten en Præmie af 10 Procent af Bygningsomkostningerne, eller og, under visse

Betingelser, et Forskud af den halve Deel af bemeldte Omkostninger som et Laan, skal herefter aldeles ophöre. Dog ville Vi, efter Omstændighederne, have Adgang til denne Begunstigelse forbeholdt dem, som beviisligen allerede ved denne Vor Plakats Publication have begyndt paa Opförelse af Bygninger i Reikevig, Eskefjord, Öefjord eller Grönnefjord, saafremt disse Bygninger fuldendes inden Udgangen af Aaret 1838. — 5) De övrige Kjöbstæderne i Island nu tilkommende Rettigheder og Friheder ville Vi for Fremtiden have samtlige autoriserede Handelssteder forundte. Imidlertid skal den bemeldte Kjöbstæder sildigst ved Vor Resolution af 3. Decembr. 1823, hekjendtgjort ved Rentekammer-Plakat af 23. s. M., bevilgede Afgiftsfrihed for 20 Aar kun vedblive at gjelde for de i foregaaende § 4 nævnte Steder, saaledes at disse i den endnu tilhageværende Deel af bemeldte 20 Aar beholde saadan Frihed. — 6) Den i Forordn. af 13. Juni 1787 Cap. II § 12 indeholdte Befaling, at Ingen maa anlægge fast Handel paa noget af de autoriserede Udliggersteder, med mindre han har et Forraad af Varer til en Værdie af i det mindste 500 Rigsdaler — nu 500 Rigsbankdaler rede Sölv, — hvoraf Halvdelen bör være Kornvarer og den anden Halvdeel Tömmer og andre til Næringernes Drift fornödne Varer, skal for Eftertiden gjelde ligesaavel Reikevig Kjöbstad som samtlige autoriserede Handelssteder. Og have vedkommende Övrigheder at paasee det i saadan Henseende Fornödne. — 7) Den de saakaldte Spekulanthandlere paa Island hidtil paahvilende Forpligtelse til at skulle anlöbe en af Landets Kjöbstæder, og der forevise vedkommende Övrighed deres Papirer, forinden de maae anlöbe og handle paa noget af de övrige til Handel autoriserede Steder sammesteds, ville Vi allern. have ophævet. Det skal desaarsag for Fremtiden være tilladt enhver Spekulanthandler, hvad enten en saadan hörer til Vore egne Undersaatter eller ikke, naar han, i Overeensstemmelse med de for ethvert Tilfælde især

1836.
28. Decbr.

1836. gjeldende Bestemmelser, er forsynet med behörig Be-
28. Decbr. seilings-Tilladelse, directe at opseile hvilketsomhelst af de til Handel autoriserede Steder paa Island, og der at drive Handel overeensstemmende med de Regler, der allerede ere eller herefter maatte blive anordnede for Spekulanthandelen. Dog skal han være forpligtet til strax ved Ankomsten, og forinden han begynder nogen Handel, at forevise samtlige de ved Anordningerne befalede Documenter for vedkommende Sysselmand, som forsyner dem med Paategning om, at de ere blevne foreviste. Og skal dette have samme Virkning, som hidtil har været forbunden med Documenternes Foreviisning i en af Kjöbstæderne. — 8) Ifölge heraf paaligger det den Sysselmand, i hvis Distrikt det Handelssted er beliggende, som nogen Spekulanthandler saaledes opseiler, at iagttage Alt, hvad der efter Anordningerne i saa Henseende hidtil har paaligget Övrighederne i Kjöbstæderne. — 9) For det Tilfælde, at Sysselmanden ikke maatte være bosat paa selve Handelsstedet eller i Nærheden af samme, og at der paa Handelsstedet maatte være en paalidelig og upartisk Mand, til hvem den ved Anordningerne paabudne Undersögelse og Paategning af Skibspapirerne maatte kunne betroes, ville Vi allern. have vedkommende Amtmand bemyndiget til at meddele en saadan Mand den i den omhandlede Henseende fornödne Autorisation. Men heraf skal dog ei fölge nogen Forpligtelse for Skipperne til at lade deres Papirer undersöge af den saaledes Autoriserede. Derimod skal det staae Enhver frit for, enten at benytte sig af denne, i hvilket Tilfælde der dog ikke bör afgaae Sysselmanden Noget i den ham efter Sportelreglementet af 10. Septbr. 1830 § 62 for en Forretning af det her omspurgte Slags tilkommende Betaling, hvorimod der desforuden bliver til den, der undersöger og paategner Papirerne, at erlægge Halvdelen af nysnævnte Betaling, eller at sende Papirerne til vedkommende Sysselmand selv, i hvilket

Tilfælde den sidstmeldte extraordinaire Betaling bortfalder. Og skal Skipperen iövrigt i det förste Tilfælde være forpligtet til, ufortövet at meddele Sysselmanden Underretning om sin Ankomst. — 10) Fremdeles, ligesom hidtil, bliver det en Spekulanthandler, hvad enten han hörer til Vore egne Undersaatter, eller ikke, kun tilladt, paa enhver Reise, han foretager til Island, at opholde sig og drive Handel i 4 Uger paa eet og samme til Handel berettiget Sted. Dog bliver under disse 4 Uger ikke at henregne enten Indseilings- eller Udseilingsdagen, eller den eller de Dage, som beviisligen medgaae, forinden han maatte kunne erholde den i foregaaende § 7 befalede Paategning af Sysselmanden, hvilket endog skal gjelde, naar den Vedkommende i det i § 9 omhandlede Tilfælde foretrækker at henvende sig til Sysselmanden selv. Og ligesom det af det Foranförte paa den ene Side er en Fölge, at en Spekulanthandler ikke, efter de ovennævnte 4 Ugers Forlöb, under noget Paaskud, maa ligge ved eet og samme Handelssted, hvad enten han förer Handel sammesteds eller ei, Nödvendighedstilfælde alene undtagne, saasom naar Sygdom eller Uveir og Modvind forhindre Afreisen, saaledes skal det paa den anden Side fremdeles være tilladt den Handlende at dele bemeldte Tid af 4 Uger, som han paa eet og samme Handelssted maa opholde sig, paa den Maade, at han, skjöndt han paa den samme Reise bortfjerner sig een eller flere Gange fra et saadant Sted, igjen maa indfinde sig der og handle, naar blot Handels- og Liggetiden i det Hele ikke udstrækkes over 4 Uger paa eet Sted. — Dersom nogen Spekulanthandler maatte befindes at ligge over den bestemte Tid, da bliver han for hver Dag, han saaledes maatte blive liggende længere i Havnen, at ansee med en Mulkt til vedkommende Distrikts Fattigkasse af 4 til 20 Rbd. r. S., efter Dommerens Skjönnende, grundet paa Sagens Omstændigheder, og navnlig derpaa, om han i den Tid, han har ligget længere, end ham tilladt var, har drevet

1836.
28. Decbr.

1836. 28. Decbr. nogen Handel, og paa denne Handels större eller mindre Betydenhed. — Iövrigt blive de nu gjeldende Bestemmelser med Hensyn til Spekulanthandelen, forsaavidt de ikke ved denne Vor Plakat ere forandrede, herved indskjærpede. Og bliver det saaledes, navnlig ifölge allerhöiest Resolution af 17. April 1793, bekjendtgjort ved Rentekammer-Plakat af 23. i s. M., Spekulanthandlerne paa det Strengeste forbudet at opsætte Varer til Forhandling hos Bönder eller Andre, hvem de ogsaa maatte være, samt at udsende Nogen med Varer til Forhandling i Landet, under de ved bemeldte Resolution og Plakat fastsatte Mulkter i Overtrædelsestilfælde, hvilke Mulkter tilfalde vedkommende Distrikts Fattigkasse. — 11) Naar de locale Omstændigheder ved et Handelssted i Island ei tillade, at de Skibe, som tilhöre Stedets faste Handel, og Skibe, som tilhöre Andre, samtidigen kunne benytte det derværende Havneleie, eller de derværende kunstige Fortöiningsmidler, bör de förstnævnte Skibe have Fortrinsret til Benyttelsen fremfor de sidstnævnte, og disse fölgelig være pligtige at vige Leie og Fortöining for hine. Derhos er det en Selvfölge, at Eieren af deslige Fortöiningsredskaber, være sig enten Ringe, Landtouge eller andet deslige, er berettiget til af Andre at fordre en billig Leie for Benyttelsen heraf. Saafremt Eieren og den, der vil benytte sig af Redskaberne, imidlertid ei kunne blive enige om Leiesummen, bliver samme for hver Uge eller Dag, efter forudgaaen nöiagtig Undersögelse af samtlige Omstændigheder, at fastsætte af vedkommende Sysselmand, men, hvis nogen af Parterne erklærer sig utilfreds med, hvad denne bestemmer, da af vedkommende Amtmand, ligesom det, naar Nogen af dem ei heller skulde finde sig tilfreds med Amtmandens Resolution, skal staae den Paagjeldende frit for at paaklage samme til Vort Rentekammer, der i saa Fald endeligen afgjör Sagen. Men Erlæggelsen af

den ved Sysselmandens Resolution fastsatte Betaling skal dog ikke kunne udsættes formedelst en slig Paaklage, hvorimod, hvis Nedsættelse eller Forhöielse af Amtmanden eller Kammeret skulde blive bestemt, det i ethvert Tilfælde for meget eller for lidet Betalte nærmere maa indfordres hos Modparten. I alt Fald skal Eieren være pligtig til strax at indrömme det Andre tilhörende Skib Havneleie og Fortöiningsredskaber, naar han paa den Tid ei selv behöver dem, uden Hensyn til den Tvistighed, der kan være opstaaet om Leien. Og har Övrigheden nöie at paasee, at et saadant Skib ei heri gjöres nogen Forhindring. — 12) Vi ville allern. have samtlige Vore Undersaatter tilladt i de förste 5 Aar, fra 1. Januar 1837 at regne, at beseile Portland i Islands Sönder-Amt og der at drive Handel fra Skibet, dog under de for den islandske Spekulanthandel i Almindelighed fastsatte Vilkaar. — 13) Den Frihed for Told og Consumtion, som hidtil har været forundt den islandske Handel, ville Vi allernaad. fremdeles, indtil videre, have samme tilstaaet. Imidlertid skal for Fremtiden, ligesom nu, svares 1 Procent Afgift, naar islandske Varer udföres fra Vort Rige Danmark eller fra Vore Hertugdömmer til fremmede Steder. Og ville Vi derhos have den ved Vor Forordning af 11. Septembr. 1816 § 17 paabudne Afgift af 5 Rbd. r. S. for hver Commercelæst af de Skibes Drægtighed, som af Nogen af Vore Undersaatter expederes directe fra Island til fremmede Steder, nedsat, fra 1837 Aars Begyndelse at regne, til 2 Rbd. 32 Sk. r. S. pr. Commercelæst af ethvert saadant Skibs hele Drægtighed. Og bemyndige Vi allern. Vort Rentekammer til, naar særdeles Omstændigheder maatte tale derfor, at eftergive eller tilbagebetale en forholdsmæssig Deel af bemeldte Afgift, saafremt det i noget Tilfælde beviisligen godtgjöres, at de i Udlandet solgte Varequantiteter have udgjort mindre, end hvad der svarer til Skibets hele Drægtighed.

1836. 28. Decbr. — 14) Derimod skal den ved allerhöiest Resolution af 20. Marts 1789 udlovede Præmie for hver Commercelæst af Skibe, som bygges i Island, for Fremtiden bortfalde. — 15) Da Vi have bragt i Erfaring, at den i § 8 af Plak. af 7. Marts 1787, angaaende islandske Söpasse, indeholdte almindelige Bestemmelse, at et saadant Pas kun skal gjelde for een Reise, dog at Hen- og Hjemreisen ansees for een Reise, om endog Skibet, enten for at indtage eller at udlosse sin Ladning, maatte anlöbe adskillige Havne, er bleven fortolket paa forskjellige Maader, have Vi, for at Hensigten med bemeldte Passes Meddelelse, nemlig Sikkerhed for, at de dermed forsynede Skibe og Ladninger alene ere Vore Undersaatters Eiendom, ikke skal forfeiles, og for at paa den anden Side de islandske Handelsexpeditioner saa lidet som muligt skulle opholdes, fundet nödvendigt at give forberörte Bestemmelse fölgende nærmere Tillæg: a) Den Eed, som, ifölge Plak. af 7. Marts 1787 § 3, ved Meddelelsen af et islandsk Söpas gjennem Vort Rentekammer affordres Rhederne, og, hvis Skibet er befragtet til Andre, da ogsaa Befragterne, bör for Eftertiden udstrækkes derhen, at Samme ogsaa skal indbefatte den Forpligtelse, at Skibet ikke med disse Personers Vidende paa nogen af de Farter til eller fra Island, hvortil det, imedens det er forsynet med Passet, maatte anvendes, skal komme til at indeholde nogen Ladning, der ikke udelukkende tilhörer Vore Undersaatter. — b) Et saadant Pas er derefter vel, som hidtil, kun gjeldende for een Reise til Island og derfra igjen tilbage til Vort Rige Danmark eller Vore Hertugdömmer, saaledes, at dog flere Havne i Island kunne beseiles med den Ladning, hvorpaa Passet lyder, men derimod ville Vi allernaad. have tilladt, at Skibet midlertidigen, efter at være ankommet til Island, maa paa det samme Pas foretage Reiser til udenrigske Havne, for derfra at vende tilbage til Island med ny Ladning, imod at Passet, naar og saa

ofte en saadan Reise foretages, för Afreisen tilföies en Paategning af vedkommende Underövrighed, hvorved det gjöres gjeldende for den hver Gang forehavende Reise fra og tilbage til Island; og dersom nogen Skipper, der er udgaaen fra Island til et udenrigsk Sted, i Udlandet bestemmer sig til at vende tilbage til Island, skjöndt han ei der för sin Afreise har forskaffet sig den nysnævnte Paategning paa det islandske Söpas, bör Skibet ved sin Ankomst til Island ikke desaarsag afvises, naar Skipperen afgiver en edelig Forsikkring om, at den medbragte Ladning ei tilhörer Andre, end danske Undersaatter, men Övrigheden skal være bemyndiget til, herom at give den fornödne Paategning paa Passet. — c) Ved enhver saadan Paategning bliver, foruden hvad i Overeensstemmelse med Sportelreglementet for Island af 10. Septbr. 1830 § 62 for samme tilkommer Byfogden eller Sysselmanden, endvidere et lige Gebyr som det, der erlægges for et nyt Pas gjennem Vort Rentekammer, at betale til Vor Kasse. — d) Dette Gebyr bliver at oppebære af den Underövrighed, som meddeler Paategningen, og har enhver Underövrighed, i det Sildigste inden hvert Aars Udgang, at indsende samtlige i saa Henseende oppebaarne Gebyrer med dertil hörende Forklaringer til vedkommende Amtmand, eller, hvis intet sligt Gebyr er oppebaaret, da herom at meddele Amtmanden Underretning. — e) Amtmanden har derpaa til Vor islandske Jordebogskasse at indbetale alle i Aarets Löb inden Amtet oppebaarne Paategningsgebyrer, og for dette Beløb med behörig Forklaring snarest muligt at tilsende Vort Rentekammer Landfogdens prima Qvittering, ligesom og dermed maa fölge de modtagne Underretninger fra de Underövrigheder, der ikke i Aarets Löb maatte have oppebaaret deslige Gebyrer. — 16) Iövrigt forbliver det i Eet og Alt ved de for den islandske Handel og Skibsfart nu gjeldende Anordninger.

1836. 28. Decbr.

1836. Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst
28. Decbr. have at rette. — Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 28. Decembr. 1836.

Opið brèf, innihaldandi nákvæmari ákvarðanir, með tilliti til tilskipananna um þá íslenzku kauphöndlun og skipaferðir.

Vèr Friðrik hinn Sjötti &c. G. V., að Vèr, eptir að Vèr höfum komizt að raun um, að aðskiljanlegar umbreytíngar á nú gildandi lagasetníng, viðvíkjandi höndlun og skipaferðum á Voru landi Íslandi álitist gagnlegar, höfum tekið þetta efni til nákvæmustu yfirvegunar. Þar Vèr undireins hèraf höfum styrkzt í sannfæríngu þar um, að þær aðal-ástæður, á hverjum tèð lagasetníng er bygð, ennþá eru þær tilfellilegustu, höfum Vèr einúngis álitið það nauðsynlegt, að bæta við þær gildandi tilskipanir nokkrum lagfæríngum og nákvæmari ákvörðunum, sèrílagi miðandi til þess, að nokkru leyti, svo framt sem kríngumstæðurnar leyfa, enn meir að frama hagsamlegt höndlunarfrelsi, einkum með aftöku þess híngaðtil gildandi mismunar milli kaupstaða og autoriseraðra útliggjarastaða, og að nokkru leyti til að afgjöra aðskiljanlegar greinir, er híngaðtil hafa verið álitnar að vera efanlegar.

Því bjóðum og skipum Vèr, eptir að Vèr í þessu tilliti höfum útvegað sèrleg álit frá öllum samkomum Vorra trúu umdæmastanda, svovel fyrir Vort konúngsríki Danmörk, sem fyrir Vor hertugadæmi Slesvík og Holstein, sem eptirfylgir:

1) Sá mismunur, sem híngaðtil hefir verið milli kaupstaða og autoriseraðra útliggjarastaða á Íslandi, skal framvegis aftekinn vera, þó skal Reykjavík í suður-amtinu, er samkvæmt tilskipuninni af 17. Novbr. 1786 § 18, hefir hlotið sèrlega lögsögn, framvegis nefnast kaupstaður. Aðrir híngaðtil svokallaðir kaupstaðir, nefnilega Eskifjörður og Eyjafjörður í austur- og norður-amtinu,

svo og Grunnafjörður í vestur-amtinu, ásamt með þeim 1836.
autoriseruðu útliggjarastöðum, nefnilega Hafnarfirði, Kefla- 28. Decbr.
vík, Eyrarbakka og Vestmannaeyjum í suður-amtinu, Berufirði, Vopnafirði, Húsavík, Hofsós, Skagaströnd, Siglufirði og Raufarhöfn í norður- og austur-amtinu, svo og Reykjafirði, Ísafirði, Dýrafirði, Bíldudal, Patriksfirði, Flatey, Stykkishólmi, Ólafsvík, Önundarfirði og Búðum í vesturamtinu, skulu framvegis nefnast „autoriseraðir höndlunarstaðir". — 2) Samkvæmt þessu skal það vera sèrhverjum, sem eptir þeim gildandi tilskipunum hefir rètt til að setjast að í Íslandi, sem höndlandi, leyft að fá sèr staðfestu í sèrhverjum þeirra til höndlunar autoriseruðu staða á nefndu landi, með sama rètti til að höndla í þeim öllum, sem híngaðtil hefir verið veittur sèrhverjum í nokkrum íslenzkum kaupstað búföstum kaupmanni, í tilliti til allra þeirra staða, sem undir nafni af útliggjarastöðum hafa verið autoriseraðir til höndlunar; þó skal sá, er þannig ætlar að ná staðfestu, fyrifram hjá hlutaðeiganda undiryfirvaldi útvega sèrlegt viðtökubrèf, til að mega stofna höndlun á einhverjum þessara staða, sem með nafni á að tilgreinast. Fyrir slíkt viðtökubrèf gjaldist sú í aukatekju-reglugjörðinni fyrir Ísland af 10. Septbr. 1830 § 61 ákveðna borgun. — 3) Þar sú með tilskipunarinnar af 17. Novbr. 1786 §§ 4 og 5 kaupstöðunum í Íslandi veitta vilnan, að mega fá nauðsynlegt byggíngarpláz á konúnglegan kostnað, einúngis var gefin þeim kaupstöðum, er þá voru stofnaðir, og þeim þó einúngis að svo miklu leyti, sem viðkom þeirra fyrstu grundvallan, getur enginn, er framvegis vill ná staðfestu sem borgari í nokkurum tèðra staða og þar stofna byggíng, krafizt þess, að honum ávísist byggíngarpláz, nema að svo miklu leyti, sem samastaðar ennþá kynni til að vera eitthvert þegar til slíkrar brúkunar ávísað húsastæði. — 4) Sá aðgángur, sem eptir allrahæstum úrskurði af 20. Martsí 1789 var veittur þeim, sem ætla að reisa byggíngar í þeim íslenzku kaupstöðum, til að hlotnast annaðhvort verðlaun af 10 prócent af byggíngar-

1836. kostnaðinum, eður og, með vissum skilmálum, útgreiðsla
28. Decbr. helmíngs tèðs kostnaðar fyrifram, í láns skyni, skal hèreptir að öllu leyti aftekinn vera. Samt viljum Vèr, eptir kríngumstæðunum, hafa tilskilið þeim aðgáng til þessarar vilnanar, sem bevísanlega, áður en þetta Vort opna brèf auglýst verður, hafa byrjað að reisa byggíngar í Reykjavík, Eskjufirði, Eyjafirði eður Grunnafirði, ef þessar byggíngar verða fullgjörðar innan útgaungu ársins 1838. — 5) Öll önnur kaupstöðunum á Íslandi nú tilheyrandi rèttindi og fríheit viljum Vèr framvegis unnt hafa öllum autoriseruðum höndlunarstöðum. Samt skal það nefndum kaupstöðum, seinast með Vorum úrskurði af 3. Decbr. 1823, auglýstum með rentukammersins opna brèfi af 23. s. m., veitta afgjaldsfrelsi fyrir 20 ár, hèreptir einúngis gilda fyrir þá í næstfyrifaranda § 4 nefndu staði, svoleiðis að þessir, um þá tíð sem ennþá eptir er af þeim tilteknu 20 árum, haldi slíku frelsi. — 6) Sú í tilskipuninnar af 13. Juni 1787, II. kapítula § 12 innihaldna skipun, að enginn megi stofna fasta höndlun í neinum þeirra autoriseruðu útliggjarastaða, nema hann hafi þann forða af vörum, er að minnsta kosti sè 500 ríkisdala — nú 500 ríkisbánkadala reiðu silfurs — virði, hvaraf helmíngur eigi að vera kornvörur, en hinn helmíngurinn timbur og aðrar til bjargræðisveganna frama nauðsynlegar vörur, skal eptirleiðis gilda einsvel fyrir Reykjavíkur kaupstað, sem gjörvalla autoriseraða höndlunarstaði, — og eiga hlutaðeigandi yfirvöld að gæta þess í því tilliti nauðsynlega. — 7) Þá þeim svoköllluðu spekulanthöndlurum á Íslandi híngaðtil uppálögðu skuldbindíng, til að verða að heimsækja einhvern landsins kaupstaða og þar sýna hlutaðeiganda yfirvaldi skjöl sín, áður en þeir megi innhlaupa eður höndla á nokkrum af hinum til höndlunar autoriseruðu stöðum í landinu, viljum Vèr allran. hafa aftekna. Það skal þessvegna framvegis vera leyft sèrhverjum spekulanthöndlara, hvort sem hann heyrir til Vorra eigin undirsáta eður ekki, þegar hann, samkvæmt þeim fyrir sèrhvert tilfelli sèr-

ílagi gildandi ákvörðunum, er útbúinn með tilhlýðilegu 1836.
siglíngarleyfi, einmiðt að sigla til sèrhvers eins af þeim 28. Decbr.
til höndlunar autoriseruðu staða á Íslandi, og þar að fremja höndlun, samkvæmt þeim reglum, sem nú þegar eru eður hèreptir kunna að verða tilskipaðar fyrir spekulanthöndlunina. Samt skal hann vera skuldbundinn til, strax þegar hann kemur, og áður en hann byrjar nokkra höndlun, að sýna öll þau í tilskipununum uppáboðnu skjöl hlutaðeiganda sýslumanni, sem á þau skrifi sína uppáteiknan, er votti, að þau sèu honum sýnd, — og skal þetta hafa sömu verkan, sem híngaðtil hefir flotið af skjalanna framvísun í einhverjum af kaupstöðunum. — 8) Samkvæmt þessu er sá sýslumaður, í hvers umdæmi sá höndlunarstaður er liggjandi, hvern nokkur spekulanthöndlari þaunig heimsækir, skyldugur til að gæta alls þess, sem eptir tilskipununum í því tilliti híngaðtil hefir verið yfirvöldunum í kaupstöðunum uppálagt. — 9) Í því tilfelli, að sýslumaðurinn ekki kynni að vera búfastur í sjálfum höndlunarstaðnum eður í nánd við hann, og að þar á höndlunarstaðnum kynni að vera einn áreiðanlegur og óáleitinn maður, hverjum trúa mætti fyrir þeirri í tilskipununum uppáboðnu rannsókn og áteiknun skips-skjalanna, viljum Vèr allranáð. hafa gefið hlutaðeiganda amtmanni myndugleika til að meðdeila slíkum manni það í hèrgreindu tilliti nauðsynlega umboðsbrèf. En hèraf skal samt eigi fylgja nein skuldbindíng fyrir skipherrana til að láta skjöl sín rannsaka af þeim þannig autoriseraða manni. Þarámót skal það vera sèrhverjum þeirra í sjálfs valdi, annaðhvort að nota sèr af honum, í hverju tilfelli þó sýslumaðurinn ekkert á að missa af þeirri honum eptir reglugjörðinni um aukatekjur af 10. Septbr. 1830 § 62 fyrir aðgjörðir af hèr umspurðri art tilskildu borgun, hvarámóti þaraðauki til þess, sem rannsakar og áteiknar skjölin, helmíngur nýnefndrar borgunar á að gjaldast, — ellegar og að senda skjölin til hlutaðeiganda sýslumanns sjálfs, í hverju tilfelli sú síðastnefnda aukaborgun

1836. burtfellur, — og skal skipherrann annars, í því fyrra
28. Decbr. tilfelli, vera skuldbundinn til tafarlaust að meðdeila sýslumanninum ávísun um komu sína. — 10) Framvegis, eins og híngaðtil, verður það einum spekulanthöndlara, hvort heldur hann heyrir til Vorra eigin undirsáta eður eigi, einúngis leyft, á sèrhverri ferð er hann stofnar til Íslands, að dveljast og fremja höndlun, í fjórar vikur, á einum og sama stað, er höndlunarrèttindi hefir. Samt á til þessara fjögra vikna hvorki að reiknast hans innsiglíngar nè útsiglíngar dagur, ellegar sá eður þeir dagar, sem bevísanlega líða, áður en hann kann að geta náð þeirri hèr að framan í § 7 uppáboðnu áteiknan af sýslumanninum, hvað jafnvel skal gilda þegar sá hlutaðeigandi, í því í § 9 umgreinda tilfelli, heldur kýs að halda sèr til sýslumannsins sjálfs, — og, eins og það fylgir af því fyrskrifaða á eina síðu, að einn spekulanthöndlari ekki, eptir útgaungu þeirra áðurnefndu fjögra vikna, undir neinu yfirskoti, má liggja við einn og hinn sama höndlunarstað, hvort heldur hann fremur höndlun samastaðar eður eigi, að nauðsynja tilfellum einúngis undanteknum, þegar, til dæmis, sjúkdómur, óveður eður mótvindar hindra burtreisuna, svo skal það á aðra síðu framvegis vera leyft þeim höndlanda að skipta nefndri tíð af fjórum vikum, sem hann á einum og sama höndlunarstað má dveljast, á þann hátt, að hann, þótt hann á sömu reisu einum eður fleirum sinnum víki burt úr slíkum stað, aptur megi koma þángað og kaupslaga þar, þegar einúngis höndlunar og legu tíðin tilsamans ekki dregst fram yfir fjórar vikur á einum stað. — Ef nokkur spekulanthöndlari kann að verða fundinn að því, að hann liggi yfir þá ákvörðuðu tíð, þá á hann fyrir hvern dag, er hann þannig kynni að liggja lengur á höfninni, að álítast með sektum til hlutaðeiganda umdæmis fátækra-sjóðs, frá 4 til 20 rbdl. reiðu silfurs, eptir dómarans áliti, grundvölluðu á sakarinnar kríngumstæðum, og sèrílagi á því, hvort hann á þeirri tíð,

er hann legið hafði lengur en honum var leyft, hefir 1836.
framið nokkra kauphöndlun, og á þessarar höndlunar 28. Decbr.
meira eður minna upphæðarverði. — Annars verða þær nú gildandi ákvarðanir, í tilliti til spekulanthöndlunarinnar, að svo miklu leyti þær ekki með þessu Voru opnu brèfi eru umbreyttar, hèrmeð alvarlega endurnýjaðar, — og verður það svoleiðis sèrílagi eptir allrahæstum úrskurði af 17. Aprilis 1793, auglýstum með rentukammersins opnu brèfi af 23. í sama mánuði, spekulanthöndlurunum uppá það strángasta fyriboðið, að uppleggja vörur til verzlunar hjá bændum eður öðrum, hverir sem vera kunnu, svo og að senda nokkurn með vörur til verzlunar í landinu, að viðlögðum þeim með nefndum úrskurði og opna brèfi ákvörðuðu sektabótum þegar mót þeim er brotið, hverjar bætur þá tilfalla fátækra fjársjóð í hlutaðeiganda umdæmi. — 11) þegar plázins sèrlegu kríngumstæður við einn höndlunarstað á Íslandi eigi leyfa, að þau skip, sem tilheyra staðarins föstu höndlun, og þau skip, sem tilheyra öðrum, á sömu tíð geti nýtkað þá þarverandi hafnarlegu, eður þann þarverandi konstuga skipsfesta-umbúnað, eiga þau fyrstnefndu skip að hafa fyrigángsrètt til notkunarinnar, á undan þeim síðarnefndu, og þessi, samkvæmt því, vera skyldug til að víkja frá legu og skipsfesta-umbúnaði fyrir hinum. þarhjá er það sjálfsagt, að eigandi slíks skipsfesta-umbúnaðs, svosem hrínga, landfesta eður annars slíks, hefir rètt til af öðrum að heimta sanngjarnlega leigu fyrir notkun hans. Ef eigandinn og sá, sem vill nota sèr af umbúníngnum, annars ekki geta komið sèr saman um leigu-upphæðina, á hún, fyrir hverja viku eður dag, að gjörvöllum kríngumstæðum áður nákvæmlega prófuðum, að ákvarðast af hlutaðeiganda sýslumanni, en ef nokkur af málspörtunum kveðst vera óánægður með það sem hann ályktar, þá af hlutaðeiganda amtmanni, eins og það, ef nokkur þeirra ekki heldur verður ánægður með amtmannsins úrskurð, skal standa þeim

1836. hlutaðeiganda í sjálfsvaldi að ákæra hinn sama fyrir
28. Decbr. Voru rentukammeri, sem í því tilfelli endilega afgjörir sökina, en lúkníngu þeirrar með sýslumannsins úrskurði ákveðnu borgunar skal þó ekki mega slást á frest vegna slíkrar ákæru, hvarámóti, ef lækkun eður hækkun af amtmanninum eður rentukammerinu kann verða ákvörðuð, það í sèrhverju tilfelli of mikið eður of lítið borgaða enn fremur hlýtur að krefjast af mótpartinum. Í sèrhverju tilfelli skal eigandinn vera skyldugur til strax að eptirláta því öðrum tilheyranda skipi hafnarlegu og skipsfesta umbúnað, þegar hann á þeim tíma ekki sjálfur þarf þeirra við, án tillits til þeirrar þrætu er risin kynni að vera um leiguna, — og á yfirvaldið nákvæmlega að gæta þess, að slíku skipi eigi hèr í gjörist nokkur hindrun. — 12) Vèr viljum allran. hafa gjörvöllum Vorum undirsátum leyft, í þau fyrstu 5 ár frá 1. Januarii 1837 að reikna, að sigla til Portlands (eður Dyrhóla) í Íslands suður-amti og þar að fremja kauphöndlun frá skipinu, þó með þeim fyrir þá íslenzku spekulanthöndlun almennilega ákvörðuðu skilmálum. — 13) það frelsi frá tolls og consumtiónar útsvari, sem hingaðtil hefir verið veitt þeirri íslenzku höndlun, viljum Vèr allran. framvegis, fyrst um sinn, hafa henni eptirlátið. Samt skal framvegis, eins og nú, svarast 1 prócent afgipt, þegar íslenzkar vörur útfærast frá Voru ríki Danmörk, eður frá Vorum hertugadæmum til framandi staða, — og viljum Vèr allran. hafa þá með Vorri tilskipun af 11. Septbr. 1816 § 17 uppáboðnu afgipt af 5 rbdl. reiðu silfurs fyrir hverja commercelest af áhafnarrúmi þeirra skipa, sem af nokkurum Vorra undirsáta sendast beinleiðis frá Íslandi til framandi staða, lækkaða, frá byrjun ársins 1837 að reikna, til 2 rbdl. 32 sk. r. s. fyrir hverja commercelest, af gjörvöllu sèrhvers slíks skips áhafnarrúmi. Og gefum Vèr allran. Voru rentukammeri myndugleika til, þegar sèrlegar kríngumstæður mæla fram með því, að eptirgefa eður aptur borga, að

tiltölu, vissan bluta lèðrar afgiptar, ef það í nokkru tilfelli bevísanlega sannast, að sú utanríkis selda vöruupphæð hafi minni verið, en gjörvöllu skipsins farmsmáli svari. — 14) Þarámót skulu þau með allrahæstum úrskurði af 20. Martsí 1789 lofuðu verðlaun fyrir hverja commercelest af skipum, sem byggjast á Íslandi, eptirleiðis burtfalla. — 15) Þar Vèr höfum komizt að raun um, að sú í § 8 af opnu brèfi af 7. Martsí 1787, áhrærandi íslenzka sjópassa innihaldna almenna ákvörðun, að slíkur passi einúngis skuli gilda fyrir eina reisu, þó svo, að út- og heimsiglíng álitist fyrir eina reisu, þótt jafnvel skipið, annaðhvort til að fermast eður affermast, kynni að innhlaupa í aðskiljanlegar hafnir, hefir verið útlögð á ýmislega máta, höfum Vèr, til þess að tilgánginum við meðdeilíng nefndra passa, nefnilega vissu þarum, að þau með þeim útbúnu skip og farmar einúngis sèu Vorra undirsáta eign, eigi skuli hnekkjast, og til þess að á aðra síðu þær íslenzku höndlunar útgjörðir tefist sem minnst að mögulegt verður, álitið það nauðsynlegt, að auka nefndar ákvarðanir með fylgjandi nákvæmari viðbætisgreinum: a) Sá eiður, sem eptir opnu brèfi af 7. Martsí 1787 § 3, við meðdeilíng eins íslenzks sjópassa gegnum Vort rentukammer, heimtast af reiðurunum, og, ef skipið er öðrum leigt, þá líka af leigjendum, á eptirleiðis að útvíðkast þartil, að hinn sami ogsvo skal innihalda þá skuldbindíng, að skipið ekki, með þessara manna vitund, á nokkrum af þeim ferðum, til Íslands eða frá, hvartil það, meðan það er útbúið með passanum, kann brúkað að verða, skuli muna innihalda nokkurn farm, sem ekki allsendis tilheyri Vorum undirsátum. — b) Einn slíkur passi er þareptir að sönnu, eins og híngaðtil, einúngis gildandi fyrir eina ferð til Íslands og þarfrá aptur tilbaka til Vors ríkis Danmerkur eður Vorra hertugadæma, svoleiðis, að samt fleiri hafnir á Íslandi megi heimsækjast með þeim farmi, uppá hvern passinn hljóðar, en þarámót viljum Vèr allranáð. hafa

1836. leyft, að skipið ímillitíð, eptir að vera komið til Íslands,
28. Decbr. megi, með þeim sama passa, stofna ferðir til utanríkis hafna, til þarfrá að snúa aptur til Íslands með nýjan farm, þó svo, að passinn, nær og svo opt slík ferð stofnast, fyrir burtsiglínguna fái áteiknan af hlutaðeiganda undir-yfirvaldi, með hverri hann gjörist gildandi fyrir þá í hvert sinn fyriræltuðu ferð frá Íslandi og til þess aptur; og, ef nokkur skipherra, sem farið hefir frá Íslandi til einhvers utanríkis staðar, í útlöndum ályktar að snúa aptur til Íslands, þótt hann ekki þar, áður en hann fór þaðan, hafi útvegað sèr nýnefnda áteiknun á þann íslenzka sjópassa, á skipinu, við komu þess til Íslands, ekki þessvegna að frávísast, þegar skipherrann með sinni eiðfestri skýrslu sannar, að sá farmur, hvern hann flytur, ekki tilheyri öðrum en dönskum undirsátum, en yfirvaldið skal hafa myndugleika til hèrum að gefa passanum þá nauðsynlegu áteiknan. — c) Við sèrhverja slíka áteiknun á, fyrir utan það, er samkvæmt reglugjörðinni um aukatekjur á Íslandi af 10. Septbr. 1830 § 62, fyrir hina sömu tilkemur býfógetanum eða sýslumanninum, enn fremur jöfn borgun við þá, sem gelzt fyrir nýjan passa gegnum Vort rentukammer, að gjaldast Vorri fjárhirzlu. — d) þessi borgun á að meðtakast af því undir-yfirvaldi, sem meðdeilir áteiknunina, og á sèrhvert undir-yfirvald, í seinasta lagi innan hvers árs útgaungu, að innsenda gjörvöll í slíku tilliti meðtekin borgunargjöld, með þartilheyrandi skýrslum, til hlutaðeiganda amtmanns, eður, ef engin slík borgun er meðtekin, þá að tilkynna amtmanninum hið sama. — e) Amtmaðurinn á þareptir að borga Vorum íslenzka jarðabókarkassa þau árlángt innan amtsins meðteknu áteiknunar gjöld, og fyrir þeirra upphæð, með tilhlýðilegri skýrslu, svo fljótt sem mögulegt er, að tilsenda Voru rentukammeri landfógetans príma-kvitteríng, með hverri einnig eiga að fylgja þær meðteknu tilkynníngar frá þeim undir-yfirvöldum, sem ekki árlángt kynnu að

hafa meðtekið þessháttar borgunargjöld. — 16) Að öðru 1836.
leyti eru, í einu og sèrhverju, þær fyrir Íslands kaup- 28. Decbr.
höndlun og skipaferðir nú gildandi tilskipanir óraskaðar.
Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast eiga að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 28. Decembr. 1836.

REGISTER.

1832.	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Forlovspenge af Arv paa Island.
1834.	18. April.	Canc. Plak. ang. Ophævelse af Afgift af Arv, som udföres til de Mexikanske Stater.
—	30. Decbr.	Canc. Skriv. ang. en Mands Andragende om Tilladelse til selv at dele mellem sine Arvinger.
—	30. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Andragende om Tilladelse til at sidde i uskiftet Bo.
1836.	5. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Indsendelse af aarlige Thingsvidner fra Sysselmændene til Brug ved Jordebogskasse-Regnskabet.
—	10. Mai.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Dödsattester for Franskmænd.

Auctioner.

1832.	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Salg uden Auction af den kgl. Andeel af opdrevne Hvaler.
—	27. Juli.	For. for Danm., ang. visse Lettelser med Hensyn til Benyttelsen af Auctionsvæsenet; jevnf. S. 646.
1835.	16. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Administrations-Regnskaber, Auctioner, m. v.

Beneficium paupertatis, *see* Retterne.

Beneficium processus gratuiti, *see* Retterne.

Betlerie, *see* Fattigvæsenet.

Bevillinger.

1832.	14. April.	Canc Skriv. ang. nærmere Bestemmelse af Amtmændenes Myndighed til at meddele Bevilling til fri Proces.
—	28. Septbr.	Bevilling til Udstedelse af Proclama paa det forrige islandske Landoplysnings-Selskabs Vegne.
1835.	28. April.	Kgl. Bevilling til Oprettelse af et Apothek paa Stykkesholm.
1836.	14. Juni.	Kgl. Bevilling til at drive Apothek i Reykjavík.

Bispestolene.

1832. 8. Decbr. Canc. Skriv. ang. Godtgjörelse til Mödrufell Hospital for en bortsolgt Gaard.
1833. 8. Januar. Canc. Skriv. ang. en resterende Gjæld for Holum Bispegaards Opförelse.
1834. 17. Juni. Canc. Skriv. (kgl. Resol.) ang. Lovgivningen om Tiendevæsenet paa Island.
— 23. August. Rentek. Skriv. ang. Skalholt Kirkes Ret til en Ydelse af Efra-Langholt.
1835. 22. Septbr. Canc. Skriv. ang. Norder-Amtets Fordring paa Andeel i Stiftsbogtrykkeriets Udbytte.

Broer (Broen over Jökulsaa), *see* Veivæsenet.

Böger, Bogtrykkerie, Bibliothek, m. v.,
jevnf. Literatur.

1832. 20. Januar. For. ang. Afgivelse af Exemplarer af trykte Skrifter til Bibliothekerne i Kjöbenh.; jfr. S. 646.
— 12. Mai. Univ. Dir. Skriv. ang. Forsendelse af Böger til Bessastad Skole.
— 17. Juli. Canc. Skriv. ang. en paatænkt Udgave af den islandske Lov Jónsbók.
— 19. Septbr. Kgl. Resol. ang. det forrige Landoplysnings-Selskabs Bibliothek og Bogtrykkerie, m. v.
— 29. Septbr. Canc. Skriv. ang. det forrige kgl. islandske Landoplysnings-Selskabs Bogtrykkerie, Bibliothek o. s. v.
— 15. Novbr. Canc. Plak. ang. offentlige Bekjendtgjörelser i den Berlingske Tidende.
1833. 5. Febr. Kgl. Resol. ang. Understöttelse til Udgivelse af et Skrift om Islands Tiendevæsen.
— 22. Febr. Skriv. (fra Direct. for Fond. ad usus publ.) ang. Understöttelse til Bogsamlinger for Geistligheden i Island.

1833.	15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1831 (kgl. Bekjendtg. 6. April; Plak. 9. Juni; Plak. 5. August).
—	26. Septbr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 19. Oktbr.) ang. Dimittenders Bidrag til Skolens Bibliothek.
—	5. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang Udgivelse af et nyt Kort over Island.
—	6. Oktbr.	Disposition af Sognepræst Olaf Sivertsen og Hustru, ang. Oprettelse af en Stiftelse paa Flatö.
1834.	18. Januar.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse til Udgivelse af en islandsk Læsebog.
—	16. August.	Canc. Skriv. ang. det forrige islandske Landoplysnings-Selskab og Bogtrykkeriet.
—	3. Oktbr.	Kgl. Confirm. paa Pastor Olaf Sivertsens og Hustrues Legat til en Stiftelse paa Flatö.
—	31. Decbr.	Kgl. Confirm. paa Fundation for det kgl. nordiske Oldskrift-Selskabs faste Fond til nordiske Oldskrifters Udgivelse m. v.
1835.	31. Januar.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aflevering af Friexemplarer fra Stiftsbogtrykkeriet i Island.
—	25. Juli.	Canc. Skriv. ang. Afgivelse af Friexemplarer af trykte Skrifter fra Islands Stiftsbogtrykkerie.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Norder-Amtets Fordring paa Andeel i Stiftsbogtrykkeriets Udbytte.
1836.	23. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Fragtfrihed for Bogtrykkeriet i Island.
—	3 Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordn. fra Aarene 1828—1831 til Island (V. Kgl. Bekjendtg. 6. April 1831; VII. Plak. 5. August 1831).
—	13. Febr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Udgivelse af en Almanak aarlig i det islandske Sprog.
—	12. Marts.	Canc. Skriv. ang. Udvidelse til Island af Universitetets Privilegium paa Almanakkens Udgivelse.

1833.	6. Febr.	Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834.
—	15. Febr.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1833 til samme Tid 1834.
1834.	10. Januar.	Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.
—	10. Januar.	Capitelstaxt for Öefjords og Norder Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.
—	10. Januar.	Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.
—	1. Febr.	Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.
—	14. Febr.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1834 til samme Tid 1835.
—	22. Febr.	Canc. Skriv. ang. Beregningsmaaden af et Fattiglems Underholdning efter Capitelstaxterne.
—	31. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Beregningen af Capitelstaxterne.
1835.	17. Januar.	Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.
—	17. Januar.	Capitelstaxt for Öefjords Syssel i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.
—	17. Januar.	Capitelstaxt for Thingö eller Norder Syssel i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.
—	17. Januar.	Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.
—	7. Febr.	Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.
—	13. Febr.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1835 til samme Tid 1836.

1836. 12. Januar. Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 12. Januar. Capitelstaxt for Öefjords Syssel i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 12. Januar. Capitelstaxt for Thingö eller Norder Syssel i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 12. Januar. Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler, fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 12. Febr. Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 15. Febr. Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1836 til samme Tid 1837.

— 7. Mai. Rentek. Skriv. ang. Honorar for Udarbeidelse af Capitelstaxterne.

Chirurg, Chirurgikat, *see* Medicinalvæsenet.

Cholera-Epidemie, *see* Medicinalvæsenet.

Collect.

1835. 31. Oktbr. Rentek. Skriv. ang. Forslag med Hensyn til Landets Forsyning, Collectpengene og Meelböderne m. v.

Collect (Erichsenske), *see* Geistligheden, Legater og Stiftelser.

Collegierne, *jevnf.* Bevillinger.

1834. 22. April. Kgl. Resol. ang. Revisions-Sagerne under Cancelliet.

Commission.

1834. 3. Mai. Kgl. Commissorium ang. Undersögelse af den islandske Handels Forhold m. m.

Communalvæsenet, *jevnf.* Fattigvæsenet.

1832. 18. Febr. Rentek. Skriv. ang. Thingsognes Combination i Norder-Mula Syssel.

1833.	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (Plak. 22. Januar).
—	6. Marts.	Kgl. Resol. ang. Spörgsmaalet om Afskaffelse af legemlig Revselse i Island.
—	4. Oktbr.	Anordning ang. Forbrydelser mod Andres Legeme og Frihed.
1834.	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Erstatning af Amterne til Justitskassen for Delinquent-Omkostninger.
—	14. Mai.	Plak. ang. Forandring i Straffen for Tyverie m. v.
—	31. Mai.	Canc. Circ. ang. schematiske Forklaringer om de til Straffe-Anstalterne ankommende Forbrydere.
—	19. Juli.	Canc. Circ. ang. Indberetning om Selvmordere.
1835.	20. Januar.	Canc. Circ. ang. Forbryderes Gjenindsættelse til offentligt Arbeide.
—	28. Marts.	Canc. Skriv. ang. Afskaffelse af visse Delinquent-Udgifters Ligninger paa hele Island.
—	2. Mai.	Canc. Circ. ang. Forbryderes Efterlysning i fremmede Lande.
—	5. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Beregning af Kosten ved Delinquenters Transport fra Island.
1836.	3. Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordninger fra 1828—1831 til Island (I. Canc. Plak. 22. Januar — kgl. Resol. 9. Januar — 1828; III. For. 8. Januar 1830).
—	14. Mai.	Canc. Skriv. (til Amtmænd. og Landsoverr.) ang. Udkast til en ny Criminal-Anordning for Island.
—	14. Mai.	Canc. Skriv. (til Rentek.) ang. Udkast til en ny Anordning om Criminalvæsenet paa Island.

Dövstumme.

1832.	15. Mai.	Canc. Skriv. ang. Confirmations-Tilladelse for to dövstumme Piger i Island.
—	14. August.	Canc. Skriv. ang. Underviisning for en Dövstum.
—	9. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Dövstummes Underviisning.
1833.	11. Juni.	Canc. Skriv. ang. Confirmation af en Dövstum.
1834.	13. Mai.	Canc. Skriv. ang. Underretninger om en dövstum Confirmand.

Embeder, Embedsmænd, m. v.,
jevnf. Collegierne, Geistligheden, Medicinalvæsenet, Pensionsvæsenet, Retterne, Sportelvæsenet.

1832.	4. Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 18. Febr.) ang. Bestemmelsen af den til Landfoged-Embedet i Island udfordrende Cautions-Sum, m. v.
—	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Thingsognes Combination i Norder-Mula Syssel.
—	14. April.	Canc. Skriv. ang. nærmere Bestemmelse af Amtmændenes Myndighed til at meddele Bevilling til fri Proces.
—	28. April.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 2. Juni) ang. Tillæg i Amtmændenes Gager.
—	12. Mai.	Canc. Skriv. ang. Udvidelse til Island af Anordn. om Udvidelse af Biskoppernes Myndighed.
—	1. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om, at Sysselmænd i Island skulle bære Politiemester-Uniform.
—	2. Oktbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 27. Oktbr.) ang. Gagetillæg for Stiftamtmanden over Island.

1833.	20. April.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Oversættelse af islandske Documenter.
—	26. April.	Reskript ang. Reduction af Thingstederne i Myra Syssel.
—	9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (Plak. 14. Septbr.).
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordn. fra 1830 til Island (Plak. 14. Sept.).
1834.	16. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 9. August) ang. Lægers Fritagelse for Gage-Afkortninger og Extrapaabud.
1835.	24. Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 21. Marts) ang. Bestemmelsen af Byen Reykjavíks Jurisdictions Grændser, m. v.
—	4. April.	Rentek. Skriv. ang. Thinglæsning af Sysselmændenes Bestallinger.
—	21. Juli.	Canc. Skriv. ang. Fordelingen af Landsoverrets - Assessorernes Gager i Constitutionstilfælde, m. v.
1836.	3. Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island (IV. Canc. Plak. 14. Septbr. — kgl. Resol. 1. Sept. — 1830).
—	12. Marts.	Rentek. Skriv. ang. aarlig Fortegnelse over dem, der skulle erlægge Rangskat og Extrapaabud.
—	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Bemyndigelse (for Stiftamtmanden) til at bevilge Forskud paa Gager.
—	13. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forandring af et Amts-Dekret.
—	17. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Afkortningsfrihed for Stiftamtmandens Gage.
—	30. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Beregningen af Sysselernes Forpagtnings-Afgifter, Repstyrernes Skatfrihed m. v.
—	30. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Stiftamtmandens Control med Landfogden.

Erichsenske Collect (til Geistligheden i Holum Stift), *see* Geistligheden, Legater og Stiftelser.

Fattigvæsenet,

jevnf. Hospitaler, Legater og Stiftelser.

1832.	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle Lovbud fra 1829 (For. 21. Aug.).
—	9. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Dövstummes Underviisning.
—	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle i Aaret 1829 udkomne Anordninger til Island (For. 21. August).
1833.	19. Januar.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordn. (Plak. 19. Novbr. 1828).
—	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (Pl. 19. Novbr.).
—	4. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Udredelsen af Tiende af Jorden Reykjavík.
—	7. Mai.	Canc. Skriv. ang. Annuum af Grenjadarstad Præstekald til Helgastad Reps Commune.
—	9. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Udkast til Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.
—	9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (Plak. 9. Januar).
—	30. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Fattigtiende i Sönder-Mula Syssel.
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordninger fra 1830 til Island (Plak. 9. Januar 1830).
1834.	8. Januar.	Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.
—	22. Febr.	Canc. Skriv. ang. Beregningsmaaden af et Fattiglems Underholdning efter Capitelstaxterne.
—	5. Marts.	Disposition ang. Eirik Olafssons Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.

1834.	16. August.	Regulativ for Eirik Olafssons Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.
1835.	18. April.	Kgl. Confirm. paa Eirik Olafssons Disposition til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.
—	18. April.	Canc. Skriv. ang. Eirik Olafssons Legat til Fattige i Broddanæs Rep.
—	16. Juni.	Canc. Skriv. ang. Forslag om at indskrænke Fattiges Ægteskaber.
—	25. Juli.	Canc. Skriv. ang. Regler for Adgangen til Fattigforsörgelse.
—	4. August.	Canc. Skriv. ang. Oplagspenge for Fattigkasserne.
1836.	28. April.	Reskr. ang. Nedsættelse af den Fattigvæsenet tilfaldende Afgift af Fiskefangst paa Helligdage i Sönder-Amtet.
—	2. Juli.	Canc. Skriv. ang Forslag om aarlig Opsamling af Fattigkasse-Beholdninger.
—	30. Juli.	Canc. Skriv. ang. Fortolkning af nogle Bestemmelser i Fattigreglem.
—	29. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Udpantning af Extrabidrag til Fattigvæsenet paa Island.
—	1. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Tomthusmænds Extrabidrag til Fattige.
—	8. Oktbr.	Gavebrev, hvorved Jón Sveinsson skjænker en Jord til Understöttelse for fattige Bönder-Enker eller Bönder i Vallna Rep.

Finantserne, *see* Jordebogskassen.

Fiskerie, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1833.	11. Decbr.	Udenl. Depart. Skriv. ang. Fremmedes Fiskerier under Island.
1834.	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Garnfiskerierne i Faxebugten.
1835.	10. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Oversendelse af Tegninger til Seilbaade.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om et Paalæg paa Fiske-Jagterne til Indtægt for Hospitalerne i Island.

1835. 23. Septbr. Kgl. Resol. ang. Bestemmelser om nogle Punkter, vedkommende den islandske Handel.
1836. 19. Marts. Rentek. Skriv. ang. Betingelserne for fremmede Skibes Fiskerie m. v. under Island.
— 28. April. Reskr. ang. Nedsættelse af den Fattigvæsenet tilfaldende Afgift af Fiskefangst paa Helligdage i Sönder-Amtet.
— 7. Mai. Rentek. Skriv. ang. Ansættelsen af en fransk Consular-Agent i Island.
— 24. Mai. Canc. Skriv. ang. Andragende fra Præsterne paa Vestmannöerne om Indtægt af Dæksfartöier.
— 28. Septbr. Rentek. Plak. (kgl. Resol.) ang. Præmier for Fiskerie under Island.
— 17. Decbr. Canc. Skriv. ang. Varigheden af Rettighed til Fiskepræmier ved Island.

1832. 10. Januar. Canc. Skriv. ang. Bjarnanes Præstekalds Inventarium.
— 28. Febr. Canc. Skriv. ang. Hallormstad Præstekald.
— 17. Marts. Rentek. Skriv. ang. Tiende-Ydelsen af Jordqvilder i Island.
— 12. Mai. Canc. Skriv. ang. Udvidelse til Island af Anordning om Udvidelse af Biskoppernes Myndighed.
— 15. Mai. Canc. Skriv. ang. Confirmations-Tilladelse for to dövstumme Piger i Island.
— 14. Juli. Canc. Skriv. ang. Ofanleiti Præstekalds Rettigheder paa Vestmannöerne.

1832. 14. Novbr. Reskr. ang. Bemyndigelse (for Biskoppen) til at dispensere fra nogle Punkter i Confirmations-Anordningerne (For. 23. Marts 1827).

1833. 19. Januar. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordninger (For. 30. Mai 1828).

— 22. Febr. Skriv. (fra Direct. for Fond. ad usus publ.) ang. Understöttelse til Bogsamlinger for Geistligheden i Island.

— 2. Marts. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (For. 30. Mai).

— 23. April. Canc. Skriv. ang. Hitardal Præstekalds midlertidige Fritagelse for Eleemosynat.

— 27. April. Canc. Skriv. ang. en Sognepræsts Forhold med Hensyn til Ægtevielse.

— 4. Mai. Rentek. Skriv. ang. Udredelsen af Tiende af Jorden Reykjavík.

— 7. Mai. Canc. Skriv. ang. Annuum af Grenjadarstad Præstekald til Helgastad Reps Commune.

— 21. Mai. Canc. Skriv. ang. Gratification for udförte Forbedringer paa en Præstegaards Jorder.

— 11. Juni. Canc. Skriv. ang. Confirmation af en Dövstum.

— 24. August. Canc. Skriv. ang. Forseelser ved en Brudevielse.

— 27. August. Canc. Skriv. ang. Overholdelse af de om Ministerialbögers Förelse givne Bestemmelser.

— 27. August. Canc. Circ. ang. nogle Forandringer i Ministerialbögernes Förelse.

— 12. Septbr. Canc. Skriv. ang. Betalingen for de af Præsterne udgivne Attester.

— 2. Novbr. Canc. Skriv. ang. Forseelse begaaet ved en Ægtevielse.

— 9. Novbr. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (For. 17. Decbr.).

1834.	24. Mai.	Canc. Skriv. ang. Kirkernes Gjældsforpligtelser til vedkommende Beneficiarier.

Haandværker, Haandværkere.

1833.	21. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Tilladelse for en Haandværker at nedsætte sig i en Kjöbstad i Island uden Svendepröve.
1834.	10. Mai.	Rentek. Skriv. ang. en Kjöbstadborgers Andragende om at forbinde Handel og Haandværk.

Handel og Skibsfart,

jevnf. Capitelstaxt, Fiskerie, Kjöbstæder, Pengevæsenet, Söpas.

1832.	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Justering af Maal og Vægt til Brug ved Handelen i Island.
—	12. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Afbenyttelsen af islandske Söpasser.
—	1. Juni.	For. ang. Forpligtelsen til at holde behörige Handelsböger; jevnf. S. 646.
—	30. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Sundheds-Attester for Skibe.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle Lovbud fra 1829 (Plak. 18. Marts 1829).
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. nogle Punkter i Sportel-Lovgivningen.
—	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle i Aaret 1829 udkomne Anordninger til Island (Plak. 18. Marts 1829).
—	15. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Handel og Borgerskab, navnlig med Hensyn til Udliggerstederne paa Island.
—	15. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. et Handels-Etablissement paa Langeyri ved Havnefjord.
1833.	5. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Handelen i Island.
—	19. Januar.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordninger (Pl. 22. Januar; Plak. 22. April; Plak. 14. Novbr. 1828).

1833.	29. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Handelsberettigelse for en fraskilt Kone.
—	2. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Handel ved Portland og i Njardvig.
—	23. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Afgift af tilhugne Tömmerhuse, som föres til Island.
—	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (Plak. 22. Januar; Plak. 22. April; Plak. 14. Novbr.).
—	30. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spekulanternes Liggetid.
—	31. Marts.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 13. Febr.) ang. Authorisation af Raufarhöfn som Udliggersted.
—	27. April.	Rentek. Skriv. ang. Spekulanthandlernes Liggetid.
—	11. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Tilladelse til Handel paa Udliggerstedet Budenstad.
—	8. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Tömmertilförselen til Island.
—	14. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Spekulanthandlernes Liggetid i Island.
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Bevilling til Handel paa Raufarhöfn.
1834.	18. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Tilladelse for en norsk Kjöbmand at före Tömmer til Island.
—	12. Febr.	Handels Convention mellem Danmark og Österrig.
—	26. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 12. April) ang. Nedsættelse af en Commission for at dröfte og indgive Forslag om den islandske Handel.
—	19. April.	Rentek. Skriv. ang. Andragende om Handels-Anlæg ved Sauðárkrók i Skagafjords Syssel.
—	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Tilladelse til Handel paa et Udliggersted alene.
—	3. Mai.	Kgl. Commissorium ang. Undersögelse af den islandske Handels Forhold m. m.

1834. 10. Mai. Rentek. Skriv. ang. en Kjöbstadborgers Andragende om at forbinde Handel og Haandværk.

1835. 10. Januar. Rentek. Skriv. ang. Oversendelse af Tegninger til Seilbaade.

— 10. Januar. Rentek. Skriv. ang. Handels-Anlæg paa Udliggerstedet Skagastrand.

— 22. April. Kgl. Resol. ang. midlertidig Tilladelse til at beseile og handle paa Seydisfjord.

— 30. Mai. Rentek. Skriv. ang. Udviisning af Kjöbstædgrund ved Raufarhöfn.

— 22. Septbr. Canc. Skriv. ang. Forslag om et Paalæg paa Fiske-Jagterne til Indtægt for Hospitalerne i Island.

— 23. Septbr. Kgl. Resol. ang. Bestemmelser om nogle Punkter, vedkommende den islandske Handel.

— 20. Oktbr. Canc. Skriv. ang. islandske Kjöbmænds Handel med Lægemidler.

— 31. Oktbr. Rentek. Skriv. ang. Oprettelse af et Handelssted paa Grafarós.

— 31. Oktbr. Rentek. Skriv. ang. Forslag med Hensyn til Landets Forsyning, Collectpengene og Meelböderne m. v.

— 5. Novbr. Declaration, udgiven af Danmark og Bremen, ang. Skibsfarten og Skibenes gjensidiga Behandling.

— 27. Novbr. Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 19. Novbr.) ang. Kjöb af en Kjöbstadgrund paa Lambeyri ved Eskefjord.

1836. 3. Febr. For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island (I. Canc. Plak. 22. Januar — kgl. Resol. 9. Januar — 1828; II. Plak. 18. Marts 1829).

— 7. Mai. Rentek. Skriv. ang. Ansættelsen af en fransk Consular-Agent i Island.

— 28. Mai. Canc. Circ. ang. Betingelser for Erholdelsen af Borgerskab som Skipper.

— 11. Juni. Rentek. Skriv. ang. Indskjærpelse af Forbud mod Handel med Fremmede.

1836.	17. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Opfiskning af blinde Ankere.	
—	23. Septbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 1. Oktbr.) ang. Forsyning for Skagafjords Syssel med Kornvarer.	
—	28. Decbr.	Kgl. Resol. ang. Lovgivningen om Islands Skibsfart og Handel, samt Udförsels-Afgiften fra Island.	
—	28. Decbr.	Plak. ang. nærmere Bestemmelser med Hensyn til den islandske Handel og Skibsfart.	

Havedyrkning, *see* Landbovæsenet.

Hoer, *see* Lösagtighed.

Hospitaler.

1832.	14. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 24. Marts) ang. Understöttelse til de kgl. Leilændinger i Gullbringa Syssel og Mosfellssveit (Gufunæs Hospital).
—	8. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Godtgjörelse til Mödrufell Hospital for en bortsolgt Gaard.
1833.	7. Juni.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 13. Juli) ang. Oprettelsen af et Understöttelsesfond for kgl. Leilændinger i Guldbringe Syssel (Gufunæs Hospital).
1835.	10. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Understöttelse til Opförelse af en Hospitalsbygning i Öefjords Syssel.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om et Paalæg paa Fiske-Jagterne til Indtægt for Hospitalerne i Island.

Hvalfangst.

1832.	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang Salg uden Auction af den kgl. Andeel af opdrevne Hvaler.
—	1. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Forsög med Hvalfangst i Island.
1833.	31. August.	Rentek. Skriv. ang. Salg af Hvalfanger-Redskaber.

1836. 27. Febr. Rentek. Skriv. ang. Söpasser for Hvalfangere.

Höiesteret, *see* Retterne.

Instructioner.

1836. 3. Novbr. Instrux for Reykjavík Byes Repræsentanter.

Inventarium, Inventarii-Qvilder, *see* Jordegods-Administration, Kirker, Tiende.

Jagten.

1833. 19. Januar. Rentek. Skriv. ang. den kgl. Forkjöbsret til Hvalrostænder.
1836. 7. Mai. Rentek. Skriv. ang. Lundefangsten paa Vestmannöerne.

Jordebog, *see* Matrikel.

Jordebogskassen, *jevnf.* Regnskabsvæsenet.

1832. 27. Novbr. Kgl. Resol. ang. den islandske Jordebogskasses Balance.
1834. 15. Januar. Kgl. Resol. ang. Finantskassens Tilskud til den kongl. Jordebogskasse i Aaret 1832.
— 12. Novbr. Kgl. Resol. ang. Finantskassens Tilskud til Jordebogskassen i Island i Aaret 1833.
1836. 13. Januar. Kgl. Resol. ang. Finantskassens Tilskud til den islandske Jordebogskasse i Aaret 1834.
— 6. Febr. Anmeld. fra Rentek. til Finantserne, ang. Renterne af de solgte Jorders Kjöbesummer.
— 23. Marts. Kgl. Resol. ang. Bevilgelse af et Forskud af Jordebogskassen til Communerne i Island.
— 18. Mai. Kgl. Resol. ang. Indbetaling i Statsgjældskassen af indkomne Kjöbesummer for solgte kgl. Jorder i Island.
— 30. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Stiftamtmandens Control med Landfogden.
— 29. Novbr. Kgl. Resol. ang. Rentebetalingen af Statsgjæld i Sölv.

Jordegods-Administration,

jevnf. Capitelstaxt, Landbovæsenet, Skatter og Afgifter.

1832.	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Salg uden Auction af den kgl. Andeel af opdrevne Hvaler.
—	3. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Administrationen af Kirkjubæ Kloster.
—	10. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Betalingsmaaden af Landskylderne af de kongl. Godser i Sönder-Amtet.
—	14. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 24 Marts) ang. Beregningsmaaden af Jordafgifterne af det kgl. Jordegods i Vester-Amtet.
—	14. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek Skriv. 24 Marts) ang. Understöttelse til de kgl. Leilændinger i Gullbringa Syssel og Mosfellssveit (Gufunes Hospital).
—	14. April.	Rentek. Skriv. ang. Udfærdigelsen af Bygselbreve for de kgl. Leilændinger i Sönder-Amtet.
—	5. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Henlæggelse af Jorden Thormodsdal til fri Brug for Administrator af det kgl. Jordegods i Gullbringa Syssel.
—	12. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Nedsættelse af Jorden Stafnes i Henseende til Jordafgifter.
—	2. Oktbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 27. Oktbr.) ang. Gagetillæg for Administrator af det kongel. Jordegods i Guldbringe Syssel.
—	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Rettigheden til det paa Klostergodsernes Forstrande opdrevne Vrag.
1833.	2. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Opmuntring til Havedyrkning.
—	9. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Overladelse af den halve Gaard Bjarnanes til Administrator.
—	13. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 30. Marts) ang. Inddragelse af Gaarden Nes under Jordebogskassen.

1833.	20. April.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord eller Byggeplads for Lægen paa Vestmannö.
—	4. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Udredelse af Tiende af Jorden Reykjavík.
—	11. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Salg af Jordegods paa Vestmannöerne.
—	11. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Beregning af Administrators Salair for Arnarstappens Ombud.
—	7. Juni.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 13. Juli) ang. Oprettelsen af et Understöttelsesfond for kongel. Leilændinger i Guldbringe Syssel.
—	20. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Inddragelse af Arnæs og Kjosar Syssels Jorder under Administrationen af Guldbringe Syssel.
—	31. August.	Rentek. Skriv. ang. Bygselbreve og Qvitteringsböger for de kongl. Leilændinger.
—	9. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Tiendens Erlæggelse af det offentlige Jordegods i Island.
1834.	7. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Kongens Eiendomsret til Andeel i Flatö Kirke i Norder Syssel.
—	18. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Moderation i Jordafgifternes Erlæggelse af de kgl. Godser i Sönder-Amtet.
1835.	28. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Beregningen af Administrations-Salair i Vester-Amtet.
—	2. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Opbydelse til Salg af kgl. Jorder.
—	16. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Administrations-Regnskaber, Auctioner m. v.
—	29. August.	Rentek. Skriv. ang. midlertidig Erlæggelse af Jordafgifter ved Pulsströmper efter Capitelstaxt.
—	28. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Forlængelse af Tilladelse for Leilændingerne i Sönder-Amtet til at betale Jordafgifter efter en ældre Evaluation.

1835.	19. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Betalingsmaaden af Qvildeleier i Guldbringe Syssel efter den gamle Evaluationsmaade.
1836.	6. Febr.	Anmeld. fra Rentek. til Finantserne, ang. Renterne af de solgte Jorders Kjöbesummer.
—	18. Mai.	Kgl. Resol. ang. Indbetaling i Statsgjældskassen af indkomne Kjöbesummer for solgte kgl. Jorder i Island.
—	21. Septbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 30. Sept.) ang. Erlæggelsesmaaden af Jordafgifterne af det kgl. Jordegods i Vester-Amtet.
—	30. Novbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 17 Decbr.) ang. Overdragelse af Jorden Thjodolfshage til afgiftsfri Brug for Distriktschirurgen i Sönder-Amtets östlige Distrikt.
—	10. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord for Distriktschirurgen i Nord-Amtet.

Jordemodervæsenet, *see* Medicinalvæsenet.

Jubelfest, *see* Geistligheden.

Jurisdictions-Forhold, *see* Embeder, Embedsmænd.

Justitskassen,
jevnf. Regnskabsvæsenet, Retterne m. v.

1833.	27. April.	Rentek. Skriv. ang. Repartitionsfondenes Pligt, at refundere Justitskassen dennes Udgifter.
1834.	22. April.	Canc. Skriv. (Kgl. Resol. 12. April) ang. Landsoverrettens Ordning m. v.
—	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Erstatning af Amterne til Justitskassen for Delinquent-Omkostninger.
1836.	14. Mai.	Canc. Skriv. (til Rentek.) ang. Udkast til en ny Anordning om Criminalvæsenet paa Island (S. 745).

Kirker, *jevnf.* Geistligheden, Tiende.

1832.	17. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Overdragelse af et nedlagt Capels Strandrettigheder til Eieren af Jorden.

1832.	5.	Mai.	Canc. Skriv. ang. de et nedlagt Capel paa Hofstader tilhörende Rettigheder.
—	23.	Mai.	Reskr. ang. Salg af nogle Hvol Kirke i Dala Syssel tilhörende Qvilder.
—	16.	Juni.	Rentek. Skriv. ang. Kirkeværgers Salair og Regnskabers Revision, m. v.
—	19.	Juni.	Canc. Skriv. ang. Kirkebögernes Förelse.
—	3.	Juli.	Canc. Skriv. ang. Bjarnanes Kirkes Rettighed til Halvdelen af Gaarden Thorisdal.
—	1.	Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Bjarnanes Kirkes Ret til Jorden Thorisdal.
1833.	26.	Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 9. Marts) ang. Benævnelsen af Mööruvalla Kirke.
—	30.	Marts.	Rentek. Skriv. ang. Salg af Heydala Kirkes Eiendom Hnausaland.
—	4.	Mai.	Rentek. Skriv ang. at de kgl. Kirkers Beholdning ikke forrentes af Jordebogskassen.
—	11.	Juni.	Canc. Skriv. ang. Betalingen af Færgelön for Kirketömmer.
	27.	August.	Canc. Skriv. ang. Anskaffelse af flere Messeklæder til Domkirken i Reykjavík, m. m.
—	21.	Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Reykjavík Domkirkes Ornamenter, samt Anlæggelse af Kirkegaard og Lighuus i Reykjavík.
—	17.	Decbr.	Canc. Skriv. ang. Salget af Jorder, tilhörende Storolfshvol Kirke.
1834.	29.	Januar.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 12. April) ang. Anskaffelse af Ornamenter m. m. til Reykjavík Domkirke.
—	17.	Mai.	Canc. Skriv. ang. Hvamm Kirkes Inventarii-Penge.
—	24.	Mai.	Canc. Skriv. ang. Kirkernes Gjældsforpligtelser til vedkommende Beneficiarier.
—	7.	Juni.	Rentek. Skriv. ang. Kongens Eiendomsret til Andeel i Flatö Kirke i Norder Syssel.
—	23.	August.	Rentek. Skriv. ang. Skalholt Kirkes Ret til en Ydelse af Efra-Langholt.

1835.	10.	Januar.	Rentek. Skriv. ang. Overdragelsen af Jorden Hlíðarhús til Reykjavík By.
1836.	23.	Febr.	Canc. Skriv. ang. tvende Altertavler i Skard Kirke paa Land i Rangarvalla Syssel.
—	7.	Mai.	Canc. Skriv. ang. Revindication af en Jordeiendom til Storolfshvol Kirke.
—	25.	Juni.	Reskr. (Rentek. Skriv. s. D.) ang. Salg af den Garda Kirke tilhörende Halvgaard Rauðkollstaðir.
—	15.	Novbr.	Canc. Skriv. ang. Andragende om Salg af Qvilder, tilhörende den forrige Kirke paa Kalmanstunga.

Kjöbstæder, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1832.	9.	Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 26. Mai) ang. midlertidig Handelstilladelse paa Seydisfjord.
—	1.	Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Erhvervelse af Jorden Lambeyri ved Eskefjord til Kjöbstadgrund.
—	15.	Decbr.	Rentek. Skriv ang. Handel og Borgerskab, navnlig med Hensyn til Udliggerstederne paa Island.
1833.	31.	Marts.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 13. Febr.) ang. Authorisation af Raufarhöfn som Udliggersted.
—	4.	Mai.	Rentek. Skriv. ang. Udredelsen af Tiende af Jorden Reykjavík.
—	21.	Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Tilladelse for en Haandværker at nedsætte sig i en Kjöbstad i Island uden Svendepröve.
1835.	10.	Januar.	Rentek. Skriv ang. Overdragelsen af Jorden Hlíðarhús til Reykjavík By.
—	24.	Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 21. Marts) ang. Bestemmelsen af Byen Reykjavíks Jurisdictions Grændser, m. v.
—	30.	Mai.	Rentek. Skriv. ang Udviisning af Kjöbstædgrund ved Raufarhöfn.

1833. 2. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Opmuntring til Havedyrkning.
— 17. April.	For. ang. Odelsretten paa Island.
— 18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Sag om en Nybyggers Skattefrihed.
— 21. Mai.	Canc. Skriv. ang. Gratification for udförte Forbedringer paa en Præstegaards Jorder.
— 9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (kgl. Resol. 1. Juni 1831 om Veterinair-Elever); jfr. S. 397.
— 29. Novbr.	Reglement for Rævefangst og Rævetolde i Hunavatns Syssel.
1834. 5. Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 22. Febr.) ang. Bestemmelser om Oplærelse af Veterinair-Elever fra Island.
— 9. April.	Reglement ang. Rævefangst og Rævetolde i Hunavatns Syssel.
— 6. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Udredelse af Reise-Udgifter til Dyrlæger.
— 27. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Opbud af det kgl. Jordegods paa Vestmannöerne.
— 28. Novbr.	Dir. for Fond. ad usus publ. Skriv. ang. Andragende om Understöttelse for en ung Mand fra Island til at oplæres i Havedyrkning m. v.
— 31. Decbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 10. Januar 1835) ang. Understöttelse for Vester-Amtets oeconom. Fond.
1835. 2. Septbr.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse til en Islænders Oplærelse i Havedyrkning m. v.
1836. 9. Marts.	Plak. ang. Ophævelse af Præmier for Gjærdesætning og Tuers Jævning.
— 23. April.	Rentek. Circ. ang. almindelige Beretninger om Landets Tilstand.
— 14. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Betingelserne for Nybyggeres Skatte- og Tiendefrihed.
— 22. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Opförelse af Tomthuse paa Vestmannöerne.

Landoplysnings-Selskabet,
jevnf. Böger, Bogtrykkerie, m. v.

1832. 28. Septbr. Bevilling til Udstedelse af Proclama paa det forrige islandske Landoplysnings-Selskabs Vegne.

Legater og Stiftelser,
jevnf. Fattigvæsenet, Hospitaler.

1833. 6. Oktbr. Disposition af Sognepræst Olaf Sivertsen og Hustru, ang. Oprettelse af en Stiftelse paa Flatö.
1834. 5. Marts. Disposition ang. Eirik Olafssons Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.
— 10. Juni. Canc. Skriv. ang. Indkjöb af Obligationer til det Erichsenske Legat.
— 16. August. Regulativ for Eirik Olafssons Legat til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.
— 3. Oktbr. Kgl. Confirm. paa Pastor Olaf Sivertsens og Hustrues Legat til en Stiftelse paa Flatö.
— 31. Decbr. Kgl. Confirm. paa Fundation for det kgl. nordiske Oldskrift-Selskabs faste Fond til nordiske Oldskrifters Udgivelse m. v.
1835. 13. Januar. Canc. Skriv. ang. Salg af nogle Jorder, tilhörende Thorchilii Legat.
— 18. April. Kgl. Confirm. paa Eirik Olafssons Disposition til Fordeel for Fattige i Broddanæs Rep.
— 18. April. Canc Skriv. ang. Eirik Olafssons Legat til Fattige i Broddanæs Rep.
1836. 15. Marts. Canc. Skriv. ang. Indkjöb af en kgl. Obligation for det Erichsenske Fond.

1836. 4. Mai.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 10. Mai) ang. Salg af nogle Jorder i Borgarfjords Syssel, tilhörende Thorchilii Legat.
— 8. Oktbr.	Gavebrev, hvorved Jón Sveinsson skjænker en Jord til Understöttelse for fattige Bönder-Enker eller Bönder i Vallna Rep.
— 21. Decbr.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 27. Decbr.) ang. Salg af en Thorchilii Legat tilhörende Gaard.
— 23. Decbr.	Gavebrev af Provst Guttormr Thorsteinson paa et Fond til Præmier for nyttige Skrifter.

Literatur, *jevnf.* Böger, Bogtrykkerie m. v.

1832. 3. Mai.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse til en Reise til Island (L. Chr. Müller).
1833. 22. Juni.	Canc. Skriv. ang. Tilladelse til at holde Forelæsninger over det islandske Sprog.
— 5. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Udgivelse af et nyt Kort over Island (ved det islandske literaire Selskab).

Lovgivning, *jevnf.* Provindsialstænder.

1832. 3. Marts.	Canc. Skriv. ang. Forordning om Rettergangsmaaden ved Underretterne i Island.
— 17. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Tiende-Ydelsen af Jordqvilder i Island.
— 31. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Bestemmelser for Udredelse af Rævetold, m. v.
— 28. April.	Rentek. Skriv. ang. Beregningsmaaden af Skatten, navnlig af Jordegods.
— 5. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Forholdet mellem Jordeiere og Leilændinger i Island.
— 10. Mai.	Canc. Skriv. ang. Berigtigelse i en udkommen Forordning for Island (21. Decbr. 1831).
— 12. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Afbenyttelsen af islandske Söpasser.

1833. 9. Novbr. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830.

— 14. Decbr. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordn. fra 1830 til Island.

1834. 4. Januar. Canc. Skriv. ang. Tiende af Inventarii-Qvilder, samt af leiede Creaturer.

— 17. Juni. Canc. Skriv. (kgl. Resol.) ang. Lovgivningen om Tiendevæsenet paa Island.

1835. 18. August. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle almindelige Forordninger fra 1832.

1836. 3. Febr. For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island.

— 28. Decbr. Kgl. Resol. ang. Lovgivningen om Islands Skibsfart og Handel, samt Udförsels-Afgiften fra Island.

Læger, *see* Medicinalvæsenet.

Lösagtighed, *jevnf.* Criminalvæsenet.

1835. 2. Juni. Canc. Skriv. ang. aarlige Indberetninger om Horsager.

Lösgjængerie, *see* Fattigvæsenet.

Maal og Vægt.

1832. 18. Febr. Rentek. Skriv. ang. Justering af Maal og Vægt til Brug ved Handelen i Island.

Mandtalsböger, Mandtalsbogs-Afgifter, *see* Skatter og Afgifter.

Manufacturer.

1835. 21. Januar. Kgl. Resol. ang. Understöttelse til Anskaffelse af Jern-Strömpevæve.

— 7. Febr. Rentek. Skriv. ang. Understöttelse til Anskaffelsen af en Strömpevæv.

Matrikel.

1833.	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang..Nedsættelse af Jordtienden af Lambastaðir i Myra Syssel.
1834.	14. Januar.	Canc. Skriv. ang. midlertidig Nedsættelse af Tienden af Lambastaðir i Myra Syssel.
—	31. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Jorddyrhedens Bestemmelse i Island, forsaavidt den overstiger Jordebogen.

Medaille, *see* Præmier.

Medicinalvæsenet, *jevnf.* Politievæsenet, Vaccination.

1832.	13. Januar.	Plak. ang. Foranstaltninger til at hindre Skindödes Begravelse; jfr. S. 644.
—	28. Januar.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 7. Febr.) ang. Stipendium ved Universitetet for chirurgiske Studerende fra Island.
—	28. Marts	Plak. ang. Qvarantaine-Reglernes Anvend. ved Cholera-Sygdomme.
—	27. April.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 18. April) ang. Jordemödres Afskedigelse; jevnf. S. 646.
—	15. Mai.	Canc. Skriv. ang. Udvidelse til Island af Anordninger fra 1831.
—	1. Juni.	Kgl. Resol. ang. Oprettelse af et Distrikts-Chirurgikat paa Vestmannöerne.
—	4. Decbr.	Kgl. Resol. ang. Ansættelse af Distriktslæge paa Vestmannöerne (S. 119 Anm. 1).
—	19. Juni.	Canc. Skriv. ang. Oversendelse af Medicin til Island, til Hjælp under mulig indtræffende Cholera-Epidemie.
—	30. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Sundheds-Attester for Skibe.
—	8. August.	For. for Danm., ang forandrede Forholdsregler med Hensyn til den indiske Cholera.
1833.	13. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 30. Marts) ang. Inddragelse af Gaarden Nes under Jordebogskassen.

1833.	16. Marts.	Canc. Skriv. ang. Jordemodervæsenets Indretning paa Island.
—	20. April.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord eller Byggeplads for Lægen paa Vestmannö.
—	15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1831 (Plak. 26. Juli).
1834.	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Gaarden Nes, samt Apotheket og Landphysikatet.
—	16. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 9. August) ang. Lægers Fritagelse for Gage-Afkortninger og Extrapaabud.
1835.	10. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Understöttelse til Opförelse af en Hospitalsbygning i Öefjords Syssel.
—	28. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Apothekerens Forpligtelse til at betale offentlige Skatter og Afgifter.
—	28. April.	Kgl. Bevilling til Oprettelse af et Apothek paa Stykkesholm.
—	1. Mai.	Plak. ang Ophævelse af Koppesygdommens qvarantainemæssige Behandling.
—	22. August.	Rentek. Skriv. ang. Anskaffelse af Instrumenter til Landphysikatet.
—	20. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. islandske Kjöbmænds Handel med Lægemidler.
1836.	3. Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island (Vl. Canc. Plak. 26. Juli — kgl. Resol. 13. Juli — 1831).
—	14. Juni.	Kgl. Bevilling til at drive Apothek i Reykjavík.
—	17. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord for Distriktschirurgen paa Vestmannöerne.
—	30. Novbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 17. Decbr.) ang. Overdragelse af Jorden Thjodolfshage til afgiftsfri Brug for Distriktschirurgen i Sönder-Amtets östlige Distrikt.
—	10. Decbr.	Rentek. Skriv. ang Brugsjord for Distriktschirurgen i Nord-Amtet.

Pensionsvæsenet.

Politievæsenet,

jevnf. Medicinalvæsenet, Retterne.

Præmier.

Regnskabsvæsenet,

1833.	4. Mai.	Rentek. Skriv. ang. aarlige Porto-Beregningers Indsendelse.
—	4. Mai.	Rentek. Skriv. ang. at de kgl. Kirkers Beholdning ikke forrentes af Jordebogskassen.
1834.	22. April.	Kgl. Resol. ang. Revisions-Sagerne under Cancelliet.
1836.	5. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Indsendelse af aarlige Thingsvidner fra Sysselmændene til Brug ved Jordebogskasse-Regnskabet.
—	12. Marts.	Rentek. Skriv. ang. aarlig Fortegnelse over dem, der skulde erlægge Rangskat og Extrapaabud.
—	30. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Stiftamtmandens Control med Landfogden.

Reiser i Island.

1832.	10. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 24. Marts) ang. Th. A. Hoppes Reise i Island.
—	3. Mai.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse til en Reise til Island (L. Chr. Müller).
1836.	3. Septbr.	Kgl. Resol. ang. en Expedition af franske Videnskabsmænd i Island.

Repartitionsfond, *jevnf.* Skatter og Afgifter.

1833.	27. April.	Rentek. Skriv. ang. Repartitionsfondenes Pligt, at refundere Justitskassen dennes Udgifter.
1834.	6. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Udredelse af Reise-Udgifter til Dyrlæger.
1835.	17. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Trykning af Vaccinations-Blanquetter paa Amts-Repartitionsfondets Bekostning.
1836.	29. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Revaccination og de derved foranledigede Omkostninger.

Retterne, Retsvæsenet og Rettergangsmaaden, *jevnf.* Sportelvæsenet.

1832.	3. Marts.	Canc. Skriv. ang. Forordning om Rettergangsmaaden ved Underretterne i Island.

1832.	14. April.	Canc. Skriv. ang. nærmere Bestemmelse af Amtmændenes Myndighed til at meddele Bevilling til fri Proces.
—	15. Mai.	Canc. Skriv. ang. Oversættelse af Akter i visse Justits-Sager.
—	15. August.	Anordning ang. Rettergangsmaaden ved Underretterne paa Island, m. v.
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. nogle Punkter i Sportel-Lovgivningen.
—	15. Novbr.	Canc. Plak. ang. offentlige Bekjendtgjörelser i den Berlingske Tidende.
1833.	19. Januar.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordninger (Pl. 6. Septbr. 1828).
—	2. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.
—	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (Plak. 6. Sept.).
—	20. April.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Oversættelse af islandske Documenter.
—	24. April.	For. ang. Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.
—	9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (For. 2. Juni).
—	12. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag til Forandringer med Hensyn til Landsoverretten i Island.
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordninger fra 1830 til Island (For. 2. Juni).
1834.	7. Januar.	Canc. Skriv. ang. Paadömmelsen af en Inhabilitets Exception.
—	18. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Forslag om en forandret Organisation af den islandske Landsoverret.
—	12. April.	Kgl. Resol. ang. Gagering for Medlemmerne af den islandske Landsoverret.

1834.	19. April.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Opvartning i Höiesteret, m. v.
—	22. April.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 12. April) ang. Landsoverrettens Ordning m. v.
—	14. Mai.	Plak. ang. privilegerede Fordringers Inddrivelse.
—	22. Novbr.	Canc. Skriv. (til Stiftamtm.) ang. Oversættelser af Akter i private Sager.
—	30. Decbr.	Canc. Skriv. (til Nord- og Öster-Amtet) ang. Samme (S. 570 Anm.).
1835.	2. Mai.	Canc. Skriv. ang. Gyldighed af Lovgivningen om Höiesteret for Islands Vedkommende.
—	21. Juli.	Canc. Skriv. angaaende Fordelingen af Landsoverrets-Assessorernes Gager i Constitutionstilfælde, m. v.
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Udskrifter og Oversættelser af Rets-Akter i offentlige Sager.
1836.	13. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forandring af et Amts-Dekret.

Ritual, *see* Geistligheden.

Rævefangst, Rævetolde, *see* Landbovæsenet.

Sagefalds-Kasser, *jevnf.* Criminalvæsenet, Retterne.

1832.	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Rettigheden til det paa Klostergodsernes Forstrande opdrevne Vrag.
1833.	15. Januar.	Canc. Skriv. ang. den kgl. Kasses Ret til smaat Vrag paa Island.
—	23. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Sagefaldskassernes Ret til det mindre Vrag paa Kirkebæ Klosters Forstrand.
1836.	14. Mai.	Canc. Skriv. (til Rentek.) ang. Udkast til en ny Anordning om Criminalvæsenet paa Island (S. 745).

Schemata, *see* Criminalvæsenet, Statistik.

Selskab, *see* Böger m. v., Literatur.

Skatter og Afgifter,

jevnf. Capitelstaxt, Jordegods-Administration, Sportelvæsen, Söpasser, Tiende.

1832.	29. Marts.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 17. Januar) ang. de kgl. Afgifters Fortrinsret i vedkommende Yderes Boer.
—	31. Marts.	Rentek Skriv. ang. Bestemmelser for Udredelse af Rævetold, m. v.
—	28. April.	Rentek. Skriv. ang. Beregningsmaaden af Skatten, navnlig af Jordegods.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af en Forordning om Udpantninger.
1833.	23. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Afgift af tilhugne Tömmerhuse, som föres til Island.
—	18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Sag om en Nybyggers Skattefrihed.
—	11. Juni.	Canc. Skriv. ang Betalingen af Færgelön for Kirketömmer.
—	9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (For. 8 Januar og 2. Juni 1830; kgl. Resol. 1. Juni 1831).
—	14. Decbr.	Rentek Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordninger fra 1830 til Island (For. 8. Januar og 2. Juni 1830; kgl. Resol. 1. Juni 1831).
1834.	16. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 9. August) ang. Lægers Fritagelse for Gage-Afkortninger og Extrapaabud.
1835.	28. Febr.	Rentek. Skriv. ang Apothekerens Forpligtelse til at betale offentlige Skatter og Afgifter.
—	29. August.	Rentek. Skriv. ang. midlertidig Erlæggelse af Jordafgifter ved Pulsströmper efter Capitelstaxt.
—	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om et Paalæg paa Fiske-Jagterne til Fordeel for Hospitalerne i Island.

1835.	28. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Forlængelse af Tilladelse for Leilændingerne i Sönder-Amtet til at betale Jordafgifter efter en ældre Evaluation.
—	19. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Betalingsmaaden af Qvildeleier i Guldbringe Syssel efter den gamle Evaluationsmaade.
1836.	3. Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island (Ill. For. 8. Januar 1830).
—	12. Marts.	Rentek. Skriv. ang. aarlig Fortegnelse over dem, der skulle erlægge Rangskat og Extrapaabud.
—	30. Marts.	For. om Pengevæsenet paa Island.
—	28. April.	Reskr. ang. Nedsættelse af den Fattigvæsenet tilfaldende Afgift af Fiskefangst paa Helligdage i Sönder-Amtet.
—	14. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Betingelserne for Nybyggeres Skatte- og Tiendefrihed.
—	10. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Erlæggelse af Mandtalsbogs-Afgifter med Vadmel og Skind.
—	30. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Beregningen af Sysselernes Forpagtnings-Afgifter, Repstyrernes Skatfrihed m. v.

Skibsfart, *see* Handel og Skibsfart.

Skiftevæsenet, *see* Arv og Skifte.

Skjöde og Pantevæsenet.

1833.	2. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.
—	24. April.	For. ang. Skjöde- og Pantevæsenet paa Island.

Skolen og Skolevæsenet.

1832.	14. Marts.	Kgl. Resol. ang. Oplærelse af to unge Mænd fra Island paa Skolelærer-Seminarium i Danmark.

1832.	7. April.	Canc. Skriv. ang. Oplærelse af to Elever fra Island ved Skolelærer-Seminarierne i Danmark.
—	12. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Antagelse af ældre Disciple til Skolen.
—	12. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Forsendelse af Böger til Bessastad Skole.
—	12. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Modtagelse af islandske Elever paa Seminariet (paa Jonstrup).
—	14. August.	Canc. Skriv. ang. Underviisning for en Dövstum.
—	1. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Underviisning for Skolens Disciple i Vaccinering.
—	29. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. venia ætatis for Disciple til Optagelse i Bessastad Skole.
1833.	19. Januar.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Indförelse i Island af de i Aaret 1828 udkomne Anordninger (Pl. 26. Febr.; Plak. 25. Juni; Plak. 28. Novbr.).
—	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1828 (Plak. 26. Febr.; Plak. 25. Juni; Plak. 28. Novbr.).
—	20. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for nogle skolesögende Disciple.
—	27. August.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for en skolesögende Discipel.
—	14. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Forslag om Bessastad Skoles Reform.
—	26. Septbr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 19. Oktbr.) ang. Dimittenders Bidrag til Skolens Bibliothek.
1834.	19. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for skolesögende Disciple.
—	19. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Bekostningerne ved en Skolediscipels Cuur og Pleie.
—	22. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for en skolesögende Discipel.

1834.	6. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Adgangspröve ved Bessastad Skole.
—	18. Novbr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 6. Decbr.) ang. Gagetillæg og Husleiehjælp for en Adjunkt ved Bessastad Skole.
1835.	13. Januar.	Canc. Skriv. ang. Salg af nogle Jorder, tilhörende Thorchilii Legat.
—	1. Decbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Venia ætatis for en Discipel til Skolen.
—	29. Decbr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 12. Januar 1836) ang. Gagetillæg og Husleiehjælp for Adjunkt Björn Gunnlaugsson ved Bessastad Skole.
1836.	16. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for en Skole-Discipel.
—	4. Mai.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 10. Mai) ang. Salg af nogle Jorder i Borgarfjords Syssel, tilhörende Thorchilii Legat.
—	26. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Opgjörelsen af den lærde Skoles Regnskabs-Status.
—	21. Decbr.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 27. Decbr.) ang. Salg af en Thorchilii Legat tilhörende Gaard.

Sportelvæsenet.

1832.	22. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af nogle Lovbud fra 1829 (Plak. 18. Marts 1829).
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. nogle Punkter i Sportel-Lovgivningen.
—	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle i Aaret 1829 udkomne Anordninger til Island (Plak. 18. Marts 1829).
1833.	20. April.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Oversættelse af islandske Documenter.
—	12. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Betalingen for de af Præsterne udgivne Attester.
1836.	3. Febr.	For. ang. Udvidelse af Anordninger fra Aarene 1828—1831 til Island (II. Plak. 18. Marts 1829).

1834.	19. April.	Canc. Skriv. ang. Tiendeydelse af Ödejorden Testareykir.
—	14. Mai.	For. for Island, ang. Tiende af Inventarii Qvilder og Leieqvæg m. v.
—	17. Juni.	Canc. Skriv. (kgl. Resol.) ang. Lovgivningen om Tiendevæsenet paa Island.

Traktater.

1832.	10. Septbr.	Canc. Plak. for Danm., ang. nærmere Bestemmelser i de almindelige Cartel-Conventioner.
1833.	2. Febr.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse mellem de Danske og Würtembergske Lande.
—	5. Febr.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Schaumburg-Lippe.
—	5. Febr.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Anhalt-Dessau.
—	12. Marts.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Bayern.
—	15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Forordninger fra 1831 (Pl. 7. Januar).
—	9. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af de almindelige Anordninger fra 1830 (Plak. 10. August).
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af Forordninger fra 1830 til Island (Pl. 10. August).
1834.	12. Febr.	Handels-Convention mellem Danmark og Österrig.
—	18. April.	Canc. Plak. ang. Ophævelse af Afgift af Arv, som udföres til de Mexikanske Stater.
—	23. Septbr.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Belgien.
—	25. Septbr.	Canc. Plak. ang. nærmere Bestemmelser med Hensyn til fremmede Consulers Rettigheder.

1832. 8. Septbr. Univ. Dir. Bekjendtg. (kgl. Resol. 31. August) ang. nærmere Bestemmelser med Hensyn til Examen Artium ved Universitetet.

— 10. Novbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Angivelse af Hebraisk ved anden Examens förste Deel.

— 14. Decbr. Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 11. Januar 1833) ang. Bemyndigelse for Universitets-Directionen, at bevilge islandske Studerende dobbelt Portion af Communitetet.

1833. 22. Juni. Canc. Skriv. ang. Tilladelse til at holde Forelæsninger over det islandske Sprog.

1834. 18. Novbr. Kgl. Resol. ang. Bevilgelse af Communitets-Stipendium for en Studiosus Chirurgiæ.

1835. 24. Januar. Univ. Dir. Bekjendtg. ang. Formen for Fattigheds-Attester for de Studerende.

— 17. Febr. Univ. Dir. Skriv. ang. Andragende om Stipendium chirurgicum for en islandsk Studerende.

— 1. Decbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Ansögninger om Communitets-Stipendium.

1836. 12. Marts. Canc. Skriv. ang Udvidelse til Island af Universitetets Privilegium paa Almanakkens Udgivelse.

— 7. Juni. Univ. Dir. Skriv. ang. Dimissions-Bevilling til Universitetet.

— 7. Juni. Univ. Dir. Skriv. ang. Dimission af islandske Studerende til Universitetet.

— 7. Juni. Univ. Dir. Skriv. ang. Dimission af islandske Studerende til Kbavns Universitet.

— 26. August. Skriv. fra Direct. for Fond. ad usus publ. (kgl. Resol. 6. August) ang. Understöttelse til det naturvidenskabelige Studium for Stud. Jonas Hallgrímsson.

1832.	14. Juli.	Canc. Skriv. ang. Ofanleiti Prækestekalds Rettigheder paa Vestmannöerne.
1833.	20. April.	Rentek. Skriv. ang., Brugsjord eller Byggeplads for Lægen paa Vestmannö.
—	11. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Salg af Jordegods paa Vostmannöerne.
1834.	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Visitationslönnen af Vestmannö Kirke.
—	27. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Opbud af det kgl. Jordegods paa Vestmannöerne.
1836.	7. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Lundefangsten paa Vestmannöerne.
—	24. Mai.	Canc. Skriv. ang. Andragende fra Præsterne paa Vestmannöerne om Indtægt af Dæksfartöier.
—	17. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord for Distriktschirurgen paa Vestmannöerne.
—	22. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Opförelse af Tomthuse paa Vestmannöerne.

Veterinairer, *see* Landbovæsenet.

Vrag.

1832.	18. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Salg uden Auction af den kgl. Andeel af opdrevne Hvaler.
—	17. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Overdragelse af et nedlagt Capels Strandrettigheder til Eieren af Jorden.
—	10. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Rettigheden til det paa Klostergodsernes Forstrande opdrevne Vrag.
1833.	15. Januar.	Canc. Skriv. ang. den kgl. Kasses Ret til smaat Vrag paa Island.
—	23. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Sagefaldskassernes Ret til det mindre Vrag paa Kirkebæ Klosters Forstrand.
1835.	29. August.	Rentek. Skriv. ang. de Tningöre Kloster forhen tilhörende Södrifter.
1836.	14. Mai.	Canc. Skriv. (til Rentek.) ang. Udkast til en ny Anordning om Criminalvæsenet paa Island (S. 745).

Ægteskab.

